Pudatkowe

do programu

Kri

Program dostali

Baum
Czajkowski
Dzieduszycki
Horodyski
Starzeński
Żyblikiewicz (i dla Czasu)
Czerkawski Grz.
Gniewosz
Zborowski
Czerkawski Eulemi
Dworski
Chrzanowski
Smarzewski
Czartoryski
Krzysztofowicz Miłkotyj
Hausner
Bartmański
Chamiec
Koziorowski
Smolka
Skrzyński
ks. Gołda
" Martuszewicz
" Chotmecki
Apfelwiński

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje teraz obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw to już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyły w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomno=żeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na Konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamo=żnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna prze=nosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których (tz. zadań) przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niebezpieczeństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

Wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~po~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych, zasiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów ~~nad~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~przy~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~nad~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, na spłacanie pożyczek, które kiedyś staną się własnością Państwa, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy, dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomno=żeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na Konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamo=żnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna prze=nosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a postowo rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których (żądań) przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami Krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw Konkurencyi z Krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy,— i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, — zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozstr~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, iżby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~takż~~ powinny być ~~takiez~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, [na spłacanie pożyczek,] na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na akcyzy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te niepewności są główną przyczyną strasznego obdzierania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najprędzej tamę położyć przez szybkie i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~[illegible]~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy,— i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzania być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~będą~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summ podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów [illegible] które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, żeby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, ~~trunków~~, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~nat~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w fabrykach produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~takie~~ powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzań we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki nieszczególne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje tożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie rat i zaliczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo nie ma przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na akcyzy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego zadłużenia i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a przeto rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których [te zadania] przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ [mogą] podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynosić znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia codziennego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozje~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowego, w Galicyi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być ~~takie~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się ~~własnością~~ Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, którymi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie są~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupcy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego
zadłużania i postępującego wywłaszczania większych
i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom
rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest
dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej
tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku
gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie
nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą
obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomi-
cznych, do których te zadania pośród innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych
nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów,
domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa
opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze
mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan
taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać
swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe
— od gruntów, domów,
przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkła-
dane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi,
uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi
lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki
system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie
przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miej-
scowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami
pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym
podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał
jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy,
przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść
znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego
płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej
od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi
z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie
mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niem-
czech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego
zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące
zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~pr~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu oceniániu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów ~~rata~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dato produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~tych~~ powinny być ~~takie~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie [illegible]) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; –––

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; – że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet <u>w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich</u> znacznie wyższe, niż Austryi; – że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; – że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; –

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez <u>równoczesnego</u> zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; –

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; – że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; – że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; – że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na księży, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te wiązkliwości są główną przyczyną ciągłego oddłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a zatem rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy,— i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich też w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summ podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych;—

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdą uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znowu przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei założonych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;—

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia;— że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi;— że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi;— że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;—

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich;—

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne;—

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów:— że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny;— że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia;— że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu;— że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na akcyzy, lub na czynszowników;—

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego zadłużenia i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a patriotów rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą stworzone fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których teraźniej przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe ## ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przyniósł znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła ochronne w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby Krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od Towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych, przedsiębiorstw ... towych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zakładów.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, dopóty powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych;—

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki [illegible], szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści i na wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n.p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie [illegible]), na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;—

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia;— że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi;— że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi;— że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;—

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich;—

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne;—

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów:— że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny;— że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia;— że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo miara podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu;— że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na służących lub na czynszowników;—

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużenia i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane pieniądze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których to zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzania być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby Krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: dane o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summ podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biednego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a) podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b) podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c) podwyższenie stempli od kart; —

d) zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e) znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f) podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g) zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w Galicyi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h) zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i) zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k) zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l) zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niekonieczne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie tych pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną straszliwego obdłużania i podtrzymującego wyniszczenia większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a państwa rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których [to zadań] przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie [mogą] podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł u nas[illegible]; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w kompetencji na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~po~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oszacowania siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, kuz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego powiększenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~nie~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w Austryi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, dotąd powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~ut~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyi indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet <u>w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich</u> znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez <u>równoczesnego</u> zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkurują świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na służbę, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a postoro rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; –

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; –
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; –
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą ~~są~~ ~~w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom; –

zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe ~~[illegible]~~ – od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków – mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne; –

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, – i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; –

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~żeby~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych; kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~nad~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Galicyi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbową~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą, w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~dopóty~~ powinny być ~~takie~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, dann bedeutende Zuschläge erfahrenden Grundsteuer — dann der Hausssteuer und der Erwerbsteuer in den [durchgestrichen] untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine rechtzeitige Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderer, auf den direkten Steuern verteilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Gebäudesteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse
der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —
dann der Nebenwirthschaften, —
noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen fünf Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser meines ~~des~~ Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloss zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

<u>Polskie Koło poselskie</u> uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchem Maasse verbraucht werden, dass deren erhöhte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmässig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter <u>gleichzeitiger</u> Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maassregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuern von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes= Bezirks= Gemeinde= und anderen, auf den direkten Steuern verhängten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, die der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, einen zweijährigen Ausweis über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Kulturen zu trennen, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen zwei Jahre alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser meines Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Beglaubigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

- podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und andern, auf den direkten Steuern haftenden Umlagen — mit Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — nach allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Hause vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande – unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse
der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, –
dann der Nebenwirthschaften, –
noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen fünf Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer – in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde – dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ermittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Zuschläge, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechts, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen dem Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~zupełnie~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen N. 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o zniesieniu propinacyi ~~wy~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine rechtgerechte Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — behufs Nivellirung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Bräuwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, einen Gesetzentwurf wegen Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser meines Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Steuern [?], welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Beglaubigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oben erwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I.

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Actiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigeren Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staats-Voranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einen

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Bestimmung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi – Obacz Beilage zu den Stenogr.-Protokollen Nr 460 – tudzież protokoły stenogr. str. 6130 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi są: dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 – dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 –

Dzieduszycki

Starzeński

Zyblikiewicz
dla niego i dla czasu

Horodyski

Baum

Czajkowski

Neue
Freie Presse.
Abendblatt.
Wien, Montag, den 31. Mai

n, 31. Mai.
ach Böhmen
n für den
deſſen An-
hne Zweifel
welche die
s je trennt.
t blos einen
hen Cha-
n officiöſen
ird betont,
das Glück
Beſuches zu
nüpft: die
Entwicklung
it dem bis-
ein und ſei
Behand-
m Eindrucke
igen Pflege
ttet wer-
und Ver-
Dieſer offi-
unſere Auf-
ſerreiſe, die
zuſammen-
dringend des
it die dunklen
."
d, tritt dort
Abgeordnete
rger Landes-
geraumer Zeit
acher in einer
chen Stellung
ens von ſeiner
tthalterpoſten,
Präſidenten in
für Salzburg
mit ſtetigen
man ja auch
e man dieſer
Gebiete des

vor dem Zu-
erenz das
s ſcheint, daß
wird, damit
iechiſchen nicht
zwar mit der
aber mit der
t unzufrieden
neigung gegen

ein feſt umſchriebenes Programm kundgethan worden ſein. Vor dem Congreß hatte Frankreich, wie erinnerlich, gewiſſe Punkte, wie Egypten und die heiligen Orte, von den Gegenſtänden der Berathung ausdrücklich ausnehmen laſſen, ſogar ſeine Betheiligung an dem Congreß davon abhängig gemacht. Was die techniſche Commiſſion betrifft, welche auf Grund der Conferenz-Beſchlüſſe an Ort und Stelle die Grenze ziehen ſoll, ſo ſieht man es in Berlin nicht als unwahrſcheinlich an, daß die Techniker und zum Theil militäriſchen Ingenieure vorher bezeichnet würden und die Botſchafter mit ihrem Rath unterſtützen könnten. Man will möglichſt darauf bedacht ſein, Schwierigkeiten zu vermeiden, welche eine neue albaneſiſche Frage, ähnlich der montenegriniſchen, herbeiführen könnte. Die Beſprechungen werden übrigens zwiſchen den Mächten fortgeſetzt. Als feſtſtehende Punkte werden angeſehen, daß die Mitglieder der Conferenz für die mit Mehrheit der Stimmen zu faſſenden Beſchlüſſe ausreichende Vollmachten von den Regierungen erhalten und die Türkei und Griechenland von der directen Betheiligung an den Berathungen der Conferenz ausgeſchloſſen werden. Dagegen wird für möglich gehalten, daß die Türkei und Griechenland zur Ertheilung von Auskunft in der techniſchen Commiſſion vertreten ſein werden.

Ueber die vorgeſtrige Abſtimmung des preußiſchen Abgeordnetenhauſes meldet die National-Zeitung im Einzelnen, es hätte mehr als die Hälfte der National-Liberalen für ſofortige Berathung im Plenum votirt. Die Regierung, heißt es, ſei ſehr zuverſichtlich. Mehrfach verräth man ein Vorgefühl, als könnten die nächſten Tage noch ungeahnte Ueberraſchungen bringen. Die Freiconſervativen verſagen ihre Mitwirkung, wenn durch die Hilfe des Centrums eine Verſchlechterung eintritt. Daß das Miniſterium erhebliche Zugeſtändniſſe machen wird, iſt unwahrſcheinlich. Die Commiſſion wird heute gewählt. Es iſt ſehr bezeichnend, daß die Norddeutſche Allgemeine Zeitung heute das italieniſche Decret vom 25. Juni 1871 über das Exequatur und das königliche Placet ſammt den Ausführungs-Beſtimmungen wörtlich abdruckt. Man will dadurch die Verſchiedenheit der römiſchen Taktik Italien und Deutſchland gegenüber augenfällig machen. Andererſeits iſt es befremdlich, daß die Neue Evangeliſche Kirchenzeitung Worte, welche Fürſt Bismarck bei der letzten parlamentariſchen Soirée in ſeinem Hauſe geäußert hat, jetzt erſt richtigzuſtellen trachtet. Das fromme Blatt ſchreibt nämlich: „Er hat nicht geſagt, daß die Mai-Geſetz-Waffen auf dem Fechtboden niederzulegen ſeien, um ſie bei nächſter Gelegenheit wieder hervorzuholen; er hat nicht geſagt, daß der gegenwärtige Cultusminiſter denſelben Faden, nur eine andere Nummer wie Falk, weiterſpinnen ſolle. Das letztere Gleichniß iſt völlig apokryph, das erſte aber lautete dahin, daß man das Schwert des Culturkampfes, gut eingeölt, in die Kammer legen müſſe." Wer reitet ſo ſpät durch Nacht und Wind?

Der Poſt- und Telegraphen-Miniſter Frankreichs, Herr Cochéry, hat geſtern auf der landwirthſchaftlichen Ausſtellung in Nevers eine in poli
ziehung bedeutſame Rede geh
überaus wichtige, zu ihren G
zuweiſen, welche nicht oft gen
nämlich: das trotz der Laſten
entſchädigung, welche den S
nahezu zehn Milliarden ve
der Staatsfinanzen. Die
rendem Steigen begriffen,
budget zuſammengeſtellt, in
Reductionen beantragt werden.
glücklichen und beneidenswerth
gleichzeitig die Vorausſetzung
liche Politik der franzöſiſchen
dieſer Sachlage werden alle
läſterungen der Reactions- un
ſtandslos. Die franzöſiſche N
eine Regierung, welche für
ſtändnißvolle Fürſorge an de
wiſſenhaft abſeits hält von je
jede franzöſiſche Monarchie b
den Rand des Verderbens zu

Am Freitag iſt Herr
nopel eingetroffen, und h
Sultan durch Herrn Layard
Standard beabſichtigt Göſche
ſtitution wiederum ins L
Erfolg hat, meint der Stand
eine Chance offen ſtehen. H
eine ehrliche Probe gegönnt,
in ganz anderer Lage befinde
und die paniſche Furcht des
zum Schiffbruche getrieben.
ſchwendung in Konſtantinop
Die Polizei werde nicht bezah
ſiſche Mädchen aufkaufen u
Juwelen und Porcelan nach
Schatten eines türkiſchen Pa
unmöglich ſein. Göſchen würd
haben, wenn es ihm gelinge,
er noch einmal eine Volksver

Verlegenheiten des N

Im Oberhauſe lenkt
Browne die Aufmerkſamkeit
Marquis v. Ripon zum Gen
den Widerſpruch, in dem eine ſ
ſtehe, welche der Premier in de
Broſchüre: „Rome and the Ne
geſprochen habe. Er fragte die
den in beſagter Broſchüre ausg
(Redner) betrachtete dieſe Ern
des zunehmenden römiſch-katholi
Granville erklärte, er k

---

en, 31. Mai.
] Herr Erz-
Herr Erzherzog
nach Salzburg
rrn v. Pawel-
rike von Han-
ens ernannt. —
m Curgebrauche
ommers nimmt
en. — Die in
die Witwe des
Ritter van der
Ausdruck wärm-
ar die in Wien

hier Herr Dr.
Jahre Gemeinde-
er neuen Häuſer-
iſt nach monate-
urzem penſionirte
ſchieden. Er ge-
und war ganz
r Charakter zeigte
Selbſtloſigkeit und
jüngerer Bruder
t liebende Vor-
gewußt. — Der
ſt bekannte Pro-
der Jahre 1847
hen Akademie der
am 28. Mai in
rben.

et die letzte Vor-
ube ſtatt. Es
e vom Publicum

tik.] Es iſt ein
dadurch die letzte
ofe mit reizender
bettet und ihre
al-Friedhof hat
ſchaft für ſich;
e Baumpflan-
ausnehmen, zu
Oaſe in einer

etwas wüſten Gegend bilden wird. Es wäre ſomit gegen dieſen Friedhof als Ruheort wenig einzuwenden, und eine Averſion, wie ſie ſich bei Vielen geltend macht, wäre gewiß nicht gerechtfertigt. Die Bäume, die man dort angepflanzt, werden es ſchließlich zuwege bringen, daß dieſer Horror aus den Gemüthern weichen wird. Schlimmer aber ſteht es mit dem architektoniſchen und plaſtiſchen Gräberſchmucke, der jetzt ſchon in einer faſt erſchreckenden Uniformität platzgegriffen hat. Dieſe Steinmetzarbeit nach vorhandenen Zunftmuſtern, die förmlich mit Abſicht jeder freieren künſtleriſchen Variante abgeſchworen hat, ermüdet in ihrem ewigen Einerlei, und nur ſelten trifft das Auge auf einen beſſer ſtyliſirten Grabſtein. Wer ſich den einen und anderen Campo Santo in Italien angeſehen hat, muß es geradezu unbegreiflich finden, daß die Capitale des Reiches nicht fertig bringt, was dort die kleinſten Städte als Gräberſchmuck für ihre lieben Todten aufzuweiſen haben. Vielleicht tritt auch hier eine Wandlung zum Beſſeren ein, wenn man erſt Arcadenbauten wahrhaft in Angriff genommen hat. Es würden ſich gewiß auch bei uns die bildenden Künſtler finden, welche, ohne dadurch ihrer Kunſt etwas zu vergeben, ſolche Aufgaben übernehmen, und ſo dem Steinmetz, der ſich nicht vom alten Schlendrian emancipiren will, das Handwerk legen könnten. Aufträge für große Monumente liegen allerdings nicht auf der Straße, und es werden damit nur die Bevorzugten ausgezeichnet; die Menſchen ſterben aber fleißig, und die überlebenden lachenden Erben würden, wenn auch nur um das Decorum zu wahren und ſich die üble Nachrede zu erſparen, ſich willig finden, dem für immer verſenkten Erblaſſer einen Denkſtein zu ſetzen, der künſtleriſche Art hat.

[Ein Capitel von den mündlichen Beſtellungen.] Das Berliner Tagebl. bringt eine heitere Zuſammenſtellung von Quiproquos, wie ſie durch ſchlecht memorirte Aufträge, welche die dienſtbaren Geiſter in Buchhandlungen ausführen ſollen, hervorgerufen werden. Da erſcheint eine Küchenzofe im Laden und richtet ihren Auftrag aus: Eine Empfehlung vom gnädigen Fräulein und ſie läßt bitten um das Theaterſtück „Mariechen Stuckert". Sie erhält „Maria Stuart" und trippelt vergnügt von dannen. Ein Officiersburſche fordert für ſeinen Herrn Lieutenant die „Verlogene Handſchrift". Damit iſt nämlich Freytag's „Verlorene Handſchrift" gemeint. Nun aber tritt ein Diener in Livree ein und erſucht für ſeine Frau Commerzienräthin um „Indigo im Graben". Darüber gewaltiges Kopfzerbrechen unter dem ganzen Buchhandlungs-Perſonal, bis endlich einem Gehilfen der Gedanke aufblitzt, es könne damit Guſtav Freytag's „Ingo und Ingraban" gemeint ſein. Nach zwei Tagen erſcheint derſelbe Bote im Laden; diesmal hat er ſich auch den Titel des Buches ganz genau gemerkt: es heißt: „Gott, wie köſtlich!" Ein Commis findet
nichts Anderes verſtanden werd
„Godwie castle". Eine moſai
bieterin das Textbuch zu „Abr
dieſes Räthſel wird gelöſt, de
hauſe „Oberon, König der Elf
für den Hauptmann X. 50 S
plare der franzöſiſchen Sprachl
ſtück zu dieſer Scene bietet
ſtellung einer allerliebſten
„Naiven" an der Bühne, we
einer Theater-Prinzeſſin a
mit den Worten wendet: „Fr
geſtern von Ihnen, mein Herr
ten ſoll ich Ihnen zurückgeben
röthend ſeinen Mund, da zieht
Lächeln aus ihrem Ledertäſchchen
Vielleicht entſchließt ſich ein
einer ähnlichen Zuſammenſtell

[Wetter-Contraſt
troſtlos froſtigen Frühling du
längs der atlantiſchen See
manchen Gegenden iſt das
Fahrenheit (30 Grad Réaum
Fälle von Sonnenſtich gemel
dort ſelten erlebt worden.

[Sport.] Ueber das
30. Mai) liegt uns folgender
Staatspreis 2000 Mark. 1
300 Mark dem Zweiten. 120
vierjähriger brauner Hengſt
Stella, Erſter; Herrn Raim
draſſy Zweiter. II. Adoni
100 Mark Einſatz, halbes Re
Oehringen's dreijähriger bra
aus der Cantata. Erſter;
jähriger ſchwarzbrauner He
Rennen. Staatspreis 1500 M
2000 Meter. Fürſt Hohen
Hengſt Blue Rock, von Blue
E. Oppenheim's dreijährige
Handicap. 1500 Mark. 80
Meter. Lieutenant v. Treſk
Fackelträger, von Falkirk aus
Oehringen's fünfjähriger
V. Verkaufs-Handicap. 1500
geld. 1600 Meter. Herrn
Hengſt Hochmeiſter, von F
über die Bahn. VI. Frühi

…lkommen mit den Schlußbe-
Broschüre überein, welche
…schen Mitbürger als flecken-
…hingestellt hätten. Der Frage-
…ß von den 300.000,000 Ein-
…000,000 Christen seien, deren
…lischen Kirche bekenne. Lord
…gen keine Parteilichkeit gezeigt.
der Sohn des protestantischen
…atsecretär Oberst Gordon, dessen
…n so fest begründet sei, als
…atischem Boden. Er halte dafür,
…gion dadurch stärken und be-
…ise und liberale Ansichten Pro-
…heit besäßen. Lord Napier
… die betreffenden Petitionen
entsprängen, welche eine
Was ihn selber betreffe, so
der edle Marquis, seiner Pflich-
, in allen religiösen Angelegen-
…en werde und, falls er dies je
…ath, den Minister für Indien
…ngland daran behindert werden
…klärte, es gebe kein Amt unter
protestantischen oder römisch-
habe, als die Statthalterschaft
…ob Lord Ripon der passendste
… Katholik sei. Er sei überzeugt,
…füllung seiner Pflichten Muth,
…keln werde.
…Denman's wurde der Gegen-

Mr. Chaplin den Premier-
…idlothian den Ausspruch gethan
…ische Convention eine

…kaum, daß er diese Bemerkung
…ne allen Zweifel aber habe er
…r kurz nach Abschluß der Con-
…t einem weiteren Epitheton, auf
…ig sei. Derlei Epitheta bildeten
…sion als der Untersuchung, es
…sführungen, sondern um Zeit-
…iglich derselben auch zu keinem
…enig wünsche er aber, sie zu
… zu beziehen, da dies nur dazu
…bzusetzen, dessen man sich, wie
möge, ehrlich gesagt, doch nicht

…ob im Verlaufe der letzten fünf
und auswärtigen Mächten ab-
…hen das Haus keine Kenntniß
…as Salisbury-Schuwa-
…gen gedenke.
Unter-Staatssecretär der aus-
…ete, daß aus Gründen, die das
…oe, es nicht möglich sei, die
…nf Jahren geheime Verträge
…schlossen worden seien, ganz
beantworten. Geheime Ab-
, weil sie den betreffenden
…ienen. Es solle damit nicht
…blichkeiten dieser Art, welche
…uferlegten, möglichst zu ver-
… dem Hause angenehm sein,
…n Stande sei, die Versicherung,
…[illegible] Parlamente ertheilt habe,
…nen. Lord Salisbury habe am
… Erklärung abgegeben: „Dieses
…e Verpflichtungen außer jenen,
Was das vom Fragesteller be-
…trifft, so habe die Regierung
…tzte Regierung sich gegen dessen
…ine auswärtige Macht gegen die
…riftstücke Verwahrung eingelegt
…erwähnt waren — Schriftstücke,
, das Abkommen aufzuklären.
…ie Regierung, daß eine weitere

…ugeld. Circa 4000 Meter. Lieute-
…uner Hengst Familienrath, von
Graf Dohna's alte braune Stute
…n zu Turin am 30. Mai ge-
…Zeagüll einen Preis im Werthe
läuft Nil Desperandum.
…ferdelotterie.] Außer den
…führten 40 Haupttreffern wur-
…r gezogen: Nr. 15 394 1010
…8 2249 2749 2857 3222 3308
…254 4378 4751 5067 5285 5426
…446 7636 8273 8287 8420 8526
…[illegible] 10285 10323 10888 11057
…32 13065 13316 13432 13505
…205 15425 15452 15675 15781
…920 17018 17240 17252 17816
…465 18623 18868 18909 18957
…903 19938 20435 20490 20548
…1012 21147 21164 21225 21329
…977 23304 23339 23430 23595
…544 26536 27469 27480 27818
…705 28747 28783 29176 29257
…525 30529 30556 30715 30907
…703 32711 33046 33178 33465
…186 34409 34571 34619 34630
…666 35930 36122 36223 36453
…031 37108 37478 37531 37692
…569 38609 38615 38763 38788
…164 40229 40412 40548 40563
…172 41629 41652 41705 41898
…178 42261 42682 42965 43011
…43 44099 44221 44590 44607
…47 46159 46763 47271 47301
…38 48095 48124 48223 48234
Die Gewinnste der Nebentreffer
…ensilien. Sämmtliche Gewinnste
…rie-Comité der sechsten Section
Stadt, Heßgasse Nr. 1, be-
…inner des ersten Haupttreffers
…n Viererzuge, wird uns der
…irntnerstraße Nr. 3, bezeichnet.
…en Nummern 3847 und 3867
einen Kappzaum, Minister
…nnen. Die Gewinnste wurden
bereits gemeldet, sind von den
…450 zurückgeblieben. Der Zufall
…ufällig 4 Treffer, worunter der
…0, ein arabisches Reitpferd, der
…ren vom Glücke besonders be-
…rd und einen türkischen Zaum
welcher 250 Lose gekauft hatte,
…aupttreffer entfielen nicht, wie
Nummern 3453 42361 und
…5 42261 und 47455

Untersuchung der Angelegenheit zu ke[inem] praktischen Resultate führen werde, umsoweniger, als die Unterhandlungen, zu welchen das fragliche Document gehöre, derzeit beendigt seien, und dasselbe allen praktischen Werth verloren habe.

Es heißt, daß seitens des National-Clubs und des Patriotischen Clubs Schritte gethan werden, um ein Vorgehen des Parlaments gegen die Ernennung des Marquis v. Ripon zum Vicekönig von Indien herbeizuführen. In den Hauptstädten des Vereinigten Königreiches werden Petitionen unterzeichnet, worin die Regierung ersucht wird, den Marquis wegen seiner Connexion mit der römischen Kirche abzuberufen, und es werden auch Vorbereitungen getroffen, um in London eine Reihe von Meetings für denselben Zweck abzuhalten.

Die Zollverhandlungen im französischen Parlamente.

(Original-Correspondenz der „Neuen Freien Presse".)

Paris, 26. Mai.

Tagelang hat man über Baumwollengarne discutirt, es ist aber sehr die Frage, ob die vielen Reden die Sache für die Zuhörer wirklich aufgeklärt haben. Die Logik hat hiebei gar nichts zu thun, denn es handelt sich blos darum, zu wissen, ob Ziegelsteine, Maschinen, Kohlen in England oder in Frankreich theurer sind, und um wie viel. Dies festzustellen scheint aber ungemein schwer zu sein, und ich möchte heute noch nicht schwören, daß ich meiner Sache gewiß bin; so viel Widersprechendes wurde darüber vorgebracht. Jetzt scheint man sich dahin geeinigt zu haben, daß am Ende die beiderseits vorgetragenen Verschiedenheiten gar nicht existiren, daß, Eines ins Andere gerechnet, die Gesammt-Ausgabe für eine gleichartige Anstalt hüben und drüben ungefähr dieselbe ist. Es ist nämlich entdeckt worden, daß die vorgebrachten Verschiedenheiten meist dem Umstande zuzuschreiben waren, daß man die theuersten Gegenstände eines Landes mit den billigsten des andern verglich, und man kam erst ins rechte Geleise, als man den Mittelzahlen Mittelzahlen entgegenstellte. Sollte man denken, daß man diesen Fund erst nach langem Suchen gethan hat! Die Folge war, daß der Regierungsvorschlag angenommen wurde.

Bemerkenswerth ist, daß der Commissions-Vorschlag nur 91 Stimmen gegen 338 vereinigen konnte; das war die äußerste Anstrengung der Ultra-Protectionisten. Aber die freisinnigen Amendements hatten auch kein Glück, sie haben aber doch 172 gegen 249 Stimmen aufzuweisen. Der Regierungsvorschlag, der zwischen beiden fast in der Mitte steht, wurde durch bloßes Aufstehen angenommen. Den Hauptpunkt bildet der rohe, ungebleichte, einfache Faden, dessen Zollsatz ist: Für Garn, von dem wenigstens 20,500 Meter aufs Pfund (500 Gramm) gehen, also für Nr. 20 und darunter 18 Francs 50 Centimes per 100 Kilogramm; von 20 bis 30 25 Francs, von 30 bis 40 37 Francs, von 40 bis 50 50 Francs, von 50 bis 60 62 Francs, von 60 bis 70 74 Francs, von 70 bis 80 87 Francs, von 80 bis 90 112 Francs, von 90 bis 100 124 Francs, von 100 bis 110 149 Francs, von 110 bis 120 174 Francs, von 120 bis 130 198 Francs, von 130 bis 140 248 Francs, von 140 bis 170 310 Francs; 175,000 Meter per Pfund 372 Francs per 100 Kilogramm.

Das ist also eine progressive Steuer. Das war sie immer, seit überhaupt Garn eingeführt werden darf. Vor 1860 waren nämlich alle Nummern unter 140 prohibirt, von 140 an war der Zoll 873 Francs 60 Centimes. Im Jahre 1860 wurde ein Tarif aufgestellt nach dem obigen Schema, die Steuer begann mit 15 Francs, und der höchste Satz war 300 Francs; die Commission hatte mit 18 begonnen, doppelte Unterabtheilungen gemacht und war bis 450 Francs gestiegen. Wie man sieht, hat die Regierung das frühere Schema beibehalten, aber 24 Percent zugelegt. Diese 24 Percent sind „Kampfzölle"! Manche meiner Bekannten glauben, die Regierung hätte die einfache Beibehaltung der 1860er Sätze ausführen können; es ist möglich, aber nicht gewiß, denn in den Augen Vieler sind die „Kampfzölle" ein Argument. Ich fürchte, es wird Manchen täuschen.

Selbstverständlich richten sich die weiter verarbeiteten Garne nach den rohen. Daher wird den gebleichten Garnen ein Zuschlag von 15 Percent gemacht, den gefärbten ein Zuschlag von 30 Centimes per Kilo, und wenn in Türkischroth gefärbt, 60 Centimes. Die verschiedenen Unterabtheilungen der gedrehten oder gezwirnten Garne übergehe ich; es genügt zu sagen, daß die Regierung überall durchdrang und daß der Grundsatz einer Zulage von 24 Percent überall seine Anwendung fand.

Man ging dann zu den baumwollenen Geweben über. Viel wurde hier nicht discutirt, es wäre wirklich schwierig, ja unmöglich gewesen, es auf eine nützliche Weise zu thun. Nehmen wir als Beispiel gleich den ersten Artikel: Ungebleichte rohe Baumwollengewebe. Der Tarif beginnt mit 62 Francs per 100 Kilogramm und geht, in siebzehn Sätzen aufsteigend, bis zu 812 Francs per 100 Kilogramm oder 4 Francs 6 Centimes per Pfund. Jeder erräth, daß das Aufsteigen der Sätze sich nach dem Grade der Feinheit richtet. Wie mißt man aber auf eine rein mechanische Weise die Feinheit? Auf folgende Weise: Man sticht ein Muster von 5 Quadrat-Millimetern ab und zählt die Fäden. Findet man höchstens 35 Fäden und es stellt sich heraus, daß 100 Quadratmeter Zeug wenigstens 11 Kilogramm wiegen, so ist es das gröbste Gewebe, und der Zollbeamte hat 62 Francs per 100 Kilogramm zu fordern. Nehmen wir nun ein anderes Muster. Auf den 5 Quadrat-Millimetern zählt man wenigstens 44 Fäden, die 100 Quadratmeter wiegen zwischen 3 und 5 Kilogramm, so ist der Stoff fein und wird mit 625 Francs per 100 Kilogramm besteuert; wiegt er weniger als 3 Kilogramm, so ist er extrafein und trägt 812 Francs. Aber Ein Trost ist uns geblieben: ein halber Faden wird nicht gerechnet.

Bei einer solchen Tarifirung können die Deputirten nur blindlings für ihre Vertrauensmänner stimmen, weil man diesen allein entweder die technischen Kenntnisse oder doch den guten Willen, sie sich anzueignen — auch die unentbehrliche Unparteilichkeit — zutrauen kann. Im gegebenen Falle gab es zwei Gruppen Vertrauensmänner: die Regierung und die Commission, und es ist doppelt erfreulich, politisch und ökonomisch, daß die Kammer ihr Vertrauen vorzugsweise der Regierung gewährt.

Deßhalb fielen auch die zahlreichen Amendements, selbst wenn noch so viel vom Wohle der Arbeiter geredet worden war. Allerdings ist das ein gewichtiges Argument, aber man nützt es gar zu schnell ab und treibt auch zu viel Mißbrauch damit. Der Tarif hat es nämlich schon vollkommen in Rücksicht genommen. Zum Beispiel, wenn es bei den Geweben, wie bei den Garnen, heißt, daß für gebleichte Waare 15 Percent mehr Zoll gegeben werden soll als für rohe, so ist die Bleicherarbeit berücksichtigt worden. Fürs Färben wird auch bei Geweben 30 und 60 Centimes per Kilogramm zugelegt. Dann werden andere Zulagen für jede weitere Verarbeitung fixirt. Wenn im Verlaufe der Discussion Amendements vorgelegt werden, um noch einzelne Tariferhöhungen zu erhaschen, so verfehlen die Herren nie, vom Lohne und der Arbeit zu reden, ohne freilich die großen Kosten zu übergehen, welche das Anschaffen theurer Maschinen verursachen. Die Schutzzöllner werden zwar immer abgeschlagen, sie haben sich aber wahrlich nicht zu beschweren, denn was man ihnen bietet, ist übergenug; aber wenn man ihnen den Finger reicht, so haschen sie nach der Hand, und man muß sich tapfer halten, wenn sie nicht noch obendrein den Arm zu nehmen suchen.

M. B.

Telegram…

Prag, 3…
in der Malte…
Freiherrn v. …
Grafen Othen…
Kronprinz R…
Bombelles wo…
Prag, 31…
gendes Progran…
sches und natu…
schule, Stadt-A…
National-Theat…
graphen-Gebäu…
städtische Volks…
thal, Actien-M…
Samstag: …
Gymnasium i…
sches Commun…
Pest, 31…
entwürfe, betr…
Deutschland a…
sirung de…
dritter Lesung …
Ausbau der …
wird ohne D…
Paris, …
lichen Au…
Cochéry ei…
zu Gunsten …
zielle Ged…
Steuerna…
der Erklärun…
gedeihlichen …
pathie nach A…
ohne irgend …
sich durch Un…
erkennenswert…

Telegram…

Brünn, …
ursache des ve…
Gehirnödem. …
auswärtige …
geladen.
Graz, …
schloß sich de…
der Sprach…
Berlin, …
man, Fürst A…
der Nachco…
sönlich eröffnen…
Hohenlohe…
gramm der…
ausgedehnt wer…
zeichner des B…
rend andernfal…
lands nur zur …
Oberam…
die Wiederholun…
rung. Die Ver…
hörlich rieselte …
ziemlich gefüllt, …
gleicher Höhe. …
daß der künstle…
Das allgemein…
jene des Jahre…
Paris, …
Stunde über …
schafterpo…
ernstliche Cand…
die Union …
zeigt sich bishe…
toren drängen …
Arbeiten des …
Präsidenten be…
die März-Dec…
Gambett…
noch das L…
jedoch zeigt …
gegnerisch.
Minister …
Ackerbauverein…
für Bodenpro…
Volkes nicht ver…
besserung des …
wässerungs-Sy…
stimmte diesem …
London, …
respondent des…
Darstellung, a…
rath schlug…
hat's und S…
vor. Er …
Feind gewesen, …
Anwesenheit u…
Mahmud dies …
sämmtliche Mi…
ein Memoir…
sie Midhat…
Der Sultan …
sofort ein Teleg…
ginnt die Intri…
und erklärte, obg…
Sultan doch, d…
führen; Sawa…
er von Gösch…
das Memoire …
ist Göschen's B…
die Pforte, anst…
Verlangen ein …
Petersbu…
Militär-Mari…
wurde zum C…
sischen Ge…
Fregatte wurd…

[Assicurazioni Generali.] Die Verwaltung der Assicurazioni Generali wird in der für den 28. Juni einberufenen General-Versammlung auch den Vorschlag unterbreiten, das gesellschaftliche Kapital durch die Emission von 1000 Actien zu erhöhen. Die meisten Actien dieser Gesellschaft sind in Italien placirt, und ebenso gehören viele Mitglieder des Verwaltungsrathes den Triester Kreisen an. Ein Zweck, welcher durch die Emission der Actien zunächst erreicht werden soll, besteht nun darin, daß die Gesellschaft einen Theil derselben vorwiegend bei österreichischen Groß-Industriellen placiren und dadurch in noch regeren Verkehr mit der österreichisch-ungarischen Geschäftswelt treten will, da Actionäre namentlich bei Versicherungs-Gesellschaften die natürlichen Vertreter der gesellschaftlichen Interessen sind. Deßhalb soll auch der Verwaltungsrath durch Mitglieder außerhalb des Triester Domicils erweitert werden. Für einen Theil der Actien wird allerdings den bisherigen Actionären die Option vorbehalten bleiben. Als Emissionspreis soll der Curs von 140 Napoleonsd'or, respective 145 Stück für jede Actie, bestimmt sein, und nach einer gleichzeitig festgesetzten transitorischen Statuten-Bestimmung soll der sich ergebende Cursgewinn vollständig zu Gunsten der Gesellschaft vorgeschrieben, jedoch nicht vertheilt werden.

[Ungarisch-französische Versicherungs-Gesellschaft.] Das Finanzministerium hat bezüglich der Cotirung der Actien der Ungarisch-französischen Versicherungs-Gesellschaft bis heute noch keinen Beschluß gefaßt.

[Fahrplan-Conferenz.] Am 27. d. findet in Innsbruck eine Fahrplan-Conferenz der mitteleuropäischen Bahnen zum Zwecke der Feststellung des Fahrplanes für die Wintersaison 1880/81 (15. October bis 15. Mai) statt. Auf derselben werden Vertreter fast sämmtlicher Verwaltungen Deutschlands, Oesterreich-Ungarns, Rumäniens und Hollands, ferner Deputirte einzelner belgischer, französischer, englischer und schweizerischer Verwaltungen erscheinen. Die nöthigen Vorbereitungen für die Verhandlungen, welche wahrscheinlich zwei Tage währen, hat die Direction der Oesterreichischen Südbahn übernommen. Die eingelaufenen Anträge, welche sich größtentheils auf wichtigere Anschlüsse, Einstellung von Courswagen &c. beziehen, sind bereits zum großen Theile den betreffenden Verwaltungen zur Stellungnahme zugefertigt worden.

[Wiener Tramway.] Die Wiener Tramway-Gesellschaft erzielte in der verstrichenen Woche eine Einnahme von 53,580 fl. (d. i. um 6766 fl. weniger, als in der entsprechenden Woche des Vorjahres), seit 1. Januar d. J. 1.051,230 fl. (— 14,161 fl.).

[Falliments-Nachrichten.] Im Concurse des Karl Groß, Fabrikanten am Neubau, Kaiserstraße Nr. 35, beziffern sich laut der aufgenommenen Crida-Inventur die Activen auf 47,185 fl. $72\frac{1}{2}$ kr. und die Passiven auf 51,620 fl. 66 kr. Das Deficit beträgt somit 4434 fl. $93\frac{1}{2}$ kr. Die Activen enthalten folgende Bestandtheile: Kasse 190 fl. 24 kr., Cautionen 550 fl., Waarenlager 32,704 fl. 6 kr., Maschinen 1218 fl. 40 kr., Geschäftseinrichtung 510 fl., Wechsel 1261 fl. 23 kr., einbringliche Debitoren 10,751 fl. 69 kr. — Im Concurse des Karl Luck wurden bei der Wahltagsatzung Advocat Dr. Kellner in Hernals zum definitiven Masseverwalter und Advocat Dr. Franz Ostermeyer zum Stellvertreter desselben gewählt. — Der am 21. December 1878 über das Vermögen der Weinhandlungs-Firma Weiß & Rieß und der öffentlichen Gesellschafter Jacob Weiß und Adolph Rieß eröffnete Concurs wurde nach eingetretener Rechtskraft des geschlossenen Zwangsausgleiches vom Handelsgerichte aufgehoben.

Banknachrichten.

Der landesfürstliche Börsencommissär Hofrath Ritter v. Niebauer hat nach längerer Krankheit heute seine Function an der Börse wieder aufgenommen.

Der Gouverneur der Oesterreichischen Bodencredit-Anstalt, Baron Bezecny, ist heute von Karlsbad hier eingetroffen.

Das Consortium für die Theißthal-Lose hat Schritte gethan, um die Cotirung dieser Lose an der Amsterdamer Börse zu erwirken.

Herr Felix v. Gerson, welcher vor einiger Zeit bei der Oesterreichischen Staatseisenbahn-Gesellschaft als Ingenieur in Verwendung stand, wurde zum Procuristen und Leiter der technischen Angelegenheiten der Ungarischen Eisenbahnbank ernannt.

Die Direction der Assicurazioni Generali in Triest beruft für den 28. d. M. eine außerordentliche General-Versammlung zur Berathung einiger Statuten-Aenderungen ein.

Die Erste Wiener Hotel-Actien-Gesellschaft, deren ordentliche General-Versammlung heute stattfand, erzielte im Jahre 1879 bei einer Gesammt-Einnahme von 161,503 fl. einen Reingewinn von 15,214 fl., welcher auf neue Rechnung vorgeschrieben wird.

Die „Victoria", Actien-Gesellschaft für Steinkohlen-Bergbau und Coaksfabrication, schließt das Jahr 1879 mit einem Verluste von 59,899 fl. ab. Mit Hinzurechnung der Verluste aus den früheren Jahren ergibt sich ein Gesammt-Verlust von 333,794 fl., welcher nach dem Beschlusse der heutigen ordentlichen General-Versammlung auf die Rechnung des laufenden Jahres vorgetragen wird.

Handelsgerichtliche Kundmachungen.

Verzeichniß der in dem Handelsregister des k. k. Handelsgerichtes Wien vorgenommenen Eintragungen und Löschungen, und zwar:

Am 11. Juni 1880.

Im Register für Einzelfirmen:

Josef Friedlaender in Wien, III. Bezirk, Hintere Zollamtsstraße Nr. 13. Firma-Inhaber: Josef Friedlaender, Erzeuger von landwirthschaftlichen Maschinen in Wien.

Otto Maaß in Wien, I Bezirk, Wallfischgasse Nr. 10. Firma-Inhaber: Otto Maaß, Buchdrucker und Annoncen-Geschäfts-Inhaber in Wien.

Die Firma: **Sigmund Herskovits** wurde über Geschäftsaufgebung gelöscht.

Bei der Firma: **H. H. Pollak** wurden die zwischen dem Firma-Inhaber Hermann Heinrich Pollak und seiner Ehegattin Mathilde Pollak, geb. Heller, bestehenden Ehepacte, ddo. Wien 1. Mai 1880, eingetragen.

Bei der Firma: **Ferdinand Gombrich** wurde Adolf Flürschein als Procurist eingetragen.

Im Register für Gesellschaftsfirmen:

C. Teudloff & Th. Dittrich in Wien, II. Bezirk, Brigittenau, Rafaelgasse Nr. 25.

Offene Gesellschaft seit 1. April 1880.

Offene Gesellschafter sind: Theodor Dittrich, Erzeuger von Maschinenbestandtheilen, und Carl Teudloff, Ingenieur, Beide in Wien wohnhaft.

Jedem derselben steht das Vertretungsrecht der Gesellschaft zu.

Jacob Kollisch & Sohn in Wien, I. Bezirk, Gonzagagasse Nr. 8.

Offene Gesellschaft seit 9. Juni 1880.

Offene Gesellschafter sind: Jacob Kollisch, Currentwaaren-Händler, und Isidor Kollisch, Beide in Wien wohnhaft.

Jedem derselben steht das Vertretungsrecht der Gesellschaft zu.

Unter Einem wurde die Firma: **Jacob Kollisch** im Register für Einzelfirmen gelöscht.

A. Pollak's Sohn & Co. in Wien, I. Bezirk, Werderthorgasse Nr. 12.

Offene Gesellschaft seit 1. Januar 1880.

Offene Gesellschafter sind: Gustav Schweinburg, Currentwaaren-Händler, und Leo Schweinburg, Beide in Wien wohnhaft.

Jedem derselben steht das Vertretungsrecht der Gesellschaft zu.

Unter Einem wurde die gleichlautende Firma im Register für Einzelfirmen sammt der Procura des Otto Schweinburg gelöscht, dagegen wurden die daselbst eingetragenen, zwischen Gustav Schweinburg und seiner Ehegattin Thekla Schweinburg, geb. Wien, bestehenden Ehepacte, ddo. Prag 10. April 1864 auf die obige Gesellschaftsfirma übertragen.

Bei der Firma: **„Europa" Actien-Gesellschaft für Versicherungen** wurde eingetragen, daß sich diese Gesellschaft zufolge General-Versammlungs-Beschlusses vom 29. Mai 1880 in Liquidation befindet und die nunmehr: **„Europa" Actien-Gesellschaft für Versicherungen in Liquidation** lautende Liquidations-Firma von je zweien der bestellten Liquidatoren: Franz Henn, Privatbeamter, Carl Kloß, Buchhalter, und Anton Baumgärtner, Director des Sophienbades, sämmtlich in Wien, collectiv gezeichnet wird. Die entgegenstehenden Eintragungen wurden gelöscht.

Wien, 11. Juni 1880. Vom k. k. Handelsgerichte.

Wiener Saldirungsverein.

Verkehr in Wechseln und Anweisungen:

	1880 v. 7. b. 12. Juni fl.	kr.	1880 v. 31. Mai b. 5. Juni fl.	kr.	1879 v. 9. b. 14. Juni fl.	kr.
Montag	1.901,906	64	4.357,973	68	2.184,508	22
Dienstag	1.419,618	76	1.543,208	22	1.933,050	78
Mittwoch ...	1.214,263	66	1.581,176	80	1.590,389	70
Donnerstag ..	2.285,364	32	2.054,801	38	(Feiertag)	
Freitag	898,798	44	1.531,626	70	2.950,422	8
Samstag	1.887,727	84	1.433,511	10	1.991,656	92
Zusammen .	9.607,679	66	12.502,297	88	10.650,027	70

Der Gesammtverkehr seit dem letzten Wochenabschlusse des vorigen Jahres (27. December 1879) beträgt 279.429,254 fl. 46 kr. und zeigt im Vergleiche mit 296.360,823 fl. 42 kr. der correspondirenden Periode des Vorjahres eine Abnahme von 16.931,568 fl. 96 kr.

Wien, am 12. Juni 1880.

K. k. priv. galizische Karl-Ludwigbahn.

Einnahmen		Linie Krakau-Lemberg		Linie Lemberg-Brody-Podwoloczyska		Zusammen
1880						
Vom 1. bis 10. Juni ...	fl.	218,641.50	fl.	71,687.02	fl.	290,328.52
Vom 1. Januar bis 31. Mai .	fl.	2.922,109.59	fl.	688,859.35	fl.	3.610,968.94
Zusammen ..	fl.	3.140,751.09	fl.	760,546.37	fl.	3.901,297.46
1879						
Vom 1. bis 10. Juni ...	fl.	227,198.87	fl.	48,494.60	fl.	275,693.47
Vom 1. Januar bis 31. Mai .	fl.	2.862,087.28	fl.	619,116.74	fl.	3.481,204.02
Zusammen ..	fl.	3.089,286.15	fl.	667,611.34	fl.	3.756,897.49

Erste k. k. priv. Donau-Dampfschifffahrt-Gesellschaft.

Ausweis

	1880	1879
über das Erträgniß vom 24. bis 30. Mai	310,344 fl. 24 kr.	428,433 fl. 12 kr.
hiezu die Einnahmen vom Schifffahrtbeginn: vom 5. März b. 23. Mai	3.689,609 fl. 8 kr.	—
vom 1. Februar bis 23. Mai 1879	—	5.136,267 fl. 70 kr.
Zusammen .	3.999,953 fl. 32 kr.	5.564,700 fl. 82 kr.

Mohacs-Fünfkirchener Bahn.

Ausweis

	1880	1879
über das Erträgniß vom 27. Mai bis 2. Juni .	27,838 fl. 10 kr.	26,786 fl. 16 kr.
Hiezu die Einnahmen vom 1. December 1879 bis 26. Mai 1880	538,285 fl. 86 kr.	432,722 fl. 27 kr.
Zusammen .	566,123 fl. 96 kr.	459,508 fl. 43 kr.

Donau-Dampfschifffahrt-Gesellschaft.

Ausweis über die am 13. Juni bei der Donau-Dampfschifffahrt-Gesellschaft angelangten und zur Versendung aufgegebenen Approvisionirungs-Quantitäten:

Weizen. Angelangt in Kaiser-Ebersdorf 2313 Doppelcentner.

Hafer. Angelangt in Wien 7238 Doppelcentner, in Nußdorf 11 Doppelcentner.

Mehl. Angelangt in Wien 153 Doppelcentner, in Nußdorf 99 Doppelcentner, angelangt und transitirt 360 Doppelcentner.

Amtsblatt vom 12. Juni.

Licitationen. Haus in Mauer Nr. 260 (4000 fl.), 14. Juni 2 Uhr Nachm., in der Gemeindekanzlei daselbst. — Haus in Mödling Nr. 161 (8400 fl.), 30. Juni 10 Uhr Vorm., beim Bezirksgerichte daselbst. — Haus in Radlbrunn Nr. 35 (6110 fl.), Weingarten (60 fl.), Wald (50 fl.), 22. Juni 2 Uhr Nachm., beim Gemeindevorstande daselbst. — Wohnhaus in Neu-Leopoldau Nr. 162 (3000 fl.), 15. Juni 1 Uhr Nachm., in der Ortskanzlei daselbst. — Hofstatthaus in Lanzendorf Nr. 12 (1200 fl.), Weingarten (300 fl.), 14. Juni $11\frac{1}{4}$ Uhr Vorm., beim Gemeindevorstande daselbst. — Haus sammt Zugehör in Gablitz Nr. 48 (7550 fl.), 30. Juni 1 Uhr Nachm., beim Bürgermeisteramte daselbst. — Realitäten in Mitterkilling, Vieh und Einrichtung (7100 fl.), 18. Juni 2 Uhr Nachm., im Hause Nr. 3 daselbst. — Kleinhaus in Maustrenk (390 fl.), 23. Juni 2 Uhr Nachm, beim Bürgermeisteramte daselbst. — Haus in Hietzing Nr. 105 (22,000 fl.), 26. Juni 11 Uhr Vorm., im Gerichtsgebäude daselbst. — Realitäten in Palt (6470 fl.), 25. Juni 9 Uhr Vorm., beim Bürgermeisteramte daselbst. — Wiese (5320 fl.), 30. Juni 2 Uhr Nachm., beim Bürgermeisteramte zu D.-Wagram. — Haus in Altenmarkt Nr. 19 (1500 fl.), 22. Juni 9 Uhr Vorm, im Hause daselbst. — Baustelle in Währing (6300 fl.), 19. Juni 11 Uhr Vorm., beim Bezirksgerichte daselbst. — Realität in Ober-Danegg Nr. 1 (2700 fl.), 30. Juni 2 Uhr Nachm., im Hause daselbst. — Berg- und Hüttenwerk zu Jenbach in Tirol (120,000 fl.), 19. Juni 9 Uhr Vorm., an Ort und Stelle. — Halblehen in Stickelwerk Nr. 28, 28. Juni 11 Uhr Vorm., im Gasthause daselbst.

Waarenberichte.

Vom Waarengeschäfte.

Wien, 14. Juni. [Orig.-Ber.] Getreide. Der Verkehr blieb in Terminen wie in Effectivem nur ein geringer, und haben Curse die gleiche Notiz behalten. Herbstweizen fl. 10.65 bis fl. 10.70, Herbsthafer fl. 6.50—6.55. In prompter Waare wurde blos der Abschluß von 600 Meter-Centnern 76 Kilo slovakischen Weizens à fl. 12.75 ab Franz-Josephbahn Wien und von 400 Meter-Centnern 71 Kilo österreichischen Roggens à fl. 11 ab hier bekannt. Hafer sehr fest, Mercantilwaare fl. 7.65—7.75.

Stärke, Kunstgummi.

Wien, 14. Juni. [Orig.-Ber. von Heinrich Pollak.] In den beiden Hauptstärkesorten ist eine entgegengesetzte Tendenz zu verzeichnen; während Weizenfabricate nach wie vor vernachlässigt bleiben, zeigt sich in Kartoffelwaare, besonders in besseren Qualitäten, rege Nachfrage, und werden auch im Hinblicke auf die geringen Vorräthe bessere Preise bewilligt. In Kunstgummi ist der Absatz ein sehr beschränkter, und wird der hohen Stärkepreise wegen auch wenig erzeugt. Es notiren: Weizenstärke, feinste Tull-Anglais fl. $24—24\frac{1}{2}$, Mousselin fl. $17—17\frac{1}{2}$, Kern fl. 13—14; Kartoffelwaare, Hochprima fl. $23—23\frac{1}{2}$, Prima fl. 21—22, Secunda fl. 19—20, ordinäre fl. 8—14; Dextrin, weiß fl. 32—33, blond fl. 28—29 und braun fl. 27—28 per 100 Kilo.

Zucker.

Prag, 12. Juni. [Orig.-Ber.] Seit Wochenmitte wurde das Wetter für die Vegetation im Allgemeinen, besonders aber für die Rübensaaten sehr günstig. Nunmehr wird das Vereinzeln der jungen Pflanzen allenthalben raschestens vorgenommen. Das Rohzuckergeschäft ist ein verhältnißmäßig für den Monat Juni sehr nennenswerthes, besonders ist in Nachproducten ein nicht unbedeutender Export zu verzeichnen. Solche werden, je nach Lage der Station, Qualität und Basis, von circa fl. $27\frac{1}{2}—29\frac{1}{2}$ bezahlt. Auch Erstproducte, welche noch vorkommen, werden nur für den Export aufgenommen, da die inländischen Raffineure zumeist ihre Arbeit bereits beendigt haben. Für neue Campagne werden noch immer nur sporadisch Schlüsse perfect. Die Preise für solche sind circa fl. $30\frac{1}{2}—30\frac{3}{4}$ Basis, 88 Percent Rendement. Prompte Erstproducte notiren für diese Basis circa fl. $33\frac{1}{4}—33\frac{1}{2}$ und für Basis 93 Percent Polarisation circa fl. 2 tiefer. Weiße Waare. Das Geschäft stagnirt bei nominell unveränderten Preisen. In Triest wurde zu fl. $29\frac{1}{2}$ Einiges in Centrifugal-Pilé per Herbstmonate gemacht. Prompt notirt daselbst Centrifugal-Pilé fl. $31\frac{1}{2}—31\frac{3}{4}$, Melis-Pilé fl. $31\frac{3}{4}—32\frac{1}{4}$.

Mahlproducte.

Pest, 13. Juni. [Orig.-Ber.] In der vergangenen, recht ereignißlosen Geschäftswoche konnte wieder kein stärkerer Verkehr in den unteren Mehlsorten aufkommen, da keinerlei disponible Vorräthe vorhanden waren und das laufende Erzeugniß sich als kaum genügend zur Lieferung der von früherher vorgemerkten Partien erwies. Das Geschäft in feinen Sorten und Mittelgattungen erhielt einige Anregung durch Abschlüsse, die für den Export nach Großbritannien gemacht wurden, im Ganzen aber blieb der Absatz feiner Mehle unbefriedigend, und es war auch deßhalb die Neigung vorherrschend, durch Preisconcessionen den Wünschen der Käufer entgegenzukommen. Futterstoffe wenig gesucht und im Preise schwach behauptet; es war übrigens kein Ausgebot in Kleie, welcher Artikel hier seit Wochen knapp vorräthig ist. Zum Schlusse der Woche wird notirt: Nr. 0 fl. 22, Nr. 1 fl. 21.40, Nr. 2 fl. 20.60, Nr. 3 fl. 20, Nr. 4 fl. 19.30, Nr. 5 fl. 18.80, Nr. 6 fl. 18.40, Nr. 7 fl. 18.10, Nr. 8 fl. 17.50, Nr. $8\frac{1}{2}$ fl. 16.60, Nr. $8\frac{3}{4}$ fl. 15.30; feine Kleie fl. 5.20, grobe Kleie fl. 4.40 per 100 Kilogramm, brutto für netto, ab Budapest. Weizenzufuhren vom 5. bis 12. Juni 2287 Tonnen; seit Beginn dieses Jahres 75,068 Tonnen und in der gleichen Periode des Vorjahres 214,736 Tonnen.

Schafwolle.

Pest, 13. Juni. [Orig.-Ber. von Joseph Ofner.] Der vorwöchentliche Umsatz beschränkte sich blos auf einige Pöstchen Mittel-Einschuren und circa 60 Meter-Centner fabriksgewaschener Wollen, die zu unveränderten Preisen vom Lager gingen. Das flauere Schlußresultat der Londoner Auction sowol als auch anderweitige flauere ausländische Marktberichte dürften auf unseren Platz von Einfluß sein. In der Provinz wird trotzdem von Händlern sehr theuer Alles zusammengenommen, und dürfte dieses unvorsichtige Vorgreifen einestheils von namhafteren Verlusten seitens der hiesigen Händler begleitet sein, anderntheils hingegen zur Folge haben, daß das Geschäft schleppend wird, indem man sich natürlich nicht gleich bewogen fühlt, theuer eingekaufte Wollen mit Verlust rasch abzustoßen. Die Schur ist bereits in vollem Gange, und fallen die Wäschen ziemlich befriedigend aus.

London, 9. Juni. [Orig.-Ber. von Fr. Huth & Co.] Die zweite Serie diesjähriger Auctionen von Colonial-Wollen, welche am 20. April ihren Anfang nahm, ist gestern geschlossen worden. Die Kataloge enthielten: Total 383,246 Ballen gegen 307,231 Ballen im vorigen Jahre; Kataloge der ersten Serie: 188,652 Ballen gegen 262,604 Ballen im vorigen Jahre; Totale der beiden Serien: 571,898 Ballen gegen 569,835 Ballen im vorigen Jahre. Im Laufe der ersten Woche der Auctionen entwickelte sich ein Aufschlag, welcher 2 d. bis $2\frac{1}{2}$ d. und selbst 3 d. per Pfund auf Schlußpreise der Februar-März-Serie erreichte, jedoch eben so rasch wieder verloren ging, so daß am Ende der zweiten Woche die Preise auf ihre Schluß-Märzstufe zurückgekehrt waren. Seitdem ist der Markt wesentlich schwach geblieben; denn obwol die Stimmung mehrmals sich wieder heben zu wollen schien, haben die Preise doch allmälig nachgegeben und kommen endlich den früh im Februar gangbar gewesenen kaum gleich. Vorstehendes gilt von australischen Merino-Wollen. Kreuzzuchten waren von dem Eröffnungs-Aufschlage ausgeschlossen, aber an dem nachfolgenden Rückgange vollauf betheiligt und müssen jetzt 2 d. bis 3 d., für grobe Sorten sogar 4 d. per Pfund niedriger quotirt werden, als im Februar. Das ausgebotene kleine Quantum von Cap-Wollen bestand meistens aus Snow-Whites und Scoureds. Cap in Schweiß waren ziemlich angemessen vertreten, aber von Rückenwäschen kam fast nichts vor. Snow-Whites bedangen zu ihrer besten Zeit volle 2 d. und Schweiß 1 d. per Pfund über März-Preisen, haben jedoch diesen Aufschlag, erstere bis auf $\frac{1}{2}$ d. und letztere gänzlich, wieder eingebüßt. Als besondere Erscheinung verdient die matte Concurrenz erwähnt zu werden, welche hochfeine australische Wollen erfuhren, indem der Begehr sich vorzugsweise auf die mittleren Qualitäten erstreckte, die zu Anfang der Serie oft so theuer wie vorzügliche Waare bezahlt wurden. Gute Port-Philipp und Neu-Seeland in Schweiß, sowie gute Scoured-Wollen lösten während der zweiten Hälfte der Serie die besten und vergleichsweise regelmäßigsten Preise. Den stärksten Rückgang haben Sidney-Schweiß, die geringeren Qualitäten von Adelaide und grobe Kreuzzuchten erlitten. Von Lammwollen waren Merino-Sorten die ganze Serie hindurch billig und schwer zu placiren, wogegen Kreuzzuchten, namentlich in letzterer Zeit, sich gut verkauften. Der Continent brachte während der ersten Hälfte der Serie einen überwiegenden Theil der Ausgebote an sich, aber späterhin legte das Inland mehr Thätigkeit an den Tag. Im Ganzen sind circa 200,000 Ballen für den Export genommen, und circa 25,000 Ballen sind für die August-Serie übrig behalten worden. Der Anfang der nächsten (dritten) hiesigen Auctions-Serie ist auf Dienstag den 17. August fixirt.

Getreide.

Stettin, 11. Juni. [Orig.-Ber. von Landhoff und Hessel.] Wetter schön, Anfangs der Woche Regen. Weizen fest, vordere Termine wenig verändert, Herbst gefragt und gegen Vorwoche circa 5 Mark gestiegen. Hier sind die Zufuhren recht klein geworden, wogegen sich anhaltend Abzug nach dem Inlande zeigt. Bezahlt wurde ordinärer Weizen mit 214 bis 218 Mark, besserer gelber mit 220 bis 228 Mark, feiner weißer Weizen mit 225 bis 230 Mark. Roggen nahm ferner einen erheblichen Aufschwung. Effective Waare macht sich von Tag zu Tag knapper, und es zeigt sich immer mehr, daß Rußland nicht im Stande ist, uns für die nächsten Monate die gehofften größeren Quantitäten zu liefern. Es kamen einige Abschlüsse Juni-Abladung mit 180 Mark, Juli mit 175 bis 177 Mark cif Stettin transito zu Stande, wogegen größere, früher verschlossene Quanten Juli-August-Lieferung für russische Rechnung zurückregulirt wurden. Hier wurde bezahlt inländischer Roggen mit 200 bis 205 Mark, Königsberger Wittinnen-Roggen mit 195 bis 200 Mark, russischer mit 194 bis 198 Mark. Gerste ganz geschäftslos. Hafer fest und höher. Pommer'scher Hafer mit 155 bis 160 Mark, russischer mit 150 bis 155 Mark bezahlt. Oel und Oelsaaten still, bei lustloser Stimmung. Preise sind etwas zurückgegangen. Spiritus ruhig. Locowaare und vordere Termine wenig beachtet, Herbstlieferung bei schwachem Angebote gefragter.

Telegraphische Handelsdepeschen.

Prag, 14. Juni. Zucker fl. 33.70. Fest.

Triest, 14. Juni. (Zuckermarkt.) Preise unverändert.

Pest, 14. Juni. (Productenmarkt.) Weizen Qualität 75 Kilogramm zu fl. 12 bis fl. 12.15, 78 Kilogramm zu fl. 12.60 bis fl. 12.70. Termine: Herbstweizen zu fl. 10.40 bis zu fl. 10.45. Mais zu fl. 7.80 bis zu fl. 7.85. Herbsthafer zu fl. 6 bis zu fl. 6.05 Kohlraps $13\frac{1}{8}$ bis $13\frac{1}{4}$. Spiritus $33\frac{1}{4}$ bis $34\frac{1}{4}$.

Berlin, 14. Juni. (Anfangs-Productenmarkt.) Regen. Weizen matter, per Juni-Juli 223.— Mark, per September-October 204.50 Mark. Roggen matter, per Juni 197.— Mark, per September-October 171.25 Mark. Hafer ruhig, per Juni-Juli 158.— Mark, per September-October 148.50 Mark. Rüböl matt, per Juni 55.80 Mark, per September-October 57.— Mark. Spiritus ruhig, per Juni-Juli 64.50 Mark, per August-September 64.20 Mark.

Berlin, 14. Juni. (Schluß-Productenmarkt.) Gelber Weizen per Juni-Juli 222.— Mark, per September-October 204.— Mark. Roggen loco 203.— Mark, per Juni 196.— Mark, per Juni-Juli 185.— Mark, per September-October 170.— Mark. Gerste loco 155 bis 200 Mark. Hafer per Juni-Juli 156.50 Mark, per September-October 147.50 Mark. Rüböl loco 56.— Mark, per Juni 55.70 Mark, per September-October 56.80 Mark. Spiritus loco 64.60 Mark, per Juni-Juli 64.40 Mark, per August-September 63.90 Mark, per September-October 59.20 Mark.

Breslau, 14. Juni. (Productenmarkt.) Alter Weizen 22.90 Mark. Roggen loco 84 Pfund 20.20 Mark. Hafer loco 150 Pfund 16.40 Mark. Raps loco 100 Pfund netto 24.75 Mark.

Nun nach sechs Jahren langen Wartens kommt die Gelegenheit und die Stunde. Alles lauscht, was wol der Mund des großen Zauberers mit Ziffern enthüllen würde; er spricht mit dem alten Feuer, mit der Verve von ehemals, seine Zuhörer sind durch die Macht seiner Worte gebannt wie in alten Zeiten. Sein Ruhm ist derselbe, aber — wo bleiben die Thaten?

Wol zeugen die Vorschläge Gladstone's, wie er sie gestern Abends im Unterhause entwickelte und die Ihnen sofort in extenso durch den Draht mitgetheilt wurden, von Geschick und meisterhafter Anordnung, allein sie entsprechen nicht den hochgespannten Erwartungen des Landes. Die Herabsetzung der Weinzölle ist eigentlich nur ein Brocken, den man Frankreich hinwirft, um dasselbe zur Erneuerung des Handelsvertrages von 1860 und zu Gegendiensten zu bewegen. Der National-Oekonom, der Freihändler Gladstone, der Freund und Genosse Cobden's, muß wol in seinem wissenschaftlichen Innern die schiefe Stellung gefühlt haben, in der er sich befinde, da er von Concessionen und Gegen-Concessionen, gleich einem Schutzzöllner oder Reciprocitäts-Helden, sprechen und argumentiren mußte. Eine Concession für Frankreich und Spanien mag in dem Vorschlage der Erniedrigung der Weinzölle liegen, allein ebenso gewiß schließt dieselbe mit ihrem verwickelten Tarife einen Rückschritt auf wissenschaftlichem Gebiete aus.

Anders verhält es sich mit der neuen Biersteuer für die Malzsteuer. Gegen die Malzsteuer sprechen nicht blos wissenschaftliche Gründe, sondern alle Classen, die dadurch betroffen wurden, verlangten deren Abschaffung. Und da Gladstone versprach, daß bei der neuen Biersteuer, die im Principe der in Oesterreich üblichen gleichkommt, durchaus keine Plackerei und Behinderung der Industrie gestattet werden solle, so kann man mit der Substitution nur zufrieden sein. Es dürfte kaum ein Object geben, welches sich so zur Besteuerung eignet, wie Bier, und wenn die Besteuerung eine im Principe vernünftige und in der Durchführung passende ist, so kann die Opposition dagegen nur eine factiöse sein. Natürlich erheben die Tories den Ruf, Gladstone wolle dem british workman sein Bier vertheuern und den fremden Wein begünstigen, allein nach den Aussagen der Sachverständigen wird das Bier nach der neuen Steuer besser und billiger sein können.

Da die Herabsetzung der Weinzölle und die Rückerstattung der Steuer auf schon versteuertes Malz ein Deficit ergeben wird, so mußte Gladstone sich entschließen, die Einkommensteuer für einige Zeit um einen Penny per Pfund Einkommen zu erhöhen. Sonderbares Mißgeschick. Die gänzliche Abschaffung der Einkommensteuer bildete die Lockspeise, mit welcher Gladstone im Januar 1874 England für sich wieder ködern wollte. Und nun will er mit seinem ersten Vorschlag dieselbe erhöhen.

Doch muß man gegen Gladstone gerecht sein. Seine gestrigen Vorschläge bilden nur ein Supplementar-Budget der Propositionen seines Vorgängers. Er schuf die Umstände und Verhältnisse nicht, die ihm jetzt entgegentraten, und erst im nächsten Jahre, wenn Gladstone ganz mit einem eigenen Budget vor das Unterhaus treten wird, kann ein Urtheil gefällt werden, ob der alte Geist des Schatzkanzlers wie vor zwanzig Jahren noch in dem Premier-Minister von heute lebt.

Gladstone brachte, was die Details anlangt, zehn Resolutionen ein, aus welchen die Budget-Bill formell gebildet wird. Die erste derselben bezieht sich auf die Einkommensteuer. Im gegenwärtigen Augenblicke beträgt dieselbe fünf Pence per Pfund Einkommen; für das Finanzjahr 1880/81 soll sie auf sechs Pence erhöht werden. Die Erhöhung soll blos temporär sein. Durch die Abschaffung der Malzsteuer sieht sich nämlich die Regierung genöthigt, die für die Malzvorräthe bereits gezahlte Steuer zurückzuerstatten, welche ungefähr auf eine Million sich belaufen dürfte. Zum Ersatze hiefür muß die Einkommensteuer herhalten, wie denn dieselbe überhaupt in der englischen Finanzgeschichte stets herhalten muß, sobald sich auf anderen Gebieten ein Ausfall zeigt oder plötzliche neue Ausgaben nöthig werden. Die Veränderungen der Höhe der Einkommensteuer in den letzten vierzig Jahren beweisen die Richtigkeit dieser Behauptung. Von 1842 bis 1854 zahlte man 7 Pence; die großen Erfordernisse für den Krimkrieg führten eine Erhöhung auf 14 und sogar auf 16 Pence herbei. Im Jahre 1857 konnte man sich wieder mit 7 Pence begnügen und 1858 mit 5 Pence. Allein als Gladstone 1860 seine großen Finanzprojecte der Ermäßigung der meisten Zölle einbrachte, mußte die Einkommensteuer wieder für den temporären Ausfall der andern Einnahmen herhalten, und man zahlte 10 Pence. Bis zum Jahre 1865 wurde dieselbe auf 4 Pence herabgesetzt. Die Kriege von 1866 und 1870 veranlaßten wieder wegen der größeren Ausgaben eine Erhöhung, allein 1875 erreichte sie ihr Minimum mit 2 Pence. Seither stieg sie wieder auf 5 Pence, ihre gegenwärtige Höhe.

Die zweite Resolution betrifft die Abschaffung der **Malzsteuer** und des Zolles auf Malz, Essig und in Essig eingemachte Gemüse (Pickles); die Malzsteuer war niemals populär. Alle Classen fanden, sie beeinträchtige ihre Industrie, und doch hatte es noch kein Minister gewagt, dieselbe abzuschaffen, weil sie eine große Summe einbrachte, welche auf anderm Wege uneinbringlich schien. Allein Gladstone schreckte nicht zurück, und er beantragt die Abschaffung der Malzsteuer und will für dieselbe eine Biersteuer einführen. Nach seinen Berechnungen soll diese Aenderung dem Staatsschatze sogar einen jährlichen Gewinn von 350,000 Pfund Sterling bringen. Die neue Biersteuer zerfällt in zwei Classen, erstens für Hauseigenthümer, welche für ihren Privatgebrauch brauen, und dann für eigentliche Brauereien. Die Ersteren zahlen einen kleinen Betrag, der sich nach der Grundsteuer für das Haus richtet. Die Brauer aber bezahlen 6 sh. 3 d. für je 36 Gallonen von Bier einer bestimmten Qualität.

Sehr wichtig, nicht so sehr vom finanziellen Standpunkte wie vom politischen, ist die Herabminderung des Zolles auf **Wein**. Bisher bezahlte Wein bei der Einfuhr nach England, wenn er unter 26 Grad hielt, einen Shilling Zoll. Die Franzosen sagten, dadurch würden ihre leichten Weine geschädigt, welche unter 26 Grad halten und die bei einem Zoll von einem Shilling nicht exportirt werden können. Der neue Vorschlag Gladstone's geht nun dahin, für Wein bis 20 Grad nur Sixpence zu erheben, von 20 bis 35 Grad wird je ein Penny per Grad bemessen, und über 35 Grad $2^1/_2$ Pence per Grad. Alles dies bezieht sich nur auf Wein im Faß. Wein in Flaschen bezahlt 2 Shillinge per Gallone. Die Franzosen können mit dieser Aenderung vollkommen einverstanden sein. Allein auch den Spaniern kommt die Aenderung zugute, indem früher alle ihre Weine 2 Shillinge und 6 Pence bezahlen mußten, während jetzt die minderhältigen Sherries billiger eingeführt werden können. s. s.

Wien, 14. Juni.

[**Die Regierung und die Südbahn.**] In wenigen Tagen wird die General-Versammlung der Südbahn abgehalten werden, und die Actionäre erwarten mit voller Berechtigung eine Auskunft über die Entscheidung der Steuerfrage. Wenn nicht in letzter Stunde die Antwort der Regierung eintreffen sollte, so wird die Südbahnverwaltung wol außer Stande sein, die definitive Erledigung ihres Gesuches mitzutheilen. Das Vorgehen der Regierung gegenüber der Südbahn ist nämlich einer der merkwürdigsten Zwischenfälle unserer geradezu mystisch gewordenen Eisenbahnpolitik. Wir würden es begreifen, wenn die Regierung sich bemühen würde, eine Verständigung mit der Südbahn zu erzielen und für die Verlängerung der Steuerfreiheit verkehrspolitische Concessionen einzutauschen, wie es auch einst die Absicht des Handelsministers gewesen zu sein scheint, als er darauf hindeutete, die Regierung glaube das Mittel gefunden zu haben, um dem Handel Triests eine Entschädigung für die etwaige Benachtheiligung durch den Bau der Arlbergbahn zu gewähren. Ebenso würden wir es begreifen, wenn sich die Regierung auf den rein fiscalischen Standpunkt stellen oder im Sinne einer höheren, ein mächtiges Ziel ins Auge fassenden Eisenbahnpolitik bewußt durch ihre Ablehnung, auf die Propositionen der Südbahn einzugehen, auf deren Schwächung hinwirken würde. Was wir aber nicht zu begreifen vermögen, ist der absolute Mangel eines jeden Standpunktes, dieses Schweigen in einer Frage, die, wie immer sie auch entschieden werden möge, jedenfalls zu den wichtigsten gehört, die je von einem Handelsminister zu lösen waren. Was hätte sich Alles aus der Steuerfrage entweder mit der Südbahn oder gegen die Südbahn für das Reich gewinnen lassen. Aber Baron Korb schweigt, und wenn er sich noch entschließen sollte, zu reden, wird er es zu einer Zeit thun, wo die Reduction des Obligationen-Coupons bereits ohnehin unaufhaltsam geworden ist. Nicht also weil wir wünschten, die Regierung hätte sich gegen die Südbahn nachgiebiger zeigen sollen, nicht weil wir für die Verlängerung der Steuerfreiheit eintreten wollen, sondern weil wir es für unpassend halten, daß ein Gesuch, dessen Erledigung eine Lebensfrage für eine Gesellschaft betrifft und überhaupt eine der schwierigsten und dringendsten Ressort-Angelegenheiten des Handelsministeriums bildet, einfach bis jetzt unbeantwortet blieb, haben wir auf diesen im Verkehre zwischen den Eisenbahnen und dem Handelsministerium fast vereinzelten Fall hingewiesen. Wie geschickt wußte man in Ungarn die Situation der Südbahn zu verwerthen und für die Hebung des ungarischen Seehafen- und Eisenbahnverkehrs auszunützen. Baron Korb dagegen schweigt, ja er widersetzte sich nicht, als die Frage nebenbei im Abgeordnetenhause aus Anlaß einer Petition präjudicirt wurde. Wir sind nicht so intolerant, um eine fremde Ansicht schlechtweg nicht zu respectiren, was wir aber für das Schädlichste halten, ist die Ansichtslosigkeit. Das Gesuch der Südbahn durfte nicht im Bureau des Handelsministeriums schlummern. Man hätte es genehmigen, man hätte es verwerfen können, aber man mußte es rechtzeitig erledigen. Wol darf man auch bei diesem Anlasse sagen: Der große Moment, er fand ein kleines Geschlecht.

[**Pfandbrief-Conversion der Bodencredit-Anstalt.**] Freitag den 18. Juni wird die außerordentliche Verlosung der Geldpfandbriefe der Oesterreichischen Bodencredit-Anstalt stattfinden. Dieselbe wird Pfandbriefe im Betrage von 10 Millionen Gulden umfassen und bildet die Einleitung zur Convertirung. Die Besitzer der verlosten Obligationen haben das Bezugsrecht auf die neuen $4^1/_2$percentigen Pfandbriefe. Es hat sich als opportun erwiesen, auch den Besitzern der Pfandbriefe, die in der ersten Verlosung nicht gezogen werden sollten, das Bezugsrecht auf die neuen zu gewähren. Die Genehmigung des Finanzministeriums zu der Convertirungs-Operation ist zwar bisher noch nicht ertheilt worden, wird jedoch zweifellos vor dem für die Verlosung angesetzten Termine noch erfolgen. Zur Ordnung einiger zwischen dem Consortium zur Uebernahme der neuen Pfandbriefe und der Bodencredit-Anstalt noch schwebender Angelegenheiten begibt sich der Director dieses Instituts, Ritter v. Taussig, heute nach Frankfurt.

[**Aus der Börsekammer.**] Die heutige Plenarsitzung beschäftigte sich mit dem Antrage des Usancen-Comités, betreffend die Einführung des Handels mit laufenden Zinsen hinsichtlich einzelner Effecten, welche bisher ohne Zinsen gehandelt wurden, und beschloß, daß die Actien der **Buschtiehrader Eisenbahn** Lit. A und der **Nordwestbahn** Lit. B (**Elbethal**) mit fünfpercentigen laufenden Zinsen vom 1. Januar 1880 zu handeln sind; ebenso wurde beschlossen, die Prioritäten der **Graz-Köflacher Eisenbahn** erster Emission mit $4^1/_2$percentigen laufenden Zinsen, jene der zweiten und dritten Emission mit fünf Percent vom 1. Juli 1880 ab zu handeln. Das Gesuch der **Vordernberg-Köflacher Montan-Industrie-Gesellschaft** um Notirung ihrer fünfpercentigen Goldprioritäten in der Höhe von 2.400,000 fl. im amtlichen Cursblatte der Wiener Börse wird, wie beschlossen wurde, befürwortend dem Finanzministerium unterbreitet werden. Die übrigen Verhandlungen betrafen nur interne Angelegenheiten.

[**Karlsbader Bank.**] Man telegraphirt uns aus Karlsbad: Die in Liquidation stehende **Karlsbader Bank** mußte zufolge Drängens eines ausländischen Gläubigers beim Egerer Kreisgerichte den Concurs ansagen. Die Bank hat am 10. März 1874 ihre Liquidation beschlossen, ihr Actien-Kapital betrug 500,000 fl., vertheilt auf 5000 Actien. Gegründet wurde das Institut im Jahre 1872 und mußte nach kurzer Herrlichkeit mit dem Verluste von mehr als vier Fünfteln des Actien-Kapitales die Thätigkeit beenden. Die Bank hat insbesondere zahlreiche Baugründe erworben und in den benachbarten Curorten Filialen errichtet. Seit der Liquidirungs-General-Versammlung ist über die Resultate der Abwicklung nichts bekannt geworden, bis jetzt die Meldung vom Concurse eintraf.

[**Der wirthschaftliche Aufschwung.**] In der Mehrzahl der europäischen Staaten wird seit der Mitte des vorigen Jahres nach solchen Symptomen gesucht, an welchen man mit statistischer Genauigkeit den wirthschaftlichen Aufschwung verfolgen oder den Grad dieses Aufschwunges zuverlässig messen könnte. Unleugbar hat sich die Besserung allenthalben an der Oberfläche der wirthschaftlichen Erscheinungen insoferne gezeigt, als die Effectencurse stiegen, der Credit in seine früheren normalen Functionen zurückkehrte, der Geldstand abundant blieb und auf beschränkten Gebieten auch ein regerer Umsatz mit Preissteigerung einzelner Waaren eintrat. Für eine tiefer liegende Consolidation, für eine Neubelebung der Production und der Unternehmer-Thätigkeit liegen aber noch relativ wenige Nachweise vor. Mit Rücksicht auf diese Ungewißheit wäre es doppelt wünschenswerth, daß alle Staatsverwaltungen ebenso wie jene **Frankreichs** bemüht wären, in möglichst kurzen Zeiträumen und mit thunlichster Raschheit über alle jene Kennzeichen der volkswirthschaftlichen Lage zu berichten, welche sich einer amtlichen Beobachtung unterziehen lassen. Ein geradezu überraschend klares Bild gibt eine jüngst im officiellen Bulletin du Ministère des travaux publics veröffentlichte Darstellung der im ersten Quartale 1880 gegenüber der gleichen Periode des Jahres 1879 erzielten allgemeinen Ergebnisse des Handels, Verkehrs und der Steuereingänge. Diese Darstellung ist in trockener tabellarischer Form gegeben, und dennoch sagt sie mehr als manches weitläufige Exposé; sie enthält folgende Thatsachen:

	I. Quartal 1880	I. Quartal 1879	Daher Zunahme 1880 gegen 1879 in	
	Mill. Francs	Mill. Francs	Mill. Francs	Percent
1. Außenhandel:				
Einfuhr	1134'0	1121'6	12'4	1'11
Ausfuhr	752'2	740'2	12'0	1'62
Zusammen . .	1886'2	1861'8	24'4	1'31
2. Schifffahrt:				
	Tonnen	Tonnen	Tonnen	Percent
Französische Schiffe .	1.415,689	1.294,602	121,087	9'35
Fremde Schiffe	2.955,666	2.599,494	356,172	13'70
Zusammen . .	4.371,355	3.894,096	477,259	12'25
3. Eisenbahn-Einnahmen:				
	Mill. Francs	Mill. Francs	Mill. Francs	Percent
Brutto-Einnahmen .	212'6	180'8	31'8	17'58
4. Steuern und indirecte Abgaben:				
Stempel u. Gebühren	160'8	158'7	2'1	1'29
Zölle	82'8	65'9	16'9	25'58
Indirecte Steuern . .	236'3	232'6	3'7	1'59
Post und Telegraph .	28'2	26'7	1'5	5'79
Zusammen . .	508'1	483'9	24'2	4'99
5. Dreipercentige Mobiliar-Einkommensteuer:				
Eingänge	9'0	8'6	0'4	4'67

Mit anderen Worten, es zeigt sich, daß im ersten Quartale 1880 in Frankreich auf allen Gebieten des Verkehrs: im Eisenbahn- und Schifffahrtwesen, in Post und Telegraphie und im Außenhandel eine um 5 bis 17 Percent gesteigerte Thätigkeit geherrscht und zugleich der Ertrag der Steuern und Gebühren um mehr als 24 Millionen Gulden zugenommen hat. Hier liegen also untrügliche Anhaltspunkte vor, um der bloßen Phrase entgegenzutreten und eine wirkliche Besserung der Lage zu beweisen.

[**Zulassung ungarischer Versicherungs-Gesellschaften in Oesterreich.**] Das bekannte Gutachten des Obersten Gerichtshofes und die darauf beruhende Entscheidung der österreichischen Regierung in Betreff der Zulassung von ungarischen Versicherungs-Gesellschaften zum Geschäftsbetriebe in Oesterreich wurden gestern Abends in der Conferenz der liberalen Partei des ungarischen Reichstages zur Sprache gebracht, um eine Aeußerung der ungarischen Regierung über deren Auffassung in dieser Frage zu provociren. Abgeordneter **Teleszky** stellte mit Berufung auf das Zoll- und Handelsbündniß die Frage, ob der Handelsminister davon Kenntniß habe, daß, während die österreichischen Versicherungs-Gesellschaften in Ungarn ganz ungehindert Filialen errichten dürfen, die ungarischen Versicherungs-Gesellschaften im Sinne einer Verordnung der österreichischen Regierung zur Errichtung von Filialen in Oesterreich einer besonderen Concession der dortigen politischen Behörden bedürfen. Er frage daher, ob die ungarische Regierung die Absicht habe, in dieser Angelegenheit zur Wahrung der ungarischen Interessen und der vollen Gegenseitigkeit Verfügungen zu treffen. Handelsminister Baron Gabriel **Kemeny** erklärte in seiner Antwort, daß er durch Journalmeldungen — für deren Authenticität er indessen keine Verantwortung übernehmen könne — Kenntniß davon besitze, daß eine ähnliche principielle Entscheidung des Wiener Obersten Gerichtshofes in der That existire. Und da er dies mit den Bestimmungen des Handelsvertrages gleichfalls nicht für vereinbar halte, so habe er im Wege einer Zuschrift den österreichischen Handelsminister auf diesen Gegenstand mit der Erklärung aufmerksam gemacht, daß dieses Verfahren den Ausgleichsgesetzen zuwiderlaufe. Die Angelegenheit befinde sich daher im Stadium der Verhandlung, doch habe er bisher noch keine Antwort erhalten. Der Minister erwähnte gleichzeitig, daß die Ungarisch-französische Versicherungs-Gesellschaft dieser Tage ein Gesuch eingereicht habe, in welchem sie sich beschwert, daß ihr in den österreichischen Ländern die Aufnahme von Versicherungen verboten worden sei. Diese Angelegenheit sei im Ministerium noch nicht verhandelt worden, jedoch versichert der Minister dem Fragesteller sowol als der Conferenz, daß er in dieser wichtigen Frage Alles thun werde, was das Gesetz und die gerechten Ansprüche Ungarns erheischen. Er hoffe, daß die Frage ins Reine werde gebracht werden können; falls dies jedoch unerwarteterweise nicht gelänge, so könnte die Frage auch den Gegenstand einer Interpellation bilden. Die Partei nahm die Erklärung des Ministers zustimmend zur Kenntniß.

[**Die Grundentlastungs-Obligationen von Kärnten.**] Aus Klagenfurt wird uns geschrieben: Fürst Heinrich Orsini-Rosenberg, erbliches Mitglied des Herrenhauses und Vertreter des Großgrundbesitzes im kärntnerischen Landtage, hat diesem ein Project zur Tilgung der restlichen Grundentlastungsschuld des Landes vorgelegt, welches die Steuerträger theilweise entlasten soll. Nach diesem Projecte hätten die Besitzer kärntnerischer Grundentlastungs-Obligationen die Erklärung abzugeben, daß sie auf der Einlösung ihrer Obligationen in den Jahren 1882 bis 1896 nicht bestehen und zugeben wollen, daß diese erst in den Jahren 1896 bis 1920 geschehen könne. Hiefür soll ihnen die nach dem gegenwärtigen Tilgungsplane zugestandene fünfpercentige Prämie in den Jahren 1882 bis 1896 ausbezahlt werden. Es ist dem Antragsteller gelungen, von Obligations-Besitzern mit einer Summe von mehr als 3 Millionen solche Erklärungen zu erlangen. Mit Ende 1881 wird die Grundentlastungsschuld noch 3.965,538 fl. CM. betragen. Soll diese nach dem jetzigen Verlosungsplane in den Jahren 1882 bis 1896 sammt Zinsen, fünfpercentigen Prämien und Regie-Auslagen getilgt werden, so wird zur Bestreitung des Erfordernisses in den Jahren 1882, 1883 und 1884 eine jährliche Umlage zu den directen Steuern mit 37 Percent und in den Jahren 1885 bis 1896 von 39 Percent nöthig sein. Bei der Annahme, daß von der erwähnten Restschuld per 3.965,538 fl. ein Betrag von 3 Millionen erst in den Jahren 1896 bis 1920 mittelst Verlosung eingelöst würde, daß demnach nur der Rest von 965,538 fl. an der Verlosung von 1882 bis 1896 theilnehmen sollte, wird in diesen Jahren das jährliche Grundentlastungs-Erforderniß so bedeutend gemindert, daß zu dessen Bedeckung eine 21percentige Umlage von den dermaligen directen Steuern hinreichen würde. Das jährliche Erforderniß zur Einlösung der drei Millionen Conventions-Münze nebst Zinsen pro 1896 bis 1920 beträgt in runder Summe 216,360 fl. Oe. W., und zu deren Deckung wird eine Umlage von $23^1/_2$ Percent erforderlich sein. Mit der Durchführung dieses Projectes kann das früher geplante Landesanlehen von zwei Millionen entfallen, auf dessen Realisirung auch, wie bereits gemeldet, kaum mehr wird gedacht werden können, und es könnte außerdem noch die jetzige 22percentige Umlage für die Grundentlastung auf 21 Percent vermindert werden. Der Finanzausschuß des Landtages, dem dieser Antrag überwiesen wurde, wird nun zu berathen haben, ob das Project anzunehmen und durchzuführen wäre.

Redaction, Administration & Druckerei:
Kolowrat-Ring, Fichtegasse Nr. 11.
Unfrankirte Briefe werden nicht angenommen und Manuscripte nicht zurückgesendet.

Ankündigungs-Bureau:
Stadt, Wollzeile Nr. 20. Insertionspreis nach Tarif.
Inserate übernehmen im Auslande: Havas, Laffite & Co. in **Paris**; G. L. Daube & Cie. in **Frankfurt a. M., Berlin, Zürich, Amsterdam** und **Paris**; Haasenstein & Vogler in **Hamburg, Berlin, Frankfurt a. M.** und **Basel**; Jäger's Buchh. u. Chr. Herrmann's Buchh. in **Frankfurt a. M.**; K. Schüssler in **Hannover**; Stahel's Annonc.-Bureau in **Würzburg**; Annoncen-Expedition „Invalidendank", **Dresden**; Rudolf Mosse u. Deutsches Zeitungsbur. „Invalidendank" in **Berlin**; Adolf Steiner in **Hamburg**; E. E. Oblieght in **Paris, Florenz** u. **Rom**; J. B. Parodi & Cie. in **Rom**; Aug. Siegle in **London**.

Abonnement für Wien:
Im Hauptverlage, Wollzeile 20, u. bei allen Zeitungsverschleissern: Ganzjähr. fl. 21.60, monatl. fl. 1.80. Mit Zustellung ins Haus: Viertelj. fl. 6.30, monatl. fl. 2.10.
Einzeln: Morgenblatt 6 kr., Abendblatt 3 kr.

Für die an Austräger, Verschleisser bezahlten Beträge leisten wir keine Garantie.

Neue Freie Presse.

Abendblatt.

Abonnement für das Inland:
Mit tägl. einmal. Postversendung: Ganzj. fl. 28, halbj. fl. 14, viertelj. fl. 7. Mit tägl. zweimal. Postvers.: Ganzj. fl. 32, halbj. fl. 16, viertelj. fl. 8.

Abonnement für das Ausland:
Vierteljährig: Für **Deutschland** bei uns mit directer Kreuzbandsendung fl. 10 Oe. W., beim nächsten Postamte 13 M. 5 Pf.; für die **Donaufürstenthümer** beim nächsten Postamte 16 Fr. 40 Ct., bei uns 11 fl.; für **Italien**: bei uns 11 fl. Oe. W.; bei E. E. Oblieght in Florenz und Rom und bei J. B. Parodi & Cie. in Rom 28 Fr. 50 Ct.; bei S. Liechti, Chef des Zeitungs-Bureaus in Bern, 29 Fr. 50 Ct.; für **Frankreich**: bei uns 11 fl., bei Aug. Ammel in Paris und Strassburg bei der Agence Havas und G. L. Daube & Cie. in Paris: 29 Fr. 50 Ct.; für die **Schweiz**: bei den Postämtern 20 Fr. 80 Ct., bei uns 11 fl.; für **Spanien u. Portugal**: bei uns 14 fl., bei S. Liechti, Chef d. Zeit.-Bur. in Bern, 28 Fr. 50 Ct.; für **England**: bei uns 11 fl., bei A. Siegle, 110 Leadenhall-Street E. C., London: 24 Sh.; daselbst für die **engl. Colonien** mit Zuschlag des englischen Portos; für **Nordamerika**: bei uns 11 fl., bei E. Steiger, 22 and 24 Frankfort Street in Newyork, 6 Doll. 40 Cts. Gold (per German closed Mail); für die **Türkei** und **Griechenland**: beim Postamte in Wien 5 fl. 97 kr., daselbst auch für Egypten 6 fl. 50 kr.

Nr. 5670. Wien, Freitag, den 11. Juni **1880.**

Politische Uebersicht.

Wien, 11. Juni.

Die Aufnahme, welche der Wahlreform-Vorlage bei den verschiedenen Parteien zu Theil wird, entspricht genau dem Schicksale, welches die einzelnen Maßregeln des Ministeriums Taaffe gefunden haben. Die Sprachenzwangs-Verordnung beispielsweise hat die deutsche Bevölkerung aufs tiefste beunruhigt und aufgeregt, die Czechen aber, deren Forderungen weit über das Maß der von der Regierung gebotenen Concession hinausgingen, waren durch dieselbe nichts weniger als befriedigt und betrachten sie als mäßige Abschlagszahlung. Ebenso ergeht es der Vorlage über die Abänderung der Landtags-Wahlordnung. Die deutschen Abgeordneten sind durch den Versuch, die Deutschen Böhmens zu ewiger Minorität zu verurtheilen und den Landtag den coalirten Feudalen und Czechen auszuliefern, erbittert, und sie werden ohne viele Umschweife den Regierungsentwurf zu Falle bringen. Die Czechen vermögen sich für eine Vorlage nicht zu erwärmen, die sie für alle Zeiten vom Feudal-Adel abhängig macht, und Dr. Rieger hat, wie die Vorstadt-Zeitung berichtet, geäußert: Durch diese Vorlage sei weder in freiheitlicher noch in nationaler Richtung dem berechtigten Verlangen der Czechen in der durch die Natur der Verhältnisse begründeten Weise Genüge geleistet, denn was die Czechen anstreben, sei eine Umgestaltung der Landtags-Wahlordnung von Grund und Boden aus. Merkwürdigerweise verhält sich aber auch das feudale Organ der Vorlage gegenüber sehr reservirt und kühl. „Es liegt ein kleiner und gewiß nicht über jede Anfechtung erhabener Versuch einer Reform vor", bemerkt das „Vaterland". Die Regierung wird es aber gewiß als einen großartigen Erfolg ausposaunen lassen, daß ihre Vorlage von keiner Partei rückhaltlos gebilligt wird; es keiner Partei recht zu machen, das scheint ja das leitende Princip gewesen zu sein, als man an die Bildung des Cabinetes schritt, das über den Parteien stehen sollte. Im Uebrigen hat die Erfahrung gelehrt, daß durch derartige abfällige oder kühle Urtheile über Regierungsvorlagen die Freundschaft zwischen dem Cabinet und der Rechten nicht gestört zu werden pflegt. Für die Ablehnung der Vorlage im böhmischen Landtage werden die Minister Taaffe und Stremayr ihre czechischen Freunde durch administrative Gefälligkeiten zu entschädigen wissen, und ist im Herbst der Reichsrath versammelt, dann blühen wieder jene Concessions-Geschäfte, welche Fürst Karl Auersperg im Herrenhause so drastisch gekennzeichnet hat.

In welchen Räumen die Berliner Nachconferenz stattfinden wird, ob im Congreßsaale des Radziwill-Palais oder in einem Salon des Auswärtigen Amtes, ist bisher noch nicht bestimmt. Einige Berliner Local-Berichterstatter meinen, da Fürst Bismarck der Nachconferenz nicht präsidiren werde, so sei es auch nicht nothwendig, daß dieselbe in seinem Hause abgehalten werde. Wichtiger als diese örtliche Frage ist die andere nach dem Berathungsmaterial und am wichtigsten die nach der Haltung der einzelnen Mächte zu demselben. In letzterer Beziehung läßt man für Oesterreich-Ungarn officiös erklären, dasselbe sei keineswegs grundsätzlich den griechischen Ansprüchen abgeneigt; es wünsche vielmehr, daß Griechenland im Süden der Balkan-Halbinsel dieselbe Rolle spiele, welche Rumänien im Norden übernommen habe. Für Frankreich wird, anscheinend ebenfalls officiös, die Bemerkung im Journal des Débats niedergelegt, es werde kaum möglich sein, daß die Nachconferenz sich ausschließlich mit der griechischen Angelegenheit beschäftige und nicht auch die montenegrinisch-albanesische, die bulgarisch-rumänische u. s. w. in Berathung ziehe. Von weiteren Ernennungen für den technischen Körper der Nachconferenz sind heute zu registriren: Oberst Morier für Frankreich und Oberst Blume für Deutschland. England scheint einen ganzen Stab nach Berlin senden zu wollen, da der Standard, unbeschadet der Ernennung des Generals Lintorn Simmons bemerkt, die technischen Commissäre für England seien noch nicht ernannt. Selbstverständlich ändert dies an dem Stimmenverhältnisse nichts, da jede Macht auf der Nachconferenz nur Eine Stimme hat.

Den Waddington'schen Vorschlag zur Regelung der türkisch-griechischen Grenze, welcher bekanntlich eines der Verhandlungs-Substrate der Nachconferenz bilden wird, faßt die National-Zeitung wie folgt zusammen:

Die von Waddington noch vor seinem Rücktritte projectirte Grenzlinie ist für Griechenland günstiger, als die auf seinen Betrieb in ein Protocoll des Berliner Congresses niedergelegte Andeutung. Bekanntlich wird die bisherige Grenze gegen die Türkei ziemlich genau durch den 39. Breitegrad längs dem Othrysgebirge bezeichnet, so daß nur im Westen das griechische Gebiet mit einem größeren Stücke etwas weiter nach Norden reicht. Dasselbe würde sich nun nach dem letzten Waddington'schen Vorschlage, um es kurz auszudrücken, dem 40. Breitegrade im Osten, d. h. in Thessalien, nähern. Der 40. Breitegrad berührt daselbst den Götterberg Olymp. Auf der westlichen Seite, in Epirus, hat der französische Staatsmann sich gescheut, den Türken ebensoviel abzufordern, wie im Osten. Er ist am jonischen Meere nicht weiter nach Norden gegangen, als bis zum Flusse Kalamas, der gegenüber von Corfu, und zwar dem schmalen südlichen Theile dieser Insel gegenüber, mündet. Auf dem linken Ufer des Kalamas soll die Grenze nach Osten, weiterhin aber nach Nordosten gegen Metzowo in dem einstmals Pindos genannten Gebirgszuge laufen, der, von Nord nach Süd gerichtet, Epirus von Thessalien scheidet. Jenseits desselben soll sie dann, das Chassia-Gebirge einschließend, den Fluß Xeragi aufsuchen, der von links her in Thessaliens Hauptfluß, den im Ganzen von West nach Ost fließenden Salambria, den Peneios der Alten, sich ergießt. Die Ebenen am großen Flusse mit ihren Städten Trikala und Jenischehr (Larissa) würden hienach an Griechenland fallen.

Neben dem Schicksale der Kirchenvorlage in der Einundzwanziger-Commission, das den kühnsten Conjecturen wiederum Thor und Thür öffnet, wird die Frage der Zollverlegung auf der Unter-Elbe in Berlin lebhaft erörtert. Der preußische Antrag ist bei der ersten Lesung im Bundesrathe gegen eine Opposition von 16 Stimmen durchgegangen. Montag soll die zweite Lesung stattfinden, damit die Annahme der Discussion des preußischen Landtages über Virchow's Interpellation zuvorkomme. Daß Virchow von der Norddeutschen Allgemeinen Zeitung wegen seiner unbequemen Wißbegier „anti-national, anti-monarchisch, particularistisch" gescholten wird, ist nicht überraschend. Aber wenn die Mehrheit des preußischen Landtages sich ähnlich wie Virchow verhält — was wird die Norddeutsche Allgemeine Zeitung dann sagen?

Nach einer römischen Meldung der Pall Mall Gazette hätte Cardinal Nina, der päpstliche Staatssecretär, seine Demission angeboten; dieselbe sei aber von Leo XIII. nicht angenommen worden. Ist der römische Correspondent der Pall Mall Gazette — was nicht oft der Fall ist — diesmal gut unterrichtet, so würde man aus seiner Meldung schließen müssen, daß der Ausgleich zwischen Rom und Berlin noch gute Wege hat, denn Nina gehört nicht zu den Nachgiebigen im Vatican.

Nach der Agence Havas hat der französische Ministerrath auf Antrag des Ministers des Innern, Constans, beschlossen, der Kammer einen neuen Amnestie-Antrag vorzulegen. Es wird indeß nicht gesagt, ob damit eine General-Amnestie aller Communards oder abermals nur eine partielle Begnadigung gemeint ist. Jedenfalls erfahren hiedurch die von reactionärer Seite verbreiteten Gerüchte, daß die Regierung sich für die Amnestie die Vertagung der März-Decrete ausbedungen habe, ein entschiedenes Dementi. Die Regierung hat im Gegentheile alle Vorbereitungen zur Ausführung der gegen die Congregationen gerichteten Maßregeln getroffen. In den täglichen Unterredungen, welche der Minister mit den in Paris anwesenden Präfecten hatte, empfahl er diesem energisches Auftreten im Falle des Widerstandes der geistlichen Orden und große Mäßigung, Zurückhaltung und Klugheit jenen Congregationen gegenüber, die sich dem Gesetze unterwerfen würden. Der „Figaro" will bereits den Wortlaut des Schreibens kennen, welches jeder Präfect gegen den 20. Juni an die Vorstände der nichtautorisirten Congregationen zu richten haben werde. Dasselbe ist ebenfalls vom Geiste der Mäßigung erfüllt, doch meint das clericale Boulevardblatt, alle Mäßigung werde der Regierung nichts nützen, sie werde zu Gewaltmaßregeln schreiten müssen, wenn sie die März-Decrete zur Ausführung bringen wolle. Hoffentlich wird es das Cabinet de Freycinet nicht an der nöthigen Energie fehlen lassen. Wie wenig Erfolg die gegen die März-Decrete gerichtete Agitation bisher gehabt hat, beweist der Bericht des Senats-Ausschusses über die gegen diese Decrete eingelaufenen Petitionen. Nach der vom Berichterstatter Senator Demole gelieferten Statistik liegen im Ganzen 4539 Petitionen vor, welche 135,058 Unterschriften tragen. Von diesen Unterschriften rühren 93,8[illegible]0 von Männern, 39,683 von Frauen her und 1555 bestehen nur in einem Kreuz. 5 Departements haben sich an den Petitionen betheiligt. 49,968 sind legalisirt, 44,487 von Zeugen beglaubigt, die nur ihre eigene Unterschrift legalisiren ließen, und 39,148 entbehren jeder Bestätigung. Der Berichterstatter hätte seine Statistik noch damit ergänzen können, daß durchschnittlich auf jede Petition ungefähr dreißig Unterschriften kommen. Senator Delsol beantragt, über diese Gesuche einfach zur Tagesordnung überzugehen.

Nicht auf die identischen Noten, welche erst übergeben werden sollen, sondern auf das Antritts-Circulär Lord Granville's erfolgte jene Antwortsnote der Pforte,

Kleine Chronik.

Wien, 11. Juni.

[Hof- und Personal-Nachrichten.] Die Kaiserin wird sich am 15. Juni nach Possenhofen begeben, etwa drei Wochen am Starnberger-See verweilen und hierauf einen längeren Aufenthalt in Ischl nehmen. Während des Aufenthaltes in Ischl sollen daselbst auch Prinzessin Stephanie von Belgien und die Prinzessin von Asturien eintreffen. — Aus Darmstadt, 9. Juni, schreibt man uns in Bestätigung einer früheren Meldung: Der Großherzog von Hessen wird, bestem Vernehmen nach, im Laufe der nächsten Woche dem kaiserlichen Hofe zu Wien einen Besuch abstatten. Die Abreise von hier ist auf kommenden Dienstag festgesetzt. — Der Hofrath Fürst Lothar Metternich ist zu mehrwöchentlichem Curgebrauche von Linz in Karlsbad gestern eingetroffen. — Der berühmte Maler Professor G. Richter in Berlin ist an einem starken Gichtleiden nicht unbedenklich erkrankt.

[Joseph Ressel.] Aus Friedland in Böhmen wird uns geschrieben: Im hiesigen Gewerbevereine hielt Bürgerschullehrer Thomas am 7. Juni einen Vortrag über Joseph Ressel, Erfinder der Schiffsschraube. Er verweilte namentlich bei Ressel's deutscher Abstammung. Sein Vater, Anton Heinrich Ressel, war nämlich in dem ursprünglich zum Kretscham gehörigen Hause Nr. 83 in Heinersdorf bei Friedland geboren; der Taufact ist in den Taufmatriken zu Neustadtl, wohin Heinersdorf bis 1774 als Filiale gehörte, verzeichnet. Aus der Familie, der Joseph Ressel's Vater entstammt, ist hier noch ein Abkömmling am Leben; er ist Drucker in der Fabrik des Herrn Felix Heintschel, welchem er auch das Stammhaus verkauft hat. Dieser hat es 1876 niederreißen und an seine Stelle ein villenartiges Haus bauen lassen. Auf Anregung des Vortragenden beschloß die Vereinsleitung, den gegenwärtigen Besitzer des Hauses, Herrn Fabriksbesitzer Felix Heintschel, zu ersuchen, Ressel's deutsche Abkunft durch eine Gedenktafel am Hause Nr. 83 in Heinersdorf zu verewigen. Ein vom Vortragenden verfaßtes Büchlein, betitelt: „Joseph Ressel, Erfinder der Schiffsschraube" (Wien, bei Karl Rauch, Mariahilf, Hornbostelgasse Nr. 4), findet im hiesigen Bezirke, sowie in anderen Gegenden Deutschböhmens großen Absatz.

[Selbstmord eines Studirenden.] Der „Westungarische Grenzbote" meldet aus Preßburg vom 10. d.: Heute Nachmittags hat sich im hiesigen Aupark ein kaum 19jähriger Gymnasialschüler, Namens Bela Molnar, durch einen Revolverschuß aus dem Grunde das Leben genommen, weil er bei der letzten Maturitäts-Prüfung in der Mathematik durchgefallen war. Molnar ist der Sohn des gräflich Karolyi'schen Hofrichters in Totmegyer. Der jugendliche Selbstmörder hinterließ in seiner Wohnung je einen Brief an seinen Vater und an seine Tante und eine Karte an einen seiner Freunde, den er von seinem Vorhaben kurz verständigte.

[Jodollo und Freczek.] Man schreibt uns aus Paris: „Von der den Franzosen stillschweigend gewährten Licenz, fremde Namen unrichtig zu schreiben, macht die clericale Défense in ihrem letzten Wiener Briefe einen angenehmen Gebrauch. Sie meldet nämlich, daß unser Kaiserpaar in „Jodollo" im Sommer wohne und daß sich der Kaiser mit dem ehemaligen Cultusminister „Freczek" in Prag unterhalten habe, was unserem wackeren Jirecek aus dem Grunde nicht schmeicheln wird, weil man die Namen großer, allgemein gekannter Männer doch auch in Frankreich richtig zu schreiben versteht. Uebrigens sind diese Irrthümer wirkliche Kleinigkeiten gegen den großen Irrthum, der in der Veröffentlichung dieser unsere Zustände so arg verkennenden Correspondenz liegt. Da die innere Politik Oesterreichs bei so manchem unserer verehrten Collegen in den französischen Redactionen zu den unbekannten Dingen gehört, gelingt es auch hie und da den Wiener Officiösen, Lobeshymnen auf den Grafen Taaffe und sein sogenanntes System nicht allein in clericale, sondern auch in liberale, ja sogar in radicale Blätter zu bringen. Man muß dann lachen, um sich nicht zu ärgern, in einem radicalen Journale, das gegen den Clerus und seine Schulen, namentlich aber gegen die Jesuiten donnert und wettert, eine Lobeshymne auf das gegenwärtige österreichische Ministerium des Langen und Breiten abgedruckt zu finden."

[Wie Grévy lebt.] Mit minutiöser Genauigkeit beschreibt ein Correspondent des „Voltaire" das wahrhaft friedliche Dasein, das der gegenwärtige Präsident der französischen Republik führt. Grévy, berichtet er, ist ein sehr gesunder Mann. Des Morgens steht er auf, je nachdem er mehr oder weniger Arbeit hat, früher oder später. Er wäscht sich mit kaltem Wasser, nimmt eine Douche, und nach einer starken Friction trinkt er eine Tasse schwarzen Kaffee, kleidet sich rasch an und geht an die Arbeit. Um 10 Uhr gibt er Audienzen, zu welchen es keiner besonderen Bewilligung bedarf. Keine Audienz pflegt länger als 10 Minuten zu dauern. Grévy präsidirt im schwarzen Rocke dem Ministerrathe. Er sitzt gewöhnlich mit gekreuzten Armen da und spricht kein Wort. Alle Bemerkungen macht er nach dem Ministerrathe dem betreffenden Minister unter vier Augen. Von 2 bis 3 Uhr schreibt der Präsident Briefe und liest die ihm vorgelegten Zeitungsauszüge. Von 3 bis 4 Uhr spielt er, einer alten Gewohnheit getreu, Schach. Grévy ist ein excellenter Spieler. Um 4 Uhr macht er seine Promenade ins Bois, er weicht der Menge so viel als möglich aus. Vater, Mutter und Tochter gehen am liebsten allein spazieren. Um 6 Uhr ist der Präsident immer schon zurückgekehrt, dann ist die Zeit des Unterschreibens. Nachdem er 2- bis 300 Unterschriften unter die officiellen Acten gesetzt, geht er zum Diner. Nach dem Diner besucht er den Garten, und bis 10 Uhr spielt er Billard. Um 10 Uhr zieht sich Alles zurück. Er arbeitet bis 12 Uhr und länger. Auf den Besuch des Ententeiches darf nicht vergessen werden. Wenn Grévy in einer Angelegenheit unschlüssig ist, läutet er und verlangt ein Stück Brot. Dann geht er zum Teich. Die Enten erheben gleich ein Freudengequake. So oft der Präsident ein Stück Brot hinwirft, beginnt ihr Kampf um dasselbe. Ebenso viel Bittsteller werfen sich auf ein Portefeuille oder auch nur auf eine Tabaktrafik.

[Sport.] Ein Telegramm aus Ascot meldet uns über „The Gold Cup" (Werth 1000 Sovereigns, verbunden mit einer Subscription von 20 Sovereigns Einsatz, halb Reugeld; 200 Sovereigns dem Zweiten und 100 dem Dritten; circa 2½ Meilen; 34 Unterschriften): Mr. Gretton's fünfjähriger brauner Hengst Isonomy, von Sterling aus der Isola Bella, Erster; Lord Bradford's vierjähriger brauner Hengst Chippendale Zweiter; Comte de Lagrange's vierjähriger Fuchshengst Zeit Dritter. (Isonomy war auch voriges Jahr der Sieger im Gold Cup.)

[Selbstmord.] Der Sparkassebeamte Herr Ludwig Meixner warf sich gestern Abends in selbstmörderischer Absicht nächst Nußdorf beim Herannahen des Zuges der Franz-Josephbahn auf die Schienen und blieb auf der Stelle todt. Der Unglückliche war von ehrbarer guter Familie und ein Mann von unbescholtenem Rufe. Zerrüttete Vermögensverhältnisse, die ihn in die Hände der Wucherer brachten, waren das Motiv dieses Selbstmordes.

[Feuer.] Heute um ¾9 Uhr Früh brach in Kaiser-Ebersdorf in einem nächst der Kirche befindlichen ebenerdigen Gebäude Feuer aus, welches rasch um sich griff und umsomehr Anlaß zu ernsten Besorgnissen gab, als das Brandobject von leichtgebauten Wirthschaftsgebäuden umgeben war. Erst um ¾10 Uhr gelang es, den Brand zu localisiren und zu verhindern, daß das Feuer, wie anfangs befürchtet wurde, große Dimensionen annehme. Die erste Meldung von dem Brande wurde hier umsomehr beachtet, als die Wiener Commune in Kaiser-Ebersdorf größere Objecte besitzt.

[Gerüst-Einsturz.] Heute Vormittags um 9 Uhr löste sich ein ungefähr 12 Meter langes Stück der Mauerbank von der Salzgrieskaserne, die eben demolirt wird, los, fiel auf das im zweiten Stockwerke angebrachte Gerüst, brach dasselbe durch, stürzte dann auf das Gerüste im ersten Stocke und riß auch dieses mit. Von den bei der Demolirung beschäftigten Arbeitern wurde Niemand verletzt. Der 35jährige Bäckergehilfe Johann Maria, der sich zufälligerweise unter dem Gerüste im ersten Stocke befand, wurde von einem herabfallenden Balken an der Schulter getroffen und erlitt eine anscheinend leichte Verletzung.

deren Inhalt unser Londoner Correspondent rechtzeitig und genau telegraphirte. „Da es," bemerkt man von hiesiger officiöser Seite, „in der Natur der Sache lag, daß bei dem Gedankenaustausche, der unter den Mächten über die angeregte Collectiv-Action stattfand, auch die von der Pforte in London gegebenen Versicherungen zur Sprache gebracht wurden, entstand der Irrthum, daß eine Circular-Depesche der Pforte vorliege, während man es nur mit einer türkischen Antwort auf ein englisches Circulär zu thun hatte."

Die Untersuchung der Kirdjali-Affaire ist beendigt. Der Bericht der Commission gibt als Grund der aufständischen Bewegung die unter den türkischen Dorfbewohnern herrschende Unzufriedenheit über ihre Vereinigung mit Ost-Rumelien an. Fünf Officiere und 30 Mann der Miliz wurden wegen Betheiligung an den Excessen verhaftet; sie werden vor ein Kriegsgericht gestellt werden.

Die Unterhaltung des Königs Georg von Griechenland mit einem Redacteur des Pariser „Figaro", deren Echtheit übrigens angezweifelt wird, liegt heute wörtlich vor; sie war aber in unserem Pariser Telegramme wesentlich erschöpft, so daß wir auf ihre Wiedergabe verzichten können. Die Anrede des neuen französischen Botschafters Tissot bei seiner Empfangs-Audienz in Yildiz-Kiosk war rein conventionell und enthielt, wie aus dem Texte ersichtlich, nicht die geringste politische Anspielung.

Prinz Halim Pascha von Egypten hat seinen Proceß nun endgiltig verloren. Die internationale Liquidations-Commission in Kairo ratificirte das Decret, welches seine Civilliste auf 15,000 Pfund herabsetzt.

Als Candidaten für die Vice-Präsidentschaft hat die National-Convention von Chicago am Dienstag den früheren Zoll-Einnehmer in Newyork, Mr. Chester A. Arthur, nominirt. Damit war die Aufgabe der Convention erledigt.

Telegramme des Correspondenz-Bureau.

Paris, 10. Juni. (Kammersitzung.) Auf der Tagesordnung steht der Antrag Gaste auf Reduction der Zinsen der fünfpercentigen Rente. Der Commissions-Bericht beantragt, denselben nicht in Erwägung zu ziehen. Der Finanzminister wünscht sofortige Verhandlung; die Debatte wird jedoch wegen Beschluß-Unfähigkeit der Kammer auf morgen verschoben.

Ein Londoner Telegramm des Journal des Débats meldet: Die Präliminarien des französisch-englischen Handelsvertrages sind unterzeichnet. Als Grundlage der künftigen Unterhandlungen wurden folgende vier Punkte aufgestellt: 1. Herabsetzung der Weinzölle. 2. Vieh und landwirthschaftliche Erzeugnisse stehen außerhalb der Bestimmungen des Handelsvertrages. 3. Ausfindigmachung der Mittel zur Hintanhaltung betrügerischer Declarationen. 4. Verbesserung des Status quo und Fortentwicklung der Handelsbeziehungen.

Paris, 10. Juni. Wie die Agence Havas vernimmt, hat der Minister des Innern gestern im Ministerrathe den Antrag gestellt, von den Kammern eine Amnestie zu verlangen, und soll der Ministerrath diesem Antrage fast einmüthig zugestimmt haben.

Gerüchtweise verlautet, daß Granier aus Cassagnac auf sein Deputirten-Mandat zu verzichten gesonnen sei.

Bukarest, 11. Juni. Baron Ward wurde gestern von dem Fürsten Karl empfangen, welchem er das Diplom als Präsident des Ethnographischen Instituts von Frankreich in Gegenwart des General-Delegirten dieses Instituts für Rumänien, Herrn Urekia, überreichte.

Petersburg, 11. Juni. Der Kaiser bewilligte, daß die feierliche Enthüllung des Puschkin-Monumentes Mittwoch den 16. Juni stattfinde, genehmigte die Statuten der russischen Gesellschaft des internationalen Rechtes und gestattete, daß der Prinz von Oldenburg die Präsidentschaft derselben annehme. Weiters verfügte der Kaiser, daß die Wohlthätigkeits-Anstalten den Befehlen der Gemalin des Großfürsten-Thronfolgers unterstellt werden. Die öffentlichen Gärten wurden heute wieder eröffnet.

Nach Schluß des Blattes.

Paris, 11. Juni. General Aymard, Gouverneur von Paris, ist gestern gestorben.

London, 11. Juni. Im Unterhause entwickelte Gladstone sein Finanzproject. Derselbe beantragt die Herabsetzung des Weinzolles, vorausgesetzt, daß Frankreich den Handelsvertrag vom Jahre 1860 erneuere und verbessere, und schlägt die Aufhebung der Malzsteuer und die Ersetzung durch die Biersteuer vom Faß, eine neue Classirung und theilweise Erhöhung der Schanksteuer und die Erhöhung der Einkommensteuer um einen Penny per Pfund vor. Das Gesammterträgniß soll einen Ueberschuß von 381,000 Pfund ergeben. Gladstone ersuchte, der Regierung die Ermächtigung zur Herabsetzung des Weinzolles zu ertheilen. Die General-Debatte könne, nach der Ansicht des Ministers, später stattfinden. Der Antrag wurde nach längerer Debatte genehmigt. — Dilke erklärte die Nachricht von der Absendung der Flotte nach der Besika-Bai für unbegründet.

Lissabon, 11. Juni. Der dreihundertjährige Gedenktag Camoens' und Vasco de Gama's wurde mit dreitägigen glänzenden Festlichkeiten begangen. In ganz Portugal gab sich unbeschreiblicher Enthusiasmus kund. Der König, die Königin und die auswärtigen Vertreter haben den Festlichkeiten beigewohnt.

Telegramme der „Neuen Freien Presse."

Linz, 11. Juni. Abg. Dr. Schaup legte gestern in der Handelskammer seinen Rechenschaftsbericht über seine Thätigkeit im Reichsrathe ab. Sein Vortrag erhielt lebhaften Beifall und einhellige Zustimmung.

Prag, 11. Juni. Die Bohemia schreibt zum Entwurfe der Wahlordnung: Was die Großgrundbesitzer-Curie betrifft, die von der Regierungsvorlage unmittelbar betroffen wird, so glauben wir, daß diese keineswegs mit besonderer Sympathie entgegengenommen werden wird. Die Hand dazu bieten, daß dem eigenen Rechte Abbruch geschehe, ist ein Opfer, zu dem gerade nicht sehr Viele die Geneigtheit finden werden. Und wenn auch geltend gemacht werden sollte, daß um des allgemeinen Zweckes willen solche Opfer der Einzelnen eine Nothwendigkeit seien, dann dürfte es wol nicht an Stimmen fehlen, die in ihrer Antwort einfach auf das Compromiß-Opfer hinweisen, zu dem sich die verfassungstreuen Wähler des Großgrundbesitzes bei den letzten Reichsrathswahlen herbeigelassen haben und das für die Verfassungspartei so verhängnißvolle Folgen nach sich gezogen hat. Nach den Erfahrungen, die seit jenen Compromißwahlen gemacht worden, dürfte die Opferwilligkeit im Großgrundbesitze sich bedeutend abgekühlt haben.

Die „Politik" sucht für die Vorlage Propaganda zu machen und bemerkt: Was die verfassungstreuen Großgrundbesitzer betrifft, so mögen sie wohl erwägen, daß dies vielleicht der letzte Reformversuch ist, welcher unter Aufrechthaltung der Curie des Großgrundbesitzes gemacht wird, und daß es besser sei, den autonomistischen Standesgenossen im Sinne des vorjährigen Compromisses die Möglichkeit zu bieten, eine Anzahl Mandate zu erlangen, als unzuverlässigen Freunden zuliebe auf den Shylockschein zu pochen; daß ein Landtag nicht auf zwei Augen eines Großgrundbesitzers gestellt bleiben könne und daß diese Lage geändert werden müsse, werden die Herren kaum leugnen können.

Prag, 11. Juni. Der Kaiser erließ ein Handschreiben an den Commandirenden, General FZM. Baron Philippovich, worin er die vollste Anerkennung über das vorzügliche Aussehen und die gleichmäßig gute Haltung der Truppen der 9., 10, 29. Infanterie-Division und der Landwehr, sowie über den sehr befriedigenden Zustand der militärischen Anstalten ausspricht und dem commandirenden General, den Divisionären, Brigadieren, Regiments-Commandanten, Officieren, wie auch den Truppen seinen Dank ausdrückt. Heute wird das kaiserliche Handschreiben durch Generalbefehl verlautbart.

Laibach, 11. Juni. Der heutige Slovensky Narod fordert vom Landes-Präsidenten Winkler den Erlaß einer slovenischen Sprachenverordnung für sämmtliche Bezirkshauptmannschaften Krains. Der Narod beruft sich hiebei auf eine vom früheren Landes-Präsidenten und derzeitigen Minister, Conrad, im Jahre 1870 erlassene Verordnung, in welcher an die politischen Behörden die Aufforderung zur slovenischen Amtshandlung mit den slovenischen Parteien erging.

Da es nun nach Ansicht des Narod in Krain nur slovenische Parteien gibt, müsse demgemäß die slovenische Sprache die ausschließliche Amtssprache aller politischen Behörden im Lande sein.

Brüssel, 11. Juni. Der Kriegsminister General Liagre dürfte alsbald zurücktreten und General Nicaise sein Nachfolger werden. General Liagre befürwortete die Befestigung der Maas-Linie, was bei der Regierungspartei keine Zustimmung fand.

Paris, 11. Juni. Die Deputirten-Kammer discutirt heute den Antrag auf Renten-Conversion. Die Bonapartisten sprechen dafür in der Hoffnung, dadurch bei den nächsten Wahlen die republikanische Majorität herabzumindern. Die Ablehnung ist gewiß. Der Vorschlag des Finanzministers, die Zuckersteuer herabzusetzen, begegnet Opposition. Einige Abgeordnete unterzeichneten ein Amendement, alle disponiblen Ressourcen zur Herabsetzung der Weinsteuer auf die Hälfte zu verwenden.

Der Amnestie-Gedanke macht Fortschritte. Die äußerste Linke unterließ es, die Regierung zu drängen. Dagegen übernahm es die Fortschrittspartei, die Regierung zum Amnestie-Antrage zu bewegen.

Prinz Napoleon ist krank. Er hat ein Herzleiden, complicirt durch eine Nierenkrankheit. Er kann nicht einmal seine Freunde empfangen.

London, 10. Juni. Gladstone's Budgetrede war wieder musterhaft wie alle seine finanziellen Reden. Er sagte, vor der Auflösung des letzten Parlaments schätzte der damalige Schatzkanzler die Einnahmen auf 82.200,000 und die Ausgaben auf 82.076,000 Pfd. St. Was die Abschätzung der Ausgaben betreffe, so könne er dieselbe gelten lassen; auch bezüglich des Einkommens könne er mit Rücksicht auf die Zeit, als der Voranschlag gemacht wurde, nicht klagen. Der Voranschlag wurde mit gesunder Vorsicht abgefaßt, allein die seither verflossenen zwei Monate hätten nicht einmal jene mäßige Aufbesserung in den Ziffern des Voranschlages aufgewiesen, auf welche der Schatzkanzler in gewöhnlichen Zeiten mit Recht rechnen darf. Die Supplementär-Voranschläge würden mehr als den berechneten Ueberschuß verschlingen. Er könne nicht genau die Kosten des afghanischen Krieges angeben; die Regierung beschloß jedoch, denselben schnellstens zu beendigen.

Gladstone besprach nun die Frage der Weinzölle. Er entwickelte die Verhandlungen mit der französischen Regierung. Dieselbe wünschte die Ermäßigung auf sechs Pence per Gallone für geringhaltige Weine, weil dann Weine eingeführt würden, welche früher nicht eingeführt werden konnten. Dagegen würde Frankreich eine Amelioration in den wichtigsten englischen Artikeln gestatten; dadurch würde deren Consum in Frankreich zunehmen und sohin beiden Theilen geholfen sein. Gladstone stimmt zu, die Zölle für leichte Weine sollen ermäßigt werden, dagegen müsse Wein in Flaschen höher verzollt bleiben. Er schlage einen Zoll von sechs Pence für Wein bis zwanzig Grad Alkohol und von je ein Penny mehr per Gallone bis 35 Grade und weiter $2^1/_2$ Pence mehr per Gallone vor.

Hierauf ging Gladstone zur Biersteuer über. Alle Classen beklagten sich über die jetzige Malzsteuer, und als Steuer auf ein quasi-Rohmaterial sei dieselbe auch verwerflich. Das Interesse an diesem Gegenstande sei sehr groß. Der Werth des jährlich gebrauten Bieres betrage für die Consumenten 75 Millionen Pfund; ein Drittel des Bierpreises entfalle auf die Malzsteuer. Mit einer Reduction der Malzsteuer wäre nichts geholfen; das ganze Princip müsse geändert werden. Abschaffen könne man sie nicht ohne Aequivalent, da sonst acht Millionen vom Staatseinkommen verloren gingen, es bleibe sohin blos die Besteuerung des Bieres übrig. 1853 sei dieser Vorschlag wegen der großen Zahl von Privatbrauereien unmöglich gewesen; heute wären deren viel weniger, er schlage daher die Ausgabe von Licenzen für Privatbrauereien, welche bei kleinen Leuten nur einige Schillinge ausmachen würden, vor. Die Brauer mögen über das neue System seiner Steuer nicht erschrecken; in Oesterreich herrsche ein ähnliches System, nur mit viel mehr Einmischung seitens der Beamten, als er nöthig hält. Die Beamten würden instruirt werden, nur zu beobachten, sich aber nicht ins Geschäft einzumischen. Er schlage vor, das Bier in einem gewissen Zustande der Gährung für Steuerzwecke mit einem Gradmesser an den Gährungsbottichen zu messen. Der Brauer könne brauen, wann und so viel er wolle; Zeit und Material stehe ihm ganz frei. Die Beamten sollten nur beobachten, sonst nichts. Er schlage eine Steuer von sechs Schillingen und drei Pence für das Faß Bier vor, dagegen einen Abzug für verlorengehendes Bier. Die Brauer würden weiter keine Licenzen benöthigen, und jede Einmischung in das Braugeschäft würde somit verschwinden. Er glaube, die Freigebung des Materials für die Brauer würde die Industrie sehr heben; auch die Hefen-Industrie würde gewinnen, ebenso der Export. Das Bier würde sicher billiger werden.

Im Ganzen, berechnet Gladstone, würden die Mindereinnahmen 1.533,080 Pfd. St. betragen, allein die Einkommensteuer würde 1.425,000 Pfd. St. einbringen, und mit anderen Steuern zusammen rechne er auf einen Ueberschuß von 1.533,000 Pfd. St.

London, 11. Juni. Die Times schreibt: Es ist eine sonderbare Ironie des Schicksals, daß Gladstone mit der Vermehrung derjenigen Steuern beginnen muß, deren Abschaffung er 1874 als Hauptargument für die Fortdauer seiner Regierung hinstellte. Wol werde die große Masse Wähler enttäuscht sein, welche von Gladstone irgend ein finanzielles Wunderkunststück erwarteten; allein die agriculturen Classen werden zufrieden sein, und auch sonst sei der Plan Gladstone's originell und symmetrisch. Der Standard meint, Gladstone's Budget werde das Gebäude der Enttäuschung krönen, welches auch auf anderen Gebieten seit Bildung der liberalen Regierung im Entstehen begriffen war. Was immer auch Gladstone's Fehler wären, Jedermann glaubte, durch sein Budget werde er Alles gutmachen; allein diese Erwartungen hätten nicht bitterer enttäuscht werden können. Der Daily Telegraph bewundert das Formelle der Rede, beurtheilt den Inhalt aber auch sehr kühl.

Das ganze Land ist über die plötzliche und gänzliche Räumung Afghanistans erregt und aufgebracht, nur die Daily News spottet über die angeblich schwachen Grenzen. Der Schrecken sei nun vorüber, das Publicum lernte Geographie, kaufte große Karten und sah ein, daß die Gefahr einer russischen Invasion Indiens ein Gespenst sei. Das englische Publicum denkt jedoch anders. Der Präsident des Bradlaugh-Comités berichtet gegen dessen Beeidung.

Léon Say bleibt bis zum 20. d. M. hier. Challemel-Lacour's Ernennung soll gewiß sein.

Die Kaiserreise.

Brünn, 11. Juni. Um 7 Uhr Morgens fand auf dem Exercirplatze die Revue statt, zu welcher ausgerückt waren: Infanterie-Regiment Baumgarten, das 8. Reserve-Regiment, 2 Reserve-Compagnien des 17. und 25. Jägerbataillons, eine Division des 2. Artillerie-Regiments und Extratruppen. Der Kaiser, begleitet von einer großen Suite, ritt zuerst die Fronten ab, ließ dann die Truppen defiliren und inspicirte schließlich die Artillerie. Zum Schlusse sprach der Kaiser seine volle Zufriedenheit mit den Leistungen der Truppen aus.

Um 10 Uhr begannen die Empfänge der Corporationen. Allen gegenüber sprach der Kaiser den Dank für den glänzenden Empfang aus, der ihn überaus gefreut habe. Zuerst erschienen die Vertreter des Landtages.

Landeshauptmann Freiherr v. Widmann hielt folgende Ansprache (deutsch): „Im Namen des treugehorsamsten Landtages der Markgrafschaft Mähren, welcher dem Rufe und dem Befehle Eurer Majestät gemäß soeben in dieser Stadt tagt, erlauben wir uns Eurer Majestät die Gefühle die Treue, Anhänglichkeit und Liebe aller Bewohner dieses Landes in tiefster Ehrfurcht auszusprechen. Unsere allezeit getreue Markgrafschaft fühlt sich stolz und freudig erhoben durch die Ehre des kaiserlichen Besuches. (Böhmisch:) Hiefür spricht die Landesvertretung Eurer Majestät den unterthänigsten Dank aus.

Der Kaiser erwiderte (deutsch): „Gerne bin Ich in das schöne Mähren gekommen, dessen Bevölkerung Mir so vielfache Beweise der Treue und Anhänglichkeit an Mich und Mein Haus gegeben hat. Ich wünsche, daß die Thätigkeit des Landtages durch einträchtiges Zusammenwirken seiner Mitglieder auch in dieser Session eine segensreiche werden möge. (Böhmisch:) Ich danke Ihnen für den Ausdruck Ihrer Loyalität und versichere Sie, daß Ich einen warmen Antheil nehme an der Entwicklung dieses stets treuen Landes.

Die Geistlichkeit wurde vom Cardinal Fürstenberg vorgestellt. Hierauf erschien der Adel, gleichfalls vom Cardinal geführt. Wie verlautet, sagt der Kaiser, er erwarte, daß der Adel seine Aufgabe, welche eine versöhnende sei, erfüllen werde.

Dem Gemeinderathe dankte der Kaiser in herzlichster Weise für den glänzenden Empfang. „Sie haben Mir," sagte er, „eine herzliche Freude bereitet mit allen den Zeichen der Anhänglichkeit, die Sie Mir gegeben; Sie haben für die Ausschmückung der Stadt beinahe des Guten zu viel gethan. Es freut Mich sehr, zu beobachten, welchen Aufschwung die Stadt genommen hat, welche Ich an manchen Stellen beinahe nicht wieder erkannte." Hierauf sprach der Kaiser mit dem Abgeordneten d'Elvert und mit Gemeinderath Ott. Es fiel auf, daß bei dem Erscheinen der Deputation in der Statthalterei, an welcher Bürgermeister Winterholler theilnahm, der Kaiser kein Wort über die Bestätigung desselben fallen ließ, auch die Wahl überhaupt nicht erwähnte.

Dem Officierscorps, welches unter Führung des Landes-Commandirenden Baron Ringelsheim erschien, sprach der Kaiser seine vollste Zufriedenheit aus, namentlich erfreut zeigte er sich über den guten Stand des 54. Infanterie-Regiments, welches in Bosnien viel ausgestanden hatte. Ich hoffe, sagte der Kaiser, morgen, wo ich den Truppen etwas auf den Zahn fühlen werde, meine gute Meinung bestätigt zu finden. Darauf erkundigte er sich über den Krankenstand des 54. Regiments. Der Oberst erwiderte, die Kranken sind nun abgestoßen, der Stand der Truppen ist vorzüglich. Der Kaiser wendete sich hierauf an die einzelnen Officiere, namentlich sprach er längere

Redaction und Administration: Wien, I., Wollzeile 25.

Expedition und Inseraten-Bureau: Wien, I., Wollzeile 22.
Inseratenpreis für Sechstelbreite und Centimeterhöhe 25 kr.

Unfrankirte Briefe werden nicht angenommen.
Manuscripte werden nicht zurückgestellt.
Das Blatt erscheint täglich 6 Uhr Früh, am Montag und nach jedem Feiertage 3 Uhr Nachmittags.

Das Vaterland.

Zeitung für die österreichische Monarchie.

Abonnements für Wien:
Ganzjährig 16 fl., vierteljährig 4 fl., monatlich 1 fl. 34 kr.
Mit Zustellung ins Haus monatlich 20 kr. mehr.
Einzelne Nummern 5 kr.

Für das Inland:
Mit Postversendung ganzjährig 20 fl., vierteljährig 5 fl.
Bestellung direct bei unserer Expedition am besten mit Postanweisung.
Für Frankreich, England, Amerika ꝛc. vierteljährig 15 Frcs.
Für Deutschland vierteljährig 9 R.-M. 35 Pf. bei allen Postämtern.
Unversiegelte Reclamationen befördert die Post portofrei.

№ 125. Donnerstag, den 6. Mai 1880. XXI. Jahrgang.

Die nächste Nummer erscheint Freitag Nachmittag.

Der heutigen Nummer ist ein Bogen Beilage angeschlossen.

Das Unglück einer guten Ernte.

In der gestrigen Sitzung des Abgeordnetenhauses begann die Berathung über das Budget des landwirthschaftlichen Ministeriums und wurde dabei von dem Abgeordneten Hausner auch, wie kaum anders möglich, der überseeischen Concurrenz für unsere Landwirthschaft gedacht. Vorgestern auch begann die Generalversammlung der Ackerbaugesellschaften von Frankreich in Paris zu tagen — von mehr als 800 Herren besucht. Hier kam gleichfalls der Brodstoffimport aus Amerika zur Sprache und behauptete der Vorsitzende, Herr Estancelin, Amerika habe seine Production an Lebensmitteln seit 1860 um 120 Percent vermehrt, Frankreich um 30 Percent vermindert; letzteres Land habe dadurch einen Jahresverlust von vier Milliarden Francs.

Ganz Europa hat solche oder ähnliche Verluste und größere stehen für dies Jahr in Aussicht. Im vorigen Sommer schrieben wir von England: So verkehrt sind unsere Zustände, daß eine große und gute Ernte in Europa und Amerika gleichzeitig Ursache des Ruines für einen großen Theil unserer Grundbesitzer werden muß. — Dieses Zusammentreffen der beiderseitigen guten Ernte steht in Aussicht und damit auch die von uns vorhergesagte Folge.

Endlich, endlich bemächtigt sich auch die liberale Presse dieser Angelegenheit, und das ist gut, denn sie sollte nicht als Parteisache behandelt werden. Es handelt sich um Sein oder Nichtsein. Die „N. Fr. Presse“ bringt einen Artikel über ein französisches Buch, das Amerikas Kornproduction im Jahre 1878 schildert, und der „Pester Lloyd“ einen Brief von Dr. Max Wirth, der nach einer Schilderung des Umstandes, daß nur die reiche Kornzufuhr aus Nordamerika Europa so billige Kornpreise im letzten schlechten Erntejahre gesichert, folgende beherzigenswerthe Worte schreibt:

„Da es nicht wahrscheinlich ist, daß Europa auch in diesem Jahre wieder von einer schlechten Ernte heimgesucht werden wird und da die Concurrenzverhältnisse viel gespannter sich gestalten müssen, wenn gute Ernten auf beiden Seiten des atlantischen Oceans zusammentreffen, so ist es für unsere Landwirthe von großer Wichtigkeit, den Gang der Dinge in Nordamerika genau zu verfolgen, um bei Zeiten in der Heimat sich danach richten und die Mittel und Wege vorbereiten zu können, durch welche man der wachsenden Concurrenz zu begegnen im Stande ist.

Vor wenigen Tagen sind wir nun durch die merkwürdige Nachricht aus achtbarer Quelle überrascht worden, daß die Landwirthe im Westen der Vereinigten Staaten, obgleich bereits im verflossenen Jahre wegen Ueberproduction geklagt und eine Weizenkrisis prophezeit wurde, — verlockt von dem ebenso günstigen als seltenen Zusammentreffen einer fruchtbaren Ernte und hoher Getreidepreise im Jahre 1879 — sich veranlaßt gesehen haben, das mit Weizen bestellte Areal für 1880 noch um ein volles Viertel zu erweitern, obwohl der Getreidebau bereits im vergangenen Lustrum von Jahr zu Jahr vergrößert worden war. Zugleich wird beigefügt, daß die Aussichten für die Winterfrucht ganz ausgezeichnet seien, da in Nordamerika im Gegensatze zu Europa ein ungemein milder Winter herrschte. Auch die Einwanderung hat dazu beigetragen, die landwirthschaftliche Production zu stärken, da sie im Jahre 1879 über 60.000 Köpfe mehr betrug als im Jahre vorher. Die europäischen Landwirthe müssen sich somit darauf gefaßt machen, daß im kommenden Herbste ein noch größerer Ueberschuß an Weizen in den Vereinigten Staaten zur Ausfuhr verfügbar sein wird, als im verflossenen Jahre.

Hält man nun mit diesen Aussichten die Thatsache zusammen, daß im verflossenen Jahre eine Ladung Getreide von Buffalo am Erie-Canale über New-York und Liverpool nach Dresden, eine Entfernung von 2083 Meilen, wovon 193 Binnenwasserstraße und 1890 Meilen Seeweg, um 213 Pfennige (= 1 fl. 50 kr. ö. W.) per Centner transportirt worden ist, ein Tarifsatz, für welchen wir auf unseren Eisenbahnen ungefähr 150 Meilen weit kommen, so haben unsere Landwirthe alle Ursache, auf der Hut zu sein und diejenigen Maßregeln zu fördern und zu unterstützen, welche geeignet sind, bei Zeiten Vorkehrungen gegen diese fortwährend steigende Concurrenz zu treffen. Solche Schritte müssen aber organische Einrichtungen und nicht kleinliche Palliativmaßregeln sein, wie sie z. B. durch den neuesten Zolltarif im deutschen Reiche eingeführt sind, denn wie es sich bereits herausstellt, hat der deutsche Getreidezoll zwar den Budapester Dampfmühlen etwas geschadet, im deutschen Reiche aber Niemandem genützt und nicht einmal die Interessen des Fiscus wesentlich gefördert.“

Es sei gestattet, einige zuverlässige Zahlen beizubringen, welche zur Beurtheilung des Preisdruckes dienen können, der, wie es scheint, bevorsteht.

Für das Jahr Sommer 1879 bis Ernte 1880 taxirte man den Bedarf an Weizen für folgende Länder: Schweiz, Spanien, Portugal auf 8, Italien 12, Deutschland, Holland, Belgien 18, England 137, Frankreich 55, Summa 230 Millionen Bushel (à 60 Pfund), die mögliche Ausfuhr von Rußland auf 35, Oesterreich-Ungarn 12, Chili 4; Vereinigte Staaten 185, Canada 13, Britisch-Indien 8, Egypten 2, Australien 8 Millionen Bushel, so daß ein Ueberschuß von 27 Millionen Bushel bleiben würde. Bei einer Durchschnittsernte soll Europa aber nur 174 Millionen Bushel brauchen; bei nur gleich starker Ausfuhr der oben bezeichneten Ausfuhrländer blieben also pro 1880/81 nicht weniger als 83 Millionen Bushel übrig. Nun bauen aber Australien und Canada erheblich mehr Weizen jährlich an und die Vereinigten Staaten thun dies noch rapider. Wie wir hören, haben die Farmer daselbst 15 Percent mehr Winterweizen gesäet, die Vermehrung der Ackerfläche unter Sommerweizen ist noch nicht bekannt, doch haben einige der neu angebauten Prairiestaaten 60 Percent mehr Acker unter Weizen als bisher, so daß Dr. Wirth's Nachricht wohl richtig sein mag. Die Weizenernte des Sommers 1879 betrug 449 Millionen Bushel; nehmen wir ihre Vermehrung nur um 20 Percent und nicht um 25 Percent, wie Dr. Wirth, an, so erhalten wir neue 90 Millionen Bushel, die zum großen Theile exportirbar werden, so daß also jene Exportländer 150 bis 160 Millionen Bushel mehr Weizen liefern dürften als voraussichtlich gebraucht werden.

Wie tief werden nun die Preise fallen, da, wie englische Sachverständige versichern, mit gewöhnlichem Handelsprofit Weizen aus den Ländern zwischen Mississippi und dem Felsengebirge um 8·5 fl. ö. W. in die atlantischen Häfen zu senden ist, die Transportkosten sich aber fortwährend noch vermindern? Können doch schon Schiffe von 500 Tons mit Weizenladung direct von Dulath über Montreal nach Liverpool fahren und bald solche von 1200 Tons! Kostet der Weizen in Antwerpen 8 fl. ö. W., so wird er in Wien höchstens noch 6²/₃ fl. bis 7 fl. gelten — mit diesem Preise ist zu rechnen.

Wie riesig die Kornproduction Amerikas wächst, darüber nur folgende Zahlen: Sommer 1871 betrug die Weizenernte 235 Millionen Bushel, die Maisernte 1094 Millionen Bushel, Sommer 1879 erstere, wie schon gesagt, 449 Millionen Bushel, letztere 1545 Millionen Bushel. Die durchschnittliche Weizenernte der österreichisch-ungarischen Monarchie betrug von 1869 bis 1876 nur 81 Millionen Bushel. In Australien stieg die Weizenernte von 18 Millionen Bushel in 1873/74 auf 26 Millionen Bushel in 1877/78 und steigt seitdem in noch größerer Proportion. Seit vorigem Jahre exportirten auch die La Plata-Länder.

Allein nicht nur die Korn-, sondern auch die Fleischpreise werden sich schnell ermäßigen, nachdem man nun auch aus Australien und vom La Plata frisches Fleisch wohlbehalten nach Europa transportirt hat. Die Handels- und Transportkosten von dort stellen sich auf 7 bis 8 kr. per Pfund, von Nordamerika nur auf circa 4 kr. Der Preis von gutem Rind- und Hammelfleisch ist in Australien noch circa 8 Kreuzer, am La Plata 2½ bis 5 kr. Der Viehreichthum jener Länder ist schon sehr bedeutend und kann noch in unberechenbarer Weise vermehrt werden.

7 bis 8 fl. für den Metercentner Weizen und 12 bis 20 kr. für das Pfund Fleisch (im ganzen Körper des geschlachteten Thieres), das dürften in Jahr und Tag schon continentale Durchschnittspreise werden. Wir glauben nicht, daß man diese Zahlen wird anfechten können und nun, tritt an unsere — nicht blos die österreichischen, sondern auch die deutschen und französischen Nationalökonomen — die Frage heran:

„Wie viel Gulden Zins vom Schuldcapital und wie viel Gulden Steuer per Joch Acker kann der Landwirth in der Hanna, in Steiermark, in Pommern, in der Provence, im Elsaß, kurz, an jeder einzelnen Stelle, höchstens aus dem Reinertrage jährlich zahlen, wenn Weizen 7 fl. bis 8 fl., Fleisch 12 kr. bis 20 kr. kosten?“ Ist dies festgestellt, so dürfte eine Enquete in allen jenen europäischen Staaten nothwendig werden, wie sie von den deutschen Socialconservativen 1872 und 1875 verlangt, auf Betrieb der Geldjuden aber nicht veranstaltet wurde und deren Programm in der Frage liegt:

„Wie viel Schuld haftet auf dem Joch Grundbesitz in jeder einzelnen Gegend, wie viel beträgt dafür die Zinsverpflichtung, wie hoch beläuft sich diese und die Steuer zusammen und wie verhält sich diese Summe zum Reinertrage?“

Nun muß die Staatswirthschaft, also auch das Staatsbudget, so eingerichtet werden, daß jene beiden Lasten den Besitzern noch einen Reinertrag lassen, denn sonst erfolgt die Subhastation allgemein. Diese ist eine „Entnationalisirung des Landes“, meist zu Gunsten des kosmopolitischen Judenvolkes und der von ihm beherrschten Hypotheken-Actienbanken, und sie hat bereits den socialdemokratischen Ruf: „Nationalisirung von Grund und Boden“ erzeugt.

Binnen Jahr und Tag werden diese Fragen auf eine oder die andere Weise in Europa gelöst werden, wenn wir hier und in Amerika jene gute Ernte erleben sollten, wozu jetzt alle Aussicht vorhanden ist.

Die Fleischpreise halten sich vielleicht einige Monate länger, vielleicht ein Jahr länger auf ziemlich gleicher Höhe wie jetzt, da die englischen Schafe und Rinder, in Folge des vorigen nassen Jahres, zahlreich gefallen sind und ersetzt werden müssen, auch der Fleischhandel auf weite Entfernungen Kühlhäuser und gekühlte Eisenbahnwaggons gebraucht, die man schon trefflich zu machen versteht, deren Herstellung aber auch Zeit erfordert.

Der Preisrückgang für Korn und Mehl vollzieht sich aber bereits, seit in Amerika die Canalschifffahrt offen und das Hausse-Consortium von New-York zur Liquidation gezwungen ist. Weizen fiel seit Anfangs Jänner in Wien von 14·5 auf 12, ja 11 fl., Mehl Nr. 0 von 25 bis 26 fl. auf 23 bis 24·5 fl., in Budapest auf 22·5 fl. und die Budapester Mühlen mahlen nur noch mit zwei Drittel ihrer Kraft, da die Mühlen von Chicago, namentlich aber von Minneapolis, Wasserkraft und einen billigen „Durchtarif“ bis Liverpool haben. In Minneapolis wird soeben die Kraft der Mississippi-Fälle, welche 150.000 Pferdekraft liefern soll, für Mühlenzwecke dienstbar gemacht. Ist das geschehen, können Budapester Dampfmühlenbesitzer natürlich an gar keine Concurrenz mit jenen mehr denken. Der Handel rechnet schon mit dieser Wahrscheinlichkeit und notirt z. B. die Pariser Börse Mehl im Herbst lieferbar 12 Percent niedriger als effective Waare. Allein mit diesen Zahlen muß, da sie einen progressiven Charakter haben, nunmehr auch die Staatswissenschaft inclusive der Finanzwissenschaft und Wirthschaftspolitik rechnen.

Abgeordnetenhaus.

Wien, 5. Mai.

Der Herr Justizminister Dr. Stremayr erschien heute nach langer Abwesenheit wieder im Hause und markirte diese Thatsache durch eine markante That. Er beantwortete nämlich die bekannte „Interpellation der 138“ über die mehrerwähnte Sprachenverordnung, die vor kurzer Zeit für Böhmen und Mähren erlassen wurde. Wir sind in der sonderbaren Lage, diese Antwort des Ministers Stremayr als eine verhältnißmäßig erfreuliche That bezeichnen zu müssen. Es finden sich in der Antwort allerdings einige unhaltbare Sätze, von denen aber anzunehmen ist, daß sie nur dazu bestimmt waren, die bittere Pille, welche den linken „Teutschen“ gereicht wurde, möglichst zu versüßen.

Im Allgemeinen findet sich in der Antwort eine ziemlich objective Würdigung der in Oesterreich nun einmal thatsächlich bestehenden Verhältnisse, denen jede Regierung, die nicht specielle Parteizwecke verfolgt, Rechnung tragen müßte. Man setzte sodann die „Berathung" des Ackerbau-Etats fort. Dabei erregte der jüngste Abgeordnete der Wiener Handelskammer durch seine Polemik gegen die gestrige Rede des Ackerbauministers einiges Aufsehen. Herr Mauthner schlug nämlich einen Ton an, der die Stammesverwandtschaft mit dem in den Spalten der israelitisch-liberalen Blätter herrschenden Tone allzu grell hervortreten ließ. Auf der Rechten erregte es Verwunderung, wie Mauthner bei den „Montan-Lehranstalten" eine Polemik über den ökonomischen Charakter Oesterreichs vorbringen konnte und, offenbar in Erinnerung an die gestrige Zurechtweisung des Abg. Monti, wurde auf dieser Seite öfters der Ruf: „Zur Sache!" laut. Im Uebrigen kann sich Mauthner rühmen, einige ziemlich lebhafte Scenen, dabei aber auch solche Zurufe provocirt zu haben, die im stenographischen Protokolle zwar nicht verzeichnet sein werden, aber ihn doch belehrt haben werden, daß es so weit in Oesterreich noch nicht gekommen ist, wie er und seine Genossen sich einzubilden scheinen. Es wurde dann auch noch der Justizetat erledigt. Diese Gelegenheit benützten Promber und Jaques zu einer Replik gegen die heutige Interpellationsbeantwortung seitens des Ministers Stremayr und brachten auch noch eine Reihe anderer Wünsche, Beschwerden und Anregungen vor, welche die sogenannte Verfassungspartei während ihrer Herrschaft zu befriedigen vergessen hat, die sie aber sonderbarerweise jetzt von der Rechten sozusagen im Handumdrehen befriedigt und ausgeführt wissen will. Der Specialreferent Lienbacher replicirte auf diese Auslassungen in ausführlicher Weise. — Morgen ist trotz des Festtages Sitzung. Es dürfte morgen von der linken Seite zunächst der Antrag gestellt werden, an die heutige Interpellationsbeantwortung Stremayr's eine Debatte zu knüpfen.

(88. Sitzung.)

Präsident Graf Coronini eröffnet die Sitzung um 10 Uhr 5 Minuten.

Auf der Ministerbank: Graf Taaffe, Dr. v. Stremayr, Graf Falkenhayn, Dr. Prazak.

Abg. Graf Christian Kinsky erhält einen Urlaub von acht Tagen, Abg. Skene einen solchen von vier Wochen.

Bevor zur Tagesordnung übergegangen wird, ergreift das Wort der

Justizminister Dr. v. Stremayr und beantwortet zunächst die Interpellation des Abgeordneten Posch und Genossen vom 18. März d. J., betreffend die Vorschriften über die zum Zwecke der Anlage neuer Grundbücher vorzunehmenden Erhebungen für Steiermark, dahin, daß dieselben mit den Vorschriften für die anderen Länder des Grundbuchgebietes gleichlautend sind.

Aus Rücksichten der Zweckmäßigkeit erfolge die Vorladung der Parteien und der Vertrauensmänner zu Gericht, und zwar handle es sich hiebei nicht blos um die Kostenfrage und um die Störungen, welche entstünden, wenn ein Mitglied des Gerichtes in der betreffenden Gemeinde selbst die Erhebungen vornehmen würde, sondern auch darum, daß die Verhandlung mit den Parteien zu einem möglichst richtigen Resultate führe. In zwei Fällen habe jedoch das Grazer Oberlandesgericht entschieden, daß die Erhebungen in der betreffenden Gemeinde vorzunehmen seien, insoferne dies zur Ermittlung des Sachverhaltes nothwendig sei. Das sei die einzige Ingerenz, die das Oberlandesgericht in dieser Angelegenheit genommen.

Die in der Interpellation angeführten Daten können sich nur auf einen Erlaß des Oberlandesgerichtspräsidenten vom 29. November 1879 beziehen. In diesem, sowie in einem früheren Erlasse habe derselbe darauf gedrungen, die Dotationen für die Grundbuchsarbeiten strenge einzuhalten, um nicht die durch das Finanzgesetz festgesetzte Grenze des Aufwandes zu überschreiten.

Der Oberlandesgerichtspräsident von Graz habe auch eine diesbezügliche Verfügung des Kreisgerichtspräsidenten von Leoben, welche blos auf die Kostenfrage Rücksicht nahm, auf das richtige Maß zurückgeführt.

Bei dieser Gelegenheit wolle er jedoch hervorheben, daß die großen Aufgaben der Grundbuchsanlegung nur dann möglichst schnell und mit Schonung der Steuerträger durchgeführt werden können, wenn zwischen den gerichtlichen Organen und den betheiligten Gemeinden ein Zusammenwirken stattfinde.

Unter der Voraussetzung dieses Zusammenwirkens, schließt der Minister, kann für den Sprengel des Kreisgerichtes Leoben, in welchem die Grundbuchsarbeiten im Jahre 1879 bedeutende Fortschritte gemacht haben, die baldige Beendigung der Grundbuchsarbeiten erwartet werden.

Ich freue mich übrigens, an dieser Stelle sagen zu können, daß die Arbeiten fast in allen Theilen des Grundbuchsgebietes von den Gemeinden in sehr anerkennenswerther Weise unterstützt werden, und daß viele Gemeinden selbst erhebliche Opfer gebracht haben, um die Grundbuchsarbeiten zu fördern.

Des Ferneren beantwortet der Justizminister Dr. Stremayr die Interpellation des Abg. Wolfrum und 138 Genossen vom 1. Mai 1880 folgendermaßen:

Ich werde diese Interpellation zunächst namens des Justizministeriums, welches in der Sache am meisten betheiligt ist, und zugleich auch namens des Ministeriums des Innern beantworten. Sie kam mir doppelt erwünscht, einerseits um den Herren Interpellanten die verlangte und, wie ich nun merke, auch benöthigte Aufklärung zu geben, und andererseits, um einer bedauerlichen Irreführung der öffentlichen Meinung von Seite einiger Organe der Presse entgegenzutreten, welche zur Erreichung ihrer Zwecke das zündende Wort von der Einführung eines Sprachenzwanges erfunden und benützt haben, wo doch nur von dem geraden Widerspiel, nämlich von dem Bestreben der Regierung, die „Sprachenfreiheit" zu schützen, die Rede sein konnte.

In Betreff der gestellten Anfragen habe ich die Ehre, ad 1 zu antworten: Ja, die erwähnte Verordnung ist für Böhmen und Mähren thatsächlich ergangen.

Bevor ich aber zur Beantwortung der zweiten Frage schreite, erlaube ich mir, die dritte Frage, die wichtigste, zu besprechen, weil dieselbe in Verbindung mit den von den Herren Interpellanten ihren Anfragen vorausgeschickten Erwägungen die Vereinbarkeit der erlassenen Verordnung mit den Verfassungsgesetzen in Frage zu stellen scheint.

Ich stimme der ersten Erwägung vollständig zu, daß gegen jede Verletzung des den Staatsbürgern durch den Art. 19 des Staatsgrundgesetzes in Betreff der Sprache gewährleisteten Rechtes im concreten Falle sowohl im behördlichen Instanzenzuge als auch vor dem Reichsgerichte Abhilfe gesucht werden könne.

Nicht minder stimme ich der zweiten Erwägung in dem Sinne zu, daß die Betretung des Gesetzgebungsweges dort unabweislich ist, wo es sich um die Ausführung solcher staatsgrundgesetzlicher Bestimmungen handelt, welche lediglich abstracte, erst zu codificirende Principien aussprechen, wie z. B. in Betreff des Satzes, daß im Strafverfahren der Anklageproceß gilt, daß mündlich und öffentlich verhandelt werden muß u. s. w.

Ich kann dagegen nicht zugeben, daß in Betreff der Durchführung der Staatsgrundgesetze das Verordnungsrecht der Regierung aufhöre oder beschränkter sei als auf anderen Gebieten. Der von den Herren Interpellanten bezogene § 11 des Staatsgrundgesetzes über die Reichsvertretung kann nach meiner Ansicht hiefür nicht geltend gemacht werden.

Dieser Paragraph zieht die Grenze zwischen der Reichs- und Landesgesetzgebung, keineswegs aber die Grenze zwischen dem Rechte der Gesetzgebung und der Verordnungsgewalt der Regierung.

Die letztere regelt sich nach allgemeinen Principien und nach den Bestimmungen des Art. 11 des Staatsgrundgesetzes über die Regierungs- und Vollzugsgewalt, welcher den Staatsbehörden innerhalb ihres amtlichen Wirkungskreises die Befugniß ertheilt, auf Grund der Gesetze Verordnungen zu erlassen. Diese Principien, diese Bestimmungen müssen auch bezüglich der Staatsgrundgesetze, für deren Durchführung die Minister nach Art. 12 des Staatsgrundgesetzes über die Regierungsgewalt verantwortlich sind, maßgebend sein.

Wenn nun die Minister des Innern und der Justiz auf Grund des Art. 19 des Staatsgrundgesetzes über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger eine Verordnung erlassen haben, wodurch diesen Rechten der freie Gebrauch gesichert und lediglich den Behörden in Erinnerung gebracht wird, bei ihren Amtshandlungen die den Parteien gesetzlich zustehenden Rechte in Betracht des Gebrauches der Sprache zu achten und sich demgemäß zu benehmen, so haben sich die Minister hiebei innerhalb der Grenzen ihres Verordnungsrechtes und ihrer Pflicht bewegt; sie erwarten daher von den Behörden ungeachtet der an dieselben in öffentlichen Blättern ergangenen Aufforderung zum Ungehorsam, die genaue Beobachtung dieser Verordnung und sehen auch einer allfälligen Judicatur des Reichsgerichtes mit Beruhigung entgegen. (Bravo! rechts.)

Auch durch die Wahl des Ausdruckes „Landessprache" hat sich die Verordnung mit den Bestimmungen des § 13 a. G.-O. und des Art. 19 nicht in Widerspruch gesetzt. Denn abgesehen davon, daß die Ausdrücke „landesübliche Sprache" und „Landessprache" im Art. 19 selbst alternative gebraucht werden (Heiterkeit rechts), kann es doch keinem Zweifel unterliegen, daß im Lande Böhmen und im Lande Mähren — den Begriff Land in seiner staatsrechtlichen Bedeutung genommen — die deutsche und die böhmische Sprache die landesüblichen und die Landessprachen sind. (Bravo! Bravo! rechts.) Eine Auffassung des Ausdruckes „landesüblich", wobei „Land" nicht in seiner staatsrechtlichen Bedeutung, sondern nach anderen willkürlichen Gebietsabgrenzungen zu Grunde gelegt würde, müßte zu sehr gefährlichen Consequenzen in Betreff des Gebrauches der Sprache bei den Behörden führen und jedenfalls die Einschränkung, welche die Herren Interpellanten in Betreff des Gebrauches der czechischen Sprache in dem geschlossenen deutschen Sprachgebiete Böhmens zu beabsichtigen scheinen, in gleichem Maße den Gebrauch der deutschen Sprache vor den Behörden des geschlossenen czechischen Sprachgebietes bedrohen. (Rufe links: Ganz richtig!)

Ich gehe nunmehr zur Beantwortung der zweiten Frage.

Die Regierung hat sich zur Erlassung der Verordnung veranlaßt gesehen, damit die über den Verkehr der politischen und Justizbehörden mit den Parteien bestehenden vereinzelten Normen in eine übersichtliche und einheitliche Verordnung zusammengefaßt werden, und damit hiedurch diese Angelegenheit in einer Weise zum Abschlusse gebracht werde, welche einerseits den berechtigten Ansprüchen der Bevölkerung Genüge leistet, andererseits weitergehende, mit den Zwecken und Aufgaben der Administration und Justizpflege nicht mehr vereinbarliche Anforderungen beseitigt, welche die durch diese Verordnung nicht berührte Amts- und Correspondenzsprache gefährden könnten. Hiebei hat die Regierung keine Veranlassung gehabt, sich von demjenigen, was schon bisher bei allen Gerichten in Böhmen und Mähren rechtlich in Geltung war und praktisch geübt wurde, in wesentlichen Puncten zu entfernen. Denn das Recht der beiden in diesen Ländern wohnenden Volksstämme, in ihrer Landessprache vor den Gerichten Recht zu suchen und zu finden, ist längst, auch vor der Wirksamkeit des Art. 19, anerkannt gewesen. (Rufe rechts: So ist es!)

Schon im Jahre 1803 hat die damalige oberste Justizstelle in Auslegung des § 13 der a. G.-O. erklärt, daß es jedem Kläger freistehe, seine Klage in der gleich landesüblichen deutschen oder böhmischen Sprache anzubringen (Rufe rechts: Hört! Hört!), und durch eine Reihe, die einzelnen Gebiete der Rechtspflege betreffender Verordnungen ist angeordnet worden, daß bei allen Gerichten Böhmens Eingaben in beiden Landessprachen anzunehmen und in der Sprache der Eingabe zu erledigen, daß protokollarische Erklärungen in der Sprache, in welcher sie abgegeben werden, aufgenommen, Strafverhandlungen in der Sprache des Angeklagten zu pflegen, in dieser Sprache die Erkenntnisse auszufertigen und zu verkünden, grundbücherliche Eintragungen in der Sprache des Tabularbescheides vorzunehmen sind. (Rufe rechts: Hört!) Nach diesen Normen ist bei allen Gerichten und Staatsanwaltschaften auch in dem geschlossenen deutschen Sprachgebiete Böhmens vorgegangen worden.

Wenn daher, wie die Herren Interpellanten anführen, in der Bevölkerung des deutschen Sprachgebietes in Böhmen eine Beunruhigung entstanden ist, so ist dieselbe ungegründet, denn es wird nach wie vor das Maß des Gebrauches der böhmischen Sprache bei den Behörden dieses Gebietes nur davon abhängen, inwieferne sich die Parteien dieser Sprache vor den Behörden bedienen und soweit dieses Maß bis jetzt ein geringes war, ist kein Grund, anzunehmen, daß es nunmehr ein größeres sein werde. Sowie sich aber die Regierung verpflichtet gehalten hat, den Parteien die Ausübung der ihnen durch das Staatsgrundgesetz gewährten Rechte in Betreff des Gebrauches der Sprache zu sichern, so hat sie sich auch gegenwärtig gehalten, daß außer den Interessen der Förderung der Sprache auch die Interessen der Administration und Justizpflege zu wahren sind; daß dort, wo diese beiden Interessen in Collision kommen, die ersteren den letzteren als den höheren untergeordnet werden müssen und daß unter keiner Bedingung die Verwaltung und die Justizpflege zur Dienerin nationaler Aspirationen und der Bestrebungen nach Sprachenentwicklung gemacht werden dürfen.

Ministerpräsident Graf Taaffe beantwortet die von dem Abgeordneten Dr. Ruß und Genossen in der Sitzung vom 9. März d. J. an ihn gerichtete Interpellation, betreffend die Vorlage eines Gesetzentwurfes zum Schutze der curortlichen Gesammtinteressen, dahin, daß die Regierung dieser Frage ihre Aufmerksamkeit zugewendet habe und daß zwischen den betheiligten Ministerien eine Verhandlung über diesen Gegenstand im Zuge sei, deren Abschluß thunlichst werde beschleunigt werden. Sobald diese Verhandlungen zur Feststellung eines Gesetzentwurfes geführt haben werden, werde die Regierung denselben dem Reichsrathe vorlegen. Ein bestimmter Zeitpunct, bis zu welchem die Regierung mit dieser Vorlage an das Haus herantreten könne, lasse sich bei dem dermaligen Stande der Verhandlungen nicht angeben.

Weiters beantwortet der Ministerpräsident die Interpellation des Abgeordneten Rohrmann und Genossen vom 28. März d. J. wegen Verfrachtung des Düngers durch die Kaiser Ferdinand-Nordbahn dahin, daß das Vorgehen der galizischen politischen Behörden insoferne ein correctes war, als die Abfuhr des desinficirten Düngers und Streumateriales unter angemessenen Vorsichten und nur für die Zeit bewilligt wurde, als dieselbe nach den Bestimmungen des § 2 des Desinfectionsgesetzes und der dazu erlassenen Vollzugsvorschrift zulässig sei, und als nach dem Auftreten der Rinderpest in Galizien diese Verfrachtung des Düngers eingestellt worden sei. Demungeachtet habe er gelegentlich dieser Interpellation Anlaß genommen, der Statthalterei neuerlich zur Pflicht zu machen, daß bei Gestattung der Düngerabfuhr von der Eisenbahn oder bestehenden Desinfectionsstationen sich strengstens nach den Bestimmungen des früher bezogenen Gesetzes benommen und derlei Gestattungen allsogleich bei Ausbruch der Rinderpest im Lande eingestellt werden.

Das Haus geht zur Tagesordnung über, d. i. zur Berathung über Titel 4 des Ackerbauministeriums.

Abg. Bärnfeind: Wenn ich mich zu dem in Berathung stehenden Capitel „Ackerbauministerium", Titel 4, zum Worte gemeldet, so geschah es, theils daß ich meine Befriedigung hierüber, daß im vorliegenden Specialberichte des Budget-Ausschusses auch zum Theile den landwirthschaftlichen Interessen. und namentlich jenen der viehzuchttreibenden Bevölkerung unserer Gebirgsländer dadurch Rechnung getragen wird, daß eine Erleichterung der Waldweide durch den Hinweis auf die diesfalls unabweislich nothwendige Abänderung des bestehenden Forstgesetzes angestrebt wird, theils daß ich mit einigen Worten zur Mitbegründung dieses Bestrebens im Specialberichte diejenigen Klagen und Beschwerden, welche von dem Wahlbezirke, welchen ich hier zu vertreten die Ehre habe, in diesem hohen Hause in letzter Session vorgebracht wurden und auch in dieser Session, ja unlängst sogar allerhöchsten Ortes zum Ausdrucke kamen, zum Ausdrucke bring. In dieser Petition von 17 Gemeinden aus dem politischen Bezirke Liezen erhoben die Weideberechtigten mehrfache Beschwerden über die Schmälerung und Einschränkung der Alpen- und Waldweiderechte und über den unleidlichen Druck, welcher in dieser Richtung in neuerer Zeit von Seite der Forstorgane der Eigenthümer großer Waldcomplexe auf die Weiderechte ausgeübt wird. Ferner über einige Vorgänge in Grundlastenablösungs- und Regulirungsangelegenheiten, wodurch die Weideberechtigten geschädigt und in ihren Rechten verkürzt sich erachten. So auch über die Art und Vertheilung der neuen Anlagen von Waldculturen, indem man daraus das Bestreben entnehmen kann, die Rechte der Weideberechtigten zu verkümmern und sie ihnen

2 Nachdruck unstatthaft

Ein Mädchen aus dem Volke.

Nach dem Englischen von Felix Walter.

(Fortsetzung.)

Sein Interesse für das Mädchen wuchs. Er versuchte nicht, sich über sein Gefühl Rechenschaft zu geben, aber er empfand Vergnügen. In seinem eigenen Kreise, wenn er bei besonders guter Laune war, hatten schöne Frauen gefunden, daß er „ein gefährlicher Mann" sei, der es liebe, „zu necken."

Und diese Neigung empfand er auch jetzt. Aber es war schwierig ihr zu folgen, denn seine Gefährtin antwortete ihm einsilbig, und wendete ihren Kopf von ihm ab wenn sie sprach. Auf die Frage endlich: ob sie nicht irgend eine Erfrischung nehmen wolle, antwortete sie „Nein," mit einer Barschheit, die ihn bewog zu schweigen bis der Tanz im großen Saale vorüber war und der größere Theil der Tanzenden plaudernd und lachend in das Restaurationszimmer kam, und der Mann, mit welchem das Mädchen den Wortwechsel gehabt, sich an einen Tisch gegenüber setzte und finster auf sie hinüber starrte. Er hatte seine Tänzerin mitgebracht, wahrscheinlich um das junge Mädchen zu ärgern, das er verlassen; aber das Experiment mißlang und der Anblick von Dudley an der Seite des Mädchens war ein Schlag für ihn.

Jetzt fing das Mädchen auch an lebhafter mit Dudley zu plaudern, aber dieser nahm das als kein Compliment, denn er erkannte die Ursache. Indes sprach er munter fort, sagte Manches, worüber seine Gefährtin fröhlich lachte und auch in ihre Hände schlug, und der Mann drüben sah aus als ob er ihm gerne die Kehle abschneiden möchte.

„Zeph!" rief er endlich gebieterisch, „komm' und sitz' da!"

„Dank Dir, Ben," war die kurze Antwort, „ich sitz' da ganz bequem."

„Nun, dann ist's besser, daß Du dort bleibst," rief Ben trotzig zurück.

Dudley fing an zu denken, daß er im Wege sei und es kaum vernünftig wäre, den Zorn des bleichen Mannes gegenüber herauszufordern; er würde „Gute Nacht!" gesagt haben und fortgegangen sein, hätte der Eifersüchtige nicht die öffentliche Aufmerksamkeit durch einige Bemerkungen auf ihn gelenkt, die zwar seine Ohren nicht erreichten, aber ein halbes Dutzend junge Bursche veranlaßten in ein lautes Gelächter auszubrechen. Darauf entschloß sich Dudley zu bleiben, und zu beweisen, daß er sich nicht fortspotten lasse.

„Ihr Schatz ist eifersüchtig," sagte er zu dem Mädchen.

„Er ist nicht mein Schatz," war die rasche Antwort.

„Sagten Sie mir nicht, daß er es sei?"

„Sie wissen, daß ich's nicht gesagt."

„Nun, dann war's nahe daran," sagte Dudley; „er würde es sein, wenn Sie sich um ihn kümmern."

„Ah! das ist was Anderes," sagte das Mädchen, und sie lachte wieder herzlich, indem sie auf Dudley blickte, der dachte, daß er niemals so tiefblaue Augen gesehen, mit so flüssigem Feuer darin. Ja, es war ein sehr hübsches junges Mädchen; und sie wußte das. Sie war verschieden von allen anderen jungen Mädchen, die er vor sich hatte, und wie eigenthümlich waren ihre Antworten!

„Was ist er?" fragte er.

„Er ist ein Bleiarbeiter und richtet Gasleitungen ein," antwortete sie. „Sein Vater hat einen Laden an der Ecke der Edwinstraße, wenn Sie's kennen."

„Oh ja, ein sehr gutes Geschäft," sagte Dudley, als ob er die Nachbarschaft und den betreffenden Laden sein ganzes Leben gekannt hätte; „und Ben hilft seinem Vater?"

„So ist es."

„Und Ben wird das Geschäft bald übernehmen, und Sie heiraten, Zeph, und das ist das Ende von der Liebesgeschichte."

„Nennen Sie mich nicht Zeph, wenn's gefällig ist," sagte seine Gefährtin mit einer Würde, welche die meisten Männer in Verwirrung gesetzt hätte.

„Warum nicht?" entgegnete er, unschuldig — viel zu unschuldig für diese Gelegenheit. „Ist das nicht Ihr Name?"

„Sie haben kein Recht mich damit zu nennen wenn er's ist."

„Ich kenne keinen Anderen."

„Und werden auch keinen kennen lernen."

„Nicht?"

„Nein, gewiß nicht."

„Wir werden sehen."

Eine Pause folgte, und dann sagte Dudley, nachdenklich:

„Zeph ist ein sehr seltsamer Name."

„Es thut mir leid, wenn er Ihnen nicht gefällt," sagte Zeph, in schnippischem Tone — „schauerlich leid."

„Aber er gefällt mir."

„Ich glaubs schon. Oh ja."

Zeph lachte wieder munter, und blickte hinüber auf Ben, der mit den Zähnen knirschte, und fluchte, und sich wunderte, was die Beiden sprächen, und Beide verwünschte, besonders den Mann im lichten Ueberzieher und rehfarbenen Handschuhen, mit dem Sträußchen im Knopfloch.

„Wovon ist Zeph die Abkürzung?" fragte Dudley.

„Ich werd' es Ihnen nicht sagen."

„Ich wünschte Sie thätens," drängte er. „Ich bin wirklich neugierig; auf Ehre!"

Sie schien nachzugeben, als sein Ton ernster wurde.

„Nun, meinetwegen, Zephirine, wenn Sie's wissen müssen," antwortete sie. „Und jetzt quälen Sie mich nicht länger deshalb."

„Quäle ich Sie?"

„Ja."

„Soll ich fortgehen?"

„Ja, Sie gehen wohl in eine Gesellschaft, denk' ich?" fragte sie, nun ihrerseits ein wenig neugierig.

„Ich dachte daran. Aber jetzt bin ich nicht ganz sicher, ob ich gehen soll."

„Wirklich?"

„Ja, wirklich."

„Ah! Sie haben sich nicht umsonst die Müh' genommen sich so anzuzieh'n. Und das schöne Bouquet auch?"

„Das können Sie haben."

„Kann ich's?" — Und Zeph's Augen funkelten einen Moment vor Vergnügen, und dann wurden sie plötzlich durch die langen Wimpern verhüllt. „O nein, dank' Ihnen," setzte sie den Augenblick nachher hinzu.

„Sie wollen es nicht haben?"

„Nein, dank' Ihnen; ich will's lieber nicht."

„Sie lieben keine Blumen?"

„O ja."

„Sie denken, Ben würde es nicht gerne sehen, wenn Sie es annähmen?"

„Es macht mir nichts was Ben denkt," antwortete sie.

„Da! Er geht wieder fort mit seiner jungen Lady."

„Eine saubere junge Lady das! Nicht ein Abschnitzel von einer Lady ist an ihr. Ich kenn' sie und ihre großen rothen Händ'. Sehen Sie's nur an."

„Sie sind etwas roth," bemerkte Dudley. „Vielleicht ist es das Wetter."

„Oder die Ausreibbürste. Ich dachte immer, daß es eine Magd sei," sagte Zeph wie rachgierig.

„Hm, Sie sind eifersüchtig," bemerkte Dudley.

„Auf mein Wort und meine Ehre, nein!" sagte Zeph.

„Sie wissen, Sie sind dem kleinen Benjamin zugethan," sagte Dudley in vorwurfsvollem Tone, und Zeph lachte lustig und diesmal ganz unaffectirt.

„Mir gefällt Ihre Art," sagte sie endlich, sarkastisch.

„Sie meinen, es mißfällt Ihnen meine Unverschämtheit?"

„Vielleicht. Warum gehen Sie nicht zu Ihrer Gesellschaft?" „Ihre eleganten Freunde werden jetzt auf Sie warten."

„Danke. Ich befinde mich hier ganz wohl."

„Sie schau'n nicht aus danach."

„Ich warte, um Sie tanzen zu sehen," sagte Dudley.

„Wissen Sie nicht, daß ich nicht mehr tanzen werde," war die Antwort.

„Warum nicht?"

„Weil ich keinen Tänzer finden kann, während Sie hier mit mir schnattern."

Das war sehr freimüthig, erstaunlich freimüthig, aber äußerst unelegant. Dudley schauderte, bis er wieder in ihr Gesicht blickte, das so schön, frisch, jung, und voll des Glücks beginnenden Lebens war — ein Gesicht das unschuldig in die Welt blickte, und nur wenig von den Versuchungen derselben kannte oder errieth. Dieses heitere Mädchen, gewiß nicht achtzehn Jahre alt, weckte sein Interesse mehr und mehr, und sie verwirrte ihn durch ihre Originalität und Pikanterie.

„Wie können Sie wissen, ob ich Sie nicht um die Gunst bitten werde, mir die Hand zu einem Walzer zu reichen?" fragte Dudley.

„Ja, Sie werden gewiß tanzen!"

„Was soll mich hindern?"

„Sie sind viel zu fein. Sie möchten sich nicht gerne unter die Leut' mischen, die Sie hier sehen."

„Sie irren sich sehr."

„O, ich weiß!" sagte Zeph, wieder lachend. „Wir haben schon früher einige Solche da gehabt, wie Sie sein, aber getanzt haben's niemals."

„Aber ich will's, wenn Sie mich als Tänzer acceptiren," sprach Dudley, bestimmt. In ihrer Ueberraschung kam wieder ihr Lieblingswort heraus.

„Wirklich?"

Ja, wirklich."

„Aber —"

„Wollen Sie mich haben oder nicht?" sagte er ungeduldig.

„Ja, meinetwegen."

„Dann kommen Sie."

(Fortsetzung folgt.)

Herausgeber: K. Inthal.
Verantwortlicher Redacteur: Mathias Simmer.

Amtliche Course der öffentlichen Wiener Börse vom 5. Mai 1880.

	Geld	Waare
Allgem. Staatsschuld.		
Papier-Rente 5pc. f. 100 fl.	73.15	73 30
Silber-Rente 5pc. f. 100 fl.	73.80	73.95
Stbdom.-Pfdb. 5pc. G. 120 fl.	147.—	147.50
Oest. Schatzscheine 5pc. f. 100 fl.	101.—	101.25
Oest. Goldr. steuerfrei 4pc.	89.50	89.65
Grund-Entl.-Obligat.		
Böhmen 5pc.	103.—	104.—
Bukowina	98 50	99.—
Galizien	98.50	99.—
Kärnten	98.—	—.—
Krain und Küstenland	100.—	101.—
Mähren	102.75	103.75
Niederösterreich	104.75	105.25
Oberösterreich	102.50	—.—
Salzburg	100 50	—.—
Schlesien	99.—	—.—
Steiermark	102.—	—.—
Tirol	99.—	—.—
Kroatien und Slavonien	94.—	96.—
Siebenbürgen	93.25	93.75
Temeser Banat	93 75	94.50
Ungarn	94.—	94.75
Donau-Reg.-Lose 5pc. 100 fl.	112.50	113.—
Ung.-Goldr. steuerfrei 6pc.	106.55	106.70
Ung.-Eisb.-Anl. (300 Fr.)	125.75	126.25
Ung. Prämien-Anlehen 100 fl.	112.75	113.25
" 50 fl.	111 50	112.—
Ung. Weinzeh.-Ablös.-Oblig. à 100 fl.	93.—	93.50
Pr.-Oblig. ung. Ostb. 100 fl.	83.50	83.75
dto. in Gold o. S.	98.25	98.75
dto. v. J. 1877 in Gold	87.50	—.—
Anlehen d. Stadtgem. Wien 5pc.	102.—	102.25
Anlehen d. Stadt Wien (S. o. G.)	—.—	—.—
Pr.-Anl. d. Stadt Wien 1874	118.75	119.—
Türk. Präm.-Anlehen 400 Fr.	16.20	16.50
Actien von Transport-Untern.		
Albrecht-Bahn 200 fl.	63 —	64.—
Alföld.-Fium. Bahn 200 fl.	157.—	157.50
Aussig.-Teplitz 200 fl. C. M.	—.—	— —
Böhmische Nordbahn 150 fl.	103.—	104.—
Böhmische Westbahn 200 fl.	223.50	224.—
Buschtiehrader Eis. 500 fl. C. M.	533.—	536.—
dto. lit. B. 200 fl. Oe. W.	111.—	112.—
Donau-Dschiff. 500 fl. C. M.	593.—	595.—
Dux-Bodenbacher 200 fl.	160.—	162.—
Elisabeth-Bahn 200 fl. C. M.	189.—	189.50
Linz-Budweis 200 fl. S.	—.—	—.—
Salzburg-Tirol 200 fl. S.	158.50	159.—
Ferd.-Nordbahn 1000 fl. C. M.	2447	2452
Franz Josef-Bahn 200 fl. S.	169.75	170.25
Fünfkirch.-Barcser-Eisb. 200 fl. S.	191.—	192 —
Carl Ludwig-Bahn 200 fl. C. M.	265.25	265.75
Graz-Köflacher 200 fl. ö. W.	—.—	—.—
Kaschau-Oderb. 200 fl. S.	127.50	128.—
Lemberg-Czern. 200 fl. S.	169.75	170.25
Lloyd öst.-ung. 500 fl. C. M.	663.—	665.—
Mährische Grenzb. 200 fl.	—.—	—.—
Oest. Nordwestbahn 200 fl. S.	161.75	162.50
dto. lit. B. 200 fl. S.	163.50	164.—
Prag-Duxer B. 150 fl. S.	34.—	34 25
Rudolf-Bahn 200 fl.	160.—	160.50

	Geld	Waar
Siebenbürger B. 200 fl. S.	139.75	140.25
Staatsbahn 200 fl. (500 Fr.)	279.25	279.75
Südbahn 200 fl. (500 Fr.)	83.—	83.25
Süd.-nordd. Verbb. 200 fl. C. M.	129.75	130.—
Theißbahn 200 fl. ö. W.	246.—	246.50
Tramway-G. Wr. 170 fl.	238.25	238.75
" Neue Wr. 170 fl.	—.—	—.—
Turnau-Kral.-Prg. B. 200 fl.	191.—	192.—
Ung.-gal. Bahn 200 fl. S.	137 25	137.75
Ung. Nordostbahn 200 fl. S.	146 25	146.75
Ung. Westbahn 200 fl.	149.—	149.50
Vorarlberg.-Eisenbahn 200 fl.	168.—	170.—
Lotterie-Effecten.		
1854er 4pc. zu 250 fl.	123.25	123.75
1860er 5pc. zu 500 fl.	130.25	130.75
1860er 5pc. zu 100 fl.	132.75	133.25
1864er zu 100 fl.	174.—	174.50
1864er zu 50 fl.	173.50	174.—
Como-Rentenscheine 42 Lire	—.—	29.—
Credit-Anstalt 100 fl.	176.50	177.—
Clary 40 fl. C. M.	43.50	44.—
Don.-Dmpfschg. 100 fl. 4pc.	107.50	108.—
Innsbrucker-St.-A. 20 fl.	24.—	24.75
Keglevich 10 fl. C. M.	—.—	—.—
Krakauer Lott.-Anl. 20 fl.	20.25	20.50
Ofen. Stadtgemeinde 40 fl.	44.25	45.—
Palffy 40 fl. C. M.	42.—	42.50
Rudolph-Stiftung 10 fl.	17.75	18.—
Salm 40 fl. C. M.	52.—	53.—
Salzb.-Präm. Anl. 20 fl.	22.25	22.75
St. Genois 40 fl. C. M.	45.50	46.—
Stanislauer Pr.-Anl. 20 fl.	25.—	27.—
Triester 4½ pc. 100 fl. C. M.	123.50	—.—
dto. 4pc. 50 fl. ö. W.	62.50	65.—
Waldstein 20 fl. C. M.	33.50	34.—
Windischgrätz 20 fl. C. M.	37.50	38.—
Bau- u. Industrie-Actien.		
Baug. zur Herst. bill. Wohn. 200 fl.	—.—	—.—
Union-Baugesf. 200 fl. 40pc. E.	100.—	101 —
Egydi-Kdb. E. u. St.-J. 200 fl.	—.—	—.—
Eis.-Jnd.-Ges. Prag 200 fl.	114.—	115.—
Eis.-Ind.-Ges. steier. 200 fl.	—.—	—.—
Innerb. Hauptgew. 200 fl.	104.50	105.50
Liesinger Brauerei 100 fl.	52.50	53.—
Neuberg-Mar. Gew. 200 fl.	42.25	42.75
Schlöglmühle P.-F. 200 fl.	—.—	—.—
Wrb. Ziegelf. 200 fl. 60 pct. E	84.—	85.—
Waffenfabrik ö. 200 fl.	156.—	157.—
Actien von Banken.		
Anglo-österr. Bank 120 fl. E	145.60	145.80
Bodencr.-Anst. ung. allg. 140 fl. E	150.—	151.—
Bodencr.-Anst. österr. 80 fl. E	212.—	213.—
Credit-Anstalt österr. 160 fl.	279.90	279.10
Allgem. ung. C. B. 200 fl.	269.—	269.25
Depositenbank allg. 200 fl.	214.—	215.—
Escompte-Ges. n.-ö. 500 fl.	790.—	800.—
Escompte-Bank böhm.	—.—	—.—
dto. steier.	105.—	107.—
Gal. Bodencr.-Anst. 200 fl.	—.—	—.—
Giro- u. Cassenver. Wr. 200 fl.	244.50	246.—
Oesterr.-ung. Bank 600 fl.	840.—	842.—
Unionbank 100 fl.	109.90	110.10

	Geld	Waare
Verkehrsbank allg. 140 fl.	130.—	130.50
Wiener Bankverein 100 fl.	137.25	137 50
Prioritäts-Obligationen.		
Albrecht-Bahn 300 fl. S. ö. W.	89 25	89.75
dto. in Gold 200 fl.	106 50	107.—
Alföld-Bahn 200 fl. S.	89.25	89.75
dto. E 1874 200 fl.	86.25	86.75
Böhm. Nordbahn	94.80	95.30
dto. E 1871	94.	94.50
Böhm. Westbahn 300 fl.	99.50	100.—
dto. 1869 300 fl.	99.50	100.—
dto. E 1873 300 fl.	—.—	—.—
Buschtiehrader 150 fl.	98.25	—.—
dto. E 1871 150 fl.	94.50	—.—
dto. E 1872 150 fl.	94.50	95.—
Donau-Dpfsch. 300 fl. ö. W.	—.—	—.—
Donau-Dpfsch. 6pc. 200 fl.	107.50	—.—
Dux-B. E. 1871 à 150 fl. f. 100 fl.	—.—	—.—
Eisenindustr. Prager 300 fl.	98.25	98.50
dto. E 1873 i. 30 J. vrl. 300 fl.	92.50	—.—
Eisen-Industr.-Gesellsch. steir.	—.—	77.25
Elisabethb. 100 fl.	99.40	99 80
dto. E 1862 300 fl.	99.—	99.50
dto. (Linz-Budw.) 200 fl.	103 —	—.—
dto. E 1870 200 fl.	102.—	102.50
dto. E 1872 200 fl.	103.50	—.—
dto. Slzb.-Tir. 200 fl. E 1873	102.75	103.25
Ferdinands-Nordb. in C. M.	105.75	—.—
dto. 100 fl. ö. W.	101.75	—.—
dto. mähr.-schl. Str. 1871/72	107.50	108.—
dto. Anleh. 14., Mill. 1872	110.25	—.—
dto. Anlehen 1876	105.—	105.50
Franz Josef-B. E 1867 200 fl.	101.80	102.20
dto. E 1873 200 fl.	99.50	—.—
dto. E 1879 200 fl.	99.50	100.—
Fünfkirchen-Barcser 200 fl.	97.—	98.—
Carl Ludwig-B. 300 fl.	107.50	—.—
dto. II. E 300 fl.	104.25	104.50
dto. III. E 1871 300 fl. ö. W.	104.—	—.—
dto. IV. E 300 fl. ö. W.	103.—	—.—
Innerb. Gewerkschaft 200 fl.	82.50	83.50
dto. E 1873 in 45 J. verl.	81.25	82.—
Kaschau-Oderb. 200 fl. Silber	89.40	89.50
dto. E. 1879 200 fl. Gold	106.40	106.80
Lem.-Cz.-J.-B. I. E 1865 300 fl.	91.75	—.—
dto. II. E 1867 300 fl.	98 25	98 75
dto. III. E 1878 300 fl.	90.25	90.75
dto. IV. E 1872 300 fl.	88.50	89.—
Lloyd, österr.-ungar., 100 fl. C. M.	—.—	—.—
dto. in Silber oder Gold ö. W.	119.—	—.—
Mähr. Grenzb. 200 fl. ö. W.	75.50	76.—
Mähr.-schles. Centralb. 300 fl.	35.—	35 50
Neuberg-M.-Gew. f. 200 fl.	79.—	80.—
Oest. Nordwb. 200 fl. ö. W.	103.50	104 —
Oest. Nordwb. lit. B. 200 fl. ö. W.	99.60	99.90
dto. E 1874 G. (600 M.)	119.75	120 25
Rudolfb. 300 fl. S. f. 100 fl.	96.—	96.50
dto. E 1869 300 fl. S. f. 100 fl.	95.75	96.—
dto. E 1872 300 fl. S. f. 100 fl.	95.75	96.—
dto. (Salzkammgtb.) 200 fl.	110.50	111.—
Siebenbürger 200 fl. ö. W.	84.50	84.75
Staatsbahn zu 500 Frcs.	177.25	177.75
dto. II. E zu 500 Frcs.	—.—	—.—

	Geld	Waare
Südb.-Ges. Jän.-Juli 500 Frcs.	125.90	126.80
dto. April-Octob. 500 Frcs.	125.50	126.—
dto. 200 fl. S. f. 100 fl. ö. W.	111.—	111.50
Süd-nordd. Verb.-B. 100 fl.	94.—	—.—
Theiß-Eisenb.-Ges. 100 fl.	98.25	—.—
Ung.-gal. E. 200 fl. f. 100 fl.	87.50	87.75
dto. II. E 200 fl. ö. W.	84.—	84 50
Ung. Nordostb. à 300 fl. ö. W.	85.75	86.—
dto. 400 M. 500 Fr.	105.25	105.75
Ung. Wstb. (St.-R.-Gr.) à 200 fl.	89.—	89.50
Vorarlberger Bahn 200 fl.	—.—	—.—
Wien-Pottend.-Wr.-N. B. 200 fl.	98.75	99.25
Pfandbriefe.		
Allg. Agr C.-A. f. Gal. u. Buk. 6pc. 15 J. vl.	98.—	—.—
Allg. öst. B.-C.-A. verl. 5 Gold o. S	120.50	121.—
dto. in 33 J. verl. 5 ö. W.	102.—	102.25
dto. Commun.-Obl 40 J. verl. 5 ö. W.	101.50	102.—
dto. verl. 5 Gold o. S.	120.50	121.—
Böhm. Bodencr.-Ges. 36 J. verl. 5 pc.	103.—	—.—
dto. in 33 J. verl. 5 ö. W.	106.—	—.—
dto. Hypothekenbank verl. 5 ö. W.	103.25	103.75
Cent.-Bodencr.-B. 20 J. v. 6 pc. ö. W.	99.50	100.50
Gal. Bod.-C.-A. i. Krak. 18 J. v. 6 ö. W.	98.75	—.—
dto. 20 J. verl. 7 ö. W.	103.75	—.—
Gal. Bodencreditv. verl. 4 ö. W.	99.25	—.—
dto. verl. 5 ö. W.	97.25	97.75
dto. 37 J. verl. 5 ö. W.	97.25	97.75
Gal. Actien-Hypoth.-B. verl. 6 ö. W.	102.50	103.—
Gal. Rustical-Credit-Anst. verl. 6 ö. W.	102.50	103.50
dto. Com.-Obl. 15 J. verl. 6 ö. W.	100.—	—.—
Mähr. Hypoth.-B. 36 J vl. 5½ ö. W.	104.75	105.75
Oesterr.-ung B (v. p. ö. N.-B.) vl. 5 C. M.	—.—	—.—
dto. verl. 5 ö. W.	102.45	102.60
Oest. Hypothekenb. 10 J. r. 5½ ö. W.	100.80	101.50
dto. v. 5½ ö. W.	101.50	—.—
dto. 10 J. r. 5pc. ö. W.	100.—	—.—
dto. verl. 5pc. ö. W.	99.25	—.—
Oe.-Schl. Bod.-Cred.-A. r. 5 pc. ö. W.	101.50	102.—
Real-Creditb. 36½ Jahren r. 5½ ö. W.	96.—	—.—
Sparcasseverein, steierm. r. 5½ ö. W.	102.50	—.—
Sparcasse, erste österr. 30 J r. 5½ ö. W.	105.75	106.—
dto. 32 J. r. 5½ ö. W.	105.75	106.—
U. all. Bd.-Cr.-A. G. i. P. 34 J. r. 5½ ö. W.	95.70	95.90
" Bodencredit-Inst. r. 5½ ö. W.	101.80	102.10
dto. 39 J. r. 5pc. ö. W.	99.—	99.50
" Hypothek.-Bank in Pest r. 5½ ö. W.	96.50	97.—

Wechsel-Course.

		Geld	Waare
Amsterdam 100 fl. holl.	3	—.—	—.—
Deutsche Bankplätze 100 M.	4	58.05	58.20
London f. 10 Pf. Sterl.	3	119.20	119.30
Mailand 100 L.	4	—.—	—.—
Paris f. 100 Francs.	2½	47.15	47.20
Petersburg 100 R.	6	—.—	—.—
Schweizer Plätze 100 Frcs.		—.—	—.—

Devisen und Valuten.

	Geld	Waare
K. vollwichtige Ducaten.	5.61	5.62
20 Francs-Stücke.	9.48	9.49
20 Mark-Stücke	11.72	11.74
Russische Imperiale	9.76	9.77
Türkische Goldlire	10.75	10.77
Silber	—.—	—.—
Deutsche Reichsbanknoten.	58.60	58 70
Papier-Rubel	1.25	1.25¼

Druck von F. Sch-lbauer u. Comp. (Verantwortl. Leiter F. Doll) in Wien. — Papier „Schlöglmühl".

Staats-Voranschlag

für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder für das Jahr

1880.

X. Ministerium der Finanzen.

Heft 4.

Zoll. — Indirecte Abgaben.

Wien.
Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.
1879.

X. Ministerium der Finanzen.

Heft 4.

Inhalt.

Zoll.

Indirecte Abgaben.

X. Ministerium der Finanzen.

Zoll.

Post-Nummer		Betrag in Gulden		
		Gold	Bank-Valuta	Zusammen
	Summarium.			
	Bedeckung.			
	Ordentliche Einnahmen.			
1	Eingangszölle } im Verkehre mit dem Auslande und den	24,100.000	900.000	25,000.000
2	Ausgangszölle } Zollausschlüssen	37.000	3.000	40.000
3	Waggeld	55.000	25.000	80.000
4	Zettelgeld	1.000	2.800	3.800
5	Siegeltaxen	5.000	16.200	21.200
6	Niederlags-Gebühren	......	88.000	88.000
	Summe der Gefälls-Gebühren	24,198 000	1,035.000	25,233.000
7	Einnahmen von Gefälls-Sicherstellungen	250.000	5.000	255.000
	Zusammen	24,448.000	1,040.000	**25,488.000**
	Außerordentliche Einnahmen.			
8	Münzgewinn von den disponiblen Zollgefälls-Ueberschüssen in Gold	......	*) 2,660.000	**2,660.000**
9	Aus der Tarifirung der zu Zollzahlungen verwendbaren Goldmünzen	84.500	......	**84.500**
	Im Ganzen	24,532.500	3,700.000	**28,232.500**

*) Die Zoll-Einnahmen in Gold betragen:

in den diesseitigen Ländern rund	24,440.000 fl.
„ Ungarn „	3,400.000 „
zusammen	27,840.000 fl.
Werden hievon die gemeinsamen Auslagen in klingender Münze nach dem Erfolge des Jahres 1878 im beiläufigen Goldwerthe per	3,600.000 „
in Abzug gebracht, so ergibt sich ein Zoll-Ueberschuß von	24,240.000 fl.
wovon der Münzgewinn bei Annahme eines Agio's von 16% beträgt.	3,878.400 „
Hievon sind gemäß Uebereinkommens in Folge Auflassung der Militärgrenze zu Gunsten des ungarischen Staatsschatzes 2% mit abzuziehen.	77.568 „
Es verbleiben somit	3,800.832 fl.
wovon 70% auf die im Reichsrathe vertretenen Länder mit rund entfallen.	2,660.000 „

Post-Nummer	**Ausgaben.**	Gold	Bank-Valuta	Zusammen
1	Rückstellungen an Gefälls-Sicherstellungen	245.000	5.000	**250.000**
2	Gefälls-Rückgaben	38.000	2.000	**40.000**
3	Regiekosten-Pauschale	......	1,400.000	**1,400.000**
4	Verzehrungssteuer-Restitutionen	......	19,000.000	**19,000.000**
	Summe	283.000	20,407.000	**20,690.000**

Bedeckung.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
		Gulden in					
	a) Ordentliche Einnahmen.						
	Gefälls-Gebühren:						
1	Eingangs- Zölle im Verkehre mit dem Auslande und den Zollausschlüssen	9,800.000	700.000	380.000	1,250.000	400.000	80.000
2	Ausgangs- Zölle im Verkehre mit dem Auslande und den Zollausschlüssen	5.000	4.000	2.000	4.000	150	150
	Nebengebühren:						
3	Waggeld	20.000	2.000	2.000	7.200	1.800	300
4	Zettelgeld und sonstige Gebühren	800	120	6	30	10	2
5	Siegeltaxen	3.800	400	35	400	20	5
6	Niederlags-Gebühren	50.000	2.300	600	1.000	600	100
	Summe	9,879.600	708.820	384.641	1,262.630	402.580	80.557
7	Gefälls-Sicherstellungen	70.000	3.000	3.000	15.000	200	100
	Zusammen	9,949.600	711.820	387.641	1,277.630	402.780	80.657
	Hievon ab das Erforderniß	....	....	....	....	....	....
	Bleibt Ueberschuß	....	....	....	....	....	....
	b) Außerordentliche Einnahmen.						
8	Aus der Tarifirung der zu Zollzahlungen verwendbaren Goldmünzen	40.000	900	600	3.000	150	100

Erforderniß.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
	Ausgaben.						
1	Rückstellungen an Gefälls-Sicherstellungen	70.000	6.000	7.000	12.500	200	100
2	Gefälls-Rückgaben	8.000	1.000	250	13.500	200	50
3	Regiekosten-Pauschale	282.320	72.810	26.540	146.380	15.670	12.510
4	Verzehrungssteuer-Restitutionen für die über die Zoll-Linie ausgeführten Mengen:						
	an Bier	66.000	2.000	1.400	3.500	102.000	800
	„ Branntwein	190.000	6.300	....	....	7.500	6.200
	„ Zucker	7,000.000	....	2.000	....	80.000	....
	Summe	7,616.320	88.110	37.190	175.880	205.570	19.660

Zoll.

Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung								
120.000	2,700.000	500.000	6,700.000	400.000	720.000	950.000	300.000	25,000.000
100	1.500	. . . . .	15.000	50	3.000	5.000	50	40.000
600	18.000	. . . . .	22.500	1.500	1.800	1.600	700	80.000
2	2.000	300	100	10	10	150	260	3.800
10	7.500	300	730	3.200	800	400	3.600	21.200
150	20.000	3.000	5.000	800	600	300	3.550	88.000
120.862	2,749.000	503.600	6,743.330	405.560	726.210	957.450	308.160	25,233.000
. . . . .	3.400	. . . . .	18.000	800	1.500	100.000	40.000	255.000
120.862	2,752.400	503.600	6,761.330	406.360	727.710	1,057.450	348.160	25,488.000
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	20,690.000
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	4,798.000
150	14.000	. . . . .	20.000	500	2.000	2.000	1.100	84.500

Zoll.

Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
. . . . .	3.400	. . . . .	18.000	800	2.000	90.000	40.000	250.000
50	1.200	750	9.500	300	1.000	1.200	3.000	40.000
6.430	129.330	112.210	369.240	30.360	53.330	114.450	28.420	1,400.000
6.000	50.000	. . . . .	160.000	2.700	2.800	800	2.000	400.000
. . . . .	500	. . . . .	250.000	2.500	. . . . .	34.000	3.000	500.000
. . . . .	12.000	. . . . .	9,400.000	1,244.000	300.000	32.000	30.000	18,100.000
12.480	196.430	112.960	10,206.740	1,280.660	359.130	272.450	106.420	20,690.000

X. Ministerium der Finanzen.

Indirecte Abgaben.

Summarium.

	Einnahmen		
	Ordentliche	Außer-ordentliche	Summe
	Gulden in österreichischer Währung.		
Bedeckung.			
Verzehrungssteuer:			
Branntweinsteuer	8,500.000	. . . . . .	8,500.000
Wein- und Moststeuer	3,900.000	. . . . . .	3,900.000
Biersteuer	22,000.000	. . . . . .	22,000.000
Fleisch- und Schlachtviehsteuer	4,690.000	. . . . . .	4,690.000
Zuckersteuer	25,012.000	. . . . . .	25,012.000
Verzehrungssteuer von sonstigen Verbrauchsgegenständen	1,930.000	. . . . . .	1,930.000
Pachtungen	3,538.000	. . . . . .	3,538.000
Andere Einnahmen	22.000	. . . . . .	22.000
Dazio consumo in Dalmatien	120.000	. . . . . .	120.000
Gefällssicherstellungen	2,300.000	. . . . . .	2,300.000
Von der k. ungar. Finanzverwaltung zu leistender Ersatz für Verzehrungssteuer-Rückvergütungen	230.000	. . . . . .	230.000
	72,242.000	. . . . . .	72,242.000
Salz:			
Einnahmen der Erzeugungsämter	59.000	. . . . . .	59.000
Einnahmen der Verschleißämter	19,337.000	. . . . . .	19,337.000
	19,396.000	. . . . . .	19,396.000
Tabak:			
Einnahmen vom Verschleiße im Inlande	58,770.000	. . . . . .	58,770.000
Einnahmen der General-Direktion	300.000	. . . . . .	300 000
	59,070.000	. . . . . .	59,070.000
Stempel	17,300.000	. . . . . .	17,300.000
Taxen und Gebühren von Rechtsgeschäften	31,900.000	. . . . . .	31,900.000
Lotto	20,200.000	. . . . . .	20,200.000
Mauthen	2,508.000	. . . . . .	2,508.000
Punzirung	169.700	. . . . . .	169.700
Summe	222,785.700	. . . . . .	222,785.700
Erforderniß.	Ausgaben		
Verzehrungssteuer:			
Verwaltungs-Auslagen	223.000	. . . . . .	223.000
Rückstellung von Gefällssicherstellungen und Gefällsrückgaben	4,324.000	. . . . . .	4,324.000
An die k. ungar. Finanzverwaltung zu leistender Ersatz für Verzehrungssteuer-Rückvergütungen	4,090.000	. . . . . .	4,090.000
	8,637.000	. . . . . .	8,637.000
Salz:			
Erzeugungs- und Einlösungskosten	2,695.000	. . . . . .	2,695.000
Neubauten	. . . . . .	55.700	55.700
Für sonstige Auslagen	. . . . . .	4.300	4.300
Verschleiß-Auslagen	231.000	. . . . . .	231.000
Neubauten	. . . . . .	4.000	4.000
	2,926.000	64.000	2,990.000
Tabak:			
Administrations-Auslagen	602.580	. . . . . .	602.580
Erzeugungs- und Anschaffungskosten	19,104.000	. . . . . .	19,104.000
Neubauten	. . . . . .	135.000	135.000
Verschleiß-Auslagen	1,480.000	. . . . . .	1,480.000
	21,186.580	135.000	21,321.580
Stempel	357.000	. . . . . .	357.000
Taxen und Gebühren von Rechtsgeschäften	421.000	. . . . . .	421.000
Lotto	12,500.000	. . . . . .	12,500.000
Mauthen	30.000	. . . . . .	30.000
Punzirung	66.800	. . . . . .	66.800
Summe	46,124.380	*) 199.000	46,323.380

*) Für diese Credite wird die Uebertragbarkeit in Anspruch genommen.

Bedeckung.

Post-Nummer	Gefälls-Gebühren:	Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
		Gulden in					
	Titel 1:						
1	Branntweinsteuer a) von der Branntwein-Erzeugung	1.146.000	60.000	8.000	71.000	200.000	73.000
	Branntweinsteuer b) von dem Klein-Verschleiße in den Zollausschlüssen Istrien und Brody	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
		1.146.000	60.000	8.000	71.000	200.000	73.000
	Titel 2:						
2	Wein- und Moststeuer	1,900.000	70.000	16.000	324.000	730.000	116.000
	Titel 3:						
3	Biersteuer a) allgemeine Verzehrungssteuer von der Biererzeugung	5,174.000	1,268.000	500.000	420.000	1,200.000	220.000
	Biersteuer b) Biersteuer-Zuschlag in Wien dann die Verzehrungssteuer vom Kleinverschleiße von Bier in Istrien	1,779.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
		6,953.000	1,268.000	500.000	420.000	1,200.000	220.000
	Titel 4:						
4	Fleisch- und Schlachtviehsteuer	2,427.000	111.000	58.000	100.000	190.000	56.000
	Titel 5:						
5	Zuckersteuer von der Zuckererzeugung a) aus Rüben	300.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Zuckersteuer von der Zuckererzeugung b) aus anderen Stoffen	. . . .	100	. . . .	. . . .	30	. . . .
		300.000	100	. . . .	. . . .	30	. . . .
	Titel 6:						
6	Verzehrungssteuer von sonstigen Verbrauchsgegenständen	1,930.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Titel 7:						
7	Pachtungen	. . . .	169.000	. . . .	. . . .	528.000	. . . .
	Titel 8:						
	Andere Einnahmen:						
8	Nebengebühren	8.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
9	Mieth- und Pachtzinse	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
10	Ersätze aller Art	3.300	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
11	Verschiedene Einnahmen	1.600	500	. . . .	10	300	400
	Summe	12.900	500	. . . .	10	300	400
	Titel 9:						
12	Dazio Consumo	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Titel 10:						
13	Gefälls-Sicherstellungen	2,300.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Zusammen	16,968.900	1,678.600	582.000	915.010	2,848.330	465.400
	Titel 11:						
14	Ersatz von der königl. ungarischen Finanz-Verwaltung für Verzehrungssteuer-Rückvergütungen von Branntwein per	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Total-Summe	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .

Verzehrungssteuer.

Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	**Zusammen**
österreichischer Währung								
10.000	8.000	.....	2,370.000	1,000.000	560.000	2,600.000	344.000	8,450.000
.....	14.000	.....	.....	.....	.....	36.000	.....	50.000
10.000	22.000	.....	2,370.000	1,000.000	560.000	2,636.000	344.000	**8,500.000**
280.000	200.000	.....	35.000	140.000	19.000	50.000	20.000	**3,900.000**
80.000	3.000	.....	8,300.000	1,690.000	380.000	900.000	65.000	20,200.000
.....	21.000	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1,800.000
80.000	24.000	.....	8,300.000	1,690.000	380.000	900.000	65.000	**22,000.000**
60.000	66.000	.....	520.000	230.000	65.000	720.000	87.000	**4,690.000**
.....	.....	.....	17,800.000	5,800.000	1,000.000	100.000	.....	25,000.000
.....	.....	.....	6.000	5.000	870	.....	.....	12.000
.....	.....	.....	17,806.000	5,805.000	1,000.870	100.000	.....	**25,012.000**
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	**1,930.000**
151.800	860.000	.....	907.900	365.000	.....	556.300	.....	**3,538.000**
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	8.000
60	.....	.....	2.040	.....	.....	.....	.....	2.100
.....	10	.....	510	100	.....	40	.....	3.960
200	200	.....	2.620	100	50	1.860	100	7.940
260	210	.....	5.170	200	50	1.900	100	**22.000**
.....	.....	120.000	.....	.....	.....	.....	.....	**120.000**
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	**2,300.000**
582.060	1,172.210	120.000	29,944.070	9,230.200	2,024.920	4,964.200	516.100	**72,012.000**
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	**230.000**
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	**72,242.000**

X. Ministerium der Finanzen.

Erforderniß.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg
		Gulden in			
	Ordentliche Ausgaben.				
	Verwaltungs-Auslagen.				
1	Gehalte der Beamten	*) 103.600	....	....	....
2	Activitäts-Zulagen	22.300	....	....	....
3	Ergänzungs-Zulagen	100	....	....	....
4	Einhebungs-Percente von Gefälls-Einnahmen	....	....	....	60
5	Löhnungen	5.300	....	....	....
6	Miethzinse mit Einschluß der accessorischen Gebühren	17.000	....	....	....
7	Belohnungen und Aushilfen	2.000	....	....	....
8	Reise-, Wagen-, Zehrungs- und Uebersiedlungskosten	400	....	....	....
9	Kosten auf Erhaltung der Gebäude	16.600	....	....	....
10	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse	23.300	50	50	100
11	Hinauszuzahlende Ersätze aller Art	200	....	....	....
12	Stiftungen und Aequivalente	17.600	....	....	1.250
13	Verschiedene Auslagen	**) 5.100	10	....	....
	Summe der Verwaltungs-Auslagen	213.500	60	50	1.410
14	Rückstellungen an Gefälls-Sicherstellungen	2,000.000	....	....	....
15	Gefälls-Rückgaben a) bei der Branntwein-Erzeugung, anläßlich der Betriebsstörungen	100	200	150	100
	b) " " Bier- " , anläßlich der Betriebsstörungen	2.000	200	150	100
	c) " " Zucker- " , anläßlich der Betriebsstörungen	23.000	....	....	....
	an 4% Discont	15.000	....	....	....
	alle anderen	200.000	100	100	13.800
	Summe der Gefälls-Sicherstellungen und Gefälls-Rückgaben	2,240.100	500	400	14.000
	Summe der ordentlichen Ausgaben	2,453.600	560	450	15.410
	Ersatz an die königl. ungarische Finanz-Verwaltung für Verzehrungssteuer-Rückvergütungen und zwar: für Bier 150.000 fl. und für Zucker 3,940.000 fl.	....	....	....	....
	Total-Summe	....	....	....	....

*) Die systemisirten Bezüge der Verzehrungssteuer-Linienbeamten in Wien betragen an Gehalten 105.700 fl. und an Activitäts-Zulagen 22.750 fl.
Nach Abzug eines Intercalar-Abstriches im Betrage von . . . 2.100 " " " " " 450 "
werden hier eingestellt . . . 103.600 fl. " " " " 22.300 fl.

**) Davon 5.000 fl. zur eigenen Verfügung des Finanz-Ministeriums.

Erforderniß.

Post-Nummer		Gehalte	Activitäts-Zulagen
		Gulden in österr. Währung	
	Verzehrungssteuer-Linienämter in Wien.		
1	1 Oberamts-Verwalter	1.600	300
2	1 Oberamts-Controlor	1.300	250
3	15 Amts-Verwalter	18.300	3.750
4	16 Amts-Controlore	15.500	3.250
	Fürtrag	36.700	7.550

Verzehrungssteuer.

Steiermark	Kärnthen	Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung										
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	103.600
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	22.300
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100
300	100	100	...	...	...	...	...	...	...	560
100	...	...	...	...	...	...	...	...	...	5.400
...	...	...	...	...	90	...	...	...	...	17.090
...	...	...	...	...	...	300	...	100	...	2.400
140	50	...	...	...	150	50	...	100	...	890
...	...	100	...	...	1.500	...	...	...	...	18.200
10	30	100	150	...	1.650	300	20	600	100	26.460
...	...	...	...	...	10	...	...	...	...	210
...	...	...	...	...	1.360	...	...	...	...	20.210
50	...	...	...	...	200	100	20	100	...	5.580
600	180	300	150	...	4.960	750	40	900	100	**223.000**
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	**2,000.000**
400	400	100	...	...	20.000	3.000	6.000	3.600	1.200	35.250
400	400	300	...	...	2.500	3.000	900	500	1.000	11.450
...	...	...	...	...	1,341.000	500.000	116 000	20.000	...	2,000.000
...	...	...	...	...	20.000	6.000	[illegible].900	3.000	1.000	49.900
200	200	200	50	50	500	200	1.500	10.500	...	227.400
1.000	1.000	600	50	50	1,384.000	512.200	129.300	37.600	3.200	**4,324.000**
1.600	1.180	900	200	50	1,388.960	512.950	129.340	38.500	3.300	**4,547.000**
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	**4,090.000**
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	**8,637.000**

Verzehrungssteuer. (Special-Ausweis.)

Post-Nummer		Gehalte	Activitäts-Zulagen
		Gulden in österr. Währung	
	Uebertrag .	36.700	7.550
5	66 Amts-Officiale	61.200	13.400
6	12 Amts-Assistenten	7.200	1.800
7	An im Jahre 1879 eintretenden Quinquennal-Zulagen	600	. . . . . .
		105.700	22.750

Objecten- und rubrikenweise Darstellung

Post-Nummer		Salz-			
		Oesterreich ob der Enns			Steiermark
		Hallstadt	Ischl	Ebensee	Aussee
		Gulden in			
	I. Bedeckung.				
	Ordentliche Einnahmen.				
1	Für verkaufte Betriebs Materialien	3.112	7.414	7.929	3.100
2	" " Mobilien	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
3	Sonstige Betriebs Einnahmen	300	650	910	900
4	Pacht- und Miethzinse	388	1.000	359	600
5	Allgemeine Verwaltungs-Einnahmen	300	1.936	3.302	900
	Summe	4.100	11.000	12.500	5.500
	II. Erforderniß.				
	a) Ordentliche Ausgaben.				
1	Steinsalz Bergbaukosten	2.610	. . . . .	. . . . .	1.172
2	Salzsoolen- "	52.184	29.582	. . . . .	23.987
3	Sudhüttenkosten	21.941	46.858	102.550	51.700
4	Fabrikssalz-Erzeugungskosten	. . . . .	. . . . .	480	88
5	Dungsalz- "	418	400	720	51
6	Salzmagazinirungs- und Transportkosten	23.123	24.034	9.120	2.850
7	Stallmeistereikosten	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
8	Werkschmiedekosten	1.170	3.726	4.286	2.000
9	Betriebsmaterialien-Ankauf und Erhaltung	52.236	102.326	202.150	102.550
10	Mobilien-Ankauf und Erhaltung	7.000	1.384	1.200	2.200
11	Sonstige Betriebs-Auslagen	500	180	300	200
12	Salzeinlösung	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
13	Gehalte der Beamten	8.300	7.650	10.750	8.850
14	" " Diener	300	300	300	300
15	Activitäts-Zulagen der Beamten	860	600	880	700
16	" " " Diener	75	75	75	75
17	Dienstes-, Ergänzungs- u. Personal-Zulagen der Beamten	270	. . . . .	. . . . .	. . . . .
18	" " " " " Diener	15	. . . . .	50	. . . . .
19	Taggelder und Adjuten	900	. . . . .	410	600
20	Reisegebühren	1.200	600	400	800
21	Remunerationen und Aushilfen	500	500	300	300
22	Amts- und Kanzleikosten	1.592	950	700	1.000
23	Cur- und Medicamentenkosten	4.360	4.120	3.500	3.500
24	Erhaltung der Verwaltungsgebäude	288	850	500	767
25	Sonstige Verwaltungs-Auslagen	1.532	2.220	2.550	4.600
26	Schulkosten und milde Sachen	1.950	880	974	880
27	Patronats- und Cultus-Auslagen	3.355	1.023	2.186	1.308
28	Steuern und Abgaben	100	50	120	120
29	Bau-Reparaturen	1.285	1.482	3.000	1.900
30	Bergschulkosten	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
	Summe	188.064	229.790	347.501	212.498
	Von Post 13—18 Intercalar-Abstrich von 2%	196	172	241	198
	Verbleibt Summe der ordentlichen Ausgaben	187.868	229.618	347.260	212.300
	b) Außerordentliche Ausgaben.				
31	Neubauten	. . . . .	. . . . .	30.000	. . . . .
32	Realitäten-Ankauf	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
33	Sonstige außerordentliche Ausgaben	. . . . .	1.500	. . . . .	1.500
	Summe	. . . . .	1.500	30.000	1.500
	Zusammen	187.868	231.118	377.260	213.800

Erzeugung				
Salzburg	Tirol	Galizien		
Hallein	Hall	Wieliczka	Bochnia	Bolechow
österreichischer Währung				
2.716	1.065	9.000	494	200
. . . .	. . . .	. . . .	130	. . . .
2.088	145	120	. . . .	. . . .
2.696	690	1.880	376	50
500	100	. . . .	. . . .	250
8.000	2.000	11.000	1.000	500
. . . .	220	186.011	80.729	. . . .
31.212	32.036	. . . .	. . . .	1.007
35.522	38.226	. . . .	. . . .	17.157
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
460	200	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	250	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	10.000	4.014	. . . .
2.462	. . . .	6.300	. . . .	619
141.351	112.391	80.730	11.876	26.634
1.600	930	6.000	2.500	575
350	300	600	325	150
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
9.500	8.650	17.150	7.500	2.500
300	300	. . . .	. . . .	. . . .
1.000	680	1.340	860	200
75	75	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	270	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
1.000	800	1.300	600	. . . .
530	974	450	250	220
300	300	500	300	200
2.331	2.044	3.606	1.151	583
3.150	2.170	6.378	3.039	820
995	1.219	700	300	200
6.250	2.169	4.000	1.259	220
4.435	911	2.000	. . . .	. . . .
1.493	627	1.595	1.628	. . . .
700	608	300	25	40
900	1.600	4.051	1.340	2.450
. . . .	. . . .	500	. . . .	. . . .
245.916	207.950	333.511	117.696	53.575
218	200	370	167	54
245.698	207.750	333.141	117.529	53.521
. . . .	4.500	8.200	1.000	3.000
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
1.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
1.000	4.500	8.200	1.000	3.000
246.698	212.250	341.341	118.529	56 521

Salz-

Gali-

Delatyn	Dolina	Drohobycz	Kaluez	Kossow
Gulden in				
400	276	204	200	400
12	6	10	. . . .	. . . .
12	. . . .	. . . .	. . . .	100
60	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
16	18	36	. . . .	400
500	300	250	200	900
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
1.500	873	1.352	9.682	10.878
13.929	16.095	19.209	11.392	14.059
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	862	. . . .	. . . .	993
3.500	18.959	37.544	7.889	23.881
700	470	460	1.200	1.600
300	100	160	140	180.
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
2.200	2.550	2.300	2.100	2.550
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
180	200	225	180	200
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	300	400
250	250	150	300	250
220	100	200	200	100
689	1.222	398	886	780
1.120	705	500	470	700
120	230	480	300	170
587	460	150	415	560
. . . .	20	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	42	82	. . . .
25	60	15	165	50
1.652	2.000	1.800	1.750	1.000
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
26.972	45.156	64.985	37.451	58.351
48	55	50	46	55
26.924	45.101	64.935	37.405	58.296
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	8.000
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	300
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	8.300
26.924	45.101	64.935	37.405	66.596

der Geldgebarung der Salz-Erzeugungsämter.

Erzeugung					Seesalz-Einlösung		Zusammen	Post-Nummer
zien			Bukowina	Dalmatien	in Dalmatien	im Küstenlande		
Backo	Lanczyn	Stebnik	Kaczyka	Stagno				
österreichischer Währung								
325	180	329	184	....	....	....	37.528	1
....	....	....	25	....	....	....	183	2
....	....	....	20	....	....	....	5.245	3
25	....	41	42	....	....	....	8.207	4
....	20	....	29	30	....	....	7.837	5
350	200	370	300	30	....	....	**59.000**	
....	....	....	10.789	....	....	....	281.531	1
2.436	1.189	7.437	723	....	....	....	206'078	2
21.078	11.542	16.390	3.738	6.300	....	....	447.686	3
....	....	....	....	....	....	....	568	4
....	....	....	....	....	....	216	2.465	5
....	....	....	....	850	1.000	340	61.567	6
....	....	....	1.340	....	....	....	15.354	7
....	....	....	583	....	....	....	23.001	8
28.372	11.000	42.447	7.728	....	....	....	1,013.564	9
350	800	1.500	975	400	....	....	31.844	10
200	100	160	150	....	....	....	4.395	11
....	....	....	....	....	48.890	271.200	320.090	12
2.550	2.250	2.050	2.800	....	....	....	102.200	13
....	....	....	....	....	....	....	1.800	14
200	180	180	200	....	....	....	8.865	15
....	....	....	....	....	....	....	450	16
....	....	....	....	....	....	....	540	17
....	....	....	....	....	....	....	65	18
300	....	300	500	730	....	....	8.140	19
250	200	200	200	60	....	....	7.534	20
150	150	180	100	180	....	....	4.780	21
848	798	821	200	100	....	....	20.699	22
970	600	592	800	....	....	....	37.494	23
126	152	100	400	....	....	....	7.897	24
482	570	305	386	....	....	....	28.715	25
....	....	....	80	....	....	....	12.130	26
....	....	....	....	....	....	....	13.339	27
....	10	30	....	....	....	....	2.418	28
1.300	1.500	1.360	200	1.000	....	....	31.570	29
....	....	....	....	....	....	....	500	30
59.612	31.041	74.052	31.892	9.620	49.890	271.756	2,697.279	
55	49	45	60	....	....	....	2.279	
59.557	30.992	74.007	31.832	9.620	49.890	271.756	**2,695.000**	
....	....	1.000	....	....	....	....	55.700	31
....	....	....	....	....	....	....	....	32
....	....	....	....	....	....	....	4.300	33
....	....	1.000	....	....	....	....	**60.000**	
59.557	30.992	75.007	31.832	9.620	49.890	271.756	**2,755.000**	

Salzmaterial-

Post-Nummer		Salzsoole natürliche	Salzsoole künstliche	Speise Steinsalz Stücksalz	Speise Steinsalz Bergkern	Speise Steinsalz Minutien
		Hektoliter		Metrische Centner		
	Erzeugung.					
1	In Hallstadt	.....	1,497.000	.....	2.800	.....
2	„ Ischl	.....	588.500	.....	.....	.....
3	„ Ebensee	.....	.....	.....	.....	.....
4	„ Aussee	.....	511.000	2.000	.....	.....
5	„ Hallein	.....	690.200	.....	.....	.....
6	„ Hall	.....	538.000	500	.....	.....
7	„ Wieliczka	.....	.....	385.000	.....	115.000
8	„ Bochnia	.....	.....	120.000	.....	60.000
9	„ Bolechow	175.500	.....	.....	.....	.....
10	„ Delatyn	164.000	.....	.....	.....	.....
11	„ Dolina	159.415	.....	.....	.....	.....
12	„ Drohobycz	197.000	.....	.....	.....	.....
13	„ Kalusz	50.000	87.000	.....	.....	.....
14	„ Kossów	.....	177.600	.....	.....	.....
15	„ Lacko	.....	227.300	.....	.....	.....
16	„ Lanczyn	147.000	.....	.....	.....	.....
17	„ Stebnik	73.500	147.000	.....	.....	.....
18	„ Kaczyka	.....	44.600	11.000	.....	.....
19	„ Stagno	.....	.....	.....	.....	.....
	Einlösung.					
20	In Dalmatien	.....	.....	.....	.....	.....
21	Im Küstenlande	.....	.....	.....	.....	.....
	Summe	966.415	4,508.200	518.500	2.800	175.000

Gebarung.

salz					Dungsalz	Fabriks-salz	Zusammen
Kochsalz			Seesalz	Summe			
Füderl oder Hurmanen	Blanksalz	Neben- und Abfallsalz					
Metrische Centner							
80.000	. . . . . .	1.150	. . . . . .	83.950	3.000	. . . . .	86.950
154.600	. . . . . .	2.200	. . . . . .	156.800	2.000	. . . . .	158.800
350.000	. . . . . .	15.000	. . . . . .	365.000	12.000	8.000	385.000
150.800	. . . . . .	7.200	. . . . . .	160.000	850	300	161.150
. . . . . .	196.000	1.200	. . . . . .	197.200	2.000	. . . . .	199.200
. . . . . .	168.000	2.000	. . . . . .	170.500	2.000	. . . . .	172.500
. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	500.000	. . . . .	104.000	604.000
. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	180.000	. . . . .	. . . . .	180.000
52.000	. . . . . .	300	. . . . . .	52.300	. . . . .	. . . . .	52.300
40.000	. . . . . .	100	. . . . . .	40.100	. . . . .	. . . . .	40.100
51.000	. . . . . .	850	. . . . . .	51.850	. . . . .	. . . . .	51.850
49.148	. . . . . .	756	. . . . . .	49.904	. . . . .	. . . . .	49.904
36.400	. . . . . .	600	. . . . . .	37.000	. . . . .	. . . . .	37.000
48.000	. . . . . .	360	. . . . . .	48.360	. . . . .	. . . . .	48.360
66.500	. . . . . .	250	. . . . . .	66.750	. . . . .	. . . . .	66.750
41.500	. . . . . .	50	. . . . . .	41.550	. . . . .	. . . . .	41.550
61.900	. . . . . .	100	. . . . . .	62.000	. . . . .	. . . . .	62.000
11.000	. . . . . .	150	. . . . . .	22.150	. . . . .	. . . . .	22.150
. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	25.000	25.000	. . . . .	. . . . .	25.000
. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	65.000	65.000	. . . . .	. . . . .	65.000
. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	350.000	350.000	600	. . . . .	350.600
1,192.848	364.000	32.266	440.000	2,725.414	22.450	112.300	2,860.164

Nachweisung der persönlichen Bezüge der Beamten und Diener bei den Salz-Erzeugungsämtern.

Post-Nummer		Gehalt	Activitäts-Zulage	Dienstes-, Ergänzungs- und Personal-Zulagen	Zinswerth der Natural-Wohnung
		Gulden in österreichischer Währung			
	A. Bei den alpinen Salinen-Verwaltungen.				
1	1 Ober-Bergrath	3.200	160	. . . .	160
2	4 Bergräthe	8.400	560	. . . .	560
3	3 Ober-Bergverwalter	4.600	480	. . . .	360
4	2 Ober-Sudhüttenverwalter	3.200	240	. . . .	240
5	1 Ober-Ingenieur	1.400	120	. . . .	120
6	2 Hauptcassiere	3.000	240	. . . .	240
7	5 Bergverwalter	6.000	800	. . . .	540
8	3 Sudhüttenverwalter	3.700	300	. . . .	300
9	2 Geld-Rechnungsführer	2.250	180	270	200
10	2 Cassiere	2.300	200	. . . .	200
11	2 Hauptcasse-Controlore	2.300	200	. . . .	200
12	2 Casse-Controlore	1.900	160	270	180
13	6 Material-Rechnungsführer	5.700	480	. . . .	480
14	1 Hauptcasse-Official	950	80	. . . .	80
15	1 Assistent	800	160	. . . .	. . . .
16	6 Kanzlisten	4.000	360	. . . .	360
17	6 Amtsdiener	1.800	450	65	120
	B. Bei den Salinen-Verwaltungen in Galizien und der Bukowina.				
18	1 Ober-Bergrath	2.800	160	. . . .	160
19	1 Ober-Bergverwalter	1.600	120	. . . .	120
20	1 Bergrath	2.000	140	. . . .	140
21	6 Salinen-Oberverwalter	9.600	725	. . . .	725
22	3 Bergverwalter	3.700	300	. . . .	300
23	4 Salinenverwalter	4.800	400	. . . .	400
24	1 Ober-Markscheider	1.600	120	. . . .	120
25	1 Ober-Ingenieur	1.600	120	. . . .	120
26	1 Ingenieur	1.100	100	. . . .	100
27	4 Hüttenmeister	3.800	320	. . . .	320
28	6 Berg- und Hüttenmeister	5.650	500	. . . .	500
29	3 Bergmeister	2.800	240	. . . .	240
30	2 Geld-Rechnungsführer	2.300	200	. . . .	200
31	2 Material-Rechnungsführer	1.850	160	. . . .	160
32	5 Rechnungs-Assistenten	3.300	540	. . . .	240
	Summe	104.000	9.315	605	8.185

Zergliederung des außerordentlichen Aufwandes.

Post-Nummer		Neubauten	Realitäten-Ankauf	Sonstige außerordentliche Ausgaben	Zusammen
		Gulden in österreichischer Währung			
	Salinen-Verwaltung Ischl.				
1	Umlegung der Perneker Straße	. . . .	. . . .	1.500	1.500
	Salinen-Verwaltung Ebensee.				
1	Versuch mit dem patentirten Piccardschen Salzsiede-Apparate	30.000	. . . .	. . . .	30.000
	Salinen-Verwaltung Aussee.				
1	Wasserschutzbauten in der Altausseer Traun	. . . .	. . . .	1.500	1.500
	Fürtrag	30.000	. . . .	3.000	33.000

X. Ministerium der Finanzen.

Zergliederung des außerordentlichen Aufwandes.

Post-Nummer		Neubauten	Realitäten-Ankauf	Sonstige außerordentliche Ausgaben	Zusammen
		Gulden in österreichischer Währung			
	Uebertrag .	30.000	. . . .	3.000	33.000
	Salinen-Verwaltung Hallein.				
1	Umbau des sogenannten Stadtwerkes in der Salzach	. . . .	. . . .	1.000	1.000
	Salinen-Verwaltung Hall.				
1	Adaptirung des Hauptzollamts-Magazins zu einem Feuerspritzen-Depot	1.000	. . . .	. . . .	
2	Herstellung einer Soolenstube	2.000	. . . .	. . . .	
3	Herstellung eines Soolenreservoirs	1.000	. . . .	. . . .	
4	Herstellung einer Trinkwasser-Zweigsleitung	500	. . . .	. . . .	4.500
	Salinen-Verwaltung Wieliczka.				
1	Aufstellung einer Backenquetsche	1.500	. . . .	. . . .	
2	Aufbau eines feuersicheren Uebergebäudes über dem Schachte .	1.000	. . . .	. . . .	
3	Auswechslung der hölzernen Wasserleitungsröhren gegen gußeiserne	1.200	. . . .	. . . .	
4	Herstellung einer Wagen- und Feuerspritzen-Remise und einer neuen Hofeinfriedung	1.000	. . . .	. . . .	
5	Für Werkzeugmaschinen für die Schmiede	3.500	. . . .	. . . .	8.200
	Salinen-Verwaltung Bochnia.				
1	Beendigung des Umbaues des Schachtgebäudes Regis	1.000	. . . .	. . . .	1.000
	Salinen-Verwaltung Dolechow.				
1	Herstellung einer Dampfpumpe	3.000	. . . .	. . . .	3.000
	Salinen-Verwaltung Kossow.				
1	Abteufen eines zweiten Schachtes	8.000	. . . .	. . . .	
2	Auslagen der aufgelösten Saline Utorop	. . . .	. . . .	300	8.300
	Salinen-Verwaltung Stebnik.				
1	Fortsetzung der Abteufung des Larisch-Schachtes	1.000	. . . .	. . . .	1.000
	Summe .	55.700	. . . .	4.300	60.000

Bedeckung. Salz-

Post-Nummer		Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg
		Metrische		
	Material-Absatz.			
	Verschleiß in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern:			
1	Kochsalz zu allgemeinen Preisen	543.500	193.000	168.500
2	„ „ limitirten Preisen	1.300	17.000	500
3	Fabrikssalz	7.600	900	700
4	Dungsalz	22.500	600	2.500
5	Unentgeltliche Abgabe	3.200	280	500
6	Salzabgabe an Ungarn	......	......	......
7	Salzlieferung in das Ausland	......	......	1.400
	Zusammen .	578.100	211.780	174.100

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg
		Gulden			
	Geldgebarung.				
8	Kochsalz zu allgemeinen Preisen	.....	5,435.000	1,814.200	1,348.000
9	„ „ limitirten „	.....	7.900	148.800	2.700
10	Fabrikssalz	.....	10.860	800	1.300
11	Dungsalz	.....	30.150	800	3.300
12	Salzabgabe an Ungarn	.....	.....	.....	.....
13	Salzlieferung in das Ausland	.....	.....	.....	6.600
	Summe .	....	5,483.910	1,964.600	1,361.900
14	Licenz-Gebühren bei der Einfuhr aus dem Auslande	40	.....	.....	60
15	Mieth- und Pachtzinse	.....	2	.....	.....
16	Ersätze aller Art	.....	.....	.....	30
17	Verschiedene Einnahmen	.....	2.098	200	210
	Zusammen .	40	5,486.010	1,964.800	1,362.200

Einnahmen der Verschleißämter.

Steiermark	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Galizien	Bukowina	Zusammen
Centner						
153.000	97.000	45.000	3.000	741.000	18.000	1,962.000
200	16.000	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	35.000
300	11.000	8.000	. . . . . .	112.000	. . . . . .	140.500
800	500	. . . . . .	. . . . . .	100	. . . . . .	27.000
950	15	6	. . . . . .	1.500	49	6.500
. . . . . .	100.000	9.000	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	109.000
. . . . . .	39.200	58.000	. . . . . .	286.000	. . . . . .	384.600
155.250	263.715	120.006	3.000	1,140.600	18.049	2,664.000

Steiermark	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung							
1,453.500	917.000	213.000	. . . . . .	. . . . . .	6,669.000	157.000	18,006.700
1.000	116.500	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	276.900
430	38.500	32.000	. . . . . .	. . . . . .	63.840	. . . . . .	147.730
1.000	700	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	200	. . . . . .	36.150
. . . . .	95.000	12.500	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	107.500
. . . . .	71.000	200.000	. . . . . .	. . . . . .	410.000	. . . . . .	687.600
1,455.930	1,238.700	457.500	. . . . . .	. . . . . .	7,143.040	157.000	19,262.580
. . . . .	. . . . . .	. . . . . .	300	300	100	. . . . . .	800
. . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	700	. . . . . .	702
. . . . .	100	400	. . . . . .	. . . . . .	8.000	80	8.610
32.000	100	100	27.100	. . . . . .	2.500	. . . . . .	64.308
1,487.930	1,238.900	458.000	27.400	300	7,154.340	157.080	**19,337.000**

Erforderniß. Salz-

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg
		Gulden in			
	Ordentliche Ausgaben.				
1	Gehalte: a) der Beamten	.....	4.900	3.528	2.108
	b) „ Diener	.....	588	294	294
2	Zulagen, und zwar:				
	1. Activitäts-Zulagen: a) der Beamten	.....	402	274	255
	b) „ Diener	.....	148	74	136
	2. Dienstes-, Ergänzungs- und Personal-Zulagen a) der Beamten	.....	.....	.....	.....
	b) „ Diener	.....	.....	.....	.....
3	Deputate der Beamten	.....	44	.....	.....
4	Löhnungen	.....	.....	.....	2.800
5	Emolumente, Deputate und Livréegelder der Diener	.....	60	30	30
6	Miethzinse	.....	.....	440	.....
7	Belohnungen und Aushilfen	.....	150	80	80
8	Reise-, Wagen-, Gang-, Zehrungs- und Uebersiedlungskosten	.....	50	.....	30
9	Kosten auf Erhaltung der Gebäude &c.	.....	300	.....	1.200
10	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse	.....	700	900	400
11	Stiftungen und Aequivalente	57	6.100	.....	333
12	Frachtkosten	.....	.....	4.000	2.600
13	Verpflegskosten der Kranken	.....	.....	100	.....
14	Gefälls-Rückgaben	.....	.....	.....	.....
15	Verschiedene Auslagen	.....	200	.....	.....
	Summe .	57	13.642	9.720	10.266
	Außerordentliche Ausgaben.				
16	Neubauten	.....	.....	.....	.....
	Zusammen .	57	13.642	9.720	10.266

*) Nach dem systemisirten Stande betragen im Ganzen:
a) die Gehalte der Beamten . . . . 68.100 fl., b) die Activitäts-Zulagen der Beamten . . . 7.765 fl.,
Nach Abzug eines Intercalar-Abstriches von . . . . . . 1.360 „ „ „ „ „ . . . 155 „
werden in die vorliegende Nachweisung eingestellt . . . 66.740 fl. „ „ „ „ . . . 7.610 fl.

Nachweisung der persönlichen Bezüge der Beamten und Diener bei den Salz-Verschleißämtern.

Post-Nummer		Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener	Dienstes-, Ergänzungs und Personal-Zulagen der Beamten	Dienstes-, Ergänzungs und Personal-Zulagen der Diener
		Gulden in österreichischer Währung					
	Salzverschleiß-Casse und Controle in Ebensee; Salz-Verschleißämter in Hallein, Hall, Aussee, Capo d'Istria, Pirano, Wieliczka und Bochnia.						
1	6 Oberamts-Verwalter	9.200	....	840	....	....	....
2	1 Salzverschleiß-Ober-Controlor	1.600	....	120	....	....	....
3	7 Oberamts-Controlore	8.200	....	800	....	....	....
4	1 Hauptcasse-Controlor den Besoldungs-Antheil	600	....	50	....	....	....
5	1 Hauptcassier den Besoldungs-Antheil	700	....	60	....	....	....
6	1 Magazineur	900	....	80	....	....	....
	Salzverschleißcontrole in Ebensee; Salz-Verschleißämter in Triest, Zara, Spalato, Ragusa, Pago, Lacko, Stebnik, Drohobycz, Bolechow, Dolina, Kałusz, Delatyn, Kossow, Lanczyn und Kaczyka.						
7	15 Amts-Verwalter	18.050	....	2.075	....	....	....
8	1 Salzverschleiß-Controlor	1.200	....	100	....	....	....
9	15 Amts-Controlore	14.450	....	1.740	....	....	....
	Gemeinschaftliche Dienstesstellen:						
10	10 Officiale	9.500	....	1.480	....	....	....
11	5 Assistenten	3.700	....	420	....	....	....
12	12 Magazinsdiener	....	3.650	....	1.012	....	50
13	Hiezu die Activitäts-Zulagen der mit Löhnungen betheilten provisionsfähigen Diener	....	....	....	456	....	....
	Zusammen .	68.100	3.650	7.765	1.468	....	50

Verschleiß-Auslagen.

Steiermark	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung								
4.116	11.662	9.261	. . . . .	. . . . .	. . . . .	29.058	2.107	*) 66.740
294	1.226	882	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	*) 3.578
451	2.040	1.596	. . . . .	. . . . .	. . . . .	2.416	176	*) 7.610
74	544	467	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	*) 1.443
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .
. . . . .	50	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	50
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	44
450	850	1.525	. . . . .	. . . . .	. . . . .	10.700	460	16.785
30	90	60	. . . . .	. . . . .	. . . . .	60	. . . . .	360
220	1.660	4.600	. . . . .	. . . . .	. . . . .	600	. . . . .	7.520
60	200	250	. . . . .	. . . . .	. . . . .	400	40	1.260
60	600	150	. . . . .	. . . . .	. . . . .	400	50	1.340
250	3.000	3.100	. . . . .	. . . . .	. . . . .	8.000	300	16.150
380	700	1.400	. . . . .	. . . . .	. . . . .	7.800	600	12.880
. . . . .	1.050	360	. . . . .	30	. . . . .	160	. . . . .	8.090
. . . . .	12.000	49.000	. . . . .	. . . . .	. . . . .	18.000	. . . . .	85.600
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	80	. . . . .	180
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	800	. . . . .	800
. . . . .	40	50	20	. . . . .	50	200	10	570
6.385	35.712	72.701	20	30	50	78.674	3.743	**231.000**
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	4.000	. . . . .	**4.000**
6.385	35.712	72.701	20	30	50	82.674	3.744	235.000

c) die Gehalte der Diener . . . 3.650 fl., d) die Activitäts-Zulagen der Diener . . . 1.468 fl.
" " " " . . . 72 " " " " " . . . 25 "
" " " " . . . 3.578 fl. " " " " . . . 1.443 fl.

Zergliederung des außerordentlichen Aufwandes.

Post-Nummer		Für Neubauten Gulden
	Salz-Verschleißamt in Drohobycz.	
1	Behufs Herstellung der Salzamts-Verwalterswohnung sammt Amts-Kanzlei	4.000

X. Ministerium der Finanzen.

Bedeckung. Tabak. Einnahmen vom Verschleiße vom

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
		Metrische					
	Material-Absatz.						
1	Verschleiß im Inlande:						
	a) Allgemeiner	46.150	15.530	4.260	19.800	16.340	5.910
	b) Limito	2.700	620	250	820	960	220
2	Blätter- und Fabricaten-Verschleiß im Auslande	*) 4.720	. . . .	. . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Summe .	53.570	16.150	4.510	20.620	17.300	6.130
		Gulden in					
	Geldgebarung.						
	Verschleiß-Einnahmen.						
	Ordentliche.						
1	Verschleiß im Inlande:						
	a) Allgemeiner	14,820.000	2,550.000	686.000	2,490.000	3,350.000	962.000
	b) Limito . . , ...	102.000	24.200	9.800	32.000	30.300	8.400
2	Einfuhrs- und Bau-Licenz-Gebühren	86.000	2.800	2.600	2.700	2.400	200
3	Mieth- und Pachtzinse	40	. . . .	. . .	. . . .	. . . .	. . . .
4	Ersätze aller Art	3.600	10	40	300	9.800	1.600
5	Verschiedene Einnahmen	120.000	13.200	5.400	7.500	34.000	5.600
	Summe .	15,131.640	2,590.210	703.840	2,532.500	3,426.500	977.800
	Hiezu die Einnahmen der General-Direction der Tabak-Regie	. . . .	. . . .	. . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Zusammen .	. . . .	. . . .	. . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Wird von der Gesammt-Einnahme das Gesammt-Erforderniß von	. . . .	. . . .	. . .	. . . .	. . . .	. . . .
	abgezogen, so ergibt sich ein **Ueberschuß** von .	. . . .	. . . .	. . .	. . . .	. . . .	. . . .

*) Die Gesammt-Einnahme wird im Voranschlage für Tabak-Erzeugung berücksichtigt.

Inlande und vom Verkaufe an das Ausland.

Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
C e n t n e r								
5.430	11.550	2.880	90.620	28.100	8.000	37.300	3.830	295.700
320	640	380	3.850	1.760	320	1.480	60	14.380
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . .	. . . . .	4.720
5.750	12.190	3.260	94.470	29.860	8.320	38.780	3.890	314.800
ö s t e r r e i c h i s c h e r W ä h r u n g								
920.000	2,274.000	532.000	15,080.000	4,980.000	1,450.000	6,490.000	886.000	57,470.000
11.500	21.000	26.000	146.000	62.000	9.700	56.000	1.100	540.000
400	21.000	40	36.000	3.400	1.200	6.000	260	165.000
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	40
200	40	1.100	5.600	700	800	1.600	210	25.600
9.500	25.000	3.900	253.000	31.000	9.100	48.000	4.160	569.360
941.600	2,341.040	563.040	15,520.600	5,077.100	1,470.800	6,601.600	891.730	**58,770.000**
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	**300.000**
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	**59,070.000**
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	21,321.580
. . . . .	. . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	37.748.420

X. Ministerium der Finanzen.

Bedeckung. Tabak. Einnahmen

Post-Nummer	Einnahmen.	General-Direction der Tabak-Regie nebst Havanna-Cigarren-Depot und Directions-Oekonomat	Tabak- in Oesterreich unter der Enns zu Hainburg	Stein	Wien Rennweg	Wien Roßau
		Gulden in				
1	Mieth- und Pachtzinse	. . . . .	270	. . . .	. . . .	. . . .
2	Ersätze aller Art	9.670	50	. . . .	. . . .	. . . .
3	Verschleiß im Auslande	140.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
4	Ersatz der Gestehungskosten für abgegebene Fabricate:					
	a) nach Ungarn	20.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	b) nach den occupirten Ländern	100.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
5	Verschiedene Einnahmen	4.200	4.480	240	1.200	500
	Summe .	273.870	4.800	240	1.200	500

Erforderniß. Tabak. Administrations-Auslagen.

Post-Nummer		General-Direction	Hainburg	Stein	Wien Rennweg	Wien Roßau
	Administrations-Auslagen.					
1	Gehalte der Beamten	78.780	22.280	5.020	7.290	10.170
2	„ „ Diener	2.200	650	650	650	650
3	Zulagen und zwar:					
	1. Functions-Zulagen	. . . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	2. Activitäts-Zulagen a) der Beamten	28.550	3.670	790	3.060	4.240
	b) der Diener	1.460	163	161	260	260
	3. Dienstes-, Ergänzungs- und Personal-Zulagen der Beamten und Diener	. . . . .	. . . .	60	100	. . . .
4	Deputate der Beamten	. . . . .	200	200	200	200
5	Honorare und Bestallungen für andere Functionäre	500	1.000	600	400	400
6	Adjuten	1.200	600	600	. . . .	600
7	Diurnen	1.090	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
8	Schreiber-Pauschalien	6.125	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
9	Löhnungen	1.040	250	. . . .	. . . .	. . . .
10	Beischaffung der Amtskleidung	180	104	39	120	60
11	Miethzinse	. . . . .	. . . .	250	400	330
12	Belohnungen und Aushilfen	4.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
13	Reise- und Uebersiedlungskosten	30.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
14	Kosten auf Erhaltung der Gebäude	3.500	6.300	1.430	2.480	2.150
15	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse	*) 10.000	940	200	220	300
16	Verschiedene Auslagen	495	133	. . . .	10	. . . .
	Summe .	169.120	36.290	10.000	15.190	19.360
	Erzeugungs- und Anschaffungskosten.					
17	Tabak-Material-Ankauf:					
	a) Ausländer Blätter und Fabricate, einschließlich des Agios und der Provisionen an auswärtige Wechselhäuser und Tabakverschleißer für die k. k. Regie	7,800.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	b) Inländer Blätter	5.000.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	c) Contrebande-Tabak	3.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	d) Inländer Tabakfabricate aus Ungarn	. . . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
18	Fabricationskosten	9.500	466.200	83.900	126.500	156.500
19	Frachtkosten	599.000	15.000	300	8.000	2.000
20	Verpflegskosten der Kranken	. . . . .	120	. . . .	300	100
	Summe .	13,411.500	481.320	84.200	134.800	158.600
	Außerordentliche Ausgaben.					
21	Neubauten	20.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Zusammen .	13.600.620	517.610	94.200	149.990	177.960

*) Hierunter sind 6000 fl. pauschalirte Auslagen.

**) Nach dem systemisirten Stande betragen im Ganzen: a) die Gehalte der Beamten 330.900 fl., b) die Activitäts-Zulagen der Beamten 76.810 fl.
Nach Abzug eines Intercalar-Abstriches von . . . 16.220 „ „ „ „ „ 2.440 „
werden in die vorliegende Nachweisung eingestellt . . . 314.680 fl. „ „ „ „ 74.370 fl.

der Erzeugungsämter

Fabriken: Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol		Steiermark	Kärnthen	Krain	Küstenland		Summe der Fabriken	Zusammen	Post-Nummer
Linz	Hallein	Sacco	Schwaz	Fürstenfeld	Klagenfurt	Laibach	Rovigno	rakau			
österreichischer Währung											
60	40	. . .	. . .	40	120	110	80	. . .	1.000	1.000	1
. . .	. . .	10	. . .	. . .	. . .	200	. . .	. . .	2.330	12.000	2
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	140.000	3
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	20.000	4a
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	100.000	4b
2.240	60	850	200	2.100	800	2.000	20	60	22.800	27.000	5
2.300	100	860	200	2.140	920	2.310	100	60	26.130	300.000	

Erzeugungs- und Anschaffungskosten.

Linz	Hallein	Sacco	Schwaz	Fürstenfeld	Klagenfurt	Laibach	Rovigno	rakau	Summe der Fabriken	Zusammen	Post-Nummer
10.520	3.580	11.170	9.720	13.660	7.750	14.510	3.880	3.590	235.900 **)	314.680	1
650	650	650	650	650	650	650	600	600	17.300 **)	19.500	2
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	. . . . .	3¹
2.170	630	1.940	1.540	2.290	1.580	3.010	670	950	45.820 **)	74.370	3,2a
163	163	162	160	163	163	160	163	160	4.570 **)	6.030	3,2b
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	160	160	3
200	100	200	200	200	200	200	100	100	4.900	4.900	4
600	400	700	700	800	500	700	500	600	16.400	16.900	5
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	3.400	4.600	6
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	1.090	7
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	475	6.600	8
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	250	1.290	9
60	127	70	40	67	40	80	74	70	2.240	2.420	10
. . .	. . .	. . .	290	. . .	. . .	. . .	. . .	500	8.620	8.620	11
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	4.000	12
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	30.000	13
3.180	1.270	3.400	2.800	4.400	2.580	4.100	3.000	4.730	81.500	85.000	14
327	150	426	310	450	437	700	373	370	11.200	21.200	15
. . .	. . .	122	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	725	1.220	16
17.870	7.070	18.840	16.410	22.680	13.900	24.110	9.360	11.670	433.460	**602.580**	
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	7,800.000	17a
. . .	. . .	220.000	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	1,000.000	6,000.000	17b
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	3.000	17c
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . . . .	. . . . .	17d
181.700	66.500	276.000	157.000	238.000	82.800	229.400	62.500	73.000	4,390.500	4,400.000	18
1.500	900	1.200	12.000	. . .	700	6.000	2.000	300	301.000	900.000	19
. . .	. . .	. . .	. . .	50	50	. . .	. . .	60	1.000	1.000	20
183.200	67.400	497.200	169.000	238.050	83.550	235.400	64.500	73.360	5,692.500	**19,104.000**	
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	40.000	115.000	**135.000**	21
201.070	74.470	516.040	185.410	260.730	97.450	259.510	73.860	25.030	6,240.960	19,841.580	

c) die Gehalte der Diener 20.100 fl., und d) die Activitäts-Zulagen der Diener 6.250 fl.
" " " " 600 " " " " " 220 "
" " " " 19.500 fl. " " " " 6.030 fl.

X. Ministerium der Finanzen.

Personal- und Gebührenstand der General-Direction der Tabak-Regie.

Post-Nummer		Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Functions- Zulagen der Beamten	Activitäts- Zulagen der Beamten	Activitäts- Zulagen der Diener	Dienstes-, Ergänzungs- und Personal- Zulagen der Beamten	Dienstes-, Ergänzungs- und Personal- Zulagen der Diener	Adjuten
		Gulden in österreichischer Währung							
	General-Direction.								
1	1 General-Director	7.000		1.000					
2	1 General-Inspector (Hofrath)	4.500			1.000				
3	6 Ober-Inspectoren (Ober-Finanzräthe)	19.600			4.800				
4	2 Inspectoren (Finanzräthe)	4.200			1.400				
5	6 Secretäre	9.000			3.600				
6	4 Finanzcommissäre	4.700			2.000				
7	3 Concipisten	2.700			1.200				
8	1 Ober-Rechnungsrath	2.000			700				
9	2 Rechnungsräthe	2.800			1.200				
10	6 Rechnungs-Revidenten	7.100			3.000				
11	6 Rechnungs-Officiale	5.700			2.400				
12	6 Rechnungs-Assistenten	3.900			1.800				
13	1 Hilfsämter-Director	1.400			600				
14	2 Hilfsämter-Adjuncten	2.400			1.000				
15	1 Bau-Inspicient	1.000			400				
16	2 Officiale	1.900			800				
17	2 Assistenten	1.400			600				
18	3 Praktikanten								1.200
19	5 Amtsdiener		1.850			963			
20	2 Amtsdienersgehilfen					310			
	General-Directions-Casse.								
21	1 Zahlmeister	1.400			600				
22	1 Zahlamts-Controlor	1.100			500				
23	1 Official	950			400				
24	1 Assistent	800			300				
25	1 Amtsdiener		350			188			
	Havanna-, zugleich Specialitäten-Magazins- und General-Directions-Oekonomat.								
26	1 Director	1.800			600				
27	1 Controlor	1.200			500				
28	2 Adjuncten	2.300			1.000				
29	1 Amtsdiener		350			188			
	Summe und Fürtrag	90.850	2.550	1.000	30.400	1.649			1.200

X. Ministerium der Finanzen.

Personal- und Gebührenstand der General-Direction der Tabak-Regie.

Post-Nummer		Gehalte der		Functions-	Activitäts-		Dienstes-, Ergänzungs- und Personal-		Adjuten
				Zulagen der					
		Beamten	Diener	Beamten	Beamten	Diener	Beamten	Diener	
		Gulden in österreichischer Währung							
	Uebertrag .	90.850	2.550	1.000	30.400	1.649	. . .	. . .	1.200
	Tabak-Hauptfabriken I. Kategorie. (Hainburg, Sedletz.)								
30	2 Ober-Inspectoren	6.400	. . .	. . .	640	. . .	. . .	. . .	. . .
31	2 Fabriks-Secretäre	3.000	. . .	. . .	480	. . .	. . .	. . .	. . .
	Tabak-Hauptfabriken II. Kategorie. (Laibach, Göding, Linz, Schwaz, Fürstenfeld, Iglau, Neutitschein, Winiki, Sacco.)								
32	9 Inspectoren	19.800	. . .	. . .	2.730	. . .	. . .	. . .	. . .
33	9 Fabriks-Secretäre	14.200	. . .	. . .	2.340	. . .	. . .	. . .	. . .
	Tabakfabriken I. Kategorie. (Wien [Rennweg, Rossau], Stein, Klagenfurt, Joachimsthal, Budweis, Landskron, Sternberg, Monasterzyska, Zablatow, Jagielnica.)								
34	11 Fabriks-Directoren	18.400	. . .	. . .	3.540	. . .	. . .	. . .	. . .
35	11 Fabriks-Controlore	13.200	. . .	. . .	2.950	. . .	100	. . .	. . .
	Tabakfabriken II. Kategorie. (Bautsch, Hallein, Rovigno, Tabor, Krakau.)								
36	5 Fabriks-Verwalter	5.900	. . .	. . .	1.100	. . .	. . .	. . .	. . .
	Gemeinsame Dienstesstellen:								
37	58 Adjuncten	67.500	. . .	. . .	14.150	. . .	. . .	. . .	. . .
38	58 Officiale	53.850	. . .	. . .	10.680	. . .	. . .	. . .	. . .
39	58 Assistenten	37.800	. . .	. . .	7.800	. . .	. . .	. . .	. . .
40	7 Praktikanten	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	3.400
41	27 Portiere	. . .	9.450	. . .	. . .	2.376	. . .	. . .	. . .
42	27 Amtsdiener	. . .	8.100	. . .	. . .	2.225	. . .	63	. . .
	Zusammen .	330.900	20.100	1.000	76.810	6.250	100	63	4.600

Erforderniß.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
		G u l d e n i n					
	Ordentliche Ausgaben.						
1	Gehalte: a) der Beamten	12.900	3.160	3.160	5.400	2.820	....
	b) „ Diener	2.180	297	298	297	298	....
2	Zulagen, und zwar:						
	1. Activitätszulagen a) der Beamten	4.360	423	265	1.070	713	....
	b) „ Diener	1.140	75	75	75	75	....
	2. Ergänzungszulagen a) „ Beamten	....	....	....	....	....	....
	b) „ Diener	....	....	....	....	....	....
3	Einhebungs-Percente	120.000	56.300	14.300	95.500	80.700	19.900
4	Löhnungen	2.980	600	300	900	500	....
5	Emolumente, Deputate und Livréegelder der Diener	220	35	30	60	25	....
6	Miethzinse	....	....	....	....	....	....
7	Belohnungen und Aushilfen	380	70	70	100	70	....
8	Reise- und Uebersiedlungskosten	....	40	....	30	....	....
9	Kosten auf Erhaltung der Gebäude	1.400	400	160	300	200	....
10	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse	1.860	600	272	470	204	....
11	Stiftungen und Aequivalente	7.000	....	....	300	....	....
12	Frachtkosten	60.000	8.300	5.000	8.600	29.000	....
13	Gefälls-Rückgaben	12.000	20	....	8.400	5.000	3.000
14	Verschiedene Ausgaben	50	20	....	108	495	20
	Summe	226.470	70.340	23.930	121.610	120.100	22.920
	Mit Hinzurechnung der Administrations-Auslagen, der Erzeugungs- und Anschaffungskosten, dann der Neubauten per	....	....	....	....	....	....
	ergibt sich ein Gesammt-Erforderniß von	....	....	....	....	....	....

*) Nach dem systemisirten Stande betragen im Ganzen: a) die Gehalte der Beamten 64.500 fl. b) die Activitäts-Zulagen der Beamten 15.610 fl.
Nach Abzug eines Intercalar-Abstriches von . . . 1.300 „ „ „ „ „ 500 „
werden in die vorliegende Nachweisung eingestellt . . . 6.3200 fl. „ „ „ „ 15.110 fl.

Personal- und Gebührenstand der

Post-Nummer		Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener	Dienstes-Ergänzungs- und Personal-Zulagen der Beamten
		Gulden in österreichischer Währung				
	Tabak-Hauptmagazin in Wien.					
1	1 Tabak-Hauptmagazins-Director	1.600	....	600	....	....
2	1 Tabak-Hauptmagazins-Directions-Controlor	1.200	....	500	....	....
	Tabak-Verschleiß-Niederlage in Wien.					
3	1 Tabak-Verschleiß-Director	1.400	....	600	....	
4	1 Tabak-Verschleiß-Directions-Controlor	1.100	....	500	....	
	Tabak- und Stempel-Verschleiß-Magazin in Prag.					
5	1 Tabak- und Stempel-Verschleiß-Director	1.600	....	360	....	....
6	1 Tabak- und Stempel-Verschleiß-Directions-Controlor	1.200	....	300	....	....
	Gefäll-Amt in Prag.					
7	1 Gefällsamts-Director	1.400	....	360	....	....
8	2 Gefällsamts-Directions-Controlore	2.200	....	600	....	....
	Fürtrag	11.700	....	3.820	....	....

X. Ministerium der Finanzen.

Tabak-Verschleiß.

Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen	Post-Nummer
österreichischer Währung									
. . . . .	2.760	. . . . .	17.200	6.550	. . . . .	7.280	1.970	*) 63.200	1a
. . . . .	297	. . . . .	1.748	590	. . . . .	297	298	*) 6.600	1b
. . . . .	712	. . . . .	4.080	1.290	. . . . .	1.750	447	*) 15.110	21a
. . . . .	171	. . . . .	440	200	. . . . .	134	75	*) 2.460	21b
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	22a
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	22b
24.500	45.500	17.400	226.000	90.000	30.600	84.800	20.500	926.000	3
. . . . .	660	. . . . .	4.150	3.104	. . . .	4.526	. . . .	17.720	4
. . . . .	30	. . . . .	160	75	. . . . .	50	25	710	5
. . . . .	. . . . .	260	. . . . .	. . . . .	. . . . .	6.840	. . . .	7.100	6
. . . . .	60	. . . . .	380	160	. . . .	160	50	1.500	7
. . . . .	. . . . .	. . . . .	30	. . . . .	. . . . .	. . . .	. . . .	100	8
. . . . .	100	4.000	300	200	. . . . .	1.400	900	9.360	9
. . . . .	130	. . . . .	1.400	550	. . . . .	569	155	6.210	10
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	600	. . . .	7.900	11
1.300	21.000	14.400	64.000	26.000	. . . . .	90.000	10.400	338.000	12
100	300	100	39.000	2.000	300	160	20	70.400	13
10	1.280	650	992	201	100	3.194	510	7.630	14
25.910	73.000	36.810	359.880	130.920	31.000	201.760	35.350	**1,480.000**	
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . .	. . . .	19,841.580	
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . .	. . . .	21,321.580	

c) die Gehalte der Diener 6.750 fl. und d) die Activitätszulagen der Diener 2.514 fl.
" " " " 150 " " " " " 54 "
" " " " 6.600 fl. " " " " 2.460 fl.

Tabak- und Stempel-Verschleißämter.

Post-Nummer		Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener	Diensteszulagen-, Ergänzungs- und Personal-Zulagen der Beamten
		Gulden in österreichischer Währung				
	Uebertrag .	11.700	. . . .	3.820	. . . .	. . . .
	Tabak- und Stempel-Verschleiß-Magazine in Linz, Salzburg, Innsbruck, Graz, Triest, Sedletz, Brünn, dann Gefällen-, zugleich Tabak- und Stempel-Magazins-Amt in Stein.					
9	8 Tabak- und Stempel-Verschleiß-Verwalter	9.400	. . . .	1.700	. . . .	. . . .
10	8 Tabak- und Stempel-Verschleiß-Controlore	7.550	. . . .	1.260	. . . .	. . . .
	Tabak-Verschleiß-Magazine in Trient, Budweis, Göding, Lemberg, Jagielnica, Krakau und Czernowitz.					
11	7 Tabak-Verschleiß-Verwalter	8.400	. . . .	1.650	. . . .	. . . .
12	7 Tabak-Verschleiß-Controlore	6.500	. . . .	1.400	. . . .	. . . .
	Gemeinsame Dienststellen:					
13	10 Officiale	9.250	. . . .	2.720	. . . .	. . . .
14	17 Assistenten	11.700	. . . .	3.060	. . . .	. . . .
15	2 Amtsdiener	. . . .	600	. . . .	150	. . . .
16	20 Magazinsdiener	. . . .	6.150	. . . .	2.238	. . . .
17	Hiezu die Activitäts-Zulagen der mit Löhnungen betheiligten provisionsfähigen Diener	. . . .	. . .	. . . .	126	. . . .
	Summe .	64.500	6.750	15.610	2.514	. . . .

Bedeckung.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark
		Gulden in				
1	Stempelmarken-Verschleiß	3,820.000	550.000	130.000	560.000	925.000
	Blanquetten-Verschleiß:					
2	für Wechsel	240.000	11.000	2.000	6.500	35.000
3	„ Promessen	65.000	....	100	....	1.000
4	„ Post- und Eisenbahn-Frachtbriefe, dann Postnachnahmescheine	332.000	1.000	300	1.000	1.200
	Stempel-Gebühren:					
5	für Spielkarten	106.000	1.500	500	5.000	7.000
6	„ Kalender	50.000	12.000	2.500	3.500	13.000
7	„ Zeitungen	600.000	20.500	3.500	12.000	44.500
8	Ersätze aller Art	2.000	200	50	140	....
9	Verschiedene Einnahmen	30	....	....	150	....
	Summe	5,215.030	596.200	138.950	588.290	1,026.700

X. Ministerium der Finanzen.

Stempel.

Kärnthen	Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	**Zusammen**
österreichischer Währung									
220.000	270.000	520.000	145.000	4,250.000	1,535.000	375.000	1,400.000	200.000	14,900.000
12.000	6.500	18.000	1.500	215.000	95.000	27.500	100.000	20.000	790.000
250	. . . .	1.000	50	1.500	1.000	100	. . . . .	. . . . .	70.000
3.200	300	200	. . . .	4.000	1.000	200	1.500	100	346.000
. . . .	. . . .	9.500	. . . .	28.500	6.000	. . . . .	. . . . .	. . . . .	164.000
2.000	5.500	1.000	200	26.500	6.000	1.300	2.500	. . . . .	126.000
1.000	6.500	14.000	1.700	140.000	29.300	4.000	23.000	. . . . .	900.000
300	. . . .	100	10	150	400	. . . . .	100	50	3.500
. . . .	. . . .	100	20	100	50	. . . . .	20	30	500
238.750	288.800	563.900	148.480	4,665.750	1,673.750	408.100	1,527.120	220.180	**17,300.000**

Erforderniß.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark
		Gulden in				
1	Gehalte:					
	a) der Beamten	8.450	. . . .	. . . .	. . . .	800
	b) der Diener	800	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
2	Activitäts-Zulagen:					
	a) der Beamten	3.600	. . . .	. . . .	. . . .	180
	b) der Diener	400	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
3	Einhebungs-Percente von Gefälls-Einnahmen (Verschleiß-Provisionen)	65.000	7.500	1.900	7.000	13.500
4	Löhnungen	8.650	. . . .	. . . .	. . . .	1.000
5	Emolumente, Deputate und Livréegelder der Diener	56	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
6	Belohnungen und Aushilfen	*) 2.300	. . . .	. . . .	100	100
7	Kosten auf Erhaltung der Gebäude	355	. . . .	. . . .	. . . .	40
8	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse	2.036	. . . .	. . . .	40	. . . .
9	Gefälls-Rückgaben	2.550	160	50	150	80
10	Stiftungen und Aequivalente	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
11	Marken- und Blanquetten Fabricationskosten, dann Stempel-Requisiten	110.930	100	40	100	130
12	Verschiedene Ausgaben	15	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Summe .	205.142	7.760	1.990	7.390	15.830

*) Darunter sind [illegible] fl. enthalten, worüber sich das Finanz Ministerium das Verfügungsrecht vorbehält.

Personal- und Besoldungsstand der Beamten und Diener

Post-Nummer		Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener
		Gulden in österreichischer Währung			
	Oesterreich unter der Enns.				
	Central-Stempelmarken-Verschleiß-Magazin und Stempelamt in Wien.				
1	1 Verwalter	1.400	. . .	600	. . . .
2	2 Controlore	2.400	. . . .	1.000	. . . .
3	3 Officiale	2.850	. . . .	1.200	. . . .
4	3 Assistenten	2.000	. . . .	900	. . . .
5	2 Amtsdiener	. . . .	800	. . . .	400
	Summe .	8.650	800	3.700	400

Stempel.

Kärnthen	Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung									
. . . .	. . . .	600	. . . .	1.900	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	**) 11.750
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	800
. . . .	. . . .	180	. . . .	480	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	**) 4.440
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	400
3.000	4.000	7.100	2.500	50.000	22.500	5.000	10.000	1.000	200.000
. . . .	. . . .	300	. . . .	2.170	580	. . . . .	. . . . .	. . . . .	12.700
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	56
. . . .	. . . .	50	. . . .	250	280	. . . . .	100	. . . . .	3.180
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	395
10	. . . .	. . . .	10	120	30	. . . . .	100	. . . . .	2.346
20	10	200	20	3.940	900	340	200	40	8.660
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	263	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	263
. . . .	50	150	. . . .	170	50	10	200	. . . . .	111.930
. . . .	. . . .	10	. . . .	15	10	10	20	. . . . .	80
3.030	4.060	8.590	2.530	59.308	24.350	5.360	10.620	1.040	**357.000**

**) Nach dem systemisirten Stande betragen im Ganzen: a) die Gehalte der Beamten 11.950 fl., b) die Activitäts-Zulagen der Beamten 4.540 fl.
Nach Abzug eines Intercalar-Abstriches von . . . . 200 „ „ „ „ „ „ 100 „
werden in die vorliegende Nachweisung eingestellt . . . . 11.750 fl. „ „ „ „ „ 4.440 fl.

bei den Stempel-Verschleiß-Magazinen und Aemtern.

Post-Nummer		Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener
		Gulden in österreichischer Währung			
	Steiermark.				
	Tabak- und Stempelmarken-Verschleiß-Magazin in Graz.				
6	1 Assistent	800	. . . .	180	. . . .
	Küstenland.				
	Stempelmarken-Verschleiß-Magazin und Stempelamt in Triest.				
7	1 Assistent	600	. . . .	180	. . . .
	Böhmen.				
	Tabak- und Stempel-Verschleiß-Magazin in Prag.				
8	2 Officiale	1.900	. . . .	480	. . . .

Bedeckung.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
		Gulden in					
	A. Taxen.						
1	Taxen für landesfürstliche Gnadenverleihungen	19.750	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
2	Diensttaxen	100.000	20.000	7.000	26.000	21.000	8.000
3	Taxen für Privilegien-Verleihungen	69.000	500	300	600	2.000	600
4	„ „ verschiedene Berechtigungen	150	70	30	50	100	850
5	Lehen-Taxen	750	. . . .	. . . .	600	. . . .	50
6	See-, Patents- und Gewerbe-Taxen	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
7	Depositen-Taxen	80.000	9.000	2.000	4.000	12.000	3.000
8	Alle anderen unter den Taxen zu verrechnenden Einnahmen	120	50	. . . .	. . . .	50	. . . .
9	Rückstände aufgehobener im Taxgefälle verrechneter Gebühren	1.340	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
10	Strafgelder	1.250	600	200	550	800	300
	Summe	272.360	30.220	9.530	31.800	35.950	12.800

X. Ministerium der Finanzen.

Tax-Gefäll.

Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung								
.....	.....	50	200	.....	.....	.....	.....	20.000
9.000	10.000	12.000	100.000	30.000	10.000	69.000	8.000	430.000
100	1.000	.....	8.000	2.000	500	1.300	100	86.000
50	80	80	250	120	30	140	.....	2.000
.....	.....	.....	600	.....	.....	.....	.....	2.000
.....	9.000	1.000	.....	.....	...	.....	.....	10.000
3.000	6.000	1.600	45.000	25.400	5.000	22.000	2.000	220.000
30	400	.....	50	100	.....	200	.....	1.000
.....	.....	....	3.500	60	.....	100	.....	5.000
550	300	400	8.000	2.500	400	7.800	350	24.000
12.730	26.780	15.130	165.600	60.180	15.930	100.540	10.450	800.000

Bedeckung. Gebühren von Rechtsgeschäften,

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg
		Gulden in			
	B. Andere unmittelbare Gebühren von Rechtsgeschäften, Urkunden, Schriften und Amtshandlungen.				
1	Scalamäßige Gebühren mit Inbegriff des Zuschlages:				
	a) für Vorschußgeschäfte	118.000	6.000	1.400	1.000
	b) von gesellschaftlichen Versorgungs-Anstalten	8.400	. . . . .	. . . . .	. . .
	c) von Versicherungs-Anstalten	170.000	3.000	200	3.000
	d) von Schuldverschreibungen auf Ueberbringer	18.000	. . . .	. . . . .	. . . .
	e) von Actien	105.200	100	100	100
	f) von Zinsen und Dividenden	420.000	3.000	. . . .	100
	g) von Dienstverleihungen bei Communitäten	36.400	. . . . .	1.500	3.000
	h) alle anderen (scalamäßigen Gebühren sammt Zuschlag)	957.000	40.000	5.000	25.000
	Summe	1,833.000	52.100	8.200	32.200
2	Percentual-Gebühren:				
	a) von Gewerbs-Antritten und Firma-Protokollirungen	10.000	200	50	100
	b) von Lotto-Gewinnsten	565.300	. . . . .	7.000	6.000
	c) von Zinsen für in laufende Rechnung übernommene Gelder	57.900	1.000	. . .	. . . .
	d) von der entgeltlichen Uebertragung des Eigenthumsrechtes, des Fruchtgenusses oder des Gebrauchsrechtes unbeweglicher Sachen	2,800.000	740.000	150.000	370.000
	e) von den unentgeltlichen Vermögens-Uebertragungen:				
	1. allgemeine Gebühren	2,000.000	330.000	50.000	350.000
	2. besondere für unbewegliche Sachen	950,000	175.000	25.000	152.000
	f) von der Eintragung in die öffentlichen Bücher zur Erwerbung dinglicher Rechte	480.000	60.000	12.000	27.000
	g) von gerichtlichen Erkenntnissen	140.000	7.500	1.500	3.500
	Summe	7,003.200	1,313.700	245.550	908.600
3	Alle anderen nicht pauschalirten Gebühren:				
	a) für Fahrkarten	748.500	1.000	100	300
	b) für Frachtkarten	460.000	. . . . .	. . . .	200
	c) die übrigen (fixen unmittelbaren Stempelgebühren)	67.800	10.000	1.200	15.000
	Summe	1,276.300	11.000	1.300	15.500
4	Pauschalirte Gebühren:				
	a) Gebühren-Aequivalent sammt Zuschlag:				
	1. für unbewegliche Sachen:				
	aa) von Actien-Unternehmungen und Erwerbs-Gesellschaften	139.000	100	200	1.500
	bb) von anderen Gebührenpflichtigen	270.000	30.000	8.000	80.000
	2. für bewegliche Sachen	104.000	40.000	12.000	44.000
	b) andere	33.000	800	. . . .	540
	Summe	546.000	70.900	20.200	126.040
	C. Andere Empfänge.				
5	Verzugszinsen und Ordnungsstrafen wegen Verzögerung der Gebühren-Vorschreibung	132.000	7.000	1.000	4.000
6	Gebühren-Erhöhungen	30.000	3.000	2.000	7.000
7	Ersätze aller Art	400	50	. . . .	. . . .
8	Verschiedene Einnahmen	50	100	. . . .	. . . .
	Zusammen	10,820.950	1,457.850	278.250	1,093.340
	Summe der Taxen	272.360	30.220	9.530	31.800
	Gesammtsumme	11,093.310	1,488.070	287.780	1,125.140
	Hievon ab die Summe der Ausgaben	148.260	15.300	2.230	13.500
	Ueberschuß	10,945.050	1,472.770	285.550	1,111.640

Urkunden, Schriften und Amtshandlungen.

Steiermark	Kärnthen	Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung										
5.600	1.000	1.000	2.500	400	26.000	2.100	1.000	4.000	. . . .	170.000
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	600	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	9.000
7.000	. . . .	600	22.000	100	42.600	2.500	. . . .	9.000	. . . .	260.000
3.000	. . . .	. . . .	5.000	. . . .	4.000	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	30.000
1.300	200	. . . .	1.500	500	14.000	. . . .	. . . .	2.000	. . . .	125.000
4.000	800	300	13.000	1.000	22.000	7.000	800	28.000	. . . .	500.000
2.000	. . . .	. . . .	4.000	1.500	500	100	. . . .	1.000	. . . .	50.000
52.000	12.000	15.000	80.000	9.000	302.000	70.000	22.000	150.000	14.000	1,753.000
74.900	14.000	16.900	128.000	12.500	411.700	81.700	23.800	194.000	14.000	2,897.000
800	100	50	2.000	100	3.200	2.000	300	1.000	100	20.000
100	. . . .	. . . .	8.500	100	. . . .	. . . .	. . . .	13.000	. . . .	600.000
1.800	. . . .	50	2.000	. . . .	140.000	40.000	1.500	5.750	. . .	250.000
800.000	150.000	130.000	250.000	50.000	3,830.000	1,250.000	270.000	900.000	110.000	11,800.000
300.000	60.000	70.000	190.000	40.000	1,350.000	450.000	60.000	330.000	20.000	5,600.000
240.000	50.000	60.000	140.000	12.000	726.000	370.000	70.000	400.000	30.000	3,400.000
60.000	14.000	12.000	30.000	2.000	456.000	120.000	35.000	180.000	12.000	1,500.000
17.500	2.000	4.000	10.000	1.000	75.000	13.000	3.000	28.000	4.000	310.000
1,420.200	276.100	276.100	632.500	105.200	6,580.200	2,245.000	439.800	1,857.750	176.100	23,480.000
3.500	. . . .	. . . .	10.000	500	66.100	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	830.000
3.000	. . . .	. . . .	11.000	. . . .	75.800	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	550.000
23.000	4.500	6.000	8.000	5.000	65.000	40.000	10.000	60.000	4.500	320.000
29.500	4.500	6.000	29.000	5.500	206.900	40.000	10.000	60.000	4.500	1,700.000
400	. . . .	2.000	30.000	. . . .	1.500	1.000	800	3.500	. . . .	180.000
40.000	14.000	12.000	45.000	16.000	520.000	220.000	40.000	170.000	35.000	1,500.000
25.000	10.000	12.000	12.000	1.000	125.000	65.000	10.000	30.000	10.000	500.000
300	200	. . .	30	. . . .	1.500	2.000	30	1.600	. . . .	40.000
65.700	24.200	26.000	87.030	17.000	648.000	288.000	50.830	205.100	45.000	2,220.000
24.000	15.000	6.000	30.000	4.000	160.000	33.000	4.000	120.000	10.000	550.000
2.000	2.000	6.000	9.000	2.000	103.000	10.000	1.000	66.000	7.000	250.000
100	. . . .	50	150	30	250	100	20	300	50	1.500
. . . .	. . . .	100	50	. . . .	900	50	. . . .	200	50	1.500
1,616.400	335.800	337.150	915.730	146.230	8,110.950	2,697.850	529.450	2,503.350	256.700	31,100.000
35.950	12.800	12.730	26.780	15.130	165.600	60.180	15.930	100.540	10.450	800.000
1,652.350	348.600	349.880	942.510	161.360	8,276.550	2,758.030	545.380	2,603.890	267.150	**31,900.000**
13.700	4.220	8.150	13.100	3.300	93.710	44.410	7.310	48.010	5.800	421.000
1,638.650	344.380	341.730	929.410	158.060	8,182.840	2,713.620	538.070	2,555.880	261.350	31,479.000

Erforderniß. Gebühren von Rechtsgeschäften,

Post-Nummer		Taxamts-Casse in Wien	Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg
		Gulden in				
1	Gehalte:					
	a) der Beamten	6.050	....	....	....	....
	b) der Diener	300	....	....	....	....
2	Activitätszulagen:					
	a) der Beamten	2.560	....	....	....	....
	b) der Diener	175	....	....	....	....
3	Emolumente, Deputate und Livréegelder der Diener	39	....	....	....	....
4	Belohnungen und Aushilfen	140	*) 8.400	400	160	200
5	Reise-, Gang-, Wagen-, Zehrungs- und Uebersiedlungskosten	....	3.400	900	250	4.000
6	Kosten auf Erhaltung der Gebäude	106	....	....	....	....
7	Kanzlei- und Manipulations-Auslagen	260	20	....	....	....
8	Gefälls-Rückgaben	...	126.600	14.000	1.800	9.300
9	Verschiedene Ausgaben	....	210	....	20	....
	Summe	9.630	138.630	15.300	2.230	13.500

*) Darunter sind 6.500 fl. enthalten, worüber sich das Finanz-Ministerium das Verfügungsrecht vorbehält.

Personal- und Besoldungs-Stand der Beamten

Post-Nummer	Benanntlich	Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener
		Gulden			
1	1 Zahlmeister	1.400	.....	600	.....
2	1 Zahlamts-Controlor	1.200	.....	500	.....
	Fürtrag	2.600	.....	1.100	.....

Urkunden, Schriften und Amtshandlungen.

Steiermark	Kärnthen	Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung										
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	**) 6.050
. . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	300
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	**) 2.560
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	175
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	39
900	200	400	2.700	400	3.500	1.000	200	2.000	200	20.800
800	200	700	400	500	6.000	1.500	500	3.000	500	22.650
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	106
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	10	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	290
12.000	3.800	7.000	10.000	2.400	84.000	41.900	6.600	43.000	5.000	367.400
. . .	20	50	. . . .	. . . .	200	10	10	10	100	630
13.700	4.220	8.150	13.100	3.300	93.710	44.410	7.310	48.010	5.800	**421.000**

**) Nach dem systemisirten Stande betragen:
a) die Gehalte der Beamten . . . . 6.150 fl. und b) die Activitäts-Zulagen der Beamten . . . . 2.600 fl.
Nach Abzug eines Intercalar-Abstriches von . 100 „ . . . . 40 „
werden in die vorliegende Nachweisung eingestellt 6.050 fl. . . . . 2.560 fl.

und Diener der Taxamts-Casse in Wien.

Post-Nummer		Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener
		Gulden			
	Uebertrag .	2.600	. . . . .	1.100	. . . . .
3	3 Officiale	2.850	. . . . .	1.200	. . . . .
4	1 Assistent	700	. . . . .	300	. . . . .
5	1 Amtsdiener	. . . . .	300	. . . . .	175
	Summe .	6.150	300	2.600	175

Bedeckung.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark
		Gulden in				
1	Spiel-Einlagen	8,960.000	920.000	250.000	450.000	940.000
2	Effecten-Ausspiel-Taxen	5.000	600	50	400	600
3	Strafgelder	600	90	10	100	200
4	Mieth- und Pachtzinse	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
5	Ersätze aller Art	5.400	10	. . . .	40	10
6	Erlös für Scartpapiere	300	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
7	Sonstige Einnahmen	40	10	. . . .	10	10
	Summe	8,971.340	920.710	250.060	450.550	940.820

X. Ministerium der Finanzen.

Lotto.

Kärnthen	Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	**Zusammen**
ö s t e r r e i c h i s c h e r	W ä h r u n g								
113.000	280.000	900.000	45.000	4,200.000	1,160.000	400.000	1,460.000	100.000	20,178.000
100	100	500	100	3.000	700	30	900	120	12.200
20	70	60	10	610	170	40	800	20	2.800
. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	423	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	423
. . . .	. . . .	10	. . . .	20	20	. . . .	20	. . . .	5.530
. . . .	. . . .	100	. . . .	200	150	. . . .	. . . .	. . . .	750
. . . .	. . . .	10	. . . .	47	20	. . . .	150	. . . .	297
113.120	280.170	900.680	45.110	4,204.300	1,161.060	400.070	1,461.870	100.140	**20,200.000**

Erforderniß.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark
		Gulden in				
1	Lotto-Gewinnste . . .)	5,062.200	519.750	141.250	254.230	531.100
2	Gehalte:					
	a) der Beamten	57.380	7.700	. . . .	6.860	8.130
	b) „ Diener	1.650	300	. . . .	300	300
3	Zulagen, und zwar:					
	I. Activitäts-Zulagen a) der Beamten	23.370	1.470	. . . .	1.370	1.880
	b) „ Diener	773	75	. . . .	75	75
	II. Dienstes-Zulagen a) der Beamten	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	b) „ Diener	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
4	Deputate der Beamten	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	250
5	Adjuten	1.400	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
6	Diurnen	4.562	. . . .	. . . .	. . . .	365
7	Einhebungs-Percente der Gefälls-Einnahmen	370.320	38.240	10.500	18.900	39.480
8	Löhnungen	657	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
9	Emolumente, Deputate und Livréegelder der Diener .	90	30	. . . .	30	30
10	Miethzinse mit Einschluß der accessorischen Gebühren .	. . . .	1.378	. . . .	450	1.618
11	Belohnungen und Aushilfen	1.700	200	. . . .	150	200
12	Reise- und Uebersiedlungskosten	850	50	. . . .	50	50
13	Kosten auf Erhaltung der Gebäude	1.250	10	. . . .	10	30
14	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse	27.220	1.800	140	1.400	1.800
15	Verschiedene Ausgaben	50	10	5	20	20
16	Gefälls-Rückgaben	478	27	15	25	82
	Summe .	5,553.950	571.040	151.910	283.870	585.410

*) Die systemmäßigen Bezüge der Beamten betragen an „Gehalt“ . . . . . . 143.100 fl. und an „Activitäts-Zulagen“ . 43.670 fl.
Nach Abzug eines Intercalar-Abstriches von . . . . 2.860 „ „ „ „ „ . 880 „

werden hier eingestellt . 140.240 fl. und an „Activitäts-Zulagen“ . 42.790 fl.

Erforderniß.

Post-Nummer	Lotto-Direction und Lottoamt in Wien.	Gehalte der Beamten	Gehalte der Diener	Activitäts-Zulagen der Beamten	Activitäts-Zulagen der Diener	Dienstes-Ergänzungs- und Personal-Zulagen der Beamten	Dienstes-Ergänzungs- und Personal-Zulagen der Diener	Adjuten
		Gulden in österreichischer Währung						
1	1 Hofrath	4.500	. . .	1.000	. . .	. . .	. . .	. . .
2	1 Ober-Finanzrath	2.800	. . .	800	. . .	. . .	. . .	. . .
3	1 Finanzrath	2.000	. . .	700	. . .	. . .	. . .	. . .
4	1 Finanzsecretär	1.400	. . .	600	. . .	. . .	. . .	. . .
5	1 Finanzcommissär	1.100	. . .	500	. . .	. . .	. . .	. . .
6	1 Finanzconcipist	900	. . .	400	. . .	. . .	. . .	. . .
7	1 Hauptcassier	1.400	. . .	600	. . .	. . .	. . .	. . .
8	1 Praktikant für den Conceptsdienst	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	500
9	2 Rechnungsführer	2.800	. . .	1.200	. . .	. . .	. . .	. . .
10	2 Directions-Archivare	2.800	. . .	1.200	. . .	. . .	. . .	. . .
11	1 Expeditor und Oekonom	1.200	. . .	N. W. 250	. . .	. . .	. . .	. . .
12	9 Ober-Amts-Officiale	10.300	. . .	4.500	. . .	. . .	. . .	. . .
13	22 Amts-Officiale	20.450	. . .	8.800	. . .	. . .	. . .	. . .
14	11 Assistenten	6.900	. . .	3.300	. . .	. . .	. . .	. . .
15	3 Praktikanten für den Lottoamtsdienst	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	900
16	1 Amtsdiener	. . .	400	. . .	N. W. 100	. . .	. . .	. . .
	1 Amtsdiener	. . .	350	. . .	188	. . .	. . .	. . .
	1 Amtsdiener	. . .	300	. . .	175	. . .	. . .	. . .
17	2 Hausdiener	. . .	600	. . .	310	. . .	. . .	. . .
	Summe .	58.550	1.650	23.850	773	. . .	. . .	1.400

X. Ministerium der Finanzen.

Lotto.

Kärnthen	Krain	Küstenland	Dalmatien	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung									
63.850	158.200	508.500	25.420	2,372.800	655.400	226.000	824.800	56.500	11,400.000
....	....	9.020	....	20.920	20.970	....	9.260	....	*) 140.240
....	....	300	....	650	650	....	300	....	4.450
....	....	2.060	....	5.230	5.230	....	2.180	....	*) 42.790
....	....	75	....	163	163	....	75	....	1.474
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	330	230	....	....	....	810
....	....	....	....	300	....	....	....	....	1.700
....	....	....	....	365	365	....	365	....	6.022
4.750	11.760	37.600	1.890	173.400	47.540	16.600	60.120	4.200	835.300
....	....	....	....	....	....	....	....	....	657
....	....	30	....	155	35	....	30	....	430
....	....	2.500	....	....	....	....	2.520	....	8.466
....	....	160	....	400	400	....	175	....	3.385
....	....	50	....	50	50	....	50	....	1.200
....	....	30	....	1.500	800	....	....	....	3.630
150	300	1.500	50	7.200	3.000	360	2.600	100	47.620
....	5	10	....	100	20	5	45	....	290
10	15	55	20	447	197	15	130	20	1.536
68.760	170.280	561.890	27.380	2,584.010	735.050	242.980	902.650	60.820	**12,500.000**

Lotto. (Special-Ausweis.)

Post-Nummer		Gehalte der		Activitäts-		Dienstes-, Ergänzungs- und Personal-		Adjuten
				Zulagen der				
		Beamten	Diener	Beamten	Diener	Beamten	Diener	
		Gulden in österreichischer Währung						
	Lottoämter in Linz, Innsbruck, Graz, Triest, Prag, Brünn und Lemberg.			N. W.				
1	7 Verwalter	11.800	...	1.200	...	...	...	...
2	7 Controlore	8.500	...	2.000	...	...	...	...
3	2 Cassiere	2.400	...	600	...	...	...	...
4	7 Archivare	8.200	...	2.000	...	...	...	...
5	14 Ober-Amts-Officiale	15.900	...	4.100	...	...	...	...
6	28 Officiale	25.850	...	6.560	...	...	...	...
7	19 Assistenten	11.900	...	3.360	...	...	...	...
8	1 Praktikant	...	...	...	...	...	...	300
9	2 Amtsdiener	...	700	...	176	...	...	...
10	7 Hausdiener	...	2.100	...	525	...	...	...
	Summe .	84.550	2.800	19.820	701	...	...	300

Bedeckung.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
		Gulden in					
	Weg- und Brückenmauth.						
1	Weg- und Brückenmauth-Gebühren	580.000	62.200	18.600	59.000	100.000	34.400
2	Wasser- und Ueberfahrts-Gebühren	3.200	. . . .	. . . .	2.800	. . . .	. . . .
3	Mieth- und Pachtzinse	. . . .	. . . .	10	150	200	200
4	Verschiedene Einnahmen	1.000	200	. . . .	200	50	200
	Summe .	584.200	62.400	18.610	62.150	100.250	34.800
	Wassermauth.						
5	Wassermauth-Gebühren	. . . .	680	. . . .	. . . .	1.300	. . . .
6	Eisgewinnung und Eisgruben-Gebühren . . .	100	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
7	Haftgeld	5.000	4.700	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
8	Fahnen-Ausstecк-Gebühren	800	200	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
9	Ersätze aller Art	800	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
10	Verschiedene Einnahmen	80	10	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Summe .	6.780	5.590	. . . .	. . . .	1.300	. . . .
	Zusammen .	590.980	67.990	18.610	62.150	101.550	34.800
	Nach Abzug des Gesammt-Erfordernisses per .	12.650	348	30	4.680	3.574	460
	ergibt sich ein Ueberschuß von .	578.330	67.642	18.580	57.470	97.976	34.340

Erforderniß.

Post-Nummer		Oesterreich unter der Enns	Oesterreich ob der Enns	Salzburg	Tirol und Vorarlberg	Steiermark	Kärnthen
	Weg- und Brückenmauth.						
	Ordentliche Ausgaben.						
1	Einhebungs-Percente von Gefälls-Einnahmen .	5.500	. . . .	. . . .	300	. . . .	200
2	Miethzinse	200	. . . .	.	300	5	100
3	Reise-, Wagen-, Gang- und Uebersiedlungskosten	200	. . . .	. . . .	50	30	30
4	Kosten auf Erhaltung der Gebäude ꝛc.	1.200	. . . .	10	600	70	30
5	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse . .	1.200	26	. . . .	180	. . . .	100
6	Aequivalente	2.200	252	. . . .	2.940	3.464	. . . .
7	Gefälls-Rückgaben	1.000	. . . .	. . . .	300	. . . .	. . . .
8	Verschiedene Ausgaben	50	. . . .	20	10	5	. . . .
	Summe .	11.550	278	30	4.680	3.574	460
	Außerordentliche Ausgaben.						
9	Neubauten	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Zusammen .	11.550	278	30	4.680	3.574	460
	Wassermauth.						
10	Einhebungs-Percente von Gefälls-Einnahmen .	40	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
11	Reise-, Wagen-, Gang- und Uebersiedlungskosten	900	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
12	Kosten auf Erhaltung der Gebäude ꝛc.	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
13	Kanzlei- und Manipulations-Erfordernisse . .	100	70	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
14	Aequivalente	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
15	Gefälls-Rückgaben	50	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
16	Verschiedene Ausgaben	10	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Summe .	1.100	70	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Zusammen .	12.650	348	30	4.680	3.574	460

Mauth-Gefäll.

Krain	Küstenland	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
österreichischer Währung							
55.500	51.300	550.000	160.000	94.000	520.000	115.000	2,400.000
.....	.....	.....	.....	.....	3.500	900	10.400
320	50	430	480	900	220	610	3.570
200	.....	900	200	180	1.800	100	5.030
56.020	51.350	551.330	160.680	95.080	525.520	116.610	2,419.000
720	.....	74.600	.....	.....	.....	.....	77.300
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	100
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	9.700
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1.000
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	800
10	.....	.....	.....	.....	.....	.....	100
730	.....	74.600	.....	.....	.....	.....	89.000
56.750	51.350	625.930	160.680	95.080	525.520	116.610	**2,508.000**
300	100	2.520	1.277	1.651	2.060	350	30.000
56.450	51.250	623.410	159.403	93.429	523.460	116.260	2,478.000

Mauth-Gefäll.

Krain	Küstenland	Böhmen	Mähren	Schlesien	Galizien	Bukowina	Zusammen
.....	.....	300	200	.....	200	.....	6.700
60	.....	530	.....	700	.....	.....	1.895
.....	.....	100	100	.....	50	.....	560
200	.....	100	350	200	200	200	3.160
40	.....	100	200	400	1.300	50	3.596
.....	.....	110	427	301	.....	.....	9.694
.....	100	200	.....	.....	300	100	2.000
.....	.....	10	.....	50	10	.....	155
300	100	1.450	1.277	1.651	2.060	350	27.760
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
300	100	1.450	1.277	1.651	2.060	350	27.760
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	40
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	900
.....	.....	200	.....	.....	.....	.....	200
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	170
.....	.....	870	.....	.....	.....	.....	870
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	50
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	10
.....	.....	1.070	.....	.....	.....	.....	2.240
300	100	2.520	1.277	1.651	2.060	350	**30.000**

X. Ministerium der Finanzen.

Bedeckung.

Post-Nummer		Haupt-punzirungs-Amt in Wien	Filiale in Wien	Summe
		Gulden in		
	Ordentliche Einnahmen.			
1	Controlgebühren	90.000	36.700	126.700
2	Für verkaufte Materialien und Requisiten	450	50	500
3	Verschiedene Einnahmen	2.440	250	2.690
	Summe	92.890	37.000	129.890
	Nach Abzug der Ausgaben	39.090	9.750	48.840
	ergibt sich ein Ueberschuß von	53.800	27.250	81.050
	oder *Abgang* von	.....	.....	.....

Erforderniß.

Post-Nummer		Haupt-punzirungs-Amt in Wien	Filiale in Wien	Summe
	Ordentliche Ausgaben.			
1	Gehalte der Beamten	16.268	3.626	19.894
	Gehalte der Diener	3.646	1.323	4.969
2	Activitäts-Zulagen der Beamten	6.174	1.470	7.644
	Activitäts-Zulagen der Diener	1.597	626	2.223
3	Ergänzungs-Zulagen der Beamten	.....	.....	.....
	Ergänzungs-Zulagen der Diener	.....	.....	.....
		27.685	7.045	34.730
4	Adjuten der Praktikanten	600	600	1.200
5	Taggelder eines Diurnisten	480	.....	480
6	Bezüge der Aushilfspunzenschläger und Wochenlöhner	2.800	400	3.200
		31.565	8.045	39.610
7	Gebühren-Antheile der Punzirungsstätten	240	.....	240
8	Belohnungen und Aushilfen	400	100	500
9	Amts- und Kanzleikosten	1.000	250	1.250
10	Erkauf von Materialien und Requisiten	2.000	455	2.455
11	Reise-Auslagen	850	100	950
12	Transportkosten	20	10	30
13	Erhaltung der Gebäude	110	640	750
14	Miethzinse	2.732	.....	2.732
15	Verschiedene Auslagen	173	150	323
	Summe der Ausgaben	39.090	9.750	48.840

Punzirung.

Auswärtige Punzirungs-Aemter in								Zusammen
Linz	Prag	Krakau	Lemberg	Graz	Bregenz	Triest	Summe	
österreichischer Währung								
3.680	19.860	2.134	3.000	820	2.800	5.500	37.794	164.494
10	40	8	10	15	10	10	103	603
10	1.800	28	10	15	30	20	1.913	4.603
3.700	21.700	2.170	3.020	850	2.840	5.530	39.810	**169.700**
1.800	3.950	2.170	2.140	1.750	2.020	4.130	17.960	66.800
1.900	17.750	. . . . .	880	. . . . .	820	1.400	21.850	102.900
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	900	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .

Punzirung.

Linz	Prag	Krakau	Lemberg	Graz	Bregenz	Triest	Summe	Zusammen
1.054	1.617	980	1.078	1.029	980	1.764	8.502	28.396
172	392	. . . . .	172	172	172	539	1.619	6.588
159	323	265	190	264	177	250	1.628	9.272
43	98	. . . . .	43	43	43	213	483	2.706
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	344	344	344
. . . . .	. . . . .	. . . . .	29	. . . . .	29	49	107	107
1.428	2.430	1.245	1.512	1.508	1.401	3.159	12.683	47.413
. . . . .	250	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	300	550	1.750
. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	480
. . . . .	260	201	146	. . . . .	. . . . .	. . . . .	607	3.807
1.428	2.940	1.446	1.658	1.508	1.401	3.459	13.840	53.450
120	60	16	135	30	75	300	736	976
50	50	50	50	50	50	50	350	850
130	200	140	160	95	100	130	955	2.205
30	180	60	30	25	60	50	435	2.890
. . . . .	. . . . .	. . . . .	40	. . . . .	300	50	390	1.340
5	10	10	6	2	5	10	48	78
10	290	18	50	30	10	60	468	1.218
. . . . .	. . . . .	400	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	400	3.132
27	220	30	11	10	19	21	338	661
1.800	3.950	2.170	2.140	1.750	2.020	4.130	17.960	**66.800**

Detail-Nachweisung der persönlichen Bezüge der Beamten, Praktikanten und Diener.

Post-Nummer	Benennung der Aemter und Dienstes-Kategorien	Anzahl der Bediensteten	Persönliche Bezüge der Beamten und Diener: Gehalte	Activitäts-Zulagen	Natural-Quartier oder Aequivalent	Ergänzungs-Zulagen	Summe	Adjuten der Praktikanten und Diurnisten	Zusammen
			Gulden in österreichischer Währung						
	Haupt-Punzirungsamt Wien.								
1	Director	1	2.800	800	. . . .	. . . .	3.600	. . .	3.600
2	Vice-Director	1	2.200	700	. . . .	. . . .	2.900	. . .	2.900
3	Ober-Wardein	1	1.600	600	. . . .	. . . .	2.200	. . .	2.200
4	Haupt-Cassier	1	1.600	600	. . . .	. . . .	2.200	. . .	2.200
5	Casse-Controlor	1	1.100	500	. . . .	. . . .	1.600	. . .	1.600
6	Drahtzugs-Verwalter	1	1.300	500	N. Q.	. . . .	1.800	. . .	1.800
7	Wardein	1	1.200	500	. . . .	. . . .	1.700	. . .	1.700
8	Wardein	1	1.100	500	. . . .	. . . .	1.600	. . .	1.600
9	Official	2	1.900	800	. . . .	. . . .	2.700	. . .	2.700
10	Official	2	1.800	800	. . . .	. . . .	2.600	. . .	2.600
11	Kanzlist (unbesetzt).								
	Summe der Beamten-Bezüge	12	16.600	6.300	. . . .	. . . .	22.900	. . .	22.900
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	332	126	. . . .	. . . .	458	. . .	458
	Rest für den Voranschlag	12	16.268	6.174	. . . .	. . . .	22.442	. . .	22.442
12	Praktikant mit 600 fl. Adjutum	1	. . .	. . .	. . . .	. . . .	. . .	600	600
13	Taggelder für einen Diurnisten	1	. . .	. . .	. . . .	. . . .	. . .	480	480
14	Punzenschläger I. Kategorie à 500 fl. Gehalt	2	1.000	450	. . . .	. . . .	1.450	. . .	1.450
15	" II. " à 450 " "	3	1.350	638	. . . .	. . . .	1.988	. . .	1.988
16	Probirgadens-Diener	1	500	225	. . . .	. . . .	725	. . .	725
17	Amtsdiener beim Hauptamte	1	450	112	N. Q.	. . . .	562	. . .	562
18	" " Drahtzuge	1	420	205	. . . .	. . . .	625	. . .	625
19	Hausdiener (unbesetzt).								
	Summe der Diener-Bezüge	8	3.720	1.630	. . . .	. . . .	5.350	. . .	5.350
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	74	33	. . .	. . . .	107	. . .	107
	Rest für den Voranschlag	8	3.646	1.597	. . . .	. . . .	5.243	. . .	5.243
	Zusammen	22	19.914	7.771	. . . .	. . . .	27.685	1.080	28.765
	Filiale des Haupt-Punzirungsamtes.								
1	Ober-Wardein	1	1.600	600	. . .	. . . .	2.200	. . .	2.200
2	Amts-Controlor	1	1.200	500	. . . .	. . . .	1.700	. . .	1.700
3	Official	1	900	400	. . . .	. . . .	1.300	. . .	1.300
	Summe der Beamten-Bezüge	3	3.700	1.500	. . . .	. . . .	5.200	. . .	5.200
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	74	30	. . . .	. . . .	104	. . .	104
	Rest für den Voranschlag	3	3.626	1.470	. . . .	. . . .	5.096	. . .	5.096
4	Praktikant mit 600 fl. Adjutum	1	. . .	. . .	. . . .	. . . .	. . .	600	600
5	Punzenschläger I. Kategorie	1	500	225	. . . .	. . . .	725	. . .	725
6	" II. "	1	450	213	. . . .	. . . .	663	. . .	663
7	Amtsdiener	1	400	200	. . . .	. . . .	600	. . .	600
	Summe der Diener-Bezüge	3	1.350	638	. . . .	. . . .	1.988	. . .	1.988
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	27	12	. . . .	. . . .	39	. . .	39
	Rest für den Voranschlag	3	1.323	626	. . . .	. . . .	1.949	. . .	1.949
	Zusammen	7	4.949	2.096	. . . .	. . . .	7.045	600	7.645

X. Ministerium der Finanzen.

Post-Nummer	Benennung der Aemter und Dienstes-Kategorien	Anzahl der Bediensteten	Persönliche Bezüge der Beamten und Diener: Gehalte	Activitäts-Zulagen	Natural-Quartier oder Aequivalent	Ergänzungs-Zulagen	Summe	Adjuten der Praktikanten und Diurnisten	Zusammen
			Gulden in österreichischer Währung						
	Auswärtige Punzirungsämter, zugleich Einlösungs-Cassen.								
	In Linz.								
1	Wardein	1	1.200	125	N. Q.	....	1.325	...	1.325
2	Control-Official	1	950	200	....	....	1.150	...	1.150
	Summe der Beamten-Bezüge	2	2.150	325	....	....	2.475	...	2.475
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	43	7	....	....	50	...	50
	Rest für den Voranschlag	2	2.107	318	....	....	2.425	...	2.425
3	Manipulationsgehilfe	1	350	87	N. Q.	....	437	...	437
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	7	1	....	....	8	...	8
	Rest für den Voranschlag	1	343	86	....	....	429	...	429
	Zusammen	3	2.450	404	....	....	2.854	...	2.854
	In Prag.								
1	Ober-Wardein	1	1.600	180	N. Q.	....	1.780	...	1.780
2	Controlor	1	1.100	300	....	....	1.400	...	1.400
3	Assistent	1	600	180	....	....	780	...	780
	Summe der Beamten-Bezüge	3	3.300	660	....	....	3.960	...	3.960
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	66	13	....	....	79	...	79
	Rest für den Voranschlag	3	3.234	647	....	....	3.881	...	3.881
4	Praktikant	1	...	...	....	....	...	500	500
5	Punzenschläger	1	450	112	....	....	562	...	562
6	Schmelzer und Manipulationsgehilfe	.	...	...	....	....	...	...	...
7	Amtsdiener und Hausmeister	1	350	88	N. Q.	....	438	...	438
	Summe der Diener-Bezüge	2	800	200	....	....	1.000	...	1.000
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	16	4	....	....	20	..	20
	Rest für den Voranschlag	2	784	196	....	....	980	...	980
	Zusammen	6	4.018	843	....	....	4.861	500	5.361
	In Krakau.								
1	Wardein	1	1.100	300	....	....	1.400	...	1.400
2	Control-Official	1	900	240	....	....	1.140	...	1.140
	Summe der Beamten-Bezüge	2	2.000	540	....	....	2.540	...	2.540
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	40	11	....	....	51	.	51
	Rest für den Voranschlag	2	1.960	529	....	....	2.489	...	2.489
3	Manipulationsgehilfe	.	...	...	....	....	...	...	...
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	...	...	....	....	...	...	...
	Rest für den Voranschlag	.	...	...	....	....	...	...	...
	Zusammen	2	1.960	529	....	....	2.489	...	2.489
	Fürtrag	11	8.428	1.776	....	....	10.204	500	10.704

X. Ministerium der Finanzen.

Post-Nummer	Benennung der Aemter und Dienstes-Kategorien	Anzahl der Bediensteten	Persönliche Bezüge: der Beamten und Diener: Gehalte	Activitäts-Zulagen	Natural Quartier oder Aequivalent	Ergänzungs-Zulagen	Summe	Adjuten der Praktikanten und Diurnisten	Zusammen
			Gulden in österreichischer Währung						
	Uebertrag .	11	8.428	1.776	. . . .	. . . .	10.204	500	10.704
	In Lemberg.								
1	Wardein	1	1.300	150	N. Q.	. . . .	1.450	. . .	1.450
2	Control-Official	1	900	240	. . . .	. . . .	1.140	. . .	1.140
	Summe der Beamten-Bezüge .	2	2.200	390	. . . .	. . . .	2.590	. . .	2.590
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich .	.	44	8	. . . .	. . . .	52	. . .	52
	Rest für den Voranschlag .	2	2.156	382	. . . .	. . . .	2.538	. . .	2.538
3	Manipulationsgehilfe	1	350	88	60	. . . .	498	. . .	498
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich .	.	7	2	1	. . . .	10	. . .	10
	Rest für den Voranschlag .	1	343	86	59	. . . .	488	. . .	488
	Zusammen .	3	2.499	468	59	. . . .	3.026	. . .	3.026
	In Graz.								
1	Wardein	1	1.200	300	. . . .	. . . .	1.500	. . .	1.500
2	Control-Official	1	900	240	. . . .	. . . .	1.140	. . .	1.140
	Summe der Beamten-Bezüge .	2	2.100	540	. . . .	. . . .	2.640	. . .	2.640
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich .	.	42	11	. . . .	. . . .	53	. . .	53
	Rest für den Voranschlag .	2	2.058	529	. . . .	. . .	2.587	. . .	2.587
3	Manipulationsgehilfe	1	350	88	N. Q.	. . . .	438	. . .	438
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich .	.	7	2	. . . .	. . . .	9	. . .	9
	Rest für den Voranschlag .	1	343	86	. . . .	. . . .	429	. . .	429
	Zusammen .	3	2.401	615	. . . .	. . . .	3.016	. . .	3.016
	In Bregenz.								
1	Wardein	1	1.100	200	. . . .	. . . .	1.300	. . .	1.300
2	Control-Official	1	900	160	. . . .	. . . .	1.060	. . .	1.060
	Summe der Beamten-Bezüge .	2	2.000	360	. . . .	. . . .	2.360	. . .	2.360
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich .	.	40	7	. . .	. . . .	47	. . .	47
	Rest für den Voranschlag .	2	1.960	353	. . . .	. . . .	2.313	. . .	2.313
3	Manipulationsgehilfe	1	350	88	60	. . . .	498	. . .	498
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich .	.	7	2	1	. . . .	10	. . .	10
	Rest für den Voranschlag .	1	343	86	59	. . . .	488	. .	488
	Zusammen .	3	2.303	439	59	. . . .	2.801	. . .	2.801
	Fürtrag .	20	15.631	3.298	118	. . . .	19.047	500	19.547

X. Ministerium der Finanzen.

Post-Nummer	Benennung der Aemter und Dienstes-Kategorien	Anzahl der Bediensteten	Persönliche Bezüge: der Beamten und Diener: Gehalte	Activitäts-Zulagen	Natural-Quartier oder Aequivalent	Ergänzungs-Zulagen	Summe	Adjuten der Praktikanten und Diurnisten	Zusammen
			Gulden in österreichischer Währung						
	Uebertrag .	20	15.631	3.298	118	. . . .	19.047	500	19.547
	In Triest.								
1	Ober-Wardein	1	1.600	180	402	. . . .	2.182	. . .	2.182
2	Amts Controlor	1	1.200	150	300	. . . .	1.650	. . .	1.650
3	Assistent	1	800	180	. . . .	. . . .	980	. . .	980
	Summe der Beamten-Bezüge .	3	3.600	510	702	. . . .	4.812	. . .	4.812
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich	.	72	10	14	. . . .	96	. . .	96
	Rest für den Voranschlag .	3	3.528	500	688	. . . .	4.716	. . .	4.716
4	Praktikant	1	. . .	. . .	. . . .	. . . .	. . .	600	600
5	Punzenschläger	1	400	200	. . . .	. . . .	600	. . .	600
6	Schmelzer	1	350	88	100	. . . .	538	. . .	538
7	Manipulationsgehilfe	1	350	148	. . . .	. . . .	498	. . .	498
	Summe der Diener-Bezüge .	3	1.100	436	100	. . . .	1.636	. . .	1.636
	Hievon 2% Intercalar-Abstrich .	.	22	9	2	. . . .	33	. . .	33
	Rest für den Voranschlag .	3	1.078	427	98	. . . .	1.603	. . .	1.603
	Zusammen .	7	4.606	927	786	. . . .	6.319	600	6.919
	Zusammen auswärtige Punzirungsämter .	27	20.237	4.225	904	. . . .	25.366	1.100	26.466
	Zusammenzug nach Abzug des 2% Intercalare.								
a	Haupt-Punzirungsamt Wien	22	19.914	7.771	. . . .	. . . .	27.685	1.080	28.765
b	Filial- „ „	7	4.949	2.096	. . . .	. . . .	7.045	600	7.645
c	Auswärtige Punzirungsämter *)	27	20.237	4.225	904	. . . .	25.366	1.100	26.466
	Im Ganzen .	56	45.100	14.092	904	. . . .	60.096	2.780	62.876

*) Von dem Betrage von 26.466 fl. entfällt die Hälfte, d. i. 13.233 fl., auf den Münzwesens-Voranschlag.

Staats-Voranschlag

für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder für das Jahr

1880.

X. Ministerium der Finanzen.

Heft 3.

Directe Steuern.

Wien.
Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.
1879.

X. Ministerium der Finanzen.

Heft 3.

Directe Steuern.

Inhalt.

Summarium.

	Einnahmen		
	Ordentliche	Außer-ordentliche	Summe
	Gulden in österreichischer Währung		
Bedeckung.			
Grundsteuer	37,000.000	......	37,000.000
Gebäudesteuer	23,700.000	......	23,700.000
Fünfpercentige Steuer vom Ertrage hauszinssteuerfreier Gebäude	1,350.000	......	1,350.000
Erwerbsteuer	9,150.000	......	9,150.000
Einkommensteuer	19,800.000	......	19,800.000
Steuer-Executions-Gebühren	......	410.000	410.000
Verzugszinsen von rückständigen Steuern	......	450.000	450.000
Summe	91,000.000	860.000	91,860.000
	Ausgaben		
Erforderniß.			
Vergütungen und Belohnungen an Parteien und öffentliche Organe aus Anlaß ihrer Mitwirkung bei Ermittlung und Feststellung der Steuer-Grundlagen, dann bei der Steuereinbringung	67.000	......	67.000
Auslagen für Vorerhebungen im Zwecke der Steuerreform	......	5.000	5.000
Entschädigungen an früher steuerfreie Parteien in Dalmatien aus Anlaß der Einführung der Grundsteuer	6.500	......	6.500
Steuer-Executionskosten	......	306.000	306.000
Summe	73.500	311.000	384.500

X. Ministerium der Finanzen.

Directe Steuern.

Bedeckung. Grundsteuer.

Post-Nummer			Currente Schuldigkeit nach der letzten Repartition, und zwar:				Wahrscheinlicher Ertrag im Jahre 1880
			Ordinarium	Der die Einkommensteuer vertretende $^1/_3$ Zuschuß	Außerordentlicher Zuschlag à $^1/_3$ vom Ordinarium	Zusammen	
			Gulden in österreichischer Währung				
1	Oesterreich unter der Enns .	nach dem stabilen Kataster zu 16 Percent	2,298.213	766.071	766.071	3,830.355	3,783.000
2	Oesterreich ob der Enns . .		1,322.580	440.860	440.860	2,204.300	2,195.000
3	Salzburg		226.563	75.521	75.521	377.605	374.000
4	Tirol	nach dem Provisorium . . .	583.107	194.369	194.369	971.845	962.000
5	Vorarlberg		73.482	24.494	24.494	122.470	121.000
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg .		656.589	218.863	218.863	1,094.315	1,083.000
6	Steiermark	nach dem stabilen Kataster zu 16 Percent	1,224.663	408.221	408.221	2,041.105	1,996.000
7	Kärnthen		421.941	140.647	140.647	703.235	697.000
8	Krain		566.160	188.720	188.720	943.600	857.000
9	Küstenland: Triest sammt Gebiet		11.209	3.736	3.736	18.681	16.000
10	Küstenland: Istrien		205.470	68.490	68.490	342.450	326.000
11	Küstenland: Görz und Gradiska		212.963	70.988	70.988	354.939	313.000
	Zusammen für das Küstenland .		429.642	143.214	143.214	716.070	655.000
12	Dalmatien	nach dem stabilen Kataster zu 16 Percent	217.431	72.477	72.477	362.385	350.000
13	Böhmen		8,387.976	2,795.992	2,795.992	13,979.960	13,878.000
14	Mähren		3,213.804	1,071.268	1,071.268	5,356.340	5,301.000
15	Schlesien (sammt den mährischen Enclaven)		585.213	195.071	195.071	975.355	971.000
16	Galizien: das vormalige Krakauer Gebiet . . .		72.949	24.316	24.316	121.581	
17	Galizien: der übrige Theil des Landes nach dem Provisorium		2,698.031	899.344	899.344	4,496.719	
	Zusammen für Galizien .		2,770.980	923.660	923.660	4,618.300	4,502.000
18	Bukowina	nach dem Provisorium .	215.946	71.982	71.982	359.910	358.000
	Summe .		22,537.701	7,512.567	7,512.567	37,562.835	37,000.000

Die Steuer von der Bauarea ist in den obigen Summen begriffen.

Bedeckung. Gebäudesteuer.

Post-Nummer		Currente Schuldigkeit nach der letzten Vorschreibung, und zwar: Ordinarium	Der die Einkommensteuer vertretende 1/3 Zuschuß	Außerordentlicher Zuschlag	Zusammen	Wahrscheinlicher Ertrag im Jahre 1880
		Gulden in österreichischer Währung				
	Hauszins- und Hausclassensteuer.					
1	Oesterreich unter der Enns	5,664.019	1,888.007	1,888.007	10,123.891	9,894.000
		293.082	97.694	293.082		
2	Oesterreich ob der Enns	200.104	66.701	66.701	841.573	842.000
		217.743	72.581	217.743		
3	Salzburg	86.101	28.701	28.701	203.948	208.000
		25.905	8.635	25.905		
4	Steiermark	527.390	175.796	175.796	1,299.311	1,292.000
		180.141	60.047	180.141		
5	Kärnthen	72.019	24.007	24.007	244.465	245.000
		53.328	17.776	53.328		
6	Krain	96.275	32.091	32.091	316.718	317.000
		66.969	22.323	66.969		
7	Küstenland	330.542	110.180	110.180	787.383	783.000
		101.349	33.783	101.349		
8	Dalmatien	77.101	25.701	25.701	178.541	179.000
		21.445	7.148	21.445		
9	Böhmen	1,823.732	607.911	607.911	4,937.814	4,928.000
		813.540	271.180	813.540		
10	Mähren	592.051	197.351	197.351	1,703.371	1,691.000
		307.122	102.374	307.122		
11	Schlesien	102.293	34.098	34.098	342.563	340.000
		73.746	24.582	73.746		
12	Galizien	774.842	258.281	258.281	2,938.595	2,692.000
		705.939	235.313	705.939		
13	Bukowina	64.270	21.423	21.423	302.584	289.000
		83.772	27.924	83.772		
	Summe	13,354.820	4,451.608	6,414.329	24,220.757	**23,700.000**

Anmerkung.

In Tirol und Vorarlberg betrug im Jahre 1875 die unter der Grundsteuer begriffene ordentliche Gebäudesteuer:

Im Kreise	von Stadt- und Markthäusern	von Bauernhäusern	Zusammen
Innsbruck	13.409	4.012	17.421
Brixen	10.274	4.880	15.154
Trient	10.039	4.146	14.185
Bregenz	4.316	2.114	6.430
Zusammen	38.038	15.152	53.190

X. Ministerium der Finanzen.

Bedeckung. Gebäudesteuer.

Post-Nummer		Currente Schuldigkeit nach der letzten Bemessung, und zwar: Ordinarium	Der die Einkommensteuer vertretende 1/3 Zuschuß	Außerordentlicher Zuschlag à 1/3 vom Ordinarium	Zusammen	Wahrscheinlicher Ertrag im Jahre 1880
		Gulden in österreichischer Währung				
	Hauszinssteuer. [1]					
1	Oesterreich unter der Enns	5,664.019	1,888.007	1,888.007	9,440.033	9,211.000
2	Oesterreich ob der Enns	200.104	66.701	66.701	333.506	333.000
3	Salzburg	86.101	28.701	28.701	143.503	144.000
4	Steiermark	527.390	175.796	175.796	878.982	871.000
5	Kärnthen	72.019	24.007	24.007	120.033	121.000
6	Krain	96.275	32.091	32.091	160.457	161.000
7	Küstenland: Stadt Triest und die im Hafengebiete außer dem Pomerium derselben gelegenen Gebäude (an Aversum [2])	248.850	82.950	82.950	414.750	414.750
8	Küstenland: Istrien	30.168	10.056	10.056	50.280	49.000
9	Küstenland: Görz und Gradiska	51.524	17.174	17.174	85.872	83.250
	Zusammen für das Küstenland	330.542	110.180	110.180	550.902	547.000
10	Dalmatien	77.101	25.701	25.701	128.503	129.000
11	Böhmen	1,823.732	607.911	607.911	3,039.554	3,048.000
12	Mähren	592.051	197.351	197.351	986.753	974.000
13	Schlesien (sammt den mährischen Enclaven)	102.293	34.098	34.098	170.489	169.000
14	Galizien	774.842	258.281	258.281	1,291.404	1,092.000
15	Bukowina	64.270	21.423	21.423	107.116	100.000
	Summe	10,410.739	3,470.248	3,470.248	17,351.235	16,900.000

[1]) Von der für das flache Land ermittelten vollen Hauszinssteuer sammt dem außerordentlichen Zuschlage mit 1/3 des Ordinariums ist die für die betreffenden Gebäude entfallende ganze Hausclassensteuer sammt dem außerordentlichen Zuschlage im Betrage des Ordinariums und beziehungsweise auch die Bauarealsteuer sammt dem außerordentlichen Zuschlage à 1/3 abzurechnen und nur der Ueberrest als Hauszinssteuer vorzuschreiben.

[2]) Bis zur Entscheidung über die Reform-Verhandlungen ist statt der auf Grundlage periodischer Zinsertrags-Bekenntnisse einzuhebenden Hauszinssteuer von den Gebäuden im Pomerium der Stadt Triest das Aversum (sammt dem außerordentlichen 1/3 Zuschlage) per . . . . . 393.750 fl.
und von den im Territorium der Stadt Triest gelegenen Gebäuden neben der Hausclassensteuer das Aversum per . 21.000 „
zusammen mit obigen 414.750 fl.
zu entrichten.

Bedeckung. Gebäudesteuer.

Post-Nummer	Hausclassensteuer.[1]	Currente Schuldigkeit nach der letzten Repartition und zwar: Ordinarium	Der die Einkommensteuer vertretende 1/3 Zuschuß	Außerordentlicher Zuschlag im Betrage des Ordinariums	Zusammen	Wahrscheinlicher Ertrag im Jahre 1880
		Gulden in österreichischer Währung				
1	Oesterreich unter der Enns	293.082	97.694	293.082	683.858	683.000
2	Oesterreich ob der Enns	217.743	72.581	217.743	508.067	509.000
3	Salzburg	25.905	8.635	25.905	60.445	64.000
4	Steiermark	180.141	60.047	180.141	420.329	421.000
5	Kärnthen	53.328	17.776	53.328	124.432	124.000
6	Krain	66.969	22.323	66.969	156.261	156.000
7	Küstenland: Triest (Territorium)	20.692	6.897	20.692	48.281	48.000
8	Küstenland: Istrien	45.183	15.061	45.183	105.427	106.000
9	Küstenland: Görz und Gradiska	35.474	11.825	35.474	82.773	82.000
	Zusammen für das Küstenland	101.349	33.783	101.349	236.481	236.000
10	Dalmatien	21.445	7.148	21.445	50.038	50.000
11	Böhmen	813.540	271.180	813.540	1,898.260	1,880.000
12	Mähren	307.122	102.374	307.122	716.618	717.000
13	Schlesien (sammt den mährischen Enclaven)	73.746	24.582	73.746	172.074	171.000
14	Galizien	705.939	235.313	705.939	1,647.191	1,600.000
15	Bukowina	83.772	27.924	83.772	195.468	189.000
	Summe	2,944.081	981.360	2,944.081	6,869.522	6,800.000

[1]) Die in die Hauszinssteuer auf dem flachen Lande eingerechnete Hausclassensteuer sammt dem 1/3 Zuschusse und dem außerordentlichen Zuschlage im Betrage des Ordinariums ist in den obigen Summen enthalten.

Bedeckung. Fünfpercentige Steuer vom Ertrage hauszinssteuerfreier Gebäude.

Post-Nummer		Currente Schuldigkeit nach der letzten Bemessung	Wahrscheinlicher Ertrag im Jahre 1880
		Gulden in österreichischer Währung	
1	Oesterreich unter der Enns	911.481	962.000
2	Oesterreich ob der Enns	15.640	17.000
3	Salzburg	5.744	6.000
4	Tirol	. . . . . .	. . . . . .
5	Vorarlberg	. . . . . .	. . . . . .
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg [1])	. . . . . .	. . . . . .
6	Steiermark	38.491	41.000
7	Kärnthen	4.156	4.000
8	Krain	2.910	3.000
9	Küstenland: Triest sammt Gebiet [1])	. . . . . .	. . . . . .
10	Küstenland: Istrien	7.716	8.000
11	Küstenland: Görz und Gradiska	3.593	4.000
	Zusammen für das Küstenland	11.309	12.000
12	Dalmatien	3.016	3.000
13	Böhmen	156.473	170.000
14	Mähren	38.639	42.000
15	Schlesien	14.212	16.000
16	Galizien	66.508	68.000
17	Bukowina	6.016	6.000
	Summe	**1,274.595**	**1,350.000**

[1]) In Tirol und Vorarlberg, dann in Triest besteht diese Steuer nicht.

X. Ministerium der Finanzen.

Bedeckung. Erwerbsteuer.

Post-Nummer		Currente Schuldigkeit nach der letzten Vorschreibung, und zwar: Ordinarium	Außerordentlicher Zuschlag im Betrage des Ordinariums, beziehungsweise à 7/10 desselben [1])	Zusammen	Wahrscheinlicher Ertrag im Jahre 1880
		Gulden in österreichischer Währung			
1	Oesterreich unter der Enns	1,736.205	1,523.436	3,259.641	3,054.000
2	Oesterreich ob der Enns	209.894	168.356	378.250	372.000
3	Salzburg	45.390	36.423	81.813	84.000
4	Tirol	88.235	68.882	157.117	151.000
5	Vorarlberg	22.015	18.302	40.317	40.000
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg	110.250	87.184	197.434	191.000
6	Steiermark	233.791	190.715	424.506	400.000
7	Kärnthen	55.880	45.341	101.221	100.000
8	Krain	65.996	51.815	117.811	111.000
9	Küstenland: Triest [2])	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .	. . . . .
10	Küstenland: Istrien	25.776	21.103	46.879	46.000
11	Küstenland: Görz und Gradiska	19.144	15.146	34.290	33.000
	Zusammen für das Küstenland	44.920	36.249	81.169	79.000
12	Dalmatien	36.723	28.406	65.129	66.000
13	Böhmen	1,552.658	1,300.661	2,853.319	2,680.000
14	Mähren	577.082	487.482	1,064.564	999.000
15	Schlesien	122.478	101.933	224.411	215.000
16	Galizien	439.520	341.899	781.419	711.000
17	Bukowina	51.881	42.852	94.733	88.000
	Summe	5,282.668	4,442.752	9,725.420	**9,150.000**

[1]) Der außerordentliche Zuschlag mit 7/10 des Ordinariums betrifft jene Steuerpflichtigen, deren Erwerbsteuer und Einkommensteuer I. Classe zusammen im Ordinarium den Betrag von 30 fl. nicht übersteigt.
[2]) In Triest besteht die Erwerbsteuer als solche nicht, sondern ist in der Einkommensteuer begriffen.

Bedeckung. Einkommensteuer.

(Mit Ausnahme jener, welche bereits bei den Realsteuern als 1/3 Zuschuß ausgewiesen ist, dann jener von den Zinsen der Staatsschuld.)

Post-Nummer		Currente Schuldigkeit nach der letzten Bemessung, und zwar: I. vom fatirten Einkommen: Ordinarium	I. Außerordentlicher Zuschlag im Betrage des Ordinariums beziehungsweise à 7/10 desselben [1]	I. Zusammen	II. Von fixen Bezügen der Staatsbediensteten	III. Von den Zinsen der öffentlichen Fonds- und ständischen Obligationen à 10%	Im Ganzen	Wahrscheinlicher Ertrag im Jahre 1880
		Gulden in österreichischer Währung						
1	Oesterreich unter der Enns	3,033.925	2,918.884	5,952.809	526.798	121.010	6.600.617	7,424.000
2	Oesterreich ob der Enns	285.580	263.795	549.375	41.841	62.647	653.863	731.000
3	Salzburg	62.014	56.641	118.655	18.979	7.406	145.040	142.000
4	Tirol	118.157	101.900	220.057	53.417	16.657	345.052	
5	Vorarlberg	27.263	23.480	50.743	4.178			
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg	145.420	125.380	270.800	57.595	16.657	345.052	347.000
6	Steiermark	285.494	261.857	547.351	104.651	73.366	725.368	794.000
7	Kärnthen	75.525	68.752	144.277	14.408	20.475	179.160	177.000
8	Krain	67.504	60.743	128.247	15.922	31.276	175.445	220.000
9	Küstenland: Triest sammt Gebiet	407.006	388.995	[2] 796.001	28.118	. . . . .	824.114	789.000
10	Küstenland: Istrien	25.663	23.249	48.912	16.155	4.470	69.537	66.000
11	Küstenland: Görz und Gradisca	31.069	29.006	60.075	11.936	4.626	76.637	78.000
	Zusammen für das Küstenland	463.738	441.250	904.988	56.204	9.096	970.288	928.000
12	Dalmatien	28.632	25.408	54.040	31.544	. . . .	85.584	62.000
13	Böhmen	2,055.533	1,920.883	3,976.416	173.140	75.300	4,224.856	4,416.000
14	Mähren	833.827	784.723	1,618.550	78.802	71.287	1,768.639	1,654.000
15	Schlesien	253.002	242.297	495.299	15.284	3.427	514.010	493.000
16	Galizien	934.257	894.455	1,828.712	124.029	349.335	2,302.076	2,203.000
17	Bukowina	66.035	62.148	128.183	22.810	50.342	201.335	209.000
	Summe	8,590.486	8,127.216	16,717.702	1,282.007	891.624	18,891.333	**19,800.000**

[1]) Der außerordentliche Zuschlag mit 7/10 des Ordinariums betrifft jene Steuerpflichtigen, deren Erwerb und Einkommensteuer I. Classe oder Einkommensteuer II. Classe im Ordinarium den Betrag von 30 fl. nicht übersteigt.

[2]) Mit Einschluß der Einkommensteuer des österreichisch-ungarischen Lloyd per 191.372 fl.

Anmerkung. Die Couponsteuer von Staats-Obligationen ist bei dem Ertrage der Einkommensteuer unberücksichtigt gelassen, da dieselbe von dem Zinsen-Erfordernisse der Staatsschuld in Abzug gebracht wird.

Bedeckung. Steuer-Executions-Gebühren.

Post-Nummer		Gulden in österreichischer Währung
1	Oesterreich unter der Enns	95.000
2	Oesterreich ob der Enns	8.000
3	Salzburg	2.800
4	Tirol	150
5	Vorarlberg	50
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg	200
6	Steiermark	95.000
7	Kärnthen	19.000
8	Krain	36.000
9	Küstenland: Triest	2.000
10	Küstenland: Istrien	20.000
11	Küstenland: Görz und Gradiska	14.000
	Zusammen für das Küstenland	36.000
12	Dalmatien	500
13	Böhmen	20.000
14	Mähren	24.000
15	Schlesien	7.000
16	Galizien	62.000
17	Bukowina	4.500
	Summe	410.000

Bedeckung. Verzugszinsen von rückständigen Steuern.

Post-Nummer		Gulden in österreichischer Währung
1	Oesterreich unter der Enns	230.000
2	Oesterreich ob der Enns	4.300
3	Salzburg	1.000
4	Tirol	650
5	Vorarlberg	50
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg	700
6	Steiermark	20.000
7	Kärnthen	3.900
8	Krain	6.000
9	Küstenland: Triest	3.400
10	Küstenland: Istrien	4.500
11	Küstenland: Görz und Gradiska	4.100
	Zusammen für das Küstenland	12.000
12	Dalmatien	4.000
13	Böhmen	90.000
14	Mähren	12.000
15	Schlesien	1.600
16	Galizien	55.000
17	Bukowina	9.500
	Summe	450.000

Bedeckung. Gesammte directe Besteuerung nach Ländern und Verwaltungsgebieten.

(Mit Ausnahme der Einkommensteuer von den Zinsen der Staatsschuld.)

Post-Nummer		Gulden in österreichischer Währung
	Oesterreich unter der Enns:	
1	Grundsteuer	3,783.000
2	Gebäudesteuer	9,894.000
3	5% Steuer vom Ertrage der haus-	
4	zinssteuerfreien Gebäude . . .	962.000
5	Erwerbsteuer	3,051.000
	Einkommensteuer	7,424.000
6	Steuer-Executions-Gebühren . .	95.000
7	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	230.000
	Summe .	25,442.000
	Oesterreich ob der Enns:	
1	Grundsteuer	2,195.000
2	Gebäudesteuer	842.000
3	5% Steuer vom Ertrage der haus-	
4	zinssteuerfreien Gebäude . . .	17.000
5	Erwerbsteuer	372.000
	Einkommensteuer	731.000
6	Steuer-Executions-Gebühren . .	8.000
7	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	4.300
	Summe .	4,169.300
	Salzburg:	
1	Grundsteuer	374.000
2	Gebäudesteuer	208.000
3	5% Steuer vom Ertrage der haus-	
4	zinssteuerfreien Gebäude . . .	6.000
5	Erwerbsteuer	84.000
	Einkommensteuer	142.000
6	Steuer-Executions-Gebühren . .	2.800
7	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	1.000
	Summe .	817.800
	Tirol:	
1	Grundsteuer	962.000
2	Erwerbsteuer	151.000
3	Einkommensteuer	[1]) 275.000
4	Steuer-Executions-Gebühren . .	150
5	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	650
	Summe .	1,388.800

Post-Nummer		Gulden in österreichischer Währung
	Vorarlberg:	
6	Grundsteuer	121.000
7	Erwerbsteuer	40.000
8	Einkommensteuer	[1]) 55.000
9	Steuer-Executions-Gebühren . .	50
10	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	50
	Summe .	216.100
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg:	
11	Grundsteuer	1,083.000
12	Erwerbsteuer	191.000
13	Einkommensteuer	[1]) 347.000
14	Steuer-Executions-Gebühren . .	200
15	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	700
	Summe .	1,621.900
	Steiermark:	
1	Grundsteuer	1,996.000
2	Gebäudesteuer	1,292.000
3	5% Steuer vom Ertrage der haus-	
	zinssteuerfreien Gebäude . . .	41.000
4	Erwerbsteuer	400.000
5	Einkommensteuer	794.000
6	Steuer-Executions-Gebühren . .	95.000
7	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	20.000
	Summe .	4,638.000
	Kärnthen:	
1	Grundsteuer	697.000
2	Gebäudesteuer	245.000
3	5% Steuer vom Ertrage der haus-	
	zinssteuerfreien Gebäude . . .	4.000
4	Erwerbsteuer	100.000
5	Einkommensteuer	177.000
6	Steuer-Executions-Gebühren . .	19.000
7	Verzugszinsen von rückständigen	
	Steuern	3.900
	Summe .	1,245.900

[1]) Nebst der Einkommensteuer von den Zinsen der Grundentlastungs-Obligationen für Tirol und Vorarlberg per 17.000 fl.

X. Ministerium der Finanzen.

Post-Nummer		Gulden in österreichischer Währung
	Krain:	
1	Grundsteuer	857.000
2	Gebäudesteuer	317.000
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	3.000
4	Erwerbsteuer	111.000
5	Einkommensteuer	220.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	36.000
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	6.000
	Summe	1,550.000
	Istrien sammt Triest:	
1	Grundsteuer	342.000
2	Gebäudesteuer	617.750
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	8.000
4	Erwerbsteuer	46.000
5	Einkommensteuer	855.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	22.000
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	7.900
	Summe	1,898.650
	Görz und Gradiska:	
8	Grundsteuer	313.000
9	Gebäudesteuer	165.250
10	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	4.000
11	Erwerbsteuer	33.000
12	Einkommensteuer	73.000
13	Steuer-Executions-Gebühren	14.000
14	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	4.100
	Summe	606.350
	Zusammen für das Küstenland:	
15	Grundsteuer	655.000
16	Gebäudesteuer	783.000
17	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	12.000
18	Erwerbsteuer	79.000
19	Einkommensteuer	928.000
20	Steuer-Executions-Gebühren	36.000
21	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	12.000
	Summe	2,505.000
	Dalmatien:	
1	Grundsteuer	350.000
2	Gebäudesteuer	179.000
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	3.000
4	Erwerbsteuer	66.000
5	Einkommensteuer	62.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	500
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	4.000
	Summe	664.500

Post-Nummer		Gulden in österreichischer Währung
	Böhmen:	
1	Grundsteuer	13,878.000
2	Gebäudesteuer	4,928.000
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	170.000
4	Erwerbsteuer	2,680.000
5	Einkommensteuer	4,416.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	20.000
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	90.000
	Summe	26,182.000
	Mähren:	
1	Grundsteuer	5,301.000
2	Gebäudesteuer	1,691.000
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	42.000
4	Erwerbsteuer	999.000
5	Einkommensteuer	1,654.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	24.000
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	12.000
	Summe	9,723.000
	Schlesien:	
1	Grundsteuer	971.000
2	Gebäudesteuer	340.000
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	16.000
4	Erwerbsteuer	215.000
5	Einkommensteuer	493.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	7.000
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	1.600
	Summe	2,043.600
	Galizien:	
1	Grundsteuer	4,502.000
2	Gebäudesteuer	2,692.000
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	68.000
4	Erwerbsteuer	711.000
5	Einkommensteuer	2,203.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	62.000
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	55.000
	Summe	10,293.000
	Bukowina:	
1	Grundsteuer	358.000
2	Gebäudesteuer	289.000
3	5% Steuer vom Ertrage der hauszinssteuerfreien Gebäude	6.000
4	Erwerbsteuer	88.000
5	Einkommensteuer	209.000
6	Steuer-Executions-Gebühren	4.500
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	9.500
	Summe	964.000

Erforderniß. Bemessungs-, Einhebungs- und sonstige Kosten der directen Steuern.

Post-Nummer		Ausgaben ordentliche	Ausgaben außerordentliche	Summe
		Gulden in österreichischer Währung		
	Vergütungen und Belohnungen an Parteien und öffentliche Organe aus Anlaß ihrer Mitwirkung bei Ermittlung und Feststellung der Steuergrundlagen, dann bei der Steuereinbringung.			
1	Oesterreich unter der Enns	6.500	.....	6.500
2	Oesterreich ob der Enns	200	.....	200
3	Salzburg	100	.....	100
4	Tirol	600	.....	600
5	Vorarlberg	50	.....	50
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg	650	.....	650
6	Steiermark	1.000	.....	1.000
7	Kärnthen	400	.....	400
8	Krain	500	.....	500
9	Küstenland	500	.....	500
10	Dalmatien	400	.....	400
11	Böhmen	4.000	.....	4.000
12	Mähren	1.600	.....	1.600
13	Schlesien	500	.....	500
14	Galizien	50.000	.....	50.000
15	Bukowina	650	.....	650
	Summe	**67.000**	.....	**67.000**
1	**Auslagen für Vorerhebungen im Zwecke der Steuerreform**	.....	**5.000**	**5.000**
	Entschädigung an früher steuerfreie Parteien aus Anlaß der Einführung der Grundsteuer.			
1	Dalmatien	**6.500**	.....	**6.500**
	Steuer-Executionskosten.			
1	Oesterreich unter der Enns	.....	65.000	65.000
2	Oesterreich ob der Enns	.....	4.000	4.000
3	Salzburg	.....	2.200	2.200
4	Tirol	.....	150	150
5	Vorarlberg	.....	50	50
	Zusammen für Tirol und Vorarlberg	.....	200	200
6	Steiermark	.....	60.000	60.000
7	Kärnthen	.....	10.600	10.600
8	Krain	.....	36.000	36.000
9	Küstenland: Triest sammt Gebiet	.....	2.000	2.000
10	Küstenland: Istrien	.....	15.000	15.000
11	Küstenland: Görz und Gradiska	.....	10.000	10.000
	Zusammen für das Küstenland	.....	27.000	27.000
12	Dalmatien	.....	500	500
13	Böhmen	.....	20.000	20.000
14	Mähren	.....	24.000	24.000
15	Schlesien	.....	7.000	7.000
16	Galizien	.....	45.000	45.000
17	Bukowina	.....	4.500	4.500
	Summe	.....	**306.000**	**306.000**

Instruction

für die

in den Königreichen Galizien und Lodomerien,

im Grossherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina

zur Verwaltung des Grundentlastungsfondes

berufenen Organe.

Wien.
Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.
1853.

Inhalt.

I. Abtheilung.

Administration.

I. Abschnitt. §. 1 — 19.

II. Abschnitt. §. 20 — 23.

II. Abtheilung.

Cassegebarung und Creditswesen.

III. Abschnitt. §. 24 — 42.

IV. Abschnitt. §. 43 — 48.

V. Abschnitt. §. 49 — 84.

VI. Abschnitt. §. 85 — 103.

VII. Abschnitt. §. 104 — 128.

VIII. Abschnitt. §. 129 — 149.

IX. Abschnitt. §. 150 — 155.

X. Abschnitt. §. 156 — 162.

XI. Abschnitt. §. 163 — 168.

XII. Abschnitt. §. 169 — 176.

XIII. Abschnitt. §. 177 — 179.

III. Abtheilung.

Buchführung, Controle und Censur.

Grundzüge zum Finanzprogramm.

I

Es braucht keines Beweises, dass ~~Ersparnisse~~ bei den gegenwärtigen Finanzverhältnissen Ersparnisse an den entsprechenden zur Erhaltung der Staatsstellung des [illegible] nicht unbedingt nothwendigen Auslagen in verschiedenen Zweigen des öffentlichen Dienstes angestrebt werden müssen.

~~Als Ersparungen sind nicht~~

~~jene~~ Die Ueberwälzungen der Lasten des Staates auf die Länder u. Gemeinden sind zu vermeiden. Selbe können nicht als Ersparungen angesehen werden, weil die Ausgabe nicht [illegible], neue die Ueberwälzung derselben zu einem ungleichmässiger ~~verthe~~ vertheilten, daher drückenderen Last führen, ~~wird~~ als die Staatssteuer selbst.

Besonders sind Ersparungen im Finanzdienste möglich ~~anzustreben~~, namentlich durch Verminderung der ~~Staats~~ Steuereinhebungskosten im Wege der Aenderung des Einhebungssystemes und * der Organisation der ~~Steuereinhebungs~~ Behörden.

~~Durch~~ Die Ersparungen können ~~wohl~~ nur in den einzelnen Zweigen des öffentlichen Dienstes erzielt werden, [illegible] können zur Besserung der Finanzlage nicht beitragen, wenn

anderseits ein Mehraufwand
in den anderen Zweigen,
insbesondere im Justizdienste,
erforderlich sein wird

II

Ohne einen allzuharten,
unzulässigen, ~~die Leistungs-~~
~~fähigkeit~~ Druck der Steuer-
träger / ~~können die Staats-~~
~~auslagen / ohne Aufnahme~~
~~von Anlehen nicht~~
~~gedeckt werden.~~ Die
~~Dauernden die~~ ausserordent-
lichen, ~~das~~ insbesondere
die productiven Auslagen
~~müssen~~ sollen noch immer
durch Aufnahmen von
Anlehen ~~gedeckt~~
werden. Diess findet
seinen Grund auch in
dem Umstande, dass der
Staat und die Länder
dermalen Auslagen
bestreiten für Zwecke,
welche später ~~vortheile~~
namhafte Vortheile bringen,
~~werden, oder in der~~
~~Zukunft~~ oder Auslagen
welche in der Zukunft
aufhören werden, so z. B.
die Auslagen für Neubauten,
Subventionen für Eisenbahnen,
welche einst ins Eigenthum
des Staates übergehen sollen,

/ ~~durch Steuern die Steuern~~
ist an die Deckung der
Staatsausgaben durch
die ~~Steuern allein~~
noch lange nicht
zu denken.

Anlagen:
für Tilgung der Schulden,
für Zinsen und Amortisation
der Grundentlastungsobli-
gationen, welche damals
noch viele Millionen
in Anspruch nehmen,
und in einer sehr nahen
aber Zukunft getilgt sein
werden.

III

[illegible] Oktober 20. [illegible]

Die Anregung wurde aufgestellt, daß eine [illegible] des Steuersystemes (in der Richtung [illegible]) zu zeigen, [illegible] daß die indirekten Steuern — insbesondere die [illegible] (Verzehrungs)steuern [illegible] unter gleichzeitiger Verwendung der Summen der direkten Steuern und einer [illegible] Reform dieser letzteren. Daß die bisherige Einkommensteuer und daneben [illegible] Ertragssteuern aufzuheben, die Realsteuern, [illegible] Steuer in den unteren Schichten, [illegible] dagegen aber eine allgemeine, [illegible] Steuergesetz [illegible], die untersten Schichten [illegible] Personalsteuer [illegible] Einkommen eingeführt werde,

[illegible] allgemeinen Verbrauchs, [illegible]

[illegible] nicht zu [illegible] bedürfnisse [illegible] unbedingten Lebens-bedürfnisse [illegible] allgemeinen Verbrauchs [illegible], daß deren [illegible] Besteuerung [illegible] Summen [illegible] wurde [illegible] unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, [illegible] insbesondere der [illegible] durch Zuschläge [illegible] Grundsteuer, dann der [illegible] Gebäudesteuer, [illegible] wie der Einkommensteuer in den untersten Klassen, endlich [illegible] (noch [illegible] zu beziehen)

[illegible]

Der Einkommensteuer [illegible] erfolgt [illegible] unter gleichzeitiger [illegible] Einführung der Maßnahmen welche die Einbeziehung des steuerfreien Einkommens [illegible]

[illegible] unter gleichzeitiger [illegible] der Maßregeln, welche [illegible] Erfassung und [illegible] dieser Steuer [illegible] Steuerträger [illegible] zugeführt werden.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Трусевич,
Олександр Миколайович

До Prezydjum Zarządu Miejskiego
we Lwowie w sprawie muzeów
miejskich / До Президії правління
міської ради у Львові, в справі
міських музеїв / — доповідна записка
в справі реорганізації музеїв Львова

32 арк.

1938
Львів

Доповідна записка до Президії ~~міської~~ ради
м. Львові в справі реорганізації міських музеїв.

музей, як культ. осередок.

Копії пропозиції до Польського кола
у справі ~~[illegible]~~ фінансової програми

16 березня 1880.
Копія, м. пол.

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych;—

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;—

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia;— że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi;— że za przykładem tych Państw już i Niemcy, dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi;— że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;—

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich;—

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne;—

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów:— że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny;— że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia;— że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu;— że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na akcyzy, lub na czynszowników;—

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a prawo rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których (to zadań) przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~[illegible]~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przyniósł znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z Krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~natr~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują;

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego; ~~[illegible]~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne; szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje tożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, ino wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie pożyczek,) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; – że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; – że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, którymi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a postoło rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;–

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których (to zadań) przed innemi należą dobre szkoły i drogi;–
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;–
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;–

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ – od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków – mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;–

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, – i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;–

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

   Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

   Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

   Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

   Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

   Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

   Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

   Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~[illegible]~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowego, w Austryi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~[illegible]~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~[illegible]~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzań we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niecodzienne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, [illegible] które kiedyś staną się własnością Państwa, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta, gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w zeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na sklepy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a ponieważ rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;–

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych żądań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;–
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właściwie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;–
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym żądaniom;–

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~[illegible]~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;–

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, – i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł u nas;–

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dażyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~p~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wygranych ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują;

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~[illegible]~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~[illegible]~~ powinny być ~~[illegible]~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~[illegible]~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje toczą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, ~~na~~ [na spłacanie procentu] na procenta i amortyzacye obligacyi indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy, dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na fabrykantów lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego
odłużania i postępującego wywłaszczania większych
i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów
rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest
dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej
tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku
gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie
nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą
obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych
nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów,
domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa
opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze
mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan
taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać
swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe # ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów,
przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi,
uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi
lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki
system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie
przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami
pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym
podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał
jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy,
przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynosić
znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego
płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej
od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencji
z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie
mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego
zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące
zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają, do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, tudzież

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wygranych ~~sądów~~ ~~rat~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą nieuciążliwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~?~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~?~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficyt nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i Kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie kapitałów, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet <u>w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich</u> znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez <u>równoczesnego</u> zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na Konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną straszego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy,— i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, żeby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, ~~trunków~~, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rato~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbo~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~przy~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~przy~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie pożyczek) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużenia i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niebezpieczeństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł [illegible];—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, — zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych, posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summ podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkownych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wygranych z zakładów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkowych, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; – że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obciążania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właściwie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim właściwym zadaniom; —

zważywszy, że podatki bezpośrednie przedmiotowe ~~to gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, którymby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawił na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przyniósł znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od Towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona; lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu oceniania jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, jak

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowego, w Galicyi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie tem bardziej, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później mogą przynieść korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, [illegible] na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta, gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na księży, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi[?]; —

Wnoszę,

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędności być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~[illegible]~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują;

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (z równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzania we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na dzierżawców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te wierzytelności są główną przyczyną strasznego osłabiania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych żądań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właściwie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich pomnażać jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy,— i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł [illegible];—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzania wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

Wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w całości na potrzeby krajowe i miejscowe, — zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczające jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają, do tych podstaw należą w szczególności: dały o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych; kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozj~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie byłaby obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~także~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyły w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a zatem rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, aby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraj, powiaty i gminy nie mogą ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe — ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy;— i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~idzy~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw obligacyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw obligacyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do ocenienia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych pod- stawą należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, kon-

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych; kawy, herbaty, ~~trunków~~, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart;

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~sądo~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w kraju tutaj produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~takż~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie pożyczek,) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają, a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są ~~zbyt~~ wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo nie ma przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego zubożenia i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a państwa rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których te zadania przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

—

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do ocenienia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summ podatków bezpośrednich, ma być pokryty podwyższeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~roz~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w Austryi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbo~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~[illegible]~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet <u>w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich</u> znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez <u>równoczesnego</u> zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej; a przeto rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których te zadania przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właściwie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraj, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~[illegible]~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do ocenienia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, iżby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znacznie przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie pożyczek) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; ––

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; –– że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet <u>w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich</u> znacznie wyższe, niż Austryi; –– że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; – że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; –

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez <u>równoczesnego</u> zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; –

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; – że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; – że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, którymi są chronione płody przemysłu; – że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupczy, lub na czynszowników; ––

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego
odłużenia i postępującego wywłaszczania wielkich
i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej; a posłów
rolniczego kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest
dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej
tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku
gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie
nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą
obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomi-
cznych, do których zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych
nadają się właściwie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów,
domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa
opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich powięk-
szać jest niebezpieczeństwem, a póki trwa stan
taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać
swoim własnym zadaniom;—
zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe
— od gruntów, domów,
przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkła-
dane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi,
uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi
lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki
system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie
przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miej-
scowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami
pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym
podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał
jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy,
przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść
znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego
płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej
od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi
z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie
mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w państw-
ach zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego
zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące
zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~mają~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do sądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu oznaczaniu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biednego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Galicyi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, iżby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego; dopóty powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych;—

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n.p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie pożyczek) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;—

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia;— że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi;— że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi;— że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;—

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich;—

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne;—

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów:— że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny;— że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia;— że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu;— że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na akcyzy, lub na czynszowników;—

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których [zadań] przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niebezpieczeństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie [mogą] ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowe, domowe i zarobkowe~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, także dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych pod ~~tym~~ należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rato~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, iżby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbową~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~także~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye [na spłacenie pożyczek] dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; ––

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na służbę, lub na czynszowników; ––

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a przeto rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą wymyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których zwłaszcza przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przyniósł znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby krajowe i miejscowe; — zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, też dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~pod~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oznaczenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, tudz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rach~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopoki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~tych~~ powinny być ~~takie~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnożyć dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na księży, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których to zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy, że podatki bezpośrednie przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami Krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośrednemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z Krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, — zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.
Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~[illegible]~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, tez

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~takż~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pło~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzację obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a zatem rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł wzajemnie; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków ~~sądów~~ ~~rady~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, iżby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie byłaby obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbową~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~to~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~cut~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; ––

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; – że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; – że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; – że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; –

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; –

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; – że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; – że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; – że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej; a zatem dla rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których (żądań) przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędności być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~[illegible]~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu oceniania jak najmniej ulegają; do tych pod stawy należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summ podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biedniejszego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficyt nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkowych, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo nie ma przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i nie można przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;

że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—

że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—

że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

Wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech *równocześnie*, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących samemi tylko podatkami; że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencyę dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyły w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na Konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo nie ma przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a przeto rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których te zadania przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w całości na potrzeby krajowe i miejscowe, — zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oceny siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów ~~rata~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niedołęsiwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbową~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, [illegible] powinny być ~~takie~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, [na spłacanie pożyczek,] na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkurują świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na akcyzy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a zatem rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których z zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, — zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oceny siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biednego, lecz

tak powszechnie są używane, żeby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~nad~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują;

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbową~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i Kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, [na spłacanie pożyczek] na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkurencyę świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, którymi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a postawą rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami Krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł u nas; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie kraju wszystkich), na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na skupy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te wszystkie są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej; a zatem rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których te zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niebezpieczeństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł u nas; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~[illegible]~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają, do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n.p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na skupy lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właściwie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw Konkurencyi z Krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do ocenienia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biednego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje tożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n.p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy, dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na Konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na skrzyżowania lub na czynszowników; —

zważywszy, że te niesłuszności są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a postem rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w kupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, zaś dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczone summy podatków ~~po~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do ocenienia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia codziennego, jak

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszelkie warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego; powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się ~~własnością Państwa~~ (na spłacanie pożyczek), na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkurują świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie są~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na księży, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczenia większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właściwie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~[illegible]~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w niektórych krajach zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw ~~akcyjnych~~) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~...~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają, do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększaniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, ~~trunków~~, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozi~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielonym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~takż~~ powinny być ~~takż~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje ponoszą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye na spłacanie pożyczek dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet <u>w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich</u> znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez <u>równoczesnego</u> zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na żywność lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których [też zadań] przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie [mogą] ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków najprzodniejszych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

Wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa były pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oceny siły podatkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają, do tych zaś należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biednego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie będąc obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: – że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~we gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo nie ma przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i nie można przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a postowi rolniczego Kraju naszego największym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest nieprawdopodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą wystarczyć podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę,

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do sądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, jak

tak powszechnie są używane, żeby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~nad~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pło~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się ~~własnością~~ Państwa, (na spłacanie pożyczek), na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a państwo rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których te zadania przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędności być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~[illegible]~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biednego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wygraków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficyt nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkowych, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znacznie przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; ——

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną straszngo odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których (to zadań) przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z Krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oceny siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficyt zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficyt nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje tak obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, jak wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupców, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego
odłużania i postępującego wywłaszczania większych
i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a przeto
rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest
dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej
tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku
gruntowego; —
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie
nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą
obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomi-
cznych, do których z zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych
nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów,
domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa
opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze
mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan
taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać
swoim własnym zadaniom; —
zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów,
przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkła-
dane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi,
uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi
lepiej jest obeznany, niż władza centralna; —
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki
system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie
przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miej-
scowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami
pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym
podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał
jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy,
przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść
znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego
płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej
od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi
z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie
mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niem-
czech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego
zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące
zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej; szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby Krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na Każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oceniania siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, żeby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozj~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w Austryi produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą nieuciążliwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, którąby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~tyły~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pod~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n.p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, [na spłacenie [illegible]] na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy, dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na czynsze, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a państwo rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w kompetencji na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa były pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~pas~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oceny siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego powiększenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszelkim warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru; —

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wnioski do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzać we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych;—

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i Kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n.p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, [illegible] na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;—

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia;— że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi;— że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi;— że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;—

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich;—

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne;—

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów:— że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny;— że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia;— że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, którymi są chronione płody przemysłu;— że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na służby, lub na czynszowników;—

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania wątłszych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłowi rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których te zadania przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom; —

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne; —

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; —

Wnoszę,

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

Wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: — żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby krajowe i miejscowe, — zaś na potrzeby Państwa były pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do ocenienia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wygranków zakładów ~~na~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w fabrykach produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, iżby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~[illegible]~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~[illegible]~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye [na spłacanie zaległych] dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na procenta i amortyzacyę obligacyj [illegible], które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo nie ma podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, którem są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na [illegible], lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a zatem w rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy, że podatki bezpośrednie, przedmiotowe — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~idey~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~pr~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: dane o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; –

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają, a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; ——

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż w Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; –

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;

że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłów rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których żądań przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—

że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—

że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie ~~są~~ mogą w stanie podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~[illegible]~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby Krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

   Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

   Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

   Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

   Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

   Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

   Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

   Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biedniejszego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów ~~rata~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą nieuciążliwą;

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielonym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~[illegible]~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~[illegible]~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych;—

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, na spłacanie pożyczek, na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;—

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia;— że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi;— że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi;— że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;—

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich;—

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne;—

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów:— że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny;— że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia;— że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu;— że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na dzierżawców, lub na czynszowników;—

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;

że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a przeto rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;–

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których ~~przed innemi~~ ~~należą~~ ~~dobre szkoły i drogi~~;–

że do pokrycia wydatków Krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;–

że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;–

zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ – od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków – mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami Krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami Krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;–

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby Krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośrednemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, – i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;–

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzań wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produktyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby Krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~iday~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków __bezpośrednich__:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~par~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oceniania siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków __pośrednich__:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozjem~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w kraju produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pośpiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbo~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~dziś~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie pożyczek) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest powiększony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na Konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na kupczy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego odłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których [żądań] przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom;—
zważywszy że podatki bezpośrednie przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władza centralna;—
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby Krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na Każdy Kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach Kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz Kraju ma być zostawione ustawodawstwu Krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem Summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, żeby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tychże kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i.t.d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozj~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~tak~~ powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzań we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych;—

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje tożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, i na wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, [na spłacanie pożyczek,] na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;—

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia;— że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi;— że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi;— że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;—

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwych podatków bezpośrednich;—

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne;—

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów:— że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny;— że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia;— że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu;— że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na lokatorów lub na czynszowników;—

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;

że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego;—

zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których przed innemi należą dobre szkoły i drogi;—

że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków;—

że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, Kraje, powiaty i gminy nie mogą ~~są w stanie~~ podołać swoim własnym zadaniom;—

zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~[illegible]~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne;—

zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;

zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi;—

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieproduktywnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków bezpośrednich:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~prz~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do oszacowania siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków pośrednich:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia biednego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i t. d. —

b podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c podwyższenie stempli od kart; —

d zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozs~~ giełdowych; —

e znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f podwyższenie cła od Petroleum surowego i rafinowanego; —

g zaprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, w Państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, iżby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą, w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~[illegible]~~ powinny być ~~takie~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~pł~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wnioski do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie pożyczek) na procenta i amortyzacyę obligacyj indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na włoszczyzny lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej; a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu złemu jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których to zadań przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie ~~są w stanie~~ mogą podołać swoim własnym zadaniom; —
zważywszy, że podatki bezpośrednie przedmiotowe ~~[illegible]~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne; —
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przynieść znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; —

Wnoszę,

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osiągnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie, przedmiotowe, pozostawione były w wyłączności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa ~~były~~ pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona.

Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków ~~po~~ bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie się używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, trunków, tytoniu, cygar i. t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyraków sądów ~~rata~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują;

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w państwie produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą nieusłuszną; —

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbową~~ rządową, loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, powinny być ~~także~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieprodukcyjnych, do utrzymania potęgi Państwa niepotrzebnych; —

zważywszy, że deficit nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie także i w tej okoliczności, że Państwo i kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, lub wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla kolei żelaznych, które kiedyś staną się własnością Państwa, (na spłacanie [illegible]) na procenta i amortyzacyę obligacyi indemnizacyjnych, które jeszcze miliony pochłaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma pieniądze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet <u>w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich</u> znacznie wyższe, niż Austryi; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu pomnożyli w przeszłym roku podatki pośrednie a zamierzają pomnażać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek gruntowy i domowy do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych; —

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem, pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez <u>równoczesnego</u> zmniejszenia uciążliwszych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są ~~[illegible]~~ wysokie, a szczególnie podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, zaś ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest znacznie mniejszy, niż u nas, przeto rolnik u nas nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a płody jego nie są chronione cłami, któremi są chronione płody przemysłu; — że ~~w gminach, gdzie się~~ w naszych wsiach i miasteczkach rolniczych, wydatki na potrzeby miejscowe, stosunkowo wielkie, muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na Żydy, lub na czynszowników; —

zważywszy, że te uciążliwości są główną przyczyną strasznego obdłużania i postępującego wywłaszczania większych i mniejszych posiadaczy gruntów;
że taki stan nie powinien być cierpiany dłużej, a posłom rolniczego Kraju naszego najświętszym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby temu stanowi jak najrychlej tamę położyć przez rychłe i znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; —
zważywszy dalej, że zasada autonomii, której bronimy, nie nabędzie znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których przed innemi należą dobre szkoły i drogi; —
że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od gruntów, domów, przedsiębiorstw i zarobków; —
że podatki bezpośrednie od tych przedmiotów, dla Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich jeszcze mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie mogą podołać swoim własnym zadaniom; —
zważywszy że podatki bezpośrednie, przedmiotowe ~~gruntowy, domowy i zarobkowy~~ — od gruntów, domów, przedsiębiorstw, zarobków — mogą być stosownie rozkładane tylko podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmie, który ze stosunkami krajowemi lepiej jest obeznany, niż władze centralne; —
zważywszy, że już z tych powodów najstosowniejszym jest taki system podatkowy, któryby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawiał na potrzeby krajowe i miejscowe, a pokrywał potrzeby państwowe podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także powszechnym podatkiem osobisto-dochodowym, któryby nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz Państwa dwa razy, przeto mógł być rozszerzony do klas najniższych i przyniósł znaczne dochody;
zważywszy, że z przyczyny wysokiego podatku gruntowego płody gospodarstwa wiejskiego potrzebują nie mniejszej od płodów przemysłowych ochrony przeciw konkurencyi z krajami, w których podatek gruntowy jest znacznie mniejszy, — i że już nawet cła wchodowe w Niemczech zaprowadzone od płodów gospodarstwa wiejskiego zniewalają do zaprowadzenia takich ceł w Austryi; —

Wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło następujące zasady programu finansowego:

I

Dążyć do oszczędzeń wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby publicznej, szczególnie finansowej.

W wydatkach na siłę zbrojną mają oszczędzenia być dopuszczane tylko o tyle, o ile nie osłabiają tej siły w stosunku do Państw innych.

II

Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne mają być obecnie pokrywane pożyczkami.

III

W reformie podatków starać się osięgnąć ostatecznie ten cel: – żeby podatki bezpośrednie przedmiotowe, pozostawione były w zupełności na potrzeby krajowe i miejscowe, – zaś na potrzeby Państwa pobierane tylko podatki pośrednie, i w miarę potrzeby powszechny podatek osobisto-dochodowy.

Dążąc do tego celu starać się obecnie o zmianę systemu podatkowego według zasad następujących:

1. Co do podatków <u>bezpośrednich</u>:

Ogólna summa tych podatków ma być zmniejszona. Największego obniżenia mają doznać podatek gruntowy, domowy, tudzież zarobkowy w klasach najniższych.

Podatek dochodowy od towarzystw akcyjnych ma pozostać w obecnej swojej wysokości, nie wykluczając jednak zmian potrzebnych w wymierzaniu tego podatku.

Stopa obecnego podatku dochodowego ma być (z wyjątkiem podatku od towarzystw akcyjnych) zmniejszona, lecz dotychczasowe wykonanie ustaw do tego podatku się odnoszących ma być tak zmienione, żeby było skuteczniejszem przeciw ukrywaniu dochodów, podatkowi ulegających.

Ustawą państwową mają być oznaczane summy podatków bezpośrednich przedmiotowych, na każdy kraj przypadające, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej są przydatne i dowolnemu ocenianiu jak najmniej ulegają; do tych podstaw należą w szczególności: daty o cenach kupna rzeczy nieruchomych, o czynszach dzierżawnych posiadłości gruntowych, o wartości i dochodzie przedsiębiorstw i zarobków.

Uregulowanie rozkładu tych podatków wewnątrz kraju ma być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

2. Co do podatków <u>pośrednich</u>:

Deficit zwyczajny, powiększony obniżeniem summy podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia ludzkiego, lecz

tak powszechnie są używane, iżby nowy lub podwyższony od nich podatek mógł przynieść dochód znaczny, bez powiększenia kosztów poboru lub z powiększeniem tych kosztów stosunkowo małym.

Warunkiem jednak znacznego pomnożenia podatków pośrednich ma być znaczne zmniejszenie bezpośrednich.

W szczególności zaleca się:

a. podwyższenie ceł od przedmiotów zbytkowych: kawy, herbaty, ~~trunków~~, tytoniu, cygar i t. d. —

b. podwyższenie ceny tytoniu i cygar; —

c. podwyższenie stempli od kart; —

d. zaprowadzenie stosownej należytości od interesów giełdowych i od wyroków sądów ~~rozje~~ giełdowych; —

e. znaczne podwyższenie podatków konsumcyjnych od trunków i od cukru, zbliżając jednak pobór tych podatków w miarę możności do chwili gdy trunki i cukier się konsumują; —

f. podwyższenie cła od petroleum surowego i rafinowanego; —

g. zaprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, w fabryce produkowanego, pod tym wszakże warunkiem, żeby produkcya, dotąd słaba, mogła wzrastać pod ochroną cła stosownego, i nie była obciążona kontrolą niewłaściwą;

h. zaprowadzenie podatku od gazu, służącego do oświetlania; —

i. zaprowadzenie podatku od świec stearynowych, od papieru i zapałek (za równoczesnem podwyższeniem ceł od tych przedmiotów), jeżeli po zebraniu dat o produkcyi i konsumcyi tych przedmiotów się okaże, iż podatek od nich przyniesie dochód znaczniejszy, przy małych stosunkowo kosztach poboru;

k. zaprowadzenie podatku od jazdy i od pospiesznych transportów towarów na kolejach żelaznych i statkach parowych; —

l. zastąpienie szkodliwej loteryi liczbowej pożyczką ~~liczbow~~ rządową loteryjną, z małym procentem na wygrane rozdzielanym, z częstem losowaniem i wkładkami małemi dla ogółu przystępnemi, żeby zaspokoić namiętność gry, któraby inaczej szukała zaspokojenia w sposób więcej szkodliwy. Dopóki jednak loterya liczbowa nie będzie zniesiona, w Austryi i w Węgrzech równocześnie, ma być pobierana większa niż dotąd należytość od wygranych na tej loteryi.

IV

Dopóki podatek gruntowy nie będzie znacznie zmniejszony i dopóki będą w Niemczech pobierane cła wchodowe od płodów gospodarstwa wiejskiego, ~~[illegible]~~ powinny być ~~[illegible]~~ w Austryi pobierane cła wchodowe od takich ~~[illegible]~~ płodów.

Wiedeń 16 Marca 1880

Krzeczunowicz

Wniosek do polskiego Koła poselskiego

Zważywszy, że obecny stan finansów Państwa wymaga oszczędzeń we wszystkich wydatkach nieproduktywnych, do utrzymania potęgi Państwa niekoniecznych; —

zważywszy, że deficyt nie da się pokryć, bez groźnego nadwerężenia sił podatkujących, samemi tylko podatkami, że przeto wydatki nadzwyczajne, szczególnie produktywne, powinny być pokrywane pożyczkami, które znajdują uzasadnienie [illegible] że Państwo i Kraje łożą obecnie wydatki na cele, które później znaczne przyniosą korzyści, i że wydatki, które w przyszłości ustaną, jak n. p. wydatki na budowle nowe, na subwencye dla Kolei żelaznych na spłacanie pożyczek [illegible] obligacyj indemnizacyjnych, których jeszcze miliony pozostaniają a w bliskiej już przyszłości będą zupełnie amortyzowane;

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływają i są mniej uciążliwe od bezpośrednich, bo spadają na Konsumenta gdy kupuje i spożywa, bezpośrednie zaś są pobierane w terminach stałych, bez względu na to, czy podatkujący ma fundusze do ich zapłacenia; — że w Anglii i we Francyi, gdzie jest najlepsze gospodarstwo narodowe, podatki pośrednie przynoszą dochody ogromne, nawet w stosunku do dochodu z podatków bezpośrednich znacznie większe, niż Austrya; — że za przykładem tych Państw już i Niemcy dla pokrycia deficytu powiększyli w przeszłym roku podatki pośrednie i zamierzają powiększać dalej tylko podatki pośrednie, chociaż tam podatki bezpośrednie są znacznie niższe, a mianowicie podatek [illegible] do 3 razy mniejszy, niż w Austryi; — że już i węgierska izba posłów za zgodą Rządu oświadczyła się za pomnożeniem podatków konsumcyjnych;

zważywszy, że byłoby ekonomicznie i politycznie niestosownem pomnażać znacznie podatki pośrednie, bez równoczesnego zmniejszenia niektórych podatków bezpośrednich; —

zważywszy, że w Austryi podatki bezpośrednie są zbyt wysokie, a [illegible] podatki gruntowy i domowy znacznie wyższe, niż w Państwach innych, a ciężar tych podatków jest pomnożony, szczególnie w Galicyi, ogromnemi dodatkami na potrzeby krajowe, powiatowe i gminne, na szkoły i drogi, na potrzeby konfesyjne; —

zważywszy, że ciężary te są dla posiadaczy gruntów najuciążliwsze, a to z powodów: — że za podstawę do rozkładu tych ciężarów nie służy dochód z gruntu rzeczywisty, zmienny, u każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny; — że wydobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału na inwentarze żywe i martwe i kapitału wydawanego co roku naprzód na roboty polowe, zasiewy, zbiory, a kapitały te narażone są na straty, których podatek nie uwzględnia; — że z płodami gospodarstwa wiejskiego konkuruje świat cały, konkurują u nas Państwa sąsiednie, w których albo niema podatku gruntowego albo jest [illegible] na Konsumenta, a płody rolne nie są chronione cłami, któremi są ochronione płody przemysłu; — że ~~[illegible]~~ w [illegible] i miasteczkach mniejszych, wydatki na potrzeby miejscowe [illegible], muszą być prawie w zupełności pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, bo niema przemysłu zamożnego, któryby te ciężary ponosić pomagał, i niemożna przenosić tych ciężarów (jak się to dzieje po miastach) na [illegible]; —

Wnioski do Koła polskiego:

Uważamy, że przy obecnym stanie finansów [illegible]
jest [illegible] potrzeby [illegible]
[illegible] podatków nieprzynoszących [illegible]
[illegible] polega [illegible]
[illegible] szczególnie rolniczych stosunków [illegible]
które nie [illegible] podatku [illegible]
Uważamy, że przy dzisiejszym stanie finansów [illegible]
[illegible] podatkowym [illegible]
[illegible] tylko podatków [illegible]
[illegible]
[illegible] przede wszystkim [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
do podatków nie przynoszących [illegible]
[illegible]
[illegible] wydatki na cele, z których potem nie będzie korzystać, lub
które po [illegible] lat przynosząc [illegible]
jak np. wydatki na budowle nowe, na
[illegible] dla kolei żelaznych, które
kiedyś staną się państwowemi, nie zaś
[illegible], na amortyzowanie
[illegible] obligacyj [illegible]
[illegible] jeszcze [illegible]
[illegible]
[illegible] spłacanie [illegible]

[illegible]lizacyi ustaną; —

zważywszy, że podatki pośrednie łatwiej wpływa-
ją i mniej są uciążliwe [illegible]
[illegible], bo spadają na konsumenta [illegible]
[illegible] przedmiot kupuje i [illegible]wa,
bezpośrednie zaś pobierane są w [illegible]
[illegible]nach stałych bez względu na to,
czy podatkujący ma [illegible]
[illegible]; —

że w Anglii i Francyi, przeto —
Państwach, które mają najlepiej [illegible]
[illegible]stwo narodowe i finansowe, podat-
ki pośrednie przynoszą sumy nie tyl-
ko w absolutnej [illegible]
[illegible]ch Państw odpowiadające [illegible]
[illegible] w stosunku do podatków bezpo-
średnich znacznie wyższe, niż w
Austryi; —

[illegible] nawet po klęs-
kach z r. 1870. pokryto ogromne potrzeby
[illegible] w zupełności pomnożeniem po-
datków pośrednich; —

że za przykładem Francyi i Ang-
lii idą obecnie Niemcy, gdzie pomno-
żono już w przeszłym roku podat[ki]
pośrednie, gdzie Rządy zamierzają
pomnażać je dalej, chociaż tam po-
datki bezpośrednie, szczególnie grun-
towy i domowy, 2½ do 3. razy są mniej-
[sze n]iż w Austryi; —

już i w komisyi Izby niższej [Izbie]
[wę]gierskiej uchwalono, za zgodą ministra
skarbu, wniosek wezwania Rządu, [illegible]
[illegible] niezwłocznie zniósł się [illegible]

~~Aby~~ i w jaki sposób można sprowadzić większy dochód z podatków pośrednich:-

zważywszy, że w Austryi wszystkie podatki bezpośrednie, szczególnie gruntowy i domowy są nadzwyczaj wysokie, znacznie wyższe niż w innych Państwach, a ciężar tych podatków jest pomnożony, zwłaszcza w kraju naszym, ogromnemi dodatkami krajowemi, powiatowemi, gminnemi, szkolnemi, drogowemi, parafialnemi; —

zważywszy, że te podatki i dodatki szczególnie dla posiadaczy gruntów są uciążliwsze, bo za podstawę do ich rozkładu nie służy dochód gruntowy rzeczywisty, w poszczególnych latach zmienny, ~~la~~ każdego posiadacza w miarę jego zdolności i zamożności inny, lecz dochód fikcyjny, dla gruntów różnych posiadaczy przeciętnie przyjęty; - ~~bo wy~~ dobycie dochodu z gruntu wymaga kapitału nietylko wartości gruntu odpowiedniego, lecz także kapitałów w inwentarzach martwych i żywych, kapitałów naprzód wydawanych na zasiewy, obrobienia pola i zbiory, a kapitały te są narażone na straty, których podatek nie uwzględnia; bo z płodami rolnemi, stanowiącemi dochód gruntowy, konkuruje cały świat, konkurują u nas kraje sąsiednie, które płacą podatek gruntowy znacznie mniejszy, lub nie płacą prawie żadnego, przeto też rolnik nie może przelać swoich ciężarów na konsumenta, a nadto płody jego nie są chronione cłami, jak płody ~~prze~~,

jak [illegible] przemysłowi; —

wysłowe, – bo po wsiach i miasteczkach, gdzie się opłaca podatek gruntowy, wydatki na ogromne potrzeby miejscowe muszą być prawie w całości pokrywane dodatkami do podatku gruntowego, gdyż tam nie ma przemysłu bogatego, któryby te ciężary ponosić pomagał i nie można tych ciężarów przelewać tak, jak się dzieje w miastach, na akcyzy, lub na czynszowe, nikowe; –

zważywszy, że skutki tych uciążliwości już się objawiają w sposób straszny ogromnem odłużeniem i co raz liczniejszemi wywłaszczeniami większych i mniejszych właścicieli ziemskich; –

że taki stan nie powinien być dłużej cierpiany, a posłów kraju naszego rolniczego największym obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań, żeby tak wielkiemu złemu jak najrychlej tamę położyć; a jednym z głównych środków do tego celu jest znaczne zmniejszenie podatku gruntowego; –

zważywszy, że zasada autonomii, przy której stoimy, nie może nabyć znaczenia praktycznego, póki nie będą obmyślane fundusze do spełnienia ważnych zadań autonomicznych, do których przedewszystkiem policzyć należy dobre szkoły ludowe i drogi; –

że do pokrycia wydatków krajowych, powiatowych i gminnych nadają się właśnie najlepiej podatki bezpośrednie od dochodu z gruntów i domów,

Że [illegible] [illegible], [illegible] główną przyczyną [illegible] [illegible]

tudzież
z przedsiębiorstw i zarobków, wykonywanych w pewnych miejscowościach;

że podatki bezpośrednie od dochodu z tych przedmiotów na rzecz Państwa opłacane, już są tak wysokie, iż dodatki do nich mnożyć jest niepodobieństwem, a póki trwa stan taki, kraje, powiaty i gminy nie będą w stanie podołać swoim zadaniom; -

że wspomnione podatki bezpośrednie mogą być stósownie rozkładane tylko przez władze autonomiczne podług zasad, określonych ustawami krajowemi, uchwalonemi w Sejmach, które ze stosunkami krajowemi lepiej są obeznane, niż władze centralne; -

zważywszy, że już z tych powodów najstósowniejszym jest system podatkowy taki, któryby rzeczone podatki bezpośrednie, ustawami krajowemi regulowane, pozostawiał w zupełności na wydatki krajowe i miejscowe, a pokrywał wydatki państwowe przedewszystkiem podatkami pośredniemi, zaś w miarę potrzeby także ogólnym podatkiem osobisto dochodowym, któryby już nie obciążał jeden i ten sam dochód na rzecz państwa dwa razy, któryby także po zniesieniu podatków bezpośrednich, dla państwa obecnie pobieranych, mógł być rozszerzony do klas najniższych, i w skutek tego mógł przynieść znaczne dla Państwa dochody. -

zważywszy, że dopóki nawet będą pobierane państwowe podatki bezpośrednie od poszczególnych

przedmiotów dochód przynoszących, roz-
kład tych podatków wewnątrz kraju tylko
ustawami krajowemi może być stoso-
wnie regulowany, co nastąpić może po ozna-
czeniu ustawą państwową ogólnej sumy
tych podatków, na każdy kraj przypa-
dającej;

że do oznaczenia takich sum dla
krajów poszczególnych powinny być uży-
te podstawy, dowolnemu ocenianiu jak
najmniej ulegające, do osądzenia siły
majątkowej każdego kraju najbardziej
przydatne, do których przedewszystkiem
należą ceny kupna nieruchomości, czyn-
sze dzierżawne z gruntów, tudzież daty
o dochodach z przedsiębiorstw i zarobków;

zważywszy w końcu, że z przyczyny wysokie-
go podatku gruntowego płody rolne nie
mniejszej od płodów przemysłowych po-
trzebują ochrony przeciw konkurencyi z
takiemiż płodami, pochodzącemi z kra-
jów, w których podatek gruntowy jest
znacznie mniejszy, niż w Austryi, - i że
nawet cła wchodowe i transitowe, zapro-
wadzone w Niemczech od płodów rolnych,
zniewalają do zaprowadzenia cła wcho-
dowego od tych płodów w Austryi

wnoszę

żeby polskie Koło poselskie uchwaliło nastę-
pujące zasady programu finansowego:

1. Dążyć do oszczędzeń wydatków
nieprodukcyjnych, szczególnie wy-
datków na wymiar i pobór podat-

ków. Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone o ile nie osłabiają siły zbrojnej Państwa w stosunku do Państw innych.

2. Wydatki niezwyczajne, szczególnie produkcyjne, mogą być pokrywane pożyczkami.

3. Nadzwyczaj wysokie podatki bezpośrednie od przedmiotów dochód przynoszących, szczególnie od gruntów i domów, powinny być jak najrychlej i znacznie zmniejszone.

4. Deficyt obecny i ten któryby powstał z umniejszenia obecnych podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, szczególnie od przedmiotów takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia, jednakże tak powszechnie są używane, iżby nowe lub pomnożone od nich podatki przyniosły sumy znaczne bez powiększenia kosztów poboru.

5. Należy dążyć do zupełnego zniesienia państwowych podatków bezpośrednich od przedmiotów dochód przynoszących i do pozostawienia takich podatków na pokrycie potrzeb krajowych i miejscowych.

6. Jednocześnie z usunięciem zupełnem tych podatków państwowych należy wprowadzić ogólny podatek osobisto-dochodowy, któryby nie obciążał na rzecz Państwa dochodów już raz podatkiem państwowym

obłożonych, i już dla tego mógł być rozszerzony do klas najniższych, prze to też przy niewielkim procencie podat., kowym mógł przynieść znaczne dla skarbu Państwa dochody.

7. Uregulowanie rozkładu podatków bezpośrednich przedmiotowych wewnątrz poszczególnych krajów powinno być zostawione ustawodawstwu krajowemu.

8. Dopóki podatki dochodowe przedmiotowe, na rzecz Państwa pobierane, nie będą zniesione, ma ustawa państwowa oznaczać ogólną sumę tych podatków, na każdy kraj przypadających, a to na takich podstawach, które do osądzenia siły majątkowej najbardziej są przydatne, a do których należą przedewszystkiem ceny kupna nieruchomości, czynsze dzierżawne z gruntów, daty o dochodach z przedsiębiorstw i ~~majątków~~ zarobków.

9. Dopóki istnieje wysoki podatek gruntowy i dopóki pobierane będą cła wchodowe od płodów rolnych w Niemczech, powinny być także w Austryi pobierane stosowne cła od tych płodów.

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmässig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Classen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, dass diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, dass alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung bezüglich der in den Propinationsfond einfließenden Geldern, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einen

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder Ablösung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Oben Beilage zu den Stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~wy~~ się dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche den unentbehrlichen Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit Vorsicht [illegible] einen [illegible] würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere der schweren Druck bedeutender Zuschläge [illegible] Grundsteuer, dann der Hausklassensteuer und Erwerbsteuer in den ~~[illegible]~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausschluß [illegible] Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von [illegible], welche eine entsprechende (ohne) Besteuerung und Einschätzung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung des Landes- Bezirks- Gemeinde- und [illegible], nach den direkten Steuern vertheilt einzulegen — welche Andeutung der in diesen Ländern bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten aus allen Ländern noch in dieser Session und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Hause vorzulegen.

[illegible]

Die Regierung wird aufgefordert, einen [illegible] Ausweis über die Erträgnisse der Staatsgüter [illegible] — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, unter Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar;

dann der Brauwirthschaften,

noch in dieser Session, und in der zukünftigen Ausweise für die [illegible], [illegible] alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV.

Die Regierung wird aufgefordert, [illegible] Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß die Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — [illegible] zur Verzehrungssteuer [illegible] beabsichtigt, gegebenenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V.

Gesetz in Betreff der [illegible] und [illegible] der Verhandlungen zur Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel 1

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu [illegible] wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche [illegible] der Bestimmungen der [illegible] zur Ausmittlung, [illegible] und Auszahlung der Entschädigungs[illegible] der in den [illegible] [illegible], [illegible] und [illegible], welche selbstverständlich einen

verttenen Steuer nicht unterliegen, zur Bürgschaft [illegible] stellung der vorgeschriebenen Abgaben, zur Löschung der [illegible] Verpflichtungen [illegible] gebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen [illegible] und [illegible] zu [illegible].

Diese Erleichterung bezieht sich aber nicht auf die [illegible], welche von den [illegible] zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche [illegible] das Objekt der Entschädigung von den [illegible] oder [illegible] [illegible].

Anträge, welche [illegible] Anlage 3 der [illegible] [illegible], und dessen Provinzialvertreter, zur Erleichterung der [illegible] und über die Entschädigung [illegible] den [illegible] und [illegible] vorgelegt wurden, sind, so [illegible] [illegible] keine anderen [illegible] [illegible] der Entschädigung [illegible] [illegible] an der [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] die [illegible], welche [illegible] [illegible] oder [illegible] Zahlung einer [illegible] [illegible] [illegible] nicht zu [illegible] Entschädigung [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

Artikel II

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Landesgesetzes [illegible].

~~[illegible]~~

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym wniesionym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Obacz Beilage zu den Herren-Protokollen N° 450 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ustawy krajowe o [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla [illegible] [illegible] [illegible] 7 Lipca 1876.

Rechnung!

Ueber fünf Gulden ö. W. welche ich
für gelieferte Autographien:

a) 4 Seiten = 80 Exemplare
a) 3 " = 70 "

richtig erhalten habe.

Wien, am 17. März 1880.

Ign. Moll

do

Szanownego Koła polskiego

w

Wysokiej Niższej Izbie Rady Państwa

w Wiedniu

na ręce

Wielmożnego Hausnera

Posła do Rady Państwa

Ze sprawozdań w Dziennikach zamieszczanych dowiadujemy się że powstał projekt opodatkowania wyrobu papieru, przeto niżej podpisani wyrabiający papier maszynami wnosiemy niniejsze podanie aby Szanowne Koło polskie projektu tego niepopierało, a z powodów następujących:

1° Wyrób papieru maszynami w Galicyi zaledwie został wprowadzonym, a że wymaga wielkich nakładów podnieść się niemógł.

2° W konkurencyi z wyrobami innych krajów pomijając wyroby zagraniczne nawet mowy być niemoże, ztąd trudny zbyt wyrobu, co niemoże wpłynąć na rozwój tego przedsiębiorstwa.

3. W prowadzenie cła w Niemczech nawet od Pakowych papierów (t.j. najniższego gatunku papieru) z dniem 1 Stycznia 880r. a istniejące już cło do Rosyi, ograniczyć musi wyrób naszych fabryk na zbyt w kraju gdzie warunki handlu z powodu procedury sądowej zbyt są uciążliwe.

4.

4. Francya która wyrobami papieru konkuruje na targach całego świata – jedna w całej Europie wprowadziła podatek od wyrobu papieru – Galicya najniżej stoi pod względem tego przedsiębiorstwa i z niéj wyszedł projekt podatku od wyrobu papieru –

5. (W Galicyi w ogóle, mało przedsiębiorstw, żadne świetnie nie stoi z tego powodu mała tylko liczba mieszkańców stosunkowo ma zarobek –

Kraj brakiem przedsiębiorstw upada materjalnie pomimo że hojnie od natury obdarzony surowemi materjałami

Kraj konsumuje obce wyroby z tutejszych materjałów – bo przedsiębiorstwa nie mają poparcia Wysokiego Rządu – ani ze strony kapitalistów krajowych –

Nareszcie parę usiłowań prywatnych doprowadziło że wyrabia papier maszynami, a już jakby dla zrujnowania w zawiązku będącego przedsiębiorstwa powstaje projekt opodatkowania wyrobu tak z jednéj strony kosztownego a z drugiéj mały procent przynoszącego.

(C.

Opierając się na powyższych danych pozostawiamy nasze przedstawienie aby Szanowne Koło w rozważeniu w istotę rzeczy skutkiem niewpłynęło iżby projekt opodatkowania wyrobu papieru niestał się prawem obowiązującem. –

W pełnej nadziei że słuszne nasze życzenia w interesie rozwoju przemysłu krajowego spełnionemi zostaną piszemy się z głębokiem uszanowaniem

Feliks Piasecki
Dyrektor papierni w Białce własności Josefiny Adeli Borkowskiej

w Białej dnia 4 Grud. 877.

bracia Jiedlerowscy i Twardy
właściciele papierni w Bielsku w Białej i w Żywcu

Pollak i Leroy
właściciele papierni w Rajczy i w Oravicy

[illegible] Wolff
właściciel papierni w Bystrai

Lask Mehlländer
właściciele papierni w Wadowicach

Копії пропозицій Томсенового
хода

[≈ 1878–1880].

м. пол., нім.

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtige ~~re~~ Bemessung und Einhebung dieser Steuern von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern womöglich ~~noch~~ in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

[illegible]

| landesfürstlichen Steuern u. anderen

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter / in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der / öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, einen Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, dass diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, dass alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Erlösen, Kapitalien und Geldsummen, welche selbstverständlich einen

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

<u>Polskie Koło poselskie</u> uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter <u>gleichzeitiger</u> Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine rechtzeitige Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes= Bezirks= Gemeinde= und anderen, auf den direkten Steuern umgelegten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatl. Voranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser [meines] des Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

directen Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen
Sicherstellung der zuerkannten Ansprüche, zur
Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen
eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten
Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu
behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht
auf die Eingaben, welche von den Parteien
zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer
Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung
bei den politischen oder Gerichtsbehörden
eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung
und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur
Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die
Entschädigung zwischen den Berechtigten und
Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange
von denselben kein anderer Gebrauch als
zur Durchführung der Entschädigung und zur
Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht
wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe
gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden
amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur
Sicherstellung oder als Zahlung einer für
das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden
Entschädigung hinterlegt werden, von der
Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist
Mein Finanzminister beauftragt.

Uwaga: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesji — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern verhafteten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse
der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrags der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, —
dann der Montanwirthschaften, —
noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Aenderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigungs- beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich keiner

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obererwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest zgodny z projektem rządowym wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen No 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchsteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchem Maße verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — in allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staats-Voranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III.

Die Regierung wird aufgefordert, eine [illegible] Nachweisung über die Erträgnisse der Staatsgüter [illegible] [illegible] [illegible] Kulturverbesserungen [illegible] [illegible]

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, welche [illegible] und des [illegible] der Forste [illegible] ökonomischen Kulturen zu heben, —
dann der [illegible]wirthschaften, —
noch in dieser Session, und in der Zukunft stets Nachweise für die vorausgegangenen Jahre alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV.

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V.

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I.

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Geldsummen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

werthen Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Berechtigungen eingebracht werden, ebenso wie die grundbücherlichen Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Object der Entschädigung bei den politischen oder gerichtlichen Behörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den blos zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 ersten Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~wy~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

- podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I.

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchem Maasse verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmässig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maassregeln, welche eine rechtgemässere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II.

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern haftenden Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahr ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich keiner

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloss zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Buko-winy z dnia 7 Lipca 1876 —

<u>Polskie Koło poselskie</u> uchwaliło:

· podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchem Maße verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter <u>gleichzeitiger</u> Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ unteren Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechendere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungsteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung bezüglich der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~wy~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer, dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und andern, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — mit Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünf zuverlässige Nachweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Nachweise für die vorausgegangenen Jahre jedes alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich keiner

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~wy~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

· podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ unteren Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende genaue Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern verrechneten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — in allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft; so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, —
dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Schuldigkeiten, welche selbstverständlich eines

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Bestimmung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechts, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr.-Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ się dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ unteren Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttoerträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung- beziehungsweise der in den Propinationsfond entfließenden Gebühren, Abgaben und Schuldscheine, welche selbstverständlich einer

directen Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine rechtzeitige Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — mit Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen zu trennen,

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft stets Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Erlässen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich keiner

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Beglaubigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~wy~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Haussteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine genauere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige [?] Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttoerträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen zu setzen [?],

dann der Kolonienwirthschaften [?], —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehs stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Erlösen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuern nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel= und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel= und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

<u>Polskie Koło poselskie</u> uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert einer Aenderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter <u>gleichzeitiger</u> Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vorgeschriebenen Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV.

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser meines Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Erlöse, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechts, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange man denselben keinen anderen Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesji — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~są~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

. podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren erhöhte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechendere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes= Bezirks= Gemeinde= und anderen, auf den direkten Steuern verteilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse
der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch,
dann der Nebenwirthschaften, —
noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~für~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, einen Gesetzentwurf betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser meines ~~des~~ Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Geldsummen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~sq~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchem Maasse verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmässig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich der Steuersätze der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maassregeln, welche eine entsprechende genauere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, einen vollständigen Ausweis über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Bestandtheile per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Schlachtverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehs stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinations-rechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung beziehungsweise der in den Propinationsfond fließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Beglaubigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche keine unbedingten Lebensbedürfnisse bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnismäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuergegenstandes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern umgelegten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungsteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen fünf Jahre ~~je~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach [illegible], sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinations-rechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden ~~[illegible]~~, Abgaben und Geld-strafen, welche selbstverständlich einem

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufstellung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Eingaben, welche zur Sicherstellung oder Auszahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Erhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — sowie Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Kulturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen N° 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~sq~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren erhöhte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — erhöht werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hauszinssteuer und der Erwerbsteuer in den ~~[illegible]~~ unteren Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtige Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen —, welche selbstverständlich keiner

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel= und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen dem Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel= und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Beglaubigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen N° 460 — tudzież protokoły Stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~sq~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Aenderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche keine unbedingten Lebensbedürfnisse bilden, jedoch in solchem Maße verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnismäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden.

Unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staats-Voranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse.

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen zu setzen, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen zehn Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gefällen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einem

directen Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den unteren Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuern von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — behufs Beleuchtung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staats-Voranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse
der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —
dann der Nebenwirthschaften, —
noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen; welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Erleichterung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen dem Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen N 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmässig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende [genaue] Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Nachweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Nachweise für die vorausgegangenen Jahre ~~ein~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, eine Gesetzvorlage betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, dass diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, dass alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich [illegible]

directen Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Object der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Aenderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche keine unbedingte Lebensbedürfnisse bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ unteren Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine rechtzeitige Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern entfallenden Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zur~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines Reichsrathes) finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigungs- beziehungsweise der in den Propinationsfond entfließenden Erlösen, Abgaben und Geldstrafen; welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Eingaben, welche zur Sicherstellung oder Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung überreicht werden, von der Verwaltungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi – Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 – tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 – dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 –

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtige ihre Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigungsbezugsbeträge der in den Propinationsfond einfließenden Gelder, Abgaben und Schuldsteuer.., welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesji — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ się dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche keine unbedingten Lebensbedürfnisse bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnismäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerzuschlages der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond fließenden Geldsummen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

directen Steuern nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 [illegible] Sitzung, i strona 9095 do 9109 zweite Sitzung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren erhöhte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine rechtzeitige Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern entfallenden Umlagen — nebst Andeutung des in diesen Umlagen bestehenden Unterschiedes zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinations-rechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in dem Propinationsfond resultirenden Gebühren, Abgaben und Schul-[illegible]; welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~w~~ ~~się~~ dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I.

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmässig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Aenderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Geldsummen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich keiner

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel= und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel= und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi – Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 – tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 – dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 –

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I.

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren erhöhte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Classen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für das vorausgegangene Jahr alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ermittlung, Einreihung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den blos zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi – Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 – tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~wy~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 – dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 –

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

- podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem nastę= pujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren erhöhte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — erhöht werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten und mittleren~~ Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — mit Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, ausführliche Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Kulturen per Joch, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für das vorausgegangene Jahr stets alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl[?], sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen[?], welche selbstverständlich meiner

directen Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloss zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II.

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi. Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Aenderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchsteuern von Genußartikeln, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Erhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Nachweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttoerträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Nachweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, eine Gesetzesvorlage betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Sicherstellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Bestätigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi – Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 – tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~[illegible]~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 – dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnoski:

I

Die Regierung wird aufgefordert einer Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Actiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~gir~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, eine Gesetzvorlage betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ermittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

<u>Polskie Koło poselskie</u> uchwaliło:

- podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter <u>gleichzeitiger</u> Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~[illegible]~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung des in diesen Umlagen bestehenden Unterschiedes zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse
der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Kulturen per Hektar, —
dann der Nebenwirthschaften, —
noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechts, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~wy~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hauszinssteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ unteren Klassen — endlich des Steuergegenstandes der Einkommensteuer (mit Ausschluß jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und andern, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünf zehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen fünf Jahre ~~je~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloss zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesji — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ się dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem nastę=pujące wnioski:

I.

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältniß=mäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grund=steuer — dann der Hauszinssteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, —

dann der Kohlenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen [illegible] Jahre ~~je~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einen

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen N 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~w~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen ~~steuerbaren~~ steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Kulturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) ~~des~~ Reichsrathes finde Ich zu verordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gefällen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich meinen

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechts, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloss zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen № 460 – tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~[illegible]~~ są, dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwaliło:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren verstärkte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerzensus der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechendere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes= Bezirks= Gemeinde= und anderen, auf die direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, ziffermäßige Nachweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Nachweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ meines Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Geldsummen, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich keiner

direkten Steuern nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Beglaubigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das oberwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwaga: Powyższy projekt do ustawy jest ~~zupełnie~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesji — Obacz Beilage zu den Stenogr.-Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~wy~~ są: dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I.

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~[illegible]~~ untersten Klassen — endlich des Steuersatzes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Actiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine rechtzeitige Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II.

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und anderen, nach den direkten Steuern umgelegten Umlagen — mit Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Verzehrungssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse
der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —
dann der Nebenwirthschaften, —
noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen sechs Jahre ~~gin~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, einen Gesetzentwurf betreffend Aenderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlaß der Aufhebung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

<u>Polskie Koło poselskie</u> uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter <u>gleichzeitiger</u> Verminderung der direkten Steuern, insbesondere der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Haussteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine richtigere Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse

der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, —

dann der Nebenwirthschaften, —

noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen zehn Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Viehstücken, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser ~~des~~ (meines) Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Einstellung und Ablösung dieses Propinationsrechts, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das aufgehobene Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit.

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o reluicyi propinacyi ~~wy~~ sej dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I.

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, dass die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniss bilden, jedoch in solcher Menge verbraucht werden, dass deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnissmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Actiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine [illegible] Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — nebst Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Hektar, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen zehn Jahre ~~je~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, ein Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina.

Mit Zustimmung beider Häuser (meines) des Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgabe ein- und Zahlungen, welche selbstverständlich keine

direkten Steuern nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auch die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Ausführung und Ablösung dieser Propinationsrechte, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Eingaben, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesyi — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen Nr 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~wy~~ są: dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Polskie Koło poselskie uchwali:

· podać do Izby niższej niezwłocznie lub przy dyskusyi nad budżetem następujące wnioski:

I

Die Regierung wird aufgefordert eine Änderung des Steuersystems in der Richtung in Erwägung zu ziehen, daß die indirekten Steuern — insbesondere die Verbrauchssteuern von Gegenständen, welche kein unbedingtes Lebensbedürfniß bilden, jedoch in solchen Mengen verbraucht werden, daß deren vermehrte Besteuerung namhafte Summen, mit verhältnißmäßig geringen Einhebungskosten, einbringen würde — vermehrt werden,

unter gleichzeitiger Verminderung der direkten Steuern, — insbesondere: der schweren, durch bedeutende Zuschläge erhöhten Grundsteuer — dann der Hausteuer und der Erwerbsteuer in den ~~niedrigsten~~ untersten Klassen — endlich des Steuerprozentes der Einkommensteuer (mit Ausnahme jener von Aktiengesellschaften) jedoch unter gleichzeitiger Einführung von Maßregeln, welche eine entsprechende Bemessung und Einhebung dieser Steuer von allen steuerbaren Objekten sichern.

II

Die Regierung wird aufgefordert die Darstellung der Landes- Bezirks- Gemeinde- und anderen, auf den direkten Steuern vertheilten Umlagen — behufs Andeutung der in diesen Umlagen bestehenden Unterschiede zwischen den geschlossenen Städten, den der Hauszinssteuer unterliegenden Orten, und den übrigen Orten — aus allen Ländern noch in dieser Session, und in der Zukunft alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

III

Die Regierung wird aufgefordert, fünfzehnjährige Ausweise über die Erträgnisse der Staatsgüter in jedem Lande — unter Darstellung der Bruttogelderträgnisse, der Ausgaben, der öffentlichen Lasten, und der Reinerträgnisse der Forstwirthschaft, so wie der Landwirthschaft, nebst Angabe des Flächeninhaltes und des Reinertrages der Forste und der ökonomischen Culturen per Joch, — dann der Nebenwirthschaften, — noch in dieser Session, und in der Zukunft solche Ausweise für die vorausgegangenen Jahre ~~zu~~ alljährlich zusammen mit dem Staatsvoranschlage dem Reichsrathe vorzulegen.

IV

Die Regierung wird aufgefordert, einen Gesetz betreffend Änderung der Bemessung der Fleischverzehrungssteuer — in der Richtung, daß diese Bemessung nicht nach Stückzahl, sondern nach dem Gewichte des Schlachtviehes stattfinde — dem Reichsrathe zur verfassungsmäßigen Behandlung baldigst, jedenfalls noch in dieser Session vorzulegen.

V

Gesetz in Betreff der Stempel- und Gebührenbefreiung der Verhandlungen über Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, und im Herzogthume Bukowina

Mit Zustimmung beider Häuser meines ~~des~~ Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

Artikel I

Um die Aufhebung und Ablösung des Propinationsrechtes im Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und im Herzogthume Bukowina zu erleichtern, wird bestimmt, daß alle Eingaben, welche in Gemäßheit der Bestimmungen der betreffenden Landesgesetzgebung zur Ermittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, beziehungsweise der in den Propinationsfond einfließenden Gebühren, Abgaben und Geldstrafen, welche selbstverständlich einer

direkten Steuer nicht unterliegen, zur bücherlichen Sicherstellung der vorgedachten Ansprüche, zur Löschung der aufgehobenen Verpflichtungen eingebracht werden, ebenso wie die erwähnten Eintragungen stempel- und gebührenfrei zu behandeln sind.

Diese Befreiung bezieht sich aber nicht auf die Eingaben, welche von den Parteien zur Geltendmachung oder Durchführung ihrer Ansprüche auf das Objekt der Entschädigung bei den politischen oder Gerichtsbehörden eingebracht werden.

Urkunden, welche aus Anlass der Aufhebung und Ablösung dieses Propinationsrechtes, zur Feststellung der Rechtsverhältnisse und über die Entschädigung zwischen den Berechtigten und Verpflichteten errichtet werden, sind, so lange von denselben kein anderer Gebrauch als zur Durchführung der Entschädigung und zur Eintragung in die öffentlichen Bücher gemacht wird, bedingt stempel- und gebührenfrei. Dasselbe gilt von den bloß zu diesem Zwecke erfolgenden amtlichen Ausfertigungen.

Endlich sind die Gegenstände, welche zur Sicherstellung oder als Zahlung einer für das obenerwähnte Propinationsrecht zu leistenden Entschädigung hinterlegt werden, von der Verwahrungsgebühr befreit

Artikel II

Mit der Vollziehung dieses Gesetzes ist ~~Mein~~ Finanzminister beauftragt.

Uwagi: Powyższy projekt do ustawy jest ~~[illegible]~~ zgodny z projektem rządowym, wniesionym i odrzuconym w Izbie niższej w przeszłej sesji — Obacz Beilage zu den Stenogr. Protokollen № 460 — tudzież protokoły stenogr. str. 6138 erste Lesung, i strona 9095 do 9109 zweite Lesung.

Ustawy krajowe o relucyi propinacyi ~~są~~ są dla Galicyi: z dnia 30 Grudnia 1875 i z dnia 8 Grudnia 1877 — dla Bukowiny z dnia 7 Lipca 1876 —

Різне –

нотатки, підрахунки, газети.

1878 - 1879.

м. нім., пол.

genügen 15 bis 20 Percent. (30 ist ein Sechstel und nicht ein Fünftel von 180.) Wenn ich in Details eingehen könnte, würde ich nachweisen, daß bei der Weinsteuer viel mehr an die Zwischenhändler verloren geht, als bei der Zuckersteuer, wobei noch der Umstand hinzukommt, daß Zucker nicht so leicht, wenn überhaupt, verfälscht werden kann, als Wein. Blos einige allgemeine Andeutungen will ich versuchen.

Es ist hier ausschließlich vom Wein die Rede, allenfalls auch vom Cider. Der Branntwein trägt 156 Francs 25 Centimes per 100 Liter reinen Alkohol in Fässern und 218 Francs 75 Centimes per 100 Liter in Flaschen, und dabei soll es bleiben. Vom Wein aber wurden im Jahre 1878 28.203,877 Hektoliter versteuert, und die Gesammtsumme, die davon einkam, war 184.656,357 Francs. Der an Ort und Stelle von Producenten getrunkene Wein ist steuerfrei, auch das zur Weintaufe verbrauchte Wasser. Bei den $4\frac{1}{2}$ Millionen Hektoliter Cider, die 16 Millionen einbrachten, wollen wir weiter nicht verweilen.

Blos der Wein, der verschickt oder verkauft wird, zahlt Steuer, und zwar ist diese Steuer so eingerichtet, daß sie womöglich mehrere Zwecke zugleich erreicht. Es wird wol zur Klarheit beitragen, wenn ich die verschiedenen Taxen nummerire.

1. Circulationstaxe. Diese trägt nur der Wein, der an Private, d. h. Nicht-Weinhändler, geschickt wird. Der Betrag ist $1\frac{1}{2}$ bis 3 Francs, je nach den Bezirken; letztere sind nämlich in vier Classen getheilt, je nach der Qualität des Weines, der Entfernung vom Markte u. s. w. Es ist davon die Rede, diese Classeneintheilung aufzuheben und nur noch eine und dieselbe Circulationstaxe bestehen zu lassen.

2. Detailtaxe. Diese entrichtet nur der Schankwirth. Sie besteht in 15 Percent vom Werthe des Weines, jetzt mit den Zuschlags-Centimes $18\frac{3}{4}$ Percent. Sonderbarerweise wird diesem Detailhändler zu Gunsten die Hauptverminderung stattfinden, statt $18\frac{3}{4}$ soll der Detaillist nur noch 15 Percent abzugeben haben. Die Regierung erkennt übrigens ausdrücklich an, daß diese Geschäfte kein besonderes Interesse verdienen — das Publicum würde hinzusetzen: umsoweniger, als dieselben Wasser in Wein umzuwandeln verstehen. — Aber, heißt es, die weniger begüterten Bürger und die besseren Arbeiter kaufen da die Flasche Wein, die sie daheim am Familientisch trinken. Diese Flasche Wein verdient wirklich alle mögliche Rücksicht . . . , aber wir wollen erst warten, ob der Weinhändler diese Flasche fortan billiger geben wird. Es wäre gegen alle Erfahrung in ähnlichen Fällen.

3. Entrétaxe. Diese Abgabe ist eine Staatsaccise (nicht mit der Gemeinde-Accise oder Octroi zu verwechseln), die nur in Ortschaften von wenigstens 4000 Einwohnern zu entrichten ist. Sie steigt mit der Bevölkerung, beginnt mit 56 Centimes und endigt mit 4 Francs 50 Centimes. Die Stufenleiter soll etwas verbessert werden.

4. Einzige Taxe. Seit 1875 müssen in den Städten von wenigstens 10,000 Einwohnern die Detail- und die Entrétaxe zusammen am Thore entrichtet werden; der Betrag soll alle drei Jahre aufs neue festgestellt werden. Es hat diese Zusammenziehung zwei Gründe: a) man braucht nicht mehr wöchentlich in den Schänken und bei den Wirthen nachzusehen, wie viel Wein getrunken worden ist — nämlich der im Keller fehlende Wein wird versteuert; diese Aufsicht ist eine verwickelte und Jedermann unangenehme Sache; b) die Circulations-Steuer ist geringer als die Detailtaxe, der Wohlhabende zahlt also weniger als der Aermere. Indem man eine „Einzige Taxe" einführt und diese ans Thor verlegt, entrichtet Jedermann ohne Unterschied dieselbe Abgabe.

Es sollen noch einige Detail-Verbesserungen vorgenommen werden. Verbesserungen sind nothwendig und werden dankbar angenommen werden, aber der Grundgedanke ist, nach meiner Ansicht, verfehlt. Erstlich, das kann nicht oft genug wiederholt werden, profitirt von der kleinen Steuerherabsetzung nur der Detaillist; zweitens würde sie in keinem Falle dem Weinbauer zugute kommen können, dieser fordert 100 Francs, 110 Francs, 120 Francs, was ihm recht oder möglich ist, sagt aber nicht, für die Stadt Orleans soll es $101\frac{3}{4}$ sein, da man dort die Taxe um $1\frac{3}{4}$ heruntergesetzt hat, aus demselben Grunde verlange ich von Angers $102\frac{1}{4}$, von Poitiers $103\frac{1}{4}$ Francs. Jedenfalls müssen wir Weinconsumenten zahlen, was die Concurrenz dem Producenten zu fordern erlaubt, und gerade jetzt, wo die Concurrenz fast — Null ist und der Wein vier- bis fünfmal so viel kostet, als vor zwanzig Jahren, geht die Steuer spurlos vorüber. Heute wird die Taxe um 2 Francs herabgesetzt, morgen steigt der Wein um 20 Francs und viel darüber oft.

Vieles ließe sich noch in demselben Sinne sagen, aber es wäre zwecklos. Ich begnüge mich daher zum Schlusse, nur anzudeuten, daß es viel klüger gewesen wäre, statt der unfühlbaren Weinsteuer-Verminderung die Registrirungs-Taxen herabzusetzen. Jährlich klagt der Justizminister, daß die Proceßgebühren den Werth der kleineren Objecte oft übersteigen, und seit Jahren verhallt seine officielle Klage in den Wind. Da ist aufzuräumen. Ja wenn die betreffenden Schuldner einen Deputirten zu wählen hätten! Aber das haben sie nicht, und so müssen sie warten, bis die Reihe an sie kommt.

M. B.

Oesterreichisch-Ungarische Bank.

Stand vom 7. Mai 1880.

	Gulden Oesterr. Währ.	Veränd. f. d. Stande vom 30. April 1880. Gulden Oest. Währ.
Activa.		
Metallschatz	168.951,074 . 75·5	— 619,157 . 12
In Metall zahlbare Wechsel	20.501,576 . 18	+ 14,954 . 84
Escomptirte Wechsel und Effecten: in Wien . . . fl. 50.306,166 . 89; in den österr. Filialen „ 28.704,725 10; in Pest „ 20.340,172 85; in den ungar. Filialen „ 8.933,785 . 23	108.284,850 . 7	+ 188,663 . 22·5
Darlehen gegen Handpfand: in Wien . . . fl. 9.991,300 . —; in den österr. Filialen „ 6.294,600 . —; in Pest „ 3.207,500 . —; in den ungar. Filialen „ 1.884,300 . —	21.377,700 . —	— 1.428,300 . —
Eingelöste verfallene Effecten und Coupons von österreichischen u. ungarischen Staats- und Landesschulden	1.172,248 . 90·5	+ 1.161,876 . 0·5
Staatsnoten	1.781,099 . —	— 373,770 . —
Darlehensschuld der Staatsverw. der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder nach dem Gesetze vom 27. Juni 1878 (R. G. Bl. Nr. 65)	79.748,918 . 78	—
Hypothekar-Darlehen	105.629,802 . 70	+ 59,140 . 22
Börsenmäßig angekaufte Pfandbriefe der Bank	4.821,382 . 5	+ 104,515 . 85
Effecten des Reservefonds	17.406,822 . 54·5	— 200,751 . 1
Effecten, angekauft aus den laufenden Erträgnissen	5.190,000 . —	+ 500,000 . —
Effecten des Pensionsfonds	3.294,034 . 13	—
Gebäude in Wien und Pest, dann gesammter Fundus instructus	2.910,391 . 15	—
Auslagen	830,781 . 75·5	+ 36,202 . 54
Sonstige Activa	1.484,861 . 2	— 91,256 . 82·5
	543.385,508 . 9	
Passiva.		
Actien-Kapital	90.000,000 . —	—
Reservefonds	18.162,060 . 73·5	—
Banknoten-Umlauf	317.247,380 . —	— 849,460 . —
Giro-Guthaben	153,504 . 94	+ 137,774 . 59
Andere sofort fällige Verbindlichkeiten	2.348,109 . 8	— 293,060 . 74·5
Pfandbriefe im Umlaufe	105.318,155 . —	+ 145,000 . —
Pensionsfonds	3.294,033 . 13	—
Ueberträge vom Jahre 1879, laufende Erträgnisse und Eingänge auf Verzinsung der Pfandbriefe	6.364,991 . 55·5	+ 309,203 . 74·5
Sonstige Passiva	496,623 . 66	— 47,840 . 27·5
	543.385,508 . 9	

Wie sich nunmehr zeigt, wurde die bedeutende Steigerung des Escomptes, welche gegen Schluß des Monats April eintrat, fast ausschließlich durch Einreichungen zur Deckung des Bedarfes für den Mai-Coupon herbeigeführt. In der ersten Woche des laufenden Monats ergab sich wol noch eine Vermehrung des Wechsel-Portefeuilles um 188,663 fl., die Darlehen gegen Handpfand fielen jedoch um 1·42 Millionen Gulden, so daß sich der commerzielle Anspruch um 1·24 Millionen Gulden verminderte. Die Bank hatte jedoch für verschiedene andere Geschäftszweige, insbesondere zur Einlösung verfallener Effecten von Staats- und Landesschulden, im Ganzen 2·26 Millionen Gulden auszulegen; diesen Auslagen stehen Eingänge im Betrage von 0·8 Millionen Gulden gegenüber, so daß 1·4 Millionen Gulden zu decken waren. Die Bank verwendete hiezu 0·61 Millionen Gulden in Silber und 0·8 Millionen Gulden aus den Eingängen im Lombard, es verblieb daher von der Abnahme im Escompte und Lombard ein Betrag von rund 0·4 Millionen Gulden. Um so viel nahm denn auch die Papier-Circulation ab. Der Banknoten-Umlauf fiel nämlich um 0·84 Millionen Gulden, an Staatsnoten flossen jedoch 0·37 Millionen Gulden ab. Die reine Reserve belief sich am 7. d. M. auf 51·7 Millionen Gulden gegen 51·47 am 30. April, die verfügbare Notenmenge auf 53·48 Millionen Gulden, die Gesammt-Reserve auf 73·98 Millionen Gulden gegen 74·1 Millionen Gulden am Schlusse des Vormonats.

Am 7. Mai 1879 betrug der Banknoten-Umlauf 286·04 Millionen Gulden. Im Escompte waren 83·04 Millionen Gulden, im Lombard 23·94 Millionen Gulden investirt. Die reine Reserve berechnete sich damals auf 76·71 Millionen Gulden, die Gesammt-Reserve auf 93·85 Millionen Gulden.

Wien, 11. Mai.

[Die österreichische Handelspolitik.] Der Vertrag zwischen Deutschland und Oesterreich, diese in Paragraphen eingerahmte Null, wie ihn Bamberger nannte, bildet fortwährend den Gegenstand der Discussion im österreichischen und im ungarischen Parlamente. Die österreichische Regierung ist zur Vorkämpferin der Schutzzöllner geworden, während die ungarische das conservirende Element darstellt. Freilich waren die letzten Erklärungen, welche der Handelsminister Kemeny im Schoße der liberalen Partei abgegeben hat, sehr wenig befriedigend. Er perhorrescirt zwar eine allgemeine Zollreform, aber er deutet an, daß er einzelne Concessionen an die österreichischen Protectionisten machen würde, wenn er als Gegengeschenk die Bewilligung eines Mehlzolles im Ausmaße des im deutschen Tarife aufgestellten erhielte. Wenn das Ziel der ungarischen Regierung nur darin besteht, für Industriezölle Agrarzölle einzutauschen, so will sie nur ein Uebel für ein anderes kaufen. Aber ganz besonders muß sich die österreichische Bevölkerung gegen solche Tendenzen verwahren. Im Abgeordnetenhause erhebt sich stets ein lebhafter Widerstand, so oft eine Erhöhung des Petroleum- und Kaffeezolles angeregt wird, weil man mit Recht jede Vertheuerung der nothwendigsten Lebensmittel perhorrescirt. Würde ein Mehlzoll ohne Verbindung mit den schutzzöllnerischen Aspirationen als eine Finanzmaßregel beantragt werden, so würde sich auch ohne Rücksicht auf die finanztechnischen Einwendungen ein Sturm gegen die Belastung der ärmsten Bevölkerung, gegen die Erschwerung der Existenz-Bedingungen erheben. Da aber die Wünsche einzelner Fabrikanten gefördert werden sollen, da es die heilige Sache des Protectionismus gilt, ist der Mehlzoll in Oesterreich feil für die Aufhebung des Appretur-Verfahrens und für die Erhöhung der Tuchzölle. Man beruft sich stets darauf, daß aus Deutschland nach Oesterreich eine starke Einfuhr von Mehl stattfinde und daß es die wirksamste Repression wäre, diesen Import zu verhindern. Wenn man genauer untersuchen wird, so wird vielleicht gefunden werden, daß es sich hauptsächlich um die Einfuhr solcher Mehlsorten handelt, welche wegen ihrer geringeren Qualität dem Consum der ärmeren Bevölkerung dienen. Die Lücke, welche durch die Erschwerung dieser Zufuhr entstehen müßte, könnte durch das höherstehende ungarische Mehl gar nicht ausgefüllt werden. Es würden eben Surrogate, wie schon oft in Zeiten der Theuerung, verbraucht werden. Der Mehlzoll bedeutet demnach eine Verschlechterung in der Ernährung, die noch potenzirt würde durch die Verschlechterung in der Kleidung, die eine Folge der von Oesterreich angestrebten Zollerhöhungen sein müßte. Sind das wirklich die Ziele der Handelspolitik?

[Appretur-Verfahren.] Der volkswirthschaftliche Ausschuß hat, wie wir bereits gemeldet haben, beschlossen, dem Abgeordnetenhause eine Resolution wegen Aufhebung des Appretur-Verfahrens zur Annahme zu empfehlen. In derselben wird gefordert, daß vom Juli 1881 an alle Waaren, für welche bisher im Veredlungswege Begünstigungen eingeräumt worden sind, dem allgemeinen Zolltarife unterworfen sein sollen. Die Regierung wünscht dringend, daß diese Resolution, welche schon im Ausschusse nur mit sehr geringer Mehrheit acceptirt wurde und den Intentionen der Schutzzöllner entspricht, acceptirt werde. Dessenungeachtet ist das Schicksal derselben noch zweifelhaft, und es ist sehr leicht möglich, daß der Antrag in der morgigen Sitzung des Abgeordnetenhauses abgelehnt wird. Eine Verwerfung desselben wäre ein Triumph der volkswirthschaftlichen Interessen über die particularistischen Sonderwünsche.

[Theiß-Regulirungs-Lose.] Die Wiener Börsekammer sprach sich in der heutigen Plenarsitzung für die Notirung der Theiß-Regulirungs- und Szegediner Prämien-Obligationen aus und beschloß, eine Kundmachung zu erlassen, wonach ein Börsenschluß 5000 fl. Nominale zu betragen hat und die von der ungarischen Staatscontrolcasse über die Obligationen hinausgegebenen Interimsscheine ohne Unterschied der Kategorie und der Ausgabsstelle lieferbar sind. Der Regierungsvertreter erklärte, daß das Finanzministerium die Notirung genehmige. Die Einführung der Theiß-Regulirungs-Lose an der Börse wird morgen erfolgen.

[Kettenschifffahrt auf der oberen Donau.] Das von der Donau-Conferenz am letzten Samstag gewählte Vollzugs-Comité trat gestern Abends zur ersten Sitzung zusammen, in welcher zunächst die Constituirung vorgenommen wurde. Zum Vorsitzenden wurde Professor Eduard Sueß gewählt. Sodann wurde eine allgemeine Discussion darüber eröffnet, welche Schritte zur Erreichung des dem Comité gesetzten Zieles einzuleiten seien. Die nächste Aufgabe des Comités ist die Agitation. Naturgemäß richtet sich bei dem Projecte der Kettenschifffahrt auf der Donau die Aufmerksamkeit des Comités in erster Linie auf die Donau-Dampfschifffahrt-Gesellschaft, welche einerseits schon den gegenwärtigen Verkehr zwischen Wien und Ulm beherrscht, andererseits ein Interesse daran hat, kein Concurrenz-Unternehmen erstehen zu sehen. Die fremden Delegirten conferirten denn auch schon am Samstag mit Director Cassian; es ist jedoch klar, daß diese Conferenz den Rahmen eines blos informativen Meinungsaustausches nicht überschritt. Die Delegirten konnten Herrn v. Cassian ebensowenig einen positiven Antrag stellen, als dieser ihnen. Von großer Wichtigkeit ist die Stellung, welche die Regierungen von Württemberg und insbesondere Bayern in der Kettenfrage einnehmen werden. Nach den bisherigen Kundgebungen ist wol Aussicht vorhanden, daß sich dieselben dem Unternehmen günstig zeigen werden. Sache der bayrischen und württemberg'schen Delegirten ist es, dem Comité in dieser Beziehung Gewißheit zu verschaffen. Die Stellung der österreichischen Regierung wurde schon in der Conferenz am vergangenen Samstag vom Sectionsrathe Dr. Wörz klar präcisirt. Sie stellt der Legung einer Kette keine Hindernisse entgegen, sie würdigt die Vortheile der Kettenschifffahrt im vollen Maße — eine Staatsgarantie oder eine sonstige finanzielle Unterstützung dürfte sie jedoch kaum gewähren. Die Staatsgarantie oder Staatssubvention wird übrigens nicht einmal für Bayern und Württemberg als unumgänglich nothwendig in Aussicht genommen; im Gegentheile wünscht das Comité im Interesse der freien Beweglichkeit des Unternehmens, dieser Nothwendigkeit enthoben zu sein. Das Comité ist auseinandergegangen, ohne den Zeitpunkt und Ort der neuerlichen Zusammenkunft zu bestimmen. Vorläufig werden sich die Delegirten der verschiedenen Staaten auf den schriftlichen Verkehr beschränken. Eine gemeinsame Sitzung wird erst dann ausgeschrieben werden, wenn positive Vorschläge vorliegen und zu berathen sein werden.

[Reform der Zuckersteuer.] Die Regierung begleitete die von uns bereits besprochene Zuckersteuer-Novelle mit einem Motivenberichte, welcher erst heute zur Vertheilung kam. Der Bericht schildert zunächst die bekannte Genesis der neuen Vorlage und erläutert sodann die wesentlichen Bestimmungen derselben. Der Bericht hebt hervor, dem neuen Gesetze liege ebenso wie dem Gesetze vom Jahre 1878 der Gedanke zu Grunde, daß der Rübenzucker-Industrie die allzu große Begünstigung, zu der sie durch das System der Steuerpauschalirung auf Kosten des Staatsschatzes gelangt ist, allmälig entzogen werden müsse. Die Regierung kann sich jedoch auch heute zu einem andern Besteuerungsmodus, namentlich zur Product-Besteuerung, nicht entschließen, weil sie diesen Uebergang für unvermittelt und darum für gefährlich hält. Das Pauschalirungs-System hatte bisher außer der Schädigung der Staatsfinanzen auch noch andere Nachtheile zur Folge. Das alte Gesetz nimmt als Grundlage der Besteuerung die tägliche Leistungsfähigkeit der Diffusions-Gefäße per Hektoliter Rauminhalt an. Die Leistungsfähigkeit hängt aber von der Zahl der täglichen Füllungen des Gefäßes ab. Darauf wurde nicht Rücksicht genommen. Einzelne Fabriken wußten nun die Production dadurch zu erhöhen, daß sie die Zahl der Füllungen erhöhten; während die eine Fabrik täglich blos 55 Füllungen vornahm, fanden in einer andern 100 Füllungen statt. Auf diese Weise wurde das Diffusions-Verfahren beschleunigt, das heißt die Zucker-Production wider Vermuthen gesteigert und eine Ungleichmäßigkeit der Steuerbelastung herbeigeführt. Die forcirte Ausnützung der Diffusions-Gefäße hatte weiter eine ungenügende Ausbeutung des Zuckergehaltes der Rübe, die von Betriebs-Periode zu Betriebs-Periode eingetretene Vermehrung der Diffusions-Batterien einen volkswirthschaftlich unfruchtbaren Kapitalsaufwand zur Folge. Die neue Vorlage berücksichtigt daher auch die Zahl der täglichen Füllungen. Jedenfalls müssen 50 Füllungen versteuert werden; werden mehr Füllungen vorgenommen, so steigt auch die Steuervorschreibung. Zur Messung der Füllungen dienen die Zählapparate, welche jede Fabrik auf eigene Kosten beizustellen hat. Zur Orientirung über den Stand und die Entwicklung der Rübenzucker-Erzeugung in Oesterreich-Ungarn enthält der Motivenbericht zwei Ausweise, einen über die Zahl der Fabriken und deren Apparate, einen zweiten über die Ergebnisse der Zuckerbesteuerung und des Zuckerzolles seit 1863. Der erste Ausweis lehrt, daß die Zahl der Diffusions-Fabriken von Jahr zu Jahr stieg. Im Ganzen bestanden in der Periode 1879/80 226 Fabriken (wie im Vorjahre); hievon waren 22 (gegen 27 in der Campagne 1878/79) sogenannte Preßfabriken und 204 (gegen 199) Diffusions-Fabriken. Die Zahl der Diffusions-Gefäße stieg von 1801 auf 1867, und deren Leistungsfähigkeit hob sich, obwol der Rauminhalt von 18,423 auf 11,257 Hektoliter reducirt wurde, von 202,299 auf 202,540 Meter-Centner. Aus den obigen Bemerkungen wird man begreifen, warum die Gefäße vermehrt, der Rauminhalt verringert wurde. Je geringer das Gefäß ist, desto mehr Füllungen sind möglich und desto größer ist die Leistungsfähigkeit; je geringer aber der Rauminhalt, desto geringer fällt die Steuervorschreibung aus. Der Ausweis über die Steuer-Ergebnisse und den Zoll ergibt folgende Daten: 1875/76: Steuer und Zölle 9.446,744 fl., Restitutionen 9.472,991 fl., Deficit 26,247 fl.; 1876/77: Steuer und Zölle 10.876,187 Gulden, Restitutionen 10.479,973 fl., Ertrag 396,214 fl.; 1877/78: Steuer und Zölle 16.686,058 fl., Restitutionen 15.335,217 fl., Ertrag 1.350,841 fl.; 1878/79: Steuer und Zölle 20.656,855 fl., Restitutionen 18.960,724 fl., Ertrag 1.696,131 fl. Im Jahre 1878 trat ein neues Zuckersteuer-Gesetz in Wirksamkeit, vermöge dessen der Staatsverwaltung ein Reinertrag von 6 Millionen Gulden zugesichert wurde; die Fabrikanten hatten daher für 1878/79 4.303,868 fl. nachzuzahlen. Die verarbeitete Rübenmenge stieg von 12·93 Millionen Meter-Centnern in der Periode 1875/76 constant bis auf 28·28 Millionen Meter-Centner im Jahre 1878/79. Diese Ziffern bedürfen keines Commentars, sie sind eine vernichtende Kritik des Pauschalirungs-Systems.

[Bau der Arlbergbahn.] Im Handelsministerium finden jetzt fast täglich Berathungen über die Modalitäten statt, unter denen der Bau der Arlbergbahn in Angriff genommen werden soll. Eine Uebereinstimmung der Ansichten scheint jedoch bis jetzt noch nicht erzielt worden zu sein. Die Staats-Baudirection, respective deren Chef, Baudirector Lott, vertritt nach wie vor die Ansicht, daß die Regierung die Installation der Bohrmaschinen und den Beginn der Bohrung in eigener Regie vornehmen und erst später die Arbeiten im Offertwege vergeben solle, während die Fachmänner der General-Inspection für die sofortige Ausschreibung einer Concurrenz für die Herstellung des Tunnels plaidiren. Eine Vergebung der Arbeiten für die Zufahrtlinien ist derzeit weder beabsichtigt noch auch möglich, da ein zu diesem Zwecke brauchbares Detailproject noch nicht vorhanden ist. Sobald daher die Sanction der Gesetze über den Bau und die Geldbeschaffung für das Erforderniß des laufenden Jahres erfolgt ist, wird zunächst an die Completirung des Projectes geschritten werden, und dürfte die Besetzung der ganzen Strecke jedenfalls im Laufe des Monats Juni erfolgen. Das technische Hilfspersonal, welches hiefür erforderlich ist, soll indeß blos gegen viermonatliche Kündigung aufgenommen werden, um einem eventuellen Pauschalbau nicht zu präjudiciren.

[Eine Beleidigung der Rentencoulisse.] Ueber den von uns neulich berichteten Vorfall auf der Börse erfahren wir, daß derselbe durch eine mißverstandene Aeußerung des betreffenden Bankiers veranlaßt wurde, mit deren Aufklärung die beschwerdeführenden Personen sich zufriedengestellt erklärten. Auch das Ordnungs-Comité der Börse hat in seiner in Folge der erstatteten Anzeige abgehaltenen Sitzung befunden, daß durch den Vorfall weder die Ordnung an der Börse gestört, noch auch der Anstand in irgend einer Weise verletzt worden sei. Einen Vortheil hat aus der Angelegenheit in jedem Falle der Verein zur Unterstützung verarmter Börsenbesucher gezogen, dem der betreffende Bankier einen Betrag von 500 fl. als freiwillige Spende zugesendet hat.

[Falliment der Gebrüder Fürth.] Vom Handelsgerichte wurde heute der Concurs eröffnet über das Vermögen der Firma Gebrüder Fürth, Bau- und Tischlerholz-Händler in Wien, und der öffentlichen Gesellschafter Ludwig Fürth und Emil

Fürth. Zum Concurscommissär wurde Rathssecretär Dr. Mayerhofer, zum provisorischen Masseverwalter Advocat Dr. August Schimak bestellt und die Wahltagsatzung auf den 19. Mai, Vormittags 11 Uhr, der Anmeldungstermin bis 10. Juli und die Liquidirungs-Tagsatzung auf den 22. Juli, Vormittags 11 Uhr, anberaumt. Die Firma Gebrüder Fürth ist schon seit mehreren Jahren auf dem hiesigen Platze etablirt und befaßte sich hauptsächlich mit Lieferungen an Tischler und Zimmermeister. In dieser Branche war das Geschäft der in Concurs gerathenen Firma jedenfalls eines der hervorragendsten in Wien. Die Passiven dürften nicht viel weniger als 500,000 fl. betragen; der Wiener Platz ist an denselben jedoch nur in verhältnißmäßig geringem Maße betheiligt, in stärkerem Maße die Holzproducenten aus der Provinz. Die größten Gläubiger dürften die in Deutschland seßhaften Verwandten und ein Münchener Bank-Institut sein, das mit den Gebrüdern Fürth in reger Geschäftsverbindung stand. Die Unionbank besitzt unter Giro der Gebrüder Fürth circa 29,000 fl. Rimessen, welche sie von dieser Firma in Escompte genommen hat, ist sonach durch das Portefeuille und überdies noch durch die Garantie der Firma Wilmersdörfer in Bayreuth, Schwiegervaters des einen Gesellschafters, gegen jeden Verlust geschützt.

[Allgemeine Versorgungsanstalt.] In Graz hat sich ein Verein gebildet zur Erzielung von Abänderungen der Statuten der mit der Ersten Oesterreichischen Sparkasse verbundenen Allgemeinen Versorgungsanstalt. Dieser Verein, der bis jetzt 237 Mitglieder mit einer Kapitals-Repräsentation von 103,617 fl. zählt, hat in seiner am 27. April abgehaltenen constituirenden General-Versammlung beschlossen, an den neugewählten Ober-Curator Herrn Nikolaus Dumba eine Adresse zu richten, in welcher er einen detaillirten Ausweis über das Gesellschaftsvermögen und die Gestattung der Einsicht in denselben verlangt. Desgleichen wird eine Prüfung der Rechnungen des neuen Geschäftszweiges, der Leibrenten-Versicherung für Fremde, und Einsichtnahme in dieselben gewünscht.

[Rumänische Eisenbahn.] Wie wir der in Bukarest erscheinenden „Epoche" entnehmen, wurde daselbst vergangenen Dienstag auf dem Tirgovester Bahnhofe seitens des General-Directors Herrn Seebold die formelle Uebergabe der Verwaltung und des Betriebes der Rumänischen Eisenbahn an die Herren Colonel Falcoianu und E. Statescu, als die von der rumänischen Regierung ernannten Directoren dieser Bahn, vollzogen. Herr Falcoianu nahm bei dieser Gelegenheit Veranlassung, an die versammelten Oberbeamten eine Ansprache zu richten, in welcher er der verschiedenen Verwaltungskrisen gedachte, welche die Rumänische Eisenbahn seit einer Reihe von Jahren durchzumachen hatte, und daß nunmehr ein Zustand der Stabilität platzgegriffen habe, wodurch auch die Stellung der Beamten eine weit gefestigtere geworden sei. Unter Hinweis auf die Thatsache, daß die geringe Zahl geschulter Eisenbahn-Beamten in Rumänien kaum für die in Betrieb befindlichen, geschweige denn für die noch zu erbauenden Linien hinreichte, suchte Herr Falcoianu die Befürchtung der Functionäre nichtrumänischer Nationalität, daß deren Entlassung bevorstünde, zu zerstreuen und forderte dieselben auf, ihren Amtspflichten unbeirrt auch künftig mit gewohntem Eifer zu obliegen.

[Wiener Creditverein der Allgemeinen Depositenbank.] Heute fand die achte Plenarversammlung der Theilnehmer am Creditvereine der Depositenbank statt. Der vom Director Groag vorgetragene Geschäftsbericht pro 1879 constatirt, daß die allgemeine Situation der Entwicklung des Vereins nicht günstig war; zwar hatte der Verein eine Zunahme um acht Firmen mit benützbaren Crediten von 76,500 fl. zu verzeichnen, doch zeigte sich in der Escomptirung eine Abnahme von mehr als 1 Million Gulden bei einer um 1¼ Million Gulden zurückgegangenen Einreichung. Die Anstalt hat dem Vereine im Jahresdurchschnitte ein Kapital von 1.890,000 fl. zu 4 Percent zur Verfügung gestellt. Trotz dieses billigen Geldes ist der resultirende Gewinnantheil des Creditvereins um 1000 fl. zurückgeblieben, eine Folge der schwächeren Escomptirung bei billigeren Escomptesätzen. Nachdem die Abschätzung der Pendenzen keine weitere Inanspruchnahme des Fonds befürchten läßt, beschloß der Ausschuß mit Rücksicht auf §. 14 der Statuten, mit der Rückzahlung der seinerzeit eingeforderten Ergänzungsleistungen zum Hilfsfonds zu beginnen. Der heutige Activstand des Fonds ermöglicht eine solche in der Höhe von 25 Percent der unterm 2. Juni 1876 ausgeschriebenen zweipercentigen Nachzahlung an die berechtigten Theilnehmer. Die Anstalt wird diese Quote vom 15. Mai ab an die Bezugsberechtigten zur Auszahlung bringen. Der Bericht wurde beifällig zur Kenntniß genommen und auf Antrag der Rechnungs-Revisions-Commission der Rechnungsabschluß pro 1879 genehmigt und dem Ausschusse das Absolutorium ertheilt. In den Ausschuß wurden gewählt die Herren: Moriz Glück, K. B. Naumann, Jacob Charmatz, Jul. Göczi, Hermann Hochsinger, Stephan Kruesz, Max Quittner; in die Rechnungs-Revisions-Commission die Herren: Max Duschnitz, Karl Fromme, Johann Haader, Heinrich Krall und J. Saxl.

[Die Actien-Gesellschaft der hydraulischen Kalk- und Portland-Cement-Fabrik zu Perlmoos, vormals Angelo Saullich] hielt heute unter Leitung des Vice-Präsidenten Paul R. v. Schoeller ihre (8.) ordentliche General-Versammlung. Der pro 1879 erstattete Geschäftsbericht des Verwaltungsrathes constatirt mit Befriedigung, daß sich der Absatz des Portland-Cementes im abgelaufenen Jahre nicht unbeträchtlich vermehrt und in Folge dessen auch der Rechnungsabschluß günstiger gestaltet hat. Dieser ergibt pro 1879 einen Bruttogewinn von 204,666 fl. und einen verwendbaren Reingewinn von 128,667 fl., welcher sich nach Hinzurechnung des Gewinnvortrages vom Vorjahre auf 187,130 fl. erhöht. Hievon kommen im Sinne der Statuten die fünfpercentige Actien-Dividende per 110,000 fl., ferner 933 fl. für den Reservefonds und 1867 fl. für Tantième des Verwaltungsrathes und der Direction in Abzug, so daß noch ein Betrag von 24,330 fl. verfügbar bleibt. Der Verwaltungsrath beantragt, hievon 22,000 fl., das ist 1 fl. per Actie, als Superdividende zu vertheilen und die noch erübrigenden 2330 fl. pro 1880 vorzutragen. Nachdem der Januar-Coupon mit 88,000 fl., das ist 4 fl. per Actie, eingelöst worden, würde sonach der Juli-Coupon mit 2 fl. per Actie, das ist im Ganzen mit 44,000 fl., zur Einlösung kommen. Der Antrag wurde nach Ertheilung des Absolutoriums ohne Debatte angenommen. Die ausscheidenden Verwaltungsräthe Wilhelm v. Lindheim und Joseph Neumüller wurden, sowie die Revisoren Philipp v. Schoeller und V. v. Miller, wiedergewählt.

[Mährisch-schlesische Centralbahn.] Die (neunte) ordentliche General-Versammlung der Mährisch-schlesischen Centralbahn wurde heute unter Vorsitz des Verwaltungsraths-Präsidenten Arthur Mayer v. Also-Rußbach abgehalten. Nach dem Berichte des Verwaltungsrathes ist aus dem Betriebe des Unternehmens ein Ueberschuß von 114,249 fl., um 18,914 fl. mehr als im Vorjahre, in Folge der Steigerung des Frachtenverkehrs, sowie von Ersparnissen im Betriebs- und Verwaltungsdienste zu verzeichnen. Auf die Frachtenerhöhung hat die Eröffnung der Staatsbahn Kriegsdorf-Römerstadt Einfluß genommen. Um diese Resultate zu stabilisiren, hat der Verwaltungsrath die Verkehrsbeziehungen zu den anschließenden Nachbarbahnen gefestigt und sei der Eintritt der Bahn in die neu erstellten, ostdeutsch-österreichischen und deutsch-österreichischen Verkehrsverbände bevorstehend. Bezüglich der Kosten aus dem Pachtverhältnisse mit der Oberschlesischen Eisenbahn rücksichtlich der Betriebsstrecke Ziegenhals-Landesgrenze ist eine Vereinbarung noch im Laufe dieses Jahres zu gewärtigen. Der Verkehr auf der Staatsbahn Kriegsdorf-Römerstadt gestaltete sich im ersten Betriebsjahre recht befriedigend. Von den Betriebseinnahmen per 23,376 fl. resultirte für die Mährisch-schlesische Centralbahn vertragsmäßig ein Betrag von 22,027 fl., d. i. um 2527 fl. mehr als das mit 19,500 fl. stipulirte Minimum des Betriebskostenersatzes, während der Ueberschuß von 1348 fl. an die Staatsverwaltung abgeführt wurde. Die Flügelbahn Erbersdorf-Würbenthal, deren Ausbau die Staatsverwaltung im abgelaufenen Jahre begonnen, dürfte bis zum Schlusse dieses Jahres dem Betriebe übergeben werden, und hat sich der Verwaltungsrath dem Handelsminister gegenüber bereit erklärt, bezüglich der Mitbenützung des Anschlußbahnhofes in Erbersdorf, sowie des Betriebes dieser Strecke analog wie bezüglich der Linie Kriegsdorf-Römerstadt eine Vereinbarung zu treffen. In Folge des Erlöschens der Concession für die Strecke Troppau-Blarapaß konnte an die Auflösung des sogenannten Refundirungs-Objectes, bestehend in den angefangenen Bauten auf der Theilstrecke Troppau-Zauchtl, geschritten werden, und wurde die Auseinandersetzung mit den betreffenden Grundeigenthümern durchgeführt. Auch war es dadurch möglich, 34 Stück Personenwagen an die Eisenbahn-Gesellschaft Wien-Aspang zu verkaufen. Es folgt nun der Bericht des Revisions-Ausschusses, welcher die Ertheilung des Absolutoriums beantragt. In der sich hieran schließenden Discussion beanstanden die Actionäre Radda, Artmann und Quellmalz die Höhe der Functionsbezüge des Verwaltungsrathes, welche mit 8500 fl. eingestellt sind, sowie die Buchung einzelner Bilanzposten. Der letztgenannte Actionär beantragt die Einberufung einer außerordentlichen General-Versammlung mit der Tagesordnung: Neuwahl des Verwaltungsrathes und Statuten-Aenderungen. Diese letzteren sollen im Wesentlichen die Zahl der Verwaltungsräthe, die Regelung ihrer Bezüge und die Erleichterung des Beschlusses auf Auflösung der Gesellschaft betreffen. Der Vorsitzende und der Revisor Dr. Alois Redlich geben Aufklärungen hinsichtlich der von der Opposition bemängelten Bilanzposten, worauf dem Verwaltungsrathe das Absolutorium mit allen gegen 30 Stimmen ertheilt wurde. Hierauf wurde die Herabsetzung der Functionsbezüge des Verwaltungsrathes auf den Maximalbetrag von 4000 fl. mit Majorität beschlossen. Der Antrag auf Einberufung einer außerordentlichen General-Versammlung für die erste Hälfte des Monates Juni wurde mit 339 gegen 137 Stimmen angenommen. Zu Revisoren wurden die Herren J. E. Radda, F. X. Link und Dr. Heinrich Grünebaum gewählt. Die auf der Tagesordnung stehende Ersatzwahl in den Verwaltungsrath wurde mit Rücksicht auf die bevorstehende außerordentliche General-Versammlung vertagt.

[Süddeutscher Eisenbahnverband.] Zu Theil I, allgemeine Bestimmungen für den Güterverkehr im süddeutschen Eisenbahnverbande, ist ein I. Nachtrag erschienen, welcher Abänderungen der Tarifbestimmungen und der Güter-Classification enthält. Dieser Nachtrag erliegt bei den Verbandsverwaltungen und deren Verbandsstationen, und kann auch namentlich bei der Verkehrs-Direction der Oesterreichischen Staatsbahn-Gesellschaft in Wien, Pestalozzigasse Nr. 8, bezogen werden.

[Falliments-Nachricht.] Vom Landesgerichte Wien wurde der Concurs eröffnet über das Vermögen des Johann Kabil, Baumeisters, Brandmayergasse Nr. 3. Zum Concurs-Commissär wurde Landesgerichts-Adjunct Joseph Peutlschmied und zum einstweiligen Masseverwalter Hof- und Gerichtsadvocat Dr. Friedrich Neumann bestellt. Die Wahl des definitiven Masseverwalters, dessen Stellvertreters und des Gläubigerausschusses findet am 22. Mai, 11 Uhr Vormittags, statt. Anmeldungstermin 11. Juni. Die Liquidirungs-Tagfahrt ist auf den 19. Juni, 11 Uhr Vormittags, anberaumt.

Banknachrichten.

In dem neuen Verzeichnisse der bei der Deutschen Reichsbank belehnbaren Effecten sind von österreichischen und ungarischen Papieren blos die österreichische und ungarische Goldrente aufgeführt.

Die Graz-Köflacher Eisenbahn- und Bergbau-Gesellschaft schreibt ihre diesjährige General-Versammlung auf den 28. Mai aus. Auf der Tagesordnung befinden sich neben den gewöhnlichen Verhandlungs-Gegenständen auch Statuten-Aenderungen, deren wichtigste sich auf die Creirung von Seconde-Actien beziehen. (S. Inserat.)

Verlosung.

[Graf Keglevich-Lose. — Fortsetzung.] Je **10** fl. CM. gewinnen: Nr. 10737 10748 10822 10836 10892 10914 10958 10978
11007 11018 11081 11134 11148 11168 11204 11243 11260 11272
11368 11528 11619 11625 11698 11702 11781 11791 11859 11906
11917 12015 12037 12049 12114 12147 12168 12176 12204 12239
12259 12296 12328 12329 12383 12389 12442 12491 12492 12554
12558 12623 12669 12696 12705 12744 12789 12790 12823 12873
12906 12930 12983 13063 13072 13075 13225 13351 13358 13375
13421 13479 13498 13520 13526 13555 13649 13737 13774 13815
13857 139 8 13934 14037 14088 14107 14150 14161 14204 14207
14248 14259 14319 14439 14494 14512 14525 14551 14591 14744
14847 14917 14942 15006 15009 15103 15217 15224 15388 15502
15532 15536 15557 15560 15571 15763 16036 16054 16059 16084
16145 16170 16199 16201 16270 16333 16342 16346 16362 16435
16470 16570 16595 16736 16763 16780 16804 16832 16835 16919
16921 16935 17000 17084 17100 17122 17125 17135 17144 17185
17192 17241 17280 17371 17378 17399 17494 17544 17578 17711
17735 17746 17850 17870 17874 17879 17905 17939 17959 18018
18024 18083 18133 18157 18255 18297 18359 18393 18503 18511
18521 18533 18572 18580 18667 18832 18885 18946 18960 19010
19037 19074 19086 19110 19179 19206 19222 19261 19266 19300
19311 19364 19372 19565 19641 19682 19104 19726 19737 19769
19782 19916 19921 19924 19943 19971 20043 20056 20067 20080
20150 20174 20232 20274 20303 20333 20449 20470 20486 20520
20620 20891 20908 20922 20976 20990 21033 21037 21056 21109
21118 21172 21252 21386 21414 21421 21425 21452 21504 21527
21566 21615 21618 21622 21653 21782 21822 21905 21940 21944
21956 21969 21990 22040 22056 22088 22213 22234 22270 22350
22468 22496 22519 22668 22702 22719 22720 22804 22864 22897
22943 22966 23018 23037 23039 23100 23178 23315 23351 23374
23386 23412 13497 23498 23538 23551 23580 23595 23737 23769
23859 23902 23918 23929 23971 24027 24074 24086 24097 24144
24149 24160 24221 24228 24241 24264 24289 24294 24306 24335
24367 24392 24399 24411 24505 24509 24549 24755 24757 24792
24821 24972 24992 25004 25042 35119 25122 25125 25186 25216
25272 25304 25368 25369 25397 25429 25437 25451 25457 25469
25473 25549 25701 25712 25852 25863 25878 25888 25898 25947
25949 25950 25997 26038 26056 26075 26108 26117 26125 26181
26183 26283 26292. (Fortsetzung folgt.)

Amtsblatt vom 11. Mai.

Licitationen. Haus in Neunzen Nr. 4, Holz, Acker und Wiesen (zusammen 8450 fl.), 29. Mai 9 Uhr Vorm., im Hause daselbst. — Hutweide in Tullnerbach (631 fl.), 20. Mai 2 Uhr Nachm., in Hittler's Gasthaus daselbst. — Realität in Gölsen (1600 fl.), 19. Mai 9 Uhr Vorm., im Hofbauernhause daselbst. — Haus in Freundorf Nr. 72 (950 fl.), zwei Gründe (je 180 fl.), 13. Mai 9 Uhr Vorm., im Hause daselbst. — Halblehenhaus in Reisenberg Nr. 44 (4000 fl.), 15. Mai 2 Uhr Nachm., in der Gemeindekanzlei daselbst. — Hausantheil in Wien, am Hundsthurm (7200 fl.), 26. Mai ½9 Uhr Vorm., beim Landesgerichte in Wien, Stadt, Ballhausplatz Nr. 3. — Weingarten (250 fl.), 15. Mai 10 Uhr Vorm., in der Gemeindekanzlei zu Sooß. — Haus in Poppendorf Nr. 7 (3600 fl.), 15. Mai 11 Uhr Vorm., im Hause daselbst. — Halblehen im Dorfe Gichaidt Nr. 5 (4500 fl.), 19. Mai 11 Uhr Vorm., im Hause Nr. 20 daselbst. — Realitäten in Kronau (1000 fl.), 15. Mai 8 Uhr Vorm., beim Ortsvorstande daselbst. — Haus in Wien, Brigittenau Nr. 293 (5000 fl.), 21. Mai ½9 Uhr Vorm., beim Landesgerichte in Wien, Stadt, Ballhausplatz Nr. 3. — Haus in Wien, Himmelpfortgrund Nr. 32 (73,000 fl.), 21. Mai ¾9 Uhr Vorm., beim Landesgerichte in Wien, Stadt, Ballhausplatz Nr. 3. — Hausantheil in Schönau Nr. 5 (2950 fl.), 24. Mai 11 Uhr Vorm., im Hause Nr. 9 daselbst. — Haus in Sooß Nr. 6 (5200 fl.), 25. Mai 10 Uhr Vorm., in der Gemeindekanzlei daselbst. — Haus in Untersiegendorf Nr. 11 (2700 fl.), 20. Mai 9 Uhr Vorm., im Hause daselbst. — Realitäten in Ober-Kreuzstetten (90 fl.), 14. Mai 11 Uhr Vorm., in der Gemeindekanzlei daselbst. — Haus am Rothberg Nr. 106 (4880 fl.), 28. Mai 2 Uhr Nachm., im Hause daselbst. — Weingärten in Eibesthal Nr. 105 (160 fl.), 14. Mai 2 Uhr Nachm., beim Gemeindevorstande daselbst. — Kleinhaus in Klein-Motten Nr. 18 (500 fl.), 21. Mai 10 Uhr Vorm., im Hause daselbst.

Internationaler telegr. Wetterbericht des k. k. meteorol. Central-Observatoriums zu Wien vom 11. Mai 1880, 7 Uhr Morgens.

Stationen:	Luftdruck in Millimeter: 700 +	Luftdruck: Differ. vom Vortag	Temperatur-Grade Celsius: beobachtete	Temperatur: Differ. vom Vortag	Feuchtigkeit %	Windrichtung, Stärke (1—12.)	Bewölkung	Niederschlagshöhe Millim.
Prag	63·1	+ 1·7	4·2	— 1·4	89	NW 1	○	—
Krakau	63·9	+ 4·4	7·0	+ 2·4	85	W 1	●	—
Lemberg	60·4	+ 5·4	10·4	— 3·5	91	NW 1	●	—
Tarnopol	59·4	+ 4·7	10·9	— 0·1	94	NW 1	●	6
Bregenz	58·2	— 1·4	6·7	+ 0·2	86	— 0	●	—
Ischl	59·1	— 1·3	4·0	— 1·2	87	NE 3	○	—
Wien	61·8	+ 2·5	8·0	+ 1·3	72	N 1	○	—
Graz	61·5	+ 3·0	8·6	+ 0·2	68	ENE 1	●	—
Gleichenberg	60·6	+ 2·5	8·6	+ 3·1	77	— 0	●	—
Budapest	60·2	+ 4·8	7·2	+ 0·7	79	W 2	●	3
Unghvar	58·6	+ 5·5	10·6	— 2·1	85	NNE 2	●	—
Debreczin	58·7	+ 5·6	10·4	— 0·2	88	E 2	●	39
Agram	60·8	+ 2·6	10·1	+ 1·6	71	N 1	○	—
Szegedin	61·0	+ 6·0	9·9	+ 0·9	86	— 0	◔	—
Hermannstadt	59·5	+ 6·1	10·1	— 3·4	96	NW 1	R	7
Klagenfurt	60·4	+ 2·4	9·0	— 0·1	73	NE 2	●	1
Riva	59·8	+ 3·5	11·9	— 2·7	87	— 0	●	8
Görz	60·7	+ 3·8	12·2	— 1·6	79	— 0	●	—
Triest	60·4	+ 3·8	13·4	— 0·2	72	E 1	●	1
Pola	59·6	+ 3·0	13·7	+ 0·1	68	E 1	◕	—
Semaphor Porer	59·7	+ 3·9	15·7	+ 3·8	80	NE 2	◕	—
Lesina	59·8	+ 4·6	16·0	+ 2·8	72	ENE 2	◔	1
Semaphor Lissa	59·0	+ 3·9	16·3	+ 1·1	79	SSE 3	◕	—
Punta d'Ostro	60·4	+ 6·0	14·3	— 2·5	68	NE 2	○	—
Ancona	59·8	+ 4·0	17·5	+ 3·0	70	— 0	○	—
Brindisi	59·9	+ 3·9	18·0	0·0	—	NW 2	○	—
Cagliari	58·4	— 1·1	18·0	+ 3·0	—	SE 3	◕	—
Florenz	60·3	+ 4·4	14·0	+ 1·0	—	N 2	◕	—
Moncalieri	—	—	—	—	—	—	—	—
Neapel	61·7	+ 3·6	16·0	+ 2·0	—	N 1	◕	—
Palermo	58·3	+ 1·0	17·0	+ 2·0	—	NE 3	○	20
Rom	60·3	+ 3·4	13·8	— 0·5	74	N 1	◔	—
Taranto	58·8	+ 3·0	17·0	0·0	—	W 2	◔	—
Sumburgh Hd.	70·4	+ 3·3	8·3	0·0	—	NE 4	◕	—
Mullaghmore	64·3	— 3·8	8·3	— 1·1	—	E 5	●	—
Rochepoint	60·5	— 6·6	10·0	0·0	—	ENE 4	◕	—
Scilly	60·8	— 6·0	8·9	— 1·1	—	ESE 4	●	—
Christiansand	70·6	+ 3·8	8·0	+ 3·2	—	SE 2	○	—
Skudesnäes	68·4	+ 4·9	9·2	+ 1·2	—	ENE 6	◑	—
Kopenhagen	64·4	+ 1·5	5·3	— 3·5	—	ENE 6	●	—
Stockholm	68·8	—	7·2	—	58	NE 8	●	—
Hernösand	75·6	—	5·2	—	57	NNE 2	○	—
Uleaborg	71·9	+ 6·0	3·0	+ 2·9	—	WSW 3	○	—
Petersburg	68·7	+ 5·7	4·0	— 0·7	82	NE 2	●	—
Moskau	64·2	+ 2·0	13·8	+ 1·2	70	S 1	◕	—
Kiew	57·6	+ 2·9	15·4	+ 0·5	76	— 0	●	—
Warschau	62·0	+ 6·3	6·6	— 1·9	84	WNW 1	●	—
Grisnez	60·0	— 5·8	9·6	+ 2·9	—	ENE 3	◕	—
Mathieu	58·4	— 7·9	7·7	+ 0·5	—	E 3	○	—
Ile d'Aix	58·7	— 5·0	9·0	+ 1·5	—	ENE 5	○	—
Biarritz	54·6	— 5·2	10·4	+ 1·9	—	S 2	●	—
Perpignan	—	—	—	—	—	—	—	—
Sicié	58·7	+ 2·6	16·8	+ 1·7	—	NE 2	◑	—
Nizza	58·1	+ 2·8	14·2	— 0·6	—	N 1	═	—
Clermont	—	—	—	—	—	—	—	—
Paris	58·7	— 4·9	9·8	+ 3·3	—	NE 1	○	—
Hamburg	65·3	+ 1·8	7·2	— 1·7	74	ESE 3	●	1
Swinemünde	62·5	+ 0·8	5·4	— 3·5	82	NNW 3	●	2
Neufahrwasser	61·8	+ 2·1	6·7	+ 1·6	88	SW 2	●	2
Sylt	65·9	+ 2·4	6·6	— 1·9	80	E 4	◕	—
Berlin	64·0	+ 2·0	8·9	+ 0·3	—	NE 2	◕	—
Leipzig	64·6	+ 1·9	6·3	— 1·2	71	NE 2	◕	—
Karlsruhe	60·2	— 1·8	7·2	+ 0·6	80	NE 2	R	—
München	59·1	— 2·1	6·3	+ 4·0	68	E 6	◔	—
Odessa	56·3	— 0·8	12·7	+ 2·2	95	NNE 1	R	8
Sulina	56·2	— 0·4	13·7	+ 1·3	91	NW 1	R	2
Konstantinopel	—	—	—	—	—	—	—	—

Die Zeichen bei der Bewölkung bedeuten: ○ = klar, ◔ = ¼ bewölkt, ◑ = ½ bewölkt, ◕ = ¾ bewölkt, ● = bewölkt, R = Regen, ✱ = Schnee, ▲ = Hagel, ═ = Nebel, G = Gewitter.

Allgemeine Uebersicht. Das Luftdruckmaximum hat sich gänzlich nach Norden gezogen. Das an der russisch-österreichischen Grenze bestandene Minimum entfernt sich gegen den Kaukasus, während ein neues Minimum über dem Golf von Biscaya aufgetaucht ist. Im Südosten ist das Wetter allgemein noch regnerisch, sonst stellenweise heiter. Temperatur beginnt langsam zu steigen. Oestliche Winde, kühl voraussichtlich.

Waarenberichte.

Vom Waarengeschäfte.

Wien, 11. Mai. [Orig.-Ber.] Getreide. Bei sehr geringem Verkehre war die Tendenz Nachmittags eine unentschiedene. Die Notiz für Herbstweizen schwankte zwischen fl. 10.30 und fl. 10.40 und zeigte sich schließlich nach fl. 10.32½ Geld wieder fl. 10.30 Brief. Andere Termine nominell unverändert.

Angesichts der erhöhten Forderungen, die für prompten Weizen gestellt werden und die dem Export wieder kein Rendement bieten, ruht der Verkehr darin gänzlich.

Brünner Stadtmarkt.

Wien, 11. Mai. [Orig.-Ber.] Bei den vielzähligen Brünner Märkten und bei der neuen, aber sehr unzweckmäßigen Einführung, den Markt mit Samstag zu eröffnen, war es nicht anders möglich, zumal als der Regen sich anhaltend ergoß, daß derselbe träge verlief, indem die kleine Zahl der anwesenden Käufer sich nur schwach am Markte betheiligte. Die Zufuhr von Waaren bewegte sich in größeren Dimensionen, als man erwartete, was den Käufern Veranlassung gab, bezüglich der Preise daraus Vortheil zu ziehen. Der Absatz gestaltete sich im Ganzen unbefriedigend, und mußte Vieles eingelagert werden; die Eingänge waren auch demzufolge schwach und wenig zufriedenstellend. Von Barchenten waren es hauptsächlich Zwittauer Erzeugnisse, welche von hiesigen und zum Theile auch von Pester Grossisten beachtet wurden, allein die erzielten Preise blieben fast durchschnittlich um circa 20 kr. per Stück hinter den Eigenkosten zurück. In der Kattunerie fehlte es an jeder Anregung zu einem frequenteren Geschäfte, es waren aber auch die Eigner zu Preisconcessionen nicht zu bewegen. Sternberger und Schönberger Fabricate waren etwas besser gefragt und fanden einen mäßigen Abzug, dagegen waren Frankstädter, Landskroner und Proßnitzer Erzeugnisse sehr empfindlich vernachlässigt, und blieb jedes Entgegenkommen der Eigner erfolglos. Warnsdorfer Fabricate fanden besonders von Seite einiger Grossisten aus Pest nachhaltigere Beachtung; leider konnten aber bei den abgewickelten Geschäften die Preise die Eigenkosten nicht erreichen. Der Tuchmarkt verlief in einer freundlicheren Stimmung, indem in besseren Tuchsorten, sowie in Costümstoffen und in Bistritzer Erzeugnissen der Verkehr zu etwas gehobeneren Preisen sich befriedigend gestaltete. Der Ledermarkt blieb trotz kleiner Anfuhren unanimirt, und war das Resultat desselben ein sehr begrenztes.

Getreide.

Lemberg, 9. Mai. [Orig.-Ber. von Gedalie Rußmann's Nachfolger.] Bei ausnahmsweise flauem Markte waren die Preise nur schwach gehalten. In der Meinung, die Nachfrage anzuregen, machten Eigner mäßige Concessionen, doch ohne ersichtlichen Erfolg. Das Angebot in Weizen war nur mäßig bei unveränderten Preisen und beschränktem Verkehre. Bei Roggen zeigte sich bessere Kauflust, weßhalb sich auch nachstehende Preise gut behaupteten. Gerste bei kleinem Angebote in guten Sorten besser verkäuflich, abfallende Qualitäten bleiben wenig beachtet. In Hafer und Erbsen kleines Geschäft bei wenig veränderten Preisen. Oelsaaten und speciell Kohlraps verfolgten in der verflossenen Woche eine entschieden festere Tendenz, was wol zumeist den von auswärts einlaufenden Berichten, die mehrfach auftauchenden Befürchtungen für die neue Pflanze Ausdruck geben, als auch dem äußerst geringfügigen Ausgebote zuzuschreiben ist. In den jüngsten Tagen sind mehrere Partien Raps neuer Fechsung zu fl. 11¼ in Parität per August-September-Lieferung geschlossen worden. Wir notiren heute in Parität per 100 Kilogramm netto je nach Qualität: Roth- und Weißweizen fl. 10.80—11.40, Gelbweizen fl. 10.60 bis fl. 11, Roggen fl. 8.85 bis fl. 9.25, Gerste fl. 8.50 bis fl. 9, Hafer fl. 6.80 bis fl. 7, Mais fl. 6.75 bis fl. 7, Cinquantin fl. 7.25—7.40, Wicken fl. 6.40—6.60, Buchweizen fl. 7.50, Grünerbsen fl. 8.50 bis fl. 10, Weißerbsen fl. 8 bis fl. 9.50, kleine Weißbohnen fl. 10.50, Langbohnen fl. 11.75 bis fl. 12, Rohhirse fl. 7.35—7.50, Hirse, geschält fl. 10.75—11.25, Kohlraps fl. 11.50—11.85, Hanfsaat fl. 7.90—8.10, Rothklee fl. 30 bis fl. 38, Thymothee fl. 18—22.

Stettin, 7. Mai. [Orig.-Ber. von Landshoff und Hessel.] Witterung anhaltend trocken, Regen wäre für die hiesige Gegend sehr erwünscht. Weizen in fester Haltung. Hier wurde bezahlt

— Jules de Swert, dessen Oper „Die Albigenser" an verschiedenen deutschen Bühnen mit großem Erfolge gegeben wurde, ist gegenwärtig mit der Composition einer neuen Oper beschäftigt, deren Sujet dem Roman „Kenilworth" von W. Scott entnommen ist.

— Aus Dresden, 9. Mai, wird uns geschrieben: Bizet's Oper „Carmen", der man hier mit großem Interesse entgegengesehen, hat bei der gestern stattgehabten erstmaligen Aufführung im Altstädter Hoftheater keine besonders günstige Aufnahme gefunden; das zahlreich versammelte Publicum — auch König Albert wohnte der Première bei — blieb mehr oder minder kühl. Zum Theile wird dies durch die hiesige Besetzung der Titelpartie erklärlich; nicht nur liegt dieselbe (wie die Partie des Stierfechters für Herrn Bulß) für Frau Schuch zu tief, auch den Charakter der Carmen vermag die geschätzte Künstlerin nicht zu entsprechendem Ausdrucke zu bringen. Weit mehr befriedigte Herr Anton Erl mit seinem schönen lyrischen Tenor als Don José, selbst in dramatischer Beziehung. Die Ausstattung der Oper ist hier eine ungemein reiche; auch hat sie der neue Regisseur, Herr Tetzlaff (früher in Berlin), mit großem Geschick und Geschmack inscenirt.

— „Deutsche Jugend." Dieses gediegene Jugendwerk, in Monatsheften und Bänden, herausgegeben von J. Lohmeyer, unter künstlerischer Leitung von O. Pletsch (Verlag von Alphons Dürr in Leipzig), beginnt soeben seinen 16. Band. Derselbe stellt eine Fülle fesselnder Erzählungen, Märchen &c. von J. Sturm, H. Seidel, A. Frey, Werner Hahn, V. Blüthgen, C. v. Sydow, E. Frommel, J. Lohmeyer u. A. in Aussicht. Ferner interessante Reisebeschreibungen, Biographien und Charakterbilder aus Geschichte und Natur von H. W. Riehl, A. W. Grube, H. Wagner, Keller-Leuzinger, F. v. Köppen, G. Lang, J. Stieler, F. Dahn, J. Trojan, Gebrüder A. und E. Müller u. A., illustrirt durch Original-Beiträge von P. Thumann, L. Richter, W. Camphausen, W. Friedrich, E. Klimsch, F. Flinzer, J. Kleinmichel, C. und J. Gehrts, H. Lüders, O. Pletsch u. A. Außerdem werden größere Blätter von F. Preller und A. Rethel, aus dem Nachlasse dieser Künstler, verheißen. Das ausgezeichnete Jugendwerk wendet sich an das Alter vom 8. bis 14. Lebensjahre und bedarf nach den glänzenden Beurtheilungen des preußischen Unterrichtsministeriums, denen sich wieder eine Reihe bedeutender Pädagogen und Andere anschlossen, kaum noch einer besonderen Empfehlung.

Eingesendete Bücher.

„Aquileja, das Emporium an der Adria", vom Entstehen bis zur Vereinigung mit Deutschland. Ein geschichtliches Essay. Von Otto v. Breitschwert. Stuttgart, Adolph Bonz & Comp.

„Der sogenannte thierische Magnetismus." Physiologische Beobachtungen von Dr. Rudolph Heidenhain. Vierte, theilweise umgearbeitete Auflage. Leipzig, Breitkopf und Härtel.

„Souvenirs de la présidence du maréchal de Mac-Mahon." Par Ernest Daudet. Paris, Dentu.

„Die Vereinigten Staaten von Nordamerika." Von Dr. Friedrich Ratzel. Zweiter Band. Culturgeographie unter besonderer Berücksichtigung der wirthschaftlichen Verhältnisse. Mit zwei Holzschnitten und neun Karten in Farbendruck. München, R. Oldenbourg. 1880.

„Psychiatrische Winke für Laien." Vom Director Dr. J. L. A. Koch. Stuttgart, Paul Neff.

„Pucciola." Novelle von Gräfin M. Keyserling, geb. v. Dönniges. Stuttgart und Leipzig, Ed. Hallberger.

„Moravia." Eine Monatsschrift für Literatur und Heimatskunde. Herausgegeben von W. Müller. Dritter Jahrgang. Heft 1. Brünn, 1880. R. M. Rohrer.

„Brand." Dramatisches Gedicht in fünf Acten von H. Ibsen. Aus dem Norwegischen ins Deutsche übertragen von P. F. Siebold. Zweite Auflage. (Aus der Anthologie der nordgermanischen Literatur.) Kassel, Theodor Kay.

Aus dem Gerichtssaale.

Wien, 11. Mai. (Universitätshörer als Angeklagte.) Das Verhandlungszimmer des Bezirksgerichtes Leopoldstadt bot gestern ein unerfreuliches Schauspiel. Zwei akademische Bürger waren angeklagt, Uebertretungen aus Gewinnsucht begangen zu haben. Der Jurist Ludwig Sagh wurde am verflossenen Samstag im „Café Kronprinz" in der Aspergasse in dem Momente betreten, da er einen dem Kaufmanne Louis Granichstädten gehörigen und von demselben auf 15 fl. bewertheten Ueberzieher von einem Wandnagel herabnahm und sich damit aus dem Kaffeehause entfernen wollte. Sagh wurde der Polizei überliefert und gestern vom Bezirksgerichte zu acht Tagen Arrests verurtheilt. Unmittelbar nach ihm betrat unter der Escorte eines Justizwachmannes der Mediciner Ignaz Markfeld das Verhandlungszimmer. Derselbe hatte auf Grundlage zweier ihm von dem Rechtshörer Leo Schorr anvertrauten Documente, eines Index und eines Armuthszeugnisses, bei dem Unterstützungsvereine für arme israelitische Studenten einen Betrag von 20 fl. entlockt. Er wurde des Betruges für schuldig erkannt und zu sechs Tagen Arrests verurtheilt. Befragt, ob er gegen dieses Urtheil etwas einzuwenden habe, antwortete er: Ich bin akademischer Bürger und erhebe Protest gegen die Fortdauer der Haft.

—(Justizprüfungen im Jahre 1879.) Im genannten Jahre wurden in Oesterreich 261 Prüfungen für das Richteramt, 111 für die Advocatur und 34 für das Notariat, zusammen 406 Justizprüfungen abgehalten. Im Vergleiche zum Vorjahre fanden im Ganzen nur um 6 Prüfungen weniger statt. Wol aber nahmen die Richteramtsprüfungen um 22 zu, die Advocaturs-Prüfungen dagegen um 28 ab. In Percenten ausgedrückt, ist das Verhältniß der einzelnen Prüfungsarten: 64 für das Richteramt, 27 für die Advocatur und 9 für das Notariat. Der Erfolg war — ohne Rücksicht auf die Prüfungsart — bei 9 Percent ausgezeichnet, bei 7 Percent sehr gut, bei 52 Percent gut und bei 5 Percent ohne. Interessant ist der Percentsatz der verschiedenen Sprachen, in welchen die Prüfungen abgelegt wurden. Es wurden nämlich 52 Percent aller Prüfungen in deutscher, 10 Percent in deutscher und polnischer, 6 Percent in polnischer, 1 Percent in deutscher und italienischer, 3 Percent in italienischer, 2 Percent in italienischer und slavischer, endlich 26 Percent in deutscher und böhmischer Sprache abgehalten. In böhmischer Sprache allein wurde demnach keine einzige Prüfung abgelegt. Im Jahre 1879 wurden ferner in der diesseitigen Reichshälfte 143 Auscultanten zu Gerichtsadjuncten befördert, 112 Advocaten in die Advocatenliste eingetragen und 82 Notariats-Candidaten zu Notaren ernannt. Danach ist die Zahl der für die Advocatur Geprüften um eine Einheit kleiner als die Zahl der in die Advocatenliste Eingetragenen, die Zahl der für das Notariat Geprüften um 2 größer als die Zahl der zu Notaren ernannten Candidaten, hingegen eine bedeutende Differenz zwischen der Zahl der für das Richteramt Geprüften und der Zahl der zu Gerichtsadjuncten beförderten Auscultanten. Die erstere Zahl (261) überstieg nämlich die letztere (143) um 118 = 83 Percent. Am größten war diese Differenz im böhmischen Ober-Landesgerichtssprengel, woselbst 79 für das Richteramt geprüft und nur 22 zu Gerichtsadjuncten befördert wurden, was zu Ungunsten der Beförderten eine Differenz von 57 = 259 Percent ergibt. Ein umgekehrtes Verhältniß findet sich nur in den Sprengeln von Triest und Zara, wo je 9 Beförderungen stattfanden, während die Zahl der für das Richteramt Geprüften nur 7, beziehungsweise 6 betrug.

[Telegr. der „N. Fr. Pr."] **Korneuburg, 11. Mai.** Heute stellte sich der Advocat Dr. Emil Beidl von Laa an der Thaya, früher Hof- und Gerichtsadvocat in Wien, bei dem hiesigen Kreisgerichte mit der Selbstanklage wegen Veruntreuung von 15,000 fl.

Telegramme des Correspondenz-Bureau.

Prag, 11. Mai. In der heutigen Sitzung der Handelskammer berichtete Präsident R. v. Dotzauer über den Empfang der Glückwunsch-Deputation durch den Kaiser anläßlich der Verlobung des Kronprinzen, worauf die Versammlung ein dreimaliges begeistertes Hoch auf den Kaiser ausbrachte.

Paris, 11. Mai. Die Nachricht des „Figaro", daß der Minister-Präsident Freycinet Herrn Waddington mit einer Mission bei dem Vatican betraut habe, wird formell dementirt.

Die Kammer berieth über den Gesetzentwurf, betreffend die Versammlungsfreiheit. Bei der Abstimmung über Artikel 8, bei welchem die äußerste Linke die geheime Abstimmung verlangte, kam ein lebhafter Zwischenfall vor, und erhielt der Radicale Perrin den Ordnungsruf. Artikel 9 bezüglich der Intervention eines Polizei-Commissärs bei den Versammlungen wurde an die Commission zurückverwiesen. Artikel 10, welcher die Präfecten ermächtigt, eine Versammlung im Falle drohender Unruhen zu vertagen, wurde mit 255 gegen 131 Stimmen verworfen und die Abstimmung über den gesammten Gesetzentwurf in Reserve gelassen.

London, 11. Mai. Im Unterhause bekämpfte Wolff den Antrag auf Einsetzung eines Ausschusses zur Untersuchung der Eidesverweigerung seitens des demokratischen Abgeordneten Bradlaugh durch den Antrag auf Uebergang zur Vorfrage. Wolff's Antrag wurde mit 171 gegen 74 Stimmen verworfen und hierauf der Ausschuß ernannt. Das Haus vertagte sich bis zum 20. d.

Hamburg, 11. Mai. Silber-Rente $62\frac{1}{4}$. Creditactien 234.25. 1860er Lose 124.—. Amerikaner 95. Staatsbahn 593.—. Lombarden 177. Italiener $84\frac{3}{8}$. Anglo-Deutsche Bank 73.—. Goldrente $75\frac{5}{8}$. Ungarische Goldrente $89\frac{3}{4}$. Ziemlich fest.

Paris, 11. Mai. (Anfangscurse.) Neue dreipercentige amortisirbare Anleihe 87.05. Dreipercentige Rente 85.55. Fünfpercentige Rente 118.90. Italiener 85.25. Staatsbahn —. Lombarden —. Türkische Consols 11.12. Mobilier 702. Neue sechspercentige egyptische Anleihe 303.—. Goldrente $75\frac{1}{4}$. Ungarische Goldrente 91.18. Flau.

Paris, 11. Mai. (Schlußcurse.) Neue dreipercentige amortisirbare Anleihe 87.35. Dreipercentige Rente 85.65. Fünfpercentige Rente 119.70. Italiener 85.40. Oesterreichische Bodencredit 757.—. Staatsbahn 595.—. Lombarden 180.—. Domänen-Pfandbriefe 314. Türkische Consols 11.10. Türkenlose 37.—. Wechsel per London 25.30. Neue sechspercentige egyptische Anleihe 304. Goldrente 75.31. Ungarische Goldrente 91.31. Ungarisches Eisenbahn-Anlehen 273.50. Lombardische Eisenbahn-Prioritäten 271. Hausse.

Paris, 11. Mai. (Boulevardverkehr.) Fünfpercentige Rente 119.01. Italienische Rente 85.50. Ungarische Goldrente $91\frac{3}{8}$. Fest.

London, 11. Mai. (Eröffnung.) Consols $99\frac{3}{16}$. Lombarden $7\frac{1}{16}$.

London, 11. Mai. (Schlußcurse.) Consols $99\frac{3}{16}$. Lombarden 7.—. Silber $52\frac{1}{8}$. Amerikaner 105.—. Italiener $84\frac{1}{4}$. Wechsel per Wien 12.12. Goldrente $74\frac{1}{4}$. Ungarische Goldrente $90\frac{1}{4}$.

Petersburg, 11. Mai. Wechsel auf London $25\frac{5}{16}$. Wechsel auf Paris $266\frac{1}{4}$.

Petersburg, 11. Mai. (Getreidemarkt.) Roggen loco 10.50. Kühl.

Telegramme der „Neuen Freien Presse."

Brünn, 11. Mai. Der Mährische Gewerbeverein gedenkt auch, den Landtag um Delegirung von Abgeordneten für die Landesausstellungs-Commission zu ersuchen, und deßhalb mußte die constituirende Sitzung der Commission auf nächsten Monat verschoben werden, weil der Landtag erst im Juni zusammentritt.

Innsbruck, 11. Mai. Der Gemeinderath und die Handelskammer votirten in außerordentlicher Sitzung den Dank an den Kaiser wegen der Sanctionirung des Arlbergbahn-Gesetzes und begaben sich in feierlicher Auffahrt zum Statthalter mit der Bitte, das Dankesvotum dem Kaiser zu übermitteln. Die Stadt ist beflaggt. Für Abends ist ein Fackelzug und Reunion festgestellt.

Pest, 11. Mai. In parlamentarischen Kreisen bildet es vielfach Gegenstand des Gespräches, daß Minister-Präsident Tisza seitens des Hofes während der letzten Tage bei verschiedenen Anlässen eine auffallend kühle Behandlung erfahren hat. Man glossirte diese Thatsache, ohne politische Combinationen daran zu knüpfen, da allgemein bekannt ist, daß Graf Julius Andrassy unerschütterlich zu Tisza halte und keine Gelegenheit versäume, dessen Ministerschaft als absolute Nothwendigkeit hinzustellen. Der Kaiser stattete gestern dem Grafen Andrassy einen einstündigen Besuch ab, während die Kaiserin die Gräfin Katinka Andrassy, die in Folge der Familientrauer an den Festlichkeiten nicht theilnehmen konnte, besuchte.

Dem Vernehmen nach soll Baron Haymerle mehreren hervorragenden Abgeordneten gegenüber die Ansicht ausgesprochen haben, daß an der Fortdauer eines guten Einvernehmens mit England trotz des liberalen Cabinets nicht zu zweifeln sei und daß er hiefür verschiedene Garantien besitze. Letzteres wird als Anspielung auf die heute veröffentlichte Note Granville's und die Note Gladstone's gedeutet. Baron Haymerle erstattete dem Kaiser während seiner Anwesenheit wiederholt Vortrag und benützte seinen Aufenthalt in Pest, um mit den hiesigen politischen und aristokratischen Kreisen lebhaftere Fühlung zu gewinnen. Den neuesten Dispositionen zufolge reist das Kaiserpaar schon morgen Abends 9 Uhr mit einem Separat-Hofzuge nach Wien ab.

Pest, 11. Mai. Der Kaiser wohnte heute Nachmittags der feierlichen Eröffnung der neuen Schießstätte der Pester Schützengesellschaft an. Das Aeußere des Schießhauses sowie die Schießhalle selbst war mit Fahnen, Emblemen und blühenden Blumen hübsch decorirt. Zur Rechten und Linken der Eingangspforte waren große Broncebüsten des Kaiserpaares, umrahmt von exotischen Gewächsen, aufgestellt, über der Pforte ein Porträt des Kronprinzen angebracht. An der Stirnseite des Saales hing eine Scheibe, auf welche der Kaiser am 4. Juli 1852 geschossen hatte; sie zeigte einen prachtvollen Kernschuß mitten im Schwarzen und zwei schöne Preisschüsse. Sämmtliche Mitglieder der Schützengesellschaft waren in Salontoilette, die Schützenmeister in ungarischer Gala erschienen; außerdem hatte eine große Anzahl von Damen im Vestibule vor der Schießhalle Platz genommen.

Eine Minute vor 4 Uhr gaben zwölf rasch hinter einander folgende Pöllerschüsse das Zeichen, daß der Wagen des Kaisers die Elisabeth-Avenue passirt habe und auf den Weg zur Schießstätte eingebogen sei. Die Schützen bildeten nun rasch Spalier, während der Ober-Schützenmeister, Ober-Bürgermeister Rath, ferner die Schützenmeister Sebastian Hirsch, Joseph Schön, Bürgermeister Kammermayer und Vice-Bürgermeister Gerloczy im Halbkreise vor dem Thore gruppirt Aufstellung nahmen. Bald darauf hielten die Hofwagen, denen Ober-Stadthauptmann Thaisz voranfuhr, vor dem Thore. Der Kaiser, in Begleitung der General-Adjutanten Feldmarschall-Lieutenant v. Mondel und v. Beck, eines Flügel-Adjutanten, ferner der Minister Tisza und Orczy, stieg ab, und die Militär-Capelle intonirte die Volkshymne. Vom Ober-Schützenmeister empfangen und geleitet, begab sich sodann der Kaiser nach dem Schießhause, an dessen Eingangspforte er von dem Ober-Schützenmeister Johann Radocza mit einer kurzen Ansprache begrüßt wurde. Der Kaiser verfügte sich hierauf in die Halle und besichtigte alle Einrichtungen auf das eingehendste. Sodann richtete der Ober-Schützenmeister an den Kaiser die Bitte, die ersten Schüsse abgeben zu wollen. „O, ich bin kein guter Scheibenschütze," bemerkte der Kaiser, „ich bin zu sehr an das Schießen auf der Jagd gewöhnt." Auf wiederholte Bitte nahm er jedoch einen ihm vom Büchsenmacher gereichten Stutzen und gab einen Schuß ab. Es war ein Preisschuß, der avisirt wurde. „Sehen Sie, ich habe es gesagt," wendete sich der Kaiser lächelnd zum Ober-Schützenmeister. „O, Majestät," erwiderte dieser, sich verneigend, „das ist wol nur Zufall, wir haben dafür Beweise!" Und dabei wies der Ober-Schützenmeister auf die an der Stirnseite des Saales hängende Königsscheibe vom Jahre 1852. „Damals war ich jünger," entgegnete der Kaiser lächelnd, nahm indeß nochmals den inzwischen aufs neue geladenen Stutzen und gab wiederum Feuer. Diesmal saß der Schuß nahe am Centrum. „Es geht nicht, wie Sie sehen," äußerte der Kaiser heiter gelaunt. — „Aller guten Dinge sind drei," erklärte der Ober-Schützenmeister und versuchte, den Kaiser zu einem dritten Schusse zu bewegen. — „Nein, ich danke," sagte der Kaiser, „jetzt mögen es auch Andere versuchen," und sich umwendend, lud er mit freundlicher Handbewegung den anwesenden Baron Edelsheim-Gyulai ein, einen Schuß abzugeben. Der Aufgeforderte suchte sich damit zu entschuldigen, daß sein Gesicht nicht mehr scharf genug sei. — „Na, na," meinte der Kaiser mit freundlichem Lächeln, auf den General zutretend, „das sind die gewöhnlichen Ausflüchte." Auch an Baron Mondel erging eine ähnliche Aufforderung des Kaisers. Als die Generale Mondel und Edelsheim gute Schüsse erzielten, rief der Kaiser: „Bravo! Bravo!"; als Schützenmeister Hirsch ins Centrum traf, rief der Kaiser wiederholt: „Bravo! Schön, sehr schön!" und ließ sich den Schützen vorstellen. Auch dem Baron Orczy, der sich als sicherer Scheibenschütze erwies, rief der Kaiser ein Bravo zu. Minister-Präsident Tisza, vom Kaiser eingeladen, an den Stand zu treten, lehnte dankend ab: er habe noch nicht geschossen. Inzwischen wurde im Saale ein Faß Bier angezapft, und der Ober-Schützenmeister präsentirte dem Kaiser auf silberner Platte ein Glas. Der Kaiser nahm das Glas und trank einen Schluck. „Ein sehr gutes Bier," bemerkte der Kaiser. „Es ist aus der Steinbrucher Actien-Brauerei; gestatten Majestät, daß ich Ihnen einen der Directoren derselben vorstelle," bemerkte der Ober-Schützenmeister und stellte Herrn Stephan Mendel vor. Nach etwa halbstündigem Aufenthalte entfernte sich der Kaiser, welcher seiner Anerkennung und Zufriedenheit wiederholt Ausdruck gegeben, unter lebhaften Eljenrufen. Zuvor trug er auf die Bitte des Ober-Schützenmeisters mit einer bereitgehaltenen goldenen Feder seinen Namen in das Gastbuch ein. Von hier begab sich der Kaiser direct auf den Wettrennplatz.

Pest, 11. Mai. Prinzessin Louise von Coburg, Schwester der Braut des Kronprinzen, nahm das Protectorat der im nächsten Jahre stattfindenden Landesausstellung für Frauen-Industrie-Arbeiten an. Präsident der Ausstellung ist Graf Eugen Zichy.

Serajewo, 11. Mai. Bei herrlichem Wetter traf heute gegen 5 Uhr Nachmittags Erzherzog Wilhelm hier ein. Er wurde von einem zahlreichen Banderium aus Türken und Serben bei Ilidje erwartet. Die Stadt war festlich geschmückt, und sah man zahlreiche österreichische Fahnen. Die Bevölkerung durchzog unter Ziviorufen die Gassen. Abends fand eine allgemeine Beleuchtung statt.

Berlin, 11. Mai. Die National-Zeitung spricht sich sehr scharf gegen den Judenhetz-Artikel der Norddeutschen Allgemeinen Zeitung aus, dem sie mit Rücksicht auf seinen „präsumtiven Ursprung" große Beachtung schenkt. Richtig sei, sagt die National-Zeitung, daß die Mehrzahl der deutschen Juden einer der liberalen Fractionen angehöre, welche allerdings in letzter Zeit oft in die Lage kamen, die Maßregeln der Regierung zu bekämpfen. Es könne aber der jüdischen Bevölkerung nicht irgend ein Bestreben nachgewiesen werden, das Ansehen der Regierung zu beeinträchtigen, die bestehende Ordnung anzufechten oder gar revolutionär zu sein. Was vorliege, sei nur, daß mehr Juden den liberalen als den conservativen Fractionen angehören. „Der Grund dafür," heißt es weiter, „liegt sehr nahe. Die Juden hätten für ihre politische Gleichberechtigung stets den Liberalismus zum Bundesgenossen gehabt, während die Conservativen sie bekämpften. Auch jetzt wird versucht, nicht allein diese Gleichberechtigung zu rauben, sondern Haß und Erbitterung gegen die Juden zu wecken. Wir warten noch immer darauf, daß aus den conservativen Reihen das erste Wort der Abwehr gegen diese Bestrebungen laut wird."

Nach Kissinger Privatnachrichten wird dort für die zweite Junihälfte Fürst Bismarck wieder zur Cur erwartet.

Paris, 11. Mai. Die Differenz wegen des Religions-Unterrichtes der Schüler wurde beseitigt, indem die Regierung und die Commission der Kammer sich einigten, daß der Religions-Unterricht außerhalb des Schulgebäudes von Geistlichen zu bestimmten Stunden jenen Kindern, deren Eltern es wünschen, ertheilt werden solle. Die Ultramontanen errichten in mehreren Städten „Vertheidigungs-Comités", deren Mitgliederzahl nicht zwanzig beträgt und die nicht unter einander correspondiren, um dem Strafcodex zu entgehen.

London, 11. Mai. Granville sendete an Elliot folgenden Brief Gladstone's an Karolyi:

Lieber Graf Karolyi! Ich danke Eurer Excellenz für Ihren Brief, welcher, Freimuth mit Güte vereinigend, meine Aufgabe leicht macht. Ohne die Genauigkeit gewisser Ausdrücke in dem von Ihnen geschickten Berichte zu discutiren, gehe ich gleich zum Gegenstande selbst über. Im Augenblicke, da ich von der Königin die Pflicht der Bildung eines Cabinetes übernahm, beschloß ich sofort, als Minister weder eine polemische Sprache zu wiederholen, noch dieselbe durch Argumente zu vertheidigen. Es gilt dies bezüglich der Sprache gegen mehr als Eine auswärtige Macht, welche ich individuell früher geführt hatte, als ich mich in einer Position größerer Freiheit und geringerer Responsabilität befand. Zwei Punkte wurden von Eurer Excellenz angeregt. Ich will den ersten damit erledigen, indem ich mein Bedauern darüber ausdrücke, daß ich Sr. Majestät dem Kaiser Worte imputirte, welche er nicht gebrauchte. Euer Excellenz sagen, Se. Majestät drückte im Gespräche mit Sir Henry Elliot sein tiefes Bedauern über meine feindliche Haltung gegen Oesterreich aus; erlauben Sie mir zu sagen, daß ich

keine derartige Disposition gegen irgend ein Land habe, und daß ich alle Zeit besonders und herzlich Oesterreich alles Gute wünschte in der Durchführung seiner schweren Aufgabe, der Consolidirung des Reiches. Ich fühle aufrichtigen Respect für die Bemühungen des Kaisers, und ich hoffe, daß deren vollständiger Succeß ehrenhaft und edel seine Regierung charakterisiren möge. Bezüglich meiner tadelnden Bemerkungen rücksichtlich Oesterreichs auswärtiger Politik zu Zeiten, da dasselbe außerhalb seiner Grenzen activ auftrat, will ich Euer Excellenz nicht verhehlen, daß in meinem Geiste schwere Besorgnisse sich erhoben, ob nicht Oesterreich auf der Balkan-Halbinsel eine Rolle spielen würde, welche der Freiheit der emancipirten Völker und den verständigen und berechtigten Hoffnungen der Unterthanen des Sultans feindlich wäre. Diese Besorgnisse basirten, es ist wahr, auf „secondary evidence", allein es waren nicht Aussagen feindlicher Zeugen und überdies die beste „evidence", welche mir zu Gebote stand. Euer Excellenz ist jetzt so gut, mich zu versichern, daß Ihre Regierung durchaus kein Verlangen hegt, die aus dem Berliner Vertrage erreichten Rechte auszudehnen oder denselben neue hinzuzufügen, und daß irgend welche derartige Ausdehnung Oesterreich-Ungarn thatsächlich nachtheilig wäre. Erlauben Sie mir nun, Euer Excellenz, zu erklären, daß ich niemals irgend welche Worte gesprochen haben würde, welche Euer Excellenz mit Recht als von peinlichem und schmerzlichem Charakter schildern, wäre ich im Besitz einer solchen Versicherung gewesen, wie diejenige, welche ich jetzt zu erhalten im Stande war. Ob es mein Unglück oder mein Fehler war, daß ich früher nicht besser bedient war, will ich jetzt nicht zu entscheiden versuchen, aber ich will sofort mein tiefes Bedauern ausdrücken, daß ich in Ermanglung dessen mich verleiten ließ, auf Transactionen einer früheren Periode mich zu beziehen oder Tadelsausdrücke zu gebrauchen, welche ich jetzt gänzlich aus meinem Geiste verbannen kann. Ich bin der Ansicht, daß die Erklärung, welche ich jetzt abgebe, nicht weniger öffentlich gemacht werden solle, als die Rede, welche hiezu die Veranlassung bot, und was die Form der Publication betrifft, will ich Allem beistimmen, was immer Euer Excellenz wünschen. Ich muß nur noch Euer Excellenz danken sowol für den Inhalt wie für die Form Ihrer mündlichen wie schriftlichen Mittheilungen. Gladstone.

Granville's Brief datirt vom 6. Mai, derjenige Gladstone's vom 4. Mai.

London, 11. Mai. Die Correspondenz zwischen Gladstone und Karolyi ist wol ohne Präcedens in der Geschichte der modernen Diplomatik, schreibt die Times, und es sei nicht wünschenswerth, daß die Gelegenheit für solche Apologien häufig vorkommen sollte. Die Times zweifelt übrigens nicht, daß Gladstone's Apologie von dem Kaiser und dem Volke Oesterreichs mit aufrichtiger Genugthuung aufgenommen werden dürfte. Die Daily News meint, Oesterreichs Antwort auf Granville's Circulär werde die beste Interpretation der Versicherung sein, welche von Karolyi an Granville bezüglich Oesterreichs Absichten gegeben wurde. Das Urtheil des Standard ist geradezu vernichtend. „Mit unaussprechlicher Scham als Engländer und nicht vom Parteistandpunkte lasen wir Gladstone's Brief," sagt er. „Kein Verbrecher auf der Anklagebank verband jemals mehr lahme Ausreden mit weinerlichster Bitte um Verzeihung." Der Daily Telegraph meint, das Cabinet Gladstone werde ein „Cabinet der Entschuldigungen" genannt werden müssen, hält übrigens nach Gladstone's einstiger Sprache den jetzigen Brief für das einzige Auskunftsmittel, und wenngleich der englische Minister die Rolle eines Büßenden spielt, hofft der Telegraph doch, daß dadurch die freundlichen Beziehungen wieder hergestellt worden sind.

London, 11. Mai. Das Erstaunen über Gladstone's Schreiben in den Provinz-Journalen ist allseitig unbegrenzt. Während die Organe der liberalen Partei die demüthigende Sprache Gladstone's abzuschwächen suchen, brandmarken die conservativen Journale Gladstone's Sprache geradezu als eine unerhörte Schmach und Demüthigung Englands.

In dem Schreiben an Ihren Correspondenten erklärte Gladstone, erst wenn er Oesterreichs Pläne und Absichten kenne, würde er zu einer weiteren Discussion nicht abgeneigt sein, und nun, da ihn Karolyi über Oesterreichs Intentionen beruhigt, besteht seine Discussion darin, daß er unterwürfigst um Verzeihung bittet.

Die Conservativen jubeln, und ihre Versammlung am 19. d., in welcher Beaconsfield über die Lage und die Aussichten der conservativen Partei sprechen wird, gewinnt an Bedeutung.

London, 11. Mai. Die einleitenden Worte Granville's zu dem Schreiben an Karolyi, er übersende die Abschrift des Briefes Gladstone's, welcher zufolge „früherer mündlicher und schriftlicher Communicationen" mit Karolyi verfaßt wurde, beweisen die Richtigkeit meiner Meldung. Granville habe anfangs eine derartige Communication abgelehnt. Erst in Folge des wiederholten mündlichen und schriftlichen Verlangens von Seite Karolyi's, wozu derselbe von Wien dringendst aufgefordert wurde, erfolgte Gladstone's Schreiben.

London, 11. Mai. Gladstone erschien nicht, wie erwartet wurde, im Unterhause, offenbar um einer feindlichen Demonstration gerade heute nach dem an den Grafen Karolyi gerichteten Briefe zu entgehen.

Petersburg, 11. Mai. Die „Deutsch-russische Correspondenz" schreibt: „Bezüglich der Ausweisung der Juden erfahren wir aus zuverlässiger Quelle Folgendes: Seit 1857 besteht ein Gesetz, welches den Juden den Aufenthalt in Petersburg und Moskau verbietet. Kein neues Gesetz ist erlassen worden. Wahr ist nur, daß seit zwei Monaten die Ausführung des Gesetzes mehr beobachtet wird. Die Folge davon ist, daß die neuankommenden Ausländer, wenn sie sich zum mosaischen Glauben bekennen, Aufenthaltsverbot erhalten. Früher angekommene und bereits in Rußland wohnende Juden erfahren keine Belästigung. Bisher sind nur sieben Fälle von Ausweisungen vorgekommen, und zwar: vier Deutsche, ein Oesterreicher und ein französischer Unterthan. Jedem Ankommenden steht es frei, bei dem Ministerium des Innern die Erlaubniß zum Aufenthalt nachzusuchen. Bei begründeten Motiven wird solchen Gesuchen meistentheils willfahrt."

Der Economist.

[Telegr. der „N. Fr. Pr."] **Prag**, 11. Mai. Böhmische Bodencredit-Anstalt 200, Böhmische Escomptebank 195, Böhmische Unionbank 69, Zivnostenska Banka $70\frac{1}{2}$, Daniek'sche Maschinenfabrik $39\frac{5}{8}$. Geschäftslos. Zucker ruhig; Polarisation 31, Rendement 33.

[Telegr. der „N. Fr. Pr."] **Prag**, 11. Mai. Hier soll demnächst eine Zuckerbörse ins Leben gerufen werden.

[Telegr. der „N. Fr. Pr."] **Pest**, 11. Mai. Die Einführung der Theißlose erfolgt unbedingt morgen an der Wiener und hiesigen Börse. — Die Verhandlungen zwischen den Vertretern der Gruppe der Creditanstalt und der Regierung, betreffend Pest-Semlin, wurden heute fortgesetzt. Der Abschluß der Verhandlungen wird für Ende der Woche erwartet.

[Telegr. der „N. Fr. Pr."] **Paris**, 11. Mai. Boulevardbörse flau. Fünfpercentige französische Rente 119.02, ungarische Goldrente $91\frac{3}{8}$, fünfpercentige russische Anleihe $94\frac{7}{16}$.

[Telegr.] **Glasgow**, 11. Mai. Roheisen Mixed Numbers 45 Shilling 7 Pence.

[Telegr.] **Triest**, 11. Mai. (Officielle Schlußcurse.) Napoleonsd'or 9.48. Wechsel per London 118.90. Papier-Rente 72.75. Silber-Rente 73.25. Italiener $83\frac{1}{8}$.

Pest, 11. Mai. (Officielle Schlußcurse.) Ungarisches Eisenbahn-Anlehen $125\frac{3}{4}$. Grundentlastung 94.—. Ungarische Bodencreditbank 92.75. Prämienlose 111.75. Ungarische Creditbank 266.—. Ungarische Goldrente 105.75. Ungarische Escompte- und Wechslerbank 121.50.

Berlin, 11. Mai, 1 Uhr — Minuten. Creditactien 468.—. Staatsbahn 475.50. Lombarden 143.—. Galizier 112.25. Russische Banknoten 214.—. Ungarische Goldrente —. Ruhig.

Berlin, 11. Mai. (Schlußcurse.) Papier-Rente 61.70 Ultimo. Silber-Rente — Ultimo. Oesterr. Goldrente 75.50 Ultimo. Ungarische Goldrente 89.75 Ultimo. Staatsobligationen (Ungarische Ostbahn) 70.50. Fünfperc. ungarische Ostbahn-Prioritäten 83.50. Creditactien 469.—. Unionbank-Actien 184. Staatsbahn 476.50. Lombarden 143.50. Galizier 112.40. Kaschau-Oderberger Bahn 53.30. Rumänier 54.50. Pardubitzer Bahn 53.75. Oesterreichische Nordwestbahn 270.50. Lit. B. (Elbethal) 271.—. Elisabeth-Westbahn 79.50. Rudolphbahn 67.30. Franz-Josephbahn 71.50. Albrechtbahn-Prioritäten 75.70. Oesterreichische Banknoten 170.30. Wien (lange Sicht) 169.50. Wien (kurze Sicht) 170.20. Paris (kurze Sicht) 80.85. Amsterdam (kurze Sicht) 169.30. London (kurze Sicht) 20.45. London (lange Sicht) 20.31. Russische Banknoten (Kasse) 213.95. Russische Banknoten (Ultimo) 214.—. Italiener (Kasse) 84.40. Italiener (Ultimo) 84.25. Türkische Consols 11.—.

Fest, still; Spielwerthe anziehend, **Bahnen und Banken theilweise** besser, Montanpapiere träge.

Nachbörse: Creditactien 471.—. Staatsbahn 476.—. Lombarden 143.50.

Frankfurt, 11. Mai. (Anfangscurse.) Creditactien 234.— Staatsbahn 236.50. Galizier —. Ungarische Goldrente 89.81. Fest.

Frankfurt, 11. Mai. (Schlußcurse.) Oesterreichische Papier-Rente 61.93. Oesterreichische Silber-Rente 62.43. Oesterreichische Goldrente $75\frac{5}{8}$. Ungarische Goldrente $89\frac{3}{4}$. Oesterreichische Creditactien 233.—. Oesterreichische Bankactien 713.—. Französische Staatsbahn 235.50. Galizier 223.62. Lombarden $71\frac{3}{8}$. Elisabeth-Westbahn 159.25. Franz-Josephbahn 143.37. Nordwestbahn 135.12. Lit. B. 130.12. Böhmische Westbahn 189.12. Ungarisch-galizische Bahn 115.37. Albrechtbahn-Actien $50\frac{5}{8}$. Albrechtbahn-Prioritäten 75. Theißbahn-Prioritäten $83\frac{3}{4}$. Wechsel per Wien 170.—. Wechsel per London (kurze Sicht) 20.44'7. Wechsel per Paris (kurze Sicht) 80.85. Matt.

Nachbörse. Creditactien 234.—. Staatsbahn 236.50.

Frankfurt, 11. Mai. (Abendbörse.) Creditactien 234.62. Staatsbahn 236.75. Silber-Rente 62.43. Galizier 224. Goldrente $75\frac{5}{8}$. Ungarische Goldrente 90. Fest.

Amsterdam, 11. Mai. Papier-Rente $60\frac{5}{8}$. Silber-Rente $60\frac{7}{8}$. Goldrente $74\frac{1}{4}$. Ungarische Goldrente $88\frac{1}{2}$.

Der französische Budgetvorschlag für 1881.*)

(Original-Correspondenz der „Neuen Freien Presse".)

II. Die Einnahmen.

Paris, 6. Mai.

Aus unserem vorigen Artikel ist mit voller Evidenz die Thatsache hervorgegangen, daß zwar die Begebenheiten der Jahre 1870 und 1871 Frankreich zwangen, sich eine supplementare Steuerlast von 700 bis 750 Millionen Francs aufzuladen, daß diese aber durch allmäliges Anwachsen die Milliarde erreichte und überstieg. Es ist dies nicht die ursprüngliche, die erste Milliarde des französischen Budgets, die Thiers vor fünfzig Jahren begrüßte (saluez le milliard, car vous ne le verrez plus), sondern eine überzählige, die man hätte entbehren können und die man herzlich gerne entbehrt hätte. Sie ist nun aber da, und man kann nur mit Befriedigung constatiren, daß die Last so leicht getragen wird.

Freilich ist das Land reich; aber die erwähnten Ueberschüsse — und hat man oft erlebt, daß die wirklichen ordinären Einnahmen die erwarteten um 142 Millionen überstiegen? — aber eben diese Ueberschüsse stellten sich heraus zu einer Zeit, die man zu den ungünstigen rechnen muß. Frankreich ist zwar etwas weniger heftig als viele andere Länder von der Krisis der Siebziger-Jahre angegriffen worden; allein es hat bestimmt darunter gelitten, dafür ist ein sehr brauchbares Kriterium in der Einkommensteuer auf Mobiliarwerthe vorhanden. Diese Einkommensteuer hat von 1876 an nicht immer die vorgesehene Summe eingebracht, zum Beispiel im Jahre 1876 nur 34.972,481 Francs statt der (als Minimum) erwarteten 35.174,000; die Schätzung für 1880 war sogar auf 34.274,000 Francs heruntergegangen (Resultat von 1878), da aber im Jahre 1879 wieder mehr als 36 Millionen einkamen, so ist die Schätzung für 1881 36.448,000 Francs.

Es wird wol nicht überflüssig sein, etwas näher auf die eben erwähnte Steuer einzugehen, es ist keine unnütze Abschweifung; man kann ja nicht von jedem Leser — selbst nicht in Paris — erwarten, daß er eine intime Kenntniß des französischen Steuersystems besitzt; überdies wirft die hier zu gebende Erklärung zugleich ihre Streiflichter auf die weiterhin entwickelte Darstellung. Die Werthpapiere, Actien, Obligationen, Antheilscheine u. s. w. tragen dreierlei Steuern: 1. Stempel, jetzt jährlich 7 Centimes von 100 Francs Nominal-Kapital; 2. Mutations- (Verkaufs- oder sonstige Uebertragungs-) Gebühr; diese gehört zur Classe der Registrirungs-Gebühren und richtet sich nicht nach dem Nominalwerth, sondern nach dem wirklichen Verkaufswerth (Börsencurs). Hier sind nun zwei Fälle möglich: entweder die Actie oder Obligation lautet auf den Namen, dann ist die Steuer $\frac{1}{2}$ Percent des reellen Werthes, und man schuldet sie nur bei wirklicher Uebertragung des Scheines; oder die Actie lautet auf den Inhaber; da der Fiscus in diesem Falle nicht wissen kann, wann die Steuer fällig wird, so geht er eine Art Abonnement ein; es wird berechnet der mittlere Curs der drei letzten Monate, und mit diesem mittleren Curs wird die Zahl der im vorigen Zahltermine vorhandenen Scheine multiplicirt, von dieser Summe beträgt die Abgabe $\frac{1}{5}$ Percent jährlich; 3. Einkommensteuer; sie beträgt 3 Percent des wirklichen Einkommens, ist eine Ertragssteuer, also — dies ist des Obigen und Nachstehenden wegen zu merken — sie steigt und fällt mit dem Einkommen, mit dem Ertrag.

*) Siehe Nr. 5622 der „Neuen Freien Presse".

Die Mobiliar-Einkommensteuer läßt durch ihre Fluctuationen nachweisen, daß die Geschäftslage etwas gedrückt war, und dennoch stiegen die Einkünfte; es kann dieses Steigen also in erster Linie nur eine Folge des fungirenden Steuer-Mechanismus sein. Um jedem Mißverständnisse vorzubeugen, sei ausdrücklich erklärt, daß, wenn ich eine Abgabe als einträglich anführe, ich noch keineswegs gesagt habe, daß diese Abgabe alle möglichen guten Eigenschaften in sich vereinige — ich sehe eben hier vom Uebrigen ab. Nun stellt sich das Budget von 1881 also in den Einnahmen auf:

			Francs	
Directe Steuern und sogenannte assimilirte (23 Millionen)			402'8	Millionen
Wälder (38 Millionen) und Domänen			53'1	„
Indirecte Steuern und Gebühren:				
Registrirung	520'0	Millionen		
Stempel	140'6	„		
Zölle und Salz (Seesalz)	327'2	„		
Consumtions-Steuern	1,048'5	„		
Posten (109'5 Mill.) und Telegraphen (26'5 Mill.)	136'0	„		
	2,172'3	Millionen	2,172'3	„
Verschiedene Einkünfte, im Ganzen			149'0	„
Zusammen			2,777.2	Millionen.

Diese Classification will ich keineswegs als Muster hinstellen. So enthalten die „verschiedenen Einkünfte": die dreipercentige Mobiliar-Einkommensteuer 36 Millionen, die Beiträge von Algerien 28 Millionen, die Geldstrafen 8 Millionen, die Abzüge für Beamten-Pensionen $19\frac{1}{2}$ Millionen und andere heterogene Posten, denen man oft rationellere Plätze anweisen könnte. Doch es ist mir hier nicht um Detailkritiken zu thun, meine Aufgabe ist blos, nachzuweisen, daß die Ueberschüsse liefernden Steuern hier fast sämmtlich unter die Rubrik: „Indirecte Abgaben und Gebühren" zusammengefaßt sind. Die Posten: directe Steuern und Wälder haben seit vier Jahren sich um 3 Millionen vermindert, die indirecten, trotz der Aufhebung mehrerer Abgaben, um 212 (zweihundertzwölf) Millionen vermehrt. Die „verschiedenen Einkünfte" sind zu ungleicher Art, bestehen überdies aus mehr als 50 Artikeln, um hier in Betracht zu kommen.

Also nochmals, die indirecten Steuern besitzen das unerschöpfliche Säcklein Fortuna's. Sehen wir sie daher näher an. Vor Allem die Registrirungs-Gebühr. Ich will Ihnen gar nicht verheimlichen — habe ich es doch schon oft genug öffentlich ausgesprochen — daß ich diese Gebühr geradezu hasse; ich sage ihr, wenn's paßt, viel Uebles nach, ich muß aber constatiren, daß sie vor vier Jahren $449\frac{1}{2}$ Millionen brachte und für 1881 auf 520 Millionen geschätzt wird; das sind beinahe 70 Millionen mehr. Was ich dieser Steuer hauptsächlich vorwerfe, das ist, nicht vom Ertrag, sondern vom Kapital entrichtet zu werden, sie trägt also zur Zerstörung der Kapitalien bei. Wenn Sie ein Haus für 100,000 Francs gebaut haben und bieten es feil, will der Käufer die Steuer und die Nebenkosten nicht übernehmen, etwa weil die Häuser nicht rar sind; so verlieren Sie fast 10 Percent und besitzen nur noch 90,000 Francs. Das ist in meinen Augen keine rationelle Abgabe.

Die Erbsteuer ist auch in der Registrirungs-Gebühr begriffen; die Zunahme der Vermögen hat natürlich einen großen Einfluß auf den Gesammtbetrag der Gebühr; die constatirte Zunahme wäre übrigens noch stärker gewesen, wenn der Preis der Landgüter nicht im Fallen begriffen wäre. (Die Häuser in den Städten steigen.) Früher konnte bei den Erbschaften ein Theil der auf den Inhaber lautenden Werthpapiere verheimlicht werden, seitdem aber das oben beschriebene Abonnement besteht, kann der Fiscus um keinen Kreuzer betrogen werden. Mit der Registrirungs-Gebühr geht der Stempel Hand in Hand, da aber einige Stempeltaxen kürzlich bedeutend herabgesetzt worden sind, so müssen wir diesmal den Stempel außer Betracht lassen.

Von den Zöllen wollen wir auch nicht reden, leider haben diese noch andere Functionen als die, dem Staate Einnahmen zu verschaffen. Indessen, da diesmal noch keine neuen Schutzzölle ihre Rolle gespielt haben, kann immerhin die Zunahme der Zollerträge notirt werden. Ein Theil der Zunahme rührt aber von der starken Getreide-Einfuhr her; diese kann weder als ein gutes Zeichen, noch als das einer bleibenden Verbesserung angesehen werden. Die Zollämter, im Vorbeigehen gesagt, heben auch einen Theil der Salzsteuer.

Jetzt kommen wir nun zu den Consumsteuern: Getränke, Salz, Zucker, Papier u. s. w., dann auch die Personenplätze in den Waggons und anderen öffentlichen Fuhrwerken, endlich den Monopolen, Tabak und Schießpulver. Für 1876 wurde der Ertrag dieser Abtheilung zu 998 Millionen geschätzt, für 1881 zu 1048 Millionen, also 50 Millionen mehr. In der Zwischenzeit sind aber mehrere Abgaben aufgehoben oder vermindert worden; aufgehoben: Taxen auf Cichorien (5 Millionen), Oel (5 Millionen), Seife (7 Millionen), 5 Percent von der Waarenfracht (21 Millionen); vermindert wurde die Salzsteuer. Wären diese Steuern geblieben, so betrüge die Zunahme 95 statt 50 Millionen. Am meisten stiegen die Beträge von den Getränken (von 364 auf 393 Millionen) und vom Tabak (von 299 auf 335 Millionen). Der Zucker ist keine regelmäßig fließende Einnahmsquelle, sein Ertrag hängt sehr vom Wetter ab, es ist auf ihn keine sichere Berechnung zu bauen.

Nun hätten wir noch der Post und dem Telegraphen einige Zeilen zu widmen. Hier sind die Tarife sehr herabgesetzt worden; der Telegraph hat seine Verluste schon mehr als eingeholt, die Post wird sie hoffentlich im laufenden Jahre decken können, und das ist schon sehr lobenswerth, da es wol einen Fortschritt von 5 Millionen per Jahr ausmacht. Uebrigens ist es wahrscheinlich, daß die 5 Millionen jährlich nicht dem Umstande zuzuschreiben sind, daß der General-Postmeister in Frankreich den Titel Minister bekommen hat, sondern dem, daß die Geschäfte lebhafter geworden sind, und natürlich auch dem, daß das Briefschreiben jetzt billiger ist. Die Zahl der Briefe ist bekanntlich öfter als ein Kriterium des Wohlstandes betrachtet worden, und nicht mit Unrecht, denn die Geschäfte veranlassen immer den größten Theil der Correspondenz.

So kämen wir nun auf die Hauptfrage zurück: Die Einkünfte nehmen zu; was ist zu thun, um die Last der Steuerzahler zu erleichtern? Auf die Zahlen von vor 1870 zurückzugelangen, daran denkt wol Niemand, aber etwas muß geschehen. Etwas soll auch geschehen; vielleicht erinnert man sich, daß nur $32\frac{1}{2}$ Millionen (32.635,429 Francs) disponibel sind. Bewerber gab und gibt es genug dafür; die Begünstigsten sind die Zuckerfabrikanten und die Weinbauern. Die Zuckersieder werden sich mit guten Worten begnügen müssen, die Weinhändler werden das Geld bekommen. Ersteren sagt man, nicht mit Unrecht, daß, wenn die Steuerverminderung sich in der Consumtion fühlbar machen soll, so müßte sie 40 bis 50 Percent betragen; dadurch würde der Staat aber eine jährliche Einnahme von 68 bis 69 Millionen einbüßen, und „so reich sind wir nicht".

Also bleibt blos die Weinsteuer auf dem Tapet. Der Wein hat natürlich in Frankreich viele Freunde, und es ist ziemlich darauf zu zählen, daß man nach dieser Richtung etwas ausführen wird. Ich bin aber überzeugt, daß fast nur die Weinhändler, genauer noch die Weinschänker Vortheil daraus ziehen werden. Die Herren, als sie zu den Zuckerfabrikanten sprachen, sagten: Wenn die Consumtion es spüren soll, so müssen 40 bis 50 Percent abgegeben werden, wenn aber vom Weine die Rede ist, so

[illegible]

[illegible] — [illegible] — [illegible]

loteryę [illegible] 1,800.000

[illegible]

[illegible] —

[illegible] —

[illegible] Börsensteuer eintragen 1530.000 M

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ [illegible]

[illegible] Emisye indirecte Staat

directe [illegible] —

[illegible] autonomistów i [illegible] —

[illegible] — indirecte [illegible]

[illegible] — w prowincyi —

Ustalić sumy [illegible] 41.350.000

[illegible] 14.350.000

[illegible] 27.000.000

~~[illegible]~~

[illegible] 9.150.000

[illegible] 17.000.000

26.150.000 M

[illegible] 9.5[illegible]

[illegible] 16.650.000

[illegible]

[illegible]

[illegible] Gewerbesteuer 8.150.000

[illegible] 8.500.000

[illegible] 16.650.000

[illegible] 1,5[illegible]

[illegible] 5 [illegible]

[illegible]

[illegible] 6.1

[illegible]

Nr	Przedmiot	[illegible] można [illegible]	uchwały, Koncesji
		spodziewany dochód	
1	Piwo podnieść stopę podatkową z 16 7/10 x na 25 x od gradu [illegible] Sacharometru i Hektolitra – (obecnie [illegible]) [illegible] pod. z 22 na 32 milionów w Bawaryi 22 na 32 mil. [illegible] ~~Francya od hl~~ wypadłoby hektoliter von 1 f 75 auf 2 f 62 – od litra podwyżka 8/10 x. Francya 3 f 60 fr. czyli 1 f 44, nit więcej 1 f 67 x – bez octroi nie wszystkich miastach, według departamentów [illegible] mieszkańców 3, 4, 5 fr. [illegible] 1000 do 10000 „ 4, 5, 6; 10000 „ 20000 „ 4½, 5½, 6½; „ 50000 „ 5, 6, 7; „ 100000 „ – 5½, 6½, 7½; więcej 100000, 6, 7, 8. Można sarne [illegible] i detret [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] wszystkie. Austrya dochód z podatku piwa 1862 . . 15,000000; 1872 [illegible] . . 23,300000; 1873 [illegible] . . 28,[illegible]; 1878 . . 22,[illegible]. [illegible] więcej – od gradu [illegible] – od [illegible]	10,000.000	spodziewany 10,000.000
2.	Petroleum jak rząd – ~~[illegible]~~ Cło 8 sporo ~~[illegible]~~ kilocentner in Gold co czyni (potrącenia 20 %) netto 10 f złota w banknotach ażio [illegible] . . 14 f 70 zaś podatek 7 f w banknotach czyli mniej o 4 f 70 – [illegible] nawet – [illegible] – z podatku [illegible] 770 Grad bei 1200 [illegible] – [illegible] rafinerye, wtedy gdy sprzedaży [illegible] Francya [illegible] raffinirt 0,800 Grad [illegible] 37 fr. Mineralöle [illegible] 0,700 specif. Gewicht 47 fr. rohes Petroleum [illegible] 25 fr. nie z tego 16 milionów franków. Włochy rohes 22 lire – raffinirt 27 i 28 lire per 100 Kilo [illegible] – [illegible] 1878 13 milionów – In Oesterreich [illegible] Produktion 1875 – 15000 Meterzentner raffinirt – [illegible] [illegible] 807.500; [illegible] 2.495; 809.995. [illegible] Preis loco Wien 18 f per Meter Zentner [illegible] 1878 [illegible] Petroleum [illegible] 1,045.114; Benzin 2.434; zusammen [illegible] 1,047.548; [illegible] 13.079. [illegible] 1876 [illegible] 35 x [illegible], teraz 14 x a czyni 12½ x – bez [illegible] podatku. (margin: teraz 16.36 netto 3,75 [illegible] 63 [illegible] 4,38)	4,800.000	
x			
3	Kafezoll von 24 auf 32 f roh; 30 „ 40 gebrannt	2,500.000	2,500.000
4.	[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . . . . (teraz Pauschale 6,000.000 od 1880 [illegible] o [illegible] 500.000. [illegible]	5,000.000	

Do cutu

5.	Erhöhung des Tabakverschleisses – z. B. Virginia von 5 auf 6 x u. s. f. ~~Daje~~ teraz 59,000,000 – 13% zysku Francja pro 1879 franków 329.400.000 = 132000000 fl 22.400000 154,400.000 ... 17%	8,000.000	8,000.000
6.	Personen Gebühr 10% ~~...~~ ~~u Eilgutfracht~~ rządowe ~~...~~ dochód 37,000.000 Węgry pro 1878 – 2,250.000 ... o 23% większym i ... Verkehr ... się ... Francja 1877 brała grande vitesse personnes et marchandises 20% . . Bahnen 70,382.000 petite vitesse 5% " 22. 546.000 20% sur autres voitures publiques 5.608.000 98,536.000 pro 1879 już tylko grande vitesse 20% – 72,685.000 tam ... ... dla tego ... autres voitures publiques 5,734.000 78,419,000 Zadatkiem takiej Gebühr na Eilgut jak Francja, coby wyniosło 300.000 – upadło.	3,700.000	3,700.000
~~7~~	~~Stempel ... ...~~		
7.	Stemple od Kart (brutto 80.000 f) ... a ... tantum ... ... rządowe ...	180.000	180.000
8.	a) Aufhebung der Befreiung der Eintragung der ... ... der Gebühr- (§ 15 – motywa str. 17) und ... der ... bei ... Übertragungen des Immobilien ... ... — unter ... der Gebühr von 3½ auf 3%. (§§ 2, 13 – motywa ... str. 12 i 13	2,570.000	2,570.000
	b Erhöhung der Stempel für gerichtliche Eingaben u. Protokolle (rządowe §§ motywa ... 14 u 15) medaile o ordery i. t. p.	750.000	upadło w naszej Komisji
	c Gebühren ... ... bei Handels- u. Gewerbs-Korrespondenzen (§§ 16 u 17 – motywa p. 17 i 18	300.000	300.000

Pro 1879

	Cisleitanien			Galizien			
verschreibung	ordin.	1/3	1/3	ordin.	1/3	1/3	wie Budżet ~~[illegible]~~ eingesetzt
~~Grundsteuer~~ Grundsteuer	~~22.5[illegible]~~ 22,537.701	~~7.512[illegible]~~ 7,512.567	~~7.512[illegible]~~ 7,512.562	~~2,771.000~~ 2,770.980	~~923.600~~ 923.660	~~923.600~~ 923.660	austrya 37,000000 Galicya 4,502000 ~~[illegible]~~ więc Galicya 12.2 % a po Katastrze regulacyi 18 % –
verschreibung austrya 37,567.835 galicya 4,618.300 więc 12.3 % po nowem oszacowaniu 18 %							
Hausmietsteuer verschreibung	~~10,[illegible]~~ 10,410.000	~~3,4[illegible]~~ 3,470248	~~3,4[illegible]~~ 3,470.248	774.842	258281	258.281	austrya ~~[illegible]~~ ~~16,900000~~ ~~[illegible]~~ 17,331.325 Galicya 1,092.000 więc 6.3 %
~~Hausklassensteuer~~	ordin.	1/3	außerord. Zuschlag				
Hausklassensteuer verschreibung austrya 6,869.000 Galicya 1.647.191 więc 24 %	2,944.081	981.360	2,944.081	705.939	235.313	705.939	
Von steuerfreien Gebäuden nie nie spuszczé Gebäuden 5 %							Budżet austrya 1135000 Galicya 68.000 więc 5 %
	ordinarium	außerord. Zuschlag 3/10 bis 10/10	Summa	ordinarium	außerordent. Zuschlag 3/10 bis 10/10		
Erwerbsteuer verschreibung	5,282.688	4,442.452	9,725.426	439.520	341.899	781.419	więc Galicya 8.1 %
w tem około 1,000000 za obligacyi Gesellschaften nie spuszcz.							
	ordin.	außerord. Zuschlag 3/10 bis 10/10	Razem	ordin.	Zuschlag	Razem	
~~Einkommensteuer~~ (von fabriks Einkommen ...	8,590.486	8,127.216	16,717.702 razem więcej niż 8,000000 obligacyi gesellschaften	934.257	894.455	1,828.712	więc Galicya 16½ % nasza proporcya, ut supra –
Otto Staatsbeamt	ogół 1,282007	spuszczono zaległości		ogół 124.020			
10 % von Zinsen der öffentlichen Fonds: u. ständischen Obligationen	841.624			349.355			Galicya 39 %
	Austrya			Galicya			
Stempel [illegible] erhalten	410000			62.000			Galicya ~~15 %~~ 13½ %
Verzugszinsen	450.000			55.000			" 12½ %

	maje	przyjęte w Komisyi	
Piwo	10,000.000	10,000.000	
Petroleum	4,800.000	3,600.000	bo tylko to a podatek w zupełności —
Kafezoll	2,500.000	2,500.000	
	5,000.000	5,000.000	
Cukier			
Tabak	8,000.000	8,000.000	
Bahnverkehrs gebühr	3,700.000	3,700.000	
nowe Geldgeschäftsgebühr		upadło	
	180.000	180.000	
Karty			
Stempel od gebühren	3,840.000	2,970.000	zyzamian w Protokole obaw
Lotterie gewinst gebühr	1,800.000	1,800.000	
	1,000.000	1,000.000	
papier			
zapałki	1,750.000	upadło	
Rentenbesteuerung	1,500.000	1,500.000	na [illegible] szyszki; to będzie więcej.
Börsen obrót	1.500.000	1,500.000	
		41.750.000	

N 3 Stempel od Gebühren

Uebertragungs geb. für Immobilien	2,570.000	2,570.000
Stempel erhöhung bei gewissen Eingaben u. Protokollen	750.000	upadło
[illegible]	300.000	300.000
[illegible]	120.000	upadło
[illegible]	100.000	100.000
Suma ogólna	3,840.000	2,970.000

e. Galiziens zur Wahrung [illegible] [illegible] przeniesienie [illegible] – [illegible] von Scala II auf Scala III – [illegible] § 18 lit. e – motiwa str. 18 i 19 – | 120.000 |

f. [illegible] [illegible] der [illegible] | 100.000 | 100.000

Cała pozycya 9 – – – | 3,840.000 | 2,970.000

11) [illegible] von Lotterie gewinnsten von 10 auf 20 % | 1,800.000 |

10. Podatek od papieru (vide allegat o detalach) | 1,000.000 | 1,000.000

12. " " zapałek (" " ") | 1,750.000 |

13) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – rządowe rozszerzyć na wszystkie wina i piwa będzie jeszcze więcej we Francyi za wszystkich débitans des boissons w ogóle | 1,500.000 | 1,500.000

14. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Vide Daty in Beilage | 1,500000 | przyjęto w zasadzie – bez cyfry –

15. proponowałem nadwyżkę [illegible] w wszystkiem – nie ustawiać cyfry – wszakże w budżecie [illegible] austryacka cała 15,537.000 brutto Galicya 1,415.800 więc 9.3 % – wydatki na [illegible] 14,458.000

13 Cła od produktów rolnych, [illegible] jeżeli utrzymają się w Niemczech cła na taksie. [illegible] austryackie i podatek gruntowy nie będzie zniżony. uchwaliła Komisya cyfra się nie [illegible] tylko uwzględ –

14. Rządowe Ergänzungssteuer Komisya jednogłośnie contra –

[illegible]

	Moje	Komise
poz. 1 pivo	10.000.000	10,000000
2 Petroleum	4.800,000	3,6[illegible]
3. Kafezoll	2,500.000	2,500.000
4. Zucker	5,000.000	5,000.000
5 Tabak	8,000.000	8,000.000
6. Bahnverkehrs gebühren	3,700.000	3,700.000
7 Karty	180.000	180.000
8. Verb. [illegible]	3,840.000	2,970.000
9. Gebühren vom Kohlen [illegible]	1,800.000	
10. od papíru	1,000.000	1,000.000
11. " zápalek	1,750.000	
12. Ausschank	1,500.000	1,500.000
13 Börsesteuer	1,500.000	
	45,570000	

Niektóre daty do programu finansowego

1. od Zuckersteuer – daty cytowane od Hausnera –

Francya produkcya 4,640000 Metrycznych, wartość 200,000000 f podatek 46,000.000 f
10 f [illegible] od Kilocentner [illegible]

gdy się jednak natrące od podatku restytucya 6,800.000
zostaje podatek 39,200 000 f

co wypada w stosunku do wartości 20% –

Niemcy produkcya 2,900.000 Metrycznych wartość 120 mil. podatek 23 mil. f
podatek od metryczn[ych] 8 f od wartości 19% –
bez tu Hausner nie podał wiele tam wynosi
restytucya –

Austrya 1,170.000 met. znaków – wartość 50 mil. – podatek po strąceniu restytucyi 6 mill. f

więc podatek od Kilocentn 5 f – od wartości 12% –

NB to daty nie mogące dobrze służyć
do racyonalno –

2. od Papiersteuer Hausnera daty Francya 150.000000 Kilocentner
30.000.000
Austrya
populacya tam 36 u nas 20,000,000.

Dochód tam pro 1879 franków 14,420000 czyli 5,760.000 f. złotem
z powodu populacyi zmniejszyć na 3,200.000 – z powodu
mniejszej konsumpcyi na 1/3 – 1,000000 –
w proporcyi do produkcyi 5 : 1 – więc 1,652.000

3. od zapałki Francya 16,100000 franków vel 6,440.000 fr
w złocie
z powodu populacyi 3,580.000
to na pół ... 1,750.000
będzie pewnie więcej – bo u nas w stosunku
do ludności więcej niż ½ konsumpcyi.

4. od Borsesteuer vide Bormigt [illegible]
o wniosku Linbashera – i jego dzieło
an einem Tage 450,000.000 –

Hausner daty same Giro = u Cassa [illegible]
2,000,000,000

~~Piwo~~

5. Piwo Hausner hektoliter przeciętnie 1 f 88
50% [illegible] 94 / 2 f 82 (to podobno błędnie)
u nas byłoby podług [illegible] wynosiło 58% więcej.
Anglia — 1 f 80 [illegible]
Belgii — 60 x
Würtemberg — 50 x

Anglia landtaxe 1,100.226 = 11.000.000 na 313.000 Kilometrów kwadr.
[illegible] 1,628.702 = 16,287.000 na 32000000 mieszkańców

[illegible] 2.702
[illegible] 206.924
hektoliter

gruntowy 30 f od Kilometr [illegible] u nas 123 f — [illegible]
domowy 50 x [illegible] " " 1 f 05

U nas gruntowy nakładają nadatki [illegible] 10,450.141 [illegible]
Ergebnisse [illegible] 1877/8 [illegible] 873.303 "
[illegible] 2.774 [illegible] 206.824 [illegible] 11,323.444
hektoliter
[illegible] 17,875.480 [illegible] 1877/10
[illegible] 2.163.201
20,038.681 " " 2 f 47/10

[illegible] 9.00, 10.00
[illegible] 3. [illegible] 8 [illegible]
[illegible] 75,012.000]

6. [illegible] [illegible] 1877
[illegible]: [illegible] der Steuern
[illegible] der [illegible] 2,000.000
[illegible]
[illegible] 3,941.000
[illegible]
[illegible], wódki, piwo
[illegible]

Ergebnisse der Erzeugungssteuer 1877/8
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] 15,577.243 ungarn 1,100.338
Steuer [illegible] 19,211.039 [illegible]
[illegible] 16,677.581
[illegible]

[illegible] für [illegible]
[illegible] 1878 [illegible] 14, [illegible]
[illegible] 14,364.424
570.714
in Ungarn 14,935.138

Die [illegible] beträgt [illegible]
[illegible] (netto) für [illegible] 9 f 10
für [illegible] 11 f 18

[illegible] 1877/8 — 26,316.491 [illegible]

c, obniżenia na potrzebę nadzwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobieranego od dochodów fassyonowanych; to wyniesie 4,000.000

d, obniżenia podatku od urzędników na potrzebę 590.000

ta obniżenia uczynią razem 16,990.000

Do III. Proponuję następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a, podwyższenie podatku od piwa;

b, wprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara metrycznego Petroleum było o 4 do 4½ fl wyższe, niż podatek od produkcyi;

c, podwyższenie cła od Kawy;

d, podwyższenie należytości stemplowej od Kart;

e, podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych;

f, zaprowadzenie należytości stosownej od interesów na giełdzie zawieranych i od wyroków sądów giełdowych;

g, zaprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h, zaprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na Kolejach żelaznych;

i, podwyższenie opłat pocztowych;

k, cło od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i tranzitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 23 Października 1879

Krzeczunowicz

Program finansowy.

Zasady główne:

I Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. — Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do Państw innych.

II Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i rozpoznania zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych.

Do I Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

Do II Ażeby dać ludności dowód, iż się o jej dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już obecnie żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a, zniesienia dodatku 1/3 przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co czyni razem 11,9?? ???

b, ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co summa podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 5??.???

a być nie Koła —

4) [illegible] od [illegible] — teraz

przeciętnie 1 f 68 x
14
2 f 82

58%

większe [illegible] w piwie —

w Bawaryi — 2¼ = 2 f 25
([illegible] 88 x) 1 f 37

(z kwarty
Anglia 1 f 86 x
musi być [illegible] 8¼
Belgia 60 x
Wirtemberg 50 x

2) [illegible] nie [illegible]

[illegible] więcej się produ-
kuje od 1873 — to [illegible] —
w nas produkcja [illegible] —

—

3) gorsze
[illegible] gorsze dodatki jak mi mówili
[illegible]

wódkę dolewają wody —
~~[illegible]~~
w Bawaryi od słodu pewny zrobi —
tu od ilości piwa, więc może zrobić lżejsze [illegible] —

—

W Anglii 1 f 80 — tu byłoby 2 f 82 x —
[illegible] o ~~[illegible]~~ 58% więcej

ale u nas

anglia [illegible]	1, 110, 226	=	11.000.000 [illegible] 313 kilo
[illegible]	1, 628.788		16.000.000 [illegible] 121
	2, 728. 922		~~50 x~~

[illegible] 30 f od kilo [illegible] u nas 123 f – 4 razy [illegible] 18 razy [illegible]
[illegible] 500 [illegible] u nas 1 f 5 [illegible] 10 razy [illegible]

[illegible] 2702 [illegible]
[illegible] 202.000
jest [illegible]

Produkcya 1/70 — 523 —

~~Francuzh — ...~~

~~Italien~~

wino ... 7/0 gorzej nic —

to ...

więcej przyprawy, produkcya nie zmniejsza się —

Tedorowicz Dotychczasowy podatek

bardzo dawny, wielki —

niema nic gorszego, to złe,

lepsza produkcya

Potrzebna

Madeyski Mongowt ...

mała ...

rozmaitości — od

przekupni —

rozmowa z przekupniami —

~~cena ...~~

przekupień i ... jak

... w mieście na sprzedaż —

wpływ na cenę — większa, droższa

produkcya

Republika Wenecka oligarchia

prawdziwa Allgem. Wahlen

Dzwonkowski oświadczył się żywo

contra

on mówił że zniżył cenę bez

podatku —

Kontyngent

...

Klasse	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
		[illegible]	[illegible]	[illegible]		
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
		[illegible]	[illegible]	13.[illegible]		
		[illegible]	[illegible]	[illegible]		
		[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]
	Summa	[illegible]		[illegible]		[illegible]
		[illegible]	[illegible]	4.223.[illegible]		
		[illegible]	[illegible]	220.15	[illegible]	
		[illegible]	[illegible]	[illegible] 15		
		[illegible]	[illegible]	515.914.98		
	Summa	[illegible]		[illegible]		[illegible]
Klasse II		1	3.87	3.87		
		[illegible]	[illegible]	8.4	[illegible]	
		3	[illegible]16½	12.49½		
		[illegible]	[illegible]46½	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	Summa	[illegible]		[illegible] (471 [illegible])		[illegible] 980 f. 75
Klasse III		[illegible]	[illegible]			
		[illegible]	[illegible]			
		[illegible]	[illegible] 35½			
		1	5. [illegible]		2 f 50	[illegible]
		[illegible]	5. 71½		[illegible]	
		1	5. [illegible]			
		1	5. 75.			
	Summa	85.602		458.100.		[illegible]
Klasse IV		33.	6. [illegible]			
		11.	6. [illegible]			
		[illegible]	6. 7		3 fl 50	251.753
		1	6. 71			
		[illegible]	[illegible] 14			
		1	17. 73½			
	Summa	[illegible]		[illegible]		[illegible]
Klasse V		1	8. [illegible]			
		1.	8. [illegible]			
		91.531	8. 9½			
		1	9. 82½			
		1	10. 41½		4 fl.	
		[illegible] 8	[illegible] 71		5½	459.775
		1	11. 16			
		1	11. 30½			
		1	11. 90.			
	Summa	91.955		811.419.		367.820 f
Klasse VI		1	[illegible]			
		[illegible]	[illegible] 49½			
		[illegible]	[illegible] 50½		6 fl.	
		[illegible]	[illegible]			
		[illegible]	[illegible]		7½	[illegible]
		1	[illegible]			
		[illegible]	[illegible]			
	Summa	39.494		563.911.		236.964 f.
Klasse VII		2	16. 6½		8 fl.	
		37.697	17. 85		9½	[illegible]
		4	19. 63½			
	Summa	37.703		673.002		301.6[illegible] f

		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Klasse VII.		229	21. 42		10 fl.	
		1	22. 31½		12	2.976
		5	23. 20½			
		11	24. 09			
	Summa	248.		5.363 f.		2.480 f.
Klasse VIII		9. 737	26. 77½		15 Kreuzer	301.905
		9. 800	28. 56			
	Summa	15. 460		367. 930		468.250 f.
Klasse IX		16	31. 13		20	
		1	32. 70		Kreuzer	213.300
		10.651	35. 70			
		2	37. 48			
		10. 670		380. 863.		160.050 f.
Klasse X		2	47. 25			
		1	48. 30			
		14	50. 40		27	
		2.	51		10 fl.	
		1. 478	[illegible]			40.377
		2	58. 80			
		1.501.		78.763		[illegible]
[illegible]				4,903,479 / 4.903.477.		
[illegible]						2,496,111 / 2.498.665 f. [illegible]
[illegible]						2,407,334 / 2.809.615 f. [illegible]

									6,403.897	5,350.222	1,053.675
1.609	1.608	63	.	126	.	94	50	100 .	202.754	160.900	41.854
	1	73	.	146	.	109	50	120 [illegible]			
245	242	73	50	147	.	110	25	120 .	36.044	29.400	6.644
	1	77	34	154	68	116	01				
	2	78	75	157	50	118	12	[illegible]			
1.074	1.071	84	.	168	.	126	.	140 .	180.517	150.360	30.157
	1	94	50	189	.	141	75				
	2	100	.	200	.	150	.	[illegible]			
2.172	2.148	105	.	210	.	157	50	180 .	457.171	390.960	66.211
	1	115	50	231	.	173	25				
	20	126	.	[illegible]		189	.				
	2	136	50	273	.	204	75				
	1	136	75	273	50	205	12				
594	2	150	.	300	.	225	.	240 .	187.203	142.560	44.643
	1	157	.	314	.	235	50				
	585	157	50	315	.	236	25				
	1	165	.	330	.	247	50				
	4	168	.	336	.	252	.				
	1	170	.	340	.	255	.				
486	2	189		378	.	283	50	320 .	205.696	155.520	50.176
	1	200	.	400	.	300	.				
	467	210	.	420	.	315	.				
	16	262	50	525		393	75				
									7,673.282	6,379.922	1,293.360

										7,673.282	6,379.922	1,293.360
642	1	294	.	588	.	441	.					
	640	315	.	630	.	472	50	500	.	404.523	321.000	83.523
	1	367	50	735	.	551	25					
45	44	420	.	840	.	630	.	650	.	37.860	29.250	8.610
	1	[illegible]		[illegible]	.	[illegible]	.					
290	282	525	.	1050	.	787	50					
	1	535	50	1.071	.	803	25	800	.	305.931	232.000	73.931
	1	[illegible]	.	1.260	.	900	.					
	6	630	.	1.260	.	945	.					
152	139	735	.	1.470	.	1.102	50					
	3	737	.	1.474	.	1.105	50					
	1	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1,200	.	225.149	182.400	42.749
	2	787	50	1.575		1.181	25					
	7	840	.	1.680	.	1.260	.					
115	1	945	.	1.890	.	[illegible]	50					
	112	1.050	.	2100	.	1.575	.	1.600	.	241.790	184.000	57.790
	1	1.090	.	2.180	.	1.635	.					
	1	1.260	.	2520	.	1.890	.					
254	1	1.417	50	2.835	.	2.126	25	2.400	.	799.785	609.600	190.185
	253	1.575	.	3.150	.	2.362	50					
646.499		.	.	.	.	.	.	.	.	9,688.320	7,938.172	1,750.148
		Von dem künftigen Contingent per									oder %	18.1
		9 Millionen entfallen auf die schon										
		gegenwärtig besteuerten Gewerbe										
		und Beschäftigungen									7,963.583	
		daher gegenüber dem Contingent weniger um									25.411	
										oder %	0.3	

Ausweis

über die nach dem gegenwärtig bestehenden und nach dem neuen Tarife entfallende Erwerbsteuer

in sämmtlichen Ländern

(: Nach dem Antrage der Regierung :)

Anmerkung:

Bei der Einreihung der Gewerbe und Beschäftigungen in die neuen Tarifsätze wurde die Differenz von einem zum andern dieser Sätze vermittelt, die Hälfte derselben dem niedrigeren neuen Satze zugerechnet und nun, dann sohin alle Sätze (: Col: 4:), welche unter diesen Gesammtbetrag fallen, in den niedrigeren, alle weiteren Sätze aber in den nächst höheren neuen Tarifsatz einbezogen.

1	2		3		4		5		6	7	8
Anzahl der Gewerbe und Beschäftigungen (: 1875 :)	Gegenwärtiges Ordinarium		Gegenwärtiges Ordinarium samt 7/10 bezw. 10/10 [illegible] Zuschlag		Gegenwärtiges Ordinarium und die Hälfte desselben		[illegible] der Satz von		Gegenwärtige Erwerbsteuer samt a. o. Zuschlag (: Col. 3 :)	Künftige Erwerbsteuer (: Col. 5 :)	Daher künftig weniger
	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	Gulden		
8.055	1	5	1	78½	1	57½					
9	1	22½	2	3½	1	83½					
6.097	1	31½	2	23½	1	97½					
15	1	[illegible]	2	[illegible]	2	10					
160.367 } 1	1	44	2	42	2	16	3	.	548.506	481.101	67.405
1.576	1	57½	2	68	2	36½					
74	1	75	2	97½	2	62½					
26	1	95½	3	[illegible]	2	92½					
144.514	2	10	3	57	3	15					
1	2	27½	3	[illegible]	3	[illegible]					
106.789 } 1	2	36½	4	2	3	54½	3	50	476.811	373.762	103.049
3	2	50	4	[illegible]	3	[illegible]					
106.783	2	62½	4	46½	3	93½					
2	2	[illegible]	4	[illegible]	4	20					
2	2	97½	5	[illegible]	4	[illegible]					
85.593	3	15	5	35½	4	72½					
85.602 } 1	3	32½	5	[illegible]	4	[illegible]	4	50	458.400	385.209	73.191
2	3	50	5	[illegible]	5	[illegible]					
1	3	[illegible]	5	[illegible]	5	12					
1	3	[illegible]	5	[illegible]	5	25					
33	3	[illegible]	[illegible]	[illegible]	5	51½					
11	3	[illegible]	6	[illegible]	5	77½					
2	3	[illegible]	6	70	5	91					
71.924 } 1	3	[illegible]	6	91	5	[illegible]	6	.	513.501	431.544	81.957
71.876	4	20	7	14	6	30					
1	4	[illegible]	7	73	6	[illegible]					
									1,997.218	1,671.616	325.602

Die schwarzen Ziffern betreffen die tarifmäßigen, die rothen [?] Ziffern, die nicht tarifmäßigen Steuersätze.

										1,997.218	1,671.616	325.602
91.955	7	[4]	[76½]	[8]	[3½]	[7]	[7½]					
	1	[4]	[90]	[8]	[33]	7	35					
	91.534	5	25	8	92½	7	87½					
	1	[5]	[77½]	[9]	[82]	[illegible]	[illegible]					
	1	[illegible]	[illegible]	[10]	[9½]	9	[11½]	8	.	821.429	735.640	85.789
	408	6	30	[10]	71	9	45					
	1	[6]	[50½]	11	[12]	[9]	[64½]					
	1	[6]	[65]	11	30½	9	[77½]					
	1	7	.	[11]	90	[10]	50					
39.494	1	7	14	12	14	[10]	71					
	14	7	35	[12]	49½	11	2½					
	1	7	35½	12	53½	11	3½					
	1	7	70	13	9	11	55	12	.	563.912	473.928	89.984
	16	7	87½	13	39	11	81½					
	1	8	5	13	65½	12	7½					
	39.450	8	40	14	28	12	60					
37.703	2	[9]	[45]	16	6½	[14]	[17½]					
	37.697	10	50	17	85	15	75	16		673.002	603.248	69.754.
	4	11	55	[19]	63½	[17]	[32½]					
248	229	12	60	21	42	18	90					
	3	[13]	[12]	22	[illegible]	[illegible]	[illegible]	20	.	5.363	4.960	403
	5	[13]	[65]	23	[illegible]	20	[illegible]					
	11	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]					
										4,060.924	3.489.392	571.532

										4,060.924	3,489.392	571.532
13.460	9.237	13	75	26	77½	23	62½	25	.	367.930	336.500	31.430
	4.223	16	80	28	56	25	20					
10.670	16	[illegible]	[illegible]	32	[illegible]	28	35	30	.	380.863	320.100	60.763
	1	[illegible]	[illegible]	32	75	22	87½					
	10.651	21	.	35	70	31	50					
	2	[illegible]	05	[illegible]	[illegible]	33	27½					
1.501	3	23	63½	* [illegible]	[illegible]	35	45½	40	.	78.762	60.040	18.722
	1	24	25	48	50	36	37½					
	14	[illegible]	[illegible]	[illegible]	40	37	[illegible]					
	3	[illegible]	[illegible]	51	–	38	25					
	1.478	26	25	52	50	39	37½					
	2	[illegible]	[illegible]	58	[illegible]	44	10					
8.295	8.291	31	50	63	.	47	25	50	.	522.607	414.750	107.857
	2	33	60	[illegible]	20	50	40					
	1	34	[illegible]	[illegible]	[illegible]	51	[illegible]					
	1	35	.	76	.	52	50					
6.780	10	[illegible]	75	[illegible]	50	55	12½	60	.	569.381	406.800	162.581
	4	[illegible]	80	75	60	56	70					
	6.766	42	.	84	.	63	.					
4.033	2	[illegible]	25	[illegible]	50	72	37½	80	.	423.430	322.640	100.790
	2	50	.	100	.	75	.					
	2	50	40	100	80	75	60					
	7	52	.	104	.	78	.					
	4.019	52	50	105	.	78	75					
	1	57	75	115	50	[illegible]	[illegible]					
										6,403.897	5,350.222	1,053.675

* 100% n.o. Zuschlag mit Rücksicht auf das 1/3 als [illegible]

...ngeordnet, daß die Einnahmen
...en mittlerweile unberührt bleiben.
...Vorsatz und ein solcher Befehl in

...he Handelskammer.) Die
...och, 28. Jänner, Abends 6 Uhr,
...ener Handelskammer umfaßt fol-
...seit der letzten Sitzung. Wahlen
...Präsidenten und des Kassen-
... das Jahr 1880. Bildung des
...ndige Schiedsgericht der Kammer
...lf Mitgliedern des Kaufmanns-
...r Streitigkeiten aus dem Fracht-
... Dampfschifffahrt-Gesellschaften.
... in das Schiedsgericht für das
... Bericht der 2. Section über die
... der Wiener Handels-Akademie.
...neuerliche Subvention für die All-
... Invalidenkasse in Wien. Bericht der
...wegen Vervollkommnung der offi-
...weise und Einhebung einer Gebühr
... Statistik. Bericht der 5. Section
...ollgarnen, Leder und Fellen für
...n den Monaten September bis

... Creditoren-Verein meldet folgende
...auß, Incassogeschäfts-Inhaberin
...r. 34; Emil Pohlenz, Buch-,
... in Karlsbad; Albert Schvarcz
...Winkler in Beregszasz; Moses
...el Moller in Jaszberény.

...richten.) Die von den beeideten
...mmene Cridabilanz des Gemischt-
...ch s weist an Activen 2817 fl.,
...t 2700 fl., einbringliche Forderun-
... an Passiven 10.508 fl., somit ein
... fl., aus. — Der am 24. Februar
...er Firma „Inländische Gas-
...n eröffnete Concurs wurde über
...s Massevermögens für beendigt

... im Jahre 1880.

Wien, 27. Jänner.

...uerbefreiung der Südbahn, welche
...res 1879 abgelaufen ist, verlängert
...g den Gegenstand von Verhand-
...hn und den beiden Regierungen
...eben erschienene Broschüre, welche
...Jahre 1880" führt, nimmt diese
... finanzielle

Bilanz zwischen Concession und Gegen-Concession, wie sie der Vertrag von 1867 einander gegenüberstellt. Danach ergibt sich bis Ende 1879 ein **Verlust**:

an Zinsenzuschüssen des Staates aus der Netto-Garantie im Betrage von circa	32,000.000 fl.
an Mehrzahlung auf den Kaufschillingsrest der Südbahn circa	5,000.000 fl.
an Minder-Einnahmen in Folge der Tarif-Reductionen mindestens	15,000.000 fl.
an Minder-Einnahmen in Folge des Bestandes von Concurenzbahnen	2,500.000 fl.
Zusammen	54,000.000 fl.

Dagegen steht **eine Ersparniß**:

an Einkommensteuer circa	20,800.000 fl.
bei der Amortisation der Gesellschafts-Titres etwa	3,200.000 fl.
zusammen	24,000.000 fl.

verbleibt ein Entgang von beiläufig 30.000.000 fl. oder 2·3 Millionen Gulden pro Jahr zum Nachtheile der Gesellschaft, welcher Betrag sich von 1880 ab noch in Folge der Eröffnung der Pontebabahn um 500.000 fl., und im Falle als die Steuerfreiheit aufzuhören hätte, um den vollen Betrag dieser Steuer sammt Zuschlägen, also ungefähr um 3,000.000 fl. steigern müßte. Der Verfasser führt nun des Längeren aus, daß diese mißliche Situation nur dadurch herbeigeführt werden konnte, daß der 1867er Vertrag unter irrigen Voraussetzungen seitens der Südbahn geschlossen wurde, indem sich die Hoffnungen für den großen Verkehrsaufschwung, an den damals alle Welt glaubte, zum Mindesten für die Südbahn in keiner Weise realisirt haben.

Was bedeutet die Verweigerung der Steuerbefreiung für die Südbahngesellschaft? In einem weiteren Abschnitte der Broschüre führt der Verfasser die Consequenzen einer solchen ablehnenden Entscheidung der Regierungen des Näheren aus. Mit Rücksicht auf den großen Umfang der Obligationsschuld der Südbahn würde die an den Staat zu entrichtende Einkommensteuer jährlich etwa zwei Millionen Gulden betragen. Dazu kommen die enormen Landes- und Gemeindezuschläge, welche letzteren namentlich in den Alpenländern jährlich das Drei- bis Fünffache der Staatssteuer betragen. Man kann die aus diesen Zuschlägen resultirende Belastung der Südbahn auf eine Million berechnen, so daß die Gesammtbelastung durch die Einkommensteuer rund auf drei Millionen sich beziffert, von welchen die Südbahn bei dem Umstande, als die Zuschläge nach österreichischen Gesetzen überhaupt nicht überwälzbar sind, und daß ein nicht unbeträchtlicher Theil der Prioritäten steuerfrei emittirt wurde, kaum die Hälfte als die auf den Obligationen-Coupon entfallende Steuerquote von letzterem in Abzug zu bringen vermöchte.

Der Staat würde von der Steuerleistung per 2 Millionen noch die Summe von 1,100.000 Gulden in Abschlag bringen müssen; denn so viel betrug im Laufe der letzten Jahre die jährliche Ratenzahlung auf den Kaufschillingsrest, und diese Kaufschillingszahlungen würden sofort sistirt werden müssen, ... ganze nach Verzinsung der Prioritäten etwa ...

...bahn 274.75, Innerberger 165, Prager Eisen 150.50, ... 71.42½, österreichische Goldrente 85.55, ungarische Goldrente 101.30, Zwanzigfrancs-Stücke 9.35½, Reichsmark 57.95, Rubel 1.23¾.

Liquidations-Curse vom 27. Jänner 1880.

Papier-Mai-Rente	71.20
Papier-Februar-Rente	71.20
Silber-Juli-Rente	72.10
Silber-October-Rente	72.10
Goldrente	85.10
1860er Lose	132.30
1864er Lose	172.20
Ungarlose	115.50
Ungarische Goldrente	100.60
Wiener Communallose	121 50
Türkenlose	18.90
Zwanzigfrancs-Stücke und österr.-ungar. 8-Gulden-Goldstücke	9.35
Marknoten	57.90
Papierrubel	1.23

Bank-Actien.

Anglo-Oesterr. Bank	157.—
Oesterr. Credit-Anstalt	298.—
Ungar. Credit-Bank	277.—
Oesterr.-ungar. Bank	835.—
Oesterreichische Boden-credit-Anstalt	217.—
Ungar. allg. Bodencredit-Actien-Gesellschaft	161.—
Allgem. Depositenbank	229.—
Wiener Giro- u. Kassen-verein	243.—
Unionbank	118.—
Verkehrsbank	138.—
Wiener Bankverein	158.—

Actien von Transport-Unternehmungen.

Alföldér Bahn	151.—
Böhmische Nordbahn	93.—
„ Westbahn	214.—
Buschtiehrader Bahn A	505.—
„ B	91.—
Karl-Ludwigbahn	259.—
Donau-Dampfschifffahrt-Gesellschaft	614.—
Dux-Bodenbacher Bahn	162.—
Elisabethbahn	188.—
Elisabeth (Linz-Budweis)	170.—
„ (Salzb.-Tirol)	157.—
Kaiser-Ferdinands-Nordbahn	2330.—
Franz-Josefbahn	165.—
Fünfkirchen-Barcser Bahn	186.—
Kaschau-Oderb. Bahn	124.—
Lemb.-Czernowitz-Bahn	159.—
Lloyd	640.—
Nordwestbahn	167.—
Nordwestbahn lit. B (Elbethal)	148.—
Prag-Duxer Eisenbahn	35.—
Rudolphbahn	152.—
Staatsbahn	274.—
Südbahn (Lomb.)	92.—
Süd-norddeutsche Verbindungsbahn	125.—
Siebenbürger Eisenbahn	134.—
Theißbahn	220.—
Wiener Tramway-Gesellschaft	232.—
Neue Wiener Tramway-Gesellschaft	50.—
Turnau-Kraluper Bahn	157.—
Ungar.-Gal. Eisenbahn	128.—
Ungarische Nordostbahn	142.—
Ungarische Westbahn	144.—
Vorarlberger Bahn	161.—

Actien von Industrie-Unternehmungen.

Egydi-Kindberger	152.—
Elbemühl	80.—
Innerberger	160.—
Neuberg-Mariazeller	63.—
Hüttenberger	121.—
Prager Eisen	148.—
Steirische Eisen	76.—
Salgo-Tarjaner Eisen-Raffinerie	156.—
Salgo-Kohlen	120.—
Trifailer Kohlen-Gew.	76.—
Union-Baugesellschaft	91.—
Vorvernberger	115.—
Wiener Baugesellschaft	46.—

Waaren- und Productenmärkte.

Vom Platzgeschäfte.

...s erhöhten New-...

[illegible] In der heutigen Conferenz der liberalen Partei meldete der Präsident, daß Graf Victor Zichy-Ferraris in einer Zuschrift seinen Austritt aus der Partei angezeigt habe. Hierauf wurde bezüglich des Mocsary'schen Antrages beschlossen, den vom Minister-Präsidenten im Abgeordnetenhause erstatteten Bericht zustimmend zur Kenntniß zu nehmen und den Beschlußantrag abzulehnen. Der Gesetzentwurf über theilweise Bedeckung des Deficits für das Jahr 1880 wurde acceptirt. Endlich legte Bela Grünwald einen auf die Reform der Administration bezüglichen Antrag vor.

Berlin, 27. Jänner. Nach dem Etat des Reichsschatzamtes kommen an Ueberweisungen aus dem Ertrage der Zölle und der Tabaksteuer an die Bundesstaaten zur Vertheilung 40,624.500 Mark. Die Zolleinnahme beträgt 166,851.000, die Einnahme an Tabaksteuer 369.000 Mark. Die Zoll- und Tabaksteuer-Aversen betragen 3,404.500 Mark, zusammen 170,624.500 Mark. Auf Preußen entfallen 24,475.480 Mark.

Paris, 27. Jänner. In der Kammer legte der Finanzminister einen Gesetzentwurf wegen Aufhebung der inländischen Schifffahrtsgebühren vor. Die Dringlichkeit desselben wurde angenommen. In weiterer Berathung des Gesetzentwurfes über das Versammlungsrecht wurde der Artikel 4 des Commissions-Entwurfes angenommen, obwol Minister Lepère dafür eintrat, daß die Veranstalter einer Versammlung vorher eine Erklärung abgeben sollen über den Gegenstand und den Charakter derselben. Mehrere Redner der äußersten Linken machten der Regierung den Vorwurf, daß sie die liberalen Versprechungen des Programms Freycinet's nicht verwirkliche.

Im Senate bekämpfte Laboulaye (linkes Centrum) in heftiger Weise den Ferry'schen Entwurf bezüglich des obersten Unterrichtsrathes, weil jedes religiöse Element aus demselben ausgeschlossen erscheint. Derselbe protestirte im Namen der Freiheit und warf den Republikanern vor, daß sie sich auf einem falschen Wege befinden. Die General-Debatte wurde geschlossen.

In der Kammer-Commission zur Prüfung des Amnestie-Antrages Louis Blanc's sind acht Mitglieder gegen und drei für den Antrag. [illegible] erklärten die Mi[illegible] [illegible]

London, 27. Jänner. (Schlußcurse.) Consols 98 7/16. Lombarden 7 7/8. Amerikaner 105 1/2. Italiener 79 3/8. Wechsel per Wien 11.92. Goldrente 73 3/4. Ungarische Goldrente 86 1/2. Platzdiscont 1 3/8. Bankauszahlung 50.000 Pfd. St.

Petersburg, 27. Jänner. Wechsel auf London 25 5/16. Wechsel auf Paris 265 1/6.

Oesterreichisch-ungarische Bank.

Stand vom 23. Jänner 1880.

(Nach Art. 104 der Statuten.)

Activen.		fl. Oe. W.		Veränderungen seit dem Stande vom 15. Jänner 1880. fl. Oe. W.
Metallschatz		167,428.611	+	468.109
In Metall zahlbare Wechsel		20,375.606	—	27.939
Escomptirte Wechsel und Effecten:				
In Wien	45,469.243			
„ den österr. Filialen	31,747.526			
„ Buda-Pest	23,172.150			
„ den ungar. Filialen	7,296.784	107,685.704	—	3,559.813
Darlehen gegen Handpfand:				
In Wien	9,575.100			
„ den österr. Filialen	7,145.100			
„ Buda-Pest	3,240.900			
„ den ungar. Filialen	2,024.500	21,985.600	—	599.800
Eingelöste verfallene Effecten und Coupons von österr. und ungar. Staats- und Landesschulden		80.562	—	397.881
Staatsnoten		1,717.348	—	1,093.594
Darlehensschuld der Staatsverwaltung der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder nach dem Gesetze vom 27. Juni 1878 (R. G. Bl. Nr. 65)		79,748.918		. . . .
Hypothekar-Darlehen		106,153.620	—	471.141
Börsemäßig angekaufte Pfandbriefe der Bank		5,461.461	—	70.213
Effecten des Reservefonds		16,374.800	—	24.200
Effecten, angekauft aus den laufenden Erträgnissen		2,500.000		. . . .
Effecten des Pensionsfonds		3,292.704		. . . .
Gebäude in Wien und Buda-Pest, dann gesammter Fundus instructus		2,910.391		. . . .
Auslagen		121.411	+	11.328
Sonstige Activen		1,747.711	—	109.755
		537,584.453		
Passiven.				
Actien-Capital		90,000.000		. . . .
Reservefonds		18,162.060		. . . .
Banknoten-Umlauf		312,407.090	—	5,029.460
Giro-Guthaben		542.745	—	419.455
[illegible] sofort fällige Verbindlichkeiten		2,545.756	—	707.193
[illegible]		104,237.655	+	109.000

Man schreibt uns [illegible]
Reichstages macht sich eine Pa[…]
munications-Ministerium, ohne […]
durchkreuzen, doch ein plangem[…]
strebt. Mit der bloßen Acquisi[…]
stellung derselben unter eine o[…]
Directoren, Erweiterung des Be[…]
Staatsbahnen, sieht man in di[…]
rationellere Leitung der Eisen[…]
Aera anbrechen. Man hat dah[…]
Branchenverwaltung a[…]
Linienverwaltung als e[…]
bahnen heilsameres und zu versi[…]
bisher die Organe des Commun[…]
können. Es würden der Gener[…]
aber sehr wichtige volkswirthschaft[…]
waltungsrathe zu behandeln ver[…]
würde in vier Fachdirectionen ze[…]
ungarischen Staatsbahnen jene G[…]
welche in das betreffende Ressor[…]
erhaltung, Verkehr, Zugförderung[…]
nicht ganz genau die in Aussicht […]
vier Gebiete der Verwaltung repr[…]
wird es wol auf diese Branchen […]
Gegner dieser Modalität wird der […]
zeichnet, der sich bei der jetzigen, […]
Alles überlassenden Eintheilung […]
selbst nur festbestimmte Angelege[…]
Sparsamer und für die ungesäu[…]
zweckdienlicher ist der in Abge[…]
Modus auf jeden Fall. Dies m[…]
desselben fraglich, so lange einerseits[…]
wie Pechy an der Spitze des Re[…]
gerade jene Organe, welche hi[…]
urtheilen vermögen, die Entscheidun[…]

(Die Kohlenlager in […]
jüngst gemeldet, daß der Kohlen-[…]
Unionbank, in deren Besitze sich n[…]
genannten Vereins befinden, aus[…]
occupirten Provinzen erworben h[…]
nunmehr folgende Details: Der [...]
der gemeinsamen Regierung einen [...]
nützung der gesammten Kohlenlager[…]
Reihe von Jahren abgeschlossen. […]
Kohlenlager von Ingenieuren des K[…]
und erst wenn das Gutachten der […]
soll die Unterzeichnung des [illegible]
Kohlenlager [illegible]

Redaction, Administration & Druckerei:
Kolowrat-Ring, Fichtegasse Nr. 11.
Unfrankirte Briefe werden nicht angenommen und Manuscripte nicht zurückgesendet.

Ankündigungs-Bureau:
Stadt, Wollzeile Nr. 20. Insertionspreis nach Tarif.
Inserate übernehmen im Auslande: Havas, Laffite & Co. in **Paris**; G. L. Daube & Cie. in **Frankfurt a. M., Berlin, Zürich, Amsterdam** und **Paris**; Haasenstein & Vogler in **Hamburg, Berlin, Frankfurt a. M.** und **Basel**; Jäger's Buchh. u. Chr. Herrmann's Buchh. in **Frankfurt a. M.**; K. Schüssler in **Hannover**; Stahel's Annonc.-Bureau in **Würzburg**; Annoncen-Expedition „Invalidendank", **Dresden**; Rudolf Mosse u. Deutsches Zeitungsbur. „Invalidendank" in **Berlin**; Adolf Steiner in **Hamburg**; E. E. Oblieght in **Paris, Florenz** u. **Rom**; J. B. Parodi & Cie. in **Rom**; Aug. Siegle in **London**.

Abonnement für Wien:
Im Hauptverlage, Wollzeile 20, u. bei allen Zeitungsverschleissern: Ganzjähr. fl. 21.60, monatl. fl. 1.80. Mit Zustellung ins Haus: Viertelj. fl. 6.30, monatl. fl. 2.10. Einzeln: Morgenblatt 6 kr., Abendblatt 3 kr.

Für die an Austräger, Verschleisser bezahlten Beträge leisten wir keine Garantie.

Neue Freie Presse.

Abendblatt.

Abonnement für das Inland:
Mit tägl. einmal. Postversendung: Ganzj. fl. 28, halbj. fl. 14, viertelj. fl. 7. Mit tägl. zweimal. Postvers.: Ganzj. fl. 32, halbj. fl. 16, viertelj. fl. 8.

Abonnement für das Ausland:
Vierteljährig: Für **Deutschland** bei uns mit directer Kreuzbandsendung fl. 10 Oe. W., beim nächsten Postamte 13 M. 5 Pf.; für die **Donaufürstenthümer** beim nächsten Postamte 16 Fr. 40 Ct., bei uns 11 fl.; für **Italien**: bei uns 11 fl. Oe. W.; bei E. E. Oblieght in Florenz und Rom und bei J. B. Parodi & Cie. in Rom 28 Fr. 50 Ct.; bei S. Liechti, Chef des Zeitungs-Bureaus in Bern, 29 Fr. 50 Ct.; für **Frankreich**: bei uns 11 fl., bei Aug. Ammel in Paris und Strassburg bei der Agence Havas und G. L. Daube & Cie. in Paris: 23 Fr. 50 Ct.; für die **Schweiz**: bei den Postämtern 20 Fr. 80 Ct., bei uns 11 fl.; für **Spanien** u. **Portugal**: bei uns 11 fl., bei S. Liechti, Chef d. Zeit.-Bur. in Bern, 28 Fr. 50 Ct.; für **England**: bei uns 11 fl., bei A. Siegle, 110 Leadenhall-Street E. C., London: 24 Sh.; daselbst für die **engl. Colonien** mit Zuschlag des englischen Portos; für **Nordamerika**: bei uns 11 fl., bei E. Steiger, 22 and 24 Frankfort Street in Newyork, 6 Doll., 40 Cts. Gold (per German closed Mail); für die **Türkei** und **Griechenland**: beim Postamte in Wien 5 fl. 97 kr., daselbst auch für Egypten 6 fl. 50 kr.

Nr. 5561. Wien, Samstag, den 21. Februar **1880.**

Politische Uebersicht.

Wien, 21. Februar.

Zwischen den mährischen Czechen und dem Czechen-Club dauert der Conflict fort; ja, dessen Vehemenz soll sogar zugenommen haben, dermaßen, daß der Austritt der Mährer aus dem Czechen-Club keineswegs mehr in den Bereich der Unwahrscheinlichkeit gehört. Die Mährer würden sich in diesem Falle mit den mährischen Großgrundbesitzern zu einer Art Mittelpartei vereinigen, die allerdings im Stande wäre, von Fall zu Fall zwischen links und rechts den Ausschlag zu geben, und damit wäre jene kleine Mittelpartei geschaffen, auf welche, seitdem die Bildung einer großen Reichspartei nicht gelungen ist, Graf Taaffe seine Wünsche reducirt hat. Jedenfalls beweist aber der Zwiespalt im Czechen-Club, daß gerade auf der Rechten jene Verschiedenheit der Interessen und Bestrebungen herrscht, welche man der Verfassungspartei zum Vorwurfe gemacht und aus welcher die Officiösen die Nothwendigkeit der Coalition gefolgert haben.

Wie der Gazeta Narodowa aus Wien telegraphirt wird, haben sich die föderalistischen Mitglieder des Herrenhauses auf Grund eines Programms zu einer besonderen Fraction constituirt und ein Executiv-Comité gewählt, das aus dem Fürsten Karl Schwarzenberg, dem Grafen Falkenhayn, Dr. Habietinek, dem Fürsten Konstantin Czartoryski und dem Fürsten Adam Sapieha besteht.

Das Memorandum der böhmischen Bischöfe soll — wie der „Politik" aus Wien gemeldet wird — nicht beantwortet, sondern einfach ad acta gelegt werden.

Im ungarischen Reichstage hat gestern die Budget-Debatte begonnen. Die Stellung, welche die Parteien zum Budget einnehmen, ist dieselbe wie in den letzten Jahren. Die Regierungspartei votirt das Budget bedingungslos; die [illegible]

Etats-Debatte im Reichstage nicht erschienen und somit die von ihm beabsichtigte Auseinandersetzung über die auswärtige Politik Deutschlands unterblieben ist, wird unter Anderm auf das Petersburger Attentat zurückgeführt. Der Kanzler, heißt es, habe unmittelbar nach dem Eintreffen der Nachricht von der Petersburger Katastrophe sich nicht entschließen können, seine tiefe Verstimmung über die Politik der regierenden Kreise in Rußland vor aller Welt zu offenbaren.

Der Papst hat gestern das Cardinals-Collegium empfangen, welches ihn zum zweiten Jahrestage seines Pontificats beglückwünschte. Er hielt bei dieser Gelegenheit eine Rede, in welcher ein gewisser Pessimismus zu Tage trat. Leo rühmte sich einiger Erfolge, aber er stellte noch harte Prüfungen in Aussicht. Den Fürsten von Rumänien und Bulgarien wurden lobende Censuren ausgestellt. Daß das Petersburger Attentat in der Rede des Papstes Erwähnung fand, ist begreiflich. Die Attentate sind zumeist Veranlassung zu reactionären Wendungen, und die Reaction wirft sich immer der Kirche in den Arm.

Die bereits gestern erwähnte Rede Spuller's, des Präsidenten der Union républicaine, hat den ungetheilten Beifall der gemäßigten Republikaner, dafür aber auch den Tadel der Ultra-Radicalen gefunden. Im Schoße der Regierung empfindet man darüber selbstverständlich um so größere Befriedigung, als die Republique Française die Rede vollinhaltlich reproducirt und dadurch gleichsam zu verstehen gibt, daß Gambetta mit den Ansichten seines Freundes vollständig einverstanden ist. Herr de Freycinet geht, wie verlautet, mit dem Gedanken um, auf das in seiner letzten Rede abgegebene Versprechen die That folgen zu lassen und demnächst dem Präsidenten der Republik die Begnadigung einer [illegible] von Commune-Verurtheilten vorzuschlagen. [illegible] aus Frankreich noch die Nachricht verzeichnet [illegible] des linken [illegible]

daß sie sozusagen in allen Schichten der Gesellschaft, selbst in denen, die dem Czar am nächsten stehen, Verbindungen habe. Beweis dafür sei schon der Umstand, daß die Polizei trotz ihrer emsigsten Nachforschungen noch nichts Genaueres über den Vorfall zu erfahren im Stande gewesen. Das Journal des Débats wundert sich darüber, daß solche Attentate geplant und ausgeführt werden können, und daß die russische Polizei unfähig war, die Attentate zu verhüten, obwol sie im vorhinein von denselben Kenntniß hatte. Der Globe weist mit Befriedigung darauf hin, daß, während in Petersburg, Madrid, Neapel und Berlin Attentate auf das Leben der Souveräne stattfanden, das republikanische Frankreich ruhig war und daher auch nicht mehr wie ehemals der Herd der Conspirationen genannt werden kann. Im Soleil fordert Eduard Hervé seine Pariser Collegen auf, eine Gesammt-Adresse an den Czar zu richten — ein einfaches Parteimanöver, da der orleanistische Schriftsteller sehr gut weiß, daß die republikanische Presse auf diesen Vorschlag nicht eingehen wird. Von den englischen Blättern sagt der Standard, es fehle an einem Parlament, einer freien Presse, an einem Sicherheitsventil für den geschäftigen und unabhängigen Geist. Den Attentaten gegen den Kaiser liege weder Rache noch persönlicher Haß zu Grunde. Hoffentlich würden die Mordgesellen der Gerechtigkeit nicht entgehen; wäre dies der Fall, so müßte Europa sich dem Glauben hingeben, daß die eigentlichen Verschwörer in Rußland in der Polizei zu suchen seien. Die Times hält es nicht für unwahrscheinlich, daß die Verbrecher diesmal einen Geist heraufbeschwören, welcher sich als ein mächtiger und unnachsichtiger Gegner erweisen werde. Die Daily News endlich versteht nicht, wie moderne Staatsmänner mit offenen Augen lange bei dem vergeblichen Versuche beharren können, die Unzufriedenheit des Volkes durch Unterdrückungsmaßregeln zu curiren. Di[illegible]

Zum Attentat auf den Kaiser von Rußland.

Gleich wie in Wien hat das jüngste Attentat auf den Kaiser von Rußland auch in den anderen europäischen Hauptstädten einen überaus peinlichen Eindruck hervorgerufen. Wir lassen hierüber einige Berichte folgen.

Aus Paris wird vom 19. d. M. geschrieben:

Auf der gestrigen Soirée im Kriegsministerium, die, beiläufig bemerkt, sehr stark und unter Anderm von den Botschaftern Hohenlohe, Beust, Orlow und Lyons besucht war, nahm, wie man sich denken kann, alle Welt Gelegenheit, den Vertreter Rußlands aus Anlaß der neuen Schreckensthat von Petersburg zu beglückwünschen. Wie groß war aber die Ueberraschung der Gäste, als Fürst Orlow, indem er für diese Theilnahme dankte, eine seltsame Gelassenheit zur Schau trug. Nach einer ihm soeben zugegangenen Depesche, sagte er, wäre das Ereigniß, obgleich die Rettung des Czars und seiner erlauchten Familie noch immer eine providentielle genannt werden müsse, doch nicht auf eine Verschwörung der Umsturzmänner, sondern einfach auf eine Gas-Explosion zurückzuführen. Es versteht sich, daß Jedermann mit mehr oder weniger mimischer Geschicklichkeit sich das Ansehen gab, diese Lesart für echt anzunehmen, was dem Fürsten Orlow ohne Zweifel gestattete, interessante physiognomische Studien zu machen.

Präsident Grévy hat auf die erste Kunde von dem Ereignisse seinen militärischen Adjutanten, den General Pittié, zum Großfürsten Nikolaus geschickt, um den Bruder des Czars zu beglückwünschen. Dieser befand sich eben in der russischen Kirche, wo bereits ein Tedeum für die wunderbare Rettung des Kaiserhauses angestimmt wurde. General Pittié ließ eine schriftliche Gratulation zurück. Im Laufe des Tages machten dann Herr v. Freycinet und seine sämmtlichen Collegen vom Cabinet dem Großfürsten Nikolaus und dem Fürsten Orlow ihre Aufwartung.

Der hiesige russische Botschafter Fürst Orlow erhielt vom Czar folgende Depesche: „Die Kaiserin ist, Gott sei Dank, ziemlich gefaßt; sie hat nichts von der Explosion gehört, die im Saale der Hauptwache stattfand. Zehn Mann wurden getödtet, 47 verwundet, sämmtlich vom Regimente Finnland. Alexander."

Durch ein merkwürdiges Zusammentreffen wurde vorgestern beinahe in demselben Augenblicke, als die Katastrophe im Winterpalaste an der Newa stattfand, zu Paris ein Individuum verhaftet, welches in dem dringenden Verdachte steht, an dem Moskauer Eisenbahn-Attentate vom December vorigen Jahres einen hervorragenden Antheil genommen zu haben. Dieser Mann hatte sich nach Frankreich geflüchtet und in der Provinz verborgen gehalten, wo ihn seine Petersburger Freunde über Alles, was die Sicherheit seiner Person interessiren konnte, auf dem Laufenden erhielten. Vor einigen Tagen richteten die Letzteren an ihn eine Depesche, die ihm bedeutete, auf der Huth zu sein. Obgleich mit berechneter Dunkelheit gefaßt, erregte dieses Telegramm die Aufmerksamkeit der französischen Behörde und wurde daher angehalten. Einige Tage später folgte eine zweite noch bestimmtere Depesche, die man natürlich ebenfalls nicht beförderte. Der Verfolgte, Namens K., wurde in seinem Versteck unruhig und kam nach Paris, wo er Nachrichten zu finden hoffte; hier wurde er in den Champs-Elysées entdeckt und verhaftet. Die französische [Re]gierung hat sogleich der russischen von diesem wichtigen Fange

wurde schon am frühen Morgen von Diplomaten und anderen hochstehenden Persönlichkeiten mit Nachfragen bestürmt, aber Fürst Lobanow war erst, nachdem er sich telegraphisch an seine Regierung um Auskunft gewendet, in der Lage, den Inhalt der Reuter'schen Depesche zu bestätigen. Der Herzog von Edinburgh fand sich kurz nach 11 Uhr im russischen Botschaftshotel ein und erwartete mit Ungeduld die bis dahin noch nicht eingetroffene Antwort aus Petersburg. Die Königin telegraphirte gleich nach Empfang der Kunde nach Petersburg ihre Glückwünsche anläßlich der glücklichen Errettung der kaiserlichen Familie aus Lebensgefahr. Ein Gleiches thaten auch der Prinz von Wales und der Herzog von Edinburgh. Letztgenannter begibt sich in einigen Tagen nach Petersburg, um seine Gemalin nach England zurückzubringen. Im Laufe des Tages erschien der Prinz von Wales auf der russischen Botschaft, um dem Fürsten Lobanow seine Glückwünsche zur glücklichen Errettung des Czars aus Lebensgefahr abzustatten. Lord Beaconsfield und sämmtliche Mitglieder des diplomatischen Corps fanden sich zu dem nämlichen Behufe auf der russischen Botschaft ein. Der Premier-Minister las dem Fürsten Lobanow ein von Lord Dufferin, dem britischen Botschafter in Petersburg, eingegangenes Telegramm über die Explosion im Winterpalaste vor. Gleich nach Empfang des Telegramms von Lord Dufferin fertigte Lord Beaconsfield im Namen des Ministeriums eine telegraphische Depesche nach Petersburg ab, die Dankbarkeit über die wunderbare Errettung des Czars aus Lebensgefahr ausdrückt. In der russischen Capelle findet heute ein feierlicher Dankgottesdienst statt; die gesammte Presse gibt ihrer tiefen Entrüstung über das ruchlose Attentat und ihrer Befriedigung über die fast wunderbare Erhaltung des Czars und seiner Familie in langen Leitartikeln entsprechenden Ausdruck."

Der Pariser Correspondent der Times gibt einige interessante Details über das gegenwärtige Leben am russischen Hofe und über die Bewachung des Winterpalais. Seit dem Moskauer Attentate war der Kaiser wieder ungemein furchtsam und nervös geworden. Er sprach viel von der menschlichen Undankbarkeit und beklagte es, die Aufhebung der Leibeigenschaft decretirt und der Presse größere Freiheit gewährt zu haben. Er beklagte es ferner, vor den Thoren Konstantinopels nach dem Kriege stehen geblieben zu sein, und konnte sich nicht genug schmerzlich über die Barbarei derjenigen, die das Leben ihres obersten Schutzherrn bedrohen, aussprechen. Man gab sich alle Mühe, den Czar zu beruhigen, und traf die außerordentlichsten Vorsichtsmaßregeln, um jedes neue Attentat zu vereiteln. Gerade in der letzten Zeit war eine gewisse Beruhigung wegen der Nihilisten eingetreten. Man hatte die Ueberzeugung, daß Niemand von irgend einer hervorragenden Stellung mit ihnen in Verbindung sei, daß sich die officielle Welt ihnen verschließe und daß ihre Mitglieder sich nur aus Beschäftigungslosen, Abenteurern und der ordinärsten Menschenclasse recrutiren. Man wußte auch, daß unter den Nihilisten viele Frauen sich befinden, und glaubte, daß auf diese Weise die Führer bald verrathen werden müßten, ehe sie einen ihrer schrecklichen Anschläge ausführen können. Nichtsdestoweniger wurde keine Vorsicht vernachlässigt. Seit dem Moskauer Attentate wurde Alles, was mit der Sprengtechnik zusammenhä[...] bewacht. Der Verkauf von Dynamit wurde [...] wenn Jemand eingesperrt zu werden [...]

Telegramme des Correspondenz-Bureau

Pest, 21. Februar. (Abgeordnetenhaus.) In Fortsetzung der General-Debatte über das Budget pro 1880 spricht Blasius Orban für den Beschlußantrag Helfy's. Bela Grünwald betont, daß die Frage der Regelung der Administration eine brennende sei, die bald gelöst werde müsse. Vertrauen und Achtung vor dem Staate müssen im Volke wieder geweckt werden. Nicht von der Abschaffung der Autonomie sei die Rede, sondern davon, daß der Staat die Macht erhalte, dahin zu wirken, daß dieses große Ziel erreicht werde. (Redner spricht fort.)

Berlin, 21. Februar. Bezüglich der Aeußerung Schmerling's in der Schlußrede der Delegations-Sitzungen, „er hoffe, die Regierung werde dem Beispiele mehrerer europäischer Staaten, ihre Wehrkraft zu vermehren, nicht folgen; Oesterreich habe nie Eroberungs-Politik getrieben und habe ein gutes politisches Gewissen, das auch einige hunderttausend Soldaten aufwiege", bemerkt die Norddeutsche Allgemeine Zeitung, das beste Gewissen schütze den Schwächeren nicht vor Vergewaltigung durch den Stärkeren; wenn je ein politisches Gewissen ein gutes gewesen, so war es dasjenige Deutschlands im Juni 1870. Für die militärische Wirkung dieses guten Gewissens wäre gleichwol nicht einzustehen gewesen, wenn Deutschland neben demselben einige hunderttausend Soldaten weniger im Felde gehabt hätte. Auch in den napoleonischen Kriegen und in den Zeiten Ludwig's des Vierzehnten habe es Deutschland an gutem Gewissen nicht gefehlt, und dennoch habe es den Kürzeren gezogen, bis durch die Coalition mit England und anderen Mächten Hunderttausende zu dem guten Gwissen hinzugekommen und die Wagschale sich zeitweise gegen den ungerechten Angreifer und Eroberer geneigt habe. Damals war von einer Coalition Frankreichs mit Rußland gegen den gemeinsamen deutschen Nachbar noch keine Rede, jetzt seien in beiden mächtigen Nachbarländern einflußreiche Parteien für diesen Gedanken thätig — Oesterreich gegenüber werfe noch die „Italia irredenta" ihr Gewicht in die Wagschale. Wenn unter solchen Umständen einer der erfahrensten Staatsmänner Europas öffentlich und amtlich die Phrase aussprechen konnte, ein gutes Gewissen wiege einige hunderttausend Soldaten auf, so müsse das wie die darauf folgenden Bravorufe Jeden überraschen, der Verständniß für den Ernst der Sache habe.

London, 21. Februar. Die Amtszeitung veröffentlicht die Ernennung Mr. White's zum britischen Gesandten und bevollmächtigten Minister in Rumänien.

London, 21. Februar. (Oberhaus.) Der Herzog von Argyll greift die Politik der Regierung be

[W]ien, Montag 23. Februar 1880. XXXIV. Jahrg.

[F]remden-Blatt.

(Abend-Blatt.)

Abonnement für die Provinz:

Mit täglich einmal. Postversendung.

Ganzjährig	21 fl. 20 kr.
Halbjährig	10 „ 60 „
Vierteljährig	5 „ 30 „
Monatlich	1 „ 80 „

Mittäglich zweimal. Postversendung.

Ganzjährig	25 fl. 20 kr.
Halbjährig	12 „ 60 „
Vierteljährig	6 „ 30 „
Monatlich	2 „ 10 „

Februar.

= und Unterrichtsminister Baron
Deputation des niederösterreichischen
ich das Gerede von einer beab=
e der Schulgesetzgebung
er, der versichert, daß er als
die Durchführung „unserer
e" thätig gewesen sei, wird sich
trefflichen" Gesetze in ihrer Wirk=
sdrücklich hervorhebt, den größten
eistes der Schulgesetze in die

---

ein neuer Verein von jungen
scher Bund Liebe und Freiheit"
nter dem Namen „Der Rebell"
in letzter Zeit eine Broschüre
„All' Erta" (Habt Acht) führt,
monarchischer Tendenzen
gefordert wird, ihre Kräfte nicht
n. Die letztgenannte Gesellschaft
ro Serafini gezeichneten Schrift,
führt, in den heftigsten Aus=
Schlusse derselben findet sich
eftige Auslassung: „Oesterreich
ultirt uns in seinen Journalen.
ublikaner, müssen sich nun durch
fgerüttelt fühlen und auf eine,
eint, daß der „Verein der Ir=
treten müsse, von welcher Zup=
gesprochen hat — nämlich in
auf diese unaufhörlichen Her=
Italiener, welcher Partei er
, so werden wir Republi=
en wir ein zweites Aspromonte
: es liegt nichts daran; die
archie mehr zu registriren haben
den so vielen der italieni=
en. Aber erinnern wir uns,
ag beschleunigt haben, an dem
hne aufpflanzen konnte." Wir
er Kundgebung sagen wird.

---

an nicht umhin, auf die „grob=
che „Pays" gegen die Friedens=
geleitet hat, mit dem Hinweis
Frankreich heute vierhundert
telbar nach dem Kriege für
„In dieser Steigerung,"
„liegt neben der Vermehrung
alleinige, aber auch ein
seine Vertheidigung im Falle
und Rußland haben die Ver=
t und es ist eine große Naive=
ob Deutschland plötzlich die
e es doch nur gezwungen und
varn folgt."

f des Prinzen Alexander von
uliches Bild von dem ersten
nterpalais auf die durch
Persönlichkeiten hervorgebracht

spondent der „A. A. Z." aus guter Quelle vernimmt, auf die umlaufenden Gerüchte über die Bedrohung des Winterpalais aufmerksam gemacht, seinem Mittelsmann folgende absprechende Antwort ertheilt: „Wir haben alle Fäden des Nihilismus in unseren Händen und wissen genau, daß alle Mittel desselben erschöpft sind. Die angeblichen Unternehmungen gegen das Winterpalais sind dumme, absichtlich verbreitete Gerüchte. Wir werden in St. Petersburg niemals von einer solchen Unternehmung zu sprechen haben."

Das „Journal des Debats" begrüßt mit warmen Worten die nun auch von Frankreich, England und Deutschland anerkannte Unabhängigkeit Rumäniens. „Bevor Rumänien," sagen die „Debats" „sich von jedem Vasallenbande zu befreien vermochte, hat es schwierige Prüfungen zu bestehen gehabt. Einige Monate hindurch schien Rumänien selbst zu glauben, daß diese Prüfungen seine Kräfte überstiegen, und es hätte wohl verdient, daß sie ihm erspart geblieben wären. Wie dem auch sei, es hat doch begriffen, daß ein Staat seine Unabhängigkeit nicht zu theuer bezahlen könne und es entschloß sich in der Frage des Eisenbahn=Rückkaufes wie in der der Juden=Emanzipation zum Nachgeben. Von heute an zählt also Europa ein freies Volk mehr. Wir für unseren Theil können nicht vergessen, daß dieses Volk ein lateinisches ist und wir begrüßen mit Freude den Beginn seiner Unabhängigkeit."

Zur Arab=Tabia=Frage wird der „Köln. Ztg." aus Berlin geschrieben: „Man kennt jetzt das russische Angebot in Bukarest, welches ein englisches Blatt vor einigen Tagen unrichtig oder doch sehr unklar dahin bezeichnet hatte, daß Rußland vorschlage, das Land südlich von Arab=Tabia Silistria einzuverleiben. Wie man hört, geht der Vorschlag Rußlands vielmehr dahin, die Grenzlinie nicht von Arab=Tabia nach Mangalia, sondern von einem mehr südlichen Ausgangspunkte zu ziehen. Die Folge wäre, daß Rumänien Arab=Tabia selbst verlöre und Rußland auf einem Umwege erlangte, was es schon bei der Verhandlung wegen der Brücke im Auge hatte. Rumänien wird schwerlich darauf eingehen, grundsätzlich nicht, weil es an der europäischen Behandlung dieser Angelegenheiten ein offenbares Interesse hat und politisch nicht, weil sein klares Interesse eine andere Lösung erheischt."

In Petersburger gut unterrichteten Kreisen will man, wie aus der russischen Hauptstadt geschrieben wird, wissen, Fürst Alexander von Bulgarien denke nicht an Abdankung, sondern sei nach Petersburg gekommen erstens wegen der beabsichtigten Verfassungs=Revision, zweitens um sich eine Gemalin auszusuchen und nach dem sonst nicht übermäßig interessanten Sofia heimzuführen. Ob diese Angaben richtig sind, muß sich bald herausstellen.

Der Handelsminister Tirard hat im französischen Abgeordnetenhause einen berichtigenden Nachtrag zu dem Zolltarif eingebracht, über welchen in diesem Augenblick verhandelt wird und der, noch von Herrn Teisserene de Bort herrührend, den Arbeiten des Ausschusses als Grundlage diente. In diesem Nachtrage nimmt die Regierung einige von dem Ausschuß vorgeschlagene Erhöhungen an, so namentlich den Zoll von 6 Francs per 100 Kilogramm auf Olivenöl und Essig, den Zoll von 50 Francs per 100 Kilogramm auf gewisse Leder und den Zoll von 35 und 45 Francs per 100 Kilogramm auf Petrole; dagegen lehnt die Regierung die Klassifizirung der Baumwollgarne von 5 zu 5, wie sie der Ausschuß vorschlägt, ab und besteht auf der Klassifizirung von 10 zu 10.

Der offiziöse Korrespondent der Turiner „Gazzetta del Popolo" verzeichnet wieder einmal angeblich im Palazzo Monte[...]
Gerüchte über ein [...]

nicht formell geschlossen sein mag, so kann derselbe doch schon seit längerer Zeit als thatsächlich in Kraft bestehend angesehen werden. Herr Nicotera hat schon wiederholt mit der Rechten gestimmt, und der Fall wird sich gewiß noch mehr als einmal wiederholen, so daß, wenn die übrigen Gruppen der Linken nicht fest zusammenhalten, immerhin eine Katastrophe möglich sein würde.

Dem Genueser „Caffaro" wird geschrieben, daß in der italienischen Deputirtenkammer eine starke, ebensogut aus Abgeordneten der Rechten als solchen der Linken bestehende Mehrheit dem Listen-Skrutinium entgegen ist. Die Ablehnung des Listen-Skrutiniums ist um so wahrscheinlicher als mit dessen Annahme nicht der fünfte Theil der gegenwärtig in der Deputirtenkammer sitzenden Volksvertreter Aussicht hätte, wiedergewählt zu werden.

Das neue englische Armee-Budget gibt die für das Finanzjahr 1880—81 erforderliche Totalsumme auf 15,541.300 Pfund Sterling an, d. i. 104.400 Pfund Sterling weniger, als im vorhergehenden Jahre. Die Effektivstärke der regulären englischen Armee stellte sich am 1. Jänner d. J. auf 124.365 Mann aller Waffengattungen. Die Armee-Reserve 1. Klasse zählte 16.651 Mann, die Armee-Reserve 2. Klasse 22.021 Mann, die Miliz 113.484 Mann, die berittene Landmiliz (Yeomanry) 10.508 Mann, und die Stärke der Freiwilligen umfaßte am 1. November 1879 205.265 Mann, macht im Ganzen 493.094 Mann. Rechnet man die in Indien stationirte reguläre Streitkraft in Höhe von 67.639 Mann hinzu, so beträgt die Gesammt-Effektivstärke der englischen Armee 560.733 Mann.

Nach in Gibraltar am 15. d. aus Tanger eingetroffenen Nachrichten, ist Kaid Abdessadah, der Gouverneur von Tanger, von seiner Expedition gegen die Kabylen von Beni-Garfet zurückgekehrt. Er hat mehrere Kabylen-Stämme strenge gezüchtigt und dieselben der Autorität des Sultans von Marokko unterwürfig gemacht.

Tagesneuigkeiten.

Wien, 23. Februar.

* (**Personalnachrichten.**) Wie der „Figaro" meldet, ist der Prinz Napoleon seit zwei Tagen nicht unbedenklich krank. Der „Ordre" beeilt sich hingegen, zu versichern, daß der Prinz von seinem, nur leichten Unwohlsein, welches kaum vierundzwanzig Stunden gedauert hätte, schon vollkommen wieder hergestellt wäre. — Die hiesige evangelisch-theologische Fakultät wird nicht nur den neuen Herr Kultus-Minister Baron Conrad ehrerbietigst begrüßen, sondern auch dem abtretenden Minister v. Stremayr den ehrfurchtsvollsten Dank durch eine Deputation ausdrücken für sein humanes und edles Wohlwollen, welches er dieser wissenschaftlichen Anstalt angedeihen ließ.

* (**Das Sängerfest.**) Die Chormeister der Gesangvereine Wiens und Umgebung, welche vorgestern über Einladung des Fünfer-Comités eine Versammlung abhielten, beschlossen im Einvernehmen mit diesem Comité, daß, nachdem vom „Schubertbund" die Betheiligung der Sängervereine am Festzuge angeregt wurde, der Chormeister des „Schubertbund", Franz Mair, die von ihm komponirte Festhymne an den Kaiser und die Volkshymne bei dem am 25. April in Wien stattfindenden österreichischen Sängerfeste dirigire, und daß Herr Josef Amer, Chormeister des Landstraßer Männer-Gesangvereins, welcher Verein die Anregung zur Schaffung des „Erinnerungsbildes" gab, die Direktion der Gesammtchöre beim Festkommers übernehme. Als Gesammtchöre für diesen Sänger-Kommers wurden gewählt: 1. Concordia von Hoven, 2. Lindenbaum von Franz Schubert (arrangirt von Frd. Sicher), und 3. Der Jäger Abschied vom Walde von Fel. Mendelssohn-Bartholdy. Ferner wurde eine aus sieben Mitgliedern bestehende Jury ernannt, welche aus der Anzahl der bis zum 15. März von den verschiedenen Vereinen angemeldeten Einzelvorträge für den Festkommers 10 Einzelchöre zu bestimmen hat.

* (**Für die Ueberschwemmten in Niederösterreich**) findet am 1. März d. J., Abends 7 Uhr, im Stadt-Theater zu St. Pölten eine große Konzert-Soirée statt, bei welcher der Harfen-Virtuose Dubez und noch andere Wiener Künstler mitwirken werden. Das Comité, aus den ersten dortigen Persönlichkeiten bestehend, hat keine Opfer gescheut und hofft, nachdem es die Auslagen der Inszenesetzung aus Eigenem bestreitet, eine recht ansehnliche Einnahme durch voraussichtlich zahlreichen Besuch dieser Wohlthätigkeits-Soirée. für den schönen Zweck zu erzielen.

* (**Hansen im Ring-Theater.**) Bekanntlich hat „Professor" Hansen durch seinen Vertreten Dr. Eyrich bei der Statthalterei ein Gesuch eingebracht, die Vorstellungen im Ring-Theater gegen dem fortsetzen zu dürfen, daß er sich verpflichtet, keinen Starrkrampf hervorzubringen und alle physischen Berührungen zu vermeiden. Die Statthalterei hat dieses Gesuch bedingungsweise aufrecht beschieden, in einem Dekrete an die Polizei-Direktion wird Herrn Hansen die Bewilligung zur Fortsetzung der Vorstellungen im Ring-Theater ertheilt, jedoch nur unter [illegible]ungen, daß erstens ein neuerlich einzuholendes ärztliches Gutachten [illegible] nicht bedenklich findet und [illegible]liche Ver-

---

* (**Frauenverein für Arb**
der Frau Erzherzogin Marie stehen
Vorsitz der Präsidentin Frau Fürstin
liche Generalversammlung. Nach dem
v. Ransonnet erstatteten Jahresber
Jahre die Zahl der Schülerinnen in de
1475 auf 1502 erhöht. Die Gesammtzal
beträgt 14.395, wovon 4679 unentgeltli
verdiente Geld beträgt 4092 fl., wovon
ausbezahlt, der Rest fruchtbringend hin
per 10.420 fl. stehen die Ausgaben —
Arbeitsschulen mit 8070 fl., die Ausla
zusammen 10.047 fl. gegenüber, so da
übrigt. Nach Entgegennahme des Ja
Damen: Fräulein Emilie Bach und
stein, Baronin Conrad-Eybesf
Hoyer, Baronin Buthon, Baroni
Gräfin Thun, Minna Terzer,
Therese Pampel; als Ersatzdame
Adele Pfersmann v. Eichth
gewählt.

* (**Eine Rehabilitirung**
im Palais des Kaisers Wilhelm
Kaiser, war eine gesellschaftliche
der vornehmsten Mitglieder der
Putbus wurde am Mittwoch
Theil, zum Kaiser zugelassen zu
Malte von Rügen in Konkurs
fürstlichen Vermögen seine Gläubi
kennt die Geschichte dieses Konkurses,
auf der einen, Ausbeutung desselben
Seite seinen Ruin zur Folge hatte
schlagen einer größeren Spekulation,
der Konkurs ausbrach und der Für
des Fürsten mit seinen Gläubigern
Senators Godeffroy und der No
Emittirung einer Anleihe die Verhält
wurden, wie der Konkurs dann a
vergangen und der Fürst Putbus
Schlosse, das der alte Fürst Malte
aber war er nicht erschienen seit
Würde eines Oberst-Truchseß und
Rügen und in den Landen Barth i
genommen und der Fürst, der früh
liebtheit selbst jene finanzielle Krisis
Hofgesellschaft rezipirt seit dem er

* (**Ein Familiendrama**
eine Blutthat, die gestern in
gemeldet: „Die Gattin des Oe
den geordnetsten Verhältnissen
Frau lebte, hat in Abwesenhe
den vierjährigen Wenzel und
indem sie denselben mit einem
zum andern bis auf die Wirbel
ständig angekleidet, mit den Gesich
auf dem Fußboden des Wohn
das Mordwerkzeug, das Ra
die Halsschnitte mit größter G
eiligst herbeigeholte Gatte fiel bei
Schreck gelähmt, ohnmächtig niede
hatte, war sein erster Gedanke
Man fand die Frau auf d
Während der an ihrer Leiche ver
sich Rak vom Dachboden kopfüber
jährige Mädchen Rak's erzählte,
Hals durchschneiden wollen und n
Kind habe aber darüber geschwieg
droht. Als das Motiv der unerkl
angenommen."

* (**König Cetewayo**
öffentlichtes Blaubuch über südafr
des gefangenen Königs Cetew
Das interessante Schriftstück laute
stadt, 27. Oktober 1879.
Königin seine unterthänige Ehre
hier den Ausspruch der Königin
begeben, wo es die Königin wün
einiger Zeit begnadigt zu werden
Porträt der Königin zugehen wi
geschaut und die er noch immer
in die Feder gesagt am 28. Okto

* (**Eine Fürstin vor**
ein eigenthümlicher Rechtsfall zu

sionellen Charakter geben würde, nicht gestatten wollen. ...orgehen der böhmischen Bischöfe selbst liegt der Beweis, ...sherige Zustand in keiner Weise gegen die Grundsätze der ... Religion verstieß und daß somit nur politische ...ten, der Wunsch nach Macht und Herrschaft ...litischen Partei es sind, welche diese Schwenkung ...tung des böhmischen Episcopats bewirkten und in Aussicht ...fortan unter dem Schutze eines hochehrwürdigen geistlichen ...Kampf gegen die Staatsgesetze geführt, ja ...ze Classe von Staatsbürgern, die niedere ...keit, zu diesem Kampfe gezwungen werde. ...erartige Zustände mit dem Wesen eines geordneten Staa... ...unvereinbar sind, da ferner, wenn ein solches Vorgehen ...ürde, hierin für alle anderen Staatsbürger eine Auffor... ...Renitenz gegen vielleicht hinwiederum ihnen unbequem ...Gesetze läge, stellen die Unterzeichneten an das Gesammt... ...die Anfrage:

...t dem hohen Gesammt-Ministerium das ...hen des böhmischen Episcopats bekannt ...lche Mittel gedenkt dasselbe anzuwenden, ...durch das Vorgehen der böhmischen Bi... ...edrohte staatliche Ordnung und Achtung ...Gesetze aufrechtzuerhalten?"

Parlamentarisches.

Wien, 7. Februar.

...der heutigen Sitzung des Abgeordnetenhauses vorgelegte ...f in Betreff der zeitweiligen Nichtausführung einer im ...des Statuts der Oesterreichisch-Ungarischen Bank (R. G. ... 66) enthaltenen, die äußere Ausstattung der ...n betreffenden Bestimmung lautet:

...Das k. k. Finanzministerium wird ermächtigt, gemein... ...dem königlich ungarischen Finanzminister folgende Ver... ...mit der Oesterreichisch-Ungarischen Bank zu treffen. Die ...2 der Statuten der Oesterreichisch-Ungarischen Bank ent... ...mmung, wonach die Anweisungen dieser Bank (Bank... ...dem Wappen der österreichisch-ungarischen Monarchie ...sind, hat bis auf Weiteres nicht in Ausführung zu ...

...ieses Gesetz tritt mit dem Tage seiner Kundmachung in ...

Aus dem Gerichtssaale.

...gr. der „N. Fr. Pr."] **Stanislau**, 7. Februar. ...fand im hiesigen Strafgerichtshofe die Hinrich... ...wegen doppelten meuchlerischen Raubmordes, begangen ...euenzimmern, in der November-Session vom Gerichts... ...ode verurtheilten 45jährigen Bauers Iwanicki ...xecution vollzog der Brünner Scharfrichter.

...ttheilungen aus dem Publicum.

Zum Frankl-Jubiläum.

...Redacteur! Erlauben Sie mir, mit Bezug auf eine ...geschätzten Blattes vom 4. d. M., den Lesern der „Neuen ... gegenüber die kleine Berichtigung, daß es meine Sache ...irende Dichtercollegen mit prachtvollen spanischen Silber... ...chenken, und daß ich auch am L. A. Frankl-Jubiläum ...h eine Gratulations-Karte betheiligt habe.

Hochachtungsvoll ergebenst

...6. Februar 1880. Robert Hamerling.*)

...Silberklinge stammte von Amerling, dem alten Freunde ...diesem Jubiläums-Trubel mag solche Namensverwechs... ...ssiren. Die Red.

...Sachen des Magnetiseurs Hansen.

...edacteur! Gestatten Sie mir die Aufnahme fol... ...Haltung als Medium betreffenden Zeilen. Ich fungirte ...den zweimal als Medium. Das erstemal, am letzten ...ich als vollkommen „empfänglich" erklärt. Herr Hansen ...xperimente, von denen jedoch nur das des Augen... ... Um mir volle Gewißheit zu verschaffen, erschien ich ...ienstag abermals auf der Bühne. Ich wurde auch ...glich befunden. Nach dem Austritte mit Herrn Fischer ...sen gegen das Publicum und vollzog an mir das ...nschließens. Ich habe aber die Ueberzeugung ... ... die Augen ...

tungs-Gerichtsbarkeit und über Staatsbauten zur Unterbringung der Behörden erinnert Hegedüs an den von Wahrmann angeregten Gedanken, die Einnahmen durch höhere Anspannung der directen Steuern zu erhöhen.

Wahrmann stellt hierauf folgenden Antrag: „Es möge die Regierung angewiesen werden, darüber Studien zu machen und anzustreben, daß zum Zwecke der Ordnung des Staatshaushaltes eine Steigerung des Erträgnisses der Verzehrungssteuer, namentlich von Zucker, Branntwein und Bier erzielt werde, allerdings ohne dadurch zu den Abmachungen mit der anderen Reichshälfte in Widerspruch zu gerathen."

Anläßlich dieses Antrages entspinnt sich eine längere Debatte, in welcher sich der Minister-Präsident zunächst dahin ausspricht, daß er es für wünschenswerther hielte, wenn es bei dem Ideenaustausche bliebe und kein bestimmter Antrag gestellt würde. Die Frage sei eine so wichtige und habe so viele Seiten, daß man nicht behutsam genug vorgehen könne. In einer zweiten Enunciation weist der Minister-Präsident auf eine eventuelle Modificirung des Antrages hin, welche demselben die Schärfe in etwas benehmen könnte. Es solle etwa bemerkt werden, die Regierung wäre anzuweisen, darüber klar zu werden, ob im Interesse der Ordnung des Staatshaushaltes irgend welche Erträgnisse aus den Verzehrungssteuern und in welcher Höhe zu realisiren seien. Wahrmann acceptirt diese Modification und modificirt daher seinen Antrag in der Weise, daß die Regierung angewiesen werden solle, sich mit der Frage eingehend zu beschäftigen, ob und in welcher Weise eventuell durch Abänderungen in der Form der gegenwärtigen Besteuerung bei der Verzehrungssteuer ohne Beeinträchtigung der Production größere Erträgnisse zu erzielen wären.

In der Nachmittags fortgesetzten Berathung beschäftigt sich Lukacs mit der Anomalie, daß das Grenzzoll-Einkommen ein so geringes ist. Er meint, daß diesem Uebelstande durch die Revision des Verzehrungssteuer-Organismus abgeholfen werden könnte. Es wäre die allgemeine Erklärung abzugeben, daß das Einkommen aus den indirecten Steuern unverhältnißmäßig gering sei und daß die Aufmerksamkeit der Regierung hierauf gelenkt werde.

Kautz spricht sich dahin aus, daß seiner innersten Ueberzeugung nach eine dauernde Sanirung und Besserung unserer Finanzverhältnisse nur so möglich sein wird, wenn es uns gelingt, unserer gesammten nationalen Production einen neuen Impuls zu verleihen, dieselbe vielseitiger, reichlicher und intensiver zu gestalten und insbesondere durch eine ausgiebige Förderung der Reform der Landwirthschaft und durch eine energische und allseitige Entfaltung unserer Industrie ertragsfähiger zu machen.

Helfy acceptirt den Antrag Wahrmann's, jedoch mit dem Zusatze, daß im Berichte klar ausgesprochen werde, es sei die Errichtung einer Consumtions-Linie nothwendig. Hegedüs empfiehlt nach längerer Ausführung eine Formulirung, wonach die Regierung angewiesen werden soll, ehestens sich mit der Frage zu beschäftigen, ob es möglich ist und auf welche Weise es zu veranlassen wäre, daß durch die Verzehrungssteuer, eventuell im Wege der Aenderung des Besteuerungs-Organismus, ein größeres Einkommen erzielt werde.

Nachdem Minister Szapary seine Zustimmung zur Annahme des Antrages in dieser Formulirung erklärte, wird letzterer angenommen.

London, 7. Februar. Bei der in Liverpool vorgenommenen Parlamentswahl wurde der Conservative Whitely mit 26,106 Stimmen gegen den Liberalen Lord Ramsey mit 23,885 Stimmen gewählt.

Die Sammlung der auf Afghanis... ...lichen Depeschen aus der Z... 1879 wurde heute... Cra...

Amtliches.

(Aus dem amtlichen Theile der k. k. Wiener Zeitung.)

Se. Majestät der Kaiser hat die bei dem Obersten Rechnungshofe für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder erledigte systemisirte Sectionsrathsstelle dem Rechnungsdirector bei dem Finanzministerial-Fachrechnungs-Departement für unmittelbare Gebühren, Anton Drdacky, verliehen, sowie die Attachés Bela Ambro v. Adamocz, August Freiherrn v. Waden und Gilbert Grafen Hohenwart zu Honorar-Legations-Secretären ernannt.

Se. Majestät der Kaiser hat dem Rechnungsrevidenten bei dem Rechnungs-Departement der Finanz-Landes-Direction in Graz, Friedrich Hartmann, in Anerkennung seiner vorzüglichen Verwendung den Titel und Charakter eines Rechnungsrathes mit Nachsicht der Taxen verliehen.
Chertek m. p.

Se. Majestät der Kaiser hat dem k. k. Generalmajor des Ruhestandes, Karl Steiner, als Ritter des Ordens der Eisernen Krone dritter Classe in Gemäßheit der Ordensstatuten den Ritterstand verliehen.

Se. Majestät der Kaiser hat gestattet, daß Nachbenannte die ihnen verliehenen fremden Auszeichnungen annehmen und tragen dürfen, und zwar: der Schiffahrt-Inspector der Ersten Donau-Dampfschiffahrt-Gesellschaft in Wien, Julius Edler v. Malnay-Mierzwinski, den russischen St. Annen-Orden zweiter Classe; der Bürgermeister Nikolaus Dubokovic in Gelsa das Commandeurkreuz des päpstlichen St. Gregor-Ordens; der Börsensensal Thomas Ritter v. Galatti in Wien das Officierkreuz des italienischen St. Mauritius- und Lazarus-Ordens; der commerzielle Director der Südbahn-Gesellschaft in Wien, Samuel Hahn, das Ritterkreuz des ebengenannten Ordens und des rumänischen Ordens Stern von Rumänien; der Curarzt in Gries-Bozen, Dr. Hermann Mayrhofer, den preußischen Kronen-Orden dritter Classe; der österreichische Staatsangehörige Wilhelm Knechtl in Bukarest den russischen St. Stanislaus-Orden dritter Classe und die rumänische Verdienstmedaille „Bene merenti“ zweiter Classe; der Inspector der Südbahn-Gesellschaft in Wien, Eustach Durst, und der Director der Wiener Handels-Akademie, Dr. Rudolph Sonndorfer, das Ritterkreuz des italienischen Kronen-Ordens; der k. k. Bergrath in Wien, Franz Ritter Pechan v. Prägenberg, den persischen Sonnen- und Löwen-Orden dritter Classe; der Concipist des Wiener Magistrates, Joseph Victorin, das Ritterkreuz erster Classe des badensischen Ordens vom Zähringer Löwen; der Stationsvorstand der Kaiserin-Elisabeth-Westbahn in Amstetten, Franz Winkler, das Ritterkreuz zweiter Classe des sachsen-ernestinischen Hausordens; der Professor am Staatsgymnasium im achten Wiener Gemeindebezirke, Joseph Gugler, und der Fabriks- und Realitäten-Besitzer in Wien, Samuel Czeiger, den ottomanischen Medschidie-Orden fünfter Classe; die Gräfin Helene Jankovic in Zara den von der Fürstin Natalie von Serbien gestifteten Damen-Orden vom Rothen Kreuz; Frau Helene v. Popowicz in Czernowitz das rumänische Elisabeth-Kreuz; der k. k. Professor und Ober-Baurath in Wien, Friedrich Schmidt, die großherzoglich mecklenburg-schwerin'sche goldene Medaille für Wissenschaft und Künste, und der Schlafwagen-Conducteur der Nordwestbahn in Wien, Franz Petz, das sächsische allgemeine Ehrenzeichen.

Se. Majestät der Kaiser hat dem Bezirksrichter in Klausen, Joseph Vogl, aus Anlaß seines Uebertrittes in den bleibenden Ruhestand in Anerkennung seiner vieljährigen treuen und ersprießlichen Dienstleistung den Titel und Charakter eines Landesgerichtsrathes taxfrei verliehen.
Stremayr m. p.

Se. Majestät der Kaiser hat dem pensionirten Katastral-Mappen-Archivar Vincenz Zidek in Anerkennung seiner vieljährigen treuen und ersprießlichen Dienstleistung das goldene Verdienstkreuz mit der Krone verliehen.

Se. Majestät der Kaiser hat dem beim Generalstabe commandirten k. k. Hauptmanne des Armeestandes, Julius Debelak, die goldene Medaille pro litteris et artibus verliehen.

Se. Majestät der Kaiser hat dem k. k. Hauptmanne erster Classe des Infanterie-Regiments Nr. 7, Andreas Comel, den Adelsstand mit dem Ehrenworte „Edler“ und dem Prädicate „Socebran“ verliehen.

Wiener Börse vom 7. Februar.

Notirungen um 12 Uhr 45 Minuten.

Die Versorgung der Effecten vollzog sich heute wesentlich leichter als zuletzt, und wenngleich die Reports nicht ganz billig waren, so [illegible] leichter, das Mißtrauen geringer und die [illegible] kleiner. Die heutige Vorbörse [illegible], indem die Speculation [illegible] immerhin bedeutende [illegible] Aus-

Fremde Börsen.

Berlin, 6. Fbr.	Bez.	Frankf., 6. Fb.	Bez.	Paris,
Oest. Silber-R.	—.—	Oest. Papier-R.	61³/₄	3perc. R
Oest. Papier-R.	61.60	Oest. Silber-R.	62.81	5perc. R
Oest. Banknoten	172.90	Ung. Lose . .	—.—	Ital. Re
Oest Staatsb.	482.50	Bankactien . .	732.—	Staatsb
Lombarden . .	153.—	Creditactien .	268.62	Lombard
Galizier . . .	113.—	Wien	172.60	Oest. Bo
Creditactien .	539.—	Oe. 1860er Anl.	—.—	Dom.-P
7¹/₂prc. Rumän.	48.70	Amstrd., 6. Fb.		Egypter
Hamb., 6. Fbr.		Oest. Papier-R.	60³/₈	London
Silber-Rente .	62⁵/₈	„ Silber-R.	61³/₈	Consols
Creditactien .	269.50	Wiener Wechsel	—.—	Amerika

Curse der Wiener Börse um 1 Uhr [...] Creditactien 303, Anglo-Bank 156.25, Unionban[k ...] rische Creditbank 276.25, Bankverein 161, Ba[u...] Staatsbahn 277.75, Lombarden 88.50, Karl-Ludwig[...] Alföldbahn 150.50, Lemberg-Czernowitz-Jassy [...] Elisabethbahn 192, Franz-Josephbahn 165.50, [...] berger Bahn 126.25, Nordwestbahn 166.50, Thei[ß...] Dampfschiff 618, Papier-Rente 71.35, österreichi[...] 85.40, ungarische Goldrente 102.17, Ungarische Lose [...] 117, Innerberger 147.75, Zwanzig-Francsstücke 9[...] mark 57.80. Stiller.

Schluß der Wiener Börse um 2 [...] actien 303.—, Anglo-Bank 156.30, Unionbank [...] rische Creditbank 277.—, Staatsbahn 276.75, [...] bahn 261.25, Dampfschiff-Actien 619, Lloyd-Actie[n ...] bethbahn 192.—, Nordwestbahn 166.—, Thei[ß...] Tramway 238.—, Lombarden 88.75, Papier-Rente [...] rente 85.50, ungarische Goldrente 102.—, 1864e[r ...] Communal-Lose 122.80, Zwanzig-Francsstücke [...] mark 57.80, Innerberger 147.25. Unentschieden.

Triest, 6. Februar. (Abendbörse. — Pr[...] Napoleonsd'or 9.33·5 bis 9.34 prompt. Creditactien 30[...] Papier-Rente 71.15 bis 71.25. Ungarische Goldre[nte] 102.20 Italiener 80⁵/₈ bis 80³/₄. Mailand: Napol[...] Devise London in Mailand 27.94.

Hamburg, 6. Februar. (Abendbörse.) Cred[...] Staatsbahn 602.—. Lombarden 189.50. 1860er Lose [...] Rente 61⁵/₈. Silber-Rente 62⁵/₈. Goldrente 74. [...] rente 87⁷/₈. Matter, bei geringen Umsätzen.

Paris, 6. Februar. (Boulevardverkehr.) [...] Rente 116.22. Italiener 81.35. Türkische Consols 1[...] percentige egyptische Anleihe 292.—. Ungarische G[...] Russen 92.68.

Newyork, 6. Februar. (Kabel-Telegr.) Wec[hsel ...] 4.82³/₄. Wechsel auf Paris 5.20¹/₂. Fünfpercentig[e ...] leihe 103.—. Vierpercentige 1877er fundirte Anleih[e ...] Bahn 47⁷/₈.

Wien, 7. Februar.

[Falliments-Nachrichten.] Der Credi[...] gibt folgende Insolvenzen bekannt: Giuseppe Mazzu[...] Johann Höllbacher in Hallein; Ignaz Kre[...] M. e Fratelli-Sandri in Görz; S. Sch[...] Wodnian; Gustav Wähner in Warnsdorf; Fr[...] berg in Teplitz; Samuel Beiner in Stuhlweißen[burg ...] zic in Hrastnig bei Tüffer; F. Gillming's So[...]

Fruchtbörse.

Wien, 7. Februar. Das Geschäft entwickelte [...] geringem Verkehr in entschieden fester Haltung. [...] höhere Forderungen, welche auch bewilligt wurden. [...] höher gegen Vorwoche; Korn 25 bis 30 kr. besser [...] unbeachtet, Hafer und Mais unverändert, jedoch [...] weizen steigend. Mai-Juni-Mais und -Hafer h[...] Avance der Woche behauptet. Mehl keine Aenderun[g ...] woche.

Telegraphische Handelsdepesche[n]

Antwerpen, 6. Februar. Petroleum per Febr[uar ...]

London, 6. Februar. Havañazucker 26. M[...]

Manchester, 6. Februar. (Garnmarkt) [...] [illegible] Gresham 12.— [...]

kauf solcher Getränke in verschlossenen Gefäßen, sobald derselbe auch in Mengen von je einem Liter und darüber stattfindet, unterliegen einer Gebühr, welche sich nach der Größe der Bevölkerung der Ortschaft, in welcher diese Gewerbe betrieben werden, richtet."

Abg. Mauthner beantragt, §. 9 habe zu lauten: „Die besonderen Abgaben richten sich nach der Größe der Ortschaft, in welcher die nachstehenden Gewerbe betrieben werden: a) der Ausschank von gebrannten geistigen Getränken; b) der Kleinverschleiß derselben (§. 1); c) der Verschleiß und der Detailhandel in versiegelten Gefäßen von einem Liter und darunter; d) der Ausschank in Restaurationen, Gast- und Kaffeehäusern, wenn derselbe in diesen Localen nur nebenbei betrieben wird."

Fürst Lobkowitz spricht sich gegen beide Anträge aus, weil die Regierungsvorlage vollkommen ausreicht.

Es entspann sich nun eine sehr eingehende Debatte darüber, ob diese „Gebühr" als eine directe oder als indirecte Steuer aufzufassen sei und ob im ersten Falle dann die Landtage ipso jure berechtigt wären, von dieser Steuer Landeszuschläge einzuheben. Es wurde von vielen Seiten darauf hingewiesen, daß es schwer angehe, diese „Gebühr" für eine Gewerbe-Licenz als Steuer zu definiren; dennoch neigte sich die Mehrzahl der Mitglieder des Ausschusses aus rein fiscalischen Motiven der Ansicht zu, daß es auch der Landesgesetzgebung freistehen solle, hier im speciellen Falle der Besteuerung des Branntweinschank-Gewerbes eine Einnahme für die Landesfonds zu schaffen. Man betonte dabei nur das Eine Moment, daß es nicht gut angehe, im Gesetze selbst principiell die Frage dadurch zu entscheiden, daß man ausdrücklich diese Gebühr als eine directe Steuer bezeichnet. Schließlich wurde eine Umgehung dieser principiellen Frage durch Annahme des vom Abg. Dr. Schaup gestellten Zusatzantrages zu §. 9 versucht, welcher lautet: „Der Landesgesetzgebung ist es vorbehalten, Zuschläge zu Landes-, Bezirks- und Gemeindezwecken einzuheben."

Dieser Antrag wird mit 15 gegen 4 Stimmen angenommen. Alle anderen heute gestellten Anträge werden dem Referenten zur Berichterstattung zugewiesen.

Wien, 5. März. (Kundgebungen von Gemeinden und Vereinen.) Heute liegen uns die folgenden Kundgebungen vor:

Die Gemeindevertretung der Stadt Tuschkau hat einhellig den Beschluß gefaßt, der Denkschrift der deutschböhmischen Abgeordneten vom 9. Februar 1880 vollinhaltlich beizustimmen.

Die Gemeindevertretung der Stadt Gabel votirte in ihrer am 3. März abgehaltenen Sitzung einstimmig die volle Zustimmung zu dem Memorandum der deutschen Landtags- und Reichsraths-Abgeordneten Böhmens und sprach namens der von ihr repräsentirten Bevölkerung den Abgeordneten Dank und Anerkennung aus, in der Zuversicht, daß dieselben auch der Petition der böhmischen Bischöfe und allen reactionären Bestrebungen gegen die bestehenden Schulgesetze entschieden entgegentreten werden.

In außerordentlicher Sitzung beschloß heute die Sternberger Gemeindevertretung stimmeneinhellig, gegenüber den Kundgebungen des böhmischen Episcopates sowie den Liechtenstein-Lienbacher'schen Anträgen an das Abgeordnetenhaus um Aufrechthaltung der bestehenden Volksschulgesetze zu petitioniren.

Die Gemeindevertretung der landesfürstlichen Stadt Ybbs hat sich am 1. d. entschieden gegen eine Aenderung der bestehenden Schulgesetze im Sinne des Memorandums der böhmischen Bischöfe, wie auch gegen die Herabminderung der Schulpflicht nach Lienbacher's Antrag im Abgeordnetenhause ausgesprochen und hat zugleich der Erwartung Ausdruck gegeben, daß seitens unserer Volksvertreter derartigen Bestrebungen energisch entgegengetreten werde.

Der politische Verein „Eintracht" im achten Bezirke (Josephstadt) hat sich in seiner gestern abgehaltenen Versammlung den Resolutionen des Gemeinderathes der Stadt Wien und des Wiener Bürgervereins in Sachen der Volksschulgesetzgebung vollinhaltlich angeschlossen.

Linz, 5. März. (Zum achtzigsten Geburtsfeste des Bürgermeisters Dr. Wiser.) Bürgermeister Dr. Karl Wiser feiert morgen seinen achtzigsten Geburtstag. Einige biographische Daten über den vielverdienten Mann dürften aus diesem Anlasse am Platze sein. Am 6. März 1800 zu Wien als der Sohn des Hof-Juweliers Anton Wiser geboren, absolvirte er in Wien die Gymnasial- und Universitäts-Studien, trat im Jahre 1824 als Praktikant bei der Hofkammer-Procuratur ein und widmete sich dann nach zurückgelegtem Doctorate der Advocatie. Im Jahre 1835 übersiedelte er nach Linz, wo er gleichfalls die Advocaten-Praxis ausübte. Als der constituirende Reichstag nach Wien einberufen wurde, wählte ihn die Stadt Linz zu ihrem Abgeordneten, sowie er auch als Mitglied jener Deputation nach Wien entsendet wurde, die beim Kaiser um die Aufhebung des Unterthänigkeits-Verbandes petitionirte. Im Kremsierer Reichstage nahm er lebhaften Antheil an der Berathung der Grundrechte. Am 10. April 1861 wurde Wiser ins Abgeordnetenhaus gewählt, in welchem er der Gruppe der Autonomisten angehörte; am 20. März 1863 legte er sein Reichsrathsmandat nieder. Mit Dr. Figuly nahm Wiser während der Transactionen mit Ungarn in Pest an Verhandlungen, die bei Franz Deak geführt wurden, theil, und er trat in ein sehr freundschaftliches Verhältniß zu dem Führer des ungarischen Reichstages. Seit dem Jahre 1860 gehört Dr. Wiser dem oberösterreichischen Landtage als Vertreter der Stadt Linz an, und seit diesem Jahre ist er auch Mitglied der Gemeindevertretung derselben. Am 6. April 1873 wurde Dr. Karl Wiser zum Bürgermeister von Linz gewählt, welches Amt er noch heute bekleidet. Bis zum Jahre 1879 war er Mitglied des oberösterreichischen Landesschulrathes und bis 1880 Mitglied des Staatsgerichtshofes. Der Jubilar war auch Obmann des oberösterreichischen Liberalen politischen Vereins von der Constituirung desselben im Jahre 1869 bis zu seiner im Jahre 1873 erfolgten Wahl zum Bürgermeister. Um das Aufblühen der oberösterreichischen Landeshauptstadt hat sich Dr. Wiser mannichfaltige Verdienste erworben. Die verfassungstreue Gesinnung des Jubilars manifestirte sich namentlich anläßlich des Sistirungs-Ministeriums Belcredi und während der Aera Hohenwart. Sein mannhaftes Auftreten gegen das Vorgehen des Landeshauptmannes Grafen Falkenhayn ist noch in Aller Erinnerung.

Pest, 5. März. [Telegr.] (Abgeordnetenhaus.) Der Referent des Finanzausschusses, Alexander Hegedüs, spricht gegen die Ausführungen der oppositionellen Redner. Die Opposition, sagt er, gehe ungerecht vor, indem sie die Regierung des Mangels an Programm beschuldige, während sie selbst nur einzelne sporadische, zum Theile unausführbare Ideen zu Tage fördere. Wenn die Einfälle Apponyi's und Szilagyi's als Programm gelten, so müsse billigerweise die fünfjährige heilsame Wirksamkeit der Regierung auch als Programm angesehen werden. Auch die Schilderung Szell's sei zu düster gehalten. Die Regierung versprach nicht, die Finanzen in einem Zeitraume von fünf Jahren ohne Rücksicht auf eintretende Elementarschäden zu regeln. Was sie aber versprach, das hielt sie auch, denn unsere Finanzlage hat sich entschieden gebessert. Redner empfiehlt das Budget zur Annahme.

Im Laufe der Debatte nahm Finanzminister Graf Szapary das Wort. Im Verlaufe der Budget-Debatte, sagt Redner, wurde am allerwenigsten von der ziffermäßigen Zusammensetzung des Budgets gesprochen. Dies beweise, daß der Voranschlag ein reeller sei. Aus diesem Grunde hält Redner es nicht für seine Pflicht, sich mit dieser Frage zu befassen, und will sich lieber darauf beschränken, auf dasjenige zu reflectiren, was seitens der Opposition mit Bezug auf die Finanzpolitik vorgebracht wurde. Der Abg. Lukacs hat erwähnt, daß das Aerar selbst um geringer Forderungen willen größere Grundcomplexe veräußern lasse. Redner beweist an der Hand amtlicher Daten, daß dies in den vom Abg. Lukacs vorgebrachten Fällen sich nicht so verhalten habe. Ueberhaupt bestehe das Princip zur Geltung, daß zu den unbeweglichen Gütern nur dann gegriffen werde, wenn keine Mobilien vorhanden sind. Die oppositionellen Blätter veröffentlichen von Zeit zu Zeit ganze Register von Sünden, welche die Regierung durch allzu strenge Steuereintreibung begangen haben soll. Wenn Lukacs, von der rigorosen Steuereintreibung sprechend, specielle Beispiele anführt, so muß man voraussetzen, daß er die flagrantesten Fälle benützt hat. Die von ihm vorgebrachten Klagen seien aber so geringfügig, daß, von diesen aus zu urtheilen, die ewigen Beschwerden der oppositionellen Presse ungerecht sein müssen. Was übrigens die Eintreibung der Steuern betrifft, glaube er, daß, seitdem er sein Portefeuille übernommen, diesbezüglich begründete Klagen kaum mehr laut werden können. Die Eintreibung der Steuern wird nicht mit allzu großer Strenge, sondern in der Weise bewerkstelligt, daß bei vollkommener Wahrung der staatlichen Interessen den billigen Wünschen Einzelner und den jeweiligen Verhältnissen der Gegenden nach Thunlichkeit entsprochen werde. (Lebhafte Zustimmung rechts.) Der Abgeordnete Bujanovich sagte, ich hätte mein Programm nicht eingehalten, da ich die Erhöhung der Erwerbssteuer in Vorschlag brachte, obgleich ich bei einer früheren Gelegenheit der Ansicht Ausdruck verliehen hätte, daß die directen Steuern nicht mehr zu erhöhen wären. Dem gegenüber muß ich bemerken, daß ich nie solcher Ansicht war, sondern blos bei früheren Anlässen erklärt hatte, daß ich auf die Erhöhung der indirecten Abgaben großes Gewicht lege. Die Abgeordneten Bujanovich und Pulszky warfen mir vor, daß ich in der Nation eine unbegründete Hoffnung auf eine Reduction der Heeresausgaben erwecke. Dem gegenüber erkläre ich, daß die Regierung stets bemüht war und sein wird, in dieser Richtung zu wirken, was ihr auch zum Theile gelang, da die Erhöhung der Heeresausgaben nach Thunlichkeit vermieden wurde, während im diesjährigen Budget einige Ausgabsposten bereits reducirt erscheinen. Im Uebrigen wiederhole ich, daß ich es weder für zweckmäßig, noch für nothwendig halte, die Occupations-Kosten über die gegenwärtig zu diesem Zwecke bewilligten 8 Millionen zu erhöhen. (Beifall rechts.) Den Ausführungen Helfy's gegenüber wiederhole ich, daß wir mit der Occupation als mit einer Thatsache rechnen müssen; daß ferner die Occupation nothwendig war, da wir im Interesse der Sicherheit der Monarchie es nicht länger dulden konnten, daß an unserer Grenze ein Bürgerkrieg wüthe. Die Occupation war auch vom Gesichtspunkte des Ansehens der Monarchie nothwendig. Wir mußten eben verhindern, daß sich eine einzige Macht auf unsere Kosten bis zum adriatischen Meere ausbreite. (Beifall rechts.) Gegen Szilagyi gewendet, erklärt hierauf Redner, daß die Regierung in die Kraft und Zukunft der Nation Vertrauen setze. Hätte die Regierung dieses Vertrauen nicht, so würde sie ihren Platz sogleich verlassen. Der Abg. Szilagyi will der gegenwärtigen Regierung alles Verdienst absprechen und sagt, die Militärtaxe sei noch ein Ueberbleibsel des 1867er Ausgleiches. Wenn dem factisch so ist, wozu mußte man 13 Jahre lang warten, bis diese Taxe eingeführt wurde? Mehrere Redner behaupteten, wir stehen heute dort, wo wir 1874 und 1877 standen, und folgern daraus, daß alle unsere Mühen betreffs Regelung des Staatshaushaltes vergeblich waren. Dem gegenüber erinnert Redner daran, daß das Deficit pro 1874 60 Millionen betrug, während das Deficit pro 1880 mit 27 Millionen präliminirt erscheint. Uebrigens sei die Hauptfrage nicht, ob die Lage heute besser sei, als die damalige Situation, sondern was zur Regelung des Staatshaushaltes zu thun sei. Wir müssen zu diesem Zwecke die 1875 eingeschlagene Richtung weiter verfolgen, die Ausgaben nach Thunlichkeit beschränken, ohne die Investitionen zu lähmen, und andererseits die Einnahmen erhöhen, ohne die Steuerfähigkeit des Landes zu beeinträchtigen. Dies ist eine solide Politik. (Beifall rechts.) Auf den Vorwurf, daß er in der Leitung der Finanzen leichtsinnig vorgehe, antwortet der Minister, daß auch das Verfahren der Opposition, wonach die wichtige Administrations-Frage nur so nebensächlich aufgeworfen wurde, nicht ernst genannt werden kann. Der Minister citirt die im Jahre 1876 gehaltene Rede Szilagyi's betreffs der Verwaltungsfrage, um zu beweisen, daß der damalige Standpunkt Szilagyi's mit dessen jüngstem Programme im Widerspruche stehe. Der Minister schließt: Es ist unser Aller Fehler, daß wir uns mit Vorliebe mit großen politischen Fragen beschäftigen und unsere Zeit von denselben derart in Anspruch nehmen lassen, daß wir unsere vitalsten Interessen kaum zu wahren vermögen. Die Vertrauensfrage wird bald gelöst sein. Wie immer die Entscheidung ausfallen möge, so ermögliche sie es, daß dieses Haus mit Beiseitelassung der großen politischen Fragen eine ersprießliche Wirksamkeit beginne zur Regelung unserer Finanzen und zum Wohle des Vaterlandes. (Langanhaltender Beifall. Der Minister wird von vielen Seiten beglückwünscht.)

Nach dem Finanzminister ergreift noch Szilagyi das Wort, um den ganzen Wortlaut seiner vom Finanzminister citirten Rede zu verlesen, aus welchem hervorgehen soll, daß seine damaligen Ansichten über die Verwaltung mit seinem jüngst entwickelten Programme nicht im Widerspruche stehen.

Ausland.

Wien, 5. März. (Zur Tagesgeschichte.) Der Berliner Correspondent des Standard liefert, wie aus unserem Londoner Telegramme im heutigen Abendblatte zu entnehmen war, einen überaus merkwürdigen Beitrag zur Geschichte der deutsch-russischen Beziehungen. Als Deutschland sich weigerte, Oesterreich an der Occupation Bosniens zu verhindern, beantragte die russische Regierung im Sommer 1879 in Paris einen bestimmten Plan zum gemeinsamen Angriffe auf Deutschland. An dem Widerstande Grévy's und Waddington's, sich mit dem heutigen Rußland in ein Bündniß einzulassen, sei das gegen Deutschland gerichtete Complot gescheitert, an dem auch Italien als Dritter im Bunde theilnehmen sollte, offenbar, um Oesterreich von der Unterstützung Deutschlands abzuhalten. Bismarck erhielt von diesen russischen Plänen kurz vor seiner Gasteiner Reise Kenntniß, und die Folge davon war die Entrevue in Wien und der Abschluß der deutsch-österreichischen Allianz. Obwol diese Enthüllung ziemlich abenteuerlich klingt und die meist auf Sensation berechneten Meldungen englischer Correspondenten, wie dies erst durch die jüngsten Enthüllungen des Pariser Times-Correspondenten bewiesen wurde, zu großer Vorsicht mahnen, ist die deutsch-österreichische Annäherung im September vorigen Jahres doch so überraschend und unerwartet erfolgt, daß man, um sich dieselbe zu erklären, auf Vorgänge schließen muß, welche sich bisher den außerhalb der betheiligten Kreise stehenden Beobachtern vollkommen entzogen. Die Enthüllungen des Standard-Correspondenten würden sowol die zwischen Deutschland und Rußland eingetretene Entfremdung, als auch die deutsch-österreichische Entente und noch manches Andere, wie z. B. das ganz außergewöhnliche Entgegenkommen der deutschen Regierung in den Beziehungen zu Frankreich, erklären. Insbesondere verdient die Bemerkung des Kaisers Wilhelm bei dem Diner in der französischen Botschaft, Fürst Bismarck wolle den Frieden und nur den Frieden, „namentlich mit Frankreich", besondere Beachtung. Allerdings wird diese Erklärung einigermaßen durch die Meldung des deutschen „Reichsanzeiger", daß Kaiser Wilhelm, abgesehen von dem am 2. d. veröffentlichten, durch den Botschafter v. Schweinitz überreichten officiellen Schreiben, dem Kaiser Alexander von Rußland zu dessen 25jährigem Regierungs-Jubiläum durch den Großfürsten Nikolaus noch ein eigenhändiges Beglückwünschungs-Schreiben zugehen ließ, einigermaßen paralysirt.

Eine interessante Reminiscenz aus dem Jahre 1868 finden wir in der Frankfurter Zeitung. In einer Rede, welche er als bayrischer Minister-Präsident hielt, sagte damals Fürst Hohenlohe: „Die Anspannung der Wehrkräfte, wie sie zur Zeit in Europa getrieben wird und wie sie auch in der nächsten Zukunft nicht aufgegeben werden kann, diese, ich möchte sagen epidemische Zunahme aller Rüstungen in Europa ist für die Dauer nicht durchzuführen.

keit halte. (Beifall.) Denn wenn ich mit wenigen Bemerkungen darauf eingehe, so muß ich vor Allem das Eine bemerken, daß ich — ich kann nicht anders sagen — in den Vorschlägen des Ausschusses eine fast rührende Unkenntniß von der Tragweite und den Consequenzen der hier stylisirten Anträge finde. (Rufe: Sehr richtig!)

Der Minister bespricht die einzelnen Bestimmungen des Ausschußentwurfes und wendet sich besonders gegen den Artikel 2, welcher geradezu die bestehende Competenz zwischen Land und Reich auf den Kopf stellt. Bei dieser Gelegenheit wird aber, da es sich nicht blos um die Einführung einer oder der andern formellen Bestimmung, sondern um die Einführung rein materieller Bestimmungen des Grundbuchsrechtes handelt, ein chaotisches Verhältniß im Tabularwesen geschaffen. Durch diesen Artikel wird die einheitliche Grundlage für jede weitere gesunde Entwicklung unseres Tabularrechtes geradezu vernichtet. Meine Herren! Wenn ich diese Paragraphe und Absätze im Einzelnen durchgehe und wenn ich mich dabei auf den Standpunkt derjenigen stelle, welche Gegner des Legalisirungszwanges sind, so muß ich sagen, ich würde nicht im Stande sein, diese Bestimmungen im Sinne dieser von mir allerdings negirten Tendenz auch nur amendiren zu können.

Mit Rücksicht auf das Gesagte erlaube ich mir daher die Bitte, es möge dem hohen Hause gefallen, diesen Ausschußantrag nicht zur Grundlage der Special-Debatte zu machen, sondern vielmehr auf die Regierungsvorlage selbst einzugehen. (Lebhafter Beifall einerseits, Widerspruch und Zischen andererseits; erneuerter lebhafter Beifall und Händeklatschen.)

Auf Antrag des Abg. **Wagner** wird sodann die Debatte geschlossen.

Die gegen die Ausschußanträge eingetragenen Redner einigen sich auf den Abg. Dr. Jaques, die für die Ausschußanträge eingetragenen Redner einigen sich auf den Abg. Dr. Vasaty als Generalredner.

Abg. Dr. **Adamek** jun. stellt folgenden Antrag: „Das hohe Haus wolle beschließen: Der Bericht des Legalisirungs-Ausschusses wird an den letzteren zur Umarbeitung des Gesetzentwurfes zurückgestellt, dabei hat der Ausschuß an dem Grundsatze festzuhalten, daß die Bestimmung des §. 31, Absatz 1, des allgemeinen Grundbuchsgesetzes, welche die Einverleibung auf Grund anderer als gerichtlich oder notariell beglaubigter Privat-Urkunden nicht gestattet, in jenen Königreichen und Ländern, deren Landtage sich für die Abschaffung des Legalisirungszwanges ausgesprochen haben, aufgehoben werden soll.

Zur neuerlichen Berichterstattung wird dem Ausschusse eine Frist von fünf Tagen gestellt." (Der Antrag wird unterstützt.)

Abg. Dr. **Menger** stellt folgenden Antrag: „Das hohe Haus wolle beschließen: Der von dem Ausschusse vorgelegte Gesetzentwurf, durch den das Gesetz vom 25. Juli 1871, Z. 96 R. G. Bl., geändert wird (Z. 143 der Reichsrathsbeilagen) wird im Sinne des §. 37 G. O. an den Ausschuß zurückgestellt, und zwar mit dem Auftrage zur Umarbeitung unter Festhaltung nachfolgender Grundsätze: Die Bestimmung des §. 31, Absatz 1, der Grundbuchsordnung hat bezüglich der Urkunden, die der Aussteller selbst mit seiner Namensfertigung versieht, außer Kraft zu treten und sind die früheren bezüglichen Vorschriften, insbesondere der §. 434 A. B. G. B. wieder in Wirksamkeit zu setzen. Bei gerichtlicher oder notarieller Beglaubigung der Unterschriften der Aussteller ist die Mitfertigung von Zeugen nicht erforderlich.

§. 31, Absatz 2, §. 53, §. 123, Punkt 4, der Allgemeinen Grundbuchsordnung sind aufrechtzuhalten.

Das vorzuschlagende Gesetz hat für Böhmen, Mähren, Schlesien, Ober- und Niederösterreich, Salzburg, Kärnten, Krain und Steiermark zu gelten." (Auch dieser Antrag wird unterstützt.)

Abg. Dr. **Jaques** führt aus, daß, welchen Grundsätzen man immer in Bezug auf den Legalisirungszwang huldigen möge, die Vorlage des Ausschusses unter allen Umständen gänzlich ungeeignet sei, die Grundlage eines Gesetzes zu werden. Drei Gesichtspunkte seien es, welche bei jedem Gesetze in Frage kommen. Der erste Gesichtspunkt sei, daß der Wille, den der Gesetzgeber habe, auch im Gesetze zu klarem Ausdrucke gelange; der zweite, daß das Interesse, welchem durch das Gesetz entsprochen werden soll, auch wirklich in dem Gesetze gewahrt werde, und drittens, daß jeder Gesetzentwurf auch dem Interesse der Gesammtheit Oesterreichs entsprechen soll. Nach all diesen Gesichtspunkten hin sei dieses Gesetz völlig unzulänglich. Der Ausschuß sei dem Satze Savigny's gefolgt, wonach ein Gesetz den Bedürfnissen des Volkes und dem Rechtsbewußtsein desselben entsprechen soll. Redner hätte gewünscht, daß der Ausschuß sich auch mit einem andern Werke Savigny's, d. i. mit dem „Berufe unserer Zeit zur Gesetzgebung", beschäftigt hätte. (Rufe links: Sehr gut!) Nach der außerordentlich scharfen und eingehenden Kritik, die der Legalisirungs-Ausschuß an dem Legalisirungszwange übte, hätte man geglaubt, daß er zu dem Resultate gelangen werde, jeden Legalisirungszwang überhaupt abzuschaffen. Nichtsdestoweniger lasse er denselben in drei Fällen nach wie vor bestehen. Wenn aber der Legalisirungszwang wirklich nichts Anderes als die Belastung des Volkes bedeute, warum lasse man dann noch den Legalisirungszwang weiter fortbestehen?

Redner anerkenne es mit der Regierungsvorlage, daß man in Fällen, wo es sich um ganz unbedeutende Objecte handle, dem langen Drängen der Bevölkerung möglichst entgegenkommen müsse. Keineswegs dürfe man aber dort, wo solche Wünsche gar nicht zu Tage getreten, das ist in den Städten, wo es sich um größere Objecte handelt und wo man die Erfahrung gemacht, daß der Legalisirungszwang als werthvoll anerkannt werden müsse, den gleichen Standpunkt einnehmen. Wenn man bedenke, daß in den Jahren 1860 bis 1870 1581 Fälschungsfälle von Urkunden vorgekommen seien, werde man zugestehen müssen, daß in dem Legalisirungszwange eine außerordentliche Garantie gegen die Gefahr solcher Fälschungen geboten sei. Nur zwei Kategorien von Personen werde mit diesem Gesetze eine Freude bereitet, das ist den Winkelschreibern und den Wucherern. (Rufe: So ist es!)

Artikel 2 stelle es den Landesvertretungen anheim, ob das vorliegende Gesetz in den einzelnen Ländern eingeführt werden solle oder nicht. Welche Gefahr aber für den Realcredit und überhaupt für das wirthschaftliche Leben entstehe, wenn zum Beispiel in Bezug auf den Zeitraum, innerhalb dessen eine Einverleibung bestritten werden könne, in den verschiedenen Kronländern verschiedene Bestimmungen herrschen, und wenn man in einigen Kronländern in drei Monaten gegen jede Anfechtung geschützt ist, in anderen aber erst nach drei Jahren, das müsse Redner der Beurtheilung des Hauses überlassen. Redner könne nicht die Hand dazu bieten, dieses innere einheitliche Band, welches in der Solidarität der wirthschaftlichen Interessen gelegen ist, zu zerstören (Rufe: Sehr gut!), und darum werde Redner gegen das Eingehen in die Special-Debatte auf Grundlage des Ausschußentwurfes stimmen. (Lebhafter Beifall links.)

Abg. Dr. **Vasaty** weist darauf hin, daß die Aufhebung des Legalisirungszwanges nicht nur in diesem Hause, sondern auch in mehreren Landtagen Gegenstand eingehender Berathungen gewesen sei, und daß man sich überall für die Aufhebung des Legalisirungszwanges ausgesprochen habe. Daß es nothwendig sei, den Legalisirungszwang aufzuheben, dafür liefere die Erfahrung einen unumstößlichen Beweis. Vor dem Jahre 1872, bevor das neue Grundbuchsgesetz in Wirksamkeit trat, haben die öffentlichen Bücher in den österreichischen Ländern vollen Glauben gehabt und auch wirklich verdient. Nicht das historische Recht, nicht die historische Entwicklung, sondern die Importations-Manie aus Deutschland sei es, welcher wir die Wohlthat des Legalisirungszwanges unter dem Deckmantel der publica fides verdanken. Auch wenn man die Thätigkeit unseres gegenwärtigen Justizministers verfolge, so erblicke man überall das Hervortreten des deutschen Wesens und des deutschen Charakters, und das sei keine österreichische, sondern eine geradezu anti-österreichische Thätigkeit, und einen solchen Minister könne seine Partei der Gegenseite ohne jegliche Dafürhaftung cediren. Redner empfehle daher das Eingehen in die Special-Debatte über die Anträge des Ausschusses. (Bravo! rechts.)

Berichterstatter Dr. Victor **Fuchs**: Ich werde lediglich einige Momente aus der Debatte herausgreifen und dieselben einer Beleuchtung unterziehen. Zunächst ist es der Regierungsstandpunkt, über den ich einige Worte sprechen möchte. Die Regierung steht auf dem Standpunkte des „Sic volo, sic jubeo". Trotzdem der Legalisirungs-Ausschuß nahezu einstimmig erklärt hat, daß der Legalisirungszwang abgeschafft werden soll, erklärt die Regierung, daß sie diesem Vorschlage nicht ihre Zustimmung ertheilen könne. Trotzdem im Jahre 1875 das Haus sich mit mehr als Zweidrittel-Majorität für die Abschaffung des Legalisirungszwanges ausgesprochen hat und eine Resolution gefaßt wurde, daß die Regierung eine derartige Vorlage unterbreiten möge, hat die Regierung dies nicht gethan, sondern den Beschluß einfach ad acta gelegt. Heute erklärt die Regierung wieder, sie werde das diesbezügliche Gesetz nicht zur Sanction vorlegen.

Ich frage Sie, meine Herren, wozu haben wir überhaupt noch ein Parlament? (Bravo! Bravo! rechts.) Wenn in Oesterreich nur das Gesetz werden soll, was die Regierung will, und wenn die Regierung Alles besser versteht, was der Bevölkerung frommt, als die gewählten Vertreter, dann brauchen wir kein Parlament, sondern nur einfach Ressortminister, die das durchführen, was sie wollen (Bravo! Bravo! rechts; Gelächter links), und wenn die Regierung dennoch glaubt ein Parlament haben zu müssen, um der misera plebs contribuens weißmachen zu können, daß die Gesetze auf constitutionellem Wege zu Stande gekommen sind, dann kann man sich ein anderes Parlament schaffen; man wird genug Vertreter finden, die um geringes Geld hier ihre Zeit absitzen. (Bravo! Bravo! rechts; Gelächter links.)

Wir werden, getreu den Wünschen unserer Wähler, den Legalisirungszwang abschaffen, und wenn es uns diesmal nicht gelingen sollte, einmal wird die Zeit kommen, wo der Legalisirungszwang nicht mehr existiren wird und wo wir werden sagen können: Er ist gewesen. Was die Gründe anbelangt, die gegen die einzelnen Bestimmungen des Gesetzes selbst geltend gemacht worden sind, so lasse ich mich in eine Debatte darüber nicht ein (Gelächter links), weil wir nicht in der Special-Debatte, sondern in der General-Debatte stehen. Die Bestimmungen des Gesetzes lassen sich recht gut vertheidigen, und wenn der Herr Justizminister, der in maßloser Weise (Rufe links: Oho! Das ist Sache des Präsidenten! Rechts: Ja wol!) gegen das Gesetz losgezogen ist, die Gründe kennen lernen will, so bin ich bereit, ihm ein Privatissimum zu lesen. (Heiterkeit rechts und Gelächter links.)

Was die einzelnen Amendements anbelangt, die gestellt worden sind, so glaube ich im Namen des Ausschusses erklären zu dürfen, daß der Ausschuß gerne bereit ist, Amendements zu berücksichtigen. Unter den beiden Amendements möchte ich mich entscheiden für das Amendement des Abg. Dr. Adamek jun., und bitte das Haus, dasselbe anzunehmen.

Bei der sodann erfolgenden Abstimmung wird der Antrag des Abg. Dr. Menger abgelehnt, der Antrag des Abg. Dr. Adamek jun. angenommen und die Verhandlung sodann abgebrochen.

Präsident gibt bekannt, daß zu Beginn der Sitzung in den Legitimations-Ausschuß gewählt wurde Abg. Freiherr v. Scharschmid, in den Wuchergesetz-Ausschuß Abg. Wagner.

Es gelangt hierauf die bereits im Abendblatte mitgetheilte Interpellation des Abg. Dr. Gregr und Genossen über die Handhabung der Theater-Censur in Prag zur Verlesung.

Die Sitzung wird sodann um 3 Uhr 50 Minuten geschlossen; nächste Sitzung morgen (Samstag) den 6. d. M. Tagesordnung: 1. Zweite Lesung der Regierungsvorlage, betreffend den Gesetzentwurf über die Zugeständnisse und Begünstigungen für Localbahnen. 2. Zweite Lesung der Regierungsvorlage, betreffend die äußere Ausstattung der Banknoten.

Inland.

Wien, 5. März. (Parlamentarisches. Der neue Lienbacher'sche Antrag.) Der liberale Club hat heute beschlossen, in die Special-Debatte über das Localbahnengesetz einzugehen. Im Budgetausschuß wurde der Nachtragscredit für die Volkszählung in der Höhe von 30,000 fl. eingestellt, während die Regierung eine Summe von 35,000 fl. verlangt hatte. Die heute vom Finanzminister eingebrachte Vorlage, betreffend die Beitragsquote zu den gemeinsamen Ausgaben, wurde dem General-Berichterstatter überwiesen. Der Gesammtbetrag, für den die Monarchie sowol für das gemeinsame Erforderniß des laufenden Jahres als für die Occupations-Credite, für Nachtragscredite und ertheilte Indemnitäten aufzukommen hat, beläuft sich auf 79.641,029 fl.

Ein officiöser Brief der Bohemia bespricht den Eventual-Antrag des Abg. Lienbacher und gelangt zu dem Schlusse, daß neben diesem „verbesserten" Antrage der ursprüngliche Antrag mild und harmlos erscheine. Der ursprüngliche Antrag Lienbacher's wird als erwägenswerth, der neue als nicht acceptabel bezeichnet, und es wird hinzugefügt: „Diejenigen, welche für denselben eingenommen sind, mögen dafür allerlei Gründe haben, nur gewiß nicht Rücksichten für die Schule."

Wien, 5. März. (Gewerbe-Ausschuß.) Der Gewerbe-Ausschuß trat heute zur Wahl eines Obmann-Stellvertreters zusammen, nachdem in der letzten Sitzung Abg. Matscheko auf dieses Amt Verzicht geleistet hatte. Der Obmann des Ausschusses, Abg. Dr. Weigel, von seiner Reise zurückgekehrt, war in der Sitzung erschienen und forderte den Abg. Matscheko auf, seine Resignation zurückzunehmen.

Abg. Matscheko erklärte, daß er für die freundliche Gesinnung, die in der Ansprache des Obmannes zum Ausdrucke gekommen sei, danke, daß er es aber dennoch ablehnen müsse, dem an ihn gerichteten Appell Folge zu leisten, da, wie es sich gezeigt habe, im Ausschusse nicht Argumente allein entscheiden, sondern daß es rein vom Zufall abhänge, welche Partei-Anschauung im Ausschusse gerade stärker vertreten sei.

Obmann Dr. Weigel findet es für räthlich, die bestehenden Differenzen zwischen den Parteien im Ausschusse auszugleichen. Die Minorität möge sich dem Wunsche der Majorität fügen und die Vorlage der Regierung zu Ende berathen. Sie möge auch anerkennen, daß die Majorität durch die Wahl eines Mitgliedes der Minorität zum Obmann-Stellvertreter die durch die letztere vertretene Partei ehren wolle.

Abg. Zallinger bedauert, daß die freundlichen Worte des Obmanns bei dem Abg. Matscheko so geringe Anerkennung fanden. Er glaubt, daß der in der letzten Sitzung gefaßte Beschluß, welcher den früheren Beschluß des Ausschusses — die Special-Debatte über das Gewerbegesetz so lange zu sistiren, bis über die Principien des Gesetzes berathen worden sei — rückgängig macht, vollständig correct gewesen sei.

Abg. Skarszewski beantragt, durch Erheben von den Sitzen den Abg. Matscheko um Wiederübernahme der Stelle eines Obmann-Stellvertreters zu bewegen. (Alle Mitglieder des Ausschusses erheben sich von ihren Sitzen.)

Abg. Matscheko erklärt, er sei gerührt von diesem Entgegenkommen, aber er müsse auf seinem Beschlusse beharren.

Abg. Fr. Sueß rechtfertigt die von der Minorität in der letzten Sitzung abgegebene Erklärung. Nur auf dem Wege, welchen die Minorität vorschlägt, könne eine entsprechende Reform der Gewerbegesetzgebung durchgeführt werden. Das, was die Majorität vorschlage, könne nie Gesetz werden. Die Minorität werde sich begnügen, ein Minoritäts-Votum vorzulegen.

Abg. Thurnher beantragt den Uebergang zur Tagesordnung und Vornahme der Wahl eines Obmann-Stellvertreters.

Abg. Zallinger beantragt, diese Wahl auf die Tagesordnung der nächsten Sitzung zu stellen und heute sofort die Special-Debatte fortzusetzen. Dieser Antrag wird angenommen, und werden sodann die §§. 4 und 5 nach der Regierungsvorlage genehmigt.

— (Steuerausschuß.) Der Steuerausschuß discutirte heute den §. 9 des Gesetzes über die Besteuerung des Ausschankes von Branntwein, welcher von der zu entrichtenden Schankgebühr spricht. Abg. Zak stellte folgenden Antrag:

§. 9 habe zu lauten: „Sowol der Ausschank als der Kleinverschleiß von gebrannten geistigen Getränken (§. 1), wie auch der Ver-

c. Zaprowadzeniem podatków zbytkowych od koni i powozów, lokajów, bilarów i klubów, wystawnych pogrzebów, psów, broni i polowania.
Te podatki istniejące w Wielkiej Brytanii, Francyi, Włoszech, Hiszpanii, Portugalii, Danii, Serbii, Badeńskiem, Wirtembergu, Hessyi, Saksonii-Wejmarskiej, w Bremen i w Kantonie Basel, przynosiłyby, według analogii krajów najmniej zamożnych lub ekonomicznie do Austryi najbardziej zbliżonych = 3,400.000 złr ?
d. Podwyższeniem stępla od kart = 180.000 złr
e. Podwyższeniem cen niektórych gatunków tytoniu i cygar = 5,900.000 złr

Suma prawdopodobna pochodząca z podatków kompensacyjnych i z oszczędzeń w kosztach poboru wynosiłaby zatem 41,000.000 złr

czyli o 1,500.000 złr. więcej od niedoboru dzisiejszego zrazu wraz z obniżeniem podatku gruntowego, domowego, zarobkowego i zniesienia loteryi
(z niedoborem spowodowanym)

Uwagi do programu finansowego p. Krzeczunowicza

Podatki pośrednie, któremi p. K. chce pokryć niedobór i zastąpić opust w podatkach bezpośrednich, nie mogą już bezkarnie być znacznie podwyższonemi w Przedlitawii, gdzie dziś już stosunek ich do podatków bezpośrednich jest jak 72 do 28. Z wielkich państw tylko Wielka Brytania (86 do 14) i Francya (83 do 17) mają jeszcze większą przewagę podatków pośrednich, zaś Rossya (67 do 33) Włochy (65 do 35), Transleitania (51 do 49), szczególnie zaś Prusy 26 do 74) i Saksonia (33 do 67) podatkom pośrednim zawdzięczają mniejszą stosunkowo część swych dochodów.
Podatki pośrednie dotykają producenta lub konsumenta, lub też jednego i drugiego równocześnie, nareszcie obciążają wszelkie czynności prawne taksami i stęplami. Wyuzdany fiskalizm doradziłby (chyba) podwyższenia tych ostatnich. Konsumenta niektórych artykułów zagranicznych można by jeszcze cokolwiek więcej cłami obciążać jednak nowe poruszenie tej sprawy coll po ugodzie z Węgrami na lat 10 zawartej, było by trudnem i drażliwem.
Produkcya zaś przemysłowa, szczególnie napojów w całem państwie skutkiem ekonomicznego przesilenia jest tak zachwiana, w naszym kraju szczególnie tak wątła, że nowe obciążenie podatkami doprowadzić by mogło do jej upadku.
Podwyższenie podatku od cukru, może jeszcze najsłuszniejsze, natrafiłoby na zaciętą opozycyę Czechów i poróżniłoby nas może z nimi.
Podwyższenie podatku od piwa zagrażałoby przyszłości tego wyrobu, w ścisłym związku z gospodarstwem wiejskiem będącego

i wstrzymałoby rozpowszechnianie napojów, które lepiej może od ustaw karnych pijaństwu zaradzić potrafi

ad k/ Tutaj zaleca p. K. cła od płodów rolnych, mianowicie od zboża, pomimo poprzedniego oświadczenia (w zasadzie III.), że podwyższenie podatków pośrednich nie powinno dotykać przedmiotów do utrzymania życia niezbędnych. W roku nieurodzaju i nędzy o cłach na zboże radzić nie wypada.

ad f/ Należytość od interesów giełdowych zaprowadzona we Włoszech tam zrobiła finansowe fiasco i projekt dotyczący u nas w Ministerium finansów dlatego został cofnięty, ponieważ właściwa gra giełdowa usuwa się z pod należytości

ad g/ Wyrób zapałek jest jedną z rzadkich gałęzi kwitnących naszego przemysłu krajowego, którą oszanować wypada. Wyrób papieru ciężko walczy z konkurencyą zagraniczną. Wyrób świec stearynowych upada bez nałożenia podatku skutkiem konkurencyi nafty.

ad h/ Taryfy osobowe naszych kolei już dzisiaj są najdroższe w świecie. Nowy 10% dodatek mógłby spowodować dotkliwe zmniejszenie frekwencyi i odbierałby kolejom jedną ręką, co drugą ręką subwencyami zwrócić wypadnie

ad i/ Podwyższenie opłat pocztowych sprzeciwia się nie tylko wszelkim pojęciom nowoczesnym o konieczności ułatwień ruchu pocztowego, ale i wyraźnym zobowiązaniom międzynarodowym, skutkiem których i Francya, z ogromnem powodzeniem (200 milionów listów więcej w jednym roku) obniżyła opłaty pocztowe

Z projektu finansowego p. Kreczunowicza przyjmuję prócz obniżenia podatku gruntowego, domowego i zarobkowego, tylko podwyższenie cen tytoniu i cygar (lit. e) i podwyższenie należytości stęplowej od kart (lit. d.)

Wiedeń, 30/10 879

Otton Hausner

Program finansowy

Wstęp

Ustrój finansowy Austryi przedlitawskiej dotknięty jest głównie podwójnem złem w dziale dochodów i podwójnem złem w dziale wydatków, mianowicie w dziale dochodów:

a/ nierównym a zatem niesłusznym rozkładem i uciążliwym wymiarem podatków bezpośrednich, z których <u>podatek gruntowy</u> jest zbyt wysoko wymierzony i dotąd bywał bardzo nierównie rozkładany, <u>podatek domowo-czynszowy</u> stał się najuciążliwszym skutkiem niezliczonych zatajeń, które zwalają cały ciężar na barki sumiennych, <u>podatek zarobkowy</u> sięga zbyt nisko w najdrobniejszą zarobkowość, zaś tak zwany <u>podatek dochodowy</u> dotyka tylko około 1/10tą część rzeczywistych dochodów.

b/ Obciążeniem najniższych warstw ludności podatkiem pośrednim demoralizującym dla pracy i oszczędności zgubnym: <u>loteryą liczbową</u>.

w dziale zaś wydatków:

a/ Kosztem poboru podatków, szczególnie pośrednich, niesłychanie wygórowanym, wynoszącym bowiem prawie 18% dochodu brutto wszelkich podatków, podczas gdy w Prusach wynoszą koszta poboru 10,7%, we Włoszech 8,9%, w Francyi 7%, w Belgii 6,9%, w Danii 6% a w Wielkiej Brytanii 4% dochodu.

b/ Wydatkami na wojsko bardzo znacznemi (17.4% dochodu całej monarchii) w zwykłych latach pokojowych, do których doliczyć wypada co lat kilka lub kilkanaście ogromny wydatek wojenny nadzwyczajny (320 milionów w r. 1859, 268 milionów w r. 1866 a 103 milionów w r. 1878)

Te cztery poszczególne źródła złego sprowadzają pośrednio lub bezpośrednio złe ogólne corocznego niedoboru, wiodące do ciągłego wzrostu długu państwa i jego oprocentowania, które dosięga obecnie 116 milionów rocznie (czyli 28% wszystkich dochodów)

Zadanie

Należy przeto: a/ Pokryć niedobór coroczny.

b./ Uregulować podatki bezpośrednie na podstawie oszacowania i wymiaru przez komisye złożone po części z opodatkowanych

c./ Znacznie obniżyć podatek gruntowy i domowy.

d/ Wyjąć z pod podatku zarobkowego klasę drobnych rękodzielników

e./ Przekształcić całkowicie dziś istniejący podatek dochodowy.

f/ Znieść loteryę liczbową.

Zadanie to wymaga zatem pokrycia następnych kwot:

ad a/. Kwoty niedoboru zwykłego przeciętnego = 12.700.000 złr

ad c/ " obniżenia podatku gruntowego i domowego o 1/3 część = 17.700.000 złr

ad d/ " ograniczenia podatku zarobkowego (= 10% całej kwoty) = 900.000 złr

ad e/ " zniesienia loteryi = 8.000.000 złr

Razem wymaga pokrycia kwoty 39.500.000 złr.

Rozwiązanie zadania

Pokrycie to osiągniętem być może:

a/ Zaprowadzeniem podatku osobisto-dochodowego, z łagodną progresyą, opartego na kontyngensie

Dochód prawdopodobny z takiego podatku dotykającego wszystkich nad 400 złr dochodu posiadających, obliczyć można następująco. W Kantonie Zürich dochód fatyonowany wynosi 360 złr. na jednego mieszkańca, w Wielkiej Brytanii 168 złr, w Saksonii 165 złr., w Danii 140 złr, w Prusach 80 złr

Przyjmując przeciętny dochód podlegający podatkowi w Przedlitawii o 1/4 część niżej od przeciętnego dochodu pruskiego, to jest: 60 złr na jednego mieszkańca, otrzymujemy 1260 millionów złr. dochodu, z którego podatek przeciętnie tylko 3,2% dochodu wynoszący dał by = 40,300.000 złr

czyli więcej od dzisiejszego podatku dochodowego (= 19.800.000 złr) o 20,500.000 złr

b. Zmniejszeniem kosztów poboru (obecnie 55.000.000 złr.) przez zastosowanie, o ile możności, systemu poboru angielskiego, duńskiego lub francuskiego, przynajmniej o 1/5 część = 11.000.000 złr

Tak zmniejszone koszta poboru wynosiłyby jeszcze zawsze 14% dochodów a zatem znacznie więcej jak we wszystkich przytoczonych państwach

Wniosku znacznego obniżenia wydatków wojskowych dziś w obec równie zbrojnej postawy sąsiednich mocarstw stawiać trudno

Z dzieła Block 1879 —

France str. 1 superficie 52.857.199 hectares ou 528572 Kilometres carrées — (resultats rectifié d'apres le cadastre)

population 36.905.788 d'apres denombrement 1876 bez algerii —

str. 15 Budget de 1879, sur les ressources

	ordinaires	extraordinaires	Ensemble
Depenses	2,700,087.792	279,037.059	2,979,124,851
Recettes	2,701.080.014	279.037.059	2.980,117.073
Excedant	992.222		992.222

" 16 Recettes Contributions directes 421,077.160

Contributions directes		421,077.160
cont. indirectes	1,035.997.600	
Enregistrements, timbre, domaine	628.548.000	
Douanes et sels	283.982.000	
Postes, telegraphes	127.295.000	2,075.822.600
Produits des forets		38.102.600
Divers revenus		94.342.959
produits divers		71.734.695
		2,701.080.014
ressources extraordinaires (3% amortissables)		279.037.059
Ensemble		2,980.117.073

str. 19 Contrib. directe foncière	173.500.000
personelle et mobilière	60.138.000
portes et fenetres (domowy)	41.641.680
des patentes (Gewerb)	120.030.080
taxe des premiers avertissement (portion ?)	585.000
annuelle sur les biens mainmorte (Droits Equivalent)	5,100.000
Redevance des mines	2,400.000
Droit de vérification des poids et mesures	3,890.000
" de visite des pharmacies et magasins de drogueries	246.000
" sur les voitures et chevaux	11,236.400
" " billards publics et privés	990.000
" " cercles, sociétés, lieux de reunions	1,320.000
Total	421,077.160

Między revenus divers —
impot 3% sur le revenu des valeurs mobilières 34,142.000
algerie 27,552100

Kombinacye: Contribution foncière 173.500.000, na 528572 Kilometrów — przeto 1 Kilometr 328.24 franki
~~taxe foncieres 173,500.000~~ 4% — z dodatkami 8% —
domowe portes et fenetr 41.641.680 na 36,905.788 ludności, wypada na głowę 1.13 franków

austrya pro 1879 Block

300.232 kil. carrés – pod. gruntowy 36,900.000 na kilometr 122/90

Materyały do wniosków podatkowych

I. Zniżenie podatków bezpośrednich z budżetu 1878

	Austrya cała ~~Galicya~~	Galicya	Razem
a Grundsteuer ordinarium	22,538.776	2,771.765	7
1/3 Zuschlag	7,512.926	923.922	
1/3 außerord.	7,512.926	923.922	
razem	37,564.628	4,619.609	
b Hauszinssteuer ordinarium	10,477.043	762.842	
1/3 Zuschlag	3,492.345	254.280	
1/3 außerord. Zuschlag	3,492.345	254.280	
razem	17,461.733	1,271.402	
Hausklassensteuer ordinarium	2,910.511	692.787	
1/3 Zuschlag	970.170	230.929	
außerord. Zuschlag	2,910.511	692.787	
	6,791.192	1,616.503	
c Erwerbsteuer ordinarium	5,303.385	416.643	
außerordentlicher Zuschlag ~~mit 7/10~~ im Betrage des Ordinariums bei Jenen, deren Erwerbsteuer u. Einkommensteuer zusammen im Ordinarium 30 fl. nicht übersteigt — mit 7/10 des Ordinariums	4,469.034	325.245	
razem	9,772.419	741.888	
d Einkommensteuer 1. vom [illegible] Einkommen ordinarium	8,833.092	892.288	
außerord. Zuschlag im Betrage des Ordinariums, beziehungsweise mit 7/10 wie ad c	8.340.771	850.716	
razem	17,173.863	1,743.004	
2. von den Bezügen der Staatsdiener . . .	1,178.244	108.146	
nic 3. von Zinsen der öffentlichen Staats- u. ständischen Obligationen . . .	967.303	373.198	
4. von hauszinssteuerfreien Gebäuden a 5% vom reinen Einkommen	1,239.403	49.253	

Biersteuer

Offenes Land Cisleitanien 9,970.276 hekt. 17,875.480 [illegible] — per 1 Hekt. 1.80 über 1.80

10 Grade [illegible] Grade [illegible] offenen Lande

Aus den Ergebnissen pro 1877 [illegible] Aug. 1878

Zuge der Brauereien in den Monaten von 1/9 77 bis 30 Aug. 1878

Cisleitanien	Steuer		
	Steuer	nach Tarif	nach Abänderung
offenes Land	18,469.859	20.222	
geschlossene Städte	3,985.506		
	22,475.[illegible]87		mehr um 178.774 als im Vorjahr 2,3[illegible]
Cisleitanien offenes Land	17,987.88[illegible]	20.222	
geschlossene Städte	3,489.[illegible]		
	21,497.582		um 106.108 weniger als im Vorjahr 2,1[illegible]
Galizien offenes Land	151.599 / 751	777	224
geschl. Städte Lemberg 111.403 / 60.950	172.353		
	923.952		

Man [illegible] Cisleitanien um 4.3%

Erzeugte Bier-Menge Hektoliter 11,323.444

ganze Monarchie — 215.0[illegible]

Cisleitanien offenes Land 9,970.276; geschl. Städte 844.750 — 10,815.026 (— 185.143)

Galizien offenes Land 403.312; Städte 85.00[illegible] — 488.312

Biereinfuhr

	über die Zollgrenze	in die geschlossenen Städte zugeführt gelöst 1768	
	Hektoliter	Hektoliter	Gulden
ganze Monarchie mehr um 202	2.77[illegible]	739.917	1,243.061
Cisleitanien mehr um 174	2.702	739.917 (+ 19805)	1,243.061 (+ 33.273)
Galizien	403		

Bierausfuhr

	aus geschlossenen Städten gegen Steuerrückvergütung 1747		über die Zolllinie gegen Steuerrückvergütung	
	Hektoliter	Gulden	Hektoliter	Gulden
ganze Monarchie	91.931 (— 5164)	135.739 (— 7590)	214.422 (+ 13322)	408.730 (+ 30621)
Cisleitanien	91.931	135.139	206.924 (+ 9859)	394.860 (+ 23757)
Galizien			7[illegible]3	1,315

Branntwein 1877/8 — nach Tarif f — nach Abfindung fl.

12,844 994
1 152 732
13 997 7[illegible]

	nach Tarif f	nach Abfindung fl.
ganze Monarchie: offenes Land	838.008	12,006.991
geschlossene Städte	167	1,152.565
	13,997.731	

mehr als Vorjahr um 1,339.796 — grösser 1790 (−100)

Zahl der Brennereien in ganze 77/8

7,366.661
296 137
7662 798

Cisleithanien offenes Land	301.335	7,065.326
geschlossene Städte	137	296.003
	7,662.798	

mehr als im Vorjahr um 546.699 — grösser 1122 (−41)

Galizien 2,313.852
davon 30.2% — . . . . grösser 518

Ad 3 Od r. 1878/9 nad mosiono podatek circa 48 % —

Kleinere Brennereien
ganze Monarchie 31.654 + 3524
Cisleithanien 33.384 + 1914
Galizien ~~*~~ 9

Über die Zollämter von gebrannten geistigen Flüssigkeiten

	Einfuhr: Menge	oder Verzehrungssteuer Equivalent (Metercentner)	mehr Landes [illegible]	Ausfuhr: Menge Alcohol-grade	Erstattung der Restitution betrag
ganze Monarchie	216 (+119)	11.920 (+3,141)	2.727 (+1.497)	16,691.976 (−2,388.209)	1,786.041 (−265.538)
Cisleithanien	1	11.920	16	5,341.862 (−1,593.366)	571.579 (−170.511)

[illegible]

Ke zadání [illegible] Steuerfrei.

Seite 28

Steuerfrei erzeugter Branntwein 1877/8

	Hectoliter
Niederösterreich	2.351
Oberösterreich	1.562
Salzburg	88
Böhmen	—
Mähren	22
Galizien, Bukowina	—
Steiermark	2.547
Kärnten	358
Krain	178
Küstenland	1.141
Tirol u. Vorarlberg	977
	9.216
Ungarn u. Siebenbürgen	45.432
Croatien u. Slavonien	4.856
Militärgrenze	23.138
	73.426
insgesammt	82.642

In Ungarn, Croatien ~~u.~~ Slavonien, dann Tirol u. Vorarlberg kleine bäuerliche Brennereien aus eigenen Stoffen zu eigenem Gebrauche bis 2 Eimer (1.13 hekt.) im Jahr.

Militärgrenze für eigenen Bedarf ohne Einschränkung der Menge.

Nieder-Oberösterreich, Salzburg, Mähren, Steiermark, Kärnten, Krain, Küstenland ist Steuerfreiheit auf 1 Eimer (0.566 hekt.) per Jahr beschränkt.

Diese verhältnismäßig geringen Mengen der steuerfreien Erzeugnisse [illegible] hinter der Wirklichkeit zurück, weil [illegible] Gesetz, welches ein Jahr [illegible] [illegible] steuerfrei erzeugen in den [illegible] [illegible] unter den steuerpflichtigen vorkommen.

aus den Ergebnissen der Verz. steuer pro 1878 Daty 1877/8

Bier

	Zahl der Fabriken im Betriebsjahr (1877/8)	gegen das Vorjahr + mehr − weniger	Erzeugte Biermenge Hektoliter 1877/8	gegen Vorjahr + mehr − weniger	Gezahlte Biersteuer Gulden (im Solarjahr 1878 – 22,475.587; 1877 – 22,296.843; + 178.744)	gegen Vorjahr	Biereinfuhr über die Zolllinie 1877 Hektoliter	in geschlossenen Städten zugeführt 1768 Hektoliter	Gulden	Bierausfuhr aus geschlossenen Städten gegen Rückvergütung 1747 Hektoliter	Gulden	über Zolllinie gegen Rückvergütung Hektoliter	Gulden	Uwagi
Ganze Monarchie	2352	− 35	11,323.444	− 215.009	offenes Land 18,462.839 / geschl. Städte 3,985.306 / zusammen 22,475.587									W tytule na str. 13 – zaś na str. 9 stoi Steuer pro Solarjahr 1878 – 22,475.587; 1877 – 22,296.843; więc 1878 więcej 178.744 skąd ta omyłka?
	2352	− 35	11,323.444	− 215.009	21,041.631	− 424.693	2774 (+200)	739.917	1,243.061	91.931	135.139	214.422 (+13.322)	408.730 (+30.621)	
Cisleitanien			offenes Land 9,970.276 / geschl. Städte 844.750		17,875.480 / 2,163.201									zaś na str. 7 stoi pro Solarjahr 1878 – 21,497.582; 1877 – 21,391.474; więcej 1878 więcej 106.108
	2158	zusammen − 35	10,815.026	− 285.534	20,038.681	− 353.041	2702 (+174)	739.917 (+17.805)	1,243.061 (+33.273)	91.931 (−3.164)	135.139 (−7.590)	206.929 (+9.859)	394.860 (+23.757)	
Galizien	224	offenes Land / geschl. Städte Lemberg u. Krakau	403.309 / 85.003	~~739.773~~ / ~~167.09~~	739.773 / 167.096							753	1.315	Solarjahr 1878 war Cisleitanien 21,497.582; Galizya 923.952 więc 4.3 %
		zusammen	488.312		906.869									
w procencie do Cisleitanii	10 4/10 %		4.5 %		4.5 %									

Uwagi. Dziennik ustaw 18 Maj 1875 № 84 Seite 203 Steuersatz 16 7/10 kr. für jeden Hektoliter und jeden Saccharometergrad – daher bei Bier von 9 Grad 1 fl 50, 10 Grad 1 fl 67, 11 Grad 1 fl 83, 12 Grad 2 fl, 13 Grad 2 fl 17

— Summa podatku w Cisleitanii 20,038.681 podzielona przez liczbę hektolitrów 10,815.026 wypada przeciętnie podatek od 1 hektolitra 1 fl 85 –

Lecz piwo produkuje się (ar do 20 grad a wszystkie z wyjątkiem rozpoznawane – 1877/8 najwięcej produkuje: na 10 stopni – 5,980.501 hektolitrów 63 ½ % podatek 1 fl 67

11	"	1,667.620	19 ½		1 fl 83
12	"	1,370.007	17		2 fl
		10,018.128	100		

przeciętnie 10.45552 gradów – podatek przeciętnie 1 fl 74/100 od hektolitra nierozpuszczonego czyli od jednego litra 1 74/100 krajcara

77/8	Zahl der Erzeugungsbrennereien	Steuerpflichtige Brennereien		Steuer Gulden	gegen Vorjahr	Einfuhr über die Zolllinie gegen Verzehrungssteueräquivalent Meterzentner	ohne	entfällt Betrag	Ausfuhr über Zolllinie Menge Alkohol grade	Rückvergütung	Ausfuhr ins Zollausland Alk. grade	Vergütung	Uwagi
Branntwein ganze Monarchie	1790 (−100)	131.654 (+3524)	..	Erzeugung 11,643.628 / Lizenz 354.033 / zusammen 12,397.661	− 631.750 / − 83.374 / 715.324	119	3.141	1.497	16,691.976	1,786.041	2,388.209	255.338	Obacz Steuerstufen rozwinięte na osobnym arkuszu
Cisleitanien	1122 (−41)	33.384 (−1914)		Erzeugung 6,645.457 / Lizenz 143.144 / razem 6,788.601	− 479.970 / − 4.752 / − 484.722	1	11920 (+3739)	27	5,341.862	571.579	1,593.86	170.511	
Galizien	518	9		Erzeugung 1,832.910 / Lizenz 161 / razem 1,833.071			784	3	276.637	29.600			

na Galicyę z cisleitańskiego podatku wypada 27 %

Solarjahr 1878	offenes Land	in geschl. Städten	zusammen	gegen Vorjahr
Monarchie	12,844.999	1,152.732	13,997.731	+1,330.796
Cisleitanien	7,366.661	296.137	7,662.798	+ 546.699
Galizien 30 % von Cisl.	2,313.802			

cukier 1877/8 str. 19		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Fabriken Böhmen	132	17,413.015	15,282.145	120 bis 196	136.233
Mähren	47	5,681.947	4,873.167	30 " 279	11,155.916
Schlesien	8	1,049.558	884.390	118 " 165	3,557.485
Niederösterreich	3	218.589	186.621	110 bis 180	545.505
Galizien	2	164.918	112.266	110 " 140	81.954
razem Cislitawien	212	24,528.027	21,338.689	30 " 288	15,577.243
Ungarn	17	1,788.464	1,507.313	70 " 165	1,100.338
ogół	229	26,316.491	22,846.002	70 " 288	16,677.581

zucker 1878 um 1,303.613 mehr als 1877

Für den über die Zolllinie ausgeführten Zucker wurden im J. 1878 (Rohzucker [illegible] 9 f 10, raffinirten 11 f 18) an Steuer restituirt in Cisleithanien 14,364.424

Ungarn 570.714

zusammen 14,935.138

1,742.443

~~Podług nowej~~ po potrąceniu restytucyi od powyższej zostaje

według nowej ustawy z 1878 jasne tak nie będzie, bo ... brutto do 6000000 to się rozłoży na fabrykantów tak żeby te 6000000 ~~tytułem~~ wpłynęło ~~[illegible]~~ do Kasy. — Rok 1879 jest pierwszym, w którym obowiązuje ta ustawa. W następnych latach będzie summa pauszalna zwiększana aż w roku o 500000 fl. póki nie wzrośnie do 10 millionów

Bericht

der

Minorität des Steuerreformausschusses

über die

Vorlagen wegen Regelung der directen Steuern.

Berichterstatter: **Krzeczunowicz.**

I. Das Steuersystem im Allgemeinen.

Die Minorität des Ausschusses muß vor Allem das schon bei anderen Anlässen ausgesprochene Bedauern wiederholen, daß die Regierung ein erschöpfendes Programm zur Herstellung des Gleichgewichtes im Staatshaushalte sammt ziffermäßiger Darstellung der von jeder zu ergreifenden Maßregel anzuhoffenden Erfolge, sowie einen vollständigen Plan für das gesammte Steuerwesen sammt Begründung desselben in Bezug auf das Verhältniß der directen zu den indirecten Steuern und auf das Verhältniß der einzelnen sowohl directen, als indirecten Steuern untereinander, endlich die zur Beurtheilung der Besteuerungsverhältnisse unbedingt nothwendige Zusammenstellung der zumeist auf die directen Steuern umgelegten Landes- und localen Zuschläge der Reichsvertretung bis nun zu nicht vorgelegt hat*).

Nur in seiner Gesammtheit kann das Steuersystem beurtheilt werden, insbesondere in einem Staate, wo die gesteigerten Bedürfnisse eine hohe Steuerlast zur Folge haben, und diese Last nur durch eine angemessene Vertheilung erträglich gemacht werden kann.

Es gibt Männer, welche vom wissenschaftlichen Standpunkte gegen die indirecten Steuern, namentlich gegen die Steuern von Gegenständen des allgemeinen Verbrauches das große Wort führen. Doch gibt es auch Männer der Wissenschaft, die anderen Anschauungen huldigen. Leitende Staatsmänner aber, insbesondere in den großen Staaten Europas, lassen von den indirecten Steuern nicht ab; um die gesteigerten Staatsbedürfnisse zu decken, greifen sie auch zur Erhöhung und Einführung neuer indirecter

---

*) In den Budgetvorlagen der französischen Regierung sind neben den Steuern für den Staat auch die Departemental- und andere locale Zuschläge ausgewiesen. — Auch in England werden von der Regierung Zusammenstellungen verfaßt, welche die Staats- und localen öffentlichen Lasten für England, Schottland und Irland abgesondert, nebstbei die auf dem Realbesitze haftenden abgesondert von den anderen öffentlichen Abgaben darstellen. — In Oesterreich werden wir aber zu ähnlichen Darstellungen, zur Sammlung und Mittheilung der bei Budget- und Steuerreformvorlagen unbedingt nothwendigen, ziffermäßigen Daten nie gelangen, wenn die Reichsvertretung sich immer willfährig zeigt, in die Berathung solcher Vorlagen und in die Beschlußfassung über dieselben auch ohne die erwähnten Daten einzugehen.

Steuern von Gegenständen des allgemeinen Verbrauches, weil die Einnahmen davon groß sind, und solche Steuern, nach der Ansicht dieser Staatsmänner leichter zu tragen sind, als die zu hoch geschraubten directen Steuern.

Wir finden in den Großstaaten Europas die Summen der Verbrauchs- (Consumtions-) Steuern im Verhältnisse zu den directen höher als in Oesterreich. Deutschlands leitender Staatsmann hat auch bei den Bugetberathungen im März l. J. in Bezug auf Steuerreformen sich dahin geäußert, die Reichs- und preußischen Behörden seien beschäftigt, eine Steuerreform vorzubereiten und er hege die Hoffnung, daß diese Reform im *Sinne einer Verstärkung der indirecten Steuern* in der nächsten Reichstagssession werde vorgelegt werden. Nicht die Lehren mehrerer Männer der Wissenschaft, noch radicale, den Zweck verfehlende Bestrebungen, sondern eher das Beispiel Frankreichs scheint dieser Staatsmann vor Augen gehabt zu haben; ein wahrhaft nachahmungswürdiges Beispiel, weil das im Kriege besiegte Frankreich auf ökonomischem Gebiete Sieger geworden ist, und sich nach den furchtbaren Calamitäten des Jahres 1870 in wenigen Jahren derart aufgerafft hat, daß es die Herstellung des Gleichgewichtes im Staatshaushalte erreichte. Zu diesem Resultate ist es aber zumeist durch Erhöhung und Einführung neuer Verbrauchssteuern gelangt*). Dies geschah im republikanischen Frankreich. Die Reichsvertretung bestand dort zur Zeit, wo die Maßregeln zur Deckung der außerordentlichsten Bedürfnisse geschaffen werden mußten, aus einer, durch allgemeine directe Wahlen berufenen Volkskammer; diese wußte jedoch alle *social radicale* Beimischung von dem Steuersystem *fernzuhalten*, und wollte keine progressive Einkommen- oder Vermögenssteuer, ja keine das Gesammteinkommen der Steuerpflichtigen treffende Einkommensteuer einführen. Es kann behauptet werden, daß in Frankreich die nationalen Eigenschaften, der allgemein ausgebildete Arbeits- und Sparsinn, die eigentliche Grundlage der Wohlhabenheit, auch auf das Wesen und die Folgen des Steuersystems vom Einflusse sind. Allein die durch Menschen geschaffenen Institutionen wirken auch dort, wie überall, auf die Menschen zurück. Durch die weise Steuergesetzgebung Frankreichs werden dem Arbeits- und Sparsinne, der Capitalsbildung keine Hindernisse in den Weg gelegt; alt hergebrachte directe Steuerumlagen, in welche sich die Vermögensverhältnisse eingefügt haben, werden nicht reformirt. Im Herbst 1876 sagte der französische Finanzminister in der Kammer: „Ich brauche keine Steuerreformen, welche verschiedene Interessen empfindlich schädigen, die französische Rente ist niemals besteuert worden und wird es niemals werden."

Gerade umgekehrt geschieht es in Oesterreich. Seit 1862 kommen Regierungsvorlagen für die Reformen der directen Steuern. In den neuesten Vorlagen wollen die Gesetze über die directen Steuern sogar provisorisch geändert werden, ohne Rücksicht darauf, daß die beantragten Aenderungen zu Ueberwälzungen der Steuerlast führen, welche gerade die Privatinteressen empfindlich schädigen. Es wird eine namhafte Vermehrung der Staatseinnahmen durch Einführung der neuen Personaleinkommensteuer in Aussicht gestellt, ohne Rücksicht darauf, daß diese Steuer hauptsächlich das, von Realsteuern bereits viel härter als in allen anderen civilisirten Staaten getroffene Einkommen zum zweiten Male trifft, und auch die Zinsen von Staatsanlehen und anderen Effecten treffen soll, welche *auf Grund der Gesetze steuerfrei* waren.

Es wird zwar in anderen Regierungsvorlagen auch eine Vermehrung der Staatseinnahmen durch Erhöhung der Zölle, dann der Zucker- und Branntweinsteuer angestrebt. Diese kann jedoch nicht einmal zur Deckung der Hälfte des Deficits im Staatshaushalte hinreichen. Zu bedauern ist es, daß unter den Verbrauchssteuern nur die Zucker- und Branntweinsteuer zur Erhöhung ausgesucht wurde. Diese Steuer trifft Producte, welche beinahe ausschließlich in Verbindung mit dem landwirthschaftlichen Betriebe erzeugt werden, und zur Erhaltung oder Erhöhung des Ertrages der Grundstücke beitragen; dieser Ertrag soll aber mit der harten Grundsteuer und noch einmal mit der Personaleinkommensteuer getroffen werden. Die anderen, nicht in Verbindung mit der Landwirthschaft erzeugten Gegenstände des ausgebreiteten Verbrauches, bei denen die Erhöhung oder die Einführung neuer Verbrauchssteuern namhafte Beträge ohne einen für die Consumenten besonders empfindlichen Druck ergeben konnte, blieben in den neuen Regierungsvorlagen unberührt.

Durch einen solchen Vorgang kann weder eine ersprießliche Regelung des Steuerwesens, noch die Herstellung des Gleichgewichtes im Staatshaushalte erreicht werden.

Die Minorität glaubt, daß zur ersprießlichen Regelung des Steuerwesens, sowie zur Besserung der Finanzlage folgender Weg einzuschlagen wäre.

Das Deficit im Staatshaushalte, so weit es nicht durch die *anzustrebende* Verminderung der Ausgaben beseitigt werden kann, ist im Wege der *indirecten* Besteuerung zu decken, insbesondere durch

---

*) Siehe in der Beilage A die vergleichende Darstellung der Besteuerungsverhältnisse in Oesterreich und in Frankreich.

Erhöhung der Zucker-, sowie der Steuer von sämmtlichen geistigen Getränken, ferner durch Einführung neuer Verbrauchssteuern und entsprechende Erhöhung der Zölle von Gegenständen, welche nicht zu den unbedingten Lebensbedürfnissen gehören, jedoch für den allgemeinen Verbrauch dienen, deren Besteuerung daher bei einem mäßigen Steuersatze namhafte Erträgnisse zu bringen im Stande wäre.

Die Summen der schon dermalen recht hohen directen Steuern von den Ertragsgegenständen sind nicht zu ändern, insbesondere nicht zu erhöhen. Geeignete Maßregeln sind jedoch zu ergreifen, damit kein steuerbarer Ertragsgegenstand sich der Steuer entziehe. Im Allgemeinen ist an der hergebrachten Art der Umlage dieser Steuern, in welche die Vermögensverhältnisse sich eingefügt haben, nicht zu rütteln, und bei den allenfalls als nothwendig erkannten Ausgleichungen darauf zu achten, daß eine, die Vermögensverhältnisse und die Steuerfähigkeit schädigende, bedeutende und plötzliche Steuererhöhung vermieden werde.

Die Idee der Einführung einer allgemeinen Personaleinkommen- oder Vermögenssteuer ist für Zeiten der Kriegs- und ähnlicher außergewöhnlichen Calamitäten, wo die Staatseinnahmen zurückgehen, vorzubehalten, um auch diese letzte Quelle der directen Besteuerung in gewöhnlichen Zeiten nicht zu erschöpfen. Nur in Fällen der äußersten Noth kann eine solche neue, in die Vermögensverhältnisse tief eingreifende Steuer ihre Begründung finden.

II. Die beantragte Personaleinkommensteuer.

Ebenso wie in den Jahren 1869 und 1874, wird eine neue progressive Personaleinkommensteuer beantragt, und zwar mit einer Progression, deren social-radicale Richtung sich nicht verkennen läßt, und in einem solchen Maße zum Ausdrucke gelangt, wie sie in anderen europäischen Großstaaten, in welchen eine ähnliche Steuer besteht, nicht vorkommt.

Wir wollen uns in die theoretische Erörterung der Frage — ob die Steuer proportionell nach dem Principe der Leistung für Gegenleistung, oder progressiv nach dem Principe der Leistungsfähigkeit umzulegen sei — nicht einlassen, zumal diese Frage auf dem Gebiete der Wissenschaft noch streitig ist, und die Wiederholung der, in vielen Büchern für das eine oder das andere Princip angeführten Gründe weitläufig und nutzlos wäre.

Im demokratischen Frankreich wollte keine allgemeine Einkommensteuer, um so weniger eine progressive eingeführt werden. Die Idee dieser letzteren ist, wie dies aus den Discussionen der Assemblée Nationale vom Jahre 1872 entnommen werden kann, hauptsächlich aus dem Grunde verworfen worden, weil man die Vermögensvermehrung nicht hindern, dieselbe nicht strafen, und die bei Feststellung der progressiven Steuersätze entstehenden gehässigen Streitigkeiten und Willkürlichkeiten nicht eintreten lassen wollte.

In England besteht seit langer Zeit die allgemeine Einkommensteuer (income tax); sie ist aber dort eigentlich die einzige an den Staat entrichtete directe Steuer; denn die alte, seit Jahrhunderten ungeänderte, zum Theile abgelöste, verhältnißmäßig geringe, ungefähr $^1/_{70}$ der gesammten Staatseinnahmen betragende Realsteuer (land tax) ist nicht mehr als Steuer, sondern als Grundlast zu betrachten.

In Preußen hat die zuerst im Jahre 1851 eingeführte allgemeine Einkommensteuer (Classen- und classificirte Einkommensteuer) ihre eigene Geschichte, sowohl in Bezug auf ihre Entstehung, als auch in Bezug auf ihre Ausbildung. So viel brauchen wir nur hervorzuheben, daß diese Steuer bei ihrer Entstehung nicht mit den Reformen der directen Steuern in Verbindung gebracht wurde, — daß im Gesetze vom Jahre 1851, kein steuerfreies Minimum des Einkommens bestanden hat und ein solches Minimum von 140 Thalern (210 Gulden) erst durch das Gesetz von 1873, eingeführt wurde,*) endlich, daß in Preußen die anderen directen Steuern und insbesondere die Grund- und Gebäudesteuer bedeutend geringer, daher die zweite auf dieselben Erträgnisse aufgelegte Einkommensteuer erträglicher ist, als dies in Oesterreich der Fall sein würde.**)

---

*) Das steuerfreie Minimum von 140 Thalern wurde im Gesetze von Jahre 1873 hauptsächlich aus dem Grunde zugelassen, weil vieljährige Erfahrungen zeigten, daß die Einhebung der Steuer in den unter 140 Thaler des Einkommens stehenden Classen viel Schwierigkeiten und Kosten verursacht. Auf diese Entlastung der untersten Classen kann auch der Umstand eingewirkt haben, daß die Finanzlage Preußens sich seit dem Jahre 1870 gebessert hatte.

**) Die für das Jahr 1877 in Preußen ausgewiesene Grundsteuersumme von 40,016.000 Mark oder 20,008.000 fl., vertheilt auf den Flächeninhalt des productiven Bodens, welcher dort 58,000.000 niederösterreichisches Joch beträgt, ergibt 34·5 kr. per Joch; während die Grundsteuersumme von 36,700.000 in Oesterreich auf 48,000.000 Joch productiven Bodens vertheilt, sich auf 76·5 kr. per Joch, daher um 122 Percent höher stellt.

Die in Preußen auf 24,000.000 Einwohner vertheilte Gebäudesteuersumme von 8,332,000 fl. ergibt eine Steuer von 34·7 kr. per Kopf; in Oesterreich beträgt die Gebäudesteuersumme 23,030.000 bei 20,000.000 Einwohner, daher 1 fl. 15 kr. per Kopf.

Anders hat sich das Steuersystem in Oesterreich ausgebildet. Die Ertragssteuern, insbesondere die öffentlichen Abgaben vom Realbesitze sind auf eine in anderen Staaten nicht practicirte Höhe herangewachsen. Doch haben sich die Vermögenverhältnisse in diese schwere Steuer eingefügt, und aus diesem Grunde ist sie erträglicher, als dies bei der neuen Personaleinkommensteuer der Fall sein kann, welche zum geringeren Theile von neuen Ertragsgegenständen, zum größten Theile aber von den, durch die Ertragssteuern und die localen Zuschläge noch immer schwer zu belastenden Gegenständen und auch von dem am schwersten belasteten Realbesitze eingehoben werden, und neue Störungen der Vermögensverhältnisse verursachen wird.

Der theoretisch richtige Grundsatz — daß eine, nach dem jeweiligen Reineinkommen umgelegte Steuer zweckmäßiger und minder drückend ist, als jene, welche nach einem aus äußeren Merkmalen für längere Perioden ermittelten durchschnittlichen Ertrage umgelegt wird — kann sich in praxi kaum bewähren. Schwierig ist die Ermittlung des steuerbaren Ertrages der einzelnen Gegenstände. Viel schwieriger wird die Ermittlung des Einkommens aus mehreren, einem Steuerpflichtigen gehörigen Ertragsgegenständen sein, zumal wenn unter diesen Gegenständen auch solche vorkommen, welche keine sichtbaren Merkmale haben. Es ist nicht zu leugnen, daß viele Steuerpflichtige sich der Steuer zu entziehen trachten werden, daß daher eine genaue Controle nothwendig ist, und die Einschätzungen sich oft höher als die Bekenntnisse stellen werden. Diese Maßnahmen werden aber mit ihrer ganzen Härte und ihrem beleidigenden Mißtrauen auch viele Andere treffen, welche redliche Bekenntnisse ablegen. — Die in der Gesetzesvorlage (§. 23) enthaltene Bestimmung, daß die Schätzungscommissionen bei der Prüfung der Bekenntnisse „sich vorzüglich aus äußerlichen Merkmalen ein Urtheil über die Größe des Einkommens zu bilden haben", deutet darauf hin, daß bei Ertragsgegenständen, welche solche Merkmale haben, nicht sowohl das auch durch persönliche Eigenschaften bedingte wirkliche Einkommen, als vielmehr die erwähnten Merkmale, ebenso wie dies bei den Ertragssteuern der Fall ist, in den Vordergrund treten werden, wodurch die Personaleinkommensteuer in Bezug auf solche Gegenstände in eine zweite Ertragssteuer wird verwandelt werden.*) — Mehr als bei der Einschätzung der einzelnen Ertragsgegenstände, welche mit einander verglichen werden können, wird bei der auch die Schulden und andere Lasten, sowie die gesammte ökonomische Lage des Steuerpflichtigen berücksichtigenden Einschätzung des Gesammteinkommens der Willkür offenes Feld gelassen, wodurch zu Hader und Reibungen sowohl zwischen den einzelnen Steuerträgern, als auch zwischen den socialen und politischen Parteien Anlaß geboten wird und verschiedene auf Unkenntniß, Haß, Neid beruhende Ansichten zum Durchbruche gelangen und einzelne Steuerträger oder Classen begünstigen, andere wieder schädigen können.

Vielseitig wurde der Vorzug der neuen Personaleinkommensteuer darin gesucht, daß sie die bisher unbesteuerten Erträgnisse, namentlich jene des mobilen Capitales treffen wird. Dieser Zweck konnte aber ohne Einführung der neuen Personaleinkommensteuer durch die bessere Durchführung der Gesetze über die gegenwärtige Einkommensteuer, allenfalls auch durch eine Steuer von den mit Ertragssteuern nicht getroffenen Ertragsgegenständen erreicht werden. Außerdem ist zu bemerken, daß jenes Einkommen von Capitalien, welches sich der bisherigen Einkommensteuer zu entziehen wußte, es auch in der Zukunft zu thun verstehen wird, insbesondere bei Steuerpflichtigen, welche einen großen Umsatz an Capitalien haben oder bei jenen, die Wucher treiben und auch bei den reichsten, weil bei allen diesen Capitalisten die Controle über den zu besteuernden Ertrag nie in einem entsprechenden Maße wird ausgeübt werden können.**) Die, Darlehen gebenden Capitalisten werden überdies auch die neue Steuer auf die Darlehennehmer zu überwälzen wissen.

Die neue Personaleinkommensteuer wird aber auch auf jene Capitalszinsen ausgedehnt werden, welche sich der alten Einkommensteuer nicht entzogen haben, sondern von derselben gesetzlich befreit waren, insbesondere: auf die von der Steuer befreiten Zinsen von Sparcassaeinlagen; auf die Zinsen von Pfandbriefen, Prioritäten und ähnlichen Effecten, deren Besitzer von diesen Zinsen keine Einkommensteuer zahlen, weil die Schuldner sich kraft rechtsverbindlicher Acte diese Steuer zu entrichten verpflichtet haben; auf die Zinsen der alten von der 20percentigen Steuer schon getroffenen Staatsschuld, für welche das Gesetz ausdrücklich die Steuer nicht zu erhöhen versprach; auf die Zinsen der neuen Staats-

---

*) Am schärfsten müßten diese Uebel hervortreten in den Fällen, wo das Einkommen von außerhalb des Gebietes der Einschätzungscommission liegenden Gegenständen eingeschätzt wird oder die Commission so zusammengesetzt ist, daß die Majorität ihrer Mitglieder mit den Eigenschaften der einen oder anderen Art des Einkommens nicht bekannt ist, so z. B. in Fällen, wo das Einkommen der in Städten wohnenden Grundbesitzer von den für Städte bestellten Commissionen beurtheilt wird.

**) Hierzu werden die im Personaleinkommensteuergesetze (§. 21, Formular A, §. 23) enthaltenen Bestimmungen über die Bekenntnisse und über die Prüfung derselben wesentlich beitragen, weil zufolge dieser Bestimmungen weder eine detailirte Angabe der Capitalszinsen, noch die Vorlage der Rechnungsbücher gefordert werden kann.

goldrente, bei deren Emittirung die Befreiung derselben von jeder Steuer durch das Gesetz ausgesprochen wurde; auf Zinsen und Dividenden von Actien vieler Eisenbahngesellschaften, bei deren Concessionirung gesetzlich festgestellt wurde, daß sie nicht nur von der bestehenden Einkommensteuer, sondern „von jeder neuen Steuer, welche etwa durch künftige Gesetze eingeführt werden dürfte", befreit sein sollen.

Es wird behauptet, daß alle diese Befreiungen sich nicht auf die neue Personaleinkommensteuer beziehen können, weil diese nicht das Object, sondern die Person des Besitzers trifft. Der Sache nach ist es aber einerlei, ob der Besitzer solcher Effecten die Steuer von denselben als Object- oder als Personalsteuer entrichtet. Ueberdies ist zu bemerken, daß die gegenwärtigen Steuervorlagen die alte Einkommensteuer, von welcher die Zinsen der erwähnten Effecten unzweifelhaft befreit waren, aufheben, und die Deckung des hieraus entstandenen Abfalles an den Staatseinnahmen auf die Besitzer der bisher steuerfreien Effecten überwälzen, daher einen unzweifelhaften Wortbruch decretiren, welcher auch auf staatswirthschaftliche Verhältnisse durch Schädigung des Credites rückwirken muß.

Wenngleich die Minorität sich im Allgemeinen gegen die beantragte Personaleinkommensteuer ausspricht, hält sie es doch nicht für überflüssig in die Erörterung einiger principieller Bestimmungen der bezüglichen Gesetzesvorlage einzugehen und hierbei auch ihre im Ausschusse abgelehnten Anträge darzustellen.

Die in der Vorlage des Ausschusses enthaltene Progressivscala beruht nicht auf einem festen, gerechten Grundsatze, sondern auf willkürlich gefaßten Majoritätsbeschlüssen, wie es auch bei solchen Progressionen nicht anders der Fall sein kann. Die vom Ausschusse beantragte Progression geht weit über jene des preußischen Gesetzes, ja weiter als jene, welche in manchen Kleinstaaten (deren Beispiel wir für Oesterreich nicht anempfehlen) eingeführt wurde. Diese Progression ist ein Experiment, welches mehreren anderen unglücklichen Experimenten beigezählt werden, und auch die Erfolge der Steuer für den Staat gefährden würde, weil der Steuersatz doch auch in der höchsten Classe des Einkommens nicht unmäßig festgestellt werden kann, und derselbe bei der nach oben zu weit steigenden Progression, in den unteren Classen, auf welche gerade der bei Weitem größte Theil der Einkommensumme fällt, schon so niedrig wäre, daß an eine ergiebigere Gesammtsteuersumme nicht gedacht werden könnte.*)

Eine wesentliche Einschränkung der Willkür in der Feststellung der Progression wäre es gewesen, wenn der Antrag des Dr. Klier und der Minorität des Ausschusses im Principe angenommen worden wäre, welcher Antrag dahin ging, daß ein bestimmtes, zur Erhaltung des Lebens nöthiges Einkommens-minimum festzustellen sei, welches vom Einkommen eines jeden Steuerpflichtigen gleichmäßig in Abzug zu bringen, der Rest des Einkommens aber bei allen Steuerpflichtigen mit einem gleichen Percentsatze zu belegen wäre. Bei diesem Antrage hätte ein einheitlicher Grundsatz für alle Steuerpflichtigen gegolten; man hätte es nur mit der mehr oder minder willkürlichen Feststellung einer einzigen Ziffer des Minimums zu thun und hätte dieses in Abzug zu bringende Minimum gerade die niedrigsten Classen am meisten berücksichtigt. Dieser Antrag wurde jedoch im Ausschusse abgelehnt. Auch der Antrag der Minorität wurde verworfen, welcher dahin ging, daß nur eine Degression für das Einkommen von 1500 fl. abwärts angenommen werde, wie dies in Preußen der Fall ist, wo eine solche seit 1851 eingeführte Degression bisher ungeändert aufrecht erhalten wurde.**)

---

*) Aus der, in Beilage B enthaltenen Nachweisung der Erfolge der Einkommenschätzung in Preußen, ist zu entnehmen, wie groß die Steuersummen in den niedersten, wenngleich mit geringeren Steuersätzen bedachten, dann auch in den mittleren Classen sind, und wie klein sie sich in den höchsten Classen, wo die Zahl der Steuerträger gering ist, darstellen.

**) Das Steigen des Steuerpercentsatzes geht in England bis 100 Pfund Sterling, in Preußen bis 1000 Thaler, das ist bis 1500 Gulden; das diesen Betrag übersteigende Einkommen wird mit einem gleichen Steuerpercentsatze belegt. Eine solche Progression stellt sich eigentlich als eine den Humanitätsrücksichten rechnungtragende Degression für Unbemittelte dar. In den Vorlagen der österreichischen Regierung und des Ausschusses will die Progression bis zu einem Einkommen von 70.000 fl. geführt werden. Während in Preußen das steuerfreie Minimum auf 210 fl. festgestellt ist, wollte unsere Regierung dieses Minimum auf 600 fl. stellen; der Ausschuß beschloß ein Minimum von 600 fl. für Wien, von 500 fl. für andere geschlossene Städte, von 400 fl. für das flache Land. Wenn in Oesterreich die Einkommensverhältnisse unter den einzelnen Classen sich auch so stellen, wie sie sich nach der letzten bekannten Einschätzung in Preußen laut Beilage B gestellt haben, so wird bei dem von der Regierung beantragten steuerfreien Minimum 53½ Percent und bei dem vom Ausschusse beantragten 44½ Percent des Einkommens auf jene Classen fallen, welche in Preußen besteuert sind, bei uns aber steuerfrei sein sollen. Hierbei ist zu bemerken, daß die Einschätzungsresultate in unserem verhältnißmäßig ärmeren Staate sich unter jene des preußischen Staates stellen, daher ein noch größeres Percent des Gesammteinkommens steuerfrei sein wird. In dem preußischen Gesetze vom Jahre 1873 beträgt der Steuersatz in der niedrigsten Classe 0·72 Percent, bei einem Einkommen von 400 fl. aber 0·91 Percent, und ist der Steuersatz für die höchsten Classen auf 3 Percent festgestellt; die Progression des Steuersatzes zwischen dem Einkommen von 400 fl. und dem höchsten Einkommen, ist daher wie 1 zu 3·3. In der Vorlage des Steuerreformausschusses will der zulässige höchste Steuersatz in der niedrigsten Classe von 400 fl. Einkommen auf 0·5 Percent, in der höchsten Classe kann er aber auf 5 Percent festgestellt werden wornach sich die Progression wie 1 zu 10 stellt.

Bei den Berathungen im Steuerreformausschusse ist der Antrag, ein Steuercontingent (Steuergesammtsumme) schon in diesem Gesetze festzustellen, verworfen worden. Die Annahme eines solchen Antrages ist aber auch dermalen unmöglich, da die Summe des Einkommens, auf welches das Contingent umzulegen sein wird, wegen Mangel an den hierzu erforderlichen inländischen Daten sich nicht einmal approximativ beurtheilen läßt. Die Majorität des Ausschusses schloß sich jedoch dem Regierungsantrage an, welcher keinen festen Steuersatz bestimmt, sondern das Princip der Contingentirung aufstellt und die Feststellung der Summe des Steuercontingentes späteren Gesetzen vorbehält. Von diesem Principe der Aufstellung eines für das ganze Reich zu bestimmenden und auf das eingeschätzte Einkommen zu vertheilenden Contingentes will eine ersprießlichere gegenseitige Controle, daher eine richtigere Einschätzung erwartet werden. Diese Folge könnte aber nur von solchen Contingenten erwartet werden, welche für einzelne Städte oder kleine Bezirke festgestellt wären, weil in diesem Falle, in Folge einer niedrigen Einschätzung der Einzelnen, eine leicht erkennbare und merkliche Ueberbürdung der Anderen eintreten dürfte. *) Bei einem für den ganzen großen Staat festgestellten Contingente wird aber die von einer Schätzungscommission vorgenommene unrichtige Einschätzung der einen auf die anderen Steuerträger desselben Gebietes eine so verschwindende Rückwirkung haben, daß diese von unrichtigen Einschätzungen nicht abhalten kann.

Die weitere Sorge für die Gleichmäßigkeit der Einschätzungen will einer für das ganze Reich aufzustellenden Centralcommission überwiesen werden, welche behufs Erzielung der einheitlichen Anwendung der Einschätzungsgrundsätze die von den unteren Commissionen festgestellten Besteuerungsgrundlagen zu prüfen und ihre Erinnerungen dagegen zu machen hätte, welche bei der Einschätzung des folgenden Jahres beachtet werden müssen. Diese Commission kann jedoch nicht Gesetzesänderungen oder Gesetzeserklärungen decretiren, und soll derart und aus so wenigen Mitgliedern zusammengesetzt werden, daß sie die in allen Kronländern aus verschiedenartigen Quellen fließenden Einkommensarten zu beurtheilen nicht im Stande sein wird. Aber auch bei einer besseren Zusammensetzung kann die Wirksamkeit einer solchen für das ganze Reich aufgestellten Commission von keinem ersprießlichen Erfolge sein, da bei der Einschätzung des Gesammteinkommens die individuellen Verhältnisse der einzelnen Steuerträger maßgebend sein müssen, deren Beurtheilung in einer Reichs-Centralcommission nicht möglich ist.

Die Idee der Feststellung eines Steuercontingentes für das ganze Reich, führte weiter zu den, in der Vorlage der Ausschußmajorität enthaltenen Bestimmungen über den Vorgang bei der Durchführung der Einschätzungen, der Reclamationen und Steuervorschreibungen, welche Bestimmungen auch bei dem angenommenen Principe des Contingentes nicht nothwendig waren und einerseits die Durchführung ungemein erschweren, andererseits aber die für die Steuerträger nothwendigen Garantien vermindern. — Während in anderen Staaten, wo eine solche Steuer vorkommt, die Sache mit den einzelnen Steuerträgern kurz und derart abgethan wird, daß ein jeder nach der Einschätzung seines Einkommens seine Steuervorschreibung zugestellt erhält und die Steuer darnach entrichtet, sollen nach den Bestimmungen des Ausschußentwurfes — welche bei den Berathungen durch den mehrmals vom Regierungsvertreter dargestellten Ideengang näher beleuchtet wurden — zuerst die sämmtlichen Einschätzungen und Reclamationen abgeschlossen, sonach auf Grund der ermittelten Einkommenssumme im Wege eines Gesetzes das Contingent, endlich die aus demselben entfallenden Steuerpercente festgestellt werden. Nach diesem Ideengange wird der Steuerträger zur Kenntniß des ihm für ein Steuerjahr vorgeschriebenen Steuerbetrages nach Ablauf des Steuerjahres, vielmals erst im zweiten Jahre nach Ablauf desselben gelangen, und wenn er die dem Staate nothwendige Steuer vorschriftsgemäß nach der vorangegangenen, seinen geänderten Einkommensverhältnissen nicht mehr entsprechenden Vorschreibung mit Vorbehalt der späteren Ausgleichung entrichtet, so wird er auf diese, nicht nur von seiner eigenen Einschätzung, sondern auch von dem Abschlusse des Einschätzens im ganzen Reiche und von der Feststellung des Contingentes abhängige Ausgleichung ein oder zwei Jahre warten müssen. Solche Ausgleichungen werden für jedes Steuerjahr bei allen Steuerträgern vorkommen, woraus sich wieder eine bedeutende Vermehrung der mühsamen Arbeit, daher auch die Nothwendigkeit der Vermehrung der Beamten ergibt.

Diese Folgen sind unausweichlich, denn die Ermittlung des steuerbaren Einkommens nach dem Stande des Vorjahres kann nur im Steuerjahre selbst in Angriff genommen werden, und kaum zu Ende

---

*) Nach dem preußischen Erwerbsteuergesetze werden für einzelne Erwerbsarten in kleinen Gebieten Contingente festgestellt, deren Summen aus der Zahl der Erwerbtreibenden und dem mittleren, für das betreffende Gebiet entfallenden Steuersatze berechnet werden. Die dadurch contingirten Erwerbtreibenden bilden eine Steuergesellschaft: ihre Abgeordneten bilden unter dem Vorsitze eines Beamten eine Commission, welche das Contingent derart vertheilt, daß sie die einzelnen Erwerbsteuerträger innerhalb der gesetzlich festgestellten Grenze in eine höhere oder niedrigere Steuerstufe einreiht; gegen den Ausspruch dieser Commission ist die Reclamation an die Bezirksregierung zulässig. Bei einem solchen Vorgange ist der Zweck einer gleichmäßigen Steuervertheilung in dem betreffenden Gebiete erreichbar.

desselben im ganzen Reiche zum Abschluß gelangen, worauf erst die Feststellung der Summe des Steuercontingentes und die bei der Vertheilung derselben eintretende Bestimmung des Steuerpercentes stattzufinden hat. *)

Dieser unglückliche Ideengang führte weiter zu den im Gesetzentwurf aufgenommenen Bestimmungen, welche die Fehler dieses Ideenganges ausbessern sollen, diesen Zweck jedoch nicht erreichen, dafür aber die Garantien einer gerechten Einschätzung vermindern.

Eine dieser Bestimmungen (§. 26), von der Regierung beantragt, besteht darin, daß der kurze 30tägige Termin zur Einbringung der Reclamation gegen die Einschätzung, nicht vom Tage der Zustellung des Einschätzungsspruches, sondern vom Tage der Verlautbarung, daß die Einschätzungsregister beim Gemeindevorsteher aufgelegt sind, zu laufen beginnt. Hierdurch müssen viele Steuerträger, welche abwesend, oder sonst von der Verlautbarung nichts wissen, oder in großen Städten sich zur Einsicht der Register nicht rechtzeitig hinzudrängen können, an ihrem Reclamationsrechte geschädigt werden. — Die zweite, weder im preußischen Gesetze, noch in der Regierungsvorlage enthaltene, jedoch von der Ausschußmajorität angenommene Bestimmung (§§. 19 und 31) besteht darin, daß den Einschätzungscommissionen, sowie den Reclamationscommissionen, Fristen zur Beendigung ihrer Arbeit vom Finanzminister gestellt werden sollen, was in vielen Fällen zu übereilten, unzweckmäßigen, schadigenden Erledigungen bei diesen Commissionen führen muß. **) Ueberdies ist zu bemerken, daß die auf mindestens drei Monate zu bestimmende Frist für die Einschätzungscommissionen nur nach vollendeter Sammlung verschiedener Behelfe und nach Ablauf des zur Einbringung der Fassionen festgestellten 30tägigen Termines, und weiter die Frist für die Berufungscommissionen erst nach Beendigung der Arbeiten der Schätzungscommissionen und nach Ablauf des Berufungstermines beginnen kann, so daß auch mit diesen Fristen der Abschluß des Geschäftes sammt Steuervorschreibung für ein Steuerjahr in demselben Jahre nicht erfolgen kann.

Die Minorität bekämpfte das Princip der Contingentirung und stellte mit Berufung auf das Beispiel anderer Staaten den von der Majorität abgelehnten Antrag, daß im Gesetze ein fester und wenigstens für die ersten Jahre geringer Steuerpercentsatz für die Personaleinkommensteuer festgestellt werde, damit diese Steuer sich einlebe, damit ein größerer oder unbekannter Steuersatz nicht zur Gefährdung der Richtigkeit der Bekenntnisse und Einschätzungen beitrage, damit endlich ein hoherer Steuersatz bei dieser neuen Steuer eine namhafte Störung der Vermögensverhältnisse nicht veranlasse. Ein geringer Steuersatz ist um so nothwendiger, als diese Steuer auch die bisher gesetzlich von der Steuer befreiten Gegenstände, ferner den Realbesitz trifft, welcher seiner sichtbaren Merkmale wegen auch durch diese Steuer schwerer als alle anderen Ertragsgegenstände belastet werden wird, welcher überdies die schweren Ertragssteuern und localen Zuschläge noch immer wird tragen müssen, zumal er in den neuen Steuervorlagen mit keinen oder so kleinen Ertragssteuernachlässen bedacht werden will, daß diese durch die zu erhöhenden Landes- und anderen localen Zuschläge aufgewogen, ja oft überwogen werden durften, und zwar aus dem Grunde,

---

*) Es ist genug, die beantragten §§. 4, 19, 21, 27, 29, 30 und 31 des Gesetzentwurfes über die Personaleinkommensteuer vor Augen zu halten, um zu erkennen, daß die Vorschreibung der Steuer im betreffenden Steuerjahre nicht zu Stande gebracht werden kann.

Der Regierungsvertreter hat im Ausschusse erklärt, daß, wenn bei einer Zahl von z. B. 400.000 Steuerträgern auch nur für 8000 derselben das Schätzungs- und Reclamationsverfahren nicht beendigt ist, das Gesammteinkommen nicht bekannt sein, und das Contingent nicht festgestellt werden könne. Diesem Ideengange kann die Minorität nicht beistimmen. Sie glaubt, daß das Contingent sogar für das erste Jahr der Einhebung dieser Steuer auf Grund der Einschätzung von ⅔ bis ¾ der Steuerträger und der wahrscheinlichen Erfolge der übrigen Einschätzungen; für spätere Jahre aber das Contingent gar nicht auf Grund der Einschätzung für das betreffende Steuerjahr, sondern auf Grund der Erfolge der vorangegangenen Jahre festgestellt werden kann, und auch ganz sicher in der Zukunft so festgestellt werden wird, nachdem die Erfahrungen von ein Paar Jahren hinreichen werden, um darzuweisen, daß der gegenwärtige von der Regierung dargestellte Geschäftsgang unhaltbar ist, und einem geregelten Steuerdienste nicht entspricht.

Es wäre doch schon an der Zeit, daß die bisherigen unglücklichen Experimente uns wenigstens zu dem Nutzen gereichen, daß wir lieber den bewahrten Beispielen folgen, als mit neuen Experimenten Versuche treiben. In der jüngsten Zeit haben wir es erlebt, daß die im österreichischen Grundsteuergesetze dem preußischen Muster angehängten Zusätze und Aenderungen ein Dutzend Jahre und viele Millionen kosten.

**) Zur Sicherung eines maßgebenden Einflusses der Finanzverwaltung und zur Beschleunigung der Arbeit bei den Commissionen sind auch mehrere andere, im preußischen Gesetze nicht vorkommende Bestimmungen in den Ausschußentwurf aufgenommen worden, nämlich die Bestimmungen: daß die Commissionsmitglieder keine Diäten beziehen sollen; daß, wenn die zur Beschlußfassung erforderliche Majorität der Commissionsmitglieder bei einer Sitzung nicht erscheint, der Vorsitzende Beamte, eine neue Sitzung berufen kann, bei welcher die Commission, ohne Rücksicht auf die Zahl der anwesenden Mitglieder, beschlußfähig ist; — ferner, daß der Finanzminister den Vorsitzenden und die Hälfte der Commissionsmitglieder ernennt, während in Preußen alle Commissionsmitglieder von dem Vertretungskörper gewählt werden.

weil durch die bedeutende Entlastung der anderen Steuerträgerclassen die Grundlage zur Vertheilung der gedachten Zuschläge eingeengt wird. *)

Die hier dargestellten, vom Ausschusse angenommenen Bestimmungen sind geeignet, die schon ihrem Principe nach anfechtbare progressive Einkommensteuer noch schädlicher zu gestalten.

III. Die Steuergesetzentwürfe in ihrer Gesammtheit.

Die im Jahre 1874 von der Regierung eingebrachten Steuerreformvorlagen waren jenen des Jahres 1869 nachgebildet. Von den Vorlagen des Jahres 1869 hat die erste über die Grundsteuer schon im Jahre 1869 die Kraft eines Gesetzes erlangt, welches sich in der Durchführung befindet. An das Grundsteuergesetz reihten sich mit systematischer Consequenz die übrigen Ertragssteuervorlagen des Jahres 1874. Ebenso wie bei der Grundsteuer hätte der Ertrag der Gebäude, dann der zu ermittelnde Ertrag von Erwerbsunternehmungen, Beschäftigungen, Dienst- und Lohnbezügen, endlich die mit keiner anderen Ertragssteuer getroffenen Zinsen und Renten, daher der Ertrag aller ertragsbringenden von der Steuer durch Gesetze nicht befreiten Gegenstände der Ertragssteuer, nebstdem aber das steuerbare Gesammteinkommen eines jeden Steuerpflichtigen einer Personaleinkommensteuer unterzogen werden sollen.

Anders verhält es sich mit den neuen Vorlagen, welche sich durch den Mangel eines consequenten Systemes auszeichnen, welche insbesondere im Vorhinein ohne vorausgegangene Ertragsermittlungen dem Einen bedeutende, dem Anderen geringe, Anderen wieder gar keine Nachlässe an den bisherigen für den Staat entrichteten Ertragssteuern zuweisen, viele Ertragsgegenstände von der Ertragssteuer befreien, und die durch bedeutende und ungegründete Entlastung der Einen entstehenden Ausfalle an Staatseinnahmen auf Andere überwälzen wollen.

Als Grund für die Zurückziehung der Vorlagen des Jahres 1874 und für das Einbringen der neuen Vorlagen ist von der Regierung der Umstand angeführt worden, daß die Erledigung im Reichsrathe und die Durchführung der ersteren, eine durchgreifende Reform anstrebenden Gesetzentwürfe viel Zeit erfordert hätte, während eine rasche Abhilfe nothwendig war. Allein von den Vorlagen des Jahres 1874 war das Gebäudesteuergesetz in diesem hohen Hause schon zu Anfang 1875 erledigt; das schwierigste Erwerbsteuergesetz war auch schon zu Anfang 1876 im Steuerreformausschusse durchberathen und hätte im October 1876 an das hohe Haus gelangen sollen. Es blieb die Vorberathung des Renten- und Personaleinkommensteuergesetzes übrig und es hätte die Erledigung dieser Vorlagen in diesem langdauernden Sessionsabschnitte leichter erfolgen können, als die Erledigung der neuen Vorlagen, welche sich auf alle Ertragssteuern beziehen. **)

Der Entschluß der Regierung in Bezug auf die Zurückziehung der alten Vorlagen wurde offenbar erst nach Beendigung des vorletzten Reichsrathssessionsabschnittes gefaßt und führte zur raschen Ausarbeitung der neuen Vorlagen. Diese Raschheit hat die bedeutenden, auch von der Majorität des Ausschusses anerkannten, von ihr zum Theile mit vieler Mühe und Zeitaufwand beseitigten Fehler der neuen Vorlagen zur Folge gehabt.

Bewunderungswürdig ist hierbei die opferwillige Hingebung der Majorität des Ausschusses, welche in den zwei vorletzten Jahren die Gesetzesvorlagen des Jahres 1874 über die Gebäude- und Erwerbsteuer mit vieler Anstrengung und Zeitaufwand grundsätzlich im Sinne der Regierungsvorlagen erledigte, und

---

*) Siehe Beilage E.

**) In ihren Bemerkungen zu den neuen Vorlagen sagt die Regierung, „daß das Fallenlassen der anfänglich (nämlich zur Zeit der Vorlagen des Jahres 1874) festgehaltenen Idee einer partiellen Modificirung der bestehenden Steuernormen und der an Stelle dieser Idee getretene Entschluß, einen vollständigen Ausbau aufzuführen, nicht zum geringsten Theile die Ursachen der geringen Resultate einer vieljährigen, gewiß nicht mühelosen Arbeit waren." — Diesem letzteren Entschlusse spricht die Regierung die vollständige Berechtigung zu. Auch bei den in den vorletzten Jahren im Steuerreformausschusse über die Vorlagen des Jahres 1874 gepflogenen Berathungen hat die Regierung der Idee zugestimmt, daß die directen Steuern erst dann auf Grund der neu zu schaffenden Grundlagen eingehoben werden sollen, wenn alle sich auf diese Steuern beziehenden neuen Gesetze durchgeführt und für alle diese Steuern die neuen Grundlagen gebildet sein werden. Diese Idee war aber gerade unberechtigt und fehlerhaft; denn bei den einen Ertragssteuern lassen sich die Grundlagen leichter und schneller schaffen, bei den anderen ist für diese Schaffung der Grundlagen mehr Zeit erforderlich, und bis die letzteren beendigt werden, können die ersteren veralten und theilweise oder im Ganzen unbrauchbar werden. — Ebenso wie es dermalen bei der Regelung der Grundsteuer geschieht, hätte ein jedes eine einzige Ertragssteuer regelndes Gesetz durchgeführt werden können, ohne auf die Erledigung und Durchführung der anderen zu warten, und hätte die Steuerquote für jede Art dieser Steuern solange behalten und nach der neugeschaffenen Grundlage umgelegt werden können, bis die Grundlagen für alle directen Steuern geschaffen worden wären; sodann wäre der Zeitpunkt eingetreten, auch über das Verhältniß der einzelnen Steuerarten unter einander zu urtheilen.

in diesem Jahre mit ebenso vieler Anstrengung und wieder der Regierung folgend, die neuen Vorlagen durchberieth und die Resultate ihrer früheren zweijährigen Arbeit zu Grabe trug.

Die Raschheit der Ausarbeitung der neuen Vorlagen hinderte die Regierung auch an der genauen Erwägung jener Folgen, welche aus den beantragten Aenderungen der directen Besteuerung für andere, außerhalb des Gebietes dieser Besteuerung liegende Verhältnisse entstehen dürften.

Die in den Vorlagen beantragte Verschmelzung des bisherigen, die Einkommensteuer vertretenden, sowie des außerordentlichen Zuschlages zu der Grund- und Gebäudesteuer mit dem bisherigen Ordinarium hätte bei der Bemessung der Gebühren von Vermögensübertragungen und der Gebührenäquivalente, die für die Steuerträger schädliche Folge gehabt, daß diese Gebühren in Fällen, wo selbe auf Grund des Steuerordinariums bemessen werden, in einem höheren Betrage entfallen würden. Diese schädliche Folge hat die Minorität durch ihr vom Ausschusse angenommenes Amendement beseitigt (§. 4 des Gesetzes über den Eintritt der Wirksamkeit der neuen Steuergesetze).

Von der Minorität ist ferner im Ausschusse hervorgehoben worden, daß die Erhöhung des Steuerordinariums durch die Vereinigung der bisherigen außerordentlichen (dermalen in den die Wahlrechte bedingenden Census zumeist nicht angerechneten) Zuschläge mit diesem Ordinarium auch die in den Verfassungs- und in anderen Gesetzen enthaltenen Bestimmungen über die auf einem Census beruhenden Wahlrechte für den Reichsrath, für die Landtage, für Bezirks- und Gemeindevertretungen alterirt. Diese Alterirung der Wahlrechte geschieht nicht in einer dem Geiste der Gesetze entsprechenden Richtung, welche bei Erhöhung der Steuer das Wahlrecht erweitern und bei Ermäßigung derselben das Wahlrecht vermindern würde, sondern gerade in einer dem Geiste der auf dem Census basirten Wahlrechtsgesetze zuwiderlaufenden, nämlich in der Richtung, daß bei einem gar nicht erhöhten, ja sogar bei einem ermäßigten Gesammtsteuerbetrage eine Erweiterung des Wahlrechtes entstehen würde.*) Wir finden es nicht an der Zeit, bei der Berathung der Steuergesetze in die Frage einzugehen, ob eine Erweiterung der Wahlrechte überhaupt wünschenswerth wäre oder nicht. So viel ist aber gewiß, daß die Einführung derselben durch einfache Steuergesetze mit unseren Verfassungsgesetzen unvereinbar ist.**)

In ihren zur Begründung der Steuergesetzentwürfe dem hohen Hause vorgelegten Bemerkungen will die Regierung diese Entwürfe aus folgenden wesentlichen Gesichtspunkten gewürdigt wissen:

„1. In Bezug auf die Herstellung einer größeren Gleichmäßigkeit in der Austheilung der Ertragssteuern."

„2. In Bezug auf die Ermäßigung der Ertragssteuern, welche Ermäßigung ihre Wirkungen vorwiegend in der Reihe der minderbemittelten Steuerträger äußern wird."

„3. In Bezug auf die gleichzeitige, durch Verallgemeinung der Steuerpflicht bedingte Erhöhung der Staatseinnahmen."

Gerade aus diesen, von der Regierung hervorgehobenen Gesichtspunkten will die Minorität die Regierungsentwürfe und die hiervon nicht wesentlich abweichenden Ausschußanträge einer näheren Erörterung unterziehen.

---

*) Bei der Grundsteuer und ursprünglichen Hauszinssteuer beträgt der außerordentliche Zuschlag $5\frac{1}{3}$ Percent, hiervon werden im Antrage des Ausschusses bei der Grundsteuer $2\frac{2}{3}$, bei der ursprünglichen Hauszinssteuer $1\frac{1}{3}$ nachgelassen, das übrige aber mit dem bisherigen Ordinarium vereinigt Bei der ausgedehnten Hauszins- und bei der Hausclassensteuer wird nichts nachgelassen, das bedeutende Extraordinarium aber mit dem Ordinarium vereinigt. Bei der Erwerbsteuer werden Nachlässe bewilligt, welche geringer sind als das Extraordinarium, dessen größter Theil auch mit dem Ordinarium vereinigt wird. Durch diese Aenderungen entsteht eine Erhöhung des Ordinariums, ohne Erhöhung, ja, mit theilweiser Verminderung der Gesammtsteuerschuldigkeit.

**) Dem Ausschusse ist die Aufklärung zu Theil geworden, daß die Regierung nicht beabsichtigt hat, die erwähnten Aenderungen in den Wahlrechten durch die vorliegenden Steuergesetze einzuführen, daß aber noch geraume Zeit ablaufen werde, ehe es zu der Einhebung der Steuern nach diesen Gesetzen kommt, und bis dahin können mit den gesetzgebenden Körperschaften solche Gesetze vereinbart werden, welche wesentlichere und nicht wünschenswerthe Aenderungen der Wahlrechte hintanhalten können. Allein die Beschließung der Steuergesetze im Reichsrathe, welche solche Folgen haben, daß bei Verminderung des Steuerbetrages eine Erweiterung des Wahlrechtes eintritt, ist schon an und für sich mit den Verfassungsbestimmungen unvereinbar. Es ist auch nicht zulässig, daß es der Regierung überlassen bleibe, solche Gesetze, welche die Zurückführung der Wahlrechte in den früheren Stand bezwecken sollen, einzubringen und zur Sanction anzuempfehlen, oder dies nicht zu thun. Ueberdies ist zu beachten, daß dermalen zu einer Erweiterung des Wahlrechtes durch Einrechnung des Extraordinariums in den Wahlcensus für die Landtagswahlen ein im Landtage bei Anwesenheit von drei Viertel der Mitglieder mit zwei Drittel Majorität, und für Reichsrathswahlen auch ein mit zwei Drittel Majorität im Reichsrathe gefaßter Beschluß erforderlich ist; die Sache würde sich aber nach Erlassung der neuen Steuergesetze umkehren; es wäre damals ein mit eben solcher Majorität gefaßter Beschluß erforderlich, um die Wahlrechte durch Aenderung der Ziffer des Wahlcensus in den vorigen Stand zurückzuführen.

Die weitgehendste, in den Gesetzentwürfen beantragte Aenderung der gegenwärtigen Ertragsbesteuerung besteht darin, daß die *ganze* vom steuerbaren Ertrage der Erwerbsunternehmungen und Beschäftigungen entrichtete *zehnpercentige* Einkommensteuer, welche *gerade die niedrigsten Classen nicht* trifft, ebenso wie die *ganze* Einkommensteuer von Dienst- und Lohnbezügen aufgehoben wird.

In Folge dieser Aufhebung der Einkommensteuer erhalten *nicht die minderbemittelten*, sondern die höheren und höchsten Erwerbclassen ungegründete und bedeutende Nachlässe an der Ertragssteuer. Die in der Beilage C zu I und II beispielsweise angeführten Berechnungen stellen dar, daß der Nachlaß in den vier untersten Erwerbsteuerclassen, denen zwei Drittel der Gesammtzahl der Steuerträger angehören, zum Theile gar nicht eintritt, zum Theile aber bis 16 Percent reicht, während er bei den größeren und größten Unternehmungen sich bedeutend höher stellt, ja bis 95 Percent steigt. Der bedeutende Nachlaß bei diesen letzteren Unternehmungen wird nicht einmal durch die neue Personaleinkommensteuer eingebracht werden können. Die neue Personaleinkommensteuer (sammt der beantragten neuen tarifmäßigen Erwerbsteuer) wird vom Einkommen solcher Unternehmungen *bedeutend*, ja bis über 70 Percent *weniger* in Anspruch nehmen, als hiervon nach den bisher geltenden Gesetzen zu entrichten ist.

Dieselbe Beilage C stellt weiter dar, daß nach den neuen Gesetzentwürfen die *niedrigsten* Dienst- und Lohnbezüge *gar nicht oder wenig* entlastet, *manche sogar neu oder härter* getroffen, die **höchsten aber bedeutend entlastet werden.**

Die Ausfälle an den Staatseinnahmen, welche aus der erwähnten bedeutenden Entlastung der *bemittelten* Erwerbclassen entstehen, fallen anderen Steuerträgern zur Last, welche gar keine oder geringe Nachlässe an ihren Ertragssteuern erfahren und vom Einkommen der schon mit Ertragssteuern schwerer belasteten Objecte auch noch die Personaleinkommensteuer zu entrichten haben werden.

Während bei den größten Erwerbsunternehmungen und Dienstbezügen die dargestellten hohen Nachlässe an Steuern, hierdurch auch an Landes- und localen Zuschlägen stattfinden sollen, wird der größere Realbesitz mehr belastet werden. Während die Nachlässe an den Ertragssteuern von Unternehmungen und Beschäftigungen sich laut Beilage D insgesammt auf 37 Percent stellen, soll die Grundsteuer von $26\frac{2}{3}$ auf 24 Percent, die ursprüngliche Hauszinssteuer von $26\frac{2}{3}$ auf 25 Percent vom steuerbaren Reinertrage, daher die erstere nur um 10 Percent, die zweite um 7 Percent ermäßigt werden; die ausgedehnte Hauszins- und die Hausclassensteuer sollen im Allgemeinen keine Aenderung, diese letztere jedoch in einer **der niedrigsten Classen eine bedeutende Erhöhung erfahren.***)

Diese *ungleichmäßige* Behandlung der einzelnen Ertragssteuern war auch im Steuerreformausschusse Gegenstand lebhafter Erörterungen, wobei wir erfuhren, daß die Regierung die Richtigkeit der Verhältnisse zwischen der Besteuerung des Realbesitzes und jener des Erwerbes in den Kreis ihrer Erwägungen *nicht* gezogen hat, sondern bei der beantragten Aenderung der Ertragssteuergesetze sich an das Bestehende angeschlossen, nämlich das Bestehende zum Ausgangspunkte genommen hat. Wenn aber dies der Fall war, so hätte die Regierung an dem Bestehenden, in welches sich die Steuerträger eingelebt haben, nicht rütteln, und wenn Nachlässe beliebt waren, dieselben *gleichmäßig* vertheilen sollen.

Aber auch der Ausschuß hat sich in eine Prüfung des Umstandes, ob die Realsteuer in einem angemessenen Verhältnisse zur Steuer vom Erwerbe steht, oder in Folge der neuen Gesetze stehen wird, *nicht* eingelassen. Die von ihm beantragten ungleichmäßigen, den Realbesitz benachtheiligenden Nachlässe an den Ertragssteuern, müssen sich als *um so ungerechter* darstellen, als die Steuerpercentsätze für den Realbesitz schon dermalen die andere Erwerbsarten treffenden Steuersätze übersteigen, der Realbesitz aber noch *besondere* Gebühren von Vermögensübertragungen zu tragen hat und derselbe seiner sichtbaren Merkmale wegen auch von der neuen Personaleinkommensteuer härter als andere Ertragsquellen getroffen

---

*) Im Regierungsentwurfe wollte die ausgedehnte Hauszinssteuer von 20 auf 24 Percent des steuerbaren Ertrages gebracht, das ist um 20 Percent erhöht werden, um den Steuersatz mit jenem der ursprünglichen Hauszinssteuer, welcher von der Regierung mit 24 Percent beantragt war, gleichzustellen. Der Ausschuß lehnte diese Gleichstellung beziehungsweise Erhöhung der ausgedehnten Hauszinssteuer aus guten Gründen ab. Die Regierung hat keine Gründe angeführt, welche im Stande wären, darzuweisen, daß die von ihr beantragte ziffermäßige Ausgleichung der Steuersätze auch eine gleichmäßige Belastung des *wirklichen* Reinertrages zur Folge hätte. Es ist schon im Abgeordnetenhause bei den Berathungen, welche über das Gebäudesteuergesetz zu Anfang des Jahres 1875 stattgefunden haben, hervorgehoben worden, daß viele den Reinertrag bedingende Verhältnisse (Werth der Bauarea, Bauart, Mieths- und andere Verhältnisse), welche bei der Besteuerung der Gebäude keine gehörige Berücksichtigung finden, sich für die Hausbesitzer, in den mit der ursprünglichen Hauszinssteuer bedachten größeren Städten in der Regel besser stellen, als in jenen Orten, wo die ausgedehnte Hauszinssteuer besteht; der geringere Steuersatz für Gebäude in diesen letzteren Orten muß daher wenigstens so lange als gegründet angesehen werden, bis nicht eine andere, auf der Einschätzung des *wirklichen* Reinertrages oder Werthes der einzelnen Gebäude beruhende Besteuerungsart eingeführt wird. Außerdem ist zu beachten, daß die Vermögensverhältnisse sich in die bestehende Steuer schon eingefügt haben, daß die Häuser unter den bestehenden Besteuerungsverhältnissen gebaut und gekauft wurden, daß daher die von der Regierung beantragte Umwälzung dieser Verhältnisse die **Einen zu Gunsten der Anderen schädigen würde.**

werden wird. Wir können uns hier auch auf das Beispiel zweier großer Staaten auf dem europäischen Continente berufen, nämlich Frankreich und Preußens, welche geordnete finanzielle Zustände haben, wo die Steuer von Erwerbsunternehmungen und Beschäftigungen im Verhältnisse zur Realsteuer höher ist, als dermalen in Oesterreich, und es würden diese Besteuerungsverhältnisse in Oesterreich noch ungerechter zum Nachtheile des Realbesitzes sich gestalten, wenn die neuen Entwürfe Gesetzeskraft erlangen. *)

In der neuen Vorlage über die Besteuerung der Actiengesellschaften und anderer zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen, werden einige Begünstigungen der nicht auf Gewinn berechneten Unternehmungen, ferner einige Aenderungen in den Grundlagen der Steuerbemessung eingeführt. Der steuerbare Ertrag, in welchen auch die Passivzinsen von emittirten Theilschuldverschreibungen und anderen dauernd angelegten Capitalien einzurechnen sind, soll mit 10 Percent besteuert werden. Vom wirklichen Reinertrage, welcher nach Abzug aller Passivzinsen übrig bleibt, wird die Steuer in vielen Fällen bedeutend mehr als 10 Percent betragen. Außerdem werden die Actionäre oder Mitglieder der Gesellschaft von den Zinsen ihrer Actien, oder von den ihnen zufließenden sonstigen Antheilen des Einkommens die Personaleinkommensteuer entrichten. Bei diesen Unternehmungen wird der ganze steuerbare, in controlirten öffentlichen Rechnungen dargestellte Ertrag getroffen, während bei Privatunternehmungen gleicher Art die Steuer auf Grund der einbekannten, nicht durch controlirte Rechnungen erwiesenen Ertragssumme umgelegt wird, daher in der Regel nicht den ganzen Ertrag, oft aber einen nur geringen Theil desselben trifft. Diese Privatunternehmungen werden aber in den neuen Vorlagen von der ganzen bisherigen Einkommensteuer enthoben, daher gegenüber den, auf Association beruhenden Unternehmungen gleicher Art in hohem Maße begünstigt. Statt der in den neuen Vorlagen angestrebten, gepriesenen größeren Gleichmäßigkeit in der Besteuerung, soll auch hier eine größere Ungleichmäßigkeit eintreten. In den letzten Jahren trachtete man das Associationswesen künstlich zu heben, dermalen will man es wieder künstlich durch eine eclatante ungleichmäßige Besteuerung niederdrücken. Dies muß eine schädliche Umwälzung in den ökonomischen Verhältnissen zur Folge haben.

Die kleine Rentensteuervorlage nahm im Steuerreformausschusse mehrere Sitzungen in Anspruch, sowohl in Folge des darin aufgestellten Principes, als auch aus dem Grunde, daß die Regierung bei der raschen Ausarbeitung der Vorlagen vergessen hat, mehrere Staatseffecten, deren Zinsen dermalen der Einkommensteuer unterliegen, der künftigen Rentensteuer zu unterziehen, und die Regierungsvorlage die Rentensteuer auch auf die Dividenden von Actien aller von der Erwerbsteuer befreiten Gesellschaften ausdehnte, obwohl auch diese Gesellschaften der Actiengesellschaftssteuer zu unterliegen haben. In dem Entwurfe des Steuerreformausschusses sind diese Fehler zum Theile gebessert, jedoch das in der Regierungsvorlage enthaltene Princip aufrechterhalten worden, daß die 10percentige Rentensteuer nur jene Zinsen von öffentlichen Fonds- und ständischen Obligationen, dann der Landesanlehen und der Theile der Staatsschuld zu treffen habe, von denen die alte Einkommensteuer unmittelbar bei den zur Auszahlung berufenen Cassen in Abzug gebracht worden ist; auf andere Zinsen und Renten, welche bisher auch einer 10percentigen Einkommensteuer auf Grund der Fassionen unterzogen waren, erstreckt sich die neue Rentensteuer nicht, und sollen diese Zinsen und Renten in Folge der Aufhebung der alten Einkommensteuer von ihrer bisherigen 10percentigen Steuer befreit werden. Ueber die Frage, ob Zinsen und Renten einer schweren 10percentigen Steuer zu unterliegen haben, soll daher nicht der Grundsatz einer

*) Nach dem Budget für das Jahr 1877 beträgt: in Frankreich die für den Staat entrichtete Grund- und Gebäudesteuer 213,261.000, die Erwerbsteuer 123,337.000 Francs, daher das Verhältniß der ersteren zur zweiten wie 100 zu 57·8;

in Preußen die Grund- und Haussteuer 56,680.000, die Erwerbsteuer 18,100.000 Mark, es verhält sich daher die erstere zur letzteren wie 100 zu 31·7;

in Oesterreich beträgt die Grund- und Haussteuer 59,730.000 und würde durch die beantragten Nachlässe auf 55,201.000 vermindert werden, während die nach den Anträgen des Ausschusses für Erwerbsunternehmungen und Beschäftigungen verbleibende Erwerbsteuer sich auf 9,000.000 stellt, woraus sich das Verhältniß der Realsteuer zu der die Erwerbsunternehmungen und Beschäftigungen treffenden Erwerbsteuer wie 100 zu 16·3 ergeben würde. Es dürfte eingewendet werden, daß in Frankreich und Preußen die Erwerbsunternehmungen verhältnißmäßig zahlreicher und einträglicher, daher fähiger sind, die verhaltnißmäßig größere Steuersumme zu tragen. Diese Einwendung ist jedoch im Hinblicke auf die zu großen Unterschiede in den Verhältnissen der Realsteuer zur Erwerbsteuer zwischen jenen Staaten und Oesterreich nicht haltbar, zumal noch der Umstand zu berücksichtigen ist, daß in jenen Staaten auch der Ertrag von Grundstücken und Häusern größer ist als in Oesterreich. In Frankreich bringt die Erwerbsteuer so bedeutende Summen nicht nur wegen der wirklich bedeutenden industriellen Entwicklung, sondern auch aus dem Grunde, weil sie nach zweierlei Bemessungsarten eingehoben wird, nämlich als fixe Gebühr nach den Tarifsätzen und nebstbei als variable Gebühr (droit proportionnel) nach dem Miethwerthe der benützten Localitäten. Eine variable nach dem Ertrage bemessene Steuer besteht jetzt in Oesterreich, es ist dies die seit 1849 eingeführte Einkommensteuer, welche jetzt aus Anlaß der Einführung der Personaleinkommensteuer im Ganzen aufgehoben werden will, ohne daß man gleichzeitig auch die seit 1849 eingeführten, die Einkommensteuer vertretenden Zuschläge zu den Realsteuern aufzuheben Willens ist.

gerechten und gleichmäßigen Besteuerung, sondern die Form entscheiden, ob die Steuer durch einen Abzug bei einer Staats- oder Landescasse oder auf Grund der Fassionen entrichtet wurde — im ersten Falle bleibt die Steuer aufrecht, im zweiten wird sie aufgehoben —; der durch diese Aufhebung veranlaßte Ausfall an Staatseinnahmen soll auf Kosten der anderen Steuerträger eingebracht werden. Dieser Vorgang führt wider zu einer größeren Ungleichmäßigkeit in der Besteuerung, als sie dermalen besteht.

Als besonderer Grund für die unverzügliche Aufhebung der seit 1849 bestehenden Einkommensteuer wird angeführt, daß diese, auf Grund der Bekenntnisse umgelegte Steuer zusammen mit der neuen Personaleinkommensteuer nicht bestehen kann. Doch begehen die neuen Vorlagen die Inconsequenz, daß sie die ebenfalls seit 1849 bestehenden, die Einkommensteuer vertretenden Zuschläge zu der Realsteuer entweder gar nicht oder nur in einem geringen Theile herabmindern. Die alte Einkommensteuer soll unter einem anderen Namen von vielen Zinsen und Renten, sowie von den Actiengesellschaften auch künftighin eingehoben werden. Die Actiengesellschaftssteuer und die Hauszinssteuer soll den neuen Vorlagen gemäß auch weiterhin auf Grundlage der Fassionen bemessen werden, wie dies bei der fatirten Einkommensteuer bisher der Fall ist. Wenn aber diese Einkommensteuern behalten werden, so ist kein Grund denkbar, welcher für die Aufhebung der alten Einkommensteuer von den privaten Erwerbsunternehmungen und Beschäftigungen, Dienstbezügen und von den im neuen Rentensteuergesetze nicht angeführten Zinsen und Renten sprechen würde.

Es sollte doch mit dieser Aufhebung wenigstens so lange gewartet werden, bis sich Mittel finden, um den, durch diese Aufhebung entstehenden Abfall an Staatseinnahmen von denselben Classen der Steuerpflichtigen, welche durch diese Aufhebung entlastet werden, einzubringen.

Ein solches Mittel war gerade in den im Jahre 1869 und im Jahre 1874 eingebrachten Vorlagen vorhanden. Unter diesen Vorlagen befand sich nämlich der Entwurf eines Erwerbsteuergesetzes, nach welchem alle Erwerbsunternehmungen, Beschäftigungen, Dienst- und Lohnbezüge auf Grund ihres zu ermittelnden Reinertrages hätten besteuert werden sollen. Die nach diesem im Steuerreformausschusse 1875/76 angenommenen Entwurfe umgelegte Steuer war geeignet, die bisherigen von denselben Steuerpflichtigen entrichtete Erwerb- und Einkommensteuer zu ersetzen.*) Es war in diesem Entwurfe kein ungerechter, die Gleichmäßigkeit störender Unterschied zwischen Privat- und den Unternehmungen auf Actien gemacht. Im Entwurfe über die Rentensteuer war keine ungerechte Beschränkung dieser Steuer auf einige Zinsen und Renten enthalten; diese Steuer hätte das Einkommen aller, durch andere Ertragssteuern nicht getroffenen Gegenstände treffen sollen. Keine unbedachten, die Gleichmäßigkeit störenden Ertragssteuernachlässe waren in Aussicht genommen. Die Feststellung der Steuersätze für die einzelnen Ertragssteuern war künftigen Gesetzen vorbehalten, welche nach der Schaffung der Grundlage für die einzelnen Ertragssteuern zu erlassen waren.

---

*) Nach den Vorlagen des Jahres 1869, also zur Zeit, wo die Bezüge der Staatsbediensteten noch geringer waren, wie dermalen, sollten diese Bezüge, ebenso wie die Bezüge der Privatbediensteten, einer Erwerbsteuer, nebstdem auch der Personaleinkommensteuer unterliegen. Das gegenwärtige Ministerium wollte in seiner Vorlage vom Jahre 1874 die Bezüge der Staatsbediensteten (nicht aber jene der Privatbediensteten) von der Erwerbsteuer freihalten. Bei den im Jahre 1875/76 gepflogenen Berathungen des Steuerreformausschusses ist diese Befreiung beseitigt worden. In den diesjährigen Vorlagen der Regierung wollen die Dienstbezüge von der bisherigen Einkommensteuer befreit und nur der künftigen Personaleinkommensteuer unterzogen werden.

Diese Aenderung der bisherigen Besteuerung wird die in Beilage C dargestellte Folge haben, daß die bisher steuerfreien, unter 600 fl. fallenden Dienstbezüge besteuert, daß auch andere geringste Bezüge (im Falle eines höheren Personaleinkommensteuersatzes) mehr belastet, daß aber die höchsten Bezüge bedeutend entlastet wären. Eine weitere Folge dieser Aenderung wäre der Verlust eines bedeutenden Theiles der bisher von Dienst- und Lohnbezügen entrichteten Steuer, welche in den von der Regierung mitgetheilten Daten für das Jahr 1877 bei den Bezügen der Staatsbediensteten . . . . 1,138.000 fl.
bei anderen Dienst- und Lohnbezügen . . . . 889.000 „
Zusammen . 2,027.000 fl.
beträgt. Im Hinblick auf diese Folgen, sowie auch aus den weiteren Gründen: daß die Besteuerung der Staatsbeamten sich eigentlich als eine Verminderung ihrer Bezüge, die Entlastung von der Steuer aber als eine Erhöhung derselben darstellt, und der Staat in dem Zeitpunkte, wo die hohen Steuern noch vermehrt werden, in eine solche Erhöhung nicht eingehen kann; ferner, daß die alte, wenngleich ihrem Principe nach nicht gut umgelegte Steuer sich schon eingelebt hat, und diese Steuer auch schon bei Feststellung oder Regelung der Dienstbezüge im Allgemeinen berücksichtigt worden ist — hat die Minorität im Ausschusse den Antrag gestellt, daß die bisherige Einkommensteuer für alle oder wenigstens für die Dienstbezüge der Staatsbediensteten beibehalten, dagegen aber die neue Personaleinkommensteuer auf dieselben nicht angewendet werde. Dieser Antrag wurde jedoch nur in Bezug auf Staatsbedienstete im Ausschusse zuerst angenommen, sodann aber, über eifrige Vorstellungen des Herrn Regierungsvertreters, verworfen. Die Minorität war aber und ist bisher der Meinung, daß die Beamten, insbesondere die höheren und höchsten, mit dem guten Beispiele vorangehen und in dem Momente, wo eine Vermehrung der schweren Steuern, ja eine Doppelbesteuerung den anderen Steuerträgern zugemuthet wird, nicht bestrebt sein sollen, eine Herabminderung ihrer dermaligen Steuerlast zu erhalten.

Es kann keinem Zweifel unterliegen, daß die Steuervorlagen des Jahres 1869 und 1874 besser waren, als die neuen. — Es sind aber auch die dermalen bestehenden Steuergesetze besser, als die in den neuen Vorlagen angestrebten Reformen, welche ohne gerechte Gründe den Einen Vortheile zuwenden, die Anderen schädigen.

Die neuen Vorlagen wollen von der Regierung als ein Provisorum angesehen werden, als ob wir nicht genug Provisorien hätten. Allein, wenn man dieses Provisorium genau erwägt, wird man zu der Ueberzeugung gelangen müssen, daß auch dieses Provisorium lange dauern wird. Die, vielen Steuerträgern zugewendeten, bedeutenden Nachlässe werden von denselben Steuerträgern nie wieder in demselben Maße eingebracht werden können. — Wenn man es aber auf die Schaffung eines nicht lange dauernden Provisoriums absieht, so sind die großen, durch die neuen Vorlagen zu schaffenden Steuerumwälzungen um so weniger zulässig, als das bald einzuführende Definitivum wieder neue Umwälzungen zur Folge haben würde und jede solche Umwälzung die Vermögensverhältnisse vieler Steuerträger empfindlich schädigt.

Mit Ausnahme der, durch Aufhebung der alten Einkommensteuer besonders zu begünstigenden höheren Dienstbezüge und bemittelteren Erwerbsclassen, werden alle übrigen Steuerträger in Folge der neuen Gesetzentwürfe eine Mehrbelastung erfahren, und zwar nicht nur die Reicheren, nicht nur Jene, deren Einkommen durch die neue Personaleinkommensteuer zum zweiten Male belastet wird, sondern auch die unbemittelten Hausbesitzer, welche an der ausgedehnten Hauszins- und Hausclassensteuer keinen Nachlaß erhalten, dann andere Realitätenbesitzer, denen geringe Nachlässe an ihren Ertragssteuern zu Theil werden, sowie alle minder bemittelten Erwerbsteuerträger, deren Ertragsteuer gar nicht oder wenig ermäßigt wird.

Diese Mehrbelastung wird aus dem Grunde stattfinden, daß die bedeutende und ungegründete Entlastung der in diesen Vorlagen begünstigten Classen die Grundlage zur Vertheilung der Landes-, Gemeinde- und andere Zuschläge einschränkt, daher diese Zuschläge mit einem höheren Percentensatze zu bemessen sein werden. *) Aber auch diese Mehrbelastung wird nicht gleichmäßig eintreten; sie wird sich in höherem Maße in jenen Gemeinden und Gebieten fühlbar machen, wo die Zuschläge groß sind oder wo die von den höheren Erwerbsclassen bisher entrichtete Einkommensteuer verhältnißmäßig bedeutend war, wo daher in Folge der Aufhebung dieser Steuer die Grundlage zur Auftheilung der Zuschläge bedeutend vermindert wird. Es ist dies wieder eine Schädigung der wirthschaftlichen Verhältnisse vieler Gemeinden und Gebiete, welche das schon im hohen Grade bestehende Uebel der enormen Ungleichmäßigkeit der sich zwischen 10 und 300 Percent vom Steuerbetrage bewegenden Zuschläge noch vergrößern, und in vielen Orten zur Erschöpfung der Steuerfähigkeit beitragen wird. **)

Die nach Popularität strebende Idee der an den Ertragssteuern zu bewilligenden Nachlässe, welche die oben auseinander gesetzten Uebel zur Folge haben, ist wahrhaft unglücklich. Sie enthält eine gefährliche Köderung der Staatsbürger, insbesondere der zahlreichen Minderbemittelten durch ein Versprechen der Entlastung, welches bei der gegenwärtigen Finanzlage nicht gehalten werden kann. Sie bringt die Volksvertreter in eine Zwangslage, da diese Vertreter in Bezug auf die populäre Entlastung der Regierung nur ungerne nachstehen, ihren Wählern aber nicht so leicht die Ueberzeugung beibringen können, daß diese Nachlässe für die Meisten, insbesondere für die niedrigsten Classen doch eine Mehrbelastung zur Folge haben werden.

Von der unglücklichen Idee der Nachlässe hat sich die Minorität losgemacht; sie glaubte diese Entlastung, welche die Mehrheit der Steuerträger belastet, bekämpfen zu müssen. Sie hat daher im Aus-

---

*) Siehe die Beilage E.

**) Die Majorität des Ausschusses hat in das Gesetz über die Personaleinkommensteuer (§. 42) die in der Regierungsvorlage nicht enthaltene Bestimmung aufgenommen, daß zu dieser Steuer keine Zuschläge zulässig sind. Die für eine solche Bestimmung sprechenden Gründe sind wichtig. Durch die bis 300 Percent steigenden Zuschläge wäre der Erfolg der Steuer für den Staat gefährdet. Außerdem ist zu erwähnen, daß die Personaleinkommensteuer im Wohnorte der Steuerpflichtigen bemessen und vorgeschrieben werden soll; es könnten daher die Zuschläge, wenn sie erlaubt wären, nur in diesem Orte eingehoben werden, was wieder in vielen Fällen zum Vortheile des einen Ortes, wo der Steuerpflichtige wohnt, und zum Nachtheile jener Orte gereichen würde, welche aus Anlaß der, in ihrem Gebiete befindlichen, an anderen Orten besteuerten Unternehmungen und anderen Ertragsgegenstände Auslagen zu bestreiten haben. Die größten Städte, wo die Reicheren wohnen, hätten einen ungegründeten Vortheil; kleinere und ärmere Gemeinden hätten aber den Nachtheil, daß die Grundlage zur Auftheilung der Zuschläge bei ihnen eingeschränkt wäre.

Gegen die von der Majorität des Ausschusses angenommene Bestimmung über die Eximirung der Personaleinkommensteuer von den Zuschlägen spricht jedoch der Umstand, daß den Landtagen in den Landesordnungen, und auf Grund der Landesgesetze den Bezirken und Gemeinden das Recht der Beschließung der Zuschläge zu den directen Steuern gewahrt ist, die Personaleinkommensteuer sich aber als eine directe Steuer darstellt, und auch von der Regierung als eine solche angesehen wird, zumal die Regierung den Entwurf zum Gesetze über diese Steuer mit den Gesetzen über alle anderen directen Steuern in Verbindung gebracht hat.

schusse zwei Anträge gestellt: 1. die der Finanzlage nicht entsprechenden Nachlässe fallen zu lassen, oder 2. mit der Berathung und Beschlußfassung über die Nachlässe wenigstens so lange innezuhalten, bis die Erfolge der Einschätzung für die Personaleinkommensteuer und der anderen Steuerreformen bekannt und auch andere Aufklärungen und Daten vorhanden sein werden, welche nothwendig sind zur Beurtheilung, ob, inwieweit und in welcher Richtung die Nachlässe eintreten können.

Diese Anträge sind jedoch im Ausschusse abgelehnt worden.

Das erste Glied in der Kette der Nachlässe ist die beantragte unbegründete Aufhebung der sich als Objectsteuer darstellenden bisherigen Einkommensteuer, welche durch keine andere Steuer von denselben Objecten ersetzt wird. Diesem folgten nothwendigerweise die anderen Nachlässe. Gerade diese Nachlässe schädigen den Staatsschatz und führen zu Ungleichmäßigkeiten, zu Umwälzungen in der bisherigen Besteuerung, welche sich schon eingelebt hat, auf Grund welcher auch Rechte erworben wurden.

IV. Die finanziellen Resultate.

Zu Anfang der Berathungen im Steuerreformausschusse ist die Regierung vielmals ersucht worden, die zur Beurtheilung der finanziellen Resultate der Steuergesetzentwürfe erforderlichen Daten vorzulegen. In Folge des im Ausschusse am 29. November 1876 gefaßten Beschlusses, welcher die Regierung ersuchte, diese Daten unverzüglich mitzutheilen, fand sich die Regierung bewogen, dies allmälig zu thun. Die vorgelegten ziffermäßigen Daten bezogen sich jedoch nur auf die Ausfälle an Staatseinnahmen, welche sich in Folge der beantragten Aenderungen der Ertragssteuergesetze ergeben würden; die von der neuen Personaleinkommensteuer anzuhoffenden Erfolge waren durch keine im Inlande gesammelte Daten, sondern durch Combinationen aus anderen Staaten, namentlich aus Preußen wahrscheinlicherweise dargestellt.

In der Beilage F hat die Minorität die von der Regierung ausgewiesenen Ausfälle an den Ertragssteuern einer Erörterung unterzogen, und ist hierbei zu dem Resultate gekommen, daß diese Ausfälle eine Gesammtsumme von mindestens . . . . 13,210.000 fl. betragen.

Die wahrscheinliche Summe des, für die Personaleinkommensteuer einzuschätzenden Gesammteinkommens hat der Regierungsvertreter auf 800 Millionen, und die hieraus, bei einem Steuersatze von 1 fl. 7 kr. per Steuereinheit sich ergebende Steuersumme auf 15,Millionen fl. angegeben. Die Combinationen, auf welchen diese Angaben beruhen, sind in der Beilage angedeutet. Wenn aber auch die angehoffte Steuersumme von . . . . 15,000.000 fl. sich bewähren dürfte, so verbliebe nach Abschlag der in Beilage F dargestellten Ausfälle von . . . . 13,210.000 „

eine Summe von . . . . 1,800.000 fl.

Hiervon kommen in Abzug die Kosten der Veranlagung der Personaleinkommensteuer, welche in den seitens der Regierung dem hohen Hause im Jahre 1874 zusammen mit den damaligen Steuergesetzentwürfen mitgetheilten statistischen Tabellen auf jährlich . . . . 840.000 fl. veranschlagt sind, jedoch ohne Zweifel bedeutend mehr betragen werden, zumal wir aus Erfahrungen wissen, daß solche Voranschläge gewöhnlich überschritten werden.*) Auf mehr als eine Million werden sich diese Kosten belaufen, wenn die von der Regierung beantragte Zahl der Commissionen nicht vermehrt wird. Ueber zwei Millionen Gulden werden aber diese Kosten betragen, wenn die Zahl der Bezirks- und Ortscommissionen nach dem Antrage des Ausschusses ums Zweieinhalb bis Dreifache erhöht wird.**) Außerdem wird auch die Durchführung der Aenderungen in den Ertragssteuern mit namhaften Kosten verbunden sein.

Es ist daher für den besten Fall zu erwarten, daß die beantragte Regelung der directen Steuern dem Staate keinen Verlust bringen wird, — ferner, daß die neuen unproductiven Auslagen für Veranlagung durch die mehrbelasteten Steuerträger gedeckt sein und viele Männer hierbei ihre Zeit vergeuden werden, endlich daß die, Privatinteressen und wirthschaftliche Verhältnisse schädigenden Steuerumwälzungen mit in den Kauf genommen sein müssen.

Man dürfte vielleicht Willens sein, einzuwenden, daß, im Falle sich solche Erfolge der Steuerregelung herausstellen, der für die Personaleinkommensteuer dermalen in Aussicht gestellte Steuersatz beliebig erhöhet

*) Wird ja doch die Veranlagung der Grundsteuer zwei bis dreimal mehr Zeit und Geld in Anspruch nehmen, als es ursprünglich in Aussicht genommen worden sein konnte.

**) Vergleiche den §. 10, Absatz A der Regierungsvorlage mit §. 11, Absatz A des Ausschußentwurfes.

werden könnte, bis ein sieben, acht oder mehr Millionen betragender Ueberschuß erreicht wird. Allein, es ist zu bedenken, daß der in Aussicht gestellte Steuersatz von 1 fl. 7 kr. per Steuereinheit in den mittleren Classen über 2 Percent und in den höchsten Classen 3·21 Percent vom Einkommen in Anspruch nimmt, ferner, daß diese Steuer eine neue, daher drückendere ist, daß sie ein schon schwer belastetes Einkommen vom Realbesitze, dann das Einkommen von den bisher auf Grund der Gesetze von allen Steuern befreiten Effecten trifft, daß sie das Einkommen von Capitalien belasten soll, welche von Hand zu Hand, von Staat zu Staat wandern, und bei einem hohen Steuerdrucke ihrer kosmopolitischen Eigenschaft wegen sammt ihren Besitzern oder ohne dieselben auswandern können oder bewogen werden, ihre Last auf die anderen, schwere Steuer tragenden Schuldner abzuwälzen. An einen höheren Steuersatz, als der gegenwärtig in Aussicht gestellte, soll daher nicht gedacht werden.*)

Aber auch die Hoffnung, daß die neue Regelung der Ertragssteuern bei einem zulässigen Steuersatze für die Personaleinkommensteuer dem Staatsschatze nichts einbringen wird, kann sich nicht bewähren.

Die seitens der Regierung angehoffte, mit 800 Millionen Gulden angenommene Summe des gesammten mit der Personaleinkommensteuer zu belegenden Einkommens ist jenen optimistischen Anschauungen entsprungen, welche immerfort an den Tag treten, obwohl selbe schon mehrmals ein eclatantes Dementi erfahren haben.**) Aus der in der Beilage G enthaltenen Darstellung ist zu entnehmen, daß die Erfolge der Einschätzung sich nicht auf 800, sondern eher auf 400 Millionen stellen dürften, wonach die Steuer bei dem in Aussicht gestellten Steuersatze nicht 15 Millionen, sondern kaum 7½ Millionen, nach Abschlag der Veranlagungskosten aber 6 bis 6½ Millionen, daher nicht einmal die Hälfte der Abfälle an Ertragssteuern einbringen, und die ganze Steuerregelung dem Staate einen Verlust von 7 bis 8 Millionen verursachen würde.

Solchen Gefahren wäre der Staat durch die beantragte neue Regelung der directen Steuern ausgesetzt.

Wenn aber ähnliche sich schon dermalen als wahrscheinlich darstellende Folgen eintreten, so werden zur Besserung der noch mehr geschädigten Finanzzustände entweder die Steuersätze für die Personaleinkommensteuer auf eine unbillige, unzulässige, Vermögensverhältnisse und Credit ungemein schädigende Höhe gebracht, oder die dermalen unbedachtsam beantragten Nachlässe an den Ertragssteuern zurückgezogen, oder endlich die Deckung des vergrößerten Deficits im Staatshaushalte auf anderen, entsprechenderen Wegen gesucht werden müssen. Besser wäre es, diese Wege sogleich einzuschlagen, ohne vorher gefährliche Experimente und schädigende Steuerumwälzungen eintreten zu lassen. — Jedenfalls wäre es besser, keine Steuernachlässe zu beschließen, wenn man nicht weiß, wann und wie das Deficit im Staatshaushalte gedeckt werden kann.

V.

Von den durch die Regierung aufgestellten Gesichtspunkten ausgehend, hat die Minorität des Ausschusses darzustellen getrachtet, daß die Vorlagen zur Regelung der directen Steuern

1. keine größere Gleichmäßigkeit, sondern eine größere Ungleichmäßigkeit in der Auftheilung der Ertragssteuern;

2. keine vorwiegend in der Reihe der minder bemittelten Steuerträger ihre Wirkung äußernde Ermäßigung der Ertragssteuern, sondern eine bedeutende und ungerechtfertigte Begünstigung einiger bemittelteren und reichsten Classen, unter gleichzeitiger Mehrbelastung vieler minderbemittelten und ärmsten Classen;

3. keine Erhöhung der Staatseinnahmen, sondern eher eine Gefährdung und Verminderung derselben zur Folge haben müssen.

---

*) In England ist unserem Wissen nach der Steuersatz bei der „incometax" dermalen $2\frac{1}{2}$ Percent; aus Anlaß des orientalischen Krieges vom Jahre 1854 war er erhöht, kurz darauf aber herabgemindert; es bestehen aber dort neben der „incometax" eigentlich keine anderen directen Steuern für den Staat.

In Preußen ist der Steuersatz 3 Percent, aber dort sind die Ertragssteuern, insbesondere die Steuern vom Realbesitze viel geringer, als in Oesterreich.

**) Aus dem Gesetze vom 7. Mai 1874, betreffend die Beiträge von Inhabern der kirchlichen Pfründen zum Religionsfonde, wurde ein Ertrag über 2 Millionen Gulden angehofft, er schrumpfte aber in der Wirklichkeit auf 670.000 fl. zusammen. Und doch hatte man es hier mit einem Einkommen zu thun, welches inventirt unter Aufsicht der Regierung steht, daher sowohl im Voranschlage bei Einbringung des Gesetzes hätte sicherer beurtheilt, als auch bei der Durchführung des Gesetzes hätte wahrheitsgetreu ermittelt werden können, was bei dem verschiedenartigsten und Hunderttausenden von Steuerträgern gehörigen Einkommen nicht der Fall sein kann.

Außerdem tritt noch die für die staatswirthschaftlichen Verhältnisse schädliche Folge der Umwälzungen der Lasten und die vermehrte Unsicherheit über den Gang der Steuergesetzgebung, welche ohne gerechte Gründe bei einem Steuerprovisorium den Einen schwere Lasten aufbürdet, die Anderen entlastet, nebstdem aber noch die Wiederholung dieses Vorganges bei Einführung eines Definitivums in Aussicht stellt.

Wie lange auf ähnlichen Wegen gewandert wird, so lange können die ökonomischen und finanziellen Zustände nicht gebessert werden.

Die Berathungen über diese Vorlagen im hohen Hause, die allenfalls anzunehmenden Verbesserungsanträge können keine erspriesslichen Resultate herbeiführen, weil der ganze Ideengang der Vorlagen fehlerhaft ist, und insbesondere der Koder, welcher in den unbedachtsam in Aussicht gestellten Nachlässen enthalten ist, eine Zwangslage veranlaßt, welche nur durch Ablehnung der Vorlagen abgeschüttelt werden kann.

Aus diesen Gründen erklärt sich die Minorität gegen die Gesammtheit der, vom Steuerreformausschusse eingebrachten Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Steuern.

Wien, 16. Juni 1877.

Krzeczunowicz.

Eust. Rylski.

Łepkowski.

Beilage A

zum

Berichte der Minorität des Steuerreformausschusses über die Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Steuern.

Vergleichende Uebersicht

der

directen Steuern und indirecten Abgaben in Oesterreich und in Frankreich nach dem Voranschlage für das Jahr 1877.

	Einzeln	Zusammen	in Percenten von der Gesammtsumme der Abgaben
I. In Oesterreich.			
a) directe Steuer:			
Grundsteuer	36,700.000		
Gebäudesteuer	23,030.000		
Erwerbsteuer	9,000.000		
Einkommensteuer	18,500.000	87,230.000	
b) indirecte Abgaben:			
Rechtsgebühren	32,500.000		
Stempel	18,000.000		
Postgefälle	15,000.000		
Telegraphen	2,900.000		
Zölle . . . 17,884.000			
hiervon ab Restitutionen . 6,500.000 bleibt	11,384.000		
Verzehrungssteuer von Getränken	36,410.000		
Salz	19,304.000		
Zuckersteuer	11,000.000		
Fleisch- und Schlachtviehsteuer	4,550.000		
Verzehrungssteuer von sonstigen Verbrauchsgegenständen	1,900.000		
Pachtungen der Gefälle	3,455.000		
Andere Einnahmen	30.000		
Dazio consumo	112.000		
Tabak	59,164.000		
Lotto	17,293.700		
Mauthe	2,657.000		
Punzirung	186.740		
Summe der indirecten Abgaben		235,846.440	73
Hierzu die Summe der directen Steuern		87,230.000	27
Gesammtsumme		323,076.440	100

	Einzeln	Zusammen	in Percenten von der Gesammtsumme der Abgaben
	Francs		
II. In Frankreich.			
a) directe Steuern sammt Zuschlägen für den Staat.			
1. Grundsteuer	172,400.000		
2. Thür und Fenstersteuer (Gebäudesteuer)	40,761.600		
3. Erwerbsteuer	123,337.000		
4. Personal- und Wohnungssteuer	58,500.000		
5. 3percentige Steuer vom Einkommen der mobilen Werthe	35,676.000		
6. Vorschreibungstaxe	579.000	431,253.600	
b) indirecte Abgaben:			
7. Rechtsgebühren	466,379.000		
8. Stempel	154,240.000		
9. Postgefälle	116,126.000		
10. Telegraphen	16,600.000		
11. Zölle	246,859.000		
12. Getränkesteuer	377,089.000		
13. Salz. (einheimisch)	38,237.000		
14. Zucker (einheimischer)	122,842.000		
15. Cichorie	5,132.000		
16. Essig	2,552.000		
17. Papier	12,177.000		
18. Tabak	312.440.000		
19. Zündhölzel	16,030.000		
20. Schießpulver	13,984.000		
21. Mineralöl	242.000		
22. Andere Oele	5,818.000		
23. Seife	5,744.000		
24. Stearin und Kerzen	6,497.000		
25. Fahrkahrten und Frachtbriefe	98,536.000		
26. Verschiedene indirecte	50,318.000		
Summe der indirecten Steuern		2.067,842.000	82·74
Hierzu die Summe der directen Steuern		431,253.600	17·26
Gesammtsumme		2.499,095.600	100

Siehe die Anmerkungen auf der folgenden Seite.

Anmerkungen.

Zu Post 2. Contribution des portes et fenetres (Gebäudesteuer) wird auf Grund einer nach der Zahl der Einwohner im Orte und nach der Zahl der Oeffnungen und Stockwerke abgestuften Taxe bemessen.

Zu Post 3. Contribution des Patentes (Erwerbsteuer) wird von den in Kategorien eingetheilten Erwerbs (Beschäftigungs-Arten, nach einer doppelten Scala, nämlich als fixe Gebühr, dann als eine variable, in Percenten vom Miethwerthe der benützten Localitäten bemessene Gebühr eingehoben; beide Gebühren werden nach Größe und Bevölkerung des Ortes abgestuft.

Zu Post 4. Contribution personelle et mobilière wird in der Gemeinde auf Grund des dreifachen Taglohnwerthes und der Anzahl der benützten Wohnungsbestandtheile (mit Ausschluß der Geschäftsräume, Niederlagen, Wirthschaftsgebäude u. dgl.) auf jeden volljährigen Einwohner aufgetheilt, welcher nicht auf mildthätige Unterstützung gewiesen ist.

Die zu Post 5, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24 und ein Theil der zu Post 25 angeführten Abgaben sind neuer, nach dem Kriege entstandener Creation. Da die Finanzlage sich dermalen so gebessert hat, daß Ueberschüsse verbleiben, hat der französische Finanzminister im Jänner l. J. folgende Entlastungen für das Jahr 1878 in Aussicht gestellt: 1. Die Aufhebung der Seifensteuer, dann des Einfuhrzolles von Oelen; 2. die Reduction der fünfpercentigen Steuer für Eisenbahnfrachten auf vier Percent; 3. die Herabsetzung der Posttaxen, und zwar für das einfache Porto im Inlande von 25 auf 20, für Briefe im Umkreise desselben Departements von 15 auf 10, für einfache Briefe nach den der Postunion angehörigen Ländern von 30 auf 25 Centimes.

Die im französischen Budget mit 377,089.000 eingestellte Getränkesteuer ist höher als die Grund-, Gebäude und Erwerbsteuern zusammen genommen, da diese 366,498.600 betragen.

Beilage B.

zum

Berichte der Minorität des Steuerreform-Ausschusses über die Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Steuern.

Ausweis

über

die Erfolge der in Preußen auf Grund des Gesetzes vom Jahre 1873 vorgenommenen Veranlagung der Classen- und classificirten Einkommensteuer für das Jahr 1875

und

Darstellung jenes Theiles der Steuerpflichtigen und des Einkommens, welcher in Preußen besteuert ist, nach unseren Gesetzentwürfen aber in Oesterreich steuerfrei wäre.

	Stufe	Jahreseinkommen der einzelnen Steuerpflichtigen in Mark		Steuersatz in Mark	Zahl der Steuerpflichtigen		Summe des steuerbaren Einkommens		Steuerertrag		Anmerkungen
		von	bis einschließlich		für jede Stufe	in Percenten von der Gesammtzahl	für jede Stufe in Mark	in Percenten von der Gesammt-Summe	für jede Stufe in Mark	in Percenten von dem Gesammt Steuerertrage	
Classensteuer	1.	420	660	3	2,416.271	48·3	1.014,833.820	22·85	7,248.813	9.71	Bei der Classensteuer beträgt der Steuersatz: in der 1. Stufe . . . . 0·72; „ „ 2. „ . . . . 0·91; „ „ 3. „ . . . . 1·33; „ „ 5. „ . . . . 1·50; „ „ 7. „ . . . . 2·00; „ „ 9. „ . . . . 2·33; „ „ 11. „ . . . . 2·50; „ „ 12. „ . . . . 2·67 Percente des niedrigsten für die betreffende Stufe angesetzten Jahreseinkommens.
	2.	660	900	6	1,167.829	23·3	770,767,140	17·36	7,006.974	9·37	
	3.	900	1.050	12	419.990	8·3	377,991,000	8·52	5,039.880	6·75	
	4.	1.050	1.200	15	203.073	4·5	213,226.650	4·81	3,046.095	4·08	
	5.	1.200	1.350	18	151.126	3	181,351.200	4·08	2,720.268	3·66	
	6.	1.350	1.500	24	126.434	2·5	170,685.900	3·83	3,034.416	4·06	
	7.	1.500	1.650	30	78.781	1·5	118.171,500	2·66	2,363.430	3·16	
	8.	1.650	1.800	36	80.418	1·6	132,689.700	2·98	2,895.048	3·88	
	9.	1.800	2.100	42	57.255	1·1	103,059.000	2·32	2,404.710	3·22	
	10.	2.100	2.400	48	64.499	1·2	135,447.900	3·05	3,095.952	4·15	
	11.	2.400	2.700	60	40.717	0·8	97,720.800	2·20	2,443.020	3·27	
	12.	2.700	3.000	72	45.049	0·9	121,632.300	2·74	3,243.528	4·35	
		Summe für die Classensteuer .			4,851 442	97·0	3.437,576.910	77·40	44,542.134	59·66	
Classificirte Einkommensteuer	1.	3.000	3.600	90	44.183	0·88	132,549.000	2·99	3,976.470	5·32	Bei der classificirten Einkommensteuer beträgt der Steuersatz in jeder Stufe 3 Percent des niedrigsten für die Stufe angesetzten Jahreseinkommens.
	2.	3.600	4.200	108	24.108	0·48	86,788.800	1·96	2,603.664	3·48	
	3.	4.200	4.800	126	17.626	0·35	74,029.200	1·67	2,220.876	2·96	
	4.	4.800	5.400	144	12.033	0·24	57,758.400	1·30	1,732.752	2·31	
	5.	5.400	6.000	162	8.578	0·17	46,321.200	1·04	1,389.636	1·86	
	6.	6.000	7.200	180	11.314	0·23	67,884.000	1·53	2,036.520	2·73	
	7.	7.200	8.400	216	6.978	0·14	50,241.600	1·14	1,507.248	2·18	
	8.	8.400	9.600	252	5.371	0·11	45,116.400	1·02	1,353.492	1·80	
	9.	9.600	10.800	288	3.589	0·07	34,454.400	0·77	1,033.632	1·38	
	10.	10.800	12.000	324	2.847	0·06	30.747.600	0·69	922.428	1·23	
	11.	12.000	14.400	360	3.078	0·06	36,936.000	0·83	1,108.080	1·48	
	12.	14.400	16.800	432	2.226		32,054.400	0·73	961.632	1·29	
	13.	16.800	19.200	504	1.321		22,182.800	0·50	665.784	0·89	
	14.	19.200	21.600	576	1.321		25,363.200	0·57	760.896	1·02	
	15.	21.600	25.200	648	1.120	0·16 (Classe 12 bis 18 zusammen)	24,192.000	0·54	725.760	0·97	
	16.	25.200	28.800	756	686		17,287.200	0·39	518.616	0·69	
	17.	28.800	32.400	864	629		18,115.200	0·40	543.456	0·73	
	18.	32.400	36.000	972	456		14,774.400	0·33	443.232	0·59	
	19.	36.000	42.000	1.080	517		18,612.000	0·42	558.360	0·75	
	20.	42.000	48.000	1.260	364		15,288.000	0·35	458.640	0·61	
	21.	48.000	54·000	1.440	278		13,344.000	0·30	400.320	0·52	
	22.	54.000	60.000	1.620	191	0·044 (Classe 18 bis 28 zusammen)	10,314.000	0·23	309.420	0·41	
	23.	60.000	72.000	1.800	304		18,240.000	0·41	547.200	0·73	
	24.	72.000	84.000	2.160	194		13,968.000	0·31	419.040	0·56	
	25.	84.000	96.000	2.520	108		9,072.000	0·22	272.160	0·36	

Classificirte Einkommensteuer

Stufe	Jahreseinkommen der einzelnen Steuerpflichtigen in Mark: von	bis ein schließlich	Steuersatz in Mark	Zahl der Steuerpflichtigen: für jede Stufe	in Percenten von der Gesammtzahl	Summe des steuerbaren Einkommens: für jede Stufe in Mark	in Percenten von der Gesammt-Summe	Steuerertrag: für jede Stufe in Mark	in Percenten von dem Gesammt Steuerertrage	Anmerkungen
26.	96.000	108.000	2.880	83	Classe 18 bis 28 zusammen 0·044	7,968.000	0·18	239.040	0·32	
27.	108.000	120.000	3.240	59		6,372.000	0·15	191.160	0·25	
28.	120.000	144.000	3.600	81		9,720.000	0·22	291.600	0·39	
29.	144.000	168.000	4.320	46	Classe 29 bis 87 zusammen 0·004	6,624.000	0·16	198.720	0·26	
30.	168.000	204,000	5.040	46		7,728.000	0·17	231.840	0·31	
31.	204.000	240.000	6.120	29		5,916.000	0·13	177.480	0·23	
32.	240.000	300.000	7.200	29		6,960.000	0·16	208.800	0·27	Von der 32. Stufe angefangen steigen die Stufen des Einkommens um je 60.000, jene des Steuersatzes aber um je 1800 Mark.
33.	300.000	360.000	9.000	11		3,300.000	0·074	99.000	0·13	
34.	360.000	420.000	10.800	9		3,240.000	0·073	97.200	0·12	
35.	420.000	480.000	12.600	6		2,520.000	0·056	75.600	0·10	
36.	480.000	540.000	14.400	2		960.000	0·021	28.800	0·04	
37.	540.000	600.000	16.200	3		1,620.000	0·036	48.600	0·06	
38.	600.000	660.000	18.000	3		1,800.000	0·040	54.000	0·07	
40.	720.000	780.000	21.600	6		4,320.000	0·097	129.600	0·17	
41.	780.000	840.000	23.400	1		780.000	0·017	23.400	0·03	
42.	840.000	900.000	25.200	2		1,680.000	0·037	50.400	0·06	
43.	900.000	960.000	27.000	1		900.000	0·020	27.000	0·04	
46.	1,080.000	1,140.000	32.400	1		1,080.000	0·024	32.400	0·04	
50.	1,320.000	1,380.000	39.600	1		1,320.000	0·030	39.600	0·05	
52.	1,440.000	1,500.000	43.200	1		1,440.000	0·032	43.200	0·06	
58.	1,800.000	1,860.000	54.000	1		1,800.000	0·040	54.000	0·07	
63	2,100.000	2,160.000	63.000	1		2,100.000	0·047	63.000	0·08	
64.	2,160.000	2,220.000	64.800	1		2,160.000	0·048	64.800	0·09	
67.	2,340.000	2,400.000	70.200	1		2,340.000	0·054	70.200	0·10	
87.	3,540.000	3,600.000	106.200	1		3,540.000	0·080	106.200	0·14	
Summe für die classificirte Einkommensteuer .				150.806	2·998	1.003,831.800	22·60	30,114.954	40·34	
Hierzu Summe der Classensteuer .				4,851.442	97·000	3.437,576.910	77·40	44,542.134	59·66	
Zusammen .				5,002.248	100	4.441,308.710	100	74,657.088	100·—	

	Zahl der Steuerpflichtigen	in Percenten	Summe des steuerbaren Einkommens	in Percenten
Nach dem Gesetzentwurfe der österreichischen Regierung wäre das Einkommen unter 600 fl. unbesteuert; es wären daher steuerfrei die oben angeführten 4 ersten Classen	4,207.163	84.4 (handschriftlich korrigiert aus 83) Percent der Steuerpflichtigen	2.376,818.610	53·50 Percent des Gesammteinkommens
Nach dem Entwurfe des Steuerreformausschusses, welcher das steuerfreie Minimum für Wien bis 600 fl., für andere geschlossene Städte bis 500 fl., für die übrigen Orte bis 400 fl. feststellt, wären steuerfrei die zwei ersten Classen und ungefähr die Hälfte der dritten; hiermit	3,794.095	76 Percent der Steuerpflichtigen	1.974,569.460	44·5 Percent des Gesammteinkommens

Anmerkung. Der steuerfreie Theil wird sich aber in Oesterreich namhaft höher stellen, als aus den Erfolgen der preußischen Einschätzung combinirt werden kann, weil wegen der bedeutend minderen Wohlhabenheit der Einwohner Oesterreichs das Einkommen eines verhältnißmäßig größeren Theiles derselben das steuerfreie Minimum nicht übersteigen wird.

Aber auch in Preussen ist das vorhin nicht bestandene steuerfreie Minimum erst im Gesetze vom J. 1873 auf 140 Thaler oder 420 Mark festgestellt worden. [illegible]

ten, welche in einer von der preussischen Regierung dem Abgeordnetenhause im November 1872 vorgelegten Denkschrift enthalten sind, wurden durch die Aufstellung des erwähnten steuerfreien Minimums beiläufig 60% der sohin Steuerpflichtigen von der Steuer befreit, und ist die Steuer für die übrigen 40% verblieben. Nach unseren Gesetzentwürfen wären aber noch von diesen 40% über 4/5 (33 bis 34) steuerfrei so dass wir eine Personaleinkommensteuer hätten, welche sich auf kaum 6 bis 7% der besitzenden und selbständig erwerbenden Staatsbürger erstrecken würde.

Beilage C

zum

Berichte der Minorität des Steuerreformausschusses über die Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Steuern.

Darstellung

der

Wirkungen der neuen Steuervorlagen auf die Besteuerung der Erwerbsunternehmungen und Beschäftigungen, dann der Dienst- und Lohnbezüge.

I. Bei den untersten

Classe	Dermalige Zahl der Steuerträger	Die gegenwärtige Erwerbsteuer: Ordinarium fl.	kr.	Ordinarium sammt dem außerordentlichen Zuschlage von $^{7}/_{10}$ des Ordinariums fl.	kr.	Der im Gesetzentwurfe des Ausschusses beantragte neue Steuersatz fl.	kr.
1.	1.576	1	57·5	2	68	3	. . .
	74	1	75	2	97·5	3	. . .
	26	1	92·5	3	27·5	3	. . .
	144.514	2	10	3	57	3	. . .
2.	1	2	27·5	3	87	3	75
	2	2	36·5	4	02	3	75
	3	2	45	4	16·5	3	75
	106.783	2	62·5	4	46·5	3	75
3	2	2	80	4	76	4	50
	2	2	97·5	5	06	4	50
	85.593	3	15	5	35·5	4	50
4.	33	3	67·5	6	25	6	. .
	11	3	85	6	54	6	. .
	2	3	94	6	70	6	. . .
	71.876	4	20	7	14	6	. . .

Erwerbsclassen.

Hiermit ist der neue Steuersatz im Vergleiche mit der bisherigen Steuerschuldigkeit		Anmerkungen
höher um	niedriger um	
20%	. . . .	Wenn Erwerbsteuerpflichtige dieser Classen des größeren Einkommens von ihrem Erwerbe oder ihres anderweitigen Einkommens wegen der Personaleinkommensteuer unterzogen werden, so wird diese Steuer auch das mit der Erwerbsteuer belegte Einkommen treffen. Je mehr durch Nachlässe an den im Betriebsorte entrichteten Objectsteuern (insbesondere durch die bedeutenden Nachlässe bei den großen Erwerbsunternehmungen) die Grundlage zur Vertheilung der Landes-, Bezirks-, Gemeinde- und andere Zuschläge verringert wird, desto höhere Percente müssen für solche Zuschläge gefordert werden, desto höher wird daher die Belastung sein, welche auch die niedrigsten Erwerbclassen trifft. Es werden diese Classen durchschnittlich keinen Nachlaß, sondern eher eine Mehrbelastung erfahren, und wird diese insbesondere in jenen Gebieten beträchtlich sein, wo die bedeutende Entlastung größerer Unternehmungen die Grundlage zur Vertheilung der Zuschläge beträchtlich vermindert. (Siehe die Beilage E.)
1·5%	. . . .	
. . . .	9%	
. . . .	16%	
. . . .	3%	
. . . .	6·5%	
. . . .	10%	
. . . .	16%	
. . . .	5%	
. . . .	11%	
. . .	16%	
. . . .	4%	
. . . .	8%	
. . . .	10%	
. . . .	16%	

II. Bei den größeren

Posten-Zahl	Bezeichnung der Unternehmung	steuerbarer Ertrag	dermalen vom Objecte bemessene Einkommensteuer	der in den neuen Gesetzentwürfen beantragte Erwerbsteuersatz im höchsten Ausmaße	hiermit ist die neue im Verhältnisse zur bisherigen Objectsteuer geringer um	in Percenten	von dem nebigen Ertrage bleibt nach Abzug der neuen Erwerbsteuer ein Einkommen	Auf dieses Einkommen entfallen nach §. 5 des Gesetzentwurfes an Steuereinheiten
	Vergleichung der bisherigen Objectsteuer mit dem künftigen Steuersatze der Erwerbsteuer						Vergleichung	
		Gulden					Gulden	
1	Großhandlung in Wien . . .	600.000	60.000	3.200	56.000	93·3	596.800	17.700
2	Großhandlung oder Fabrik . . .	200.000	20.000	3.200	16.800	84	196.800	5.700
3	Fabrik	100.000	10.000	3.200	6.800	68	96.800	2.700
4	Handelsunternehmung in Wien .	60.000	6.000	2.100	3.900	65	57.900	1.640
5	" " " .	50.000	5.000	2.100	2.900	58	47.900	1.340
6	Handelsunternehmung in einer anderen Hauptstadt	20.000	2.000	630	1.370	68·5	19·370	500
7	Handelsunternehmung in einer anderen Hauptstadt	15.000	1.500	630	870	58	14·370	368
8	Handelsunternehmung in einer anderen Hauptstadt	10.000	1.000	630	370	37	9.370	192

Werden auch die Landes- und die localen Zuschläge in Anschlag gebracht, so stellt sich die Entlastung dieser Unter
schnittlich 83 Percent, in Schlesien über 50 Percent, in Galizien über 100 Per

		Mit Landes- und localen Zuschlägen					
Zu Post 1	600.000	90.000	4.800	85.200	94·6	595.200	17.700
" " 2	200.000	30.000	4.800	25.200	84	195.200	5.700
" " 4	60.000	9.000	3.150	5.850	65	54.150	1.490
" " 6	20.000	3.000	945	2.055	68·5	17.945	428
" " 7	15.000	2.250	945	1.305	58	13·695	316

Wenn die Besitzer solcher Unternehmungen Schulden oder andere Privatlasten haben, was bei vielen der Fall
oder Lasten vermindert werden, daher die Steuer noch niedriger bemessen werden wird.

Bei der Bemessung der jetzt bestehenden Einkommensteuer werden die Passivzinsen nicht in Abzug gebracht,

Unternehmungen.

der bisherigen Objectsteuer mit der Steuersumme, welche künftig an Erwerbs- und Einkommensteuer zu entrichten sein wird.

Künftige Steuerschuldigkeit						Die bisherige Steuerschuldigkeit	hiemit stellt sich die künftige Steuerschuldigkeit geringer			
1. im Falle der Anwendung des höchsten Steuersatzes für die Personaleinkommensteuer mit 1 fl. 65 kr. per Steuereinheit			2. im Falle der Anwendung des von der Regierung bei der Personaleinkommensteuer in Aussicht gestellten Steuersatzes mit 1 fl. 7 kr. per Steuereinheit				in dem Falle 1		in dem Falle 2	
Personaleinkommensteuer	Tarifmäßige Erwerbsteuer	zusammen	Personaleinkommensteuer	Tarifmäßige Erwerbsteuer	zusammen					
Gulden							um Gulden	in Percenten	um Gulden	in Percenten
29.205	3.200	32.405	18.939	3.200	22.139	60.000	27.595	45·9	37.861	63·1
9.405	3.200	12.605	6.099	3.200	9.299	20.000	7.395	36·9	10.701	53·5
4.455	3.200	7.655	2.889	3.200	6.089	10.000	2.345	23·4	3.911	39·1
2.706	2.100	4.806	1.754·80	2.100	3.854·80	6.000	1.194	19·9	2.145·2	35·7
2.211	2.100	4.311	1.433·80	2.100	3.533·80	5.000	689	13·7	1.466·2	29·3
825	630	1.455	535	630	1.165	2.000	545	27·2	835	41·7
607·20	630	1.237·20	393·76	630	1.023·76	1.500	262·8	17·5	476	31·7
316·80	630	946·80	205·44	630	835·44	1.000	53·2	5·3	164·56	16·4

nehmungen nach den neuen Vorlagen noch bedeutend höher. Die Zuschläge betragen z. B. in Steiermark durch cent. Wenn man selbe nur mit 50 Percent annimmt, so stellt sich die Rechnung folgends:

	Mit Zuschlägen			Mit Zuschlägen						
29.205	4.800	34.005	18.939	4.800	23·739	90.000	55.995	62·2	66.261	73·6
9.405	4.800	14.205	6.099	4.800	10.899	30.000	15.795	52·6	19.101	63·6
2.458·50	3.150	5.608·50	1.594·30	3.150	4.644·30	9.000	3.391·50	37·6	4.355·70	48·3
706·20	945	1.651·20	457·96	945	1.402·96	3.000	1.348·80	44·9	1.597·40	53·2
521·40	945	1.466·40	338·12	945	1.283·12	2.250	783·60	34·8	966·88	42·9

sein wird, so muß das, der Personaleinkommensteuer zu unterziehende Einkommen durch den Abzug der Passivzinsen ebenso wie dies auch bei der Bemessung der Grund- und Haussteuer geschieht.

III. Bei den Dienst- und

	Steuerbarer Bezug	Dermalige Einkommensteuer, welche nach den neuen Vorlagen zu entfallen hat	Künftige Schuldigkeit an der Personaleinkommensteuer: Es entfallen Steuereinheiten	Der Steuerbetrag stellt sich: 1. Im Falle der Anwendung des höchsten Steuersatzes von 1 fl. 65 kr. per Steuereinheit	2. Im Falle des von der Regierung in Aussicht gestellten Steuersatzes von 1 fl. 7 kr. per Steuereinheit
	Gulden			auf Gulden	
Staatsbeamten I. Klasse	12.000	1.494·00	268	442·20	286·76
„ II. „	10.000	1.055·00	226	372·90	241·82
„ III. „	8.000	692·00	164	270·60	175·48
„ IV. „	7.000	539·00	140	231·00	149·80
„ V. „	6.000	405·00	106	174·90	113·40
„ VI. „	3.600	162·00	60	99·00	64·20
„ X. „	1.000	17·00	10	16·50	10·70
	950	16·15	10	16·50	10·70
	900	15·30	10	16·50	10·70
„ XI. „	800	13·60	8	13·20	8·56
	700	11·90	6	9·90	6·42
Niedere Bezüge, Pensionen, Ruhegenüsse der Staats- und Privatbediensteten	600	. . . .	4	4·00	4·00
	500	. . . .	2	2·00	2·00
	400	. . . .	2	2·00	2·00
Höhere Bezüge der Directoren von großen Erwerbsunternehmungen	20.000	3.050·00	500	825·00	535·00
	15.000	2.050·00	368	607·20	393·76
				Für das Einkommen bis 600 fl. einschließlich ist der höchste Steuersatz mit 1 fl. per Steuereinheit.	

Lohnbezügen.

Im Vergleiche mit der gegenwärtigen Steuer ergibt sich die künftige							
In dem Falle 1				In dem Falle 2			
Höher		Niedriger		Höher		Niedriger	
Um den Betrag von Gulden	In Percenten	Um den Betrag von Gulden	In Percenten	Um den Betrag von Gulden	In Percenten	Um den Betrag von Gulden	In Percenten
. . . .	. . . . .	1 051·80	70·00	. . . . . .	. . . . . .	1.207·24	80·80
. . . .	. . . .	682·10	64·60	. . . . . .	. . . . . .	813·18	77·00
. . . .	. . . . .	421·40	60·90	. . . .	. . . . . .	516·52	74·60
. . . .	. . . . .	308·00	57·10	. . . . . .	. . . . . .	389·20	72·20
. . . .	. . . . .	230·10	28·00	. . . . . .	. . . . . .	291·60	72·00
. . . .	. . . . .	63·00	39·60	. . . . . .	. . . . . .	97·80	60.30
. . . .	. . . . .	0·50	3·00	. . . . . .	. . . . . .	6·30	37·00
0·35	2	. . . . . .	. . . . .	. . . . . .	. . . . . .	5·45	33·70
1·20	8	. . . . . .	. . . . .	. . . . . .	. . . . . .	4·60	30·00
. . . .	. . . . .	0·40	3·00	. . . . . .	. . . . . .	5·04	37·00
. . . .	. . . . .	2·00	17·00	. . . . . .	. . . . . .	5·48	46·00
4·00	. . . . .	. . . . . .	. . . . .	4	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .
2·00	. . . . .	. . . . . .	. . . . .	2	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .
2·00	. . . . .	. . . . . .	. . . . .	2	. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .
. . . .	. . . . .	2.225·00	72·90	. . . . . .	. . . . . .	2.515·00	82·40
. . . .	. . . . .	1.442·80	70·30	. . . . . .	. . . . . .	1.656·24	80·70

Beilage D

zum

Berichte der Minorität des Steuerreformausschusses über die Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Steuern.

Vergleichung

der

Steuersummen, welche von den bisher erwerbs- und einkommensteuerpflichtigen Unternehmungen (mit Ausschluß jener, welche von den zu öffentlicher Rechnungslegung verpflichteten Gesellschaften betrieben werden), dann von Beschäftigungen nach den jetzt verbindlichen Gesetzen zu zahlen sind, — mit der Summe der nach den neuen Vorlagen von denselben Objecten zu entrichtenden Erwerbsteuer.

	Gulden	Anmerkungen
I. Gegenwärtige Steuer.		
a) Die Erwerbsteuer ist laut den Budgetvorlagen der Regierung nach der letzten Vorschreibung für 1877 ausgewiesen mit . . . . 9,877.515 fl. und wurde der wahrscheinliche Ertrag derselben um 8·9 Percent geringer in das Budget eingestellt mit . . . . 9,000.000 „ hiervon fällt auf Actiengesellschaften und andere zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen in runder Ziffer . . . . 900.000 „ bleibt für die übrigen Unternehmungen und Beschäftigungen	8,100.000	
b) Die von denselben Objecten entrichtete Einkommensteuer	3,665.000	
c) Die Einkommensteuer vom Berg- und Hüttenbetrieb .	874.000	Die Objecte zu c) d) e) haben bisher nur die Einkommensteuer entrichtet und sollen künftighin von dieser Steuer befreit, dagegen der tarifmäßigen Erwerbsteuer unterzogen werden.
d) „ „ „ Gewinne der Pächter und Pachtungen	357.000	
e) Die Einkommensteuer von verschiedenen selbständigen Beschäftigungen, einschließlich der Tabaksverleger, Trafikanten, Stempelmarkenverschleißer, Lottocollectanten, Postmeister, Privatagenten ꝛc.	103.000	
Zusammen .	13,099.000	

	Gulden	Anmerkungen
II. An Stelle der obigen Objectsteuern tritt die in den neuen Steuerreformvorlagen beantragte Erwerbsteuer, welche auf Grund der, vom Ausschusse beschlossenen Tarifsätze, aus dem Standpunkte der Vorschreibung berechnet, sich für alle bisher Erwerbsteuerpflichtigen auf .	8,912.000	
beziffert. Hiervon kommt aber in Abschlag zuerst die Differenz, welche zwischen der Vorschreibung und wahrscheinlicher Einnahme besteht, und ebenso wie oben ad a) mit 8·9 Percent der vorgeschriebenen Summe, daher mit	793.170	
anzurechnen ist; es verbleibt somit	8,118.830	
Hiervon fällt auf die Unternehmungen, welche von zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Gesellschaften betrieben werden	900.000	
bleibt für die übrigen Unternehmungen und Beschäftigungen	7,218.830	
Hiezu kommt die von den oben zu c) d) e) angeführten Unternehmungen, dann von den Unternehmungen und Beschäftigungen in Triest künftig zu entrichtende Erwerbsteuersumme von	980.000	
(Diese Summe ist von der Regierung als wahrscheinlich angegeben, wird sich aber in der Wirklichkeit aus den in Beilage F, Post 3 angeführten Gründen geringer stellen.)		
Hiernach stellt sich die künftige Erwerbsteuer auf . . .	8,198.830	
Gegenüber der oben dargestellten dermaligen Steuersumme von	13,099.000	
ergibt sich ein Ausfall (Nachlaß) von	4,900.170	d. i. 37 Percent.

Beilage E.

zum

Berichte der Minorität des Steuerreformausschusses über die Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Steuern.

Nachweisung

der

Folgen der Steuerregelung auf die Vertheilung der Landes- und anderen localen Zuschläge.

Ueber unser Ansuchen haben uns mehrere Landesausschüsse Daten über Landes- und locale Zuschläge und über die Art der Bemessung derselben gefälligst mitgetheilt. Die kurze Zeit, die uns zur Ueberreichung unseres Minoritätsberichtes übrig blieb, erlaubte es nicht, alle Daten zu vervollständigen und auszunützen.

Wir konnten nur in Bezug auf drei Kronländer (Galizien, Steiermark und Schlesien) nachstehende Nachweisungen über die Folgen der neuen Steuergesetzvorlagen in Bezug auf die Vertheilung der Landes- und locale Zuschläge zusammenstellen. Diese Zusammenstellungen können als Beispiele dienen, von denen auch die bezüglichen Folgen der neuen Steuerregelung in den anderen Kronländern nicht wesentlich abweichen dürften.

I. Galizien.

A. Gegenwärtige Belastung.

Steuergattung		Summe der Steuern für den Staat nach dem Budget vom Jahre 1877	Landes und andere Zuschläge mit 100 Percent von den Steuern*)	Gesammt belastung
		Gulden		
1. Grundsteuer	Ordinarium	2,772.108		
	1/3 Zuschluß	924.036		
	1/3 außerordentlicher Zuschlag	924.036		
	Zusammen . . .	4,620.180	3,696.144	8,316.324
2. Hausclassensteuer	Ordinarium	686.697		
	1/3 Zuschluß	228.899		
	außerordentlicher Zuschlag .	686.697		
	Zusammen . . .	1,602.293	915.596	2,517.889
3. Hauszinssteuer**) a) ursprüngliche	Ordinarium	495.873		
	1/3 Zuschluß	165.291		
	1/3 außerordentlicher Zuschlag	165.291		
	Zusammen . . .	826.455	661.164	1,487.619
b) ausgedehnte	Ordinarium	247 936		
	1/3 Zuschluß	82.645		
	1/3 außerordentlichen Zuschlag	82.645		
	Zusammen . . .	413.226	330.581	743.807
4. Erwerbsteuer	Ordinarium	406.998		
	außerordentlicher Zuschlag .	318.506		
	Zusammen . . .	725.504	406.998	1,132.502
5. Fatirte Einkommensteuer	Ordinarium	842.443		
	außerordentlicher Zuschlag .	804.167		
	Zusammen . . .	1,646.610	842.443	2,489.053
	Gesammtsumme . . .	9,834.268	6,852.926	16,687.194

Anmerkungen

*) Die Zuschläge werden in Galizien von den Steuern ohne Einrechnung des außerordentlichen Staatszuschlages bemessen. — Unter den daneben angedeuteten Zuschlägen sind nur die Landes- und Bezirkszuschläge, ferner das Minimum der Schulbeiträge verstanden. — Die hier nicht ausgewiesenen Gemeindezuschläge und Straßenbaubeiträge sind sehr verschieden. Sie steigen für sich allein bis über 100 Percent.

**) Von der im Budget ausgewiesenen Gesammtsumme der Hauszinssteuer wurde annäherungsweise 2/3 für die ursprüngliche, 1/3 für die ausgedehnte Hauszinssteuer angenommen.

B. Nach den neuen Gesetzesvorlagen.

	Steuer für den Staat	Landes- und andere Zuschläge mit 89.3729 Percent	Gesammtbelastung
	Gulden		
1. Grundsteuer ermäßigt um 10 Percent	4,158.162	3,716.270	7,874.432
2. Hausclassensteuer	1,602.293	1,432.016	3,034.309
3. Hauszinssteuer, ursprüngliche ermäßigt um 7 Percent	768.602	686.922	1,455.524
„ ausgedehnte ohne Aenderung	413.227	369.314	782.541
4. Erwerbsteuersumme ohne Aenderung	725.504	648.404	1,373.908
5. Fatirte Einkommensteuer kommt in Ausfall	......	......	......
Gesammtsumme	7,667.788	6,852.926	14,520.714

Die Vergleichung der bisherigen mit der künftigen Belastung zeigt folgende Resultate:

Die, die Landbevölkerung treffende Belastung der Grundstücke und der mit Hausclassensteuer belegten Gebäude wird sich auf die Gesammtsumme von 10,808.741 fl. stellen, welche Summe der oben ausgewiesenen gegenwärtigen Belastung gleichkommt.

Die Steuerträger, welche auf dem Lande nur Häuser besitzen, werden bei der Hausclassensteuer eine Mehrbelastung von 516.420 fl. oder von 20 Percent gegenüber der bisherigen Steuer erfahren. Die ausgedehnte Hauszinssteuer sammt Zuschlägen wird um 38.734 fl. oder um 5 Percent erhöht werden.

Den Erwerbsteuerträgern wird im Allgemeinen eine Mehrbelastung von 241.406 fl. oder 21½ Percent zu Theil. Diese Mehrbelastung wird in den niedrigsten Classen den in Erwerbsteuersatze beantragten Nachlaß überwiegen. (Siehe Beilage C.)

Bei Anrechnung der bis über 100 Percent steigenden Gemeinde- und Straßenbauzuschläge wird sich die anzuhoffende Mehrbelastung noch größer stellen.

Nur die bemittelteren Erwerbsclassen werden durch die Aufhebung der alten Einkommensteuer eine bedeutende Entlastung erhalten.

II. Steiermark.

Aus den uns vom steiermärkischen Landesausschusse gefälligst mitgetheilten Daten haben wir entnommen, daß dort im letzten Gebarungsschlusse für das Jahr 1875 die Landes- und localen Zuschläge mit 83 Percent von der landesfürstlichen Steuer ausgewiesen erscheinen. Diese Zuschläge werden vom ganzen Betrage der Steuer sammt allen Staatszuschlägen bemessen.

Unter Annahme der 83 Percent Zuschläge, dann der in den neuen Steuervorlagen beantragten Aufhebung der alten Einkommensteuer und der Aenderungen der Ertragssteuern haben wir eine ähnliche Rechnung, wie für Galizien angestellt. Die Resultate dieser Rechnung waren, daß die Gesammtbelastung durch die Steuern sammt den Landes- und localen Zuschlägen sich beim Grundbesitze
um . . . . 2·7 Percent
beim Gebäudebesitze um . . . . 8·5 „
bei der Erwerbsteuer um . . . . 14·1 „
höher stellen wird, als sie dermalen besteht. Auch hier werden nur die bemittelteren Erwerbsclassen, welche von der alten Einkommensteuer befreit sein sollen, eine bedeutende Entlastung erfahren.

III. Schlesien.

Laut gefälliger Mittheilung des Landesausschusses von Schlesien werden dort die Landes- und localen Zuschläge von der Steuer sammt dem außerordentlichen Staatszuschlage bemessen. Für das Jahr 1877 sind die Zuschläge:

für den Landesfond mit . . . . 11 Percent
„ „ Grundentlastungsfond mit . . . . 4 „
„ „ Landesschulfond mit . . . . 4½ „

zusammen mit . . 19½ Percent

festgestellt. Die Gemeindezuschläge betragen bei 65 Gemeinden über . . . . . 60 Percent
„ 220 „ von . . . . . . 20 bis 60 Percent
bei den übrigen 160 „ unter . . . . . 20 Percent.

Nach diesen Daten kann als wahrscheinlich angenommen werden, daß die Gemeindezuschlage durchschnittlich 30 bis 35 Percent betragen.

Die gesammten Landes- und localen Zuschläge können daher auf eine durchschnittliche Ziffer von mindestens 50 Percent veranschlagt werden.

Auf Grund dieser Daten stellt sich die Rechnung der gegenwärtigen Belastung im Vergleiche mit der künftigen, in den neuen Steuervorlagen beantragten, wie folgt:

A. Gegenwärtig.

	Steuer sammt Staatszuschlägen nach der Vorschreibung für 1877	Landes- und locale Zuschläge mit 50 Percent	Zusammen
Grundsteuer	975.460	487.730	1,463.150
Hauszinssteuer	158.782	79.391	238.173
Hausclassensteuer	170.730	85.365	256.095
Erwerbsteuer	224.299	112.149	336.448
Fatirte Einkommensteuer	490.175	245.088	735.263
Gesammtsumme	2,019.446	1,009.723	3,029.169

B. Nach den neuen Gesetzesvorlagen.

Um den obigen Betrag von 1,009.723 fl. durch Zuschläge einzubringen, werden diese in Folge der Steuernachlässe von 50 auf 71 Percent erhöht werden müssen.

	Steuer	Landes und locale Zuschäge mit 71 Percent	Zusammen	daher künftig mehr	
				um Gulden	in Percenten
Grundsteuer ermäßigt um 10 Percent	877.914	623 000	1,500.914	377·24	2·6
Hauszinssteuer ermäßigt durchschnittlich um 5 Percent	150.843	107.000	257.843	19·670	8·3
Hausclassensteuer ohne Aenderung	170.730	121.000	291.730	35·635	13·8
Erwerbsteuer ohne Aenderung	224.299	159.000	383.299	46·851	13·9
Fatirte Einkommensteuer wird aufgehoben	.....	.....	.....	.....	.....
Gesammtsumme	1,423.786	1,010.000	2,433.786	.....	.....

Anmerkungen. In jenen Gemeinden, wo die localen Zuschläge 40, 50, 60 Percent und darüber betragen, wird die Mehrbelastung **noch höher**, in anderen geringer sein.

Wenn das neue Gesetz die Landes- und Gemeindezuschläge auch von der Personaleinkommensteuer einzuheben erlaubt, so wird doch vielen Gemeinden und Gebieten dadurch nicht geholfen werden, insbesondere jenen im industriellen Schlesien, wo zahlreiche und größere Industrieunternehmungen sich befinden, deren Besitzer nicht im Orte (Gebiete) des Betriebes dieser Unternehmungen, oft nicht einmal im Lande Schlesien, sondern in anderen Orten und Ländern ihre Wohnung haben und daselbst die Personaleinkommensteuer ebenso wie die allfälligen Zuschläge, diese letzteren zu Gunsten des Gebietes, wo sie wohnen, zu entrichten hätten.

Den bemittelteren Erwerbsclassen, ja auch den Besitzern der größten Unternehmungen wird die gesammte bisherige Einkommensteuer zum Geschenke gebracht. Die Summe dieser nachzulassenden Steuer beträgt in Schlesien 490.175 fl. und mit allen Zuschlägen 735.260 fl. oder ein Viertel der gesammten Steuer dieses Landes.

(Siehe auch die Beilage C.)

Beilage F

zum

Berichte der Minorität des Steuerreformausschusses über die Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Besteuerung.

Nachweisung

der

Ausfälle an Staatseinnahmen in Folge der beantragten Aenderung der bisherigen Ertragssteuergesetze.

Im December 1876 hat das Finanzministerium dem Steuerreformausschusse eine Zusammenstellung jener wahrscheinlichen Aenderungen mitgetheilt, welche an den Ertragssteuern in Folge der diese Steuer betreffenden Gesetzentwürfe eintreten dürften.

In dieser Zusammenstellung wurden die Ausfälle an den für das Jahr 1877 präliminirten Ertragssteuersummen im Gesammtbetrage von . . . . 12,203.000 fl.
ausgewiesen, davon aber die für das Jahr 1878 in Aussicht genommenen höheren Präliminaransätze von . . . . 3,523.000 „
als Zuwächse in Abschlag gebracht und hiernach der Gesammtausfall mit nur . . . 8,680.000 fl.
dargestellt.

In einer anderen von der Regierung mitgetheilten Zusammenstellung wurden die erwähnten Zuwächse ausgewiesen, wie folgt:

1. Bei der Grundsteuer durch Annahme geringerer, als der pro 1877 veranschlagten Nachlässe		290.000 fl.
2. Bei der Hauszinssteuer aus demselben Grunde	488.000 fl.	
und durch Berücksichtigung eines Zuwachses von den in die Steuerpflicht tretenden Häusern	437.000 „	925.000 „
3. Bei der Hausclassensteuer aus denselben Gründen, wie bei der Hauszinssteuer		167.000 „
4. Bei der Steuer von Actiengesellschaften		1,814.000 „
5. Bei der Rentensteuer		29.000 „
6. Bei der Abgabe von hauszinssteuerfreien Häusern		298.000 „
Zusammen wie oben . . .		3,523.000 fl.

Diese Darstellung der Zuwächse kann nur dem bereits traditionell gewordenen Optimismus zugeschrieben werden und hat auch im Ausschusse Ungläubige gefunden. Es ist der Zeitpunkt noch nicht gekommen, wo aus der Besserung der ökonomischen Verhältnisse Zuwächse an directen Steuern in Millionen zu erwarten wären. Man wollte im December 1876 die gewöhnlichen Nachlässe an der Grundsteuer für das Jahr 1878 um 290.000 fl. geringer annehmen, ohne zu wissen, wie sich die Ernten im Jahre 1877 stellen werden, und es haben sich gerade im laufenden Jahre Ereignisse eingestellt, welche die Summe der Nachlässe zu vergrößern geeignet sind. Man will für das Jahr 1878 bei Actiengesellschaften eine Steuer-

vermehrung von 1,814.000 fl. erhoffen, während solche Gesellschaften noch immer leiden und mehrere derselben eingehen. Man stellt eine Mehreinnahme von 925.000 fl. von der Hauszinssteuer in Aussicht, während die Miethzinse im Allgemeinen, insbesondere aber in Wien fortwährend und in einem so bedeutenden Maße zurückgehen, daß eher eine Mindereinnahme an der Hauszinssteuer zu erwarten ist.

Es muß aber hier hauptsächlich hervorgehoben werden, daß die natürlichen, aus der Besserung der ökonomischen Verhältnisse angehofften Zuwächse, wenn sie überhaupt eintreten, bei den Berathungen des Budgets für das Jahr 1878 mit Zufriedenheit berücksichtigt werden dürften, daß selbe aber sich nicht als Folgen der neuen Steuergesetzentwürfe darstellen, daher auch bei der Prüfung der Erfolge dieser Gesetze gar nicht berücksichtigt werden können.

In Bezug auf die Ertragssteuern wären von den neuen Gesetzentwürfen nachstehend ausgewiesene Aenderungen zu erwarten.

1. Bei der Grundsteuer.

Von der für das Jahr 1877 mit 36,700.000 fl. präliminirten Summe kommen nach dem neuen Gesetzentwurfe über das Ausmaß der Grundsteuer zehn Percent, das ist 3,670.000 fl. in Abfall.

2. Bei der Gebäudesteuer.

Wegen Mangel an genauen Details über die Folgen aller Aenderungen, welche nach dem neuen Gesetzentwurfe in der bisherigen Besteuerung der Gebäude eintreten dürften, und insbesondere über die Folgen mancher Steuererhöhungen, für welche Uebergangsperioden geschaffen sind, müssen wir den vom Finanzministerium ursprünglich mit 972.000 fl. berechneten Gesammtausfall auf Grund der im Ausschusse beschlossenen Aenderungen des Gesetzentwurfes auf die vom Regierungsvertreter zuletzt angedeutete Summe von 500.000 fl. annehmen. In den ersten Jahren wird dieser Ausfall bedeutender sein.

3. Bei der Erwerbsteuer.

In der im Mai l. J. vom Finanzministerium bewirkten und dem Ausschusse mitgetheilten Berechnung ist die künftige, nach der Zahl der Steuerpflichtigen und den vom Ausschusse beschlossenen Tarifsätzen, daher aus dem Standpunkte der Vorschreibung berechnete, den bisher Erwerbsteuerpflichtigen vorzuschreibende Summe ausgewiesen mit . . . . 8,912.000 fl.

Aus der Aufhebung der sogenannten bisherigen Begünstigungen berechnet das Finanzministerium einen wahrscheinlichen Zuwachs mit . . . . 1,000.000 „

woraus sich die Gesammteinnahme auf . . . . 9,912.000 fl.
stellt. Mit dieser Einnahme wollte das Finanzministerium in seinem Ausweise die in das Budget für 1877 eingestellte Erwerbsteuersumme von . . . . 9,000.000 fl.
vergleichen, und berechnete hieraus den künftigen Zuwachs an Erwerbsteuer mit . . . 912.000 fl.

Diese Darstellung ist jedoch nicht richtig. Die wirklich eingebrachte Summe ist immer, insbesondere bei der Erwerbsteuer, geringer, als die vorgeschriebene, da diese letztere durch Reclamationen und Abschreibungen vermindert wird. In den von der Regierung für das Jahr 1877 eingebrachten Budgetvorlagen ist die vorgeschriebene Erwerbsteuersumme ausgewiesen mit . . . . 9,877.500 fl.
Nur mit dieser Summe kann die nach dem neuen Gesetzentwurfe für die bisher Erwerbsteuerpflichtigen aus demselben Standpunkte der Vorschreibung berechnete Erwerbsteuersumme von . . . . 8,912.000 „
verglichen werden, wonach sich ein Ausfall ergibt von . . . . 965.500 „

Die Erwerbsteuer wird künftig auch jene Unternehmungen und Beschäftigungen treffen, welche bisher nicht begünstigt waren, sondern keine Erwerbsteuer, dafür aber die bisherige Einkommensteuer entrichtet haben. Hierzu gehören namentlich die Erwerbsunternehmungen und Beschäftigungen in der Stadt Triest und mehrere Arten derselben in den anderen Gebieten des Reiches. Der durch Ausdehnung der Erwerbsteuer auf diese Erwerbsarten anzuhoffende Zuwachs an Erwerbsteuer ist in den vom Finanzministerium dem Ausschusse mitgetheilten Nachweisungen in folgenden wahrscheinlichen Ziffern dargestellt.

für die Stadt Triest	240.000 fl.
für Berg- und Hüttenbaubetrieb	620.000 „
für andere Beschäftigungen	120.000 „
zusammen	980.000 fl.

Wir glauben, daß dieser vom Finanzministerium nur als wahrscheinlich dargestellte Zuwachs sich nicht in dieser Höhe herausstellen wird. Unsere Zweifel wollen wir beispielsweise dadurch begründen, daß die Berg- und Hüttenbauunternehmungen nach der Vorschreibung für das Jahr 1877 an der zehnpercentigen Einkommensteuer 874.000 fl. zu entrichten hatten; zwischen dieser Steuer und der beantragten tarifmäßigen Erwerbsteuer (wenn die Tarifsätze auf diese Unternehmungen ebenso wie auf andere Unternehmungen gleichmäßig angewendet werden) wird aber wahrscheinlich ein so bedeutender Unterschied sich darstellen, daß die vom Berg- und Hüttenbetriebe einzubringende Erwerbsteuer nicht die als wahrscheinlich ausgewiesenen 620.000 fl., sondern kaum die Hälfte dieser Summe betragen kann, so daß von der jetzigen Steuersumme von 874.000 fl. sich ein Abfall von rund 500.000 fl. darstellen dürfte.*)

Es fehlen jedoch die detailirten Nachweisungen, welche zur ziffermäßigen Prüfung dieser Zuwächse erforderlich wären. Bei diesem Umstande und im Hinblicke auf die oben dargestellte Summe von 965.500 fl., welche bei den bisher Erwerbsteuerpflichtigen in Abfall kommt, kann das von der Aenderung der bisherigen Erwerbsteuergesetze anzuhoffende Resultat für den besten Fall so angenommen werden, daß die Erwerbsteuersumme weder einen Abfall, noch einen Zuwachs erfahren wird.

4. Bei der Einkommensteuer.

In Folge der Aufhebung der bisherigen Einkommensteuer werden — nach den Ausweisen des Finanzministeriums — folgende Steuerbeträge in Ausfall kommen:

a)	Von den Erwerbsunternehmungen, welche der Erwerbsteuer unterliegen (mit Ausschluß der zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen)	3.665.000 fl.
b)	vom Berg- und Hüttenbetriebe	874.000 „
c)	vom Gewinne der Pächter und Pachtungen	357.000 „
d)	von selbständigen Beschäftigungen, einschließlich der Tabaktrafikanten, Postmeister, Privatagenten u. s. w.	103.000 „
e)	von fixen Bezügen der Staatsbediensteten	1,138.000 „
f)	von sonstigen Dienst- und Lohnbezügen	889.000 „
g)	vom Einkommen der Pfründner, geistlichen Orden, dann aus Versorgungs- und Lebensversicherungsanstalten	4.000 „
h)	von Capitalzinsen diverser Art	511.000 „
	zusammen .	7,541.000 fl

5. Insbesondere bei der Einkommensteuer von den zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen.

In dem Ausweise des Finanzministeriums ist jener Ausfall nicht dargestellt worden, welcher sich in Folge des neuen Gesetzentwurfes über die Besteuerung der Actiengesellschaften herausstellen wird. Nach einer Mittheilung des Finanzministeriums beträgt die für das Jahr 1877 zu entrichtende Gesammteinkommensteuer dieser Unternehmungen . . . . 8,186.000 fl.

Wir wollen die Folgen nur von den wichtigeren, durch den neuen Gesetzentwurf zu bewirkenden Aenderungen der bisherigen Besteuerung dieser Unternehmungen hervorheben.

Die erste wichtige Aenderung ist enthalten im §. 2, lit. a des Gesetzentwurfes, welcher die Befreiung von der Besteuerung ausspricht für alle „Erwerbs- und Wirthschaftsgenossenschaften, landwirthschaftliche und gewerbliche Vorschuß- und Creditvereine, welche auf dem Principe der Selbsthilfe beruhen, nicht auf Gewinn berechnet sind, und die Förderung des Erwerbes und der Wirthschaft ihrer Mitglieder bezwecken, d. i. bei dem Verkaufe von Waaren und bei Gewährung von Credit sich auf die eigenen Genossenschafter beschränken". Dieser Bestimmung gemäß sollen solche Institute auch

---

*) In den dem Ausschusse mitgetheilten, dem Jahre 1874 entnommenen Daten über die Steuer von auf Actien betriebenen industriellen Unternehmungen ist die Gesammtsteuersumme mit 3,696.734 fl. ausgewiesen, wovon auf die nach den Tarifsätzen umgelegte Erwerbsteuer sammt Zuschlägen 679.836 fl., auf die Einkommensteuer (nach Abschlag der Erwerbsteuer) aber 3,016.898 fl. entfallen, wonach die Erwerbsteuer sich auf 19, die Einkommensteuer auf 81 Percente der Gesammtsteuersumme stellt. — Hiezu tritt noch der Umstand, daß die neuen Erwerbsteuertarifsätze geringer sind, als die bisherige Erwerbsteuer sammt Zuschlägen.

dann von der Steuer befreit sein, wenn sie Waaren und Geld von anderen Personen, die nicht ihre Mitglieder sind, aufnehmen, um solche ihren Mitgliedern zugänglich zu machen.*) In Folge dieser Bestimmung wird offenbar die gesammte von diesen Instituten bisher entrichtete Einkommensteuer gänzlich entfallen. Leider haben wir keine genauen Daten über die Summe dieser Steuer im vorletzten Jahre. Die dem Ausschusse mitgetheilten letzten Daten stammen aus dem Jahre 1875 und weisen bloß für Vorschußcassen, kleinere Sparvereine, Consumvereine, Rohstoffs-, Werks-, Productiv- und Magazinsvereine eine an Einkommensteuer (nach Abschlag der Erwerbsteuer) vorgeschriebene Summe von . . . . . 208.840 fl., welche nach dem neuen Gesetzentwurfe zu entfallen hätte.

Die zweite Aenderung der bisherigen Steuerbemessung entsteht durch die im §. 3 des neuen Gesetzentwurfes enthaltene Bestimmung, daß nur der bilanzmäßige, zur Vertheilung an die Mitglieder gelangende Ueberschuß der Besteuerung zur Grundlage dienen soll, mit Hinzurechnung der Beträge, welche zur Vergrößerung des Anlagecapitals, dann zur Rückzahlung oder Verzinsung von emittirten Theilschuldverschreibungen und anderer, in der Unternehmung dauernd angelegten oder auf dem Realbesitze der Unternehmung hypothekirten Capitalien, insoweit sie Theile des Anlagecapitales bilden oder endlich zur Zahlung der Steuer verwendet werden. Durch diese Bestimmung werden die bisher bei diesen Unternehmungen besteuerten Passivzinsen vom rollenden Capitale, nämlich von nicht dauernd aufgenommenen, oder sich nicht als Theile des Anlagecapitales darstellenden Schulden, bei denselben nicht mehr besteuert sein.**)

Bei dem Mangel an genauen und officiellen Daten über die Folgen einer solchen Entlastung muß die Minorität sich auf Combinationen aus den ihr zugänglichen Behelfen beschränken.

Durch diese Entlastung wird sich der verhältnißmäßig größte Abfall an Steuern bei den Sparcassen einstellen, deren Betriebscapital beinahe nur aus dem rollenden, von Einlegern aufgenommenen, in kurzen Fristen kündbaren Capitalien gebildet wird. Ueber die von Sparcassen entrichtete Steuer haben wir keine späteren Daten, als jene vom Jahre 1874. Nach diesen Daten beträgt die Einkommensteuersumme der Sparcassen (nach Abschlag der Erwerbsteuer) . . . . 443.470 fl.
Von dieser Summe wird aus den oben erwähnten Gründen wahrscheinlich . . 300.000 bis 400.000 „
in Abfall kommen.

Der zunächst größte Abfall an Steuern wird bei den Creditinstituten eintreten, von denen viele den größeren, andere einen immer namhaften Theil ihres Betriebscapitales sich durch Cassaanweisungen, Conto corrent, Wechsel und andere Mittel verschaffen, welche nicht als Aufnahme von dauernden, einen Theil des Anlagecapitals bildenden Schulden angesehen werden können. Die für das Jahr 1877 solchen Institutionen vorgeschriebene Einkommensteuer (nach Abschlag der Erwerbsteuer und mit Ausschluß der Nationalbank) wird sich mindestens auf . . . . 2,000.000 fl.
stellen, wovon aus den obigen Gründen mindestens 25 Percent oder . . . . 500.000 „
in Abfall kommt.

Wenn man die obigen wahrscheinlichen Abfälle von 208.800 fl. bei Vorschußcassen u. dgl., von 3 bis 400.000 fl. bei Sparcassen, von 500.000 fl. bei anderen Creditinstituten berücksichtigt, wenn man ferner

---

*) Es hat zwar Seine Excellenz der Herr Finanzminister sich im Ausschusse gegen diese Bestimmung ausgesprochen, ebenso wie er es bei den vorjährigen Ausschußberathungen (über die von der Regierung im Jahre 1874 eingebrachte, dermalen von ihr zurückgezogene Erwerbsteuervorlage) jedoch damals mit Erfolg gethan hat. Allein die damalige Erwerbssteuervorlage bezweckte eine Besteuerung aller Unternehmungen nach einer gleichmäßigen, durch Ermittlung des Reinertrages zu schaffenden Grundlage; die neuen Vorlagen befreien aber die privaten Unternehmungen von der bisherigen Einkommensteuer, während sie die zehnpercentige Ertragssteuer bei Actiengesellschaften und anderen, zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen aufrecht erhalten. Hierdurch erwächst für diese letzteren Unternehmungen gegenüber den mit ihren concurrirenden gleichartigen privaten Unternehmungen ein ungerechter, unbegründeter, bedeutender Nachtheil, welcher schon im Allgemeinen als unzulässig angesehen und in keinem Falle auf die nicht auf Gewinn berechneten, humanitäre Zwecke verfolgenden Institute ausgedehnt werden kann, um selbe nicht der sonst unausweichlich bevorstehenden Gefahr der Erdrückung auszusetzen.

**) Nach §. 3 des neuen Gesetzentwurfes werden noch andere Erleichterungen eintreten, so z. B. der Abzug der Reinerträgnisse der Grund- und Gebäudesteuerobjecte vom steuerbaren Reinertrage der Unternehmungen. Es fehlen jedoch die Daten, um die Folgen dieser und anderer minder wesentlicher Aenderungen der bisherigen Besteuerung auch nur annäherungsweise darzustellen.

In Bezug auf die oben angedeutete Entlastung der Passivzinsen stellte die Minorität im Ausschusse mehrmals das Ersuchen, daß die Regierung eine ziffermäßige Nachweisung der Folgen dieser Entlastung mittheile. Seine Excellenz der Herr Finanzminister erklärte zuletzt, daß eine solche Nachweisung überaus schwierig ist und er sie nicht schaffen könne. Die Minorität des Ausschusses war jedoch und ist bisher der Ansicht, daß eine solche Nachweisung nicht nur möglich war, sondern daß sie vor der Einbringung der Steuergesetzesvorlagen hätte bewirkt werden sollen, zumal die Folgen der erwähnten Entlastung der Passivzinsen schon bei den im Ausschusse im Sessionsabschnitte 1875/6 gepflogenen Berathungen einen Gegenstand lebhafter Discussionen bildeten.

erwägt, daß die übrigen Transport-Industriellen und andere zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichtete Unternehmungen auch rollende Capitalien aufnehmen, und bei allen solchen Unternehmungen in Folge des neuen Gesetzes die Beschaffung von Capitalien immer mehr die Form von einer nicht dauernden, und nicht einen Theil der Capitalsanlage bildenden Schulden annehmen wird, so wird man zu dem sicheren Schlusse gelangen, daß der Abfall an Steuern in Folge der Entlastung der Vorschußcassen, Sparvereine u. dgl., dann der dargestellten Entlastung der Passivzinsen sich mindestens auf 1,500.000 fl. belaufen wird.

Recapitulation der Abfälle.

1. Bei der Grundsteuer	3,670.000 fl.
2. „ „ Gebäudesteuer	500.000 „
3. „ „ Erwerbsteuer	—
4. „ „ Einkommensteuer	7,540.000 „
5. „ „ „ von den zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen insbesondere	1.500.000 „
zusammen	13,210.000 fl.

Beilage G

zum

Berichte der Minorität des Steuerreformausschusses über die Gesetzentwürfe zur Regelung der directen Steuern.

Prüfung

der

anzuhoffenden wahrscheinlichen Erfolge der für die Personaleinkommensteuer zu bewirkenden Einschätzung des Einkommens.

Seitens der Regierung wurde die von der Einschätzung für die Personaleinkommensteuer anzuhoffende, wahrscheinliche Summe des gesammten steuerbaren Einkommens im Ausschusse zuerst auf 1000 Millionen Gulden angegeben, sodann in Folge der erhobenen Einwendungen auf 800 Millionen ermäßigt. Auf Grund dieser letzteren Summe wurde dargestellt, daß die nach der vom Ausschusse beantragten Progressivscala der Steuereinheiten umgelegte Steuer einen Betrag von . . . . 15,000.000 fl. bei Annahme des Steuersatzes von 1 fl. 7 kr. per Steuereinheit ergeben würde.

Die mehrmals wiederholten Bitten der Minorität konnten es nicht dazu bringen, eine schriftliche und ziffermäßige Darstellung dieser Erfolge von der Regierung zu erlangen. So viel haben wir nur erfahren können, daß die angegebene Einkommensumme von 800 Millionen Gulden nicht aus einheimischen Daten, sondern aus den letzten bekannten Erfolgen der preußischen Einschätzung vom Jahre 1875 derart combinirt war, daß von der in Preußen sich ergebenden Summe des Einkommens $^1/_6$ wegen der in Oesterreich um $^1/_6$ geringeren Zahl der Bevölkerung abgezogen und noch ein Abschlag aus dem Grunde vorgenommen wurde, daß nach dem Gesetzentwurfe die niedrigsten Einkommensclassen, welche in Preußen noch besteuert sind, in Oesterreich steuerfrei sein sollen. Die Zahl der Steuerpflichtigen in jeder Classe sammt dem für sie entfallenden steuerbaren Einkommen ist wahrscheinlich auch aus jenen Verhältnissen ermittelt worden, welche sich bei der preußischen Einschätzung ergeben haben.

In die Prüfung des Zifferlabyrinthes dieser künstlichen Berechnungen brauchten wir uns umsoweniger einzulassen, als hieraus kaum wahrscheinliche Schlüsse für die künftige Einschätzung in Oesterreich gefolgert werden dürften.

Der productive Boden hat in Preußen einen um 20 Percent größeren Flächeninhalt als in Oesterreich. Die bei der Einschätzung des Einkommens in Abzug zu bringenden Ertragssteuern sind in Preußen um 31 Millionen Gulden geringer; es bestehen dort keine Grundentlastungszuschläge, und auch die anderen Landes- und localen Zuschläge nehmen vom Einkommen weniger in Anspruch als in Oesterreich. Der allerwichtigste Unterschied zwischen Preußen und Oesterreich besteht aber darin, daß in Preußen der Arbeits- und Sparsinn, die allgemeine Wohlhabenheit der Staatsbürger größer, die Erträgnisse des Realbesitzes und des Erwerbes höher, die Verschuldung geringer und die Capitalien auf bedeutend größere Summen sich belaufen als in Oesterreich. Die Milliardencontribution ist noch im Lande. Nicht nur inländische, sondern auch viele fremde, insbesondere österreichische Werthpapiere sind im Besitze der preußischen Staatsbürger, während unsere Staatsschuldtitres und andere Effecten sich zum großen Theile im

Auslande befinden und nach Einführung der Personaleinkommensteuer ein noch größerer Theil derselben ins Ausland wandern wird. Die Folgen dieser Unterschiede zwischen Preußen und Oesterreich werden sich nicht nur in der bedeutend geringeren Gesammtsumme des Einkommens manifestiren, sondern auch dadurch, daß in Oesterreich die Zahl der in höhere Classen zu reihenden Steuerpflichtigen geringer, jene der niedrigeren größer und die Ziffer des steuerfreien Einkommens sich auch bedeutend höher stellen wird, als man es aus den Summen des Einkommens der niedrigsten in Preußen herauscombiniren kann.*)

Diese Folgen lassen sich nicht ziffermäßig darstellen; sie können aber auch dazu führen, daß die aus preußischen Einschätzungs erfolgen combinirte Gesammtsumme des steuerbaren Einkommens von 800 Millionen sich auf die Hälfte, nämlich auf 400 Millionen vermindern dürfte.

Diese letztere Summe läßt sich auch einigermaßen aus jenen Zusammenstellungen entwickeln, auf welche die Regierung bei den Ausschußberathungen dermalen vergessen zu haben scheint, obwohl sie solche dem hohen Hause in den statistischen Tabellen zur Beleuchtung der Steuergesetzentwürfe vom Jahre 1874 mitgetheilt hat. Freilich wurden diese Tabellen in einer Zeit verfaßt, wo die Steuergesetzvorlagen keine das Staatsinteresse gefährdenden, durch die Personaleinkommensteuer zu deckenden Nachlässe an Ertragssteuern in Aussicht gestellt haben, wo daher die mit der Personaleinkommensteuer zu treffende Summe nicht allzuhoch dargestellt zu werden brauchte. — Diese statistischen Tabellen (Seite 224) weisen ein dermalen besteuertes Einkommen von . . . . 767,883.000 fl.
dar, und ist hierbei das Einkommen vom Grund und Boden in einer Summe angenommen worden, welche das Doppelte des Katastralertrages beträgt. **)

Von diesem Einkommen ist aber jener Theil abzuziehen, welcher nicht nur den Ausfall an dem in Preußen besteuerten, bei uns steuerfrei sein sollenden, sondern auch den Ausfall an dem schon auch in Preußen unbesteuerten Einkommen umfaßt. Dieser steuerfreie Theil des Einkommens kann nicht unter 60 Percent angenommen werden, zumal bei der Einschätzung des Einkommens und Beurtheilung des Umstandes, ob das Reineinkommen das steuerfreie Minimum übersteigt, die Ertragssteuern sammt Zuschlägen ***), ebenso wie andere öffentliche und Privatlasten (Passivzinsen und andere) vom Einkommen in Abzug gebracht werden müssen.

---

*) Laut der Beilage B entfällt nach den Erfolgen der preußischen Einschätzung bei dem vom Ausschusse beantragten höheren steuerfreien Minimum 44½ Percent des Gesammteinkommens auf jene Classen, welche in Preußen besteuert, hier aber steuerfrei sein sollen. Dieses Percent des steuerfreien Einkommens wird sich aber bei uns aus den oben angeführten Gründen bedeutend höher, vielleicht über 60 Percent vom Gesammteinkommen stellen. Es ist genug, zu erwägen, daß es in Oesterreich ganze Kronländer gibt, wo nur ein geringes Theilchen der Landbevölkerung, vielleicht 2 bis 5 Percent derselben, ein Einkommen hat, welches das steuerfreie Minimum übersteigt.

Bei den Ausschußberathungen meinte der Herr Regierungsvertreter, daß die Einschätzung in Preußen hinter der Wirklichkeit zurückblieb, und die bessere Einschätzung im Königreiche Sachsen bedeutend günstigere Resultate zu Tage förderte, auf Grund welcher eine namhaft größere Einkommensumme sich auch für Oesterreich anhoffen ließe. Diese Aeußerungen konnten jedoch nicht im Ernste gefallen sein, denn in Oesterreich läßt sich eine angemessenere Einschätzung als in Preußen nicht anhoffen; was aber die Berufung auf Sachsen anbelangt, so wäre es für die optimistischen Anschauungen entsprechender, das Einkommen des reichsten Fideicommißbesitzers in Oesterreich als Grundlage anzunehmen und hieraus, nach Abzug eines beliebigen Percentes, das durchschnittliche Einkommen für alle österreichischen Staatsbürger zu berechnen. Es ist genug, ein gutes statistisches Buch zu lesen, um zu erfahren, daß Sachsen nächst Belgien der verhältnißmäßig reichste Kleinstaat auf dem europäischen Continente ist. Kaum einige geringe Theilchen Oesterreichs können in Bezug auf Wohlhabenheit mit Sachsen verglichen werden.

**) In den erwähnten Tabellen ist das steuerbare Einkommen vom Grund und Boden auf . . . 282,800.000 fl.
von Gebäuden auf . . . . 138,976.000 „
also für den ganzen Realbesitz zusammen auf . . . . 421,776.000 fl.
ausgewiesen. Der Werth des gesammten Realitätenbesitzes im Reiche wird in dem, von der k. k. statistischen Centralcommission im Jahre 1876 herausgegebenen statistischen Jahrbuche (II. Heft) auf 7721 Millionen angegeben. Das aus diesem Werthe mit 4 Percent berechnete Einkommen beträgt 308,840.000, somit bedeutend weniger, als das in den gedachten statistischen Tabellen dargestellte.

***) Nach der Durchführung der neuen Gesetze über die Steuerregelung werden sich die Summen der Ertragssteuern sammt Zuschlägen folgends stellen:

Grundsteuer	33,030.000 fl.
Gebäudesteuer	19,170 000 „
Erwerbsteuer.	9,000 000 „
Actiengesellschaftssteuer.	6,700.000 „
zusammen .	67,900.000 fl.

Hierzu die Landes- und localen Zuschläge, welche z. B. in Steiermark über 80 Percent, in Galizien bedeutend über 100 Percent betragen, können durchschnittlich mindestens mit 50 Percent, daher auf . . . 33,950.000 fl.
angenommen werden.

zusammen . 101.850.000 fl.

Diese Last wird für sich allein 13·3 Percent vom obigen, mit 767,883.000 fl. dargestellten Einkommen in Anspruch nehmen.

Von dem Einkommen per 767.883.000 verbleibt nach Abzug von 60 Percent nur noch 307,153.000 fl.

Aber auch bei der Einschätzung des Einkommens, welches das steuerfreie Minimum übersteigt und der Personaleinkommensteuer unterliegen wird, müssen die Steuern, dann andere öffentliche Lasten, ebenso wie die Privatlasten, Schuldzinsen in Abzug gebracht werden. Ferner ist zu erwähnen, daß unter den Gegenständen, deren Einkommen in der obigen Summe einbegriffen ist, auch Actien verschiedener Unternehmungen vorkommen, deren namhafter Theil sich im Auslande befindet, deren Einkommen daher der Personaleinkommensteuer nicht unterliegen wird.

Anderseits ist zu erwähnen, daß der Personaleinkommensteuer auch jenes Einkommen vom mobilen Capitale unterliegen wird, welches dermalen unbesteuert ist, daher in dem obigen, aus den statistischen Tabellen entnommenen besteuerten Einkommen nicht ausgewiesen erscheint. Hierzu gehört zunächst das Einkommen von Staatsschuldtitres, deren bedeutender Theil sich jedoch im Auslande befindet, und von dem übrigen Theile bei Weitem nicht Alles sich zur Personaleinkommensteuer wird drängen wollen.

Die Zinsen von den im Staate bei Gesellschaften oder anderen Privaten angelegten Capitalien kommen bei der Darstellung des zur Personaleinkommensteuer heranzuziehenden Gesammteinkommens außer Betracht, weil sie bei den Einen als Activzinsen in das steuerbare Einkommen eingerechnet, bei den Anderen hingegen als Passivzinsen in Abschlag gebracht werden müssen. Aber auch von den Privatschuldtitres befinden sich viele (Prioritäten, Pfandbriefe, Hypothekarurkunden und andere) im Auslande und werden der Personaleinkommensteuer nicht unterliegen. Vom anderen mobilen Capitale, an dessen Ueberfluß wir nicht leiden, wird sich das meiste auch der neuen Steuer zu entziehen wissen.

Im Hinblicke auf diese Erörterungen wird der Schluß nicht unberechtigt erscheinen, daß bei der Einschätzung für die Personaleinkommensteuer die oben aus den statistischen Tabellen (ohne Abzug der auf den Einkommengegenständen lastenden Abgaben und Schuldzinsen) entwickelte Gesammteinkommensumme von 307,153.000 kaum überschritten werden dürfte, wornach schon ein gewisser Grad von Optimismus erforderlich ist, um diese anzuhoffende Summe in einer runden Ziffer von 400 Millionen anzunehmen.

Druck der k. k. Hof- und Staatsdruckerei.

Posiedzenie Komisyi finansowej

Bartmański
Chamiec
Czajkowski.
Dzieduszycki.
Fedorowicz
Hausner
Kozłowski
Krzeczunowicz
Krzysztofowicz Mikołaj
Madejski
Mieroszowski
Onyszkiewicz
Puzyna
Rapaport
Starzeński

Posiedzenie Komisyi finansowej

Bartmański
Chamiec
Czajkowski.
Dzieduszycki.
Fedorowicz
Hausner
Kozłowski
Krzeczunowicz
Krzysztofowicz Mikołaj
Madejski
Mieroszowski
Onyszkiewicz
Puzyna
Rapaport
Starzeński

Posiedzenie Komisyi finansowej

Bartmański
Chamiec
Czajkowski.
Dzieduszycki.
Fedorowicz
Hausner
Kozłowski
Krzeczunowicz
Krzyształowicz Mikołaj
Madejski
Mieroszowski
Onyszkiewicz
Puzyna
Rapaport
Starzeński

Posiedzenie Komisyi finansowej

Bartmański
Chamiec
Czajkowski.
Dzieduszycki.
Fedorowicz
Hausner
Kozłowski
Krzeczunowicz
Krzysztofowicz Mikołaj
Madejski
Mieroszowski
Onyszkiewicz
Puzyna
Rapaport
Starzeński

315

Posiedzenie Komisyi finansowej

Bartmański
Chamiec
Czajkowski.
Dzieduszycki.
Fedorowicz
Hausner
Kozłowski
Krzeczunowicz
Krzyształowicz Mikołaj
Madejski
Mieroszowski
Onyszkiewicz
Puzyna
Rapaport
Starzeński

Posiedzenia Komisyi finansowej

Bartmański
Chamiec
Czajkowski.
Dzieduszycki.
Fedorowicz
Hausner
Kozłowski
Krzeczunowicz
Krzyształowicz Mikołaj
Madejski
Mieroszowski
Onyszkiewicz
Puzyna
Rapaport
Starzeński

Z wyłożonych powodów wnosi Komisya, ażeby Koło polskie posłów uchwaliło:

I

Zasady główne

1. Dążyć do oszczędzeń ~~we wszystkich~~ wydatków nieprodukcyjnych we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie wydatków na wymiar i pobór podatków.

   Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone, o ile nie osłabiają siły zbrojnej, w stosunku do Państw innych.

~~2. Podatki bezpośrednie mają być obniżone.~~

2. Summa podatków bezpośrednich, ~~summa~~ obecnie zbyt wysoka, powinna być znacznie zmniejszona.

   Należy dążyć, ażeby

3. Deficyt ~~w budżecie~~ zwyczajny w budżecie, powiększony obniżeniem podatków bezpośrednich, ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, ~~na których~~ szczególnie ~~od~~ od przedmiotów ~~takich~~, takich, które nie są niezbędne do utrzymania życia, jednakże tak powszechnie są używane, iżby pomnożenie podatku od nich ~~przyniosło~~ przyniosło znaczne summy, bez powiększenia kosztów poboru.

4. Wydatki niezwyczajne mogą i nadal być pokrywane pożyczkami.

II

Co do podatków bezpośrednich

1.

III

~~[illegible]~~

Program finansowy.

Zasady główne:

I Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. — Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do Państw innych.

II Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i poparcia zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych.

Do I Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

Do II Ażeby dać ludności dowód, iż się o jej dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już obecnie żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a, zniesienia dodatku ⅓ przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co uczyni razem 11,900.000

b, ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co summa podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 500.000

...a połowę nadzwyczajnego do-
...podatku dochodowego, pobieranego
...dochodów fasyonowanych; to wyniesie . . . 4,000.000

d, obniżenia podatku od urzędników na połowę 590.000

te obniżenia wyniosą razem 16,990.000

Do III. Proponuję następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a, podwyższenie podatku od piwa;

b, wprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara metrycznego Petroleum było o 4 do 4½ fl wyższe, niż podatek od produkcyi;

c, podwyższenie cła od Kawy;

d, podwyższenie należytości stemplowej od Kart;

e, podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych;

f, zaprowadzenie należytości stosownej od interesów na giełdzie zawieranych i od wyroków sądów giełdowych;

g, zaprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h, zaprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na Kolejach żelaznych;

i, podwyższenie opłat pocztowych;

k, cło od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i transitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 28 Października 1879

Krzeczunowicz

69 der Beilagen zu den stenographischen Protokollen des Abgeordnetenhauses IX Session.

Zahl 1130 ex 1879.
St.-C.-C. d. R.

I.

Ausweis

über den

Stand der allgemeinen Staatsschuld

mit

Ende des ersten Semesters (Juni) 1879.

Verfaßt von der Staatsschulden-Control-Commission des Reichsrathes.

Beilage zum amtlichen Theile der Wiener-Zeitung vom 29. November 1879.

Wien, 1879.
Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.

I. Allgemeine

A. Ohne Capitals-Rückzahlung.

Aeltere consolidirte Staatsschuld.

In Wiener Währung.

In Noten verzinslich.

Post-Nummer		Verzinsungs-Percent	Stand mit Ende December 1878 fl.	kr.	⅛ kr.
1	Domesticalschuld der Stände von Oesterreich ob der Enns	5	161.176	20	.
2	Hofkammer-Obligationen für die gezwungene Kirchensilber-Ablieferung im Jahre 1809	3	1,507.450	. .	.
3	Allerhöchste Schuldverschreibung für das verkaufte Religionsfondsgut St. Clara zu Eger in Böhmen	5	226.500	. .	.
4	Ordinäre ungarische Hofkammer-Obligation	5	1.000	. .	.
5	„ ungarische Hofkammer-Obligationen für die freiwillige Kirchensilber-Ablieferung im Jahre 1809	3	101.034	44	2
	Summe	. . .	1,997.161	4	2
	Neuere consolidirte Convertirungsschuld.				
	In Noten verzinslich.				
	1. Convertirbare auf **Conventions-Münze** lautende Schuld.				
6	Anlehen von den Jahren 1815, 1847, 1851 Serie A und 1852	2½	32.300	. .	.
7	„ vom 1. Juni 1816	1	80.700	. .	.
8	„ von den Jahren 1815 bis 1847, 1851 Serie A, 1852 und 1856	5	304.900	. .	.
9	Verlosungsschuld in Folge allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 (In dem schließlichen Stande sind auch die nicht zur Umwechslung, beziehungsweise Unificirung gelangten, hiezu jedoch geeigneten Obligationen enthalten und zwar: siehe unten)	3	50	. .	.
		3½	171.043	20	.
		4	1,222.573	18	6
		4½	50.419	21	3
		5	244.577	1	6
		6	2.714	. .	.
10	Anlehen vom 1. December 1829, 1. April 1830 und entstanden durch Convertirung der 5% und 6% Schuld	4	102.920	42	.
11	„ vom 1. December 1835	3	84.400	. .	.
12	„ vom 15. October 1849	4½	19.500	. .	.
13	Hofkammer-Obligationen für die Landesschuld von Salzburg	3	83	19	6
		4	138	54	.
14	„ „ für das Zwangsdarlehen in Krain in den Jahren 1805 und 1809	5	290	45	.
15	„ „ für eingezogene Consumtionsgefälle	5	2.860	. .	.
16	Capitalien der wohlthätigen Institute in Ragusa	4	2.273	20	.
17	Landesschuld von Salzburg	3	291	40	.
		4	3.850	. .	.
18	„ von Tirol	3½	1.050	. .	.
		4	2.690	. .	.
		5	540	. .	.
19	Domesticalschuld von Krain	1¾	300	. .	.
		2	9.193	40	.
		2½	7.535	53	.
20	„ des Villacher Kreises	2	1.246	21	.
	Summe	. . .	2,348.441	42	5
	Derzeit unverzinslich.				
21	Verloste, zur Verwechslung noch rückständige, mit niederösterreichisch-ständischen Obligationen noch nicht bedeckte niederösterreichische Kriegsdarlehensscheine	(4)	1.021	. .	.
	Amts-Recognitionen	(5)	26.439	12	4
22	Ein mit Obligationen noch nicht bedeckter Capitalsbetrag des Anlehens vom 1. September 1829, 1. April 1830	(4)	12.500	. .	.
23	Anweisungen und Restscheine auf und von Obligationen der Landesschuld von Tirol	(5)	75	1	.
	Summe	. . .	40.035	13	4
	Gesammtsumme der neueren, auf Conv. Münze lautenden, in Noten verzinslichen convertirbaren Schuld	. . .	2,388.476	56	1
	2. Convertirbare auf **österreichische Währung** lautende Schuld.				$\frac{1}{10}$ kr.
	In Noten verzinslich.				
24	Aus der mit allerhöchster Entschließung vom 3. September 1858 genehmigten Convertirung der unter 5% in Conv. Münze verzinslichen nicht verlosbaren und nicht rückzahlbaren Obligationen	5	24.170	. .	.
25	Aus der Verlosung der älteren Staatsschuld in Folge des allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 mit Rücksicht auf den Erlaß des k. k. Finanzministeriums ddo. 31. October 1858, Z. 5206—FM. (In dem schließlichen Stande sind auch die zur Umwechslung, resp. Unificirung geeigneten, hiezu jedoch nicht beigebrachten Obligationen pr. 359.628 fl. 55⁵/₁₀ kr. enthalten.)	5	432.451	50	.
26	Obligationen für eingezogene Consumtionsgefälle	5	4.450	. .	.
27	Anlehen auf Grund des Gesetzes vom 25. August 1866	5	100	. .	.
	Fürtrag	. . .	461.171	50	.

Zu Post 9 — In dem schließlichen Stande sind auch die nicht zur Umwechslung, beziehungsweise Unificirung gelangten, hiezu jedoch geeigneten Obligationen enthalten und zwar:

%	fl.	kr.	⅛ kr.
3	50	.	.
3½	154.311	47	7
4	1,027.799	10	6
4½	31.313	3	7
5	175.175	12	5
6	2.714	.	.

Staatsschuld.

Veränderungen bis Ende Juni 1879									Verminderung			Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879			Umgerechnet auf Grund des Gesetzes vom 20. Juni 1868 auf ein 5percentiges Capital in österreichischer Währung			Aus nebigem Stande beziffern sich die einjährigen Zinsen nach Abrechnung der Steuer in österreichischer Währung auf		
Abfall																				
in Folge der						Zusammen														
Unification gemäß dem Gesetze vom 20. Juni 1868			Abschreibung																	
fl.	kr.	1/8 kr.	fl.	kr.	1/8 kr.	fl.	kr.	1/8 kr.	fl.	kr.	1/8 kr.	fl.	kr.	1/8 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
												161.176	20		67.694	6		3.046	22	5
												1,507.450			379.877	40		17.094	49	
												226.500			95.130			4.280	85	
												1.000			420			21		
												101.034	44	2	25.460	75		1.273	3	5
												1,997.161	4	2	568.582	21		25.715	60	
600						600			*600*			31.700			15.850			665	70	
700						700			*700*			80.000			16.000			672		
6.700						6.700			*6.700*			298.200			298.200			12.524	40	
												50			30			1	26	
527	5					527	5		*527*	*5*		170.516	21		119.361	44	5	5.013	18	
5.426	16	5				5.426	16	5	*5.426*	*16*	*5*	1,217.147	2	1	973.717	63		40.896	14	
												50.419	21	3	45.377	42		1.905	85	
956	39	7				956	39	7	*956*	*39*	*7*	243.620	21	7	243.620	36	5	10.232	5	5
												2.714			3.256	80		136	78	5
400						400			*400*			102.520	42		82.016	56		3.444	69	5
8.800						8.800			*8.800*			75.600			45.360			1.905	12	
500						500			*500*			19.000			17.100			718	20	
												83	19	6	50			2	10	
												138	54		111	12		4	67	
												290	45		290	75		12	21	
												2.860			2.860			120	12	
												2.273	20		1.818	66	5	76	38	5
												291	40		175			7	35	
												3.850			3.080			129	36	
												1.050			735			30	87	
												2.690			2.152			90	38	5
												540			540			22	68	
												300			105			4	41	
												9.193	40		3.677	47		154	45	5
												7.535	53		3.767	94		158	25	
												1.246	21		498	54		20	94	
24.610	1	4				24.610	1	4	*24.610*	*1*	*4*	2,323.831	41	1	1,879.751	70	5	78.949	57	
												1.021			816	80				
												26.439	12	4	26.439	20	5			
												12.500			10.000					
												75	1		75	1	5			
												40.035	13	4	37.331	2				
24.610	1	4				24.610	1	4	*24.610*	*1*	*4*	2,363.866	54	5	1,917.082	72	5	78.949	57	
		1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.						
1.400						1.400			*1.400*			22.770			21.631	50		908	52	5
2.011	73					2.011	73		*2.011*	*73*		430.439	77		408.917	78	5	17.174	54	5
												4.450			4.227	50		177	55	5
												100			102	50		4	30	5
3.411	73					3.411	73		*3.411*	*73*		457.759	77		434.879	28	5	18.264	93	

I. Allgemeine

Post-Nummer	A. Ohne Capitals-Rückzahlung.	Verzinsungs-Percent	Stand mit Ende December 1878			Veränderungen bis — Zuwachs — in Folge der — Unificirung gemäß dem Gesetze vom 20. Juni 1868			Emission auf Grund der Gesetze vom 25. December 1878 und 22. Mai 1879			Bedeckung von Entschädigungs-Capitalien			baaren Capitals-Aufzahlung			Zusammen		
	Neuere consolidirte Convertirungsschuld. In Noten verzinslich.		fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
	Uebertrag .		461.171	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	3. Einheitliche consolidirte auf **österreichische Währung** lautende Rentenschuld.																			
28	Staatsschuldverschreibungen aus der Convertirung auf Grund des Gesetzes vom 20. Juni 1868 . .	5	1.281,880.025	.	.	22.097	78	5	30,410.000	.	.	.	.	.	5.038	28	.	30,437.136	6	5
	Summe der consolidirten, auf österr. Währ. lautenden in Noten verzinslichen, nicht rückzahlbaren Staatsschuld	. .	1.282,341.196	50	.	22.097	78	5	30,410.000	.	.	.	.	.	5.038	28	.	30,437.136	6	5
	Gesammtsumme der neueren **in Noten** verzinslichen, theils derzeit unverzinslichen Convertirungsschuld **(umgerechnet auf österreichische Währung)**	. .	1.284,254.084	79	5	22.097	78	5	30,410.000	.	.	.	.	.	5.038	28	.	30,437.136	6	5
	Neuere consolidirte Convertirungsschuld. In Silber (klingender Münze) verzinslich.																			
	1. Auf **Conventionsmünze** lautende convertirbare Schuld.				1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.
29	Convertirungs-Anlehen vom 1. Juli 1849 für capitalisirte Zinsen und Staatslotto-Anlehens-Gewinnste	5	5.319	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
30	Anlehen vom 30. September 1851, Serie B. . .	5	2.900	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31	Anlehen vom 1. Juli 1852 pr. 3,500.000 Pf. St., aufgenommen in England	5	14.000	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32	National-Anlehen vom 26. Juni 1854	5	371.485	29	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
33	Anlehen vom 1. Juli 1854 in Frankfurt und Amsterdam	5	1.200	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Summe .		394.904	49	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	2. Auf **österreichische Währung** lautende convertirbare Schuld.				1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.
34	Anlehen vom 11. Mai 1864 pr. 62,500.000 fl. .	5	1.000	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
35	„ vom 23. November 1865 pr. 146,938.800 fl.	5	19.800	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Summe		20.800	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	3. Einheitliche consolidirte auf **österreichische Währung** lautende Rentenschuld.																			
36	Staatsschuldverschreibungen aus der Convertirung auf Grund des Gesetzes vom 20. Juni 1868 . .	5	993,860.145	.	.	26.076	86	5	400,000	.	.	.	.	.	1.715	65	.	427.792	51	5
	Zusammen (2. und 3.) .		993,880.945	.	.	26.076	86	5	400,000	.	.	.	.	.	1.715	65	.	427.792	51	5
	Gesammtsumme der neueren **in Silber** verzinslichen Convertirungsschuld **(umgerechnet auf österreichische Währung)**		994,282.432	72	.	26.076	86	5	400.000	.	.	.	.	.	1.715	65	.	427.792	51	5
	Totalsumme der **neueren nicht rückzahlbaren** theils in Noten, theils in Silber (klingender Münze) verzinslichen, theils derzeit unverzinslichen **Convertirungsschuld (umgerechnet auf österreichische Währung)**		2.278,536.517	51	5	48.174	56	.	30,810.000	.	.	.	.	.	6.753	93	.	30,864.928	58	.

Anmerkung. Die Umrechnung auf österreichische Währung, sowie der Abzug der Steuer von den Zinsen erfolgte auf Grund des Gesetzes vom 20. Juni 1868, R. G. Bl. Nr. 66.

Staatsschuld.

Ende Juni 1879

Abfall – in Folge der: Unification gemäß dem Gesetze vom 20. Juni 1868 fl.	kr.	1/10 kr.	Abschreibung fl.	kr.	1/10 kr.	baaren Capitals-Rückzahlungen anläßlich der Unificirung fl.	kr.	1/10 kr.	Verzichtleistung fl.	kr.	1/10 kr.	Zusammen fl.	kr.	1/10 kr.	Bei Vergleichung des Zuwachses mit dem Abfalle ergibt sich eine **Vermehrung** *Verminderung* fl.	kr.	1/10 kr.	Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879 fl.	kr.	1/10 kr.	Umgerechnet auf ein fünfpercentiges Capital in österreichischer Währung fl.	kr.	1/10 kr.	Aus nebigem Stande beziffern sich die einjährigen Zinsen nach Abrechnung der Steuer auf fl.	kr.	1/10 kr.
3.411	73	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	3.411	73	.	*3.411*	*73*	.	**457.759**	**77**	.	434.879	28	5	18.264	93	.
....	.	.	...	.	.	4	89	.	1	17	5	6	6	5	30,437.130	.	.	*) **1.312,317.155**	.	.	1,312,317.155	.	.	55,117.320	51	.
3.411	73	.	...	.		4	89	.	1	17	5	6	6	5	30,433.718	27	.	**1.312,774.914**	**77**	.	1,312,752.034	28	5	55,135.585	44	.
22.097	78	5	...	.	.	4	89	.	1	17	5	22.103	85	.	30,415.032	21	5	1.314,669.117		.	1.314,669.117	1	.	55,214.535	1	.
		1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.			1/8 kr.						
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	......	.	.	....	.	.	**5.319**	**20**	.	6,117	23	.	256	92	.
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	......	.	.	....	.	.	**2.900**	.	.	3.335	.	.	140	7	.
1,000	.	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	1.000	.	.	*1.000*	.	.	**13.000**	.	.	14,950	.	.	627	90	.
24.926	52	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	24,926	52	.	*24.926*	*52*	.	**346.558**	**37**	**4**	346.558	62	5	14,555	46	.
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	......	.	.	....	.	.	**1.200**	.	.	1,380	.	.	57	96	.
25,926	52	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	25,926	52	.	*25.926*	*52*	.	**368.977**	**57**	**4**	372.340	85	5	15,638	31	.
		1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.			1/10 kr.						
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	......	.	.	....	.	.	**1.000**	.	.	1.100	.	.	46	20	.
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	......	.	.	....	.	.	**19.800**	.	.	22,770	.	.	956	34	.
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	.	.	......	.	.	....	.	.	**20.800**	.	.	23.870	.	.	1.002	54	.
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	1	5	......	1	5	427.792	50	.	*) **994,287.937**	**50**	.	994,287.937	50	.	41,760.093	37	5
....	.	.	...	.	.	...	.	.	...	1	5	......	1	5	427.792	50	.	**994,308.737**	**50**	.	994,311.807	50	.	41,761.095	91	5
26.076	86	5	...	.	.	...	.	.	...	1	5	26.076	88	.	401.715	63	5	994,684.148	35	5	994,684.148	35	5	41,776.734	22	5
48.174	65	.	...		.	4	89	.	1	19	.	48.180	73	.	30,816.747	85	.	2.309,353.265	36	5	2.309,353.265	36	5	96,991.269	23	5

*) Mit Ende 1879 befanden sich nachfolgende Rente-Obligationen im Umlaufe:

	In Noten (verzinsliche Stücke)	In Silber (klingender Münze) (verzinsliche Stücke)	In Noten (verzinslicher Capitalsbetrag) fl.	kr.	In Silber (klingender Münze) (verzinslicher Capitalsbetrag) fl.	kr.	Zusammen (verzinslicher Capitalsbetrag) fl.	kr.
Theilschuldverschreibungen à 2 fl. 50 kr.	9.142	491	22.855	. .	1.227	50	24.082	50
Theilschuldverschreibungen à 10 fl.	12.190	16.921	121.900	. .	169.210	. .	291.110	. .
Ueberbringer-Obligationen (Zinsen gegen Coupons) à 50 fl.	14,301	69.061	715.050	.	3,453.050	. .	4,168.100	. .
Ueberbringer-Obligationen à 100 fl.	714.969	1,123.872	71,496.900	. .	112,387.200	. .	183,884.100	. .
Ueberbringer-Obligationen à 1000 fl.	805.043	782.835	805,043.000	. .	782,835.000	. .	1.587,878.000	. .
Ueberbringer-Obligationen à 10.000 fl.	8.701	3.660	87,010.000	. .	36,600.000	. .	123.610.000	. .
Auf Namen lautende Obligationen (Zinsen gegen Quittungen)	111.935	63.791	347.843.550	. .	58,830.250	. .	406,673.800	. .
Summe .	1,676.281	2,060.631	1.312,253.255	. .	994,275.937	50	2,306,529.192	50
Militär-Heirats-Cautions-Erlagscheine	7	1	63.900	. .	12.000	. .	75.900	. .
Zusammen .	1,676.288	2,060.632	1.312,317.155	. .	994,287.937	50	2.306,605.092	50

B. Gegen Rückzahlung.

I. Consolidirte, zur Zahlung noch nicht fällige Schuld.

Post-Nummer		Verzinsungs-Percent	Stand mit Ende December 1878 fl.	kr.
	In Noten.			
	a) Ohne Verlosung.			
	1. Auf Wiener Währung lautend.			
	Cameral-Passiv-Capitalien bei der k. ungar. Staats-Central-Casse in Budapest, und zwar:			
37	" " " aus Güter-Tausch- und Verkaufsgeschäften	5	50.000	..
38	" " " an Capitalien des ungarischen Religionsfondes, für welche bis zur gänzlichen Finalisirung ein jährliches Pauschale von 4.000 fl. Wiener-Währung systemisirt ist	...	1,730.232	..
	Summe in Wiener Währung	...	1,780.232	..
	2. Auf Conventions-Münze lautend.			
39	" " " bei der k. ungar. Staats-Central-Casse in Budapest	5	17.000	..
40	" " " bei dem k. ungar. Hauptzollamte in Fiume	5	15.000	..
41	Rest auf den vom Aerar übernommenen unverzinslichen Vorschuß per 210.000 fl. der Kaiser Ferdinands-Nordbahn an die vormalige Direction der ungarischen Central-Eisenbahn für die Strecke Preßburg-Marchegg	...	108.500	..
	b) Mittels Verlosungen.			
42	Unverlostes Capital des Staats-Lotto-Anlehens vom Jahre 1839 (* Unter Abzug der bereits im Jahre 1864 getilgten 1.200 fl.)	...	4,168.800	..
43	" " des Staats-Lotto-Anlehens vom Jahre 1854	4	36,925.000	..
44	" " der Como-Rentenscheine (** Unter Abzug der bereits im Jahre 1864 getilgten 8.988 fl.)	...	374.276	..
45	" " der Wien-Gloggnitzer Eisenbahn-Prioritätsschuld vom Jahre 1845	5	972.000	..
46	" " der Wien-Gloggnitzer Eisenbahn-Prioritätsschuld vom Jahre 1849	5	644.700	..
	Summe in Conventions-Münze	...	43,225.276	–
	3. Auf österreichische Währung lautend.			
	a) Ohne Verlosung.			
47	Für liquidirte **Laudemial-Entschädigungs-Capitalien** an den **Grundentlastungsfond** in Oesterreich unter der Enns	5	10,258.083	..
	Oesterreich ob der Enns		4,096.894	..
	Salzburg		465.964	..
	Steiermark		5,555.107	..
	Kärnthen		874.611	..
	Krain		725.200	..
	Tirol		411.405	90
	Görz		91.736	..
	Summe	...	22,479.000	90
	†) Dagegen sind von den Grundentlastungsfonden Obligationen über den auf österr. Währ. umgerechneten Betrag per 22,050.617 fl. 19 kr. ausgegeben.			
48	Für vom Aerar übernommene **Ueberschüsse**†) aus dem **Grundentlastungsfonde** in Oesterreich unter der Enns	5	3,748.388	..
	Oesterreich ob der Enns		1,795.800	..
	Salzburg		194.872	35
	Steiermark		798.762	..
	Kärnthen		136.800	..
	Tirol		1,090.831	..
	Böhmen		6,314.275	..
	Mähren		4,021.021	..
	Schlesien		587.467	..
	Görz		58.749	..
	Summe	...	18,746.965	35
	b) Mittels Verlosungen.			
49	Unverlostes Capital des Lotto-Anlehens vom 15. März 1860 pr. 200,000.000 fl.	5	176,886.000	..
50	" " des Prämien-Anlehens vom 11. Februar 1864 per 40,000.000 fl.	...	33,320.000	..
	Summe	...	210,206.000	..
	Zusammen in österreichischer Währung	...	251,431.966	25
	Gesammtsumme der in Noten rückzahlbaren, zur Zahlung noch nicht fälligen Schuld, **umgerechnet auf österreichische Währung**	...	297,566.203	49
	In Silber (klingender Münze).			
	Ohne Verlosung.			
51	Darlehen auf Grund des Gesetzes vom 24. April 1866 von der k. k. priv. allgem. österr. Bodencreditanstalt per 60,000.000 fl. gegen Verpfändung von unbeweglichem Staatseigenthume und rückzahlbar in 91 halbjährigen Annuitätsraten	5½	48,286.350	32
	Gesammtsumme der zur Zahlung noch nicht fälligen, theils in Noten, theils in Silber (klingender Münze), rückzahlbaren Schulden, **umgerechnet auf österreichische Währung**	...	345,852.553	81

Anmerkung. Die Zinsen unterliegen bei 1) der allgemeinen Einkommensteuer,
" 2) der Besteuerung nach dem Gesetze vom 20. Juni 1868,
" 3) keiner Steuer.

Staatsschuld.

Veränderungen bis Ende Juni 1879 – Abfall in Folge der Verlosungen		baren Rückzahlung		Abschreibung		Zusammen		Verminderung		Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879		Umgerechnet auf ein fünfpercentiges Capital in österr. Währung			Aus nebigem Stande beziffern sich die einjährigen Zinsen nach Abrechnung der Steuer in österr. Währung auf		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
										50.000		21.000			1) 945		
										1,730.232		726.697	44		1) 1.512		
										1,780.232		747.697	44		2.457		
										17.000		17.850			1) 803	25	
										15.000		15.750			1) 708	75	
		3.500				3.500		*3.500*		**105.000**		110.250					
*) 4,168.800						4,168.800		*4,168.800*									
450.000						450.000		*450.000*		**36,475.000**		38,298.750			2) 1,225.560		
**) 41.412						41.412		*41.412*		**332.864**		349.507	20				
37.000						37.000		*37.000*		**935.000**		981.750			1) 44.178	75	
35.000						35.000		*35.000*		**609.700**		640.185			1) 28.808	32	5
4,732.212		3.500				4,735.712		*4,735.712*		**38,489.564**		40,414.042	20		1,300.059	7	5
		194.973				194.973		*194.973*		**10,063.110**		10,063.110			503.155	50	
		77.869				77.869		*77.869*		**4,019.025**		4,019.025			200.951	25	
		8.856				8.856		*8.856*		**457.108**		457.108			22.855	40	
		105.585				105.585		*105.585*		**5,449.522**		5,449.522			3) 272.476	10	
		16.624				16.624		*16.624*		**857.987**		857.987			42.899	35	
		13.784				13.784		*13.784*		**711.416**		711.416			35.570	80	
		7.819				7.819		*7.819*		**403.586**	**90**	403.586	90		20.179	34	5
		1.744				1.744		*1.744*		**89.992**		89.992			4.499	60	
		427.254				427.254		*427.254*		*) **22,051.746**	**90**	22,051.746	90		1,102.587	34	5
		271.710				271.710		*271.710*		**3,476.678**		3,476.678			173.833	90	
		130.172				130.172		*130.172*		**1,665.628**		1,665.628			83.281	40	
		14.126				14.126		*14.126*		**180.746**	**35**	180.746	35		9.037	31	5
		57.900				57.900		*57.900*		**740.862**		740.862			37.043	10	
		9.916				9.916		*9.916*		**126.884**		126.884			6.344	20	
		79.071				79.071		*79.071*		**1,011.760**		1,011.760			3) 50.588		
		457.704				457.704		*457.704*		**5,856.571**		5,856.571			292.828	55	
		291.472				291.472		*291.472*		**3,729.549**		3,729.549			186.477	45	
		42.584				42.584		*42.584*		**544.883**		544.883			27.244	15	
		4.258				4.258		*4.258*		**54.491**		54.491			2.724	55	
		1,358.913				1,358.913		*1,358.913*		**17,338.052**	**35**	17,388.052	35		869.402	61	5
950.000						950.000		*950.000*		**175,936.000**		175,936.000			2) 7,037.440		
280.000						280.000		*280.000*		**33,040.000**		33,040.900					
1.230.000						1,230. 00		*1,230.000*		**208,976.000**		208,976.000			7,037.440		
1,230.000		1,786.167				3,016.167		*3,016.167*		**248,415.799**	**25**	248,415.799	25		9,009.429	96	
6,198.822	60	1,789.842				7,988.664	60	*7,988.664*	*60*	289,577.538	89	289,577.538	89		10,311.946	3	5
		264.525	34			264.525	34	*264.525*	*34*	**48,021.824**	**98**	48,021.824	98		3) 2,641.200	37	
6,198.822	60	2,054.367	34			8,253.189	94	*8,253.189*	*94*	337,599.363	87	337,599.363	87		12,953.146	40	5

B. Gegen Rückzahlung.

II. Consolidirte zur Zahlung bereits fällige jedoch unbehobene und unverzinsliche Schuld.

In Noten.

I. Unbehobene Capitalien.

1. Auf Conventions-Münze lautend.

Post-Nummer		Stand mit Ende December 1878 fl.	kr.
52	Zur baren Rückzahlung verloste Capitalien der älteren Staatsschuld	2.281	51
53	Verloste Capitalien des Staats-Lotto-Anlehens vom Jahre 1834	19.800	. .
54	" " " " " " " 1839	541.200	. .
55	" " " " " " " 1854	754.250	
56	" " der Como-Rentenscheine	39.718	
57	" " " Wien-Gloggnitzer Eisenbahn-Prioritätsschuld vom Jahre 1845	10.180	
58	" " " " " " " 1849	11.000	
59	" " " Wien-Gloggnitzer Eisenbahn-Anlehensschuld	125	
60	" " " Wiener-Neustadt-Oedenburger Eisenbahn-Anlehensschuld	247	20
61	" " " ungarischen Central-Eisenbahnschuld	250	.
62	" " " Mailand-Venediger Eisenbahnschuld	180	.
	Summe in Conv.-Münze	1,370.232	11

2. Auf österreichische Währung lautend.

Post-Nummer		fl.	kr.
63	Verloste Capitalien des Staats-Lotto-Anlehens vom Jahre 1860	688.400	. .
64	" " " Prämien-Anlehens vom Jahre 1864	294.750	.
65	Capitalien des nicht verlosbar gewesenen (Steuer-) Anlehens vom Jahre 1861	2.380	. .
66	" " " " " (Steuer-) Anlehens vom 8. November 1864	1.480	. .
	Summe in österr. Währ.	987.010	. .
	Gesammtsumme der unbehobenen in Noten rückzahlbaren Capitalien **umgerechnet auf österreichische Währung**	2,435.203	79

In Silber.

Auf Conventions-Münze lautend.

Post-Nummer		fl.	kr.
67	Verloste Capitalien des englischen Anlehens vom Jahre 1852	2.500	.

II. Unbehobene Gewinnste.

(In österreichischer Währung nach Abzug der Percentual-Gebühren eingestellt.)

Post-Nummer	In Noten.	Planmäßiger Zuwachs durch Verlosung: in Conventions-Münze fl.	in österreichischer Währung fl.	kr.	*Hievon ab die Gebühren* (in österreichischer Währung) fl.	kr.	Netto-Zuwachs (in österreichischer Währung) fl.	kr.	Stand fl.	kr.
68	Vom Staats-Lotto-Anlehen vom Jahre 1834	. . . . . .	. . . . . .	.	. . . . . .	.	. . . . . .	.	19.127	85
69	" " " " " 1839	*) 4,762.300	5,000.415	.	*1,107.284*	.	3,893.131	.	425.855	55
	*) Abzüglich 1,200 fl. C.M., von im Jahre 1864 bereits getilgten Schuldverschreibungen.									
70	" " " " " 1854	209.400	219.870	.	*46.672*	.	173.198	.	214.621	50
71	Von Como-Rentenscheinen	**) 8.162	8.570	10	*1.760*	.	6.810	10	2.349	. .
	**) Abzüglich 25.438 fl. C.M. von im Jahre 1864 bereits getilgten Rentenscheinen.									
72	Vom Staatslotto-Anlehen vom Jahre 1860	. . . . . .	660.000	.	*132.000*	.	528.000	.	264.762	75
73	" Prämien-Anlehen vom Jahre 1864	. . . . . .	825.000	.	*167.836*	.	657.164	.	488.304	75
	Summe in österr. Währ.								1,415.025	40
	Gesammtsumme der zur Zahlung bereits fälligen jedoch unbehobenen, theils in Noten, theils in Silber rückzahlbaren Schuld **umgerechnet auf österr. Währ.**								3,852.850	19

Staatsschuld.

Veränderungen bis Ende Juni 1879								Bei Vergleichung des Zuwachses mit dem Abfalle ergibt sich eine Vermehrung *Verminderung*		Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879		Umgerechnet auf österreichische Währung (nach Abzug der Percentualgebühren bei den Gewinnsten)		
Zuwachs		Abfall												
		in Folge der				Zusammen								
Verlosungen		baren Rückzahlung		Abschreibung										
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
...	..	...	..	...	..	...	..	...	..	**2.281**	**51**	2.395	94	.
...	..	...	..	...	..	...	..	...	..	**19.800**	..	20.790	..	.
4,168.800	..	3,810.550	..	350	..	3,810.900	..	357.900	..	**899.100**	.	944.055	..	.
450.000	..	414.250	..	...	..	414.250	..	35.750	.	**790.000**	.	829.500	..	.
41.412	..	34.538	..	...	..	34.538	..	6.874	.	**46.592**	..	48.921	60	.
37.000	..	35.100	..	...	..	35.100	..	1.900	..	**12.080**	.	12.684	..	.
35.000	..	35.900	..	...	..	35.900	..	*900*	..	**10.100**	..	10.605	..	.
...	..	...	..	...	..	...	.	...	.	**125**	..	131	25	
...	..	...	..	...	..	...	..	...	.	**247**	**20**	259	70	.
...	..	...	..	...	..	...	..	...	.	**250**	.	262	50	
...	..	...	..	...	.	...	..	...	..	**180**	..	189	..	.
4,732.212	.	4,330.338	..	350	..	4,330.688	..	401.524	..	**1,780.756**	**11**	1,869.793	99	.
950.000	..	933.900	..	...	..	933.900	..	16.100	.	**704.500**	..	704.500	..	.
280.000	..	282.150	..	...	..	282.150	..	*2.150*	.	**292.600**	..	292.600	..	.
...	..	...	..	...	..	...	..	...	.	**2.380**	..	2.380	..	.
...	..	...	..	...	..	...	..	...	..	**1.480**	.	1 480	..	.
1,230.000	..	1,216.050	..	...	..	1,216.050	..	13.950	..	**1,000.960**	..	1,000.960	..	.
6,198.822	60	5,762.904	90	367	50	5,763.272	40	435.550	20	2,870.753	99	2,870.753	99	.
...	..	...	..	...	..	...	..	...	..	**2.500**	.	2.625	..	.
...	..	...	..	...	..	...	..	...	..	**19.127**	**85**	19.127	85	.
3,893.131	..	3,588.900	50	367	50	3,589.268	..	303.863	.	**729.718**	**55**	729.718	55	.
173.198	..	84.989	..	...	..	84.989	..	88.209	..	**302.830**	**50**	302.830	50	.
6.810	10	6.248	50	...	..	6.248	50	561	60	**2.910**	**60**	2.910	60	.
528.000	..	552.237	75	...	..	552.237	75	*24.237*	*75*	**240.525**	..	240.525	..	.
657.164	..	528.686	..	...	..	528.686	..	128.478	..	**616.782**	**75**	616.782	75	.
5,258.303	10	4,761.061	75	367	50	4,761.429	25	496.873	85	**1,911.895**	**25**	1,911.895	25	.
11,457.125	70	10,523.966	65	735	..	10,524.701	65	932.424	5	4,785.274	24	4,785.274	24	.

I. Allgemeine

Schwebende Schuld.

In Noten.

In österreichischer Währung.

Post-Nummer		Verzinsungs-Percent	Stand mit Ende December 1878			Veränderungen: Zuwachs in Folge der baren Einzahlung			Ueberweisung			Zusammen		
			fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
	I. Im Umlaufe befindliche Effecten.													
74	Zu 3% verzinslich gewesene, aus den Activen der Centralfinanzen rückzahlbare Staatscentralcasse-Anweisungen vom Jahre 1842 . . . . . ¹) lautend auf 1.800 fl. in Conventions-Münze.	. . .	1.890	. .	.									
75	Partial-Hypothekar-Anweisungen: ²) Einbezogen im Ausweise III über den Stand der gemeinsamen schwebenden Staatsschuld Post Nr. 1 auf Grund des Gesetzes vom 10. Juni 1868, R. G. Bl. Nr. 53, §. 17, c.	. . .	89.897	50	.									
	Von den mit Ende Juni 1879 im Umlaufe gewesenen und hier gemäß §. 14 des obigen Gesetzes, R. G. Bl. Nr. 54, nachgewiesenen	4	47,907.700	. .	.									
	1. unverzinslichen, nicht prolongirten Anweisungen aus früheren Emissionen: a) auf Conventions-Münze lautend 11.950 fl., d. s. in österreichischer Währung . . . . 12.547 fl. 50 kr. b) auf österreichische Währung lautend . . . . . 72.550 fl. — kr. 85.097 fl. 50 kr. 2. zu 4% verzinslichen, sechsmonatlichen auf österreichische Währung lautenden Anweisungen . . . . 90,902.650 fl. — kr. zusammen . . . . 90,987.747 fl. 50 kr. werden hier mit Rücksicht auf §. 1 des Gesetzes vom 24. Dezember 1867, R. G. Bl. Nr. 3 aus dem Jahre 1868 die nach dem verzinslichen Stande gebührenden einjährigen Zinsen eingestellt mit	. . .	. . . .	. .	.									
			47,997.597	50	.									
	II. Cautionen und Depositen.													
	1. Bei der k. und k. Reichs-Central-Casse:													
76	Gerichtliche Depositen: a) überhaupt	3	634.097	45	5									
	b) vom Wiener Gerichts-Depositenamte	. . .	613.604	85	.									
	c) vom Prager „ „	. . .	150.010	17	.									
	Summe .	. . .	1,397.712	47	5									
	2. Bei den Cassen der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder: (Eingezahlt bis Ende des Jahres 1867)													
	a) Cautionen	3	29.684	62	5									
		4	242	32	.									
		5	511.358	7	.									
	b) Depositen	3	524.229	47	5									
		4	119.507	33	.									
		5	355.000	. .	.									
		. . .	13.835	32	.									
	Hiezu die Zinsen von den zu Ende Juni 1879 bei der königl. ungarischen Staats-Centralcasse in Budapest gehafteten 3% Cautionen pr. 9.181 fl. 40⁵/₁₀ kr. mit 275 fl. 44 kr. 5% „ „ 183.200 fl. 84 kr. „ 9.160 fl. 4 kr. 3% Depositen „ 5.053 fl. 19⁵/₁₀ kr. „ 151 fl. 66 kr. 4% „ „ 3.045 fl. — kr. „ 121 fl. 80 kr. deren Capitalsrückzahlung jedoch nach §. 2 des Gesetzes vom 24. December 1867, R. G. Bl. Nr. 3 v. J. 1868 die Länder der ungarischen Krone belastet.	. . . .	. . . .	. .	.									
	Summe .		1,553.857	14	.									
	Zusammen an Cautionen und Depositen .		2,951.569	61	5									
	Gesammtsumme der schwebenden Schuld .		50,951.057	11	5									

Anmerkung: Die vom Jahre 1868 herwärts erlegten Cautionen und Depositen sind aus dem anfänglichen Stande hier ausgeschieden und in den Ausweis II übertragen.

Entschädigungs-Renten.

In Noten.

In österreichischer Währung.

Post-Nummer		Stand der Rentenbeträge mit Ende December 1878		Stand des hiefür veranschlagten 5percentigen Capitals mit Ende December 1878	
		fl.	kr.	fl.	kr.
77	a) Für eingezogene Consumtions-Gefälle an die Stände und an Private in: Oesterreich ob der Enns	196.870	38	3,937.407	60
	Steiermark	202.197	30	4,043.946	. .
	Böhmen	74.025	. .	1,480.500	. .
	Mähren	93.896	25	1,877.925	. .
	Summe .	566.988	93	11,339.778	60
78	b) Für die in Oesterreich unter der Enns bestandene Drittelsteuer	28.394	54	567.890	80
	Urbarsteuer	5.462	24	109.244	80
79	c) Für Ablenkgelder des Grafen v. Ueberacker in Salzburg	1.050	. .	21.000	. .
80	d) „ Cameral-Passiven an Fonde und Kirchen in Westgalizien	268	16	5.363	20
81	e) „ „ „ den Studienfond in Ostgalizien	5.592	30	111.846	. .
82	f) „ „ „ „ „ Oesterreich ob der Enns	4.704	. .	94.080	
	Summe .	45.471	24	909.424	80
	Zusammen .	612.460	17	12,249.203	40

Zahlung an die königl. bayerische Regierung.

In Silber.

83 In Folge des Münchener Tractates vom 14. April 1816 für den Main- und Tauber-Kreis die jährliche Entschädigung von 100.000 fl. Reichswährung oder 87.500 fl. in österreichischer Währung.

Anmerkung: Die mit *) bezeichneten Zinsen und Renten, endlich die Zahlung unterliegen keinem — die Renten mit **) einem 20percentigen — Steuerabzuge nach §. 4 des Gesetzes vom 20. Juni 1868, R.G.Bl. Nr. 66.

Staatsschuld.

bis Ende Juni 1879

Abfall in Folge der Einlösung und baren Rückzahlung fl.	kr.	1/10 kr.	Uebertragung in den Ausweis III fl.	kr.	1/10 kr.	Abschreibung fl.	kr.	1/10 kr.	Zusammen fl.	kr.	1/10 kr.	Bei Vergleichung des Zuwachses mit dem Abfalle ergibt sich eine Vermehrung *Verminderung* fl.	kr.	1/10 kr.	Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879 fl.	kr.	1/10 kr.	Aus nebigem Stande beziffern sich die einjährigen Zinsen in österreichischer Währung auf fl.	kr.	1/10 kr.
															1) **1.890**					
			89.897	50					89.897	50		*89.897*	*50*		2)					
			47,907.700						47,907.700			*47,907.700*								
																		*) 3,636.106		
			47,997.597	50					47,997.597	50		*47,997.597*	*50*					3,636.106		
5.608	12								5.608	12		*5.608*	*12*		**628.489**	**33**	**5**	*) 18.854	68	
															613.604	**85**				
															150.010	**17**				
5.608	12								5.608	12		*5.608*	*12*		**1,392.104**	**35**	**5**	18.854	68	
687	50								687	50		*687*	*50*		**28.997**	**12**	**5**	869	91	5
															242	**32**		9	69	
37.634	64	5							37.634	64	5	*37.634*	*64*	*5*	**473.723**	**42**	**5**	*) 23.686	17	
															524.229	**47**	**5**	15.726	88	5
															119.507	**33**		4.780	29	
															355.000			17.750		
															13.835	**32**				
																		9.708	94	
38.322	14	5							38.322	14	5	*38.322*	*14*	*5*	**1,515.534**	**99**	**5**	72.531	89	
43.930	26	5							43.930	26	5	*43.930*	*26*	*5*	**2,907.639**	**35**		91.386	57	
43.930	26	5	47,997.597	50					48,041.527	76	5	*48,041.527*	*76*	*5*	**2,909.529**	**35**		3,727.492	57	

Veränderungen bis Ende Juni 1879 — Abfall in Folge der Bedeckung mit einheitlichen Obligationen im Rentenbetrage von fl.	kr.	Abschreibung fl.	kr.	Zusammen fl.	kr.	des hiefür veranschlagten Capitals fl.	kr.	*Verminderung* des Capitals fl.	kr.	Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879 der Rentenbeträge fl.	kr.	des hiefür veranschlagten 5percentigen Capitals fl.	kr.	Aus nebigem Stande beziffern sich auf Grund des Gesetzes vom 20. Juni 1868 die einjährigen Renten nach Abzug der Steuer in österr. Währung auf fl.	kr.	1/10 kr.
										196.870	**38**	**3,937.407**	**60**	157.496	30	
										202.197	**30**	**4,043.946**		**) 161.757	84	
										74.025		**1,480.500**		59.220		
										93.896	**25**	**1,877.925**		75.117		
										566.988	**93**	**11,339.778**	**60**	453.591	14	
										28.394	**54**	**567.890**	**80**	28.394	54	
										5.462	**24**	**109.244**	**80**	5.462	24	
										1.050		**21.000**		1.050		
										268	**16**	**5.363**	**20**	*) 268	16	
										5.592	**30**	**111.846**		5.592	30	
										4.704		**94.080**		4.704		
										45.471	**24**	**909.424**	**80**	45.471	24	
										612.460	**17**	**12,249.203**	**40**	499.062	38	

Stand mit Ende December 1878 — der jährlich zu leistenden Zahlung fl.	kr.	des hiefür veranschlagten 5percentigen Capitals fl.	kr.	Veränderungen bis Ende Juni 1879 *Verminderung* fl.	kr.	Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879 — der jährlich zu leistenden Zahlung fl.	kr.	des hiefür veranschlagten 5percentigen Capitals fl.	kr.	Aus nebigem Stande beziffert sich die jährliche Zahlung in österr. Währung auf fl.	kr.
87.500		**1,750.000**				**87.500**		**1,750.000**		*) 87.500	

Z. 1130 ex 1879.
St.-C.-C. d. R.

II.

Ausweis

über den

Stand der Schulden

von den im

Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern

zu

Ende des ersten Semesters (Juni) 1879.

Verfaßt von der Staatsschulden-Control-Commission des Reichsrathes.

Beilage zum amtlichen Theile der Wiener-Zeitung vom 29. November 1879.

Wien, 1879.
Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.

II. Schulden der im Reichsrathe

Post-Nummer		Verzinsungs-Percent	Stand mit Ende December 1878 fl.	kr.	1/10 kr.	Veränderungen bis — Zuwachs — in Folge der Emission fl.	kr.	1/10 kr.	baaren Einzahlung fl.	kr.	1/10 kr.	Zusammen fl.	kr.	1/10 kr.
	In österreichischer Währung.													
	1. Consolidirte Staatsschuld.													
	A) Ohne Capitals-Rückzahlung.													
	In Gold verzinslich.													
1	Rente-Obligationen auf Grund des Gesetzes vom 28. März 1876 R.G.Bl. Nr. 35 *)	4	**215,030.000**			100,000.000						100,000.000		
	B) Gegen Capitals-Rückzahlung.													
	1. In Noten.													
	Zur Zahlung noch nicht fällig.													
	a) Gegen Verlosung.													
2	Donau-Regulirungs-Anlehen per 24,600.000 fl., wozu der Staatsschatz in Folge der Gesetze vom 8 Februar 1869 und 29. März 1870 (R.G.Bl. Nr. 20 und 36) den dritten Theil als Concurrenzbeitrag zu leisten hat, u. zw.: a) auf das Capital	5	**7,620.800**											
	b) auf Gewinnste													
3	Donau-Regulirungs-Anlehen per 6,000.000 fl., wovon auf den laut Gesetzes vom 29. Juli 1877 (R.G.Bl. Nr. 70), vom Staatsschatze zu leistenden gleichen Concurrenzbeitrag nach der bisherigen Emission entfallen	5	**1,166.666**	**66**	**5**	10.266	66	5				10.266	66	5
	b) Ohne Verlosung.													
4	Darlehen der österreichisch-ungarischen Bank auf die Dauer des Bankprivilegiums, auf Grund der Gesetze vom 27. Juni 1878 (R.G.Bl. Nr. 64 und 65), dann der Kundmachung, endlich des Uebereinkommens vom 29. und 28. Juni 1878, (R.G.Bl. Nr. 81 und 82)		**79,748.918**	**78**										
	Summe der in Noten rückzahlbaren Schulden		**88,536.385**	**44**	**5**	10.266	66	5				10.266	66	5
	2. In Silber.													
5	Antheil des Staatsschatzes von 15,000.000 fl. an dem Prioritäts-Anlehen der k. k. priv. Südbahn-Gesellschaft per 50,000.000 fl. zur Herstellung der Eisenbahnlinien Villach-Franzensfeste und St. Peter-Fiume auf Grund der Gesetze vom 20. Mai und 27. Juli 1869 (R.G.Bl. Nr. 85 u. 138)	5	**14,867.158**	**56**										
	Gesammtsumme der consolidirten, theils in Gold, theils in Noten, theils in Silber verzinslichen, theils unverzinslichen Staatsschuld		**318,433.544**		**5**	100,010.266	66	5				100,010.266	66	5
	2. Schwebende Schuld.													
	In Noten.													
	Bei den Ländercassen:													
6	Cautionen	3	**51.285**	**21**	**5**				5.450	29	5	5.450	29	5
		4												
		5	**411.454**	**32**					4.645	64		4.645	64	
7	Depositen	3	**1.871**	**15**	**5**									
		4	**2.911**	**76**					1.350			1.350		
		5	**998.000**											
	Summe		**1,465.522**	**45**					11.445	93	5	11.445	93	5
	An im Umlaufe befindlichen Schatzscheinen:													
8	Auf Grund des Gesetzes vom 13. März 1873, rückzahlbar vom 1. Mai 1878 angefangen		**36.000**											
9	Auf Grund der Finanzgesetzes vom 30. März 1878, Artikel IX, rückzahlbar vom 1. Mai 1881 angefangen	5	**20,600.000**											
10	Auf Grund des Gesetzes vom 11. Juni 1878, rückzahlbar vom 1. Juli 1882 angefangen	5	**10,000,000**											
	Summe		**30,636.000**											
	Gesammtsumme der schwebenden Schuld		**32,101.522**	**45**					11.445	93	5	11.445	93	5

*) Mit Ende Juni 1879 befanden sich nachfolgende Rente-Obligationen im Umlaufe:

		Stücke	Capitalsbetrag fl.
auf Ueberbringer / auf Namen lautend	à 200 fl.	89.461	17,892.200
	à 1.000 „	272.638	272.638.000
	à 10.000 „	2.181	21,810.000
		333	2,689.800
	Summe	364.613	315,030.000

3. Veranschlagter Capitalsbetrag.

In Noten.

Post-Nummer		
11	Für den fixen Dotationsbetrag an das Land Salzburg	
	Im Ganzen	

vertretenen Königreiche und Länder.

Ende Juni 1879

Abfall – in Folge der – Einlösung fl.	kr.	1/10 kr.	baaren Rückzahlung fl.	kr.	1/10 kr.	Abschreibung fl.	kr.	1/10 kr.	Zusammen fl.	kr.	1/10 kr.	Bei Vergleichung des Zuwachses mit dem Abfalle ergibt sich eine **Vermehrung** *Verminderung* fl.	kr.	1/10 kr.	Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879 fl.	kr.	1/10 kr.	Umgerechnet auf ein fünfpercentiges Capital in österr. Währ. fl.	kr.	1/10 kr.	Aus nebigem Stande beziffern sich die einjährigen steuerfreien Zinsen und Renten in österr. Währ. auf fl.	kr.	1/10 kr.
												100,000.000			*)**315,030.000**			252,024.000			12,601.200		
															7,620.800			7,620.800			381,040		
			16.000						16.000			*5.733*	*33*	*5*	**1,160.933**	**33**		1,160.933	33		58,046	66	5
															79,748.918	**78**		79,748.918	78				
			16.000						16.000			*5.733*	*33*	*5*	**88,530.652**	**11**		88,530.652	11		439.086	66	5
															14,867.158	**56**		14,867.158	56		743.357	93	
			16,000						16.000			99,994.266	66	5	**418,427.810**	**67**		355,421.810	67		13,783.644	59	5
			5.957	41					5.957	41		*507*	*11*	*5*	**50.778**	**10**		50.778	10		1.523	34	
			28.851	55					28.851	55		*24.205*	*91*		**387.248**	**41**		387.248	41		19.362	42	
															1.871	**15**	**5**	1.871	15	5	56	13	5
												1.350			**4.261**	**76**		4.261	76		170	47	
															998.000			998.000			49.900		
			34.808	96					34.808	96		*23.363*	*2*	*5*	**1,442.159**	**42**	**5**	1,442.159	42	5	71.012	36	5
36.000									36.000			*36.000*											
															20,600.000			20,600.000			1,030.000		
															10,000.000			10,000.000			500.00		
36,000									39.000			*36.000*			**30,600.000**			30,600.000			1,530.060		
36 000			34.808	96					70.808	96		*59.363*	*2*	*5*	**32,042.159**	**42**	**5**	32,042.159	42	5	1,601.012	36	5

Stand des Dotationsbetrages mit Ende December 1878 fl.	kr.	1/10 kr.	Stand des hiefür veranschlagten fünfpercentigen Capitalsbetrages mit Ende December 1878 fl.	kr.	1/10 kr.	Veränderungen bis Ende **Juni 1879** des Dotationsbetrages fl.	kr.	1/10 kr.	Veränderungen des hiefür veranschlagten Capitalsbetrages fl.	kr.	1/10 kr.	Schließlicher Stand des Dotationsbetrages mit Ende Juni 1879 fl.	kr.	1/10 kr.	Schließlicher Stand des hiefür veranschlagten fünfpercentigen Capitalsbetrages mit Ende Juni 1879 fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
15.000			300,000									**15.000**			**300.000**			15,000		
															387,763.970	**9**	**5**	**15,399.656**	**96**	

Garantirte Grundentlastungs-Schulden von den im Reichsrathe vertretenen

Post-Nummer	Grundentlastungs-Schuld. Mit Obligationen bedeckt. In Conventions-Münze.	Verzinsungs-Percent	Stand mit Ende December 1878	Veränderungen bis Ende: Zuwachs in Folge der Bedeckung liquider Forderungen	Zuwachs in Folge der Verlosung	Zuwachs Zusammen	Ab- in Folge Verlosung abzüglich der bereits eingelösten Obligationen	Ab- in Folge börsemäßigen Einlösung
			fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.
	In Noten.							
	1. Unverlost.							
1	Von Oesterreich unter der Enns	5	23,490.510				312.590	315.290
2	„ Oesterreich ob der Enns	5	12,499.580				233.360	
3	„ Salzburg	5	1,499.670				33.000	5.050
4	„ Steiermark	5	13,369.610				178.000	
5	„ Kärnthen	5	3,754.070				45.950	350
6	„ Krain	5	6,305.750				120.000	
7	„ Tirol	5	3,474.180				101.850	360
8	„ Böhmen	5	16,590.650				625.030	184.790
9	„ Mähren	5	13,640.240				138.220	3.200
10	„ Schlesien	5	789.350				48.000	80
11	„ Görz	5	846.690				20.000	20
12	„ Istrien	5	841.170				16.000	
13	„ Galizien: Verwaltungs-Gebiet Lemberg	5	41,403.260	2.670		2.670	649.000	
14	„ Galizien: „ „ Krakau	5	24,054.396	700		700	373.900	
15	„ Galizien: Großherzogthum Krakau	5	2,147.290				37.000	31.600
16	„ der Bukowina	5	9,809.520	7.050		7.050	60.200	40.700
	Summe		174,515.930	10.420		10.420	2,992.100	581.440
	2. Verlost, jedoch unbehoben und unverzinslich.							
1	Von Oesterreich unter der Enns		57.210		312.590	312.590		
2	„ Oesterreich ob der Enns		39.400		233.360	233.360		
3	„ Salzburg				33.000	33.000		
4	„ Steiermark		53.810		178.000	178.000		
5	„ Kärnthen		5.600		45.950	45.950		
6	„ Krain		29.150		120.000	120.000		
7	„ Tirol		38.030		101.850	101.850		
8	„ Böhmen		47.760		625.030	625.030		
9	„ Mähren		16.780		138.220	138.220		
10	„ Schlesien		10.420		48.000	48.000		
11	„ Görz		50		20.000	20.000		
12	„ Istrien		4.110		16.000	16.000		
13	„ Galizien: Verwaltungs-Gebiet Lemberg		390.930		649.000	649.000		
14	„ Galizien: „ „ Krakau		225.440		373.900	373.900		
15	„ Galizien: Großherzogthum Krakau		34.600		37.000	37.000		
16	„ der Bukowina		39.950		60.200	60.200		
	Summe		993.249		2,992.100	2,992.100		
	Zusammen		175,509.170	10.420	2,992.100	3,002.520	2,992.100	581.440

Landesschuld des Königreiches Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau.

In österreichischer Währung.

In Noten.

1 Auf Grund des für obige Länder unterm 6. Jänner 1866 genehmigten Landesgesetzes zur Hintanhaltung des in einigen Gegenden dort in Folge Mißwachses eingetretenen Nothstandes unter Garantie des Staates aufgenommenen in zu 7% verzinslich gewesenen Partial-Obligationen, welche vom Jahre 1868 angefangen mit je ¼ der Capitalssumme verlost und am 1. Juli 1871 zur gänzlichen Rückzahlung fällig wurden.

Königreichen und Ländern, dann garantirte galizische Landesschuld.

Juni 1879 — Abfall der a) Rückzahlung b) Escomptirung c) Annullirung	Zusammen	Bei Vergleichung des Zuwachses mit dem Abfalle ergibt sich eine **Vermehrung** *Verminderung*	Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879	Umgerechnet auf ein 5percentiges Capital in österreichischer Währung		Hievon waren Grundentlastungs-Obligationen für die unter Post Nr. 47 im Ausweise I enthaltenen und vom Staate zu zahlenden Laudemial-Entschädigungen ausgegeben — in österreichischer Währung: mit Ende December 1878			Verminderung im 1. Semester 1879			mit Ende Juni 1879		
fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
. . . .	627.880	*627.880*	**22,862.630**	24,005.761	50	10,257.678	14	.	*194.973*	. .	.	10,062.705	14	.
. . . .	233.360	*233.360*	**12,266.220**	12,879.531	. .	4,096.894	. .	.	*77.869*	. .	.	4,019.025	. .	.
. . . .	38.050	*38.050*	**1,461.620**	1,534.701	. .	465.964	. .	.	*8.856*	. .	.	457.108	. .	.
. . . .	178.000	*178.000*	**13,191.610**	13,851.190	50	5,555.107	. .	.	*105.585*	. .	.	5,449.522	. .	.
. . . .	46.300	*46.300*	**3,707.770**	3,893.158	50	874.611	. .	.	*16.624*	. .	.	857.987	. .	.
. . . .	120.000	*120.000*	**6,185.750**	6,495.037	50	724.494	5	.	*13.784*	. .		710.710	5	.
b) 1.000	103.210	*103.210*	**3,370.970**	3,539.518	50	411.387	. .	.	*7.819*	. .	.	403.568	. .	.
c) 40	809.860	*809.860*	**15,780.790**	16,569.829	50	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
. . . .	141.420	*141.420*	**13,498.820**	14,173.761	. .	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
. . . .	48.080	*48.080*	**741.270**	778.333	50	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
. . . .	20.020	*20.020*	**826.670**	868.003	50	91.736	. .	.	*1.744*	. .	.	89.992	. .	.
a) 20	16.020	*16.020*	**25.150**	866.407	50	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
. . . .	649.000	*646.330*	**40,756.930**	42,794.776	50	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
. . . .	373.900	*373.200*	**23,681.190**	24,865.249	50	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
. . . .	68.600	*68.600*	**2,078.690**	2,182.624	50	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
. . . .	100.900	*93.850*	**9,715.670**	10,201.453	50	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.	. . . .	. .	.
1.060	3,574.600	*3,564.180*	**170,951.750**	179,499.337	50	22,477.871	19	.	*427.254*	. .	.	22,050.617	19	
a) 330.990	330.990	*18.400*	**38.810**	40.750	50									
226.310	226.310	7.050	**46.450**	48.772	50									
31.630	31.630	1.370	**1.370**	1.438	50									
184.760	184.760	*6.760*	**47.050**	49.402	50									
46.200	46.200	*250*	**5.350**	5.617	50									
101.450	101.450	18.550	**47.700**	50.085	. .									
64.090	64.090	37.760	**75.790**	79.579	50									
574.150	574.150	50.880	**98.640**	103.572	. .									
132.590	132.590	5.630	**22.410**	23.530	50									
39.680	39.680	8.320	**18.740**	19.677	. .									
19.900	19.900	100	**150**	157	50									
16.020	16.020	*20*	**4.090**	4.294	50									
644.270	644.270	4.730	**395.660**	415.443	. .									
319.490	319.490	54.410	**279.850**	293.842	50									
21.250	21.250	15.750	**50.350**	52.867	50									
67.400	67.400	*7.200*	**32.750**	34.387	50									
2,820.180	2,820.180	171.920	**1,165.160**	1,223.418	. .									
2,821.240	6,394.780	*3,392.260*	**172,116.910**	180,722.755	50									

An mit Grundentlastungs-Obligationen nicht bedeckten Laudemialentschädigungs-Capitalien haften zu Ende Juni 1879:

			fl.	kr.	1/10 kr.
in Nieder-Oesterreich . . .	404 fl.	86 kr.			
„ Krain	705 „	95 „			
„ Tirol	18 „	90 „			
zusammen			1.129	71	.
nach deren Hinzurechnung sich die unter Post-Nr. 47 im Ausweise I über die **allgemeine Staatsschuld** nachgewiesene Aerarialschuld mit . . . . ergibt.			22,051.746	90	.

Stand mit Ende December 1878		Veränderungen bis Ende Juni 1879 — Verminderung durch Rückzahlung		Stand mit Ende Juni 1879	
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
100	. . .	*20*	. .	**80**	. .

Hauptübersicht über den auf ein fünfpercentiges Capital in österreichischer

	Ohne Capitals-Rückzahlung								
	verzinslich in							unverzinslich in	
	Noten			Silber (klingender Münze)			Gold	Noten	
	fl.	kr.	$\frac{1}{10}$ kr.	fl.	kr.	$\frac{1}{10}$ kr.	fl.	fl.	kr.
I. Allgemeine Staatsschuld.									
A. Consolidirte Staatsschuld: 1. Aeltere Schuld in Wiener Währung	568.582	21							
A. Consolidirte Staatsschuld: 2. Neuere Schuld in Conventions-Münze (einschließlich der zur Zahlung bereits fälligen, jedoch unbehoben verbliebenen Netto-Gewinnste von verlosten Staatslotto-Anlehens-Capitalien)	1,879.751	70	5	372.340	85	5		37.331	2
A. Consolidirte Staatsschuld: 2. Neuere Schuld in österreichischer Währung (einschließlich der zur Zahlung bereits fälligen, jedoch unbehoben verbliebenen Netto-Gewinnste von verlosten Staatslotto-Anlehens-Capitalien)	1,312,752.034	28	5	994,311.807	50				
Summe	1,315,200.368	20		994,684.148	35	5		37.331	2
*) Capital und zwar: in Noten 1.609,597.887 fl. 35 kr.; in Silber (klingender Münze) 1.042,708.598 „ $33^{5}/_{10}$ kr.									
B. Schwebende Schuld									
C. Veranschlagtes Capital für Entschädigungs-Renten	12,249.203	40							
D. „ „ für die Zahlung an die königlich bayerische Regierung				1,750.000					
Zusammen	1,327,449.571	60		996,434.148	35	5		37.331	2
II. Schulden der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder. In österreichischer Währung.									
A. Consolidirte Schuld							252,024.000		
**) Capital und zwar: in Noten 88,530.652 fl. 11 kr.; in Silber (klingender Münze) 14,867.158 „ 56 „; in Gold 252,024.000 „ — „									
B. Schwebende Schuld									
C. Veranschlagtes Capital für einen Dotationsbetrag	300.000								
Zusammen	300.000						252,024.000		
Im Ganzen I. und II.	1,327,749.571	60		996,434.148	35	5	252,024.000	37.331	2
Garantirte Grundentlastungsschulden der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder.									
Obligationen auf Conventions-Münze lautend									
Garantirtes galizisches Nothstands-Anlehen.									
Rest des Anlehens des Königreiches Galizien und Lodomerien vom Jahre 1866									

**) Hievon ist eine zehnpercentige Steuer an den Staatsschatz zu entrichten.

Währung umgerechneten Schuldenstand zu Ende Juni 1879.

Gegen Capitals-Rückzahlung								Zusammen			Hievon beziffern sich die einjährigen Zinsen und Renten, nach Abrechnung der Steuer, dann die Zahlung in								
verzinslich in					unverzinslich in														
Noten			Silber (klingender Münze)		Noten		Silber (klingender Münze)				Noten			Silber (klingender Münze)			Gold	zusammen		
fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	fl.	kr.	1/10 kr.
21.000	. .	.	......	. .	726.697	44	......	1,316.279	65	.	28.172	60	.	......	. .	.	......	28.172	60	.
39,954.285	. .	.	......	. .	3,384.138	69	2,625	45,630.472	27	.	1,379.008	64	5	15.638	31	.	......	1,394.646	95	5
215,375.799	25	.	48,021.824	98	34,898.267	75	......	2.605,359.733	76	5	64,145.015	40	.	44,402.296	28	5	......	108,547.311	68	5
255,351.084	25	.	48,021.824	98	39,009.103	88	2.625	*) 2.652,306.485	68	5	65,552.196	64	5	44,417,934	59	5	......	109,970.131	24	.
2,130.189	1	.	......	. .	779.340	34	......	2,909.529	35	.	3,727.492	57	.	......	. .	.	......	3,727.492	57	.
......	. .	.	......	. .	......	. .	......	12,249.203	40	.	499.062	38	.	......	. .	.	......	499.062	38	.
......	. .	.	......	. .	......	. .	......	1,750.000	. .	.	......	. .	.	87.500	. .	.	......	87.500	. .	.
257,481.273	26	.	48,021.824	98	39,788.444	22	2,625	2.669,215.218	43	5	69,778.751	59	5	44,505.434	59	5	......	114,284.186	19	.
8,781.733	33	.	14,867.158	56	79,748.918	78	......	**) 355,421.810	67	.	439.086	66	5	743.357	93	.	12,601.200	13,783.644	59	5
32,042.159	42	5	......	. .	......	. .	......	32,042.159	42	5	1,601.012	36	5	......	. .	.	......	1,601.012	36	5
......	. .	.	......	. .	......	. .	......	300.000	. .	.	15.000	. .	.	......	. .	.	......	15.000	. .	.
40,823.892	75	5	14,867.158	56	79,748.918	78	......	387,763.970	9	5	2,055.099	3	.	743.357	93	.	12,601.200	15,399.656	96	.
298,305.166	1	5	62,888.983	54	119,537.363	. .	2.625	3.056,979.188	53	.	71,833.850	62	5	45,248.792	52	5	12,601.200	129,683.843	15	.
179,499.337	50	.	......	. .	1,223.418	. .	......	180,722.755	50	.	***) 8,974.966	87	5	......	. .	.	......	8,974.966	87	5
......	. .	.	......	. .	80	. .	......	80	. .	.	......	. .	.	......	. .	.	......	......	.	.

Vergleichung des auf ein fünfpercentiges Capital in österreicher Währung umgerechneten Standes der allgemeinen mit jenem zu

	Stand der allgemeinen Staatsschuld (Ausweis I)			Schulden der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder (Ausweis II)			Zusammen		
	zu Ende December 1878								
	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.	fl.	kr.	1/10 kr.
A. Consolidirte Staatsschuld.									
1. Ohne Capitals-Rückzahlung.									
Aeltere Schulden.									
Nicht verlosbare auf Wiener Währung lautend und verzinslich	368.582	21	.	. . . .	. .	.	368.582	21	.
Neuere Schulden.									
Auf Conventions-Münze lautend.									
a) in Noten – verzinslich	1,898.608	35	.	. . . .	. .	.	1,898.608	35	.
a) in Noten – derzeit unverzinslich	37.331	2	.	. . . .	. .	.	37.331	2	.
b) in Silber (klingender Münze) verzinslich	398.417	72	.	. . . .	. .	.	398.417	72	.
Summe	2,334.357	9	.	. . . .	. .	.	2,334.357	9	.
Auf österreichische Währung lautend.									
a) in Noten – verzinslich	1.282,318.145	42	5	. . . .	. .	.	1.282,318.145	42	5
b) in Silber (klingender Münze) – verzinslich	993,884.015	. .		. . . .	. .	.	993,884.015	. .	.
c) in Gold – verzinslich	. . . .	. .	.	172,024.000	. .	.	172,024.000	. .	.
Summe	2.276,202.160	42	5	172,024.000	. .	.	2.448,226.160	42	5
Summe der nicht rückzahlbaren consolidirten Schulden	2.279,105.099	72	5	172,024.000	. .	.	2.451,129.099	72	5
2. Gegen Rückzahlung.									
Auf Wiener Währung lautend.									
In Noten – verzinslich	21.000	. .	.	. . . .	. .	.	21.000	. .	.
In Noten – unverzinslich	726.697	44	.	. . . .	. .	.	726.697	44	.
Summe	747.697	44	.	. . . .	. .	.	747.697	44	.
Auf Conventions-Münze lautend.									
In Noten verzinslich	40,502.385	. .	.	. . . .	. .	.	40,502.385	. .	
Unverzinslich: a) in Noten (mit Einrechnung der zur Zahlung geeigneten, jedoch unbehoben verbliebenen Gewinnste von verlosten Staatslotto-Anlehens-Capitalien, eingestellt unter Abzug der Percentualgebühr in österreichischer Währung.)	6,994.302	49	.	. . . .	. .	.	6,994.302	49	.
b) in Silber (klingender Münze)	2.625	. .	.	. . . .	. .	.	2.625	. .	.
Summe	47,499.312	49	.	. . . .	. .	.	47,499.312	49	.
Auf österreichische Währung lautend.									
a) In Noten – verzinslich	218,111.966	25		8,787.466	66	5	226,899.432	91	5
a) In Noten – unverzinslich (mit Einrechnung der zur Zahlung geeigneten, jedoch unbehoben verbliebenen Gewinnste von verlosten Staatslotto-Anlehens-Capitalien unter Abzug der Percentualgebühr)	35,060.077	50	.	79,748.918	78	.	114,808.996	28	.
b) In Silber (klingender Münze) verzinslich	48,286.350	32	.	14,867.158	56	.	63,153.508	88	.
Summe	301,458.394	7	.	103,403.544	. .	5	404,861.938	7	5
Summe der rückzahlbaren consolidirten Schulden nebst Gewinnstrückständen	349,705.404	. .	.	103,403.544	. .	5	453,108.948	. .	5
A. Gesammtsumme der consolidirten Staatsschulden	2.628,810.503	72	5	275,427.544	. .	5	2.904,238.047	73	.
B. Schwebende Schuld.									
In Noten – verzinslich	50,081.819	27	5	32,065.522	45	.	82,147.341	72	5
In Noten – unverzinslich	869.237	84	.	36.000	. .	.	905.237	84	.
B. Gesammtsumme der schwebenden Schuld	50,951.057	11	5	32,101.522	45		83,052.579	56	5
Zusammen A und B	2.679,761.560	84	.	307,529.066	45	5	2.987,290.627	29	5
Veranschlagter Capitalsbetrag.									
In Noten. C. für verschiedene Renten	12,249.203	40	.	300.000	. .	.	12,549.203	40	.
In Silber. D. für die jährliche Zahlung pr. 87.500 fl. an die königl. bayerische Regierung	1,750.000	. .	.	. . . .	. .	.	1,750.000	. .	.
Summe	13,999.203	40	.	300.000	. .	.	14,299.203	40	.
Hauptsumme	2.693,760.764	24	.	307,829.066	45	5	3.001,589.830	69	5
Garantirte Grundentlastungs-Obligationen auf Conventions-Münze lautend	. . . .	. .	.	184,284.628	50	.	184,284.628	50	.
Garantirtes galizisches Nothstands-Anlehen in österreichischer Währung	. . . .	. .	.	100	. .	.	100	. .	.

*) Größtentheils in Folge der Uebertragung von Partial-Hypothekar-Anweisungen pr. 47,997.597 fl. 50 kr. in den Ausweis III über die gemeinsame schwebende Schuld.

Staatsschuld und der Schulden der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder zu Ende December 1878 Ende Juni 1879.

Stand der allgemeinen Staatsschuld (Ausweis I)	Stand der Schulden der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder (Ausweis II)	Zusammen	Aus der Vergleichung ergibt sich eine Vermehrung der allgemeinen Staatsschuld (Ausweis I)	Verminderung der allgemeinen Staatsschuld (Ausweis I)	Vermehrung der Schulden der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder (Ausweis II)	Verminderung der Schulden der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder (Ausweis II)	Vermehrung im Ganzen	Verminderung im Ganzen
zu Ende Juni 1879			zu Ende Juni 1879					
fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.	fl. kr. 1/10 kr.
568,582 21		568,582 21						
1,879,751 70 5		1,879,751 70 5		18,856 64 5				18,856 64 5
37,331 2		37,331 2						
372,340 85 5		372,340 85 5		26,076 86 5				26,076 86 5
2,289,423 58		2,289,423 58		44,933 51				44,933 51
1,312,752,034 28 5		1,312,752,034 28 5	30,433,888 86				30,433,888 86	
994,311,807 50		994,311,807 50	427,792 50				427,792 50	
	252,024,000	252,024,000			80,000,000		80,000,000	
2,307,063,841 78 5	252,024,000	2,559 087,841 78 5	30,861,681 36		80,000,000		110,861,681 36	
2,309,921,847 57 5	252,024,000	2,561,945,847 57 5	30,816,747 85		80,000,000		110,816,747 85	
21,000		21,000						
726,697 44		726,697 44						
747,697 44		747,697 44						
39,954,285		39,954,285		548,100				548,100
3,384,138 69		3,384,138 69		3,610,163 80				3,610,163 80
2,625		2,625						
43,341,048 69		43,341,048 69		4,158,263 80				4,158,263 80
215,375,799 25	8,781,733 33	224 157,532 58		2,736,167		5,733 33 5		2,741,900 33 5
34,898,267 75	79,748,918 78	114,647,186 53		161,809 75				161,809 75
48,021,824 98	14,867,158 56	62,888,983 54		264,525 34				264,525 34
298,295,891 98	103,397,810 67	401,693,702 65		3,162,502 9		5,733 33 5		3,168,235 42 5
342,384,638 11	103,397,810 67	445,782,448 78		7,320,765 89		5,733 33 5		7,326,499 22 5
2.652,806,485 68 5	355,421,810 67	3.007,728,296 35 5	23,495,981 96		79,994,266 66 5		103,490,248 62 5	
2,130,189 1	32,042,159 42 5	34,172,348 43 5		47,951,630 26 5		23,363 2 5		47,974,993 29
779,340 34		779,340 34		89,897 50		36,000		125,897 50
2,909,529 35	32,042,159 42 5	34,951,688 77 5		*)48,041,527 76 5		59,363 2 5		48,100,890 79
2.655,216,015 3 5	387,463,970 9 4	3.042,679,985 13		24,545,545 80 5	79,934,903 64		55,389,357 83 5	
12,249,203 40	300,000	12,549,203 40						
1,750,000		1,750,000						
13,999,203 40	300,000	14,299,203 40						
2.669,215,218 43 5	387,763,970 9 5	3.056,979,188 53		24,545,545 80 5	79,934,903 64		55,389,357 83 5	
	180,722,755 50	180,722,755 50				3,561,873		3,561,873
	80	80				20		20

Wien, den 26. November 1879.

Die Staatsschulden-Control-Commission des Reichsrathes.

Dr. Franz Al. Šrom,
Präsident.

Dr. Victor Fuchs.
Ernst Graf Hoyos-Sprinzenstein.
Sigmund Ritter von Kozłowski.

69 der Beilagen zu den stenographischen Protokollen des Abgeordnetenhauses IX Session.

331

Zahl 1130 ex 1879.
St.-C.-C. d. R.

III.

Ausweis

über den

Stand der gemeinsamen schwebenden Staatsschuld

mit

Ende des ersten Semesters (Juni) 1879.

Verfaßt von der Staatsschulden-Control-Commission des Reichsrathes.

Beilage zum amtlichen Theile der Wiener-Zeitung vom 29. November 1879.

Wien, 1879.

Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.

Gemeinsame schwebende Staats-

Post-Nummer	
	Im Umlaufe befindliche Geldzeichen.
1	Partial-Hypothekar-Anweisungen:
	a) Unverzinslicher Rest aus früheren Emissionen . . . .
	*) Darunter 11.950 fl. auf Conventions-Münze lautend, d. i. in österr. Währung 12.547 fl. 50 kr.
	b) Verzinsliche, sechsmonatliche . . . .
	†) Hieher übertragen aus dem Ausweise I.
	Summe . .
	**) Die hievon entfallenden einjährigen Zinsen erscheinen im Ausweise I über den Stand der allgemeinen Staatsschuld unter Post-Nr. 75 bei der schwebenden Schuld mit Rücksicht auf §. 1 des Gesetzes vom 24. December 1867 (R. G. Bl. Nr. 3 vom Jahre 1868).
2	Staatsnoten . . . .
	***) Hievon à 1 fl. . . . . . . 65,136.932 fl. „ à 5 „ . . . . . . 104,112.840 „ „ à 50 „ . . . . . . 151,762.250 „
	Zusammen . .

schuld in österreichischer Währung.

Verzinsungs-Percent	Stand mit Ende December 1878		Veränderungen bis Ende Juni 1879 — Zuwachs — in Folge der Emission		Abfall — in Folge der Einlösung		Bei Vergleichung des Zuwachses mit dem Abfalle ergibt sich eine Vermehrung *Verminderung*		Schließlicher Stand mit Ende Juni 1879	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
. .	**89.897**	**50**	. . . .	. .	4.800	. .	*4.800*	. .	*) **85.097**	**50**
4	**47,907.700**	. .	42,994.950	. .	. . . .	. .	42,994.950	. .	**90,902.650**	.
. .	†) **47,997.597**	**50**	42,994.950	. .	4.800	. .	42 90.150	. .	**) **90,987.747**	**50**
. .	**364,002.389**	. .	78,753.500	. .	121,743.867	. .	*42,990.367*	. .	**) **321,012.022**	. .
. .	**411,999.986**	**50**	121,748.450	. .	121,748.667	. .	*217*	.	**411,999.769**	**50**

Wien, den 26. November 1879.

Die Staatsschulden-Control-Commission des Reichsrathes.

Dr. Franz Al. Šrom,
Präsident.

Dr. Victor Fuchs.
Ernst Graf Hoyos-Sprinzenstein.
Sigmund Ritter von Kozłowski.

Stenographisches Protokoll.

Haus der Abgeordneten. IX. Session. 7. Sitzung,

am 28. October 1879.

Inhalt:

Abwesenheitsanzeigen und Urlaubsertheilungen.

Constituirungsanzeigen.

Mittheilung des Resultates der Wahlen: in den Ausschuß zur Vorberathung der Regierungsvorlage, betreffend die Rückzahlung der anläßlich der Borkenkäferverheerungen gewährten Vorschüsse, und in den Eisenbahnausschuß.

Zuschrift des Präsidiums des Herrenhauses, betreffend den Beitritt des Letzteren zu dem vom Abgeordnetenhause beschlossenen Gesetzentwurfe, betreffend die Dotation des Allerhöchsten Hofstaates.

Regierungsvorlagen, betreffend:

1. den Gesetzentwurf über Abhilfe wider unredliche Vorgänge bei Creditgeschäften (33 der Beilagen);
2. den Gesetzentwurf wegen Regelung und Besteuerung des Ausschankes und Kleinverschleißes geistiger Getränke (34 der Beilagen).

Anträge:

1. des Abgeordneten Steudel und Genossen, betreffend die Reform des Verzehrungssteuerpatentes für geschlossene Städte (32 der Beilagen);
2. des Abgeordneten Dr. Dworski und Genossen, betreffend die Abänderung des Absatzes II, 9 der Verordnung des Finanzministeriums vom 3. Mai 1850 (R. G. Bl. Nr. 181 — 35 der Beilagen).
3. des Abgeordneten Pöck und Genossen, betreffend die Reform des Hausirpatentes (36 der Beilagen).

Interpellation des Abgeordneten Dr. Nitsche und Genossen, betreffend eine neue Militärstrafproceßordnung.

Petitionen.

Beantwortung der in der 2. Sitzung von dem Abgeordneten Neumayer und Genossen gestellten Interpellation, betreffend die Beseitigung der Grenzsperren gegen den Viehexport und die Ermäßigung der diesfälligen hohen Zölle — durch den Handelsminister.

Erste Lesung der Anträge des Abgeordneten Lienbacher und Genossen, und zwar:

1. des Antrages wegen Wahl eines Ausschusses von 15 Mitgliedern behufs Ausarbeitung und Vorlage einer Novelle zum Strafgesetze, wodurch die Bestimmungen des Strafgesetzes über Betrug und Veruntreuung ergänzt werden (Zuweisung an den zu wählenden Strafgesetzausschuß), und wegen Aufforderung der k. k. Regierung zur Vorlage eines neuen Actiengesetzes (26 der Beilagen — Annahme der diesfälligen Resolution);
2. des Antrages wegen Abänderung der §§. 48 und 49 der Strafproceßordnung vom 23. Mai 1873 (R. G. Bl. Nr. 119 — 27 der Beilagen — Zuweisung an den Strafgesetzausschuß);
3. des Antrages wegen Abänderung der §§. 448, 457 und 460 der Strafproceßordnung vom 23. Mai 1873 (R. G. Bl. Nr. 119 — 28 der Beilagen — Zuweisung an den Strafgesetzausschuß), und
4. des Antrages, betreffend die Erlassung eines Gesetzes zur Regelung der Polizeistrafgerichtsbarkeit und des Polizeistrafverfahrens (29 der Beilagen — Zuweisung an den Strafgesetzausschuß).

Erste und zweite Lesung des Antrages des Abgeordneten Dr. Bareuther und Genossen wegen Gestattung der Oeffentlichkeit für die Verhandlungen des Eisenbahnausschusses (31 der Beilagen — Annahme desselben).

Regierungsvorlagen, betreffend:

1. das Finanzgesetz und den Staatsvoranschlag pro 1880 (37 der Beilagen);
2. den Entwurf eines Gesetzes, durch welches einige gesetzliche Bestimmungen über die Stempel- und unmittelbaren Gebühren abgeändert werden (41 der Beilagen);
3. die Erhöhung des Einfuhrzolles und Einführung einer Verbrauchssteuer von Mineralöl (40 der Beilagen);
4. die Einhebung einer Abgabe von dem Personen- und Reisegepäckstransporte auf Eisenbahnen und Dampfschiffen (39 der Beilagen);
5. die für das Jahr 1880 einzuhebende Ergänzungssteuer (38 der Beilagen);
6. Abänderungen des Gesetzes vom 6. April 1879 (R. G. Bl. Nr. 54) über die Regelung der Grundsteuer (42 der Beilagen).

Wahl eines Ausschusses von 15 Mitgliedern zur Vorberathung des Antrages des Abgeordneten Dr. Promber und Genossen, betreffend die Erlassung einer Dienstpragmatik für Staatsbeamte und Diener.

Wahl eines Ausschusses von 15 Mitgliedern zur Vorberathung des Antrages des Abgeordneten Dr. Fanderlik und Genossen, wegen Aufhebung des Stempels für periodische Druckschriften und Kalender.

(Beginn der Sitzung: 11 Uhr 5 Minuten.)

Vorsitzender: Präsident Graf **Coronini.**

Schriftführer: Dr. **Nitsche, Reschauer,** Dr. **Poklukar,** Dr. Julian **Czerkawski.**

Auf der Ministerbank: Ministerpräsident und Leiter des Ministeriums des Innern Graf **Taaffe,** Minister für Landesvertheidigung Generalmajor Freiherr v. **Horst,** Minister Dr. **Ziemialkowski,** Ackerbauminister Graf **Falkenhayn,** Handelsminister Freiherr v. **Korb-Weidenheim** jun., Minister Dr. **Pražák,** Leiter des Finanzministeriums Sectionschef **Chertek.**

Präsident: Ich erkläre die Sitzung für eröffnet und constatire die Beschlußfähigkeit des hohen Hauses.

Gegen das Protokoll der am 24. October 1879 abgehaltenen Sitzung ist keine Einwendung erhoben worden, dasselbe ist daher als genehmigt anzusehen.

Es haben sich krank gemeldet die Herren Abgeordneten: Dr. Ritter v. Forster, Ritter v. Kallir, Wickhoff, Dr. Brestel; unwohl gemeldet: Seine Excellenz der Herr Minister Dr. v. Stremayr, Abgeordneter Graf Christian Kinsky und Abgeordneter Dormitzer.

Es sind zwei Urlaubsgesuche eingelaufen, um deren Verlesung ich ersuche.

Schriftführer **Reschauer** *(liest):*

„Hohes Präsidium des Abgeordnetenhauses des Reichsrathes!

Der Gefertigte ersucht hiemit, das hohe Haus möge demselben einen 14tägigen Urlaub in dringenden Familienangelegenheiten bewilligen, nachdem sein achttägiger Urlaub heute zu Ende geht und es demselben nicht möglich ist, nach Wien zu kommen.

Schloß Hrádek, 24. October 1879.
Post Nechanitz, Böhmen.

Johann Graf Harrach."

Präsident: Der Herr Abgeordnete Graf Harrach ersucht um einen 14tägigen Urlaub. Ich bitte jene Herren, welche denselben bewilligen wollen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Der Urlaub ist bewilligt.

Schriftführer **Reschauer** *(liest):*

„Hohes Präsidium des Abgeordnetenhauses!

Nach endlicher Lösung der mir durch eine schwierige und heikle Stellung gewordenen Aufgabe wurde es mir erst jetzt ermöglicht, das Mandat eines Abgeordneten zu behalten.

Indem ich für die verehrte Einladung vom 21. l. M., Zahl 233, meinen Dank erstatte, verspreche ich zugleich, in kürzester Frist an den Arbeiten des Abgeordnetenhauses pflichtgemäß theilzunehmen, und bitte einstweilen das hohe Präsidium, mir vom hohen Hause einen Urlaub auf die Dauer von 14 Tagen erwirken zu wollen.

Mit dem Ausdrucke ausgezeichneter Hochachtung
Calavino, 23. October 1879.

Alois Gentilini."

Präsident: Der Herr Abgeordnete Gentilini bittet das hohe Haus um einen vierzehntägigen Urlaub. Ich ersuche jene Herren, welche ihm diesen Urlaub ertheilen wollen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Der Urlaub ist bewilligt.

Der in der Sitzung vom 24. October ergänzte Ausschuß für Abänderung des §. 31 des Grundbuchsgesetzes hat sich constituirt und zum Obmann den Herrn Abgeordneten Alexander Fürsten Croy, zu dessen Stellvertreter den Herrn Abgeordneten Baron Spens, zu Schriftführern, die Herren Abgeordneten Dr. Ritter v. Jaksch und Dr. Johann Vašatý gewählt. Der in derselben Sitzung ergänzte Ausschuß für Versicherungswesen hat sich ebenfalls constituirt und den Herrn Abgeordneten Grafen Wolkenstein zum Obmann, den Herrn Abgeordneten Johann Grafen Harrach zu dessen Stellvertreter und die Herren Abgeordneten Schmidt und Dr. Wolski zu Schriftführern gewählt.

Bei der in der Sitzung am 24. October 1879 vorgenommenen Wahl des Ausschusses für den Gesetzentwurf, betreffend die Rückzahlung der anläßlich der Borkenkäferverheerungen im Böhmerwalde gewährten Vorschüsse, wurden 315 Stimmzettel abgegeben. Die absolute Stimmenmehrheit beträgt somit 158.

Gewählt erscheinen die Herren Abgeordneten:

Graf Consolati	mit 313	Stimmen,
Freiherr v. Taufferer	„ 313	„
Graf Zedtwitz	„ 313	„
Claudi	„ 313	„
Meißler	„ 313	„
Stibitz	„ 313	„
Johann Freiherr v. Giovanelli	„ 313	„
Oberndorfer	„ 313	„

Freiherr v. Pfeill-Scharffenstein . . . . mit 313 Stimmen,
Dr. Jansa . . . . „ 313 „
Freiherr v. Konopka . . . „ 311 „
Dr. Chelmecki . . . . . „ 311 „
Müller (Judič) . . . . „ 166 „
Josef Krzysztofowicz . „ 164 „
Freiherr v. Gudenau . . „ 163 „

Weiters erhielten die Herren Abgeordneten:

Dr. Waldert . . . . 148 Stimmen,
Franz Pfeiffer . . . . . . 145 „
Tausche . . . . 145 „

7 Stimmen entfielen auf andere Abgeordnete.

Dieser Ausschuß hat sich constituirt und zum Obmanne den Herrn Abgeordneten Baron Johann Giovanelli,

zu dessen Stellvertreter den Herrn Abgeordneten Grafen Zedtwitz,

zu Schriftführern die Herren Abgeordneten Dr. Jansa und Stibitz gewählt.

Bei der in der Sitzung am 24. October vorgenommenen Wahl des Eisenbahnausschusses wurden 317 Stimmzettel abgegeben. Die absolute Stimmenmehrheit beträgt daher 159.

Gewählt erscheinen die Herren Abgeordneten:

Teuschl . . . . mit 313 Stimmen,
Dr. Ritter v. Wildauer . . „ 313 „
Dr. August Weeber . . . . „ 313 „
Schwab . . . . „ 313 „
Dr. Herbst . . . . „ 313 „
Dr. Edlbacher . . . . . „ 313 „
Reschauer . . . . „ 313 „
Dr. Peez . . . . „ 313 „
Budig . . . . „ 313 „
Falke . . . . . . „ 313 „
Dr. Monti . . . . . . „ 313 „
Ritter v. Styrzza . . . . „ 313 „
Dr. Graf . . . . „ 313 „
Obresa . . . . . . „ 313 „
Dr. Rieger . . . . . . „ 313 „
Dr. Srom . . . . . . „ 313 „
Graf Deym . . . . . . „ 313 „
Graf Thun . . . . „ 313 „
Neubauer . . . . . . „ 313 „
Fürth . . . . „ 312 „
Dr. Tomaszczuk . . . . „ 312 „
Freiherr v. Kielmannsegg . „ 312 „
Freiherr v. Gödel . . . . „ 312 „
Gustav Groß . . . . . „ 311 „
Ritter v. Jaworski . . . . „ 311 „
Ritter v. Horodyski . . „ 311 „
Ritter v. Hoppen . . . . . „ 311 „
Ritter v. Kozłowski . . . „ 310 „
Fröschel . . . . „ 173 „
Graf Dubsky . . . . . . „ 173 „
Dr. Roth . . . . „ 173 „
Thurnher . . . . mit 169 Stimmen,
Ritter v. Czaykowski . . . „ 168 „
v. Wolański Nikolaus . . „ 167 „
Dr. Tilšer . . . . „ 167 „
Oborski . . . . „ 165 „

Ferner erhielten die Herren Abgeordneten:

Dr. Magg . . . . 144 Stimmen,
Dr. Bareuther . . . . . . 143 „
Ritter v. Streeruwitz . . . . 141 „
Dr. Waibel . . . . 140 „
Neumann . . . . 137 „
Dr. Ruß . . . . 136 „
Herrmann Zach. . . . . . . 136 „
Siegl . . . . 136 „
Ozarkiewicz . . . . 4 „
Kulaczkowski . . . . 3 „
Kowalski . . . . 3 „
Dr. Stöhr . . . . 1 „
Dr. Czerkawski . . . . . . 1 „
Obratschai . . . . 1 „
Dr. Portugall . . . . . . 1 „

Der Eisenbahnausschuß hat sich bereits constituirt und den Herrn Abgeordneten Baron Gödel zum Obmann, Grafen Dubsky zum Obmannstellvertreter und die Herren Abgeordneten Reschauer und Tilšer zu Schriftführern gewählt.

Ich habe früher mitzutheilen vergessen, daß ich dem Herrn Abgeordneten Dr. Sax einen Urlaub von zwei Tagen auf sein Ansuchen ertheilt habe.

Vom Präsidium des Herrenhauses, vom Herrn Justizminister und vom Herrn Handelsminister sind Zuschriften eingelangt, um deren Verlesung ich ersuche.

Schriftführer **Reschauer** *(liest)*:

„Das Herrenhaus hat in seiner Sitzung vom 27. October 1879 den mit der Zuschrift vom 17. October 1879, Z. 200-A. H. mitgetheilten Gesetzentwurf, betreffend die Dotation zur Erhaltung des Hofstaates, ohne Zuweisung an eine Commission unverweilt in Verhandlung genommen und ist den Beschlüssen des Abgeordnetenhauses ohne Aenderung in dritter Lesung beigetreten.

Auf Grund des §. 10, Alinea 3, des Gesetzes über die Geschäftsordnung des Reichsrathes wird das Präsidium des Abgeordnetenhauses hievon mit dem Beifügen, daß die Beschlüsse beider Häuser gleichzeitig an das Ministerium geleitet werden, in Kenntniß gesetzt.

Wien, 27. October 1879.

Trauttmansdorff.

Roschmann, Schriftführer."

Präsident: Diese Zuschrift bitte ich zur Kenntniß zu nehmen.

Schriftführer **Reschauer** *(liest)*:

„Auf Grund Allerhöchster Ermächtigung gebe ich mir die Ehre, den beiliegenden Gesetzentwurf, betreffend Abhilfe wider unredliche Vorgänge bei Creditgeschäften *(33 der Beilagen)* unter Anschluß erläuternder Bemerkungen dem löblichen Präsidium zur gefälligen Veranlassung der verfassungsmäßigen Behandlung dieses Gesetzentwurfes mitzutheilen.

Wien, 27. October 1879.

Stremayr."

Präsident: Dieser Gesetzentwurf sammt Motivenbericht ist bereits in Druck gelegt und heute vertheilt worden. Ich werde die erste Lesung desselben auf die Tagesordnung einer der nächsten Sitzungen stellen.

Schriftführer **Reschauer** *(liest)*:

„Mit Allerhöchster Ermächtigung vom 26. October d. J. beehre ich mich dem löblichen Präsidium den Entwurf eines Gesetzes, wodurch der Ausschank und der Kleinverschleiß von gebrannten geistigen Getränken geregelt und einer Abgabe unterworfen wird *(34 der Beilagen)* als Regierungsvorlage mit dem Ersuchen zu übersenden, diesen Gesetzentwurf der verfassungsmäßigen Behandlung gefälligst zuführen zu wollen.

Wien, 28. October 1879.

Der k. k. Handelsminister:

Korb."

Präsident: Der betreffende Gesetzentwurf wird der geschäftsordnungsmäßigen Behandlung zugeführt werden.

Es sind mir ferner drei Anträge von den Herren Abgeordneten Steudel und Genossen, Dr. Dworski und Genossen und Pöck und Genossen überreicht worden, um deren Verlesung ich ersuche.

Schriftführer **Reschauer** *(liest den Antrag aus 32 der Beilagen)*.

Präsident: Dieser Antrag wurde bereits in Druck gelegt und an die Mitglieder dieses hohen Hauses vertheilt.

Schriftführer **Reschauer** *(liest die Anträge aus 35 und 36 der Beilagen)*.

Präsident: Die beiden zuletzt verlesenen Anträge werden der geschäftsordnungsmäßigen Behandlung zugeführt werden.

Es ist mir eine Interpellation übergeben worden, um deren Verlesung ich bitte.

Schriftführer **Reschauer** *(liest)*:

„Interpellation des Abgeordneten Dr. Nitsche und Genossen an das hohe k. k. Gesammtministerium.

Bereits in der 60. Sitzung der VIII. Session, am 4. Mai 1874 stellte eine zahlreiche Gruppe von Abgeordneten die Anfrage an das hohe k. k. Gesammtministerium wegen zeitgemäßer Reformirung der Strafproceßordnung für das k. k. Heer und die k. k. Landwehr, und der damalige Herr Justizminister sprach in Beantwortung der Interpellation sich dahin aus, daß alle Hoffnung vorhanden sei, daß diese neue Proceßordnung in nicht zu ferner Zeit zu Stande komme.

Nachdem nun seit dieser Anfrage mehr als fünf Jahre verstrichen sind, ohne daß die mit Beifall des hohen Hauses aufgenommene Erklärung des Herrn Justizministers ihre Verwirklichung fand, so erlauben sich die Gefertigten die Anfrage an das hohe k. k. Gesammtministerium:

„„Was steht dem endlichen Zustandekommen einer den dermaligen Verhältnissen entsprechederen Militärstrafproceßordnung im Wege, und ist das hohe k. k. Gesammtministerium gewillt, Schritte zur endlichen Lösung dieser Angelegenheit zu thun?""

Dr. Fr. Nitsche.

Czedik.	Ritter v. Streeruwitz.
Wolfrum.	Wünsche.
Dr. Jaksch.	Scharschmidt.
Ritter.	Dr. Stöhr.
Dr. Granitsch.	Oppenheimer.
Dr. Tomaszczuk.	Zedtwitz.
Wagner.	Franz Pfeiffer.
Dr. Herbst.	Alter.
Dr. Weeber.	Fürth.
Dr. Rabl.	Taufferer.
Claudi.	Rohrmann.

Reschauer."

Präsident: Ich werde diese Interpellation an den Herrn Präsidenten des Ministerrathes leiten.

Vom Herrn Handelsminister sind mittelst Zuschriften vom 10. und 21. October 1879, die von der Ministerialcommission für die Verwaltung der k. k. niederösterreichischen Staatsbahnen, sowie von der Betriebsdirection der k. k. Dalmatiner Staatsbahn erstatteten Berichte über die Verwaltung dieser Bahnen im Jahre 1878, in je 50 Exemplaren dem Präsidium zugekommen.

Ich habe die Verfügung getroffen, daß sowohl der Eisenbahnausschuß, als auch die Reichsrathsbibliothek und das Archiv des hohen Hauses mit Exemplaren betheilt werden. Die erübrigten Exemplare stehen den Herren Abgeordneten zur Verfügung.

Weiter sind eingelangt:

Das dritte und vierte Heft des statistischen Jahrbuches vom Jahre 1876 und das neunte Heft vom Jahre 1877; dann von der Börsedeputation in Triest die von derselben herausgegebene Uebersicht des Handels und der Schifffahrt in österreichischen Seehäfen im Jahre 1878 in je 10 Exemplaren.

Hiemit werden ebenfalls Reichsrathsbibliothek und Archiv betheilt werden.

Bereits am 26. d. M. habe ich versenden lassen: die auf der heutigen Tagesordnung stehenden Anträge des Herrn Abgeordneten Lienbacher und Genossen *(26 bis 29 der Beilagen)*;

den Antrag des Herrn Abgeordneten Dr. Bareuther *(31 der Beilagen)*, und

den Antrag des Herrn Abgeordneten Dr. Heilsberg und Genossen, der bereits angemeldet war *(25 der Beilagen)*; dann

die Regierungsvorlagen, betreffend die Herstellung eines gemeinsamen Zollverbandes mit Bosnien und der Herzegowina, die Aufhebung des Zollausschlusses von Brody und die Einführung der Verzehrungssteuer von der Bier-, Branntwein- und Zuckererzeugung in Dalmatien und in den Zollausschlüssen von Istrien und Brody *(20, 23 und 24 der Beilagen)*.

Heute wurden vertheilt:

Die Regierungsvorlagen, betreffend die Einbeziehung Istriens und Dalmatiens in das allgemeine österreichisch-ungarische Zollgebiet *(21 der Beilagen)*, und

die Einbeziehung der zu den Ländern der ungarischen Krone gehörigen Zollausschlüsse von Martinschizza, Buccari, Portorè, Zengg und Carlopago in das allgemeine österreichisch-ungarische Zollgebiet *(22 der Beilagen)*.

Es ist eine Reihe von Petitionen eingelangt, um deren Verlesung ich bitte.

Schriftführer **Reschauer** *(liest)*:

„Petition der Amtsdiener der k. k. Landesregierung in Czernowitz um Veranlassung der endlichen Verbesserung der materiellen Lage der Bittsteller *(überreicht durch Abgeordneten Dr. v. Zotta)*."

„Petition der Gemeinde Czarny Dónajec, Neumarkter Bezirks in Galizien, um Beschleunigung der Wiederherstellung des Gerichtes im Orte Czarny Dónajec *(überreicht durch Abgeordneten Spławiński)*."

„Petition der römisch-katholischen Landdechante aus Galizien um Anweisung eines jährlichen Kostenersatzes per 300 fl. österr. Währ. *(überreicht durch Abgeordneten Ruczka)*."

„Petition der Stadtgemeinde Zabno, Bezirk Tarnów, Kronland Galizien, um Einrichtung und Eröffnung eines k. k. Bezirksgerichtes in Zabno *(überreicht durch Abgeordneten Spławiński)*."

„Petition des Franz Pietrzycki, Kanzleiadjuncten beim k. k. Kreisgerichte in Tarnów, um Bewilligung der Liquidirung seiner aus Anlaß der Uebersiedlung von Siebenbürgen nach Galizien stattgehabten Reiseauslagen *(überreicht durch Abgeordneten Spławiński)*."

„Petition der Plenarversammlung des Friedländer land- und forstwirthschaftlichen Bezirksvereines für das mährisch-schlesische Gebirge zu Siebenhöfen in Mähren um Einwirkung auf das Wiederaufblühen des verfallenden Gewerbelebens *(überreicht durch Abgeordneten Schmidt)*."

„Petition der Gemeinde Rothwasser, Bezirk Hohenstadt in Mähren, pcto. Aufhebung des Legalisirungszwanges *(überreicht durch Abgeordneten Schmidt)*."

„Petitionen der Gemeinden St. Georgen am Fillmannsbach, mit Handenberg, Gilgenberg, Schwand, Neukirchen und Ranshofen, Geretsberg mit Eggelsberg, Moosdorf, Franking, St. Pantaleon, Haigermoos, Ostermithing, Tarsdorf, Hochburg und Radegung, Lambrechten mit Utzenaich, St. Martin, Senftenbach, Ort an der Andiesen und Reichersberg, St. Laurenz mit Polling, Treubach, Moosbach, St. Veit, Weng, Aspach, Henhart und Roßbach, Tumeltsham mit Mettmach, Mehrnbach, Kirchheim, Lohnsburg, Waldzell und Schildorn, Munderfing mit Jeging, Lengau, Lochen, Palting, Kirchberg, Auerbach, Feldkirchen, Pischelsdorf, Schalchen und St. Johann im Walde, Obernberg mit Katzenberg, Geinberg, Gurten, Weilbach, Mörschwang und St. Georgen, Pram, Wendling, Rottenbach, Aistershaim, Gaspoltshofen, Geboltskirchen, Haag und Geiersberg, Taiskirchen, Hohenzell, Eberschwang, Pattigham, Neuhofen, Aurolzmünster und Andrichsfurth, dann einer Anzahl Einwohner und Hausbesitzer in den Industrialorten Neumarkt, Grieskirchen und Eferding in Oberösterreich, um Abänderung des Wehrgesetzes *(überreicht durch Abgeordneten Doblhamer)*."

„Petition des provisionirten Salinenbergarbeiters Josef Tota um Einrechnung von 28½ Arbeitsjahren in seine Gesammtdienstzeit *(überreicht durch Abgeordneten Spławiński)*."

„Petition der Gemeinde Kobenz, politischen Bezirkes Judenburg in Obersteiermark, um Erlassung eines Gesetzes, das Vieheinfuhrverbot aus Rußland und Rumänien betreffend *(überreicht durch Abgeordneten Bärnfeind)*."

„Petition des liberalen Vereines in Salzburg in Betreff der Revision des Wehrgesetzes *(überreicht durch Abgeordneten Dr. Keil)*."

„Petition der Gemeindevorstehung Reichenau in Oberösterreich um Abänderung des Wehrgesetzes *(überreicht durch Abgeordneten Grafen Brandis).*"

„Petition der Bezirksvertretung zu Weiz in Steiermark um Erlassung eines Gesetzes gegen den Wucher *(überreicht durch Abgeordneten Michael Herman).*"

„Petition der Gemeindevorstehung Weitersfelden in Oberösterreich um Abänderung des Wehrgesetzes *(überreicht durch Abgeordneten Grafen Brandis).*"

„Petition der Handels- und Gewerbekammer in Olmütz um Behandlung der Passivzinsen als Abzugspost bei der Einkommensteuerbemessung *(überreicht durch Abgeordneten Ritter v. Proskowetz).*"

„Petition der Gemeinden Blišic, Bohuslavic, Jestřabic, Leskovec in Mähren, um Errichtung von Hoch- und Mittelschulen für die böhmische Bevölkerung *(überreicht durch Abgeordneten Weber).*"

„Petition der Gemeinden Blišic, Bohuslavic, Jestřabic, Leskovec in Mähren, um Aufhebung des Legalisirungszwanges *(überreicht durch Abgeordneten Weber).*"

„Petition der Gemeinden Blišic, Bohuslavic, Jestřabic, Leskovec in Mähren, um Abänderung der Wahlordnung *(überreicht durch Abgeordneten Weber).*"

„Petition der Gemeinden Blišie, Bohuslavic, Jestřabic und Leskovec in Mähren gegen den Wucher *(überreicht durch Abgeordneten Weber).*"

„Petition der Gemeinden Ober- und Nieder-Adersbach, Merkelsdorf, Liebenau, Wekelsdorf, Mohren, Matha, Skalka, Dreiborn, Jibka, Ober- und Unter-Wernersdorf, Johnsdorf, Hottendorf und Löchau in Böhmen *(überreicht durch Abgeordneten Dr. Roser).*"

„Petition der Gemeinden Tvarožna, Blažovic, Belatic, Horákov, Mokrá in Mähren, um Abhilfe gegen den Zigeunerunfug *(überreicht durch Abgeordneten Grafen Belcredi).*"

„Petition der Gemeinden Tvarožna, Blažovic, Belatic, Horákov, Mokrá in Mähren, um gesetzliche Beschränkung des Wuchers *(überreicht durch Abgeordneten Grafen Belcredi).*"

„Petition der Gemeinden Tvarožna, Blažovic, Belatic, Horákov, Mokrá, um Aufhebung des Legalisirungszwanges *(überreicht durch Abgeordneten Grafen Belcredi).*"

„Petition der Gemeinden Tvarožna, Blažovic, Belatic, Horákov, Mokrá, um Gleichberechtigung in den Schulen *(überreicht durch Abgeordneten Grafen Belcredi).*"

„Petition des Peregrin Fischa, Bürgermeisters der Stadt Bystritz, vormals Iglauer Kreis in Mähren, um Errichtung eines Staatsrealgymnasiums in der Stadt Bystritz *(überreicht durch Abgeordneten Dr. Fanderlik).*"

„Petition der Gemeinde Pilsen in Böhmen wegen Gewährung einer Subvention für das dortige Communalrealgymnasium, eventuell Uebernahme desselben in die Staatsverwaltung *(überreicht durch Abgeordneten Dr. Krofta).*"

„Petition der Gewerbetreibenden von Braunau, Riedau und Schärding in Oberösterreich, betreffend die neue Gewerbeordnung und die Beseitigung vorhandener, das Kleingewerbe schädigender Uebelstände *(überreicht durch Abgeordneten Klinkosch).*"

Präsident: Diese Petitionen werden nach Maßgabe ihres Inhaltes den betreffenden Ausschüssen zugewiesen werden.

Es hat sich Seine Excellenz der Herr Handelsminister zum Worte gemeldet. Ich ertheile ihm dasselbe.

Handelsminister Freiherr v. **Korb-Weidenheim:** Der Herr Abgeordnete Neumayer mit Genossen hat in der Sitzung dieses hohen Hauses am 14. d. M. eine Interpellation an mich gerichtet, an deren Schlusse die Frage gestellt wird, was ich zu thun gedenke, damit die von der Regierung des deutschen Reiches gegen die Vieheinfuhr aus Oesterreich verfügte Grenzsperre beseitigt und die in Deutschland auf die Vieheinfuhr gelegten hohen Zölle ermäßigt werden.

Ich habe die Ehre diese Interpellation mit Folgendem zu beantworten:

Seit dem Bestande des deutscherseits erlassenen Viehein- und Durchfuhrverbotes hat die k. k. Regierung theils aus eigener Initiative, theils durch Klagen aus den österreichischen Alpenländern veranlaßt, bereits wiederholt Vorstellungen bei der Regierung des deutschen Reiches erhoben, um die Aufhebung des beklagten Verbotes zu erwirken. Sowohl diese Vorstellungen als die weiteren Bemühungen der k. k. Regierung, wenigstens die Gestattung der Durchfuhr von frischem Fleische in hermetisch geschlossenen Waggons zu erlangen, blieben jedoch ohne den gewünschten Erfolg, indem der deutsche Bundesrath eine Milderung der bisherigen Bestimmungen für unthunlich erklärte.

Seither ist das Gesetz vom 19. Juli l. J. über die Desinfection bei Viehtransporten auf Eisenbahnen und Schiffen in Wirksamkeit getreten, dessen Bestimmungen sich den bezüglichen deutschen Vorschriften anschließen.

Die Durchführung dieser Bestimmungen, dann die mit dem bereits eingebrachten Gesetzentwurfe über die Abwehr und Tilgung der Rinderpest beabsichtigten Maßregeln, namentlich das in demselben vorgesehene unbedingte Verbot der Ein- und Durch-

fuhr von Rindern aus Rußland und anderen seuchengefährlichen Ländern und die verschärfte Grenzbewachung dürften der deutschen Reichsregierung jene Garantien bieten, welche von ihrem Standpunkte erforderlich erscheinen, um von den gegen unsere Viehausfuhr ergriffenen Maßregeln abzusehen, und es steht sonach zu erwarten, daß in dem Maße, als die Gefahr der Einschleppung und Verbreitung von Viehseuchen für die diesseitigen Länder sich vermindert, auch die Grenzen Deutschlands unserem Viehexport sich wieder öffnen werden.

Was die zweite an mich gestellte Frage, betreffend die Ermäßigung der deutschen Viehzölle, anlangt, kann diese wohl nicht für sich allein, sondern nur im Zusammenhange mit der Frage der Erneuerung unserer Handels- und Verkehrsbeziehungen mit Deutschland betrachtet und behandelt werden, in welcher Richtung Verhandlungen anzubahnen die k. k. Regierung bereits bedacht war.

Die Bestrebungen der k. k. Regierung werden bei diesen Verhandlungen auch darauf gerichtet sein, die Frage der von Deutschland ergriffenen sanitären Maßregeln gegen unseren Viehexport wo möglich einer vertragsmäßigen Regelung zuzuführen.

Ueber die Ziele und voraussichtlichen Ergebnisse dieser Verhandlungen lassen sich jedoch im gegenwärtigen Momente nähere Andeutungen selbstverständlich nicht geben.

Anknüpfend an die von dem Herrn Interpellanten citirten Worte der Allerhöchsten Thronrede kann ich nur die Versicherung geben, daß die k. k. Regierung den ernsten Willen hat, die Interessen der inländischen Production nach jeder Richtung kräftigst zu wahren und zu fördern, und daß sie sich vor Allem von dieser Rücksicht bei ihrem Vorgehen leiten lassen wird.

Auch bin ich in der Lage, auf die der Einleitung neuer Vertragsverhandlungen im Monate September vorausgegangenen Besprechungen hinzuweisen, welche — wenn auch begreiflicherweise nur ganz allgemeiner Natur — doch der Ueberzeugung Raum gewähren, daß die beiden Regierungen der betheiligten Reiche sich in dem Wunsche begegnen, jenes freundnachbarliche Verhältniß, welches in politischer Beziehung besteht, auch auf das handelspolitische Gebiet durch ein für beide Theile befriedigendes Abkommen zu übertragen und in die wechselseitigen Verkehrsbeziehungen dauernd die wünschenswerthe Ordnung und Sicherheit zu bringen.

Insoferne übrigens von den Herren Interpellanten auf die durch die deutsche Grenzsperre und die hohen Viehzölle benachtheiligten Erwerbsverhältnisse der Bewohner der österreichischen Alpenländer hingewiesen wird, möchte ich zum Schlusse noch darauf aufmerksam machen, daß sich in Folge der in dem bereits erwähnten Gesetzentwurfe über die Abwehr und Tilgung der Rinderpest vorgesehenen Ausschließung des Steppenviehes von der Einfuhr nach Oesterreich für die heimische Viehzucht im Inlande selbst ein erweitertes Absatzgebiet erschließen wird, und daß sich auch die Viehausfuhr aus Oesterreich im Falle des Ausbaues der Arlbergbahn, worüber eine Vorlage vorbereitet wird, von den ihr in Deutschland bereiteten Erschwernissen minder abhängig gestalten würde. *(Bravo! rechts.)*

Präsident: Wir gehen nun zur Tagesordnung über.

Erster Gegenstand derselben ist die erste Lesung des Antrages des Abgeordneten Lienbacher und Genossen, wegen Wahl eines Ausschusses von 15 Mitgliedern behufs Ausarbeitung und Vorlage einer Novelle zum Strafgesetze, wodurch die Bestimmungen des Strafgesetzes über Betrug und Veruntreuung ergänzt werden, und wegen Aufforderung der k. k. Regierung zur Vorlage eines neuen Actiengesetzes *(26 der Beilagen)*.

Ich ertheile dem Herrn Antragsteller zur Begründung seines Antrages das Wort.

Abgeordneter **Lienbacher:** Hohes Haus! Indem ich zur Begründung meiner Anträge schreite, glaube ich denjenigen, welcher das materielle Recht betrifft, voraussenden zu sollen, es ist das der Antrag, welcher eine Regelung der Strafrechtsbestimmungen in Bezug auf die Untreue oder auf den Mißbrauch des Vertrauens betrifft. Es ist zwar in der Thronrede schon in Aussicht gestellt worden, daß die Regierung ein neues Strafgesetz dem hohen Hause neuerdings vorlegen werde. Zweifellos wird in diesem neuen Strafgesetze auch eine Bestimmung enthalten sein, welche jenes Delict normirt, das ich eben jetzt erwähnt habe. Jedesfalls muß daher das hohe Haus einen Strafgesetzausschuß wählen, welcher die Vorlage eines neuen Strafgesetzes vielleicht schon in kurzer Zeit zu prüfen haben wird.

Es könnte auffällig erscheinen, daß ich in diesem Augenblicke, wo wir eben die Vorlage eines neuen Strafgesetzes erwarten, noch eine Novelle beantrage und dieselbe vorausgesandt wünsche.

Nun, meine Herren, ein neues Strafgesetz wird, wenn der Ausschuß noch so fleißig daran arbeitet und das Haus noch so bereitwillig darauf eingeht, wenigstens vier bis fünf Jahre brauchen, bis es endlich in Gesetzeskraft tritt. Ich glaube, es wird mir kaum widersprochen werden, denn es muß dieses Strafgesetz nicht bloß die Berathungen des hohen Abgeordnetenhauses, sondern auch die des Herrenhauses durchmachen.

Die Frage ist nun die: Kann man so lange warten, um jene Novelle zu erlassen, deren ich soeben erwähnt habe, das ist eine Strafsanction für den Miß-

brauch des Vertrauens oder die Untreue in jenem Umfange, wie ich bereits angedeutet habe? Ich glaube wir können nicht darauf warten, und es ist unbedingt nothwendig, voraus dieses Delict des Vertrauensmißbrauches und der Untreue zu definiren und eine Strafsanction festzusetzen.

Ich will nicht weiter auf die Erscheinungen eingehen, welche das Bedürfniß nach einer solchen Definirung des Delictes recht empfindlich gemacht haben. Ich erinnere nur einfach daran, daß der allgemeine Ruf ergangen ist, das Strafgesetz anzuwenden auf jene traurigen, düsteren Erscheinungen, besonders im Actienwesen, und als nach und nach mehr und mehr bekannt wurde, daß das Strafgesetz mit seinen gegenwärtigen Bestimmungen nicht ausreiche, um den außerordentlichen Mißbrauch des Vertrauens zu strafen, da war Ein Ruf, daß dieses Strafgesetz rasch ergänzt werden müsse. Ich erinnere daran, meine Herren, daß von maßgebender Seite das Bedürfniß einer solchen Regelung ausgesprochen worden ist, und zwar geschah es bereits in der früheren Session durch den Mund Seiner Excellenz des damaligen Herrn Justizministers, der auf unser Drängen, rasch durch seine Organe dort einzugreifen, wo man allgemein glaubte, daß Betrug und Veruntreuung in großem Maßstabe geübt werde, in seiner abwehrenden Rede — ich erlaube mir ein paar Zeilen jener Rede vom 18. December 1876 aus Seite 7685 des stenographischen Berichtes zu verlesen — Folgendes sagte *(liest)*:

„Den Behörden zumuthen, diesen raffinirten Fällen mit dem Betrugsgesetze vom Jahre 1803 und nur mit diesem an den Leib zu gehen, das heißt denselben eine sehr schwer lösbare Aufgabe zumuthen, und manche verwickelte und scheinbar gekünstelte Anklage würde nicht vorkommen, wenn das Gesetz in dieser Beziehung ein anderes wäre."

„Allein, daß, wenn diese Lücke nicht vorhanden gewesen wäre, manche schwere Unredlichkeit nicht begangen, manches Begangene hätte gesühnt werden können, daran ist kein Zweifel."

So sprach der österreichische Justizminister. Nun, meine Herren, wenn die Sache so liegt, dann ist die Nothwendigkeit einer Ergänzung unseres Strafgesetzes von vorneherein dargethan. Der Justizminister ist nicht bei dieser Aeußerung stehen geblieben, sondern er hat ein neues Strafgesetz eingebracht und in demselben jenes Delict, welches ich früher erwähnt habe, schon definirt im Strafgesetze §. 291, nach dem Ausschußantrage §. 282. Ich erlaube mir diesen Paragraph nach dem Ausschußantrage vorzulesen *(liest)*:

„Wegen Untreue wird mit Gefängniß oder an Geld bis zu 2000 fl. bestraft, wer fremde Vermögensrechte, welche seiner Obsorge anvertraut sind, absichtlich preisgibt, insoferne dies nicht unter Umständen geschieht, vermöge deren er glaubte, dies aus Billigkeit oder anderen berücksichtigenswerthen Gründen redlicherweise thun zu können.

Wird die Untreue um eigenen Vortheiles willen begangen, so kann auf Zuchthaus bis zu fünf Jahren erkannt und hiemit Geldstrafe bis zur doppelten Höhe des erlangten Vortheiles verbunden werden."

Dann folgt die ergänzende Bestimmung in Bezug auf das Klagerecht.

Das neue Strafgesetzbuch ist aber nicht zur Berathung im hohen Hause gelangt, die Session ist vorübergegangen, ein neuer Reichsrath ist gewählt, es muß daher diese Vorlage neu eingebracht werden. Aber aus denselben Motiven, die ich früher angeführt habe, glaube ich, daß das Delict der Untreue möglichst rasch vom hohen Hause, von den gesetzgebenden Factoren definirt werden sollte, um endlich einmal jenem enormen Mißbrauche des Vertrauens, wie es vorzugsweise bei Actiengesellschaften vorkommt, wie er aber auch in anderen Lebensstellungen sich zeigt und ungeahndet bleibt, ahnden zu können. Wenn man ein solches Uebel einmal als vorhanden erkannt hat, wenn man die enorme Tragweite desselben richtig auffaßt und wenn man sieht, wie von allen Seiten, welche für ein reelles, solides Geschäftsleben besorgt sind, das Bedürfniß nach einer solchen strafrechtlichen Bestimmung außerordentlich empfunden wird, dann, meine Herren, hieße es wohl, sich an diesen Unterschleifen, die begangen werden, an diesen grellen Acten der Untreue moralisch mitschuldig machen, wenn man Abhilfe, wo man sie treffen kann, nicht treffen wollte. *(Bravo! rechts.)*

So, meine Herren, bin ich überzeugt, daß Sie gewiß einen Ausschuß wählen werden, welchen Sie ja ohnehin wählen müßten, aber mit dem Auftrage, daß er diese äußerst empfindliche Lücke unseres Strafgesetzes rasch ausfülle.

Ich habe diesem Antrage noch einen zweiten hinzugefügt, und zwar den Antrag auf Erlassung einer Resolution: „Es sei die Regierung aufzufordern, mit thunlicher Beschleunigung ein neues Actiengesetz im Reichsrathe einzubringen." Nicht als ob ich einen ganz besonderen internen, engen Zusammenhang zwischen dem Strafgesetze und Actiengesetze erkennen würde *(Heiterkeit)*, obgleich einiger Zusammenhang, meine Herren, immerhin besteht *(Rufe rechts: Ganz richtig!)*, insoferne nämlich das Actiengesetz eine Reihe von Bestimmungen aufzunehmen hat und bereits aufgenommen hatte, als es in diesem hohen Hause beschlossen wurde, welche präservativ gegen jene Unterschleife und Untreueacte wirken sollten, die wir allgemein beklagen und die nach unseren gewiß berechtigten Wünschen endlich auch durch das Strafgesetz ihre Strafsanction finden sollen. Ich habe jedoch den formellen Antrag auf Zuweisung dieses Resolutionsantrages nicht gestellt, und bin daher heute so frei, dies nachzuholen. Man könnte freilich im Zweifel sein, ob man einen eigenen Ausschuß für

diese Resolution wählen oder den Strafgesetzausschuß mit der Berathung derselben betrauen solle.

Meine Meinung geht dahin, daß wir, wo wir es können, die Wahl von Ausschüssen ersparen sollten, und nachdem der Strafgesetzausschuß ohnehin aus Juristen besteht, und jeder Jurist sich mit dem Actiengesetz wohl vertraut machen muß, so glaube ich, wird er, um die von mir beantragte Resolution zu berathen, vollkommen genügen, und es bedarf keines eigenen Ausschusses. — Aber auch in anderer Beziehung erlaube ich mir meinen formellen Antrag zu modificiren.

Ich habe in dem Antrage, wie er gedruckt vorliegt, die Wahl von 15 Mitgliedern beantragt; es ist mir aber von der anderen *(linken)* Seite dieses hohen Hauses der Wunsch ausgesprochen worden, eine größere Anzahl von Mitgliedern vorzuschlagen, und zwar aus ganz guten Gründen, denen ich gerne Rechnung trage, und so beantrage ich heute, in Uebereinstimmung mit meinen Gesinnungsgenossen, daß ein Ausschuß von 24 Mitgliedern zur Vorberathung und Beschlußfassung gewählt werde.

Wenn der Herr Präsident nichts dagegen hat, so werde ich auch die drei anderen von mir gestellten Anträge begründen.

Präsident: Ich glaube über jeden einzelnen Antrag abstimmen lassen zu sollen. Ich werde dabei zuerst die Unterstützungsfrage stellen. Der Herr Abgeordnete Lienbacher hat seinen ursprünglichen Antrag dahin abgeändert, daß der Strafgesetzausschuß statt aus 15 aus 24 Mitgliedern zu bestehen habe. Ich bitte jene Herren, welche diesen Antrag unterstützen wollen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Er ist genügend unterstützt.

Bezüglich seines zweiten Antrages hat der Herr Antragsteller ebenfalls erst heute hinzugefügt, daß derselbe auch an den eventuell zu wählenden Strafgesetzausschuß zur Vorberathung und Antragstellung zu leiten sei. Ich bitte jene Herren, welche diesen formellen Antrag unterstützen wollen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Derselbe ist unterstützt.

Die beiden Anträge des Herrn Abgeordneten Lienbacher stehen sonach in Debatte. Wünscht Jemand hiezu das Wort?

(Abgeordneter Dr. Tomaszczuk meldet sich.)

Der Herr Abgeordnete Dr. Tomaszczuk hat das Wort.

Abgeordneter Dr. **Tomaszczuk:** Der Herr bgeordnete für Salzburg hat soeben zwei verschiene, von einander ganz unabhängige Anträge beündet, und obwohl er einen gewissen losen Zusamnhang zwischen denselben gefunden zu haben ubt, reichen doch seine Gründe meines Erachtens ht aus, um die Zuweisung jener beiden so ganz heterogenen Anträge an einen und denselben Ausschuß zu rechtfertigen. Ich glaube nicht, daß es sich rechtfertigen würde, am Beginne dieser Session wichtige wirthschaftliche Reformfragen — und in dieses Gebiet schlägt der zweite Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher herein — damit einzuleiten, daß wir mit der Sanirung berechtigter und beklagenswerther Uebelstände in der wirthschaftlichen Gesetzgebung den Strafgesetzausschuß beauftragen. *(Rufe: Sehr richtig!)* Die Regelung des Actienwesens vom einseitigen Standpunkte des Strafrichters aus wäre gewiß in hohem Grade zu beklagen. Wenn der Herr Vorredner darauf hingewiesen hat, daß ja in den Strafgesetzausschuß Juristen zu wählen sind, und von diesen Juristen, welche sich mit dem Strafgesetze beschäftigen, auch die Kenntniß des Handelsrechtes vorausgesetzt werden müsse, so ist dieses Argument wohl von sehr geringer Bedeutung; die Jurisprudenz ist eine so reiche, so viel umfassende Wissenschaft, daß man in einem Zweige derselben ganz Tüchtiges leisten kann, ohne für einen anderen Zweig derselben mehr als ein oberflächliches Verständniß zu besitzen. — Und, meine Herren, wichtige Fachfragen hüte man sich von Dilettanten behandeln zu lassen. *(Rufe: Sehr gut!)*

Ich wünsche daher allerdings, daß dieser zweite Antrag einer eingehenden Prüfung und Berücksichtigung des hohen Hauses sich erfreue. Ich begrüße den Antrag als einen nothwendigen, es ist Pflicht der Gesetzgebung, an die Reform des Actienwesens zu gehen; ich gebe ferner auch zu, daß manche Momente, welche der geehrte Herr Abgeordnete angeführt hat, es nicht empfehlen, für die Berathung einer Resolution einen eigenen Ausschuß einzusetzen. Aber wenn wir schon an einen bestehenden Ausschuß den Antrag zuweisen sollen, würde ich mich zunächst fragen, welcher der bestehenden Ausschüsse Gegenstände in Berathung habe, die mit dem in Rede stehenden Antrage die meiste Verwandtschaft haben. Und da scheint es mir, daß derjenige Ausschuß, welcher in einer der letzten Sitzungen zur Berathung des Antrages des Herrn Abgeordneten Dr. Roser, betreffend das Versicherungswesen, gewählt wurde, dazu berufen ist, auch diesen Antrag zu berathen. *(Bravo!)* Es handelt sich in beiden Anträgen um Zweige des Handelsrechtes, es handelt sich hier wie dort bloß um die Aufforderung der Regierung zur Vorlage eines juridischen Gesetzes, es handelt sich hier wie dort um solche handelsrechtliche Institutionen, welche eine Association des Capitals nothwendig voraussetzen.

Ich glaube, das sind so viele Berührungspunkte, daß es sich vollständig rechtfertigen läßt, wenn ich den Antrag stelle, daß der in Nr. 26 der Beilagen unter Zahl 2 eingebrachte Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher und

Genossen dem Ausschusse, welcher zur Vorberathung des Dr. Roser'schen Antrages über das Versicherungswesen eingesetzt wurde, zur Vorberathung zugewiesen werde.

Präsident: Der Herr Abgeordnete Dr. Tomaszczuk beantragt, daß der zweite Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher dem Ausschusse für das Versicherungswesen zugewiesen werde.

Ich ersuche jene Herren, welche den Antrag unterstützen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Er ist genügend unterstützt. Wünscht noch Jemand das Wort?

(Abgeordneter Lienbacher meldet sich.)

Der Herr Abgeordnete Lienbacher hat das Wort.

Abgeordneter **Lienbacher:** Es hat mich sonderbar angemuthet, aus dem Munde meines geehrten Herren Vorredners zu hören, daß jener Ausschuß, welcher Strafgesetzausschuß genannt wird, ein Ausschuß von Strafrichtern sei. Wenigstens hat er das Wort „Strafrichter" wiederholt im Munde geführt.

Nun, meine Herren, daß dieser Ausschuß kein Ausschuß von Strafrichtern sei, das, glaube ich, ist Jedem wohl bekannt, der die Mitglieder des Ausschusses kennt. Die Zahl der Richter ist sogar sehr in der Minorität. Wenn darauf hingewiesen wird, daß man derlei wichtige Anträge nicht gewissermaßer Dilettanten übergeben dürfe, dann weiß ich wahrhaftig nicht, ob der Herr Vorredner sich selbst für einen Dilettanten hält, oder ob er nur so freundlich ist, die Anderen für Dilettanten zu halten *(Heiterkeit)*, denn auch er ist Mitglied dieses Ausschusses gewesen. *(Rufe: Hört!)*

Nun, meine Herren, es sollte der Antrag an den Versicherungsausschuß gewiesen werden. Ja wirklich, ich glaube, daß das Actiengesetz in der Weise modificirt werden sollte, daß es eine Versicherung für alle Staatsbürger biete *(Bravo! rechts — Heiterkeit)* gegen jene wirklich unnennbaren Vorgänge, die wir leider beklagen müssen. *(Bravo! rechts.)*

Aber ob irgend Jemand vom hohen Hause, der den Antrag des Abgeordneten Dr. Roser, betreffend das Versicherungswesen, die Feuercassecuranz, die Lebensversicherung u. s. w. gehört, daran gedacht hat, daß dieser Ausschuß auch das Actiengesetz zu berathen haben wird, möchte ich recht sehr bezweifeln. Meine Herren! Man kann sehr gut Fachmann sein im Assecuranzwesen und vielleicht gar kein Fachmann im Actienwesen. *(Bravo! rechts.)* Ich hätte vielmehr gedacht, meine Herren, nachdem ja nicht der Antrag gestellt ist, daß dieser Ausschuß das neue Actiengesetz ausarbeiten solle, sondern daß man nur die Regierung auffordern sollte, sie, die Regierung, möge ein Actiengesetz in das hohe Haus einbringen, daß gerade der Herr Vorredner eigentlich hätte froh sein sollen, wenn das Ausschuß, der ja gewiß auch das Actienwesen versteht, mit dieser Resolution möglichst bald vor das hohe Haus kommt.

Denn gerade der Herr Vorredner war Berichterstatter über das Actiengesetz im hohen Hause und hat mit sehr triftigen Gründen die dringende Nothwendigkeit, ein solches Gesetz in das hohe Haus zu bringen und vom hohen Hause beschließen zu lassen, dargelegt. Um so weniger, glaube ich, sollte man sich veranlaßt sehen, irgend etwas zu veranlassen, was eine Verzögerung, wenn auch nur für kurze Zeit, herbeizuführen vermag, und ich glaube, es würde eine Verzögerung sein, wenn man wieder einen separaten Ausschuß wählte, oder wenn der Ausschuß, welcher das Versicherungswesen zu berathen hat, auch in Bezug auf das Actienwesen eine Resolution fassen sollte.

Sonach, meine Herren, glaube ich nicht, daß ein wesentlicher Vortheil damit verbunden wäre, daß man die Vorberathung dieses Antrages in Bezug auf das Actiengesetz dem Versicherungsausschusse zuweisen würde; ich bin auch der Meinung, daß, nachdem der Herr Vorredner die Nothwendigkeit der gründlichen wissenschaftlichen Erforschung dieses Gegenstandes hervorgehoben hat, gerade dem Ausschusse, welcher über das Versicherungswesen zu berathen hat, nicht schon von vorneherein zugemuthet werden kann, daß er auch über das Actienwesen jene volle wissenschaftliche Gründlichkeit habe, die der Herr Vorredner fordert.

Präsident: Wünscht noch Jemand das Wort?

(Abgeordneter Dr. Tomaszczuk meldet sich.)

Der Herr Abgeordnete Dr. Tomaszczuk hat das Wort.

Abgeordneter Dr. **Tomaszczuk:** Ich möchte mich nur ganz entschieden dagegen verwahren, als ob ich bei Begründung meines rein formellen Antrages den Zweck verfolgt hätte, die Berathung des Gegenstandes zu verzögern. Ich glaube, sowohl in der vorigen Session, wie auch mit den wenigen Worten, welche ich vorher gesprochen habe, habe ich klar und deutlich bewiesen, daß es mir Ernst mit dem Streben ist, daß auf dem wichtigen Gebiete der Actiengesetzgebung Ersprießliches geschaffen werde. Also mit bloßen Verdächtigungen *(Rufe links: Sehr wahr!)*, als ob ich oder Diejenigen, welche meinen Antrag unterstützt haben, eine Verzögerung herbeiführe[n] wollten, ist, glaube ich, in der Sache nichts geth[an], namentlich dann nicht, wenn man sich solcher Sche[in]argumente bedient wie der Herr Vorredner. D[er]selbe meint, die Verzögerung würde dadurch her[bei]geführt, wenn der rein formelle Antrag des H[errn] Abgeordneten Lienbacher vom Versicherungs[aus]schusse berathen würde, während diese Verzöge[rung]

nicht eintreten würde, meint der Herr Vorredner, wenn der Strafgesetzausschuß, der heute noch nicht gewählt ist, diesen Antrag in Berathung zöge. Ich glaube, selbst wenn man von diesem nicht maßgebenden Gesichtspunkte der Schnelligkeit ausgeht, so ist doch gewiß eher mein Antrag zu empfehlen, welcher dahin geht, den Gegenstand einem schon bestehenden Ausschusse zuzuweisen, welcher, wenn es gut geht, auch heute bereits in die Vorberathung eintreten kann.

Wenn der Herr Abgeordnete aber ferner meint, Diejenigen, welche in den Ausschuß über den Antrag Roser gewählt wurden, können das Versicherungswesen verstehen, brauchen aber nichts von der Actiengesetzgebung zu verstehen, so wäre es sehr billig, mit einer Retourchaise zu antworten und zu sagen: Auch Diejenigen, welche sich vorzugsweise mit Strafrecht beschäftigen, brauchen nicht immer von der Actiengesetzgebung viel zu verstehen. *(Heiterkeit links. — Rufe: Sehr gut!)* Aber das wäre ein Argument, welches vielleicht im Momente blenden, aber nicht überzeugen kann. Nun vergißt aber der Herr Abgeordnete, daß es sich in dem betreffenden Ausschusse ja nicht um das Versicherungswesen schlechthin, sondern um das Versicherungsrecht, einen Bestandtheil des Handelsrechtes, handelt, so wie eben auch die Actiengesetzgebung nur einen Bestandtheil des Handelsrechtes bildet. Ich kann mir nicht denken, daß ein Jurist, welcher die Frage des Versicherungsrechtes richtig beurtheilt, nicht auch ein richtiges Urtheil über die Actiengesetzgebung haben sollte, da ja bekannt ist, daß mit Ausnahme der wechselseitigen Versicherungsanstalten das ganze Versicherungswesen auf der Grundlage der Capitalsassociation, auf der Grundlage der Actiengesellschaften beruht. Also, meine Herren, wenn Sie nicht einen ominösen, vielleicht nicht ganz zufälligen aber auch gewiß nicht gerechtfertigten Zusammenhang zwischen Strafgesetz und Actiengesetz suchen wollen, dann werden Sie wohl den rein sachlichen Momenten, welche ich anzuführen die Ehre hatte, Rechnung tragen und für meinen Antrag stimmen. *(Beifall links. — Abgeordneter Friedmann meldet sich zum Worte.)*

Präsident: Der Herr Abgeordnete Friedmann hat das Wort.

Abgeordneter **Friedmann:** Da es sich nur um die Fassung einer Resolution handelt, durch welche ins Meritorische der Angelegenheit nicht eingegangen werden soll, und über die Nothwendigkeit der Verfassung eines Actiengesetzes keine Scheidung der Ansichten vorherrscht, sondern lediglich über die Art und Weise, wie das Actiengesetz aufzufassen und zu behandeln sei, so glaube ich, daß man der ganzen Frage, welchem Ausschusse diese Angelegenheit zugewiesen werden soll, dadurch entgehen könnte, wenn man die Dringlichkeit des Antrages des Herrn Abgeordneten Lienbacher beschließen würde.

Präsident: Ich erlaube mir die Anfrage, ob der Herr Abgeordnete einen diesbezüglichen Antrag stellen.

Abgeordneter **Friedmann:** Wenn der Herr Antragsteller nicht selbst geneigt ist, für seinen Antrag die Dringlichkeit zu beantragen, stelle ich den Antrag:

„Die vom Herrn Abgeordneten Lienbacher vorgeschlagene Resolution über die Vorlage eines Actiengesetzes sei nach §. 42, Punkt 2 der Geschäftsordnung, als dringlich zu behandeln."

(Abgeordneter Lienbacher meldet sich zum Worte.)

Präsident: Der Herr Abgeordnete Lienbacher wünscht das Wort. Ich muß jedoch bemerken, daß ich ihm dasselbe im Sinne der Geschäftsordnung, welche besagt, daß ein Redner über einen Gegenstand nur zweimal das Wort erhalten solle, nur dann ertheilen kann, wenn der Herr Abgeordnete über den als Novum zu betrachtenden Antrag des Herrn Abgeordneten Friedmann zu sprechen wünscht.

Abgeordneter **Lienbacher:** Ich wollte nur sagen, daß ich gegen die Behandlung meines Antrages als dringlich keine Einwendung erhebe und einverstanden bin, daß das hohe Haus diese Resolution schon heute beschließt, wodurch jetzt die Ausschußwahl entfallen würde.

Präsident: Der Herr Abgeordnete Friedmann beantragt, daß die im §. 42, Z. 2, bezeichnete Abkürzung des Verfahrens auf den zweiten Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher Anwendung finde.

Wünscht noch Jemand das Wort? *(Niemand meldet sich.)* Es ist nicht der Fall. Ich erkläre somit die Debatte für geschlossen.

Ich werde bei der Abstimmung die beiden Anträge des Herrn Abgeordneten Lienbacher vollständig getrennt vornehmen, werde somit zuerst über den ersten Antrag und sodann bezüglich des zweiten zuerst über den Antrag des Herrn Abgeordneten Friedmann, im Falle seiner Ablehnung über den Antrag des Herrn Abgeordneten Dr. Tomaszczuk und falls auch dieser abgelehnt wird, über den ursprünglichen formellen Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher abstimmen lassen.

Der erste Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher lautet *(liest)*:

„Das hohe Abgeordnetenhaus wolle beschließen:

„„Es sei ein Strafgesetzausschuß von 15 Mitgliedern aus dem ganzen Hause zu wählen, und dieser werde beauftragt, zunächst eine Novelle zum gegenwärtig geltenden all-

gemeinen Strafgesetze auszuarbeiten und dem hohen Hause vorzulegen, wodurch die Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzes über Betrug und Veruntreuung die nothwendige Ergänzung durch Strafnormen für andere Arten der Untreue oder des Vertrauensmißbrauches erhalten.""

Ich ersuche jene Herren, welche sich diesem Antrage anschließen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Er ist angenommen.

Bezüglich des zweiten Antrages, der dahin geht *(liest)*:

„Es sei die Regierung aufzufordern, mit thunlicher Beschleunigung die Vorlage eines neuen Actiengesetzes im Reichsrathe einzubringen" —

hat der Herr Abgeordnete Friedmann den Antrag gestellt, es solle in Anwendung des Punktes 2 des §. 42 der Geschäftsordnung vom hohen Hause beschlossen werden, alsogleich in die Vollberathung einzugehen, obgleich dieser Gegenstand sich nicht auf der heutigen Tagesordnung befindet. Ich erlaube mir nur zu bemerken, daß zur Annahme dieses Antrages die Zustimmung von zwei Dritteln der anwesenden Abgeordneten nothwendig ist. Ich ersuche nun jene Herren, welche nach dem Antrage des Herrn Abgeordneten Friedmann wünschen, daß der zweite Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher gemäß Punkt 2 des §. 42 der Geschäftsordnung allsogleich vom hohen Hause in Vollberathung gezogen werde, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Der Antrag des Herrn Abgeordneten Friedmann ist mit der erforderlichen Zweidrittel-Majorität angenommen und befindet sich sonach der zweite Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher in Verhandlung.

Wünscht Jemand von den Herren über den letzteren zu sprechen? *(Niemand meldet sich.)* Wenn dies nicht der Fall ist, so schließe ich die Debatte über denselben und schreite zur Abstimmung. Ich ersuche jene Herren, welche nach dem Antrage des Herrn Abgeordneten Lienbacher dafür sind, daß das hohe Haus eine Resolution fasse, des Inhaltes *(liest)*:

„Es sei die Regierung aufzufordern, mit thunlicher Beschleunigung die Vorlage eines neuen Actiengesetzes im Reichsrathe einzubringen" —

sich von ihren Sitzen erheben zu wollen. *(Geschieht.)* Dieser Antrag ist ebenfalls mit großer Majorität angenommen.

Dieser Gegenstand ist somit erledigt und wir gelangen nunmehr zur ersten Lesung des Antrages wegen Abänderung der §§. 48 und 49 der Strafproceßordnung vom 23. Mai 1873, Nr. 119 des Reichsgesetzblattes *(27 der Beilagen)*.

Ich ertheile dem Herrn Antragsteller das Wort zur Begründung seines Antrages.

Abgeordneter **Lienbacher:** Der zweite Antrag, welchen ich gestellt habe, bezweckt eine Aenderung der §§. 48 und 49 der Strafproceßordnung aus dem Jahre 1873. Der Kern dieses Antrages besteht darin, daß ich wünsche, es möge das Recht des Beschädigten, sein Recht vor dem Strafrichter selbst zu verfolgen, erweitert werden, und zwar sowohl gegenüber den jetzt bestehenden beschränkenden gesetzlichen Bestimmungen, als auch gegenüber der jetzt herrschenden Praxis.

Meine Herren! Es war lange Zeit der Streit darüber, ob man überhaupt dem Beschädigten im Strafrechte das Recht der Selbstvertretung vor dem Strafrichter einräumen dürfe, nämlich in dem Sinne, daß er nicht bloß eine Entschädigung begehren kann, wie er sie vor dem Civilrichter begehrt, sondern auch, daß er verlangen könne, es sei eine Strafe gegen den Schuldigen zu verhängen.

Seit geraumer Zeit ist auch in Oesterreich die Ueberzeugung zum Durchbruch gekommen, daß man jene Fesseln dem Beschädigten abnehmen müsse, welche der alte Inquisitionsproceß in Oesterreich und auch in anderen Staaten demselben angelegt hat.

Nicht etwa die Strafproceßordnung vom Jahre 1873 hat diesen Gedanken zuerst aufgenommen; ich glaube mich auf eine eigene Druckschrift, die ich vor 22 Jahren erscheinen ließ, berufen zu können, worin ich in Nachahmung zum Theile des englischen Strafprocesses verlangt habe, daß, wenn der öffentliche Ankläger die Strafverfolgung nicht einleiten oder fortsetzen will, es dem durch die strafbare Handlung Beschädigten gestattet sein solle, sein Recht und auch das öffentliche Strafrecht vor dem Strafrichter selbst zu verfolgen.

Die Strafproceßordnung vom Jahre 1873 hat nun diesem Grundsatze einigermaßen Rechnung getragen, allein mit solchen Beschränkungen, die ich eben durch meinen Antrag beseitigt wünschte.

Der „Subsidiarankläger", wie man ihn heißt, der Beschädigte nämlich, kann jetzt die Voruntersuchung nicht umgehen, wenn er auch schon den vollen eklatanten Beweis der Schuld in der Hand hat, er muß doch mit seiner Anklage das Stadium der Voruntersuchung durchschreiten nach Ziffer 1 des §. 49. Nach Ziffer 2 heißt es: „Gegen die Beschlüsse der Rathskammer steht ihm außer der Beschwerde gegen die Einstellung der Voruntersuchung kein Rechtsmittel offen." Nach Ziffer 3 heißt es: „Er (der Beschädigte) ist nicht berechtigt, die Nichtigkeitsbeschwerde gegen Beschlüsse des Gerichtshofes zweiter Instanz oder gegen das in der Hauptverhandlung ergehende Urtheil zu ergreifen; die Berufung gegen das Letztere steht ihm nur insoweit offen, als sie dem Privatbetheiligten überhaupt eingeräumt wird.

(§§. 283, 345 und 465). Er ist nicht berechtigt, auf Wiederaufnahme des Strafverfahrens anzutragen.)"

Diese gesetzlichen Beschränkungen, meine Herren, halte ich für unnöthig, und ich glaube, die Beseitigung derselben gefährdet die Rechtssicherheit des Beschuldigten in keiner Weise, denn sowohl in Bezug auf seine persönliche Freiheit — die Haftverhängung — als auch in Bezug auf seine Versetzung in den Anklagestand, sollen ihm alle Schutzmaßregeln, welche das Gesetz bereits vorgezeichnet hat, verbleiben. Es liegt aber auch ein anderer Umstand vor, der nicht durch das Gesetz selbst nothwendigerweise gegeben ist, der aber durch die Praxis eingeführt wurde und welcher Umstand eine sehr wesentliche, empfindliche Beeinträchtigung des Rechtes des Beschädigten ist, sein Recht vor dem Strafrichter selbst zu vertreten.

Das, meine Herren, ist die endlose Hinausziehung der Vorerhebungen, wobei immer nur vorweg erhoben, aber nicht einmal eine Voruntersuchung eingeleitet wird. Die Sache, meine Herren, verhält sich so: Der Beschädigte als Subsidiarkläger kann und darf nur auftreten mit einer Anklage, wenn der öffentliche Ankläger, genannt Staatsanwalt, nicht verfolgt. Solange der Staatsanwalt etwas thut, solange er verfolgend auftritt, es sei mit mehr oder weniger Eifer, solange kann der Beschädigte nicht eintreten, solange ist seine Subsidiaranklage nicht zulässig.

Nun ist ein Unterschied zu machen zwischen der Vorerhebung und Voruntersuchung. Solange der Staatsanwalt Vorerhebungen pflegt, wenn auch Jahre lang, kann sich der Beschädigte als Ankläger nicht einmengen. Wenn nun endlich die Vorerhebungen eingestellt sind, dann hat der Beschädigte nur das Recht, von der Rathskammer einen Beschluß zu provociren, er darf aber nicht zur zweiten Instanz, zum Oberlandesgerichte gehen, um vom Oberlandesgerichte die Einleitung der Voruntersuchung zu erwirken. Ganz anders ist es, wenn der öffentliche Ankläger die Voruntersuchung hat führen lassen und erst dann von der Verfolgung zurücktritt, dann kann, wenn die Rathskammer den Einstellungsbeschluß faßt, der Beschädigte auch an die zweite Instanz gehen. Meine Herren! Ich frage nicht nach der Tendenz, ich constatire einfach die rechtliche Consequenz, daß mittels solcher Vorerhebungen der Beschädigte die längste Zeit abgehalten wird, selbst als Ankläger aufzutreten, und daß ihm zum Schlusse, wenn es zur Voruntersuchung kommt, auch die zweite Instanz genommen wird, und das, meine Herren, glaube ich, sollten wir vermeiden. Mir ist es überhaupt undenkbar, wenn man den Zweck der Vorerhebungen und Voruntersuchung berücksichtigt, daß man in einem Zeitraum von einigen Wochen nicht dahin kommen könnte, schlüssig zu werden, ob eine Voruntersuchung einzuleiten oder ob die ganze Anzeige zu reponiren sei.

Und doch, meine Herren, haben wir die Erfahrung gemacht, daß Jahr und Tag Vorerhebungen gepflogen worden sind, ohne daß zu einer Voruntersuchung geschritten wurde. *(Rufe: Hört! Hört! rechts.)* Am 3. Februar 1877 hat auf die Interpellation, welche von dieser *(rechten)* Seite betreffs der Brochüre „Lasser, genannt Auersperg" eingebracht wurde, Seine Excellenz der Herr Justizminister geantwortet, daß der Staatsanwalt schon seit langer Zeit sich mit der Materialsammlung beschäftige. *(Rufe rechts: Hört! Hört! — Heiterkeit rechts.)*

Also am 3. Februar 1877 hatte der Staatsanwalt sich schon seit langer Zeit mit Vorerhebungen beschäftigt.

Als nichts bekannt wurde, in welches neue Stadium dieser Gegenstand getreten sei, wurde neuerdings interpellirt und wir haben eine neue Antwort erhalten am 12. Januar 1878, in welcher es hieß, der Staatsanwalt habe schon am 2. November 1877 den Antrag auf Fortsetzung der Vorerhebungen gestellt. *(Heiterkeit rechts.)*

Also, meine Herren, wenigstens 1½ Jahre dauerten die Vorerhebungen, und zum Schlusse ist es doch zu keiner Voruntersuchung gekommen. Ich sage — ich habe doch auch einige Erfahrung in diesen Dingen — es ist geradezu unmöglich anzunehmen, daß im Zeitraume von einigen wenigen Wochen der öffentliche Ankläger mit sich nicht sollte schlüssig werden können, ob Grund zur Voruntersuchung vorhanden ist oder nicht. Was verlangt denn das Gesetz zur Voruntersuchung? Meine Herren! Sehr wenig. Im §. 91 der Strafproceßordnung heißt es: „Die Voruntersuchung hat den Zweck, die gegen eine bestimmte Person erhobene Anschuldigung einer strafbaren Handlung einer vorläufigen Prüfung zu unterwerfen und den Sachverhalt soweit ins Klare zu setzen, als es nöthig ist, um jene Momente festzustellen, welche geeignet sind, entweder die Einstellung des Strafverfahrens herbeizuführen oder die Versetzung in Anklagestand und die Beweisaufnahme in der Hauptverhandlung vorzubereiten.

Zu diesem Entschlusse, meine Herren, müssen Erhebungen, die ein paar Wochen dauern, ganz gewiß genügen. Ich habe schon erwähnt, ich frage nicht nach der Tendenz dieser endlosen Vorerhebungen, die dann zu keinem Ziele führen, ich hebe nur die Consequenzen hervor, die eintreten müssen und die sind erstens die Beschränkung des Beschädigten, sein Recht als Ankläger vor dem Strafrichter selbst geltend zu machen und die Benehmung der zweiten Instanz, denn er kann sich dann nur an die Rathskammer wenden, und wenn Jahr und Tag Vorerhebungen gepflogen werden, vielleicht nicht einmal sehr eingehende, so wird ja offenbar die Möglichkeit, den Thatbestand, sowie der Beschädigte glaubt, daß er erhoben werden sollte, ganz sicher und verläßlich zu

erheben immer geringer. Zeugen können sterben, die Momente, welche den Beweis constatiren sollten, können verschwinden, die Sachlage des Beschädigten wird immer ungünstiger und das, meine Herren, ist der Hauptgrund, weßhalb ich beantrage, daß, wenn der öffentliche Ankläger innerhalb 30 Tagen immer noch nicht schlüssig geworden ist, ob er die Anzeige verwerfen, oder die Voruntersuchung einleiten soll, der Staatsanwalt nicht etwa gebunden werde, weiter die Voruntersuchung zu führen, sondern dem Beschädigten das Recht eingeräumt werden sollte, daß er als Beschädigter vor dem Strafrichter die Anklage erheben könne. Dabei bleibt der Staatsanwalt vollkommen ungebunden, denn schon nach dem gegenwärtigen Gesetze kann er sich an dem Verfahren, das der Beschädigte hat einleiten lassen, wieder betheiligen und die Verfolgung wieder an sich ziehen. Einen Nutzen aus meinem Vorschlage zieht der Beschädigte, indem es ihm leichter wird, sein strafrechtlich zu verfolgendes Recht, das auf Entschädigung und Sühne geht, vor dem Richter mit Sicherheit zu verfolgen.

Ich habe allerdings noch den Antrag beigefügt, daß die Frist von drei Tagen, wie sie gegenwärtig im §. 48 normirt ist, auf acht Tage verlängert werde. Das verhält sich so. Gegenwärtig muß der Beschädigte, wenn ihn der Staatsanwalt verständigt, daß er keinen Anlaß finde, die Strafsache zu verfolgen, innerhalb dreier Tage nach der ihm gewordenen Verständigung bei dem Untersuchungsrichter einschreiten und erklären, daß er, der Beschädigte, die Strafsache verfolgen wolle. Der Postenlauf wird in diese Frist nach §. 6 der Strafproceßordnung nicht eingerechnet. Es kommen daher Fälle vor, und ich selbst habe solche in Händen gehabt, daß, wenn der Beschädigte schon den nächsten Tag nach erhaltener Verständigung dem Gerichte die Erklärung einsendet, daß er die Strafsache verfolge, diese Erklärung dennoch erst nach Ablauf der dreitägigen Frist eintreffen, und er so seines Rechtes — ohne alles Verschulden — verlustig werden kann.

Ich halte diese Erweiterung der Frist auf acht Tage für vollkommen gerechtfertigt und es geschieht auch dem Beschuldigten kein Unrecht, denn auch heute ist der Gerichtshof ungebunden, wenn der Beschuldigte verhaftet sein sollte, denselben ohne Rücksichtnahme auf den Beschädigten aus der Haft zu entlassen.

Ich glaube also, daß diese Aenderung des formellen Strafgesetzes allerdings verdient, Ihrer Aufmerksamkeit empfohlen zu werden. *(Beifall rechts.)*

Präsident: Wünscht noch Jemand das Wort? *(Niemand meldet sich.)* Da dies nicht der Fall ist, so bitte ich das hohe Haus zur Abstimmung zu schreiten.

Der Herr Abgeordnete Lienbacher beantragt, daß erstens der Antrag auf Aenderung zweier Paragraphe der Strafproceßordnung dem Strafgesetzausschusse zugewiesen werde, und daß zweitens dieser Ausschuß beauftragt werde, seinen in Gesetzesform zu fassenden Antrag mit Beschleunigung vorzulegen. Ich glaube bei der Abstimmung diese zwei Anträge trennen zu müssen. Wenn das hohe Haus damit einverstanden ist *(Zustimmung)*, werde ich bitten, in dieser Weise abzustimmen.

Ich ersuche jene Herren, welche die beantragte Aenderung der §§. 48 und 49 der Strafproceßordnung vom 23. Mai 1873 zur Vorberathung dem Strafgesetzausschusse zuweisen wollen, sich zu erheben. *(Geschieht).* Der Antrag ist mit großer Majorität angenommen.

Ferner beantragt der Herr Antragsteller *(liest)*:

„Dieser Ausschuß werde beauftragt, seinen in Gesetzesform zu fassenden Antrag dem hohen Hause mit Beschleunigung vorzulegen."

Ich bitte die Herren, welche diesem Antrage sich anschließen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Er ist ebenfalls angenommen.

Der nächste Gegenstand der Tagesordnung ist die erste Lesung des Antrages wegen Abänderung der §§. 448, 457 und 460 der Strafproceßordnung vom 23. Mai 1873, Nr. 119 des Reichsgesetzblattes *(28 der Beilagen)*.

Ich ertheile dem Herrn Antragsteller das Wort.

Abgeordneter **Lienbacher:** Meine Herren! Ich kann mich in Bezug auf diesen dritten und den folgenden vierten Antrag viel kürzer fassen. Es sind das zwei Anträge, welche in dem hohen Hause bereits eingebracht und von demselben einem Ausschusse zugewiesen worden sind. Insbesondere ist das der Antrag, der die §§. 448, 457 und 460 der Strafproceßordnung betrifft.

Dieser Antrag betrifft die sogenannten staatsanwaltschaftlichen Functionäre, die ich für entbehrlich gehalten habe und heute noch für entbehrlich halte. Ich werde mich auf eine eingehende Darlegung dieser Entbehrlichkeit nicht mehr einlassen, weil dieser Gegenstand ohnehin in der früheren Session ausführlicher behandelt wurde. Ich sage nur, daß ich die Paragraphe in einer Weise zur Aenderung beantrage, welche die volle Rückkehr zur Strafproceßordnung vom Jahre 1850 bedeutet — ich sage die „volle Rückkehr", jedoch mit dem Unterschiede, daß ich noch etwas weiter gehe, indem ich den Gemeindevorsteher, der als öffentlicher Ankläger fungiren würde, nicht verpflichte, daß er bei jeder Verhandlung anwesend sei. Es ist gegen meinem Antrag, als ich ihn in der früheren Session eingebracht habe — und ich glaube zugeben zu können, wenigstens

mit einigem Scheine von Richtigkeit — geltend gemacht worden, daß er eine Aenderung des Staatsgrundgesetzes erfordere und daher das Staatsgrundgesetz geändert werden müsse, bevor dieser oder ein ähnlicher Antrag zum Beschlusse erhoben werden könnte. Ich habe schon damals bemerkt, daß ich glaube, es ist keine Aenderung des Staatsgrundgesetzes erforderlich, wenn mein Antrag angenommen würde, und obgleich ich den Gegengründen volle Gerechtigkeit widerfahren lasse, so glaube ich doch heute sagen zu müssen, meine Ansicht ist dieselbe geblieben, es erfordert das eine Aenderung der Staatsgrundgesetze nicht. Das Staatsgrundgesetz sagt nämlich, daß im Strafprocesse die Oeffentlichkeit und Mündlichkeit gesichert sein muß; es enthält dasselbe aber den Beisatz, daß Ausnahmen hievon durch die Gesetze bezeichnet werden; das sind Gesetze, die mit einfacher Majorität zu beschließen sind. Dann sagt das Staatsgrundgesetz über die richterliche Gewalt in demselben Artikel, daß im Strafverfahren der Anklageproceß gelte.

Nun, meine Herren, bin ich überzeugt, daß das hohe Haus der Staatsgrundgesetze sich vollkommen bewußt war zu jener Zeit, als die Strafproceßordnung vom Jahre 1873 beschlossen wurde. Als dieselbe beschlossen wurde, hat das hohe Haus offenbar die Ansicht vertreten und zum gesetzlichen Ausdrucke gebracht, daß der Anklageproceß im bezirksgerichtlichen Strafverfahren auch schon dann gewahrt sei, wenn ein für die Anklage bestimmtes Organ gar nichts Anderes in der ganzen Verhandlung sagt, als: ich beantrage die Anwendung des Gesetzes.

Nun, meine Herren, kann man denn glauben, daß einer so geringen Anforderung des Staatsgrundgesetzes an den Anklageproceß in Uebertretungsfällen nur dadurch genügt werden könne, daß der Gemeindevorsteher oder überhaupt dasjenige Organ, welches das öffentliche Anklageorgan ist, in eigener Person, mit eigenem Munde es ausspricht: ich beantrage die Anwendung des Gesetzes? Oder sollte es nicht auch genügen, wenn diese Formel, die nie mehr und nie weniger Worte hat, von ihm auf das Actenstück geschrieben und vom Protokollführer bei der Verhandlung vorgelesen wird?

Meine Herren! Ein ganz Anderes ist es, wenn der öffentliche Ankläger dieser im vollem Sinne des Wortes ist, wo er die Beweise vorzuführen, an die Zeugen und Sachverständigen Fragen zu stellen hat, wo er das Gesammtmaterial, welches sich bei einer Verhandlung anhäuft, zu ordnen, zusammenzufassen und in einer Schlußrede dem Gerichtshofe oder Einzelnrichter vorzuführen hat. Alles das thut Derjenige, der sich nach dem Gesetze einfach auf die Formel berufen kann, „ich beantrage die Anwendung des Gesetzes", gar nicht.

Diese Formel sagt nicht: Herr Richter, verurtheilen Sie den Angeklagten; sie sagt nicht: Herr Richter, sprechen Sie ihn frei, Herr Richter, erkennen Sie, daß er so und soviel Entschädigung zu zahlen hat, sondern sie sagt nur: Herr Richter, urtheilen Sie so, wie Sie es nach dem Gesetze und nach Ihrem Gewissen verantworten können.

Ich glaube daher, daß, wenn die Paragraphe, die ich citirt habe, so abgeändert werden, wie ich es vorgeschlagen habe, dem Staatsgrundgesetze, welches eine solche Genügsamkeit gegenüber dem Anklageproceß in Uebertretungsfällen bewiesen hat, in keiner Weise Abbruch geschieht.

Ich habe bei diesem Antrage eine Frist gesetzt. Ich glaube aber dieselbe beseitigen zu sollen, und anstatt zu sagen: „binnen drei Wochen", bitte ich den Herrn Präsidenten, den Antrag so zu nehmen, daß es heiße: „mit thunlichster Beschleunigung."

Ich habe in Bezug auf die staatsanwaltlichen Functionäre — man mag nun bezüglich des Staatsgrundgesetzes dieser oder jener Ansicht sein — eine solche Uebereinstimmung mit sehr wenigen Ausnahmen im ganzen Hause gefunden, daß ich glaube, es werde mit möglichster Beschleunigung vorgegangen und Beschluß gefaßt werden, so daß wir zu einiger Erleichterung des Budgets kommen *(Bravo! rechts)*; denn diese staatsanwaltlichen Functionäre kosten circa 100.000 fl. jährlich, und, wie Fachmänner überzeugt sind, ohne einen entsprechenden Nutzen zu schaffen. Nachdem wir in unserer Zeit in der Nothwendigkeit sind, dort, wo man kann, auch wirklich zu sparen, so müssen wir diese 100.000 fl. auch wirklich und möglichst bald in Ersparung bringen. *(Beifall rechts.)*

Präsident: Der Herr Abgeordnete Lienbacher hat den letzten Theil seines Antrages dahin abgeändert, daß es in demselben nicht mehr zu lauten hat „binnen drei Wochen", sondern „mit thunlichster Beschleunigung."

Ich ersuche jene Herren, welche diesen Theil des Antrages unterstützen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Er ist genügend unterstützt.

Wünscht noch Jemand zu sprechen? *(Niemand meldet sich.)* Da dies nicht der Fall ist, erkläre ich die Debatte für geschlossen und werde zur Abstimmung schreiten.

Ich glaube auch diesmal zwei Abstimmungen vornehmen zu sollen: das erste Mal betreffs Zuweisung des Antrages an den Ausschuß, und das zweite Mal über die Aufforderung an den Ausschuß, mit thunlichster Beschleunigung Bericht zu erstatten. *(Zustimmung.)* Ich ersuche die Herren, welche der Ansicht sind, daß der Antrag des Herrn Abgeordneten Lienbacher auf Abänderung der §§. 448, 457 und 460 der Strafproceßordnung vom 23. Mai 1873 an den Strafgesetzausschuß zur Vorberathung

zu verweisen sei, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Der Antrag ist angenommen.

Ferner beantragt der Herr Abgeordnete Lienbacher *(liest)*:

„Dieser Ausschuß werde beauftragt, seinen in Gesetzesform zu fassenden Antrag mit Bericht dem hohen Hause gemäß §. 42 lit. a) der Geschäftsordnung mit thunlichster Beschleunigung vorzulegen."

Ich ersuche jene Herren, welche diesem Antrage ihre Zustimmung ertheilen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Er ist angenommen.

Wir gelangen nunmehr zum nächsten Gegenstande der Tagesordnung, nämlich zur ersten Lesung des Antrages Lienbacher und Genossen, betreffend die Erlassung eines Gesetzes zur Regelung der Polizeistrafgerichtsbarkeit und des Polizeistrafverfahrens *(29 der Beilagen)*.

Der Herr Antragsteller hat das Wort.

Abgeordneter **Lienbacher:** Hohes Haus! Ich erlaube mir nur mit ein paar Worten auch diesen vierten Antrag zu begründen, indem ich mich lediglich auf die Begründung berufe, welche ich für den gleichen Antrag in der Sitzung vom 31. October 1878 gegeben habe; dieselbe ist enthalten auf Seite 12979 der stenographischen Berichte. Ich habe zwar damals im hohen Hause nicht gleich von vornherein einen Gesetzentwurf selbst eingebracht; allein im Ausschusse beauftragt, einen solchen Entwurf einzubringen, habe ich es gethan. Der Entwurf ist dem Ausschusse mitgetheilt worden, allein nach einigen Tagen schon erfolgte der Schluß der Session und es konnte dieser Entwurf vom Ausschusse nicht in Berathung gezogen werden. Ich habe nun im hohen Hause einen Entwurf eingebracht und bitte, denselben dem Strafgesetzausschusse zuzuweisen. Ich glaube sagen zu können, daß dieser Entwurf eine Ausführung staatsgrundgesetzlicher Bestimmungen selbst ist, daß er eine wesentliche Garantie für die staatsbürgerliche Freiheit in Bezug auf die Polizeistrafgerichtsbarkeit ist, und daß er auch Nutzen schafft für die öffentliche Ordnung. Ich empfehle daher dem hohen Hause die Zuweisung desselben an den Ausschuß.

Präsident: Wünscht Jemand das Wort?

(Abgeordneter Dr. Magg meldet sich.)

Der Herr Abgeordnete Dr. Magg hat das Wort.

Abgeordneter Dr. **Magg:** Der Herr Antragsteller hat sich heute durch mehrere juridische Anträge sicherlich einige Verdienste erworben. Die Annahme, welche dieselben von allen Seiten dieses hohen Hauses gefunden haben, beweist das. Ein specielles Verdienst aber möchte ich dem gegenwärtig in erster Lesung stehenden Antrage zusprechen, und dies allein ist der Grund, weßhalb ich in dieser ersten Lesung mir das Wort erbeten habe.

Es handelt sich darum, daß nicht nur der Begriff der Polizeiübertretungen etwas erweitert, sondern auch die Gerichtsbarkeit für dieselben bestimmt und in dieser Beziehung das Verfahren geregelt wird — ohne Zweifel — für den ganzen Umfang der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder. Manches von dem, was hier in Verhandlung genommen werden soll, ist rein polizeistrafrechtliche Bestimmung und war bisher nicht geregelt. Ein guter Theil davon ist bisher schon durch die Gesetzgebung geregelt, und zwar in allen Kronländern durch die Gemeindeordnungen, in einigen Kronländern, speciell in demjenigen, aus dem ich entsendet bin, in Steiermark, durch mehr oder weniger ausführliche Landesgesetze über die Ausübung der Polizeistrafgewalt durch die Gemeindevorsteher. Diese Gemeindeordnungen werden nun durch die gegenwärtige Vorlage modificirt, diese Landesgesetze werden dadurch zum Theile außer Kraft gesetzt. Das beruht auf einer Auslegung des §. 11, lit. k) des Grundgesetzes über die Reichsvertretung, einer Auslegung, welche ich für vollkommen richtig halte und welche ich durchaus theile, welche auch von dieser *(linken)* Seite des hohen Hauses immer getheilt worden ist. Es geht vielleicht etwas weit, wenn man sie in der kurzen Parömie zusammenfaßt: „Reichsrecht bricht Landrecht". Daß aber diese Auslegung auch von einem hochangesehenen Mitgliede jener *(rechten)* Seite des hohen Hauses für diese einzelne Frage getheilt wird, daß sich sehr angesehene Mitglieder jener Seite des hohen Hauses bereit gefunden haben, diesen Antrag zu unterstützen, betrachte ich als eine erfreuliche Thatsache. Ich bitte nur um die Erlaubniß, davon Act zu nehmen und bei späteren Verhandlungen jene Seite daran erinnern zu dürfen. *(Beifall links.)*

Präsident: Wünscht noch Jemand zu diesem Gegenstande zu sprechen?

(Abgeordneter Lienbacher meldet sich.)

Der Herr Abgeordnete Lienbacher hat das Wort.

Abgeordneter **Lienbacher:** Die Debatte bezieht sich offenbar nur auf den formellen Theil, das ist die Zuweisung dieses Antrages an einen Ausschuß. Meine Herren! Daß es dem Antragsteller, also meiner Persönlichkeit, in diesem Falle nicht in den Sinn kommen kann, die weittragendsten Grundsätze selbst staatsrechtlicher Natur etwa durch einen Ausschuß für das Polizeistrafverfahren modificiren zu wollen, dessen können Sie ganz sicher sein. Wenn daher aus meinem Antrage gefolgert werden sollte, daß der Grundsatz: „Reichsrecht bricht Landrecht", als unbedingt

geltend betrachtet würde, und mein Antrag sei ein Ausfluß dieses sogenannten Grundsatzes, dann, meine Herren, müßte ich entschieden sagen, diesem Grundsatze huldige ich nicht.

Vielmehr, meine Herren, könnte vielleicht der andere Grundsatz daraus hervorgehen, auf Grund des neuen Staatsgrundgesetzes vom Jahre 1873, daß Landrecht Reichsgesetz brechen kann. *(Rufe: Oho! links.)* Ganz gewiß, meine Herren! Es ist leider heute nicht Zeit, diesen Grundsatz des Näheren auszuführen; ich kann daher auch nicht erwarten, daß der Herr Präsident die Geduld hätte, weitere Ausführungen zu gestatten. Aber ich möchte nur von vornherein ablehnen, und behalte mir vor, für jeden einzelnen Fall, für jeden Paragraph des von mir beantragten Gesetzes zu beleuchten, daß ich dem Grundsatze, der hier ausgesprochen wurde, nicht huldige, aber der Ansicht bin, daß die Polizeistrafgesetzgebung an und für sich Reichsrecht ist, ganz unbeschadet der Landesgesetzgebung in Bezug auf das ihr zustehende Gesetzgebungsgebiet. Ich wollte daher nur ablehnen, daß meinem Antrage der Grundsatz zu Grunde liege, welchen der geehrte Herr Vorredner in etwas drastischer Weise vorgeführt hat. *(Bravo! rechts.)*

Präsident: Wünscht noch Jemand zu sprechen? *(Abgeordneter Dr. Magg meldet sich.)*

Der Herr Abgeordnete Dr. Magg hat das Wort.

Abgeordneter Dr. **Magg:** Mit dem, was ich mir früher zu bemerken erlaubte, war selbstverständlich nicht gemeint, über die Absicht des Herrn Antragstellers und der Unterzeichner seines Antrages mich zu äußern. Seine Absicht ist seine Sache, unsere Sache ist, zu beurtheilen die Tragweite dessen, was er beantragt hat. Der verehrte Herr Abgeordnete als Jurist weiß eben sowohl wie ich es weiß, daß das Gesetz ein zweischneidig Schwert ist und gar manchmal anderswohin trifft, als wohin es ursprünglich hätte geschwungen werden wollen. Sein Antrag mag vielleicht zeigen — vielleicht auch nicht — daß auch Anträge ebenso zweischneidig sein können. Wie dem auch sein mag, so darf ich das Eine hoffen, daß der Vater sein Kind, das ich für ein vollkommen lebensfähiges halte, nicht verlassen wird, daß meine, nicht wider, sondern zum Frommen des Antrages gesprochenen Worte, ihm nicht Abneigung gegen dasselbe einflößen. Wenn aus den Berathungen des Ausschusses eine gute Regelung der Polizeistrafgerichtsbarkeit hervorgehen wird, so wird es ihr nicht entgegenstehen, daß bei dieser Frage eine mehr oder wenige centralistische Richtung von jener *(rechten)* Seite des hohen Hauses eingehalten worden ist. *(Bravo! links.)*

Präsident: Wünscht noch Jemand zu diesem Gegenstande zu sprechen? *(Niemand meldet sich.)* Es ist nicht der Fall, ich erkläre demnach die Debatte für geschlossen.

Der Herr Abgeordneter Lienbacher und Genossen, welche einen Gesetzentwurf vorlegen, stellen den Antrag *(liest):*

„Das hohe Abgeordnetenhaus wolle beschließen:

„„Es werde dieser Entwurf eines Gesetzes, betreffend die Regelung der Polizeistrafgerichtsbarkeit und des Polizeistrafverfahrens, dem aus dem ganzen Hause gewählten Strafgesetzausschusse zur Vorberathung und Antragstellung zugewiesen.““

Ich ersuche jene Herren, welche diesem Antrage zustimmen wollen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Derselbe ist angenommen.

Nächster Gegenstand der Tagesordnung ist die erste Lesung des Antrages des Abgeordneten Dr. Bareuther und Genossen wegen Gestattung der Oeffentlichkeit für die Verhandlungen des Eisenbahnausschusses *(31 der Beilagen).*

Ich ertheile dem Herrn Abgeordneten Dr. Bareuther zur Begründung seines Antrages das Wort.

Abgeordneter Dr. **Bareuther:** Die Gründe, welche mich bewogen haben, den auf der Tagesordnung stehenden Antrag einzubringen, sind so plan und naheliegend, daß sie wohl keiner langen Ausführung bedürfen. Allerdings hat das hohe Haus in seiner letzten Sitzung einen ähnlichen, den Wehrgesetzausschuß betreffenden Antrag, abgelehnt, aber wahrscheinlich aus vorwiegend politischen Gründen. In der heutigen Frage, bei der ich allen Mitgliedern des Hauses das Recht gewahrt haben will, den Verhandlungen des Eisenbahnausschusses beizuwohnen, hat wohl diese hochgradige Aengstlichkeit, etwas zu verrathen, was doch nicht verheimlicht werden kann, noch weniger Berechtigung.

Es sind vorwiegend wirthschaftliche Fragen von größtem und allgemeinstem Interesse, die der Eisenbahnausschuß zu lösen hat, und ebenso wie der Budgetausschuß schon durch die Geschäftsordnung als öffentlich erklärt wird, ebenso ist es gerechtfertigt, daß auch die Verhandlungen des Eisenbahnausschusses allen Mitgliedern zugänglich gemacht werden. So wurde es auch in der letzten Session damit gehalten.

Allerdings hat sich seitdem das Blättchen in diesem hohen Hause, und zwar erfreulicher Weise nur in diesem hohen Hause gewendet; indeß deßhalb können sich doch nicht auch Motive, die in der Natur der Sache liegen, gewendet haben. Es liegt aber in der Natur der Sache, daß fast ein jeder Abgeordneter, es sei denn, daß er aus einem von Eisenbahnen umflutheten Bezirke wäre, ein specifisches Interesse für irgend eine Welt- oder Secundärbahn hat. Wo kann er aber besser erfahren, wie seine

Angelegenheit steht, wo kann er sich besser informiren, als eben im Eisenbahnausschusse?

Wenn zum Beispiel der Abgeordnete des Landgemeindenbezirkes Kremsier wissen will, ob eine Bahn von Kremsier nach Hullein geführt wird, oder wenn ein Abgeordneter aus Vorarlberg genau unterrichtet sein will, ob und warum nicht der Arlberg durchbohrt wird, so ist es selbstverständlich das Beste und Einfachste, wenn er sich in den Eisenbahnausschuß verfügt und dessen Verhandlungen anhört.

Es wird nun allerdings eingewendet, daß durch die Oeffentlichkeit eines solchen Ausschusses viel zu viel in die Oeffentlichkeit, das heißt in die Zeitungen gelangt.

Meine Herren! Ich bin nicht der Ansicht, daß das, was in den Zeitungen steht, immer von den Zuhörern kommen muß; im Gegentheile, soweit meine Erfahrungen reichen, bin ich inne geworden, daß nicht die Hörenden, sondern die Sprechenden das meiste Interesse haben, sich in den Zeitungen zu lesen. *(Heiterkeit. — Rufe: Sehr richtig!)* Wenn aber der Ausschuß gewisse Fragen geheim halten will, so hat er die Handhabe dazu in der Geschäftsordnung, indem er beschließt, daß Nichtmitglieder keinen Zutritt haben. Wenn in solchen Fällen doch etwas in die Zeitungen gelangt — eine Gewissenslosigkeit, die nicht genug zu tadeln ist — so kann dies ja wiederum nicht den Nichtmitgliedern angerechnet werden, weil sie gar nicht Zuhörer waren. Ich glaube, die Eisenbahnfragen sollen in jeder Weise öffentlich, publicistisch erörtert und ventilirt werden. Es spricht daher für die Oeffentlichkeit des Eisenbahnausschusses nicht bloß die bisherige Uebung des Hauses, es spricht dafür die Billigkeit für jene Abgeordneten, die nicht in dem betreffenden Ausschusse sind, und doch ein reges Interesse dafür haben; es spricht dafür die Wichtigkeit der Berathungsgegenstände, und ich erlaube mir daher die Bitte, das hohe Haus möge meinen Antrag annehmen.

In formaler Beziehung stelle ich den Antrag, daß mein Antrag als dringlich betrachtet und auf Grund des §. 42 der Geschäftsordnung sofort in Behandlung genommen werde.

Präsident: Der Herr Abgeordnete Dr. Bareuther beantragt, daß sein Antrag sogleich in Vollberathung gezogen werde; ich ersuche die Herren, welche den Antrag auf sofortige Vollberathung unterstützen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Er ist genügend unterstützt.

Wünscht noch Jemand das Wort zu dem Antrage? *(Abgeordneter Lenz meldet sich.)*

Der Herr Abgeordnete Lenz hat das Wort.

Abgeordneter **Lenz:** Ich habe mir das Wort erbeten, um auch einige Worte im Interesse des Antrages Bareuther zu sprechen. Ich werde mich demnach für die Oeffentlichkeit des Eisenbahnausschusses erklären, und zwar aus folgenden Gründen. Der Herr Abgeordnete Dr. Kronawetter hat schon in der letzten Sitzung, wenn auch in etwas drastischer Weise, dargethan, daß jene Bestimmung in unserer Geschäftsordnung, nach welcher die Ausschüsse im Allgemeinen als geheim betrachtet werden, einer Anschauung entspricht, welche der moderne Parlamentarismus nicht mehr anerkennen kann. Und in der That, meine Herren, in jenen Ländern, wo der Parlamentarismus etwas weiter vorgeschritten ist wie bei uns, z. B. in Frankreich und England, da kennt man solche Bestimmungen der Geschäftsordnung nicht.

Ja, meine Herren, noch mehr! In England, welches doch die Wiege und Schule des Parlamentarismus ist, da faßt man die Oeffentlichkeit der Ausschüsse nicht etwa nur so weit auf, daß es einem jeden Abgeordneten freisteht, hineinzugehen; nein! Dort sind die Ausschüsse, die Sectionen des Parlamentes principiell öffentlich, und zwar so weit öffentlich, daß Sie in einem jeden Locale, in welchem eine Sectionssitzung stattfindet, einen abgetrennten Raum sehen können, welcher für Reporter bestimmt ist, und ebenso einen reservirten Raum für das Publicum. Ich selbst hatte persönlich mehrmals Gelegenheit, solchen Ausschußsitzungen und Sectionsversammlungen beizuwohnen und zufällig auch einer, bei welcher man eine Eisenbahnangelegenheit behandelte.

Aber wenn ich die principielle Frage bei Seite lasse und in concreto spreche, mit welchen Gegenständen, meine Herren, wird sich unser Eisenbahnausschuß vorzugsweise zu beschäftigen haben? Vorderhand nur mit zwei Hauptgegenständen. Der eine ist der Antrag des Herrn Abgeordneten Reschauer, welcher bekanntlich die Secundärbahnen betrifft. Nun, die Frage der Secundärbahnen ist gewiß keine neue. Schon seit mehreren Decennien beschäftigt man sich damit und doch ist dies eine Frage, welche durchaus nicht ausgegoren ist, ja alle Fachmänner sind darin einig, daß man eine Lösung der Secundärbahnfrage noch nicht kennt, und darum finden Sie auch in gar keinem Lande ein nur einigermaßen bedeutendes Netz von Secundärbahnen.

Ich muß demnach annehmen, daß bei einer so ungeklärten Frage jedes Mitglied des hohen Hauses das Bedürfniß haben muß, gleich mir in bescheidener Wirksamkeit im Ausschusse belehrt zu werden, wenigstens als Zuhörer.

Der zweite Gegenstand, welcher dem Eisenbahnausschusse zugewiesen ist, der in erster Linie von enormer Wichtigkeit ist, ist die in der Allerhöchsten Thronrede annoncirte Frage des Baues der Arlberg-Bahn.

Ich brauche im hohen Hause über deren handelspolitische Wichtigkeit und finanzielle Bedeutung derselben nicht viel zu sagen. Das eine Moment allein, daß die Kosten dieser kurzen Eisenbahnlinie

auf circa 35 Millionen berechnet worden sind, zeigt, wie wichtig diese Frage für ganz Oesterreich und für unsere Reichshälfte ist. Denn es ist kaum anzunehmen, daß sich eine unternehmungslustige Eisenbahngesellschaft finden wird, welche ohne irgend eine Subvention, ohne irgend eine Unterstützung des Staates den Bau dieser Bahn in die Hand nehmen wird. Nun, meine Herren, wenn einem Abgeordneten zugemuthet wird, über so hochwichtige Fragen sich auszusprechen dafür mit „Ja" oder „Nein" zu stimmen, dann kann man ihm doch die Information und Belehrung nicht vorenthalten. Der verehrte Herr Vorredner hat bereits dargethan, daß, wenn auch der Umstand eintreten sollte, daß irgend ein Gegenstand diesem Ausschusse zugewiesen würde, welcher eine Geheimhaltung erheischt, die Geschäftsordnung das Mittel bietet, solche specielle Verhandlungen als geheime zu erklären. Aber, meine Herren, der Fall wird gar nicht vorkommen; das hohe Haus wird, wenn es sich um solche Gegenstände handelt, welche nicht in die Oeffentlichkeit dringen sollen, dieselben nicht einem 36gliedrigen Ausschusse zuweisen, sondern es wird, wie ich vermuthe, hiezu klugerweise einen Ausschuß von neun, vielleicht von weniger Personen wählen. Ich erlaube mir daher aus diesen Gründen den Antrag des Herrn Abgeordneten Dr. Bareuther auf das lebhafteste zu empfehlen.

Präsident: Wünscht noch Jemand der Herren zu sprechen? *(Niemand meldet sich.)* Es ist nicht der Fall; ich erkläre daher die Debatte für geschlossen, und werde den Antrag des Herrn Abgeordneten Dr. Bareuther zuerst in formeller Beziehung zur Abstimmung bringen; derselbe lautet diesfalls dahin, daß sein meritorischer Antrag vom hohen Hause mit Umgehung der Zuweisung desselben an einen Ausschuß gleich der Vollberathung unterzogen werde. Bekanntlich gehört zur Annahme dieses formellen Antrages die Zustimmung von zwei Dritteln der anwesenden Mitglieder des hohen Hauses.

Ich ersuche jene Herren, welche sich für diese Art der Behandlung aussprechen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Der Antrag ist mit der erforderlichen Zwei-Drittel-Majorität angenommen.

Ich werde nunmehr den meritorischen Antrag zur Abstimmung bringen. Derselbe lautet *(liest)*:

„Die Verhandlungen des Eisenbahnausschusses werden allen Mitgliedern des hohen Hauses zugänglich erklärt."

Ich ersuche jene Herren, welche sich diesem Antrage anschließen, sich zu erheben. *(Geschieht.)* Der Antrag ist angenommen.

Es hat sich der Herr Leiter des Finanzministeriums das Wort erbeten; ich ertheile ihm dasselbe.

Leiter des Finanzministeriums Sectionschef **Chertek:** Auf Grund Allerhöchster Ermächtigung erlaube ich mir das Finanzgesetz und den Staatsvoranschlag für das Jahr 1880 *(37 der Beilagen)*, dem hohen Hause vorzulegen. Ich schätze mich glücklich, ungeachtet der in der jüngsten Zeit eingetretenen wichtigen Aenderungen, in der Lage zu sein, der bisherigen Praxis folgend, diese Vorlagen zu einer Zeit dem hohen Hause machen zu können, die es demselben ermöglicht, die Verhandlungen über dieselben noch vor Ablauf dieses Jahres zum Abschlusse zu bringen.

Diese Möglichkeit erscheint mir durch den Umstand erleichtert, daß die Positionen des Voranschlages sich innerhalb normaler allgemein bekannter Verhältnisse bewegen, und es wird daher meine Bitte gerechtfertigt erscheinen, welche dahin geht, es möge das hohe Haus geneigt sein, die Regierung in den Stand zu setzen, das perfect gewordene Finanzgesetz noch vor Beginn des nächsten Verwaltungsjahres der Allerhöchsten Sanction unterbreiten zu können, wie dies in den Jahren 1874, 1875 und 1876 der Fall war.

Auf den Inhalt der Vorlagen eingehend, muß ich vor Allem die Versicherung vorausschicken, daß die Regierung eifrig bestrebt war, die Lasten, welche die Deckung der Staatserfordernisse der Bevölkerung auferlegt, möglichst zu erleichtern, und sie glaubte dieses Ziel in dreifacher Richtung zu erreichen: einmal durch Vertheilung des Aufwandes für einige größere Investitionen auf eine längere Reihe von Jahren, dann durch Erzielung von Ersparnissen in allen Gebieten der Verwaltung, endlich durch Verwendung eines Theiles des mobilen, leicht und mit Vortheil realisirbaren Staatsvermögens.

In ersterer Richtung wurde in Ansehung einiger größerer, theils schon in Angriff genommener, theils in Angriff zu nehmender Staatsbauten unter Adoptirung eines in Privatwirthschaften stets für zweckmäßig erkannten Principes eine Transaction ins Auge gefaßt, der zufolge der Aufwand für diese Bauten, welcher im Laufe der nächsten vier Jahre im ungefähren Betrage von neun Millionen in Anschlag zu bringen wäre, auf eine lange Reihe von Jahren vertheilt, dabei aber zugleich die Bauten derart beschleunigt werden, daß nicht unbedeutende Miethzinse früher in Ersparung gebracht werden, als dies nach den jetzigen Bauprojecten in Aussicht genommen worden ist.

Was die Maßnahmen in Bezug auf die Erzielung von Reducirungen in den Verwaltungszweigen betrifft, so bin ich in der angenehmen Lage, constatiren zu können, daß die eigentlichen Auslagen in allen Etats mit Ausnahme des Etats „Ministerrath und Oberster Rechnungshof", wo eine unbedeutende Erhöhung stattgefunden hat, ich sage in allen Etats nicht unwesentliche Kürzungen erfahren haben. So ergibt sich beim

Ministerium des Innern ein Mindererforderniß von . . . . 211.604 fl., beim Landesvertheidigungsministerium ein Mindererforderniß von . . . . 3.130 fl., beim Ministerium für Cultus und Unterricht von 488.833 fl., im Etat des Handelsministeriums waren gegen das Vorjahr in Folge der allmäligen Vollendung der Staatsbahnbauten weniger um . . . 169.054 fl., im Ackerbauministerium um . . . . 226.740 fl. weniger beansprucht. Deßgleichen verringert sich das Erforderniß für die Justizverwaltung um 631.832 fl. Eine weit bedeutendere Reducirung wurde bei der Finanzverwaltung durch Umstände herbeigeführt, auf die näher einzugehen ich mir erlauben muß. Es ist bekannt, daß in der früheren Session das Gesetz vom 6. April 1879 zu Stande kam, dessen Zweck wesentlich darin bestand, die Arbeiten der Grundsteuerregelung derart zu beschleunigen, daß mit dem Jahre 1880 der Abschluß der Einschätzungsarbeiten und mit dem Jahre 1881 der Abschluß der Arbeiten der Landes- und Centralcommissionen gesichert werde, damit vom Jahre 1882 ab die im Gesetze vorgesehene Grundsteuerhauptsumme umgelegt werden kann. Jenen verehrten Mitgliedern des hohen Hauses, welche beim Zustandekommen dieses Gesetzes mitgewirkt haben, wird es erinnerlich sein, daß die Möglichkeit der Einhaltung der Termine dieses Gesetzes vielseitig in Zweifel gezogen worden ist, und ich kann nicht verhehlen, daß dieser Zweifel eine gewisse Berechtigung hatte, wenn man berücksichtigt, daß bei Beginn der heurigen Feldoperationen von den 46 Millionen ökonomischen Parzellen nur 23 Millionen abgefertigt, somit 50 Percent noch im Rückstande waren, daß auch von den Waldculturen 48 Percent noch im Rückstande blieben. Dem Resultate einer vierjährigen Arbeitsperiode stand somit eine Aufgabe gegenüber, welche nach der Construction des Gesetzes in zwei Jahren hätte vollendet werden sollen. Dank nun diesem Gesetze, welchem in weiser Würdigung der Verhältnisse der Reichsrath seine Zustimmung gegeben hat, ist es möglich geworden diese rückständigen Arbeiten nicht in zwei, sondern schon in Einem Jahre zu vollenden, und ich bin in dem Falle, dem hohen Hause die Mittheilung zu machen, daß die Operationen der Einschätzung in allen Theilen des Reiches schon Ende September vollständig zum Abschlusse gekommen sind. *(Bravo!)* Die Herbstmonate werden ausgenützt werden, um die Operate auszufertigen, und da ich für die Fertigstellung dieser Operate noch vor Schluß dieses Jahres einstehen kann, ist kein Hinderniß im Wege, daß schon mit Beginn des nächsten Jahres die Landescommissionen ihre Thätigkeit aufzunehmen und auch die Centralcommission ihre Aufgabe zu lösen im Stande sein wird. Diese Voraussicht bedingt nun eine Abänderung des Gesetzes vom 6. April 1879, und ich erlaube mir daher mit Allerhöchster Ermächtigung einen Gesetzentwurf dem hohen Hause vorzulegen, im welchem dem Stande der Dinge entsprechend die Termine modificirt, das heißt um Ein Jahr zurückgerückt werden; dadurch wird es möglich, die Grundsteuerhauptsumme schon im Jahre 1881 im Sinne des neuen Gesetzes umlegen zu können. Ich will die Vortheile, die aus dieser Thatsache sich ergeben, nicht näher beleuchten, da ich mich, wenigstens im jetzigen Augenblicke, darauf beschränken muß, nur den Reflex hervorzuheben, den der Abschluß dieser Arbeiten auf das Budget macht und in dieser Beziehung beehre ich mich dem hohen Hause die Mittheilung zu machen, daß die Finanzverwaltung im Jahre 1880 für die Grundsteuerregelung um . . 1,500.000 fl. weniger zu beanspruchen in der Lage ist, als im verflossenen Jahre.

Ich erlaube mir diese Gelegenheit dazu zu benützen, um im Namen der Regierung den Mitgliedern der Bezirkscommissionen für ihre außerordentliche Hingebung, für ihren patriotischen Eifer, mit welchem sie sich diesem Geschäfte gewidmet haben, den Dank auszusprechen.

Diesen Dank spreche ich aber auch an dieser hohen Stelle im Namen der Finanzverwaltung aus und zwar deßhalb, weil diese Organe durch Maßhalten in Bezug auf die Forderung rücksichtlich ihrer Mühewaltung im heurigen Jahre die Finanzverwaltung in die Lage gebracht haben, die Kosten dieser bedeutenden Operationen innerhalb des Rahmens der derselben zur Verfügung gestandenen Dotation zu bestreiten; aber auch deßhalb, weil diese Organe den schlagenden Beweis geliefert haben, daß das Princip der Selbsteinschätzung auch in Oesterreich durchführbar ist, wenn nur das Gesetz, auf welchem sie beruht, gut, und die Handhabung derselben eine richtige ist.

Außer den von mir erwähnten 1,500.000 fl. kommen bei der Finanzverwaltung, und zwar bei der Centralleitung, den Finanzlandesbehörden, der Zollverwaltung im Entgegenhalte zu einer unbedeutenden Erhöhung bei den Cassen . . 48.200 fl. in Ersparung. Auch beim Etat „allgemeine Cassenverwaltung“ ist das Erforderniß um . . 21.100 fl. niedriger veranschlagt; das Erforderniß beim Tabak, Salz, Stempel, Lotto, Mauthgefälle, bei der Hof- und Staatsdruckerei hat sich um . . 1,204.620 fl. verringert. Zieht man noch einen Minderaufwand von . . . . 40.140 fl. im Reichsrathsetat und von . . . . . . 177 fl. bei der Cabinetskanzlei in Rechnung, so ergibt sich eine Gesammtsumme von . . . . 5,245.000 fl., um welche in dem von mir berührten Verwaltungsetat die Ziffer geringer ist als jene des Jahres 1879. Leider wird dieses günstige Resultat durch die Nothwendigkeit abgeschwächt, die Verzehrungssteuerrestitutionen in einem um . . . . 11,023.000 fl.

höheren Betrage in Anschlag bringen und für die Verzinsung der Staatsschuld um . . 2,742.580 fl. mehr einstellen zu müssen.

Damit ist nun aber auch, wenn von der im Vergleiche zum Vorjahre geringeren Summe der Erhöhung des Pensionsetats von 215.000 fl. abgesehen wird, das Gros der Mehrforderungen erschöpft, da diese beim Titel „Subventionen, Dicasterialgebäude, Donauregulirung, Verwaltung der Staatsschuld" nur . . . . 374,630 fl. betragen.

Die Schuldentilgung nimmt im kommenden Jahre um 8,012.692 fl. weniger in Anspruch, und zwar in Folge des Entfallens der Tilgungsquote für die 39er Lose, dann zum Theil durch Verringerung des Erfordernisses für die planmäßig zur Tilgung gelangenden Staatsschuldenkategorien, endlich wegen beträchtlicher Herabminderung der Münzverluste.

Was die Beitragsleistung zu dem Aufwande für die gemeinsamen Angelegenheiten betrifft, so muß ich hervorheben, daß die Berücksichtigung der früher erwähnten Restitutionserhöhung bei der Präliminirung der Zollüberschüsse eine Reducirung des diesfälligen Ansatzes gegen das Vorjahr, und zwar um 5,002.000 fl. zur Folge hatte. Das Budget des gemeinsamen Staatshaushaltes dürfte gegen jenes des laufenden Jahres bei dem Etat des Reichsfinanzministeriums und es Ministeriums des Aeußern nahezu gar keine Differenzen aufweisen. Bei dem Heereserfordernisse kommt zu berücksichtigen, daß im Jahre 1879, wie aus dem den Delegationen vorgelegten Voranschlage zu entnehmen ist, in Folge der Mobilisirung eines Theiles der Armee eine ausnahmsweise Einschränkung der Waffenübungen der Reservemannschaften mit einer Ersparung von 2,223.206 fl. stattfand. Dieser Aufwand tritt in Folge der Rückkehr zu normalen Verhältnissen nun wieder heran. Da Vorsorge getroffen ist, nicht nur diese Mehrausgabe, sondern ein weiteres Mehrerforderniß im Betrage von 1,873.340 fl., welches durch das Bequartierungsgesetz vom 1. Juli 1879 unvermeidlich geworden ist, durch Ersparungen in den verschiedenen Zweigen der Heeresverwaltung wieder zu decken, so ergibt sich bei Annahme einer mit der des laufenden Jahres gleichen Schlußziffer des Kriegsbudgets pro 1880 eine effective Ermäßigung des normalen Heereserfordernisses um den Betrag von vier Millionen. Auf die Occupationsauslagen konnte innerhalb des Rahmens eines normalen Budgets nicht Bedacht genommen werden, doch will ich, um allen Befürchtungen und unrichtigen Anschauungen in dieser Richtung von vornherein zu begegnen, sofort constatiren, daß diese Auslagen in der Totalität im kommenden Jahre den Betrag von acht Millionen nicht übersteigen werden, wonach diese Reichshälfte für eine Summe von 5,488.000 fl. aufzukommen hat, über deren Bedeckung ich nach erfolgter Allerhöchster Sanction der Delegationsbeschlüsse Mittheilung zu machen die Ehre haben werde. Damit, glaube ich, die wesentlichen Positionen des Erfordernisses dargelegt zu haben und schließe mit der Mittheilung, daß die Gesammtsumme des Erfordernisses auf 412,712.917 fl. veranschlagt ist.

Was nun die Bedeckung betrifft, so ist die erfreuliche Thatsache zu constatiren, daß im Gebiete des Abgabenwesens nach keiner Richtung eine Reducirung der Ertragsziffern gegen das Vorjahr durch die Verhältnisse nothwendig geworden ist. Im Gegentheile gestatten die bis nun bekannten Perceptionsergebnisse des Jahres 1879 die Annahme höherer Ansätze, bezüglich welcher ich nun die wichtigsten Positionen hervorzuheben mir erlauben werde. Die directen Steuern werden gegen das Vorjahr mit einem Mehr von . . . . 780.000 fl. veranschlagt, wobei ich auf die Wirkungen des in Aussicht gestellten Gesetzes wegen Erleichterung der Spar- und Vorschußcassen, dann auch auf die notorischen Elementarereignisse des Jahres 1879, welche den Grundertrag wesentlich geschädigt haben, Bedacht genommen habe.

Die erst im kommenden Jahre vollständig eintretenden Wirkungen der Zollerhöhungen gestatten die Annahme eines Mehrertrages an Zöllen von . . . . 4,263.500 fl. Die Verzehrungssteuer läßt ebenfalls nach den heurigen Ertragsergebnissen ein Mehr von . . 6,159.000 fl. erwarten. *(Bewegung links.)* Auch die übrigen Gefälle, und zwar: Salz, Tabak, Lotto, Punzirung, Dicasterialgebäude, Münzung, dürften eine Mehreinnahme von . . . . 204.423 fl. gewähren. Alles in Allem beziffert sich die Erhöhung bei der Finanzverwaltung auf . . 11,357.123 fl., der sich nun dann anreihen die erhöhten Einnahmen des Handelsministeriums mit . . . 868.716 fl., die hauptsächlich aus dem Staatsbahnbetriebe resultiren, dann der Eingang von . . . . 187.747 fl. aus den Subventionsrückzahlungen, sowie der Betrag von . . . . 536.032 fl., die für Rechnung des Cultus- und Unterrichtsministeriums theils als Mehreingang an Schulgeldern, theils als Erlös von Studienfondobligationen sich ergibt. Dagegen mußte beim Ackerbauministerium, trotz einiger günstigeren Einnahmen, beim Ertrage der Forste und Domänen in Folge Einschränkung des Betriebes von Montanwerken ein Ausfall von . . . . 303.319 fl. vorbedacht werden.

Ich übergehe die kleinen Bedeckungsposten, um anknüpfend an Dasjenige, was ich im Eingange meiner Darstellung angedeutet habe, weiter mitzutheilen, daß ein Betrag von . . . 2,800.000 fl. als Bedeckungspost in das Präliminar eingestellt worden ist, der aus der Theilung des Vermögens

des Militärstellvertreter- und Invalidenfondes für diese Reichshälfte dadurch disponibel werden wird, daß jene Obligationen, welche nach der Beschaffung des mit dem Gesetze vom 11. Juni 1879 fixirten Betrages von . . . . 13,720.000 fl. erübrigten, nunmehr begeben werden. Das hohe Haus wird in dem Staatsvoranschlage die Gesammtbedeckung mit . . . . 399,995.774 fl. eingestellt finden. Wird dieser Summe, die von mir früher erwähnte Erfordernißziffer von 412,712.917 fl. entgegengestellt, so ergibt sich ein unbedeckter Rest von . . . . 12,717.143 fl. Dieser Abgang soll ohne Inanspruchnahme des Credites gedeckt werden.

Ich muß gestehen, daß ich diesen Satz nicht ohne eine gewisse Beklemmung ausspreche *(Heiterkeit)*; nicht deßwegen, weil ich an der Durchführbarkeit des Programmpunktes der Regierung zweifeln würde, sondern weil ich befürchte, daß die relative Leichtigkeit der Geldbeschaffung im Wege des Credites noch immer in vielen Kreisen die Ueberzeugung kräftigt, daß die gegenwärtige Generation selbst auf Kosten der künftigen von jeder Anspannung der Steuerkraft möglichst geschützt werden müsse. Eine Finanzpolitik nun, die bis zur Erschöpfung des Credites führt und alle Nachtheile und alles Unheil einer solchen Katastrophe den Nachkommen auf die Schultern wälzt, könnte die Regierung nicht zu der ihrigen machen, da sie sich der Verantwortung für eine derartige verderbliche Finanzwirthschaft nicht der Gegenwart, sondern auch der Zukunft gegenüber bewußt ist. Sie hat den Muth gehabt, diesen Satz auszusprechen und sie hat den Muth, ihn noch einmal dahin zu formuliren, daß, soll unsere Lage gründlich geändert werden, das Normalerforderniß des Staates künftighin nicht mehr im Wege des Schuldenmachens bedeckt werden solle *(Bravo! Bravo! rechts)*, sie hat aber nicht den Muth, die Erreichung dieses Zieles wieder an eine allgemeine Steuerreform zu knüpfen, denn die Erfahrung von mehr als 20 Jahren hat gezeigt, daß in den Suchen nach dem besten Steuersysteme die vitalsten Interessen des Staates und selbst die Steuerträger verletzt worden sind. Wo Hilfe Noth thut, dort muß die Hilfe gleich gewährt werden und deßhalb wird sich die Regierung erlauben, Ihnen eine Reihe von Maßnahmen vorzuschlagen, welche, wenn sie in ihrer Totalität die Zustimmung des hohen Hauses erfahren, in der That geeignet sind, den Satz, den ich soeben ausgesprochen habe, zu verwirklichen.

Ich muß im Vorhinein sagen, es ist ein großes Opfer, welches die Regierung von den Steuerträgern hier in Anspruch nimmt, aber das Ziel, welches damit erreicht werden soll und kann, ist dieses Opfers werth. Zunächst wurden nun zur Erreichung dieses Zieles mehrfache Aenderungen der Stempel und Gebühren ins Auge gefaßt, welche einerseits eine Erhöhung der bestehenden Gebühren und die Aufhebung einiger bestehenden Befreiungen und Nachlaßbestimmungen, anderseits eine Regelung der Einhebungsmodalitäten im Gebührenwesen zum Gegenstande haben. In die erste Kategorie, nämlich der Erhöhungen und Aufhebung einiger bestehender Befreiungen, gehört die Steigerung der Gebühren vom Gewinnst im Zahlenlotto und in der Privatlotterien auf 20 Percent, woraus eine Mehreinnahme von circa . . . . 1,800.000 fl. erwartet werden kann *(Bewegung)*, die Erhöhung der Spielkartenstempel mit einem wahrscheinlichen Mehrertrag von circa . . . . 80.000 fl., die Einführung einer fixen Stempelgebühr von 1, respective 5 kr. für Geldempfangsbestätigungen in Handels- und Gewerbscorrespondenzen und Nachnahmsscheinen, welche einen Ertrag von circa 300.000 fl. in Aussicht stellt, die Aufhebung der Befreiung der Eintragung des Pfandrechtes für Kaufschillingsreste von der Eintragungsgebühr *(Bewegung)*, die Aufhebung des Gebührennachlasses bei entgeltlichen Uebertragungen unter Herabsetzung der 3½percentigen Gebühr auf 3 Percent. Die letzterwähnten Aenderungen lassen eine Mehreinnahme von 2,570.000 fl. erwarten *(Bewegung links)*, durch mäßige Erhöhung des Stempels für gerichtliche Eingaben und Protokolle würde eine Mehreinnahme von circa . 750.000 fl. erzielt, durch zweckmäßige Bemessung der Gebühr von Versicherungsverträgen kann eine Steigerung des Ertrages um . . . . 120.000 fl. erreicht werden.

Die in die zweite Kategorie gehörigen Aenderungen des Gebührengesetzes, welche die Regelung der Einhebungsmodalitäten zur Folge haben, lassen eben, weil dadurch Steuerentziehungen beseitigt werden, einen Mehrertrag von . . . 100.000 fl. erwarten. Die eben erwähnten Maßnahmen im Gebiete des Gebührenwesens würden somit dem Staatsschatze einer Mehreinnahme von 5,800.000 fl. zuführen und ich erlaube mir diesfalls mit Allerhöchster Ermächtigung den Gesetzentwurf *(41 der Beilagen)*, der diese Maßnahmen statuirt, dem hohen Hause vorzulegen, da die Befürchtungen, welche an die in diesem Jahre eingetretene Erhöhung des Zolles für Mineralöl geknüpft wurden, sich nicht als begründet erwiesen haben, so glaubte die Regierung auf ein schon in der letzten Session ventilirtes Project zurückkommen zu sollen, und unter gleichzeitiger Einführung einer Verbrauchsabgabe für das im Inlande dargestellte Mineralöl eine Erhöhung des Zolles und zwar von 3 auf 8 fl. per metr. Centner eintreten zu lassen. *(Lebhafte Bewegung — Rufe: Hört! Hört!)* Diese Maßregel, zu deren Durchführung ich mit Allerhöchster Ermächtigung einen Gesetzentwurf *(40 der Beilagen)* vorzulegen mir erlaube, würde dem Staatsschatze eine

Mehreinnahme von . . . . 4,800.000 fl. sichern.

Mit Hinzurechnung einer Einnahme von 1,500.000 fl., welche aus dem vom Herrn Handelsminister heute überreichten Gesetzentwurfe, betreffend den Branntweinverschleiß zu gewärtigen ist, würde durch die bisher von mir angedeuteten Maßnahmen der Finanzverwaltung eine Gesammteinnahme von 12·1 Million Gulden zugeführt werden, welche den vorerwähnten Ausfall nahezu zu decken in der Lage wäre, wenn die Wirkungen der diesfälligen Gesetze schon vom Beginne des nächsten Jahres eintreten könnten. Da jedoch die Voraussetzung nicht von der Hand gewiesen werden kann, daß die Dauer der legislativen Verhandlungen den Eintritt der Wirksamkeit der Gesetze kaum vor Ablauf des ersten Quartals des Jahres 1880 erwarten lasse, so mußte die Regierung darauf Bedacht nehmen, daß die Reducirungen, die der Verlauf der Zeit an den von mir bezeichneten Summen bewirkt, durch Maßnahmen ausgeglichen werden, welche, da dieselben einem bestimmten vorübergehenden Zwecke zu dienen haben, auch wieder aufgelassen werden sollen, wenn der Zweck, der eben angestrebt wird, erreicht ist und die Vorbedingungen ihrer Existenz entfallen sind.

Ich erlaube mir daher mit Allerhöchster Ermächtigung den Entwurf eines Gesetzes vorzulegen, demzufolge, und zwar nur im Jahre 1880, eine Gebühr von 10 Percent von dem Personenverkehre auf Eisenbahnen und Dampfschiffen erhoben werden soll. *(39 der Beilagen.)* Ich betone nochmals, daß diese Gebühr nur für das Jahr 1880 ins Auge gefaßt ist *(Heiterkeit)*, in welchem der voraussichtlich gleichbleibende Stand des Agio die Umlegung einer solchen Gebühr gestattet. Ich betone ausdrücklich, daß dieselbe sich eben nur auf den Personenverkehr beschränken und nicht auch den Güterverkehr, somit weder den Eilgut- noch den Frachtenverkehr treffen soll, wie dies Letztere in anderen Staaten Europas und auch in der anderen Reichshälfte mit außerordentlichem Erfolge der Fall ist.

Von der Ueberzeugung nun durchdrungen, daß die Ordnung unserer Finanzverhältnisse wie keines ein allgemeines Interesse ist, glaubt die Regierung auch jene Staatsbürger in den Kreis der zur Lösung dieser Aufgabe Mitwirkenden einbeziehen zu sollen, welche an den bisher von mir erwähnten Maßnahmen nur in geringerem Umfange participiren.

Ich lege daher mit Allerhöchster Ermächtigung dem hohen Hause einen Gesetzentwurf vor, welcher die Umlage eines Betrages von vier Millionen Gulden unter dem Titel einer Ergänzungssteuer beantragt. *(38 der Beilagen.)* Diese Steuer, auf dem Principe einer Individualsteuer beruhend, wird alle steuerpflichtigen oder nicht steuerpflichtigen Staatsangehörigen treffen, deren reines Einkommen den Jahresbetrag von 1400 fl. überschreitet. Die Einreihung in die Steuerclassen wird durch Einschätzungscommissionen erfolgen.

Es würde mich zu weit führen, wollte ich das Detail dieser Ergänzungssteuer näher erörtern, und werde ich vielleicht später Gelegenheit finden, mich des Näheren darüber so wie auch über die übrigen Gesetzentwürfe auszusprechen.

Zunächst will ich nur betonen, daß diese Ergänzungssteuer ihrem Zwecke gemäß nur im Jahre 1880 eingehoben werden soll; gegenüber den Einwendungen, welche in Beziehung auf die Durchführbarkeit dieser Ergänzungssteuer im Jahre 1880 gemacht werden könnten, erklären, daß, wenn dieses Gesetz in der Form, wie es dem hohen Hause vorgelegt wird, rechtzeitig zu Stande kommt, die Finanzverwaltung die volle Verantwortung für die rechtzeitige Umlegung dieser Ergänzungssteuer im Jahre 1880 mit derselben Beruhigung übernimmt, wie sie im Vorjahre die Verantwortung für den rechtzeitigen Abschluß der Grundsteuerregulirungsarbeiten übernommen hat.

So allgemein nun meine Andeutungen über die Vorlagen sind, und sie müssen es sein, wenn ich nicht die Geduld des hohen Hauses zu sehr in Anspruch nehmen will, so werden sie doch ausreichen, um die Ueberzeugung zu kräftigen, daß die Regierung kein Project in den Rahmen ihrer Maßregeln hier aufgenommen hat, dessen Durchführung ein Hinderniß für die Erreichung der mit denselben beabsichtigten Zwecke sein kann.

Nur von der Beschlußfassung des hohen Hauses, von dem Zeitpunkte, in welchem diese erfolgt, hängt es somit ab, ob der Programmpunkt realisirt werden kann, und ich muß mich für verpflichtet halten, das hohe Haus zu bitten, diese Vorlagen ehestens in Verhandlung nehmen zu wollen.

Die Regierung würde aber, wenn sie mit der Zustimmung dieses hohen Hauses und selbstverständlich auch des anderen Hauses in die Lage kommt, durch die von ihr vorgeschlagenen Maßnahmen das Gleichgewicht im Staatshaushalte für das Jahr 1880 herzustellen, ihre Aufgabe nur halb gelöst erachten, wenn sie nicht gleichzeitig darauf Bedacht nähme, dieses Gleichgewicht auch zu erhalten, ein Vorhaben, dessen Erfolg schon für das Jahr 1881 in Frage gestellt wäre, wenn berücksichtigt wird, daß die von mir erwähnte Ergänzungssteuer mit dem Jahre 1880 zu entfallen habe und außerdem eine andere von mir früher genannte, nicht unbedeutende Bedeckungspost nicht mehr eingestellt werden kann.

In erster Linie wird daher die Regierung ihre Bemühungen fortsetzen, durch Reducirung des Verwaltungsaufwandes dem Ziele nahe zu kommen. Sie wird aber auch ihre Aufmerksamkeit auf bleibende und durchgreifende Reformen im Abgaben-

wesen richten, Reformen, die nicht allein im fiscalischen Interesse gelegen sind, sondern auch vom wirthschaftlichen Standpunkte vielseitig ersehnt werden. Das hohe Haus wird jedoch nicht übersehen, daß gerade bei jenen Abgaben, welche auf die wirthschaftliche Production von unmittelbarem Einflusse sind, die gesetzlich geregelten Beziehungen zur anderen Reichshälfte der Anbahnung durchgreifender Aenderungen gewisse Grenzen ziehen, welche von der diesseitigen Regierung eingehalten werden müssen und an denen die Machtsphäre dieser Regierung eine nicht überschreitbare Schranke findet.

Nichtsdestoweniger wird dieselbe ihre Bemühungen namentlich zum Zwecke der Reformirung der Zucker-, Branntwein- und Bierbesteuerung ununterbrochen fortsetzen und ist überzeugt, daß sie sich in dieser Beziehung vielseitiger Zustimmung erfreuen dürfte.

Unbeirrt von den erwähnten Schranken auf dem Gebiete der directen Besteuerung beabsichtigt die Regierung im Laufe der nächsten Zeit dem hohen Hause eine Reihe von Vorlagen zu machen, deren Inhalt ich nur in weitesten Umrissen mitzutheilen in der Lage bin.

Von der Ueberzeugung geleitet, daß die gegenwärtig bestehende, auf dem Patent vom October 1849 beruhende Einkommensteuer weder den Interessen der Staatsverwaltung noch jenen der Steuerträger entspricht, wird die Aufhebung derselben und die Einführung einer allgemeinen Einkommensteuer in Aussicht genommen. Diese in einer gesetzlich festgestellten Jahressumme angeforderte Steuer wird auf alle Steuerpflichtigen nach Maßgabe ihrer individuellen Leistungsfähigkeit aufgetheilt werden, welche Fähigkeit in den durch Schätzungscommissionen ermittelten Reineinkommen ihren Ausdruck findet, und es wird diese Steuer nach einer progressiven Scala auf die Steuerpflichtigen umgelegt werden, wobei ich bemerke, daß die Steuer jene Staatsangehörigen nicht treffen wird, deren Gesammteinkommen eine gesetzlich festgestellte Minimalgrenze nicht überschreitet. *(Rufe: Welche Grenze?)*

Weil nun schon die Frage in Bezug auf die Grenze an mich gestellt worden ist, muß ich erwähnen, daß im Augenblicke ein diesbezüglicher Beschluß der Regierung noch nicht vorliegt, weil die Discussion darüber noch nicht beendet ist.

Die Auflassung der bisherigen Einkommensteuer und die Einführung einer von dieser wesentlich verschiedenen Individualsteuer, als Personaleinkommensteuer, bedingen jedoch eine durchgreifende Aenderung der bisherigen Ertragssteuer, und zwar sowohl in Beziehung ihrer Veranlagung als auch in Beziehung auf das Ausmaß derselben. In der ersteren Richtung nun, was die Veranlagung betrifft, ist ein Specialgesetz für die Besteuerung der Actiengesellschaften und der zu öffentlicher Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen in Aussicht genommen, in welchen der Grundsatz, daß nur der Reinertrag die Steuergrundlage zu bilden hat, festgehalten ist. Ein weiteres Specialgesetz wird die Einhebung jener Steuerregeln, welche schon bisher von den Zinsen der öffentlichen Fonde und ständischen Obligationen, dann einem Theile der Staatsschuld und den Dividenden der nicht erwerbsteuerpflichtigen Actiengesellschaften mit Grund des Patentes vom Jahre 1849 eingehoben worden ist.

Das Ausmaß der Grund-, Gebäude- und Erwerbsteuer soll in der Richtung eine Aenderung erfahren, daß die gegenwärtigen Steuersätze, welche sich aus dem ursprünglichen Satze, dem ordentlichen und außerordentlichen Zuschlage zusammenfassen, in einer einzigen Ziffer zum Ausdrucke kommen, bei deren Feststellung auf den Umstand Bedacht genommen werden wird, daß die theils schon eingetretene, theils in Aussicht genommene Erhöhung der indirecten Abgaben, sowie die Heranziehung der schon jetzt Steuerpflichtigen zu dieser Personaleinkommensteuer eine Ermäßigung der jetzigen Ertragsteuersätze billig und gerecht erscheinen läßt.

Was speciell die Grundsteuer betrifft, so wird der bevorstehende Abschluß der Regulirungsarbeiten und der Umstand, daß nach dem von mir soeben vorgelegten Gesetzentwurfe *(42 der Beilagen)* die Grundsteuerhauptsumme schon vom Jahre 1881 umgelegt werden soll, die Möglichkeit bieten, schon bei Feststellung dieser Grundsteuerhauptsumme auf die gedachte Ermäßigung der Grundsteuer in der Art Bedacht zu nehmen, daß der zu gewährende Nachlaß in dieser Hauptsumme seinen Ausdruck finden soll. Die diesfälligen Vorlagen werden übrigens noch Bestimmungen enthalten, denen zufolge die jetzt zwischen einzelnen Ländern und selbst innerhalb der Länder in Ansehung einzelner Objecte bestehenden Verschiedenheiten mit billiger Berücksichtigung der concreten Verhältnisse aufgehoben werden sollen, welche zu diesen Verschiedenheiten Anlaß gegeben haben.

Nach dieser kurzen Skizze dieser Steuerreformvorlagen, wie ich sie mit einem Worte bezeichnen will, würden wir unter der Voraussetzung, daß dieselben im Jahre 1880 perfect werden sollten, vom Jahre 1881 eine Grund- und eine Gebäude-, eine Erwerb- und eine sogenannte Rentensteuer, außerdem eine Steuer von Actiengesellschaften und die Personaleinkommensteuer einzuheben haben, und deren Gesammterträgniß für das Jahr 1881 derart veranschlagen, daß wir in die Lage gesetzt werden, auf die im Jahre 1880 eingeführte provisorische Ergänzungssteuer zu verzichten und auch weitere Ermäßigungen in einzelnen Theilen des Abgabenwesens eintreten zu lassen, eine Voraussetzung, die

um so mehr berechtigt erscheint, wenn es der Regierung gelingt, wie ich schon früher hervorgehoben habe, auf dem Wege der Reducirung der Staatserfordernisse die Summe der letzteren gegenüber dem Jahre 1880 wesentlich herabzudrücken. Ich will nicht zweifeln, daß diese meine Ausführungen als sehr sanguinisch erkannt werden; allein ich müßte kein Oesterreicher sein, um nicht zu wissen, daß der Pessimismus es ist, der bei uns das öffentliche Leben beherrscht. Wenn es einen Trost gibt, so ist es die Erfahrung, daß der Pessimismus, so sehr er uns schon im Laufe der letzten Jahre geschädigt hat, doch nicht stark genug war, um zu verhindern, daß Oesterreich heute politisch mächtiger und finanziell kräftiger dasteht, als schon seit lange. Und dieser Trost gibt mir auch die Hoffnung, daß die Vorlagen, welche wir Ihnen heute unterbreitet haben, nicht Schiffbruch leiden werden; berechtigt mich zu der Bitte, das hohe Haus möge dieselben einer gerechten und wohlwollenden Beurtheilung unterziehen.

Präsident: Der nächste Gegenstand der Tagesordnung ist die Wahl eines Ausschusses von 15 Mitgliedern zur Vorberathung des Antrages des Abgeordneten Dr. Promber und Genossen, betreffend die Erlassung einer Dienstpragmatik für Staatsbeamte und Diener.

Ich ersuche die Herren, Abgeordneten, sich auf ihre Plätze zu begeben; die Herren Schriftführer bitte ich, die Stimmzettel abzunehmen.

(Nach Abgabe der Stimmzettel:)

Die Absammlung der Stimmzettel für die Wahl dieses Ausschusses ist vollendet. Ich glaube, das hohe Haus wird damit einverstanden sein, daß das Scrutinium hinsichtlich dieser wie hinsichtlich der anderen Wahlen durch das Bureau des Hauses vorgenommen werde. *(Zustimmung.)*

Nächster Gegenstand der Tagesordnung ist die Wahl eines Ausschusses von 15 Mitgliedern zur Vorberathung des Antrages des Abgeordneten Dr. Fanderlik und Genossen wegen Aufhebung des Stempels für periodische Druckschriften und Kalender.

Ich bitte die Stimmzettel abzugeben.

(Nach Abgabe der Stimmzettel:)

Die Abgabe der Stimmzettel für den Ausschuß zur Vorberathung des Antrages des Abgeordneten Dr. Fanderlik und Genossen ist vollendet. Ich ersuche nunmehr die letzte Wahl, nämlich die eines Schriftführers vorzunehmen, und bitte die Herren Schriftführer die Stimmzettel einzusammeln.

(Nach Abgabe der Stimmzettel:)

Die Stimmenabgabe für die Wahl eines Schriftführers ist vollendet.

Damit ist die Tagesordnung erschöpft. Bezüglich des Tages, an welchem wir die nächste Sitzung zu halten hätten, werde ich mir nun erlauben, einen Vorschlag zu machen.

Nachdem der Bericht des Adreßausschusses uns bereits vorliegt und es mir wünschenswerth erscheint, daß das hohe Haus nicht länger zögere, in die eigentlichen Arbeiten einzugehen, so mache ich den Vorschlag, daß die nächste Sitzung morgen den 29. d. M. Vormittags um 11 Uhr, abgehalten werde. *(Zustimmung.)*

Bezüglich der Tagesordnung würde ich vorschlagen, daß zuerst die ersten Lesungen der bereits gedruckt in den Händen der Herren Abgeordneten befindlichen Regierungsvorlagen vorgenommen werden.

Die Tagesordnung wäre also folgende:

1. Erste Lesung der Regierungsvorlagen, betreffend die Gesetzentwürfe über:
   a) die Herstellung eines gemeinsamen Zollverbandes mit Bosnien und der Herzegowina *(20 der Beilagen)*;
   b) die Einbeziehung der Zollausschlüsse Istrien und Dalmatien in das allgemeine österreichisch-ungarische Zollgebiet *(21 der Beilagen)*;
   c) die Zustimmung zur Einbeziehung der zu den Ländern der ungarischen Krone gehörigen Zollausschlüsse von Martinschizza, Buccari, Portorè, Zengg und Carlopago in das allgemeine österreichisch-ungarische Zollgebiet *(22 der Beilagen)*;
   d) die Aufhebung des Zollausschlusses von Brody *(23 der Beilagen)*, und
   e) die Einführung der Verzehrungssteuer von der Bier-, Branntwein- und Zuckererzeugung in Dalmatien und in den Zollausschlüssen von Istrien und Brody *(24 der Beilagen)*.
2. Erste Lesung der Regierungsvorlage, betreffend das Gesetz wegen Abhilfe wider unredliche Vorgänge bei Creditgeschäften *(33 der Beilagen)*.
3. Erste Lesung der Regierungsvorlage, betreffend den Entwurf eines Gesetzes, wodurch der Ausschank und der Kleinverschleiß von gebrannten geistigen Getränken geregelt wird *(34 der Beilagen)*.
4. Erste Lesung des Finanzgesetzes und des Staatsvoranschlages pro 1880 *(37 der Beilagen)*, falls es gelingt, die Zustellung der bezüglichen Vorlagen noch heute vorzunehmen.

Schließlich

5. Bericht des Adreßausschusses.

Wird gegen die Wahl des Tages oder gegen diese Tagesordnung eine Einwendung erhoben?

(Abgeordneter Dr. Herbst meldet sich.)

Der Herr Abgeordneter Dr. Herbst hat das Wort.

Abgeordneter Dr. **Herbst:** Ich möchte mir nur die Frage erlauben, ob nicht die Wahl des Strafgesetzausschusses auf die morgige Tagesordnung zu setzen sei. Diese Wahl wurde ja als sehr dringlich bezeichnet.

Präsident: Ich habe diese Wahl nicht in die Tagesordnung aufgenommen, weil der Herr Abgeordneter Lienbacher, mit dem ich Rücksprache genommen, keinen so großen Werth auf die sofortige Vornahme derselben gelegt hat *(Gelächter links)*, mit Rücksicht auf die dringenden Geschäfte, welche dem hohen Hause bevorstehen, und damit der Adreßdebatte keine Zeit geraubt werde.

Abgeordneter Dr. **Herbst:** Ich habe geglaubt, daß es dem Herrn Antragsteller Lienbacher um die rasche Erledigung seiner Anträge zu thun war. Wenn er sich zufrieden stellt, habe ich weiter nichts zu bemerken.

(Abgeordneter Lienbacher meldet sich zum Worte.)

Präsident: Der Herr Abgeordnete Lienbacher hat das Wort.

Abgeordneter **Lienbacher:** Ich habe einem Wunsche des Herrn Präsidenten entsprochen, indem ich mit Rücksicht auf die morgen beginnende Adreßdebatte die Wahl des Strafgesetzausschusses nicht urgirte.

Wenn übrigens der Herr Präsident die Vornahme der Wahl am morgigen Tage wünscht, so werde ich selbstverständlich für meine Person gegen diesen Wunsch keinen Einwand erheben.

Präsident: Ich glaube, nachdem kein Antrag gestellt wurde, und auch sonst keine Einwendung von Seite eines Mitgliedes des hohen Hauses gegen die vorgeschlagene Tagesordnung erhoben wird, daß ich bei derselben bleiben kann. Hiemit schließe ich die Sitzung.

(Schluss der Sitzung: 2 Uhr Nachmittags.)

Aus der k. k. Hof- und Staatsdruckerei.

PROGRAMY FINANSOWE

PP. HAUSNERA I KRZECZONOWICZA

przez

D. Abrahamowicza.

Odbitka z Rolnika.

LWÓW.
Z drukarni „Gaz. narod." J. Dobrzańskiego i K. Gromana.
1879.

W pierwszych dniach z. m. podały dzienniki lwowskie programy finansowe posłów Hausnera i Krzeczunowicza, przedłożone komisyi z 15 wybranej z Koła polskiego, dla ułożenia programu finansowego, któryby przyjęty przez Koło delegacyi polskiej w Wiedniu, miał jej służyć za podstawę przy uregulowaniu spraw finansowych a w szczególności podatkowych w państwie austryackiem.

Wniosek w przedmiocie ułożenia takiego programu i wyboru w tym celu osobnej komisyi, uczyniony został jak wiadomo przez posła Krzeczunowicza, który wychodził z przekonań, iż tak jak w każdym gospodarstwie, również a nawet tem więcej w gospodarstwie państwowym, powinien istnieć pewien z góry obmyślany program finansowy, którego konsekwentne rozwinięcie i przeprowadzenie, byłoby zadaniem reprezentacyi państwa, a względnie delegacyi polskiej we Wiedniu.

Bawiąc we Wiedniu podczas obrad komisyi wybranej od Koła polskiego dla ułożenia programu finansowego i korzystając z praw, jakie mi jako posłowi Sejmu krajowego przysługują, przysłuchiwałem się, niemal co dzień, odbywanym obradom wspomnianej komisyi, których podstawą były osobne dwa programy finansowe, przedstawione przez posłów Hausnera i Krzeczunowicza. Gdy programy te mają głównie na uwadze, uregulowanie spraw podatkowych w państwie austryackiem, przeto może nie będzie bez interesu dla czytelników niniejszego pisma dowiedzieć się o ich szczegółowej treści i rozbiorze w komisyi, a to tem, pewniej o ile że krytyka tych programów umieszczona w niektórych dziennikach lwowskich, pobieżna i niedokładna, może z większą stanowczością, niż znajomością przedmiotu, przeprowadzoną została.

Po tym wstępie wypada mi przedewszystkiem podnieść, o ile osobne programy finansowe posłów Hausnera i Krzeczunowicza, nie różniły się zasadniczo pomiędzy sobą.

*

I tak zgodnemi one były:

a) W żądaniu oszczędzeń w administracyi, a mianowicie oszczędzeń w kosztach poboru podatków, coby się dało osiągnąć przez całkowitą lub częściową zmianę systemu poborowego.

b) Zgadzały się także co do podwyższenia stępla od kart i

c) podwyższenia cen niektórych gatunków tytoniu i cygar.

W ciągu dyskusyi w komisyi zgodził się nadto poseł Hausner na proponowany przez posła Krzeczunowicza podatek od interesów giełdowych, tudzież podwyższenie cła od kawy kolonialnej.

Wreszcie zgodzili się posłowie Hausner i Krzeczunowicz na podwyższenie podatku od cukru a raczej na zniżenie restytucyi od wywozu cukru za granicę,

Wykazawszy te punkta, co do których nie było różnicy zdań pomiędzy programami finansowymi pp. Hausnera i Krzeczunowicza przechodzę najpierw do całości programu posła Hansnera.

W programie tym przyjmuje pan Hausner wykazaną przez rząd sumę zwyczajnego deficytu w budżecie państwowym w kwocie 12,700.000 złr.

Żąda obniżenia podatków domowego i gruntowego o $^1/_3$ co uczyni 17,700.000 „

Obniżenia podatku zarobkowego o $^{10}/_{00}$ co uczyni 900.000 „

Nareszcie zniesienia loteryi co spowodowałoby ubytek w dochodach skarbowych o 8,000.000 „

Okazałby się więc niedobór do pokrycia w budżecie państwowym w wysokości 39,300.000 „

Ten deficyt projektuje pan Hausner pokryć następującym sposobem:

1. Przez zaprowadzenie nowego podatku osobi sto-dochodowego z łagodną progresyą i z uwolnieniem od tego podatku osób, które nad 400 złr. rocznego czystego dochodu nie mają.

Z zaprowadzenia tego podatku spodziewa się p. Hausner dochodu w kwocie 40,300.000 złr., który oblicza następująco:

Jako domniemywalną ogólną sumę dochodu podlegającą wedle jego projektu podatkowi osobisto-dochodowemu przyjmuje 1,260.000.000 złr.

Kwota ta miałaby być opodatkowana podatkiem progressyjnym przeciętnie wynoszącym $3^2/_{10}$ czyli dającym tuż co wspomniany dochód w wysokości 40,300.000 złr.

Gdy jednak p. Hausner równocześnie z wprowadzeniem podatku osobisto - dochodowego, proponuje zniesienie dziś istniejącepo podaktu dochodowego, który czyni 19,800.000 złr. przeto rzeczywisty wynik z wprowadzenia podatku osobisto-dochodowego przedstawiłby właściwie dochodu 20,500.000 zł, którą też kwotę jedynie pan Hausner w programie swoim przyjmuje.

2. Następnie proponuje pan Hausner zmniejszenie kosztów poboru podatków przez zmianę systemu poboru i spodziewa się polegając na przykładach innych państw, że te koszta wynoszące obecnie 55,000.000 złr. mogą być zmniejszone o $^1/_5$ czyli o 11,000.000 złr.

3. Dalej domaga się p. Hausner zaprowadzenia podatków zbytkowych a w szczególności od koni powozowych i wierzchowców, powozów, lokajów, bilarów, klubów, (kasyna), wystawnych pogrzebów, psów, broni i polowania; a według analogii państw, w których takie podatki egzystują przeliminuje dochód z tych podatków na 3,400.000 złr.

4. Wreszcie oblicza dochód z podwyższenia stęplu od kart na 180.000 „

5. Jakoteż dochód z podniesienia cen niektórych tytoni i cygar na 5,900.000 „

W zestawieniu przeto szczegółowem przedstawiłby się rezultat dochodu w podatkach z urzeczywistnienia programn. finansowego p. Hausnera następująco:

Z podatku osobisto-dochodowego	20,500.000	złr
Z umniejszenia kosztów poborn podatków	11,000.000	„
Z podatków zbytkowych	3,400.000	„
Z stępla od kart	180 000	„
Z podwyszenia cen tytoniu i cygar	5,900.000	„
Razem zatem	40,980.000	złr.

Czyli w porównaniu do niedoboru, w którym są już objęte kwoty umniejszające obecny dochód, przez zniesienie loteryi zniżenie podatków gruntowego i domowego o $^1/_3$ zaś zarobkowego o $^{10}/_{100}$, jeszcze uzyskanoby zwyżkę w wysokości 1,680.000 złr.

Wyznaję, że kiedy mi przedstawiono właśnie co opisany program finansowy p. Hausnera, doznałem nadzwyczajnie miłego wrążenia, od którego może mało kto mógłby być wolnym.

Pokryć niedobory budżetowe państwa, uwolnić w znacznej części własność nieruchomą od gniotących ją olbrzymich podatków państwowych, przynieść ulgę pracy przez zniżenie podatku zarobkowego, nareszcie znieść loteryę, z której dochody uzyskiwano kosz-

tem nie jednej zbrodni a powszechnej niemal demoralizacyi, i pokryć te wszystkie niedobory i ubytki w dochodach za pomocą umniejszenia kosztów administracyi i opodatkowania tego kapitału, który w wielu wypadkach wolnym dotąd był od wszelkich obowiązków publicznych, w szczególności danin i podatków; wszak to żądanie wnikające w najistotniejsze potrzeby produkcyjne finansowe i społeczne kraju naszego. Reforma, której doniosłości dodatniej pod każdym względem odmówić by niepodobna, gdyby niejedna okoliczność przykra, ba nawet bolesna, że program finansowy pana Hausnera w założeniu a głównie w przeprowadzeniu posiada wszekie zalety; prócz jednej, lecz niestety najpotrzebniejszej, to jest realnej podstawy.

Toż cały niemal program finansowy p. Hausnera przy szczegółowym rozbiorze w komisyi z 15, wysadzonej z Koła, okazał się zwodniczym, i pomimo swej popularności i zalet, niedojrzałym a w szczególności programem, który co do pokrycia niedoboru opuszczeniami podatków zwiększonego, nie wytrzymuje krytyki i nie może być uważany jako program na seryo, a nadto jako program i taki, który by mógł w jednej z głównych swych części wykonany być w bliskiej przyszłości.

I tak propowane zmniejszenie kosztów poboru podatków, jakkolwiek jednomyślnie komisya przyjęła, to jednak członkowie jej uznali zarazem, że nie można postawić nawet domniemywalnej sumy oszczędzeń z tego powodu, i że oszczędzenia przez zmianę systemu mogą się uwydatnić dopiero po upływie pewnego dłuższego szeregu lat; albowiem do zmian systemu poboru trzeba ustaw i ich wykonania, trzeba oddalić pewną liczbę urzędników, którzy jeszcze po oddaleniu pobierać będą emerytury.

Gdy jednakże dotąd nawet projektu takiego urzędownie zapowiedzianego nie ma, przeto członkowie w mowie będącej komisyi przyszli do przekonania, że wstawianie już teraz w rachunek owych przez pana Hausnera preliminowanych 11,000.000, (z oszczędzeń przy poborze podatków) na pokrycie niedoboru, nie ma najmniejszej podstawy.

Zresztą gdyby nawet w drodze administracyjnej udało się Rządowi pewne zaoszczędzenia w tym dziale wydatków poczynić, to będą one mogły być użyte na inne już dziś przewidziane i żądane wydatki, jak n. p. budowa koleji Alberg, powiększenie liczby sądów, regulacyi rzek, zamierzone koleje wicinalne itp. wydatki.

Wstawienie więc w budżet dochodów, pewnej kwoty z domniemywalnych oszczędzeń bez wszelkiej realnej podstawy, nie mogła uznać komisya za żądanie uzasadnione, chociaż z drugiej strony nie omieszka Kołu polskiemu stawianie żądań co do umniejszenia kosztów poboru podatków, jak najstanowczej zalecić.

Poseł Hausner w głównej części swego programu, odnoszącej się do podatku osobisto-dochodowego, przedstawił że dochód do opodatkowania wynosiłby w Austryi 1,260.000.000 złr. pomimo że uwalnia od tego podatku osoby nie mające więcej niż 400 złr. dochodu.

Chcąc uzasadnić prawdziwość tej cyfry dochodu, odwołał się poseł Hausner do państw, gdzie podobny podatek istnieje. Przepomniał jednak Szanowny poseł, że państwa te albo są bez porównania bogatsze niż Austrya, albo że podatek osobisto-dochodowy rozciąga się w nich na wszystkich obywateli, lub też obarcza także i niższe od 400 złr. dochody, więc trafia masy obszerniejsze a szczególnie klasy niższe, które za zwyczaj są najliczniejsze, a przeto i cyfra sumy ich dochodów jest bardzo znaczna.

P. Hausner odwołując się przedewszystkiem na Prusy przedstawił następujący rachunek wyszukanej przezeń kwoty miliarda dwustu sześćdziesięciu milionów reńskich dochodu, który miałby być opodatkowany. W Prusiech powiada on, opodatkowany dochód przedstawia przeciętnie na głowę 80 złr., w Austryi należy przyjąć o $^1/_4$ mniej, albowiem wiadomą jest rzeczą, że ogólnie ludność tu jest uboższą.

Owóż w Austryi dochód opodatkowany w rozkładzie na jednostki całej ludności, przedstawiłby cyfrę przeciętną 60 złr.

Ponieważ ludność w Austryi wynosi 21,000.000 mieszkańców, przeto dochód do opodatkowania wynosiłby złr. 1,260.000.000.

Przeciw temu zestawieniu rachunkowemu, podniósł najpierw p. Krzeczunowicz, że ludność w Austryi nie wynosi jeszcze 21,000.000, następnie że podatek osobisto-dochodowy aż do niedawnej reformy był w Prusiech od wszystkich bez różnicy pobierany, obecnie zaś po dokonanej w 1873 roku zmianie ustawy, opłacają w Prusiech podatek osobisto-dochodowy wszyscy, którzy 210 złr. lub więcej nad tę kwotę dochodu mają.

Zważywszy, że pan Hausner obciąża dochód nad 400 złr., a przeto wypuszcza z podatku około 80% osób i około połowy dochodu w Prusach opodatkowanego, okaże się że obliczenie p. Hausnera oparte na analogii do Prus jest wręcz iluzyjne, a cyfra przezeń do obłożenia podatkiem osobisto-dochodowym wykazana, nieprawdziwą.

Zresztą w tej mierze objaśnią nas najlepiej cyfry.

Według dat statystycznych ogłoszonych przez Rząd pruski wynosiła liczba wszystkich osób ulegających w Prusiech podatkowi osobisto-dochodowemu 5,002.248.

Z których w klasach najniższych a w szczególności:

W klasie	Przy dochodzie złr. rocznym	Było opodatkowanych osób	Suma dochodu opodatkowanego w prc.
I.	210—330	2,416.271	22½%
II.	330—450	1.167.829	18¼%
III.	450—525	419.990	8%
Suma		4,004.090	48¾

Liczba przeto osób opodatkowanych w tych trzech klatach wynosi blizko 80% od ogólnej liczby osób, podatkowi ulegających, zaś dochód tych klas wynosi 48¾% ogólnej sumy dochodu opodatkowanego.

W przypuszczeniu przyjętym przez p. Hausnera, że w Austryi jesteśmy o 25% mniej bogaci niż w Prusach (a wedle zapatrywań p. Krzeczunowicza stosunek ten znacznie jest wyższym) spadłyby te wszystkie klasy u nas do rzędu nieopodatkowanych, bo nawet dochód najwyższy w klasie III. wynoszący 525 zł. umniejszony o 25% wyniesie 418 złr. 75 przeto mało co więcej niż dochód, który p. Hausner uwalnia od podatku.

Jeszcze jaskrawiej przedstawi się nieprawdziwość obliczeń posła Hausnera, jeźli weźmiemy daty o dochodzie ze źródeł austryackich czerpane, a udzielone przez Rząd Izbie deputowanych w r. 1874 to jest w czasie, gdy jeszcze skutki krachu nie były tak wielkie jak się okazują teraz.

Z tych to dat wykazał pan Krzeczunowicz w sprawozdaniu mniejszości komisyi podatkowej z 1877, że przy projektowanem od rządu podówczas uwolnieniu od podatku osobistego dochodu aż do wysokości 600 złr. suma dochodu ulegająca podatkowi osobisto-dochodowemu wynosiłaby w Austryi 400,000.000 złr.

W sprawozdaniu zaś większości przychylnym projektowi rządowemu w przedmiocie zaprowadzenia podatku osobisto-dochodowego, przedstawiony był ten dochód na 500 milionów złr,

Skoro więc większość komisyi popierająca wnioski rządowe, i domagająca się wprowadzenia podatku osobisto-dochodowego, nie była w możności obliczyć cyfrę dochodu

produkcyę krajową, chociażby kosztem i klas uboższych. — Że pytania te mogą być i są sporne nie przeczę, — pocieszać się jednakże można tem, że kiedy by przyszło do rozstrzygnięcia sporu, to po jednej stronie mielibyśmy prawdopodobnie teorytyków i zwolenników wolnego handlu, którzy nie widzą, lub widzieć nie chcą, że kosztem tych ich zasad ubożeją nietylko rolnicze, lecz niemal wszystkie kraje w Europie na korzyść Ameryki, po drugiej zaś ludzi, którzy teoryę z praktykę łączą, uznają prawdy ekonomiczne, lecz nie tworzą z nich ogólnych dogmatów i wyznają przekonanie, że wysokość i możność zarobku a nie taniość potrzeb do życia, są źródłem zamożności, a przytem że tak jak każda czynność ludzka musi mieć ochronę, również i produkcya pozbawioną jej być niemoże tak pod względem prawnym, jakoteż ekonomicznym.

To też poseł Krzeczunowicz zdając sobie jasno sprawę z wzmagającego się niebezpieczenstwa co do konkurencyi amerykańskiej w nafcie pomimo 3 reńskowego cła, zgadza się na podwyższenie tegoż w myśl wniosków rządowych, to jest o 5 złr. na cet. met, a w ślad zatem musi być i za pewnem umiarkowanem opodatkowaniem krajowej rafinowanej nafty.

Samo bowiem podniesienie cła, podniosło by tylko dochody producentów. podrożyło więc towar na korzyść li pewnej klasy ludzi, to jest nafciarzy, podczas gdy podniesie cła i równoczesne nieprzesadne opodatkowanie krajowych rafinery nafty uchroni też przed konkurencyą i wzbogaci skarb państwa pewną znaczną kwotą, która może pokryć niedobory lub ubytki w dochodach, spowodowane zamierzonem zniżeniem podatków bezpośrednich, zniesieniem loterji lub t. p. umniejszeń w dochodach skarbowych. Obok tego iż nafta nierafinowana a między uboższymi używana, niema ulegać podatkowi, wypada mi podnieść i to, że robiono rachunek o ile by n. p. nasz chłop, a rozumie się oświetlający swój dom zapłacił więcej za naftę w porównaniu do jej cen obecnych.

Rachunek ten przedstawił kilkadziesiąt zaledwie centów zwyżki w wydatkach na cały rok.

Z podwyższenia cła od nafty, które to podwyższenie popiera komisya Koła spodziewa się rząd uzyskać 3,600.000 zł.

Komisya Koła zgodziła się również na wniosek pana Krzeczunowicza co do podwyższenia cła od kawy kolonialnej o $^1/_3$ co uczyni 2,500.000 złr. jak niemniej podwyższenie dochodu z cukru, przez zmniejszenie restytucyi o 5,000.000 zł.

2

Wreszcie na podwyższenie cen niektórych gatunków tytoniu i cygar jakoteż podatek 10% od należytości oo jazdy kolejami i podwyższenie podatku od kart.

Co uczyniłoby

z podwyższenia cen tytoniu i cygar	8,000 000 złr.
z podatku od jazd (który we Francyi 20% wynosi)	8,700.000 „
z podatku od kart	180.000 „

Na proponowane zmiany przez rząd o stęplach i należytościach prawnych zgodziła się komisya o tyle, iż popiera zmniejszenie skali podatkowej przy przeniesieniach z 3½ na 3. a natomiast zgadza się na uchylenie opustów przy zmianie właściciela, zdarzającej się częściej niżeli co 10 lat.

Opusty te jednak mają być zachowane przy spadkach.

Z tej zmiany spodziewa się rząd 2,970.000 złr.

Pomiędzy projektami rządowymi w przedmiocie podatków, jest projekt podatku od szynkowni spirytusowych.

Ponieważ projekt ten ma szanse powodzenia przeto popiera go komisya, jednakże z żądaniem rozciągnięcia podatku od szynkowni i na szynkownie wina i piwa.

Według preliminarza rządowego podatek ten miałby uczynić od samych szynków spirytusowych 1,500.000 złr.

Znacznie jednak więcej dałby, w razie opodatkowania wszelkich szynkowni.

Tu podnieść muszę, że wedle projektu rządowego taksa od napojów spirytusowych w Galicyi i Bukowinie o połowe miałaby być niższą niż w innych prowincyach, z uwagi na istniejącą opłatę na rzecz funduszu indemnizacyjnego propinacyjnego.

Nakoniec komisya od Koła wybrana przyjęła w zasadzie podatek od interesów i wyroków giełdowych.

Jednakże z braku dat stosownych nie przyjęła cyfry spodziewanego podatku, który jednak poseł Krzeczunowicz preliminuje najmniej na 1,500.000 złr.

Zebrawszy te wszystkie pomnożenia podatków pośrednich okaże się następująca suma:

Z piwa	10,000.000 złr.
Kawy	3,600.000 „
Cukru	5,000.000 „
Tytoniu i cygar	8.000.000 „
Kart	180.000 „
Koleji	3,700.000 „
Należytości praw	2,970.000 „
Szynki	1,500.000 „
Giełdy	1,500.000 „
	36,450.000 złr.

Od wykazanej kwoty odtrąciwszy deficyt zwyczajny w wysokości 12,700.000 złr.

Pozostanie suma zwiększonego dochodu podatkowego w kwocie 23,750.000 złr. do pokrycia ubytków w dochodach skarbowych spowodowanych proponowanem przez p. Krzeczunowicza zniżeniem podatków bezpośrednich, tudzież zamierzonem uwolnieniem od podatków kas zaliczkowych itp. instytucyi.

Z powyższego widzimy, iż przewodnią myślą programu posła Krzeczunowicza było i jest umniejszenie podatków bezpośrednich kosztem podatków pośrednich.

Czy myśl ta jest zdrową, humanitarną i opartą na podstawach słusznych obaczmy.

Bez względu na to czy mamy dochód lub nie z naszej własności lub przedsiębiorstwa, ba nawet w razie utraty całej renty a nadto dopłaty do niej, podatki bezpośrednie opłacać musimy, podatki, które tem cięższemi się stają, o ile że nie mając na zapłacenie ich dochodów okładani bywamy kosztami egzekucyi, sekwestracyi itd. częstokroć podwajającymi cyfrę samego podatku.

Przy podatkach pośrednich inaczej się rzecz ma: płacimy je wtedy gdy mamy pieniądze, gdy to, za co płacimy, równocześnie używamy.

Zresztą rzućmy tylko okiem na te państwa, których gospodarstwo finansowe za wzór służyć może, to jest na Francyę lub na Anglię.

Porównajmy w tych państwach stosunek podatków bezpośrednich do pośrednich. a okaże się jak rażąca sprzeczność pomiędzy nami a niemi zachodzi.

A jeżli nam zarzucą, że to porownanie nie jest trafnem, gdyż potrzeby i środki biednego z bogatym na równi nie stoją, to odpowiemy że rozciąga się to tem stanowczej i na podatki bezpośrednie, które ogólnie w absolutniej swej cyfrze są w stosunkach do dochodu u nas bezwarunkowo wyższe niż we Francyi i Anglii, w szczegółach zaś przedstawiają nasz podatek gruntowy i domowy (rozumie się w stosunku do dochodów) o 4 razy wyższym niż we Francyi a sam gruntowy o 20 razy wyższym niż w Anglii.

U nas np. wypada 123 złr. podatku gruntowego na kilometr □ ziemi w Anglii 35 złr., pomimo że wartość i dochód tej ziemi jest tam kilka razy wyższy.

We Francyi podatek gruntowy wynosi 4% a z wszystkiemi dodatkami 8% dochodu, u nas czyni on najmniej 16% a z dodatkami 30%.

Rzecz to jednak godna uwagi, że w państwach, w których gospodarstwo finansowe ogólny podziw wzbudza; podatki pośrednie główną podstawę dochodu stanowią, jak to widzimy w Anglii, Francyi lub np. Szwecyi i Norwegii gdzie już nie ma zupełnie podatków bezpośrednich.

Zresztą myśl podatków pośrednich mimo protestu teoretyków co raz szersze uznanie znajduje, czego przykład w najnowszych czasach daje Bawarya i Cesarstwo niemieckie.

Musi być więc w tej polityce ekonomicznej pewna racya, pewna żadnymi doktrynami nie dająca się zbić prawda, która tem jaskrawiej występuje, gdy zważymy, iż najcięższe podatki i opłaty bezpośrednie istniały w czasach ciemnoty i despotyzmu, podczas gdy z rozwijającą się cywilizacyą, prądku przeniesieniu ciężarów na podatki pośrednie co raz stawał się i staje silniejszym.

Trudno przeto zrozumieć, jak mogły dzienniki lwowskie nie obznajomiwszy się pierw dokładnie z programami finansowymi posłów Hausnera i Krzeczunowicza wydawać o nich sąd stanowczy i absolutny, głosić pochwały na cześć programu finansowego posła Hausnera, świadczącego nieprzeczę o najlepszych chęciach autora lecz niestety idealnego, a natomiast potępić program pana Krzeczunowicza, oparty na podstawach realnych, zdrowej polityce ekonomicznej i odpowiadającej najistotniejszym interesom kraju naszego.

ulegającego podatkowi osobisto - dochodowemu na wyższą kwotę jak 500,000.000 łatwo więc zrozumieć, że przypuszczenia posła Hausnera i z nich wysnute wnioski nie mają realnej podstawy.

Lecz słusznie może być uczynioną uwaga, że ówczesny projekt rządowy określał minimum dochodu, któryby miał uledz podatkowi osobisto-dochodowemu na 600 złr., podczas gdy pan Hausner proponuje je w cyfrze 400 złr., a przeto że suma dochodów podatkowi podpadająca przy tym projekcie znacznie by urosła.

Otóż w tej mierze biorąc analogię z Prus stosunek wzrostu kapitału przedstawiałby od 7% do 9% czyli jak wedle p. Krzeczunowicza dochodziłaby suma tych dochodów do 500,000.000, a wedle dawnych obliczeń rządowych do sześćset milionów!

Z powyższego widzimy, jako to wszystko dalekie od idealnej sumy p. Hausnera przypuszczonej na 1,260.000.000 zł.

To też członkowie komisyi wysadzonej z łona Koła polskiego uznali zupełną błędność rachunków p. Hausnera.

Jakkolwiek tuż co powołana komisya do czasu bytności mojej w Wiedniu tj. do 17. b. m. nie powzięła ostatecznej decyzyi w przedmiocie podatku osobisto dochodowego, to jednakże z toku dyskusyi przeprowadzonej w komisyi, rozmów z pojedynczymi jej członkami, powziąłem przekonanie, że znaczna większość tej komisyi przeciwną będzie wprowadzeniu podatku osobisto-dochodowego, a to z uwagi, najpierw co do nader wątpliwych jego korzyści, wobec istniejącego już u nas podatku rzeczowo-dochodowego, a powtóre i najgłówniej z tego powodu, iż w razie wprowadzenia tego podatku tak iżby dochody rzeczywiste dawał, podciągnięto by pod kategorye tego podatku przedmioty już raz opodatkowane, a w szczególności dochody, ogromnie obciążone już bądź podatkiem gruntowym lub domowym, bądź dochodowym i zarobkowym.

Zresztą zapomnieć i o tem nie należy, że podatek osobisto-dochodowy polega na fasyach, ztąd wywołuje weksacye i denuncyacye, dopuszcza rozpoznawanie fasyi i dowolne stanowienie o dochodzie przez komisye, których skład jeźliby był takim jak go już uchwaliła była Izba deputowanych, Rady państwa w r. 1877, to nie wiem czy nie zamieniłby sprawę podatku w mowie będącego w kwestyę socialną najniebezpieczniejszą z niebezpiecznych już przez to samo, że większość komisyi stanowiliby członkowie nieulegający zupełnie podatkowi osobisto-dochodowemu.

Zapewne niejeden z Szanownych czytelników przypomina sobie, iż uchwalone w roku 1877 przez Izbę deputowanych komisye powiatowe, dla oznaczenia czystego osobistego

dochodu, miały się składać z przewodniczącego i połowy członków przez rząd mianowanych a z drugiej połowy członków obranych przeważnie przez naczelników gmin.

Do jakich rezultatów doszłyby były komisye tak złożone, mniemam, że bliżej wyjaśniać nie zachodzi potrzeba.

Ponieważ sprawą podatku osobistego budzi powszechne zajęcie więc uważam za stosowne, dotknąć jej bliżej, w szczególności biorąc na uwagę te kraje gdzie ten podatek istnieje. I tak

W Anglii istnieje podatek osobisto dochodowy pobierany od tych, ktorzy mają więcej niż 60 funtów czyli 600 złr. dochodu.

Podatek ten jest progrosyjny do 200 funtów czyli 2000 złr. dochodu a proporcyonalny (co do procentów równy) przy dochodach wyższych nad 200 funtów.

Lecz tam inne podatki bezpośrednie są stosunkowo nader małe.

Co się tyczy zaś przepowadzeuia podatku osobisto dochodowego, to niemasz tam komisji na wzór zamierzonych w Austryi, lecz wymierzają ten podatek sami urzędnicy królewscy. A jakkołwiek i tam się to dzieje co by u nas rozwinięto na najwyższą skalę, to jest, że kapitaliści i przemysłowcy zatajają znaczny dochód do opodatkowania; to jednakże przy minimum 600 złr. dochodu podatkowi ulegającemu, co u nas w stosunku porównawczym do zasobów było by ledwie 100 złr. — jeszcze znaczny dochód z podatku osobisto-dochodowego w Anglii płynie.

W Prusach jak już wspomniałem istnieje podatek osobisto dochodowy, od którego wolnymi są jedynie ci, którzy nie więcej jak 210 złr. dochodu mają. — Lecz tam inne kategorye podatków bezpośrednich w szczególności gruntowy i domowy są stosunkowo 3 razy mniejsze niż u nas.

Gdy we Francyi w roku 1871 po wojnie okropnej przyszło do pokrycia deficytu wynoszącego 750 milionów franków, zaproponowano nałożenie podatku osobisto dochodowego z bardzo nieznaczną progresyą.

Panowie Thiers, prezes rzeczypospolitej, Poyer-Quartier minister skarbu i inni sprzeciwiali się temu podatkowi z powodu jego kierunku socyalistycznego, z powodu arbitralności i weksacyi jakie on sprowadza. Jeden mowca cytował nawet Robespierra, który w jednej mowie wyrzekł: „że uwolnienie uboższych od podatku jest zaprowadzeniem arystokracyi obowiązków“!

Widzimy więc że w republikańskiej Izbie francuzkiej wyszłej z powszechnych wyborów, upadł znaczną większością wniosek, żądający wprowadzenia progresyjnego podatku osobisto dochodowego. —

Wprawdzie spotkałem się z gorącą obroną tego podatku w jednym z dzienników krajowych, ba nawet z argumentami przemawiającymi za tym podatkiem tej treści, iż łatwiej zapłaci 20.000 złr. podatku ten, kto ma 100.000 złr. dochodu, niż mający tysiąc reńskich kilkanaście. — A zapewne tak rzeczy biorąc.

Lecz czy może by nie było prościej i łatwiej powiedzieć kierując się podobnymi zasadami, że po nad pewną kwotę w ogóle posiadać nie wolno, że każdy mający więcej przypuszczamy jak 20.000 fl. renty, powinien każdą zwyżkę po nad tę kwotę, oddać do dyspozycyi na cele publiczne, jeżli już nie rozdzielić pomiędzy tych, którzy mniej mają.

Powracając jednak do samej rzeczy, niemogę zataić, iż jest to wielce niesprawiedliwem, iż istnieją u nas znaczne zasoby t. j. kapitały wolne od podatku, i że właśnie w wielu razach ten kapitał, który nie tylko żyje lecz i wzrasta kosztem powszechnej pracy, wolnym jest od obowiązków, które tak silnie przygniatają naszą społeczność.

Lecz z drugiej strony mniemam, że należy się liczyć z rzeczywistością i pamiętać szególnie o tem, że u nas istnieje już podatek dochodowy od 1849 roku, którego niemasz w krajach, gdzie istnieje podatek osobisto dochodowy.

A biorąc na uwagę, że obecnie istniejący podatek czyni rocznie 19,800.000 złr. podczas gdy podatek osobisto dochodowy proponowany przez pana Hausnera, rzeczywiście nie wiele więcej w najlepszym razie przynieść mógłby, jeżeli rozumi się jedni i ci sami nie byliby zmuszeni do płacenia od jednego i tego samego dochodu dwóch podatków to jest dochodowy rzeczowy i dochodowy osobisty; mniemam że lepiej domagać się ściślejszego wykonania ustawy o podatku dochodowym z 1849., niż żądać reformy podatkowej najwątpliwszej w rezultatach, niebezpiecznej w przeprowadzeniu a wymagającej milion do półtora miliona złr, na pokrycie samych kosztów rozłożenia tego podatku — który obok wielu ujemnych stron fiskalnych i społecznych ma jeszcze nadto tę wielką wadę, iż szkodliwie oddziaływa na stosunki kredytowe.

Kupiec lub przemysłowiec bankrutujący, dla podtrzymania kredytu fasionuje wielkie dochody osobiste, mający je rzeczywiście i niepotrzebujący kredytu wykazuje je jaknajniższe.

Zdarza się więc, że bankrut kosztem swoich wierzycieli opłaca wysokie podatki, podczas gdy wolnym od tego podatku bywa ten, któremu nic nieprzeszkadza zataic swe prawdziwe dochody.

Wspomniałem już że od roku 1849 obowiązuje u nas ustawa o podatku dochodowym —

wedle brzemienia tej ustawy pociągane być winne do opłaty tego podatku, wszelkie zarobki, renty i dochody z kapitałów wypożyczonych. — Jeźli się więc to nie dzieje to lepiej starać się jak już podnosiłem o ściślejsze wykonanie tej ustawy, niż błąkać się w teoriach opartych na wzorach, wręcz odmiennych stosunków.

Rzecz to jednak godna uwagi, że kiedy chodziło o przyjęcie wniosków rządowych w przedmiocie ustawy o progesyinym podatku osobisto dochodowym że wówczas wnioski te goracych obrońców miały w fabrykantach przemysłowcach a za zwyczaj i znacznych kapitalistach niemieckich. fakt to niezaprzeczenie na pozór dość dziwny a przecież przy bliższym zgłębieniu sprawy zrozumiały.

Panowie ci wiedzieli, że gdy podatek dochodowy dzisiejszy zastąpiony zostanie podatkiem osobisto dochodowym, że oni jeszcze mniej płacić będą, że łatwiej im przyjdzie zataić dochód osobisty, niż dochód płynący z przedsiębiorstwa a z tąd, że i podatek oplacać będą mniejszy.

P. Krzeczunowicz dowiódł nawet w sprawozdaniu komisyjnem mniejszości o podatkn osobisto dochodowym, z roku 1877, o ile przy tej zmianie wielkie handlowe firmy zkorzystają.

Przechodzę do programu pana Hausnera w przedmiocie podatków zbytkowych.

Wymieniłem już przedmioty na wstępie, które pan Hausner jako zbytkowe opodatkować pragnie.

Odwołując się na Francyę zamierza poseł Hausner opodatkować najpierw pogrzeby zbytkowe.

Owóż zauważyć mi wypada, że w całej Francyi podatek ten nie istnieje, lecz tylko w Paryżu jest pobierany od przedsiębiorstw des entreproses des pompes fûnèbres.

Pomijając że dochód ten nawet w Paryżu jest nieznaczny i nosi cechę raczej podatku zarobkowego — pytam czy podatek taki jest w regule możliwym? a w razie tym, czy nienależałby on do najwstrętniejszych jakie istnieją, czy nieobrażałby uczucie ludzkie najboleśniej i to oczywiście w chwili gdy dotknięte ono już zostalo utratą ojca matki a w każdym razie kogoś z rodziny.

Prawdziwie trudno sobie wyobrazić oburzenie tych, którzy rownocześnie z śmiercią blizkiego sercu, musieliby się z inspektorem podatkowym układać o cyfrę podatku wedle tego, czy trumna jest z kruszczu lub drzewa, czy jeden lub kilkunastu księży odprowadzać ma zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku, czy około katafalka kilkanaście lub kilkadziesiąt świec się palić będzie, czy nareszcie jedna lub więcej mszy odprawionych zostanie i t. d.

Innego kryterium i podstawy do wymiaru podatku od pogrzebów szczególnie po wsiach nierozumiem, wszak ani fasyonować się nie można z góry, że jeden lub więcej pogrzebów mieć się będzie w domu, ani też niepodobna tam gdzie idzie o opodatkowanie zbytku i jego rozmiarów, jedną cyfrą opodatkować takowy bez względe na jego różnice.

Poseł Hausner proponuje następnie podatek zbytkowy od koni, powozów i lokajów.

Podobny podatek był już proponowany w roku 1872 przez rząd austryacki, a to tym sposobem, że od podatku tego wolne były tylko te konie i wozy, powtarzam wozy, które służą do gospodarstwa wiejskiego lub przedsiębiorstwa zarobkowego, jak niemniej że każda rodzina mogła mieć jednego sługę nie ulegającego opodatkowaniu.

Z takiego projektu wypadałoby, że minister w Wiedniu mający 20.000 złr. i więcej pensyi, lub każda rodzina tamże mająca kilkanaście tysięcy złr. dochodu nie niepłaciłaby od koni i powozów, których w regule nie trzyma i utrzymywać nie ma potrzeby, mając na zawołanie wyborne remizy i dobrych fiakrów, nadto taka rodzina ma dwie lub najwięcej trzy sługi, z których jedna wolną by była od podatku.

U nas zaś po wsiach jakżeby się działo. Oto ponieważ każdy właściciel dóbr, ba nawet dzierżawca mający 3.000 do 5.000 złr. dochodu ma i musi mieć różne powozy na najrozmaitsze pory i czasy, konia wierzchowego i dwa do czterech zaprzęgowych, któreby go z błota i dziur wyciągać mogły, nareszcie kilkoro sług wedle zwyczaju mało robiących, więc właściwie ciężar tego podatku na nas by głównie spadł.

Przypuścić należy, że poseł Hausner inaczej sobie rozkład tego podatku wyobraża, niż rząd proponował — ależ zważmy że ten rozkład nie od nas będzie zależał.

Podatki od bilarów, psów, broni, polowania i klubów są bardzo mało znaczące, lepiej zatem zostawić ich zaprowadzenie sejmom na potrzeby krajowe.

Poseł Hausner z tych oto omówionych podatków zbytkowych spodziewa się aż 3,400.000 złr. Czy jest to możliwe i nie należy do rzędu marzeń i iluzyi?

Wprawdzie odwołuje się poseł Hausner na inne kraje oczywiście najbogatsze, jednak mniemam że odwołanie to było by właściwszem na kraje węgierskie, gdzie właśnie przed paru tygodniami na skutek wniosku rządowego uchwaliły Izby węgierskie zniesienie podatku zbytkowego, zaledwie przed kilku laty w Węgrzech zaprowadzonego, który w praktyce dał małe dochody, a natomiast utrzymanie ewidencyi podatkowej czynił i niezmiernie kosztownem i trudnem i szykanującem. Uchylając we Wegrzęch podatek zbytkowy zatrzymano

jedynie opłatę od bilarów, strzelb i stolików od kart, które nawet w rachunek brać nie warto.

Przedstawiwszy program finansowy posła Hausnera, który zjednał sobie liczne pochwały ze strony dziennikarstwa lwowskiego, a który niewątpliwie jest nader humanitarny i piękny, tylko że brukuje mu niestety najważniejszej rzeczy, bo podstawy, bo prawdy; wypada mi zwrócić się do programu finansowego pana Krzeczunowicza.

Program ten potępiony przez dzienniki lwowskie nieposiada przyznaję tych zalet, którymi zdobywa się popularność, natomiast wnika on w rzeczywiste stosunki ekonomiczne i społeczne, i stawia całą rzecz zimno, realnie a co najważniejsze na cyfrach nie z wyobraźni czerpanych.

Program ten jest następujący.

Zasady główne:

I. Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do państw innych.

II. Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III. Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, i których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia poparcia i przeprowadzenia zasad powyższych należy:

I. Wytknąć błędy w wydatkach na administracyę i żądać, żeby rząd dokładnie rzecz zbadał i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

II. Domagać się obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie znacznie wyższe, niż w państwach innych w szczególności:

a) zniesienia dodatku $^1/_3$ przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym. co uczyni razem . . . . 11,900.000 złr

b) ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co suma podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o . . 500.000 „

c) obniżenia na połowę nadzwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobiera-

nego od dochodów fasyonowanych co wyniesie i . . . . 4,000.000 „

d) obniżenia podatku od urzędników na połowę . . . . 590.000 „

te obniżenia uczynią razem . . 16,990.000 złr.

Na pokrycie niedoborów i ubytków w dochodach z powodu obniżenia podatków bezpośrednich proponuje p. Krzeczunowicz pomnożenie podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, i zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich, mianowicie:

a) podwyższenie podatku od piwa;

b) wprowadzenie podatku od Petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od cetnara metrycznego Petroleum było o 4 do $4^1/_2$ złr. wyższe, niż podatek od produkcyi;

c) podwyższenie cła od kawy;

d) podwyższenie należytości stęplowej od kart;

e) podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych;

f) zaprowadzenie należytości stosownej od interesów na giełdzie zawieranych i od wyroków sądów giełdowych;

g) zaprowadzenie podatku od papieru, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h) zaprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na kolejach żelaznych;

i) podwyższenie opłat pocztowych, i

k) cła od płodów rolnych szczególnie w tym wypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i transitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Z powyższego przekonywujemy się, iż program pana Krzeczunowicza ma przedewszystkiem na celu przynieść ulgę w ponoszeniu podatków, własności nieruchomej przez obniżenie podatków gruntowego, domowego i dochodowego, uwolnić częściowo pracę od gniotących ją podatków zarobkowych, wreszcie ulżyć i urzędnikom publicznym przez zmniejszenie pobieranego od ich pensyi podatku dochodowego na połowę.

Przechodząc do szczegółów proponuje poseł Krzeczunowicz podnieść podatek od piwa o $8^3/_{10}$ na jednym gradusie sacharometru w hektolitrze (obecnie wynosi on $16^7/_{10}$%)

To podwyższenie czyniłoby 85 ct. na hektolitrze piwa dobrego. zwykłego, czyli $^{85}/_{100}$ cena na litrze t. j. na potężnem kuflu piwa.

Kwota podatku przez to podniesienie powiększyłaby się (uwzględniając nawet pewne zmniejszenie w komsumcyi z tego powodu, co jednakże w praktyce najprawdopodobniej nienastąpi) z 22,000.000 złr. na 32,000.000 złr. ewentualnie trzy-

dzieście milionów, czyli przyniesie dochodu od 8,000.000 do 10,000.000 złr.

Tu nadmienić mi wypada, że właśnie teraz podniósł parlament w Bawaryi, w tej ojczyźnie piwa, sumę podatku od piwa z 11,000.000 złr. na szesnaście milionów złr. Czy i o ile podwyższenie podatku od piwa dotknie konsumcyę tegoż, wpłynie na jej umniejszenie, lub podziała szkodliwie na stany uboższe, przesądzać absolutnie nie podobna, to jednakże zdaje się być pewnem, że tych $^{85}/_{100}$ centa na kuflu nie umniejszy pragnienia mieszkańców wielkich miast w Austrji, z których sam Wiedeń konsumuje, pięć razy tyle piwa, co cała Galicya.

Najsilniej atakowany bywa program finansowy pana Krzeczunowicza, zbliżony do projektu odnośnego rządowego, w przedmiocie podniesienia cła i zaprowadzenia podatku od nafty rafinowanej.

Tu już w imię oświaty, moralności, ludzkości powstają szermierze przeciw temu podatkowi. Nie przeczę, że i na mnie ten podatek niezrobił zrazu przyjemnego wrażenia; później jednak gdy się z tą sprawą blizej obznajomiłem — moje uprzedzenia znikały, obawy malały, aż wreszcie przyszedłem do przekonania, że podatek ten mniej dotknie społeczność naszą, niż każde inne podwyższenie podatków bezpośrednich, a dla produkcyi jako takiej raczej pomocnym niż szkodliwym się stanie.

Jak wiadomo zniżyły się ceny nafty u nas w ostatnich latach o kilkadziesiąt procent — przyczyną tego spadku cen nie jest bynajmniej zwiększona surowa produkcya, ba nawet powszechniej udoskonalona a przeto i tańsza jej rafinerya, lecz głównie i przedewszystkiem co raz większe przebierająca rozmiary konkurencya amerykańska.

Tak n. p. już w roku 1875 wprowadzono do Austrji 810.000 cetnarów metrycznych nafty amerykańskiej a w roku 1878, mimo cła opłacanego od cetnera metrycznego (tara) bruto w kwocie 3 złr. złotem import podniósł się do 1,047.000 cet. metrycznych.

W państwie więc Austryackiem, które posiada bardzo znaczne źródła nafty w Galicyi a nawet mniejsze we Węgrzech, używana bywa nafta z Ameryki sprowadzana, ba co więcej, my w kraju uposażonym w obfite źródła tej nafty, obcą co gorzej z drugiej części świata przywożoną naftą oświetlamy nasze fabryki, mieszkania i t. d.

W obec więc tego stanu rzeczy, nasuwa się pytanie, czy lepiej dać upaść produkcyi nafty krajowej, dozwolić by do tej masy pieniędzy, które za rozmaite inne produkta do Ameryki wychodzą, przyłączyły się i znaczne sumy za produkt, który w domu mamy byle klasy uboższe niepłaciły więcej za niezbędne im światło; czy lepiej znów uchronić

Sprawozdanie

komisyi przez Koło polskie do ułożenia programu finansowego wyznaczonej

~~Przy ogólnej dyskusyi nad pro-~~ [illegible] ~~Komisya zasady~~ [illegible] ~~p. Hausnera p.~~ [illegible] ~~odesłanego do niej~~

Uchwałą z dnia . . . . . . wyznaczyło Koło polskie Komisyę złożoną z 15 członków dla ułożenia programu finansowego i przedłożyło / odesłało do niej projekt p. Krzeczunowicza, F

Przy ogólnej dyskusyi rozpoznawała Komisya zasady tego projektu, [illegible] i projektu jej podanego przez p. Hausnera.

Projekty te zgadzały się w tem, że podatki gruntowy, domowy i zarobkowy powinny być znacznie obniżone, [illegible] i że należy podwyższyć stemple od kart i ceny tytoniu.

F ~~Projektu p. Hausnera~~ ~~Projekt [illegible] Hausnera zadał obniżenia podatków~~

W projekcie p. Hausnera był

a wniosek obniżenia podatku gruntowego i domowego o trzecią część, co wynosi . . 17,700.000

b podatku zarobkowego . . . 900.000

Dalej zniesienia loteryi, z czego odpadałby [illegible] 8,000.000

zniesienie obecnego podatku dochodowego, wynoszącego 19,800.000

razem 46,400.000

dodawszy do tego niedobór przez Rząd wykazany 12.700.000

okazałaby się suma do . . 59,100.000

pokrycia . . . . .

Pokrycie tej sumy chciał p. Hausner znaleźć w nałożeniu=

F który to projekt został w Komisyi przez ~~[illegible]~~ tegoż posła rozszerzony ~~i który~~ i uzupełniony w skutek wniosków Rządu, ~~[illegible]~~ do liczby [illegible] podanych.

F który przez ~~[illegible]~~ został ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ w ~~skutek podanych~~

F należy dążyć do oszczędzań, ~~[illegible]~~ zbyt wysokie ~~[illegible]~~

F P. Hausner żądał proponował: obniżenie podatku gruntowego i domowego o 1/3, co wynosi 17,700.000

obniżenie podatku zarobkowego 900.000

dalej zniesienie obecnego podatku dochodowego, wynoszącego . . . 19,800.000

razem obniżenie obecnych podatków bezpośrednich 38,400.000

Dalej żądał p. Hausner zniesienia loteryi, wynoszącej obecnie 8,000.000

Summa ogólna 46,000.000

Dla pokrycia tej summy proponował p. Hausner:

zmniejszenie kosztów poboru podatków o 11.000.000 przez zastosowanie innego systemu poboru,

2. zaprowadzenie podatku dochodowego od wszystkich dochodów, [illegible] którymby [illegible] wyż 400 fl. dochodu, [illegible] — 40,300.000

3. zaprowadzenie podatku [illegible] powozów, lokajów, bilardów, klubów, [illegible] broni i polowania, któreto podatki mogłyby przynieść — 3,400.000

4. podwyższenie stempli [illegible] — 180.000

5. podwyższenie [illegible] z czego spodziewać się można — 5,900.000

razem 60,780.000

Komisya, zgadzając się na proponowane przez obu ustawodawców obecnie zmniejszenie podatków bezpośrednich, nie mogła zgodzić się na proponowane przez p. Hausnera środki do pokrycia niedoboru tem zmniejszeniem spowodowanego; środki te bowiem są albo nigdy albo w przyszłości bardzo odległej mogłyby doprowadzić do rezultatów pożądanych, że przeto projektowanie tych środków mogłoby tylko [illegible] podatki bezpośrednie nie mogą być [illegible]

Marginal notes:

opartego na kontyngensie

[illegible] składanie rzeczy,

po części także, iż Komisya już w zasadzie nie mogła [illegible] gdy one

być użyte na potwierdzenie zdania, iż

Wobec wniosków posłów Hausnera i Krzeczunowicza, uchwaliła Komisya [illegible] żądać, żeby Rząd starał się o uporządzenie [illegible] w potrzebach [illegible] a w szczególności w kosztach poboru podatków, które jej się wydają zbyt wygórowane. Ta Komisya uważa, że [illegible] aby przyjść do tego celu potrzeba dłuższych studyów, potrzeba opartych na tych studyach zmiany ustaw, a szczególnie przy ustawach rozkładu i poboru podatków potrzeba uporządkowania tych ustaw i [illegible] zmniejszających | liczbę urzędników, którego zmniejszenie może następować zwolna i zawsze z ciężarami emerytury, [illegible] potrzeba przeto dłuższego peryodu lat, żeby okazały się znaczniejsze skutki tych środków, którejby zmierzały do wspomnianych oszczędzeń. Tym czasem zaś z [illegible] (się) wydatki państwowe inne, które pochłoną skutki tych oszczędzeń. Dość wspomnieć o zamierzonem budowaniu Kolei Aarlberg, o innych kolejach, o rządowych [illegible] prawniczej, o żądaniach Kraju naszego co do sądów, szkół, regulacyi rzek i t.p., aby być przekonanym, że wydatki państwowe zwiększać się będą. Z tychto powodów przychyliła się Komisya do zdania p. Krzeczunowicza, że z powodu żądanych oszczędzeń nie można preliminować żadnej cyfry na pokrycie deficytu obecnego lub na pokrycie ubytków, pochodzących z obniżenia podatków bezpośrednich, że

| uproszczenia urzędowe i

przeto przedstawionego [illegible] oszacowania przez p. Hausnera z powodu uszczuplenia [illegible] 11,000.000 nie może iść w rachunek.

Co do [illegible] podatku dochodowego przyjmował p. Hausner przykładowy [illegible] 40,300.000 [illegible] przypuszczał bowiem, 1260 milionów iż ogólna summa dochodu do opodatkowania będzie wynosić 1260 milionów guldenów a podatek przeciętnie $3\frac{2}{10}$ procentowy od tego dochodu wyniesie 40,300.000. To przypuszczenie [illegible] p. Hausner przykładem innych, które albo są bez porównania bogatsze albo [illegible] całego dochodu nie uwalniają od podatku, albo też uwalniają od podatku tylko dochód daleko mniejszy niż 400 zł. Powoływał się zwłaszcza na Prusy, gdzie już dochód 420 mark, czyli 210 zł już jest opodatkowany. Przy rozpoznawaniu tych przypuszczeń doszła Komisya do przekonania, że bardzo znaczna część dochodu ogólnego jest w klas niższych, bo najliczniejszych. Przykład Prus [illegible] właśnie przykład Prus z uwzględnieniem, że [illegible] nawet p. Hausnera przyznanej cokolwiek, iż ludność nasza o 25% jest mniej zamożna niż Prusy — pouczył nas, że na te klasy, które mają 210 do 400 guldenów dochodu, byłyby podług wniosku p. Hausnera wolne od tego podatku, przypadnie około 48 procent dochodu ogólnego. [illegible] Minimum wolne od podatku nie [illegible] się nawet na przyjmowanej przez p. Hausnera kwocie 400 zł ale dochodzący przyjmujemy do kwoty 600 zł, bo takie minimum [illegible]

Margin notes:

nie mająca nawet należytego uzasadnienia,

które [illegible] przewyższają 400 zł i eliminował

4|03

1260

gdzie podobny podatek istnieje, które jednak

i są opodatkowane w Prusach a

było już projektowane i przyjęte w Izbie w r. 1877, a jedną z głównych przyczyn, dla których cała reforma podówczas upadła, była właśnie ta okoliczność, że przy wysokiem minimum, od podatku wolnem, cały podatek, przy rozsądnym obciążeniu podatkowem, mógł przynieść dochód nader mały, niedostarczający do pokrycia kosztów rozłożenia i ubytku z proponowanego zarazem, choć małego obniżenia podatków gruntowego, domowego i zarobkowego. Na podstawie [illegible] Komisya podatkowa [illegible] około 500 millionów. Od tej summy jest bardzo daleko do owych 1260 millionów, które przypuszczał p. Kuesner. Przy summie ogólnego dochodu 500 milionów lub mniejszej, musiałaby stopa podatku wynosić przeciętnie 8 lub 9 procent, ażeby przynieść 40 milionów przez p. Kuesnera proponowanych. Przypuszczając zaś progresyę musiałaby stopa klas najniższych, w których summa dochodu największa, wynosić 6 do 7 procentów, a i tak jeszcze przy progresyi [illegible] 25 do 30 procentów. Takie procenta podatku dochodowego nie są nigdzie i nie mogą być dopuszczone, tem bardziej, gdy ten podatek dotykałby także dochody, podatkiem gruntowym, domowym i zarobkowym, choćby zmniejszonym, obłożone. Myśl obłożenia podatkiem dochodowym, jeszcze [illegible], nie trafiała

Obliczył p. Krzeczunowicz w sprawozdaniu mniejszości Komisyi podatkowej o reformie podatków stałych z dnia 16 Czerwca 1877, że przy ustanowionem w projektowanej przez Komisyę reformie minimum wolnem od podatku (mianowicie 8 więc [illegible] dla Wiednia, 500 fl dla miast zamożniejszych, mających [illegible], a 400 dla gmin innych) może summa dochodu do opodatkowania dojść co najwyżej do 400 milionów. Większość Komisyi, która reformie sprzyjała i optymistycznej się zapatrywała, obliczyła ten dochód na

musiałaby stopa podatkowa do 12 a [illegible] do 20 procentów.

(tyle dochodów rocznych [illegible])

2.

Klasowania tego faktu, że Ministerstwo [illegible] nie odpowiedziało [illegible] skargi przeciw klasowaniu, bo skargi do Ministerstwa nie były odpowiadały, [illegible] przepisanemu [illegible] rzeczy, a Ministerstwo skarżące [illegible] z tabliami [illegible] organami nie [illegible] [illegible] zrobić [illegible] jak [illegible] z [illegible] [illegible] w swoim czasie. [illegible] dodać należy, że żaden posiadacz gruntów skarżyć nie mógł, bo nie wiedział, i [illegible] nie wie do jakiej klasy jego grunta są zamieszczone.

Po oddaleniu się P. Okartka na Radę Ministerstwa zarządziło pierwsze posiedzenie, [illegible].

Na drugiem posiedzeniu, które się odbyło

do jakiej klasy ich grunta są zamieszczone. [illegible] [illegible] [illegible] Kriem [illegible] p. [illegible], żeby Komisya przyjęła jego [illegible], bo [illegible] że [illegible] nie są [illegible] [illegible].

Reprezentant [illegible] zastrzegł sobie odpowiedź na przyszłem posiedzeniu i wykazać [illegible] jako strat czasu [illegible] [illegible] przyjęcia wniosków p. [illegible].

Ale jeszcze zanim następnem, które się odbyło dnia zabrał najpierw głos przewodniczący Komisyi Ks. Lobkowicz

T przyznanie [illegible] [illegible] w czasie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] reprezentant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nie było skargi do Ministerstwa, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nie mogli skarżyć [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], bo nie wiedzieli i nie wiedzą dotąd

T powołany na Radę Ministerstwa [illegible] się oddalić, [illegible]

musiałaby stopa procentowa
dla klas najniższych wynosić 5 do 7
procentów, bo w tych
klasach jest summa dochodów
największa, a i tak jeszcze
wypadłaby stopa procentowa w
klas średnich | do 10 do 15,
zaś u klas najwyższych do 30 procen-
tów. Procenta te wypadłyby
w stosunku do dochodu czystego
rzeczywistego jeszcze większe w licznych
przypadkach, w których organa
do ustanawiania czystego
dochodu powołane, przyjęłyby
dochód | wyższy niż rzeczywisty,
co się zdarzy często, bo tym organom
musi być pozostawiony
sąd o dochodzie według zdania
własnego. Tak wysokie procenta
podatku od dochodu
ogólnego nie istnieją nigdzie i
nie mogą być dozwolone
tem bardziej, gdy ten podatek
trafiałby po raz drugi dochody,
obłożone | podatkiem gruntowym
domowym i zarobkowym, a trafiałby
te dochody pewniej i ciężej
niż inne, bo grunt, dom, rzemiosło,
przedsiębiorstwo z powodu
widzialności [illegible]
zaś inne dochody, ruchome, szczególnie dochody
z kapitałów, zatraciłyby zawsze
ukryć się w mierze wielkiej, jak
się zdarzało ukrywały przed podatkiem
dochodowym, od r. 1849 zaprowa-
dzonym. — Parlament
francuski, złożony z posłów wybranych
głosowaniem powszechnem, | odrzucił nawet myśl
myśl progresji; odrzucił nawet myśl
powszechnego podatku dochodowego, a
między powodami do odrzucenia przytoczone

Marginal notes:

| w miarę dopuszczonej progresji, mniejszej lub większej

| do opodatkowania

| dziś pierwsze wypadku

Tylko w zimie 1871/2 obradował nad pokryciem ogromnego deficytu, odrzucił — rzeczypospolitej

były głównie te, że podatek progresyjny odstępujący od zasady proporcjonalności, wyjątkowo już w ustawodawstwie dowolność niebezpieczną, że przeszkadza rozwijaniu się pracy i oszczędności, że podatek ogólny dochodowy trafia po raz drugi dochody już opodatkowane, że sprowadza dowolność w szacowaniu dochodu, że daje powód do donosów różnych fałszywych w ~~tajemnicy~~, do weksacyjnych śledzeń i do denuncyacyj, które nie wypływają wcale z sprawiedliwego opodatkowania, lecz raczej z przyczyn niemoralnych, z osobistych nieprzyjaźni i zawiści.

Mamy ustawę z r. 1849, która nakłada podatek dochodowy także na kapitały, innymi podatkami nie obciążone lub z mocy ustaw od podatku nie uwolnione. Podatek ten, pierwotnie pięcioprocentowy, zwiększony później na 10 procent, jest zbyt wysoki i pobudza do umiejętnego ukrywania kapitałów. F ~~Należałoby go zmniejszyć~~ ... starania, ażeby zmniejszyć ilość kapitałów, przed nim się ukrywających i przez to zyskać dochód z tego podatku większy.

F Zamiast wprowadzać nowy podatek osobisto-dochodowy, lepiej byłoby zreformować dotychczasowy podatek dochodowy, mianowicie zmniejszyć go równie jak inne podatki bezpośrednie, a natomiast dołożyć starania, ażeby zmniejszyć ilość dochodów, przed nim się kryjących.

4.

które do publicznego składania rachunków są obowiązane, szczególnie od towarzystw akcyjnych. Komisya uznaje potrzebę uregulowania podatków od towarzystw akcyjnych, zaś uwolnienia od podatku instytucyi zaliczkowych i t. p., na zysk nie obliczonych, Posłowie polscy znajdą sposobność poprzeć to uwolnienie przy rozpoznawaniu projektów, do Rady państwa w tej mierze już wniesionych. Lecz po wyświetleniu rzeczy przez p. [illegible] nie mogła Komisya zgodzić się na zniesienie obecnego podatku dochodowego od towarzystw akcyjnych w ogólności, więc i od towarzystw, obliczonych na zysk; bo podatek ten już się zrósł z wartością wydanych przez te towarzystwa akcyi i innych efektów,

Projekt p. Hausnera znosi cały obecny podatek dochodowy, przeto i podatek od towarzystw akcyjnych, na co Komisya ..., których nabywcy kupili takowe z powodu podatku taniej, a znaczna część tych efektów jest własnością cudzoziemców, którzy przez zniesienie tego podatku otrzymaliby korzyść nieusprawiedliwioną i nie mogliby natomiast innym podatkiom być obciążeni.

dla proponowane przez p. Hausnera podatki tak zwane zbytkowe na rzecz Państwa]. — we Francyi i to tylko w samym Paryżu od pogrzebów spraw[iających] przez tak zwane Entreprises des pompes funèbres, a [illegible] liczba dość wielka. — Już [illegible] taki podatek na wszystkie pogrzeby zbytkowe w innych niż stolica miejscowościach [illegible] do ściągłych sporów, [illegible] dochód nie może usprawiedliwić [illegible] w chwili dla [illegible] Którego pobór w chwili dla [illegible] — Podatek zbytkowy od koni, powozów i służby jest [illegible] do uregulowania w sposób słuszny, tam [illegible] ustawodawstwo [illegible] bardziej; gdy Precedens, jakiś mieliśmy u nas zależy. Precedens, jakiś mieliśmy w projekcie rządowym, wniesionym w r. 1863 [illegible] nieprzyjętym może słuszne wzmianki obawy względem przepisów o tem, co należy uważać jako zbytek a co jako potrzebę. uległ podatkowi jako [illegible] Mieszkańcy stolicy, którzy mają kilkanaście tysięcy dochodu, nie trzymają koni i powozów, bo mają do wyboru dobre fiakry i omnibusy, obchodzą się małą liczbą sług, [illegible] do służby

[Dopisek na marginesie:]

nie mogła [illegible] już z tego powodu, że sama korzyść dochodu z tego podatku może być w Austryi bardzo mała a wydatki na urzędników i pobór muszą być stosunkowo znaczne. — Co do podatku od pogrzebów w szczególności nadmienić, że ten podatek o ile nam wiadomo istnieje

[Dopisek na marginesie:]

potrzebę. Według tego projektu byłyby wolnemi od podatku i nie sługi dla rodziny, rządzicy, Konie i powozy, które są [illegible] do rolnictwa lub wyłącznie [illegible] zarobku; inne zas sługi, konie i powozy miały

[illegible] sługi, [illegible] sługi dla rodziny

osobistych, i [illegible] mało
podatku zbytkowego, których
[illegible] obwarować [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] zamożnych
— dzierżawców i proboszczów,
którzy prócz koni i
wozów do roli użytych, mając
i muszą mieć dla siebia
więcej koni, psów, broni
i powozów [illegible] mogli
wydostać się z domu w porze złej
pogody, w czasie deszczu i
śniegu, i muszą u nas mieć
więcej sług;
według obyczaju
z podatkiem od psów
najliczniej [illegible] w [illegible]
wiejskich, równie jest z podatkami
od broni i polowania,*
przynoszą
mało w stosunku do
wydatków na pobór.
[illegible] wspomnione
podatki zbytkowe, z wyjątkiem
od pogrzebów, były zaprowadzone
kilka lat temu w Węgrzech, lecz
parlament węgierski
je zniósł w grudniu 1879, dla
tego, że zbyt mało przynosiły
dochodu. —

* od lokajów
i klubów, byłyby
można się
zgodzić w zasadzie,
lecz te podatki

\+\+\+

[illegible]

Komisya jednogłośnie uznała loteryą liczbową, której demoralizującą znaczenie [illegible], a nawet stała się przyczyną występków. [illegible]

[illegible] skutków [illegible] póki taka loterya będzie istnieć w Państwach ościennych, póki będzie istnieć w Królestwie węgierskiem; będzie ono miało tylko ten [illegible] do loteryi w Państwach [illegible] jedno źródło dochodu, które obecnie przynosi 8,000,000.

Namiętność gry istniejąca od wieków najdawniejszych, przeistoczyła się niejako w potrzebę, którą należy zaspokoić w sposób jak najmniej szkodliwy;

będzie zaspokajana w grze prywatnej, w której przecie oszuści będą wyzyskiwać innych. Zdaniem Komisyi należy dążyć do równoczesnego zniesienia loteryi liczbowej w Austryi i w Węgrzech i zastąpić ją loterya taka, której wkładki nie [illegible] mało [illegible] dla mniej zamożnych przystępne dawałyby przez czas dłuższy nadzieję wygranej, jak n. p. loterya klasowa w Niemczech, albo też pożyczkami loteryjnemi, przy których udziały małe, dla szerszej publiczności przystępne, utrzymywałyby nadzieję wygranej przez

Trzeba naszej zniesć

F dopóki taka loterya będzie istnieć w Państwach ościennych, szczególnie w Królestwie węgierskiem, dopóty jej zniesienie w Austryi tylko ten skutek, że

F Niemożna również zaprzeczyć, że namiętność gry, od najdawniejszych wieków istniejąca, musi mieć zaspokojenie. Rozsądne ustawodawstwo powinno obmyśleć kierunki środki jak najmniej szkodliwe; inaczej bowiem namiętność ta szukać

F bezprocentowemi,

dłuższy przeciąg lat i byleby losowaniami [illegible] lub tez z wygraną [illegible] z premią wygrana lub te bez tej premii.

Tak długo jednak loterya (liczbowa) [loteryjna] w Węgrzech tak długo będziemy zmuszeni zatrzymać ją w Austryi, i aby z niej [illegible] dla skarbu dochodu, [illegible] kasowa / doradzać [illegible] przyjąć wniosek rządowego, który podwyższa podatek od wygranych na tej loteryi [illegible] i premii, więc dochód z tego podwyższenia na 1, 800.000 Zł.

/na wniosek p. Krzeczunowicza

W Końcu jeszcze [illegible]

W Końcu dodać musimy, że program p. Hausnera zmniejszający obecne podatki bezpośrednie o

7.

344

Po zbadaniu programu p. Hausnera przyjęła Komisya za podstawę dalszych obrad program p. Krzeczunowicza. Zgodziwszy się jednak przedtem na punkt tego programu, który żąda oszczędności w służbie cywilnej, przyjęła Komisya również

Komisya zgodziła się na zawarte w tym programie żądanie oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej; zgodziła się także z powodów powyżej przytoczonych, na to, żeby z powodu tych oszczędzeń, których skutki okażą się w dalszej przyszłości, nie preliminować żadnej summy do rubryki obecnego programu finansowego.

Tlacz nie preliminuje żadnej summy do

Następnie zgodziła się Komisya na główną zasadę programu, ażeby Summa podatków bezpośrednich była znacznie obniżoną, i ażeby deficyt zwyczajny, był pokryty pomnożeniem podatków pośrednich, dotykających przedmioty

Tubytkl z tego obniżenia, tedzież obecny

tabaka, które nie są niezbędne do utrzymania życia, jednakże powszechnie są używane, których opodatkowanie nowe lub zwiększone, może przynieść dochód znaczny bez zwiększenia kosztów poboru.

Różne są doktryny względem systemu podatkowego. W ich rozbiór zapuszczać się nie mamy powodu, bo rozbiór doktrynerski nie przyniesie skutków pożądanych. Naszem zdaniem może Państwo osiągnąć dochody największe z podatków pośrednich, dla płat[ników] których są te podatki, opłacone przy kupowaniu płodów do konsumcji, mniej uciążliwe, niżeli podatki bezpośrednie, pobierane w pewnych terminach bez względu na to, czy ich kontrybuent może je zapłacić, bez znacznej dla siebie szkody,

pobór przymusowy, [illegible] z włóczęgami i kosztami egzekucyi i sekwestracyi, nie sprowadzi kontrybuentowi szkody niepowetowaną lub zupełną jego egzystencyi ruinę.

To też w dwóch wielkich Państwach, w Anglii i we Francyi, których gospodarstwo też na stopie jest w stanie najlepszym, są sumy podatków pośrednich nie tylko w absolutnej cyfrze wysokie, bogactwu tych Państw odpowiednie, ale także w stosunku do podatków bezpośrednich daleko wyższe, niż w Austryi; podatki zaś bezpośrednie są tam, w stosunku do dochodu płacących nawet w cyfrze absolutnej znacznie mniejsze niż w Austryi.

Program finansowy.

Zasady główne:

I Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. — Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do Państw innych.

II Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i poparcia zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych.

Do I Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

Do II Ażeby dać ludności dowód, iż się o jej dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już obecnie żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a, zniesienia dodatku ⅓ przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co uczyni razem 11,900.000

b, ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co summa podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 500.000

c) obniżenia na połowę nadzwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobieranego od dochodów fasyonowanych; to wyniesie . . . 4,000.000

d) obniżenia podatku od urzędników na połowę 590.000

te obniżenia wyniosą razem 16,990.000

Do III Proponuję następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a) podwyższenie podatku od piwa;

b) wprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara metrycznego petroleum było o 4 do 4½ fl. wyższe, niż podatek od produkcyi;

c) podwyższenie cła od kawy;

d) podwyższenie należytości stemplowej od kart;

e) podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych;

f) wprowadzenie należytości stemplowej od interesów na giełdzie zawieranych i od wyroków sądów giełdowych;

g) wprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h) wprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na kolejach żelaznych;

i) podwyższenie opłat pocztowych;

k) cło od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i tranzytowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 23 Października 1879

Krzeczunowicz

~~Tylko~~

~~zmniejsza obniżenia podatków, jako głównej zasady swego programu finansowego, ...~~

obniżone; Komisja zaś znajdowała właśnie, że głównym celem programu powinno być znaczne obniżenie sumy tych podatków.

Uwzględnił zaś ~~Komisja~~ ... ~~które w razie ich przyjęcia mogą już w bliższej przyszłości doprowadzić się do~~ celu pożądanego.

Przeciwny nawet temu celowi jest to względ projektu p. Hausnera, która z jednej strony zmniejsza podatki bezpośrednie o 38,400.000, zaś z drugiej strony wprowadza nowy podatek bezpośredni, osobisto-dochodowy, który ma przynieść 40,300.000 złr., z czego się okazuje, że projekt ten nie zmniejsza sumy podatków bezpośrednich, lecz powiększa ją o 1,900.000 złr.

Co do szczegółów projektu p. Hausnera rozpoznała Komisja najpierw myśl zmniejszenia kosztów poboru podatku. Ta myśl zgadza się z ówczesnym programem p. Krzeczunowicza, w którym wyrażona

jest potrzeba dążenia
do oszczędzeń we wszystkich
gałęziach służby administra-
cyjnej, szczególnie

Komisja ~~[illegible]~~ zgadzała
się z temi wnioskami, lecz
uważa zarazem, że
do osiągnięcia ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
tych oszczędzeń potrzeba
~~[illegible]~~ uprzednio długich studjów
nad przeglądem wszystkich
gałęzi służby administra-
cyjnej, potrzeba zmiany
ustaw, opartych na
tych studjach,

Erwerbsteuer Satz 1875

Klasse		Zahl der Steuerpflichtigen	alt: Satz samt außerord. Zuschlag 70 bis 1%	alt: Summe	Neu nach vermehrt: Satz	Neu nach vermehrt: Summe	[illegible]
							30
I	ausnahmsweise ~~Tirol~~ Tirol . . .	8055	1 f 78½	14378 f 18			
		9	2 f 8½	18.77			
		6097	2.23½	13.626.80	1 f 20		
		15	2.38	35.70	1 f 30		
		1	2.45	2.45			
	Summe	14,177		28.061/90		17[illegible]	
		1.576	2.68	4.223.68			
		74	2.97½	220.15			
		26	3.27½	85.15	1 f 50		
		144.514	3.57	515.914.98	1.80		
	Summe	146.190		520.443/96		219785 fl.	
II		1	3.87	3.87			
		2	4.2	8.4			
		3	4.16½	12.49½	1 f 75		
		106.783	4.46½		2 f 20.		
	Summe	106.789		471.811	~~2.30~~	186.980 fl. 75 ~~[illegible]~~	
III		2	4.76				
		2	5.06				
		85.593	5.35½				
		1	5.65½				
		2	5.71½		2.25		
		1	5.80½		~~3 fl.~~		
		1	5.95				
	Summe	85.602		458.436	~~256.806~~	~~256.806.~~ 193,604 fl. 50	
IV		33	6.25				
		17.	6.54				
		2	6.70				
		1	6.71		3 fl		
		71.870	7.14.				
		1.	7.73½				
		71.924		513.501		215.772 fl.	

[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1		8.055	[illegible]			
		9	[illegible]			
		6.097	[illegible]			
		5	2.35.			
			2.15			
		1	[illegible]			
		1.276				
		74	2.97			
		26	2.27			
		144.514	[illegible]			
[illegible]		[illegible].367				

Nr. 260. We Lwowie Sroda dnia 12. Listopada 1879. Rok

DZIENNIK POLSKI

Wychodzi codziennie.

Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 złr. — półrocznie 9 złr. — kwartalnie 4 złr. 50 cnt. — miesięcznie 1 złr. 50 cnt.
Z przesyłką pocztową w Państwie Austrjackiem rocznie 24 złr.—półrocznie 12 złr. — kwartalnie 6 złr. miesięcznie 2 złr.
Z przesyłką pocztową za granicą: do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 5 sgr.—do Francji, Anglji, Belgji, Włoch i Szwajcarji rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 10 centów.

Manuskryptów Redakcja nie zwraca.

Przedpłatę i ogłoszenia przy[...]
Biuro Administracji „Dziennika [...] Akademickiej pod l. 8, zapr[...] Wiedniu, Hamburgu, Frank[...] Lipsku, Bazylei, Szwajcarji [...] stein et Vogler; w Wiedniu [...] i Spł.; w Poznaniu Kazimie[...] sów; w Paryżu pułkownik [...] Poissoniere 32. — Ogłoszenia [...] Adama Ciborowskiego — Rue C[...]
Ogłoszenia przyjmuje się za opła[...] miejsca objętości jednego wiersza drobny[...] (petit.)
Listy z pieniądzmi mają być przesyłane franc[...] Administracji „Dziennika Polskiego." — Listy re[klam]acyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie.

Sprawy finansowe w Kole polskiem.

II.

Lwów 11. listopada.

Program finansowy, przez posła Hausnera komisji Koła polskiego przedłożony, różni się zupełnie — tak zasadniczo jak i w szczegółach — od programu posła Krzeczunowicza. Systematycznie bierze się poseł Hausner do rzeczy — a chcąc wnioski swe uzasadnić, przedstawia najprzód, co jest główną wadliwością obecnego ustroju finansowego Austrji, i upatruje dwie takie wadliwości w dziale dochodów i dwie w dziale wydatków austrjackiego budżetu. W dochodach przedewszystkiem nierówny, niesłuszny i uciążliwy rozkład i wymiar podatków bezpośrednich — a mianowicie gruntowego, który zbyt wysoko jest wymierzony i nierównie bywał rozkładany; domowo-czynszowego najbardziej uciążliwego skutkiem niezliczonych zatajeń zwalających cały ciężar na barki sumiennych; zarobkowego, który „sięga zbyt nisko w najdrobniejszą zarobkowość;" i nakoniec dochodowy, który według obliczeń p. Hausnera trafia tylko $^1/_{10}$ rzeczywistych dochodów. Drugą zaś wadliwością w dziale dochodów jest loterja liczbowa „dla pracy i oszczędności zgubna." W dziale wydatków przedewszystkiem rażące są koszta poboru podatków, a szczególniej pośrednich, dochodzące prawie 18% dochodu brutto wszelkich podatków — gdy w Prusiech wynoszą one 10·7% — we Włoszech 8·9% — we Francji 7% — w Belgji 6·9% — w Danji 6%, a w Wielkiej Brytanji już tylko 4% — a powtóre wygórowane wydatki na wojsko. Te cztery źródła złego sprowadzają coroczny niedobór, z którego znowu coraz bardziej wzrasta dług państwa i jego oprocentowanie.

P. Hausner przeto stawia następujące zadanie, *którego rozwiązanie jest celem finansowej reformy:*

„a) Pokryć niedobór coroczny.

„b) Uregulować podatki bezpośrednie na podstawie oszacowania i wymiaru przez komisje złożone po części z opodatkowanych.

„c) Znacznie obniżyć podatek gruntowy i domowy.

„d) Wyjąć z pod podatku zarobkowego klasę drobnych rękodzielników.

„e) Przekształcić całkowicie dziś istniejący podatek dochodowy.

„f) Znieść loterję liczbową.

„Zadanie to wymaga zatem pokrycia następnych kwot: Niedoboru zwykłego przeciętnego 12,700.000 złr., obniżenia podatku gruntowego i domowego o $^1/_3$ część 17,700.000 złr., ograniczenia podatku zarobkowego 900.000 złr., —10% całej kwoty) zniesienia loterji 8,000.000 złr. Razem wymaga pokrycia kwoty 39,500.000 złr."

Ażeby osiągnąć pokrycie tej kwoty żąda p. Hausner:

a) Zaprowadzenia podatku osobisto-dochodowego, z łagodną progresją, opartego na kontyngensie — z czego oblicza przybliżony dochód na 40,300.000 złr. (czyli o 20,500.000 złr. więcej niż dzisiejszy dochodowy podatek)

b) „Zmniejszenia kosztów poboru (obecnie 55.000.000 złr.) przez zastosowanie, o ile możności, systemu poboru angielskiego, duńskiego lub francuskiego, przynajmniej o $^1/_5$ część — co do 11.000.000 złr. Tak zmniejszone koszta poboru wynosiłyby jeszcze zawsze 14% dochodów, a zatem znacznie więcej niż we wszystkich przytoczonych państwach".

„Wniosku znacznego obniżenia wydatków wojskowych dziś w obec równie zbrojnej postawy sąsiednich mocarstw stawiać trudno".

„c) Zaprowadzenia podatków zbytkowych od koni i powozów, lokajów, bilarów i klubów, wystawnych pogrzebów, psów, broni i polowania. Te podatki istniejące w Wielkiej Brytanji, Francji, Włoszech, Hiszpanji, Portugalji, Danji, Serbji, Badeńskiem, Wirtembergu, Hesji, Saksonji - Wejmarskiej, w Bremen i w kantonie Basel, przynosiłyby według analogji krajów najmniej zamożnych lub ekonomicznie do Austrji najbardziej zbliżonych = 3,400.000 zł.

„d) Podwyższenia stęplu od kart — 180.000 złr.

„e) Podwyższenia cen niektórych gatunków tytoniu i cygar — 5,900.000 złr.

„Suma prawdopodobna pochodząca z podatków kompensacyjnych i z oszczędzeń w kosztach poboru wynosiłaby zatem 41,000.000 złr., czyli o 1,500.000 złr. więcej od niedoboru dzisiejszego rocznego wraz z obniżeniem podatku gruntowego, domowego, zarobkowego i zniesienia loterji".

Taki jest program finansowy p. Hausnera — który w głównej części podaliśmy dosłownie. Wyższość jego nad programem p. Krzeczunowicza w tem się przedewszystkiem objawia — iż omija on starannie to wszystko, co może zaszkodzić produkcji tak rolniczej jak przemysłowej, przez jej zbyteczne obciążenie, i że stara się o znaczną dla opodatkowanych ulgę, dążąc do zniżenia kosztów poboru podatków. P. Krzeczunowicz w programie swym mówi o obniżeniu podatku gruntowego i domowego — p. Hausner żąda prócz tego ograniczenia także podatku zarobkowego, który tak dotkliwie ciąży na drobniejszych gałęziach przemysłu. Pierwszy pozostawia loterję, drugi zmierza do jej usunięcia. Tamten obciąża nowym podatkiem przemysł w kilku u nas jako tako dźwigających się gałęziach, zgadza się z rządem na opłaty od ruchu kolejowego, i żąda prócz tego podwyższenia opłat pocztowych — p. Hausner zaś domaga się zaprowadzenia podatków prawdziwie zbytkowych, tudzież osobistego dochodowego podatku, opartego na progresji. Nie obciąża więc produkcji jako takiej — bez względu na jej możliwą rentowność lub jałowość — ale obciążyć chce rzeczywiste dochody, a większe z nich stosunkowo wyższym podatkiem. W projekcie jego zatem nie ma tych istotnych dla ekonomicznego rozwoju kraju niebezpieczeństw, jakieśmy wczoraj wytknęli w projekcie p. Krzeczunowicza — i można się nie zgodzić z jednym lub drugim szczegółem, ale zaprzeczyć mu nie można istotnej nad tamtym programem wyższości, tak w ekonomicznym jak i finansowym względzie.

Przedstawiwszy w ten sposób oba te programy, zachowaliśmy na sam koniec wiadomość — że projekt p. Hausnera w komisji Koła polskiego **upadł**, i zachodzi obawa, że program p. Krzeczunowicza będzie przyjęty. Co się stanie w Kole — na pewno przepowiedzieć trudno. W jedno tylko wierzymy — że Koło zanim w tak doniosłych sprawach poweźmie jakąkolwiek uchwałę, dokładnie i gruntownie je zbada, i nie omieszka zasięgnąć dokładnych wiadomości, jaka jest w tym przedmiocie opinia kraju.

Projekta kolejowe dla Galicji.

Wiedeń 8go listopada.

W korespondencji wiedeńskiej dziwicie się panowie, zkąd ta serdeczność Koła polskiego z zajadłym Niemcem i wrogiem kraju, zkąd Sochor przychodzi do upadlających Koła polskiego faworów, i wpadacie na domysł, że musiał poczynić pewne obietnice tak co do języka polskiego, jak i co do usunięcia krzyczących niesprawiedliwości, wyrządzanych polskiej młodzieży najazdem niemieckim na wszystkie wyższe posady. Mojem zdaniem na pewnych ugruntowanem wskazówkach, i tego nie potrzebował wystarcza bowiem u jednych nadzieja dostania się do „Verwaltungsratu," u drugich widok zostania prezesem tej rady zawiadowczej, z której lada dzień wystąpić będzie musiał ks. Jabłonowski, z powodów finansowych; prawdziwą jednak różczką czarodziejską, na której skinienie Koło polskie zawsze gotowe wypełniać rozkazy wszechwładnego króla kolejowego, jest kolej tak zwana Podolska, którą Sochor na teraz zamierza budować od Husiatyna, recte od Skały do Tarnopola, i od Husiatyna do Stanisławowa. Linia ta zajmuje pierwsze miejsce w najsłodszych marzeniach posłów podolskich, i za cenę tej linii są bezwarunkowo na rozkazy Sochora, a że Podolacy górą stoją w Kole, przeto i Koło posłuszne tym rozkazom, Koło jęczące pod despotyzmem Quintumwiratu.

Mając tylko swoje korzyści na oku, lub nie wchodząc ściślej w znaczenie tych w dwóch kierunkach zamierzonych linii kolejowych, sądzić można, że za wybudowanie onych kosztem kolei Karola Ludwika, a do tego jeszcze bez gwarancji rządowej, i pomocy pieniężnej kraju, należy się największa wdzięczność p. Sochorowi, a przeto i ta usłużność dla niego Koła polskiego, i wybór do komisji ekonomicznej.

Tymczasem przypatrzywszy się rzeczy bliżej, przychodzi się do przekonania, że w razie, gdy Koło popierać będzie dalej zamiary p. Sochora, a na co się w zupełności zanosi, to czyniąc zadość lokalnemu interesowi kilku zamożnych podolskich panów, narazi kraj na nieobliczone straty, bo odda go raz na zawsze na pastwę taryfowych pomysłów p. Sochora, czyli innemi słowy zabezpieczy kolei Karola Ludwika monopol przewozowy w całym kraju z zupełną ruiną kolei Czerniowieckiej, Dniestrzańskiej i Albrechta, a z niemałą szkodą kolei Łupkowskiej, tudzież uczyni raz na zawsze niemożliwą budowę kolei transwersalnej od Zagórza na Grybów do Bielska, bo już niezdolną do konkurencji z koleją Karola Ludwika.

Kolej bowiem Karola Ludwika, mając w posiadaniu linję Husiatyn-Stanisławów, Husiatyn-Tarnopol, za któremi pójdzie budowa linji Husiatyn-Czerniowce, dziś jeszcze dla łatwych do pojęcia powodów w sekrecie trzymana, zapanuje nad całą przestrzenią wzdłuż granicy rosyjskiej od Czerniowiec aż do Brodów i obróci cały handel mołdo-wołoski z Czerniowiec na swoją linję, bo przewóz tak towarów rosyjskich jak i mołdo-wołoskich na podstawie taryf diferencjalnych będzie mogła taniej niż kolej Czerniowiecka uskuteczniać za granicę, a taniej dla tego, że i linja jej naówczas będzie krótszą, aniżeli gdy towar w Czerniowcach nadanym będzie na kolej Czerniowiecką, i że prowadząc towar przez całą długość swej linji może cenę transportu dowolnie rozdzielać na stare i nowe linie, i straty możliwe na tych niegwarantowanych linjach, wyrównywać korzyściami na linjach starych, tudzież podniesieniem taryf przewozowych na produkta krajowe, jak to się obecnie dzieje.

Jeżeli więc Koło polskie nie chce narazić kraju na tak straszną klęskę, jeżeli nie chce, aby gwarancja państwowa opłacała wszystkie kupony kolei Czerniowieckiej i Albrechta, jeżeli kolej Dniestrzańska nie ma zaprzestać ruchu, a kolej Łupkowska pobierać o wiele większą subwencję od dzisiejszej, a więc jeżeli państwo a względnie ludność opodatkowana nie ma o kilka milionów więcej jak dotąd corocznie wydawać na subwencje tych kolei, jeżeli się ma budować kolej transwersalna czyli podkarpacka od Zagórza na Grybów do Bielska, aby poskromić monopol kolei Karola Ludwika, to mając dobro całego kraju a nie interes partykularny na względzie, a w szczególności chcąc uratować całe Podkarpacie od zupełnej ruiny, powinno całą stanowczością oprzeć się ponętnym chytrze zastawionym pokusom pana Sochora, i nie dopuścić do urzeczywistnienia jego zdradliwych na ruinę kraju obliczonych planów — a natomiast powinno użyć całego swego dziś znacznego wpływu, aby czy to państwo, czy kolej czerniowiecka objęła budowę linii Stanisławów-Husiatyn pod gwarancją państwową, bo kolej ta nie może być drugorzędną (wicynalną) lecz musi być normalną silnie budowaną, a to raz dla trudności terenu i znacznej ilości mostów, a powtóre, że ma być punktem wyjścia od wschodniej granicy kraju dla kolei transwersalnej Zagórz-Grybów-Bielsk *kończącej* się na granicy zachodniej, a przez rząd i Radę państwa dlatego za potrzebną uznanej, — że służyć ma i dla celów strategicznych i dla konkurencji z koleją Karola Ludwika, i dla podniesienia przemysłu wzdłuż całego podnóża karpat zachodnich. — Z tych ważnych względów życzyćby należało, aby się państwo zajęło równocześnie budową tych dwóch wzajemnie się dopełniających linij, i aby na teraz zaniechano budowy linii drugorzędnej Husiatyn-Tarnopol, — z powodów wyżej przytoczonych.

Nie może tu mieć miejsca zarzut, że tym sposobem pokrzywdzi się interesa obywateli, przez których posiadłości ciągnąć się ma Husiatyn-Tarnopol; linia bowiem Stanisławów-Husiatyn przecinając miasta Buczacz, Czortków, Monasterzyska, Husiatyn, w których się handel całej tej części nażyźniejszego Podola koncentruje, mając stacje w Dubowcach, Marjampolu, Uściu zielonem, Zadorowie, Jezierzanach, Dziurynce, Sieniakowie i Kocubińcach, i ciągnąc się opodal Ułaszkowiec, a do tego idąc w kierunku poprzecznym, nastręcza wszystkim obywatelom ziemskim łatwość komunikacji — całego trójkąta. Czerniowce, Stanisławów-Husiatyn, i w znacznej części obywatelom zamieszkałym na przestrzeni Husiatyn-Tarnopol — gdy przeciwnie linia drugorzędnej kolei Husiatyn-Tarnopol tych dogodności nie dostarcza, a raczej handel z Rosją ma tylko na względzie, i [...] kraju.

Spodziewać się przeto należy, że ci oby[wa]tale podolscy, którym linia Husiatyn-Tarnopol t[ak] mocno do serca przyległa, poświęcą małe osobiste niedogodności dla dobra całego kraju, i przestaną popierać szkodliwe projekta p. Sochora, który je umie dla krótkowidzących zręcznie osłaniać tęczowemi barwami patrjotyzmu i ofiarności dla kraju.

Austrja i Węgry.

Wiedeń 9. listopada. Główną troską rządu jest sprawa ustawy wojskowej, której przedłużenia na 10 lat rząd się domaga. Że zaś zdaniem nietylko wiernokonstytucyjnych do uchwalenia tego potrzebną jest większość $^2/_3$ głosów, jakiej rząd w Izbie nie posiada — przeto koniecznem mu jest pozyskanie pewnej liczby wiernokonstytucyjnych. Do tego zmierza półurzędowa *Montags Revue*, w artykule, którego myśl główną roztelegrafowało biuro korespondencyjne po wszystkich dziennikach. Użyto w tym artykule stronnictwa autonomicznego jako straszaka na wiernokonstytucyjnych. Powiedziano tam, że jeżeli wniosek rządowy w sprawie ustawy wojskowej upadnie, musiałoby ministerstwo hr. Taaffego ustąpić. „A wtedy — powiada dalej organ półurzędowy — według obliczeń politycznie uzasadnionych musiałaby prawica dojść do steru. Hr. Hohenwart wspólnie z dr. Smolką i z hr. Clam-Martinicem utworzyliby ministerstwo. Akcja tego gabinetu byłaby bardzo ułatwioną. Kazałby większości, która dla takiego rządu pewno jeszcze bardziej będzie życzliwą, uchwalić budżet, kontyngens rekrutów i podatkowe projekta — zwołałby potem delegacje i sejmy do załatwienia ich koniecznych zadań, a potem rozwiązałby wszelkie parlamentarne ciała tej połowy monarchji, ażeby przy nowych wyborach zapewnić sobie większość, z której pomocą rozwiązałby nie tylko wojskową sprawę, a jeszcze i inne kwestje konstytucyjne. Dalszy rozwój wypadków tak się jasno przedstawia, że nie potrzebujemy dłużej nad nim się rozwodzić." Pisma wiernokonstytucyjne śmieją się z tej pogróżki — ale po za tym śmiechem czuć pewną obawę, iż groźba półurzędowego organu ziścićby się mogła. I kto wie czy nie temu przypisać należy pewien łagodniejszy ton, jaki przybierają wiernokonstytucyjni w komisjach, tudzież pogłoskę o ponownem nawiązaniu rokowań Herbsta z Riegerem, rozpoczętych z końcem zeszłego a początkiem bieżącego roku, a po których jeszcze większy nastąpił rozdział.

Praga 11. listopada. Czytamy w *Politik*: Dzienniki wiedeńskie i niektóre prazkie doniosły, że w czeskim klubie rajchsratowym przygotowują się memoranda o wprowadzenie równouprawnienia. Doniesienia te zawierają wiele niedokładności, więc skoro już ta sprawa dostała się do dzienników, uważamy za swój obowiązek sprostować ją w sposób następujący: „W czeskim klubie rajchsratowym ustanowiono dwie komisje. Jedna ma ułożyć memorandum w sprawie szkół, a druga memorandum w sprawie przeprowadzenia narodowego równouprawnienia w urzędach. Memoranda te wręczy osobna komisja klubu cesarzowi, hrabiemu Taaffemu, Stremajrowi i Prażakowi."

Pokrok potwierdza to doniesienie i napomyka, że klub czeski w jednym ze wspomnianych memorandów będzie żądać także zmiany ordynacji wyborczej nietylko dla Czech ale także dla Moskwy i Szląska. Zarazem upomina on posłów czeskich, aby od zadośćuczynienia tym żądaniom swoim zrobili zawisłem głosowanie swoje w sprawie ustawy wojskowej i administracji bośniackiej i brali sobie pod tym względem za przykład—Polaków, którzy umieją zawsze wytargowac dla siebie jakieś koncesje. — Niestety *Pokrok* zły przykład stawia Czechom.

Mnóstwo gmin czeskich wniosło petycje do

Do południowych Słowian i panslawistów.

PRZESTROGA HISTORJI.

(Ciąg dalszy.)

W takich okolicznościach zrodziła się **idea panslawizmu**, zaledwie zaczynająca się rozwijać za Mikołaja a wzrastająca pod rządami Aleksandra II.

Ponieważ z prawdziwych potomków Słowian najwięcej byli przygnębieni Polacy, którzy w skutek dawnej państwowej siły swojej, mieli największej mocy ducha i środków do moralnego oporu przeciw tendencjom pseudo-słowian, powstała więc walka a z niej nieprzerwany szereg okrucieństw dokonywanych nad Polską.

Początkiem tej walki było śmiałe żądanie szlachty polskiej, proszącej cesarza, w formie adresu, o uwolnienie i uwłaszczenie rolniczego ludu. Obywatele Litwy i Żmudzi prosili o pozwolenie naradzania się o tej sprawie w Wilnie, Grodnie i Kownie. W 1857 r. d. 20. Nowembra (2 Decembra) reskrypt cesarski upoważnił ich do tego. Odtąd całe stronnictwo moskiewskich wsteczników zwaliło winę za klęski, z emancypacji na Polaków.

Przeciwko prawdziwym potomkom Słowian (dla których zresztą byłoby rzeczą obojętną, czyby ich nazywano Słowianami czy nie, gdyż historja świadczyła o ich rodowitości) wystąpiły różnoplemienne hordy. Obrażały się one za to, gdy ich nie nazywano Słowianami., albowiem miały prawo do tej nazwy **na mocy ukazu Imperatorowej**. Przeciwko tym którzy już **przestali** dopiero zwać się Słowianami, otrzymawszy od historji nazwę Polaków, uzbroili się najezdnicy, którzy wyrzekli się historycznych swych imion a **zaczynali** dopiero zwać się Słowianami i Rosjanami, z rozkazu carów. Przeciwko narodowi czystej krwi słowiańskiej walczącemu zawsze za swoją i całej Europy wolność, wystąpili mięszanych plemion zbękarciali niewolnicy, w imię wolności, nie swojej własnej nawet, ale w imię wolności Słowian! Dziwne zwichnięcie pojęć! dziwne obłąkanie umysłów!... Tylko długa niewola, tylko bydlęca przez wiele wieków pokora może wydać tak potworne owoce przewróconej nawspak myśli! Tylko myśl trzymana długo w okowach oficjalnych przepisów, w klamrach gniotącego rozum i uczucie despotyzmu, może taką zgniliznę udzielić organizmowi całego narodu!

Ale pośród Moskali znaleźli się ludzie, którzy więcej niż plemienną rodowitość, więcej niż zwycięztwo na polu etnografji lub filologji, więcej nawet niż własną narodowość cenili wolność osobistą i godność swojej ojczyzny. Ci połączyli się z Polakami. Tak zwane „**stronnictwo ruchu**" moskiewskie zjednoczyło się ze **stronnictwem ruchu**" polskiem. Ułożono się iż nie ma innej rady na skruszenie ciążącego od tak dawnego czasu spólnego despotyzmu, tylko zbrojne powstanie. Taki układ nastąpił między przewódzcami tych stronnictw w obu narodach. Jednocześnie wybuchnąć miało powstanie w Polsce i rewolucja w państwie moskiewskiem. Polakom „jako więcej doświadczonym" zostawiono pierwszeństwo. „Dziś wy, jutro my." Tak mówili do polskiego stronnictwa ruchu Moskale.

Ten układ zrobiony w wielu miejscach uwydatniał się już jawniej w roku 1857, a w następnych przybierał coraz lepiej określone kształty.

§. 10. Pomiędzy rokiem 1858 a 1859 zaczął objawiać się najprzód w uniwersytecie kijowskim, a później w innych wyższych zakładach naukowych, zwłaszcza pośród Małorusów, chcących działać na swoją rękę. W ślepej, dziecinnej zaciętości swojej za dawne w XVII wieku grzechy kilku panów polskich i nadużycia jezuitów, nie chcieli mieć nic spólnego z Polakami.

Tymczasem w całem państwie system despotyzmu w niczem się nie zmienił. Im większe pokładano nadzieje na Aleksandra II tem większym a trudnym do wytrzymania był bolesny zawód.

Polacy rozdrażnieni słowami cara: *Point de réveries!* jeszcze więcej utwierdzili się w przekonaniu, iż nie zmieni ich doli monarcha, który sam nie umiał otrząsnąć się z pod wpływu moskiewskich wsteczników zamiłowanych w upadającem niewolnictwie. Lat kilka upłynęło już od wstąpienia na tron Aleksandra II a w powszechnym docisku administracyjnym nietylko nie czuć było najlżejszej ulgi, lecz przeciwnie dostrzeżono ostrzejsze środki dla przytłumienia wszelkich objawów liberalnego postępu. Na chwilę wprowadzona wolność druku, po skończeniu wojny krymskiej, została znów obostrzoną surowemi przepisami. Zdawało się, iż swobodę w dziennikarstwie ogłoszono na to tylko, ażeby zbadać czego żąda naród, ażeby odkryć tak zwane „rewolucyjne żywioły." Autorowie rozpraw postępowych i liberalnych przeszli pod nadzór policji. Głosy upominające się o konstytutucję zostały przytłumione przez ostrzeżenia ministrów. Wiele dzienników zawieszono zupełnie. Biurokracja zrazu spłoszona, zaczęła nagle podnosić się i panować jak dawniej. Mówili sobie wszyscy, iż wracają „Mikołajowskie czasy."

Wtedy to spostrzeżono, iż owe wielkie reformy, których się spodziewano od Aleksandra II, skończyły się tylko na reformie mundurów w wojsku; i sami Moskale dali temu carowi zamiast przydomka *le bien intentionné* w pismach zagranicznych) tytuł **krawca**: „Aleksandr portnoj." Mundury były inne, nowe; ale żołnierz był nieszczęśliwy i okradany przez naczelników po staremu.

Sprawa włościańska do owego czasu także nie postąpiła naprzód. Polacy, którzy najwięcej liczyli na lud, który od czasów ujarzmienia wszystkie spiski zawiązywali w celu emancypacji włościan, zobaczyli, że i ta klasa ludności nie może spodziewać się niczego od władzy moskiewskiej. Niezaprzeczone były na to dowody.

Aleksander II. pod naciskiem nieubłaganego postępu, czuł, iż przyszła chwila opierania władzy swej na większości, na ludzie; albowiem szlachcie nie dowierzał; zabierał się do poprawy bytu włościan; lecz o zupełnem ich uwolnieniu od pańszczyzny wcale nie myślał, a przynajmniej chciał tę sprawę odroczyć do nieograniczonego czasu. Tymczasem zaś ulżenie doli włościan jęczących pod jarzmem arbitralnych dziedziców nazywano „emancypacją ludu".

Dnia 11. Augusta 1858 roku, cesarz, zwiedzając położone w głębi moskiewskiego państwa miasto Twer, odezwał się do szlachty „**wzywając ich do udziału w wielkiej sprawie emancypacji włościan**". Na gubernjalnych wyborach w tem mieście nieznaczną większością głosów utrzymała się uchwała podania prośby do cesarza o nadanie niektórych przywilejów włościanom. Na 281 obywateli obecnych w tym zjeździe 126 głosów przeciwnych było wszelkim reformom. Żądali oni utrzymania pańszczyzny i zostawienia włościan w niewolnictwie. Po długiej walce 155 obywateli podpisało legalną petycję do cesarza d. 14. (26. Decembra 1859 roku, pomimo to, iż im przeczytano rozkaz ministra „**na mocy wyraźnej woli**" cesarza oparty, zabraniający szlachcie Twerskiej gubernji rozprawiać na zgromadzeniach o sprawie emancypacji. Przeciw temu rozkazowi, jeden ze szlachty Europeus przytoczył prawo dozwalające obywatelom naradzać się o wszystkiem co ma związek z potrzebami miejscowemi gubernji; a mianowicie artyk. 112 i 135 T. IX. **Swoda zakonów**. Pierwszy podpis na petycji (stosownie do przepisu prawnego) złożony był przez Unkowskiego, jako marszałka gubernjalnego szlachty. Minister spraw wewnętrznych odpowiedział dnia 18. (30.) Decembra, że cesarz nie uznaje wcale za słuszną prośby podanej przez zgromadzenie obywateli Twerskiej gubernji, lecz przeciwnie nawet: „Jego cesarska Mość utrzymuje, iż pan Unkowski zawinił zezwoliwszy na ułożenie tej petycji a tem bardziej sam ją podpisawszy; z tego powodu rozkazał oddalić go od urzędu".

W kilka tygodni potem panowie Unkowski i Europeus, porwani w nocy przez żandarmów, wywiezieni zostali na Sybir.

W r. 1860 komisja redakcyjna w Petersburgu, uorganizowana przez jenerała Rostowcowa, a mająca na celu regulację stosunków włościańskich, wydała postanowienia oburzające śmiesznością i chytremi zamiarami oszukania ludu. Miało to być „ulepszeniem bytu włościan" (**ułuczszenje krestjanskawo byta** *)). Jakoż byłoby się na tem skończyło. Słowa **emancypacja**, **oswobodzenia ludu** zostały już wzbronione. Dzienniki używające tych wyrazów podlegały surowej odpowiedzialności. Później cenzura zupełnie wykreśliła je z rękopisów. **Dwadzieścia dwa miljony** poddanych rolników miało nadal dźwigać jarzmo **przymusowej robocizny** i zostawać bez opieki prawa, na łasce lub niełasce właścicieli ziemskich.

Po śmierci Rostowcowa prezydenta komisji redakcyjnej, ta najważniejsza sprawa, jaka kiedykolwiek mogła zajmować naród, powierzoną została przez cesarza, ministrowi sprawiedliwości hrabiemu Panin, jednemu z najstraszniejszych nieprzyjaciół każdej reformy, człowiekowi całkiem ograniczonemu i pomimo tytułu w urzędzie jaki piastował, tolerującemu wszystkie przekupstwa lub nadużycia władzy. W ręce jego złożona była przyszłość państwa, w chwili dziejowej, uroczystej, bo groźnej nieobliczonemi następstwami. Prowincjonalne komisje opracowywały tylko plan reformy stosunków rolniczych.

Rozpierzchły się marzenia! nikt już nie wierzył w dobrą wolę ani narodu moskiewskiego, ani cara. (C. d. n.)

*) Między innemi były takie artykuły: 1) Jeżeli chłopi nie spełniają obowiązkowej pracy, wolno właścicielowi majątku nająć innych robotników. 2) Obywatel ziemski ma prawo skarżyć się na robotników niedbałych. 3) Jeżeli gmina przysyła robotnika niezdolnego do pracy, właściciel majątku może oddalić go, a żądać na jego miejsce innego i t. p.

gimnazjów i szkół real- [illegible] Referentem ich w komisji

[illegible] POLSKIE.

[illegible] go listopada. Trybu- [illegible] niu 3go bież. mies. odrzucił [illegible] ją wyroku wydanego w sprawie [illegible] oświaty ludowej przez tutejszy sąd [illegible] y z dnia 26. czerwca rb., który potwier- [illegible] decyzję tutejszej policji, zamykającą rzeczone [illegible] zystwo. Tym sposobem rzeczone Towa- [illegible] wo stanowczo zamknięte zo- [illegible] Dz. Pozn. wyraża przekonanie, że dba- [illegible] szerzenie oświaty pomiędzy ludem postarają [illegible] innej jak dotąd formie zadość potrzebie tej [illegible] ić.

Zamknięcie i rozwiązanie towarzystwa oświaty ludowej w Poznańskiem, fakt dokonany w ostatnim kwartale XIX. stulecia, piętnuje dostatecznie rządy pruskie i cały ten system, który się chełpi być „państwem inteligencji.“ Zbismarczone dziennikarstwo niemieckie nie znalazło dotąd ani słówka potępienia dla tej procedury. Ale nam się zdaje, że Koło polskie w Berlinie powinno zrobić użytek publiczny.

Donosiliśmy niedawno o zawiązaniu w Poznaniu stowarzyszenia polskich wyborców, którzy zamierzają stały utworzyć fundusz na cele wyborcze. Dzienniki tamtejsze polskie, jakoto *Dz. Poznański, Kurjer Pozn i Goniec wielkopolski* wystąpiły przeciwko organizacji tego stowarzyszenia, albowiem za jedynie kompetentną władzę w sprawach wyborów uważają komitet centralny i wezwały stowarzyszenie, aby się rozwiązało. Zarząd stowarzyszenia w odpowiedzi na tę odezwę przesłał rzeczonym pismom odpowiedź następującą:

„Na zrobiony nam zarzut w *Dzienniku Poznańskim, Kurjerze* i *Gońcu Wielkopolskim*, iż zrywamy solidarność i na zawezwanie *Dziennika*, abyśmy w imię solidarności nasz urząd złożyli, oświadczamy niniejszem: Że zrobiony nam zarzut jest niesłuszny, gdyż założone przez nas towarzystwo ma na celu tylko zbieranie funduszów a zatem uzupełnienie niedomagającej agitacji wyborczej. Powtóre: urzędu swego pod żadnym warunkiem złożyć nie możemy, gdyż zawiązaliśmy towarzystwo nie z żadnych partyjnych lub osobistych pobudek lecz jedynie dla dobra ogółu i interesów narodowych.

„O ile nam się zdaje, nie chodzi niektórym pismom polskim tyle o towarzystwo samo, którego potrzebę same uznały, jak o formalności przy jego założeniu, a głównie o osobistą niechęć do jednego z członków zarządu, o którym sądzą, że to on w osobistych celach założył towarzystwo.

„Tak jednak nie jest. Mieszczaństwo bowiem poznańskie widząc nieudolność komitetów i największy nieporządek przy zbieraniu składek, po głębokiej rozwadze założyło stowarzyszenie polskich wyborców, którego do żadnych partyjnych lub osobistych celów wyzyskiwać nie pozwoli. Nie mając zaś na przyszłość żadnej gwarancji lepszego zajęcia się sprawą przez komitetowych i zbierania funduszów, niżej podpisany zarząd oświadcza raz jeszcze; że urzędu nie złoży i towarzystwa nie rozwiąże; świadomy zaś ze swego celu na wszelkie ztąd wynikłe zaczepki tylko uczciwą i narodową pracą odpowiadać będzie.“

Na to odpowiada *Dziennik Poznański*:

„Pismo powyższe ogłaszamy jedynie, aby dowodnie okazać, żeśmy, zarzucając inicjatorom i spólnikom założenia tego stowarzyszenia wdzieranie się w atrybucje władz prawnie ustanowionych, a ztąd rozdzieranie niezgodą naszego społeczeństwa, nie omylili się wcale. Wprawdzie panowie ci piszą: myśmy tylko zawiązali się w tym celu, aby jedynie zbierać fundusze na cele wyborcze. Zgoda — ale jeżeli tak jest i jeśli taki cel wasz jedyny i wyłączny, to pomijając na chwilę stronę formalną samego założenia tego nowego stowarzyszenia, pytamy się, dlaczegoż ustawa wyraźnie i jasno nie wyłuszcza, że cała czynność tego stowarzyszenia ograniczać się będzie na zbieraniu funduszu wyborczego; dla czego, co jest koniecznem i kardynalnem, nie wyłuszcza, że stowarzyszenie to poddaje się bezwarunkowo postanowieniom władz prawowitych, tj. że nie będzie stanowiło w sprawie wyborów żadnych uchwał, ani wyznaczało od siebie kandydatów na posłów i za niemi agitowało. Przecież to dla tych właśnie, co pragną uczciwie służyć sprawie i nie narażać się na podejrzenie, co mają jasny cel przed sobą, jest i koniecznem i zawsze obowiązującem. Koniecznem tem więcej, bo jak dziś pozwolili sobie powiedzieć: założyliśmy stowarzyszenie dla zbierania funduszów wyborczych z powodu nieudolności komitetów, dla czegoby nie mieli następnie powiedzieć: ponieważ komitety są nieudolne, na uchwały więc ich i kandydatów nie zgadzamy się, lecz my stanowimy innych od siebie i za nimi agitujemy.

„Nie niechęć zatem do osób jakichbądź, ale sposób założenia stowarzyszenia, ale ustawa jego jednozgodny protest pism wywołały. Oświadczenie też powyższe zarządu przynajmniej co do nas w niczem nie zachwiało naszego przekonania i nie zachwieje go, dopóki taka jak ogłoszona ustawa stowarzyszenia istnieć będzie.“

Poznański magistrat, zaprowadzając w miejsce dawnych już zużytych tabliczek z napisami nazwisk ulic, nowe, polecił je sporządzić tak, aby obok niemieckich były i napisy polskie. Nie mogło być nic słuszniejszego nad takie rozporządzenie w mieście polskiem, w którem ludność polska przeważa liczebnie nad niemiecką i którego okolice zamieszkuje również ludność polska. I rzeczywiście tabliczki te według rozporządzenia magistratu zostały sporządzone i po rogach ulic przybite. Zaledwie jednak się to stało, zaprotestowała tutejsza policja przeciw umieszczeniu na rzeczonych tabliczkach napisów polskich a zaprotestowała, powołując się na ustawę o języku urzędowym. Spór oto pomiędzy magistratem a policją przeszedł do tutejszej rejencji, która oświadczyła się za policją i polskie napisy z tabliczek usunąć rozkazała.

Od tej decyzji magistrat odwołał się do ministra spraw wewnętrznych hr. Eulenburga, lecz i tu nie uzyskał pomyślnej rezolucji, przeciwnie minister spraw wewnętrznych rozporządzeniem swem w dniu wczorajszym na posiedzeniu reprezentantów odczytanem polecił, powołując się na ustawę o języku rządowym, aby polskie napisy z tabliczek, o których mówimy, usunięto.

Pomijamy, że rozporządzenie to bezwzględne nakłada znów na miasto nowy ciężar, bo stanowi zniszczenie zupełnie nowych, niedawno sprawionych tabliczek dlatego tylko, że mają napisy polskie, a zastąpienie ich tabliczkami z napisami tylko niemieckiemi; pomijamy i to, że w sprawach, gdzie chodzi o stosunki miejskie i dogodności obywateli miasta, głos magistratu powinien być decydującym i mieć znaczenie i wagę; ale czego pominąć nie możemy, to niewłaściwego stosowania tu ustawy o języku urzędowym; ustawa rzeczona nic a nic w tym względzie nie mówi — mówi tylko o tem, aby podania itd. do władz były podawane w języku niemieckim. Że nowych tabliczek żadną miarą do powyższej kategorji odnosić nie podobna — to widoczne.

Dlatego też sądzimy, że koło nasze sejmowe sprawę tę podejmie i domagać się będzie, aby rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych jako niezgodne ani z duchem ani literą ustawy o języku urzędowym a pod każdym względem uciążliwe dla ludności polskiej było cofnięte. Spodziewać się należy, że koło polskie na wystąpienie swe w tej sprawie długo nam czekać nie pozwoli.

Z powiatu Bukowskiego w Poznańskiem piszą d. 6. b. m. do *Dz. Poznańskiego*: Zwołane na dzień wczorajszy zebranie Towarzystwa pomocy naukowej do Lwówka nazwać można bardzo pomyślnem. Podczas kiedy na dawniejsze zebrania w innych miasteczkach kilka a rzadko kiedy kilkunastu członków przybyło, było nas wczoraj przeszło trzydziestu a nowych członków z wszystkich stanów zapisało się ośmiu. Duchowni i nauczyciele licznie się wczoraj stawili. Prezes komitetu ks. dziekan Hebanowski zagaił posiedzenie a przewodniczącym obrano pana Wł. Łąckiego, sekretarzem ks Żmidzińskiego. Po odczytaniu protokołów i sprawozdań komisja rewizyjna i skarbnik zdawali sprawę z stanu kasy. Zebranie przekonawszy się o wzorowym porządku kasowym, pokwitowało skarbnika a nadto powstaniem z miejsc wynurzyło skarbnikowi p. dr. Golskiemu podziękowanie za wzorowe prowadzenie kasy i gorliwe popieranie wpływaniu składek, niemniej za tak doskonałe wypracowanie sprawozdania kasowego. Powiat nasz złożył w ostatnim roku: 1145·50 mr., a spodziewać się należy, że rok bieżący będzie pomyślniejszym. Do komisji rewizyjnej wybrano na propozycję pana Łąckiego, dotychczasowych rewizorów, tj. ks. Myllera z Wytomyśla i p. Wł. Szuberta z Wielkiejwsi. Powstaniem z miejsc uczciło zebranie pamięć ś. p. Zygmunta Łąckiego. Przy wnioskach zapytuje się nauczyciel p. Mroczkiewicz, dlaczego członkowie nie odbierają ustaw Towarzystwa, na co ks. dziekan Hebanowski oświadcza, że takowe jedynie członkom w komitecie się udziela i na życzenie zebrania ustawy odczytał. Drugi wniosek stawia p. Thomas z Pakosławia tej treści: „Zważywszy, że z całego powiatu zaledwie trzech włościan jest członkami, proponuje wybrać mężów zaufania, którzyby się zjednaniem włościan dla Towarzystwa szczerze zajmowali.“ Panowie Łącki i ks. dziekan Hebanowski oświadczają, że to zbyteczne, gdyż każdy członek obowiązany jest o powiększenie liczby się starać. Pan Szubert popierając wniosek p. Thomasa twierdzi, że jeżeli chodzi o zjednanie włościan, to rzeczywiścieby było dobrze wpływowym osobom polecić tę misję, na co się komitet zgodził i sprawę zaraz załatwił. Następnie obecni wymienili ks. dziek. Hebanowskiemu kilkudziesięciu kandydatów na nowych członków, którym się poszle odezwę celem przystąpienia do Towarzystwa. Po wyczerpnięciu porządku dziennego zebranie solwowano. Komitet składają pp.: ks. dziek. Hebanowski z Lwówka jako prezes, dr. Golski z Buku jako skarbnik, ks. Karwowski z Opalenicy, Zygmunt Niegolewski z Niegolewa i ks. Józef Hebanowski z Bukówca.

Sprawy zagraniczne.

Trwałość rzeczypospolitej francuskiej.

W najnowszym zeszycie „Revue Positiviste“ ogłasza p. Littrée artykuł o „Trwałości rzeczypospolitej“, w którym wielki ten krytyk zastanawia się nad przyczynami upadku rozmaitych rządów francuskich i wskazuje na to, że żaden z tych rządów nie utrzymał się dłużej jak lat piętnaście. Po upływie takiego czasu zaczynała machina rządowa zwykle niedomagać, warunki bytu nie były już też same, co na początku a równowaga zwichnięta. „Zjawisko takie, powiada p. Littré, zasługuje na uwagę a nie oddając się zabobonom, należy uznać fakt doświadczeniem stwierdzony, że pewny wystarczał przeciąg czasu, aby podkopać to, co każdy rząd miał w sobie dobrego. Rzeczpospolita nie dobiegła jeszcze do tego fatalnego kresu; lecz należy się nań przygotować a tymczasem pocieszać się nadzieją, że polityczne wychowanie kraju widoczne robi postępy. Od nieszczęść począwszy — ciągnie autor dalej — jakie cesarstwo na nas sprowadziło, a mianowicie od czasów komuny utorowała sobie drogę idea, która z trudnością tylko zdawała się przyjmować u nas, i do mas ludu, idea, że lepiej naradzać się i zmieniać, niż obalać, zabijać i podpalać. Na tej to idei polegała po większej części obecne nasze bezpieczeństwo i obecnie przynajmniej idea ta takiej zażywa powagi, że ani kwestja amnestyjna, ani wybór Blanqui'ego ani żadne „w imieniu ludu“ głoszone i zalecane nieprawności, włączając w to i bunt nie mogą jej zaszkodzić“. Wykazawszy następnie, że w rzeczypolitej należy arystokracji przeważnie przekazać stanowisko, oraz rozebrawszy obszernie i gruntownie, apelacją do narodu i głosowanie powszechne, przychodzi p. Littré do następującego rezultatu: „Co się tycze trwałości rzeczypospolitej, to takowa ma jeszcze przed sobą cały czas prezydentury p. Grévy. Potem nadejdą lata decydujące; kurczowe skłonności zaostrzą się, znaki bliskiej zmiany wyjdą na jaw. Burza, na którą się jest przygotowanym, w połowie jest już zażegnaną. Rzeczpospolita, którą ludność cywilna odważnie i śmiało przyjęła—bo to nieodzownie jest potrzebnem, aby zwyciężyć w walce z przeszłością i reakcją—która jest odważną i liberalną,—gdyż tem być musi, aby obecnej generacji nadać wszystkie potrzebne swobody—która śmiało do tego dąży aby naprawić wielkie doznane szkody—bo przez to wchodzi na nieodzowny trójnóg finansów, armii i wychowania, rzeczpospolita ta najlepiej na to będzie przygotowaną, aby z nową pewnością zacząć czwartą prezydenturę i stosownie do skromnego lecz dostatecznego wyrażenia p. Thiersa stać się „trwałą.“

Rada legji honorowej.

D. 8. bm. w Paryżu zebrała się rada legji honorowej pod przewodnictwem swego prezesa jenerała Vinoy, aby powziąć decyzją w sprawie amnestjowanych komunistów, którzy udekorowani zostali krzyżem lub medalem legji honorowej. Udekorowanych tych istnieją dwie kategorje, tych, co udekorowani zostali za zasługi cywilne, i tych, co służyli w wojsku i pobierali roczne pensje — 100 fr. za medal a 250 fr. za krzyż kawalerski. Amnestjonowanymi pierwszej kategorji rada się nie zajmowała; nie będąc bowiem już zapisanymi w listach legji honorowej, wytoczony im zostanie w razie, gdyby nosili order, proces za nieprawne noszenie orderu. Inaczej się ma z amnestjonowanymi drugiej kategorji, których jest 25, a którzy domagali się wypłaty swych pensyj. Po zagajeniu rady zabrał natychmiast głos p. Aucoc, prezes rady stanu, aby się oświadczyć przeciw ponownemu wpisaniu amnestjonowanych do listy legji honorowej. Wszyscy bowiem są członkami armji regularnej, co przeszli do nieprzyjaciela — komuny — co hańbą jest dla nich niezmytą. W obec rady są to fałszywi bracia, ludzie, którzy kraj zdradzili. Później, gdy się ludzie ci poprawią i dadzą dowody tej poprawy, gdy na nowo zasłużą na to honorowe odznaczenie, będzie im można znowu takowe nadać. Znakomity prawnik, prezes Faustyn Helié, członek rady stanu, oświadczył się następnie za ponownem wpisaniem amnestjonowanych do listy legji honorowej, gdyż zdaniem jego amnestja może i znosi wszelkie skutki wyroku. Zdanie to przeważyło i rada postanowiła wszystkiemi głosami przeciw dwom zapisać wszystkich amnestjonowanych znowu do listy. Potem zbadała rada bliższe stosunki każdego z amnestjonowanych. Z owych zaś 25 przypuściła tylko jednego członka legji honorowej, lekarza wojskowego, który podczas komuny — skazany został na małą tylko karę — opatrywał przyjaciół i nieprzyjaciół, tak że przyjąć można, że robił to powodowany ludzkością. Wieczorem o 5ej godzinie udał się jenerał Vinoy do prezydenta rzeczypospolitej, aby go uwiadomić o rezultacie narady. Prezydent bowiem ma jako w. mistrz legji honorowej słowo ostatnie i może wedle uchwały rady nakazać, by amnestjonowanych zapisano znowu do list lub przekazać całą sprawę Radzie państwa.

KRONIKA.

Lwów 10. listopada.

Ze „Sokoła.“ Zwyczajne walne zgromadzenie Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ odbędzie się w sali Towarzystwa przy ulicy Karkowej l. 7 dnia 23. bm. o godz. 3 z południa. Na porządku dziennym: 1) Sprawozdanie z czynności wydziału za rok 1878/9. 2) Sprawozdanie komitetu loterji fantowej. 3) Zmiana statutu. 4) Wnioski członków. 5) Wybór wydziału. — Wydział Towarz. zawiadamia o tem wszystkich członków i założycieli stosownie do § 24 statutu.

Podziękowanie. Dochód z festynu i loterji fantowej, odbytej we wrześniu na rzecz funduszów stowarzyszenia bratniej pomocy rękodzielników i przemysłowców lwowskich wynosił 419 złr. 53 ct., wydatki zaś 301 złr. 47 ct., pozostał więc czysty zysk 118 złr. 6 ct. Wydział stowarzyszenia podając ten wynik do publicznej wiadomości, ma sobie za miły obowiązek podziękować pp. kupcom za bezpłatne udzielenie fantów, szanownym paniom i obywatelkom miasta za podjęte trudy przy rozsprzedaży fantów, p. J. Dobrzańskiemu za bezpłatne odstąpienie dekoracyj do urządzenia sceny na przedstawienie żywych obrazów i w ogóle wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do podniesienia funduszów tego humanitarnego stowarzyszenia, tudzież szan. publiczności, która mimo chłodnego wieczoru wrześniowego licznie zebrała [illegible] raczyła, serdecznem Bóg zapłać! — Wydział stow. bratniej pomocy rękodzielników i przemysłowców lwowskich.

Zarząd chóru męzkiego przypomina szanownym członkom, że w środę dnia 12. b. m. odbędzie się o godzinie 7ej wieczorem w sali prób pierwsza wieczornica chóru.

Z ulicy Sykstuskiej. Przy nowobudującej się kamienicy l. 58 ustawiono wprawdzie dla przechodniów chodnik wąziutki, ale jest on ciągle zawalony i tylko środkiem ulicy przez skropne błoto przebrnąć można. Tędy chodzą codziennie dzieci do szkółki św. Marji-Magdaleny i narażone są na wszelkiego rodzaju niebezpieczeństwa. Krzyczą wprawdzie ciągle na nich robotnicy: „Na bok dzieci!“ ale gdzież one mogą na bok się usunąć, chyba w błoto po kolana. Sądzimy że dotycząca władza zapobiegnie tym nieporządkom.

(H) **Czwarty koncert** Towarzystwa muzycznego, a ostatni w tym roku, dany w sobotę 8. bm. pod artystyczną dyrekcją p. K. Mikulego, nie zgromadził tak licznej publiczności, jak zwykle. Przypisujemy to po części tej okoliczności, że w dniu tym występowała po raz pierwszy pani Modrzejewska — a po części temu, że program koncertu tego składał się wyłącznie z utworów zbiorowych. Zauważyliśmy, że publiczność nasza daleko chętniej spieszy na popisy solowe, choćby nie bardzo obiecujące, jak na najlepiej renomowane „ensemble.“ Towarzystwo jednak muzyczne, którego głównym celem być powinno kształcenie zmysłu muzykalnego szerszej publiczności, do czego według zdań powag najbardziej się przyczynia muzyka zbiorowa — nie może się zrażać podobnemi objawami, inaczej chybiłoby swemu zadaniu.

Program ostatniego koncertu składał się wyłącznie z utworów Henryka Rebera. — Należymy również do zwolenników urozmaiconych programów, te bowiem mniej nużą i snadniej utrzymują uwagę słuchaczów, tym razem jednak usprawiedliwiamy, jeżeli w ogóle potrzebne jest usprawiedliwienie— artystycznego dyrektora p. Mikulego, którego skłonił do ułożenia powyższego programu zapewne pietyzm dla autora, który był jego nauczycielem i przyjacielem serdecznym jego mistrza Szopena.

Dzieła Rebera znane są zresztą naszej publiczności, że tylko przypomnimy 2, 3 i 4 symfonję, jako też operę komiczną „Les papillotes de mad. Benoits“, wystawioną z powodzeniem przed kilku laty przez p. Walerego Wysockiego z amatorami. — Nie są to utwory klasyczne. Reber jednak jako znakomity muzyk harmonji, hołdując formie klasycznej, wlewa zarazem w niektóre swe utwory lekki humor francuski i żartobliwość, które nadają im pewien powab. Instrumentalną część koncertu stanowiły uwertura z opery „Naim“, „Reveri“ i pierwsza symfonja; wokalną zaś: kwartet z chórem 3-aktowej opery komicznej „La Nuil de Noel“ i śpiew rybaków na chór męski. — Wykonanie instrumentalnej części wypadło, rzecby można, wzorowo, gdyby nie waltornia i oboa, które źle strzeliły, a mianowicie w symfonji, i bęben, który omal że całą egzekucję nie ozłabił. — Już to instrumenta dęte są zawsze najsłabszą stroną w koncertach naszego Towarzystwa, nie posiada ono bowiem w składzie swoim amatorów grywających na tych nie bardzo ponętnych instrumentach, i musi pomagać sobie siłami z kapeli wojskowej lub orkiestry teatralnej, która nie słynie z dobroci. To też najlepiej się podobały te numera, gdzie zbędny jest akompanjament trąb i kotłów. Do takich należy u twór ulotny „Reveri“, w którym zaczynają flet i fagot, a następnie prowadzą śpiew pierwsze skrzypce (con sordini), przy akompanjamencie reszta smyczkowych instrumentów. — Na natarczywe domagania się publiczności, musiano takowy powtórzyć, a drugim razem, zdaniem naszem, jeszcze lepiej wypadła egzekucja, grano bowiem z większą pewnością. — Pierwsza symfonja najmniej może piękna ze wszystkich Reberowskich — alegro bowiem zanadto jest jednostajne, posiada jednak wiele pięknych ustępów, a mianowicie nadzwyczaj śpiewne pianissima w andante, i wiele ognia i werwy w finale. Koroną tego wieczoru było niezawodnie wykonanie z niezwykłą precyzją powyższych pianissima, które mogło zadowolić i najwybredniejsze wymagania. Publiczność była prawdziwie zentuzjasmowaną. — Część wokalna wypadła tego wieczoru nader słabo. Szczególnie zaś niefortunnie wypadł kwartet zchórem z „La Nuil de Noel.“ Jest to raczej duet tenora i soprana w ensemblu. Jedynie te dwa głosy (p. Cot. i panna B.) potrzymywały całą rzecz. Jest to scena w operze, w której sprzeczają się o rodzaj wina — otóż i my słyszeliśmy niezgodę, ale nie w słowach, lecz między głosami śpiewających — śpiewający zaś partję barytona (Patimberga), który wchodzi z butelką na scenę i wywraca się, nie uczynił tego mimicznie, ale uskutecznił to swym śpiewem i powiększył jeszcze tę niezgodę. — Lepiej wykonany został śpiew rybaków, chociaż i ten nie poszedł tak gładko, jak zazwyczaj chór Towarzystwa muzycznego wykonywa. Nie chcemy wchodzić w przyczynę złego, i jeżeli ośmielamy się do powyższej niepochlebnej wzmianki, to dla tego, że przywykliśmy do wybornych egzekucyj tego samego chóru.

Teatr. Z wczorajszego przedstawienia „Barbary Radziwiłłówny“ jutro zdamy sprawę. Teraz zapisujemy tylko, iż sala była znowu przepełniona — i że publiczność entuzjastycznemi oklaskami przyjmowała grę p. Modrzejewskiej — a zbierała też zupełnie zasłużone oklaski p. Aaspergerowa jako Bona, i p. Ładnowski jako Zygmunt August.

* Dziś we wtorek „Łucja z Lammermoru“ wielka opera w 3 aktach, muzyka Donizettego.

* Jutro trzeci występ pani Heleny Modrzejewskiej w dramacie O. Feuilleta „Dalilla.“

Kraków 10. listopada. Dziś zatkniętą została około godziny 2giej gałka szczytowa na Sukiennicach, z dokumentami pamiątkowemi. Błyszczy ona już od strony kościoła Panny Marji ustrojona w wieniec z zieleni.

Złoczów 10. listopada. Apatja, lekceważenie wszystkiego co piękne i dobre, oto krzyki obijające się o uszy nasze na każdym prawie kroku, i zaiste i najenergiczniejszy człowiek wśród tego pesymizmu zawaha się na chwilę — zwątpi o przyszłości, o sobie — o swej żelaznej woli. Lecz właśnie taki chwilowy zastój u ludzi energicznych rodzi czyny zdumiewające — a przekonanie, że apatja wobec walki każdego człowieka z naturą i swym losem istnieć nie może w społeczeństwie, a tylko jednostki, które sterały siły moralne w walce z życiem objąć może uśmiercającemi ramiony swemi, to przekonanie popycha tych ludzi dążących pewnym krokiem ku celowi swemu, do pracy zwalczającej przesądy, oni wtedy właśnie porywają za sobą innych ludzi. Myśl tą mimowoli nakreśliłem, zastanawiając się nad stosunkami naszego kraju a względnie kącika małego tej ukochanej ziemi, nazwanego: „miasto Złoczów.“ I tutaj gdziekolwiek zwrócisz się z prośbą, aby ci pomagano w pracy dla dobra miasta i jego mieszkańców — zostaniesz wydrwiony — wyśmiany lub z ciekawością opatrywany, jakbyś zmysły postradał, gdyż wszyscy prawie mieszkańcy tego gniazda są tego przekonania, że nic się zmienić nie da — i nie ma rady. Jakżeż cieszyć się trzeba, iż wbrew temu przekonaniu Złoczowian — dożyliśmy dnia rokującego nam pewien ruch ku lepszemu. Zaczątkiem do tego jest wskrzeszenie Towarzystwa muzycznego w Złoczowie, w dalszym toku szkoła muzyczna, regularne wieczorki muzykalne, odczytowe i teatra amatorskie. Nikt nie zaprzeczy, że muzyka najidealniejsza z muz, ogromne wywiera wpływy nietylko na ludzi, ale i na zwierzęta. Wychodząc z tego pewnika, mamy to przekonanie, że wspólne pielęgnowanie tej sztuki zbliży ku sobie dziś w odosobnieniu żyjących mieszkańców Złoczowa, i że regularne wieczory muzykalne i próby będą powodem do pogawędki starszych dotyczącej dobra miasta i jego społecznych stosunków. Wprawdzie są i inne zapatrywania, jednak nie wątpię, że jak dotąd było mylnem przekonanie, iż nic w Złoczowie się nie uda, tak też i zapatrywania inne będą mylne — a Złoczów okaże się godnym słów wielkiego wieszcza, że gdzie muzyka kwitnie, tam są ludzie dobrzy. Ileż to bowiem czasu marnuje się na wizytach i rewizytach, i na konwersacji lekkiej, ile jadowitych w swych skutkach nie wyleci słówek z ustek czasem jeszcze koralowych — do modlitwy tylko stworzonych.

To wszystko ustaje, gdy temat jest dany, poważny a piękny — bo szczyt piękna muzyka. Ileż dzisiaj młodzieńców, pozujących na realistów, szuka rozrywki w kartach lub przy kufla — nie szukając przyjemności obcowania w gronach rodzinnych, gdzie towarzystwo kobiety uszlachetnia człowieka i skraca nudy małomiejskiego życia! A więc zaczynamy.

Stanisławów 9. listopada. Wczoraj umarł w 45 roku życia dr. praw, adwokat krajowy i syndyk miasta Stanisławowa, Karol Tutak.

Stanisławów. Dnia 5. bm. odbył się wieczorek tutejszego Towarzystwa miłośników muzyki. Ze względu, iż dla szerszej publiczności nie wiele obudza interesu rozbiór poszczególnych utworów, zaznaczamy tylko ogólnie, iż jak na prowincjonalne miasto, całość wieczorku wcale nieźle wypadła. Z przykrością natomiast podnieść musimy, iż towarzystwo to na swych produkcjach nie znajduje prawie nigdy miejsca dla utworów polskich mistrzów, a za to na każdym wieczorku zaczyna się [illegible] w języku niemieckim — pomimo, iż ogół publiczności silnie przeciw temu powstaje, iż w skutek tego znaczna część członków w roku zeszłym ustąpiła się i zaniechała towarzystwa. Kierownicy towarzystwa tłumaczą się wprawdzie, iż pomimo niepolskiego kierunku towarzystwo znajduje poparcie. Na to jednak zwracamy ich uwagę, iż w naszych miastach obok szczerze polskiego ogółu, znajdują się niestety dziś liczne pozostałości z czasów bachowskich i szmerlingowskich, które z konieczności tylko godzą się z dzisiejszym porządkiem rzeczy, nie zaniedbują one, aby tłumić wszelki objaw myśli polskiej, a że w tem znajdują bezmyślnych popieraczy z pomiędzy polskiego ogółu, to jednak dzięki Bogu ci ostatni są tak nieliczni, że ich w rachubę brać nie należy.

Nie idzie zatem, byśmy nie mieli zapoznać się z muzyką obcą — owszem! — ale obowiązkiem naszym, jak w literaturze, tak w sztuce, jest, zaznajamiać się najprzód z tem co mamy swego, a już co się tyczy wykonywania czy to solowych partyj, czy też chórów po niemiecku, to jest to u nas co najmniej niestosownem.

Dla objaśnienia dodajemy, że na wspomnionym wieczorku wszystkie utwory były obce, śpiewy zaś częściowo wykonane po niemiecku, a tylko panna Kost., Lwowianka, uproszona przez towarzystwo do współudziału, widząc jak niestosownie ułożono program, wybrała Szopena, którego utwór na fortepianie oddała z całą precyzją.

Kołomyja 10. listopada. Tutejsze Stowarzyszenie miłośników polskiej sceny dramatycznej oznajmia, że dnia 16. bm. przedstawione będą w sali kasyna-resursy na dochód wyższej szkoły żeńskiej: „Chleb ludzi bodzie“ komedja w 1 akcie J. Blizińskiego, „Rozmowa szwaczki z gwiazdą“ obrazek dramatyczny Karola Pieńkowskiego, „Garibaldi“ krotochwila w 1 akcie Rosena.

Dolina 10. listopada. Zawiązało się tu towarzystwo teatru amatorskiego, które dnia 9. b. m. w niedzielę odegrało 2 komedyjki: „Zawierucha“ i „Consilium facultatis.“ Dochód z przedstawienia przeznaczono na zapomogę dla pozostałych po nauczycielu Dolińskim śp. Jaworskim 7 dzieci. Zebrano około 60 złr. Za udział w przedstawieniu i ofiarność należy się tutejszym paniom podziękowanie, a szczególnie pp. Z. i G., które w obu komedjach wyśmienicie grały. Z okolicy prawie nikogo nie było, o czem z ubolewaniem wspominamy.

Radłów 8. listopada. Nie dziwi mnie wcale, że pp. we Lwowie, chodzący po twardym trotoarze, bawiący się w teatrze, kasynach, koncertach i innych miejscach publicznych, właściwych miastom europejskim, mogliście się słusznie oburzyć, gdy p. Karol Emil Franzos raczył nazwać naszą Galicję— Pół-Azją. Nie dziwię się temu — lecz nie dałbym grosza za to, czy ktorykolwiek z oburzonych wówczas panów literatów (choć nie jawnie lecz w duchu), nie przyznałby słuszności owemu Franzosowi, gdyby siłą czarodziejską, wyrwany nagle z koncertu lub przedstawienia Modrzejewskiej — stanął na terytorjum naszego powiatu n. p. na środku rynku pewnego miasteczka. Przetarłszy oczy, cóżbyś ujrzał szanowny panie? Oto nie widziałbyś nic prócz ogromnej przestrzeni czarnego błota, ogromnej kałuży, lichej odrapanej karczmy, kilku desek wyobrażających chodniki. Pierwszą więc myślą twoją byłoby drapnąć— lecz jakim sposobem? Brnąc po kolana w błocie dostajesz się z wielkim trudem (jeżeli po drodze nie utoniesz w kałuży cały rok niewysychającej) do naszego hotelu i zapytujesz Nutę lub Dawida, czy też przypadkiem nie znajdujesz się w innej części świata n. p. w Pół-Azji, i jakimby sposobem dostać się do pociągu pędzącego do Europy? Na to pytanie odpowie ci p. Nuta, że jesteś w miasteczku Radłowie, o milę od kolei a więc cywilizacji, w siedzibie sądu powiatowego, c. k. loterji liczbowej, żandarmerji, notarjatu i innych instytucyj europejskich, a nadto w rezydencji pani milionowego majątku. Co się zaś tyczy wyjazdu to będziesz pan łaskaw zaczekać do lata, lub mrozu i wtedy bardzo prędko dostaniesz się do Europy — na razie jednak nigdzie wyjechać nie można — bo te drogi — ach te drogi — bo nie ma wcale drogi! Zapytujesz zemną, dla czego? dlaczego w całym powiecie sądowym radłowskim, obejmującym 43 gmin i przeszło 20 tysięcy mieszkańców, w okolicy nadwiślańskiej i naddunajeckiej, gdzie się odbywają słynne targi zbożowe i jarmarki, nie ma ani jednego kilometra drogi murowanej, lub choćby szutrowanej? Krótka odpowiedź: bo nikt nie pomyśli o tem, aby była, choć mamy radę powiatową w Brzesku, inżyniera *powiatowego, choć płacimy dodatki* i „cuszlagi“ gminne, powiatowe, krajowe. Ale panowie radcy badają drogi tylko w powiecie brzeskim a nam za to postawili most. Otóż most, który przed dwoma laty poświęcono, z okazji którego sprawiono komitetowe śniadanie i objad z toastami wzajemnej adoracji, most bardzo ładny pomalowany w kolory narodowe, na którym opłaca się 8 ct. myta — lecz cóż z tego, kiedy po wydaniu kilkunastu tysięcy okazało się, że most ten pod Zaborowiem wcale niepotrzebny, a to dla tego, że w lecie gdy błota podeschną i możebną w ogóle komunikacja, małeńką rzeczkę bez opłaty 8 ct. przejeżdża się w bród — a z wiosny lub w jesieni, gdy woda większa, to i do mostu dostać się nie można, bo nie ma drogi. Na dowód prawdy, obowiązuje się korespondent całą ówczesną komisję przyjąć dobrym objadem, jeżeli z Brzeska, via ów most, w porze obecnej do Radłowa zajedzie. Ciekawą też odpowiedź otrzymałem od jednego z pp. wydziałowych, na zapytanie moje dla czego tak po macoszemu co do dróg traktują powiat radłowski, gdy w powiecie brzeskim przeprowadzili aż do zbytku trzy równolegle szose do N. Sącza. Otóż odpowiedział mi ten pan, że kamień w tamtych stronach tańszy, a u nas kamień droższy, a zatem tam trzeba budować gdzie taniej. Proszę p. Karola Emila Francoza, aby mi loikę tej odpowiedzi wyjaśnił kiedyś w swych studjach półazjatyckich.

Warszawa 9. listopada. Umarł tu dnia 6. bm. były radzca budowniczy i profesor byłej szkoły sztuk pięknych, budowniczy banku polskiego, Wojciech Babiński, licząc lat 64. — W Lublinie w dzień zaduszny nieznany żołnierz rosyjski wpadł wieczorem do szynku Zinnsteina z toporem w ręku, ciął nim szynkarza a potem w pobocznej izbie ugodził toporem 9-letnią córkę i służącą. Na krzyk żony szynkarza, która była w kuchni, żołnierz wybiegł niepoznany. Ranni zostają w niebezpieczeństwie życia.

Poznań 10. listopada. Z dniem 1. bm. upłynął ostatni dzień konkursu wyznaczony, a nadesłano tylko jedną pracę. Przedłużamy zatem czas konkursu o rok jeden.

Towarzystwo przyjaciół nauk ogłasza dla chcących ubiegać się o nagrodę zadanie następujące: Pogląd na dzieje Słowian zachodnio-północnych między Elbą a granicami dawnej Polski od czasu wystąpienia ich na widownię dziejową, aż do utraty politycznego bytu i znamion narodowych. W rozwiązaniu tego zadania pożądany jest szczególny wzgląd na: a) związek etnograficzny między pomienionemi plemionami słowiańskiemi a ludnością Polski Piastowej; b) stan kultury tychże plemion w owej epoce, mianowicie z rzutem oka na religję, zwyczaje i obyczaje, ustrój polityczny i społeczny, na stan rolnictwa, przemysłu, handlu, budownictwa i sztuki owczesnej w ogóle; c) zewnętrzny przebieg dziejowych wypadków, ze szczególnem uwydatnieniem wydarzeń, które spowodowały w różnych stronach Słowiańszczyzny północno-zachodniej ostateczną zagładę rozmaitych plemion; d) wreszcie stosunek między temi plemionami a Polską.

Praca wyczerpująca w zupełności przedmiot ten, mająca odpowiednie zalety układu i stylu, a obejmująca przynajmniej 25 arkuszy druku w dużej ósemce, otrzyma 1500 marek nagrody.

Jeżeliby między nadesłanemi taka się nie znajdowała, wtedy rozprawa względnie dobra, to jest odpowiadająca przynajmniej głównym warunkom zadania, otrzyma 900 mrk. nagrody.

Pozostałe 600 mrk. zostaną albo w całości przyznane dziełu najlepszemu po poprzedniem, albo

też rozdzielą się między rozprawy częściowo przedmiot wyczerpujące.

Prace nagrodą uwieńczone pozostają własnością autorów, którzy jednakże będą obowiązani ogłosić je drukiem w przeciągu roku po otrzymaniu nagrody. Gdyby tego nie spełnili, to zarząd, jeśli uzna stosownem, ogłosi je swym kosztem na dochód Towarzystwa. Manuskrypt przeto musi pozostać w rękach zarządu.

Każdy rękopism opatrzony być winien dewizą lub jakim innym znakiem, a nazwisko autora dołączone w zamkniętej kopercie z równem oznaczeniem.

Ostateczny czas nadsyłania oznaczony na dzień 1. października 1880 r. pod adresem:

Hieronim Feldmanowski w Poznaniu, Młyńska ulica 35.

Dochodzi nas smutna wiadomość o zgonie Augusta Kościelskiego zmarłego w Karczynie w Księstwie Poznańskiem 7. b. m. w 62 roku życia. Znany w całej Polsce jako uprzejmy i rozumny towarzysz, był to człowiek światowy mający w Polsce i za granicą rozległe stosunki a dla miłych zalet powszechnie kochany. Miał przytem tę wielką zaletę, że dawał przykład, iż żadne uczciwe zatrudnienie nie ubliża. Ze starego i dobrego rodu trudnił się handlem, co nie małą jest u nas rzadkością. August Kościelski był bratem znanego Sefera paszy a ojcem Józefa Kościelskiego, utalentowanego autora, którego utwory grane były i na naszej scenie, oraz bratem zmarłej w Piekarach pod Krakowem jenerałowej Kołaczkowskiej. Między innemi miał dawniej częste towarzyskie stosunki z dzisiejszym ks. Bismarkiem i opowiadał zajmujące szczegóły o rozmowach z nim, mianowicie dotyczących Polski i Polaków.

Wiedeń 10. listopada. Wielka burza srożyła się tu we czwartek wieczorem. Huragan uszkodził mnóstwo kominów, drzew itp. Dość znaczna liczba osób poniosła skaleczenia od spadających cegieł. Zdarzyły się nawet wypadki, że wicher rzucał przechodniami o mury.

Dzienniki miejscowe zastanawiają się nad awanturami w akademji technicznej, o których wspomnieliśmy w sobotę. Według przedstawienia *Tagblattu* ma prof. Pierre stawiać przy egzaminach zbyt wygórowane wymagania. Dwaj studenci, między tymi jeden Polak, popełnili samobójstwo z powodu, że nie otrzymali od niego kwalifikacji. P. Pierre był w latach 1854—60 profesorem we Lwowie, a postępowanie jego nie wywoływało podobnych zatargów.

Komisja obradująca nad jubileuszem odsieczy Wiednia, pracuje gorliwie. Koszta pomnika obliczono na 200.000 złr.; na dzieło jubileuszowe, studnie i przekształcenie parku ratuszowego przeznaczono 110.000 złr.

Ostateczna rozprawa w procesie mordercy Prikosowicza odbędzie się 28. bm.

Peszt 10. listopada. Pojedynkom nie ma końca. Hr. Zichy-Ferraris wyzwał hr. E. Battyaniego, który postawił wniosek o wykluczenie go z klubu. Hr. Battyany zażądał najpierw wyroku sądu honorowego. Powszechne panuje oburzenie z powodu wszystkich tych awantur. — Na torach europejskich pojawi się nowy tryumfator, „Szent Marton," brat słynnej klaczy „Kincsem."

Paryż 7. listopada. Słynny magik wiedeński *Herman*, cieszy się obecnie w Paryżu niezwykłem powodzeniem. *Rozpowiadają o nim niestworzone rzeczy. Pomiędzy* innemi miał on podobno zmienić barwę w salonie Rotszylda, a u księcia Bazylewskiego na hebanowych stołach *w pokoju jadalnym* urządził w mgnieniu oka całą rzeźnicką wystawę z surowem mięsem, kotletami, szynkami, kiełbasami i tak dalej, tak, że cała jadalnia zmieniła się w sklep rzeźniczy. O ile w tych opowiadaniach jest przesady dziennikarskiej, nie wiadomo nam; to jednak pewna, że Herman występuje w teatrze Nouveautes, że sala jest za każdym razem natłoczoną. Główny podziw wywołała chustka od nosa, użyczona przez jakąś panię i pokrajana w kawałki, która się następnie znajdowała kolejno w kieszeniach wszystkich teatralnych krytyków francuskich, podróżując z niesłychaną szybkością od jednego do drugiego.

Fotografowane djabły. Moskiewski „uczony" Leuchis wsławił się na początku b. m. odkryciem, o którem dotąd żaden badacz nie zamarzył. Wydał dzieło p. t. „Tajemnice piekła i jego mieszkańców" z 70 fotografjami, w których przedstawia wszystkich djabłów od arcyszatana aż do krzywego czorta. W dziele swem opowiada długo i szeroko, jakie męki cierpieć będziesz nieszczęśliwy człowieku w piekle i jaką fizjonomję przybierzesz na sądzie ostatecznym.

Polemika. Fejletonista *Peterb. Wiedom.* piszący pod pseudonimem „Amicus", jak sobie czytelnicy przypominają, nazwał niedawno kobiety niemieckie krowami, co wywołało powszechną wrzawę nie tylko między Niemcami w Petersburgu, ale nawet w Berlinie. Berliński dziennik *Börsen Ztg* i *Börsen Courier* skruszyły kopję z Amicusem w obronie swej płci nadobnej, obecnie też fejletonista umieszcza w *Peterb. Wiedom.* ciekawy list, jaki otrzymał w tym że przedmiocie z Berlina. Oto rzeczony list:

„Berlin 28. października. Szczęście pańskie, panie Rosjaninie, że mieszkasz w mieście bardzo oddalonem od Berlina, gdyż jabym pana za twój niegodziwy artykuł o kobietach niemieckich ukarał przykładnie. Ponieważ jednak przeszkodą ku temu jest znaczna odległość rozdzielająca nas, więc uważaj się za wyćwiczonego porządnie przezemnie batem.

B. Nochstetter, Oranienstrasse, 122."

„Ponieważ Nochstetter — pisze Amicus — dał swój adres, więc uważałem za stosowne mu odpisać i zaraz wysłałem do Berlina list następujący:

„Szanowny panie! W tej chwili, w której pan nierozsądnie chwyciłeś za bat, ja zdołałem wydobyć rewolwer i dwoma trafnemi strzałami położyłem pana na miejscu. Proszę pana zatem uważać się odtąd za zabitego. Amicus.

„P.S. Jakkolwiek pan już nie należysz do tego świata, wszelako uważam sobie za święty obowiązek, przesłać panu mój adres: Petersburg, ulica Władimirska, l. 14."

Otrzymaliśmy pismo następujące: Prosi i błaga szanownych pań i panów nieszczęśliwa rodzina bez kawałka chleba o jaką starą odzież lub jakiekolwiek datki, które szanowni państwo raczą nadesłać na ręce administracji *Dziennika Polskiego*. (Adres tej rodziny: Ul Korytna nr. 17.)

Akademja umiejętności.

Kraków 10go listopada. Dnia 8go bm. odbyło się pełne prywatne posiedzenie akademii pod przewodnictwem prezesa J. Majera. Oprócz członków miejscowych wzięli w niem udział członkowie krajowi: prof. dr. L. Biliński, radca namiestnictwa dr. A. Bissiadecki, rektor uniwersytetu lwowskiego dr. Ks. Liske, prof. dr. Szaraniewicz, prof. Strzelecki, prof. dr. Z. Węclewski, prof. dr. Zmurko. Ogółem członków 24. Prezes zawiadomił o bieżących sprawach. Tu należy: 1) Odpowiedź na adres akademii z przyczyny 25-letniej rocznicy zaślubin. 2) Udział akademii w obchodzie jubileuszu J. I. Kraszewskiego. 3) Udział dwukrotny komisji akademickiej w obradach nad ornamentacją gmachu sejmowego. 4) Podobnyż udział w sprawie napisów na Sukiennicach. 5) Dar hr. Wandalina Pusłowskiego, (33 rękopismów przeważnie z autografów złożonych.) 7) Złożenie przez p. N. rękopismu słownika języka greckiego ś. p. Jurkowskiego.

Nastąpiło sprawozdanie o sprawie szczawnickiej i dochodach czystych ztąd dla Akademji płynących, które z przyczyny opłaty stempla spadkowego i innych należytości na popęd naukowych prac Akademji obrócone być dotąd nie mogły. Z kolei przyszedł pod obrady wniosek, aby rozprawy na posiedzeniach publicznych czytać się mające poddawane były ocenieniu Wydziałów. (Wniosek ten postawiony został na posiedzeniu z dnia 3. maja w skutek odczytu p. Walerjana Kalinki, w którym ten „historyk" uraczył słuchaczów rozprawą o wpływie cudów św. Stanisława na losy Polski i innemi bredniami.) Uchwalono pozostać przy dotychczasowym porządku, zlecając tę rzecz porozumieniu prezesa i sekretarza z prelegentem. Nasuwało się inne pytanie, czy w obec głównego celu posiedzeń publicznych i długiego ich trwania, rozprawa czytana zbyteczną nie jest, którą tę kwestję poruszono przez dr. Liskego, odroczono do przyszłego walnego zgromadzenia.

Polecono zarządowi wejść w układy z rodziną ś. p. B. Podczaszyńskiego, czł. kor. Akademji względem nabycia wyjątkowo pozostałego po nim archeologicznego zbioru, będącego rezultatem jego własnych naukowych badań.

Cytry budżetu Akademji na rok 1880 z spodziewanemi zwykłemi subwencjami przedstawiają się jak następuje. Dochód ogółem: 43.200; wydatki wspólne całej Akademji: 8.940. Wydziału I. i II.: 17.200, Wydziału III.: 17.060. Cytry te przyjęto po dłuższej debacie bez zmiany.

Nastąpił wybór sekretarza generalnego na dalsze lat sześć. Na 23 głosujących otrzymał dr. J. Szujski głosów 17, dr. A. Bojarski, sekretarz Wydziału historyczno-filozoficznego głosow 6.

Rolnictwo przemysł i handel.

Otwarcie granicy. Królewski rząd pruski w Opolu pod dniem 29. października b. r. zezwolił na przywóz nierogacizny i siana przez Oświęcim i Nowy Bieron z Galicji do Prus. Przy przewozie siana ma być świadectwem wiarogodnem udowodnionem, że takowe pochodzi z okolicy wolnej od zarazy i zebranem jest w obrębie 40-kilometrowym od granicy pruskiej.

Przywileje. Ministerstwo handlu i węgierskie ministerstwo rolnictwa, przemysłu i handlu udzieliły Walentemu Romanowskiemu, siodlarzowi w Krasiczynie, wyłączny przywilej na szczególną konstrukcję chomont końskich, dających się zastósowywać do wielkości karku konia, na przeciąg jednego roku. Opis przywileju, o którego zachowanie w tajemnicy uprzywilejowany nie prosił, znajduje się w archiwum przywileju w Wiedniu.

C. k. Ministerstwo handlu i węgierskie ministerstwo rolnictwa, handlu i przemysłu, udzieliły reskryptem z d. *10. października b. r. l. 18.451, Franciszkowi Richnowskiemu*, inżynierowi we Lwowie, wyłączny przywilej na „nowo wynaleziony piec do drzewa i węgli kamiennych zastósowany, do opalania i wentylacyj mieszkań i wagonów, na przeciąg jednego roku od d. 10. października 1879. Opis przywileju może każdy przejrzeć w archiwum przywilejów w Wiedniu, gdyż uprzywilejowany nie prosił o tajemnicę.

Z Samborskiego. (Towarzystwa zaliczkowe w żadnym razie nie biorą za wysokich procentów. Nędza na wsi). Już od tygodnia zbieram się do napisania kilku słów odpowiedzi na ostre wystąpienie sprawozdawcy „Gazety Narodowej" z powodu „Rocznika stowarzyszeń za rok 1878," wydanego przez dr. A. Zgórskiego. Sprawozdawca obszedł się z tą tak ważną publikacją nader pobieżnie i uderzył z całą gwałtownością na Towarzystwa zaliczkowe, pobierające 12 proc. Szan. sprawozdawca widocznie jest źle poinformowanym o naszych kredytowych stosunkach na prowincji. Dziś, w tej chwili kiedy to piszę, pomimo ustawy o lichwie, płacą włościanie lichwiarzom, czyli swoim z tyczajnym wierzycielom, po 2 centy od reńskiego na tydzień, a mówię to na podstawie doświadczeń zebranych. 2 centy na tydzień, to 104 proc. na rok. Czyż wobec takiego wygórowanego procentu 12 proc. jest tak gorszącym procentem? Z Rocznika stowarzyszeń można się przekonać, iż towarzystwa w ogólności, które są wszystkie jednakowym duchem obywatelskim przejęte, dążą do obniżenia stopy procentowej i obniżają ją o tyle, o ile same uzyskują kredyta tańsze. Tymczasem powszechnie wiadomą jest rzeczą, że Towarzystwa prowincjonalne płacą za swoje pożyczki po 8, co ze stemplami i kosztami pocztowemi 9 proc. wyniesie, trudnoż żądać od nich, aby dawały na 8 lub 10 proc. Mogą to tylko uczynić, gdy uzyskają tańsze źródła kredytu. Dla uzyskania kredytu muszą nasze Towarzystwa starać się jeszcze o to, aby ich weksle były poręczone przez trzech właściciel ziemskich. A pomimo „Związku," który zna stan Towarzystw, pomimo najlepszego prowadzenia interesów, pomimo zupełnej gwarancji Towarzystwa same jako Towarzystwa, kredytu nie otrzymają. Gdy więc ten kredyt w wielkich zakładach finansowych tak jest utrudniony, nie mą się co dziwić, iż Towarzystwa w innej formie zaciągają pożyczki, t. j. przez, przyjmowanie oszczędności, dają od tych oszczędności po 8 proc. A nawet tak oprocentowane wkładki oszczędności są jeszcze najpożądańszemi kapitałami. Zdaje mi się, iż dowiodłem dostatecznie, że Towarzystwa prowincjonalne, biorące po 12 proc., czynią to z konieczności, a z pozyskaniem tańszego kredytu, obniżają też stopę procentową. Lecz bezwzględnie sądząc, wobec lichwy wcale niewykorzenionej, kredyt w Towarzystwach na 12 proc. jest dla ludu prawdziwem dobrodziejstwem. Bo, powtarzam, lichwa jest, a ustawa o lichwie tylko lichwiarzy uczyniła mniej natarczywymi. Nie ścigają dłużników sądownie, ale ich gnębią po cichu. A chłop dłużnik milczy, aby sobie względy lichwiarza zachować na przyszłość.

Ta lichwa, przy trudności pozyskania dostatecznego kredytu przez Towarzystwa, będzie strasznie grasować na wiosnę. Już teraz jest prawie nędza między ludem. Wyprzedają się z żywego inwentarza, aby pokryć podatki, i ledwie po żniwach, gonią ostatkami. W tak krytycznym roku mogą Towarzystwa, odegrać rolę zbawczą, ale trzeba im kredyt ułatwić. Kraj zaś powinien się u rządu upomnieć o pomoc, nie o pożyczkę lub zapomogę, ale o fundusze na budowę dróg powiatowych. Niech dadzą wydziałom powiatowym środki, a te budując drogi pod własnym zarządem, dostarczą ludowi zarobku i sposobu do życia.

Na wystawie maszyn w Gryfji otrzymał rządca p. Pearskiego pod Pniewami (w Poznańskiem), medal srebrny za skonstruowaną przez siebie maszynę do wybierania ziemniaków.

Królewiec 8 listopada. (Sprawozdanie tygodniowe Domu komisowego Banku galicyjsk. w Królewcu). Powietrze w bieżącym tygodniu było zmienne i w całej prawie Europie padały deszcze. Mróz byłby obecnie pożądanym, gdyż kartofle wszędzie już wykopane.

W handlu zbożowym główna uwaga zwróconą była na rynki amerykańskie, które z początku znowu znacznie podniosły ceny lecz w końcu takowe o wiele się obniżyły, tak, że mąka utrzymała się niezmiennie, a pszenica niższe notowała ceny jak przed 8 dniami. — Angielskie rynki rozpoczęły handel stale, lecz przebieg jego był bardzo spokojny. We Francji polepszenie tendencji było tylko chwilowe, przy notowaniach raczej zniżkowych. W Holandji w poniedziałek żywa chęć kupna pobudzała do obrotów po cenach zwyżkowych nawet, lecz później usposobienie bardzo się stępiło.

Targi niemieckie takto z początku stalsze dawały notowania, później zaś Berlin i inne place niższe płaciły ceny, tak, iż pszenica obecnie niżej stoi, jak w ubiegłym tygodniu.

Dowozy z Rosji dotąd nieznaczne, z prowincji zaś umiarkowane. Wywóz rozwinąć się nie może w zbyt ciasnych granicach. Nasz port w jesieni nigdy nie był tak bezczynnym jak obecnie.

Pszenica w końcu zeszłego tygodnia stalsze dawała ceny, w bieżącym zaś tygodniu obniżyła się i ta tendencja, pod wpływem wiadomości z zachodu utrzymała się do końca.

Żyto pozostało niezmiennie i płaciło te same ceny co w zeszłym tygodniu; dowozy były bardzo małe. Rosyjskie ziarno corocznie obficie podawano, prawie na giełdzie reprezentowane nie było.

W handlu terminowym tendencja stała pozostała do środy; wiadomości z Zachodu sprawiły, że więcej było znacznie podaży, jak kupców na termina.

Jęczmień nie wielkie dał obroty; nie wielkie dowozy znajdowały zbyt po niezmiennych cenach. Piękne gatunki zawsze poszukiwane, lecz ich bardzo mało.

Owies w ogóle nie miał powodzenia, lecz podlegał nie wielkiej zmianie cen. W końcu piękne gatunki miały lepszy popyt, co sprowadziło polepszenie się notowań.

Groch pozostał niezmiennie i tylko suchy towar miał powodzenie.

Płacono na naszym targu za 1000 kilo:

Pszenicę wysoko białą 118—134 fnt. 188—228 m. czyli 1·43—1·74 kop. za pud, pszenicę białą 116—134 fnt. 187 do 225 m. czyli 1·42 do 1·71 za pud, pszenicę czerwoną 117 do 135 fnt. 190 do 228 m. czyli 1·45 do 1·74 za pud, pszenicę hirkę 000 do 000 fnt. 000 do 000 m. czyli 0·00 do 0·00 za pud, żyto 108 do 130 fnt. 133 do 165 m. czyli 1·01 do 1·26 za pud, jęczmień browarny 127 do 154 m. czyli 0·97 do 1·17 kop. za pud, jęczmień na paszę 122 do 137 m. czyli 0·93 do 1·04 kop. za pud, owies czarny 111 do 118 m. czyli 0·85 do 0·90 kop. za pud, owies biały 110 do 116 m. czyli 0·84 do 0·88 kop. za pud, owies pstry 00 do 00 m. czyli 0·00 do 0·00 kop. za pud, groch zielony 110 do 140 m. czyli 0·86 do 1·05 za pud, groch biały 000 000 m. czyli 0·00 do 0·00 za pud.

Informacja: Panowie komitenci, pragnący do nas wysłać zboże do sprzedaży komisowej, raczą adresować Comissionshaus der Galizischen Bank in Königsberg.

Przegląd polityczny.

Lwów 11. listopada.

W wiedeńskiej Izbie posłów odbył się dziś wybór stałego na lat 6 prezydjum. Ponieważ stronnictwa autonomiczne [illegible] wszystkich swoich członków, bawiących na prowincji, więc zapewne dotychczasowe prezydjum tą samą większością co poprzednio zostało na nowo wybrane.

Carewicz moskiewski, bawiący obecnie w Wiedniu, ma zrobić także wizytę w Berlinie.

Nader niemiłe przychodzą wiadomości z teatru ostatniej okupacji austrjackiej nad Limem. Telegram z Czajnicy d. 6go bm. powiada: W skutek silnych śniegów i mrozu musiano przerwać budowę baraków pod Plewlem (Taszlidżą). Część załogi z Plewla, tj. jeden batajon pułku Keliner (bukowińskiego) został pomieszczony w Boljanowickiej karczmie i pod namiotami. Podczas dnia wojsko jest zajęte przy budowie gościńca, ale natomiast nocami żołnierze muszą literalnie w wodzie leżeć.

Arcyksiężna Krystyna, narzeczona króla hiszpańskiego wybiera się d. 17. bm. bm. do swojej nowej ojczyzny.

W sprawie wschodniej, a mianowicie zatargów Anglji z sułtanem nie ma dziś nowszych wiadomości. Anglja miała dać sułtanowi bardzo krótki, bo tylko 10-dniowy termin do namysłu, który upływa d. 16. b. m. Sułtan choćby nawet chciał, to w tych 10 dniach nie zaprowadzi reform wymaganych, ale może Anglikom przyznać prawo kontroli nad zarządem i finansami w Małej Azji, jen. Bakera zamianować naczelnikiem żandarmerji w Armenji i dać gwarancje, że w polityce zagranicznej Porty nie zajdzie rychło jaka zmiana. Jedną gwarancją na to byłaby dymisja takich ministrów jak Said i Mahmud Nedim pasza, a ponieważ Musaale nie spą w Stambule, i poseł ich Łabanow powrócił tam świeżo z nowemi instrukcjami z Liwadji, przeto bardzo łatwo może przyjść do rozstrzygnienia sporu wschodniego, zwłaszcza jeżeli tymczasem nadpłynie z Malty do Vurli flota angielska, która po drodze na wysokości wysp jońskich czy przylądka Matapan szwankowała cokolwiek od burzy morskiej. Niejakie światło na zajścia te, powinna rzucić mowa, której się spodziewano od lorda Beaconsfielda na bankiecie u lorda-mera w Londynie dnia wczorajszego.

Ze Stambuła telegrafują dnia 9. listopada: Midhat pasza żąda 5.000 posiłków na stłumienie powstania w Syrji. W tym tygodniu ma tu przybyć oficer marynarki moskiewskiej, aby stargować cztery pancerne fregaty tureckie.

W Stanach Zjednoczonych przy wyborach zwyciężyła partja republikańska, wskutek czego demokrata Tilden cofnie zapewne swoją kandydaturę do prezydentury.

Telegramy „Dz. Polskiego."

Wiedeń 10. listopada. W komisji wojskowej dalszy ciąg rozprawy ogólnej. Zastanawiano się nad siłą wojenną i czasem trwania ustawy wojskowej. Na wniosek Schöffla nie powzięto żadnej uchwały. Komisja dla pragmatyki urzędniczej uchwaliła najprzód zasięgnąć zdania rządu i w tym celu zaprosić ministra na najbliższe posiedzenie.

Peszt 10. listopada. W komisji finansowej zapowiedział minister finansów, że złoży w Izbie oświadczenie w sprawie cofnięcia wniosku o amortyzacji indemnizacyjnej. Uchwalono projekt zniesienia podatku zbytkowego i projekt opodatkowania sum wygranych na loterji liczbowej.

Peszt 10. listopada. W Izbie niższej rozprawa nad projektem administracji Bośnji. Polit żąda załatwienia sprawy agraryjnej, bez czego rozsądna administracja Bośnji jest niemożebną. Wschód niech będzie pozostawiony narodom Wschodu. Monarchja austro-węgierska nie ma interesu w rozszerzaniu się na Wschodzie. Mowca odrzuca projekt. Baussner dowodzi, że okupacja nadała państwu na Wschodzie stanowisko wybitnie obronne, a skierowane przeciw nieprzyjaciołom monarchji. Projekt jest sprawą wspólną według ustawy z r. 1867 i z powodu, że Węgry w obecnej chwili bardziej niż kiedykolwiek polegać muszą na Austrji. Mowca zaleca przyjęcie projektu.

Minister sprawiedliwości odpowiada na interpelację w sprawie Boemelburga-Hechtla i ogłasza wyrok.

(Rotmistrz Boemelburg pokiereszował obywatela miasta Raab, 80letniego Hechtla, do tego stopnia, że starzec wkrótce potem umarł. Sąd wojskowy skazał go za to tylko na 2 tygodnie aresztu, co powszechne wywołało oburzenie. *P. R.)*

W końcu oświadcza minister, że toczą się już rokowania w sprawie przeprowadzenia reformy w sądownictwie wojskowem. Odpowiedź ministra przyjęto do wiadomości 89 głosami przeciw 81.

Cetynja 10. listopada. Przybył tu adjutant księcia bułgarskiego major Ołuwiew i przywiózł własnoręczne pismo księcia do księcia czarnogórskiego. Jest nadzieja, że książę na wiosnę przybędzie do Cetynji.

Londyn 11. listopada. Na wczorajszem bankiecie u lorda-mera poseł niemiecki hr. Münster położył nacisk na to, że cesarz jego i Niemcy życzą sobie używać pokoju. Beaconsfield zaczął swoją mowę toastową od stwierdzenia, że handel wzmógł się bardzo znacznie i powszechnie. Nie pojmuje tedy, jakim sposobem krajowcy mogą mniemać, że konfuzja socjalna przyniesie pomoc na nędzę ekonomiczną. Operacje wojskowe w Azji średniej przywróciły na powrót wagę wpływu angielskiego. Mowca wierzy w utrzymanie pokoju europejskiego, ponieważ pokoj jest koniecznością dla wszystkich mocarstw, nie tyle dla zaoszczędzenia zasobów, ile raczej dla wznioślejszych pobudek. Anglja nie może obojętnie patrzeć na losy kontynentalnej Europy. Obojętności tej przypisać należy wiele fatalnych wojen. Mowca jest przekonany, że pokój potrwa długo, jeżeli Europa usłucha rad Anglji. Jeżeli zaś Anglja opuści swój naturalny posterunek w radzie Europy, natenczas wojna jest zbyt prawdopodobną. Programem rządu jest „*imperium et libertas*" (panowanie i wolność). O Porcie i Moskwie nie wspomniał Beaconsfield ani słówka.

Wiedeń, 11. listopada, 10 godz. 40 min.

Akcje Kredytowe	269 75	Akcje kolei Połud.	—·—
„ Anglo-Austr.	135·60	20 frankówka	9·31
„ Unionsbank	93·40	Rosyjskie Banknoty	1·25
„ kolej har. Lud.	239·75		

Usposobienie: stalsze.

Wiedeń, 10. listopada.

Jed. dług pań. w bank.	68 40	Londyn	116 55
„ „ „ w srebr.	70 70	Srebro	—·—
Renta w złocie	80 70	20-frankówka	9·31
Losy pożycz. z r. 1860	127 75	Dukat ces. men.	5·56
Akcje banku wied.	837·—	100 marek niemiec.	57·60
Akcje banku kredyt.	269 90		

Berlin, 10. listopada 5 godz. 35 min.

Rosyjskie banknoty	214 25	Galicyjskie	104·40
Akcje kredytowe	471·—	Kolei Rumuńskiej	42·—
Lombardy	139 —	Austrjackie banknoty	173 60

Telegramy zbożowe z dnia 10. listopada.

Wiedeń: pszenica zł. 14·50, żyto zł. 10·50, okowita pr. 10·000 liter-procent zł. 35·50; Buda-Peszt: pszenica 75 kilogr. (na jesień) złr. 15·30; Berlin: pszenica żółta na paździer.-listopad 225 30, żyto —·—, okowita locc 56·80. Szczecin: pszenica —·—, rzepak na jesień —·— Paryż: mąki 159 kilo złr. 71·75

Przyjechali do Lwowa dnia 11. listopada.

Hotel Żorża. K. ks Wiazemski z Rosji. J. Jełowicki z Daszawy. W. Kotarbiński z Warszawy. W. Osmólski z Władypoły. C. Wydmann z Amsterdamu.

NADESŁANE.

Wspomnienie pośmiertne.

Czuwajcie, bo śmierć przyjdzie jak złodziej w nocy.
Słowa pisma świętego.

Przyszła i zabrała ją nam — przyszła z całą swą tajemniczą dowolnością i grozą, nie zapowiedziana żadną oznaką cierpień, żadną wróżbą zbliżającego się niebezpieczeństwa. Przyszła i wydarła ją rodzinie i przyjaźni, ubogim i chorym, których była lekarzem i opiekuńczym aniołem; uniosła Ją z gorejącą lampą z pośród samych [illegible] miłosierdzia i uczynków miłości bliźniego. Na d[illegible] października 1879 r. zgasła w Kosienicach Helen[illegible] Humnickich Dembowska. Wspomnienie, które Je[illegible] kreśli obca ręka, jest tylko echem boleści, która n[illegible] Jej zgonu wstrząsnęła całą przemyską okolicą, gdyż [illegible] nie należała do tych istot promieniejących wyłącznie [illegible] nie na wewnątrz, i których działalność ustaje po [illegible] płem kołem domowego życia, nietylko była ową [illegible] matką i żoną, o której nad trumną wspominał [illegible] dzieja; w Jej ustrój duchowy wchodziły dwa wielkie [illegible] niki, zdobywające Jej obce serca, i wiodące Ją przez [illegible] czesność najszerszym szlakiem ludzkich sympatyj i p[illegible] święceń. Pierwszym była nieograniczona miłość bliźniego, posunięta do zupełnej ofiarności, do zapomnienia o własnych potrzebach, do zbywania niedbale i obojętnie osobistych dolegliwości, w mnieniu ulgi bliźniemu. Była ludzkość objawiająca się nieustannie i tysiącznie szczodrym darem i dobrem słowem, i troskliwą pieczą nad dobrobytem i zdrowiem podwładnych, i pobłażliwością w sądach i ujmującem obejściem, i skoro usłożnością dla potrzebujących Jej rady, wpływu lub pomocy. Ludzkość niezmordewanie pracowita, wytrwale działająca, bo miłująca. A obok tej cnoty, stanowiącej główną sprężynę Jej czynów, i prawie namiętność Jej życia, jaśniał djamentowym blaskiem przymiot drugi, który użyczał tej niezwykłej osobistości właściwego Jej uroku, i czynił Ją lepszą od wielu dobrych, szlachetniejszą od wielu szlachetnych. Cześć ideałów stała się u niej po wierze Chrystusa wiarą i pobożnością drugą, artystka duszą i pędzlem ś. p. Helena czy życie, czy sztukę, czy doniosłe obowiązki rodzinne, czy pomniejsze obowiązki społeczeństwa, słowem całą skarbnicę uczuć, zasad i zadań ludzkich, pojmowała i przyjmowała tylko z najwznioślejszej strony, a miłując piękno tak w myśli jak i w kształcie, tak w czynie jak w marzeniu, wplatała starannie jego nitkę złotą w codzienności przędzę i w potoczne zatrudnienia, owiewając wszystko, co Ją otaczało uszlachetniającą atmosferą. A jakże zamilczeć o narodowej stronie, gdy mowa o ś. p. Helenie! Zaiste jestto może najpiękniejszym rysem naszego społeczeństwa, że nad mogiłą każdego człowieka znacznego w kraju, każdej cnotliwej kobiety przychodzi nieochybnie, choć mimowolnie, wspomnienie naszej polskiej biedy, gdyż ktoż u nas żyjący pełnem życiem umysłu i serca, nie cierpiał cierpieniem ogołu, nie zakosztował goryczy kielicha, który nam zgotowały wieki, nie dźwignął w swojej mierze cząstki narodowego krzyża. Miłość ojczyzny zaczerpnęła zmarła w podaniach starożytnej swej rodziny, i niosła przez świat, młodość i życie, nie uroniwszy iskry pierwotnego żaru, lecz szczepiąc płomień święty w sercach dzieci, i siejąc obfite ziarno lepszej przyszłości krzewieniem dobrobytu, oświaty i wiary w ludzie wiejskim, gdyż i to uczucie, jak każde zresztą u Zmarłej, nie było nigdy frazesem lub pozą, nieokreślonem wyczekiwaniem lub bierzem wzdychaniem do lepszych czasów, lecz kierowniczym popędem stałą, miłością ku tradycji i wierze przodków, i nieśmierteIną nadzieją w nową zorzę.

Umarła — i nie zobaczą Jej więcej Kosienic szerokie murawy i majestatyczne cienie; nie zobaczą wiejscy sąsiedzi, dla których Jej widok i spotkanie stało się drugiem przyzwyczajeniem, a nieraz pokrzepieniem w smutku i pracy. Wyniesiono ją z gościnnych podwoi, gdzie tak często witała licznie zebranych sercem i uśmiechem. Zgasła bez walki ze skonem, do dni ostatnich przytomna i zjęta w sile wieku, w pełni dobrych uczynków, wszystkim potrzebna, przez wszystkich kochana, łudząc najbliższych do ostatka pozorami zdrowia. Zabrał Ją anioł śmierci lekko ze ziemi i zaniósł na łono Wszechmiłosierdzia. Wpatrując się w Jej postać po zgonie, jakby uśniętą w pogodnej ekstazie, i z której ręka śmierci zdjęła wszelkie ślady burz i trudów doczesności, wolno było uwierzyć, iż zagadka grobu znalazła dla niej w błękitach promienie rozwiązania.

Żegnający jej zwłoki kapłan w pogrzebowej mowie pokrzepiał pozostałego jej męża i dzieci wyrazami hebrajskiego patrjarchy: „Ja umieram lecz Bóg będzie z Wami". Wiele dni jednak upłynie, zanim ukojenie znajdzie przystęp do serc strętwiałych od gromu, który w nie uderzył. Oby Bóg miłosierdzia pozostał z Niemi! gdyż mierząc próżnię, którą ś. p. Helena po sobie zostawia, nie umiemy wynaleźć dla Nich ziemskiej pociechy, lecz zwracając się do zmarłej, im świętej a nam drogiej, żegnamy Ją słowy, które rzekła do Jej martwej powłoki, szczerze J. opłakująca: „O Boże, jak Cię szkoda!!! 2880 1—1

Dnia 1. listopada 1879 r.

Dnia 10. listopada. Lwów, z Izby handlowej	żądają	płacą
I. Akcje za sztukę à 200 zł.		
Kolei gal. Karola Ludwika	242 —	239 —
„ Lwowsko-Czerniow.	142 50	140 —
Banku Hipotecznego gal.	272 —	268 —
„ Kredytowego gal.	234 —	230 —
II. Listy zastawne za 100 zł.		
Tow. Kred. gal. 5% w. a.	93 50	92 50
„ „ „ 4% „	87 40	86 40
„ „ „ 5% „	93 50	92 50
Banku Hip. gal. 6% „	98 75	97 75
III. Listy dłużne za 100 zł.		
Gal. zakł. kred. włośc. 6%	101 —	99 —
Ogól. roln. kred. zakł. dla Gal. i Buk. 6% los. w 15 l.	94 —	92 —
IV. Obligi za 100 zł.		
Indemnizacyjne galic.	95 50	94 —
Pożyczki kraj. 1873 6%	97 50	95 50
Losy miasta Krakowa	20	18 50
„ „ Stanisławow.	26 50	24 50
V. Monety.		
Dukat holenderski	5 56	5 46
„ cesarski	5 58	5 49
20 frankówka	9 37	9 28
Pół imperjał rosyjski	9 69	9 56
Rubel rosyjski srebrny	1 70	1 58
„ papierowy	1 24	1 22
100 marek niemieckich	58 —	57 40
Srebro za 100 złr.	100 50	99 50
Kupony w srebr. za 100 zł.	100 25	99 25
Wiedeń, 8. listopada. *Obligi długu państwa.*		
Renta papierowa 4⅕ %	69 60	68 45
„ srebrna 4⅕ %	70 90	70 75
„ złota 4%	80 90	80 75
Losy z r. 1854 3½ %	121 25	120 75
„ „ 1860 4% zł. 150	128 25	128 —
„ „ 1860 4% „ 100	130 75	130 25
„ „ 1864 „ 100	160 —	159 50
„ „ 1864 „ 50	159 75	159 25
„ Como-Renten	— —	29 —
Obligi indemizacyjne.		
Czeskie	103 75	102 75
Bukowińskie	92 —	91 —
Galicyjskie	94 —	93 60

	żądają	płacą
Niższo-austrjackie	106 —	105 —
Wyższo-austrjackie	102 50	101 75
Szląskie	— —	96 50
Styryjskie	100 50	99 75
Siedmiogrodzkie	84 50	84 —
Węgierskie	88 75	88 —
„ z klauz. 1867	86 50	86 —
Obligi poż. kolei węgier.	115 —	114 5[illegible]
Renta węgierska złota	95 35	95 25
„ „ za kolej wsch.	73 70	73 40
Akcje bankowe.		
Anglo-austrjack. Banku	135 —	134 8[illegible]
Ziemskie kred. węgiersk.	163 50	163 —
„ „ austrjack.	183 —	182 —
Zakład kred. d. hand. i Pr.	270 75	270 0[illegible]
„ „ węgierskie	255 75	255 50
Bank depozytowy	227 —	226 —
Towar. oszczęd. niż. austr.	820 —	910 —
Gal. banku hipotecznego	— —	— —
„ „ dla hand. i prz.	— —	— —
Austro-węg. banku (N.-B.)	840 —	838 —
Bank kredytowy realności	— —	— —
Unionbank	93 60	93 40
Akcje kolei.		
Kolei Albrechta	52 —	50 —
„ Alföd-Fiume	139 25	138 75
Żeglugi par. na Dunaju	582	580
Kolej Elżbiety	175 —	174 50
„ półn. Ferdynanda	2283	2278
„ Franciszka Józefa	151 25	150 7[illegible]
„ gal. Karola Ludwik.	241 30	240 8[illegible]
„ Koszycko-Oderberg	116 50	116 —
„ Lwow.-Czer.-Jaska	141 25	141 —
„ Północno-austrjack.	140 50	140 —
„ „ Lit. B.	77 0[illegible]	76 50
„ Rudolfa	142 50	141 —
„ Siedmiogrodzka	108 50	108 —
„ towarzystwa państ.	265 —	264 —
„ połud. (Lombardy)	78 50	78 —
„ Cieszańska	204 —	203 —
„ węg. gal. Łupk.	111 —	110 50
Losy.		
Regulacja Dunaju	111 —	110 50
Premiowe Wiedeńskie	113 80	113 50
„ Węgierskie	104 50	104 —
„ Tureckie	19 50	19 —
Kredytowe	169 25	168 75
Klary	38 —	37 50
Żeglugi par. na Dunaju	104 50	103 50

	żądają	płacą
Kegelwicha	17 —	16 50
Krakowskie	19 60	19 —
Miasta Budy	39 50	39 —
Palffy	36 25	35 75
Rudolfa	17 50	17 —
Salma	48 50	48 —
St. Genois	42 —	41 50
Stanisławowskie	25 75	25 25
Waldsteina	31 —	30 50
Windischgrätza	38 25	37 75
Obligi pierwszeństwa.		
Albrechta	80 —	79 50
Elżbiety	96 50	96 —
Ferdynanda północna	104 50	104 —
Franciszka Józefa	95 20	94 75
Gal. Karol. Lud. I. Em.	102 60	102 —
„ „ „ II. „	101 30	100 80
Koszycko-Oderberg.	81 —	80 75
Lwowsko-Czern. I Em.	84 25	84 —
„ „ II „	87 25	86 75
Rudolfa	87 20	86 80
Siedmiogrodzkiej	75 25	74 80
Kolej państwowa	168 75	168 —
„ połudn. (Lombr.)	119 60	119 30
„ Cieszań. towarz.	97 —	96 25
Węg. gal. Łubkowska	77 25	76 75
Waluty.		
Dukaty ważne	5 57	5 56
20 frankówki	9 31	9 30
Imperjały rosyjskie	9 39	9 37
Funty szterl. angielsk.	11 74	11 68
Listy tureckie złote	10 71	10 68
Srebro za 100 złr.	— —	— —
Kupony srebr. za 100 zł.	— —	— —
Marki niem. za 100 mar.	57 65	57 60
Ruble papierowe	133 —	132 75
Warszawa 7. listopada		
Listy zastawne I serji	— —	— —
„ „ II „	— —	99 75
„ „ kupon	—	151
„ „ nowe	— —	95 75
„ „ kupon	—	188
Listy liquidacyjne	— —	84 60
„ „ kupon	—	174
Kolej warszaw.-wied.	— —	— —
„ „ bygdos.	— —	— —
Ros. pożycz. prem 1864	— —	— —
„ „ „ 1866	— —	— —

Sukienki włóczkowe

i garniturki dla dzieci
zimowe
w największym wyborze
i po zniżonych cenach,

2831 28—0

Chustki zimowe,
Pelerynki i Zarzutki,
Kamizelki i Kamasze,
Cachez-nez, Szale,
Kaftaniki i Kalesony
trykotowe damskie i męskie,

Kaftany i Spodnie
do polowania,
Ogrzewacze piersi i żołądka,
Pończochy, Skarpetki,
Podeszwy zdrowia,
Cichochody i Papucie filcowe,

Rękawiczki kortowe,
PŁASZCZE
gutaperkowe nieprzemakalne,
Kalosze rosyjskie,
Deszczochrony od zł. 1·30 do 10 zł.
Gorsety paryskie od złr. 1·30—5.

Najtaniej
jedynie w znanym z taniości
MAGAZYNIE DAMSKIM
K. STRZYŻOWSKIEGO
we Lwowie, przy ulicy Halickiej pod l. 4.

Łaskawe zamówienia zamiejscowe wykonują się jak najspieszniej i najakuratniej.

...borne przez Suez sprowadzane

HERBATY
chińskie

...mianowicie: Cena za ½ kilo
- ... Taszu, żółtokwiat. aromat. złr. 4·40
- ... Juntojczan białokwiat. arom. „ 3·60
- ... 3. Nandzyn, czarna aromat. „ 3·—
- **N. 4. Souchong,** „ mało narkot. „ 2·50
- **N. 5. Congo,** czarna familijna . „ 1·80
- **N. 6. Wysiewki** z herbaty . . . „ 1·20
- **N. 7. Wysiewki** z najlepsz. herbat „ 1·50

Kawa, Czekolada, Bulion i t. p.
najtaniej w handlu
St. Markiewicza
2116 **Lwów, Rynek l. 42.** 14—

PRAWDZIWA WODA
wynalazku
pana **LESUEUR** w Paryżu
EAU ALLEMANDE.

Na spędzenie piegów i liszai, zapobiega zmarszczkom., bieli płeć. Do nabycia w Paryżu u p. Gastellier, 47 rue de la Chaussée d'Antin; we Lwowie w aptece Mikolascha i w magazynach pp. Strzyżowskiego, Alfreda Dzikowskiego i Jahla. 2102 33—62

Dla gorzelni
czyste i prawdziwe drożdże prasowane jedynie do fermentu przydatne
z fabryki AD. IG. MAUTNERA i SYNA we Wiedniu.
2824 8—0

Poleca handel
KAROLA BAŁŁABANA
we Lwowie.

Metr fortepianu i skrzypców

poszukuje miejsca do udzielania lekcyj **jedynie tylko na prowincji** pod bardzo przystępnemi warunkami z powodów tych, że jest amatorem życia spokojnego (to jest wiejskiego).

Łaskawe oferty uprasza nadsyłać pod adresem **St. An.** w drukarni „Dziennika Polskiego" we Lwowie przy ulicy Halickiej pod l. 46. 2899 1—0

Prośba.

Niżej podpisany nie otrzymawszy od dawna odpowiedzi na kilkanaście listów, przesłanych hr. Jabłonowskiemu, ulica Halicka we Lwowie, ośmiela się upraszać pana hrabiego o zawiadomienie go o obecnym właściwym adresie. 2880 2—3

Stanislas Cwałosiński,
marchand tailleur.
Bruksella, 28, rue St. Michel, 28

ATRAMENTY i FARBY.

Atrament czarny kampeszowy, posiadający te zalety, że nie pleśnieje, nie robi osadu i nie gęstnieje, litr 50 cnt.
Flaszki litrowe liczy się osobno po . . . 05 „
We flaszeczkach napełnianych po cenie . cnt. 10, 17, 25 i 30 „
Atrament do kopiowania po cnt. 10, 25 i 35 litr . . 55 „
„ **alizarynowy** po . . cnt. 10 25 i 30 „
„ **fioletowy** flaszeczka . . . . 10 „
„ **karminowy** „ . . . . . 15 „
„ **niebieski** „ . . . . . 10 „
„ do znaczenia bielizny, najtrwalszy bez gumy flaszeczka 30 „
Czernidło glicerynowe do butów, nie zawiera w sobie wolnego kwasu, daje szybko trwały, piękny, metalowy połysk skórę miękczy i konserwuje puszka cnt. 10 i 20, kilo . 50 „
Smarowidło litewskie do obuwia i skór, czyni skórę miękką, elastyczną i nieprzemakalną, chroni ją od pruchnienia i utraty koloru, jak też od pryskania, puszka . 70 „
Farby do stempli, niebieska, czerwona i czarna flaszeczka 15 „
Fuzy z atramentu dla kapeluszników i szewców litr . 20 „
Guma płynna do klejenia flaszeczek po . . cnt. 10 i 20 „
Kit uniwersalny, do trwałego sklejania szkła, porcelany itp. flaszeczka . . . . 25 „

J. IHNATOWICZ
magister farmacji i zaprzysięgły chemik sądowy.
Lwów ulica Kopernika l. 3. 2104 6—0

Około Nowego Roku wyjdzie kopia obrazu **Jana Matejki**

Unia Lubelska

(Zygmunt August w Lublinie) wykonana w sztychu przez **Henryka Redlicha**

słynnego rytownika naszego, kawalera Legii honorowej i członka akademii Petersburgskiej, którego poprzednie prace uwieńczone zostały na Wystawach: Medalem złotym I. klasy. Medalem d'honneur i Medalem srebrnym.

Z pierwszej, już w drodze prenumeraty wyczerpanej edycji (500 egzempl.) niżej wymieniona księgarnia nabyła na wyłączną własność 50 egzemplarzy, na które przyjmuje zamówienia po 25 złr. za egzemplarz odbijany na papierze chińskim w wielkości wraz z marginesem 80 centym. wysokości, a 105 cntm. długości.

Egzemplarz próbny jest do obejrzenia w tejże księgarni.

Miłośnicy sztuki zechcą łaskawie pospieszyć z zamówieniami, gdyż jak wiadomo, odbitki dalszych edycyj nigdy nie wyrównają pierwszej edycji.

F. H. RICHTER 2897 1—2
księgarnia we Lwowie, Plac Marjacki w Hotelu Europejskim.

Skład c. k. uprz. Rafinerji spirytusu
fabryki rumu, likierów i octu 2109 26-0
Juliusza Mikolasza
we Lwowie, przy ulicy Kopernika nr. 1 w podwórzu.
Najtańsze źródło do nabycia tych artykułów.

Publiczne podziękowanie.

Rada wyznaniowa izraelicka we Lwowie udzieliła Towarzystwu ku wspieraniu słuchaczy Wszechnicy rygorozantów i auskultantów wyznania mojżeszowego we Lwowie wsparcie w kwocie 50 złr. dla poparcia celów Towarzystwa.

Wydział Towarzystwa spełnia niniejszem miły obowiązek wyrażając szczere podziękowanie lwowskiej Radzie wyznaniowej izraelickiej za ten szczodry dar, którym się przyczyniła do ulżenia nędzy i biedy szerzącej się w tak przerażający sposób w tutejszych kołach studenckich.

Lwów w listopadzie 1878 r.

2898 1—1 **Wydział.**

Karol Werner
we Lwowie
ulica Sobieskiego Nr. 3.
Hurtowny handel
Win

Stołowe:

Litr wina białego **40, 48, 60** ct.
wina czerwonego **52, 60** ct.

Butelkowe białe i czerwone z górnych i dolnych winnic węgierskich od 70 ct., do 2 zł. 50 ct.

Wina francuskie i hiszpańskie.

Na prowincję wysyłam wina węgierskie w beczułkach począwszy od 4 litr.

Od wysyłek na prowincję odlicza się podatek konsumcyjny. 2519 45 —?

Cenniki na żądanie franco.

Koncypient adwokacki

mający kilkuletnią praktykę sądową, poszukuje umieszczenia u adwokata natychmiast, lub wedle umowy w późniejszym terminie. 2864 4—6

Adres: Dr. **L. K. J. Z.** restante Hauptpost in **Wien.**

Cierpiącym na
Gościec, reumatyzm,
reumatyczny ból głowy, ból zębów, ból krzyża, poleca się niniejszem jako najskuteczniejszy środek, prawdziwy
PAIN-EXPELLER
z „kotwicą". Dostać można flaszkę za 40 kr., 70 kr., 1 fl. 20 kr. w aptece pod „Srebrnym Orłem" Z. Rukera i w aptece pod „Węgierską Koroną" **J. Piepesa,** Plac Bernardyński 1 **we Lwowie.**
Pain-Expeller bez znaku fabrycznego „Kotwicy" nie jest prawdziwy!

P. Stanisł. Woyn.

w Stryju czy we Lwowie będącego, proszę aby jak najprędzej załatwił sprawę z p. M Stroh, o której już kilkakrotnie dawał „słowo honoru," że załatwi, gdyż w razie nieprzyjemności, jaka z tego powodu na mnie spadnie, zmuszony będę cały przebieg jej szczegółowo ogłosić. 2909 1—0

L. J.

W mleczarni M. Komunickiej ulica Sykstuska l. 4 we Lwowie, jest kompletny MAGIEL amerykański z kamieniami o jednej korbie, zupełnie nowy, na którym jedna osoba wielką ilość bez mozołu i prędko umagluje, dla braku miejsca jest bardzo tanio do sprzedania. Ktoby ten magiel kupił i oddał do publicznego użytku, mógłby przytem mieć dobry zarobek.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność, żeśmy zastępstwo naszej firmy na Galicję powierzyli panu **Franciszkowi Hoppen we Lwowie** i polecamy nasze **maszyny i narzędzia rolnicze** jako to: **pługi, siewniki szerokorzutne, siewniki rzędowe (Drillmaschinen)** o szerokości toru **dwunastu stóp,** ostatnie dla **posiadaczy większych majątków** nadzwyczaj pożyteczne, całkiem nowego systemu i niezrównane **maszyny do rozrzucania nawozu sztucznego,** o szerokości toru dwunastu stopowej, **okopywacze żniwiarki, kosiarki, młocarnie ręczne, kieraty i młocarnie kieratowe z młynkiem do czyszczenia zboża, lokomobile, młocarnie parowe** etc. Dostarczamy tylko **maszyny, których praktyczność konstrukcji** stwierdzoną została, jak najlepiej wykonane a p. **Hoppen** w tej mierze natychmiast **specjalne wyjaśnienia** udzieli. 2884 2—3

W. Siedersleben & Comp.
Fabryka maszyn rolniczych i lejarnia żelaza w Bernburg księstwo Anhalt (Niemcy).

Jako
Leśniczy

w dobrach prywatnych, poszukuje posady pensjonowany c. k. nadzorca lasowy.

Łaskawe oferty uprasza się nadsyłać pod adresą: **A. M. 33** poste restante Muszyna. 2871 3—3

Poszukuje się
pomieszkania
na zimę we Lwowie, złożonego
z czterech pokoi
mieszkalnych, z meblami lub bez mebli, dwóch pokoi dla służby, kuchni itp., oraz stajni i wozowni, na dole lub na I. piętrze

Ktoby miał takowe raczy się zgłosić bezpośrednio, to jest bez użycia faktora, pod adresem **M. Bogdanowicz** ulica Sakramentek l. 4. 2876 3—3

C. k. uprz. gal. akcyjny
BANK HIPOTECZNY
wydaje 2695 7—0
WE LWOWIE
i przez filie
w Krakowie, Czerniowcach i Tarnopolu
od dnia 1. czerwca 1879
Asygnaty kasowe

4 proc. płatne w **30** dni po wypowiedzeniu.
4½ „ „ „ **60** „ „ „
5 „ „ „ **90** „ „ „

Wszystkie **Asygnaty kasowe przed 1. czerwca 1879** w obieg puszczone będą oprocentowane o ½ procent niżej, a mianowicie:

4½ proc. od 1. lipca b. r. tylko po **4** proc.
5 „ „ 1. sierpnia „ „ „ **4½** „
5½ „ „ 1. września „ „ „ **5** „

z zachowaniem dotychczasowych terminów wypowiedzenia.

Lwów 28. maja 1879

(Przedruk nie będzie opłacony.) **Dyrekcja.**

EPILEPSJE

(KONWULSJE), leczy pisemnie lekarz specjalista
Dr. KILLISCH
w Dreznie (Neustadt).
Największe doświadczenie, gdyż **przeszło 11.000 wypadków** leczył. 2107 4—50

TAMAR INDIEN Grillon cukierki z owocu rozwalniającego przeciw ZATWARDZENIOM, Hemoroidom, Migrenom.
Łagodny i przyjemny środek dla dzieci. 2127 38—52

W Paryżu ulica Grammont 25; we Lwowie w aptekach pp. Krzyżanowskiego obok Brygidek i Mikolasaha.

Niepokoi mię Twe milczenie — w każdym razie błagam o parę słów od Ciebie Helenko! miej litość i zapomnij na Twego ....., któremu przecież nie wolno inaczej pisać. — Tęskno mi. 1—1

Apteka pod „Srebrnym Orłem" Zygmunta Rukera we Lwowie poleca

Środki do odwietrzania
(desinfekcji)
Dra PETRI
z fabryki
KAROLA TICHY
we Wiedniu,
przy wszystkich kolejach państwowych węgierskich używane i za najtańsze i najskuteczniejsze uznane:

Proszek desinfekcyjny na wagę 25 kilo 8 złr. — cnt.
„ „ w pakietach po 2 „ — „ 40 „
„ „ „ „ 1 „ — „ 20 „
Płyn desinfekcyjny butelka . . . . — „ 40 „

Nadto poleca
PŁYN KARBOLOWY
do odwietrzania pomieszkań w butelkach po 40 cnt. w. a., **Kwas karbolowy czysty i Kwas karbolowy** 80% do desinfekcji jak najtaniej.

Syrop piersiowy tyrolski

Syrop ten sporządzony z najskuteczniejszych ziół z Alp tyrolskich, smaku nader przyjemnego, używa się z pewnym skutkiem przeciw wszelkiego rodzaju chorobom **gardła, piersi i płuc,** jakoto przeciw **nieżytom** (katarom) **krtani, oskrzeli** i td. przeciw chronicznemu zaflegmieniu, **kaszlowi, kurczom piersiowym,** tuberkułom i td.

Syrop piersiowy tyrolski służy też do zwilżania błon śluzowych a przez te poleca się bardzo, dla osób, których zajęcie wymaga natężenia narządów głosowych, jako to, dla **księży, nauczycieli, śpiewaków** i td.

Poświadczenia pisemne od osób kompetentnych potwierdzają nadzwyczajną skuteczność tego leku.

Cena flakonu 1 złr.

Główny skład dla Galicji w aptece **Zygmunta Ruckera** we Lwowie. 2145 34—?

Do wszystkich mieszkańców Austro-Węgier

Polecono nam następujący telegram rozpowszechnić, i treść tego inseratu szanownej publiczności jak najmocniej polecić.

Telegram z Paryża

Z powodu zupełnego zamknięcia Paryzkiej wystawy świata, rozwiązaliśmy od dzisiaj generalne zastępstwo, a komitet powziął postanowienie WPanu zastępstwo od dzisiaj poruczyć.

Z powodu wystosowanego polecenia telegraficznego do mnie, zostałem umocowany, wszystkie na tutejszym placu znajdujące się najnowsze, najwygodniejsze wyszczególnione wyroby całego świata, które na wystawę świata Paryzką były przeznaczone, o połowę ceny produkcji sprzedać, czyli innemi słowami takowe rozdarować, ponieważ tutejsze magazyny jak najprędzej wypróżnione być muszą.

Dajemy przeto każdemu mieszkańcowi Austro Węgier
Wszystko za pół darmo.

Rozsełka codziennie, jak długo zasoby wystarczą za przesyłką gotówki lub za pobraniem pocztowem.

Zegarki kieszonkowe
(ze Szwajcarji).

Jako dowód pewnej gwarancji i najlepszej jakości obowiązujemy się publicznie, każden nie konweniujący zegarek jak najchętniej odebrać, albo zamienić.

Spis zegarków:

1 sztuka zegarka kieszonkowego remontoir Washington, bez kluczyka do nakręcania z nadzwyczajną dokładnością na sekundę uregulowany, oprócz tego złocony w sposób elektro-galwaniczny wraz z łańcuszkiem i medaljonem. Dawniejsza cena 25 złr. teraz za sztukę 10 zł. 20 ct.
1 sztuka zegarka kieszonkowego Anker najlepszy gatunek Washington z najcięższego niklu i srebra, o 15 rubinach, z emaljowanym blatem, wskazówką na sekundy, z krzyształowem szkłem dawniej zł. 21 teraz za sztukę 7 zł. 25 ct. uregulowany na sekundę.
1 sztuka zegarka kieszonkowego cylinder Washington w oprawie z niklu i srebra o 8 rubinach, zregulowany wraz z łańcuszkiem, medalionem, pudełko aksamitne dawniej 15 zł. teraz za sztukę 5 zł. 60 ct.
1 sztuka zegarka ankrowego Washington z 13tej próby srebra, przez urząd menniczy próbowany o 15 rubinach, oprócz tego w sposób elektryczny złocony i wypróbowany. Te zegarki kosztowały dawniej 27 zł., teraz za sztukę 11 zł. 40 ct.
1 sztuka zegarka kieszonkowego Washington Remontoir z 13tej próby, ze srebra, wyprobowanego przez urząd menniczy, pod największą gwarancją na sekundę zregulowanego z werkiem z niklu, tak że ten zegarek nigdy reperatury nie potrzebował. Ten zegarek kosztował dawniej 35 zł., teraz 16 zł. Oprócz tego gratis do każdego zegarka łańcuszek, złocony medalion, pudełko aksamitne i kluczyk.
1 sztuka zegarka ściennego Washington w najpiękniejszych ramach emaljowanych, bijący, dawniej 6 zł., teraz za sztukę 2 zł. 75 ct. repassowany.
1 sztuka zegarka Washington budzik, najlepiej uregulowany i jako zegarek na biurko, dawniej 12 zł., teraz tylko 4 zł. 80 ct.
1 sztuka zegarka pendułowego Washington, w szafkach gotycko-rzeźbionych co 8 dni do nakręcania na minutę uregulowany, nader piękny, z tego powodu nie powinien brakować w żadnym domu, ponieważ służy także do ubrania pokoju. Zegary te kosztowały dawniej 35 zł., teraz za sztukę po bajecznie taniej cenie zł. 15 75.

Przy obstalunkach zegarów pendułowych, trzeba dać zadatek.

Towary ze srebra Britannia.
(z Scheffield Anglia).

To srebro Britannia jest jedynym na całym świecie egzystującym metalem, który nawet po 10 letniem użyciu tak samo białym pozostaje, jak prawdziwe srebro 13tej próby. Gwarancja jest tego rodzaju, że my się publicznie obowiązujemy pieniędzy zwrócić bez trudności, jeżeli przedmioty te kiedykolwiek by zczerniały lub pożółkły.

12 sztuk prawdziwie angielskich ze srebra Britannia widelców i noży wraz z dodatkiem gratis do tego potrzebnych łyżek, wszystko to razem dawniej 9 zł., teraz tylko 3 zł. 93 ct.
6 sztuk łyżeczek do kawy dawniej 3 zł. teraz 80 ct.
1 sztuka chochli ze srebra Brit. daw. 3 zł. teraz 1·20.
1 sztuka chochelki do śmietanki daw. 1·50, ter. 60 ct.
6 sztuk podstawek ze srebra Brit. daw. 5 zł. ter. 1·75
6 sztuk podstawek na noże daw. 4·50, ter. 1·75.
1 cukierniczka ze srebra Brit. daw. 4 zł. ter. 1·20
1 para świeczników z srebra Brit. daw. 3·50 ter. 1·20
1 sztuka dzwonka stołowego ze srebra Britania dawniej 4 zł., teraz 1 zł. 42 ct.
1 sztuka na jaja, dawniej 60 ct., teraz 30 ct.
1 sztuka pieprzniczki i solniczki dawniej 2 zł. 50 ct., teraz tylko 75 ct. 2891 1—3
1 sztuka flaszeczki na oliwę i ocet dawniej 8 zł., teraz tylko 4 zł. 50 ct.
1 sztuka na zapałki na stół, daw. 3 zł. ter. 95 ct

2000 tuzinów amerykańskich
szkarpetek i pończoch
(Philadelphia w Ameryce),

najzdrowsze noszenie, ponieważ chłodzi nogę, i pot wciąga, za 6 par po 1 zł. 50 ct., pończochy za 3 par 1 zł. Te są w jednym kolorze, w najmodniejszych barwach, niebieskie, czerwone, siwe, brunatne, także paskowate.

4360 sztuk
zimowych chustek do zawieszania na ramiona
z najczyściejszej prawdziwej wełny
(Edinburgh w wielkiej Britanii).

Te potrzebne i niezbędne chustki do zawieszania są z najprzedniejszej wełny Himalaja zrobione, nader modne i pełne gustu i mają tę cudowną własność: że są nieprzemakalne, i zimno przez takowe nie przechodzi. Chustki te kosztują za sztukę 1 złr. 45 ct. a dawniej kosztowały pięciokrotnie.

3200 tuzinów
chustek jedwabnych do nosa
(Neapol w Italii).

Chustki te przesłane zostały do sprzedania przez upadłą fabrykę i kosztowały dawniej 8 zł., a dziś dajemy jak długo zasób wystarczy, tuzin za 4 zł. Za jedwab gwarantuje się i uprasza się o najrychlejsze zamówienia, ponieważ takowe w zadziwiający sposób rozsprzedawane zostają, i jako chustki na szyję używane być mogą.

Jeszcze nigdy nie bywało 2000 sztuk
prawdziwie angielskich pledów podróżnych
(London).

Te w domu i w podróży niezbędne okrycia zaleca się wszystkim mieszkańcom na prowincji. Pledy te tylko w skutek przypadku dostały się nam na sprzedaż, są zrobione z najcieńszej angielskiej materji pledowej. Nadzwyczaj wielki i szeroki, do użycia jako kołdra w podróży albo na łóżka, i po latach z powodu swej trwałości można całą garderobę zrobić. Cena sklepowa 14 zł., teraz tylko 5 zł. 50 ct.

Płaszcze deszczowe z kauczuku i paletoty
(Ameryka).

Te wyśmienite niezniszczone płaszcze deszczowe zostały w skutek swej dobroci 15 medalami wyszczególnione, i wskutek swego podwójnego użytku na deszcz jako płaszcz a na pogodę jako nader eleganckie paletoty, jedną z najlepszych i z najtańszych sukień. Te podwójne suknie kosztowały dawniej 14 zł., a teraz sprzedają się po bajecznie tanich cenach 8 zł. 30 ct. Nikt niech nie opuści suknię tę nabyć, a to tem więcej, że na każdą wielkość można sobie wybrać.

4000 tuzinów francuskich
chustek do nosa prawdziwych
(Paryż).

wszystkie obrąbione i sortowanemi rąbkami po bajecznie taniej cenie 1 zł. za tuzin, dawn. 4 zł. 50 ct.

Do wielkiego zwiedzenia najdelikatniej imitowane
ozdob Brillant (Brylanty)
(Amsterdam i Brazylia).

Te na cały świat sławne ozdoby, które przez wszystkich znawców sztuki świata, jako za największej udałe uznane zostały, i co dotychczas nigdy jeszcze nie było wytworzone, które w skutek swego szlifowania na to jest przeznaczone, ażeby niesłychane kapitały z tego rodzaju prawdziwych ozdob wyzwolić, gdyż żaden jubiler świata nie jest wstanie te imitacyjne brillanty od prawdziwych rozróżnić.

Wszystkie ozdoby są w oprawie podwójnie *złoconej,*
1 sztuka pierścionka z brylantem najnowszy fason tylko 2 złr.
1 para kulczyków brylantowych z jedną lub dwoma kroplami, oprawa srebrna 2 zł. 50 ct.
1 sztuka broszy z brilantem z więcej jak 20 kamieniami 2 zł. 50 ct.
1 sztuka krzyża brylantowego na szyi najmilszy kształt tylko 2 zł.
1 sztuka bransoletki brylantowej tylko 2 zł. 50 ct. nadzwyczaj łudząca.
1 sztuka Diademu brylantowego albo obręcza na włosy tylko 2 zł. 50 ct.
1 para szpilek brylantowych na głowę 2 zł. 50 ct.
1 łańcuszek na szyję podwójnie złocony, wyrób najdelikatniejszy wenecki, daw. 10 zł., ter. 2·50.
1 łańcuszek do zegarka podwójnie złocony, dawniej 5 zł., teraz 1 zł. 50 ct.

Raz tylko w życiu
przedmioty z pianki morskiej
(Wiedeń i Rula).

Dwie z najznaczniejszych fabryk w Wiedniu i Hollandji upadłej, dla tego każden zgłaszający się o towary 5 razy taniej dostanie.

3 sztuk prawdziwych cygarniczek z pianki morskiej z prawdziwym bursztynem, figurami i rzeźbą, dawniej za sztukę 2 zł., teraz wszystkie 3 sztuki tylko 1 zł. 50 ct.
1 sztuka sztucznej fajki z morskiej pianki z okuciem ze srebra chińskiego dawniej 5 zł., teraz za sztukę 1. zł. 20 ct.
1 sztuka imitacyjnej cygarniczki z bursztynu, na cygara i cygareta, w pudełku aksamitnem daw. 5 zł., ter. za sztukę 1 zł. 20 ct. wraz z pudełk.
1 sztuka fajki z cybuchem, prawdziwy turecki cybuch, nader przyjemny i elegancki, dawniej 4 zł., teraz za sztukę 1 zł. 50 ct.

Towary rozchodzą się nader szybko, dla tego przy obstalunkach uprasza się o rychłe zamówienia.

Męskie i damskie koszule na bal i zimę
(Rumburg w Czechach)

1 sztuka najdelikatniejszej koszuli męskiej z najlepszego szirtingu tylko 1 zł. 85 ct.
1 sztuka koszuli męzkiej Oxford poczwórna z 2 kołnierzykami tylko 1 zł. 70 ct.
1 sztuka białej kamizelki balowej z piki bardzo elegancka, dawniej 7 zł., teraz tylko 3 zł. 50 ct.
1 sztuka koszuli Imperial z Shirtingu, z gładkim albo wstawianym przodem tylko 1 zł. 70 ct.
1 sztuka majtek z czystego płótna, nieznoszone tylko 1 zł. 70 ct.
1 suknia balowa w celu wydzielenia potu, niezbędna dla każdego tańcu 1 zł. 20 ct.
6 par manszetow Imperial poszóstne, najnowszy fason, dla panów, 6 par tylko 1 zł. 80 ct.
1 sztuka koszuli damskiej z haftowanemi wstawkami, najnowszy szyrting, okazała 1 zł. 80 ct.
1 sztuka nocnego korsetu ubranego, długiego i haftowanego 1 zł. 70 ct.
1 sztuka spodnicy okazałej z ubraniem plisu 1 zł. 70 ct.
1 sztuka majtek damskich z haftem ciężki 1·70.
6 par flanelowych szkarpetek zimowych wszystkie 6 par 1 zł. 70 ct.
6 par pończoch damskich, wszystkie 6 par 1·70.
1 sztuka kaftanika futrzanego dla panów i pań zimowego 1 zł. 70 ct.

Te kaftaniki futrzane, ogrzewają ciało, do tego stopnia, że zaoszczędzają każde inne zimowe ubranie, a ciało chronią przed zaziębieniem.

Każden nabywca koszul, pan czy pani, dostaje za daremnie krawatkę balową.

Wszystkie przedmioty bielizny, są także po tej samej cenie, także z najlepszego sznurowego barcheanu do dostania, jakoteż i inne gatunki bielizny, które są zrobione z najlepszego fabrykatu i dawniej 4 razy tyle kosztowały.

Przy obstalunkach, dostatecznem jest szerokość szyi wedle centymetru obliczona.

Jeszcze raz polecamy szanownym czytelnikom tę dobrą raz w życiu zdarzającą się sposobność, aby obstalunki prędko i w wielkiej ilości nadsełano, ażeby każden mógł być zadowolonym, gdyż po pierwszem ogłoszeniu anonsu nader wiele się sprzeda.

A. FRAISS. Skład główny, fabrykaty industryjne Rothenthurmstrasse vis-à-vis arcybiskupiego pałacu w Wiedniu.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: Józef Laskownicki.

Z drukarni „Dziennika Polskiego" pod zarządem Leona Zubalewicza.

373

2882 Wr Abrahamowicz David
Grand hotel Wien

Nr. 259. We Lwowie Wtorek dnia 11 Listopada 1879. **Rok XII.**

Wychodzi codziennie.

Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 złr. — pół rocznie 9 złr. — kwartalnie 4 złr. 50 cnt. — miesięcznie 1 złr. 50 cnt.
Z przesyłką pocztową w Państwie Austrjackiem rocznie 24 złr.—półrocznie 12 złr.—kwartalnie 6 złr. miesięcznie 2 złr.
Z przesyłką pocztową za granicę: do całych Niemiec rocznie 60 marek — kwartalnie 12 marek 5 sgr.—do Francji, Anglji, Belgji, Włoch i Szwajcarji rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 10 centów.

Manuskryptów Redakcja nie zwraca.

DZIENNIK POLSKI

Przedpłatę i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego" przy ulicy Akademickiej pod l. 8, naprzeciw Hotelu Żorża; we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurcie n. M., w Berlinie, Lipsku, Bazylei, Szwajcarji i Wrocławiu pp. Haasenstein et Vogler; w Wiedniu F. Löb, R. Mosse, Rottre i Spł.; w Poznaniu Kazimierz Neumann Biuro anonsów; w Paryżu pułkownik Raczkowski, Faubourg Poissoniere 38. — Ogłoszenia przyjmuje Agencja pana Adama Ciborowskiego — Rue Clément, 4, Paris.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 6 centów od miejsca objętości jednego wiersza drobnym drukiem (petit.)

Listy z pieniędzmi mają być przesyłane frando do Administracji „Dziennika Polskiego." — Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie.

Sprawy finansowe w Kole polskiem.

I.

Lwów 10. listopada.

Wiadomo czytelnikom naszym, iż zaraz z początkiem czynności nowego Koła polskiego wniósł poseł Krzeczunowicz w Kole program finansowy, który został odesłany do osobnej komisji. Obecnie toczą się w komisji obrady nad tym — w teraźniejszej Radzie państwa najważniejszym może—przedmiotem, i prawdopodobnie w niedługim już czasie przyjdzie sprawa ta pod obrady Koła. Zasięgnęliśmy bliższych w tej mierze informacyj, i uważamy sobie za obowiązek podzielić się niemi z czytelnikami, nie pozostawiając pomysłów finansowych p. Krzeczunowicza bez stosownych uwag. Kraj powinien wiedzieć, co mu pod względem finansowym i podatkowym zagraża nie tylko od rządu, ale i od niektórych własnych jego reprezentantów. Powiadamy: „zagraża" — bo jeżeli niebezpieczne są dla ekonomicznego rozwoju kraju pomysły finansowe p. Cherteka, to jednak posłowi Krzeczunowiczowi musimy w tym względzie przyznać pierwszeństwo przed szefem ministerstwa finansów. I gdyby nie okoliczność, że projekty posła Krzeczunowicza wcześniej od tamtych powstały — moglibyśmy przypuszczać, iż umyślnie silił on się na to, ażeby rząd prześcignąć — co mu się też w całej pełni udało.

Poseł Krzeczunowicz chce i niedobór pokryć i uzyskać możność zniżenia dotychczasowych bezpośrednich podatków, za pomocą podatków i opłat pośrednich. Jest on stanowczym przeciwnikiem dochodowego postępowego (progresyjnego) podatku, i nieraz już piętnował go cechą komunistycznego czy socjalistycznego zamachu na kieszeń bogatych. Co do tego nie warto się z nim spierać. Bo jakaż dyskusja z tym, który nie chce zrozumieć, że kto ma dochodu rocznego 100.000 złr. łatwiej może od swego dochodu zapłacić 20% — i jeszcze tego nie uczuje — aniżeli ten, kto ma 1.000 złr. dochodu, zapłacić choćby tylko 2%. Pierwszy opłaciwszy podatku 20.000 złr. jeszcze ma 80 razy więcej aniżeli drugi, gdyby nawet nic wcale nie płacił. Otóż usuwając zupełnie z projektu swego podatek dochodowy postępowy — p. Krzeczunowicz podobnie jak p. Chertek idzie za zasadą „bierz — zkąd się tylko da" — i proponuje same pośrednie podatki i opłaty. Więc najprzód cło od zboża — co w obec wielkiego współzawodnictwa Ameryki w handlu zbożowym mogłoby być przyjętem jako środek protekcyjny dla naszego rolnictwa — o czem jednak **teraz** właśnie, w roku, który niewątpliwie będzie głodowym rokiem, nawet mówić się nie godzi. Dalej żąda on podwyższenia podatku od piwa — i to aż do 50% — co jest z dwóch powodów w wysokim stopniu szkodliwem: raz że produkcja piwa jest u nas jednym z niewielu kwitnących rodzajów przemysłu, a tak bardzo podwyższony podatek musiałby tej produkcji zaszkodzić — a powtóre, że piwo jest artykułem użycia klas biedniejszych, i to takim, który na wszelką protekcję zasługuje, ponieważ powoli wypiera on szkodliwą fizycznie i moralnie wódkę.

Ale i inne, dopiero podnoszące się, a rokujące piękny rozwój, gałęzie przemysłu, dostrzega oko p. Krzeczunowicza w tem skrzętnem poszukiwaniu za przedmiotami opodatkowania. Więc w czułej z p. Chertekiem zgodzie, chce on opodatkować naftę — zapominając o cle od nafty, dalej wyrób świec stearynowych, zapałek i — proszę się nie śmiać — wyrób papieru. O nafcie pisaliśmy już w krytyce projektów rządowych. Wyrób świec stearynowych, zapałek i papieru — oto są jedyne gałęzie przemysłu krajowego, które jako tako się dźwigają, którym przeto protekcja raczej by się należała, a nie obłożenie opłatami. Szczegółowo zaś co do papieru — p. Krzeczunowicz podnosząc myśl obłożenia go opłatą pozostaje wiernym sam sobie. Kogo nie razi stempel dziennikarski — temu nasunąć się może pokrewna stemplowi temu opłata od papieru. Niech to światło, które za pomocą dzienników i książek dostać się może do chat wieśniaczych i do rzemieślniczych pracowni — niech ono będzie jeszcze droższe! Ale czemuż p. Krzeczunowicz nie posuwa się dalej w konsekwencji tej swojej wielce cywilizacyjnej myśli? A cóżby to szkodziło zaprowadzić osobne opłaty od książek, według arkuszy druku — od czytelni i wypożyczalni — od publicznych wykładów — a dalej od atramentu, piór, ołówków, słowem od wszystkiego co może służyć za narzędzie pisania lub jakiegokolwiek innego utrwalenia i rozszerzania myśli ludzkiej? A możeby jeszcze od biletów teatralnych, od obrazów i wszelkich dzieł sztuki, i od wszelkiej ich reprodukcji? *Difficile est satyram non scribere* — trudno zaprawdę na serjo się rozprawiać z pomysłami tego rodzaju...

Zgadzając się zupełnie z zaprowadzeniem opłat od należytości giełdowych, dalej z podwyższeniem cen tytoniu i cygar i należytości stemplowych od kart — co wszystko wchodzi w program p. Krzeczunowicza — musimy tak samo jak i w krytyce projektów p. Cherteka zaprotestować przeciw opłacie od jazdy kolejami. Ale poseł ten dalej się jeszcze posuwa: żąda on podwyższenia opłat pocztowych! Może minister chcieć opodatkować ruch kolejowy — czemużby poseł nie mógł dążyć do wyższego opodatkowania pocztowego ruchu. Że projekt taki policzkuje wszelkie zdrowe zasady ekonomiczne, które przedewszystkiem każą ułatwiać wszelki ruch i wszelką komunikację — że zaprzeczają dotychczasowemu doświadczeniu finansowemu, iż zniżone taryfy pocztowe dają w rezultacie wyższy dochód — tem się p. Krzeczunowicz nie troszczy. On tak samo jak i p. Chertek rad, że wynalazł źródło dochodu, że może dopisać jedną więcej cyfrę do tych, których suma zrównoważyć ma niedobór obecny — a że otwarcie takiego źródła dochodu jest do pewnego stopnia zatamowaniem ruchu ekonomicznego, mniejsza o to! Ale poseł szanowny nie zapomniał zapewne o tem, że taryfy pocztowe w obrocie zagranicznym są unormowane międzynarodowemi traktatami, których jednostronnie zmieniać nie można. A jeżeli nie zapomniał — to jakże mógł uznać za stosowne, żeby obrót pocztowy wewnątrz państwa, który i ekonomicznie jest najważniejszy i finansowo dla państwa najwydatniejszy, stał się droższym, a w zagranicznym obrocie żeby dotychczasowe pozostały opłaty?

Owoż są pomysły finansowe naszego posła. Robią one takie wrażenie, jak gdyby pochodziły od reprezentanta kraju, w którym cały wielki ogół, nie wyłączając najliczniejszej, podstawowej warstwy narodu, tak jest bogatym, że może drogo opłacać wszelkie najważniejszych potrzeb artykuły — tak przemysłowo rozwinięty, że mu obojętne czy nowo powstające gałęzie podnoszą się, lub też obciążone opłatami, zmarnieją — tak wysoko oświecony, że można bez jakiejkolwiek szkody moralnej, zaprowadzić opłaty, które książkę i dziennik uczynią najdroższym artykułem. A są one przeciwnie zrodzone w głowie reprezentanta kraju o bardzo niskiej skali bogactw, o budzącym się dopiero przemyśle, o niskim poziomie oświaty ludu. To też nie chcemy wątpić, iż większość reprezentacji naszej uwzględni należycie ten stan kraju, i odrzuci wnioski, w skutkach swych bardzo i bezpośrednio szkodliwe.

Obok programu finansowego p. Krzeczunowicza — miała sobie komisja przedłożony drugi, p. Hausnera — o którym w następnym artykule.

„Gołos" o pojednaniu z Polakami.

W nr. 295 *Gołosu* z d. 6. listopada b. r. znajdujemy artykuł, spowodowany jubileuszową krakowską uroczystością—a ze wszech miar ważny. Jest on napisany z godnością i bez tych nędznych drwinek, z jakiemi wystąpiły były *Now. Wremia* i *St. Petersburgskie Wiedomosti* — jest na wskroś sympatyczny dla naszego narodowego rozwoju, o ile on się odbywa poza sferą polityczną. Co zaś artykułowi temu dodaje znaczenia, to okoliczność, iż cenzura warszawska pozwoliła go w całości ogłosić w tamtejszych pismach—pomimo, iż zawiera on ustępy, które nie łatwo mogły były dotychczas uzyskać urzędowe imprimatur. Zamieszczamy go na razie bez komentarza, dodając jeszcze, iż w tym samym numerze podaną jest mowa Kraszewskiego bez **zmiany**.

Zwracamy uwagę czytelnika—pisze *Gołos*—na dzisiejszy nasz feljeton pod tytułem „Uroczystość krakowska," nadesłany od specjalnego korespondenta naszego. Z powodów od nas niezależnych — które były zresztą całkiem prywatnej natury —nie mogliśmy go wydrukować wcześniej.

Donosiliśmy w czasie właściwym telegramami szczegółowemi o wydatniejszych faktach, jakie zaszły podczas zjazdu inteligencji polskiej w Krakowie z powodu jubileuszu Kraszewskiego. Gdy obecnie jubileusz ten należy już do przeszłości, a pełne zapału głosy wielbicieli jego umilkły tak samo jak i zdradzieckie podszepty ze strony nieprzyjaźnej, zdawało się nam, iż nadeszła stosowna chwila, w której możebnem jest trzeźwe zastanowienie się nad znaczeniem „uroczystości krakowskiej." mogące przynieść i nam i Polakom korzyść prawdziwą. Byliśmy jednak w błędzie: pewien dziennik petersburgski uważał przed kilku dniami za niezbędne oświadczyć, iż nic nie wie o uroczystości krakowskiej, czem najlepszy złożył dowód niepojmowania idei, w skutek której ona powstała i która ją ożywiła.

Uroczystość krakowska — to nie oddawanie honorów na rozkaz rządu, to nie zwykłe owacje dla człowieka, który położył pewne zasługi dla kraju swojego. Uroczystość krakowska nie była rezultatem chwilowego zapału. Była to rzecz obmyślana dojrzale i mądrze, a spełniona z taktem i wielką godnością. Cóż dziwnego, że skromny ten w pierwotnem swem założeniu zamysł, urósł następnie do rozmiarów historycznego znaczenia, znaczenia ważniejszego, niż się to, może i samym Polakom, wydaje?

Zjazd krakowski niezawodnie uderzy przyszłego bezstronnego historyka narodu polskiego. i nie mało go pocieszy. W starożytnej stolicy Krakusa, u podnoża zamku wawelskiego, spotkali się reprezentanci 16sto milionowego narodu, i po bratersku się uściskawszy, podali sobie ręce. Historja polska na swych kartach dawno nie zapisywała podobnego faktu. Polskie sejmy i sejmiki, zjazdy, wiece i konfederacje, nietylko w bieżącym ale i w ubiegłych wiekach, odznaczając się niezgodą stronnictw, reprezentowały odrębne interesa, ziemie i pojęcia. Po raz pierwszy od lat kilkudziesięciu, zjazd krakowski przedstawia nam uosobienie całego narodu. Nie sposób z tego powodu zaprzeczyć głębokiego znaczenia tej manifestacji polskiej, noszącej na sobie cechę najzupełniej pokojową: oto naród polski, w osobie kilku tysięcy przedniejszych swych reprezentantów, przez usta najznakomitszych swych mowców, oświadcza gorące swe i niezłomne przywiązanie do ojczystego języka i literatury.

Była to uroczystość najzupełniej pokojowa. We wszystkich bez wyjątku mowach, powitaniach i toastach, brzmiała wprawdzie w całej swej okazałości nuta patrjotyzmu polskiego — obawy i nadzieje, rozczarowania i radości Polaków, również wynurzały się z nich jasno — lecz nie było w nich ani politycznej nienawiści, ani warjacji na tak ulubiony przedtem temat „Polska od morza do morza." Ze wszystkich mów i toastów, najważniejszą wydaje się nam mowa samego jubilata, a po nim toast hr. Wodzickiego, marszałka Sejmu galicyjskiego.

Szanowny jubilat, na barkach swych dźwigający całe pół wieku dziejów narodu swojego, w których był niemałym pracownikiem, powiedział świetną mowę — mowę w całem znaczeniu polską, i nawskróś patrjotyczną — ale jednocześnie też pełną umiarkowania mądrego. Weteran polskiej literatury — „który zmierzył własnemi stopami całe pół wieku niewesoł go życia niemałego narodu — w publicznej swej spowiedzi skreślił pełen historycznej prawdy obraz upadku **państwa** polskiego, a dalej stopniowego odradzania się **narodu** polskiego. Przemawiając do ziomków swych, wskazuje im na pocieszające objawy społecznego i umysłowego rozwoju swojego, wzywa, aby pozostali wierni narodowym ideałom, lecz jednocześnie surowo wymaga, ażeby się wyrzekli romantyzmu politycznego, zalecając, by dążyli do tych ideałów „jak we śnie Jakuba, po drewnianych szczeblach rzeczywistości." Mowa Kraszewskiego — to cały program rozwoju narodowego w drodze pokojowej, zasadzającego się na wzroście umysłowym, jako na najpewniejszym zadatku przyszłej siły.

Toast hr. Wodzickiego — to najlepsza przysięga na wierność. Toast wzniesiony w Krakowie, wzniesiony był na cześć cesarza Franciszka-Józefa, który zaszczycił jubilata wysoką oznaką monarszej swej łaski — lecz doniosłość toastu tego jest o wiele większą i wielce znaczącą. Zarzucano nieraz Polakom brak „lojalności" względem rządów, z któremi los związał ich dolę. Zachwycenie i zapał, z jakiemi toast ten był przyjęty, najlepiej zadaje kłam obwinieniu temu. Polacy austrjaccy nie stanowią przecież pod tym względem wyjątku; są oni tylko szczęśliwsi od innych swych braci, że poszanowanie okazane przez cesarza Franciszka-Józefa dla literatury ich i języka w osobie Kraszewskiego, nastręczyło im dobrą sposobność wyrazić uczucia swe dla swojego monarchy.

Owo znaczenie toastu hr. Wodzickiego, o którem mówimy, nie omieszkało też się objawić i względem społeczeństwa rosyjskiego; a objawiło się ono zaraz, w kilka dni po uroczystościach krakowskich, i to w prasie polskiej. Mamy tu na myśli artykuł „Polska i Rosja", zamieszczony w najbardziej niezależnem piśmie wychodzącem zagranicą, a mianowicie w *Dzienniku Poznańskim*. Po telegramie, donoszącym nam o wrażeniu sprawionem przez ten artykuł i po korespondencji, w której szczegółowo zakomunikowaną była treść tegoż (patrz nr. 272 i 288 *Gołosu*), nie potrzebujemy wracać ponownie do niego. Przypominamy tylko, że w artykule tym wyrażona jest konieczność ścisłego zbliżenia się dwóch pokrewnych narodów. Jest to właśnie artykuł, który zwrócił na siebie taką uwagę w Wiedniu, a szczególnie w Berlinie, a który napisany był po długich i częstych naradach najliczniejszego stronnictwa polskiego, które zjechało było na uroczystość krakowską. (??) Już ten jeden fakt dostatecznym jest, abyśmy poznali że uroczystość krakowska ma w ogóle bardzo ważne, narodowe znaczenie, szczególnie względem nas Rosjan.

Niektórzy starają się znaleźć i nakoniec z wielkim trudem znajdują jakieś polityczne znaczenie w tym zjeździe, który właśnie tem się odznacza, że nie miał najmniejszej politycznej cechy. Najgłówniejszym a zarazem jedynym i pozytywnym rezultatem jego jest wyrażenie przekonania: że jedyną drogą wiodącą ku lepszej przyszłości, może być tylko rozwój intelektualny na szeroką skalę z porzuceniem wszelkich politycznych fantazyj. We wszystkich prawie mowach, mianych podczas festynów krakowskich wyrażonem było głębokie przekonanie, że naród polski, który tyle bolów i nieszczęść doznał, że naród rozdzielony pozbawiony praw wszelkich, zachował pomimo tego jeszcze **poczucie jedności i solidarności wszystkich swych części składowych**, a dalej, że po tylu smutnych doświadcze-

---

Gościnne występy p. Modrzejewskiej.

I.

Adrjenna Lecouvreur.

Dawną i dobrą znajomą ujrzeliśmy w sobotę na naszej scenie. Jak zazwyczaj tak i teraz wybrała p. Modrzejewska rolę Adrienny na rozpoczęcie swych gościnnych występów. A łatwo zrozumieć to upodobanie wielkiej naszej artystki, w tej równie trudnej jak pięknej i sympatycznej roli. Autor nagromadził w niej tyle trudności, że pokonanie ich jest istotnym probierzem prawdziwego mistrzostwa. Adrienna przechodzi całą skalę uczuć kochającej kobiety. Miłość jej z początku cicha, spokojna, pogodna, bo szczęśliwa — miłość, która mówiąc z poetą „nic, nic nie pragnie prócz wzajemności" — potęguje się i wznosi na szczebel wyższy uczuciem dumy, gdy ukochany staje przed nią jako bohater słynny na świat szeroki, mający świetną przed sobą przyszłość. Ale kochanek staje się — a właściwie wydaje się — niewdzięcznym i niewiernym. Gromadzą się już nietylko podejrzenia, ale prawie dowody, że zdradza swoją Adriennę dla jakiejś „wielkiej damy." Adrienna cierpi cichem a głębokiem cierpieniem — w każdem jej westchnieniu drży łza, w każdem słowie żal — lecz kocha zawsze niewiernego, i — prawdziwe duchowe dziecię bohaterów Corneilla i Rassina, pokonać pragnie rywalkę szlachetnością. Ratuje więc kochanka od zguby, którą mu tamta zgotowała. Ale gdy rywalka upokorzyć ją pragnie, i w proch przed sobą rzucić, i hańbą okryć — łagodna Adrienna w lwicę się zmienia, a ufna w potęgę swego talentu i w siłę swego słowa, wobec zgromadzonego wielkiego świata zdziera maskę z obłudnego „wielkiej damy" oblicza, i odsłania to czoło jej, „którego wstyd już nawet nie zrumieni." Cicha dotąd miłość przechodzi w gwałtowną namiętność, do której zazdrość palących dorzuca żarów — przechodzi w rozpacz bez granic, gdy sądzi, że ukochany jej do zdrady dodaje jeszcze szyderstwo, lekceważenie, wzgardę. Struna tak napięta wysoko — że zda się pęknąć musi. Lecz nie dosyć było autorowi tych przejść. W chwili najwyższej rozpaczy otwiera się przed Adrienną znowu najwyższe, o jakiem zamarzyła, szczęście. Ukochany wraca — zrzuca z siebie wszelkie pozory winy i zdrady — staje znów przed nią czysty, kochający jak dawniej, jak zawsze — nazywa żoną — przyrzeka dzielić z nią nazwisko, sławę, księstwo, które ma zdobyć. Upojoną szczęściem bierze w swe ramiona na to — by ją za chwilę oddać w objęcia śmierci. Rywalka pokonana duchowo zemściła się zdradziecko zadaną trucizną. Do mąk moralnych, jakie przed chwilą Adrienna przeszła, łączą się cierpienia ciała, łączy chwilowe zbłąkanie umysłu, które ustępuje na to tylko, aby ofiara zbrodni raz jeszcze do szczęścia swego się uśmiechnąwszy, skonała z krzykiem najtwardsze nawet serce rozdzierającym: życia! życia! chwilki życia jeszcze!

Tem, cośmy tu naszkicowali, nie są jeszcze wyczerpane wszystkie psychiczne fazy, przez jakie Adrienna przechodzi. Nie masz w sztuce jednego aktu, nie masz prawie sceny jednej, w którejby serce Adrienny nie rwało się pomiędzy bólem a radością, rozpaczą a nadzieją, zwątpieniem a wiarą w ukochanego. Co więcej: z błyskawiczną prawdziwie szybkością zmieniają się te sytuacje, i naprzemian następują po sobie te psychiczne przejścia. Widz nie byłby w stanie podążyć za niemi, a dramat stałby się na scenie niemożliwym—gdyby mistrzowstwo artystki nie pokonywało tych trudności, gdyby owe przejścia nie były tak silnie a jednak z taką porywającą prawdą zaznaczone, jak to czyni p. Modrzejewska. Nie dziw więc, że zamiłowaną jest w roli, która jej talentowi tak rozległe otwiera pole.

Ale jest w roli tej inna jeszcze strona, która w wyższym stopniu tłómaczy i wyjaśnia to zamiłowanie. Adrienna jest artystką. Artystką tej wysokiej a szlachetnej miary, jaką była Rachel, dla której sztukę tę napisano, a do której żeby dorósć, trzeba oprócz talentu — żywić się wielkiemi klasycznemi wzorami. Jest artystką, która zawód swój pojmuje jako kapłaństwo, a nie lekkiej zabawy narzędzie. Ona wie, że wielcy mistrze dramatu w usta jej wkładają słowa, które mają serca i umysły słuchaczy przejąć wszystkiem co szlachetne i piękne, rozpalić bohaterstwem, podnieść do ideału. I sama do ideału tego się podnosi — bo kiedy ją zapytuje przyjaciel — czemu niewiernego kochanka z własnem poświęceniem ratuje, i kiedy pyta, czemu dumnem słowem w „wielkiej damie", strasznego sobie obudziła wroga — ona odpowiada, że ją tego poświęcenia i tej szlachetnej zemsty Corneille nauczył i Rassin! Ale i ta kapłanka sztuki jest kobietą... toż umierając żali się cicho, że z niej nic na świecie nie zostanie prócz wspomnienia a i ono zamrze gdy zaginie to pokolenie, które grą swoją porywała. A odpowiedzią na ten jęk czysto ludzki, tak cichy a tak wymowny, jest klęczący przy niej bohater, co życia swego niczem nie splamił, jest ten drugi przyjaciel wierny, co jak ona sztukę pojmuje i kocha — i jej wielką tradycję przekaże potomnym. Adrienna pani Modrzejewskiej tak kona — jak gdyby w chwili śmierci była sobie dała w duszy tę odpowiedź, iż nieśmiertelnem jest, co tworzy sługa ideału: Na twarzy jej po skonaniu osiada wielka powaga śmierci — ale bez odtrącającej zgrozy, bez śladu fizycznego cierpienia — nieżywa ta twarz, lecz jeszcze zawsze tchnieniem ideału upiękniona.

Cóż powiedzieć o grze pani Modrzejewskiej? Czytelnicy, którzy ją widzieli przed wyjazdem z kraju, zaśmieją się może, gdy użyjemy wyrażenia, jakiem się młodych zachęca artystów: p. Modrzejewska zrobiła postęp... A ktoby to wyrażenie niestosownem uznał — przypominamy mu, iż cechą każdego prawdziwie wielkiego talentu jest, że nigdy nie stoi na miejscu, że się owszem zawsze wyrabia, zawsze potęguje, zawsze robi postępy póty przynajmniej — póki niemoc fizyczna lub samego czasu nielitościwe wpływy nie zaciężą ołowiem na orlich skrzydłach genjuszu. Talent pani Modrzejewskiej podniósł się o jeden ton wyżej. Do tego wszystkiego, co nas zawsze w grze jej czarowało, a jej kreacje tak bliskiemi czyniło doskonałości — przybył nowy jeszcze żywioł: potężniejsza niż dawniej namiętność, gdzie rola wybuchu jej wymaga. A dodajmy zaraz — stało się to bez najmniejszego uszczerbku tej szlachetnej artystycznej **miary**, która jest pierwszym warunkiem artyzmu. Podnosząc **siłę** swej gry o jeden ton wyżej — wielka artystka nasza w niczem ani o włos nie popada w przesadę, o którą nawet u bardzo znakomitych artystów nie trudno — i w niczem nie odbiega od tego przedziwnego piękna ruchów i gry twarzy i klasycznej deklamacji, jakie w niej zawsze podziwialiśmy. Przed laty napisaliśmy o p. Modrzejewskiej — że w każdej chwili gry swej uchwycona, byłaby dla rzeźbiarza skończonym wzorem do posągu. W tych jej posągach dzisiaj — po latach — krew żywiej krąży i silniej je rumieni, oblicza ich potężniej rozpalają się namiętnością, a mimo to nie przestały one być klasycznemi jak dawniej. Ani też nie straciła nic na tem owa urocza rzewność w chwilach cichego szczęścia — np. pierwsze spotkanie z kochankiem — ani też mniej dźwięcznym stał się głos w takich, kiedy drżą w nim tłumione łzy — co należy do najpiękniejszych efektów jej niezrównanej gry. — Walka pomiędzy klasycznym a realistycznym kierunkiem sztuki dramatycznej, jest w grze p. Modrzejewskiej najszczęśliwiej rozwiązana: łączy ona zalety obu, a uniknęła zupełnie wad, jakie wynikają z jednostronnego rzucenia się w jeden lub drugi kierunek. Nikt jej grze nie zarzuci braku **prawdy**, posuniętej aż do najzupełniejszego złudzenia i zapomnienia o tem, że to nie życie lecz teatr — a mimo to każdy ruch jej okrągły, idealnie piękny, i nawet w chwilach takich, jak cierpienia fizyczne lub konanie, niczem wstrętnem nie rażący. I ten jest najwyższy szczyt sztuki: prawda z pięknem w idealnej harmonji...

O całości wczorajszego przedstawienia — nie wiele dobrego możemy powiedzieć. Czuć było w wielu miejscach niedostateczne przygotowanie, niedokładne wyuczenie roli, a co najgorsza — czuć że niektórym z artystów naszych, nawet lepszych, trudno już nastroić się do wysokiego tonu dramatu. Farsa i operetka pożerają talenty naszej sceny... Na tej ogólnej uwadze pragnęlibyśmy skończyć, gdyby nie obowiązek zrobienia zarzutu jednemu z ulubionych artystów. P. Woleński — który ma tyle warunków fizycznych — dziwnie nam jakoś sztywnieje. Dźwięczny i silny głos jego pięknie wydzwaniał słowa miłości — ale gra pozostawiała pewną wątpliwość co do ich szczerości. Bo czyż n. p. kochanek od konającej kochanki odejdzie na to, ażeby z podziwienia godnym spokojem odpinać i na stole położyć szpadę, która mu może nie da dość wygodnie klęczyć przy konającej? Nie możemy też pominąć zarzutu pewnego zaniedbania w wystawie. Na ów wieczór u księżnej de Bouillon, gdyby mniej gości się zebrało ale lepiej ubranych — świetność wieczoru pewnoby na tem zyskała. Czyż pudr tak podrożał we Lwowie, że nie można było upudrować główek różnych hrabianek i księżniczek, które wystąpiły jako goście księżnej wbrew ówczesnemu zwyczajowi wyczesane gładziutko tak, jak chodzą codzień — i bardzo rażący tworzyły kontrast z upudrowanemi perukami na przodzie sceny...

Publiczność zebrała się bardzo licznie, i zapełniła szczelnie cały teatr. Zapał jej dla bohaterki wieczoru wzrastał z każdym aktem, a doszedł do kulminacyjnego punktu w ostatnich dwóch aktach, kiedy wywoływaniu nie było końca a sala trzęsła się od oklasków. I mieliśmy znowu dowód, że co prawdziwie piękne, potrafi publiczność licznie znęcić do teatru, i rozentuzjazmować ją. Poważniejszy kierunek sztuki, którego bronić nie przestaniemy, zwyciężyć musi — a od dyrekcji zależy, żeby zwyciężył rychło.

SERCE ŻELAZNE I SERCE ZŁOTE

Powieść współczesna.

Przekład z włoskiego

JANINY ŁOZIŃSKIEJ.

(*Ciąg dalszy.*)

Sprzedający, uczynił poprzednio trzy razy niepostrzeżone prawie poruszenie ustami mające znaczyć, iż nie ma.

Fiakier, zatrzymał się przed Renatem dając mu ledwie czas wejścia do powozu i zapytał:

— Dokąd Ekscelencjo? —

— Toledo, palazzo Barbaja. —

Natenczas fiakier zmodulował swoje „ah!" aby koń zrozumiał, iż ma się ruszyć z miejsca. W pięć minut później karetka zatrzymała się na ulicy Toledo przed pałacem, którego nazwa przypomina sławnego przedsiębiorcę utworów Rossiniego.

— Adwokat? — zapytał Renato lokaja, gdy stanął na drugiem piętrze.

Znów kiwnięcie głową, które miało znaczyć: „tak"; ale nowy przybysz był zbyt znaczną figurą i służący adwokata Garantiniego uznał za stosowne dodać donośnym głosem otwierając drzwi do biura, tak, aby słyszało kilku młodych ludzi siedzących w pierwszej sali:

— Signor duca, raczcie wejść.

Adwokat Garantini był przystojnym mężczyzną

niach, przestawszy nareszcie wierzyć w skuteczność eksperymentów rewolucyjnych, wypisał na swej chorągwi jako program — intelektualny i społeczny rozwój narodu.

Czy możemy na tym gruncie podać szczerze Polakom rękę braterską? Nietylko, że możemy ale powinniśmy nawet. Przez całe wieki byliśmy wzajemnie wrogami — walczyliśmy przeciw Polakom; przez ostatnie lat kilkadziesiąt żyliśmy bez nich; nastała chwila, w której iść trzeba z nimi razem. Wymaga tego taksamo nasz rozwój wewnętrzny, jak i nasze położenie na zewnątrz. Szczere pogodzenie się z Polakami w Rosji — nietylko na słowach, ale i w czynie — da nam takich sprzymierzeńców w Germanji i Austrji, że żaden, choćby bismarkowski austrjacko-niemiecki sojusz nie będzie dla nas strasznym....

Z Wycieczki do Warszawy.

II. Najwięcej interesującą była dla nas fabryka wyrobów lnianych w Żyrardowie. Założycielem jej był Francuz Girard, wynalazca przędzalni, na którą Napoleon I. w r. 1810 rozpisał był konkurs. Nagroda zaś mająca wynosić jeden miljon franków, mimo rozwiązania trudnego zadania z powodu upadku jego, nie została wypłaconą. Rząd narodowy wezwał Girarda do Warszawy w celu założenia fabryki w r. 1825 z Wiednia, gdzie bezskutecznie prowadził układy w tym samym przedmiocie z rządem austrjackim. Wyposażony pieniądzmi i przyrządami, założył fabrykę w miejscowości, która od niego, jako swego założyciela i pierwszego dyrektora, otrzymała nazwę swą Żyrardów. W następnych latach, po ustąpieniu Girarda, który powrócił do Francji i tam umarł w r. 1848, stał się zakład własnością banku polskiego, pod którego zarządem jednak podupadł i dopiero pod kierownictwem obecnej spółki Dietrich i Diehlle znakomicie się rozwinął.

Odróżnia się od warszawskich fabryk swojem wejrzeniem prowincjonalnem, t. j. długiemi ulicami utworzonemi przez kilkadziesiąt (około 40) domków fabrycznych, wyglądających podobnie jak domki robocze przy kolei Karola Ludwika we Lwowie. Są one nietynkowane, w części parterowe, w części jednopiętrowe, otoczone ogródkami maleńkiemi, które przyjemnie się odbijają od równiny prawie nieprzejrzanej, na pół piaszczystej. Obszar zajęty wynosi około 3 □ klm. Z daleka już widać olbrzymie dymiące kominy, sterczące po nad drzewa i po nad równinę. — Cały zakład podzielony jest na dwie części. W pierwszej, bliżej kolei położonej, mieści się przędzalnia, licząca około 17.000 wrzecion, następnie tkalnia licząca obecnie 18.000 warstatów tkackich, która dorównać może największym tkalniom na kontynencie. Hala warstatowa jest też tak nabita, że zaledwie w przedziałach przejść można. Oprócz tego znajduje się jeszcze dział pończoszkowy, gdzie nadarza się najlepsza sposobność widzieć, do jakiego stopnia doskonałości genjusz człowieka maszyny doprowadził.

Druga część zawierająca blicharnię, drukarnię, farbiarnię tudzież stępy, położona na przeciwległym końcu miejscowości. Najlepsze wyobrażenie o wielkości tego zakładu daje liczba robotników, wynosząca niezwykłą sumę, bo 6000. Lecz rozwój fabryki nie doszedł jeszcze kresu. Obecnie bowiem wybudowano nową salę na 1200 warstatów tkackich, z których 800 z nowym rokiem puszczone będą w ruch. W ten sposób dział tkacki stanie się niezaprzeczenie pierwszorzędnym na kontynencie.

Dla większego bezpieczeństwa cała konstrukcja nowej budowy jest cała żelazna. Oświetlenie pada z góry i z boku, a wodę, jako jeden z najważniejszych czynników doprowadza się przez filary wewnątrz puste podpierające całą konstrukcję dachową.

Tutaj widzieć można najnowszy system dachów u nas jeszcze nieznany. Niepohamowany duch wynalazczy człowieka, zmuszony potrzebą zabezpieczenia mienia od pożaru zastąpił wszelkie konstrukcje drewniane żelaznemi. Zaprowadzono przeto stropy i dachy żelazne, które jednak wymagają znacznego nakładu. Starano się przeto zmniejszyć koszta, co także przez najnowszą konstrukcję szczęśliwie uskuteczniono. Usunięto bowiem krokwie, część właśnie najkosztowniejszą, przez co tylko sama blacha pozostała. Ażeby jednak swój własny ciężar, a głównie opady atmosferyczne unieść mogła, zamieniono obecny jej kształt płaski na walcowy, nadto jest ona w poprzek falowato wyginaną, tak, iż przez to powstałe rynewki i wypukłości naprzemian po sobie następujące ciągną się z góry na dół. W ten sposób opady na dachu zatrzymać się nie mogą. — Tę myśl nową pochwycono także zaraz w postępowym zakładzie Lilpopa, gdzie nad walcownią wystawić miano dach 15 m. szeroki a 24 m. długi. Szerokość przeto na taką konstrukcję wcale znaczna. Należy tylko wyczekać rezultatu. a w razie zadawalniających korzyści, konstrukcja ta niewątpliwie wszechstronne znajdzie zastosowanie. Kolebką jej są Niemcy, gdzie w jednem z tamtejszych miast spółka dwóch przemysłowców blachy te wyrabia.

Co się tyczy wewnętrznego urządzenia fabryki, to jest ono z wyjątkiem kilkudziesięciu warstatów bezwzględnie najnowsze, dotrzymujące wszędzie kroku ulepszeniom w tym kierunku. Wszędzie widać porządek wzorowy i tak całość jak i szczegóły miłe robią wrażenie. Szczególnie w dziale przędzalniczym i w całym drugim dziale, gdzie uwzględniono potrzebę wolnego miejsca, tam swobodnie i wygodnie pomiędzy maszynami przechodzić można. Inaczej się rzecz ma w dziale tkackim. Tam bowiem brak miejsca nawet we wszystkich działach przygotowawczych, dotkliwie się czuć daje.

Cała fabryka, składająca się z kilku budynków, z których główny ma dwa piętra, oświetlona jest gazem. W tym celu znajduje się własna fabryka gazu, zasilająca obecnie do 3000 płomieni, która to liczba po skończeniu nowego działu dojdzie do 4000.

Każdy dział ma własną maszynę parową, z których jedna sprzęgnięta reprezentuje siłę 600 koni. Porusza ona przędzalnię i warstaty tkackie z wyjątkiem kilkudziesięciu warstatów ręcznych, na których wyrabiają wyroby deseniowe lniane i wełniane, zadziwiające pięknością, gustem i trwałością, a których na maszynowych warstatach wyrobić nie można.

Tygodniowa płaca robotników wynosi koło 16.000 r. a wartość rocznej produkcji wynosi 4 miliony rubli. Dobroć wyrobu i czystość materjału otwiera fabryce wszystkie targi na wschodzie, nie wyłączając Turcji.

Wszystko to usprawiedliwić może najlepiej przyznanie pierwszeństwa tej fabryce.

Wycieczkę zakończono zwidzeniem wodociągów miasta, zasilających rezerwoary miejscowe wodą wiślaną. Jako takie nie odpowiadają one zupełnie wymogom. Położone bowiem w miejscu odpowiadającem środkowi miasta a więc zupełnie nieodpowiedniem, bo woda, jakkolwiek główny kanał poniżej miasta do rzeki uchodzi, jest z powodu złej kanalizacji miasta zawsze zamącona nieczystościami, z górnej połowy miasta pochodzącemi. Dwie olbrzymie maszyny parowe systemu Watta każda o sile 200 koni stanowią jądro całego zakładu. Każda z nich wprowadza w ruch dwie pompy, z których jedna pompuje wodę z Wisły do rezerwoarów, około 4 m. głębokich a 50 m. długich w kwadrat o ścianach cementowanych. Woda wchodzi do nich dnem wysłanem piaskiem, przez który woda przeciekając zarazem się filtruje. Tak oczyszczona woda spływa rurami w dnie osadzonemi do studni, zkąd druga pompa wciska ją do rezerwoaru głównego, położonego na wzniesieniu w ogrodzie Saskim. Ten składa się z piętra i dołu. Cały zaś rezerwoar ma kształt świątyni greckiej.

Nasuwa się jednak mimowoli pytanie, w czyich rękach spoczywa zarząd fabryk Królestwa? Na to otrzymamy smutną odpowiedź, bo prawie wyłącznymi właścicielami większych i dawniejszych fabryk a więc w pierwszej linii żyrardowskiej spółki Lilpop, Rau & Loewenstein i Schreibera w Łodzi, są Niemcy. Skutkiem tego personal urzędniczy z małymi wyjątkami składa się z Niemców. Najwięcej rażący jest ten stosunek w Żyrardowie. Na ośmiu urzędników przypada zaledwie jeden Polak, a jeden tylko Niemiec mówił po polsku. Najjaskrawszym dowodem na te anormalnie stosunki było ogłoszenie przybite na drzwiach w środku fabryki blisko biura głównego właściciela p. Dietricha.

Polski tekst poprzedzający osnowę niemiecką opiewa w sposób następujący:

„Kto w czasie godzinach pracy się wydaly z fabryki bez zezwolenia będzie wydalony“.

Świadczyć to tylko może o niewielkich względach, jakiemi się kierują właściciele fabryk w obec krajowców nie uważając nawet za stosowne umieścić bezbłędne ogłoszenie napisane chociażby już nawet przez tego jednego Polaka będącego w ich gronie. Starają się oni przypisać te stosunki owemu przez nich urojonemu fatalnemu zbiegowi okoliczności, że z powodu braku szkół technicznych, bo takowych Warszawa zupełnie nie posiada, uzdolnionych kierowników w kraju odszukać trudno, a przecież tylko dobry przykład z góry dany zapewnić może dobre powodzenie, ztąd wynika twierdzenie zgadzające się nawet z najściślejszą logiką, że urzędników Niemców sprowadzać trzeba. Lecz zbić je można tem, iż Petersburgska akademia techniczna tak bogato upasażona przez rząd moskiewski dostarczyć może potrzebnego kontyngensu uzdolnionych i wykształconych Polaków. — Co do robotników, to stosunki są znośniejsze, bo są głównie krajowcy zatrudnieni, chociaż i pomiędzy nimi wszystkie intratniejsze miejsca zajęte są przez Niemców. Pochodzi to także ztąd, że w okolicy Żyrardowa są kolonje niemieckie, przeto i w klasie roboczej żywioł niemiecki jest silnie reprezentowany.

Ludność polska zdobyła sobie stanowisko w fabrykach dopiero w ostatnich latach, z powodu znacznego ich rozszerzenia a stosunkowo małej liczby sił roboczych. Opiera się jednak o coraz silniejszą podstawę przez zaprowadzenie szkółek roboczych, mających na celu przysposobić wprawnego już robotnika, co dla fabrykanta jest bardzo wielkiej wagi. — Z jednej i tej samej przędzy bowiem i zrównej ilości takowej wprawny robotnik utka dziennie o 12 łokci tkaniny więcej. — Jakkolwiek na pozór kwestja robotników a tem samem ściśle z nimi związanej organizacji fabryk wydaje się mało znaczącą, przecież odgrywa ona w życiu przemysłowem a nawet politycznem bardzo wybitną, ważną rolę. W Królestwie szczególnie się to odczuwać daje. Wspomniana bowiem konieczna sumienność wyrobów wymaga wprawnego robotnika, a ponieważ przemysłowcy znajdują się w tem szczęśliwem położeniu, że ilość produkcji u nich jest objęta daleko sięgającą granicą, przeto robotnik dobry jest poszukiwany a brak jego jest powszechny. W skutek tego wyrodziła się potrzeba założenia szkółek. — Rząd moskiewski jednak pojął doskonale znaczenie ich i przewidując ich błogi wpływ na oświatę i dobrobyt kraju a głównie obawiając się tego, iż wykształceni robotnicy jako zorganizowane ciała w wypadkach politycznych mogą się stać niebezpiecznymi, surowo zabrania zakładanie nowych szkółek mających i z tego powodu takie powodzenie, że ludność nie oddaje się opilstwu. Wódka bowiem jest bardzo drogą z powodu nadzwyczaj wysokiego podatku — który przynosi olbrzymią sumę 255 miljonów rubli rocznego dochodu. — Lecz nietylko zakładanie szkółek ale także zakładanie fabryk przez Polaków napotyka na ogromne przeszkody, stawiane ze strony rządu. Kapitały leżą gotowe od dawna, czekając przez długie lata na dekret rządowy, zezwalający na zużytkowanie. Dziwić się trzeba, że pod takim rządem, pragnącym gorąco nietylko zająć Konstantynopol ale równocześnie przenieść przemysł do moskiewskich prowincyj, potrafił przemysł w Królestwie osiągnąć takiego szczebla, że nawet i siła, wzywająca jeszcze do pomocy wyrafinowany podstęp, nie potrafiła oprzeć się jego potędze, niszczącej wszelkie brutalne pęta.

Dumni są też z tego nasi rodacy zakordonowi, którzy będąc lepiej obeznani z przykrymi stosunkami ślepego despotyzmu, zazdraszczają jedynie Galicji wolności konstytucyjnej. I dlatego obarczają Galicję wielką odpowiedzialnością w razie zaniedbania przemysłu wobec swobód konstytucyjnych. Co do przemysłu jednak, to zapomina Warszawa, a względnie Królestwo o tem, że u nas granice nie są zamknięte. Anglia i Wiedeń wygodnie założyć sobie mogą liczne bazary i składy, napchane lichymi towarami, zyskującymi mimo swej podejrzanej wartości równającej się strasznej lichocie i dochodzącej do oszustwa, niezasłużone wzięcie u pobłażliwej publiczności, gotowej i pół mili pójść za towarem o kilka prc. tańszym, ale za to o kilkadziesiąt procent gorszym. Wobec takich smutnych stosunków, gdzie nadto przy wszelkich budowlach przemysł krajowy doznaje niewytłómaczonego poniżenia, natomiast wiedeński pod skrzydłami swych gorliwych opiekunów krajowych szerokie zagony po całym kraju zapuścić może, przemysł krajowy choćby najsumienniejszy upadać musi, a przynajmniej rozwinąć się nie może, co ostatecznie jest także tylko upadkiem.

(Całka)

Korespondencje.

Wiedeń 8. listopada.

(Y) Zapewne już wiecie, iż p. Sochor został wybrany do ekonomicznej komisji Izby poselskiej, zaproponowany do niej przez Koło polskie. Pisałem wam już w ostatnim liście moim o szczególnej protekcji, jakiej ten galicyjski poseł w Kole polskiem doznaje. Przesyłam wam obecnie szczegół, który będzie ilustracją do tych moich uwag. Ostatni wybór tych posłów, których Koło polskie miało do komisyj Izby poselskiej zaproponować, nastąpił podczas posiedzenia Izby. Zaproszono posłów do ubocznej sali i tam dokonano wyboru, zapowiadając ogłoszenie rezultatu wyboru tego na najbliższem posiedzeniu Koła. Otóż kiedy na tem posiedzeniu pomiędzy wybranymi do komisji ekonomicznej odczytano także nazwisko p. Sochora — jeden z posłów zażądał, aby sprawę tę reasumowano, i po raz drugi wybór przedsięwzięto. Motywował zaś żądanie to okolicznością, że wybór odbywał się tak nagle, podczas posiedzenia pełnej Izby, że dokonano go w pospiechu, nie zastanowiwszy się nad doniosłością jego itp. Wtedy jedna z powag Koła silnie przeciw temu powstała. Zdaniem tejże powagi — okoliczność, iż p. Sochor został wybrany wbrew woli centralnego komitetu przedwyborczego, nie może jeszcze uzasadniać wykluczenia od komisyj wszelkich człowieka tak wysokich zdolności, który dla kraju może być bardzo użytecznym. Zresztą — dosłownie — nie wiecie panowie, czem jest taki jeneralny dyrektor kolei! Rada zawiadowcza jest niczem, dyrektor wszystkiem, i on o wszystkiem rozstrzyga. Mógłby się słusznie obrazić(!) za reasumowanie jego wyboru — i m ó g ł b y k r a j o w i s z k o d z i ć! Wreszcie mając słabą większość w Izbie, musimy z każdym się liczyć, nawet i z takim, który obiecuje tylko, że się wstrzyma od głosowania. Wyznaję, że to całe rozumowanie wywiera na mnie nadzwyczaj bolesne wrażenie, i właściwie przeciw p. Sochorowi przemawia. Bo cóż myśleć o pośle, o którym się przypuszcza, że mógłby szkodzić krajowi z powodu doznanej urazy? Większość Koła była przeciwnego zdania — i przeciw 6 tylko głosom postanowiła nie reasumować wyboru, owszem utrzymać go. Komentarza nie czynię żadnego.... Smutno!

Austrja i Węgry.

Wiedeń 9. listopada. Wiadomość o zamiarze zwinięcia apelacji krakowskiej nie sprawdza się. Według informacyj zasięgniętych w Wiedniu, w kołach rządowych nie było nawet mowy o tem. Dnia 6. i 7. bm. uchwalono statuta klubu rolników w Izbie poselskiej. Należy doń około 30 członków ze wszystkich frakcyj Izby. Z Polaków przy obradach nad tem brali udział pp. Smarzewski i Bartmański. D. 13. bm. nastąpi ostateczne ukonstytuowanie klubu, którego nazwa urzędowa jest „Club der Landwirthe.“ W klubie czeskim wybrano dwie stałe komisje: dla spraw politycznych i dla równouprawnienia narodowego.“ Obie komisje mają pracować nad ułożeniem memorjałów, które będą wręczone cesarzowi i rządowi. Mianowicie druga komisja ma dostarczyć cztery elaboraty: o uniwersytecie, o szkołach średnich, o szkołach ludowych i o języku czeskim w urzędach. Zaprojektowana w Przedlitawji taksa od uwolnień służenia w wojsku ma przynieść rocznie 1,142.530, na Węgrzech 857.470 guld., a zatem około 2 miljony. Wymiar jej w Przedlitawji różni się od węgierskiego. Na Węgrzech progresja opłaty taksowej wynosi od 3—100 guld. W Przedlitawji od 1—80 guld. i wynosi stopniowo 1, 2, 5, 10, 20, 40, 60 i 80 guld., a zatem rozpada się na 8 klas. W komisji budżetowej z Polaków objęli referaty: oświaty D u n a j e w s k i; wyznań W a j g i e l; funduszów szkolnych S m a r z e w s k i; stępla G n i e w o s z; loterji i tytoniu H a u s n e r; lasów S m a r z e w s k i; etatu pensyjnego B a r t m a ń s k i; administracji długu państwa F e d o r o w i c z. W gronie posłów wybranych do komisji ekonomicznej *Reichsrathscorrespondenz* opuściła nazwisko Sochora, i musiała to prostować. Poseł ten brał już udział w dyskusji nad zniesieniem okręgu cłowego Brodów, przeciwko któremu protestują właśnie trzy deputacje znajdujące się właśnie teraz w Wiedniu. Komisja dla zmiany procedury karnej uchwaliła na wniosek Spławińskiego odrzucić zmianę §. 448 pk. proponowaną przez Lienbachera (co do funkcyj prokuratorskich). W komisji dla stępla dziennikarskiego d. 8. bm. F a n d e r l i k wyłuszczył motywa wniosku swojego, wykazując że stępel ten został w r. 1858 zaprowadzony z czysto policyjnych względów. Popierali go Klun, Karlon i Czelakowski. Mieroszowski w zasadzie nieprzeciwny zniesieniu jest za pozostawieniem teraźniejszego stanu rzeczy, aby większy ciężar nie spadł na ludność wiejską. P i r q u e t i J e r z a b e k przemawiali przeciwko zupełnemu zniesieniu stępla i zaproponowali, aby F a n d e r l i k na przyszłem posiedzeniu wymienił tylko te uciążliwe formy opłaty, które należałoby usunąć. D e h n e był za zaprowadzeniem stępla na wzór francuski od objętości papieru. Przyjęto na razie oba te ostatnie wnioski. — Wiadomość o podziale uniwersytetu pragskiego na kurję czeską i niemiecką nie potwierdza się jeszcze. — Wiedeńskie stowarzyszenie dla interesów kupieckich uchwaliło rezolucję przeciwko wszystkim projektom podatkowym p. Cherteka, jako obciążającym jeszcze bardziej upadające kupiectwo, i spodziewa się, że parlament odrzuci je.

Komisja Izby deputowanych dla zarazy bydła odbyła wczoraj dość żywe obrady z powodu §. 7. przedłożenia rządowego (środki przeciw krajom ciągle zarazą dotkniętym). Deputowani galicyjscy reprezentowali stanowisko, że wtedy tylko odrodzenie i przeobrażenie ich stosunków gospodarczych wydaje im się możebnem, jeśli daną im będzie rękojmia, że granica od strony Rosji i Rumunii, zkąd po największej części zagraża wtargnięciem zaraza bydlęca, jak najściślej będą odgrodzone. Bartmański podjął na nowo wniosek postawiony w tym względzie przez Obraczaja, który tenże cofnął po wyjaśnieniach rządu, a mianowicie, aby wyraźnie naznaczyć w rzeczonym paragrafie Rosję i Rumunię jako kraje stale podlegające zarazie bydła. Rząd sprzeciwiał się wywodom deputowanych galicyjskich, kładąc na to nacisk, że jeśli raz już w duchu niniejszej ustawy usunięte zostaną zakłady kontumacyjne, surowość rządu będzie tem większa. Rząd węgierski oświadczył się z gotowością wydania podobnej ustawy do przedłożonej, wszelako nadmienił, że nie przychyliłby się do wymienienia krajów jako stale podlegających zarazie. Obecny szef sekcji Schwegel wyświecił stanowisko międzynarodowe prawodawstwa, jakiego trzymać się należy. Traktat z Rumunią zdaje się pokazywać, że niepodobna kraju tego na drodze prawodawczej zupełnie zamknąć, podczas gdy nic nie przeszkadza stosować do niego te same środki zapobiegawcze na drodze administracyjnej z pobudek sanitarnych. Głosowanie zostało odroczonem, aby deputowani galicyjscy mogli wprzódy zasięgnąć zdania w swojem kole i otrzymać stosowne polecenia.

Budapeszt 8. listopada. Awantura ministra skarbu Szaparego z posłem Pazmandym, który go obwinił o wyzyskiwanie urzędowego stanowiska, została po długich układach załatwioną oświadczeniem Pazmandego, iż minister tylko jeden raz sprzedawał obligi indemnizacyjne, tudzież poświadczeniem czterech posłów, że sprawa honorowa pomiędzy Pazmandym a Szaparym została załatwioną w sposób rycerski. Załatwienie to nie ma wielkiej doniosłości, i mówią o zachwianiu stanowiska Szaparego, a nawet o zamiarze wycofania wniosku rządowego, który chciał przydłużyć termin amortyzacyjny obligów indemnizacyjnych ze szkodą wierzycieli. Komisja sejmowa oświadczyła się za tem, a Izba handlowa oświadczyła z tego powodu swe zadowolenie, ponieważ inaczej ucierpiałby kredyt węgierski. — Umiarkowana opozycja i skrajna lewica sejmu oświadczyły się za odrzuceniem projektu o administracji Bośnji, a komisja wojskowa za przedłużeniem ustawy wojskowej na lat 10.

---

lat czterdziestu, o sympatycznej, otwartej fizjonomji i byłby mógł nawet uchodzić za młodego człowieka, gdyby nie to, iż był trochę łysym. Używał jak najlepszej opinji, uważany był za bardzo zacnego, zdolnego prawnika. Pracował gorliwie i wiele, ale nie zaniedbywał przytem stosunków towarzyskich, które zetknęły go z księciem di Melito; nietylko zwykła znajomość ale i pewna przyjaźń ich łączyła, chociaż Renato był młodszym o lat piętnaście.

— Dzień dobry, to jest raczej dobry wieczór, Melito;—rzecze adwokat wstając od biurka. Lecz co to jest, zmiłuj się, twoje ponure wejrzenie, coś ważnego, coś złego mi wróży?

— Garantini mój, te papiery wszystko ci powiedzą. Lecz najprzód, czy masz czas dla mnie?—

— Cały wieczór, i więcej, jeśli ci trzeba.

— Potrzebuję twej rady, przeciwko mnie.

— Przeciw tobie?

— I przeciw mojej rodzinie.

Garantini podskoczył na krześle i spojrzał okiem osłupiałem na Renata, jak gdyby chciał się przekonać, czy w jego słowach nie było żartu.

X.

Renato nie zwrócił uwagi na ten giest adwokata Garantiniego. Podrzucił w górę głowę i potarł ręką czoło, jakby chciał spędzić zamęt, spowodowany nawałem cisnących się myśli, jakby chciał otrząsnąć się ze wstydu, który utrudniał mu rozpoczęcie przykrego opowiadania.

— Garantini, rzecze w końcu, przyszedłem do ciebie nietylko dlatego iż jesteś biegłym adwokatem, ale dlatego też, że znam cię jako prawdziwego gentlemana. Znam cię od dwóch lat, a zdaje mi się, że znam cię od dziecka. Lubisz młodych i przebaczasz wiele ich błędom; światły w twych sądach, spokojny, jak człowiek silnej woli, ujmujący jak każdy co ma serce; nie wiesz co zazdrość lub uraza; gdy kochasz, okazujesz to, gdy gardzisz, milczysz. Nieprawdaż?

Adwokat Garantini uścisnął rękę Renata.

— Otóż do ciebie, człowieka prawego, pewnego, przychodzę po radę. Mam wątpliwość okropną w duszy; grzechem jest, iż dałem się jej zagnieździć i że ją żywię, gdyż o tych, co mi dali życie, powątpiewam.

Przy tem wyznaniu adwokat Garantini nie mógł powstrzymać okrzyku zdziwienia.

— O, tak, potępiaj mię; jest to złe, bardzo złe, to co ja robię. Lecz gdyby ciebie nauczono nietylko szanować rodzinę, ale i to wszystko co jest dobre, zacne i prawe, gdyby ci to wpojono jak religję serca, że tak powiem; cobyś zrobił, powiedz mi, na mojem miejscu, gdyby ci dano wybór między tamtą wiarą, a tą religją, która jest o tyle wyższą od tamtej?

— Szlachetny przyjacielu! rzecze Garantini, powiedz raczej, iż ona to rozumie i że nią się zasila, bo wszystko, co jest dobre, istnieje w niej i dla niej; niemożliwym jest też rozdział między całością i cząstką. Przyjacielu mój, zdarzają się czasem takie wypadki, które grożą niebezpieczeństwem najhartowniejszym duszom; lecz wtedy to właśnie trzeba nieugiętej woli i cierpliwości. Nie zapominajmy, iż harmonja jest koniecznością w porządku duchowym i materjalnym świata, i że dobrze badając, sprzeczności są tylko pozorne. Melito mój, ty mówisz jak człowiek co cierpi, a ja ci odpowiadam jak filozof; lecz spróbujmy pogodzić i te sprzeczności. Kto myśli tak jak ty, jest wyższym nad ogół, a w takim razie *noblesse oblige*. Trzeba zbadać wątpliwości, zważyć *pro* i *contra*, a jak na teraz: „nie brać cieni za stałe przedmioty.“

— I ja tak myślę, rzekł Renato ze smutkiem; to też przyszedłem do ciebie, by szukać ratunku w twej nauce i w zdrowym twym sądzie. Słuchaj zatem; ale przedewszystkiem jest zbytecznem nawet przypomnienie, że to co ci powiem, ma pozostać między nami.

Adwokat Garantini przyłożył rękę do piersi:

— Tajemnica klienta i przyjaciela! jeśli mnie znasz, nie możesz wątpić o mnie.

Renato rozerwał opaskę, która związywała jego tajemniczą plikę,

— Oto mój sekret; jest to historja jednego procesu, dokumenta prawie biednych ludzi, których nie stać by było na kopje. akta autentyczne, których zguba byłaby niepowetowaną stratą. A wszystko to zostało złożonem w moje ręce przez samych przeciwników mego domu.

Garantini rzucił okiem na okładki niektórych zeszytów:

— Altavilla contra Altavilla! może to sprawa jakiego spadku?

— Tak jest.

— Jeśli te papiery mają jeszcze jaką wartość, twój czyn jest wspaniałomyślny; zdaje mi się, iż nawet zbyt wspaniałomyślny. I ja mam moją wątpliwość.

— O, nie sposób jest wątpić o nich! zawołał Renato. Oni nie wiedzą nawet, iż ja jestem Altavilla.

Adwokat spojrzał na Renata ze zdziwieniem i niezadowoleniem.

— Rozumiem twoje spojrzenie — dodał szybko Renato — ganisz to, iż zataiłem moje nazwisko. Lecz powód tego, przysięgam ci na mój honor, jest nienaganny, a szkoda jest tylko moja. Jeśli ci Altaville mają słuszność, ty powinieneś zapomnieć, że ja książę di Melito, jestem twoim przyjacielem, że książę di Caivano jest moim ojcem; powinieneś podjąć się obrony praw tych biednych ludzi i wystąpić przeciwko nam.

Zdziwienie adwokata Garantiniego przeszło wszystkie możebne granice. Renato przerósł w jego oczach rozmiary zakreślone śmiertelnikom; stawał się olbrzymem.

— Słusznie, słusznie; zobaczmy zatem czyli mają prawa...

— Otóż — rzecze, przelustrowawszy papiery, które rozłożył po porządku na biurku — przykro mi powiedzieć ci to, ale jest tylko jedna prawda: Rogier Altavilla może odnowić i wygrać proces.

— A ty podejmujesz się popierać go?

— Jeśli ty mi każesz...

— Proszę cię — rzekł Renato — jest to mój dług, dług człowieka uczciwego i dopełnię go w zupełności.

— Niech tak będzie — odrzekł adwokat — przyjmę to zadanie z tą sumiennością, z jaką ty wkładasz na mnie ten obowiązek. Ale będą koszta nie małe; ma się rozumieć, iż nie mówię o honorarjum.

— O wydatkach ja myślę; byleś tylko nie mówił tego panu Rogierowi. Utwierdź ich raczej w przekonaniu, iż koszta będą nieznaczne. Garantini, ty byłeś przy obiedzie na Scoglio di Frisio, cztery miesiące temu?

— Tak jest, byłem; więc cóż?

— Czy przypominasz sobie, jak wracając przesunęliśmy się koło łódki, w której była jakaś młoda osoba?

— Przypominam sobie — zwróciła naszą uwagę swą niepospolitą pięknością.

— Otóż ona jest córką pana Rogiera, którą ja, Henryk di Sarno, kocham.

— Henryk di Sarno! cóż to znaczy?

— Powiedziałem ci, iż pan Rogier nie zna mnie pod mojem właściwem nazwiskiem; w jego domu jestem tylko Henrykiem di Sarno.

— Ale teraz, jak z tego wybrniesz?

— Odkryję moje incognito, ale później.

— Mój drogi, trzeba by to zrobić natychmiast.

— Nie żądaj tego odemnie! Co jest w mej mocy, to czynię. Widzisz Garantini, narażam się bez wahania na prawdopodobną ruinę mej rodziny, lecz żebym miał dziś lub jutro w obliczu tych uczciwych ludzi co mnie cenią i kochają powiedzieć: „skłamałem!“ tego nie mam siły uczynić! Zamknąć sobie na zawsze wstęp do tego domu?! Gdy proces będzie na dobrej drodze, gdy nie będą mogli wątpić o mej uczciwości, powiem im natenczas: Jestem Renato Altavilla, książę di Melito, Żelazne Serce dla samego siebie i dla swoich, bo czułem się zobowiązanym dewizą moich przodków: „Digne.“

— Oddalasz tylko trudność, nie usuwasz. A teraz: jeźli chcesz przysłać mi pana Rogiera, ja jestem w mojem biurze codziennie z rana od dziewiątej do jedenastej.

— A nie zapomnij o mej tajemnicy, z nim... I dzięki tymczasem, za wszystko co zrobisz.

Renato wyszedł od Garantinego z umysłem jeszcze bardziej wzburzonym. Świeże wieczorne powietrze orzeźwiło go, ukoiło trochę jego myśli.

Nie upłynęło dziesięć minut, gdyż zakochani mają skrzydła — i Renato wchodził do zaułku Donny Romity. Czuł potrzebę rzucić okiem na pewne okna. Okno pracowni pana Rogiera było oświetlone i w tejże właśnie chwili zdało mu się, iż widzi jakiś cień wysmukły.

— To Margarita! pomyślał z gwałtownem biciem serca. Spojrzał na zegarek. Było już po dziesiątej; trochę późno, ale Renato miał wymówkę i zamiast na czwartem piętrze, zatrzymał się na piątem i zapukał.

Margarita krzyknęła ze zdziwienia i radości widząc wchodzącego Renata, którego nie spodziewano się o tej godzinie. Renato ucieszył się z tego co zrobił i zapomniał co wycierpiał.

— Signorina — rzecze zakłopotany tą pełnią uczucia, którą czuć można, lecz nie opisać — proszę powiedzieć ojcu, że adwokat Garantini...

— Ale, proszę pana —rzecze Margarita zmięszana bardziej niż on. — Ojcze, jest pan Henryk.

Stary Altavilla wyszedł z pracowni z uśmiechem na ustach i radością w spojrzeniu. Powątpiewania, obawy jego rozwiały się jak za dotknięciem różczki czarodziejskiej przy tem oznajmieniu córki.

— A, to pan Henryk! proszę wejść i usiąść.

— Nie chciałbym zawadzać państwu... o tej godzinie! Mam tak mało do powiedzenia...

— Ale nie, nie; pięć minut przynajmniej, za pokutę, iż pan przyszedłeś.

— W nagrodę, powiedz pan. Lecz przychodzę zaraz do rzeczy: Sprawa jest dobra; adwokat Garantini, jeden z najlepszych, podejmuje się przeprowadzenia jej.

— A! — wykrzyknęła Margarita, rumieniąc się z radości i patrząc z wyrazem wdzięczności na Renata. — Więc wszystkie te papiery są przecież coś warte?

— Powetowania, signorina, powetowania praw waszych; tak przynajmniej twierdzi adwokat Garantini.

— Mówisz więc pan, że adwokat Garantini?... — zapytał pan Rogier.

— Czeka na pana, w swem biurze, ulica Toledo, pałac Barbaja, trzecie piętro; między dziewiątą a jedenastą z rana. Wziął papiery w depozyt i wszystko z panem uradzi.

— Margarito moja—rzecze pan Rogier tonem posmutniałym — obawiam się, iż na koszta stracimy tę odrobinę ziemi, którą mamy w Casorji.

— O, niech się pan nie lęka; koszta będą bardzo małe. Zresztą adwokat Garantini jest człowiekiem zacnym, zna pańskie położenie i poda rachunki dopiero po skończonej kampanji.

— I o tem pan pomyślałeś? — zawołał pan Rogier z uniesieniem — panie Henryku, jakże się panu wywdzięczymy za to?

— Na miłość Boga, nie dziękuj mi pan. Wkrótce będę potrzebował ja sam całej pańskiej wyrozumiałości.

Był to niepowstrzymany popęd serca, który podyktował mu te słowa; Margarita zrozumiała w jednej części ich znaczenie, w tej jednej tylko, którą mogła rozumieć pod tem zagadkowem powiedzeniem Renata. Spuściła oczy, by ukryć pomięszanie. I pan Rogier zrozumiał tę część zagadki.

— Biedacy — mówił w duchu, podczas gdy Margarita odprowadzała do drzwi Renata.

Ci biedacy byli szczęśliwi w tej chwili. Renato wziął podaną sobie rękę Margarity i przycisnął ją do ust, czemu ona nie opierała się wcale.

— Cour d'oro! — szepnął on, patrząc na nią wzrokiem rozognionym miłością i potwierdzającym ten hołd.

— Digne! — dodała ona z łagodną powagą; co opamiętało go natychmiast, lecz napoiło jego serce rozkoszą. (C. d. n.)

KRONIKA.

Lwów 10. listopada.

† **Dr. Herman Rud. Günsberg**, profesor szkoły politechnicznej we Lwowie, zmarł onegdaj po długich cierpieniach. Znane i cenione są jego monografje z dziedziny technologji chemicznej, tudzież zabiegi około podniesienia gorzelnictwa w kraju. W roku 1869 był ś. p. Günsberg redaktorem *Rolnika*. Niemiec z urodzenia, nauczył się kochać kraj, w którym zajął stanowisko, nauczył się języka narodu, którego młodzież kształcił, i szczerze a sumiennie spełnił zadanie swego żywota. Cześć pamięci zgasłego pracownika.

Przeniesienia. Minister spraw wewnętrznych przeniósł starostów: Eugenjusza Lachowskiego z Tarnopola do Zaleszczyk, Ludwika księcia Łodzia Ponińskiego z Gródka do Tarnowa, Ferdynanda Bisachiniego z Radek do Mościsk, Jakóba Kulczyckiego z Kałusza do Drohobycza, Alfreda Madurowicza z Przemyślan do Tarnopola, a Władysława hr. Russockiego z Jaworowa do Brodów; dalej przeznaczył nowo mianowanych starostów Emila Fleckera do Radek, Józefa Soziewickiego do Przemyślan, Pawła Świtalskiego do Kałusza, a Leona Kurykowskiego do Kolbuszowy; w końcu przeniósł starostę odznaczonego tytułem radcy namiestnictwa, Sylwerego Thullie, z komisji krajowej podatku gruntowego do namiestnictwa, a staroście, referentowi podkomisji krajowej podatku gruntowego w Krakowie, Andrzejowi Biesiadzkiemu, poruczył kierownictwo starostwa w Nisku.

Z parteru. Parter naszego teatru został przy ostatniej restauracji tak urządzony, że środkiem jest dość szerokie przejście, krzesła zaś dochodzą do samych lóż, nie pozostawiając wolnego przejścia pod lożami. Miejsca stojące na parterze są zniesione. Mimo to obecnie podczas pobytu p. Modrzejewskiej sprzedaje kasa bilety na miejsca stojące, skutkiem czego cały środek pomiędzy krzesłami zapełnia się publicznością aż do samej orkiestry tak, że osoby siedzące w krzesłach całej jednej połowy sceny nie widzą. Odwołujemy się w tej sprawie do dyrekcji, w nadziei, że usunie ona ten stan rzeczy — który dla bardzo licznej części publiczności jest nie do zniesienia, odejmując jej widok tego, co się na całej połowie sceny dzieje.

Teatr. Dziś w poniedziałek drugi występ pani **Heleny Modrzejewskiej**. „Barbara Radziwiłłówna“ tragedja w 5ciu aktach Alojzego Felińskiego.

Kraków 8. listopada. Od p. Zyblikiewicza otrzymał *Czas* następujące pismo: Niektóre pisma polskie podały do wiadomości, że w czasie jubileuszu Kraszewskiego złożono na moje ręce 20 000 rubli na wydawnictwo dzieł popularnych. Prawda, że utworzeniem takiego wydawnictwa zajmowało się kilku obywateli bardzo gorąco, mam nawet nadzieję, że wydawnictwo przyjdzie do skutku, lecz dotąd nikt na moje ręce nie złożył na ten cel żadnej, nawet najdrobniejszej kwoty.

Wczoraj zmarła tu Franciszka z Ostaszewskich Żeromska, właścicielka domu pod l. 240 przy placu Szczepańskim, wdowa po oficerze gwardji grenadjerów wojska polskiego, licząc lat 88. Zmarła poczyniła zapisy na tutejsze klasztory i instytucje dobroczynne *dochodzące* do 10.000 złr.

Dzisiaj zakończył życie Tomasz Strzyżowski, właściciel dóbr Kolosy w Królestwie Polskiem, w wieku lat 93, były oficer wojsk Księstwa Warszawskiego ozdobiony krzyżem „Virtuti militari.“

Warszawa 7. listopada. Wystawa rolniczo-przemysłowa w Warszawie dojdzie w roku przyszłym do skutku. Wiadomość tę podajemy z prawdziwą przyjemnością, ile że słabą mieliśmy nadzieję, aby sprawa przyszłorocznej wystawy zdołała powtórnie wypłynąć szczęśliwie. Tym razem zdaje się, że rzecz została już ostatecznie rozstrzygnięta. Wystawa dojdzie do skutku, nad programem jej i urządzeniem pracuje już komitet, w skład którego weszli: Ludwik Górski, były profesor uniwersytetu i dyrektor ogrodu botanicznego Jerzy Aleksandrowicz, Bernard Haadtke, profesor Napoleon Milicer, Stanisław hr. Aleksandrowicz i Stanisław Wołowski. Komitetowi przewodniczy baron Medem, gubernator warszawski.

T. T. Jeż w ostatniej korespondencji z zagranicy do *Nowin* donosi, że pewien obywatel zapisał na pomoc dla uczącej się młodzieży 300 000 franków. Nazwiska ofiarodawcy i szczegółów zapisu autor korespondencji nie podaje.

Przykład Warszawy dobrze oddziaływa na prowincję. Na wzór wprowadzonej przy szkółkach gminy żydowskiej w Warszawie staraniem dr. Natansona nauki rzemiosł, jak donosi *Gazeta handlowa*, dozór bożniczny lubelski czyni usilne starania o wprowadzenie tychże nauk przy szkółkach pod jego zadzorem zostających.

O osuszeniu błot pińskich czytamy następujące szczegóły w *Petersburskich Wiedomostiach:* Postanowiono ogółem osuszyć 1200 wiorst. Badania hydrometryczne i meteorologiczne prowadzą się ciągle. Kanalizacja będzie przeprowadzona na przestrzeni sześciuset dziesiatyn. Oprócz tego postanowiono zniwelować przestrzeń 12 tysięcy dziesiatyn, oczyścić miejsca osuszone od zarośli, wypalić części pokryte zgniłą trawą i zrównać nasypy spowodowane przy kopaniu kanałów.

Praga 8. listopada. Tutejszy *Svetozor* umieszcza ładnie napisaną powieść z życia naszego Grottgera p. t. „Ze života slovanskeho umelce.“

Archibald Forbes otrzymał od księcia Rumunji krzyż komandorski „Gwiazdy Dacji“ i krzyż „przejścia przez Dunaj.“ Ostatniej odznaki nie otrzymała dotąd żadna niewojskowa osobistość.

Sławne przytulisko na górze św. Gotarda, według ogłoszonego właśnie sprawozdania, w czasie od 1. października 1878 do 30. września b. r. udzieliło pomocy 11.101 podróżnym różnych narodowości, rozdawszy pomiędzy nich 45.966 porcyj żywności i rozmaitą odzież. Pomiędzy podróżnymi znajdowało się 132 chorych i na pół zmarzniętych, których przez dłuższy czas pielęgnowano w tym dobroczynnym zakładzie.

Figaro wiedeński podaje w ostatnim swym numerze wizerunek p. Chorteka, jako podróżnego, który pędzi na kolej. Tekst pod ilustracją jest następujący: „Dokąd to spieszysz, panie Chortek?“ — „Emigruję. Wziąłem dziś moją pensję i po odtrąceniu podatku osobisto-dochodowego, podatku uzupełniającego, podatku majątkowego, dodatku wojennego, taksy wojskowej itp., zostało mi 27 kr. W takich warunkach niechaj kto chce inny będzie ministrem skarbu!“

Z Moskwy. Spółka Greger, Horwitz i Cohan, która zajmowała się dostawami dla wojsk moskiewskich podczas wojny r. 1877, dotychczas nie ukończyła rachunków z rządem moskiewskim, lecz odsyła do niego swych wierzycieli po uiszczenie należności za dostawy. Otóż *Goniec Urzędowy* ogłasza obecnie komunikat rządowy w języku moskiewskim i francuskim, zawiadamiający owych wierzycieli spółki w kraju i za granicą, że ponieważ rząd nie wchodził z nimi w żadne zobowiązania, przeto i płacić im nie może. Co do samej spółki Gregera, Horwitza i Cohana, rząd wypłacił jej dotąd 60 miljonów rubli, i w tej chwili jeszcze nie wiadomo, czy spółce należy się coś od rządu, czy też przeciwnie spółka coś winna rządowi. Wykaże to dopiero komisja specjalna, która na drodze sobie wytkniętej zajmie się likwidacją rachunków, a w tej chwili gromadzi i ocenia dane szczegółowe operacje. Spółka złożyła przeszło 100,000 kwitów, których sprawdzenie oczywiście wymaga znacznego czasu, a póki to nastąpi, rachunki ze spółką nie mogą być ostatecznie uregulowane. W każdym razie zaś starania osób postronnych, które nie zawierały bezpośrednio umów z rządem, a mają tylko jakie bądź stosunki ze spółką, będą przez władze rządowe pozostawiane bez skutku.

Palenie zwłok. Na cmentarzu w Gocie spalone zostały w tych dniach zwłoki podporucznika ułanów Bülsingslöwena, który wyraźnie żądał w testamencie, aby mu taki pogrzeb sprawiono. Jest to 12 zmarły spalony w Gocie.

Otello Szekspira, przedstawiony był niedawno na pewnej moskiewskiej scenie prowincjonalnej w ten sposób, że artysta występujący w roli tytułowej ubrany był w mundur moskiewskiego urzędnika z ministerstwa spraw wewnętrznych. Obecny w teatrze policmajster tak się tem oburzył, że po skończonym akcie udał się za kulisy i zainterpelował dotyczącego aktora: „Panie! Jak się mogłeś poważyć jako komedjant w roli Otella przywdziać mundur naszego urzędnika ministerstwa spraw wewnętrznych?!!“ Artysta zapomniał języka w gębie, lecz wnet ochłonął z przerażenia i odpowiedział: „Czy wasze Błagorodje wie, że Otello był gubernatorem?“ „Tak,“ krzyknął policmajster, „ale cóż z tego?“ „Otóż,“ mówił dalej aktor, „gubernatorowie podlegają ministerstwu spraw wewnętrznych...“ Przekonany policmajster odszedł z przekleństwem na ustach do teatru, a sztukę odegrano do końca bez przeszkód.

Ogłoszenia urzędowe. Licytacje. Realność pod l. 145 w Kołomyi. Cena wywołania 304 złr. (1. grudnia, 29. grudnia, 26. stycznia). — Realność l. 41 i 68 w Węgrzcach, powiat Kraków. Cena wyw. 2400 złr. (10. grudnia, 12. stycznia, 9. lutego). — Realność pod l. 365 w Brodach. Cena wyw. 1941 złr. (21. listopada, 19. grudnia, 15 stycz.) — Realność pod l. 13 w Rozinie powiat Mosty. Cena wyw. 794 złr. (10. grud., 14. stycz.) — Realność pod l. 47 w Kołomyi. C. w. 216 złr. (16. stycz.)— Real. l. 91 w Płony, powiat Bukowsko. C. w. 400 złr. (27 listop., 8. stycz., 5 lutego) —Dobra Zurów, powiat Tarnów. Cena wywołania 26 240 złr. — Real l. 82 w Szelpakach, powiat Zbaraż. Cena w. 295 złr. (21. list., 22. grudnia, 27. stycz.) — Real. l. 69 w Złoczowie. C. w. 1700 złr. (2. grudnia, 20. stycz., 3 lutego) — Real. l. 41 w Węgrzcach, powiat Kraków. C. w. 3365 złr.

Konkursa. Dwie posady asystentów w szkole politechnicznej we Lwowie: a) przy katedrze nauk inżynierskich; termin 30. listopada; b) przy katedrze budowy machin; termin 15. grud. Wynagrodzenie 600 złr. — Posada poczmistrza w Bieczu, powiat Gorlice. Pobory: 500 złr. płacy i 120 złr. ryczałt kancel.

Rolnictwo przemysł i handel.

Sprawozdanie o stanie zbiorów i zasiewów zimowych, we wschodniej części Galicji za czas od 1. do 31. października 1879 r.

(Dokończenie.)

Hreczka również się dość udała — zbiór przeciętnie 15 hektol. z hektara przyjąć można.

Groch i bób gdyby nie ciągle panujące w czasie zbiorów deszcze byłyby dość dobre.

Zbiór kukurudzy przedstawia plon średni od 8—12 korcy z morga.

Ziemniaki w tym roku zupełnie chybiły— nieurodzaj ich jest powszechny. Już w czasie lata gnić zaczęły; wykopane też trudno przechować się dadzą. Przeciętny plon z morga nie wynosi więcej nad 20 — 30 korcy — wyjątkowe tylko są okolice, gdzie lepszy plon uzyskano. Tak zwane cebulki jeszcze najlepiej się udały.

Kapusta w tym roku również zupełnie się nie udała, a zbiór jej ledwie za $1/4$ część zeszłorocznego zbioru uważać można.

Chmiel w ogóle pomimo słotnego lata wydał plon dość dobry, to jest od 3 — 6 cetn. z morga—jakość również okazała się dobra.

Zbiór siana co do ilości byłby bardzo dobry, z powodu jednak ciągłych deszczów, siano pod względem jakości wiele do życzenia pozostawia.

Toż samo powiedzieć można o roślinach pastewnych jako też o słomie na paszę używanej.

Tytoń uprawia się głównie na Podolu, i przez włościan; w tym roku wzięto pod uprawę tytoniu około 3000 hektarów a przypuszczalny zbiór można liczyć około 3 milionów kilogramów.

Przytoczony wyżej rezultat zbiorów odnosi się do posiadłości większej. Co się tyczy posiadłości mniejszej zbiory są o wiele gorsze.

Nietylko wszakże w Galicji rok ten był nieurodzajny, i w sąsiednich nam prowincjach polskich, jak na Podolu, Wołyniu, Ukrainie tudzież na Bukowinie a nawet w Królestwie Polskiem i w całej Rosji rok bieżący daleko jest gorszy od zeszłego — ztąd też i wywóz zboża z tych prowincyj daleko będzie mniejszy niż lat poprzednich— a gdy toż samo można powiedzieć i o całej Europie, dla tego też wnosić można—że pomimo, iż Stany Zjednoczone Ameryki niedobory zboża w Anglii, Francji i Niemczech same jedne zaspokoić mogą—ceny zboża jeszcze podnieść się muszą.

Reforma ustawy przemysłowej. Pod przewodnictwem Żaka Wincentego, który powołał na sekretarzy pp. Getritza i Piątkowskiego Franciszka, odbyło się wczoraj we Lwowie walne zgromadzenie rękodzielników wszystkich zawodów. P. Niemczynowski, jako sprawozdawca komisji, utworzonej w kancelarji rękodzielniczej, wyłuszczywszy konieczną potrzebę zmiany ustawy przemysłowej, przedłożył do uchwały główne punkta tej zmiany:

1. Nikomu nie wolno prowadzić przemysłu przed uzyskaniem karty przemysłowej. Zgłosić się po nią należy do kompetentnej władzy, której jednak każdy, chcący prowadzić przemysł rękodzielniczy — z wyjątkiem wdów po rękodzielnikach, mających już karty przemysłowe, lub tychże sierot, jeżeli przedstawiają ukwalifikowanego zastępcę — musi przedłożyć dowód, że się poprzednio rękodzielnictwa wyuczył i miał przynajmniej 3-letnią praktykę w tymże zawodzie. Władza atoli nie może wydać karty przemysłowej bez poprzedniego zasięgnięcia opinji odnośnej korporacji rękodzielniczej. Od uchwały odmownej przysługuje rekurs do drugiej instancji, która orzeka na podstawie opinji Izby handlowo-przemysłowej

2. Wykonywanie przemysłu bez pozwolenia należy zawsze szybko i stanowczo przeszkodzić i każde przekroczenie bezwzględnie ukarać. Korporacje rękodzielnicze winne w tym względzie mieć pewien wpływ zapewniony.

3. Stowarzyszenia (korporacje) przemysłowe, jako ważne organizmy w sprawach przemysłowych, powinne być utrzymywane — gdzie ich nie ma, należy je zaprowadzić, a istniejące według potrzeby zreorganizować. — Kto w okręgu takiego stowarzyszenia prowadzi samodzielnie rzemiosło, dla którego stowarzyszenie istnieje, staje się jego członkiem, i przed otrzymaniem karty przemysłowej winien opłacić taksę wstępną do stowarzyszenia w kwocie, według miejscowego zwyczaju dotychczas pobieranej.

Podstawy prawne istnienia takich stowarzyszeń, jak je ustawa z dnia 20. grudnia 1859 określa, nie wymagają żadnej zmiany.

4. Przyjmować ucznia do terminu wolno tylko po skończonym 12-tym roku życia i za wykazaniem świadectwa z ukończonej szkoły ludowej.

5. Umowy co do nauki terminatorów mają być spisane i przechowane u przełożeństwa stowarzyszenia, inaczej są nieważne. Czas trwania nauki zawisł od zwyczaju miejscowego, jednakże nie dłużej jak lat pięć.

6. Pryncypałowie mają pozostawić młodzieży rękodzielniczej potrzebny czas na naukę w szkole przemysłowej, a w braku tejże, w powtarzającej, a zarazem terminatorowie powinni być jak najsurowiej do uczęszczania na tę naukę obowiązani. W miejscowościach, gdzie istnieją korporacje rękodzielnicze, powinna władza szkolna zarządzić przy jednej ze szkół publicznych lekcje wieczorne i niedzielne dla młodzieży rękodzielniczej.

7. Wyzwolony i wpisany w poczet czeladników może być tylko ten, który ukończył przynajmniej 17 rok życia, wykształcił się w rzemiośle i wykazał się świadectwem najmniej z dwóch lat pilnego uczęszczania podczas terminowania do szkoły przemysłowej — gdzie takowe istnieją — lub powtarzającej, i dobrego postępu z nauk — jeżeli już przed wstąpieniem do terminu nie ukończył z dobrym postępem przynajmniej 4 tej klasy szkół średnich.

8. Przełożonym korporacji przyznaje się prawo, na przedstawienie pryncypała wydawania świadectw terminatorom z odbytej nauki i uzdolnienia w rzemiośle.

9. Zawiązywanie i utrzymywanie kas pomocniczych dla czeladników w celu udzielania zapomóg na wypadek słabości lub śmierci jest bardzo pożądane, osobliwie dla takich czeladników, którzy do żadnego stowarzyszenia wzajemnej pomocy nie należą.

Prawa i obowiązki czeladników, ich udział w zarządzie i użytkowaniu kas zapomogowych, określony być ma osobnym regulaminem, ułożonym w porozumieniu z czeladnikami i zatwierdzony przez władzę.

Po krótkiej dyskusji, w której brali udział pp. Dworski Walerjan, Swisterski, Momocki i dr. Zgórski, uchwalono te punkta jednogłośnie, z dodatkową rezolucją tegoż ostatniego, żądającą zmiany ordynacji wyborczej Izb handlowych w interesie przemysłu.

Towarzystwo rybackie w Krakowie. Towarzystwo gospodarskie we Lwowie przystąpiło do rybackiego w charakterze członka dożywotniego, nadto członkowie komitetu tegoż Towarzystwa, pp. Bolesław Augustynowicz, drugi wiceprezes, Józef Greliński i Piotr Gross, przystąpili jako członkowie zwyczajni. Prócz tego komitet postanowił oddać Towarzystwu rybackiemu do zużytkowania kwotę 70 złr., jako resztę z uzyskanego od Wydziału krajowego na cele rybactwa zasiłku w kwocie 100 złr., z tem jednak zastrzeżeniem, żeby te pieniądze były użyte w obrębie Towarzystwa gospodarskiego.

Towarzystwo tatrzańskie przyjęło rybackie na swego członka i nawzajem do niego przystąpiło, życząc mu rozwoju i rozkwitu.

Hr. Adam Marassé z Marcinkowic, promotor oddziału Towarzystwa rybackiego w Nowym Sączu, nadesłał o rybach Dunajca następujące wiadomostki od rybaków zebrane: „Okoń rzadki, miętus rzadki, dawniej częstszy, węgorz, brzana mniejsza trze się na małej wodzie i wychodzi do małych rzeczek. Brzana większa, od 10 lat w Dunajcu znana, trze się jak poprzednia. Kiełb trze się w czerwcu w małej wodzie. Jelec na tarło wychodzi do małych rzeczek w płytkiej wodzie. Boleń tylko letnią porą bywa. Ukleja biała, nazywana także „bielizną,“ trze się w czerwcu w małej wodzie. Cyrta biała i cyrta czarna: przed tarłem jest biała, a po tarle czarnieje, następnie znów bieleje; trze się w czerwcu w małej wodzie. Świnka trze się w kwietniu w mniejszych rzekach. Lipień. Pstrąg trze się w październiku w małej wodzie. Łosoś znajduje się od marca do zimy, trze się w październiku w głębokich wodach. Szczupak rzadki. Śliz trze się w czerwcu w małej wodzie. Głowacz. Strzebla trze się w czerwcu w małej wodzie. Koza.“

Wydział zakupiwszy już wylęgarnie i książki rybackie, przesłał obecnie na ręce prezesa niemieckiego Towarzystwa rybackiego w Berlinie p. v. Behra 200 złr. na zakupno ikry ryb łososiowych, którą mają być obdzielone oddziały Towarzystwa, i prosił prezesa, aby wyjednał w zakładach rybnych możebne obniżenie ceny ikry.

Z powiatu Kopeczyńskiego na Podolu podano do rządu petycję o wybudowanie kolei Tarnopolsko-Husiatyńskiej.

Wiedeń 6. listopada. Na dzisiejszy targ dowieziono cieląt 1650, zabitych wieprzów 654, zabitych owiec 624, jagniąt 000, żywych owiec 4027, żywej nierogacizny 2127 sztuk.

Cielęta płacono złr. 40·— do złr. 56·—, zabite wieprze złr. 36·— do 48·—, zabite owce złr. 25·— do 46·—, żywe owce węgierskie złr. 35·— do 40·—, w wełnie złr. 32·— do 36 — za 100 kilo mięsa, jagnięta na tary złr. —·— do —·—, żywa nierogacizna galicyjska złr. 28·— do 34·—, węgierska złr. 38·— do 40·— za 100 żywej wagi.

Na wczorajszym targu płacono woły kontumacyjne atsenne złr. —·— do 55·—, paszowe 51·— do 53·—.

W. Amirowicz, Café Stierböck Leopoldstadt.

Przegląd polityczny.

Lwów 10. listopada.

W sobotę przybył do Wiednia carewicz następca tronu z żoną i miał zabawić tamże trzy dni. Z dzienników wynika, że na powitanie ich spodziewano się przyjazdu cesarza austrjackiego z Gödöllö, coby tej wizycie nadawało pewną wagę polityczną, ale mniemamy, że cesarz austrjacki nie przerwie swojego pobytu na Węgrzech dla oddania honorów turystom moskiewskim.

Czasowi donoszą z Warszawy, głównym przedmiotem rozmów tamże tak w kołach dygnitarzy rosyjskich, jak w szerokich kołach polskich, jest obecnie przymierze austrjacko-niemieckie. Rosjanie mówią o niem z nienawiścią a zarazem z właściwą im zarozumiałością i sztucznem wyobrażeniem o własnej potędze. Wojskowi z niesłychanem lekceważeniem, niepomni Plewny, wyrażają się o Austrji i twierdzą, że w razie wojny tego mocarstwa z Rosją, pobitem ono zostanie na pewne. Jednocześnie uwaga rządu zwróconą jest wyłącznie na dwa przedmioty: na sposoby wydobycia nowych dochodów dla poratowania skarbu, oraz na organizację armji i fortec, jak gdyby mniemano, iż przedewszystkiem należy być gotowym na wypadek wojny. O wszelkie inne żywotne sprawy nikt w rządzie się nie troszczy i nie zajmuje się niemi. W królestwie Polskiem zaś ucisk i prześladowanie wszystkiego, co polskie z większym jeszcze naciskiem wykonywane. W tym duchu i kierunku odznacza się mianowicie nowy kurator okręgu naukowego warszawskiego Apuchtin, który w prywatnych nawet rozmowach nie dozwala Polakom nie umiejącym po rosyjsku. używać rodzinnej mowy. Cesarz nie zatwierdził małej odnogi kolei żelaznej w okolicy Łodzi, która w celach handlowych podjętą być miała prywatnemi środkami, motywując odmowę, iż w tej części kraju wszelkie budowy kolei żelaznej są nie na czasie. W Warszawie i w Królestwie Polacy pozostają jeszcze pod miłem wrażeniem uroczystości krakowskich. W Rosji a zwłaszcza w sferach najwyższych rządowych przeważa coraz więcej i silniej wpływ panslawistów oraz przewaga ich naczelnika i dowódcy, ministra wojny Milutyna, który więcej niż kiedykolwiek stał się wszechwładnym. Nihilizm przycichł niezaprzeczenie, lecz istnieje i wcale nie dał za wygranę, a tajnie drukowane jego organa, zapowiadają ponowne rozpoczęcie działania po Nowym roku. Cesarz bawi w Liwadji, jak twierdzą, głównie z obawy zamachów, i tam strzeżony jest nadzwyczaj pilnie i otoczony licznemi środkami ostrożności, a z tych samych powodów udać się ma na zimę do Cannes.“

Zajścia turecko-angielskie pozostają niejako w zawieszeniu, a to pod wpływem ważących się w Stambule intryg dyplomacji moskiewskiej i angielskiej. Odjazd floty angielskiej został wstrzymany. Layard zażądał dla Anglji prawa kontroli nad finansami i administracją Małej Azji, tudzież zaprowadzenia żandarmerji pod komendą angielską. — Porta, jak twierdzi telegram *N. fr. Pressy* z Londynu, dała odpowiedź zwlekającą. Być może, iż Anglicy wysadzą wojska w Małej Azji, albowiem Salisbury oświadczył Musurusowi paszy, iż nie dowierza już słowom Porty.

Spór ten ożywi się niezawodnie, gdyż powrócił właśnie do Stambułu z Liwadji Łabanów. Powrócił także hr. Zichy poseł austrjacki. Łabanow będzie obstawał zapewne, aby stronnicy Moskwy Said i Mahmud Nedim pozostali w urzędowaniu. Tymczasem przygotowuje sobie Moskwa nowy kontyngens ajentów podburzających na Wschodzie. Do klasztoru na górze Athos przybyło kilkanastu jej oficerów niby na mnichów.

Agence Russe zaprzecza doniesieniu dzienników moskiewskich o koncentracji wojsk carskich nad granicą od Niemiec i wierzymy w to na razie.

Golos daje Rusińcom galicyjskim następującą lekcję: „Wyrażanie uwielbienia Szmerlingowi ze strony Rusinów nie ma sensu. Szmerling zaprzecza historycznych i narodowych praw Czechom. Za protest przeciwko Polakom nie można uważać manifestacji ruskiej, bo w niemieckim centralizmie żadna uciśniona narodowość nie przyjdzie do swych praw. Grunt federatywny i autonomiczny daleko więcej nadaje się do tego. Z protestu Rusinów sami Niemcy się śmieją.“ O podaniu adresu jakiegoś ze strony Rusinów Szmerlingowi nic nam dotąd nie było wiadome.

W Bułgarji wybuchło przesilenie ministerjalne. Przy wyborze prezydjum Izby tamtejszej zwyciężyli przywódcy stronnictwa wielkobułgarskiego Karadow, Stojanow i Tiszew. Z tego powodu umiarkowany gabinet Bałabanowa podał się do dymisji, ale książę Aleksander podobno nie powoła gabinetu odmiennego. — Przy zagajeniu skupczyny serbskiej w Niszu nie był Ristics obecny z powodu słabości. — Patrjarcha grecki w Stambule uznał niepodległość kościoła serbskiego.

Papież zrobił krok wielkiej grzeczności i na powitanie następcy tronu niemieckiego, bawiącego z żoną w Pegli, wysłał kardynała Hohenlohe.

Telegramy „Dz. Polskiego.“

Praga 10. listopada. *Politik* donosi, że klub czeski w Radzie państwa postanowił, pozwolić swoim członkom, aby przystępowali do klubu rolników; nie wolno im tylko będzie wiązać się z góry ewentualnemi uchwałami tegoż.

Budapeszt 10. listopada. Na wczorajszej konferencji stronnictwa rządowego uchwalono, projekt rządowy o administracji Bośnji wziąć za podstawę rozprawy specjalnej. Głosowanie nad specjalnemi punktami zastrzeżono decyzjom konferencji późniejszej.

Wiedeń 9. listopada. *Montagsrevue* podnosi konieczność, aby wszyscy prawdziwie konserwatywni członkowie lewicy Izby deputowanych głosowali za projektem ustawy wojskowej, do której uchwalenia także zdaniem rządu potrzebna jest większość dwóch trzecich części. — Artykuł *Montagsrevue* obszernie dowodzi, że uchylenie projektu ustawy wojskowej powoła prawicę do utworzenia nowego rządu i do eksperymentów federalistycznych.

Paryż 9. listopada. Bank europejski uchwalił zapłacić długi Philipparta.

Wszystkie szkoły kongreganistów zostaną jeszcze przed 1. paźdz. 1880 r. przekształcone w szkoły świeckie.

Belgrad 9. listopada. — Ks. Milan wyjechał do Niżu na posiedzenia skupczyny. Zabawi tam dłużej.

Petersburg 9. listopada. Ukazem carskim oznaczono, w jaki sposób żandarmerja policyjna ma robić użytek z broni. Wolno jest to uczynić dla obrony własnej i obcych, przy aresztowaniu zbrodniarzy i ściganiu zbiegłych więźniów wreszcie, przy przywoływaniu do porządku — w każdym razie jednak dopiero po zezwoleniu władzy policyjnej lub w niektórych wypadkach po trzykrotnem ostrzeżeniu.

Karłowce 9. listopada. Serbski kongres kościelny został dziś zamknięty. — Odczytano pismo ministerjalne, w którem zawiadamia się o zadowoleniu cesarza z kongresu. Komisarz rządowy podziękował członkom zgromadzenia za uprzejmość i obiecał uchwały kongresu gorąco zalecić cesarzowi. W końcu oświadczył, że rząd jest gotów zwołać ponownie kongres dla wykończenia rozpoczętych robót. Na przemówienie komisarza odpowiedziano trzykrotnym okrzykiem na cześć cesarza.

Berlin 8. listopada. W parlamencie odbywa się rozprawa nad budżetem. Minister robót publicznych żąda dla dobra kraju nadania kolejom charakteru państwowego. Minister finansów oświadcza wobec wywodów Virchowa, że w projektach kolejowych nie znajduje żadnej rewolucyjnej myśli. Żądanie Virchowa, aby usunięty został system rządowy a przedewszystkiem kanclerz państwa, jest zdaniem ministra niestosowne z powodu, że właśnie kanclerz państwa narodowi niemieckiemu największą wyświadczył przysługę.

Wiedeń, 10. listopada, 10 godz. 40 min.

Akcje Kredytowe	269 60	Akcje kolei Połud.	—·—
„ Anglo-Austr.	135 20	20 frankówka	9·31
„ Unionsbank	93 40	Rosyjskie Banknoty	1·23
„ kolej Kar. Lud.	240·—		

Usposobienie: słabe.

Wiedeń, 8. listopada.

Jed. dług pań. w bank.	68 45	Londyn	116·60
„ „ „ w srebr.	70 75	Srebro	—·—
Renta w złocie	80 75	20-frankówka	9·31
Losy pożycz. z r. 1860	128·—	Dukat ces. men.	5·56
Akcje banku wied.	838·—	100 marek niemiec.	57·60
Akcje banku kredyt.	270 50		

Wiedeń, 8. listopada, 2 godz. 20 min.

Losy kredytowe	169·25	Węg. Obl. państ. 1877	77·25
Węg. akcje kredyt.	255 25	Galic. Indemnizocja	93·75
Losy Angl.-Austr. B.	134·30	1864 Losy	159·75
„ Unionsbank	93·40	Siedmiogr. kolei	108·50
„ kolei Kar.-Lud.	240 25	Akcje banku obrotow.	—·—
„ „ Północna	227·75	Losy tureckie	19·—
„ „ Połudn.	81 25	Złota renta węgiersk.	95·20
„ „ Alföldu	137·75	Akcje kolei państ.	—·—
„ „ Elżbiety	175·75	Bankverein	135·70
„ „ Lw.-Czer.	141·—	Rosyjskie banknoty	1·23
„ „ Węg.-Pol.	129 75	Węgierskie losy	104·25
„ „ Rudolfa	—·—	Reichsmark	—·—
„ Komunal. wied.	118·80		

Usposobienie stałe.

Paryż 3% renty 81·57 . Lombardy —·—

Przyjechali do Lwowa dnia 10. listopada.

Hotel Żorża. K. hr. Badeni z Krakowa. J. Jaruntowski z Zarnaowa. E. Turbure z Rumunii. B. Ujejski z Strzelisk. A. Taege z Berlina.

Hotel Europejski. K. Menzel z Niskołyzy. J. Miliński z Brzeżan. L. Przanowski z Królestwa.

Hotel Langa. Z. Bondy z Wiednia. J. Grohmann z Schönlinde. F. Kolin z Wiednia. L. Muller z Berna.

Hotel Angielski. J. hr. Tarnowski z Rosji. A. Aulich z Przewoziec. W. Herman z Żukowa. T. Zarzycki z Chotylubia.

Hotel Warszawski. St. Piegłowski z Sniatynki. W. Roiński z Kijowa.

Dnia 8. listopada. Lwów, z Izby handlowej

	żądają	płacą
I. Akcje za sztukę á 200 zł.		
Kolei gal. Karola Ludwika	242 —	239 —
„ Lwowsko-Czerniow.	142 50	140 —
Banku Hipotecznego gal.	272 —	268 —
„ Kredytowego gal.	234 —	230 —
II. Listy zastawne za 100 zł.		
Tow. Kred. gal. 5% w. a.	93 30	92 35
„ „ „ 4% „	87 30	86 30
„ „ „ 5% „	93 30	92 45
Banku Hip. gal. 6% „	98 35	97 35
III. Listy dłużne za 100 zł.		
Gal. zakł. kred. włośc. 6%	101 —	99 —
Ogól. roln. kred. zakł. dla Gal. i Buk. 6% los. w 15 l.	94 —	92 —
IV. Obligi za 100 zł.		
Indemnizacyjne galic.	95 50	94 —
Pożyczki kraj. 1873 6%	97 50	95 50
Losy miasta Krakowa	20 —	18 50
„ „ Stanisławow.	26 50	24 50
V. Monety.		
Dukat holenderski	5 57	5 46
„ cesarski	5 58	5 49
20 frankówka	9 38	9 29
Pół imperjał rosyjski	9 69	9 56
Rubel rosyjski srebrny	1 70	1 58
„ „ papierowy	1 24	1 22
100 marek niemieckich	58 10	57 40
Srebro za 100 złr.	100 50	99 50
Kupony w srebr. za 100 zł.	100 25	99 25
Wiedeń, 7. listopada.		
Obligi długu państwa.		
Renta papierowa 4½ %	68 60	68 45
„ srebra 4½ %	70 60	70 45
„ złota 4%	80 35	80 20
Losy z r. 1854 3½ %	121 25	120 75
„ „ 1860 4% zł. 150	128 25	128 —
„ „ 1860 4% „ 100	130 50	130 —
„ „ 1864 „ 100	158 75	158 25
„ „ 1864 „ 50	158 50	158 —
„ Como-Renten	28 —	27 —
Obligi indemnizacyjne.		
Czeskie	103 75	102 75
Bukowińskie	93 —	92 —
Galicyjskie	94 75	94 25

	żądają	płacą
Niższo-austrjackie	105 25	104 75
Wyższo-austrjackie	102 50	103 —
Szląskie	— —	96 50
Styryjskie	100 50	99 75
Siedmiogrodzkie	82 75	81 75
Węgierskie	85 —	84 —
„ z klauz. 1867	84 —	83 50
Obligi poż. kolei węgier.	115 —	114 5
Renta węgierska złota	94 30	94 15
„ „ za kolej wsch.	73 70	73 4
Akcje bankowe.		
Anglo-austrjack. Banku	154 —	153 5
Ziemskie kred. węgiersk.	161 —	160 25
„ „ austrjack.	179 —	178 50
Zakład kred. d. hand. i Pr.	269 —	268 7
„ „ węgierskie	254 —	253 75
Bank depozytowy	227 —	226 —
Towar. eskomp. niż. austr.	820 —	810 —
Gal. banku hipotecznego	— —	— —
„ „ dla hand. i prz.	— —	— —
Austro-węg. banku (N.-B.)	837 —	834 —
Bank kredytowy realnośc.	— —	206 —
Unionbank	93 30	93 —
Akcje kolei.		
Kolei Albrechta	52 —	50 —
„ Alföd-Fiume	139 25	138 75
Żeglugi par. na Dunaju	582 —	580 —
Kolej Elżbiety	175 —	174 50
„ półn. Ferdynanda	2280	2275
„ Franciszka Józefa	151 25	150 75
„ gal. Karola Ludwik.	241 30	240 8
„ Koszycko-Oderberg	116 50	116 —
„ Lwow.-Czer.-Jassk.	141 25	141 —
„ Północno-austrjack.	140 50	140 —
„ „ Lit. B.	77 10	76 50
„ Rudolfa	142 50	141 —
„ Siedmiogrodzka	108 50	108 —
„ towarzystwa państ.	265 —	264 —
„ połud. (Lombardy)	78 50	78 —
„ Cieszańska	204 —	203 —
„ węg. gal. Łupk.	111 —	110 50
Losy.		
Regulacja Dunaju	111 —	110 50
Premiowe Wiedeńskie	113 80	113 50
„ Węgierskie	104 50	104 —
„ Tureckie	19 50	19 —
Kredytowe	169 25	168 75
Klary	38 —	37 50
Żeglugi par. na Dunaju	104 50	103 50

	żądają	płacą
Keglewicha	17 —	16 50
Krakowskie	19 5	19 —
Miasta Budy	39 5	39 —
Palffy	36 25	35 75
Rudolfa	17 50	17 —
Salma	48 50	48 —
St. Genois	42 —	41 50
Stanisławowskie	25 75	25 25
Waldsteina	31 —	30 50
Windischgrätza	38 25	37 75
Obligi pierwszeństwa.		
Albrechta	80 —	79 50
Elżbiety	96 50	96 —
Ferdynanda północna	104 50	104 —
Franciszka Józefa	95 20	94 75
Gal. Karol. Lud. I. Em.	102 50	102 —
„ „ „ II. „	101 30	100 80
Koszycko-Oderberg.	81 —	80 75
Lwowsko-Czern. I Em.	84 25	84 —
„ „ II „	87 25	86 75
Rudolfa	87 20	86 80
Siedmiogrodzkiej	75 25	74 80
Kolej państwowa	168 70	168 —
„ południ. (Lombr.)	119 60	119 30
„ Cieszań. towarz.	97 —	96 25
Węg. gal. Łubkowska	77 25	76 75
Waluty.		
Dukaty ważne	5 57	5 5[illegible]
20 frankówki	9 31	9 [illegible]
Imperjały rosyjskie	9 39	9 [illegible]
Funty szterl. angielsk.	11 74	11 [illegible]
Listy tureckie złote	10 71	10 [illegible]
Srebro za 100 złr.	— —	— —
Kupony srebr. za 100 zł.	— —	— —
Marki niem. za 100 mar.	57 65	57 60
Ruble papierowe	123 —	122 75

Warszawa 6. listopada

Listy zastawne I serji	— —	— —
„ „ II „	— —	99 [illegible]
„ „ kupon	— —	14[illegible]
„ „ nowe	— —	95[illegible]
„ „ kupon	— —	[illegible]
Listy liquidacyjne	— —	[illegible]
„ „ kupon	— —	[illegible]
Kolej warszaw.-wied.	— —	[illegible]
„ „ bygdos.	— —	[illegible]
Ros. pożycz. prem. 1864	— —	[illegible]
„ „ „ 1866	— —	[illegible]

Sukienki włóczkowe
i garniturki dla dzieci
zimowe
w największym wyborze
i po zniżonych cenach,

Chustki zimowe,
Pelerynki i Zarzutki,
Kamizelki i Kamasze,
Cachez-nez, Szale,
Kaftaniki i Kalesony
trykotowe damskie i męskie,

Kaftany i Spodnie
do polowania,
Ogrzewacze piersi i żołądka,
Pończochy, Skarpetki,
Podeszwy zdrowia,
Cichochody i Papucie filcowe,

Rękawiczki kortowe,
PŁASZCZE
gutaperkowe nieprzemakalne,
Kalosze rosyjskie,
Deszczochrony od zł. 1·30 do 10 zł.,
Gorsety paryskie od złr. 1·30—5.

Najtaniej
jedynie w znanym z taniości
MAGAZYNIE DAMSKIM
K. STRZYŻOWSKIEGO
we Lwowie, przy ulicy Halickiej pod l. 4.

2831 27—0

Łaskawe zamówienia zamiejscowe wykonują się jak najspieszniej i najakuratniej.

Zakład wodoleczniczy w Kaltenleutgeben
koło Wiednia.
Sezon zimowy od 1. października do 15. kwietnia.
CENY ZIMOWE.
Bliższe wyjaśnienia i prospekta udziela administracja zakładu leczniczego Dr. W. Winternitza w Kaltenleutgeben. 2888 1—6

Zupełnie świeży transport
CHIŃSKO-ROSYJSKIEJ HERBATY
z miłą aromatyczną wonią 2113 15—0

poleca handel
Karola Bałłabana

Kongo cesarska	pół kilo złr.	2·—
Familijna	" " "	3·—
Melange	" " "	4·—
Imperial	" " "	5·—
Wysiewki proch herbaciany	" " "	1·40

Angielskie ciasta do herbaty w każdym gatunku.
RUM Bremski najlepszej jakości.

Dr. Fr. Lengiel'a
Balsam Brzozowy

Już sam sok wegetabilny, który z brzozy płynie, jeżeli się w pień wświdruje, jest od niepamiętnych czasów jak najwyborniejszy środek piękności uznanym, jeżeli go się wedle przepisów wynalazcy w drodze chemicznej w balsam przeistoczy, to uzyskuje dopiero wtenczas prawie cudowne działanie.

Potrze się wieczorem twarz lub inną część ciała, to się w następnym dniu zsuwają prawie niewidzialne łuski ze skóry, przez co skóra białą się staje.

Balsam ten gładzi na twarzy pozostałe zmarszczki, i dzioby z ospy, i daje twarzy młodzieńcze wejrzenie, skórze nadaje białość, delikatność i świeżość. Węgry i wszystkie inne nieczystości skóry wydziela. Cena dzbanuszka wraz z przepisem użycia 1 złr. 50 ct. pz rozsełką ocztową o 10 ct. więcej.

Do dostania we Lwowie u Zygmunta Ruckera w aptece pod srebrnym orłem na ulicy Krakowskiej. 2359 14-24

Znajmskie produkta warzywne
uznane jako najlepszej jakości, mianowicie: **pietruszka, czosnek, cebula, wszelkie jarzyny, korzenie, przyprawy, ogórki**, obl'eza i rozseła po najtańszych cenach targowych, za pobraniem pocztowem, albo za przysłaniem pieniędzy
Józef Schwarzer jun.,
handel ogórkami i produktami warzywnymi w Znajmie. 2867 2—3
Cenniki na żądanie franko.
Ajentów się poszukuje.

NAFTĘ

w drobnej ilości sprzedaję obecnie w 10-ciu moją firmą oznaczonych sklepach **we Lwowie** po następujących cenach:

1 LITR pełno namierzony, zawierający na wagę 810 gramów. — najlepszej niezapaln.

bezwonnej **salonowej**	Nr. I.	po cnt.	**28**
rafinowanej **białej**	Nr. II.	" "	**26**
żółtawej **gospodarskiej**	Nr. III.	" "	**24**
żółtej **kuchennej**	Nr. IV.	" "	**22**

w hurtownej zaś sprzedaży

przy odbiorze **na raz** co najmniej **10 litr opuszczam** z wyż wymienionych cen odpowiedni **rabat**, stosując opust do ilości zakupionej nafty.

Ktoby z miejscowych odbiorców znaczniejszej ilości nafty u siebie przechowywać nie chciał otrzyma **Asygnaty**, za któremi nabytą ilość nafty w każdym moim sklepie częściami odbierać może. — Za najprzedniejszą jakość każdego gatunku nafty i rzetelną wagę ręczy moja od **20 lat** znana firma. 2887 1—1

PIOTR MIĄCZYŃSKI,
fabrykant nafty **we Lwowie**, ulica Sykstuska l. 47.

Całe promesy z r. 1864 złr. 4
Połowa " z r. 1864 " 2
(stempel)
Ciągnienie już dnia **1. grudnia.** Główna wygrana **200.000 złr.**

Obligacje państwowe i **losy** przyjmujemy w zastaw.
Zlecenia giełdowe uskuteczniamy jak najlepiej.

NYITRAI & COMP., Wiedeń, Kärntnerstasse, 14.

Świeży tegoroczny
KAWIOR astrahański, **Groszek** suszony rosyjski, świeże **Makarony** włoskie, **Musztardę** kremską, również: świeżo ubite
Jarząbki, Kuropatwy i Bażanty
utrzymuje i poleca handel
St. Markiewicza
2811 we Lwowie w rynku l. 42. 5—0

Kaucjonowany
Ekspedytor pocztowy
znający się także na gospodarstwie, poszukuje od 15. b. m. odpowiedniej posady.
Adres pod lit. **A. Z.** poste restante Dąbrowa. 2861 3—3

Z gumi i pęcherza
prezerwatywa.
Rozsyłka za pobraniem pocztowem i dyskrecją tuzin od 2 do 6 zł.
J. N. SCHMEIDLER,
fabryka gumi, Wiedeń, VII. powiat, Stiftgasse Nr. 19. 2112 35—0

MYDŁA.

2104 6—0

Mydło do golenia brody	25 cnt.
" **glicerynowe** białe	30 "
" " przeźroczyste od 30 cnt.	80 "
" **grysikowe,** bardzo wyśmienite do twarzy	40 "
" **hygieniczne,** odznacza się olejkowatością, jest bardzo delikatne, specjalnie zastosowane do twarzy	50 "
" **kosmetyczne,** usuwa piegi i plamy, twarzy przywraca świeżość i białość	60 "
" **glicerynowe** płynne, znakomicie wygładza skórę i udelikaca płeć	40 "
" **migdałowe** do rąk i twarzy	25 "
" **żółtkowe** bardzo delikatne	30 "
" **ziołowe**	25 "
" **piaskowe** do mycia rąk	25 "
" **jodowe**	60 "
" **toaletowe** z zapachem różanym, paczulowym, piżmowym, millefleurs, essbouquet, cytrynowym, fiołkowym i t. p. od 30 cnt. do	80 "
" **karbolowe,** } oba te mydła bywają używane z wielkiem	20 "
" **siarkowe,** } powodzeniem w wielu chorobach skórnych	25 "
" **smołowe,** usuwa pryszcze, wysypki, pocenie się nóg, łupież itp. choroby skórne, zawiera 40% czystej smoły	30 "
Wyskok mydlanny, do mycia głowy, oczyszcza skórę i włosy od potu i tłuszczu	35 "

J. IHNATOWICZ
magister farmacji i zaprzysięgły chemik sądowy. Lwów ul. Kopernika l. 3.

Do wydzierżawienia
od 1. marca 1880 roku
wieś Ruzdwiany
powiat Rohatyński, pół mili od dworca kolei Czerniowieckiej stacja Bursztyn. Ornego pola 420 morgów, sianożęci 115 morgów, pastwisk 70 morg., pasza nad Dniestrem wypasowa słodka 150 morg. Budynki w zupełnie dobrym stanie, ogrodów warzywnych i owocowych 15 morg., karczem dwie. 2896 1—3
Bliższą wiadomość udzieli Zarząd w miejscu ustnie lub pisemnie bez pośrednictwa osób trzecich poczta Bursztyn.

Elektryczne kuracje cudowne

należą obecnie do najgodniejszych podziwienia i słusznie musi się do tej sławy nauki dodać, iż podobnego senzacyjnego postępu w metodzie leczenia nie spostrzeżono.

Skutki są tak zadziwiające, i znane, że poleceń dalszych nie wymagają. Za skutek tego sposobu leczenia ręczy już dostatecznie ta okoliczność, iż w każdym szpitalu klinika i wykłady praktyczne specjalnie dla kuracyj elektrycznych są urządzone i że również każdy wzięty lekarz podobny elektryczny aparat dla swych pacjentów posiada. Przyrząd tego przez najsławniejszych profesorów poleconego, (który śmiało można powiedzieć jest apteczką domową). Każdy może łatwo się nauczyć używać a działa on w następujących słabościach tak dobroczynnie i uzdrawiająco, iż chory w krótkim bardzo przeciągu czasu wylecza się z swych cierpień. Kuracyj elektrycznych używa się z skutkiem przy reumatyzmie i porażeniach wszelkiego rodzaju, osłabieniu nerwowem, cierpieniach mózgu i szpiku pacierzowego, epilepsji, konwulsjach, drganiach, celem wzmocnienia nerwów wzroku słuchu i zmysłów, w kurczach, newralgii, chorobach żołądkowych etc. i nawet przy zastarzałych cierpieniach.

Dotychczas nabycie takiego aparatu było tak dalece kosztownem! iż mniejzasobni takowego mieć nie mogli. Teraz jednakowoż skutkiem wielu zamówień tak znacznie się zmniejszyły koszta produkcji, iż cały aparat taki niezbędny dla każdej familii kompletny wraz z dokładnym przepisem użycia po nadzwyczaj niskiej cenie 6 złr. się sprzedaje

Aparat ten nadaje się do celów naukowych i dlatego poleca się go szczególnie wszystkim uczniom doroślejszym, profesorom i zakładom naukowym dla doświadczeń naukowych. 2386 1—4

Dostać można w głównym składzie
Magazin zum Liebling
Wien, 26 Praterstrasse 26.

Oznajmienie ***szczęścia***

Główna wygrana ew. **400.000 mark**

Wygrane gwarantuje **Państwo**

Zaproszenie do udziału
w szansach wygrania
w wielkiej przez państwo Hamburg gwarantowanej loterji pieniężnej, w której
8 milionów 900.000 Mark
z pewnością wygrane być muszą.
Wygrane tej korzystnej loterji pieniężnej, która według planu tylko 94.000 losów zawiera, są następujące, mianowicie:
Wielka wygrana wynosi ev. **400.000 Mark.**

Premia	250.000 mark		6 wygranych po	4.000 mark
1 wygrana na	150.000 "		65 wygranych po	3.000 "
1 wygrana na	100.000 "		213 wygranych po	2.000 "
1 wygrana na	60 000 "		12 wygrane po	1.500 "
1 wygrana na	50.000 "		2 wygrane po	1.200 "
2 wygrane na	40 000 "		631 wygranych po	1.000 "
2 wygrane na	30.000 "		773 wygranych po	500 "
5 wygranych na	25.000 "		950 wygranych po	300 "
2 wygrane po	20.000 "		65 wygranych po	200 "
12 wygranych po	15.000 "		100 wygranych po	150 "
1 wygrana po	12.000 "		26450 wygranych po	138 "
24 wygranych po	10.000 "		3900 wygranych po	124 "
5 wygranych po	8.000 "		70 wygranych po	100 "
2 wygranych po	6.000 "		7800 wygranych po	94 i 67 "
54 wygranych po	5 000 "		7850 wygranych po	40 i 20 "

te wygrane przychodzą w kilku miesiącach w 7. oddziałach do rozstrzygnięcia
Pierwsze **ciągnienie** jest urzędownie ustanowione,
Cały los oryginalny kosztuje tylko 3 złr. 50 ct.
Pół losu oryginalnego kosztuje tylko 1 złr. 75 ct.
Ćwierć losu oryginalnego kosztuje tylko 88 ct.

Te przez państwo gwarantowane losy oryginalne, (żadne zakazane promesy) *rozsełają się za frankowaną przesyłką* gotówki do najdalszych okolic.

Każdy udział biorący dostaje wraz z oryginalnym losem także herbami państwa opatrzony plan gry oryginalny gratis, a po każdorazowem ciągnieniu, natychmiast urzędową listę ciągnień.

Wypłata i rozsełka pieniędzy wygranych następuje przezemnie wprost interesantom natychmiast i pod wszelką dyskrecją.

Każdy obstalunek można pojedyńczo za pomocą przekazu pocztowego uskutecznić, albo za pomocą rekomendowanego listu.

Z powodu zbliżającego się ciągnienia a to:
15. Listopada 1879
niech się każdy z całem zaufaniem uda do 2825 6—6
Samuela Heckscher senr.,
Bankier i kantor wekslowy w **Hamburgu.**

Obwieszczenie.

W **Gródku** odbędzie się we **czwartek dnia 13. b. m.** sprzedaż
20 erarjalnych koni
służbowych, o czem się interesowanych zawiadamia. 2894 1—1
Gródek, 7. listopada 1879.
Z c. k. pułku ułanów hr. Saint-Quentin, 8.

ŻELAZO BRAVAIS

Przyjęte we wszystkich szpitalach. (DIALIZOWANE ŻELAZO BRAVAIS) Zalecane przez wszystkich lekarzy.
Przeciw
NIEDOKRWISTOŚCI, BLADACZCE, BEZSILNOŚCI, OSŁABIENIU, BIAŁYM UPŁAWOM, ETC.

ŻELAZO BRAVAIS (płyn żelazny w kroplach skoncentrowanych) jedyny środek całkowicie wolny od wszelkich kwasów, bez smaku i bez woni, niesprawiający ani zatwardzeń, ani rozwolnień, zapaleń lub osłabień żołądka; *jedyny który zębów nie czerni. — Najbardziej ekonomiczny ze środków lekarskich żelazistych, jeden bowiem flakon starczy na cały miesiąc.*

Skład główny w Paryżu: Ulica Lafayette, 13 (w pobliżu W. Opery) i we wszystkich aptekach. — We Lwowie, w aptekach PP. Mikolascha i Krzyżanowskiego. — W Krakowie, w aptekach PP. Trauczyńskiego i Redyka — W Czerniowcach, w aptece P. Golichowskiego. — W Warszawie, w aptece P. D-ra Heinrisha i w składzie mat. apt. P. Mrozowskiego.

KAPELMISTRZA
do zaprowadzenia muzyki strażackiej na dętych instrumentach poszukuje naczelnik **ochotniczej straży ogniowej** w **Bohorodczanach.**

Władysław Piątkowski
właściciel Ajencji Dzienników krajowych, zagranicznych i ogłoszeń; pośrednictwo **wizy paszportów i dokumentów** za granicę.

Niemniej zawiadamiam P. T. Szanowną Publiczność i Wysoką Szlachtę, że wszelkie jak pierw tak i teraz interesa osobiście załatwiam z wszelką akuratnością i rzetelnością.

Dziękując za łaskawe względy i zaufanie od lat kilkunastu, polecam się i nadal. Kreślę się z winnym szacunkiem sługa 2673 10—0

Władysław Piątkowski,
ulica Łyczakowska l. 4, lub Rynek l. 25, I. piętro.

PIGULKI BLANCARDA

ŻELAZISTO-JODOWE, NIEPODLEGAJĄCE ROZKŁADOWI,
Potwierdzone przez Paryzką Akademię medyczną itd.

Łącząc w sobie własności JODU i ŻELAZA, pigułki te używają się specjalnie przeciw *słabościom skrofulicznym*, przeciwko którym proste lekarstwa żelaziste pokazały się bezsilnymi, powracają krwi obfitość i pierwiastki jej naturalne, obudzają i regulują odpływ krwi perjodyczny, wzmacniają stopniowo organizmy lymfatyczne, wątłe i słabe, etc., etc., etc.

NB. Wymagać należy aby własnoręczny podpis jak obok znajdował się u spodu etykiety zielonej.

Blancard
Aptekarz ulica Bonaparte, nr. 40, w Paryżu.

Dostać można we Lwowie w aptece p. Mikolascha; w Krakowie w aptece p. Trauszyńskiego i w aptece p. Redyka, w Stanisławowie w aptece Stechera.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność, żeśmy zastępstwo naszej firmy na Galicję powierzyli panu **Franciszkowi Hoppen we Lwowie** i polecamy nasze **maszyny i narzędzia rolnicze** jako to: **pługi, siewniki szerokorzutne, siewniki rzędowe (Drillmaschinen)** o szerokości toru **dwunastu stóp**, ostatnie dla **posiadaczy większych majątków** nadzwyczaj pożyteczne, całkiem nowego systemu i niezrównane **maszyny do rozrzucania nawozu sztucznego**, o szerokości toru dwunastu stopowej, **okopywacze żniwiarki, kosiarki, młocarnie ręczne, kieraty i młocarnie kieratowe z młynkiem do czyszczenia zboża, lokomobile, młocarnie parowe** etc. Dostarczamy tylko **maszyny, których praktyczność konstrukcji** stwierdzoną została, jak najlepiej wykonane a p. **Hoppen** w tej mierze natychmiast **specjalne wyjaśnienia** udzieli. 2884 1—3

W. Siedersleben & Comp.
Fabryka maszyn rolniczych i lejarnia żelaza w Bernburg księstwo Anhalt (Niemcy).

Trumny metalowe
w obfitym wyborze i po umiarkowanych cenach poleca 2192 22—0
handel sprzętów kościelnych i cerkiewnych
WALENTEGO STACHIEWICZA
w Tarnopolu (Targowica końska).

2724 **Dra Pattisona** 3—4
wata na gościec
łagodzi natychmiast i leczy prędko
gościec i reumatyzm
wszelkiego rodzaju, jakoto cierpienie twarzy, piersi, szyi i zębów, bole głowy, rąk i łamanie w kolanie, rwanie w członkach i boleści pacierzowe, jak i łytek.
Pakiet cały 70 ct. — Pół pakietu 40 ct.
Apteka pod srebrną studnią.

Znakomite powodzenie
VELOUTINE
jest 2516 17—?
Mączka ryżowa
przygotowana z Bizmutem
dla tego to działa szczęśliwie na skórę **i niedostrzeżona przystaje do ciała,** nadaje
cerze świeżość naturalną.
CH. FAY
Magasyn Perfum w Paryżu
9, na ulicy de la Paix, 9
Dostać można we Lwowie w aptekach Pp. Krzyżanowskiego, P. Mikolascha, tudzież w magazynach galanteryjnych pp. Krzyżowskiego, Jahla i Alfreda Dzikowskiego, Leona Feintucha, w Czerniowcach w apt. Golichowskiego i w Stanisławowie w apt. p. Stechera.

Zaproszenie do wzięcia udziału
w szansach wygrania przez państwo Hamburg gwarantowanej wielkiej loterji pieniężnej, w której
8 mil. 940.000 R.-Mark
od 10. grudnia 1879 do 14. maja 1880 z pewnością wygranemi być muszą
Nowy na 7 klas podzielony plan gry zawiera 94.000 losów z 49.000 wygranemi, a mianowicie:
400.000 R.-Mark
a względnie:

1	wygrana	po Mark **250.000**	5	wygranych	po Mark **8000**
1	"	" " **150.000**	2	"	" " **6000**
1	"	" " **100.000**	54	"	" " **5000**
1	"	" " **60.000**	6	"	" " **4000**
1	"	" " **50.000**	65	"	" " **3000**
2	"	" " **40.000**	213	"	" " **2000**
2	"	" " **30.000**	12	"	" " **1500**
5	"	" " **25.000**	2	"	" " **1200**
2	"	" " **20.000**	631	"	" " **1000**
12	"	" " **15.000**	773	"	" " **500**
1	"	" " **12.000**	9?9	"	" " **300**
24	"	" " **10.000**	26450	"	" " **138**
		i t. d.	i t. d.		

Listy ciągnień są według planu urzędownie ustanowione.
Do najbliższego pierwszego ciągnienia tej wielkiej loterji pieniężnej kosztuje:
Cały los oryginalny tylko 6 Mark, albo 3 złr. 50 cnt.
pół " " " 3 " " 1 " 75 "
ćwierć " " " 1½ " " — " 90 "

Losy te oryginalne przez państwo gwartowane, żadne zakazane promesy rozsełają się albo za gotówkę lub za przekazem pocztowym w najdalsze okolice franco. Drobne pieniądze mogą być też i w markach pocztowych nadsyłane.

Dom Steindecker wypłacił w niedługim czasie wielkie wygrane Mark 125.000, 80.000, 30 000, 20.000 i kilka po 10.000 swoim stronom i przez to przyczynił się wiele do szczęścia rozlicznych rodzin.

Wkładki są w stosunku do szans wygrania nieznaczne i dlatego próba może być tylko zaleconą.

Każdy udział biorący dostaje przy obstalunku urzędowy plan, a po ciągnieniu urzędową listę ciągnień.

Wypłata i rozsyłka wygranych odbywa się według planu, na żądanie szczęśliwego wygrywającego.

Polecenia uprasza się odwrotną pocztą, zawsze jednakowoż do 30. b. m. z całem zaufaniem adresować do dawnej firmy

Józef Steindecker *Dammthorstrasse,*
Kantor wekslowy i bankowy w Hamburgu.

P. S. Dom Steindecker znany ogólnie jako rzetelny, nie potrzebuje szczególnych reklam i te w skutek tego się nie przytaczają, na co się uwagę Szanownej Publiczności zwraca. 2768 6—7

Apteka pod srebrnym orłem **Zygm. Rukera**
we Lwowie poleca:

Andela proszek zamorski.

Jana Andela nowo wynaleziony proszek zamorski, nie jest zwyczajnym proszkiem przeciw owadom, lecz specjalnością w niezliczonych razach wypróbowaną. 2145 25—?

Jana Andela proszku zamorskiego używa się zapomocą umyślnie do tego przyrządzonego
mieszka rozpylającego
z nadzwyczajnym skutkiem przeciw: **pluskwom, pchłom, szwabom, mólom** t. zw. **moskalom, muchom, stonogom, mrowkom** jakoteż w ogóle przeciw wszystkim owadom, skutek jest tak znakomity, że ani ślad owadów nie pozostaje. Sprzedaje się w słoikach po 20, 40, 60, 80 ct. i 1 zł. Mieszek kosztuje 45 ct.

Niezawodna
Krowianka
co tygodnia świeża
z zakładu
królewskiego
w Monachium
sprowadzona.
Cena: 1 zł. 20 ct.
Za opakowanie 10 ct.

Obniżenie Procentów
GALICYJSKI
Zakład zastawniczy i kredytowy
we Lwowie, ulica Teatralna w gmachu teatralnym
Podaje do powszechnej wiadomości,
że taryfę procentów i kosztów objętą regulaminem zatwierdzonym reskryptem wysokiego c. k. Namiestnictwa z dnia 12go Czerwca 1877 do l. 28801 **obniża o 2%** począwszy od pożyczki złr. 50 i wyżej, na kosztowności, towary i papiery wartościowe.

Podaje oraz do wiadomości stron interesowanych szczególnie P. T. kupców i przemysłowców, że od pożyczek wyżej złr. 300, na kosztowności lub towary może za osobną umową nastąpić **dalsze obniżenie** należytości, w stosunku do wartości szacunkowej, objętości przedmiotu i czasu trwania pożyczki

udziela pożyczki na zastaw
a) Kosztowności, drogich kamieni i kruszców;
b) Towarów kolonialnych, bławatnych, wyrobów fabrycznych i wszelkich innych przedmiotów handlu i przemysłu tak nowych jako też używanych;
c) Papierów publicznych wartościowych.

Przyjmuje wkładki na książeczki oszczędności
począwszy od 1 złr. do każdej wysokości i oprocentowuje takowe
po 5 od sta.
Zwrot wkładek do 100 złr. uiszcza się bez wypowiedzenia,
do 250 złr. z 10 dniowem wypowiedzeniem,
" 500 " " 20 " "
" 1000 " " 30 " " 2602 9—?
Od wkładek z 90 dniowem wypowiedzeniem 8 od sta.

Godziny urzędowe: od 8. do 12. w południe, od 3. do 5. po południu.
Lwów, dnia 18. Stycznia 1879.
DYREKCJA.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: Józef Laskownicki.

Z drukarni „Dziennika Polskiego" pod zarządem Leona Zubalewicza.

Nr. 266. Kraków, 19 Listopada — Środa. Rok 1879.

Czas wychodzi codziennie, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne.
Nr. Czasu, o ile zapas starczy, w Krakowie po 12 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiąc
w Państwie Austryackiem	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 c.
„ Niemieckiem	28 złr.	7 złr.	3 złr.
do Włoch, Francyi, Anglii, Belgii, Szwajcaryi, Turcyi i państw należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1go do ostatniego dnia w miesiącu. — Listy z pieniędzmi i pras pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać franco do Administracyi w Krakowie. — Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.
Rękopisma nadsyłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

CZAS

Prenumeratę przyjmują:
W Krakowie: Administracya „CZASU“ tudzież urzędy pocztowe. Miejscową prenumeratę księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, handel Nowakowskiej. Ogłoszenia (inseraty) przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drukiem drobnym (petitowym) za pierwszy raz 10 cent., za każdy następny raz po 5 cent. — Nadesłane (na 3 stronicy dziennika) od miejsca wiersza drukiem drobnym po 30 cent. za każdy raz. Dołączenie do „Czasu“ (prospekta, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmują się za cenę ... od 100 egzem. dla zamiejscowych, a 50 cent. od 100 egzem. dla miejscowych prenumeratorów. — ... uprasza się ... przekazem pocztowym. Ogłoszenia i prenumeratę przyjmują: we Lwowie Ajencya «CZASU» w głównym składzie tytoniu Nr. 1 przy ulicy Halickiej Nr. ...; w Paryżu wyłącznie p. Adam, Rue Clément 4; (prenumeratę p. Wincenty Raczkowski, Faubourg Poissonière 33); w Wiedniu pp. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu), A. Oppelik, Stubenbastei Nr 2 (także w Pradze), R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze), G. L. Daube & Comp. (także w Frankfurcie n. M.) Rotter & Comp.

Kraków 18 listopada.

[Po]dajemy dokończenie artykułu o Pro[gra]mach finansowych w Kole polskiem:

[Pa]n Krzeczunowicz zapatruje się na stosunki fi[na]nsowe z innego jak p. Hausner stanowiska. Pragnie i on stopniowego zniesienia podatku gruntowego i domowego, zgodziłby się zapewne i na zniesienie loteryi ze względu na jéj wpływ demoralizujący, ale źródeł do uchylenia deficytu budżetowego i do uzupełnienia ubytku, wynikającego ze zniesienia lub ograniczenia podatku gruntowego, szuka gdzie indziéj. Podatek dochodowy ocenia z właściwego w stosunkach austryackich stanowiska. Wie on, że podatek ten cięży przeważnie na właścicielach dóbr i innych realności, których cały majątek a tem samem i dochód z niego jest zupełnie odkrytym i ścisłemu ulega oszacowaniu, pragnie więc pozostać przy dotychczasowéj wysokości jego wymiaru, ale uzupełnić go przez dotknięcie tych, którzy dotychczas dochody swe ukryć i dla tego od bezpośredniego opłacania go uchylić się umieli. Zaproponowaniem podatku giełdowego trafia w sam rdzeń rzeczy. Podatek giełdowy jest najwłaściwszem dopełnieniem podatku dochodowego, bo dotyka kapitały uchylające się od oszacowania do tego podatku, a dotyka je tam, gdzie się przeważnie tworzą i gdzie często wyłącznie pracując, ukazać się muszą w zawieranych tranzakcyach. Na zapatrywania się p. Krzeczunowicza w téj mierze zgodzi się niezawodnie większość Izby obecnéj, a jeśli będzie on wstrętnym partyi wiernokonstytucyjnéj i napotka na jéj opozycyą, to przyklaśnie mu natomiast niezawodnie cały ogół ludności, a partya wiernokonstytucyjna może się tylko przez stawiany mu opór zdepopularyzować. Przemawiają więc za projektem tym nietylko względy równego rozłożenia ciężarów na wszystkich, ale i względy na stosowność pory wystąpienia z nim. Pojawia on się przeto nietylko ze względów finansowych, ale i politycznych w sam czas i rokować mu można zupełne powodzenie.

Reszta projektów p. Krzeczunowicza, chociaż z tego samego wychodzi punktu widzenia, nie ma ani takiéj saméj doniosłości jak podatek giełdowy, ani tych samych szans powodzenia. Zaprowadzenie wysokiego podatku od piwa byłoby niezawodnie dla Galicyi mniéj uciążliwem, niż dla innych krajów austryackich, znaleść jednak może, szczególnie ze względu na wysokość wymiaru swego; przeciwników w łonie saméj większości. Wysokość *wymiaru, którąby ścieśnić mogła konsumcyę, nie* pomogłaby wiele skarbowi państwa, a wpłynąć by mogła niekorzystnie na rozwój ważnéj w Austryi, a po części i u nas, gałęzi przemysłowéj i zniżyłaby nareszcie wysokość cen jęczmienia, które np. w tym roku jest i dla stosunków gospodarstwa wiejskiego wielce wygodną. Cło od zboża, jeśliby miało być wysokiem, zagroziłoby rozwojowi młynarstwa, który znów dla stósunków rolniczych jest pożądanym i przyczynia się szczególnie u nas do złagodzenia niedogodności handlu zbożowego, jeśli zaś będzie niskiem, nie będzie mogło uchodzić za protekcyę rolnictwa, dla skarbu jednak będzie zawsze źródłem dochodu umożliwiającem dalszy rozwój reform finansowych. Bezwzględną zaś konieczność zaprowadzenia cła od zboża i wyrobów młynarskich stworzyła taryfa niemiecka. Ceny nafty są wprawdzie dosyć niskie, aby znieść mogły umiarkowany podatek konsumcyjny, ale formalności kontroli tego podatku muszą stracić tę potworność, jaką straszą wyraźnie we wniosku p. Cherteka, a cło nadgraniczne na naftę musi być przynajmniéj o 4 złr. podwyższonem, jeśli produkcya krajowa nafty nie ma na tém ucierpieć. Opłata od jazdy kolejami, jeśliby w ogóle wejść miała w życie, musiałaby być tak umiarkowaną, żeby na zmniejszenie ruchu na kolejach nie wpłynęła, w przeciwnym bowiem razie publiczność doznawałaby niedogodności, a skarb państwa nicby nie zyskiwał, bo na podstawie gwarancyj kolejowych musiałby to oddawać kolejom, coby podróżnym odebrał. Podobnie ma się rzecz z podatkiem od podróży pocztowych, bo niewiedząc dokładnie, jakie rozmiary p. Krzeczunowicz zamierza nadać podatkowi pocztowemu, nie przypuszczamy żeby nim obciążać zamierzał przesyłki pocztowe a tem mniéj potorya od listów. Stawamy zaś wyraźnie w gronie oponentów przeciw podatkowi od papieru, nie tyle jako konsumenci znacznéj jego ilości, jak raczéj z pobudek ogólnych wzniecających obawę o ścieśnienie piśmiennych i drukowych objawów ruchu umysłowego i w interesie papierni krajowych. Zwracamy przytem uwagę na to, że rząd będąc jednym z ważniejszych konsumentów papieru wydawaćby musiał na kancelarye i druki rządowe znaczną część zebranego podatku, a mogłoby przyjść i do tego, żeby ze względów oszczędności zalegał bardziéj jeszcze niż dotąd w odpowiedziach swych na usprawiedliwione rekursa. Względem podwyższenia cen niektórych gatunków tytoniu i cygar zgadza się p. Krzeczunowicz z p. Hausnerem. Do tak wzorowéj harmonii nie wniesiemy i my żadnego dysonansu.

Z powyższego przeglądu wniosków p. Krzeczunowicza wynika, że projekta zaprowadzenia ceł od zboża, podatku konsumcyjnego od nafty, piwa, tytoniu i cygar, jakkolwiek przyjęta w nich zasada przeniesienia wagi ciężarów publicznych na stronę podatków bezpośrednich, odpowiada stosunkom ekonomicznym stworzonym w Austryi przez poprzedzającą erę, nie wydadzą w ogóle wielkich finansowych rezultatów, nie przysporzy jej też znacznie czysto fiskalny podatek od jazdy na kolejach. Osiągnione stąd sumy mogą tylko torować po części drogę przyszłej reformie podatkowéj. W usprawiedliwionej stosunkami miejscowemi dążności swej p. Krzeczunowicz za mało zdaniem naszem wkracza jeszcze w dziedzinę ceł nadgranicznych, zanadto nieco absorbuje go chęć gruntownego wyzyskania sfery konsumcyjnej, a w niej znów zbyt wyłączną rolę odgrywają sfery szerokiej konsumcyi, z pominięciem konsumcyi przedmiotów cenniejszych, w którejby podatek konsumcyjny trafiał bardziej do kieszeni tych, którzy się dzisiaj od całej pełni opłacania odpowiedniego podatku dochodowego uchylić umieją. Czołem jego programu pozostanie więc projekt podatku giełdowego, który, łącznie z umiarkowanem zastosowaniem reszty jego projektów i z projektem zniżenia kosztów poboru p. Hausnera, za którego wcieleniem do ogólnego programu przemawiamy, stać się może prawdziwą podwaliną do skutecznych w Austryi reform.

Nie mamy dokładnych wiadomości o dyskusyi w Kole nad obu programami, wiedzieć zatem nie możemy, jakie szczegóły przy każdym osobnym projekcie poruszano i czy np. w dyskusyi nad projektem racyonalnego zreformowania podatku dochodowego, poruszono tę potworną jego część obciążania opłatą dziesięcioprocentową tak zwanych procentów biernych. Ustawodawca, a więcej jeszcze interpretanci ustawy wychodzą tu wyraźnie z przekonania, że nietylko ten, który zmuszonym jest pożyczać pieniądze przysparza sobie *dochodów, ale nadto, że im kto wyższy procent* od pożyczki opłaca, tem więcej ma dochodu. Z takiem tylko bowiem przypuszczeniem pogodzić można praktykowany dotychczas wymiar podatku dochodowego od procentów biernych. Kto pożycza 10,000 złr. po 3%, ten opłaca rocznie 300 złr. procentów, a wymierzają mu od tego 30 złr. podatku dochodowego, kto zaś taką samą sumę zmuszonym jest pożyczyć na 8%, ten bez względu na to, że zamiast trzystu złr. jak poprzedni, zapłacić musi rocznego procentu 800 złr., pociąganym bywa jeszcze do opłaty 80 złr. podatku dochodowego. Ostatni uchodzi tu wyraźnie w obliczu władz skarbowych za bogatszego i więcej dochodu używającego. Czas byłoby znieść tę niedorzeczność, która obudzaćby mogła wesołość krytyka, gdyby nie wywierała nader smutnych skutków szczególnie na nasze Kasy Oszczędności.

Osobna komisya z łona Koła polskiego zastanawia się obecnie nad polityką finansową, jaką deputowani polscy w obecnej kadencyi mają się powodować. Nie wątpimy, że po poprzedniej dyskusyi nad obu programami i sumiennem uskutecznieniu pracy, jaką ta komisya teraz podejmuje, Koło polskie wystąpić będzie mogło z projektami ze wszech miar dojrzałemi i wywrze przeważny wpływ na przyszłą reformę podatkową.

KORESPONDENCYA „CZASU“

Wiedeń 14 listopada.

⋀ Nie jest dotychczas usunięta główna trudność parlamentarna w załatwieniu przez Izbę poselską dwóch spraw najważniejszych, mających ogólne polityczne znaczenie i wpływ na dalsze losy gabinetu hr. Taaffego, to jest spraw wojskowej i bośniackiej. Trudnością tą jest, jak wiadomo, iż sprawy te mogą być załatwione prawomocnie uchwałami powziętemi większością $^{2}/_{3}$ części głosów, a tej większości niema zapewnionej dotychczas. Sądzę, że właśnie z tego powodu gabinet nie zdołał zapewnić dotychczas takiej większości, że chcąc pozyskać część głosów lewicy dla projektowanych przez siebie ustaw załatwiających wspomnione sprawy, mianowicie sprawę wojskową, zdawał się początkowo przystawać na niekorzystne zmiany, lub dodatki w ustawie, których część lewicy jako ustępstwa dla siebie żądała, a na które w rzeczywistości ani rząd ani prawica zgodzić się nie mogą.

Jak główna czynność parlamentarna w ogóle zawsze, a szczególniej w pierwszym okresie sesyi skupia się w rozprawach licznych komisyj Izby, które codziennie obradują, gdy Izba na swych pełnych publicznych posiedzeniach załatwia tylko sprawy formalne t. j. pierwsze czytania przedłożonych projektów i wybory komisyj, które mają je roztrząsać, tak również obie powyżej wspomnione ważne sprawy roztrząsane są dotychczas w komisyach i zapewne dopiero z końcem miesiąca pod obrady pełnej Izby przyjdą. Albowiem komisya wojskowa, która dopiero trzy posiedzenia odbyła, nie zamknęła jeszcze rozprawy ogólnej nad pierwszym krótkim lecz ważnym z odesłanych do niej projektów; komisya zaś bośniacka ukończyła wprawdzie dyskusyę ogólną nad projektem ustawy co do urządzenia Bośni i Hercegowiny lecz następnie po wybraniu sprawozdawcą względem tego projektu ks. Lobkowica, zawiesiła szczegółowe rozprawy nad pojedynczemi tego projektu paragrafami, roztrząsnęła następnie projekt ustawy wcielającej Bośnię i Hercegowinę do związku celnego austryacko-węgierskiego, a na przyszłem dopiero posiedzeniu w poniedziałek powróci do rozbioru głównej ustawy tyczącej się urządzenia wspomnionych krajów.

Przedstawię tu dotychczasowy przebieg obrad w komisyach nad sprawą wojskową i bośniacką, co tem potrzebniejsze, że w dziennikach tutejszych nietylko bardzo niedokładnie ale nawet całkiem mylnie streszczono te rozprawy, mianowicie głosy polskich członków komisyi fałszywie podano.

Komisya wojskowa roztrząsająca projekt ustawy mającej zapewnić na dalsze lat 10 dotychczasowy stan sił zbrojnych monarchii rakuskiej, przez przedłużenie na taki okres czasu §§ 11 i 13 powszechnej ustawy wojskowej — (o którym to projekcie oraz o pierwszem posiedzeniu tej komisyi pisałem w liście z 25 października) — odbyła w bieżącym tygodniu dwa posiedzenia 10 i 12 *t. m. Na posiedzeniu 10 t. m. p. Schöffel z skraj*nej lewicy — (który dotąd zawsze żądał zmiejszenia sił zbrojnych monarchii i obstawał za pokojową polityką na każdy przypadek) — przedłożył komisyi wniosek, aby tylko na trzy lata przedłużyć §§ 11 i 13 t. j. dotychczasowy stan sił zbrojnych, a zarazem uchwalić rezolucyę wzywającą rząd, izby przed końcem tego trzechletnego terminu, czyli przed końcem 1882 roku przejrzał ustawę wojskową i przedłożył Izbie nowy przejrzany jej projekt, w którym przeprowadziłby następujące zmiany: 1) Popisowych mniej zdatnych do służby wojskowej we froncie a obznajmionych z obsługą koni, przeznaczyć do pociągów; popisowych a mniej zdatnych do służby wojskowej rzemieślników, jako to szewców, krawców siodlarzy i t. d. użyć jako rzemieślników wojskowych; innych mniej zdolnych do służby frontowej przeznaczyć na służących oficerskich i do pielęgnowania rannych, do posługi w szpitalach wojskowych naznaczając wszystkim tym kategoryom tylko jednoroczną służbę, przez co byłby (w mniemaniu wnioskodawcy) zmniejszony pokojowy stan armii. 2) Popisowym, którzy 8 lat byli w jakichkolwiek szkołach, umieją czytać, pisać i rachować, naznaczyć tylko dwuletnią służbę pod chorągwią — (zmiana korzystna tylko dla popisowych w krajach niemieckich) 3) Powiększyć rezerwę zapasową. 4) Do obrony krajowej (landwery) nie przeznaczać bezpośrednio, jak dotychczas, części popisowych, ale obrona krajowa ma się składać tylko z tych którzy poprzednio służbę wojskową odbyli w armii.

Takiej treści była rezolucya proponowana przez p. Schöffla. Rezolucyi tej nikt prócz jej autora nie popierał, a słusznie nie popierał, jeżeli zważymy, że przy rewizyi ustawy wojskowej, należałoby może przedsięwziąć nie te zmiany, które p. Schöffel proponuje, ale zapewne inne; przeto nawet w razie uchwalania rezolucyi, potrzebaby wyrazić tylko ogólne wezwanie o rewizyę ustawy wojskowej. Lecz po oświadczeniu ministra Horsta, iż ministerstwo wojny wspólnie z rządami austryackim i węgierskim, ułożyło już projekt rewizyi ustawy wojskowej i takowy nie za lat trzy, ale za kilka tygodni rząd austryacki Radzie państwa a węgierski Sejmowi swemu przedłoży, a wówczas przy tej rewizyi każdy poseł będzie mógł proponować te zmiany, które za stosowne uznaje; po takiem więc oświadczeniu rządu, nawet rezolucya z ogólnem wezwaniem rządu o rewizyę ustawy wojskowej była zbyteczną. Pomimo tego, rozprawy w komisyi toczyły się głównie około zmian proponowanych przez p. Schöffla. Nadmienić tu winienem, że przyczynił się do dania tego kierunku rozprawom, sam minister Horst, zapuszczając się w szczegółową krytykę zmian proponowanych przez p. Schöffla. Przeciągano w ten sposób rozprawy ogólne w komisyi czekając na decyzyę umiarkowańszej części lewicy, pod jakiemi warunkami zgodzi się głosować za przedłużeniem teraźniejszego stanu sił zbrojnych monarchii na lat 10, a przynajmniej na dłuższy okres czasu.

Czescy członkowie komisyi pp. Ryszard Clam-Martinic i Matus zapuszczając się w ten kierunek dyskusyi, czynili zarzuty wywodom p. Schöffla.

P. Czedik z umiarkowanej lewicy zapytał się ministra, czy rząd nie zgodziłby się na postanowienie w ustawie a raczej w uchwalanych teraz jej §§ 11 i 13 dodatku oznaczającego normalną pokojową stopę armii? Na to pytanie minister Horst odłożył odpowiedź na później.

Poczem ze zdumieniem swoich czeskich kolegów poseł młodoczeski Tiltscher wniósł, aby tylko na lat sześć przedłużyć §§ 11 i 13 t. j. tylko na lat sześć zapewnić obecny stan sił zbrojnych Austryi; jako główną zasadę swego wniosku przytoczył, że uchwała Izby posłów nie może sięgać dalej jak na lat sześć, bo ich mandaty ważne są na taki tylko okres. Odpowiedziano mu na to, że mandaty poselskie mogłyby się za parę miesięcy a nawet za kilka dni skończyć, gdyby Izbę rozwiązano, a pomimo tego Izba poselska uchwalała zawsze i uchwala ustawy, które mają być długo obowiązujące, a nawet na okres nieograniczony. Ten niepospolity wyskok p. Tiltschera zasmucił jego czeskich kolegów i został jak słychać ostro przez klub czeski naganionym.

Po przemówieniu Tiltschera, członkowie komisyi z lewicy, którzy już zdawali się zgadzać na dłuższy termin przedłużenia dotychczasowego stanu sił zbrojnych, nabrali otuchy i pp. Russ i Rechbauer wnosili, aby tylko na jeden rok przedłużyć §§. 11 i 13.

P. Rechbauer rzekł, że wprawdzie jest przekonanym, iż w obec teraźniejszego położenia politycznego nie można w niczem zmieniać organizacyi armii i zmniejszać jej siły, należy przeto przedłużyć moc obowiązującą paragrafów 11 i 13, ale tylko rok jeden. To nie osłabi w niczem potęgi monarchii na zewnątrz, a jeżeli po roku będzie takie samo położenie polityczne, w takim razie Izba znów przedłuży moc obowiązującą tych postanowień.

P. Chrzanowski przedstawiał, że nie może zgodzić się na takie zdanie, aby dla potęgi i wpływu monarchii na zewnątrz było wszystko jedno, czy stan jej sił zbrojnych jest pod względem prawodawczym zapewniony na dłuższy okres czasu, czy tylko na rok jeden, po którego upływie mogłaby być uchwalona redukcya armii. Sądzi, że właśnie zapewnienie potęgi monarchii na zewnątrz i jej wpływu wymaga, aby na dłuższy okres czasu zabezpieczyć prawodawczo stan sił zbrojnych; tem więcej jest to potrzebnem, gdy od lat kilku coraz głośniej pewna partya żądała zmniejszenia sił zbrojnych. Przecież jeżeli Izby Rady państwa chcą ułatwić rządowi zawarcie korzystnych traktatów handlowych z obcemi państwami, Izby ustanawiają na dłuższy okres czasu pewne zasady handlowe i taryfę cłową a zrzekają się prawa zmieniania przez ten okres czasu tej taryfy; jeżeli przeto chcą Izby ułatwić monarchii zawarcie korzystnych traktatów politycznych i zabezpieczyć jej wpływ na zewnątrz, w takim razie powinny także ustanowić lub przedłużyć na pewien dłuższy czas stan sił zbrojnych monarchii i zasady jej organizacyi; bo każde państwo wchodząc w przymierze z drugiem, chce wiedzieć jakiemi siłami i jak długo będzie to drugie państwo rozporządzać. Posłowie polscy głosowali zawsze za ustawami zapewniającemi monarchii potęgę na zewnątrz, przeto z powyższych powodów będzie głosował za przedłużeniem mocy obowiązującej artykułów 11 i 13 na lat dziesięć, tem więcej, że taki okres naznaczany bywa dla wszystkich ustaw tyczących się spraw wspólnych z Węgrami, które wymagają zgody obu rządów i obu parlamentów. Dalej p. Chrzanowski mówiąc o rezolucyi proponowanej przez p. Schöffla, oświadczył, że nie uważa bynajmniej powszechnej ustawy wojskowej za doskonałą, że uznaje potrzebę jej rychłej rewizyi, aby poprawić słabe jej strony wykazane przez doświadczenie. Ale nie może się zgodzić na uchwalenie takiej rezolucyi, któraby teraz zgóry oznaczyła jakie zmiany i poprawki należy w ustawie poczynić, a sprzeciwia się całkiem najważniejszej ze zmian proponowanych przez p. Schöffla co do organizacyi obrony krajowej (landwery). Dla tego byłby tylko za rezolucyą, żądającą rewizyi ustawy wojskowej, któraby dawała tylko tę ogólną wskazówkę co do rewizyi, iżby przejrzana ustawa wojskowa, nie zmniejszając sił zbrojnych monarchii, uczyniła służbę wojskową mniej uciążliwą dla ludności. Ale ponieważ minister obrony krajowej złożył tu wyraźne oświadczenie, iż rząd przedłoży niedługo rewizyę ustawy wojskowej, a wówczas Izba wszelkie zmiany w powyższym kierunku będzie mogła uchwalać, przeto po tem oświadczeniu poczytuje zbytecznem uchwalenie nawet takiej ogólnej rezolucyi.

Na następnem posiedzeniu komisyi wojskowej 12 t. m. mister Horst oświadczył, że na zapytanie uczynione przez p. Czedika na poprzedniem posiedzeniu: czy rząd zgodziłby się na oznaczenie w ustawie uchwalonej przez Radę państwa, normalnej pokojowej stopy armii — mógłby teraz wyrazić tylko własne zdanie; aby zaś odpowiedzieć w imieniu rządu, musi to pytanie wziąć *ad referendum*, bo co do tej sprawy musi wprzód nastąpić porozumienie i zgoda nie tylko ministeryum austryackiego, ale także ministerstw węgierskiego i wspólnego. Dalej minister Horst w całogodzinnej mowie roztrząsał zmiany proponowane przez p. Schöffla wykazując, że jedne z nich są niemożliwe lub szkodliwe, innych nie potrzeba wprowadzać, bo już istnieją.

Główna z proponowanych przez p. Schöffla zmian jest, aby popisowych nie przeznaczać bezpośrednio do obrony krajowej, i aby landwera składała się tylko z tych, którzy poprzednio wysłużą w armii. Reforma taka byłaby uciążliwa tak dla skarbu jako i ludności, a prawie niemożebna do przeprowadzenia. Byłaby uciążliwa, albowiem przy utrzymaniu zasady powszechnej służby wojskowej, którą to zasadę p. Schöffel pozostawia, trzeba, by wszystkich popisowych a zdatnych do wojska przeznaczać do służby w armii i coroczny kontyngens rekrutów musiałby być większym niż jest teraz, a tylko krócej trzymany pod bronią; wskutek tego wydatki byłyby większe, a rekruci zaś niedostatecznie wyćwiczeni w obrotach wojskowych, powołani następnie w razie wojny pod broń i prowadzeni do boju, ginęliby liczniej. Nadto reforma taka, choćby tylko w Przedlitawii przeprowadzana, jak żąda p. Schöffel, zmieniałaby głęboko organizacyę armii, i mogłaby być uchwalona tylko za zgodą rządu i parlamentu węgierskiego, któryby się na nią nie mógł zgodzić; albowiem wówczas armia będąca na wspólnym koszcie Węgier i Austryi, musiałaby być liczniejsza, natomiast szczupłą byłaby obrona krajowa w Austryi, którą utrzymuje skarb austryacki, a liczną obrona krajowa węgierska, którą utrzymuje skarb węgierski. Zresztą ustawa zasadnicza konstytucyjna o sprawach wspólnych wymaga, aby organizacya wszystkich sił zbrojnych będących wspólnemi dla całej monarchii, opierała się na jednych i tych samych zasadach w Austryi i Węgrzech. Co do przeznaczenia słabszych popisowych do pociągów, nie jest to możebnem, bo właśnie ciężka służba przy pociągach wojskowych wymaga silnych organizmów. W taki sposób punkt za punktem zbijał minister Horst żądania p. Schöffla, ale musiałbym list ten bardzo rozszerzyć, chcąc streścić całogodzinne rozumowanie ministra. Dalej p. Horst odpowiadając na zapytanie p. Zeithamera: jakie są powody, dla których ministeryum żąda przedłużenia §§. 11 i 13 na lat 10, wymienił trzy główne powody: Po 1sze, że na taki 10-letni okres uchwalane są wszystkie postanowienia co do spraw wspólnych z Węgrami; po 2gie, że na taki okres czasu zabezpieczone jest nie tylko utrzymanie, ale coraz większy rozwój sił zbrojnych mocarstw sąsiednich; po 3cie i głównie, że zapewnienie na dłuższy okres stanu sił zbrojnych monarchii jest potrzebne dla zapewnienia jej potęgi na zewnątrz.

Po długiej znów mowie p. Schöffla, który usiłował bronić proponowanych przez siebie zmian przy nastąpić mającej kiedyś rewizyi ustawy woj-

Część literacko-artystyczna.

KRONIKA WIEDEŃSKA.

I.

(Dokończenie).

Wystawa w Künstlerhauzie z 200 obrazów złożona, zawiera prawie wyłącznie same tylko płótna rodzajowe i krajobrazy. Do wyjątków należy „S. Anna“ Riesera, jednego z epigonów Fischerowskiej szkoły, której świetne tradycye odbijają się w jego obrazie. Znawcy zarzucają mu zbytek spokoju i powagi, brak życia i jakąś jakby bizantyńską sztywność; te wady jednak, jeśli są, stanowią tylko reakcyę przeciw współczesnemu traktowaniu religijnego malarstwa w sposób lekki i światowy, a okupione są wielką pięknością w wyrazie twarzy, harmonią układu i jakąś nadziemską aureolą, otaczającą postać świętej. Oprócz tego rzeczywiście niepospolitego obrazu, szczupłej liczby wyjątków dopełnia: „Scena sądowa“ Arweya, przedstawiająca, nie bez talentu, ale z dość niesmacznym realizmem, młodą dziewczynę, uznaną za winną przez sąd przysięgłych wobec zrozpaczonych rodziców, obojętnej publiczności, ruszających ramionami z ironicznym uśmiechem urzędników sądowych i przypatrujących się ciekawie dziennikarzy, dalej dwa obrazki Neustädtera, nieprzyjęte na monachijską wystawę ku wielkiemu oburzeniu tutejszych dzienników, a przedstawiające z niemiecką ckliwą czułostkowością licytacyę ruchomości młodej wdowy, przerwaną zjawieniem się *ex machina* jakiejś dobroczynnej jejmości z pieniędzmi na zapłacenie długu; Ceigera „Dziewczyna grająca na mandolinie“ bardzo manierowana i nienaturalna, a pozująca na effekt; jeszcze jedna scena z Ekkeharda, który prześladuje widzą na wszystkich wystawach; parę studyów kobiecych, dowodzących większych znajomości anatomii niż talentu; wreście niewielka, ale zdradzająca wysoki dar spostrzegawczy i psychiczną analizę „Spowiedź“ Tilla.

Niektórzy za najniższy stopień sztuki uważają kopiowanie natury w mniejszym lub większym zakresie, nie dozwalające sile twórczej artysty rozwinąć się i wznieść do samodzielnej kreacyi. Szkoła holenderska służy jednak za dowód, że i w tych, pozornie ciasnych granicach dar spostrzegawczy, poczucie piękna i wykończenie sumienne, stworzyć może arcydzieła. W naszych czasach znakomity artysta rosyjski stworzył przeszło tysiąc obrazów, przedstawiających wyłącznie tylko morskie widoki — a przy wystawach dzieł jego, znawcy wśród sporów o wyższość jednego płótna nad drugiem godzili się na jedno, że każde z nich ma swą odrębną cechę, każde wzbudza interes i odmienne wrażenie wywołuje w widzu. Z najbardziej jednostajnego tematu talent artysty umiał wydobyć tysiące najróżnorodniejszych pierwiastków, umiał naturę naturą ożywić i jak w kalejdoskopie przedstawić najrozmaitsze jej strony. Na nieszczęście ta umiejętność nadania życia, interesu i artystycznej doskonałości najnieznaczniejszym drobnostkom otaczającej nas przyrody, stanowi wyłączną cechę prawdziwego talentu i znać, że wśród tutejszych artystów nie zawsze można się z nim spotkać, gdy znaczna większość rodzajowych płócien i krajobrazów wystawionych w Künstlerhauzie całkiem inne robi wrażenie. Dziwna jakaś monotonia i powszedniość treści, brak artystycznego poczucia i dążenia do doskonałości, brak myśli szerszej i kierunku, koloryt ckliwy, konwencyonalny, zawsze prawie wpadający w przesadę — to charakterystyczne cechy tych obrazów. W pomysłach ubóstwo i ciągłe powtarzanie się; w wykonaniu niewolnicze naśladownictwo, maniera, czasem silenie się na oryginalność i siłę, prowadzące tylko do realistycznych ekscesów. Pomiędzy krajobrazami parę bardzo słabych naśladownictw Ajwazowskiego o brudnym kolorycie nieba i morzu, przypominającym papierowe fale teatralnych dekoracyj; znaczna liczba górskich krajobrazów, wymuskanych, wylakierowanych, odpowiednich zupełnie kupieckim i bankierskim salonom, których ozdobą mają zapewne zostać. Największe rozmiarami i najbardziej przypominające naturę są utwory Hauscha, Oesterleya (krajobraz norwegski) i Lichtenfelsa (górski potok), zwłaszcza zaś Schäffera „Brzegi Odry“, mały widoczek, na którym niema wprawdzie nic oprócz nagich kilku skał i szarego, smętnego nieba, ale to niebo i skały wykonane z niepospolitą precyzyą i poczuciem natury, zwracają na siebie odrazu uwagę widza i zatrzymują go przy sobie dłużej niż inne obrazy.

Pomiędzy obrazkami rodzajowemi daje się przeważnie dostrzegać realistyczny kierunek, dochodzący w niektórych do potwornej brzydoty, jak n. p. w brudnym i odrażającym „Maurze Marokańskim“ p. Gysisa, mającym chyba swą postacią stwierdzać słuszność Darwinowskiej teoryi. Rzecz ciekawa: tuż obok, często podpisane tem samem nazwiskiem, spotyka się utwory, naznaczone nienaturalnym sentymentalizmem, pozujące na idylliczną prostotę jak pasterki z XVIII wieku. Czasem trafia się jakiś naturalniejszy obrazek, jakaś fotografia z życia i natury, nie stojąca zapewne — dlatego samego, że jest tylko fotografią — na wysokości artystycznych wymagań, ale nie wpadająca przynajmniej w karykaturę. Takiemi są utwory kilku naśladowców Makarta, jak „Amorki“ Geylinga i „Procesya Bachusa“ Kronberga. W obydwóch koloryt świetny, akcesorya i dekoracye doskonałe, studya anatomiczne sumienne, słowem cała techniczna strona nie pozostawia nic do życzenia. Tłuste całujące się dzieciaki Geylinga, malec przynoszący w tygrysiej skórze winogrona i kwiaty, — dziewczynka zerkająca z ukosa na owoce i na pół poważnie, na pół figlarnie odwracająca się od chłopaka — nie są nawet bez pewnego wdzięku. Nie bez zalet także są niektóre ze szkiców na pośmiertnej wystawie Kurzbauera, zwłaszcza bardzo typowe postacie wieśniaków; wogóle jednak wystawie tej trzeba zarzucić, że przy jej urządzeniu większą rolę grał pietyzm dla pamięci zmarłego artysty, niż krytyka artystyczna. Znaczna większość wystawionych szkiców jest tylko projektem z gruba na papier rzuconym do pó-

skowej, zabrał głos p. Dzwonkowski i mówił w następującej treści: Każdy cieszyłby się, gdyby mogło nastąpić rozbrojenie powszechne; ale inne mocarstwa nie tylko się nie rozbrajają, lecz zwiększają swoje siły zbrojne; nie może przeto Austrya rozpocząć rozbrojenia; przeciwnie musi murem bagnetów zasłaniać swe ludy przed chciwemi zdobyczy sąsiadami. Zapewnić stan obecny sił zbrojnych monarchii na dłuższy okres czasu, jest potrzebne dla utrzymania jej potęgi na zewnątrz, przeto głosować będzie za przedłużeniem §§. 11 i 13 ustawy wojskowej na lat 10.

P. Rechbauer odrzekł, że on także uznaje, jakto już oświadczył, że w obecnem położeniu politycznem Austrya nie może się rozbrajać, a nawet w niczem zmieniać organizacyi swej armii; dla tego jest za utrzymaniem teraźniejszego stanu jej sił zbrojnych i przedłużeniem mocy obowiązującej §§. 11 i 13, ale tylko na rok jeden. Jeżeli takie samo położenie rzeczy będzie w Europie po roku, Izby z pewnością przedłużą znów na rok postanowienia utrzymujące stan sił zbrojnych z tych samych powodów, dla których to uczynią teraz. Słowem powtórzył swoje rozumowanie wypowiedziane na poprzedniem posiedzeniu.

Po zamknięciu posiedzenia komisyi, odbyli autonomiczni jej członkowie poufną naradę roztrząsając proponowane ustępstwo żądane przez część lewicy, jako warunek głosowania za 10cio letniem przedłużeniem. Postanowiono odnieść się względem tego do swych klubów.

Wskutek tego na posiedzeniu Koła polskiego 13 t. m., polski członek komisyi p. Chrzanowski przedstawiwszy położenie rzeczy, wniósł, aby Koło odrzuciło żądanie lewicy, iżby w ustawie uchwalanej przez Radę państwa oznaczyć pokojową stopę armii, którą dotychczas faktycznie oznaczały delegacye wspólne, albowiem wskutek zadość uczynienia temu żądaniu lewicy, byłby ścieśniony zakres działania Delegacyj wspólnych. Koło ogromną większością uchwaliło ten wniosek, jak to wiadomo z doniesień o obradach Koła.

Następne a ważne posiedzenie komisyi wojskowej odbędzie się 17 t. m. Streszczenie obrad komisyi bośniackiej odłożyć muszę do następnego listu.

Wiedeń 17 listopada. Podajemy dalszy wyciąg z preliminarza budżetu na r. 1880.

Ministerstwo sprawiedliwości.

Wydatki tego ministerstwa są preliminowane w sumie 20,392,970 złr., czyli o 631,832 złr. niższej od uchwalonej na rok bieżący. Przeszło połowa tego zaoszczędzenia idzie na rachunek budowli gmachu dla ministerstwa, na którą w roku bieżącym przeznaczono 375,000 złr., na rok przyszły zaś tylko 23,000 złr. Właściwie potrzeba na gmach ten w roku przyszłym 400,000 złr., ale, jak już wiadomo, budowa dalsza ma być prowadzona nie gotówką, lecz listami zastawnemi, tak że potrzeba tylko gotówki na oprocentowanie i umorzenie ich. To samo odnosi się do kwoty 9,000 złr. zamiast 150,000 złr. (w r. b. wydano 120,000 złr.) na gmach sądowy i więzienie w Trydencie, tudzież do kwoty 10,600 złr. zamiast 180,000 złr. (w r. b. wydano 60,000 złr.) na dom karny w Stanisławowie, nakoniec do kwoty 4,700 złr. zamiast 80,000 złr. (w r. b. wydano również 80,000 złr.) na więzienie w Cieszynie. Razem to biorąc, widzimy, że zamiast 810,000 złr. potrzeba tylko 47,300 złr., czyli że, zamiast o 175,000 złr. większego w roku przyszłym wydatku na cztery budowle te, potrzeba w ten sposób o 577,700 złr. mniejszego, niż w roku bieżącym. Nadto zniżono wydatek na zakładanie nowych ksiąg gruntowych o 30,000 złr., na zakładanie nowych sądów o 5,000 złr. i t. d.; podwyżki zaś w niektórych pozycyach są drobne.

Ile z sumy 470,000 złr. na zakładanie nowych ksiąg gruntowych i z sumy 15,000 złr. na zakładanie nowych sądów przeznaczono na Galicyę, nie powiedziano; co do wszystkich innych wydatków wyszczególnienie pozycyj galicyjskich jest następujące:

na *sądownictwa* w Galicyi wschodniej 2,137,000 złr. w zachodniej 1,217,000 złr.; razem 3,354,100 t. j. prawdopodobnie tyleż co wydano na r. b. (na całe państwo 16,700,000 złr. t. j. tyleż co uchwalono na r. b.); w preliminarzu na rok 1880 mieści się nietknięty preliminarz szczegółowy na wyższy sąd krajowy w Krakowie;

na *budynki sądowe*: na zakupienie domu w Sniatyniu rata 570 złr. (tyleż w r. b.); na przybudowanie do więzienia przy sądzie krajowym we Lwowie 10,000 złr. o 3,000 złr. mniej); na zakupienie realności w Złoczowie 10,000 złr. (o 5,000 złr. mniej); na zakupienie realności w Tyśmienicy 2,750 złr. (tyleż co w r. b.); na zakupienie realności w Ustrzykach dolnych (nowa pozycya) 5,000 złr.; na zbudowanie gmachu sądowego w Wadowicach 18,000 złr. (o 13,000 złr. więcej); razem 46,320 złr., czyli o 10,000 złr. więcej, niż na r. b.;

na *więzienia* w Galicyi wschodniej 265,600 złr., w zachodniej 94,600 złr., razem 360,200 złr. t. j. prawdopodobnie tyleż co wydano w r. b. (na całe państwo 2,300,000 złr., t. j. tyleż co uchwalono na r. b.);

na *budynki więzienne*: na zakupienie realności *ad St. Mar. Magd* we Lwowie 10,880 złr. (o 480 złr. mniej); na zbudowanie domu karnego w Stanisławowie 10,600 złr. (o 59,400 złr. mniej w rozumieniu objaśnienia danego powyżej); razem 21,480 złr., czyli o 59,880 złr. mniej, niż na rok bieżący.

Dochody ministerstwa sprawiedliwości mają wynosić razem 610,417 złr., czyli o 3,757 złr. mniej, niż w roku bieżącym; mianowicie z sądownictwa 6,917 złr., z więzień 603,500 złr.

Z Galicyi ma być dochodu: z sądownictwa Galicyi wschodniej 4,065 złr., zachodniej 300 złr.; z więzień Galicyi wschodniej 72,700 złr., zachodniej 28,000 złr.; ogółem 105,065 złr., czyli około 8,000 złr., mniej niż w roku bieżącym.

Bilans etatu ministerstwa sprawiedliwości ukształca się z zastrzeżeniem, jakie wynika z nowego sposobu pokrywania kosztów budowli większych, o 628,075 złr. korzystniej od tegorocznego.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 18 listopada.

Otrzymujemy następujący biuletyn dziś wydany o stanie zdrowia Arcyksiężny Izabelli:

Stan zdrowia Jej ces. Wysokości Arcyksiężny Izabelli, również jak małej Arcyksiężniczki jest całkiem zadawalający. *Dr Jordan.*

— Jutro obchodzony jest dzień imienin Cesarzowej Jmci.

— D. 13 listopada we czwartek odbyło się w Akademii Umiejętności posiedzenie Komisyi językowej pod przewodnictwem prezesa Majera. Do słownika staropolskiego złożyli materyały: prof. Ad. Ant. Kryński wypisy z Baltazara Opecia Żywota Pana Jezusa 1522; prof. E. Ogonowski z Biblii Szaroszpatackiej; p. W. Biesiadzki z Pozdrawiania członków Jezusowych 1531; p. Fr. Próchnicki Samuela Rabi List 1538; p. O. Łepki z Agendy 1514, tenże z powieści o śmierci Urbana papieża; prezes Majer z *P. Terentii Comediis Colloquiorum formulae* 1545; Dr Warschuer 1) Dokończenie Zielnika Falimierza, 2) Książki o zachowaniu zdrowia Dra Sznebergera 1569, 3) Ze Spiczyńskiego Zielnika o ziołach tutecznych 1556; Czł. cz. Akad. A. Małecki z książeczki *Joan. Tucholiensis de declinatione etc.*; p. Witkowski złożył dodatek do słownika politechnicznego, obejmujący wyrazy górnicze, używane w Wieliczce. Na wniosek Komitetu redakcyjnego Komisya uchwala, aby członkowie rozebrali przygotowane już materyały do słownika staropolskiego celem uporządkowania alfabetycznego. Prof. Nehring donosi, że wyciągi z Psałterza Floryańskiego są już na ukończeniu; to samo zapewnienie nadeszło ze strony kilku jeszcze spółpracowników.

— Jutro we środę odbędzie się o godz. 7½ wieczorem ogólne zgromadzenie członków Resursy miejskiej w domu p. Wentzla w Rynku.

— Kolebka, którą p. Kalisz wykonał dla nowo narodzonego dziecięcia Arcyks. Izabelli, jest pomysłu i rysunku p. Karola Zaremby, architekta, który tak ogólny jak i szczegółowy dał do niej rysunek.

— Z początkiem grudnia danym będzie koncert na dochód rodziny pozostałej po ś. p. Antonim Vopalce. Amatorowie pod kierunkiem zdolnego kompozytora p. Jana Galla wykonają wspaniałe oratoryum Mendelsohna *Eliasz*. Próby odbywają się już od dłuższego czasu.

— P. Kazimierz Zalewski, autor *Damy Treflowej* i *Złego Ziarna*, napisał nową komedyę p. t. *Pani Podkomorzyna*.

— Dziś odprawiwszy mszę śtą X. Bernard Łuczkosiński, podprzeorzy XX. Cystersów w Mogile, nagle życie zakończył, licząc lat 66.

— Wybór jednego członka Rady powiatowej Gorlickiej z grupy miejskiej odbędzie się d. 17 grudnia.

— D. 15 b. m. została otwartą w Ropczycach stacya telegraficzna z służbą dzienną.

— Część rzeczy skradzionych temi dniami u marszałka hr. Wodzickiego we Lwowie, została w sobotę w nocy podrzuconą pod domem dyrekcyi policyi, a między niemi zegar, tabakierka kosztowna, srebrny dzwonek i srebrna tacka. Prawdopodobnie złodziej obawiał się sprzedać tych rzeczy, był to więc nowicyusz w tem rzemiośle, nie mający rozgałęzionych stosunków.

— We Lwowie przychwycono na targu w piątek żyda młodego, który wydawał fałszowane bilety jednoreńskowe, jakie już od pewnego czasu pojawiały się. Znaleziono przy nim 9 takich biletów a nazajutrz wykryła policya jego mieszkanie, gdzie znaleziono jeszcze 13 biletów. Nazywa się Joel Meisler, uciekł już raz z więzienia w Stanisławowie i z pod śledztwa w Stryju; znaleziono przy nim pasport na inne nazwisko do Rosyi. Aresztowano także Jakiela Nagla, u którego Meisler mieszkał we Lwowie.

— W. książę następca tronu wraz z swą małżonką odjechał, jakeśmy donieśli, w sobotę z Wiednia o godz. 2 min. 15 po południu. Cesarstwo pożegnali odjeżdżających w Burgu. Cesarz w mundurze rosyjskim odprowadził gości aż do powozu, pocałował w rękę W. księżnę, oraz uściskał i pocałował parę razy W. księcia, wołając: „do wesołego zobaczenia się“. Gdy czterokonny spuszczony powóz dworski ruszył, Cesarz salutował przyłożywszy rękę do hełmu, a Carewicz, który miał na sobie ciemny zimowy ubiór cywilny, zdjął niski okrągły kapelusz i powiewał nim w powietrzu. Uderzało, że Carewicz przybył do Wiednia w mundurze rosyjskim. Tłomaczy się to tą okolicznością, że W. książę nie był przygotowanym do odwiedzin w Wiedniu i dla tego nie miał z sobą austryackiego munduru, nie miał też i orderu austryackiego i dopiero w. krzyż orderu Ś. Szczepana kazał sobie przesłać do Lincu jubilerowi wiedeńskiemu. Również zaradzonem zostało brakowi munduru. Krawiec wiedeński wygotował W. księciu przez noc mundur austryacki, w którym Carewicz nazajutrz wystąpił.

— Telegram z Paryża donosi, że nadeszła depesza z Sierra Leone (w Afryce zachodniej, posiadłość hiszpańska), która mówi, że ajenci domu Verminck w Marsylii, Zweifel i Moustier odkryli nieznane dotąd ostatnie źródła rzeki Nigru.

— Ślub króla Alfonsa Hiszpańskiego z ks. Krystyną, który miał nastąpić 27go b. m. odbędzie się dopiero 29go, gdyż d. 28 przypadają urodziny króla i wielkie przyjęcie u dworu; nie byłoby więc stosownem, aby królowa nazajutrz po ślubie była zniewoloną brać udział w tem przyjęciu.

— Znakomity maestro włoski Lamperti przeniósł się z Medyolanu, gdzie przemieszkiwał, do Drezna. Do Medyolanu zjeżdżały do niego uczennice nietylko z całej Europy, ale nawet z Ameryki. Jego metoda śpiewu ma rozgłos w całym świecie muzykalnym, szkoła jego wydała w ostatnich czasach wiele celujących śpiewaczek, jak: Amelię Fossa, Emmę Wiziak, Marcelę Sembrich (Kochańską), Justynę Rafaeli (Machwicównę), Emmę Zagury Harris, Emilię Chiomi, Ottavę Torriani, Fanny Vogri, Wandę Bogdani (Kleczkowską), Emmę Havton itd.; tenorów zaś: Vincenzo Andreoli Stagno, Giuseppe Fancelli, Melhiore Vidal itd. Lamperti przybył do Drezna w połowie października. Wszystkie jego uczennice opuściły Medyolan i przybyły razem z nim, niechcąc kształcić się u innego maestra. Oprócz swej działalności w konserwatoryum, ma Lamperti udzielać lekcye prywatne u siebie, jak to czynił i w Medyolanie.

— W pałacu Mazarina w Paryżu nowo wybrany w miejsce Adolfa Thiersa członek Akademii Henryk Martin, znany historyk miał odczyt według zwyczaju Akademii z pochwałą swego poprzednika. W odczycie Henryka Martin treść literacka splata się z polityczną. Nowy Akademik, znany z republikańskich zasad od dawna wyznawanych, należał do nielicznych w tem stronnictwie przyjaciół Polski a przeciwników Rosyi. Podzielał on teoryę Duchińskiego o niesłowiańskiem pochodzeniu Rosyi i rozwijał tezy Duchińskiego w osobnej książce.

— D. 14 b. m. obchodzono w Kopenhadze stuletnią rocznicę urodzin poety Oehlenschlägera, znanego szczególnie z prac swoich dramatycznych; pisał on także po niemiecku. Miasto było przystrojone i sklepy zamknięte. Królewicz i ministrowie wzięli udział w obchodzie.

— Telegram z Madrytu z 15go b. m. donosi, że na wyspach Kanaryjskich wylew zrządził wielkie spustoszenia.

Wiadomości policyjne. Straż policyjna przytrzymała: Józefa Filipka za kradzież pieniędzy zegarka srebrnego i kosztowności w służbie; Józefa Nowaka za kradzież pieczywa; Jana Sladowskiego za kradzież szczotki; Antoniego Fytla, Jędrzeja Nowaka i Mateusza Soleckiego za zamiar kradzieży worka mąki na Kaźmierzu; Kazimierza Piórko i Wawrzyńca Witkiewicza za kradzież chleba; Władysława Cieślaka i Tomasza Stocha za zamiar kradzieży towarów z kramów na Wolnicy; Wawrzyńca Czuptę za kradzież obuwia; Kazimierza Szewczyka za kradzież kuferka z różnemi przedmiotami; Józefa Kamieńskiego za wyłudzenie podstępne pieniędzy; Piotra Głogowskiego za kradzież siekiery; Józefę Górkową za kradzież chustki: Józefa Drożdża poszukiwanego sądownie za kradzież; Jędrzeja Kwiecińskiego za kradzież pościeli przez włamanie się na strych; Piotra Górala za dręczenie koni; Maryannę Kobylankę, za kradzież portmonetki z pieniędzmi; Helenę Wiśniowską, za kradzież siennika z sieni przy ulicy Stolarskiej; Mindlę Meisels, za kradzież chustki; Maryannę Nowakową, za kradzież kaftanika i fartuszka; za pijaństwo 8 osób.

TEATR. We wtorek d. 18 listopada: Obrazek sceniczny w 1 akcie przez J. Al. hr. Fredrę: *Próba przedstawienia amatorskiego*; komedya w 1 akcie przez Edwarda Paillerona, przekład Stan. Kremera: *Iskra (l'Etincelle)*; komedya w 1 akcie z francuskiego pp. H. Meilhac i L. Halevy: *Pałacyk*.— Początek o godz. 7ej.

— Dnia 17 listopada pogoda, wieczorem zachmurzyło się i barometr zaczął opadać; rano o godz. 7ej d. 18go stan jego był 740·9 millim., termom. —4·8 C. Wiatr zachodni.

— We środę d. 19 listopada: Ś. Elżbiety kr. wd.

Wiadomości bibliograficzne.

— Nr. 46 *Przeglądu Lekarskiego* zawiera: Sprawozdanie z kliniki lek. krak. II. Smoleńskiego: O zapaleniu płuc (c. d.); Obtułowicza (w Turce): Tłuszczak wrodzony znacznych rozmiarów; operacya wyzdrowienie (dok.); Sprawozdanie z posiedzenia Tow. lek. krak.; E. Sawickiego: (we Lwowie): Listy z podróży i praktyki (c. d.); Wiadomości statystyczne, ogólno lekarskie i bieżące; Piśmiennictwo lekarskie.

Od Administracyi „Czasu“.

Na pomnik Mickiewicza złożył K. K. z Warszawy 10 rubli.

Na kościół katolicki w Irkucku złożyła p. Fr. Błendowska 3 ruble.

Teatr.

Podajemy na tem miejscu wyjątek z bardzo zajmującego listu z Krakowa do *Gazety Polskiej* albowiem zawiera bardzo trafne spostrzeżenia: Odnosi sie on do występów p. Modrzejewskiej.

„A trzeba wiedzieć, że Kraków, pisze korespondent, pyszni się z artystki jeszcze i dla tego, że jest wychowanką tutejszej sceny. Rychter i Hoffmannowa grą swoją dopomagali do podniesienia tej biesiady teatralnej; Sobiesław, Żelazowski, Wojdałowicz, Wolska i Stachowicz starannie usiłowali dosięgnąć wyżyn tych pierwszorzędnych artystów nad resztą czuwał dyrektor artystyczny, ażeby przynajmniej nie psuli pięknej całości. Spędziliśmy więc miesiąc bardzo przyjemnie, a pokazało się, że publiczność tutejsza ma wielkie zamiłowanie do teatru — i ile razy dyrekcya stara się utrzymać scenę na dobrej stopie, a czyni usiłowania, teatr się zapełnia.

Szkoda tylko, że sam gmach pozostawia wiele do życzenia. Niedość, że ciasny i nadzwyczaj źle zbudowany, ale nadto zbywa tu na wszelkich środków scenicznych. Ani dekoracyi, ani maszyneryi, ani garderoby. Wszystko to w najmizerniejszym stanie, a trudno wymagać od prywatnego przedsiebiercy, żeby zdołał odpowiedzieć niewielkim nawet wymaganiom, bo chcąc doprowadzić teatr do przyzwoitego stanu, trzebaby poświęcić kilkanaście tysięcy guldenów. Wprawdzie Rychter pozapełniał luki w garderobie i, od czasu do czasu, jakąś nową dekoracyą teatr zbogaci, ale to kropla w morzu, gdyż trzebaby prawie wszystko co jest wyrzucić, a nowe sprawić. Dekoracye np. po największej części są z czasów budowy teatru, to jest z roku 1843. Niedługo więc będą 50 letni jubileusz obchodzić. Maszynerya wówczas sprawiona popsuła się z kretesem, tak, że zmian inaczej nie robią jak przy zapuszczeniu kurtyny. Dziwić się tedy przychodzi odwadze dyrekcyi, która wczoraj dała przedstawienie *Dzieci kapitana Granta*,— usiłowania jej godne uznania, i wywiązała się z swego zadania, jak na Kraków, nadspodziewanie.

Kiedy Rychter wszedł w spółkę dyrekcyjną, publiczność przyjęła to z pewnem niedowierzaniem. Spodziewano się wprawdzie, że doświadczeniem scenicznem wyrobi młodzież na zdolnych aktorów, ale sądzono, że pod względem sztuk, garderoby, wystawy, scena nic nie zyska; że wreszcie rychło sobie sprzykrzy walkę wewnętrzną z podwładnymi, i zewnętrzną z obojętnością publiczności; ale jakoś stary legionista dotrzymuje placu i nie powiemy świetnie, ale wychodzi zwycięzko, a zyskał sobie jako dyrektor sympatyę i zaufanie publiczności. Jednej tylko rzeczy, a najważniejszej zaradzić nie może, a to brakowi dobrych aktorów. Epoka dzisiejsza, odznaczająca się niwelacya społeczną i na tem polu uczuwać się daje. Francya naprzykład, która w końcu zeszłego i na początku teraźniejszego wieku tylu olbrzymów wydała, dziś nie ma człowieka na próbkę. Starzy wymarli, młodzi ich zastąpić nie mogą. Nie ma wielkich wodzów, wielkich staystów, pisarzy, artystów; wszędzie pustka; armia, która napełniała trwogą Europę, dzisiaj drży na imię Prusaka, wygnańcy z Nowej Kaledonii, *których bez obawy o własność do pokoju* wpuścić nie można, rej wodzą i wkrótce może ster skołatnej nawy opanują. Na mniejszą skalę możnaby to i o innych krajach powiedzieć, że wszędzie brak ludzi. Otóż ta niwelacya i do nas się przeciska, a nawet uczuwać daje za kulisami. Gdy nam zabraknie Królikowskiego, Żółkowskiego, Rychtera, Rapackiego, Ładnowskiego, Modrzejewskiej, Hoffmanowej i t. d., kto ich zastąpi. Nie widać nigdzie młodych talentów, wszystko miernoty, zkądże to pochodzi?

Powiedział ktoś, że na kuli ziemskiej, jak powietrza i wód, tak rozumu i talentów znajduje się pewna ograniczona ilość, nigdy niezwiększająca, ani zmniejszająca się. Otóż dawniej ilość ta była podzielona pomiędzy daleko mniejszą ilość indywiduów. Dziś gdy oświata rozpowszechniła się i wszystko co żyje garnie się do niej, ową daną ilość rozumu, zdolności i talentów trzeba podzielić pomiędzy nierównie większą ilość ludzi, a że przy dzisiejszem równouprawnieniu jeden nie może sobie wiecej od drugiego przywłaszczać, na każdego więc tak mało wypada, że mu zaledwie na własne potrzeby wystarcza, i dla tege taka miernota zapanowała w społeczeństwie europejskiem. Szczęśliwy kto za lepszych czasów nachwytał więcej, wydrzeć mu tego nie można, aż po śmierci, a na spuściznę zaraz się tłumy rzucają. Schodzące też pokolenie świeci resztkami dawnemi, ale te szczątki, rozdrobniwszy się w tłumie, znikną i nikt nie będzie mógł nad miernotę wypłynąć.“

Gospodarstwo handel i przemysł.

Tygodnik finansowy.

Na giełdzie paryskiej powiększyły się znów w ubiegłym tygodniu niepokoje wywołane końcową regulacyą interesów październikowych. Wywarło to tem większy wpływ na giełdę wiedeńską, że przypisywano to zaostrzenie położenia groznym skutkom, jakie sprowadzić może natarczywe występowanie posła angielskiego w Konstantynopolu. Prawdopodobniejszem jest jednak przypuszczenie, że tylko kontrmina korzystała zręcznie z wieści o wypłynięciu eskadry angielskiej z Malty a przesadzając tendencyjnie ich znaczenie, wyzyskiwała skutecznie wzbudzony popłoch.

Kurs papierów indemnizacyjnych węgierskich poprawił się znów skutkiem cofnięcia przez p. Szaparego wniosków o przedłużenie terminów amortyzacyjnych; ucierpiał jednak przez przedłożenie tych wniosków ogólny kredyt węgierski w ogólności, co się szczególnie na kursie renty złotej węgierskiej odbiło. Wywarło wprawdzie na kurs rent złotych także nie mały wpływ podniesienie się kursu srebra, ale że wpływ jego na rentą złotą węgierską nie był jedynym i łączył się z wpływem ze sprawy indemnizacyjnej wynikającym dowodzi różnica, jaka zachodzi w zniżeniu się kursu renty złotej austryackiej, jedynie pierwszemu wpływowi ulegającej, a kursu renty złotej węgierskiej. Kurs austryackiej zniżył się tylko z 80·75 na 80·25, węgierskiej zaś z 95·20 na 94·20.

Zniżka na giełdzie wiedeńskiej nie była wielką, ale pojawiła się na całej, począwszy od rent aż do walut.

W rzędzie papierów bankowych akcye zakładu kredytowego austryackiego spadły z 270 na 267, węgierskiego z 255·50 na 252·25; w równej mierze ucierpiały akcye kolejowe i przemysłowe, tylko akcye Lloyda nagle poszły w górę z niewyjaśnionych dotąd przyczyn. Kurs dwudziesto frankówek zmniejszył się o drobny ułamek. Podwyższenie kursu srebra przyczynia się do coraz większego exportu srebra z Austryi, także obfitość jego, istniejąca jeszcze przed kilku tygodniami, nagle znów znikać zaczęła.

Wiadomości

z biura Izby handlowo-przemysłowej krakowskiej

o targu zbożowym na Baranie i Kleparzu

dnia 17 i 18go listopada.

Na wczorajszym targu na Baran dowieziono pszenicy do 400 korcy, żyto z mniejszych posiadłości po kilka lub kilkanaście korcy, tak, że obrót w tym artykule nie przedstawiał żadnej podstawy do wykazania cen. Z innych produktów w tak małej na targ dowieziono ilości, że nawet cen nienotowaliśmy.

Płacono za pszenicę na 237 funtów od 58 do 65·— złp.; żyto na 227 funt. od 38 do 42·— złp.

Pomimo zupełnej nieobecności zagranicznych kupców na dzisiejszym targu kleparskim, przecież obrót i chęć kupna była tak ożywioną, że za pszenicę osiągnięto nawet wyższe ceny od cen na ostatnim targu płaconych. Żyto z powodu mniejszego popytu uległo zniżce. Jęczmień utrzymał się przy cenie z przeszłego targu, tak samo i owies. Nasienia strączkowe w skutek wielkiego pokupu na wywóz podniosły się w cenie.

Płacono za pszenicę żółtą za 100 kilogr. od 11·25 do 12·50 złr.; czerwoną od 11·75 do 12·75 złr.; białą od złr. 11·80 do 13·— złr.; żyto piękne od złr. 8·80 do 9·10 złr., pośledniе od 8·20 do 8·75 złr.; jęczmień piękny od 8·50 do 9·— złr.; na paszę od 8·— do 8·50 złr.; owies od 7·— do 7·40 złr.; groch od 8·— do 10·50 złr.; fasolę od 9·— do 13·— złr.; jagły od 12·— do 13·— złr.; tatarkę od 7·— do 9·— złr.; proso od 6·50 do 7·50 złr.; rzepak od 11·— do 12·— złr., koniczynę czerwoną od —·— do — złr.

Kasa Oszczędności w Krakowie.

Stan wkładek d. 30 września 1879 roku wynosił . . . . . złr. 6,022,039 c. 60
Od 1 do 31go paźdz. 1879 r. łożono . . . . złr. 303,634 c. 74
Razem 6,325,674 c. 34
Od 1 do 31 października 1879 zwrócono . . . . złr. 219,744 c. 83
Stan wkładek dnia 31go paźdz. 1879 roku . . . . złr. 6,105,929 c. 51

Kasa Oszczędności w Tarnowie.

Stan wkładek z końcem września 1879 roku . . . . złr. 1,404,604 c. 92
W miesiącu paźdz. wpłynęło złr. 56,582 c. 99½
Razem złr. 1,461,187 c. 91½
W paździer. 1879 r. zwrócono wkładek . . . . złr. 41,669 c. 63½
Stan wkładek z końcem paźdz. 1879 roku . . . . złr. 1,419,518 c. 28

Wiedeń 17 listopada.

Na dzisiejszy targ przypędzono wołów galicyjskich 722, węgierskich 1615, niemieckich 303, na środę zameldowanych kontumacyjnych 520, razem 3160 sztuk.

Galicyjskie stajenne płacono 55, do 57, 58 złr.,

źniejszych rodzajowych malowideł, których artysta nie miał już wykonać — ztąd o wartości tych szkiców trudno mówić, jakkolwiek tu i owdzie przebija cechujący Kurzbauera talent.

Polscy artyści nielicznie w Wiedniu zebrani, odznaczają się jednak na wystawach kilku utworami, mającemi rzeczywistą wartość. Żałujemy, że przed naszem przybyciem wycofano z „Künstlerhausu“ kilka polskich obrazów Streitta, Małeckiego i jeden Sidorowicza, o których bardzo pochlebne zdania słyszeliśmy w tutejszych artystycznych kołach. Z pozostałych krajobraz p. Sidorowicza góruje nad otaczającemi go obrazami wiernem odtworzeniem natury, żywym a zarazem bardzo naturalnym kolorytem, doskonałą perspektywą i szerokością tła; najdrobniejsze szczegóły wykończone sumiennie i umiejętnie, z tem zamiłowaniem, jakie charakteryzuje każdego prawdziwego artystę. Dwa „Zaprzęgi krakowskie“ p. Szernera mają zwykłą u tego artysty werwę i życie. Na jednym czwórką krakowską, dobraną wedle wszystkich przepisów koniarskich i powożoną z siodła przez dziarskiego parobczaka w kierezyi jedzie dwóch paniczów; na drugim mniej elegancko, ale niemniej ochoczo wracają z pola, czy z jarmarku krakowscy wieśniacy. Obrazek p. Kowalskiego „Wyjazd na polowanie“ zyskał już sobie bardzo przychylną ocenę tutejszych krytyków i jeśli się nie mylimy, został nawet reprodukowany w jakiemś niemieckiem czasopiśmie illustrowanem; wyznajemy jednak, że na nas zrobił mniej korzystne wrażenie od innych prac utalentowanego artysty — trochę za mało w nim życia, ruchu, powietrza; natomiast spotyka się trochę affektacyi i pozowania, które u takiego artysty, jak p. Kowalski, mogą słusznie razić — jakkolwiek nie odejmują wcale wartości obrazowi.

Od kilku lat już przestaliśmy spotykać się z nowemi utworami p. Wilhelma Leopolskiego, któremu niezaprzecznie należy się pierwsze miejsce pomiędzy polskimi artystami, bawiącymi w Wiedniu. Po raz pierwszy od utworzenia podwójnej edycyi Klonowicza, który swojego czasu miał tak wielki rozgłos i tyle sprzecznych sądów wywołał, p. Leopolski pracuje obecnie nad wielkich rozmiarów obrazem, mającym przedstawiać odwiedziny cesarza Karola V w klasztorze. Obraz nie wiąże się z żadną epoką życia późniejszego mieszkańca opactwa Sgo Justyna — nie jest odbiciem jednego historycznego momentu, ale raczej całego okresu dziejów. Brak mu zupełnie akcyi i dramatycznego nastroju, brak wszystkich owych świetnych akcesoryów, któremi nowsi artyści tak chętnie urozmajcają swe utwory. Obraz będący owocem ścisłych a umiejętnych studyów historycznych i estetycznych, jest tem, czem go chciał mieć artysta: odtworzeniem kilku postaci z przeszłości ze sumiennością archeologa i wysokiem poczuciem piękna prawdziwego artysty. Niezmierna delikatność i czystość rysunku, piękność form, prostota i naturalność układu, powaga i klasyczny spokój, rozlany w całym obrazie nadają mu dziś już niepospolitą wartość i pozwalają wróżyć, że po ukończeniu będzie to najpiękniejsza kreacya p. Leopolskiego. Ze szczególnem zamiłowaniem wykończył artysta główną postać swego obrazu. Siedzący na wyniosłem krześle mężczyzna w sile wieku, z twarzą poważną i zamyśloną, z głową wspartą na ręku, odpowiada zupełnie wyobrażeniu, jakie mogliśmy sobie wyrobić o monarsze, w którego ziemiach nigdy nie zachodziło słońce. P. Leopolski umiał mu nadać niepospolitą godność, powagę i iście królewski majestat, bez cienia sztywności lub przesady. Bardzo szczęśliwie pojętą także jest postać stojącego obok króla ochmistrza: Strażnik przydwornej etykiety w Hiszpanii nie mógł być tak naturalnym, jak wyższy nad te drobnostki monarcha, jest też trochę sztywny, trochę napuszony i przesadna powaga, z jaką daje jakieś polecenie stojącemu przed nim, zalęknionemu widocznie paziowi, sprawia wrażenie dość komiczne. Prawdziwy jednak artyzm nie pozwolił p. Leopolskiemu posuwać komizmu za daleko i postać bardzo trafnie scharakteryzowaną zmienić w karykaturę — dla tego też ani ochmistrz, ani dwaj zlekka dopiero naszkicowani mnisi, z których jednemu artysta dodał także szczyptę komizmu, nie będą, spodziewamy się, psuć poważnego wrażenia całości.

Małe grono polskich rzeźbiarzy w Wiedniu ma już oddawna nader korzystną reputacyę zarówno tutaj, jak i w kraju. Jeden z nich p. Trembecki wygrał świeżo konkurs na rzeźby do gmachu sejmowego we Lwowie i udał się tam obecnie dla wykonania tych robót. Drugi, p. Błotnicki otrzymał za swą „Świteziankę“ wielką nagrodę Akademii sztuk pięknych w Wiedniu, a obecnie wezwany został do wykonania pomnika papieża Piusa IX w katedrze unickiej we Lwowie. Sympatyczny talent pana Błotnickiego znanym jest w Krakowie z pierwszej większej jego pracy, zakupionej przez Towarzystwo zach. szt. pięknych. W rzeźbie tej, przedstawiającej „Samsona“, uderza niepospolita energia, zwłaszcza, u tak młodego artysty, wyrobienie techniczne. Premiowana „Świtezianka“ ma wielki wdzięk i świeżość, prawdziwe poczucie piękna i delikatne, artystyczne wykończenie. Od obydwóch tych utworów wyżej postawilibyśmy model pomnika Piusa IX. Papież przedstawiony jest w siedzącej postawie w pontyfikalnym stroju z ręką podniesioną do błogosławieństwa i zwykłym swym łagodnym uśmiechem. Podobieństwo twarzy niezmierne, artysta nie próbował jej idealizować lub nadawać jej sztuczną powagę i majestat, taka jak jest ze swoją naturalnością i słodyczą, robi ona jednak dziwnie uroczyste wrażenie, podniesione jeszcze doskonale ułożoną draperyą obszernej kapy, w szerokich fałdach spadającej ku ziemi. Obok naturalności i prawdy, wielka siła w wykonaniu, wielkie ciepło i życie odznaczają utwór p. Błotnickiego, ta energia młodzieńcza, będąca naturalnym wynikiem świeżego a niepospolitego talentu, nie umiejącego zamknąć w ciasnych karbach swoich twórczych zasobów, stanowi najważniejszy zarzut, jaki moglibyśmy zrobić pomnikowi Piusa IX. Chcielibyśmy w nim więcej spokoju, większego przejęcia się klasycznemi wzorami, albo też arcydziełami włoskich Cinquecentystów, których studyum dla młodych artystów naszej epoki jest niewątpliwie korzystniejszem o wiele od naśladownictwa koryfeuszów dzisiejszej sztuki. W każdym razie zarzut nasz, będący wynikiem osobistych naszych przekonań artystycznych, nie odejmuje wcale wartości utworowi, który wkrótce zapewne stanie się jedną z artystyczniejszych ozdób Lwowa.

J. G.

osobliwsze 59 do 60, 61 złr.; węgierskie 53 do 58, 59, 60½ złr.; niemieckie 57 do 60 złr.

Wilhelm Amirowicz.
Caffé Stirbök.

Washington 16 listopada (*telegr.*) Sprawozdanie wydziału rolnictwa z październikaj wykazuje znaczne polepszenie zbiorów bawełny w porównaniu z wrześniem, oraz przybytek 26 milionów szefli zboża w porównaniu z rokiem przeszłym. Tytoń w całym kraju wypadł mniej o 2% a kukurydza o 200 milionów szefli więcej niż w roku zeszłym.

(NADESŁANE).

Zapraszam wszystkich pp. Amatorów, którzyby chcieli wziąć udział w nabożeństwie na uroczystość Ś. Cecylii, które się odbędzie na Wawelu w sobotę o godz. 10ej rano, aby się zechcieli zgromadzić w mieszkaniu (ul. Wolska Nr. 76) u podpisanego w piątek o godz. 6ej wieczór. Odśpiewaną będzie msza św., ułożona na jubileusz Kraszewskiego przez podpisanego.

Kraków d. 17 listopada.

Wincenty Richling.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Depesze telegraficzne.

Paryż 16 listop. Korespondent wiedeński do *Journal des Débats* miał niedawno rozmowę z hr. Taaffe, który go zapewnił, że ministeryum natychmiast ustąpi, jeśliby ustawa wojskowa została odrzuconą. Gabinet obstaje wytrwale przy projektach podatkowych. W końcu oświadczył minister, że tak system ceł opiekuńczych jak i wolności handlowej nie są dla Austryi stosowne, lecz musi być zachowany system mieszany.

Paryż 17 listopada. Na zgromadzeniu wyborców rozwijał wczoraj Floquet program radykalistów. Żądał nieograniczonej wolności druku, stowarzyszeń i zgromadzeń, reformy sądownictwa i armii, wychowania wyłącznie świeckiego, urzędników republikanów i ministerium przejętego duchem republikańskim, gdyż dzisiejszy gabinet pozbawiony jest polotu; protestuje przeciw podziałowi narodu na klasy i stronnictwa według stanów i twierdzi, że zasada powszechnego głosowania daje podstawę dla rozwiązania kwestyi socyalnej.

Genua 16 listop. Król i książę Amadeusz przybyli tu dziś, a jutro rano jadą do Rzymu.

Rzym 15 listop. Zapewniają, że Włochy, Austrya i Niemcy zupełnie się zgadzają z sobą pod względem Egiptu.

Londyn 15 listop. Minister Cross prawdopodobnie ustąpi. Ostatnia depesza francuska daleko więcej zbliżała się do zapatrywań angielskich w sprawie wschodniej, niż przypuszczano. *Daily News* donoszą z Berlina, że wszelkie usiłowania Rosyi w celu odnowienia stosunków przyjacielskich z Niemcami są daremne mimo osobistej skłonności Cesarza Wilhelma. Przymierze austryacko-niemieckie stoi nie zachwiane, o czem dyplomacya rosyjska przekona się. Wiadomość o przymierzu Rosyi z Turcyą powtarza się.

***Madryt** 16 listop. Dostojnicy dworu jadą we czwartek do Irun dla przyjęcia arcyks. Krystyny.* Stu powstańców kubańskich stawiło się przed władzą w powiecie Holguin.

Nisz 16 listop. Mowa tronowa stwierdza postępy Serbii, której niepodległość uznały mocarstwa, oraz wspomina o dobrych stosunkach z państwami ościennemi, o zawarciu traktatów handlowych z Włochami, Anglią, Rosyą, Szwajcaryą i Belgią, o postanowieniu założenia banku narodowego i mówi, że rząd zajmuje się zbadaniem projektów kolei żelaznych. Mowa znalazła przychylne przyjęcie.

Konstantynopol 14 listop. Aleko basza przybył tu wczoraj wieczór. Przed odjazdem rozwiązał Stowarzyszenia gimnastyczne na wielką niechęć komitetu panslawistycznego, który odbył posiedzenie bardzo burzliwe i książę Czeretelew brał w niem udział. Komitet poddał się nakazowi, ale postanowił żądać utworzenia rezerwy milicyi wojskowej. Hr. Zichy będzie miał jutro posłuchanie u Sułtana.

Kair 15 listop. Nowy reprezentant dyplomatyczny angielski, jlny konsul Mallet wręczył dziś Chediwowi listy wierzytelne i miał przemowę, w której wyraził przekonanie, że Egipt pod mądrym i ludzkim rządem chediwa odzyska pomyślność, do której gabinet angielski wielką przykłada wagę.

Z Wiednia donoszą nam, że nadanie dekoracyj hr. Hohenwartowi i Clam-Martnitzowi nie dobre zrobiło wrażenie; uważają je za rzecz drażniącą dla stronnictwa wiernokonstytucyjnego. Gdyby umiano z niem postępować okazało by się rozsądnem i umiarkowanem, czuje ono i przyznaje, że dawnej większości odzyskać nie może, a zatem przyznaje, iż ministeryum nie powinno być wyłącznie jednego stronnictwa, a znów z drugiej strony słusznie twierdzi, że prawica także nie ma dosyć wielkiej większości, aby miała prawo zasiadać sama w rządzie. Stronnictwa wogóle bardzo dobrze są usposobione dla Polaków i rząd, w skład którego oni by weszli byłby przez wszystkich dobrze widzianym; jeżeli jednak Polacy mają zachować to korzystne stanowisko, to ich przywódcy nie powinni zbytecznie dać się powodować hr. Hohenwartowi i Clam-Martinitzowi a nawet hr. Taaffemu. Ten ostatni nie myśli jednak dotąd o dokompletowaniu ministeryum; podobno obawia się, że gdyby powołał kogoś z Czechów pp. Stremayer i Horst opuściliby je, a gdyby powołał kogoś z lewicy wyszedłby z ministeryum p. Falkenhayn. O zwołaniu sejmów niestety nie ma mowy a podobno ministeryum „nie miało nawet czasu pomyśleć o tem.“ Na konferencyi przewódców klubów hr. Taaffe miał oświadczyć, że chce zwołać sejmy po uchwaleniu ustawy wojskowej, budżetu, ustaw finansowych, ustawy o Bośni i Hercogowinie i kilku innych ustaw i po zebraniu się Delegacyj. A zatem dużo jeszcze może wody upłynąć zanim sejmy poczną obradować. Ustawa wojskowa uzyska podobno ⅔ głosów, bo wszystkie stronnictwa czują, że to, któreby przeciw niej wystąpiło, stałoby się w przyszłości nie możliwem. Po uchwaleniu jednak ustawy wojskowej, mogłoby przyjść do zmiany ministeryum; a wtedy przyszłaby na stół kombinacya Hohenwart-Clam-Smolka lub Grocholski; lecz ta nie miałaby gruntu pod nogami; długo trwać by nie mogła a po niej co by nastąpiło trudno odgadnąć, ale prawdopodobnie nie pocieszającego.

Kwestya przedłużenia na lat dziesięć ustawy wojskowej jest ciągle owym punktem środkowym, około którego w tej chwili obraca się dyskusya publiczna w Austryi. Konferencya u hr. Taaffego, niemal wyłącznie temu przedmiotowi poświęcona, wywarła widocznie wpływ na rozjaśnienie sytuacyi i zapatrywań w tej mierze. Klub liberałów zajął już stanowisko w tej sprawie, wysłuchawszy sprawozdania swych członków z konferencyi u hr. Taaffego, przyjął prawie jednomyślnie wniosek dep. Czedika, aby zezwolić na przedłużenie ustawy wojskowej bez zmiany na lat dziesięć, lecz domagać się równocześnie redukcyi stopy pokojowej z 245,000 na 230,000 ludzi. P. Czedik upoważniony został do uczynienia tego wniosku w komisyi nad tą ustawą obradującej, a mianowicie jako dodatku do §. 11 ustawy wojskowej. Uchwała ta klubu liberałów wskazuje, że w obozie t. z. wiernokonstytucyjnym uznają potrzebę porozumienia się z rządem w tej sprawie. Wobec tego znać także zmianę prądu w dziennikach opozycyjnych, które przed kilku dniami o przyjęciu przedłożenia rządowego nic wiedzieć nie chciały, teraz zaś twierdzą, że kwestya ustawy wojskowej nie może być areną walki politycznej stronnictw lub walki z rządem. Warto to zapatrywanie przynajmniej zaznaczyć.

Członkowie stronnictwa autonomistów należący do komisyi podatkowej zebrali się onegdaj pod przewodnictwem księcia Lobkowitza i zastanawiali się wyczerpująco nad nowemi przedłożeniami podatkowemi. Dep. Krzeczunowicz podobno żywo przeciw wnioskom rządowym przemawiał. Wogóle uznano przedłożenia podatkowe za niemożebne do przyjęcia. Jeżeli te doniesienia dzienników wiedeńskich są prawdziwe, natenczas los przedłożeń podatkowych uważać można za zdecydowany.

Dzienniki wiedeńskie donoszą także, iż onegdaj odbyła się pod przewodnictwem hr. Hohenwarta konferencya mężów zaufania klubu autonomistów; z Polaków mieli tam być obecni dep. Dunajewski, Hausner, Smarzewski, Bartmański, Gniewosz. Przedmiotem narad był memoryał, który Czesi przedłożyć mieli cesarzowi. W memoryale tym kwestya prawno-polityczna podobno wcale nie jest dotkniętą; żąda on tylko równouprawnienia narodowości w drodze administracyjnej, a na podstawie konstytucyi; mianowicie zaś, aby język czeski był urzędowym w szkole i urzędzie, aby podania załatwiane były w tym języku, w którym są wniesione, aby w powiatach wyłącznie czeskich założono odpowiednią liczbę szkół czeskich i utrzymywano je tak jak niemieckie kosztem państwa, w powiatach zaś mieszanych, aby zaprowadzono klasy współrzędne dla uczniów czeskich Kwestya uniwersytetu wspomniana tylko pobieżnie. mianowicie objawiono życzenie, aby mniej powoływano obcokrajowców na uniwersytet prażski i aby utworzono kilka katedr z czeskim językiem wykładowym. *Tagblatt* utrzymuje, że memoryał ten został ułożonym przez Riegera i Clam-Martinitza w porozumieniu z hr. Taaffe i Dr. Prażakiem. Hr. Taaffe miał obiecać Czechom, że żądania ich będą przyjęte, a Czesi nawzajem obiecali głosować za ustawą wojskową. Podobno nie było między Młodoczechami a Staroczechami zgody w tej mierze, gdyż pierwsi chcieli stawiać warunki, lecz ostatecznie przyrzeczenie hr. Taaffego wystarczyło. Memoryał został już wczoraj wręczony został N. Panu, który przyjął go łaskawie.

Przez dwa dni obywały się w Wiedniu porozumienia między ministrami węgierskimi a przedlitawskimi; onegdaj zgromadzili się wszyscy ministrowie pod przewodnictwem bar. Haymerle na wspólną naradę, na której ułożono ostatecznie przedłożenia dla delegacyj wspólnych. Minister Szende, który konferował z ministrem wojny, miał także dłuższe posłuchanie u cesarza. Ministrowie węgierscy opuścili już wczoraj Wiedeń i powrócili do Pesztu.

Carewicz z żoną przybyli, jak donieśliśmy, w niedzielę do Berlina, i stanęli w pałacu poselstwa rosyjskiego. Tam odwiedził go cesarz Wilhelm z całą rodziną obojej płci. Carewicz był w pruskim mundurze, gdy w Wiedniu pokazał się w mundurze rosyjskim a nie w austryackim, jak było zwyczajem dawniej między trzema dworami północnemi.

O pobycie Carewicza w Berlinie wiemy zresztą tyle tylko, ile się przedstawia na zewnątrz, a mianowicie, że po południu w niedzielę Carewicz był w odwiedziny u posłów austryackiego, francuskiego angielskiego i tureckiego, pominął więc posła włoskiego, a następnie u marszałka hr. Moltke, a po obiedzie u Cesarza, był z całym dworem w operze. Dzień wyjazdu nie jest dotąd wiadomym, atoli twierdzą, że będzie bardzo bliskim. Dzienniki półurzędowe bardzo są skąpe w słowach ze względu na pobyt Carewicza, liberalne zaś, na których czele *National Ztg*, zapewniają, że Carewicz nie zdoła wpłynąć na zmianę polityki opartej na przymierzu Niemiec z Austryą.

Vossische Ztg zaprzecza na podstawie dokładnego zbadania lekarskiego, pogłosce, jakoby ks. Bismark miał początki zatłuszczenia serca.

Nordd. Allg. Ztg zamieszcza artykuł polemiczny, wykazujący, że zabiegi dyplomacyi francuskiej nie zdołają podkopać przymierza austryacko-niemieckiego. Dziennik ten mówi naprzód, że korespondent *Timesa* rozpuszczał w jesieni pogłoski o porozumieniu się Rosyi z Niemcami, które miały pochodzić z nieznanych źródeł rosyjskich. Dalej zaś powiada, że artykuł paryski *Timesa* z d. 12 b. m. przypuszcza, iż interes Francyi nakazywałby przeszkodzić zbliżeniu się Austryi i Niemiec, i że hr. Vogué, gdyby był dotąd posłem w Wiedniu, byłby osobiście stawił przeszkodę związkowi austro-niemieckiemu. Co do pierwszego. oświadcza *Nordd. Allg. Ztg*, że większość narodu francuskiego pragnie pokoju, zapewne więc gabinet Waddingtona powoduje się głosem tej większości i powinien się cieszyć z pokojowego usposobienia obu mocarstw środkowej Europy. Inne byłoby położenie rządu francuskiego, któryby szukał wojny i sprzymierzeńców wojennych. Może hr. Vogué, który podobno jest legitymistą, a w danym razie orleanistą, należy do partyi wojowniczej we Francyi, a wtedy słusznie został odwołany. Inne pytanie, czyby hr. Vogué zdołał rozbić zbliżenie się Austryi i Niemiec. Nie należy szukać w politycznych objawach pobudek czysto osobistych. Jeżeli *Times* przypuszcza, że w Rosyi prowadzą się zabiegi panslawistyczne, powinienby wiedzieć, że Austrya stara się zasłonić od panslawizmu, który dąży do rozbicia Austryi liczącej niemal 20 milionów Słowian. Austrya znajdzie przeciw tym knowaniom tarczę w swojej sile i w przywiązaniu swych ludów do dynastyi. A jeśli potrzebuje wzmocnić swoje stanowisko, musi szukać pomocy u Niemiec, Francyi albo Włoch. Francya może jej być pomocną przeciw Niemcom albo Włochom, ale nie przeciw Rosyi; i Austrya wtedy dopiero zwróciłaby się ku Francyi, gdyby ją Niemcy zawiodły. Jakżeby hr. Vogué obmyślił pomoc francuską, czy wyprawiając flotę francuską przeciw Rosyi, czy też wysyłając wojsko przez Tryest albo Włochy i Szwajcaryę do Galicyi i Morawy. Ale i w takim razie interesa Francyi i Austryi są różne. Francya nie potrzebuje obawiać się najścia wojsk rosyjskich. może nawet w pewnych okolicznościach pozwolić na osłabienie, nawet rozbicie Austryi, gdy Niemcy byłyby narażone w razie najścia Austryi przez Rosyę i są zdolne temu najściu przeszkodzić. Słowem, byłby z Francyi niebezpieczny sprzymierzeniec Austryi, nie mając wspólnego interesu bronienia jej. Zatem obojętnem to dla stosunków Austryi do Niemiec, czy hr. Vogué lub p. Teisserenc byłby posłem w Wiedniu, bo ani jeden ani drugi nie byłby w stanie pokierować wypadkami, lub tamować narodom drogę naturalnego rozwoju.

Artykuł powyższy, którego treść dokładnie tu podajemy, wskazuje jasno, że tylko Niemcy mogą być pomocą Austryi przeciw Rosyi i panslawizmowi. Nie obojętnem jest, że artykuł ten pojawił się w dniu przyjazdu Carewicza do Berlina.

Wobec zaprzeczeń *Journal de St. Petersbourg*, jakoby znaczne siły rosyjskie były posunięte ku zachodowi, wymienia *Kölnische Ztg* pułki, które stoją w Polsce i na Litwie, i które wynoszą 300 batalionów piechoty, 150 szwadronów jazdy i 450 dział.

Wielka burza zażegnaną została ustąpieniem Porty. Sułtan przyjął i potwierdził projekt reform tak w europejskich jak i w azyatyckich prowincyach swoich a tem samem rozkaz dany flocie pod Maltą, aby wyszła na morze, został odwołany. Nie idzie zatem, aby reformy przez Anglię podyktowane a przez Sułtana przyjęte, weszły już w życie; gdyż środki do stworzenia nowej administracyi nie znajdują się pod ręką, ale aby moralnie uznała Turcya żądania Anglii, a tem samem przyznała jej przewagę i wyparła się niejako protekcyi Rosyi, na co się zanosiło. Prawdopodobnie wpłynęło na to postanowienie Porty i Sułtana stanowisko zajęte przez Austryę przymierzem z Niemcami wzmocnione.

Z Aten donoszą do *Polit. Corresp.* d. 8 listopada, że minister spraw zewnętrznych Delyannis przesłał notę do wszystkich mocarstw użalającą się na ociąganie się Porty w sprawie ugodowej i na niewłaściwe pojmowanie przez nią treści paragrafu 13go traktatu berlińskiego; komisarzom zaś greckim w Konstantynopolu przesłał rozkaz, ażeby od wytkniętéj przez nich granicy Grecyi w ostatniem memorandum nie odstępowali ani o jotę.

Ostatnie telegramy „Czasu.“

Wiedeń 18 listopada. Arcyks. Marya Krystyna odjechała wczoraj wieczór z matką i całym orszakiem do Hiszpanii. Na dworcu kolei obecnym był Cesarz, wszyscy członkowie dworu cesarskiego, poseł hiszpański Conte, dygnitarze wojskowi stolicy i szlachta. Pożegnanie z Cesarzem i innemi członkami domu cesarskiego było bardzo rozrzewniające. Gdy pociąg ruszył, Cesarz pożegnał się z obecnymi i wprost udał się na dworzec kolei rządowej, zkąd zaraz odjechał do Gödöllö, pożegnawszy się już pierwej z Cesarzową w burgu.

Wiedeń 18 listopada. W Izbie niższej prezes nadmienia w gorących słowach o jutrzejszym dniu imienin Cesarzowej i uprasza Izbę o upoważnienie go do złożenia NPani powinszowań Izby; następnie odczytano pismo ochmistrza dworu bar. Schloissniga, który dziękuje w imieniu Arcyks. Elżbiety i Krystyny za lojalny objaw Izby z powodu związków małżeńskich Arcyks. Krystyny. — Friedmann wniósł wniosek względem połączenia Wiednia z Odrą i Linzu z Elbą przez urządzenie nowych dróg wodnych. Skrzyński ślubował w Izbie. Ustawa z powodu niedostatku w Istryi została, po zaleceniu jej przez Pajera, Steudela i Vitezicha przyjęty w drugiem i trzeciem czytaniu. Stan Lassera pogorszył się bardzo zeszłej nocy a dziś otrzymał on śte Sakramenta.

Wiedeń 18 listopada. Wydział do ustawy wojskowej przyjął bez zmiany przedłożenie rządowe co do przedłużenia ustawy wojskowej na lat 10, a odrzucił wniosek dep. Czedika o redukcyę stopy pokojowej do 230,000 ludzi, oraz wszystkie inne poprawki dep. Czedika. Dep. Rechbauer i Schöffel zapowiedzieli wota mniejszości.

Praga 18 listop. Cesarzewicz Rudolf odjechał dziś rano do Gödöllö za dziesięciodniowym urlopem. *Pokrok* donosi: NPan przyjął łaskawie deputacyę czeską i oświadczył jej, że po starannem rozważeniu przekaże wręczony mu memoryał ministerstwu do zbadania i załatwienia. *Pokrok* mówi: Cała prawica głosować będzie jednogłośnie za niezmienionem przyjęciem ustawy wojskowej.

Buda-Peszt 17 listopada. Sejm ukończył rozprawy ogólne nad przedłożeniem o administracyi Bośni i Hercegowiny. Głosami 188 przeciw 169 uchwalono wziąć je za podstawę obrad szczegółowych.

Berlin 18 listopada. Carewicz rosyjski po serdecznem pożegnaniu się z Cesarzem odjechał wczoraj wieczór o godz. 11¼ do Petersburga.

Monachium 18 listopada. Arcyks. Krystyna stanęła tu dziś o godz. 5½ rano i po półgodzinnym pobycie w dalszą udała się drogę.

Paryż 18 listopada. Blignières wyjeżdża jutro do Egiptu; Nubar basza otrzymawszy od Chediwa pozwolenie powrotu, odjedzie we środę. *Telegraph* donosi: Francya i Anglia zupełnie zgadzają się z sobą, aby w Egipcie odeprzeć żądania reprezentowanych przez Austryę państw neutralnych względem wykonywania wpływu politycznego w imieniu wierzycieli zagranicznych.

Paryż 18 listopada. Teisserenc de Bort przybył tutaj.

Rzym 18 listopada. Zapewniają, że Cairoli i Depretis porozumieli się z sobą pod względem wszystkich punktów programu ministeryalnego.

Londyn 17 listopada Bióro Reutera donosi z Malty pod d. 16 b. m.: Admirał Hornby odwołał wczoraj rozkaz dany flocie d. 12 b. m., aby w ciągu czterech dni była gotową do odpłynięcia na Wschód.

Londyn 18 listopada. Rada ministrów zwołaną została wczoraj telegramem. Zebrali się wszyscy ministrowie, oprócz ks. Richmonda, który bawił u Królowej.

Londyn 18 listopada. *Times* utrzymuje, że Layard miał wczoraj wręczyć tureckiemu prezesowi ministrów notę, w której stawia takie żądania Anglii: utworzenie dobrze uorganizowanej milicyi i zobowiązanie się Porty do stopniowego reformowania. Związki telegraficzne z Nowym Jorkiem przerwane.

Konstantynopol 17 listop. Aleko basza zajmuje się głównie kwestyą rozmieszczenia wychodźców muzułmańskich. Sułtan wydał *iradę*, w którem wzywa Portę, aby przedłożyła mu przepisy tyczące się reform dla potwierdzenia ich. Mają być one wkrótce ogłoszone publicznie.

Kursa. — Wiedeń 18 listopada, g. 2 m. 30 po poł. Renta papierowa 68·15. — Renta srebrna 70·60. — Renta złota 79 90. — Losy z r. 1860 127·25· — Akcye Banku Narodowego 836·—. — Akcye kredytowe 267·25. — Londyn 116·65. — Srebro —·—. — Napoleony 9·32. — Lombardy 77·75· — Losy z roku 1864 164·—. — Akcye kolei Karola Ludwika 238 25. — Akcye kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 143·—. — Akcye kolei węg. półn.-wschod. 128·50. — Anglo-Bank 134·80. 6% Listy zast. hipoteczne 98·—. — Marki 57·80. Ruble 122·12. — 6% Listy zasta. galic. Zakładu kredyt. Ziem. 93·75.

Usposobienie giełdy: stałe.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I WYDAWCA

Antoni Kłobukowski.

Kurs pieniędzy i papierów publ.

Kraków 18 Listopada.

	płacą	żądają
Ruble papierowe rosyjskie za 100 rs.	121 50	123 —
Rubel srebrny obrączkowy	1 65	1 75
Marki niemieckie za 100 marek	57 25	58 25
Dukat ważny	5 50	5 60
20 frankówka	9 28	9 38
Imperyał ważny	9 55	9 65
Srebro austryackie za 100 złr.	100 —	100 —
Kupony sreb. płatne	99 50	— —
Listy zastawne i obligi.		
5% pożyczka krajowa galicyjska	95 —	— —
Obligacye indemnizacyjne galicyjskie	93 85	95 —
4% listy zast. Tow. kredyt. ziemsk.	85 75	87 50
5% listy zast. Tow. kredyt. ziemsk.	92 75	93 75
5% listy „ banku hipot.	97 75	99 —
6% listy dłużne galic. zakł. włość.	99 —	101 75
5½ listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 36 lat, srebrem za 100 złr. w. a.	93 —	95 —
6% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 36 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	92 —	94 —
6% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 18 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	94 25	97 —
7% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 20 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	97 —	99 —
Priorytety banku gal. dla h. i prz. w Krak. (100%)	— —	— —
4% listy zastawne Król. Pol. ser. I [za 100 rubli]	97 —	99 —
4% listy zastawne Król. Pol. ser. II [„ 100 rubli]	97 —	99 —
5% listy zastawne Król. Pol. z r. 1869 [„ 100 rubli]	95 25	96 50
4% listy likwidacyjne Królestwa Pol. [„ 100 rubli]	84 —	85 50
Akcye kolejowe i bankowe.		
Akcye kolei Karola Ludwika . . . po złr. 210	237	239 —
„ „ Lwowsko-Czerniowieckiej „ 200	140 50	142 50
„ banku hipot. we Lwowie (ex Dyw.) „ 200	267 —	278 —
„ banku gal. dla h. i prz. w Krak. „ 200	— —	— —
Losy krajowe.		
Losy miasta Krakowa	19 —	20 —
Losy miasta Stanisławowa	24 75	26 25

Wiedeń 17 Listopada.

Obligi długu państwa.

	płacą	żądają
4⅕% Renta papierowa	68 —	68 15
4⅕% „ srebrna	70 65	70 80
4% „ złota	79 80	79 95
4% Losy z roku 1854 po 250 złr.	121 —	122 50
5% Losy z roku 1860 po 500 złr.	127 50	127 75
4% „ „ 1860 „ 100 złr.	130 —	130 50
„ „ 1864 „ 100 złr.	165 50	166 —
„ „ 1864 „ 50 złr.	165 50	166 —
Losy Ośmo-Renten	29 —	— —
Obligi indemnizacyjne.		
Czeskie . . . 10% podat.	102 75	103 75
Bukowińskie „	91 —	92 50
Galicyjskie „	94 30	94 90
Morawskie „	102 75	103 75
Niższo-austryackie „	105 —	106 —
Wyższo-austryackie „	101 75	102 50
Śląskie „	96 50	— —
Styryjskie „	99 75	100 50
Siedmiogrodzkie 7½ „	84 50	86 25
Węgierskie „	88 50	89 50
Węgier. z klauz. 1867 „	86 25	87 —
5% Obligi poż. kolei węgierskiej	114 50	115 —
6% Renta węgierska złota	94 10	94 25
4½% „ „ „ (za Ostbahn).	74 —	74 20
Akcye bankowe.		
Anglo-austryackiego Banku . 120 złr.	133 70	133 90
Boden-Credit węgierskie . 140 złr.	162 50	163 —
„ austryackie . 50 „	174	174 50
Credit-Anstalt dla Han. i Prz. 160 „	266 50	266 75
„ węgierskie . 200 „	252 75	252 25
Depositen-Bank . 200 „	325 10	326 50
Escompt-Gesell. niż. austr. 500 „	810 —	820 —
Gal. Banku hipotecznego . 200 „	— —	— —
„ „ dla Hand. i Prz. 200 „	— —	— —
Austro-węg. Banku (Nat.-Ba.) 600 „	833 —	835 —
Real-Credit-Bank . 200 „	198 —	202 —
Unionbank . 100 „	92 —	92 25
Verkehrsbank ogólny . 140 „	120 —	120 50
Wied. Bankverein . 100 „	133 10	132 30
„ Lombard- & Es.-Bank 100 „	— —	— —
Akcye kolei.		
Albrechta . 200 złr. bez%	— —	— —
Alföld-Fiume . 200 „ 5%	136 75	137 25
Aussig Töplitz . 210 „ „	401 —	406 —
Donau-Dampfsch.-Ges. 525 „ „	581 —	583 —
Elżbiety . 210 „ 5%	175 50	176 —
Linz-Budweis . 200 „ „	160 50	161 50
Salzburg-Tyrol . 200 „ „	147 50	148 —
Ferdynanda Nordbahn 1050 „ „	2275	2285
Franciszka Józefa . 200 „ „	150 —	151 —
Gal. Karola Ludwika . 210 „ 5%	238 —	238 50
Koszycko-Oderberg. . 200 „ „	112 50	113 —
Lwowsko-Czern.-Jassy 200 „ „	141 50	142 —
Nordwest austr. . 200 „ „	135 75	136 24
„ „ Lit. B. 200 „ bez%	77 25	77 75
Rudolfa . 200 „ „	140 50	141 —
Siedmiogrodzka I . 200 „ „	137 50	138 25
Staats-Eisenb.-Gesell. . 200 „ „	263 —	263 50
Südbahn (Lombardy) . 200 „ „	79 —	80 —
Süd-nord. Verb. (Pań.) 210 „ „	105 50	106 —
Theissbahn (Cisańska) 200 „ „	202 50	203 50
Tramway Wiedeń. . 170 „ „	198 50	199 —
„ „ nowe 70 „ „	— —	— —
Węg. gal. Łupkowska 200 „ „	116 —	118 —
„ Nord-Ost . 200 „ „	128 75	129 25
„ Westb. Stuhlw. . 200 „ „	128 50	129 —
Akcye różnych przedsiębiorstw.		
Baugesell. ogól. austr. 200 złr. 5%	— —	— —
Gas-Industrie Wied. 90 „	— —	— —
Liesing. browaru . 100 „	44 —	45 —
Listy zastawne.		
6% Agr. Zakł. Kr. dla Gal. i Buk. 15 lat	93 —	94 —
5% Boden Kredit allg. złotem płatne	117 —	117 25
5% „ „ „ papier. 33 lat	99 75	100 25
6% Bukow. Kasy Oszczędności	— —	— —
6% Towa. kred. krakowskiego 18 lat	96 75	— —
7% Listy dłużne Włość. „ 20 lat	98 —	100 —
6% Towarzystwa kredyt. „ 36 lat	93 50	— —
5½% „ „ złote . 36 lat	95 —	96 —
4% Gal. Tow. kred. ziemsk.	85 5	— —
5% Gal. Tow. kred. ziemsk.	93 —	93 40
5% „ „ „ nowe 37 lat	93 —	93 40
6% „ Bank. Hipot. lwow.	98 —	98 50
6% „ „ Włość.	101 —	101 50
5½% Hipot. Morawskie . 36 lat	— —	— —
5% Bank. austr. węg. (National.) mon. k.	— —	— —
5% „ „ „ „ na w. a.	101 25	101 40
5% Szląsko aust. Bod.-Kredit-Anstalt	93 25	98 75
5½% Real-Creditbank . 36½ lat	94 —	96 —
5½% Styryjsk. Kasy Oszczęd.	101 25	— —
5½% Węg. ogól. Bod. Kred. . 34 lat	95 25	95 75
5½% „ Boden Credit-Institut	101 —	101 25
Priorytety kolei.		
Albrechta . 300 złr. 5%	80 30	80 60
Alföld-Fiume . 200 „ „	83 75	84 25
„ „ Em. 1874 . 200 „ „	82 25	83 75
Donau-Dampfsch. . 300 „ „	— —	— —
„ „ 100 i 200 „ 6%	105 80	106 10
„ „ złotem . 200 „ 5%	— —	— —
Dux-Bodenb. Em. 1871 . 150 „ bez%	88 50	85 50
Elżbiety . 100 „ 4½%	95 —	96 50
„ Em. 1862 . 300 „ „	95 25	95 75
„ Linz-Budweis . 200 „ 5%	95 50	95 75
„ Em. 1870 . 200 „ „	93 —	93 50
„ „ 1872 . 200 „ „	96 20	96 70
„ Salzb.-Tyr. 1878 200 „ „	93 75	94 —
Eperies-Tarn. węg. część 300 „ 5%	78 50	79 —
Ferdyn.-Nordb. m. kon. . 4½%	104 25	104 50
„ „ wal. austr. „	102 —	— —
„ Mor.-Śląsk. kol. 1871/72 5%	106 25	106 75
„ poż. 16 milion. 1872 . „	106 25	106 75
„ poż. 1876 r. . 100 złr. 5%	104 —	104 50
Franc. Józefa Em. 1867 . 200 „ „	95 40	95 70
„ „ Em. 1878 . 200 „ „	93 50	94 —
Fünfkirchen-Barcser . 200 „ „	91 75	92 25
Gal.-Karol.-Lud. I Em. . 300 „ „	102 25	102 50
„ II „ 1867 300 „ „	101 25	101 75
„ III „ 1871 300 „ „	101 —	101 50
„ IV „ 1872 300 „ „	— —	— —
Glognitzerbahn na mon. kon. 4½%	38 —	— —
Koszycko-Oderb. . 200 złr. 5%	81 80	81 75
Lwow.-Czer. I Em. 1865 300 „ 4½%	84 80	84 90
„ II „ 1867 300 „ 5%	87 20	87 50
„ III „ 1868 300 „ „	80 4	80 80
„ IV „ 1872 300 „ „	77 25	77 75
Morawskiej Grünzbahn . 200 „ „	76 50	77 —
Neuburg Mariazell . 200 „ „	— —	— —
Nordwestb. austr. . 200 „ „	96 75	97 80
„ „ Lit B. . 200 „ „	90 70	91 —
„ „ Em. 1874 200 „ „	109 80	— —
Pragsko-Dux . 150 „ bez%	— —	49 —
„ Em. 1872 . 150 „ „	— —	49 —
Rudolfa . 300 „ 5%	87 75	83 25
„ Em. 1869 . 300 „ „	86 25	86 50
„ Em. 1872 . 300 „ „	86 —	86 25
„ Salzkam. gut. zł. 200 „ „	100 —	101 —
Siedmiogrodzkiej I . 200 „ „	73 90	74 2
Staatseisenbahn fr. 500 . 3%	167 2	167 75
„ Em. 1874 500 . „	— —	163 —
„ Em. I . 200 „ 5%	— —	— —
„ Em. II 1874 . 200 „ „	— —	— —
Südbahn (Lombardy . 500 fr. 3%	117 50	118 —
„ „ . 200 złr. 5%	117 5	118 —
Südnordd. Verbind. . 100 „ 4½%	91 —	91 75
„ „ II Em. . „ 5%	91 50	92 —
„ „ III „ . „ „	85 50	86 —
„ „ Em. 1875 „ „	— —	— —
Theissb.-Gesell. . „ „	95 25	95 75
Węg. gal. Łupkow. . 200 „ „	77 —	77 50
„ „ II Em. 200 „ „	75 —	76 —
„ Nordost . 300 „ „	76 70	77 —
„ „ złotem . 200 „ „	90 —	90 25
„ Westbahn . 200 „ „	80 75	81 25
„ „ Em. 1874 200 „ „	79 —	80 —
Losy.		
5% Donau-Regul. . złr. 100	112 —	112 50
Premiowe Wiedeńskie . „ 100	115 50	116 —
„ Węgierskie . „ 100	104 25	104 75
3% „ Tureckie . fr. 400	17 50	18 —
Kredytowe . złr. 100	170 50	171 —
Clary . „ 42	37 75	38 25
4% Donau-Dampfsch. złr. 105	104 —	104 50
Insbrucku . „ 20	24 75	25 25
Keglewicha . „ 10%	16 50	17 —
Krakowskie . „ 20	19 25	19 50
Ofner (miasta Budy) . „ 40	38 75	39 25
Palffy . „ 42	36 50	37 —
Rudolfa . „ 10½	17 50	18 —
Salma . „ 42	47 75	48 25
Salzburgskie . „ 20	21 75	22 —
St. Genois . „ 42	42 —	42 50
Stanisławowskie . „ 20	25 25	25 75
4½% Tryesteńskie . „ 105	119 —	120 —
4% „ . „ 50	61 —	68 —
Waldsteina . „ 21	30 80	31 20
Windischgrätza . „ 21	40 —	40 50
Waluty.		
Dukaty ważne	5 54	5 56
20 frankówki	9 31	9 31
Imperyały rosyjskie	9 61	9 62
Funty szterl. angielskie	11 70	11 75
Listy tureckie złote	10 63	10 64
Srebro za 100 złr.	— —	— —
Kupony srebrne za 100 złr.	— —	— —
Marki niemieckie za 100 marek	57 75	57 85
Ruble papierowy za 100	122 5	122 50

Lwów 17 Listopada.

	płacą	żądają
Akcye Banku hip. gal. 200 złr.	268 —	272 —
5% Listy zast. Tow. kred. ziem.	92 65	93 65
4% „ „ „ „	86 50	87 50
5% „ „ „ „ 37-letnie	92 65	93 65
6% „ „ Banku hipot. gal.	97 90	98 90
6% „ „ „ włościań. gal.	99 —	101 —
5% Obligi indem. gal. 10% podat.	94 15	95 15
6% „ pożyczki krajowej	96 50	98 50
Rubel rosyjski papierowy	1 21	1 23
Srebro austryackie	99 50	100 50
Kupony w srebrze	99 25	100 25

Warszawa 16 Listopada.

	płacą rub.	płacą kop.	żądają rub.	żądają kop.
4% Listy zastawne I seryi	—	—	—	—
4% „ „ II „	—	—	99	75
kupon	—		158	
5% „ „ nowe 1869 r.	—	—	95	75
kupon	—		— 198	
4% Listy likwidacyjne	—	—	85	10
kupon	—		— 182	
Akcye kolei Warszaw.-Wied.	—	—	—	—
„ „ Bygdoskiej	—	—	—	—
5% Losy Pożyczki prem. ros. 1864	—	—	—	—
5% „ „ „ „ 1866	—		—	—

Nabożeństwo do św. Stanisława Kostki, patrona młodzieży szkolnej, eleganckie *wydanie miniaturowe*, wyszło świeżo w *księgarni katolickiej Dra Władysł. Miłkowskiego Krakowie.* Cena **10** cent. (2910-3-5)

Pogadanki „O Powszednim Chlebie“.

Dziełko to popularne zawiera przedstawienie sposobów pracy i produkcyi, oraz starań, za pomocą których *lud wiejski i małomiejski* może się ratować przed nędzą i zwolna do dobrobytu dochodzić — przedstawienie zwłaszcza tych gałęzi pracy, które obok rolnictwa i w związku z rolnictwem korzystnie mogą być uprawiane.

Najpierw przeto wskazane są wszelkie rodzaje *przemysłu domowego*, dla których w kraju są odpowiednie warunki, następnie sposoby uniknięcia i wydobycia się *z lichwy* — wreszcie sposoby ubezpieczenia się przed *klęskami elementarnemi* chorób, ogni itp. przez ulepszanie mieszkań, asekuracye mienia i życia itp.

Ta osnowa dziełka podaną jest obrazowo, treściwie, z użyciem przykładów, z podziałem na małe ustępy, całość dla siebie tworzące.

Cena 1 egz. 60 c. w.a. Prenumeratę przysyłać wprost pod adresem autora i wydawcy: *Szczepańskiego Alfreda w Krakowie — albo do Administracyi Czasu.* (2851-1-3)

Dziełko wyjdzie na początku roku 1880.

Wyprzedaż.

Zarząd masy konkursowej firmy T. TARASIEWICZA podaje do powszechnej wiadomości, iż rozpoczęła się wyprzedaż towarów żelaznych, norymberskich, tudzież lamp — w sklepie pod L. 36 w Rynku głównym — po cenach zniżonych. (2855-1-6)

Salon Mód

J. Figlowej *przy ul. Grodzkiej Nr. 86,* poleca **kapelusze zimowe** po cenach przystępnych i pracownię sukien i okryć damskich, które wykonywa prędko, gustownie i **tanio.** (2943 1-3)

Mieszkanie

składające się z trzech pokoi, nyży, przedpokoju i kuchni, z wygodnem i całkowitem umeblowaniem, jest do wynajęcia od grudnia z powodu wyjazdu. Ulica Szewska Nr. 207, I. piętro. (2944-1-8)

Majętność

tabularna, obejmująca najwięcej obszar 150 morgów ziemi pszenicznej, budynek mieszkalny murowany, położona przy gościńcu rządowym z Krakowa do Wadowic lub Oświęcima, jest pożądaną do kupna. Bliższej wiadomości udzieli *Dr Psarski* w Tarnowie. (2922-2-3)

Kawa Campinos

5 kilo = 4 złr. 80 cent., Portorico 5 złr., piękna żółta z Jawy 6 złr. opłatnie za zaliczką. Porgezony bardzo delikatny smak. (2869-2-3)

Ludw. Harling w Hamburgu, alte Wandrahm Nr. 41.

Herm. Gust. Schwabe w Hamburgu.

Wielki skład starych worków. [2339-20 32]

ZNAKOMITE POWODZENIE.

VELOUTINE

jestto MĄCZKA RYŻOWA specyalnie przygotowana z Bizmutem, dlatego to działa szczęśliwie na skórę, niedostrzeżona przystaje do ciała nadaje cerze ŚWIEŻOŚĆ NATURALNĄ.

CH. FAY

Magazyn Perfum w Paryżu, 9, NA ULICY DE LA PAIX, 9.

W Krakowie u pp. J. Trauczyńskiego, W. Redyka, Leona Feintucha i W. Fenza, — w Czerniowcach w aptece p. Golichowskiego, — i w pierwszych Składach perfum i wytworów toaletowych. We Lwowie w apt. Krzyżanowskiego. (1729 66)

Starszego lekarza sztab. Dra Schmidta olejek na słuch

poprawny przez **Dra M. Deutscha,** wylecza każdą **głuchotę**, jeżeli nie pochodzi od urodzenia, usuwa **przytępiony słuch i szum w uszach** natychmiast. Za nadesłaniem przekazem pocztowym 2 złr. 40 cnt. przesyła podpisany flaszeczkę opłatnie. Jedynie prawdziwy do nabycia u podpisanego utrzymującego główny skład. (2439-9-)

Juliusz Grätz *w Wiedniu, II., Praterstrasse 49.*

We Lwowie niema żadnego składu tego olejku na słuch.

Ostrzeżenie.

Skradziono mi list zastawny 5% Nr. 181339, na 500 rubli, z bieżącym kuponem, — ostrzegam więc przed nabyciem tegoż, ponieważ poczynione już zostały kroki o amortyzacyę. (2947-1-3)

F. Glücksman w Pinczowie.

DĘBÓWKA

napój naturalny, silny, a przedni.

ZNANA SPECYALNOŚĆ **z c. k. uprzywil. fabryki parowej likierów Jakóba Grossa w Biały.**

Cena flaszki 70 cnt. (2946-1 9)

Ogrodnik mogący się wykazać dobremi świadectwami, kawaler, mający 29 lat, poszukuje posady od Nowego Roku. Bliższa wiadomość pod adresem *M. Kasprzak,* ogrodnik w Łazanach p. Wieliczka. (2914-3-4)

Najnowszy wynalazek!

CYLINDROWE

piece kaflowe

wszelkich rozmiarów *po cenach umiarkowanych* podejmuje się stawiać niżej podpisany.

Piece te mogą mieć cylindry żelazne lub z ogniotrwałej cegły, — z żelaznemi wszakże cylindrami muszą być trzy tygodnie naprzód zamawiane.

Ogrzewają one wybornie, a oszczędza się na nich połowę co najmniej opału w stosunku do dawnych pieców.

Bliższa wiadomość przy ul. Ś. Michała pod L. 135. Polecając Szan. Publiczności swoje usługi, zostaję z poważaniem

(2918-2-3) **F. Lastófka,** kaflarz.

3 złr. 50 c. w. a.

Kompletne ubranie zimowe dla kobiet lub mężczyzn, składające się:

1 krepowego grubego kaftanika,
1 takich grubych mocnych majtek,
1 pary najlep. watowanych rękawiczek,
1 p. najl. skarpetek lub pończoch wełn. ciepł. i grub.
1 jedwabnej wielkiej chustki na szyję,
1 pary najlepszych mitynek.

Wszystkie te rzeczy razem kosztują tylko 3 złr 50 cent w sklepie (2703 4 12)

Wien, Praterstrasse Nr. 16.

Elektryczne

kuracye cudowne

należą do najdziwniejszych w naszych czasach, a na chwałę nauki można powiedzieć, że podobny zadziwiający postęp jeszcze nie był zapisanym w metodzie leczenia.

Skutki są tak zdumiewającemi i znanemi, że obejdzie się bez wszelkiego dalszego polecenia. Za skutkiem tego sposobu leczenia, przemawia dostatecznie fakt, że w każdym większym szpitalu urządzona jest klinika i katedra specyalnie dla kuracyj elektrycznych, również, że każdy słynny lekarz posiada taki elektryczny aparat dla swych pacyentów. Ten przez najsłynniejszych profesorów polecony aparat (który, że tak powiemy, tworzy aptekę domową) może każdy z łatwością używać i działa w następnych chorobach nader błogo i uzdrawiająco, tak, że chory w najkrótszym czasie bywa wyleczonym. Elektrycznych kuracyj używa się skutecznie w **reumatyzmie i porażeniach wszelkiego rodzaju, osłabieniach nerwów, cierpieniach mózgowych i pacierzowych, padaczce, konwulsyach, drżeniu, do wzmocnienia nerwów wzroku, słuchu i zmysłowych, przypadłościach kurczowych, newralgii, chorobach żołądkowych itd., nawet zastarzałe choroby będą usunięte**

Dotychczas zestawienie podobnego aparatu było tak kosztowne, że dostępnym był tylko zamożniejszym; teraz jednak wskutek bardzo licznych zamówień, koszta fabryczne zmiejszyły się tak znacznie, że ten w każdej rodzinie niezbędny elektryczny aparat wraz z opisem używania zaledwie tylko **6 złr.** kosztuje.

Aparat ten nadaje się także do naukowych celów, i dlatego polecić go można szczególnie wszystkim wyższym szkołom, uczniom i zakładom naukowym, do nauki poglądu. (2872. 2 — 4)

Do nabycia tylko w centralnym składzie: MAGAZIN **„zum Lieblieng“** w Wiedniu, 26 Praterstrasse 26.

Bez bólu

i bez wstrzykiwania, bez lekarstw przeszkadzających trawieniu tudzież bez chorób następnych i przerwania zatrudnienia wylecza według zupełnie nowéj metody, doświadczonéj w niezliczonych wypadkach

upławy rury moczowéj,

tak świeżo powstałe jakoteż bardzo zastarzałe, naturalnie gruntownie i (1762 80) szybko

Dr. Hartmann, członek lekarskiego wydziału, **w Wiedniu, Stadt, Seilergasse 11.**

Wylecza także wyrzuty skórne, zwężenia, upławy u kobiet, niepłodność, bladaczkę, upławy, **osłabienie męzkie,** bez wyrzynania i bez wypalania **kiłę i wrzody wszelkiego rodzaju.** Listownie takież same ordynowanie. Najściślejszą dyskrecyę zapewnia, a lekarstwa na żądanie natychmiast przesyła.

Płucne i żołądkowe cierpienia wyleczone

przez użycie *prawdziwych, najstarszych Jana Hoffa wyrobów słodowych.*

Urzędowe doniesienie lekarskie.

o prawdziwych pierwszych Jana Hoffa wyrobach leczniczo-pożywczych z wyciągu słodowego.

Z c. k. garnizonowego szpitalu Nr. 7 w Grazu. Wskutek szanownego pisma upraszam niniejszem o przysłanie powyższemu garnizonowemu szpitalowi dalszego transportu Pańskiego piwa zdrowia z wyciągu słodowego, ponieważ objawiło ono rzeczywiście błogi skutek u licznych słabych powracających z Bośnii a dotkniętych febrą, szczególniej zaś u tych, którzy wskutek niedokrewności mózgu mieli majaczenia i bezsenność.

Grac. *Dr. Robicek,* starszy lekarz sztabowy.

Do c. k nadwornego dostawcy prawie wszystkich panujących w Europie, pana *Jana Hoffa,* c. k. radcy, posiadacza złotego krzyża zasługi z koroną, kawalera znacznych pruskich orderów, w Wiedniu, Stadt, Graben Bräunerstrasse Nr. 8.

Hoffa PIWO ZDROWIA Z WYCIĄGU SŁODOWEGO, 51 razy od dostojnych osób odznaczone.

Pierwsze, prawdziwe, śluz rozwalniające, Jana Hoffa piersiowe cukierki słodowe są w niebieskim papierze; bez rejestrowanej c. k. austr. węgier. marki ochronnej (portr tu wynalazcy Jana Hoffa) jest wyrób fałszowany

Hoffa czokolada słodowa i piersiowe cukierki słodowe.

Najświeższe podziękowanie

z Paryża.

Wielmożny Panie!

Od wielu lat cierpiałem na straszną biegunkę, która sprawiała mi okropne cielesne, a tem samem także moralne cierpienia; używałem bezskutecznie wielkiej ilości terapeutycznych środków i niewierzyłem już w możność wyzdrowienia. Wtedy wpadł mi na myśl Pański wyciąg słodowy, który przepisywałem w różnych chorobach z doskonałym skutkiem wielom z moich pacyentów.

Przekonany będąc, że Panu przyjemność wyświadczę, pospieszam Panu donieść, że uzyskałem bardzo szczęśliwy skutek. Słabość moja ustała, mogłem podjąć na nowe moje codzienne zatrudnienie, a ze zdrowiem odżywiła się także chęć do dalszego życia.

Proszę o nadesłanie 25 flaszek piwa zdrowia z wyciągu słodowego. Skutek ten zawdzięczam niezaprzeczenie Pańskiemu wyciągowi słodowemu. Proszę przyjąć zapewnienie szczerego szacunku

Paryż. Dr. ROYER de BRUGER, 26 rue de l'entrepot.

Niżej 2 złr. nic się nie posyła.

Ceny:

6 flaszek piwa zdrowia z wyciągu słodowego ze skrzynką złr. 3 c. 82, 13 flaszek złr. 7 c. 26. Czokolada słodowa Nr. I. pół kilo 2 złr. 40 c., Nr. II złr. 1 c. 60, Nr. III. złr 1. Cukierki słodowe 1 woreczek 60 cent.

Skład utrzymują w KRAKOWIE: pp. K Czernicki, W. Fenz, J. Jariga, St. Markiewicz, W. Redyk, E. Stockmar, J. Trauczyński, K. Wiszniewski, A. Dyski apt.; w DROHOBYCZU p. L. Dobrzyniecki apt.; w NOWYM SĄCZU p. R Jakubowski; w TARNOWIE p E. Rank; w RZESZOWIE p. J. Schaitter i Spółka. (2955 1-7)

Obwieszczenie.

Każdy z Szanownych czytelników przypomni sobie w dziedzinie krawiectwa najlepszej sławy używanej firmy HELLER & ALT w Wiedniu, Wiedener Hauptstrasse, która rzetelnem postępowaniem, dobremi trwałemi materyałami, pięknym wiedeńskim krojem i szczególną taniością uzyskała także w Krakowie i okolicy licznych kupujących. Obaj właściciele umarli, my zaś należąc od istnienia powyższej firmy jako czynni współpracownicy, jeden jako przykrawacz, drugi jako zakupujący towary i manipulant, postanowiliśmy pójść za przykładem naszych pryncypałów w ich szczególnie rzetelnem postępowaniu kupieckiem i przenieść tym sposobem sławę firmy na nas. — Polecamy: (2887-1-6)

Paltoty zimowe podszyte materyą	złr. 15·—	*Menżykowy*	złr. 16
Spodnie zimowe	„ 5·50	*Futra gospod.*	„ 18
Surduty pakłakowe	„ 8·40	*Szlafroki*	„ 10

SKŁAD SUKIEN MĘZKICH

Kollarovits & Hönigsfeld

w Wiedniu, Wiedener Hauptstrasse Nr. 4 I piętro.

Zamówienia wykonane będą punktualnie za zaliczką

PILULES DE BLANCARD

z niezmiennym jodkiem żelaza.

ZATWIERDZONE PRZEZ AKADEMJĘ MEDYCYNY W PARYŻU etc. przeciw: *Skrofułom, bladaczce, małokrwistości i braku menstruacji,* etc. etc.

NB. — Nieczysty lub podlegający zmianie jodek żelaza jest zdradliwem i rozdrażającem lekarstwem. W dowód rzetelnej czystości i wyrobu prawdziwych Pigułek Blancard'a, wymagać należy u spodu zielonej etykietki, srebrzystą pieczątkę i nasz podpis jak obok zamieszczony.

Znajdują się we wszystkich aptekach.

Blancard

Blancard, *aptekarz, rue Bonaparte, 40, Paris.*

Wystrzegać należy się podrabiań. (1736-30 32)

Z cesarsko-król. austr. przywilejem i król. pruską ministeryalną aprobatą.

Dr. BORCHARDT'S AROMATISCHE KRÄUTER-SEIFE

Dra Borchardta aromatyczne ziołowe mydło, do utrzymania i upiększenia płci. doświadczone we wszystkich wyrzutach skórnych: w opieczętowanych oryginalnych paczkach po 42 cent.

Dra Béringuiera olejek z korzeni ziołowych do wzmocnienia i utrzymania włosów na głowie i brodzie; flaszeczka 1 złr.

Dra Béringuiera środek do farbowania włosów, farbuje na czarno, brunatno i blond; w szkatułkach i z szczoteczkami 5 złr.

Profesora **Dra Lindesa** pomada z ziół w laskach, podnosi połysk i giętkość włosów i usposabia je do układania się; oryginalna laska 50 cent.

Dra Suin de Boutemarda aromatyczna pasta do zębów, najpowszechniejszy i najpewniejszy środek do utrzymania czystości zębów i dziąseł; w 1/1 i 1/2 paczkach po 70 c. i 35 cent.

Balsamiczne mydło oliwne odszczególnia się ożywiającem i utrzymującem oddziaływaniem na giętkość i miękkość skóry; paczka po 35 cent.

Dra Béringuiera aromatyczny wyskok koronny, jako wyborne pachnidło i woda do obmywania, pobudzająca i krzepiąca siły żywotne; flaszeczka po 1 złr. 25 c. i 75 c.

Braci Leder balsamiczne mydło z olejku orzechów ziemnych, za 1 sztukę 25 c., za 4 sztuki w 1éj paczce 80 c. Szczególniéj do polecenia rodzinom.

Dra Hartunga pomada z ziół, do przywrócenia i ożywienia porostu włosów w opieczętowanych i w szkle stemplowanych słoikach po 85 cent.

Dra Hartunga olejek z kory chiny do konserwowania i upiększania włosów; w opieczętowanych i w szkle ostemplowanych flaszeczkach po 85 cent.

Jedynie sprzedają po powyższych cenach oryginalnych w **Krakowie** u pp. W. Redyk apt, F. Sobierajski apt następca Dra Sawiczewskiego i Wilhelm Fenz; również także w BIAŁY: Erich Keler, apt.; w BRODACH: Edward Liszka, apt.; w BRZEŻANACH: B. Fadenhecht; w CZERNIOWCACH: Ign. Schnirch; w CZORTKOWIE: Ludwik Noss, apt.; w GORLICACH: Wal. Bogawski, apt.; w GRYBOWIE: Alojzy Muszyński; w JAROSŁAWIU: Wiktor Rohm, apt.; w KOŁOMYI: K. Laden, apt. i E. Stencel; we LWOWIE: Zyg. Rucker apt., Jac. Beiser apt., Piotr Mikolasch apt., J. Piepes apt. i Nahlik aptek.; w MIKULIŃCACH: St. Miedlicki, aptek.; w NADWORNEJ: Wł. Dziembowski, apt.; w NOWYM TARGU: Karol Laur; w PRZEMYŚLU: Ed. Machalski; w RADAUTZ: Ignacy Schnirch; w RADZIECHOWIE: F. Grot; w RZESZOWIE: Ignacy Schaitter i Spół.; w SANOKU: Jan Zarewicz, apt.; w SERECIE: J. Dempniak; w SOKALU: A. W. Grot; w STANISŁAWOWIE: Jan Macura, apt. i Adolf Beill apt.; w STRYJU: J. Zgórski apt.; w SUCZAWIE: Juliusz Fiebert, apt.; w TARNOPOLU: Wal Stachiewicz i Franciszek Jamrogiewicz apt; w TARNOWIE: W. T. A. Wielogórski; w WADOWICACH: Ignacy Brosig; w ŻURAWNIE: Józef L. Tomaszewski, aptek. (2384-2-10)

Ostrzeżenie! Przed naśladowaniami **Dra Borchardta mydła ziołowego i Dra Suin de Boutemarda pasty do zębów,** ostrzegamy niniejszem Szanownych kupujących usilnie.

Raymond & Co. w Berlinie, c. k. właściciele przywilejów i fabrykanci

Handel towarów norymberskich i korzennych pod firmą, **And. Schultz w Krakowie**

potrzebuje subjekta

mogącego wykazać się kilkoletnią praktyką oraz dobremi świadectwami. (2915-3-3)

C. K. UPRZYWILEJOWANY

konduktor gośćcowy i reumatyzmowy,

którego *działanie* polega na prawie elektryczności, *zatem bezwzględnie nastąpić musi,* jest do nabycia za opłatnem nadesłaniem 4 złr. 30 c. opłatnie od podpisanego *posiadacza patentu.* (2 62-6-20)

Juliusz Graetz w Wiedniu, II., Praterstrasse Nr. 49.

WAŻNA KSIĄŻKA.

Huber & Lehme, Buchhandlg., **Wien,** I., Herrengasse 6:

Radykalny środek na HEMOROIDY

i na chroniczny katar żołądka. Druga poprawna edycya. NB. **bez lekarstwa, czysty, naturalny środek.** Cena tylko 90 cent., z przesyłką 1 złr. (2103-12 20)

DYAMENTY z SUMATRY

To rzeczywiście wspaniałe kamienie mają pyszny blask, są przeźroczyste jak woda i odróżnić się dają od prawdziwych TYLKO przez próbę. Rozsyłamy opłatnie: PIERŚCIONKI ciężkie podwój. złoto, sztuka 3, 4 złr., KOLCZYKI ciężkie podwój. złoto para 5, 6 złr. za opłatnem wysłaniem pieniędzy. Przy pierścieniach należy podać objętość.

Także ciężkie guziczki do koszul, z podwoj. złota, z kamieniami, 3, 4 złr., łańcuszki do zegarków z podwój. złota najnow. kształtów 3, 4 5, 6 złr.

BIJOUTERIEWAAREN- *Fabriks-Niederlage* (2553-6-12)

w Wiedniu, Praterstr. 16, w Wiedniu.

Wyprzedaż książek.

Ceny niesłychanie zniżone.

SCHMITT HENRYK. Panowanie Stan. Augusta (z rycinami J. Kossaka i W. Eliasza). Cena 1 złr. 50 c., zniż. 40 c.
PAMIĄTKA DLA RODZIN POLSKICH, 2 tomy, z przedmową Bolesławity (Kraszewskiego). Cena 4 złr., zniż. 80 c.
POL W. Obrazy z życia i natury, 2 tomy. Cena 4 złr., zniż. 60 c.
BUSZCZYŃSKI. Ameryka i Europa, studyum hist. Cena 5 złr., zniż. 80 c.
ZACHARYASIEWICZ. Marek Poraj, powieść hist. Cena 2 złr. 40 c., zniż. 40 c.
PRĄDZYŃSKI. O prawach kobiety. 4 złr., zn. 80 c.
FLAMARION. Opowiadanie o nieskończoności. Cena 2 złr. 40 c., zniż. 60 c
MILL. O rządzie reprezentacyjnym. Cena 2 złr. 40 c., zniż. 40 c.
SIMON J. Rzecz o szkole. 2 złr. 40 c., zniż. 30 c.
MAX-MÜLLER. O umiejętności języka, 2 tomy. Cena 9 złr., zniż. 3 złr.
X. ST. HOŁONIEWSKI. Pisma, 2 tomy. Cena 3 złr. 60 c., zniż. 60 c.
HEISIG. Przewodnik do rysunku, cyrkl. i liniow. Cena 2 złr. 40 c., zniż. 50 c.
HOFFMAN. Chemia. Cena 3 złr. 50 c., zniż. 60 c.
DZIEDUSZYCKI M. Żywot arcb. Sierakowskiego. Cena 2 złr. 40 c., zniż. 10 c.
WIERZBICKI. Geometrya wykreślna, 2 tomy, z atlasem. Cena 4 złr., zniż. 1 złr. 20 c. (2838-2-6)

Adres: *K. Bartoszewicz* w Krakowie przy ulicy Batorego pod Nr. 63.

TOWARY GUMOWE

wszelkiego rodzaju rozsyła za zaliczką (1768 79)

J. N. Schmeidler, fabryka gumy *w Wiedniu, Neubau, Stiftgasse Nr. 19.*

500 złr.

zapłacę temu, który przy użyciu

Kothego wody do ust

flaszeczka 40 ct. kiedykolwiek znów bólu zębów dostanie, lub któremu z ust cuchnąć będzie. Opakowanie 12 c. oddzielnie. *Joh. Georg Kothe,* Hoflieferant, *Wien, I. Regierungsgrasse Nr. 4.* W Krakowie u *J. Hammera,* fryzyera przy placu Maryackim; w Tarnowie na składzie u *J. Streisenberga,* na placu Kazim. W. (2174-15-)

Medale i nagrody otrzymane na wystawach w *Lyonie w 1872 i w Paryżu w 1873 i 1878 r.*

SZTUCZNE TRAWIENIE

WINO CHASSAING

POŁĄCZONE

Z PEPSYNĄ I DIASTAZĄ

naturalnymi czynnikami niezbędnymi w organizmie do trawienia. W 1864 r. o *Winie Chassaing* *odczytano bardzo pochlebny raport w akademii medycznej w Paryżu. Od téj chwili preparat ten zajął bardzo ważne stanowisko w Teraupetyce. Przepisują go powszechnie lekarze przeciwko*

Mozolnemu i niezupełnemu trawieniu, boleściom żołądka, gastralgiom, trudnemu powrotowi do zdrowia, wymiotom, biegunkom, utracie sił i apetytu, i t. d.

UWAGA. — Skuteczność tego środka dała powód do licznych fałszerstw.

Wymagać należy podpisu na etykiecie i na obłoczce cztero-kolorowej przytwierdzającéj kapsułkę

Chassaing

W PARYŻU. Avenue Victoria 6. — W Krakowie, w aptekach P. Trauczynskiego i Redyka.

(1846-19-24)

ŻELAZO BRAVAIS

Przyjęte we wszystkich szpitalach. (Dializowane Żelazo Bravais) Przeciw Zalecane przez wszystkich lekarzy.

NIEDOKRWISTOŚCI, BLADACZCE, BEZSILNOŚCI, OSŁABIENIU, BIAŁYM UPŁAWOM, ETC.

ŻELAZO BRAVAIS (płyn żelazny w kroplach skoncentrowanych), jedyny środek całkowicie wolny od wszelkich kwasów, bez smaku i bez woni, niesprawiający ani zatwardzeń, ani rozwolnień, zapaleń lub osłabień żołądka; *jedyny który nigdy zębów nie czerni.*

Najbardziéj ekonomiczny ze środków lekarskich żelazistych, jeden bowiem flakon starczy na cały miesiąc.

Skład główny w Paryżu: **Ulica Lafayette, 13** (w pobliżu W. Opery) i *we wszystkich aptekach.* — We Lwowie, w aptekach PP. Mikolascha i Krzyżanowskiego. — W Krakowie, w aptekach PP. Trauczyńskiego i Redyka. — W Czerniowcach, w aptece P. Golichowskiego. — W Warszawie, w aptece P. D-ra Heinricha i w składzie materyłów aptecznych P. Mrozowskiego. (1843-19-24)

PRZEZ użycie **ELIXIRU Dra GENDRIN,** b. Professora medycyny zaszczyconego pierwszą nagrodą na wielkim konkursie 1830 r. niechybnie się leczą *złe trawienia i słabość żołądka: rozstroje kiszko-żołądkowe, wzdęcia, gorączki* i *rznięcia żołądkowe,* tudzież *zatwardzenia.* Elixir ten w dziesięćkroć wyższy od Pepsyny, przygotowywanym jest przezemnie ze wszelką możebną starannością. Chorym, dotkniętym jednocześnie *bladaczką, upośledzonem trawieniem* i *wycieńczeniem ze sił,* Dr Gendrin zaleca swój ELIXIR żelazisty, który lekarzom pozwalał osiągnąć zawsze najpożądańsze skutki. W aptekach żądać należy tego lekarstwa, chcąc je mieć rzetelnem, pod tytułem: ELIXIR Dra Gendrin przygotowany przez LEMAIRE'A aptekarza w Paryżu, 14. rue de Grammont, i wymagać zarazem imienia mego na każdym flakonie.

Skład główny w aptece: przy ulicy Grammont, 14, w Paryżu. — We *Lwowie,* w aptece p. KRZYŻANOWSKIEGO, obok Brygidek; — w *Krakowie,* w aptekach pp. TRAUCZYŃSKIEGO i REDYKA; — w *Poznaniu,* u Dra MAŃKIEWICZA i we wszystkich innych znaczniejszych aptekach.

[1732-24 24]

„Triester Kaffeemagazin in Triest.“

Polecamy niniejszem **opłatnie z cłem, portem pocztowem i opakowaniem,** zatem **bez żadnych kosztów dla zamawiającego,** przy zakupnie najmniej 5 kilogr.:

Towar	Cena
Kawę perłową, wyborną	po złr. 2·— za kilo
„ **Ceylon** „	„ „ 1·90 „ „
„ „ najlepszą	„ „ 1·80 „ „
„ **Mokka** „	„ „ 1·85 „ „
„ **Jawa,** zieloną „	„ „ 1·60 „ „
„ **Domingo,** żółtą najlepszą	„ „ 1·60 „ „
„ **Rio** „	„ „ 1·45 „ „
Ryż włoski wyborny	„ „ —·50 „ „
„ **wschodni indyjski najlepszy**	„ „ —·40 „ „
*) **Oliwę z Aix** „	„ „ 1·50 „ „
*) „ **stołową M. St. Angelo** najlepszą	„ „ 1·35 „ „

Rozsyłka za zaliczką. Kawy, ryżu i oliwy rozsyłamy najmniej 5 kilogr. jednego gatunku herbaty najmniej ½ kilo.

Herbatę tylko najlepsze gatunki od złr. 4 do złr. 8 za ½ kilo w paczkach po ¼ kilo

*) w blaszankach po 5 kilo. Za blaszankę nie liczy się.

Za punktualną i bardzo rzetelną obsługę ręczy nasz oddawna istniejący handel. Zamówienia pod adresem: (2939 2-4)

Triester Kaffeemagazin. Triest.

Czcionkami Drukarni „CZASU“.

Odpowiedzialny Rządca Drukarni *Józef Łakociński.*

264. Kraków, 16 Listopada — Niedziela. Rok 1879.

CZAS

Prenumerata wynosi:

Prenumeratę przyjmują:

Kraków 15 listopada.

[Na] ostatniem swem posiedzeniu Rada [miasta] Krakowa powzięła dwie uchwały, [które] nietylko mają znaczenie dla naszego [mia]sta, ale także dla całego polskiego spo[łe]czeństwa, a które dotykają i naznaczają te właśnie punkta życia naszego narodowego, które stanowią obecnie na gruncie rzeczywistości jawnie i legalnie naszą jedność [a] zatem siłę duchową i istotną. Ustanowie[ni]em komisyi dla założyć się mającego Muzeum narodowego Rada wzięła w ręce myśl powstałą podczas ostatnich uroczystości krakowskich, a której tak wspaniały początek [da]ł Henryk Siemiradzki. Przystojnie jest naszej Radzie w tej roli Medyceuszów, a jej uchwała w tej mierze wyznacza na wieczne czasy dla Krakowa posłannictwo artystycznej stolicy społeczeństwa polskiego, a zarazem utrwala je, zamykając w karbach pewnej i silnej organizacyi, pod opieką i skrzydłami pierwszej w mieście naszem samorządnej instytucyi. Odtąd nie należy już wątpić, że w Sukiennicach powstanie Muzeum narodowe, które będzie jednym celem więcej pielgrzymek z całej Polski pod stopy Wawelu.

W tej samej myśli i w tym samym duchu Rada miasta powzięła uchwałę co do składek na pomnik Mickiewicza a zatem wzięła także tę sprawę w ręce równie jak i na wniosek Dra Bochenka, sprowadzenie do ziemi ojczystej zwłok wielkiego wieszcza. Nie ma może myśli, któraby bardziej i wymowniej odpowiadała dzisiejszemu usposobieniu i dzisiejszym potrzebom narodu polskiego jak pomnik Mickiewicza, który, dodajmy, od dawna powinienby już stać w Krakowie.

Ile razy widzimy budzące się życie w naszym narodzie na gruncie rzeczywistości a nie marzeń, ile razy rozwija się ono legalnie i jawnie zaznaczając duchową jedność i łączność wszystkich jego części politycznie rozdzielonych, tyle razy staje się to dla nas źródłem niemałej pociechy i otuchy i tyle razy widzimy w tem z dumą owoc nauk i usiłowań tych ludzi, z któremi związani jesteśmy tożsamością przekonań i zapatrywań na nasze położenie; tyle razy widzimy w tem dojrzewający owoc własnej pracy. Przekonywa nas to bowiem, że zrozumieliśmy wszyscy, iż przestawszy być państwem, powinniśmy i możemy pozostać narodem, i że narodem roztropnym, rozumnym ale patrotycznym, potrafimy być i i nigdy nim być nieprzestaniemy. Dodajmy, że te dla nas powody pociechy i otuchy coraz więcej się mnożą.

Nikt piękniej, wspanialej, potężniej nie uosabia w sobie tego rzeczywistego życia, którem dziś żyć powinniśmy w całej pełni, nikt w tem życiu jedności narodowej tak dalece jak Mickiewicz. On, dzieła jego i arcydzieła wołają do nas: że to życie nie jest urojeniem ale prawdą, że w niem musi być przyszłość, skoro w przeszłości znajduje się taki olbrzym. W najczarniejszych chwilach naszego bytu narodowego w tych strasznych chwilach po r. 1863, kiedy nikt nie umiał ani powziąć myśli o przyszłości, ani ją w formę oblec, któż nie doznał pokus zwątpienia i zupełnej nie wiary? Pamiętamy jak wtedy jedno z najszlachetniejszych serc a najświetniejszych umysłów w naszem społeczeństwie upadając pod ich ciężarem zawołał: „A jednak nie! Naród który posiada *Pana Tadeusza* zaginąć nie może.“ Te słowa wryły się w naszą pamięć i były jak błyskawicą, która oświeciła wśród ciemni i odsłoniła przyszłe horyzonty. W słowach tych nietylko mieściła się prawda bezwzględna, ale wskazywały one także kierunek, w którym myśl polska i duch polski odtworzyć sobie powinny i mogą istotny byt i niezależność.

I oto teraz naród cały wiedziony uczuciem zachowawczem, które nigdy nie myli, coraz wyraźniej idzie w tym kierunku, coraz śmielej, a roztropnie i zacnie podejmuje to wielkie zadanie, odrodzenia i zespolenia się nie w złudzeniach, ale w rzeczywistości, w tem co posiada istotnie, w języku, literaturze, umiejętności i sztuce, a na tej oto drodze zdobywa sobie już uznanie najzawziętszych nawet wrogów. Tego wyraźnego w naszem społeczeństwie zwrotu i chwalebnego zamiaru uwidocznieniem, stanie się pomnik w stolicy duchowej narodu, dla króla mowy, literatury, sztuki, a zatem ducha polskiego.

Pozostanie to na zawsze zaszczytem uczącej się młodzieży krakowskiej, iż pierwsza powzięła myśl wzniesienia pomnika dla Mickiewicza, jak będzie to jej zasługą, że dopomogła i dopomagać będzie czynnie do urzeczywistnienia jej. *Ale rzecz to zbyt* wielkiego znaczenia dla całego narodu, aby on cały w nim nie wziął udziału. Pomnik Mickiewicza jak nie jest wyłącznie rzeczą jednej generacyi, ani jednej warstwy społecznej, tak też nie jest sprawą jednego miasta lub jednej prowincyi; to właśnie jeden z tych punktów stycznych w życiu naszem, który naznaczyć może i powinien poważnie jedność narodową. Ztąd słusznie że pierwsze przy dokonaniu dzieła miejsce zajęła Rada starego naszego grodu, lecz w tem dokonaniu, udział obok niej muszą wziąść wszystkie duchowe czynniki naszego społeczeństwa.

Że na pomnik dla Mickiewicza w ten sposób zapatruje się ten, który obecnie wziął w dzielną dłoń swoją jego sprawę, nasz czcigodny Prezydent, oraz nasza Rada, mamy dowód w drugiej części wniosku p. Zyblikiewicza, przyjętym przez Radę, „nadto poleca się prezydentowi miasta wyjednanie dla Krakowa u władz rosyjskich pozwolenia na zbieranie składek w Królestwie Polskiem“. Swiadczy to najwymowniej i najwyraźniej, że pomnik Mickiewicza jest uznany za rzecz obchodzącą cały naród polski, ale że odnosi się właśnie do tego wewnętrznego, duchowego życia którem społeczeństwo nasze postanowiło żyć dla siebie i w sobie, a które oparte o legalność i jawność, licząc się z istniejącemi i rzeczywistemi stosunkami dla nikogo wrogiem nie jest. Pomnik Mickiewicza to znowu rzecz dla siebie, a nie demonstracya przeciw komukolwiek!

Tak zatem w chwili, w której właśnie są w grze najpotężniejsze kombinacye polityczne, naród polski wznosi się ponad troskę o nie w tę niedosięgniętą dla nich, jak dla jego wrogów dziedzinę, którą sobie stworzył, którą stworzyli mu jego wielcy myśliciele, mężowie i wieszcze, którą Mickiewicz uwiecznił i unieśmiertelnił i tam szuka bezpieczeństwa, pokrzepienia sił i istotnego bytu: a kiedy mocarze zjeżdżają się, aby o przyszłych losach świata stanowić, prastarego grodu naszego ojcowie, naszej duchowej stolicy rajcy, rzucają podwaliny instytucyi, poświęconej myśli i duchowi polskiemu, oraz wznoszą pomnik temu, który im nieśmiertelność zapewnił.

Ale teraz nastaje dla społeczeństwa polskiego w ogóle zadanie dzielnego dopomożenia do spiesznego wystawienia tych dwóch nowych szańców, potrzebnych w naszym systemie fortecznym. Muzeum narodowe jest i musi być rzeczą dłuższego czasu i wciąż i powoli wzmacniać i powiększać się winno. Ale im prędzej, im spieszniej stanie pomnik dla Mickiewicza, tem lepiej będzie to świadczyło o nas, o naszej żywotności, o naszej energii w nowem życiu i na nowej drodze. Miłość własna narodowa *jest tu w grze* i nie pozwala nam usypiać na pięknych myślach, a uczucie zarówno jak obowiązek, nakazują dążyć do najprędszego urzeczywistnienia zamiaru, do wystawienia na rynku krakowskim pomnika Mickiewicza, którego brak jest upokarzającym, którego istnienie nie tylko świadczyć będzie o nas, ale uczyć zarazem będzie wszystkich, od najwyższych do najniższych, uczyć namacalnie, codziennie i praktycznie, że duch polski jest niespożyty.

Programy finansowe w Kole polskiem.

Programy finansowe pojawiające się w Kole polskiem, stały się już przedmiotem rozpraw dziennikarskich, uważamy więc za rzecz stosowną pomówić o nich i w naszym dzienniku. Nim jednak przystąpiemy do szczegółowego ich rozbioru, czujemy potrzebę zrobienia pierwéj kilka uwag wstępnych.

Od czasu jak Adam Smith rzucił pierwsze racyonalne podwaliny pod naukę finansów, główne jéj zasady mało się zmieniły. Wszystkie teorye finansowe krążą tylko około pytania, w jaki sposób zasadnicze punkta tego protoplasty nowych ekonomistów można w najsprawiedliwszy sposób w życie wprowadzić. Postulata zaś przez niego podane są następujące:

Kto pod strażniczą opieką państwa zapewnić sobie zdoła jakikolwiek dochód, ten w interesie utrwalenia téj opieki winien na potrzeby państwa oddać stosowną cząstkę tego dochodu. Stosowność téj cząstki nie powinna polegać na dowolności oznaczenia jéj przez władze, ale na zasadach ścisłego wyśledzenia rzeczywistego dochodu. Z temi dwoma warunkami łączy się trzeci, ażeby pobór podatków wymagał jak najmniéj kosztów. Z tych względów zasadniczych teorya finansów uważa podatek dochodowy za ideał wszelkich podatków, za taki który powinien być jedynym. Byłby też podatek dochodowy rzeczywiście ideałem wszelkich podatków, gdyby nieodzownie łączący się z nim warunek możności ścisłego wyśledzenia dochodu wszystkich mieszkańców danego kraju można było w zupełnie sprawiedliwy uskuteczuić sposób. Tu jednak dzieli teoryę od zastosowania jéj w praktyce prawdziwa przepaść. Właśnie wśród stosunków, które się od czasów Adama Smitha w świecie ekonomicznym rozwinęły najprzeważniejsza część dochodów pozostaje w niedośledzonem ukryciu. Dążność do obciążenia jéj w pośredni sposób stała się więc powodem do wytworzenia mnóstwa nader zawiłych systemów finansowych stosujących się do czasu i miejsca, których merytoryczną wartość jedynie też podług stosunków miejscowych w danéj epoce należycie ocenić można.

Dwa są mianowicie główne sposoby dotknięcia podatkiem dochodów ukrytych. Pierwszy polega na przypuszczeniu, że im kto więcéj ma dochodów, tem więcéj spożywa i to przeważnie przedmiotów cennych, z czego wynikły cła na wprowadzane z zagranicy przedmioty i podatki konsumcyjne; drugi stara się dosięgnąć kapitały w zawieranych czynnościach wszelkiego rodzaju. Z pierwszym z tych sposobów łączą się nadto względy na godziwą protekcyę krajowéj pracy produkcyjnéj, pomnażającéj siłę podatkową.

Po tych kilku wstępnych uwagach możemy teraz rozpatrzyć się w stosunkach systemu podatkowego austryackiego, aby ze względu na ich właściwości ocenić stosownie merytoryczną wartość dwóch programów finansowych podanych Kołu polskiemu przez pp. Hausnera i Krzeczunowicza.

W Austryi przez długi czas dzierżyła ster rządu partya składająca się w przeważnéj swéj części z ludzi posiadających dochody, które powyżéj policzyliśmy do rzędu umiejących się ukryć przed opodatkowaniem, jak bankierów, kapitalistów właściwych z rent swych żyjących, spekulantów giełdowych itp. W zupełnem zaś odsłonieniu pozostawały dochody rolnika i właściecili domów. Podatek dochodowy dotykał więc dotąd przeważnie rolnictwo i właścicieli innych realności a nierównie wyższe dochody kapitalistów obciążał w drobnéj tylko mierze. Wobec tego faktu wysoki wymiar podatku grutowego i domowego był niesprawiedliwością jaskrawą, bo sięgał do tej saméj kieszeni, z któréj już czerpał przeważnie podatek dochodowy i to dosyć pełnemi rękami. W dążeniu do wyrówania téj niesprawiedliwości wyrządzonéj gospodarzom wiejskim i właścicielom innych realności, najwłaściwszym wydaje nam się środek obciążenia podatkiem dochodów w kapitały zamienianych na giełdzie. Dawno proponowany i w innych krajach istniejący już podatek giełdowy byłby zdaniem naszem najwłaściwszem uzupełnieniem istniejącego dotąd podatku dochodowego, który też zbytecznie powiększonym być nie może, i tylko w racyonalny sposób zreformowanym być winien.

Nie wątpimy, że pod ostatnim względem, tyczącym się sprawiedliwego rozkładu podatku dochodowego niewątpliwe zdolności i humanitarny pogląd na rzeczy pana Hausnera oddać zdołają sprawie publicznej znakomite przysługi. „Łagodnej progresyi,“ której żąda, nie boimy się wcale, byleby przesada w niej nie prowadziła na bezdroża a wnosimy już z oględności, z jaką się o niej p. Hausner wyraził, że i on zboczeń w tej mierze będzie umiał się ustrzedz, ale dla przyczyn wyrażonych powyżej zbytnie podwyższenie podatku dochodowego, jakiego p. Hausner w swym programie wymaga, a mianowicie chęć pokrycia niem wszelkich niedoborów i wypadków ze zniesienia innych podatków wynikających, uważamy za rzecz za daleko posuniętą a wypadającą na szkodę tych, którzy dotąd i tak za nadto byli obciążonemi.

Zamiar obniżenia podatku gruntowego, jaki p. Hausner objawił, uważamy za godny uznania, tak samo ograniczenia podatku procederowego i zniesienia loteryi, ale ostatnie tylko w dalszej perspektywie, bo żeby się to w bliskiej przyszłości osiągnąć dało, wątpiemy.

Zaprowadzenie podatków zbytkowych od koni i powozów i t. p. rzeczy luxusowych, które w innych krajach już istnieją nie potępiamy bezwzględnie; zwracamy tylko uwagę na to, że i w tym kierunku przesada mogłaby zaszkodzić wielu gałęziom przemysłowym, chociaż w skromnym wymiarze 3 miljonów złotych reńskich oznaczonych przez p. Hausnera, jako ogół mogącego ztąd wyniknąć dochodu skarbowego, przesady tej nie widziemy.

Za bardzo zdrowy pomysł uważamy zmniejszenie kosztów poboru podatków, — kosztów które w Austryi, podług obliczeń p. Hausnera, wynoszą 18% dochodu *brutto* wszelkich podatków, w czasie kiedy w krajach najlepszą pod tym względem administracyą posiadających od 6 do 8% tylko wynoszą i nie wątpimy, że Koło polskie wejrzy starannie w panujący tu jeszcze ład dawnej biurokracyi i w ten do nadużyć tylko prowadzący, więcej kosztowny niż użyteczny system premiowania przesadnej gorliwości urzędników skarbowych.

W ogólności program p. Hausnera: pokrycia deficytu figurującego w budżecie p. Cherteka w kwocie 12,700,000 złr., obniżenia podatku gruntowego i domowego o $1/3$ część czyli o 17,700,000 złr. ograniczenia podatku zarobkowego o 900,000 złr., *zniesienia loteryi* wynoszącej dziś 8,000,000 złr, razem więc pokrycia kwoty $39 1/2$ milionów złotych reńskich wyszczególnionemi przezeń środkami t. j.: przez podniesienie podatku dochodowego o 20 milionów; — przez zmniejszenie kosztów poboru wynoszącego dziś 55 milionów złotych reńskich o $1/5$ t. j.: o 11 milionów; przez zaprowadzenie podatków na przedmioty zbytkowe w kwocie 3,400,000 złr., przez podwyższenie stępla od kart o 180,000 złr.; podwyższenie cen niektórych gatunków tytoniu i cygar o 5,900,000 złr., w ogóle o summę przewyższającą o 1500 złr. prwyżej wyszczególniony ubytek $39 1/2$ milionów, przedstawia nam się w jasnym ładzie finansowego obliczenia, jest z wielu miar godnym zastanowienia się nad nim i przemówi może pod niejednym względem do przekonania w Kole polskiem w Wiedniu, chociaż w całości nie mógł być przyjętym, raz że nie można uwzględniać programu, który się w przyszłości dopiero rozwinąć może, wtenczas kiedy chodzi o zaspokojenie naglących potrzeb, a potem i dla tego, że p. Hausner pragnie przeważną część niedoboru i wypadku wynikającego z obniżeń dawnych podatków pokryć podwyższeniem podatku

---

Część literacko-artystyczna.

KRONIKA NIEDZIELNA.

Winszuję! Nie ma co mówić, udało się świetnie! Mówiliśmy dotąd „wyszedł jak Zabłocki na mydle“, teraz przerobimy to porównanie i zaczniemy mówić „wyszedł jak *Czas* na kronikach niedzielnych!“ Zachciało się *Czasowi* rywalizować z *Dziennikiem Polskim*, laury pana Lama nie dawały spać Redakcyi, a więc dalejże sprawia sobie kroniczkę! Konia kują żaba nogę nadstawia. Biedny *Czas* powiedział sobie może słusznie „trzeba ich bawić, upłynął wiek złoty“, ale o tem zapomniał, że „nie sztuka bawić, dobrze bawić sztuka“. Wszakże jakiś bezimienny mędrzec napisał: „Nie lubię gdy Deotyma do natchnienia się nadyma“, a nadymać się do dowcipu to jeszcze daleko gorzej jak do natchnienia. Nie moi panowie, wzięliście się do nie swoich rzeczy, i jeszcze w sposób, do którego jesteście zgrabni jak... dawniej mówiło się, jak wół do karety. Krzyczycie, żeby nie spiskować aż was gardła bolą a ludzi uszy, a kiedy pierwszy raz chcecie coś mędrszego zrobić, co robicie? spisek! Jakichś tajemniczych czterech, którzy o sobie wzajemnie nie wiedzą, jakieś maski jak w Rzeczypospolitej weneckiej, albo w *vehmgerichtach*, jakieś brukowe, kawiarniane muszkietery z palcami zawalanymi atramentem, które nie uratują honoru żadnej królowej, nie wyprowadzą w pole nie już kardynała ale ostatniego kleryka, i żadnej pani de Chevereuse spodobać się nie potrafią, wszystko to bardzo niesmaczne. Żeby choć Pan Bóg dał, żeby ci czterej nie byli zobowiązani przysięgą zbierać każdy po czterech innych, żeby się z tego nie zrobiła czwórkowa organizacya! Bo jeżeli każda wasza kronika ma sprowadzać cztery nudniejsze, jak wypędzony zły duch sprowadza siedmiu gorszych, to wtedy wasi czytelnicy zostawią wam pole a sami uciekną na *loca inaquosa* w nadziei, że tam nie będzie tej ciepłej wody, którą ich poicie.

A do tego brak wam najprostszej przezorności i zręczności. Kiedyście już chcieli koniecznie mieć swoje kroniki, to żeby przynajmniej nie były niedzielne! Po co to widoczne naśladowanie Lwowa, od którego niby chcecie wydawać się lepiej? Po co ta broń samochcąc dana w rękę waszym przeciwnikom? Czy nie dość jeszcze krzyczą na was, żeście klerykały i ultramontanie? a niedziela ma zawsze fatalnie wyznaniowy charakter. Żebyście byli wybrali jakikolwiek inny dzień, sobotę na przykład! *Kronika szabasowa*, toby przecie wyglądało inaczej, miałoby pozór liberalny, podniosłoby trochę waszą reputacyę i popularność, może przysporzyłoby paru abonentów. Ale nie, wybraliście niedzielę, a wasze kroniki pisane są tak, jak żeby były poniedziałkowemi lub wtorkowemi nawet, to jest jak kiedy po niedzielnej hulance i poniedziałkowych poprawinach biedny czeladnik zabiera się do roboty, a tak mu się chce robić, jak wilkowi orać.

Mówiłem, że tak będzie. Pamiętacie, kiedyście mnie chcieli wciągnąć do swojej konspiracyi, zrobić ze mnie Porthosa czy Aramisa waszych bibułowych muszkieterów, przestrzegałem, że będzie źle. Nie słuchaliście, macie teraz czegoście chcieli. A ja, który, dzięki Bogu, złapać się nie dałem i zachowałem swoją niezależność, mam i sumienie czyste i tę uciechę, że wam mogę nadrwić, a w i d z i c i e!

Złożyli sobie czwórkę, zaprzęgli i wyjechali jak na jarmark, w nadziei, że się dobrze sprzedadzą. Ale cóż się stało? Szkapy zbierane ze wszystkich stron świata, nie przywykłe do siebie, nie ujeżdżane razem jak się należy, zamiast iść, zaczęły się bić i kąsać. Pierwszy coś napisał, a drugi zamiast zgodnie wtórować i pomagać, rzuca się na niego i wszystkiemu przeczy! Kiedy dyszlowe nie ruszyły z miejsca, cóż się stanie jak przyjdą lejcowe jeszcze i zechcą wierzgać albo brać na kieł? Zaplączą się w postronki, i połamią nogi, a nieszczęśliwą kolasę, kronikę, przewrócą wszystkiemi czterema kołami do góry.

Jak przyjedzie trzeci, jeżeli przyjedzie, zechce się tak kłócić z drugim, jak drugi z pierwszym, i prawdę mówiąc, więcej będzie miał do tego powodu. Bo co ten człowiek, ten drugi, popisał! Żeby też jedno słowo prawdy, żeby jedno, ale nie, same kłamstwa albo potwarze. Potwarz na jakąś niewinną kamienicę, że jest centkowana jak ryś, kiedy kamienica wcale tak pozostać nie myśli, i jest w stadyum przygotowawczem tylko, podmalowana, zupełnie tak, jak żeby kto przypadkiem zobaczył panią X. z rana w swoim pokoju i wniósł z tego, że ona ma brzydką płeć. Poczekaj aż się skończy ubierać, a zobaczysz co to za róże i lilie.

Potem znowu jakieś narzekania na dzień zaduszny, na niemiecki zwyczaj składania kwiatów i świecenia lamp na grobach; także nie wiedzieć do czego. Kiedy wkrótce jakoś po upadku wolnego miasta pierwsza lokomotywa zajechała do Krakowa, byli prawowierni Krakowianie, którzy oburzali się bardzo na te niepotrzebne „austryackie wymysły“. I ci byli oszczercami, bo kiedyż to Austrya co wymyśliła? a ty, mój surowy moralisto i gorliwy obrońco czystości narodowego obyczaju, nie chciałbym zbytecznie ci pochlebiać, ale zdaje mi się, żeś do owych prawowiernych podobny. Papierowe łańcuszki mogą być brzydkie, ale tłumy ludzi na cmentarzu w dzień zaduszny dowodzą pewnej szlachetności, uczucia, na które narzekać nie trzeba, i zwyczaj ten, może niemiecki, (choć i francuski i włoski i powszechny) lepszy jest od krakowskich pustek i zapomnienia, w jakich dawniej cmentarz w tę rocznicę zostawał. A kto mówi, że lepiej rozdać ubogim pieniądze, za które kupuje się kwiaty i światła na groby, niech sobie przypomni, że apostołowie sami dostali reprymendę, kiedy strofowali Magdalenę za balsam. Pamięć o grobie jest widomym znakiem pamięci o zmarłym; i pan kronikarz, który się tak na ten zwyczaj gniewa, z pewnością nie byłby kontent, gdyby wiedział, że po jego najdłuższem życiu nikt w ten dzień na jego grobie nie zapali świeczki? Zgodziłby się może nawet na najbrzydszy papierowy łańcuszek, byle ktokolwiek cokolwiek na jego krzyżu zawiesił. Wszyscy statyści i moraliści uczą nas zawsze, żeśmy powinni brać od drugich, co mają dobrego; a więc, od Niemców czy nie od Niemców, dobrze żeśmy się nauczyli dwóch rzeczy, na dzień zaduszny pamiętać o umarłych i chodzić na cmentarz, a na Boże Narodzenie pamiętać o dzieciach i urządzać im Gwiazdkę.

Ale ta zaduszna sprawa dowodzi tylko, jak kronikarz mówi prawdę. Oświadczał i zaręczał, że Kraków jest pełen wesołości i fantazyi, a nie znalazł weselszego przedmiotu do swojej kroniki jak cmentarz! Mimowolnie oddał świadectwo prawdzie; bo tej wesołości nie wiedzieć gdzie szukać, a po festynach ostatniego miesiąca miasto zdaje się albo wypoczywać w śnie głębokim, albo doznawać tego nieprzyjemnego uczucia, które przychodzi zawsze w pierwszych chwilach wytrzeźwienia.

Starzy Polacy dobrze pijali. Musieli więc znać także chwile zgagi w gardle, ciężkości w głowie, niesmaku w ustach, osłabienia w całem ciele i złego humoru. Znali je nawet z pewnością kiedy Krasicki tak wiernie z natury maluje melancholiczne usposobienie tego, co „pewnie wczoraj był wesół — dlatego dziś smutny“. Czemuż więc, skoro rzecz znali, nie wymyślili na nią wyrazu? Są różne braki w naszym języku, niewygodne; a ktoby chciał zwrócić na nie filozoficzną uwagę, mógłby dojść do ciekawych wniosków. Nietylko to, co w języku jest, służy do filozoficznego objaśnienia natury, skłonności i zdolności narodu, który tym językiem mówi, ale i to, czego w języku niema, może naprowadzać na domysły. I jeżeli chętnie chlubimy się niezaprzeczoną głębokością wyrażenia „kochać się w kim“, to z pewnem upokorzeniem znowu moglibyśmy zapytać samych siebie, dla czego nie mamy wyrazu, któryby dobrze oddawał to pojęcie, naprzykład, które się zawiera w francuskiem *sérieux*? albo dla czego nie ma *continuer*? czy nie dla tego, żeśmy zawsze z nowego zaczynali, a nigdy tego dalej ciągnąć nie chcieli, co inny przed nami rozpoczął? Że go nie mamy na *souverain*, to się tłumaczy brakiem rzeczy, której to słowo oznacza; ależ dla czego nie mamy *sérieux*, które nam bardzo potrzebne, skoro je ludzie na różne sposoby przekręcają i kaleczą, mówiąc i pisząc, że coś biorą „na serio“, a nawet robiąc niekiedy z francuskiego pierwiastku barbarzyński niby polski przymiotnik „seriozny“! Dla czego, kiedy rzecz znaliśmy z pewnością, dla czego nie mamy polskiego wyrazu na *katzenjammer*? Wielka to w naszym słowniku dziura, którą zapchać trzebaby czemprędzej i Akademia umiejętności naprzykład, która traci czas i pieniądze na wydawanie starych szpargałów, wolałaby zająć się „na serio“ tą kwestyą ż y c i o w ą, ogłosić konkurs, wyznaczyć premium i oddać na użytek publiczny wyraz, bez którego doprawdy obejść się bardzo trudno.

Możnaby nawet — to jest myśl — połączyć rozwiązanie tego zagadnienia z pamięcią ostatnich zdarzeń miejscowych i ogłosić, że dla uczczenia jeszcze raz świeżo odbytych uroczystości obiecuje się stosowną nagrodę temu, kto znajdzie najlepszy polski wyraz na *katzenjammer*.

Bo gdybym był (Boże uchowaj) niedzielnym kronikarzem *Czasu*, to ciekawym, jak bez niego napisałbym kronikę miejscową, a nawet i zagraniczną. Gdzie spojrzeć po świecie, *katzenjammer*. W Wiedniu po dyskusyach adresowych, po głosowaniu w Izbie Panów, po obliczeniu piętnastu głosów większości w Izbie niższej, Prezes Ministrów wygląda jak ten bohater Krasickiego, który „wczoraj był wesół, dla tego dziś smutny“.

W Paryżu i p. Grévy i p. Lepère i p. Jules Ferry i nawet sam p. Gambetta jacyś nie swoi i smutni, mają *katzenjammer* po amnestyi i po tryumfalnym powrocie swoich domniemanych następców. W Berlinie, ba nawet w Varzinie *katzenjammer* po zjazdach w Wiedniu i w Aleksandrowie, w Rosyi po tych i po wielu innych wypadkach, a już nigdy chyba tak wyraźny, jak w Krakowie.

Kraków hulał, szumiał, a dziś za to smutny i osłabiony, jak nazajutrz po przepiciu, jak student kiedy po hucznym karnawale musi wrócić do prozy życia, chodzić na lekcye i pamiętać o egzaminie. On myślał przez chwilę, że to tak być powinno i że zawsze tak zostanie, że co wieczór wystrojony jak lalka spijać będzie wino szampań-

dochodowego, obciążającego dziś już nad miarę tych, których tak ze względu na obecny stan ekonomiczny jak i na słuszność rozkładu podatków oszczędzać wypada.

Pod ostatnim mianowicie względem za mało p. Hausner zważa na potrzebę zaprowadzenia bardziej do potrzeb naszych przypadającego stosunku między bezpośrednimi a pośredniem podatkami.

(*Dokończenie nastąpi*).

KORESPONDENCYA „CZASU“

Lwów 14 listopada.

Interpelacya hr. Mieroszowskiego w Radzie państwa dotycząca niedostatku w Galicyi, nie pozostała bez skutku. Ministerstwo bowiem przesłało ją namiestnictwu i natychmiast zlecono starostom dać corychlej pobieżną przynajmniej odpowiedź na pytanie, w jakim stosunku zostają zbiory do potrzeb ludności wiejskiej. Te ogólnikowe odpowiedzi już nadeszły i wynika z nich, że w 34 powiatach Galicyi nie zachodzą żadne obawy w skutek nieurodzaju, natomiast w pozostałych 40 powiatach panuje większy lub mniejszy niedobór. Powiaty te dadzą się podzielić na 3 kategorye. Do pierwszej z nich należą powiaty w których potrzeby powiatu nie znajdą dostatecznego pokrycia i należy się obawiać wprawdzie nie niedostatku, ale ciężkiego przednowku na wiosnę. Do takich powiatów według obecnych informacyj należą: Kałusz, Brzozów, Wadowice, Kossów, Pilzno, Mielec, Tarnów, Jasło, Limanowa, Biała i Chrzanów. W innych 7 powiatach potrzeby powiatu wogóle znajdą pokrycie, ale zachodzi obawa niedostatku w gminach dotkniętych klęską elementarną (np. gradobiciem). Należą tu powiaty: Buczacz, Jarosław, Ropczyce, Nisko, Dąbrowa, Rzeszów i Żydaczów. Wreszcie jest 22 powiaty, w których potrzeby powiatu nie znajdą dostatecznego pokrycia i gdzie należy obawiać się niedostatku. Ta ostatnia najważniejsza kategorya obejmuje następujące powiaty: Zbaraż, Skałat, Rohatyn, Żółkiew, Gródek, Mościska, Przemyśl, Jaworów, Kolbuszowa, Brzesko, Bochnia, oraz cały szereg powiatów podgórskich, jak Nadworna, Dolina, Drohobycz, Stryj, Sambor, Sanok, Dobromil, Krosno, Grybów, Myślenice, Żywiec.

Rząd biorąc inicyatywę w zebraniu danych o stosunkach krajowych, stanął na tem stanowisku, że kraj jest obowiązany w pierwszym rzędzie dać sobie radę, że zatem rząd dopiero wówczas mógłby przyjść z pomocą, gdyby klęska przybrała takie rozmiary, żeby kraj wyczerpnąwszy wszystkie środki ratunku nie mógł odwrócić nieszczęsnych skutków nieurodzaju. Otrzymawszy zaś odpowiedzi ze starostw rząd rozesłał nowy okólnik z wezwaniem, aby starostowie podali imiennie gminy, w których zagraża niedostatek, i aby oszacowali przybliżenie rozmiary i doniosłość spodziewanego niedostatku. Starostowie mają zalecone działać wspólnie z władzami autonomicznemi i wszędzie wpływać na ludność w tym duchu, aby jej nie obiecywać pomocy.

Zanim jeszcze rząd wysłał ten nowy okólnik do starostów, Wydział krajowy postanowił zasięgnąć informacyi w tym samym przedmiocie za pośrednictwem Wydziałów powiatowych i temi dniami rozesłany zostanie do wszystkich Wydziałów powiatowych okólnik zmierzający do wyjaśnienia położenia rzeczy. W okólniku tym Wydział krajowy usiłuje poznać te zewnętrzne strony położenia, z których bezpośrednio lub pośrednio można ocenić stan ludności wiejskiej. Przedewszystkiem idzie o stwierdzenie urodzajów tych ziemiopłodów, które, jak żyto, ziemniaki, kapusta i t. p. stanowią główne przedmioty pożywienia u włościan. Następnie Wydział krajowy zapytuje o wpływ nieurodzaju tegorocznego tak na środki wyżywienia ludności, jak i na przyszłe zasiewy; stara się dowiedzieć, czy nie pojawiają się oznaki zbliżającego się głodu, jak włóczęgostwo, żebractwo, używanie na pokarm lub zamiast pieczywa przedmiotów niezdrowych i niepożywnych, lub wreszcie czy nie panują choroby nagminne zwykłe towarzyszki nędzy, to jest febry i tyfusy. Wreszcie w przewidywaniu środków ratunku Wydział krajowy zaleca wskazanie tych źródeł zarobku, jakie istnieją stale, lub są teraz spodziewane, albo nakoniec dałyby się podjąć skutecznie zapobiegając grożącej nędzy.

Jeśli, jak spodziewać się należy, na te zapytania nadejdą prędko i wyczerpujące wyjaśnienia, w takim razie do Nowego roku Władze krajowe będą w możności dokładnie poznać położenie i jeśli Sejm zbierze się w styczniu, będą mogły wystąpić z jasno nakreślonym obrazem wiejskiej ludności.

Wiedeń 14 listopada.

□ Przyjazd Następcy tronu rosyjskiego daje główny przedmiot dyskusyi w tutejszych kołach politycznych. Wszyscy, którzy dotąd wielbili przymierze austryacko-niemieckie i upatrywali w niem demonstracyę nieprzyjazną Rosyi, doznają, że tak powiem, pewnego rozczarowania i już się obawiają o następstwa tej wizyty, mogącej łatwo, jak się wyraziła wczorajsza *N. fr. Presse*, skompromitować obecną, pomyślną sytuacyę polityczną Austryi. Jeśli sobie przypomnicie, com pisał podczas pobytu ks. Bismarka w Wiedniu, musicie mi przyznać, że słusznie utrzymywałem, że przymierze austryacko-niemieckie zwrócone jest przeciw Rosyi bardziej z punktu niemieckiego, niźli austryackiego. W Wiedniu zrozumiano dobrze, iż cele polityki ks. Bismarka, zawiązując z Austryą przymierze, były dwojakie: poróżnienie Austryi z Rosyą i pogrom Francyi. *„On veut nous placer comme deux chiens de fajance“*, powiedział mi kiedyś pewien mąż stanu. Że w takim stanie rzeczy musiałoby przyjść wkrótce do starcia z Rosyą, nie ulega wątpliwości, ale czy w danym razie mogłaby Austrya liczyć na aktualne poparcie Niemiec, to inna kwestya, a najśmielsi politycy nie przypuszczają, aby Niemcy popierały Austryę orężem. Neutralność, oto wszystko, na co w razie wojny wolno rachować; ale na to powiedzieć można, że bierne zachowanie się Niemiec nie wystarcza. W r. 1872 ks. Bismark odrzucił propozycye hr. Andrassego, powiadając, że nie może zawierać z nim związku kosztem przyjaźni z Rosyą.

Dzisiaj Austrya znajduje się na tem samem stanowisku, i nie myślę, aby chciano tu posuwać przyjaźń do Niemiec dalej, niżeli to żywotne interesa Austryi dyktują. Do tego nowy i ostateczny pogrom Francyi, co jak utrzymują ludzie w tajemniczeni do sercowych słabostek kanclerza niemieckiego, było i jest nieustannem marzeniem ks. Bismarka, a byłoby dla Austryi wielką klęską, bo straciwszy wszelki punkt oparcia, zostałaby wydaną na łaskę Niemiec. O to są w głównych zarysach powody, dla jakich przymierze austryacko-niemieckie nie mogło mieć z punktu austryackiego tej głównie antirosyjskiej cechy, którą chciano mu nadać w kołach politycznych berlińskich. Przyjazd dzisiejszy Carewicza do Wiednia świadczy, że Rosya pogodziwszy się z sytuacyą stworzoną ostatniemi politycznemi wypadkami stara się dzisiaj wynieść z niej korzyści, jakie będzie mogła. A usposobienie tutejszych sfer rządowych zadanie to jej ułatwi. Dobrze poinformowany wiedeński korespondent *Weser Z'g* powiedział, że spotkanie się carewicza Aleksandra z cesarzami Austryackim i Niemieckim, zostało przygotowane przez nich samych, bez pośrednictwa dyplomacyi. Następca tronu wraca z Francyi, a pobyt jego w Paryżu i obcowanie z ludźmi stojącymi dzisiaj u steru Rzeczypospolitej, musiało także wpłynąć na niego. Rozsądne i wyczekujące stanowisko Francyi, poskromiło żądze moskiewskie, a że wszystko to odbyło się w chwili kiedy w Liwadyi pasowały się różne wpływy i kierunki koteryj dworskich rosyjskich, dzisiejsza wizyta Następcy tronu rosyjskiego, nabiera przeto większego znaczenia, i w tutejszych kołach rządowych słusznie utrzymywać mogą, że wizyta ta jest dobrem proroctwem i pozwala mieć nadzieję, że Rosya urzędowa zada kłam agitacyom panslawistycznym i przestanie na jakiś czas być żywiołem wichrzycielskim. Przymierze austryacko-niemieckie z punktu interesów austryackich ma na celu li tylko utrzymanie pokoju, a godząc się z nim Rosya będzie zmuszoną zaniechać tej dwuznacznej polityki, która w danym razie mogłaby łatwo posunąć swą przyjaźń z Niemcami dalej niźli to może odpowiadać interesom rosyjskim.

Poseł francuski p. Tesseirenc de Bort opuścił wczoraj Wiedeń. Niektóre dzienniki a między niemi *Polit. Corr.* puściły pogłoskę o odwołaniu go. Wiadomość ta jest mylną. Powodem jej była okoliczność, że poseł ten jadąc do Paryża a mając zamiar dać tam kilka wieczorów i obiadów, zabrał z sobą część służby i srebra. Widząc, jak wozy obładowane towarzyszyły ambasadorowi na kolej, reporterzy wnioskowali o dymisyi. P. Tesseirenc wraca do Wiednia w pierwszej połowie stycznia a obecność jego nie była nigdy bardziej potrzebną niż w chwili rozpoczęcia rokowań z Francyą w sprawie odnowienia traktatu handlowego.

Układy w sprawie egipskiej pozwalają przewidywać rychły i pomyślny koniec. Jak już pisałem, Francya i Anglia zrobiły Austryi ustępstwo w kwestyi długów hipotecznych już z powodów politycznych już to w nadziei, że Austrya okaże się więcej skłonną do ugody w innych punktach. Zachodziła różnica co do organizacyi komisyi likwidacyjnej. Niemcy, Włochy i Austrya domagały się prawa posiadania kolejno własnego kontrolora, na równi z Francyą i Anglią. Te dwa ostatnie rządy oświadczyły kategorycznie, że na to zgodzić się nie mogą, naprzód dla tego, że kontrolor mianowany kolejno i piastujący urząd swój kilka tylko miesięcy, nie znalby nigdy dokładnie i gruntownie traktujących się kwestyj, bo nie miałby czasu z niemi się obeznać i powtóre, że trzeci kontrolor mógłby łatwo siać niezgodę między kontrolorami angielskim i francuskim; w razie niezgody trzebaby się było odwoływać za każdym razem do sądu mocarstw a przez to tamowałby się bieg sprawy. Austrya uznała słuszność tych uwag i zrobiła propozycyę we własnem i w imieniu rządów włoskiego i niemieckiego, aby po prostu rozszerzono atrybucye członków komisyi likwidacyjnej i nadano komisarzom austryackiemu, włoskiemu i niemieckiemu prawo kontrolowania głównych kontrolorów francuskiego i angielskiego. Tym sposobem komisya likwidacyjna będzie przedstawiać rodzaj małego parlamentu, pod którym dwaj jeneralni kontrolorzy pp. Blignières i Barring będą zdawać sprawę ze swojego działania, oraz odpowiadać na każdą interpelacyę ze strony członków komisyi. Będzie to kontrolą kontroli. Pomysł ten został dobrze przyjętym w Paryżu i jest nadzieja, że się nań i Anglia zgodzi, a w takim razie mocarstwa zamianują natychmiast komisarzów.

Kontrakt małżeński arcyksiężniczki Krystyny z królem Alfonsem ma być podpisany w poniedziałek przez pp. Haymerle i Conte, posła hiszpańskiego przy tutejszym dworze. We 24 godzin później nastąpi zrzeczenie się arcyksiężniczki. Cesarz, Cesarzowa i cała familia mają być przy tym akcie obecni, poczem dwór odjeżdża napowrót do Gödöllö.

Wiedeń 14 listopada.

(*13-te posiedzenie Izby poselskiej*).

Prezes Coronini zagaja posiedzenie o godzinie 11ej krótkiem przemówieniem z okoliczności niedalekiego zaślubienia arcyksiężniczki Maryi Krystyny królowi hiszpańskiemu, upraszając o upoważnienie do złożenia Cesarzowi, matce narzeczonej i samej narzeczonej życzeń w imieniu Izby. (*Brawo zewsząd.*)

Prezes gabinetu w piśmie do prezesa Izby zaprasza go, aby jako świadek był obecny w Burgu dnia jutrzejszego przy renuncyacyi arcyksiężniczki Maryi Krystyny.

Z ministerstwa sprawiedliwości wniesiono projekt ustawy o ograniczeniu legalizacyi dokumentów tabularnych.

Pos. Wiesenburg wnosi projekt ustawy o zwolnieniu od podatków nowych budynków, przebudowanych lub przybudowanych.

Prezes gabinetu hr. Taaffe zabiera głos, by odpowiedzieć na szereg interpelacyj w sprawie powodzi i nieurodzajów, między niemi na znaną interpelacyę pos. Mieroszowskiego: Rząd przed wniesieniem interpelacyj otrzymał był doniesienia o pojawiających się niedostatkach, ale niedokładne. Skutkiem tego wezwał namiestników w dotkniętych krajach, aby jak najwcześniej przesłali dokładne sprawozdania, oraz wskazówki co do sposobów zaradzenia nędzy. Z tego polecenia wywiązano się dotychczas tylko w części. Rząd atoli nie spuści sprawy z oka i niczego nie zaniedba. Na dziś ogólnie określa stanowisko swe względem rzeczy, stwierdzając, że przedewszystkiem gmina i kraj są powołane nieść pomoc, a państwo o tyle tylko, o ile siły gminy i kraju nie starczą, i o tyle też rząd odwoła się do Izby w projektach ustaw o budowlach na zapobieżenie nędzy. Dziś już wnosi ustawę o zaliczkach dla Istryi, Gorycyi i Gradyski, prosząc o uznanie ją za nagłą sprawę. Co się tyczy poruszonej w niektórych interpelacyach kwestyi regulacyi rzek, rząd mniema, że regulacya rzek jako środek zapobieżenia nędzy wyjątkowym tylko sposobem mogłaby być prowadzona; albowiem do regulacyi rzek potrzeba dokładnych prac przygotowawczych.

Na wniosek pos. Hohenwarta uznano wniesiony co dopiero projekt za sprawą pilną i przekazano komisyi budżetowej.

Minister handlu bar. Korb odpowiada na interpelacyę Schwaba w sprawie zwołania konferencyi austryacko-węgierskiej i na interpelacyę Teusshla w sprawie wspierania żeglugi tryesteńskiej. Obie odpowiedzi w loży dziennikarskiej nie dosłyszane.

Izba przystępuje do porządku dziennego.

Pos. Neuwirth motywuje swój wniosek o dopuszczenie wszystkich posłów na posiedzenie komisyi podatkowej. Izba przyjmuje wniosek.

Dokonano wyboru sekretarza w miejsce posła Poklukara; wybrany pos. Schneid.

Wybrano dwie komisye. W skład komisyi do spraw o nietykalności posłów weszli: Adamek młodszy, Deym, Alter, Weeber, Jaksch, Granitsch, Foregger, Dobler, Fuchs, Lienbacher, Zborowski, Konopka, Kaizl, Gödel, Tyszkowski; do komisyi do wniosku Heilsberga o uregulowaniu służby obrachunkowej: Zeithammer, Fanderlik, Plener, Beer, Russ, Auspitz, Heilsberg, Neuwirth, Witezicz, Jan Giovanelli, Smarzewski, Kielanowski, Fryd. Kinski, Mich. Hermann, Hausner.

Dalej uchwalono projekt ustawy o przedłużeniu terminu płatności pożyczek udzielonych w roku 1874 i 1875 gminom czeskim na wytępienie kornika, a to po krótkiej dyskusyi, w której poseł Schwarzenberg przemawiał za projektem, poseł Menger zaś wniósł stylistyczną poprawkę do pewnego ustępu, którą przyjęto.

Porządek dzienny wyczerpnięty.

Pos. Monti składa na stole prezydyalnym wniosek o przedłużenie kolei dalmackiej do Knina.

Pos. Sturm wnosi interpelacyę do sprawującego ministerstwo skarbu, czy myśli rychło wnieść szczegółowe wykazy zaległości z zaliczek danych w r. 1873 państwowym kasom pożyczkowym; a jeśli nie, co jest przeszkodą?

Pos. Menger wnosi interpelacyę niedosłyszaną wśród gwaru.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. — Następne we wtorek.

5-te posiedzenie Izby wyższej.

Prezes hr. Trauttmansdorff zagaja posiedzenie o godzinie 11 min. 40 podobną jak prezes Izby niższej przemową, tudzież zawiadomieniem, że Cesarz JMć raczył przyjąć adres Izby wyższej.

Prezes gabinetu zaprasza prezesa Izby na jutro do Burgu jako świadka przy renuncyacyi arcyksiężniczki Maryi Krystyny, a dalej zawiadamia, że powołał ks. Ad. Sapiehę do zajęcia krzesła dziedzicznego w Izbie.

Na porządku dziennym drugie czytanie traktatu z Francyą o wzajemnem przyznawaniu poddanym praw ubóstwa.

W dyskusyi hr. Lew Thun mniema, że traktat ten nie potrzebuje przyzwolenia Rady państwa, skoro chodzi w nim tylko o nadanie Austryakom we Francyi praw, które Francuzi w Austryi zdawna posiadają. Mówca krytykuje także wyrażenia: „poddani austryaccy“, skoro Austrya nie istnieje oficyalnie, lecz Austro-Węgry.

Minister sprawiedliwości Stremayr w odpowiedzi Thunowi broni kompetencyi Rady państwa, bo chodzi tu o traktat nakładający na państwo ciężary.

Hr. L. Thun obstaje przy swojem zdaniu i głosować będzie przeciw traktatowi nie dla treści, lecz dla tego, że traktat nie należy do kompetencyi Rady państwa.

W głosowaniu przyjęto traktat znaczną większością.

Po dokonaniu dwóch wyborów uzupełniających do komisyi kontrolującej długi państwa (wybrani bar. Felder jako członek w miejsce Vrintsa, który złożył ten mandat, i p. Gögl jako zastępca) i do trybunału państwa (wybrany bar. Streit, prezydent morawsko-szląskiego sądu krajowego) zamknięto posiedzenie o godzinie 1ej. — Następne nie naznaczone.

NPan nadał radcy Sądu kraj. Lwowskiego Albinowi Mogilnickiemu tytuł i charakter radcy Sądu wyższego, uznając jego długoletnią, zawsze obowiązkom wierną i skuteczną służbę.

Namiestnik mianował dotychczasowego dyrektora prywatnego zakładu kontumacyjnego w Skale, Stanisława Harasymowicza i weterynarza prywatnego, Teofila Dorożyńskiego, prowiz[...]rycznymi weterynarzami powiatowymi, pierw[...] w Borszczowie, drugiego w Rohatynie, dal[...]niósł weterynarzy powiatowych, Piotra [...]kiewicza z Rohatyna do Niska, Leona [...]mana z Borszczowa do Jarosławia.

Sąd wyższy lwowski mianował praktyk[...]dowego, dra. Stanisława Dworskiego, bez[...] auskulantym.

Wiedeń 14 listopada. Podajemy dalszy w[...] ciąg z preliminarza budżetu na r. 1880:

Ministerstwo handlu: Wydatki właściwie skarbowe są preliminowane w sumie 2,465,846 z[...] czyli o 71,554 złr. mniej niż uchwalono na 1879. Zaoszczędzenie to odnosi się głównie [...] służby sanitarnej na morzu i do budowli po[...]wych.

W dziale tym mieszczą się między innemi w[...]datki na *szkoły drobnego przemysłu* których w c[...]łem państwie jest 75, wymagających razem w[...]datku 172,341 złr. (w r. b. 78 szkół z wydatkie[m] 166,032 złr.); na Galicyę przypadają 3 szkoły, wymagające razem wydatku 3,995 złr. (w r. b. 3 szkoły z wydatkiem 4,079 złr.) Oprócz tego będzie Galicya uczestniczyła w 2000 złr. wydatku na wędrownych nauczycieli koszykarstwa. Szkołę koszykarską w Krakowie postanowiono zwinąć, jako już zbyteczną wobec spełnionego świetnie zadania; natomiast przechodzi prywatna dotychczas szkoła snycerstwa w Rymanowie na koszt skarbu; przeznaczono dla niej 800 złr. Na szkołę stolarstwa i tokarstwa w Zakopanem przeznaczono 1945 złr. na szkołę garncarską w Kołomyi 1250 złr. Powyższa kwota 172,341 złr. nie stanowi jednak jeszcze całej sumy wydatków tego tytułu na całe państwo, albowiem na stypendya, na radę nadzorczą, na inspektorów i na administracye potrzeba 48,500 złr., tak że cała suma wynosi 220,841 złr. (o 4241 złr. więcej niż w roku bieżącym.)

Na Galicyę jest w dziale tym przeznaczonych tylko jeszcze 10,518 złr., mianowicie na *służbę cymentniczą*, t. j. o 415 zł. mniej niż w r. b. (na całe państwo 402,795 złr. t. j. 11,205 złr. mniej).

Poczty i telegrafy wymagają razem nakładu 18,022,000 złr. czyli o 17,000 złr. mniej niż uchwalono na rok bieżący. To zniżenie wydatków odnosi się wyłącznie do telegrafów, na które uchwalono na r. b. 3,589,000 złr., na r. 1880 zaś preliminowano tylko 3.572,000 złr., a to w skutek zmniejszenia liczby urzędników.

Na Galicyą wschodnią preliminowano 1,266,260 złr. na zachodnią 471.940 złr. wydatków na pocztę, razem 1,738,200 złr.; na telegrafy zaś na Galicyę wschodnią 269,070 złr., na zachodnią 115,360 złr., razem 384,430 złr.; ogółem przeto 2,122,630 złr.

Skarbowe zawiadowstwo dróg żelaznych ma kosztować 2,292,300 złr., czyli o 40,500 złr. więcej niż uchwalono na r. 1879. Preliminarz na r. 1880 rozszerza się wskutek objęcia drogi żelaznej z Tarvis do Pontafel w zawiadowstwo skarbowe, tak że mimo mniejszych wydatków na inne koleje, ogólna suma nakładu jest większa. A nie jest to jeszcze cały nakład, gdyż w ciągu roku 1880 przybędą jeszcze koleje z Unterdrauburga do Wolfsberga i z Mürzzuschlag do Neuberga, na które zażąda się kredytów dodatkowych.

W Galicyi są w zawiadowaniu skarbu: kolej Tarnowsko-Leluchowska z wydatkiem 343,300 złr. (o 22,600 złr. większym wskutek potrzeby nowych progów i większych nieprzewidzianych wydatków na budowle); kolej Naddniestrzańska z wydatkiem 461,300 złr. (o 400 złr. większym); razem wynosi to 804,600 czyli o 23,000 złr. więcej.

Skarbowa budowla dróg żelaznych wymaga na rok przyszły 650,000 złr., t. j. o 270,000 złr.

---

skie, walcować z panną Emilią i spoglądać znacząco na panią X. Y. albo Z., a tymczasem karnawał się skończył, przyszedł wielki post, *memento mori*, a co gorzej *lectiones frequentari*, zamiast uroczych marzeń i złudzeń brutalna rzeczywistość posunięta aż do ostateczności, aż do konieczności zapłacenia balowych rękawiczek, tych samych rękawiczek, które w walcu dotykały wiotkiej kibici panny Emilii, a czasem nawet ściskały w mazurze rączkę pani X. Y., albo Z.!

Kraków przed miesiącem ludny prawie jak Paryż a wystrojony jak na wesele, dziś wygląda zasępiony i chmurny. Rada miejska wprawdzie, trzeba jej oddać tę sprawiedliwość, heroicznie wytrzymała nieprzyjemny *quart d'heure de Rabelais* (na który żaden chloroform nie poradzi) i bez najmniejszego złego humoru zapłaciła koszta uczt i bálów. Teatr, któremu po prawdziwym karnawale gościnnych występów pani Modrzejewskiej grozić mógł wielki post, i wielkie pustki, zapełniony dzięki nieszczęśliwym przygodom „dzieci kapitana Granta.“ Z tych więc dwóch stron katzenjammer mniejszy, niż się można było obawiać. Ale dość przejść się po rynku, żeby się przekonać o tej mniemanej wesołości miasta. Sukiennice zwłaszcza wydają się pogrążone w najgłębszej melancholii: odnowiły się, wyświeżyły, wystroiły i stoją teraz na środku placu samotne, opuszczone; jak żeby same nie wiedziały po co są i dla czego je odbudowano, dla czego im dano takie ładne podcienia: czy na to, żeby pod niemi nikt nigdy nie chodził? Przed ich otwarciem te sklepienia i filary zdawały się nęcić i zapraszać przechodzących, zdawało się, że niech tylko będą otwarte a cisnąć się pod niemi zacznie tłum młodych elegantów, pięknych pań, wekslarzy, żebraków starych brukozbijów, słowem, że cała ludność miasta rzuci się tam z zapałem, a moda zmusi każdego choć raz na dzień obejść do koła Sukiennice pod galeryami. Niektórzy mieli nawet nie małe obawy o linię A. B. Co się z nią stanie jak niewdzięczni ludzie zwrócą się do wschodzącego słońca? Tyle ludzi nie będzie tu nigdy, żeby jedno i drugie mogli zapełnić: a więc cóż będzie z klasycznem A. B.? czy zarośnie trawą, czy jak *Forum Romanum* zamieni się w jakieś *Campo Vaccino*? czy bronić się zechce i znalazłszy garstkę wiernych legitymistów wyda wojnę nowemu porządkowi rzeczy? Wszystko było do przewidzenia, nawet wojna domowa w mieście między stronnikami starej i nowej przechadzki, tylko nie to co się stało, nie to opustoszenie Sukiennic, pod których galeryami nikt chodzić nie chce, a które w całej swojej ozdobie wyglądają tak smutno jak młoda ładna dobrze ubrana a nie posażna panienka, od której kawalerowie uciekają jak najdalej z obawy, żeby im się broń Boże nie podobała.

Nic smutniejszego doprawdy. A do tego jeszcze dnie czarne, grube chmury, potoki deszczu albo tumany śniegu i wiatr świszczący i wyjący na wszystkie tony fałszywe i przeciągłe, oto świąteczna i pogodna fizyognomia rynku, tego środkowego punktu naszego życia. A dopiero jak w taki dzień zawichrzony i śnieżysty, przeciągnie po nim zwolna pogrzeb, pogrzeb istoty młodej i szczęśliwej, miłej Bogu i ludziom, ślicznej do widzenia a ujmującej wdziękiem i przywiązującej dobrocią, jak sobie przypomnieć tę wesołość rozmowy, tę przyjacielską serdeczność w obejściu, i pomyśleć, że się już tego nie zobaczy nigdy, że tyle szczęścia i tyle wdzięku i tyle poważnych zalet złożone w tej trumnie, za którą idzie mąż i matka, ah, jak wtedy świat cały wydaje się brzydkim i nieznośnym! I żal i niewłaściwie może wspominać o tych rzeczach bolesnych wśród błahych, ale co jest na myśli i w sercu, to tak łatwo nie chcący ciśnie się pod pióro.

Nie wiedzieć gdzie się obrócić, żeby uciec od tego wrażenia i na coś pogodniejszego popatrzeć.

Są miejsca, gdzie świat wygląda pięknie, jasno, wesoło, gdzie nawet cichy i smutny Kraków tak się roi od ludzi a błyszczy od słońca, że w samym smutku robi się wesoło na sercu a w samym listopadzie miło i ciepło, jak w czerwcu. Ale gdzie? to sekret właśnie, a zdradzać go to wielka niedyskrecya. Ale dość, że jest taki kąt uprzywilejowany, gdzie słońce świeci i grzeje, gdzie stare zaułki koło ś. Barbary, albo koło św. Katarzyny, albo koło Zwierzynieckiego klasztoru kąpią się w blasku i odbijają echa tysiącznych gwarów i śmiechów, gdzie zapomina się o różnych życia czy smutkach, czy nudach, czy kłopotach, a sprawdza znane *dictum: „ernst ist das Leben, heiter ist die Kunst“*. Koło kościoła ś. Barbary naprzykład, zbiera się jedna z tych kompanij, które jak małe strumyki w wielką rzekę zlewają się w wielką procesyę Bożego Ciała. Procesya jeszcze musi być daleko, bo kompania nie zbiera się do pochodu. Kapnicy ani myślą naciągać kapturów na głowę; chorągwie oparte o mury, na ziemi jeszcze leży wielki miedziany kocioł a jego muzyk zamiast wygrywać na nim klasyczne „był tu djabeł, był był był“ wywija pałką nad głową jakiegoś malca; stara babunia w adamaszkowej jupce i w złotym kornecie nadchodzi z boku, nie spieszy się, bo widzi, że przyszła jeszcze na czas, małe chłopcy gwiżdżą na tataraku, wszystko swobodnie wypoczywa i czeka, tylko dziewczynki w białych sukienkach i z bławatkami na głowach, jak żołnierz pod bronią stoją ze swoim obrazem na ramionach. One całą noc nie spały z radości na myśl o tych sukienkach, o tych bławatkach, i o tym obrazie, i chcą użyć tej radości, co tylko się da, dźwigają obraz na ramionach choćby go doskonale na długo jeszcze mogły postawić na ziemi. Jakie to wszystko ładne! jak wiernie podobne do tego, co się widzi co roku, a jak ta zwykła scena pokazana przez pryzmat poetycznej wyobraźni wygląda przecież lepiej niż w rzeczywistości! Ta sama procesya, te same typy i zwyczaje ludności, ten sam Kraków: tylko jak zaułek ś. Barbary ozdobiony jest tłem z budynków bardziej malowniczych niż w rzeczywistości, tak i scena na płótnie zachowała całą wierność i prawdę, tylko jakoś poetycznie wypiękniała.

A na Zwierzyńcu znowu od klasztoru wali się ulicą zbity tłum ludzi, dzieci skaczą na przodzie, muzykanci dmą w dudy i rzępolą na skrzypcach, wiejski parobek ucieka przed buławą Tatara: konik z całym swoim orszakiem puszcza się w drogę do Krakowa. A jaki ruch, jakie życie, jaki humór w tym tłumie, jak oni się bawią i cieszą, tego domyśli się kto widział targ na Kleparzu. Przymioty te same, a scena więcej od tamtej malownicza. Odchodzi się od tych zaczętych obrazów pod wrażeniem jakiegoś zdrowia, jakiejś równowagi i pogody, rzadkiej w naszym wieku i kraju. Pan Lipiński jest jednym z bardzo rzadkich, może jedynym dziś u nas talentem pogodnym i wesołym. Ten wielki dar boży, ten wdzięk tak miły, dołączony do wszystkich innych zalet artysty, podobno nie przynosi szkody ani jego obrazom, ani jego osobistości?

A teraz druga niedyskrecya. Nie bractwo na procesyi ani pospólstwo na koniku, ani głośnych gwarów, ani ludowych typów: inna sfera, i inny charakter obrazu. Wysmukła szlachetna postać kobieca stoi sama na płótnie: ma białą suknię i rękę spuszczoną po sukni. Van-Dyck w podobnej postaci malował królową Henriettę. Ta, piękniejsza od Henrietty, szczęśliwsza od niej, bo w swojej sferze królowa także, nie ma niechętnych i zawistnych poddanych, kiedyś świadczyć będzie przed potomnością, że wielbiciele pani Modrzejewskiej mieli się czem zachwycać. Gdyby zazdrość nie była taką brzydką rzeczą, jakby się zazdrościło malarzowi, który może robić kopię z takiego oryginału! I który ją może tak zrobić! Może to nie dobrze uprzedzać wrażenie widzów i przygotowywać ich, że coś pięknego zobaczą: ale tego, znając artystę i tak się spodziewać muszą. Nic więc nie szkodzi, że się dowiedzą, że portret nad którym pan Ajdukiewicz pracuje, nie skończony jeszcze, ma i podobieństwo rysów, i wyraz, i wdzięk taki, że pani Modrzejewska stoi na nim jak żywa, ze swoim właściwym ruchem, ze swoim uśmiechem, ze swojem spojrzeniem. Oczy zwłaszcza, te oczy jedne z najpiękniejszych, jakie Pan Bóg stworzył a malarz kiedykolwiek malował, mają całą głębokość, całą łagodność i całą swoją żywość. Musiała to być rozkosz, ale i rozpacz oddawać ten blask, ten wyraz tak wieloraki: ale kiedy już był oddany, kiedy znikła wątpliwość i rozpacz, co za tryumf i jakie miłe na całe życie wspomnienie.

A kiedy się mówi o malarzach i obrazach, zawsze myśl musi zwrócić się do tego, który jak soczewka promienie przyciąga do siebie i do Krakowa te wszystkie talenta. Nieszczęściem tu już mimo najlepszej chęci niedyskrecyi popełnić się nie da. Chciałoby się powiedzieć coś o tych szkicach o których się tyle słyszy, o *Hołdzie Pruskim* albo o *Sobieskim* ale kto nie był w pracowni Matejki cóż o nich mówić może? Chyba domyślać się i zmyślać, a kłamstwo także wyjdzie zawsze na wierzch jak oliwa. Ale kiedy już o Sobieskim mowa: mówi się tyle o roczniey wyprawy wiedeńskiej, radzi się jak ją obchodzić, niektórzy chcieliby widzieć króla Jana ze spiżu na rynku. (Z pomników jakoś nie wychodzimy teraz) Tymczasem zaszedł jeden wypadek bardzo smutny: Olesko, ten zameczek taki oryginalny, pełen pamiątek po Daniłłowiczach i Sobieskich, idzie już ostatecznie w ruinę. Nad pokojem w którym się król Jan urodził dach się zawalił i sufity zapadły; parę lat deszczu i śniegu i z zamku niedawno jeszcze mieszkalnego stanie się nowy Tęczyn i Odrzykoń. Czyby się na to nie dało poradzić? Czy nie byłoby dobrze, zamiast myśleć o innym dla Sobieskiego pomniku i zbierać nowe składki, nabyć, uratować, zabezpieczyć od ruiny jego rodzinne gniazdo? Pomnik stawialibyśmy dla siebie, dla miasta, więcej niż dla niego: tamto byłoby cześcią oddaną i jemu i wszystkim tym pokoleniom bohaterów z których wyszedł: a jakiś poważny zakład krajowy, jakaś szkoła, jakiś dobrze prowadzony internat dajmy na to, nie znieważyłyby murów i wspomnień oleskiego zamku.

Do dziejów miejscowych bieżącego tygodnia należy jeszcze poświęcenie Szkoły sztuk pięknych: cóż, kiedy o tem nie powiedzieć nie mogę. I gdybym był nawet wielką figurą, gdybym był Radcą miejskim, ba samym Panem Prezydentem, nie wiedziałbym o niem więcej niż wiem, bo nie byłbym odebrał uwiadomienia i zaproszenia. Ale nie mogąc o Szkole i jej poświęceniu pisać, mogę przynajmniej przy tej uroczystości złożyć jej jedno dobre życzenie, to jest żeby *son ramage ne ressemble pas à son plumage*, czyli żeby to co w gmachu robić się będzie piękniejszem było od tego co się widzi z zewnątrz, od jego kopuł, gryfów i kolumn na drugiem piętrze.

Nr 295. **Kraków, 22 Grudnia — Niedziela.** **Rok 1878.**

Czas wychodzi codziennie, wyjąwszy niedziele i dnie świąteczne.
Oddzielne Nra Czasu, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiąc
Pocztą w Państwie Austryackiem	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 c.
„ „ Niemieckiem	28 złr.	7 złr.	3 złr.
„ do Włoch, Francyi, Anglii, Belgii, Szwajcaryi, Turcyi i innych państw należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1go do ostatniego dnia w miesiącu. — Listy z pieniędzmi i przekazy pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) upraszа się nadsyłać *franco* do Administracyi Czasu w Krakowie. — *Listy reklamacyjne niezapieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej.* — *Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.*
Rękopisma nadsyłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

CZAS

Prenumeratę przyjmują:
W Krakowie: Administracya „CZASU" tudzież urzędy pocztowe. Miejscową prenumeratę księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, [illegible]. Ogłoszenia (inseraty) przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drukiem drobnym (petitowym), za pierwszy raz 10, za każdy następny raz po 8 c. Nadesłane (za 3 stronnicy dziennika) od miejsca wiersza drukiem drobnym po 30 c. za każdy raz. Dołączenia do „Czasu" (prospekta, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 1 złr. do 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 50 c. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów. Należytość upraszа się uprzednio nadesłać przekazem pocztowym. Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje we Lwowie Ajencya „Czasu" w głównym składzie tytoniu Nr. 1 przy ulicy Hallskiej Nr. 4; w Paryżu wyłącznie p. Adam, Carrefour de la Croix Rouge 2, (prenumeratę p. W. Rzeszewski, Faubourg Poissonnière 33); w Wiedniu pp. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu), A. Oppelik, Stubenbastei Nr. 2 (także w Pradze), R. Mosse (także w Berlinie Hamburgu, Monachium i Norymberdze), G. L. Daube & Comp. (także w Frankfurcie n. M.) Rotter & Comp.

Przedpłata na „CZAS"

od dnia 1go Stycznia 1879 r.

Z przesyłką pocztową w państwie Austryackiem:

na pół roku złr. 12 — na kwartał złr. 6 — na 1 miesiąc złr. 2·50

Z przesyłką pocztową do Niemiec:

na pół roku 28 marek — na kwartał 14 marek — na 1 miesiąc 6 marek

Uprasza się o wczesne zamawianie i wyraźne wypisanie nazwiska i miejsca odbioru albo nadesłanie dawnej opaski drukowanej z adresem.

Prenumerata liczy się tylko od *pierwszego* do ostatniego dnia w miesiącu.

Prenumeratę najdogodniej przesyłać *przekazem pocztowym.*

Cena *Czasu* za granicą ogłoszona jest w tytule każdego numeru.

Kraków 21 grudnia.

Propaganda socyalistyczna między ludem wiejskim.

(Ciąg dalszy).

Bezporównania niebezpieczniejszą, ściślejszą bowiem w rozumowaniu i przystępniejszą, jest inna serya, starająca się pokazać ludowi zkąd pochodzą ciężary gniotące rolnika i wyrobnika. Z niesłychaną przebiegłością ułożone broszurki tej kategoryi powstały najprzód w języku rosyjskim i posłużyły za model ruskim i polskim, co świadczy o wspólnem źródle propagandy*). Rosyjski wyrób idzie najdalej i ostatnich konsekwencyj, komunizmu, wcale nie ukrywa; polskie są ostrożniejsze, zapewne z obawy aby ludu nowością niezrażać. Osoby są te same zawsze, kilku chłopów i robotników z cukrowni, z nimi wiejski filozof, nazywający się Stepan, gdzieindziej *did* Karpo, u nas ojciec Szymon. Mieszka na końcu wsi, w starej walącej się chacie, ze słomianym poczerniałym dachem. „Człek to poczciwy, dobry i szczery dla każdego jak ojciec, a „przytem taki mądry, że o co go tylko zapytasz, „na wszystko da ci odpowiedź, i słowo rozumne „powie i każdą robotę do ładu doprowadzi. Jeszcze chłopakiem chodził do wiejskiej szkoły, „potem i sam pono był nauczycielem, gdy jednak „chciał uczciwie uczyć dzieciaki, niepodobał się „*rządowi i wyrzucili go z miejsca. Tułał się potem* lat parę po różnych końcach naszej ziemi, „mówią że dalej jeszcze bywał, po różnych *fabrykach* pracował, nareszcie *po śmierci* ojca wrócił „i siedzi między nami. Okrótnie lubi książki, jak „tylko książkę gdzie zobaczy, bierze i czyta. Jeśli „zła jaka nieprawdę i bajki głupie opisuje, to ją „rzuci pod ławę, a gdy dobra, szczerą prawdę „w niej znajdzie, to sam przeczyta i potem drugim daje, albo sam im czyta na głos przy niedzieli lub święcie, aby się prawdy uczyli, i aby „oczy im się otwierały." W mroźny wieczór zimowy ten ojciec Szymon siedzi w karczmie, wchodzą ludzie zmarznięci i przemokli od śniegu. „Niech będzie pochwalony" — „Na wieki" — „Co tam słychać na dworze?" „Zawierucha okrutna, ciemno choć oko wykol, woziliśmy drzewo do fabryki, mróz straszliwy, wartoby na rozgrzewkę wypić kieliszek." Wypili po kieliszku, Bartek powiada że wartoby powtórzyć, ale cóż, zarobek mały, wódka droga! „Pewnie że droga — rzecze „Szymon — a wiecie wy dla czego taka droga? „Posłuchajcie, ja wam opowiem. Służyłem kiedyś „dwie zimy przy gorzelni, to i wiem najlepiej co „wódka powinna kosztować. Otóż jak pan wyrobi „wiadro, to po opłaceniu gorzelanego, wszystkich „ludzi i wydatków, wiadro nie kosztuje go więcej „jak 9½, a w zły rok 12 złotych. Z wiadra mamy 50 kwaterek, więc kwaterka powinna niewięcej kosztować jak 5¼ grosza. Tak być powinno „po sprawiedliwości. Tymczasem wiadomo, że za „taką kwaterkę musicie płacić teraz 24 grosze. „Cóż to znaczy? to że przy każdej kwaterce, którą pijecie, dają wam prawdziwie wódki za półszosta grosza, a reszta za którą nic niedostajecie, którą dajecie darmo, idzie do cudzej kieszeni, „i to wiecie do czyjej? oto do cesarza, panów i „żydów, rozumiecie?"

Taki jest wstęp, prowadzący *in medias res.* W pierwowzorze rosyjskim, ów Stepan wyraża się dobitniej: „Dobrze by to było wypić kieliszek, „gdyby nie to, że zaraz człowiekowi car ze szlachtą i kupcami w gardle stanie na poprzek." Audytoryum dziwi się, co car i panowie robić mają w kieliszku wódki, jakim sposobem grosz za wódkę wydany dochodzi aż do panów i do samego cesarza. „A ot jak, tłomaczy ojciec Szymon. W każdej gorzelni rząd ma swego takiego „urzędnika, co ino dogląda ile wyrabia się okowity. Mają oni nawet taką maszynę, zegar, co „sam pokazuje ile jej wychodzi. Okowitę zapisują „a potem rząd, t. j. cesarz i urzędniki każą sobie „płacić za każde wiadro około 37 złotych akcyzy. „Pan sprzedając okowitę żydowi odbiera swoje i „jeszcze zarobi, żyd płaci za okowitę to co warta, „potem za akcyzę, a potem i za pański zarobek. „Żyd sprzedaje chłopu wódkę tak, że mu się wszystko powróci i sam jeszcze zysk duży do kieszeni chowa. Ot jak się to tedy robi: biedny chłop „co w pocie czoła na każdy grosz musi pracować, „pijąc półkwaterek wódki prawdziwie płaci zysk „szynkarza, płaci zyski pana i najgorszy zysk rządu. I to jeszcze nie wszystko; wiecie że niekażdy „ma prawo handlować wódką, na to porobione są „szynki, karczmy i oberże, a żeby mieć prawo na szynkowanie, trzeba dobrze rządowi „zapłacić, i płacąc za wódkę musicie jeszcze „i ten podatek patentowany zapłacić, a sami „nawet dobrze o tem nie wiecie". Tak samo „rzecz się ma z solą: „bez soli, sami dobrze wiecie, nie wyżyć człeku; płacz, niepłacz, rób co „chcesz — a twój grosz krwawo zapracowany nie „minie rządowej i kupieckiej kieszeni. Kupisz sobie tytoniu albo tabaki — połowa groszy idzie do „rządu. Do czego się ino tkniesz, za wszystko co „ci trzeba czy zjeść czy wypić, albo na odzież „albo na gospodarkę, ściągną z ciebie podatek: „a nie wydrą ci go siłą, a całkiem niby uczciwie „i szlachetnie, bo powiadają nikt cię nie zmusza „kupować... Podatek ten pośrednim zowią, nie wydzierają go siłą jak podymny lub gruntowy, a „pomaleńku, nieznacznie, tak jak złodziej wyciąga „na jarmarku u chłopa pieniądze z kieszeni... Płacicie wy podatek i za siekierę, i za motykę, i za „czapkę, płacicie za wszystko co kupujecie na targu, a nie robicie sami. Jednem słowem obdzierają chłopa na wszystkie boki.. Panowie i kupcy płacą także, tylko ich zapłata i nasza, to jak „mucha i wół. Panów i kupców nietylko u nas „w Królestwie, ale wszystkiego pod rządem Moskali nie więcej będzie jak dwa miliony, a prostego ludu prawie czterdzieści razy tyle. Choćby „zatem każdy bogacz zapłacił dziesięć razy więcej „akcyzy za trunek niż chłop, to zawsze wszyscy „ludzie prości w kupie oddadzą do skarbu cztery „razy więcej niż wszyscy bogacze razem. Soli nie „zje bogacz więcej niż ty i ja, bo juści słono by „mu było, oj słono, jeszcze by i na zdrowie nie „poszło. A w końcu co tu długo gadać: aby się „przekonać ile to podatków pośrednich płacą panowie, a ile idzie od chłopów, lepiej zaraz porachować: oto najprzód wódkę wypijają prawie „wszystką ludzie prości, a rząd ma za nią co roku „200 milionów rubli dochodu — wszystko to pieniądze nasze, chłopskie. Za sól bierze skarb 11 mil. „od kupców za prawo handlowania 12 mil., a i te „pieniądze jak wam mówiłem idą z chłopskiej kieszeni. Rachujmy, że za tytoń, cukier, za listy co „poczta wozi, płacą sami panowie i kupcy, choć „prawdę powiedziawszy, każdemu wiadomo, że i „chłop fajczynę pali i listy czasem na pocztę posyła, to jeszcze wypadnie, że rząd od samych „prostych ludzi bierze koło 242 milionów rubli, a „od panów zaledwie 20. Na każdego człeka wypada płacić po 3⅓ rubla, a jak policzyć, że każda rodzina ma przynajmniej pięcioro ludzi, jak „to zwyczajnie u nas bywa, to i macie, że na każdego gospodarza przychodzi tego pośredniego „podatku blisko 18 rubli na rok. Patrzajcie, wiele „to my prości ludzie płacimy, a i to jeszcze niebardzo się skarżym; a bogacze, niech na nich „grosz jaki nałożą, to zaraz gwałtu narobią na „cały kraj, że ich rabują, okradają! Ci bogacze „jedzą i piją różne rzeczy takie, co ich chłopu i „w raju *chyba* jeść się nie zdarzy. A wszystko „idzie z zagranicy. Za ten czysto pański towar „skarb, jeżli dostanie jakie dwa, trzy miliony, to „i to będzie za wiele. Cło przynosi 57 milionów „na rok, ale najwięcej przywożą maszyny do wyrabiania płótna i sukna na odzież, kosy, sierpy, „siekiery, sól, słowem wszystkie takie rzeczy, że „czy chłop sam je kupi, czy przez kupca, zawsze „ze swej kieszeni zapłaci... Oj! bogacze, bogacze! „Chyba sumienia wy za grosz niemacie! Zapytaj „ich, co oni robią? Czy pan kiedy choć jedną „morgę pola wyorał? Czy kupiec kiedy sam wyrobił na warsztacie choć jedną sztukę płótna? „Wszystko to naszemi chłopskiemi zrobione rękami. Myśmy wznieśli i domy wysokie i pałace bogate. Myśmy kupcowi fabrykę zbudowali i my „na niej pracujemy. My panu i ziemię zorali i „zboże zżęli, zmłócili i do spichlerza zwieźli. I „z nas drą podatki, z których żyją cesarskie urzędniki i inne darmozjady. Wszystko my! wszystko opiera się na nas — my wszystkich karmiemy, pojemy i odziewamy — wszyscy żyją z naszej pracy, pot nasz i krew wysysają, a my za „to wszystko w biedzie, chłodzie i głodzie nędzne „pędzić musimy życie! A panowie i kupcy, co oni „robią? Tak sobie chodzą koło roboty i krzycza „na chłopa, by choć nad siły pracował, byle oni „jak najwięcej na jego pracy zarobili. Co tu gadać, że panowie i kupcy mniej od nas płacą? — „Oni nic nie robią i nic nie płacą, bo „wszystko, co mają, z chłopskiej nagrabione pracy. „I dalej opowiada ojciec Szymon, jak to chłopa grabią za podatki; w rosyjskiem wydaniu są i obrazki, tu rzeczy z chaty „wynoszą za niedoimki, tam biją rózgami.*) „Tego podatku idzie do skarbu 120 milionów „(cyfry wyjęte są z budżetu Cesarstwa); zowią go zwyczajnym, prostym, bo go zdzierają „z ciebie tak wprost bez żadnego podejścia, jak „ten pośredni. Dawaj! i basta, a nie śmiej nawet „pisnąć; Oj źle to było za pańszczyzny (w Rosyi za poddaństwa), źle, i nie daj Boże, żeby „się te czasy kiedy wróciły, ale i teraz pewno nie „lepiej. Dali ci nam wolność, dali — ale ta wolność wychodzi jak i dawna pańszczyzniana niewola! Bo jak dawniej ekonom pędził batem „chłopa na pańską robotę, tak dziś, biedą gnani, „sami na nędzny zarobek iść do panów musimy. „Wolno ci bracie nie iść do roboty — nikt ci „i słowa nie powie, ale za tę wolność możesz „z głodu umrzeć, i ty, i twoja żona, i twoje „dzieci, a nie będziesz miał czem podatku zapłacić, to i chudoba cała pójdzie na marne. A „podatków wiecie, co ponakładali po uwłaszczeniu: co dawniej człek nie wiedział, że są jakie „podatki na świecie, dziś musi 10, 15 i 30 rubli „oddać... A ziemi, czy to nam dużo nadali, a i to „jaka jeszcze, taka, co się nieraz i patrzeć na nią „nie chce. Wyrodzona, jałowa, nieraz i ziarna nie „wróci. Dobytek musiałeś sprzedać, gnoju nie ma, „nie ma czem porządnie uprawić, przyjdą żniwa, „u pana niwa aż się kołysze złotem żytkiem, a „u ciebie chwast i słoma na polu. Niejeden przez „to rzuci i chatę i ziemię, żonę i dzieci, i pójdzie w świat, gdzie oczy ponio Kto bogaty, „temu było i jest dobrze na świecie, a biedni „ciągle w gorszą i gorszą popadą nędzę. Kiedy „zaczęliśmy gadać, to pogadajmy dalej. Spojrzmy no choć jednem okiem, dokąd to idą wszystkie nasze grosze, czyje to łzenie panoszą „się z naszej krwawej pracy? Ovidzicie, co roku rząd robi taki rachunek, gdzie i na co wydaje pieniądze, i rachunek tendrukują w gazetach; tam to wyczytacie wszystko, co wam „teraz powiem. Na samprzód ty samemu Cesarzowi płacą co roku 9 milionów rubli, rozumiecie wy, jaka on sobie pensa wyznacza? — „9 milionów rubli, to akurat 25 tysięcy rubli na „dzień jeden wyniesie? Za tak pieniądze możnaby pół gubernii przez cały rok wyżywić. „Wielkie pieniądze, nie ma co świć — ależ na „to on i Cesarzem. Tylko popatrzmy, jak on tych „milionów używa? Co on za nasze pieniądze wyprawia? Bawi się na polowaniach, hula, święta „i objady sute wyprawia, je, pije i w marmurowych złoconych mieszka pałach. Prostym ludziom to on rzadko kiedy się już pokazuje, „bo powiadają, co się boi. Jakiem dobrem on „nam za te dziewięć milionów płaca? O! wielkiem dobrem, — jest za co i podziękować. „Z początku dał nam wolność — aleć chyba na „śmiech ona wolnością się zowie. Okrutnie dużo „pola nam nadali, tak dużo, że jakby my nie „nie chodzili na zarobek, nie najmowali się do „roboty u panów za byle jaką płacę, to pomarlibyśmy z głodu z tem polem przy teraźniejszem zdzierstwie; potem zaraz Cesarz sam zwiększył podatki, ponasadzał na nas różnych urzędników, pisarzy i strażników, aby nas w strachu i posłuszeństwie trzymali a podatki ściągali. Dobrze bo wiadomo, że na wolności i dostatku i chłop głowę podniesie — to i trzymaj go „w strachu, a drżyj co się da. A to może jeszcze, „u jakiego licha, swym własnym zechce rządzić się „rozumem! Może nie zechce więcej panom krwawej „swojej pracy za marne pieniądze przedawać? nie zechce słuchać ani pisarzy, ani naczelników, ani gubernatora samego, a sam sobą rządzić zechce, jak „mu się będzie zdawało najlepiej? Może i podatków płacić przestanie i do wojska wziąść się „nie da na mordowanie swych braci? Co wtedy „będzie, gdy tak wszyscy chłopi, lud cały, ani „podatków nie da, ani do wojska nie pójdzie? „Lat temu ze dwanaście, byłem ja daleko u Moskali w ich własnej ziemi, widziałem ja ich życie, nie lepsze ono od naszego. Toć chłop moskiewski nie pod innym żyje rządem, tylko pod „tym co i my; jak nas rząd tak wszystkiemi siłami, [illegible] tak i ich ze „wszystkiego obdziera. Tak samo u nich chłop „z głodu i nędzy *umiera* na bogatych pańskich „niwach, kona z biedy po kupieckich fabrykach, „nieraz pod batogiem strażników ducha wyzionie, „gdy nie ma czem podatku cesarskiego zapłacić. „Tak to żyje chłop Moskal i z takich to chłopów „ciągną do wojska tych sołdatów, co ich w naszej „ziemi widzimy. Jakby wszystek lud, co służy „moskiewskiemu rządowi naraz zmądrzał, ani podatków zdzierać z siebie nie dał, ani do wojska „nie szedł, coby wtedy było? kogoby cesarz znalazł na swoją obronę? Panów? — ba, toć może i ich „sumienie by ruszyło i oniby po stronie ludu może stanęli, a zresztą choćby i nie, to ich niewielu, „a nas chłopów wiele, bardzo wiele — miliony całe. „Tego to oni się boją i dla tego też nas w posłuszeństwie i ciemnocie chcą trzymać. Pokazałem wam, a zresztą dobrze to sami czujecie, jaka ta nasza carska wolność i w końcu czego „my się mogli od niego spodziewać? Czy to cesarz sam nie pan, nie kupiec, nie fabrykant? „Za pańszczyzny miał także swoich ludzi, co się „u nas rządowymi, u Moskali udzielnymi chłopami nazywali. I cóż, może on swoim chłopom „dał czystą prawdziwą wolność? Dał taką jak „i wszyscy panowie, boć on sam jest panem i to „panem największym ze wszystkich, ma 12 milionów włók ziemi i nie jeden milion chłopów. „Nie mało ma fabryk różnych, czy może myślicie, że w jego fabrykach dobrze żyć robotnikom? Idźcie zobaczyć, jak ja widziałem, to może gorzej jeszcze, jak u niejednego pana. Idż „popatrz na carskie huty szklanne, na fabryki „porcelany, na kopalnie złota w Sybirze, zobaczysz jaki z niego fabrykant, zobaczysz ile to „ludu na tych fabrykach ciężko pracuje, jakie „zyski on ciągnie z ich krwawej pracy! I czego „my się mogli spodziewać od największego pana, „najbogatszego fabrykanta?"

„A i tego jeszcze za mało. Nie dość mu na „tem, że ma siłę nas grabić wiele sam zechce, „skazał na grabież nawet dzieci i wnuki nasze. „Przez swe głupstwa i różne wymysły porobił „długi, jakich chyba nigdy nie wypłaci; teraz samego procentu rząd wypłaca 24 miliony różnym „bogaczom: Moskalom, Niemcom i Żydom... Car „każe narobić osobliwych pieniędzy papierowych, „na których napisano: Zajem kazny, po polsku „Pożyczka skarbu; cena takiego papieru 100 rubli, choć sam skarb może grosz jeden za niego „nie zapłacił. Kto kupi taki papier, wypłacają „mu co rok 5 rubli procentu. A kupują te bilety panowie, kupcy, urzędnicy i inni bogacze i „rozumie się nic nie robią, siedzą sobie i dostają od rządu procent pieniędzmi, jakie z nas chłopów zedrą. Takim to sposobem my biedni wzbogacamy naszą ciężką pracą wszystkich bogaczy „próżniaków, nietylko swoich, ale i zagranicznych. „Mało było carowi drzeć podatki z ludzi, wymyślił jeszcze jedno najgorsze zdzierstwo — pobór „wojskowy. Podatek ten krwią i ciałem chłopskiem się płaci, mało carowi naszych pieniędzy, „trzeba mu synów i braci naszych. Mam i ja rodzonego brata w wojsku. Dawniej to był dobry „parobek, teraz ani przystępuj do niego. Psuje „ich car z naczelnikami, trzymają ich w koszarach, aby ludzi nie widzieli i serce sobie do „srogości zaprawiali. Jak ich wypuszczą z pod „zamknięcia wymustrowanych, wyuczonych, to ojca rodzonego i matkę własną zarżnąć gotowi, „a żadnemu nawet ręka nie zadrży! Ośmnaście „milionów rubli wychodzi na rok na wojsko; trzy „miliony rozchwytują różni wielcy magnaci: senatory, ministry, jenerały i insze darmozjady; „dwa miliony idzie na posłów zagranicznych; 42 „milionów na zapłatę gubernatorom, naczelnikom „powiatów i innym; 10 milionów kosztują sądy, „w których prostemu człowiekowi nie znaleźć „sprawiedliwości; 12 milionów gimnazya i uniwersytety, gdzie tylko kupcy i panowie uczą „swoich synów; 24 miliony okręty, co po morzu „pływają; 26 milionów koleje żelazne, z których „żydzi i niemcy się bogacą; 25 milionów wypłacają pensyi starym jenerałom, urzędnikom i innym sługom cesarskim, bo u niego pańska służba popłaca; chłopska, to inna rzecz; wiadomo „jak wynagradza wysłużonych żołnierzy: po 20 „groszy dziennie. Cesarz, panowie i urzędniki rozporządzają naszymi pieniędzmi. Synów swoich „uczą, jedzą, piją, dwory i pałace budują, naszem „mieniem jak swojem rozporządzają. Chłopa rzecz „płacić, a iść między panów, gdzie marnują jego „pieniądze, niema on prawa. Na szkoły ludowe „dają 760 tysięcy rubli. Na śmiech, to i kwita. „Ale tego im właśnie trzeba, bo nie daj im Boże, jakby chłop się oświecił i zachciał swym „własnym żyć rozumem! Tak bracia, pracujem „całe życie, chwili jednej nie mamy odpoczynku. „Płaczesz w biedzie, nocy nie dośpisz, kęsa chleba nie dojesz, bijesz się jak ryba o lód, a wszystko dla czego? — aby podatki zapłacić. A dla „kogo? za co? Za pieniądze nasze car pije, weseli się, urzędniki i panowie żyją, kupcy i żydy się „bogacą; za nasze pieniądze wojsko trzymają z naszych braci i synów, aby za nasze dobro bić nas „i krwią się naszą nasycać!"

Szymon skończył; wstali i wyszli, na dworze ciemno i smutno i w duszach smutno, a ciężkie myśli roją się w głowach.

„Czegóżeście posmutnieli? — odezwie się Szymon. Źle nam, bo źle żyć na świecie, ale tak „wiecznie być nie może: przyjdzie czas, że zbudzi się nasz lud i zrzuci z bark swoich te pijawki, co krew naszą wysysają i będziem wtedy „żyli szczęśliwie. Tylko, aby nie było wtedy bogatych między nami, bo zawsze tak było i będzie, że kto bogaty i ma siłę, ten od podatków wolny i cały ciężar zwala na „ubogich. Pamiętajcie to dobrze!"

(Dalszy ciąg nastąpi).

*) *Czudesnaja skazka* (po rosyjsku), *Prawda* (po rusku). *Zajmujące opowiadanie.*

*) Gdzieindziej znowu car i carowa i pop z krzyżem w ręku stoją za stołem, za który chłop złoto z worka wysypuje, pod stołem czołgają się dygnitarze, zbierający sztuki spadłe na ziemię.

KORESPONDENCYA „CZASU"

Wiedeń 19 grudnia.

(410-te posiedzenie Izby deputowanych)

Prezes Rechbauer zagaja posiedzenie o godzinie 11ej min. 30.

Z ministerstwa handlu wniesiono projekt ustawy, mocą której rząd ma być upoważniony, gdyby traktat handlowy z Włochami przyszedł do skutku, podtrzymywać sposobem administracyjnym stosunki handlowe z Włochami, wszakże tylko do końca stycznia r. 1879. Projekt ten natychmiast przekazano komisyi ekonomicznej z poleceniem szybkiego zdania sprawy ustnie.

Dep. Dipauli wnosi interpelacyę do ministra skarbu, oświadczającą się przeciw wyrabianiu okowity na zimno, jako napoju szkodliwego zdrowiu, bo zatrutego, a jednak wolnego od podatku i sprawiającego konkurencyę wyrobowi opodatkowanemu. Interpelacya pyta: 1) Czy rząd myśli opodatkować ten wyrób? 2) Czy myśli zapobiedz zatruwaniu go? 3) Czy wniesie projekty zdolne usunąć nierzetelną konkurencyę?

Przystępując do porządku dziennego, zatwierdza Izba znów szereg ponownych wyborów deputowanych deklarantów z Czech.

Następują obrady nad projektami o przedłużeniu prawomocności ustawy wojskowej do końca r. 1879 i o poborze rekruta w r. 1879, które komisya przyjąć zaleca.

W dyskusyi ogólnej dep. Obentraut oświadcza się przeciw projektom; ludność bowiem spodziewała się zmiany ustawy wojskowej, gdy tymczasem rząd przez prolongacyę jej nakłada na nią te same ciężary. Mówca sprzeciwia się wielkiej liczbie wojska; jego zdaniem nie liczba, lecz dobre dowództwo i dobra żywność rozstrzygają o dobroci armii. W dalszym ciągu mowca popisuje się krytyką stosunków wojskowych, a dalej bierze w obronę dep. Herbsta przeciw prasie półurzędowej, która go zaczepiała o dyskredytowanie finansów austryackich; w obronie zaś tej powołuje się na słowa arcyksięcia Rainera (*nb.* z r. 1811!), wedle których finansowe położenie Austryi pozwala jej utrzymywać tylko 60,000 wojska. Mowca jest przekonany, że choć zaczepiają Herbsta, to przynajmniej arcyksięcia Rainera nikt nie zaczepi.

Dep. Sturm przekonany, że wbrew przemówieniu jego Izba przyjmie ustawy, milczeć nie może, aby nie dać sobie pozoru choćby pośredniego przyczynienia się do ich uchwalenia. Mowca trzyma się w całem przemówieniu swem jedynie strony formalnej, wywodząc naprzód, że ustawy tak ważne należy uchwalać tylko wobec urządu stanowczo mianowanego, a nie wobec prowizorycznego, który nie może niczego przyrzec ani poręczyć wobec ulg, których przynajmniej po upływie prolongowanego terminu prawomocności ustawy wojskowej należałoby się spodziewać. Dalej dowodzi mowca obszernie, że niema też żadnej zgoła nagłości, by już teraz uchwalić prolongacyę i pobór rekruta, albowiem pobór ten uskutecznia się dopiero w kwietniu, a zaszeregowanie rekrutów dopiero we wrześniu, w czem mowca powołuje się na ministrów Lassera i Horsta. Jeśli zaś komisya powiada w motywach, że trzeba uchwalić ustawy te teraz, gdyż inaczej w skutek rezolucyi delegacyi węgierskiej uchwały delegacyjne co do budżetu wspólnego nie mogłyby uzyskać sankcyi, mowca nie podziela tego zdania; rezolucya delegacyi węgierskiej nie jest zarazem rezolucyą delegacyi austryackiej, a więc do niczego nie zobowiązuje. Niema przeto owej nagłej konieczności, na którą powołuje się komisya. Dalej wynurza mowca obawę, że ta prolongacya na rok jeden rzeczywiście potrwa co najmniej trzy lata; albowiem, jeśli rząd pod koniec r. 1879 wniesie nowy projekt ustawy wojskowej, stanie się z nim to samo, co z projektem wniesionym pod koniec r. 1877, t. j. komisya nie weźmie go pod jakimkolwiek pozorem pod obrady. Nakoniec dziwi się mowca, że za ustawami nikt nie zapisał się do głosu, a z tego wywodzi, iż wszyscy są przekonani, że ustaw tych bronić nie można, choć większość wbrew takiemu przekonaniu głosować będzie za niemi. (*Brawo! od postępowców.*) Drugą, o wiele krótszą część przemówienia poświęca mowca zredukowaniu armii jako rzeczy nawet na wypadek wojny pożytecznej.

Dep. Hackelberg czuje się zniewolonym odpowiedzieć kilku słowy preopinantowi. Nie chcąc dotykać się teoretycznej strony tej sprawy, wskazuje tylko na praktyczne następstwo odrzucenia projektów, t. j. że rząd w miejsce rekrutów powołałby rezerwistów do szeregów, co byłoby dotkliwszem ugodzeniem w ludność, niż pobór rekruta. Ten wzgląd praktyczny zniewala mówcę głosować za ustawami.

Dep. Steudel mówi wiele, tylko nie o samych ustawach; tak n. p. o okupacyi, o nędzy rodzin rezerwistów, o braku troskliwości w rządzie względem żołnierzy i ich rodzin i t. p. Rozumie się, że głosuje przeciw ustawom.

Dep. Heilsberg, tak samo dla ustaw usposobiony, wytyka rządowi niewłaściwości popełnione przy mobilizacyi; n. p. że przerzucał rezerwistów z Dolnej Austryi na krańce monarchii i na odwrót z krańców monarchii do prowincyj środkowych.

Dep. Kronawetter uderza na rząd o naruszenie § 7-go ustawy wojskowej, który tylko dla obrony pozwala używać siły zbrojnej; tak samo o użycie landwery dalmackiej wbrew ustawie, która pozwala używać jej tylko w celach wojennych, gdy tymczasem rozporządzenie cesarskie mówi tylko o celach okupacyjnych. Rząd nadto nie uczynił zadość konstytucyi, która przepisuje, że skoro Rada państwa się zbierze, rząd powinien się usprawiedliwić z kroków podobnych; czego nie uczyniwszy, rząd podwójnie naruszył ustawy. Trzeba nam dbać o to kończy mówca — byśmy mieli rząd ściśle konstytucyjny. Z tego powodu głosować będę przeciw ustawom.

Tu przerwano obrady.

Nakoniec odczytano interpelacyę dep. Steudela do ministra obrony krajowej: 1) Co zniewoliło rząd do użycia rezerwy w celach okupacyi? 2) Czy rząd myśli niebawem rozpuścić wszystkich rezerwistów?

Koniec posiedzenia o godz. 2 min. 35. — Następne jutro.

Wiedeń 20 grudnia.

411-te posiedzenie Izby deputowanych.

Prezes Rechbauer zagaja posiedzenie o godz. 11 min. 25.

Między petycyami jest prośba X. Jana Weislaka z Ostrowów o wsparcie i o rewizyę rachunku inwentaryalnego swojej plebanii.

Dep. Bertolini wnosi interpelacyę do ministra sprawiedliwości w sprawie wykluczenia spraw politycznych z działalności sądów przysięgłych w Trydencie i w Roveredo.

Na porządku dziennym ciąg dalszy obrad nad projektami o prolongacyi ustawy wojskowej i o poborze rekruta.

Minister obrony krajowej Horst zabiera głos do długiego przemówienia w obronie projektów przeciw wczorajszym wywodom przeciwnym. Ztąd wedle regulaminu, dozwalającego na nowo otworzyć dyskusyę po przemówieniu któregokolwiek z reprezentantów rządu, wszczyna się rzeczywiście dyskusya na nowo, a to o wiele obszerniejsza jeszcze niż wczoraj.

Zabiera w niej głos pierwszy dep. Seidl, który zwracając się przeciw tej części wywodów ministra, w której była mowa o konieczności uchwalania tych projektów ze względu na stosunki węgierskie, bierze rządowi za złe, że powołuje się na takie względy. Ale już to wogóle należy do właściwości rządu obecnego, że lubi powoływać się na konieczność i nawet stwarzać przymusowe położenie dla parlamentu austryackiego, bo jest to niemal jedyny motyw do uchwalania jego projektów. Mowca zalicza się do najlepszych Austryaków, a jednak jak na teraz nie przyzwala poboru rekruta; za miesiąc może już znajdzie się w tem położeniu, że będzie mógł przyzwolić. Wnosi przeto: odroczyć obrady i uchwały co do obu projektów.

Dep. Menger również przemawia przeciw obu projektom. W ostrym tonie zwracając się przeciw wywodom ministra obrony krajowej (w którym to tonie inni mowcy także przemawiali, co zasługuje na uwagę ztąd, iż spotyka to ministra obrony krajowej po raz pierwszy), dowodzi mowca, że nieszczęście Austryi w wojnach nie pochodziło z braku sił ani nawet z notorycznie złego dowództwa, lecz z nędznego stanu finansowego. Wywód ten opiera mowca na cytatach z pewnego dzieła.

Dep. Russ oświadcza się za przyzwoleniem rekruta, ale stanowczo zwalcza projekt o prolongacyi ustawy wojskowej, bo prolongacya ta pozbawiłaby ludność na czas długi wszelkich widoków ulgi w ciężarach wojskowych. Wnosi tedy: odroczyć obrady i uchwały co do projektu o prolongacyi ustawy wojskowej.

Dep. Wolfrum wyznaje, że należy do zwolenników ulg w ciężarach wojskowych, ale dziwi się, jakim sposobem preopinant chce nie pozbawiać ludności widoków tych ulg, skoro przyzwala na pobór rekruta. Pobór rekruta jest jądrem rzeczy, z nim to łączy się wysokość podatku z krwi i mienia; sama ustawa wojskowa zaś jest tylko teoretyczną podstawą poboru rekruta, z odrzucenia tej podstawy lub odroczenia obrad nad nią nie spłynie żadna ulga na ludność, jeźli mimo to będzie uchwa-

lony pobór rekruta. Mówca oświadcza się za obiema ustawami.

Dep. Kronawetter przemawia wśród powszechnego w Izbie niespokoju przeciw wywodom ministra.

Tu zamknięto dyskusyę, a po przemówieniu mówców jeneralnych, dep. Rygera za ustawami, a Sturma przeciw nim, przystąpiono do głosowania.

Dep. Kopp wnosi, aby głosowanie nad wnioskiem Seidla odbyło się imiennie, na co Izba się zgadza. Wniosek Seidla odrzucono 192 głosami przeciw 75 głosom. Z członków Koła polskiego tylko p. Cieńciała głosował za tym wnioskiem. P. Hausner głosował porówno z Kołem polskiem przeciw wnioskowi; p. Wolski był nieobecny. Dalej w zwykłem głosowaniu (bo odrzucono wniosek Neuwirtha o głosowanie imienne) upadł także wniosek Russa, przeciw któremu było 177 głosów a 72 za nim. Pozostaje przeto poddać pod głosowanie, czy projekty mają być wzięte pod obrady szczegółowe.

Prezes: Poruszono kwestyę (poruszył ją dep. Sturm), czy w głosowaniu tem nie potrzeba większości dwu trzecich głosów. W r. 1868, gdy przystępowano do głosowania nad ustawą wojskową: ja sam żądałem takiej większości, dopatrując się w ustawie tej zmiany § 11-go konstytucyi, który mówi o corocznem uchwalaniu kontyngensu wojskowego, a nie o oznaczaniu liczby wojska na lat dziesięć. Izba wówczas nie przychyliła się do mojego zdania. Jakkolwiek i dziś nie zmieniłem zapatrywania mojego bynajmniej, nie mogę jednak uznać, iżby w niniejszem głosowaniu była potrzebna większość dwu trzecich, bo nie chodzi tu już o ustawę samą lecz tylko o prolongacyę ustawy już uchwalonej. Mojem zdaniem po upływie prolongacyi tej Izba będzie miała prawo wrócić do przepisu konstytucyi i uchwalać corocznie kontyngens wojskowy. Aby jednak co do kwestyi dwu trzecich głosów nie powodować się własnem zdaniem, lecz pozostawić to decyzyi Izby, proszę tych, którzy są za potrzebą większości takiej, aby powstali.

Izba znaczną większością oświadcza się przeciw potrzebie większości dwu trzecich głosów.

Dep. Steudl wnosi, aby głosowanie nad kwestyą, czy wziąć projekty pod obrady szczegółowe, odbyło się imiennie. Wniosek ten odrzucono.

W zwykłem tedy głosowaniu uchwalono 174 głosami przeciw 84 głosom wziąć oba projekty pod obrady szczegółowe.

Na uwagę zasługuje, że p. Herbst w wszystkich trzech głosowaniach, głosował na korzyść projektów.

Tu przerwano obrady.

Odczytano jeszcze interpelacyę dep. Zallingera do ministra handlu, czy rząd myśli nałożyć cło wywozowe na eksport drzewa do Włoch.

Minister handlu Chlumecki zaraz w krótkich słowach odpowiada, że rząd nigdy o tem nie myślał i nie myśli.

Koniec posiedzenia o godz. 3¾. Następne jutro.

Berlin 18 grudnia.

(*B*) Wstępując w ślady ministra Falka, starają się teraz wszystkie gazety liberalne wykazać różnicę między Rzymem a katolickiemi reprezentantami w Prusach. Szkoda tylko, iż pochwały dwóch takich dzienników. jak *Osservatore Romano* i *Voce della Verita*, popsuły im szyki. Słuszniej można twierdzić, iż między Dr Falkiem a cesarzem Wilhelmem istnieje odmienne zapatrywanie, nie mówię względem Kościoła katolickiego, lecz względem protestanckiego i szkoły pruskiéj. Donoszono mi także z dobrze poinformowanéj strony, iż Cesarzowi szorstka mowa i odpowiedź Falka na wniosek o pozostawienie Sióstr katolickich bardzo się nie podobała; ale jeżeli to prawdą jest, nie zadowolenie to odnosi się może raczéj do źle wybranéj chwili, niż do treści mowy ministra. Mówią też, iż sam ks. Bismark namówił Falka do tego szorstkiego i nieprzyjaznego wystąpienia, aby się tem prędzéj przy danéj sposobności pozbyć ministra; który za daleko się posunął. Podobny przypadek zdarzył się ministrowi finansów, Camphausenowi, którego kanclerz na to tylko wysłał do parlamentu z filipiką za monopolem tytoniowym, aby pozbyć się człowieka pozwalającego sobie odmienne od prezesa mieć zdanie. Jeżeli kanclerz pragnie w rzeczy samėj pokoju, znajdzie nawet wobec liberalnych stronnictw dostateczną przyczynę, aby dać Falkowi dymisyę. Z drugiéj strony twierdzą, iż ks. Bismark za pomocą wojennéj mowy ministra spraw duchownych, który kilka razy mówił o sile państwa, chciał wyzyskać większe koncesye ze strony Rzymu. Trudno prasie katolickiéj w Prusiech tak otwarcie wyrazić się o tych rzeczach; tem więcéj zwracam na nie uwagę.

Że Cesarz pragnie zmiany przedewszystkiem w kościele protestanckim, wyrzekł znowu niedawno do deputacyi posłów berlińskich. Otwarcie wyraził jeneralnemu superintendentowi Brüknerowi, iż między pastorami tutaj nie jedno zaszło, co mu się bardzo niepodobało. Gazety konserwatywne walczą przeciw nienawistnemu im ministrowi, mianowicie ze względu na szkoły publiczne, liberalne zaś bronią go na tem polu tem uporczywiéj, iż spodziewają się jeszcze na przyszły rok od Falka oczekiwanej już od tylu lat ustawy szkolnéj. Mnie się zdaje, iż nie Kościół, lecz zły stan szkół obali Falka. Tak powinno też być, bo na tem polu najpierw i najwięcéj on zgrzeszył. Przedewszystkiem zaszkodził minister szkołom katolickim, a jednak te szkoły lepsze jeszcze wydają owoce niż protestanckie, co zawdzięczamy tylko lepszemu usposobieniu religijnemu naszych nauczycieli, zwłaszcza starszych. Mimo tego ruiny są także tu bardzo liczne. Zmniejszono w szkołach katolickich liczbę lekcyj religii, zakazano uczyć się na pamięć historyi świętéj i ewangelii, odłączono szkołę zupełnie od Kościoła, odebrawszy proboszczom nadzór i zakazawszy im nawet udzielać nauki religii, którą minister sam na własną rękę powierzył nauczycielom świeckim niemającym żadnéj misyi kanonicznéj. Oprócz tego zaprowadzono złe książki szkolne, wprowadzono w wielu gminach mimo oporu katolików szkoły simultanne lub raczéj bezwyznaniowe, do których uczęszczają dzieci katolickie razem z protestanckiemi i żydowskiemi; na nauczycieli wyznaczano często protestantów nawet tam, gdzie liczba katolickich dzieci przewyższa liczbę protestanckich; inspekcyę szkolną zwykle powierzano akatolikom. W końcu ograniczono dla dzieci katolickich wykonanie praktyk religijnych, zakazano im brać udział w procesyach, uczęszczać pod przewodnictwem swych nauczycieli na mszę św. itd. Ztąd też takie zepsucie między młodzieżą, że wszystkie więzienie dla małoletnich zbrodniarzy są przepełnione. Dodajmy jeszcze, że nauczycieli katolickich podburzono przeciw duchowieństwu i używano ich za szpiegów przeciw księżom majowym, że większa część nauczycieli protestanckich żadnéj zgoła nie ma wiary; a pojmiecie też następujące cyfry: W pruskich „domach karnych“ (w najcięższych więzieniach, gdzie tylko najgorsi zbrodniarze karę od dwóch lat aż do dożywotniéj odsiadują) znajdowało się 1873 roku 11,700, r. 1874 już 13,400, 1875 r. 14,300, 1876 r. 17,400 a nareszcie r. 1871 aż 22,700 osób a niezawodnie napiszę wam po Nowym Roku o 25,000 zbrodniarzy. Świadectwo, które więzienia pruskie wystawiają kulturkampfowi, mogłoby nareszcie wszystkim oczy otworzyć. Lecz *oculos hebent, et non videbunt, aures habent et non audiunt.* Zaślepienie podobno najcięższa kara.

Poczdam 14 grudnia.

Wszyscy tu zajmują się mową ministra wyznań, którą uważają słusznie za wyraz zamiarów rządu w sprawie *Kulturkampfu*. Osobistość ministra zbyt jest małoznaczącą, aby sobie mógł był pozwolić tak ważnego oświadczenia w imieniu własnem i na własną odpowiedzialność; przypuścić przeciwnie można, że ks. Bismark wskazał mu osnowę i formę jego mowy o *Kulturkampfie* i rokowaniach z Rzymem i to nadaje wagę mowie ministra na interpelacyę *centrum*.

Dziś więc zapowiedzianem jest urzędownie i jasno, że rząd nie myśli o zaprzestaniu walki religijnej i że bynajmniej nie jest skłonnym do innego kompromisu z Rzymem, prócz na podstawie uznania przez Kościół ustaw majowych. Ponieważ Kościół nie zechce i nie może nigdy uznać tych ustaw, zachodzi więc pytanie, który z dwóch antagonistów: Kościół czy państwo zdoła dłużej znieść nieznośną sytuacyę, jaką stworzył *Kulturkampf*.

Pierwszy z dwóch wojujących, to jest Kościół, ma za sobą swoją powszechność, która go czyni niezwyciężonym wobec pojedynczego państwa. Chwilowa utrata wpływu w Prusach lub nawet w całych Niemczech nie dotyka go w jego istocie, Katolicy pruscy i niemieccy mają wprawdzie w perspektywie peryod bardzo długi zamieszek i ucisku, lecz przypiszą go rządowi a nie Kościołowi i zażądają od niego zdania sprawy.

Cesarz Wilhelm oświadczył wprawdzie swym ministrom nazajutrz po zamachu Hoedla, że trzeba na przyszłość czuwać, aby lud nie utracił religii i powtórzył deputacyi nauczycielów, że nauka religii w szkołach, winna być głębiej wykładaną, niż dotąd.

To, co wam doniosłem przy rozpoczęciu rokowań w Kissingen między Rzymem i rządem pruskim, dziś stwierdziło się w zupełności.

Paryż 16 grudnia.

Senat francuski nie używał nigdy wielkiego znaczenia a za Rzeczypospolitej mniej jeszcze niż za Cesarstwa. Dziś jak dawniej jest on synekurą, hojnie uposażoną, a chociaż ma stać na straży konstytucyi francuskiej, tyle już jednak było tych konstytucyj, a dotąd żadnej nie potrafił obronić. I dziś dzieją się rzeczy bardzo wątpliwe, prawie antikonstytucyjne, a Senat patrzy na nie obojętnie, nauczony doświadczeniem 16 maja. Spróbował raz użyć swej władzy, uchwalił rozwiązanie Izby, dopomógł do zamachu stanu — i przegrał. Odtąd siedzi spokojnie, obraduje poważnie, to mu przyznać trzeba, ale albo sam nie wie, jakie przysługują mu atrybucye, lub z umysłu nie upomina się o nie. Tak naprzykład dotąd jeszcze zachodzą wątpliwości, czy uchwalenie budżetu należy do Senatu i Izby deputowanych, czy do Izby samej. Izba dzisiejsza twierdzi, że prawo to jej tylko wyłącznie przysługuje, Senat a raczej prawica utrzymuje, że i on musi mieć swój udział. Toczyła się więc zacięta polemika, ale wreszcie Izba uznając pozornie prawo Senatu, wzięła się na sposób. Od dwóch lat uchwala budżet tak późno, że na rozprawy w Senacie pozostaje zaledwie dwa lub trzy dni. W tym czasie muszą Senatorowie rozpatrzyć całe foljały sprawozdań rachunkowych i preliminarzów budżetów, na szczegółowe studya nie ma czasu i tylko pobieżny przegląd jest możebny, i jeśli który z członków prawicy ośmieli się zrobić jaką uwagę, to musi już iść o bardzo znaczne sumy. Tak n. p. na onegdajszem posiedzeniu Senatu p. Bocher zapytywał, gdzie się podziała rezerwa 200 milionów, które p. Thiers zostawił na umorzenie długu bankowego, zaciągniętego na wojnę. Odpowiedziano mu, że z przeszłego roku zostało 150 milionów, w tym roku jest już tylko 85 milionów a reszta poszła na cele i potrzeby, które Izba miała prawo oznaczyć i uchwalić. P. Bocher odzywał się do lewicy: „Zajmijcie panowie miejsce większości w Senacie, starajcie się wstępować w nasze ślady, starajcie się zachować powagę praw naszych w ważnej kwestyi grosza publicznego.“ Ale wywody senatora na nic się nie przydały, uważano je za śpiew łabędzi dogorywającej większości, licząc że przy nowych wyborach Senat będzie bardziej republikańskim i bardziej jeszcze uległym Izbie deputowanych i p. Gambecie.

Rozprawy więc nad budżetem trwały w Senacie zaledwie parę godzin, w przeciągu tego czasu uchwalono bez dyskusyi prawie miliardowe preliminarze, tylko przy budżecie spraw zewnętrznych zabrał głos p. Waddington, aby wygłosić mowę, której treść przyniósł wam zapewne telegram. Przy hucznych oklaskach większości i mniejszości nawet, oświadczył on, że zadaniem jego było „zabezpieczyć interesa Francyi, dążąc do powszechnego pokoju w Europie i nie narażając niczem neutralności Francyi; nie biorąc żadnego zobowiązania na przyszłość. Warunki te były jak najbaczniej przestrzegane i jak weszliśmy tak wyszliśmy z kongresu — jak to już mówiłem w Izbie deputowanych.“ „Nigdy panowie — mówił dalej p. Waddington — nie czułem tak mocno tej całej odpowiedzialności, jaka ciąży na przedstawicielu wielkiego mocarstwa, jak podczas kongresu berlińskiego, i mam nadzieję, że powróciłem z przekonaniem, żem zasłużył na ufność i szacunek kolegów moich, którzy wraz ze mną zasiedli około stołu kongresowego.“ Od tej chwili polityka rządu była zawsze ta sama. Gabinet starał się zawsze o wykonanie warunków traktatu berlińskiego. Wprawdzie są w nim niktóre rzeczy, nie bardzo dla nas przyjemne, ale kiedy raz Francya podpisała traktat, to powinniśmy szanować wszystkie jego warunki.“ *(oklaski.)* „Traktat berliński, jak wszystkie traktaty jest tylko kompromisem sprzecznych interesów. Trzeba było pogodzić różne interesa polityczne i religijne. Jesteśmy przekonani, że jeżeli do wiosny warunki traktatu berlińskiego nie będą wykonane, to nastąpić mogą niebezpieczeństwa.“ „Co się tyczy sprawy greckiej, protektorat nasz był tradycyą polityki francuskiej. Było to obowiązkiem Francyi nie opuszczać tej klientki.... Powiem tylko, że Francya i w tej sprawie starała się nie być osobnioną i zwykła roztropność i tu towarzyszyła polityce. Na tej drodze będziemy dalej postępić, przy współudziale wszystkich mocarstw, będzie to sprawa zbiorowa Europy z inicyatywy Francyi poczęta.“ „Wszyscy mają zaufanie we Francyi, nikt nie myśli jej zagrażać, a czy idzie o monarchię czy o Rzeczpospolitę, uczucie w tym względzie jest powszechne.“ *(oklaski. Słuchajcie!)*

Mowa p. Waddingtona znalazła ogólny poklask; cieszono się wszędzie zapewnieniami ministra, ale nazajutrz po posiedzeniu Senatu *Debaty* przyniosły wiadomość o zabiegach Anglii do pozyskania portu Alexandretty. Zadowolenie więc było tylko chwilowem i miejsce jego zajął niepokój i obawa przed wzmagającą się potęgą Anglii na Wschodzie. Alexandretta bowiem jest bardzo ważnym punktem strategicznym, bramą do Małej Azyi i jako port, ma równe prawie znaczenie z Konstantynopolem. Wrażenie, jakie wiadomość ta wywołała w tutejszym świecie politycznym, da się tylko porównać z wrażeniem kwestyi czerwcowej. Mam powody mniemać, że p. Waddington, pomimo pokojowego nastroju swej mowy, zażądał wyjaśnień od gabinetu angielskiego, a jakkolwiek będzie odpowiedź lorda Salisburego, nieufność Francyi nie tak łatwo da się usunąć i chyba ks. Walii będzie musiał przybyć znów do Paryża i uprzejmością dla p. Gambetty i jego towarzyszy osłodzić Francuzom zajęcie Alexandretty w posiadanie angielskie.

Rzym 16 grudnia.

(*R. F.*) Już i wczoraj wiedziano, że król nie przystał na propozycyę rozwiązania Izby, sądzono jednak w ogóle, że nowo Cairoli rozstawszy się ze swymi towarzyszami, po raz drugi próbować będzie szczęścia. Ale dziś Cairoli szukał po hotelach dla siebie mieszkania, co znaczy, że opuszcza pałac Consulty i że Depretis górą. Optymiści powinniby zastanowić się na jedną rzeczą. Przed trzema laty, ledwie co do dnia, Nicotera za wpływem zakulisowych intryg dostał się był do Kwirynału i rozmawiał z Wiktorem Emanuelem. Przestraszyło to dworzków, ale się pocieszano, mówiąc wówczas, że lewica nie przyjdzie do władzy, bo nie ma racyi bytu. Żegnano się na samo wspomnienie Depretisa i jego przyjaciół, żegnali się nawet ci, którzy dawno byli znaku krzyża zapomnieli. Dziś Depretis ma zostać zbawcą monarchii, *l'homme de la situation*, i już przedstawia reakcyę. Pokazało się, że Lanza, Minghetti, nawet Sella stali się niemożliwemi, że o nich wspominać nie wolno, że pogrzebani na zawsze. Czy ze zmianą gabinetu zmieni się położenie? Nie — Ruch nie jest jeszcze dosyć uorganizowany, by można się obawiać natychmiast wybuchu i by przy środkach energicznych nie dało się uspokoić publiczności, ale to nie lekarstwo, któreby zabiło chorobę, chociaż zdoła chwilowo przytłumić groźne jej symptomy. Choroba istnieje i zwalczoną nie będzie, dramat neapolitański, upadek Cairolego, to tylko *les bas et les hauts* choroby, po których kryzys prawdziwa nastąpi. Nie przewiduję zmiany tak prędko w warunkach normalnych, ale żyjemy w czasach niespodzianek, a tu iskry tylko potrzeba. Mam przekonanie, że zima przejdzie spokojnie, może i wiosna, ale również przeświadczony jestem, że monarchia jest na prawdę podminowana i że prędzej czy później bezpieczniej mieszkać [illegible] niżeli w Kwirynale. [illegible] dwóch [illegible] widzi, iż trzeba się cofnąć z obranej drogi, to się z tem nie odzywa, a tem mniej miałby odwagi wziąć się do dzieła. Dosyć spojrzeć na twarz jego mętną i zmienioną, by się przekonać, że nie musi być wygodnie królować w pałacu papieskim. Naokoło nikogo do rady, ani jednego prawdziwego przyjaciela, w dniu niebezpieczeństwa nikomu na myśl nie przyjdzie poświęcić się dla dynastyi. Na dworze nie ma nawet jednego człowieka z głową: stary książę Carignan za stary do czynu, młody Amadeusz za młody z braku charakteru. Wszystko zdaje się składać dla ułatwienia pracy rewolucyi, wszystko przygotowuje ruinę, którą już dzisiaj niemal wszyscy widzą, ale od której umyślnie oczy odwracają. W dzień wybuchu pokaże się dopiero czem był Kwirynał i co znaczą monarchie z rewolucyi wyrosłe. Ogólnego przestrachu może i to być objawem, że przed rokiem Gambetta był tu wielkim człowiekiem, po rozmowie z królem wielkim obywatelem, wielkim mężem stanu, jednem słowem wielkością. Dzisiaj Gambetta naraz stał się nędznym wichrzycielem, ideologiem, adwokatem, jednem słowem niecnotą, a jego organ nie ma znaczenia ani powagi. *Vadè retro satanas.!* Bomby Orsiniego cuda czynią.

W Berlinie przypadkowo czy umyślnie rozeszła się wiadomość, że Papież pisał do Cesarza Wilhelma z powinszowaniem powrotu do zdrowia i objęcia na nowo rządów. Powtórzyliście byli tę pogłoskę, niektóre tutejsze dzienniki o niej wspomniały. Wydała mi się cała ta rzecz nieprawdopodobną; starałem się więc dowiedzieć, ile w niej prawdy. Otóż Papież nie pisał w tych czasach do Cesarza, nie miał powodu pisać: nie wiedzą tu, by to był uczynił którykolwiek monarcha, a nie było przyczyny, aby Leon XIII miał brać inicyatywę podobnego kroku. Wymiana depesz i listów między Cesarzem a Papieżem odbywała się natychmiast po zamachu berlińskim, jeszcze za życia kardynała Franchiego. Od tego czasu były stosunki, było zbliżenie się sekretaryatu do kancelaryi kanclerza, ale Papież osobiście do Cesarza nie pisał, ani też od niego nie odebrał żadnego pisma. Cała więc wiadomość jest zmyślona w Berlinie, w celach których domyślać się nie trudno, ale ponieważ Stolica Śta nie prostuje nigdy nowinek dziennikarskich, więc i tym razem nie zwróciła na nie uwagi.

Z tego samego powodu chcę wspomnieć o artykule *Voce della Verita* nad wnioskiem Windhorsta; dzienniki liberalne uważają go za *communiqué* watykańskie i wielką doń przywięzują wagę, bo organ katolicki pochwalając wystąpienie centrum powiada, że ono szkodzić nie może układom, a raczej zbliżeniu się rządu niemieckiego do Stolicy Śej. W tej sprawie nie ukończonej, jeżeli na dobre i na seryo zaczętej, tak trzeba być ostrożnym w wyrażeniach, by nie powiedzieć za wiele, że jakkolwiek *Voce della Verita* wyraża może myśl najwyższych sfer watykańskich, które mogły tylko pochwalić zachowanie się centrum, to nie trzeba nadawać dziennikowi tego znaczenia, którego nie ma. *Voce* bywa zwykle dobrze poinformowaną, mając styczność z kołami watykańskiemi, ale sekretaryat nie ma zwyczaju udzielać komunikatów dziennikom, nawet tym, które Kościołowi oddają usługi, a centrum zapewne też nie potrzebowało zapewnienia, że jego postępowanie i wniosek Windhorsta znajdują uznanie w Watykanie. I Stolica Śta i katolicy niemieccy dali takie dowody dobrej woli i pragnienia pokoju, jeżeli ten może być na słusznej podstawie osiągnięty, że większej roztropności i umiarkowania rząd niemiecki żądać nawet nie może.

O. Tyburcy, przełożony zgromadzenia Paulinów na Skałce, który tu przybył w sprawie ósmej jubileuszowej uroczystości Śgo Stanisława, przypadającej w roku przyszłym, powraca temi dniami do Krakowa z otrzymanym od Stolicy Śej przywilejem odpustu mającego trwać dni jedenaście i przepisanym przez kongregacyę ceremoniałem.

Wiedeń 20 grudnia. W stronnictwie wiernokonstytucyjnem odbywa się teraz przeobrażenie. Donosiliśmy już, że świeżo wystąpiło trzech członków z klubu lewicy, a zapowiadają wystąpienie jeszcze całego ich szeregu. Część dawnej lewicy przystąpiła, jak wiadomo do nowego klubu postępowego, większa jednak liczba z tych, którzy wystąpili, nie należy obecnie do żadnej frakcyi. Liczba tych „dzikich“ jest bardzo znaczna, a od kilku dni odbywają się między nimi narady, których celem jest utworzenie osobnego klubu. Dotychczas nie ma jeszcze z tych obrad żadnego rezultatu.

Kronika miejscowa i zagraniczna

Kraków 21 grudnia.

Komisya historyczna Akademii umiejętności odbyła d. 19 b. m. posiedzenie pod przewodnictwem J. Szujskiego. Przedstawiono budżet komisyi na rok 1879. Do druku na ten rok przeznaczono: *Acta historica* T. II, mieszczący korespondencyę Hozyusza, wydania jubileuszowego tom I; *Acta historica* T. III, mieszczący archiwum spraw zagranicznych w Paryżu do Jana III; *Monumenta medii aevi* T. V, mieszczący Kodeks miasta Krakowa w wydaniu Dra Piekosińskiego. W końcu prof. Malinowski zdał sprawę z dzieła wydanego przez Kunika i bar. Rozena, obejmującego wypisy z księgi *Al-Bekri* arabskiego pisarza, zmarłego w 1094 r., który podał niektóre wiadomości o Słowiańszczyznie z doniesień Ibraima Ibn Jakóba, Izraelity. Podajemy najwięcej interesujący ustęp tegoż autora: Co się tyczy kraju Mieszka, to on najwięcej z pomiędzy krajów (słowiańskich); obfituje on w zboże, mięso, miód i ryby. Podatki pobiera Mieszek w bizantyńskich mitkałach. Podatki obracają się na utrzymanie jego ludzi. Każdy z nich co miesiąc otrzymuje ich pewną ilość. Ma on 3,000 rdza (drużyny?) a to wojacy, których setka równa się dziesięciu setkom drugich. Tym ludziom daje on suknie, konie, oręż i wszystko co im potrzeba. I gdy u którego z nich urodzi się dziecko, to mieszko zaraz po urodzeniu naznacza mu utrzymanie, bez względu czy ono płci męskiej czy żeńskiej. A gdy dojdą do pełnoletności, to chłopców żeni i płaci ojcu panny młodej podarek ślubny, a jeśli to dziewczyna, wydaje ją za mąż i płaci jej ojcu podarek. U Słowian podarek ślubny bywa bardzo znaczny i obyczaje ich pod tym względem podobne do obyczajów Berberów. I jeśli kto ma dwie lub trzy córki, to one wzmagają jego bogactwo, jeśli zaś ma dwóch synów, to oni przyczyniają się do jego zubożenia.

— Dla sierót zostających pod opieką biednego szewca w Jarosławiu złożył p. Straszewski 5 złr.

— Ruch na ślizgawce utrzymywanej przez Towarzystwo łyżwiarskie przy ulicy Karmelickiej zaczyna się ożywiać. Jutro po południu od godz. 2½ grać będzie tam muzyka wojskowa.

— Tutejsze Towarzystwo techniczne postanowiło starać się, aby rozpisany został konkurs na zamierzoną budowę gmachu kasy oszczędności. — W tym celu odbędzie w poniedziałek o godzinie 6 wieczór posiedzenie nadzwyczajne, na którem ma być odczytany memoryał, wystósowany w powyższej sprawie do Wielkiego wydziału krakowskiej Kasy oszczędności

— Otrzymujemy wiadomość, że Czytelnia akademicka krakowska rozesłała trzynaście egzemplarzy *Pana Tadeusza* Mickiewicza, do następujących bibliotek szkół ludowych: w Kozach, Bestwinie, Pisarzowicach, Hecznarowicach, Choczni, Bulowicach, Wieprzu, Brzegach, Bohorodczanach, Tyńcu, Bińczycach, Mszanie dolnej, Brzeziu. Tym sposobem dzieło to wielkiego naszego poety rozpowszechni się i po chatach wiejskich.

— Jutro odbędzie się w teatrze ostatnie przed świętami przedstawienie; następne w drugi dzień świąt we czwartek. W dniu tym wystawioną będzie po raz pierwszy pięcioaktowa sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami: *Uroki* p. Juliusza Łentowskiego, zalecona do grania na przeszłorocznym konkursie krakowskim.

— Wydział Stowarzyszenia ku niesieniu pomocy ubogim uczniom szkół ludowych krakowskich przystąpiwszy tej zimy po raz drugi do obdzielania ubogich dzieci rozdał w ciągu przeszłego i bieżącego tygodnia pomiędzy dzieci szkoły I. (na Podwalu), II. (św. Barbary) i IV. (pałacu biskupiego) w każdej po 6 par, czyli razem 18 par butów), pomiędzy dzieci szkoły III (Scholastyka) 10 par butów, szkoły V. i VI (Kazimierz) 3 pary butów i jednę parę trzewików, szkoły VII i X (Kleparz) 30 par butów i 12 par trzewików. szkoły VIII (Piasek) 19 par butów i 7 par trzewików. Oprócz tego rozdano sukienki dziecinne z daru profesora Dra Rydla pomiędzy dzieci szkolne na Kleparzu i Piasku, suknie zaś z daru hr. Bninskiego uchwalono odstąpić tytułem sprzedaży pomocy koleżeńskiej w gimnazyum św. Anny. Z nadesłanych na ręce przewodniczącego 24 kaftanów wełnianych ciepłych z daru pani Anny Ingrisch postanowiono rozdać 3 pomiędzy dziewczęta szkoły IX (Stradom), 8 przeznaczono dla szkoły na Piasku, 10 dla szkoły na Kleparzu. Z obstalowanych 30 par trzewików przeznaczono 4 pary dla szkoły wydziałowej, 4 pary dla szkoły na Stradomiu, 10 par dla szkoły na Piasku, a 12 par dla szkoły na Kleparzu. Na posiedzeniu Wydziału, odbytem w dniu 18 grudnia b. r. postanowiono także sprawić zaraz jeszcze za 200 złr. w. a. obuwia i okrycia, gdyż niedołano obdzielić obuwiem nawet te wszystkie dzieci, które w obecnej porze prawie boso do szkoły przychodzą. Wydział liczy na to, iż kwota powyższa zbierze się w krótce przez przystąpienie nowych członków.

— Dzienniki berlińskie donoszą, że przy sądzie miejskim w Berlinie pracuje wielu takich dyetaryuszów, zarabiających na miesiąc po 60 do 80 marek, którzy niedawno temu byli naczelnikami firm kupieckich, a nawet dyrektorów banków i założycielami towarzystw akcyjnych i jeździli pojazdami.

— Król bawarski Ludwik II powziął myśl zbudowania zamku, któryby świetnością swą przyćmił wszystkie inne, jakie dotąd posiada. Zostanie on wzniesionym w promieniu Alp bawarskich na wyspie Herrenwörth w pośród jeziora Hiemsee i ma być, jak twierdzi *Süddeutsche Post*, naśladowaniem wersalskiego pałacu. Składać on się będzie z głównego korpusu i dwóch skrzydeł; środkowy dziedziniec zdobić będą kolosalne statuy wojowników i sławnych mężów stanu bawarskich, równie jak terasy z balustradami. Ogrody urządzone na sposób francuski, zaopatrzone będą w wodę, zapełnione statuami mitologicznemi, ławkami marmurowemi i bronzowemi wazonami. Znajdować się tam będzie cieplarnia, wodotryski i wodospady, jakie stanowią urok Wersalu. Braknie tylko do uzupełnienia podobieństwa z Wersalem wielkiego i małego Trianonu z ich angielskiemi ogrodami. Olbrzymia ta budowa rozłożoną jest na lat 15 i kosztować będzie 40 milionów fr. Kilkuset robotników pracuje tam codziennie, materyały dowozi aż do jeziora kolej żelazna, skąd dalej transportują je statki parowe. Król postanowił umieścić na jednym z krańców wyspy latarnię z przemiennem światłem, dla oświetlania jeziora i lasu pełnego danieli i wszelkiego rodzaju zwierzyny. Zamek na Hiemsee będzie jedną z najwspanialszych rezydencyj królewskich w Niemczech. Z teras będzie można objąć okiem urocze panorama wzdłuż łańcucha gór bawarskich i tyrolskich; na wschód widać w głębi góry w pobliżu Salzburga i lasy Bretensteinskie.

— Zeszłej niedzieli w nocy dwóch studentów medycyny w Würzburgu przechodząc obok strażnicy wojskowej przy moście, wstąpili tam, jako wysłużeni jednoroczni ochotnicy. Zdaje się, że jeden z nich nazwiskiem Sicken będąc nieco podchmielony, musiał się z czemś odezwać, co niepodobało się podoficerowi, który go aresztował i prowadził z dwoma żołnierzami na główną strażnicę. Kolega Sickena szedł za nim i za eskortą. Skoro minęli most, Sicken nagle się zerwał i począł uciekać, a podoficer Bude, nie zawoławszy stój! dał do niego ognia i trupem go położył, a potem chciał przebić kolegę jego, gdy ten przybiegł, aby go ratować. Z tego powodu odbyło się ogólne zgromadzenie studentów w obecności rektora i profesorów i uchwalono zanieść z powodu tego wypadku żałobę i żądać ukarania zabójcy.

— Śmierć Gutzkowa w nocy dnia 15 b. m. nastąpiła skutkiem uduszenia się od dymu. Gutzkow niemogąc sypiać, zażywał na noc chloral, który go odurzał. Podobnież uczynił to 15go wieczór. Zdaje się, że usypiając, nie zgasił światła od którego zapaliła się sofa, łóżko zaś było od ognia nietknięte. Nazajutrz rano znaleziono poetę bez życia leżącego na ziemi z poparzonemi nogami, uduszonego dymem, który napełniał pokój. Gutzkow zapewne wstał obudziwszy się i chciał iść ku drzwiom, ale nie miał już siły po temu. Oparzelizna na nogach nie za życia nastąpiła, lecz po śmierci, gdyż skóra nie była wzdętą.

— Znany tłomacz na język rosyjski *Pana Tadeusza* i kilku innych, drobniejszych utworów Mickiewicza, p. Mikołaj Berg, mieszkający w Warszawie, wystosował następujący list otwarty do Redakcyj główniejszych dzienników peterburskich: „Szanowna Redakcyo! Wszystkie dzielnice dawnej Polski, bez względu na ich teraźniejszy podział polityczny, gotują się oddawna do uroczystego obchodu jubileuszowego na cześć J. I. Kraszewskiego, który w roku przyszłym kończy 50 lat swojej działalności literackiej. Wiecie, kto jest Kraszewski, bo któż o tem niewie? Jest to pisarz polski wielkich talentów, przynoszący zaszczyt wszystkim narodom słowiańskim, pisarz fenomenalny, można powiedzieć jedyny, który utworzył kilkaset tomów dzieł najrozmaitszych, z prawdziwą rozkoszą czytanych i rozchwytywanych: poematów, dram, komedyj, powieści i romansów obyczajowych i historycznych, pamiętników, podróży, artykułów krytycznych, listów i t. d. Niektóre z jego dzieł są ozdobione jego własnemi illustracyami, ponieważ jest też on rysownikiem i malarzem znakomitym. Ostatniemi czasy, w 66 roku życia rozpoczął on szereg *opowiadań historycznych o przeszłości Polski*; są to prawdziwe arcydzieła, popularyzujące historyę w formie przystępnej i wdzięcznej, językiem prostym a pięknym. Tych opowiadań ma wyjść 65 tomów, z których kilkanaście już się pojawiło i stanowią prawdziwą ucztę duchową dla wszystkich, oznajomionych z polskim językiem. O ile wnosić można z przygotowań, jubileusz tego zasłużonego i najpłodniejszego pisarza pomiędzy autorami całego świata i wszystkich wieków, będzie czemś wyjątkowem. Przyjmują w nim udział pisarze i artyści wszelkiego rodzaju: poeci, powieściopisarze, dramaturgowie, malarze, rzeźbiarze, muzycy, nawet księgarze i zecerowie. Przygotowują się posągi, obrazy, albumy pamiątkowe, medale, wydania dzieł celniejszych jubilata i zbiorowych. Oprócz wszystkich ziem polskich pośpieszyły z oświadczeniem gotowości do czynnego udziału w obchodzie wszystkie kraje słowiańskie, między innemi, Czechy z uniwersytetem pragskim, najstarszym pomiędzy wszystkiemi wszechnicami słowiańskiemi. Czyżbyśmy my, Rosyanie, sami jedni mieli pozostać obojętnymi widzami i zachowywać się biernie wobec tak pięknej i jedynej sposobności okazania szacunku i uznania, jakie się należą ze strony naszej inteligencyi znakomitemu talentowi narodu pobratymczego, gdy takie uznanie jest jedyną nagrodą za tyloletnie prace wielkiego pisarza, z których i my korzystaliśmy nie mało? Wszak dla nas literatura polska wskutek różnych konjunktur historycznych najbliższą jest i najlepiej znaną. Wszak my w granicach swoich mamy dzielnice Polski, w których działalność literacka Polaków najbardziej jest skupioną, najdawniejszą i najpoważniejszą, a w których imie Kraszewskiego spotkać się daje w każdem piśmie, w każdym domu, dworku, niemal chałupie. Wszak Kraszewski znany jest całej inteligencyi naszej z tłumaczeń na język rosyjski wielu celniejszych dzieł jego. Kraszewski nareszcie większą część życia przebywał w granicach Rosyi, na Wołyniu, mówi po rosyjsku jak Rosyanin, zostaje w stosunkach przyjaznych z wielą literatami naszymi, zna i podziwia celniejsze płody naszej literatury, powiedziećby nawet można, że nikt z Polaków nie zna tak literatury naszej i życia jak Kraszewski... Czyżbyśmy my mogli ignorować jubileusz Kraszewskiego, zajmujący wszystkich Słowian?... To niepodobna!...“

Dziennik *Ruskij Mir*, z którego przytaczamy powyższy list p. Berga, bardzo sympatycznie podnosi myśl w nim zawartą i wyraża nadzieje, że dziennikarstwo rosyjskie przyczyni się do jubileuszu Kraszewskiego, wzywając inteligencyę rosyjską do przyjęcia w nim żywego udziału. Niemniej też uprzejmie znajduje się i *Nowoje Wremia*, która powiada, że odezwa p. Berga zasługuje ze wszech miar na uwagę i proponuje, aby na obchód jubileuszowy wysłaną była deputacya od literatów rosyjskich. Przyczem dziennik ten robi rodzaj przymówki cenzurze rosyjskiej, z powodu, że „Pan Tadeusz“ w edycyi polskiej wydanej w Rosyi, więcej jest obciętym, niż w tłumaczeniu rosyjskiem p. Berga — i w końcu powiada, „że czas już usunąć podobną anomalię“.

— Dziennikowi *Nowoje Wremia* donoszą z Wilna o następującym wypadku, zaszłym w miejscowem gimnazyum żeńskiem: d. 3 grudnia nauczyciel arytmetyki w klasie 2giej wyrwał z tego przedmiotu 11-letnią uczennicę Malwinę Radziwiłównę, która zbliżyła się do tablicy i wymówiła kilka słów lekcyi, lecz zrobiwszy jakąś omyłkę w języku rosyjskim, tak się przestraszyła badawczego wzroku i srogiego wyrazu twarzy nauczyciela, że zachwiała się, upadła i

Śpiewnik Polski

wychodzi we Lwowie

w Księgarni Polskiej

plac Halicki Nr. 14.

obejmuje wszystkie piosnki narodowe, religijne, przygodne, miłosne, bojowe itp. Serya z 12 zeszytów 2 złr., z przesyłką 2 złr. 24 c.; na ładnym papierze 3 złr., z przesyłką złr. 3 c. 24. — Pojedyncze zeszyty po 20 c. (2429-11-12)

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, że z dniem 19 b. m. przy ulicy Szpitalnej Nr. 403 **otwieram skład wędlin.** Codzień są do nabycia świeże kiełbaski, serdelki na sposób warszawski, co wtorek i piątek smaczne kiszki do smażenia, dobre salcesony, kiszki z wątróbki, szynki, kiełbasy siekane i krajane, różne galaretki i wiele innych wędlin. Polecam się łaskawym względom Szanownej Publiczności. (3016-3-4)

Józef Kiełczykowski.

Pociąg do pijaństwa

słabości żołądka leczy **także listownie;** kuracya wedle 31-letniej uznanej metody. **Honoraryum** 10 złr. **włącznie** z lekarstwami, **Dr. med. Heymann, Berlin S. W.** (2443-11-23)

Dla zdrowia. Dla gotowalni.

MIĘTA

najlepszy środek

Na żołądek, krew i głowę	*przeciw wszelkiej słabości, mdłościom, boleściom żołądka, rozwolnieniu, bólom zębów itd.*	Na usta, zęby i cerę

Wyborny środek na żołądek, (2558-7-12)

uśmierzające kurcze.

Tynktura na zęby i woda do ust.

Środek gotowalniany.

Orzeźwiający napój.

Cena flaszki 50 cnt., z przesyłką pocztową (najmniej dwie flaszki) **1 złr. 10 c.**

Główny skład dla Austryi-Węgier w Wiedniu u p. **Filipa Neusteina,** apteka **„zum heil. Leopold“,** Plankengasse 6.

Skład w Krakowie u p. W. Redyka apt.

Nowa taryfa pocztowa umożebnia przesyłką kawy stąd do najodleglejszych prowincyj państwa austryackiego w małych ilościach prawie tak tanio jak koleją, zwykły bardzo powoli idący towar. Mogę więc dostawę uskutecznić do każdej stacyi pocztowej w Galicyi i Bukowinie **opłatnie z kosztami pocztowemi i cłem** w ten sposób, że osoby odbierające nie mają **nic** więcej do płacenia jak tylko oznaczone przezemnie ceny, mianowicie:

za kilogram { przy zakupnie **nie więcej jak 4½ kilo** jednego gatunku; zamówienia **niżej 4½ kilo** niebędą wykonane

kawy Ceylon najpiękn.	złr.	1·75
„ „ pięknej	„	1·70
„ „ średniej	„	1·65
„ Cuba	„	1·86
„ Jawa zielonej	„	1·54
„ Mocca	„	1·65
„ Manilla	„	1·45
„ perłowej	„	1·86

Przy większych partyach musi przesyłka odbyć się koleją a wtedy transport trwa dłużej. **Cło i porto płacę ja.**

Ceny te trwają aż do wejścia w życie nowej taryfy cłowej, potem kawa będzie droższą o 10 centów.

Najlepsza i najdłuższa wanilla deka 1 złr.

Należytość pobieram za zaliczką. Osoby zamawiające upraszam o korespondowanie w języku niemieckim. (3022-3-6)

Listy przyjmuję pod adresem

M. A. Borghi

w Tryeście.

Friedländer & Frank

W WIEDNIU,

III. Hintere Zollamtsstrasse 9

polecają (2670-6-6)

szrotowniki Nonpareille

z poręczeniem za działalność gatunkową i ilościową. Przy bardzo **małem zużyciu** płyt **nie wypadają nigdy** zęby.

Hartera Trieury

z wentylatorem, czyszczą i gatunkują wszelkiego rodzaju zboża, wydzielają nawet wielką wykę.

Backera młynki do czyszczenia. Maszyny do przyrządzan. karmy, Francuskie krajacze buraków, Eckerta przyrząd do parzen. karmy Przyrząd do wybierania kukurydzy do ruchu ręcz., kierat. i parow.

Ajent A. Szeliski we Lwowie.

Illustrowane cenniki darmo.

Zamiejscowe obstalunki bezzwłocznie załatwiam.

Ceny umiarkowane.

Wielebnemu Duchowieństwu i Szan. Publiczności polecam swój skład Różańców i Koronek kokosowych, szklannych i drewnianych, Obrazków świętych, Krzyżyków, Pasyjek i Medalików; wielki wybór Paciorków i Korali szklannych; również Przybory do kwiatów tj. liście papierowe i batystowe, Papiery kolorowe i Bibułki w najlepszych gatunkach; oraz skład Materyałów piśmiennych i rysunkowych, Farb, Złota malarskiego i Lakierów. (2912-5-5)

Andrzej Schultz,

w Krakowie, Rynek Nr. 26.

Ceny umiarkowane.

Zamiejscowe obstalunki bezzwłocznie załatwiam.

!Wielka wyprzedaż gwiazdkowa!

We fabryce towarów łóżkowych Ignacego Rajala

w Krakowie, w Rynku głównym, linia A. B. 35,

rozpoczęła się w poniedziałek 16 grudnia sprzedaż partyi wysortowanych, jeszcze bardzo pięknych i doskonale zrobionych, pikowanych kołder tybetowych, jedwabnych i flanelowych itp., łóżeczek dla lalek, wózeczków, różnych torb ręcznych i podróżnych, odpowiednich **na podarunki gwiazdkowe i noworoczne** po bardzo zniżonych stałych cenach. (2990-5-8)

Oprócz naszych dotychczasowych atmosferycznych motorów gazowych systemu **Langen-Otto** wyrabiamy systemu (2275-7-12)

Otto nowy motor

o sile ½, 1, 2, 4, 6 i 8 koni.

Zaletą tego uprzywilej. motoru gazowego jest **prosta konstrukcya leżąca,** możebność postawienia na piętrach domów mieszkalnych, bezpieczeństwo, obejście się doglądania, nader mała konsumcya gazu.

Zupełnie cichy chód.

Prospekta darmo.

Fabryka motorów gaz. LANGEN & WOLF w Wiedniu, X. Laxenburgerstr. 33.

Oprócz wszelkich towarów kolonialnych, win i innych artykułów

Handel Stanisława Feintucha

istniejący od lat 25ciu w tem samem miejscu w Krakowie, Rynek **„Szara kamienica“**

poleca:

Herbatę **prawdziwą chińską** (gdyż bywa i fałszowana) w paczkach ¼, ½ i cało funtowych wagi wiedeńskiej (56 gramów) po złr. 2, 3 i 4.

Herbatę **prawdziwą karawanową** ze składu **Braci K. i S. Popow** *w Moskwie* (na podstawie certyfikatu przez tychże mi wydanego) w oryginalnych paczkach ¼, ½ i cało funtowych wagi rosyjskiej.

NB. Biorącym 5 funtów czy to Chińskiej czy karawanowej Herbaty na raz, dodany będzie bezpłatny rabat w stosunku 10% czyli ½ funta, a wszelkie zamówienia na towary lub Herbatę **franco na miejsce** koleją lub pocztą natychmiast za zaliczką uskutecznione zostaną. (2816-6-6)

PILULES DE BLANCARD

z niezmiennym jodkiem żelaza.

ZATWIERDZONE PRZEZ AKADEMJĘ MEDYCYNY W PARYŻU etc.

przeciw: *Skrofułom, bladaczce, małokrwistości i braku menstruacji, etc. etc.*

NB. — Nieczysty lub podlegający zmianie jodek żelaza jest zdradliwem i rozdrażającem lekarstwem. W dowód rzetelnej czystości i wyrobu prawdziwych Pigułek Blancard'a, wymagać należy u spodu zielonej etykietki, srebrzystą pieczątkę i nasz podpis jak obok zamieszczony. *Blancard*

Znajdują się we wszystkich aptekach.

Blancard, *aptekarz, rue Bonaparte, 40, Paris.*

Wystrzegać należy się podrabiań. (2876-4-32)

Ces. król. austr. i król. węg. wyłącz. uprzyw.

Kwintesencya z korzenia łopuchowego!

Jedyny przyspieszający środek na porost włosów na głowie i brodzie 1 flaszeczka **1 złr.** w. a.

Esencya z korzenia łupkowego 1 złr. w. a.

Do powyższych esencyj należy jeszcze używać tylko wyłącznie u mnie wyrabianych: **pomady i olejku z kory chinowej,** ponieważ wszelkie inne wyroby skuteczność niszczą. 1 duży słoik pomady **1 złr. 50 c.** mały **1 złr.,** flakon olejku **1 złr.** w. a.

Hair Milkon (mleko do odmładzania włosów) posiada własność przywracania pierwotnej barwy włosom siwym a nawet już białym. 1 flakon **2 złr. 50 c.**

Wschodni ekstrakt mleka różanego, zajmuje pierwsze miejsce z pomiędzy wszystkich kosmetycznych środków konserwowania skóry. W skutek używania tegoż, znikają na zawsze wszystkie plamy skórne, piegi, osutki, trądy, zaskórniki i t. p. plamy. Do skuteczniejszego działania przyczynia się **mydło z mleka różannego.** 1 sztuka **30 c.**

Generalny i główny skład rozsyłek powyższych specyalności u

J. Paterness,

fabrykant pachnideł i posiadacz c. k. przywileju.

Wien, I. Spiegelgasse 8.

Kilka tysięcy sztuk pism dziękczynnych, jako i uznania mogą być w oryginale przejrzane przez każdego. Zamiejscowe obstalunki przesyłają się punktualnie za zaliczką pocztową przy policzeniu za opakowanie 10 c. od każdego flakonika. — Główny skład w Krakowie u p. **Wiszniewskiego** aptekarza. (2539-3-)

Protokółowana marka ochronna.

C. GIANI

Ces. kr. nadworny zakład artystyczny wyrobów tkanych i haftowanych (2688-4-)

w Wiedniu, I., Seilergasse Nr. 10.

Znaczny zakład przyborów kościelnych.

Wykonywa wszelkie w tę gałąź wchodzące roboty, jak **chorągwie towarzyskie, wstęgi do chorągwi, nakrycia na mary** itd. za poręczeniem bardzo trwałego i taniego wyrobu.

Cenniki i wzory darmo. Dostawa także na częściowe spłaty

WIEN

Potrzebny praktykant

do fabryki mydlarskiej. Wiadomość w sklepie S. **Bożnowskiego** przy ulicy Mikołajskiej w Krakowie. (3011-3-3)

Cukier

Kanar głowami	kilo	43 c.
lepszy	„	44 „
najlepszy	„	45 „
w kostce najlepszy	„	48 „
mączka najlepsza	„	48 „
w głowach po 5—6 kilo	„	44 „
Kawa Ceylon	½ kilo	80, 85, 90 „
„ **Kuba**	„	65 i 75 „
„ **Jawa i Mokka**	½ kilo	90 „
„ **Perłowa**	„	70 i 95 „
„ **Domingo**	„	60 „
„ **palona** (codzień świeża)		80 „

złr. 1 i złr. 1 cent. 10.

Herbata ros. złr. 1, 1·50, 2 i 3.

„ **familijna** najlepsza złr. 2·50.

Arak, Likwory, Rosolisy, Migdały, Rodzenki i t d. w wyborowych gatunkach po najtańszych cenach. (2586-2-)

Obstalunki z prowincyi uskuteczniają się jak najpunktualniej.

W. Goldwasser

Kraków, Główny Rynek Nr. 44.

Herbata | **J. H. CZACZKES** | Rum

w **Brodach** w Galicyi (nad rosyjską granicą) dom handlowy założony przed 40 laty poleca swój wielki i znany **SKŁAD HERBATY** chińsko-rosyjskiej, jakoteż rumu Jamaiki, zapraszając do zamówień. (2659-20-25)

Cenniki na żądanie franco.

Adres: *Skład herbaty J. H. Czaczkesa w Brodach (w Galicyi).*

Arak | Herbata

Firma

Erster Gumpoldskirchner Weinproducenten-Verein

Towarzystwo zarejestrowane

rozsyła oryginalne wina górskie w beczkach od 20 do 60 złr. za hektolitr i w butelkach półlitrowych od 25 do 50 c. Również dostarcza na gwiazdkę skrzynki z 12 butelkami wina w najlepszych gatunkach za 6 złr. w. a. na miejscu w dworcu kolei Gumpoldskirchen.

Piwnice: w Gumpoldskirchen przy kolei Południowej w Niższej Austryi.

Wyszynk wina: w Wiedniu, Stadt, Dorotheergasse 12. (3012-3-3)

Cenniki darmo i opłatnie.

Mannskraft ... Geschlechts-Krankheiten ... Med. Dr. Bisenz ... (2327-98)

Nieprzemakalne

menżykowy i płaszcze

z kapturami

pakłakowe z wełny owczej i pięknych materyj pakłakowych, w naturalnym kolorze brunatnym i szarym:

Lekki płaszcz na deszcz	złr. 7·—
„ „ podróżny lub myśliwski	„ 10·50
Gruby płaszcz myśliwski lub podróżny	„ 18·—
Ciepły i dobrze watowany menżykow z dobrego pakłaku fabrycznego	„ 16·—
Takiż z najlepszej materyi myśliwskiej	złr. 20 do 22
Surduty pakłakowe	„ 12 „ 18
Gustowne i bardzo praktyczne **paletoty damskie** lub **menżykowy**	„ 12 „ 20

Wszelkie gatunki nieprzemakalnych styryjskich fabrycznych i chłopskich pakłaków w różnych kolorach i rodzajach, na metry lub w dowolnych gotowych sukniach rozsyła za zaliczką należytości. (2906-6-)

Jan Günzberg, handel towarów sukiennych w **Gracu** w Styryi.

Księgarnia G. GEBETHNERA I SPÓŁKI w Krakowie otrzymała na skład główny

Pisma **Franciszka Wężyka,** *Poezye z pośmiertnych rękopisów,* 3 tomy w wielkiej 8ce. Cena . . . 6 złr.

(Tom I. Tłomaczenie klasyków. Tom II. Utwory dramatyczne z dodaniem urywkowych pamiętników autora. Tom III. Poezye liryczne, okolicznościowe i inne pomniejsze z dodaniem biografii). [3010-2-3]

Do nabycia we wszystkich księgarniach miejscowych i na prowincyi.

PULSOMETER

patent. wynalazek

C. Henry Halla

„1870“ „1877“

pojedynczy automatyczny aparat do dźwigania płynów wprost przez parę bez żadnych mechanicznych przyrządów.

Aparat ten nie potrzebuje ani **obsługi,** ani **smarowania,** ani **jakichkolwiek fundamentów** lub **reparacyj.**

Jest użyteczny do **czystej** lub **mulistej** wody, **gęstych** lub **rzadkich, gorących** lub **zimnych,** jak również wszelkich **gryzących** płynów.

Przeszło 1000 Pulsometrów w ruchu

na kolejach, w okrętach, kopalniach, cukrowniach, farbiarniach, garbarniach, browarach, zakładach kąpielnych, chemicznych fabrykach itd. itd.

Premiowany najwyższemi odznakami na wszystkich wystawach świata, np.

Paryż 1878 r. złoty medal,

Berlin 1878 r. medal honorowy — **Aschersleben 1878 r.** medal honorowy — **Berlin 1877 r.** dyplom honorowy — **Philadelphia 1876 r.** — **Manchester 1875 r.** — **St. Louis 1874 r.** — **Cincinati 1874 r.** — **Bufalo 1874 r.** itd. itd.

W browarze WW. PP. **J. A. Johna Synów w Krakowie** i na stacyi **kolei galic. Karola Ludwika w Tarnowie,** znajdują się Pulsometry w ruchu i tamże szan. P. T. interesowani mogą się przekonać o praktyczności wynalazku.

Prospekta i cenniki udziela darmo, jak również i wszelkie bliższe objaśnienia nasz zastępca na Galicyę i Królestwo Polskie (2726-4-)

pan Adolf Scherer w Krakowie

ulica Kopernika Nr. 43.

Bielizna dla mężczyzn i pań

płótna, prawdziwe adamaszkowe obrusy serwety i ręczniki

dobre i bajecznie tanie w dawnym wiedeńskim składzie „zur Elisabethbrücke.“ (w domu Rapaporta) wchód od ulicy S. Jana.

Skład w Krakowie, w Rynku, róg ulicy św. Jana

Dawna sława naszej firmy uwalnia nas od wszelkiego wychwalania, gdyż nasze wyroby są znane co do wybornego gatunku i taniości. Nieodpowiedni towar przyjmuje się napowrót albo zwraca się pieniądze. Za miarę poręcza się, a za każde brakujące ćwierć łokcia zwraca się gotówkę. Zamówienia z prowincyi za zaliczką pocztową należy adresować do składu w Krakowie albo w Wiedniu. Oprócz naszego krakowskiego składu znajdują się jeszcze

w Wiedniu skład I. Spiegelgasse 11. **w Wiedniu fabryka** I. Gottweihgasse 1. **w Tryeście** Corso 607.

w Galaczu ulilca mare. **w Bukareszcie** podul mogoschoe.

Cennik.

Kołnierzyki męskie i damskie w doskonałym gatunku za ⅓ tuzina złr. 1, 1·25.

Mankiety męskie i dams. za 6 par złr. 1·60, 1·80, 2.

½ **tuzina** lnianych chustek do nosa 90 c., 1·20, 1·40, 1·70 do 4 złr.

½ **tuzina** prawdz. francuskich batystowych chustek do nosa złr. 2, 2·50, 3 do 6.

½ **tuzina** angiel. batyst chustek do nosa z najmodniejszemi brzegami w różnych kolorach c. 60, złr. 1, 1·20.

1 sztuka (30 łok. albo 23⅓ metr.) dobrego płótna lnianego złr. 6·50, 7·50 i 9.

1 sztuka (30 łok. albo 23⅓ met.) ⁴⁄₄ i ⁵⁄₄ szląskiego płótna złr. 10, 11·50, 12, 12·50, 13, 14 i 16.

1 sztuka (50 łok. albo 39 metr.) ⁵⁄₄ holend. **weby** złr. 21, 23, 25, 28, 30, 37, 42 i 50.

1 sztuka (54 łok. albo 42 metr.) ⁴⁄₄ i ⁵⁄₄ **prawdziwego rumburskiego płótna w najlepszym gatunku** od złr. 22 do 60.

1 tuzin ręczników lnianych od złr. 4 do 12.

1 sztuka ⁵⁄₄ lnianego płótna na 6 prześcieradeł **bez szwu** od złr. 15 do 21.

Szyfon na bieliznę męską i damską od c. 28 do 50 c. za metr.

Serwety różnej wielkości od ⁶⁄₄ do ¹⁰⁄₄ ¹⁶⁄₄ jak najtaniej.

Garnitury lniane do nakrycia stołu na 6 do 24 osób, wybór ogromy od złr. 3·50, 5, 7 do 50.

Koszule damskie.

Z **szyfonu** złr. 1·10, z haftem wzor. złr. 1·85.

Z dobrego **holenderskiego** albo rumburskiego płótna z listwą na przodzie lub do zapinania na ramieniu złr. 2·80 do 3·20.

Koszule w **lepszym gatunku** z haftem ręcznym złr. 3·50, 3·75, 4 i 4·25.

W najlepszym gatunku i różnych rodzajach złr. 3·80, 5 i 6.

Majtki damskie.

Zwykłe 90 c., ozdobniejsze złr. 1·20, z haftowanemi welarkami złr. 1·30, 1·80, 2·10, 2·50 i 3.

Z barchanu gładkie złr. 1·60 i 1·75.

Haftow. ozdob albo okładane piką złr. 2·50 i 2·75.

Spodnice damskie.

Zwykłe od złr. 1·60 do 2 złr., z dobrego szyfonu złr. 2·50 do 3·50.

Z haftowanemi wstawkami złr. 3·50, 3·75, 4 i 5.

Ogony z wstawkami lub bez wstawek złr. 4·50, 5, 6, 7·50 i 9 złr.

Spodnice z barchanu, gładkie, złr. 1·50, 2 i 2·50.

Haftowane ozdobne okładane piką złr. 3·50 i 3·85.

Kaftaniki.

Z szyfonu zwykłe 1 złr., lepsze złr. 1·60, z wstawkami haftowanemi od złr. 2 do 4·50, z barchanu gładkie złr. 1·20, 1·75 i 1·90.

Haftowane ozdob. lub okładane piką złr. 2·90 i 3·20.

Koszule męskie.

Z najlepszego ang. szyfonu z gorsem gładkim, albo z listewkami złr. 1·50, 2, 2·50, 2·75 i 3.

Z dobrego płótna rumburskiego albo holenderskiego złr. 2·30, 3·50 i 4.

Kalesony męskie.

Do ściągania z najlepszego rumburskiego płótna złr. 1·50 i 1·80. (3008-2-)

Krojem francuskim złr. 1·80 i 2·20.

Są w zapasie całe wyprawy ślubne, a kosztorysy tychże udziela się bezpłatnie.

Czwarte wydanie! **Tajemnice** Czwarte wydanie!

interesów giełdowych!

Wyszła właśnie

broszura: **„Die Privat-Speculation an der Börse“** przez *Jós. Kohna* nie należy *żadną miarą* zamieniać z innemi dziełami podobnej treści. Jest ona napisaną zupełnie na *rzetelnej* podstawie, zdziera z giełdy zasłonę *tajemniczości* i daje czytelnikowi pogląd za kulisy giełdy; otwiera *kapitaliście* całkiem nowe pole opłacającej się i bezpiecznej czynności, pokazuje prywatnemu *spekulantowi* wszelkie niebezpieczne strony, których tysiące niedoświadczonych spekulantów w operacyach giełdowych padło ofiarą. *Świetne zdania dzienników,* jak *Neue freie Presse, Tagblatt, Presse, Geschäfts-Zeitung, Vorstadt-Zeitung, Sonn- und Montagszeitung, Handels- und Gewerbejournal, Militär-Zeitung, Wehrzeitung, i t. d. i t. d. i t. d.* i obfita *treść* przemawiają najlepiej za wartością tej broszury, a *każdy prywatny* mający jakikolwiek związek z giełdą, powinien to dzieło czytać.

Treść.

Część I. Przedmowa. Zkąd pochodzi ogólne zajęcie się publiczności giełdą? Giełda w ogólności. Kapitalista i prywatny spekulant. Jak ma postępować na giełdzie kapitalista i prywatny spekulant? Błędy i słabości prywatnych w swych spekulacyach.

Część II. Techniczna strona giełdy. Urzędowy kurscetel, kurs, notowania walorów, kursa likwidacyjne, urządzenie, interesa lombardowe, premiowe, asekuracye strat i t. d. Walory zakładowe, ich popłatność. Jak ma postępować kapitalista a jak zazwyczaj postępuje? Prywatny spekulant i jego położenie do giełdy. Walory egzotyczne. O wyborze walorów spekulacyjnych kryzys 1873 r. i t. d.

W dodatku znajdują się następne tabele: Przykłady spekulacyj na zwyżkę i zniżkę wraz z obliczeniem kosztów. Porównawcza tabela austryackich walorów zakładowych (bardzo ważna dla kapitalistów.) Spis papierów egzotycznych. Porównawcza tabela austryackich losów.

Do nabycia u podpisanych. (2774-4-6)

Jos. Kohn. & Co. Wien Kohlmarkt 18.

Cena w Wiedniu *1 złr.* z opłatną przesyłką pocztową *1 złr. 5 c.* Odprzedającym zwykły rabat.

Przedmioty religijne, oraz książki i obrazki z pierwszych fabryk paryskich, niemniej tejże treści rzeczy polskie, jako podarki

na Gwiazdkę

ma w zapasie [3017-4-4]

Księgarnia katolicka

Dra Władysława Miłkowskiego

W KRAKOWIE.

ZAPROSZENIE DO PRZEDPŁATY!

Otwiera się przedpłata na **drugi rocznik**

„Złotej Księgi Szlachty Polskiej".

Cena **pojedynczego** egzempl. **10 marek.** Uprasza się o **jak najwcześniejsze zgłoszenia rodzin**, pragnących być pomieszczonemi w II. roczniku. — Bliższych szczegółów udziela niżej podpisany wydawca, który także **wyłącznie** przyjmuje przedpłatę. (3071-1-)

Teodor Żychliński, Poznań, Ś. Marcin 43.

TYDZIEŃ

literacki, artystyczny, naukowy i społeczny, wychodzi we Lwowie w każdą sobotę, w objętości dwóch dużych arkuszy druku, na ładnym papierze z osobną okładką. Jedyne to dzisiaj pismo literackie w Galicyi, zasilane stałem współpracownictwem J. I. Kraszewskiego, Orzeszkowej, Bałuckiego, Lama, Lenartowicza, Rodocia, T. T. Jeża, J. Ochorowicza, T. Korzona itd. itd. polecamy uprzejmym względom Publiczności. (3041-1-6)

Prenumerata kwart. z przesyłką złr. 4·40.

Z nowym rokiem rozpoczyna się druk tomu 8.

Na żądanie rozsyłają się prospekta i Nra okaz.

Adres Wydawnictwa:

Księgarnia Polska

Bartoszewicza i Biernackiego

we Lwowie.

NAKŁADEM

Braci Jeleniów w Przemyślu

opuściło świeżo prasę

szóste wydanie

dzieła pod tytułem

Kuchnia polska

czyli dokładna i długą praktyką wypróbowana nauka sporządzania potraw mięsnych i postnych, tudzież przysposobienia rozmaitych zapasów spiżarni, pojedynczo, najtaniej i najzdrowi j.

przez **Józefa Schmidta**

znanego kuchmistrza polskiego.

Cena egzemplarza 2 złr.

oprawnego w płótno angielskie 2·50.

(3039-1-3)

Kalendarz ludowy

illustrowany

na rok 1879 (3040-1-6)

wyszedł we Lwowie nakładem

Księgarni Polskiej

i jest do nabycia we wszystkich księgarniach

egzemplarz 38 c. — tuzin 3 złr.

Na kalendarz ten dziennikarstwo nasze zwróciło szczególną uwagę i poleciło światłym obywatelom kraju, ponieważ kalendarz ten odznacza się staranną redakcyą i doborem treści literacko-powieściowej i gospodarczej.

Podziękowanie.

Dzielnej straży ochotniczej Głogowskiej za skuteczny ratunek w czasie pożaru w nocy z 17 na 18 b. m. i zatamowanie pożaru, za ich poświęcenie z narażeniem życia, jakoteż za nieoceniony czyn założenia straży ochotniczej Wmu p. Alojzemu Niemcowi, Radnemu miasta naszego w imieniu sąsiadów i sam sąsiad pogorzeli, składam gorące podziękowanie. (3044)

Antoni Grodecki obywatel miasta.

Podziękowanie!!

Wiel. Doktorowi pułkowemu Hordyńskiemu, za staranne i zbawienne środki wyleczenia mnie ze zastarzałego kaszlu i dychawicy a mojej sługi od porażenia, za co serdeczne Bóg zapłać zasyła do śmierci wdzięczna (3047)

Katarzyna Weisshoff.

---

100 procent zysku.

Ważny artykuł, nowy wynalazek, są ramy z masy drewnianej do fotografii i obrazów, za tuzin od 80 cent. do 20 złr. **Osobliwie stosowne na podarunki.**

Każdy handlujący szkłem, introligator, fotograf, handel papierów niech takowych niezaniecha zamówić.

Ajenci i podróżni otrzymają wysoki rabat. (3043-1-3)

Wzory rozsyłają się za zaliczką pocztową przez dom Ajencyjny i komisowy **M. Szydłowskiego** w **Wiedniu Taborstrasse 57.**

Osoby chcące zakupić

galicyjskie i czeskie deski

wszelkich rozmiarów upraszają o nadesłanie ofert z podaniem cen o-płatnie Magdeburg V. W. 803 do **Haasensteina & Voglera** w Magdeburgu. (2976)

Karnawał! Zapusty! Kostiumy wszelkiego rodzaju **(nie do pożyczenia)** ale bardzo tanie! Czapeczki karnawałowe, maski, bordiury do obszywania, dzwoneczki, ordery kotylionowe, figury kotylionowe, ozdoby cynowe. Bardzo komiczne karnawałowe malowane obrazy w naturalnej wielkości dla dekoracyi salonów 4½ marki. Cenniki darmo. Dekoracye teatralne malowane na materyi.

Bonner Fahnenfabrik in Bonn a Rh.

(2844)

Podziękowanie dla R. P.

Grzeczność i usłużność Pańska chybiła celu, a anonym, w którym słowa prawdy niema i w którym nieszczęśliwa domyślność Pańska smutną gra rolę, świadczy tylko o płaskości i bardzo niskim poziomie autora. Trzeba było albo zebrać dowody i stanąć z odkrytą przyłbicą, ale nie śmieszną już, oklepaną anonymów drogą, niepokoić uczciwą zawsze i bez zmazy rodzinę rzucaniem niegodnych podejrzeń. Oczernianiem smutną można sobie zjednać sławę, tylko własnemu zaszkodzić nazwisku, które w danym razie na mocy kodeksu przed kratki sądowe musiałoby być pociągnione. (3073)

Dla rozsyłających i rozdających

Powinszowania noworoczne

Zamiast sprowadzonych z zagranicy biletów, książeczek itp. wyrobów niemieckich nieprzynoszących żadnego pożytku i nie zrozumiałych dla większej części publiczności, ułożone zostały na ten cel **praktyczne i ozdobnie wydane książeczki w illustrowanej okładce** z odpowiednim napisem. **Z powinszowaniem Nowego roku**, najstosowniejsze do ofiarowania w pierwszym dniu Nowego roku.

Zwraca się uwagę pp. **kelnerów, woźnych i t. p.**, że Noworoczniki te przedstawiają najdogodniejszą i najwłaściwszą sposobność zaopatrzenia się w gustowne i pożyteczne książeczki odpowiedniejsze niż wszelkie wyroby zagraniczne.

Dla biorących na setki a nawet w mniejszych ilościach może być wydrukowane nazwisko z ustępstwem rabatu znacznego.

Pojedynczo lub na tuziny bez wydrukowania nazwiska nabyć można po cenie 12 c w ozdobniejszej oprawie 15 c. w składzie piśmiennych materyałów, Kutrzeba i Murczyński, Rynek 15; Ludwińskiego, Rynek 24; H. Żychonia, Rynek 33; Szukiewicza, Rynek 39. (3045)

Egzaminowany Leśniczy,

który od roku 1874 w charakterze geometry zaprzysięgłego przez władze sądowe do czynności mierniczych ze założeniem ksiąg hipotecznych połączonych, a przez władze polityczne do czynności rządowych hidro-technicznych, wreszcie przez strony prywatne do wszelkiego rodzaju pomiarów używany był, poszukuje posady nadleśniczego, lub leśniczego i kontrolora dóbr, administratora lub sekretarza. Załatwia on wszelkie czynności niwelacyjne, drenowania w celach melioracyjnych, obliczenia budownicze, i plany konstrukcyjne we wszystkich gałęziach, czynności pomiarów katastralnych i reambulacye, odgraniczenia i ryzowania, taksacye i systemizacye lasów; zaopatrzony rządowemi świadectwami od władz pomienionych. Do czasu przyjęcia stałej posady przyjmuje pomienione czynności w drodze akordu do załatwienia. Łaskawe zlecenia pod **R. J. W. 1600 poste restante Stanisławów.** (3015-3-)

Kandydat notaryalny

poszukuje miejsca. Bliższa wiadomość pod adresem **W. S.** poste restante **Raniżów** przez Rzeszów. (1947-3-3)

W. Bojarski

zegarmistrz

w Krakowie przy ul. Grodzkiej,

poleca Szan. Publiczności swój zakład zaopatrzony w znaczny dobór:

Zegarków złotych kieszon. damskich od złr. 25 i wyżej
Remontoarów " " " " 45 "
Zegarkow " " męskich " " 40 "
Remontoarów " " " " 50 "

jako najodpowiedniejszy podarek na **Gwiazdkę** z dwuletnem zaręczeniem; [2913-6-6]

tudzież zegary pendułowe, stołowe, pudełka grające i t. d. z pierwszorzędnych fabryk pochodzące

---

HANDEL

J. Nowakowskiej

róg ulicy Brackiej, Rynek,

poleca: wybór ksiąg handlowych z pierwszorzędnej fabryki F. Rollingera, rejestra ekonomiczne układu W. Cybulskiego, masę do zapuszczania posadzek J. A. Krausego w Warszawie, także otrzymał z Paryża znaczny transport prawdziwych francuzkich najlepszych papierków cygaretowych, wyprzedaje towary galanteryjne niżej cen fabrycznych, oraz załatwia legalizacye wszelkich dokumentów i wizę paszportów **w najkrótszym czasie.** (2984-3-3)

Specyalny lekarz

Dr. Briess

dla chorób włosów i skórnych, jako to: wypadanie włosów, wyłysienie, wczesne osiwienie, łupież, węgry, liszaje, wrzody, brodawki, piegi, plamy wątrobiane i brzemienne, wypryski, stłuszczenia, wyrzuty świędzące i wszelkie inne. (2967-2-20)

Franz-Josefs-Kai Nr. 33 w Wiedniu.

Medal w Paryżu

SIROP PATE-ZED

SIROP I PASTA Doktora ZED na Kodeinie i Balsamie tolutańskim, przeciw Zapaleniu kanałów oddechowych, kokluszowi, niezulowi kaszlowi.

w Krakowie w aptek. PP. Trauczyńskiego i Redyka.

w Poznaniu u Dra Mankiewicza,
w Czerniowcach u P. Golichowskiego.

We Lwowie u p. Kaliksta Krzyżanowskiego, obok Brygidek. (1822-7-)

ZATWARDZENIU

zapobiega się i leczy przez użycie

Pigułek roślinnych CAUVAINA.

Przepisywane przez lekarzy francuskich i zagranicznych od lat 30-tu zawsze z wielkiem powodzeniem; ponieważ składają się wyłącznie z roślin, niesprawują rznięcia ani kolek i mogą się używać jako środek orzeźwiający, oczyszczający krew lub sprawujący przeczyszczenie. Metoda użycia w polskim języku. Wymagać należy, aby pigułki Cauvaina znajdowały się w pudełeczkach kartonowych, włożonych w pudełka blaszane i aby na każdéj pigułce znajdował się napis **Cauvain.**

W Paryżu w aptece Pa Dehaut, rue St. Quentin 24.

Dostać można w Krakowie w aptece p. J. Trauczyńskiego i w aptece W. Redyka, — we Lwowie w aptekach p. Z. Ruckera, — w Poznaniu w aptece Dra Mankiewicza, — w Brodach w aptece p. M. Kullaka i Franzosa, — w Czerniowcach w aptece p. Golichowskiego.

We Lwowie także u p. Kaliksta Krzyżanowskiego obok Brygidek. (1545 80)

WYKAZ

Listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego,

wylosowanych na dniu 13 grudnia 1878 r.

4%ych przy 72em losowaniu w sumie **158,400** zł. w. a.
5%ych przy 20em losowaniu w sumie **87,700** zł. w. a.
5%ych 37let. przy 10em losowaniu w sumie **70,000** zł. w. a.

Listy zastawne 4%.

Ser. I. Nr. **518, 543.** **Ser. II.** Nr. **743, 860.**

Ser. III.			Ser. IV.	Ser. V.		
812	12492	16098	830	2522	14804	19056
1711	12675	16307	953	3232	15094	19104
2534	13114	16351	2197	3792	15319	19126
6043	13140	16363	2901	3899	15347	19140
7232	13183	16380	3107	3998	15432	19377
8693	13267	16529	4604	4861	15501	19407
8821	13753	16670	4714	6293	15530	19626
9573	13875	16918	4740	6446	15630	19878
10005	14159	17045	4883	7125	15699	19893
10155	14396	17089	4946	7321	15881	19985
10698	14461	18057	5126	7694	15884	20015
10798	14547	18078	5144	7844	15899	20039
10886	14562	18273	5178	9106	15972	20089
11056	14570	18361	5285	11067	16074	20116
11097	14700	18495	5327	11411	16117	20150
11113	14734	18558	5355	12326	16139	20336
11115	14800	18624	5397	12386	16152	20376
11143	14972	18635	5412	12387	16154	20398
11262	15001	19261	5675	12404	16171	20434
11409	15004	19501	6155	12460	16181	20589
11411	15184	19658	6218	12487	16304	20683
11450	15202	19721	6260	12505	16367	21132
11780	15217	19758	6277	12534	16511	21391
11807	15245	19940	6314	12609	16567	21672
11830	15253	20131	6377	12678	16687	21889
11873	15273	20303	6728	12869	16934	22171
11954	15291	20309	6767	12899	17082	22289
12046	15340	20368	6768	13122	17089	22372
12135	15357	20386	6893	13137	17095	22454
12193	15736	20458	6984	13160	17230	22513
12251	16023		7095	13376	17367	22621
			7119	13557	17610	22668
			7131	13762	17631	22689
			7296	13858	17677	22782
			7387	13867	17730	23132
			7824	13907	17791	23158
			7856	13979	17811	23212
			7921	14117	18220	23260
			7976	14137	18236	23316
			8083	14141	18243	23371
			8154	14218	18249	23378
			8222	14329	18426	23752
			8405	14333	18436	23762
				14377	18497	23787
				14446	18498	23833
				14483	18638	23873
				14736	18647	
				14748	19007	

Listy zastawne 5%.

Ser. II. Nr. 92, 247, 289, 440.

Ser. III.			Ser. IV.	Ser. V.		
89	2637	5518	2	109	1744	2994
259	2782	5530	369	200	1783	3077
421	2907	5551	442	395	2008	3410
476	2961	5893	801	517	2144	3540
743	2969	5952	990	728	2233	3649
810	3019	6012	1232	804	2312	3732
897	3083	6016	1311	833	2380	3904
1338	3709	6091	1341	919	2534	4120
1375	3833	6113	1562	1338	2663	4301
1560	4053	6127	1649	1515	2690	4440
1567	4396	6341	1683	1549	2743	4499
1584	4485	6510	1687	1608	2980	4623
1676	4601	6633	1730			4756
1790	4610	6676	1935			
1851	5336	6751				
1888	5431	7338				
2016	5491	7584				
2239	5509	7685				
2377	5513	7786				

Listy zastawne 5% 37-letnie.

Ser. I. Nr. 174.

Ser. II. Nr. 9, 124, 156, 1191.

Ser. III. Nr. **177, 640, 933, 954, 1382, 1751, 2917, 2939, 3433, 3480, 3670, 4140, 4203, 4242, 4291, 4430, 4539, 4631, 4633, 4766, 4899, 5360, 5478, 5693, 6109, 6250, 7354, 7579, 7804, 7840, 8420, 8834, 8973.**

Ser. IV. Nr. **19, 310, 348, 414, 688, 795, 1021, 1520, 2103.**

Ser. V. Nr. **205, 730, 932, 1142, 1370, 2365, 2745, 3349, 3365, 3808, 4322, 4632, 4934, 4944, 5064, 5071, 5092, 5127, 5169, 5358, 5364, 5533, 5748, 6001, 6425.**

Dyrekcya galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego wzywa niniejszem posiadaczy powyższych listów zastawnych, aby się po wypłatę kapitału od d. 30 Czerwca 1879 r. do kasy tegoż Towarzystwa we Lwowie zgłosili, ponieważ procentowanie tych listów zastawnych z oznaczonym dniem ustaje i gdyby kupony za dalszy czas wypłacone były, przy odbieraniu kapitału potrącone zostaną.

Na rachunek Towarzystwa kredytowego, wypłaca listy zastawne i kupony **w Krakowie tylko dom bankowy Blau i Epstein.**

Tenże kantor kupuje i sprzedaje wszelkie efekta i monety na własny rachunek, eskontuje kupony i efekta wylosowane; **wykonywa również zamiejscowe polecenia bezzwłocznie.**

Za nadesłane kupony posyła odwrotną pocztą wartość tychże, **nie odtrąciwszy żadnej prowizyi.** (2986-1-3)

Doniesienie.

Niniejszem mamy zaszczyt podać do publicznej wiadomości, że pan H. Mendelsohn w Krakowie nie jest więcej naszym zastępcą dla Galicyi zachodniej. Jako takiego mianowaliśmy pana **D. Kohna w Krakowie.** (3046)

Wiedeń, w grudniu 1878 r.

Dyrekcya Austryackiego Gresham. *„The Gresham Life Assurance Society"*

Dyrektor filii dla Austryi

Aug. Bopp.

Angielskie wychodki

znanych jako najlepszych doskonałych konstrukcyj w różnych kształtach po bardzo tanich cenach. Wszelkie przyrządy dostarczamy na żądanie kompletne z rezerwoarami, okładami i t. p. te ostatnie zupełnie skromnie z miękkiego drzewa, jak też z drzewa bukowego, modrzewiowego, osikowego, orzechowego i mahoniowego trwale wedle miary.

F. Schweickhart & Comp.,

Fabryka przyrządów gazowych i wodociągowych i przyborów sanitarnych, odlewania metalów i warsztat mechaniczny, **w Wiedniu, Wieden, Weyringergasse Nr. 11.** (2468 6-6)

Na wigilię na drzewko

różne ozdobne

i pierniki salonowe

w paczkach po 40, 30 i 20 c.

Placek królewski przekładany

1 złr. 50 c.

Paczka przekładanych pierników konfiturą za 50 c.

Całusków 30 za 25 c.

W FABRYCE PIERNIKÓW

K. Molęckiego

przy ul. Brackiej L. 158 w Krakowie.

(3018-3-3)

H. Kretschmer

W KRAKOWIE

róg Rynku i ul. Szewskiej, w domu hr. Wodzickiego, poleca świeżo otrzymane

Śliwki i powidła tureckie

w najlepszym gatunku i sprzedaje takowe po cenie umiarkowanej; również poleca dobrze zaopatrzony skład towarów korzennych i norymberskich. — Zamówienia uskutecznia odwrotną pocztą, nie licząc opakowania.

(2684-10-10)

RODZINA

złożona z rodziców i ośmiorga dzieci, wskutek rozmaitych nieszczęść zostająca w nędzy, poleca się miłosierdziu dobroczynnych osób. Datki nadesłane dla niej przyjmie **Zarząd Drukarni „Czasu".** (3002-2-)

SERY LIMBURSKIE

dostać można każdego czasu w **Olpinach**, poczta w miejscu. Przesyłki w cegiełkach na wagę, pocztą lub koleją żelazną. (2996-2 4)

POKARM dla dzieci.

Dla wzmocnienia dzieci słabych i delikatnych piersi, żołądka, cierpiących na niedokrwistość, najlepszym pokarmem jest **RACAHOUT ARABSKIE** produkt pożywny i wzmacniający, przygotowany przez P. Delangrenier w Paryżu.

Skład w Krakowie w aptece p. Trauczyńskiego i p Redyka; we Lwowie w aptece p. K. Krzyżanowskiego. (2956-2-)

NA GWIAZDKĘ!!

NAKŁADEM KSIĘGARNI

Gebethnera i Wolffa w Warszawie

wyszły z druku następujące nowe dzieła dla młodzieży:

Przygody podróżnika i myśliwego w Afryce zachodniej, przystępnie opowiedziane przez **Pawła du Schaillu**, przełożył **A. Wrześniewski**, z 4 rycinami kartonow. 2 złr.

Obrazki dziejowe dla młodzieży przez **Teresę Jadwigę**, z 6 rycinami **Juliusza Kossaka**, kartonow 2 złr.

Porwana siostra przez **Mayne Reid'a**, przekład z francuskiego **P. S.**, z 7 rycinami, kartonow. 1 złr. 65 cnt.

Wspomnienia wygnanki przez **Paulinę Kraków.** Wydanie czwarte z 6 rycinami, kartonow. 1 złr. 50 c.

Wzór doskonałej chrześcianki w tegoczesnym świecie żyjącej, czyli żywot **Wirginii Bruni-Granei** zmarłej w Rzymie w r. 1840, po włosku napisał **O. Wentura de Raulica**, a na polski przełożył **X. Prokop** kapucyn. Wydanie drugie. 1 złr. 50 cnt. (2989 6-6)

Powyższe dziełka znajdują się na składzie głównym

w księgarni G. Gebethnera i Spółki w Krakowie

i są do nabycia we wszystkich księgarniach miejscowych i na prowincyi.

Colorirte Modebilder vom 1. Januar 1879 an — ohne Preis-Erhöhung.

DER BAZAR. Illustrirte Damen-Zeitung.

Der Bazar ist die *reichhaltigste und nützlichste* FRAUENZEITUNG, das beliebteste und verbreitetste Blatt für Mode, ein Blatt für alle Stände.

25. Jahrgang. Prämiirt: Weltausstellung 1876.

Der Bazar bringt *vom 1. Januar 1879 ab* 12 Modekupfer und farbige Handarbeits-Vorlagen.

Pränumerationspreis vierteljährig fl. **1·60**, mit Postzusendung fl. **1·90.**

Jährlich erscheinen:
24 Mode-Numern.
24 Unterhaltungs-Nummern.
24 Supplemente mit 500 Schnittmustern.
24 Beilagen mit Skizzen und Annoncen.
12 color. Modekupfer und farbige Vorlagen.

Bestellungen nimmt an die Buchhandlung von [3075-1-4]

S. A. Krzyżanowski in Krakau

entgegen, letztere liefert auf Wunsch **Probe-Nummer mit Modekupfer.**

Doppelt so viele Schnittmuster u. andere Modeblätter—ohne Preis-Erhöhung

---

Jana Hoffa jedynie prawdziwy

zgęszczony wyciąg słodowy

44 razy od Najdostojniejszych osób odznaczony,

przeciw cierpieniom piersi i żołądka i zołzom.

Świetne zwycięztwo.

Uratować życie chorego miano za przepadłe, jest świetnem zwycięstwem, które przypisać należy z jednej strony zdolnemu lekarzowi, z drugiej zaś strony użytemu lekarstwu. Pan **F. Famm** w Steglitz, Teichstrasse 16 pisze: „Jana Hoffa piwo zdrowia z wyciągu słodowego wyratowało mnie przecież szczęśliwie, gdy mnie już wskutek mojego ciężkiego cierpienia piersiowego prawie opuszczono."

Berlin, 23 września 1878 r.

Ponieważ obecnie znów jestem cierpiącym, przeto zmuszony jestem znów chwycić się Pańskich skutecznych wyrobów słodowych **(piwo zdrowia z wyciągu słodowego i czokolada słodowa zdrowia).**

Baron v. Schirp, rotmistrz pozasłużbowy i podporucznik policyi, Teltowerstrasse 13.

Herzberg a. H., 25 października 1878 r.

Cierpię bardzo na astmę i dolegliwość przyrządów do oddychania. Pański **zgęszczony wyciąg słodowy** sprawia ulgę wedle lekarskiego oświadczenia w bólach cierpiących na oddech, dlatego upraszam Pana o przysłanie 4 flaszek, a jeszcze **dla usunięcia** mego kaszlu, 4 paczki **cukierków słodowych na piersi.**

Cesars. i król. nadworny browar wyciągu słodowego i fabryka wyrobów słodowych **Jana Hoffa** w Berlinie, Neue Wilhelmstrasse Nr. 1.

Do c. k. nadwornej fabryki wyrobów słodowych c. k. radcy i nadwornego dostawcy bardzo znacznej liczby panujących w Europie, pana Jana Hoffa, właściciela złotego krzyża zasługi z koroną, kawalera znacznych pruskich i niemieckich orderów w Wiedniu, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8.

Pierwsze prawdziwe skuteczne, rozwalniające flegmę, cukierki słodowe na piersi są opakowane w niebieskim papierze.

Skład **w Krakowie** u pp. TRAUCZYŃSKIEGO, SIEDLECKIEGO APTEKA „POD BIAŁYM ORŁEM", KAROLA CZERNICKIEGO aptek., E. STOCKMARA aptek., W. REDYKA apt., J. JANIGI kupca; **w Kołomyi** u p. S. M. HENICHA; **w Tarnowie** u p. ED. RANKA aptekarza. (3667-6 8)

Czcionkami Drukarni „CZASU".

Odpowiedzialny rządca Drukarni *Józef Łakociński.*

[N]eue [Freie] Presse.

Abonnement für das Inland:
Mit tägl. einmal. Postversendung; Ganzj. fl. 28, halbj. fl. 14, viertelj. fl. 7. Mit tägl. zweimal. Postvers.: Ganzj. fl. 32, halbj. fl. 16, viertelj. fl. 8.

Abonnement für das Ausland:
Vierteljährig: Für **Deutschland** bei uns mit directer Kreuzbandsendung fl. 10 Oe. W., beim nächsten Postamte 13 M. 5 Pf.; für die **Donau-fürstenthümer** beim nächsten Postamte 16 Fr. 60 Ct., bei uns 11 fl.; für **Italien**: bei uns 11 fl. Oe. W.; bei H. F. Münster in Verona u. E. E. Oblieght in Florenz und Rom 28 Fr. 50 Ct.; bei S. Liechti, Chef des Zeitungs-Bureaus in Bern, 29 Fr. 50 Ct.; für **Frankreich**: bei uns 11 fl., bei Aug. Ammel in Paris und Strassburg und bei der Agence Havas in Paris, 34 rue Notre Dame des Victoires: 29 Fr. 50 Ct.; für die **Schweiz**: bei den Postämtern 20 Fr. 80 Ct., bei uns 11 fl.; für **Spanien u. Portugal**: bei uns 11 fl., bei S. Liechti, Chef d. Zeit.-Bur. in Bern, 28 Fr. 50 Ct.; für **England**: bei uns 11 fl., bei A. Siegle, 110 Leadenhall-Street E. C., London: 23 Sh.; daselbst für die **engl. Colonien** mit Zuschlag des englischen Portos; für **Nordamerika**: bei uns 11 fl., bei E. Steiger, 22 and 24 Frankfort Street in Newyork, 6 Doll. 40 Cts. Gold (per German closed Mail); für die **Türkei** und **Griechenland**: beim Postamte in Wien 5 fl. 97 kr., daselbst auch für Egypten 6 fl. 50 kr.

[M]orgenblatt.

[...]tag, den 10. November 1879.

[...]n Politik der Türkei keine Wendung
[...]ersicherung, welche Musurus Pascha in
[...] Marquis v. Salisbury gegeben, kann
[...] der von Mahmud Nedim und Said
[...]ierung ebensowenig als eine Gewähr
[...]als die von Fanfulla mitgetheilte
[...]ertreter der Pforte den Auftrag erhal-
[...]ht von einem zwischen der Türkei und
[...] Einverständnisse zu dementiren. Das
[...]mes scheint entschlossen zu sein, keine
[...]ormfrage eintreten zu lassen. In Eng-
[...]n Versicherungen der Pforte nicht den
[...] das beweist die dem Admiral Hornby
[...] sowie auch die Sprache des gouverne-
[...], welche der Ueberzeugung Ausdruck
[...] die Entlassung Mahmud Nedim's ge-
[...]s Vertrauen in die Aufrichtigkeit der
[...] beleben. „Die Haltung der Pforte,"
[...] „berechtige die englische Regierung,
[...] bündig ein Reformproject mit der
[...]ten, daß die sofortige Annahme und
[...]allein die englische Regierung befriedi-
[...] Art von Verschleppung der Reform-
[...] sei es dringend nothwendig, eine
[...]eamten nach Kleinasien zu entsenden."
[...]warten hat, wenn sie den englischen
[...]rechen sollte, das spricht der Standard
[...] es als durchaus nicht bedauerlich be-
[...] Halsstarrigkeit der türki-
[...]g die befreundeten Mächte
[...], die radicale Umbildung
[...]uge zu fassen. Die Pforte und die
[...]ns, meint der Standard, seien der Re-
[...]dürftig als die Verwaltung Kleinasiens.
[...]mbul würde alles Nöthige im Gefolge
[...]heit der Türkei habe nicht in den
[...]rn in der Nähe des Herzens

[...]n, bei dem in der Londoner Guildhall
[...]d-Mayors-Bankette, dürfte Lord
[...]enheit nehmen, sich über die schwebenden
[...]uszusprechen. In London glaubt man, der
[...]chzeitig die bevorstehende Auflösung des
[...]Ausschreibung von Neuwahlen und den
[...] neuen Parlamentes noch vor Weihnachten
[...] den beiden letzten Ministerrathssitzungen
[...] der Auflösung wiederholt erörtert. Der
[...]ugenblick für einen Appell an das Land
[...]n und meint, es fehle nicht an ominösen
[...]land demnächst eine kühne und entschlossene
[...]nnehmen müssen; der Premier werde sich
[...] Entschlusse nur durch die Rücksicht auf die
Größe des Reiches leiten lassen.

[...]ndesrathe des deutschen Reiches [...]gegen Schluß der vorigen Session ein Gesetz[...]fend die Einführung von zweijährigen Etats- und vierjährigen Legislatur-Perioden, zugegangen. Diese Vorlage wurde nun, wie die Vossische Zeitung hört und wie auch bereits telegraphisch mitgetheilt worden, von den Bundesrathsausschüssen für Verfassung und Rechnungswesen angenommen. Da auch die Einzelstaaten sich bereits mit der nöthigen Abänderung der Verfassungs-Artikel 13, 24, 69 und 72 einverstanden erklärt haben, so dürften dem Entwurfe von Seite des Bundesrathes kaum Schwierigkeiten entgegengesetzt werden, und ist somit anzunehmen, daß die betreffende Vorlage dem Reichstage bald nach seiner Berufung wird zugehen können. Beabsichtigt ist, daß die Vorlage erst nach Ablauf der jetzigen Legislatur-Periode in Kraft treten soll; später wird zweifellos der Versuch gemacht werden, ähnliche Bestimmungen in Preußen einzuführen.

Der Culturkampf in Belgien scheint seinem Ende entgegenzugehen. Die im Vatican stattfindenden Verhandlungen haben, wie die Italie versichert, bisher insoferne ein günstiges Resultat gehabt, als beide Parteien, wenn sie auch nicht willens sind, ihre Principien zu opfern, sich doch bereit erklärt haben, die Leidenschaften durch eine vermittelnde Action zu beruhigen. Die Bischöfe und Pfarrer werden von Rom aus den Auftrag erhalten, Alles zu vermeiden, wodurch neuer Streit entstehen könnte, während die belgische Regierung den bischöflichen Schulen gegenüber eine gewisse Zurückhaltung beobachten wird. Der streitbare Nuntius Monsignore Vanutelli wird von Brüssel abberufen und durch Monsignore Pallotti ersetzt werden. Vanutelli soll an des Cardinals Jacobini Stelle Nuntius in Wien werden. Monsignore Jacobini dürfte nämlich, sobald er die Convention mit Oesterreich wegen der katholischen Hierarchie in Bosnien und der Herzegowina, dann mit Rumänien den Vertrag wegen Ausübung der katholischen Religion abgeschlossen, nach Rom zurückkehren, um dort Cardinal Nina als Staatssecretär zu ersetzen.

Das Journal Officiel der französischen Republik vom letzten Donnerstag veröffentlicht das Decret des Präsidenten Grévy, durch welches die Kammern für den 27. November zu einer außerordentlichen Session einberufen werden. In seiner Mittwochssitzung soll der Ministerrath sich auch definitiv über die Haltung geeinigt haben, die er in der Amnestie-Frage der Kammer gegenüber beobachten will. Sobald Louis Blanc seinen Amnestie-Antrag einbringt, also wahrscheinlich schon in der ersten Sitzung, wird die Regierung erklären, daß sie diese Angelegenheit als erledigt betrachte und sich in keine weitere Debatte darüber mehr einlassen werde. Die Minister haben sich einzeln verpflichtet, in dieser Frage strenge an dem so vorgezeichneten Programm festzuhalten und Alles zu thun, um ihre Freunde zur Unterstützung der Regierung zu veranlassen. Am Mittwoch ist auch dem Generalrath der Seine die Verfügung mitgetheilt worden, welche seinen Beschluß betreffs der allgemeinen Amnestie aufhebt. Einige Mitglieder protestirten, schließlich ging man jedoch zur Tagesordnung über.

Den Anträgen des Großen Rathes der Ehrenlegion entsprechend, hat die Regierung nunmehr entschieden,

daß von 22 Amnestirten, welche um die Ermächtigung nachgesucht hatten, die ihnen ehedem verliehene und kriegsgerichtlich aberkannte Decoration, sei es das Ordenskreuz oder die Militär-Medaille, wieder anlegen zu dürfen, nur einem Einzigen diese Wiedereinsetzung in den früheren Stand zu bewilligen sei. Es ist dies der Dr. Med. Champeaux, der, weil er in einer Ambulanz der Commune thätig gewesen war, wo er übrigens ohne Unterschied Föderirte und Verwundete von der Versailler Armee gepflegt hatte, zu zwei Monaten Gefängniß verurtheilt worden war. Der Ordensrath erachtete, daß in diesem Falle allerdings keine Handlung vorlag, welche eine Streichung von den Listen der Ehrenlegion rechtfertigen könnte.

Das Ergebniß der Wahlen in den nordamerikanischen Freistaaten wird alle Freunde der großen Republik mit Genugthuung erfüllen. Die Demokraten-Partei hat, mit Ausnahme im Süden, überall Verluste erlitten. Insbesondere werthvoll ist das Wahlresultat im Staate Newyork, wo der Sieg der Republikaner den Demokraten Tilden veranlassen dürfte, seine Candidatur für die Präsidentschaft zurückzuziehen. Außerdem haben die Wahlen ergeben, daß die Greenback-Partei fast verschwunden ist.

Die Budget-Debatte im preußischen Abgeordnetenhause.

Berlin, 8. November.

Das Abgeordnetenhaus setzte heute die erste Berathung des Staatshaushalts-Etats fort.

Der Minister für öffentliche Arbeiten, Maybach, nahm zunächst das Wort, um eine Reihe von Bemerkungen, welche von den gestrigen Rednern gegen die Eisenbahnverwaltung gerichtet worden waren, richtigzustellen. Insbesondere wies er die Klagen über die ungenügende Rentabilität der Staatsbahnen zurück, indem er darauf aufmerksam machte, daß von dem Anlage-Kapital, welches die Abgeordneten Richter und Rickert ihren Berechnungen zu Grunde gelegt haben, ein erheblicher Theil, der für Amortisation, Meliorationen und Militärbahnen verwendet worden ist, in Abzug zu bringen sei. Hienach stelle sich die Verzinsung auf mindestens 5½ Percent. Alle diese Berechnungen seien aber überhaupt durchaus zwecklos. Wenn bei den Privatbahnen die Rente in erster Linie stehe, komme es bei den Staatsbahnen — wie bei den Canälen, Chausseen, Festungen — vorzugsweise darauf an, den Interessen der Staatsbürger zu dienen, und er selbst habe bei jeder Gelegenheit, wenn die Interessen des Landes mit denen der Eisenbahnen collidirten, stets den ersteren den Vorzug gegeben. (Beifall.) Trotzdem übersteige die reine Einnahme an den Staatsbahnen die Gesammtsumme, welche zur Verzinsung der Staatsschuld erforderlich sei, um mehr als zwei Millionen Mark. Um die Aufgabe der Eisenbahnen, den Interessen des Landes zu dienen, im vollen Umfange zu erfüllen, sei es nothwendig, daß eine einheitliche Verwaltung an der Spitze stehe, welche eine Ausgleichung der verschiedenen localen Bedürfnisse herbeizuführen im Stande sei. Viele Maßregeln entsprächen den Interessen einzelner Bahnen, verletzten aber zugleich sehr wichtige Interessen anderer Gebiete. Aus diesem Grunde empfehle es sich, die Hauptlinien in der Hand des Staates zu vereinigen. Gegenwärtig habe der Minister zwar die Befugniß, Tarifveränderungen einzelner Bahnen zu verhindern, er könne aber nicht nothwendig scheinende Veränderungen dictiren. Das einzige Bedenken gegen die Verstaatlichung der Eisenbahnen, das eine gewisse Berechtigung habe, sei die Besorgniß, daß der Etat dadurch in erhebliche Schwankungen versetzt werden könne. Indessen auch dieser Einwand verliere an Gewicht, wenn man sich überzeuge, daß von allen Betriebsverwaltungen die Eisenbahn-Verwaltung in ihren Einnahmen die größte Stetigkeit gezeigt habe. Der Grund liege in der Elasticität der Eisenbahn-Verwaltung, mit dem Rückgange der Einnahme zugleich auch die Ausgaben zu beschränken. Unter allen Umständen dürfe er die Versicherung geben, daß die Eisenbahn-Verwaltung, wie bisher, stets bemüht sein werde, die allergrößte Sparsamkeit walten zu lassen.

Als Vertreter der Conservativen sprach Abg. v. Heyden die Hoffnung aus, daß die Anschauungen des Herrn Richter im Lande immer mehr an Boden verlieren werden, da das Volk es satt habe, sich von einigen Theoretikern auf dem Wege der Gesetzgebung viviseciren zu lassen. (Gelächter.) Der Grund der ungünstigen Finanzlage liege in den früheren unzeitgemäßen Steuer-Erlassen, und er wünsche dringend, daß dieser Fehler baldmöglichst wieder gutgemacht werde und die Regierung unverzüglich die in Aussicht gestellte Börsensteuer zur Ausführung bringe. Der Redner des Centrums, Freiherr v. Hüne, glaubte die liberale Wirthschaftspolitik für den finanziellen Rückgang verantwortlich machen zu müssen und knüpfte hieran die kühne Behauptung, daß es von jeher das Centrum gewesen, das für eine sparsame Gestaltung des Staatshaushalts-Etats eingetreten sei, ohne jedoch bei den übrigen Parteien die nöthige Unterstützung
zu finden. Ueber die Frage der Verstaatlichu
der Redner mit einigen unbestimmten Aeuß
sich aber namens seiner politischen Freu
Börsensteuer.

Abg. Miquel trat den Anklagen de
liberale Partei mit Entschiedenheit entgegen.
zige Staatsausgabe beschlossen, welche nich
antragt und von den Conservativen ebenso
gleicher Weise gebilligt worden wäre. W
Partei zum großen Theil gegen viele Aus
Eisenbahnbauten eingetreten, welche trotzdem
der Ultramontanen und der Rechten zur
Uebrigens beruhe das gegenwärtige Deficit v
schwellen des Ordinariums im Ausgabn
Aufbesserung der Beamtengehalte, und üb
welche er die volle Verantwortung zu übern
Niemand Reue empfinden, denn sie war ei
wendigkeit. Noch weniger könne er diejenig
welche für den Cultus-Etat, namentlich für U
worden seien. Nicht an der Höhe der
sparen gewesen, sondern an der Zahl der
Beziehung müsse er allerdings tief beklagen,
verwaltungsgesetze geknüpften Hoffnungen sich
füllt hätten. Die Vielschreiberei und die Re
unsere Verwaltung nach wie vor. Dem hohen
gegenüber stehe ein in Folge der Betriebs
nieder schwankendes Einnahmen-Ordinarium.
folgen sieben magere Jahre, und es sei de
Ordnung der Finanzen dringend nothwendig,
die ungünstigen zu übertragen und auszug
wendig werde dies, wenn die Schwankungen
Eisenbahnvorlagen noch vermehrt würden.
ein Gegengewicht diesen Schwankungen en
Beweglichkeit der directen Steuern durch ein
Der Vorschlag, welchen die Regierung in der
über die Verwendung der Reichsüberschüsse
Bedürfniß keineswegs. Derselbe gewähre
günstigen Jahren Steuer-Erlässe eintreten zu
in ungünstigen Jahren eine Mehrbewillig
liege deßhalb im eigenen Interesse der Re
Sinne einer Quotisirung der directen Steu
hoffe, daß es möglich sein werde, in dieser V
ständigung zu gelangen.

Abg. Dr. Virchow hätte gewünscht,
praktische Gesichtspunkte für die Behandlun
erwähnte, doch noch keineswegs dringende
Man scheine doch zu übertriebene Hoffnung
Budget-Commission zu setzen, wenn man gl
wieder zurechtzurücken vermögen. Man verw
mission mit dem Finanzminister. Sollte
Finanzmännern dieses Kunststück gelingen,
abnehmen und mich möglicherweise auf mei
Conservativen näher anschließen. (Große He
altpreußischen Finanzministern blieb eben
übrig; solche hazardirte Unternehmungen,
Privatbahnen, konnte ein früherer Finan
denken. (Widerspruch rechts.) Mehr und meh
seine Thätigkeit auf den verschiedenen Erwe
während doch dies constitutionelle System a
leben in großem Umfange verwirklichte. D
neuen Eisenbahnen für den Finanzminister b
die Beschlagnahme der Reservefonds der Priv
werden mit großer Geschäftigkeit verausgabt
deckt werden, während die Amortisation ganz
tritt. Nach der conservativen Gewohnheit sind
genen Minister, wie Camphausen, Achenbach,
Dahingegangenen alle heißen (große Heiterkeit)
liberalen Partei angegeben worden; dasselbe
Herrn Leonhardt geschehen, trotz seiner ausdrü
Gegenerklärung. Die Herren und heute auch
die liberale Partei schlechthin für die schlechte
wortlich gemacht. Das entspricht doch nicht d
Gesetze dieser Periode sind Halbheiten, theils n
men, um diesen oder jenen Minister noch länge
das ja öffentliches Geheimniß. Die Kirchengese
liberal (Abg. Windthorst: Radical!) — wenn
gewesen wäre, ich hätte ganz etwas Anderes zu
jene Kirchengesetze. (Große Heiterkeit.) Das neue
wendung der Reichssteuern enthält von der Quot
nichts mehr. Herr v. Hüne, trotz der Versicher
keine neuen Steuern zu bewilligen, hat sich hier
erklärt, während doch auf der anderen Seite kein
tritt. Er wird wahrscheinlich auch die Schanksteu
Ja!), vielleicht weil sie nur gewisse Personen betr
unangenehm sind. (Heiterkeit.) Das Centrum sche
zu escomptiren, es ist das im Ganzen ein schlecht
Heiterkeit.) In den Zeiten des Ueberflusses hat m
richts-Gesetzgebung nichts gethan, an geringen vier
terte sie damals; für Reichs-Invalidenfonds u.
Camphausen Geld, für Unterrichtszwecke nicht. Auf
Gebiete der Finanzwirthschaft wird e

Allein nach den Verirrungen, welche sie mir und meinem Freunde,

zu unterziehen, und meint, daß die Censur

Theresienstadt u. Josephstadt, vom 18 Jän. 1880 für Dalmatien in den sub d e f daselbst aufgeführten Fällen, in den Allerh. Entschließungen vom 16 Juli 1854 u. 14 Mai 1859 für Wien sammt Vorstädten gewährten Steuerbefreiungen werden durch das gegenwärtige Gesetz nicht berührt.

Gebäude jedoch, für welche im ~~Lauf~~ Laufe der Jahre 1877, 1878, 1879 u. 1880 zur Vollendung gelangenden Bauten auf Grund dieses Gesetzes eine längere als die in den bezogenen Begünstigungsgesetzen normirte Steuerbefreiung angesprochen werden könnte, sind diese Bauten in Bezug auf das Ausmaß der Steuerfreijahre nach diesem Gesetze zu behandeln.

§4

Der Finanzminister ist mit dem Vollzuge dieses Gesetzes beauftragt

---

Gesetz vom 3/3 1868 – (N. 16 Seite 32) betreffend die Ausdehnung der Bestimmungen der Allerh. Entschl. vom 10/2 1835 etc. etc.

Mit Zustimmung etc

§1

Die mit Allh. Entschl. vom 10/2 ~~180~~ 1835 (Gesetzs. Decr. 24/2 1835 Z. 562) für Provinzialhauptstädte gewährte zeitliche Befreiung von der ~~Geb.~~ Steuer sammt Staatszuschlägen in der Dauer von 10 Jahren für Neubauten u. von 8 Jahren für Um- u. Zubauten wird auf alle der Zinsbau- u. Hausklassensteuer unterliegenden Orte, beziehungsweise steuerpflichtigen Gebäude, ohne Unterschied unter den in dieser Allerh. Entschließung vorgezeichneten Bedingungen ausgedehnt

§.2

[illegible]

Ges. Saml. 1876 Nr 31 Seite 78

Gesetz vom 15. März 1876

betreffend die Steuerfreiheit für Neubauten, für Um= und Zubauten –

Mit Zustimmung der beiden Häuser des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

§1

Die mit Allerh. Entschl. vom 10 Febr. 1835 (Hofkanzleidekret vom 24 Febr. 1835 Z. 562) für Provinzialhauptstädte gewährte u mit dem Gesetze vom 3 März 1868 (R.G.Bl. Nr 16) auf alle der Hauszins= und Hausklassensteuer unterliegenden Orte, bezüglich wieder steuerpflichtigen Gebäude ausgedehnte Befreiung von der Gebäudesteuer sammt Staatszuschlägen in der Dauer von 10 Jahren für Neubauten u von 8 Jahren für Zu= und Umbauten wird in der Art erweitert, daß für die in dieser allerhöchsten Entschließung sub A B C aufgeführten Neubauten, Um= und Zubauten, welche in den Jahren 1877 und 1878 planmäßig und benützbar gemacht werden, eine Befreiung von 20 Jahren, für jene, die in den Jahren 1879 und 1880 planmäßig vollendet und benützbar gemacht werden eine Befreiung von 15 Jahren stattfindet.

§2

Die im §1 festgestellte Befreiung hat nur für jene Neubauten, Um= u Zubauten Geltung deren Bau vor Eintritt des J. 1874 begonnen wurde.

§3

Die durch Kundmachungen oder für bestimmte Objekte bereits erworbenen, sowie in den Allerh. Entschl. vom 9 Dez. 1782 u vom 16 Febr. 1836 für die Steuerung

Die Gesetzentwürfe

zur Regelung der direkten Steuern.

In dem Berichte der Minorität des Steuerreform-Ausschusses sind die betreffenden Gesetzentwürfe einer näheren Prüfung unterzogen.

Eine neue Personal-Einkommensteuer wird beantragt, von welcher über 90 Perzente der besitzenden oder selbstständig erwerbenden Staatsbürger befreit sein sollen (Bericht Seite 25). Auf die übrigen soll die Steuer nicht proportionell nach ihrem Einkommen, sondern in progressiven Sätzen aufgetheilt werden. Nach dem Regierungsantrage wäre das Steuerperzent in der höchsten Klasse fünfmal höher als in der niedrigsten.

Von den vielen Verfechtern der progressiven Steuerumlage nach dem Prinzipe der Leistungs-Fähigkeit hat keiner gewußt angemessene und begründete Regeln für die Beurtheilung der Leistungsfähigkeit und für die darnach einzurichtende Progression aufzustellen. Maßgebend ist hier die Willkühr. — Als Maßstab für die Leistungsfähigkeit wird die Höhe des Einkommens angenommen, ohne Rücksicht auf persönliche Eigenschaften und andere Verhältnisse des Besteuerten, deren Ermittelung zu kostspielig und zeitraubend wäre, deren individuelle Beurtheilung den verschiedenartigsten Anschauungen vieler zu dieser Beurtheilung berufenen Männer preisgegeben werden müßte. Unleugbar ist es aber, daß bei einem gleichen, ja auch höheren Einkommen, der Weniger-Begabte minder leistungsfähig ist als der Mehrbegabte, ein Hausvater mit zahlreicher Familie minder leistungsfähig als ein Lediger. Da solche Verhältnisse nicht berücksichtigt werden, so trifft die progressive Steuer die Einzelnen noch ungleichmäßiger und härter als die proportionelle. Ueberdieß kann auch die Einschätzung des steuerbaren Einkommens in den meisten Fällen nicht das Richtige treffen, weil sie von Anschauungen der vielen Einschätzenden abhängt und sich auf Einkommen-Gegenstände und Lasten bezieht, von denen die einen sichtbare Merkmale haben, die anderen aber zur Kenntniß der Einschätzenden nicht gelangen.

Durch die beantragte Personal-Einkommensteuer wird zunächst der Realbesitz bedroht, welcher schon dermalen für öffentliche Zwecke schwer belastet mit der Personaleinkommensteuer zum zweiten Male, und zwar seiner sichtbaren Merkmale wegen, härter als andere Ertragsgegenstände getroffen wäre.

Mit dem Antrage auf Einführung der Personal-Einkommensteuer hat aber die hohe Regierung noch weitere Anträge in Verbindung gebracht, welche namhafte, zum großen Theile ungegründete Aenderungen der bisherigen Ertragssteuern bezwecken. Diese Aenderungen würden neue Ungleichmäßigkeiten in der Besteuerung und Ueberwälzungen der öffentlichen Lasten von den einen Steuerträgern auf die anderen herbeiführen, wodurch Vermögens-Verhältnisse der Privaten empfindlich geschädigt wären. (Bericht III. Theil, Seite 8 bis 14.)

Obgleich die beantragten Aenderungen der Ertragssteuern gerade einige der bemittelteren und reichsten Klassen in hohem Maße auf Kosten der anderen Steuerträger entlasten (Bericht Seite 27 bis 33), so wird doch die Absicht dieser Aenderungen von der hohen Regierung in ihrer Begründungsschrift dahin gedeutet, daß selbe vorwiegend die Entlastung der Minderbemittelten anstreben, welches offenbar nur auf Kosten der Mehrbemittelten erreichbar wäre.

Eine ausgeprägtere sozialistische Richtung als die in dieser Begründung dargelegte, läßt sich auf dem Gebiete der Besteuerung nicht denken.

Hiezu kommt, daß die in Aussicht gestellte Entlastung der Minderbemittelten durch die beantragten Gesetze nicht erreicht werden kann; auch die niedrigsten Klassen würden im Allgemeinen eine Mehrbelastung erfahren. (Bericht Seite 13 und 37.)

Durch die beantragte Regelung der direkten Steuern kann aber auch der Staat an Einnahmen nicht gewinnen; eher wird er der Gefahr eines Verlustes ausgesetzt. Die großen Ausfälle an Steuern, welche sich aus der

Entlastung mehrerer Klassen herausstellen, und die namhaften neuen Veranlagungskosten können von der verhältnißmäßig geringen Zahl der mit einer Personal-Einkommensteuer zu treffenden Mehrbemittelten, bei einem für diese Steuer festzustellenden nicht übermäßigen Steuerperzente, kaum eingebracht werden. (Bericht IV. Theil, Seite 14.)

Die von der Regierung aufgestellte Idee der den Staatsschatz in hohem Maße schädigenden Nachlässe an den Ertragssteuern, hat auch im Ausschusse manche jener Abgeordneten, welche mit diesen Nachlässen nicht einverstanden waren, in eine Zwangslage versetzt; sie glaubten gegen die Vorlagen, welche Entlastungen für ihre Wähler in Aussicht stellen, nicht stimmen zu können. Diese Zwangslage dürfte dermalen im Abgeordnetenhause kaum anders als durch die Ablehnung der Steuervorlagen abgeschüttelt werden.

Die Schädlichkeit der betreffenden Steuergesetzentwürfe auf socialem Gebiete, muß, wenn selbe Gesetzeskraft erlangen, in der Zukunft noch schärfer hervortreten. Für die Feststellung progressiver Steuerperzente gibt es keine Grundsätze, keine rationellen Grenzen. Die einmal willkührlich festgestellte Progression kann in der Zukunft in einer noch schärferen und schädlicheren Richtung fortgesetzt werden. Die einmal, sogar von der Regierung befürwortete Idee der Entlastung der Minder Bemittelten auf Kosten der Mehr Bemittelten wird den Ausgangspunkt bilden. Die Minder Bemittelten werden trachten wirkliche und beträchtlichere Entlastungen auf diesem Wege zu erreichen. Solche Ideen sind auch schon dermalen im Steuerreform-Ausschusse an den Tag getreten. Selbe werden immer stärker auftauchen und zu gehässigen Streiten in allen Vertretungskörpern, in Landtagen, Bezirken und Gemeinden Anlaß bieten. An günstigen Momenten für Verwirklichung solcher Ideen wird es nicht fehlen. Auch widerstandsfähigere Regierungen werden nachgeben müssen, angesichts der Majoritäten, welche aus Vertretern der durch die progressive Einkommensteuer nicht getroffenen zahlreichsten Staatsbürgern bestehen und auf das von der Regierung dermalen gegebene Beispiel sich berufen werden.

Nach dem richtigen Sprüchworte: Principiis obsta ist es viel leichter die Einführung der gefährlichen Steuergesetzgebungs-Experimente nicht zuzulassen, als später der weiteren, noch schädlicheren Entwickelung der einmal betretenen Richtung Schranken zu setzen.

Durch geringe Nachlässe an kleinen Steuerbeträgen werden die zahlreichen minder Bemittelten nicht bereichert. Um aber die durch solche Nachlässe entstehenden bedeutenden Ausfälle an Staats-Einnahmen durch erhöhte Besteuerung der mehr Bemittelten zu decken, müßte die Steuer für diese recht hoch sein. Die hohe und hiezu noch progressiv bemessene Steuer würde aber den Arbeits- und Sparsinn hemmen und die Mehr-Bemittelten ärmer machen.

Eine derart angebahnte Vermögensausgleichung kann zwar den socialistischen Anschauungen entsprechen; sie läßt sich aber weder mit der Gerechtigkeit, noch mit den staatswirthschaftlichen Interessen vereinbaren.

Dieser Ansicht pflichtete auch die Assemblée nationale im demokratischen und republikanischen Frankreich bei, als sie in den Jahren 1871 und 1872 — also in dem Zeitpunkte, wo die außerordentlichsten Kalamitäten auch außerordentliche Steueranforderungen nothwendig machten — die Anträge auf Einführung einer allgemeinen und progressiven Einkommensteuer zurückwies und die Deckung der Erfordernisse zumeist in der Vermehrung der indirekten Steuer suchte.

Wenn die bei uns dermalen eingebrachten Steuergesetzentwürfe Gesetzeskraft erlangen, so können wir es noch erleben, daß französische Sozialisten sich auf das inaugirte Steuersystem des monarchischen Oesterreichs berufen, und hierin eine neue Waffe finden werden, gegen Jene, die dort den Sozialismus bisher mit Erfolg bekämpft haben.

Die Nothwendigkeit der Deckung des Defizits im Staatshaushalte, welcher zumeist den Maßnahmen aus der unheilvollen Periode des sogenannten wirthschaftlichen Aufschwunges zu verdanken ist, läßt sich nicht verkennen. Mit Aufnahmen neuer Schulden zu immer härteren Bedingungen, welche das Defizit noch vergrößern, kann nicht weiter gewirthschaftet werden. Allein zur Besserung der Finanzlage wären Mittel anzuwenden, welche hiezu die geeignetesten sind.

Schwerer als in anderen Staaten sind die direkten Steuern in Oesterreich. Erträglich sind sie noch, weil die Vermögensverhältnisse sich in dieselben schon eingefügt haben. An eine Vermehrung dieser Steuern soll aber nicht gedacht werden. Auch Aenderungen in der Auftheilung dieser Steuern sind nach Möglichkeit zu vermeiden, weil selbe zu Ueberwälzungen der Lasten führen, welche die Vermögensverhältnisse empfindlich schädigen.

Die Verbrauchssteuern sind aber in Oesterreich im Verhältnisse zu den direkten Steuern geringer als in anderen Staaten, als insbesondere in Frankreich. Die Getränksteuer allein bringt in Frankreich mehr ein, als die Grund-, Gebäude- und Erwerbsteuer zusammengenommen. Bedeutende Summen werden dort eingebracht, an Verbrauchssteuern von Gegenständen, die in Oesterreich nicht besteuert sind. (Bericht Seite 19 und 20.)

Die Verbrauchssteuern von Gegenständen des verbreiteten Gebrauches, welche nicht zu den unbedingten Lebensbedürfnissen gehören, sind einträglich, nebstdem aber minder drückend, als die hohen direkten Steuern, weil diese Letzteren vom Steuerträger, auch wenn er kein Geld hat, eingehoben werden müssen, während die Ersteren in letzter

Linie vom Consumenten in minimalen Beträgen je nach dem Verbrauche im Zeitpunkte des Genusses entrichtet werden. Alle wie immer gearteten Gründe gegen die Vermehrung der Verbrauchssteuern sind nicht stichhältig in einem Staate wie Oesterreich, wo die direkten Steuern eine übermäßige Höhe erreicht haben, und die Staatsbedürfnisse nicht gedeckt sind.

Bei den unbedingt nothwendigen und nach Kräften anzustrebenden Ersparungen in den Staatsausgaben kann das Defizit im Ordinario des Staatshaushaltes in Oesterreich sich auf nicht mehr als 30 bis 32 Millionen Gulden belaufen.

Durch die vom Ministerium beantragten Erhöhungen der Zölle, der Zucker- und Branntweinsteuer und durch die geplante Essig- und Mineralölsteuer werden 20 Millionen mit aller Wahrscheinlichkeit erhofft. — Die beantragte Erhöhung der Branntweinsteuer beträgt 50 bis 60 Perzente. Es soll aber auch die Biersteuer in einem ähnlichen Maße erhöht werden. Diese Steuer bringt dermalen 24 Millionen und belastet, laut den verlautbarten Ergebnissen der Verzehrungssteuer für das Jahr 1875, einen Eimer Bier durchschnittlich mit 1 fl. 12 kr. — Eine 50%ige Erhöhung würde bei einem Eimer 56 kr., bei einer Maß 2⁸/₁₀ kr., bei einem Seitel ⁷/₁₀ kr. betragen, und weder die Produktion noch die Consumtion merklich schädigen, dem Staate aber 10 bis 12 Millionen Gulden, ohne Vermehrung der Einhebungskosten einbringen. *Hiedurch wäre das Defizit schon gedeckt.* — Außerdem könnten einige andere noch unbesteuerte Gegenstände des Verbrauches durch Aufschläge belastet werden, und zwar jene, welche zu den nothwendigsten Lebensbedürfnissen nicht gehören, jedoch nach gehörig zu sammelnden Daten in großen Quantitäten verbraucht werden, daher bei einem mäßigen Aufschlage namhafte Einnahmen bringen dürften.

Gerade jetzt ist es an der Zeit, die Erhöhung oder Vermehrung der bei der Produktion einzuhebenden Verbrauchssteuern in Verhandlung zu nehmen, bevor der Ausgleich mit Ungarn perfekt sein wird, weil diese Steuern in beiden Reichshälften gleichmäßig sein müssen, und es nach geschlossenem Ausgleiche schwerer sein dürfte, Gesetze mit Ungarn zu vereinbaren, welche Gegenstände treffen, deren Produktion in dieser Reichshälfte bedeutend größer ist, das hier erzeugte Produkt aber zu einem, wenn gleich geringen Theile in der anderen Reichshälfte konsumirt wird.

Das Gesagte diene zum Beweise, daß keine Nothwendigkeit vorhanden ist, eine drückende Vermehrung der schon recht schweren direkten Steuern eintreten zu lassen. Wäre man aber dennoch Willens, eine neue, namhafte Veranlagungskosten in Aussicht stellende Personal-Einkommensteuer einzuführen, so möge der Zweck dieser Steuer nur darin gesucht werden, den Bedürfnissen in Fällen des Krieges und anderen außergewöhnlichen Kalamitäten vorzudenken. Es möge daher ein Katastergesetz erlassen werden, nicht zur Erzielung einer namhaften Einnahme von dieser Steuer, sondern vielmehr zur Evidenzhaltung des Einkommens der einzelnen Staatsbürger. Die Steuer soll aber nicht progressiv sein; nur für wenige unterste Klassen dürfte eine degressive Verminderung des Steuersatzes aus Humanitäts-Rücksichten sich rechtfertigen lassen. — Ueber diese Degression, ebenso wie über das steuerfreie Minimum wären aber erst nach Durchführung des Katasters gesetzliche, den Erfolgen der Einschätzung entsprechende Bestimmungen zu treffen. Ein bestimmter, kleiner, anfänglich ein Perzent vom Rein-Einkommen nicht übersteigender Steuersatz wäre im Gesetze festzustellen, um die schon einmal mit schweren öffentlichen Lasten getroffenen Einkommensarten nicht zum zweiten Male hart zu treffen, und auch die bisher auf Grund der Gesetze von der Steuer befreiten Werth-Effekte (Bericht Seite 4), welche im Vertrauen auf das Gesetz erworben und ihrer Steuerfreiheit wegen theurer bezahlt wurden, nicht schwer zu drücken. Ein im Gesetze im Voraus bestimmter kleiner Steuersatz wäre auch aus dem Grunde zu empfehlen, daß die neue Steuer sich einlebe, daß die Steuerträger und Einschätzer von wahrheitstreuen Bekenntnissen und Einschätzungen nicht abgeschreckt werden, endlich, daß auch diese letzte Quelle der direkten Besteuerung nicht schon in gewöhnlichen Zeiten erschöpft werde, sondern die ergiebigere Benützung derselben für Zeiten außergewöhnlicher Kalamitäten, wo gerade andere Staats-Einnahmen, insbesondere die indirekten Steuern zurückgehen, vorbehalten bleibe. *Nur in Fällen der äußersten Noth* ließe sich ein höherer Satz für diese Steuer rechtfertigen. — Der Steuersatz von einem Perzent ließe schon eine Reineinnahme von beiläufig 4 Millionen erhoffen, zumal es bei diesem Steuersatze nicht nothwendig wäre, die vielen zeit- und geldraubenden Einschätzungs-Kommissionen aufzustellen.

Mit der Beschließung der Personal-Einkommensteuer sollen aber keine Nachlässe an den bisherigen direkten Steuern in Verbindung gebracht werden, da solche die Staatseinnahmen gefährden und ungegründete, Privatinteressen schädigende Steuerüberwälzungen veranlassen.

Druck von Leo Reichelt (vormals F. Grätz) in Baden.

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible] 7
6. [illegible] 7
7. [illegible]
8. [illegible] 7
9. [illegible]
10. [illegible] 7
11. [illegible]
12. [illegible]
13. [illegible]
14. [illegible] 7
15. [illegible] 7
16. [illegible] 7

In Bezug auf Alterthümer

Abfälle 1. durch Herstellungen neuer vollendeter [illegible]

2. Abschreibungen –

3. [illegible] der [illegible];

Zuwachs že od [illegible], [illegible]

v [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] – co [illegible] – [illegible]

[illegible] ([illegible])

Do [illegible]

1. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — 7

2. (W) [illegible]-Koch [illegible] c. k. [illegible] prezes Krajowej Dyr. Skarbu w Lwowie — 7

3. [illegible] 3.

4. (W) [illegible] w Lwowie 2

5. [illegible] miejska we Lwowie 6

6. w Krakowie 6

7. [illegible] we Lwowie 2.

8. [illegible] 3

32	
322	
112	
466	

6 / 31	3 / 39
7	
15	
4	4
6 3 [illegible]	4 3 [illegible]

43 / 26 po 3 [illegible]

[illegible] po 3 [illegible]

[illegible]

1) [illegible] — 6
2) [illegible] — 6
3) [illegible] — 3
4) [illegible] — 3
5) [illegible] — 6
6) [illegible] — 3
7) [illegible] — 6
8) [illegible] — 3
9) [illegible] — 3
10) [illegible] — 3
11) [illegible] — 3
12) [illegible] — 3
13) [illegible] — 3
14) [illegible] — 3
15) [illegible] — 3
16) [illegible] — 3
17) [illegible] — 6
18) [illegible] — 6
19) [illegible] — 3
20) [illegible] — 6
21) [illegible] — 6

22) [illegible] 6
23) [illegible] — 3
24) [illegible] — 3
25) [illegible] — 6
26) [illegible] 6
27) [illegible] — 3
28) [illegible] — 6
29) [illegible] — 3
30) [illegible] — 7
31) [illegible] — 3
32) [illegible] — 6
33) [illegible] — 3
34) [illegible] — 3
35) [illegible] — 6
36) [illegible] — 3
37) [illegible] — 6
38) [illegible] — 3
39) [illegible] — 3
40) [illegible] — 3
41) [illegible] — 3
42) [illegible] — 3
43) [illegible] — 3
44) [illegible] — 6
45) [illegible] — 6

46) [illegible] — 7
47) [illegible] — 6
48) [illegible] — 3
49) [illegible] — 3
50) [illegible] — 6
51) [illegible] — 3
52) [illegible] — 3
53) [illegible] — 3
54) [illegible] — 3
55) [illegible] — 6
56) [illegible] — 3
57) [illegible] — 6
58) [illegible] — 3
59) [illegible] — 6
60) [illegible] — 3
61) [illegible] — 6
62) [illegible] — 3
63) [illegible] — 3
64) [illegible] — 6
65) [illegible] — 6
66) [illegible] — 3
67) [illegible] — 6
68) [illegible] — 6
69) [illegible] — 6
70) [illegible] — 6

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(Schwechat - Pilsen - bier)

[illegible]

[illegible] 10 % [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

m. M.

1. k.k. Landwirtschaftsgesellschaft
in Wien

2. k.k. Landwirtschaftsgesellschaft
für Oesterreich ob der Enns
Linz

3. k.k. Landwirtsch.
in Salzburg

4. detto
in Innsbruck

5. ~~Landwirtschaftsgesellschaft in Vorarlberg
in Bozen~~

6. k.k. steiermärkische Landwirtschaftsgesellschaft
in Graz

7. k.k. Landwirtschaftsgesellschaft
für Kärnten
Klagenfurt

8. " " für Krain
Laibach

9. An die k. k. Ackerbaugesellschaft
in Triest

10. " " " "
in Görz

11. An den löblichen
Landesculturrath für Böhmen
in Prag

12. An die k. k. mährisch-schlesische
Gesellschaft für Ackerbau-, Natur-
u. Landeskunde
in Brünn

13. An den Čechischen Landwirthschaftsgesellschaft
Verein in Brünn

14. An die österreichisch-schlesische
Land- u. Forstwirthschaftsgesellschaft
in Troppau

15. An den Verein für Landeskultur im
Herzogthume Bukowina
in Czernowitz

16. An die k. k. [illegible]
in Tirol:

17. An die vorarlbergische Landwirthschaftsgesellschaft
in Bregenz

Die Gesetzentwürfe
zur Regelung der direkten Steuern.

In dem Berichte der Minorität des Steuerreform-Ausschusses sind die betreffenden Gesetzentwürfe einer näheren Prüfung unterzogen.

Eine neue Personal-Einkommensteuer wird beantragt, von welcher über 90 Perzente der besitzenden oder selbstständig erwerbenden Staatsbürger befreit sein sollen (Bericht Seite 25). Auf die übrigen soll die Steuer nicht proportionell nach ihrem Einkommen, sondern in progressiven Sätzen aufgetheilt werden. Nach dem Regierungsantrage wäre das Steuerperzent in der höchsten Klasse fünfmal höher als in der niedrigsten.

Von den vielen Verfechtern der progressiven Steuerumlage nach dem Prinzipe der Leistungs-Fähigkeit hat keiner gewußt angemessene und begründete Regeln für die Beurtheilung der Leistungsfähigkeit und für die darnach einzurichtende Progression aufzustellen. Maßgebend ist hier die Willkühr. — Als Maßstab für die Leistungsfähigkeit wird die Höhe des Einkommens angenommen, ohne Rücksicht auf persönliche Eigenschaften und andere Verhältnisse des Besteuerten, deren Ermittelung zu kostspielig und zeitraubend wäre, deren individuelle Beurtheilung den verschiedenartigsten Anschauungen vieler zu dieser Beurtheilung berufenen Männer preisgegeben werden müßte. Unleugbar ist es aber, daß bei einem gleichen, ja auch höheren Einkommen, der Weniger-Begabte minder leistungsfähig ist als der Mehrbegabte, ein Hausvater mit zahlreicher Familie minder leistungsfähig als ein Lediger. Da solche Verhältnisse nicht berücksichtigt werden, so trifft die progressive Steuer die Einzelnen noch ungleichmäßiger und härter als die proportionelle. Ueberdieß kann auch die Einschätzung des steuerbaren Einkommens in den meisten Fällen nicht das Richtige treffen, weil sie von Anschauungen der vielen Einschätzenden abhängt und sich auf Einkommen-Gegenstände und Lasten bezieht, von denen die einen sichtbare Merkmale haben, die anderen aber zur Kenntniß der Einschätzenden nicht gelangen.

Durch die beantragte Personal-Einkommensteuer wird zunächst der Realbesitz bedroht, welcher schon dermalen für öffentliche Zwecke schwer belastet mit der Personaleinkommensteuer zum zweiten Male, und zwar seiner sichtbaren Merkmale wegen, härter als andere Ertragsgegenstände getroffen wäre.

Mit dem Antrage auf Einführung der Personal-Einkommensteuer hat aber die hohe Regierung noch weitere Anträge in Verbindung gebracht, welche namhafte, zum großen Theile ungegründete Aenderungen der bisherigen Ertragssteuern bezwecken. Diese Aenderungen würden neue Ungleichmäßigkeiten in der Besteuerung und Ueberwälzungen der öffentlichen Lasten von den einen Steuerträgern auf die anderen herbeiführen, wodurch Vermögens-Verhältnisse der Privaten empfindlich geschädigt wären. (Bericht III. Theil, Seite 8 bis 14.)

Obgleich die beantragten Aenderungen der Ertragssteuern gerade einige der bemittelteren und reichsten Klassen in hohem Maße auf Kosten der anderen Steuerträger entlasten (Bericht Seite 27 bis 33), so wird doch die Absicht dieser Aenderungen von der hohen Regierung in ihrer Begründungsschrift dahin gedeutet, daß selbe vorwiegend die Entlastung der Minderbemittelten anstreben, welches offenbar nur auf Kosten der Mehrbemittelten erreichbar wäre.

Eine ausgeprägtere sozialistische Richtung als die in dieser Begründung dargelegte, läßt sich auf dem Gebiete der Besteuerung nicht denken.

Hiezu kommt, daß die in Aussicht gestellte Entlastung der Minderbemittelten durch die beantragten Gesetze nicht erreicht werden kann; auch die niedrigsten Klassen würden im Allgemeinen eine Mehrbelastung erfahren. (Bericht Seite 13 und 37.)

Durch die beantragte Regelung der direkten Steuern kann aber auch der Staat an Einnahmen nicht gewinnen; eher wird er der Gefahr eines Verlustes ausgesetzt. Die großen Ausfälle an Steuern, welche sich aus der

Entlastung mehrerer Klassen herausstellen, und die namhaften neuen Veranlagungskosten können von der verhältnißmäßig geringen Zahl der mit einer Personal-Einkommensteuer zu treffenden Mehrbemittelten, bei einem für diese Steuer festzustellenden nicht übermäßigen Steuerperzente, kaum eingebracht werden. (Bericht IV. Theil, Seite 14.)

Die von der Regierung aufgestellte Idee der den Staatsschatz in hohem Maße schädigenden Nachlässe an den Ertragssteuern, hat auch im Ausschusse manche jener Abgeordneten, welche mit diesen Nachlässen nicht einverstanden waren, in eine Zwangslage versetzt; sie glaubten gegen die Vorlagen, welche Entlastungen für ihre Wähler in Aussicht stellen, nicht stimmen zu können. Diese Zwangslage dürfte dermalen im Abgeordnetenhause kaum anders als durch die Ablehnung der Steuervorlagen abgeschüttelt werden.

Die Schädlichkeit der betreffenden Steuergesetzentwürfe auf socialem Gebiete, muß, wenn selbe Gesetzeskraft erlangen, in der Zukunft noch schärfer hervortreten. Für die Feststellung progressiver Steuerperzente gibt es keine Grundsätze, keine rationellen Grenzen. Die einmal willkührlich festgestellte Progression kann in der Zukunft in einer noch schärferen und schädlicheren Richtung fortgesetzt werden. Die einmal, sogar von der Regierung befürwortete Idee der Entlastung der Minder-Bemittelten auf Kosten der Mehr-Bemittelten wird den Ausgangspunkt bilden. Die Minder-Bemittelten werden trachten wirkliche und beträchtlichere Entlastungen auf diesem Wege zu erreichen. Solche Ideen sind auch schon dermalen im Steuerreform-Ausschusse an den Tag getreten. Selbe werden immer stärker auftauchen und zu gehässigen Streiten in allen Vertretungskörpern, in Landtagen, Bezirken und Gemeinden Anlaß bieten. An günstigen Momenten für Verwirklichung solcher Ideen wird es nicht fehlen. Auch widerstandsfähigere Regierungen werden nachgeben müssen, angesichts der Majoritäten, welche aus Vertretern der durch die progressive Einkommensteuer nicht getroffenen zahlreichsten Staatsbürgern bestehen und auf das von der Regierung dermalen gegebene Beispiel sich berufen werden.

Nach dem richtigen Sprüchworte: Principiis obsta ist es viel leichter die Einführung der gefährlichen Steuergesetzgebungs-Experimente nicht zuzulassen, als später der weiteren, noch schädlicheren Entwickelung der einmal betretenen Richtung Schranken zu setzen.

Durch geringe Nachlässe an kleinen Steuerbeträgen werden die zahlreichen minder Bemittelten nicht bereichert. Um aber die durch solche Nachlässe entstehenden bedeutenden Ausfälle an Staats-Einnahmen durch erhöhte Besteuerung der mehr Bemittelten zu decken, müßte die Steuer für diese recht hoch sein. Die hohe und hiezu noch progressiv bemessene Steuer würde aber den Arbeits- und Sparsinn hemmen und die Mehr-Bemittelten ärmer machen.

Eine derart angebahnte Vermögensausgleichung kann zwar den socialistischen Anschauungen entsprechen; sie läßt sich aber weder mit der Gerechtigkeit, noch mit den staatswirthschaftlichen Interessen vereinbaren.

Dieser Ansicht pflichtete auch die Assemblée nationale im demokratischen und republikanischen Frankreich bei, als sie in den Jahren 1871 und 1872 — also in dem Zeitpunkte, wo die außerordentlichsten Kalamitäten auch außerordentliche Steueranforderungen nothwendig machten — die Anträge auf Einführung einer allgemeinen und progressiven Einkommensteuer zurückwies und die Deckung der Erfordernisse zumeist in der Vermehrung der indirekten Steuer suchte.

Wenn die bei uns dermalen eingebrachten Steuergesetzentwürfe Gesetzeskraft erlangen, so können wir es noch erleben, daß französische Sozialisten sich auf das inaugirte Steuersystem des monarchischen Oesterreichs berufen, und hierin eine neue Waffe finden werden, gegen Jene, die dort den Sozialismus bisher mit Erfolg bekämpft haben.

Die Nothwendigkeit der Deckung des Defizits im Staatshaushalte, welcher zumeist den Maßnahmen aus der unheilvollen Periode des sogenannten wirthschaftlichen Aufschwunges zu verdanken ist, läßt sich nicht verkennen. Mit Aufnahmen neuer Schulden zu immer härteren Bedingungen, welche das Defizit noch vergrößern, kann nicht weiter gewirthschaftet werden. Allein zur Besserung der Finanzlage wären Mittel anzuwenden, welche hiezu die geeignetesten sind.

Schwerer als in anderen Staaten sind die direkten Steuern in Oesterreich. Erträglich sind sie noch, weil die Vermögensverhältnisse sich in dieselben schon eingefügt haben. An eine Vermehrung dieser Steuern soll aber nicht gedacht werden. Auch Aenderungen in der Auftheilung dieser Steuern sich nach Möglichkeit zu vermeiden, weil selbe zu Ueberwälzungen der Lasten führen, welche die Vermögensverhältnisse empfindlich schädigen.

Die Verbrauchssteuern sind aber in Oesterreich im Verhältnisse zu den direkten Steuern geringer als in anderen Staaten, als insbesondere in Frankreich. Die Getränksteuer allein bringt in Frankreich mehr ein, als die Grund-, Gebäude- und Erwerbssteuer zusammengenommen. Bedeutende Summen werden dort eingebracht, an Verbrauchssteuern von Gegenständen, die in Oesterreich nicht besteuert sind. (Bericht Seite 19 und 20.)

Die Verbrauchssteuern von Gegenständen des verbreiteten Gebrauches, welche nicht zu den unbedingten Lebensbedürfnissen gehören, sind einträglich, nebstdem aber minder drückend, als die hohen direkten Steuern, weil diese Letzteren vom Steuerträger, auch wenn er kein Geld hat, eingehoben werden müssen, während die Ersteren in letzter

Linie vom Consumenten in minimalen Beträgen je nach dem Verbrauche im Zeitpunkte des Genusses entrichtet werden. Alle wie immer gearteten Gründe gegen die Vermehrung der Verbrauchssteuern sind nicht stichhältig in einem Staate wie Oesterreich, wo die direkten Steuern eine übermäßige Höhe erreicht haben, und die Staatsbedürfnisse nicht gedeckt sind.

Bei den unbedingt nothwendigen und nach Kräften anzustrebenden Ersparungen in den Staatsausgaben kann das Defizit im Ordinario des Staatshaushaltes in Oesterreich sich auf nicht mehr als 30 bis 32 Millionen Gulden belaufen.

Durch die vom Ministerium beantragten Erhöhungen der Zölle, der Zucker- und Branntweinsteuer und durch die geplante Essig- und Mineralölsteuer werden 20 Millionen mit aller Wahrscheinlichkeit erhofft. — Die beantragte Erhöhung der Branntweinsteuer beträgt 50 bis 60 Perzente. Es soll aber auch die Biersteuer in einem ähnlichen Maße erhöht werden. Diese Steuer bringt dermalen 24 Millionen und belastet, laut den verlautbarten Ergebnissen der Verzehrungssteuer für das Jahr 1875, einen Eimer Bier durchschnittlich mit 1 fl. 12 kr. — Eine 50%ige Erhöhung würde bei einem Eimer 56 kr., bei einer Maß $^{8}/_{10}$ kr., bei einem Seitel $^{1}/_{10}$ kr. betragen, und weder die Produktion noch die Consumtion merklich schädigen, dem Staate aber 10 bis 12 Millionen Gulden, ohne Vermehrung der Einhebungskosten einbringen. *Hiedurch wäre das Defizit schon gedeckt.* — Außerdem könnten einige andere noch unbesteuerte Gegenstände des Verbrauches durch Aufschläge belastet werden, und zwar jene, welche zu den nothwendigsten Lebensbedürfnissen nicht gehören, jedoch nach gehörig zu sammelnden Daten in großen Quantitäten verbraucht werden, daher bei einem mäßigen Aufschlage namhafte Einnahmen bringen dürften.

Gerade jetzt ist es an der Zeit, die Erhöhung oder Vermehrung der bei der Produktion einzuhebenden Verbrauchssteuern in Verhandlung zu nehmen, bevor der Ausgleich mit Ungarn perfekt sein wird, weil diese Steuern in beiden Reichshälften gleichmäßig sein müssen, und es nach geschlossenem Ausgleiche schwerer sein dürfte, Gesetze mit Ungarn zu vereinbaren, welche Gegenstände treffen, deren Produktion in dieser Reichshälfte bedeutend größer ist, das hier erzeugte Produkt aber zu einem, wenn gleich geringen Theile in der anderen Reichshälfte konsumirt wird.

Das Gesagte diene zum Beweise, daß keine Nothwendigkeit vorhanden ist, eine drückende Vermehrung der schon recht schweren direkten Steuern eintreten zu lassen. Wäre man aber dennoch Willens, eine neue, namhafte Veranlagungskosten in Aussicht stellende Personal-Einkommensteuer einzuführen, so möge der Zweck dieser Steuer nur darin gesucht werden, den Bedürfnissen in Fällen des Krieges und anderen außergewöhnlichen Kalamitäten vorzudenken. Es möge daher ein Katastergesetz erlassen werden, nicht zur Erzielung einer namhaften Einnahme von dieser Steuer, sondern vielmehr zur Evidenzhaltung des Einkommens der einzelnen Staatsbürger. Die Steuer soll aber nicht progressiv sein; nur für wenige unterste Klassen dürfte eine degressive Verminderung des Steuersatzes aus Humanitäts-Rücksichten sich rechtfertigen lassen. — Ueber diese Degression, ebenso wie über das steuerfreie Minimum wären aber erst nach Durchführung des Katasters gesetzliche, den Erfolgen der Einschätzung entsprechende Bestimmungen zu treffen. Ein bestimmter, kleiner, anfänglich ein Perzent vom Rein-Einkommen nicht übersteigender Steuersatz wäre im Gesetze festzustellen, um die schon einmal mit schweren öffentlichen Lasten getroffenen Einkommensarten nicht zum zweiten Male hart zu treffen, und auch die bisher auf Grund der Gesetze von der Steuer befreiten Werth-Effekte (Bericht Seite 4), welche im Vertrauen auf das Gesetz erworben und ihrer Steuerfreiheit wegen theurer bezahlt wurden, nicht schwer zu drücken. Ein im Gesetze im Voraus bestimmter kleiner Steuersatz wäre auch aus dem Grunde zu empfehlen, daß die neue Steuer sich einlebe, daß die Steuerträger und Einschätzer von wahrheitstreuen Bekenntnissen und Einschätzungen nicht abgeschreckt werden, endlich, daß auch diese letzte Quelle der direkten Besteuerung nicht schon in gewöhnlichen Zeiten erschöpft werde, sondern die ergiebigere Benützung derselben für Zeiten außergewöhnlicher Kalamitäten, wo gerade andere Staats-Einnahmen, insbesondere die indirekten Steuern zurückgehen, vorbehalten bleibe. *Nur in Fällen der äußersten Noth* ließe sich ein höherer Satz für diese Steuer rechtfertigen. — Der Steuersatz von einem Perzent ließe schon eine Reineinnahme von beiläufig 4 Millionen erhoffen, zumal es bei diesem Steuersatze nicht nothwendig wäre, die vielen zeit- und geldraubenden Einschätzungs-Kommissionen aufzustellen.

Mit der Beschließung der Personal-Einkommensteuer sollen aber keine Nachlässe an den bisherigen direkten Steuern in Verbindung gebracht werden, da solche die Staatseinnahmen gefährden und ungegründete, Privatinteressen schädigende Steuerüberwälzungen veranlassen.

Druck von Leo Reichelt (vormals J. Grätz) in Baden.

Antrag

des

Abgeordneten Dr. Dworski und Genossen.

Die Unterzeichneten stellen den Antrag:

Das hohe Abgeordnetenhaus wolle beschließen:

Gesetz,

durch

welches der Absatz II 9 der Verordnung des Finanzministeriums vom 3. Mai 1850 (R. G. Bl. Nr. 181) abgeändert wird.

Mit Zustimmung der beiden Häuser des Reichsrathes finde Ich anzuordnen, wie folgt.

§. 1.

Behufs Erwirkung des mittelst der Verordnung des Finanzministeriums vom 3. Mai 1850 (R. G. Bl. Nr. 181) zugestandenen Gebührennachlasses können nur diejenigen vorhergegangenen Besitzveränderungen berücksichtigt werden, hinsichtlich welcher der Gebührenpflicht, wenn auch erst nach der weiteren Uebertragung, vollständig entsprochen wurde.

Die Bestimmung, daß Besitzveränderungen, um berücksichtigt zu werden, auch in den öffentlichen Büchern (Grundbüchern, Landtafeln, Hypotheken- oder Notifikenbüchern und dergl.) ersichtlich gemacht sein müssen, wird aufgehoben.

§. 2.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes ist Mein Finanzminister beauftragt.

Zamoyski.
Rydzowski.
Skarszewski.
O. Hausner.
Bartmański.
Hoppen.
Haller.
Chamiec.
E. Wolański.
Dzwonkowski.
Smolka.

Zborowski.
M. Onyszkiewicz.
Martusiewicz.
Ruczka.
Mieroszowski
Chełmecki.
Bodyński.
Dr. Julian Czerkawski.
Leon Chrzanowski.
Titus Kielanowski.
Kamiński.

Dr. Wolski.
Tyszkiewicz.
Alfons Czaykowski.
Eusebius Czerkawski
S. Kozłowski.
Krzeczunowicz.
Tyszkowski.
Dr. Weigel.
Wolański Nikolaus.
Oborski.

Dr. Dworski.
Jaworski.
Baum.
Czartoryski.
Dunajewski.
Grocholski.
Jasiński.
N. Krzysztofowicz.
Gniewosz.
Dzieduszycki.

Aus der k. k. Hof- und Staatsdruckerei.

Z. Abstriche neu – Mehrerfordernis gegen Voranschlag
für 1880 um 11,023.000 höher !!! –

Defizit 12,717.000

Zu dessen Bedeckung neue Steuern –

Gebühren von Gewinnsten in Lotterien u. [illegible] erhöht auf 20% .... ~~1,800.000~~ | 1,800.000

Spielkartenstempel erhöht | 80.000

fixe Stempelgebühr von 1 resp. 5 fl. für Geldempfangsbestätigungen in Handels- u. Gewerbekorrespondenzen | 300.000

Aufhebung der Befreiung der Entrichtung des Stempels für Zahlungsaufträge von der Gebühr

Aufhebung des Gebührennachlasses bei entgeltlichen Übertragungen unter Herabsetzung der 3½ auf eine 3% Gebühr ..... | 2,570.000

Erhöhung der Stempel für gerichtliche Eingaben u. Protokolle .... | 750.000

Zeitungsstempel, Gebühr von Versicherungsanstalten | 120.000

Regelung der Befreiung der [illegible] von Gebühren | 100.000

Mineralöl Zoll auf Öl u. Steuer .... | 1,800.000

von Branntwein Verbrauch [illegible] | 1,500.000

Erhöhung auf 10% von Personenverkehr auf Eisenbahnen u. Dampfschiffen – – –

Ergänzungssteuern von 1400 fl übersteigenden Einkommen – – – –

Program finansowy

Zasady główne:

I Należy dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach administracyi.

II Należy dążyć do zmiany systemu w ten sposób, ażeby wydatki cislitawskie wspólne pokryte były podatkami pośrednimi; zaś podatki bezpośrednie, wokładane na przedmioty przynoszące dochód (grunta, domy, przedsiębiorstwa i zatrudnienia) mają być zostawione na potrzeby Krajów Koronnych; ich ustanawianie i rozkład tych podatków ma być zostawiony ustawodawstwu krajowemu.

III Dopóki zasada II nie będzie mogła być urzeczywistniona, ma być ustawą państwową oznaczona tylko kwota ogólna, jaką każdy Kraj Koronny winien wnosić w podatkach bezpośrednich, pobieranych od przedmiotów przynoszących dochód; rozkład zaś tej kwoty wewnątrz Kraju ma być przedmiotem ustawodawstwa krajowego.

Kwota na Kraje przypadająca ma być ustanowiona w stosunku do stanu majątkowego każdego Kraju, a do wybadania tego stanu mają być wzięte daty o cenach kupna realności, o czynszach dzierżawnych, tudzież inne daty, jakie będzie w stanie.

IV Obecnie powinny być ~~zmniejszone~~ obniżone podatki bezpośrednie, a mianowicie:

~~a podatek gruntowy o tak zwany~~

a przy podatku gruntowym ma być zniesiony 1/3 Zuschlag co czyni okrągło 7,500.000

b przy domowo czynszowym toż samo 1/3 Zuschlag 3,490.000

c przy domowo klasowym dtto 970.000

d przy dochodowym podatku ~~dodatek nadzwyczajny, który~~ od dochodu fassyonowanego dodatek nadzwyczajny . . . 4,340.000

e przy dochodowym od urzędów połowa . . . 590.000

od ständische obligationen nie zniżać bo to już przy sprzedażach wyrównało się im wartość

przy Hauszinssteuer vier Kreuzer nie zniżać, bo mały 5%.

razem 16,890.000

V Dla pokrycia deficytu w budżecie, nie pokrytego oszczędzeniami tudzież dla pokrycia summy, o którą się zmniejszają podatki bezpośrednie, mają być ponowione podatki pośrednie od ~~a na~~ takich przedmiotów, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak w wielkiej masie są używane, których ~~przeto wtedy~~

c, obniżenia na połowę nadzwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobieranego od dochodów fasyonowanych; to wyniesie . . . 4,000.000

d, obniżenia podatku od wzrodników na połowę 590.000

te obniżenia uczynią razem 16,990.000

Do III. Proponuję następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a, podwyższenie podatku od piwa;

b, wprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara nałęcznego petroleum było o 4 do 4½ fl wyższe, niż podatek od produkcyi;

c, podwyższenie cła od kawy;

d, podwyższenie należytości stemplowej od kart;

e, podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych;

f, zaprowadzenie należytości stosownej od interesów na giełdzie zawieranych i od wyroków sądów giełdowych;

g, zaprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h, zaprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na kolejach żelaznych;

i, podwyższenie opłat pocztowych;

k, cła od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i transitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 23 Października 1879

Krzeczunowicz

Program finansowy.

Zasady główne:

I Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. — Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do Państw innych.

II Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i wsparcia zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych.

Do I Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

Do II Ażeby dać ludności dowód, iż się o jej dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już obecnie żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a, zniesienia dodatku ⅓ przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co uczyni razem 11,900.000

b, ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co summa podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 500.000

c, obniżenia na połowę nadzwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobieranego od dochodów fasyonowanych ; to wyniesie 4,000.000

d, obniżenia podatku od urzędników na połowę 590.000

te obniżenia uczynią razem 16,990.000

Do III. Proponuję następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a, podwyższenie podatku od piwa ;

b, wprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara metrycznego petroleum było o 4 do 4½ fl. wyższe, niż podatek od produkcyi ;

c, podwyższenie cła od kawy ;

d, podwyższenie należytości stemplowej od kart ;

e, podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych ;

f, zaprowadzenie należytości stosownej od interesów na giełdzie zawieranych i od wygranych sądów giełdowych ;

g, zaprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych ;

h, zaprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na kolejach żelaznych ;

i, podwyższenie opłat pocztowych ;

k, cło od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i transitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 23 Października 1879

Krzeczunowicz

Program finansowy.

Zasady główne:

I Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. — Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do Państw innych.

II Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowania może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i poparcia zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych.

Do I Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

Do II Ażeby dać ludności dowód, iż się o jej dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już <u>obecnie</u> żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a) zniesienia dodatku 1/3 przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co uczyni razem 11,900.000

b) ustanowienia nowych mniejszych pozycyj taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co summa podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 500.000

c) obniżenia na połowę nadzwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobieranego od dochodów fasyonowanych; to wyniesie 4,000.000

d) obniżenia podatku od urzędników na połowę 590.000

te obniżenia uczynią razem 16,990.000

Do III Proponuję następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a) podwyższenie podatku od piwa;

b) wprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara metrycznego petroleum było o 4 do 4½ fl. wyższe, niż podatek od produkcyi;

c) podwyższenie cła od kawy;

d) podwyższenie należytości stemplowej od kart;

e) podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych;

f) zaprowadzenie należytości stęplowej od interesów na giełdzie zawieranych i od wyroków sądów giełdowych;

g) zaprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h) zaprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na kolejach żelaznych;

i) podwyższenie opłat pocztowych;

k) cło od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i tranzitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 28 Października 1879

Krzeczunowicz

Program finansowy.

Zasady główne:

I Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. — Oszczędzania w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do Państw innych.

II Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i poparcia zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych.

Do I Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

Do II Ażeby dać ludności dowód, iż się o jej dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już obecnie żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a, zniesienia dodatku ⅓ przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co czyni razem 11,900.000

b, ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co suma podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 500.000

c) obniżenia na połowę nadzwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobieranego od dochodów fasyonowanych; to wyniesie . . . 4,000.000

d) obniżenia podatku od urzędników na połowę 590.000

te obniżenia uczynią razem 16,990.000

Do III. Proponuję następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a) podwyższenie podatku od piwa;

b) wprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara metrycznego petroleum było o 4 do 4½ fl wyższe, niż podatek od produkcyi;

1,000.000 c) podwyższenie cła od kawy;

180.000 d) podwyższenie należytości stemplowej od kart;

5,900.000 e) podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych; 15%

1.000.000 f) zaprowadzenie należytości stosownej od interesów na giełdzie zawieranych i od wygranych zakładów giełdowych;

g) zaprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h) zaprowadzenie podatku od jazdy i frachtów szybkich na kolejach żelaznych;

i) podwyższenie opłat pocztowych;

k) cło od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i transitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 28 Października 1879

Krzeczunowicz

Program finansowy.

Zasady główne:

I Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnéj, szczególnie finansowéj. — Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnéj w stosunku do Państw innych.

II Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i poparcia zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych:

Do I Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków. [illegible]

Do II Ażeby dać ludności dowód, iż się o jéj dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już obecnie żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a, zniesienia dodatku ⅓ przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co uczyni razem 11,900.000

b, ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co summa podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 500.000

c, obniżenia na połowę [illegible] zwyczajnego dodatku do podatku dochodowego, pobieranego od dochodów fasyonowanych; to wyniesie . . . 4,000.000

d, obniżenia podatku od urzędników na połowę 590.000

te obniżenia uczynią razem 16,990.000

Do III Proponujemy następujące pomnożenia podatków pośrednich, rozumie się o tyle, o ile to będzie potrzebnem do pokrycia zwyczajnego deficytu, zwiększonego obniżeniem podatków bezpośrednich:

a, podwyższenie podatku od piwa;

b, wprowadzenie podatku od petroleum rafinowanego, wraz z podwyższeniem cła, tak, żeby cło od centnara metrycznego petroleum było o 4 do 4½ fl wyższe, niż podatek od produkcyi;

c, podwyższenia cła od kawy;

d, podwyższenie należytości stemplowej od kart;

e, podwyższenie ceny tytoniu i cygarów, szczególnie co do gatunków średnich i lepszych;

f, zaprowadzenie należytości stosownej od interesów na giełdzie zawieranych i od wyroków sądów giełdowych;

g, zaprowadzenie podatku od papieru, od zapałek, od stearyny i świec stearynowych i parafinowych;

h, zaprowadzenia podatku od jazdy i frachtów szybkich na kolejach żelaznych;

i, podwyższenie opłat pocztowych;

k, cło od płodów rolnych, szczególnie w tym przypadku, jeżeli w Niemczech utrzymają się cła wchodowe i transitowe od płodów rolnych z Austryi pochodzących.

Wiedeń dnia 23 Października 1879

Krzeczunowicz

Program finansowy.

Zasady główne:

I. Dążyć do oszczędzeń we wszystkich gałęziach służby administracyjnej, szczególnie finansowej. — Oszczędzenia w wydatkach na wojsko mogą być dopuszczone tylko o tyle, o ile nie osłabiają siły zbrojnej w stosunku do Państw innych.

II. Podatki bezpośrednie mają być obniżone.

III. Zwyczajny deficyt ma być pokryty pomnożeniem podatków pośrednich. To pomnożenie ma dotykać przedmioty takie, które nie są niezbędne do utrzymania życia, które jednak powszechnie są używane, których opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

Dla wyjaśnienia i poparcia zasad powyższych podaję wnioski szczegółowe do dyskusyi po przyjęciu zasad głównych:

Do I. Pod względem oszczędzeń wydatków na administracyę mamy ograniczyć się na wskazanie błędów, i żądać, żeby Rząd dokładnie rzecz zbadał, i po części wnioskami do ustaw, po części zaś już w drodze administracyjnej sprowadził zmniejszenie wydatków.

Do II. Ażeby dać ludności dowód, iż się o jej dobro staramy i przyczynić się do zmuszenia Rządu, żeby porzucił myśl mnożenia podatków bezpośrednich a szukał dochody w podatkach pośrednich, należy już **obecnie** żądać obniżenia podatków bezpośrednich, które w Austryi są zbyt wysokie, znacznie wyższe, niż w Państwach innych. — Wnoszę mianowicie żądać

a, zniesienia dodatku ⅓ przy podatku gruntowym, domowo-czynszowym i domowo-klasowym, co uczyni razem 11,900.000

b, ustanowienia nowych mniejszych pozycyi taryfowych podatku zarobkowego dla klas najniższych, przez co summa podatku tego zmniejszy się w przybliżeniu o 500.000

~~opo~~ opodatkowanie może przynieść dochód znaczny przy małych stosunkowo kosztach poboru.

[illegible]
[illegible] podatek [illegible]

1. Podatek [illegible] [illegible] 10)
[illegible]
[illegible] 11 000 000 zł
[illegible]
4 200 000 zł
[illegible] [illegible]
[illegible] 150 000
[illegible] [illegible]
[illegible] 26 000
[illegible] 60 000
[illegible] 1 500 000 zł

2. Podatek od [illegible]
[illegible] 1 000 000 zł
[illegible] 3-4 000 000 zł
[illegible]

3. Podatek [illegible] 3 [illegible]
[illegible] 3 516 000 zł
[illegible] 150 000
[illegible] 150 000
[illegible] 1 000 000 zł
[illegible]

4. Podatek od [illegible]
[illegible] 225 000 zł 1 000 000 zł
[illegible]

5. [illegible]
[illegible] 3 000 000 zł
[illegible] 1 800 000
[illegible] 225 000
[illegible] 125 000 1 000 000 zł
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Do podatków wyciągi z dzienników

1. Fremdenblatt Nr 287 – 18/10 1879 –
<u>München</u> telegram – Landtag hat nach lebhafter Debatte den Antrag z betreff Erhöhung des <u>Malz-aufschlages</u> auf 6 Mark per Hektoliter – u. wegen Bewilligung dieser Erhöhung bis 1 Jän. 1882 mit bedeutender Majorität angenommen.

Neue Presse – München 17/10 1879 Correspondenz że tylko Erhöhung von 4 auf 6 Mark per Hektoliter Malz – mit 98 gegen 43 Stimmen – [illegible] Erhöhung der Einnahme von 22 auf 32 Millionen Mark

<u>piwo w Bawarii</u>

<u>Block</u> Bavaria Budżet 1878 [illegible] 22, [illegible] 6 2/3 [illegible] 20.000.000 [illegible] 22.4[illegible] per Kopf 1 f. 14 [illegible]

2. Neue Presse Nr 29/10 1879 Nr 5451
Pest 28/10 Finanzminister Graf Szapary. Exposé ... projectirte Aufhebung der Luxussteuer auf Dienstwagen, Pferde, wobei ~~[illegible]~~ beifälliges Schmunzeln von allen Seiten des Hauses – [illegible], [illegible] bemerkenswerth u. [illegible] für den in dieser [illegible] [illegible] [illegible] Parlaments [illegible] [illegible] ist.

3. Neue Presse 1/11 – Telegram Pest –
Gesetz über Aufhebung der sogenannten Luxussteuer aufgeben
Die Billard u. Spieltischsteuer behalten –
<u>Lottogewinnsteuer</u> [illegible]

[illegible]
i ja – na podstawie uchwały Koła
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

300.392 / 36.900.000 / 122.182
300 392
688 080
600 784
852 960
600 784
2 521 760
2 462 736
590 240

~~300.392~~
1221.82
300 392
244 364
109 9638
366 546
000 00
000 0
366 546
367 024 953,44

300.392
122.19
2703528
300392
600784
600784
300392
36704898,48

300.392
300.232 / 36.900.000 / 122.91
300 232
687 680
600 464
872 160
600 464
2 716 960
2 401 856
3 151 040
2 402 088
2 716 960
2 702 688
148 720

300.232
122.81
300232
2401856
600464
600464
300232
36871491,92
600464
7749656

Koło uchwali podać do Izby następujący wniosek:

Antrag

I. Die direkten Steuern sind zu vermindern

II. Das Gleichgewicht im Staatshaushalte ist durch Vermehrung der indirekten Steuern zu erhalten, ~~ist~~ herbeizuführen durch:

1. Erhöhung
   - der Biersteuer
   - der Zuckersteuer
   - der Stempel von Eingaben an die Behörde
   - der Stempel von Spielkarten.
   - der [illegible] der Preise des Tabaks u. der Zigarren ~~der Zölle von Kaffee, Thee und den~~

2. Einführung einer neuen Steuer von der Erzeugung
   - des Petroleums
   - des Benzins
   - der Zündhölzer
   - der Saccharin, Saccharin- u. [illegible]-Erzeugnissen
   - der Kaffeesurrogate

3. Erhöhung der Zölle von Kaffee, Thee, und von feinen Erzeugnissen, welche durch eine neue oder erhöhte Erzeugungssteuer getroffen werden,

   [Margin:] [illegible] auf Eisenbahnen u. Dampfschiffen u. von Eilgutfrachten

4. Einführung der Zölle von Landesprodukten

5. ~~Einführung einer entsprechenden Gebühr von~~

6. Einführung einer entsprechenden Gebühr von auf den [illegible] [illegible] u. von Ausfuhr [illegible] der [illegible]. den [illegible]

III. Die Regierung wird aufgefordert [illegible], entsprechende Gesetzvorlagen im Reichsrathe einzubringen.

Dieser Antrag ist an einen vom Hause zu wählenden, aus 30 Mitgliedern zusammenzusetzenden Ausschuss zu verweisen, welcher [illegible] berathen.

Do rozpoznania tego wniosku wybrane Koło Komisyę z 15 członków, która ma jak najspieszniej zdać o nim sprawę.

Sozjania żądać minimum pierwotne
nie wiem jak teraz —

Oszczędź z Prus — Rząd się zdecydował dać nie
dać — sprowadziłem od posłów w Berlinie
i otrzymałem w moim Bericht — to
otwarzyło oczy —

Włochy richezza mobile 1822 ! podatku przyjął 13 % !!!
Summa dochodu 700 1400 mil lire
bez minimum 400 f = 160 f mniej
niż w Prusach, gdzie 210 f
odpowiednio mniej gdyby
1000 lire minimum odjmowano
mniej niż połowa, najwyżej ½ zostałoby 700 czyli 280 mil fr

280 Milion
minimalnie 280
rażem ..... 560 f

na 28 mil. mieszkańców dałoby bogatszy
handel etc — 30 % za mieszkańców zostaje 392 mil.

jak z dat urzędowych (Vide) otrzymałem summa 400 "
Menger Majorität . . . 500 "
Rząd ... 8 00

Rząd przy 1 do 5 % preliminował 15 mil —
zkąd 40 mil.

Summa 500 — więc nie 3.2 ale 8 % od ogółu a
więc progresyja w dale i w górę może 20 %

wykonanie Komisyje —
Thiers « arbitraire » — ~~Uebertragung~~
nadto zawsze oszustwo — względny stan
Czytaj Neumann —
Predni stopnie niezamożnych — kapitał nie
nad tym wydatków —
We Francyi także — Debani przystawali
Bamberg — Bonn etc
Thiers od pierwszego — szukiwania
przy Uebertragung — gdyż w
tejże sesyi ~~wytaczali~~ uchwalili
srogie kary —
vexacya przywraty — demoralizacya —

(przyczyna a przyjęcie ustaw do)
gdyby Rząd przedłożył dochodowy ! wtedy
my jak we Włoszech —
aby zatrzymać —
przy dochodowym nie ma gruntu,
dumy, aby
wtedy dalej zmniejszenia deracie —

Margin notes:

TAB. 78 mil - razem
a na 20 mil wszystko
200 mil.

T
... Kontrola konfiskaty —
Exp... —
... moim —
Gdy ... —
Gdańsk —
... —
Herbst, Borsch
za f. X procent —
przy i ...
lecz nie wie o
3 Rzy 15 % —
Herbsta nie
było

Stanów znosi cały stany, także ci [illegible] –
obrazu i ustawy nie –
Czartor[illegible] przyczyny
nieznane przedtem
samemu nie wnosić, nie narażać
się na przedtem.

Ze Kapitulacyjnego Sądu

Hausner [illegible] nie [illegible] do przyjęcia —

Bankiery zbyt wiele już płacą —

Gdyby nie 3 ale 6% ... przyjęcia

wyżsy 15% najwyższej — on teraz ... % — ale przy prog...

[w marginesie: potrzebne podwyższenie piwa —]

piwo omylił się im mówiłem od 22 do 32 milionów —

On mówi że odpada tylko 20% —

~~teraz 20,000,000 z tego~~

teraz 20.000.000 na wszystkich będzie 40,000.000 (to od ... i 10% od)

Tylko legacji [illegible] — [illegible] my [illegible] —

To jest dla ulgi [illegible]
i powrócić dla ulgi —

Za contra zbytkowe — choć się w Francji
a za Verkehrsteuer — u nas byłoby [illegible] —

We Francji co innego — u nas zabicie produkcji —
ale we Francji i to legislacja się przyjęła

Oszczędzania można we Francji na prowizja —
zgadzam się, ale nie teraz —

Na końcu program nie na teraz —
ale my musimy teraz pokryć —

~~Dziedziczenie [illegible]~~
ale ja chcę po włosku — nie teraz — na przyszłość —
włochy 500 f mimo pot. 392 f

Papiers

loi 4/9 1871 str. 403

Papier employé à l'impression des journaux et autres et publications périodiques (Druckpapier) 20 francs par 100 kilogrammes

to zostało dla dzienników i pism peryodycznych ~~ob~~ nadany ustawy 16/8 1873 obacz niżej

loi 21/6 1873 str. 446

par 100 kilogr. papiers à cigarettes, papiers soie, papiers pelures, papiers parchemins de toutes espèces et couleurs 15 fra

papiers à lettres 11 "

papier à écrire, imprimer, dessiner, pour musique et assimilables -

papier de couleurs fabriqués de pâte blanche ou avec mélange de cette pâte

etc .. 10 "

Carton embellages 5 "

str. 450

16/8 1873 — opuszczenie do dzienników ~~i dzie~~ i peryodycznych pism — co do modus kontroli zrób ~~[illegible]~~ specjal dziennikom płaca, drukarze

Karty 70 centimes par jeu (str. 441) quelconque au portrait étranger 50 cent. au portrait français i do tego 2 décimes więc 84 cent. i 60 "

Francja

allumettes chimiques

loi 4/9 1871 wprowadza podatek

allumettes en bois
boîtes de 50 et au dessous . . 1½ centimes
" " 51 a 100 . . 3 "
" plus de 100 — par cent . 3 "
en cire, amadou, papier, tisse et tout
de autres que de bois
boîtes de 50 et au dessous 5 cent.
51 a 100 10 "
" plus de 100 par 100 10 "

Mêmes droits, independament des taxes de douanes, sur les allumettes importées de l'étranger; i mniejsze był stemplowane jako cyrkuły

loi 22/1 1872 zmienia co do allumettes en bois.
zamiast pour 100 allumettes ou fraction au dessous . 4 cent.

loi 2/8 1872 (fr. 430 wprowadza monopol —
art. 1. Prawo albo sam albo koncesję przez licytację ma rząd, monopol
art. 3 expropriacja dawnych fabryk podług ustawy z 3/5 1841

art. 4 ustanawia ceny
en bois par 100 Klo. 2 fr. 50
boîte de 150 . 10
" . 60 . 5
(tolerancja de 10%)
en cire " 40 . 10
(tolerancja 10%)

loi 15/3 1873
Prix de vente par marchands ne pourra exceder
en bois boîte de 100 10
" " 50 5
en cire boîte 30 10
tolerance 10% sur le nombre des allumettes.

Dochody z Galicyi wzięte z budżetu na r. 1868

	vorläufige Steuer-Vorschreibung	Nach Abzug uneinbringlicher Rückstände	Bedeckung	Erforderniss	Zostaje netto	według Etatu ohne Abzug der Rückstände
I. Cassenverwaltung Regie-~~Kosten~~beiträge aus Fonden 172, verschiedene Zuflüsse ~~400~~ 572			~~572~~	—	~~572~~	
II Directe Steuer						
1. Grundsteuer-Ordinarium ~~...~~ u. 1/3, 1/8, 1/2 Zuschuss	4,439.195	3,857.161				34,500.837
2. Hauszinssteuer-Ordin. mit 1/3, 1/6 u. 1/2 Zuschuss	854.837	797.562				11,542.389
3. Hausclassensteuer, Ordin. mit 1/3, 2/4 u. 1/4 Zuschuss	~~2,142.919~~ 1,287.682	1,106.184				5,484.775
4. Erwerbsteuer ord. mit 1/3 u. 1/5	471.700	400.000				5,924.000
5. Einkommensteuer ord. mit 1/3 u. 1/5	543.400	520.000				7,600.000 Do tego Einkommensteuer von Zinsen der öffentlichen Fonds- u. Grundentlastungs-Obligationen – czego w Galicyi nie ma
~~6. Erbsteuer~~		+				
6. Erbsteuer		1,600				914.710
7. Steuerexecutions-						11.840
gebühren		15.000				58.700
Summe		6,697.507				66,037.251
Davon Abzug an Erforderniss für Executions u. andere Kosten		8.050				49.170
bleibt		6,689.457			6.689.457	65,988.081

II Allgemeine Cassenverwaltung

	Bedeckung	Erforderniss	Zostaje netto	według Etatu
Cassenverwaltung	572		572	723.317

Regie-Kosten-beiträge aus Fonden 130.320
Überschüsse cumulativer Waisenfonds 551.895
anderer 41.102
Summe 723.317

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

nie też postawiony [illegible]

[illegible]

Indirecte ~~Steuer~~ Abgaben mit Einschluss des Zollgefälls

A Verzehrungssteuer

	Galicya szczegółowo	Galicya ogólna netto	Cisleitania szczegóły	Cisleitania ogólna netto
1 Branntweinsteuer	3,920.000		9,560.000	
2. Wein u. Most	38.500		2,995.136	
3. Bier	660.000		15,189.600	
4. Fleisch u. Schlacht.	560.000		3,492.575	
5. Zuckerfabrik	107.500		6,265.770	
6. Pachtungen	416.744		2,987.216	
7. Sonstige Verbrauchsgegenstände (nur Niederösterreich)	. .		1,633.500	
8. verschiedene Einnahmen	1.356		1,121.947	
Summa	5,704.100		43,195.744	
odtrać Erfordernis	136.056		2,311.345	
Zostaje		5,568.044		40,884.399

B Salz

	Galicya szczegółowo	Galicya ogólna netto	Cisleitania szczegóły	Cisleitania ogólna netto
Einnahmen der Erzeugsämter	19.300		257.306	
der Verschleissämter	9,016.290		23,596.570	
Summa	9,035.590		23,853.876	
Odtrać Administrationsauslagen, Erzeugungs- u. Anschaffungskosten, u. Verschleissauslagen	1,372.738		3,554.200	
Zostaje	~~7,662.8~~	7,662.852		20,299.670

to dochodzi ga. li[c]yjskim jest wywożonej do Węgier 57.500 za granicę 734.870 razem 792.370 część idzie także do Szlązka austryackiego

C Cła i drobne dotatkowe dotyczące wydatki

	Galicya	Cisleitania
	409.015	9,710.749
	95.657	1,208.313
Zostaje	313.358	8,502.436

cła tylko na komorach, więc u nas mniej — należą do spraw wspólnych z rzeczywistości.

D Tytoń

	Galicya szczegółowo	Galicya ogólna netto	Cisleitania szczegóły	Cisleitania ogólna netto
Verschleissämter Einnahmen	4,627.720		38,507.259	
Für Blätter aus Ausland	. . .		50.000	
Einnahmen der Centraldirection	. . .		2,950.622	
Summa	4,627.720		41,507.881	
Administrations- Anschaffungs- u. Verschleissauslagen	1,526.271		17,632.362	
Zostaje		3,101.449		23,875.519

to prawie cały ten dochód do nich należy

między Anschaffungsauslagen w Galicyi jest 840.240 fl za tytoń z Węgier

	Galicya		Cislitania	
	zarzyo-tow	ogolem netto	Dorze-gotowo	ogolem netto
E. Stemple (Stempelmarken, ~~[illegible]~~ für Wechselblankette	20000		194.980	
Promessenscheinblankette	4700		190.490	
Spielkarten			138.020	
Kalender	2200		88.050	
Zeitungen	15.500		554.330	
Ankündigungen	1.800		32.610	
Ersätze aller Art	70		1.155	
verschiedene Einnahmen	80		653	
Summa	943.850		11,649.318	
wovon Kosten	9.500		265.782	
Zostaje		934.350		11,383.536

Note to the above: the first row, "Stempelmarken", has the figures 902.500 (Galicya) and 10,558.800 (Cislitania).

Side note: Za granicami kraju nato stemple mogą skupować mieszkańcy Galicyi

	Galicya		Cislitania	
F. Taxen u. Gebühren v. Rechtsgesch.				
1. Taxen (für Gnaden- u. Privilegien verleihungen, Dienstlage, für verschiedene Bewilligungen, Lehr[illegible], Dienstesverleih- u. Gewerbetaxen, Depositen u. w.)	48.450		670.310	
2. Gebühren v. Rechtsgeschäften (sammt Verzugszinsen u. Ordnungsstrafen)	1,188.000		16,892.960	
Summa	1,236.450		17,563.270	
odtrąć Koszta mit Gefällsrückgaben	34.300		309.527	
Zostaje	~~1,202.150~~	1,202.150		17,253.743
G. Lotto ... Dochod	880.960		15,426.030	
wydatki	555.843		9,648.072	
Zostaje	325.117		5,777.958	
H. Mäuthe (weg- u. wasser-mauthen) Dochod	523.666		2,638.716	
wydatki	900		26832	
Zostaje		522.766		2,611.884
J. Punzirung Dochod	2216		116.322	
wydatki	3865		40.130	
Zostaje		minus - 1649		plus 76.192

Dochody

	Galicya		Cis leitania	
	szczegółowo	ogółem netto	szczegółowo	ogółem netto
IV Staatsgüter				
1. Staatsdomänen .. dochód	876.200		5,442.700	
wydatki	607.200		3.895.150	
zostaje		269.000		1,547.550
2. Aerarial gebäude – Wirths- u. Wohnzinsen u. v. Einnahmen	1928		106.077	
wydatki	260		97.894	
zostaje		1,668		8183 — 1,555.733
3. Aerarial-eisenbahnen Wiener verbindungsbahn u. von Bodenbach bis zur sächsischen Gränze ..			158.029	
wydatki [illegible] 261.735; Baukostenrest pro Bodenbach 20.000; andere 12.027			343.762	
zostaje		minus		minus 185.733
W ogóle von Staatsgüter		270.668		1,370.000
V Fiskalitäten u. Heimfälligkeiten		15000		138.576
VI Aerarial fabriken				
Lemberger Staatsdruckerei netto 1.570; Hof- u. Staatsdruckerei in Wien „ 60.117; Papierfabrik [illegible] „ 44.800; razem 106.487; wydatki (Porzellanfabrik in Wien) 5.683; zostaje .. 100.804		1570		100.804

	Galicya		Cislectania	
	szczególnie	ogół netto	szczególnie	ogółem netto
VII Bergwesen	dochód netto			
Mines żelaza dochód 42790 rozch. 41120	1.670	+6		
Swoszowice " 121730 " 110.856	10.874		dochód	
Jaworzno węgiel " 155.881 " 142.345	13.536		11,249,100	
razem	26.080		rozchód	
Lysowice węgle " 59 " 17197			10,376,000	
więc jest deficit . . .	17.138		~~zostaje~~	
Który potrąciwszy zostaje		8.942	~~zostaje~~	~~887.880~~
			zostaje	873.100
VIII Münzwesen dochód			150609	+
rozchód			150609	0
IX Aus Veräusserung des Staatseigenthumes				
Drobne budynki i grunta	3750		129.154	

Galicja	Wydatki	Pokrycie	[illegible] wydatki
Ministerjum Spraw wewnętrznych	2.328.232	59.796	2.468.226
Emerytury			410.206
Minist. policji i żandarmerji (bo z tego dotacja na ...)	536.674	37.964	498.640
Emerytury			28.878
Minist. oświecenia i wyznań	1.293.791	—	1.293.791
Emerytury			918
Minist. rolnictwa	31.480	15.288	15.702
Minist. sprawiedliwości (w tem Strafanstalten	2.251.684	48.290	2.203.394
Emerytury			297.162
Minist. skarbu			
Emerytury			1.382.534
Emerytury celne, solne, tytoniowe (?)			349.555
Emerytury buchalterji			121.252
			71.467
Straż finansowa (?)			539.619
Emerytury tejże straży			139.242
Ministerjum handlu / Emerytury } zysk 11.690	1.033.334 52.000	1.096.724	
			9.699.936

Spólne			
M. spraw wewnętrznych			506.000
" policji			106.000
" oświecenia			187.000
" handlu			202.000
" rolnictwa			81.000
" " ministerjum sprawiedliwości			148.000
			463.000
Najwyższa izba obrachunkowa			240.000
Min. Skarbu			960.000
Emerytury			2,583.205

Dług publiczny procenta			92.226.264
" " i umorzenie			22.169.364

vorgelesen

V Min. Innern Centralleitg 378.800 ~~303.800~~
Reichsgesetzblatt 25.000
Akademie der Wissenschaften u. geologische Reichsanstalt — — 103.000
Sum 506.800 506.800

VI Policija Centralleitung 130.000
Gendarmerie — — 47.000
177000
9000
168000 168.000

VII Cultus Unterricht 187.000 187.000

IX Handelsministerium — 200.000 200.000

X Ackerbau — 81.000 81.000
" außerordentliche 148.000
229.000 229.000

XI Justiz — — — 150000
Oberster Gerichtshof — 313.000

XII Oberster Rechnungshof 240.000

XIII Staatsschuld — — 92.826.460
Tilgung — — 22.169.364

VIII Ministerium Finanzen
Centralleitung — — — 860.000
Kataster — — 104.000
Einhebung — —

79.619
13.782
65.837

Galicija

418

IX	Porty	900250	Bedeckung	957.070
	Telegrafy	132.784	"	139.654
X	Landescultur	17.710	"	—
	Bergbau	13.370	"	15.328
		31.080		
		15.752		
XI	Justizverwaltung	1,947.313	"	
	Strafanstalten	282.537	"	48.270
	Funktionszulagen	21.800		
		2,251.664		
		48270		
		2,203.394		

V	~~Politycz~~ Ministerjum spraw wewnętrznych	2,468.826
VI	Publiczne bezpieczeństwo	498.610
VII	Sprawy religijne i naukowe	1,293.791
IX	Handel przynosi nadwyżkę dochodu	
X	Rolnictwo i górnictwo	15.752
XI	Wymiar sprawiedliwości	2.203.394
		6.480.373
~~VIII~~	~~Skarbowości~~	1.382.534
VIII	Skarbowości	
		7,862.907
	Emerytury	1.195.884
	Razem	9,058.791
	Jeżeli dodamy straż skarbową	653.831
		9,712.622

Galizy.

~~politische~~

V Min. Inn. politische Verw. 1,163.724
Landesbehörden 75.930
Strassenbau 1,019.541
Wasserbau 247.817
Garata 21.200
Summa 2,528.212
59.396
2,468.826

" Bedeckung polit. Verw. 31656
Strassenbau 2290
Wasserbau 4250
Garat 21.200
59.396

VI Öffentliche Sicherheit 112.771 Bedeckung 1.155
Militär Polizeiwache 58.492 " 25.811
Landesvertheidigung 2.400 "
Landesgendarmerie
wraz z Bukowina 362.913 " 11.000
536.576 37966
~~Bedeckung~~ 37.966
498.610

VII Cultus Unterricht
Catholische Religion 625.322
Stiftungen 26.788
Evangelischer Cultus 4.776
Equivalente 5.442
Patronatsauslagen 10.290
Schulräthe 9.430
Schulfond 79.394
Studienfond 532.349
1.293.791

h) a mianowicie tylko – bez [illegible]
Gebühren
Lottogewinststeuer von 10 auf 20% – 1,800.000 ~~1,800.000~~

fixe Steuerzuschläge 1 resp. 3 Kr für [illegible], [illegible] 300.000

Aufhebung der [illegible] der [illegible] für [illegible] von der Gebühr . . .

Durch Aufhebung des Gebühren[illegible] bei unentgeltlichen Vermögensübertragungen [illegible] Herabminderung des Satzes von 3½ auf 3 % [illegible] 2,520.000

Erhöhung der Stempel für [illegible] 750.000

Gebühr von Versicherungsverträgen 170.000

Ausgleichung der [illegible] von Gebühren 100.000 5,640.000

i) [illegible] Schranken

j) nadw. capitał [illegible]

k) dla [illegible]

[illegible] —
[illegible] —

Do obrad

1. piwo

Steuersatz 16 7/10 kr. ... ...
... z Hectoliter
podniesć na 25 ...
będzie 222 na 32 miliony
... w Bawaryi
8/10 kr. od litra
teraz są dodatki
wódka podnieśli — — — 10,000.000
wszystkie żadne

2 Petroleum ... rząd
8 fl gold ... Zoll
7 fl banknoty — 4,800.000

3 podwyżka cła od kawy
przy dawnej z 16 na 24 będzie
... teraz na 32 będzie — 2,500.000

4. stempel od kart 180.000

5 podw. ceny cygar i tytoniu.
... 5,900.000 —

6 tabak 59,070.000 + 15 %
bez wydatków razem będzie 67,300.000 — 8,300.000
(...)

7 interesa na gieldzie. Vide Bericht
Neuwirth — 1 ... milles ex 27,000 — 2,000.000

8. papier Francya 14,420.000 (5,780.000)
zapałki " 16,100.000 (6,440.000 fl)
~~stearin et bougies 7,...~~
razem 12,200.000 fr
... 2 razy większa, można 1/4 — 3,000.000

Stearin et bougies Francya 7,200.000
guldenów czyli 2,880.000 fl

9 Personenverkehr auf Bahnen
u. Eilgutfrachten —
über Reg. motiven Bericht
czy to lepsze, czy direkte Steuer
Erhebung bez wydatków
Francya pro 1878 gdy już zniesli Frachtgut
a zachowali Personen u. Eilgut — 81,153.000
budżet pro 1879 tylko ... 20% — 72,688.000
Węgry pro ~~2,500~~ 1878 — 2,500.000 — my 16:20 i bogatsi — — — 3,500.000

1879. — Nr. 306.

PESTER LLOYD.

Donnerstag, 6. November.

Abonnement für die österr.-ungar. Monarchie
Für den „Pester Lloyd" (Morgen- und Abendblatt)
(Erscheint auch Montag Früh und am Morgen nach einem Feiertage.)

Für Budapest:		Mit Postversendung:	
Ganzjährlich fl. 22.—	Vierteljährl. fl. 5.50	Ganzjährl. fl. 24.—	Vierteljährl. fl. 6.—
Halbjährlich „ 11.—	Monatlich „ 2.—	Halbjährl. „ 12.—	Monatlich „ 2.20

Mit separater Postversendung des Abendblattes . . fl. 1.— vierteljährlich mehr.
Für die Illustrirte Frauenzeitung . . . . „ 2.— „ „
Man pränumerirt für Budapest in der Administration des „Pester Lloyd", Dorotheagasse Nr. 14, I. Stock, außerhalb Budapest mittelst Postanweisung durch alle Postämter.

Inserate und Einschaltungen für den Offenen Sprechsaal werden angenommen, Budapest in der Administration, Dorotheagasse Nr. 14, ersten Stock, ferner: in den Annoncen-Expeditionen der L. Lang, Dorotheagasse Nr. 8; Haasenstein & Vogler, Dorotheagasse Nr. 12.
Insertionspreis nach aufliegendem Tarif.
Unfrankirte Briefe werden nicht angenommen.

Sechsundzwanzigster Jahrgang.

Redaktion und Administration
Dorotheagasse Nr. 14, ersten Stock.
Manuskripte werden in keinem Falle zurückgestellt.
Einzelne Nummern 6 kr. in allen Verschleisslokalen.

Inserate werden angenommen im Auslande:
In Wien: Bei A. Oppelik, Stubenbastei Nr. 2; R. Mosse, Seilerstätte Nr. 2; Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse Nr. 10; A. Niemetz, Alservorstadt, Seegasse Nr. 12; G. L. Daube & Comp. Singerstraße; Rotter & Cie., I. Riemerg. 13. — Paris: Havas, Laffite & Comp., Place de la Bourse. — Frankfurt a. M. G. L. Daube & Comp.

Abonnement für das Ausland (Morgen- u. Abendblatt).
Vierteljährig: Für Deutschland: bei uns mit direkter Kreuzbandsendung 9 fl., beim nächsten Postamte 13 Mk. 78 Pf.; für die Donau-Fürstenthümer: bei uns 9 fl., b. nächsten Postamte 17 Frcs. 20 Cent.; für Italien bei uns 10 fl. 50 kr., b. Postamte in Triest 10 fl. 18 kr.; für Frankreich bei uns 10 fl. 50 kr., bei Havas, Laffite u. Co. in Paris Place de la Bourse. 28 Frcs. 95 C., August Ammel in Straßburg 28 Frcs. 95 C., für Spanien, Portugal bei uns 10 fl. 50 kr., b. Postamte in Straßburg 23 M. 8 Pf.; für die Schweiz bei uns 10 fl. 50 kr., bei den Postämtern 18 Frcs. 75 C.; für Großbritannien bei uns 10 fl. 50 kr., b. Postamte in Köln 23 Mk. 8 Pf.; für Belgien bei uns 10 fl. 50 kr. b. Postamt Köln 23 M. 8 Pf.; für die Verein. Staaten von Nordamerika bei uns 10 fl. 50 kr., b. Postamte in Köln, Bremen u. Hamburg 23 Mk. 8 Pf.; für die Türkei bei uns 10 fl. 40 kr., bei den daselbst aufgestellten k. k. Postexpeditionen 7 fl. 15 kr.; für Griechenland mit Egypten bei uns 10 fl. 50 kr., b. Postamte Triest 10 fl. 18 kr.; für Schweden, Norwegen, Dänemark und Island bei uns 10 fl. 50 kr., beim Postamte Kiel 23 Mk. 8 Pf.; für die Niederlande bei uns 10 fl. 50 kr., b. Postamte Oberhausen 23 Mk. 8 Pf.; für Montenegro u. Serbien bei uns 9 fl., bei sämmtlichen dortigen Postämtern 7 fl. 15 kr.

Zur Besteuerung der „Lotto"-Gewinnste.

G. B. Die ungarische Regierung beabsichtigt die Gewinnste des kleinen Lottos zu besteuern, um auf diese Weise eine neue Quelle für die Staatseinnahmen zu gewinnen. Es kann dies vom steuerpolitischen Standpunkte aus nur vollständig gebilligt werden.

Die Lottogewinnste gehören in die Reihe der zufälligen außergewöhnlichen Erwerbungen und stehen im Gegensatze zu den dem regelmäßigen Erwerbsbetrieb resultirenden Einnahmen. Während die letzteren daher den Gegenstand der Erwerbsteuer bilden, können die ersteren, nämlich die außerordentlichen Erwerbungen, nicht in diese rangirt werden, sondern müssen einer besondern Steuergattung unterzogen werden. Es ist dies die von Lorenz Stein zuerst wissenschaftlich begründete Verkehrssteuer, deren Prinzip derselbe mit den Worten feststellt: „Während die Erwerbsteuer zu ihrem Steuerobjekte die Produktion einer Unternehmung als Ganzes im Auge hat, entsteht da, wo ein einzelnes Erwerbsgeschäft als solches dem Einzelnen Erträgniß bringt, die Verkehrssteuer oder Besteuerung des in dem Einzelgeschäfte liegenden Erwerbs". (Finanzwissenschaft S. 519.) Der Gedanke also, welcher der Verkehrssteuer zu Grunde liegt, ist die Besteuerung des einzelnen zufälligen außerordentlichen Erwerbes. Derartige außerordentliche Erwerbsgeschäfte gibt es mehrere. Es sind dies zunächst solche Uebertragungen zu Eigenthum, welche unter lukrativem Titel erfolgen, also Schenkungen und Erbschaften; ferner eine Reihe von Erwerben unter onerosem Titel, denen das Kriterium des Zufälligen, Außergewöhnlichen anhaftet. Im Hinblick auf den außerordentlichen Charakter von Erwerbsgeschäften der ersten Kategorie hat die Steuerpolitik die Erwerbung von Einkommen im Wege der Erbschaft oder Schenkung bereits seit Langem der Werthsteuer unterzogen; es erscheint daher nur vollständig gerechtfertigt und dem dargelegten Prinzip entsprechend, wenn auch die Vermehrung des Einkommens durch Lottogewinnste, ein Erwerb, der sicherlich das Merkmal des Zufälligen und Außergewöhnlichen im höchsten Grade trägt, gleichfalls einer Werthsteuer unterzogen wird.

Es kann sich hiebei nur um die Frage handeln, in welcher Höhe die Besteuerung der Lottogewinnste erfolgen soll, respektive welcher Steuerfuß für dieselben festgesetzt werden soll. Dem Vernehmen nach soll die ungarische Regierung die Absicht haben, die aus dem Zahlenlotto resultirenden Gewinnste einer 10perzentigen Steuer zu unterziehen. Wenn es auch im Allgemeinen den Grundsätzen einer rationellen Steuerpolitik entspricht, den Steuerfuß möglichst niedrig anzunehmen, damit der Verkehr nicht zu sehr belastet und der Anreiz zur Umgehung der Steuer nicht gegeben werde, so kann dieser Grundsatz speziell bei der vorliegenden Steuergattung keineswegs als maßgebend erachtet werden, und zwar aus mehrfachen Gründen: Zunächst kann das Moment der Steuerumgehung bei der in Rede stehenden Steuergattung gar nicht in Frage kommen, da ja das Steuer-Objekt von vornherein sich in der Hand der Steuerbehörde befindet, beziehungsweise die zu besteuernden Gewinnste aus der Steuerkasse entrichtet werden.

Ebensowenig kann bei Besteuerung der Gewinnste aus dem Zahlenlotto die Rede von einer Erschwerung der Produktion sein, *vielmehr muß die Erschwerung der Produktion in diesem Falle vom* Gesichtspunkte der Ethik und Volkswirthschaft nur erwünscht sein und geradezu empfohlen werden. Es fallen hier somit die bei Bemessung einer Steuer maßgebenden Rücksichten ganz weg und ergibt sich der wohl seltene Fall, daß die fiskalischen Bedürfnisse und Ansprüche die vollste Berücksichtigung finden können. Vom letzteren Gesichtspunkte aus muß aber wohl die beabsichtigte 10perzentige Steuerquote für Lottogewinnste als eine zu niedrige bezeichnet werden. Die ungarische Regierung scheint hier mit einer gewissen Aengstlichkeit vorzugehen, welche keineswegs am Platze ist. Sie scheint eben zu befürchten, daß eine höhere Besteuerung der Gewinnste nachtheilig auf die Höhe der Lotto-Einsätze wirken, daß sie die Bevölkerung im Hinblicke auf die verringerten Gewinnst-Chancen abhalten würde, im gleichen Maße wie bisher dem Lottospiele zu fröhnen. Dieses Bedenken ist jedoch keinesfalls ein begründetes. Abgesehen davon, daß auch in Italien die Lottogewinnste der bekanntlich sehr bedeutenden Tassa di ricchezza mobile unterworfen sind, ohne daß dies eine Abnahme der Einsätze zur Folge gehabt hätte, so zeigt ein Blick auf die heimischen Verhältnisse, daß die Größe der Gewinnst-Chance von keinem besondern Einfluß auf die Betheiligung des Lottospieles ist. Es ist eine bekannte Thatsache, daß die Gewinnste aus dem Zahlenlotto, wie sie dermalen in Oesterreich-Ungarn zur Auszahlung gelangen, keineswegs der mathematischen Berechnung entsprechen und daß der Gewinnende dermalen bereits nur einen aliquoten Theil des rechnungsmäßig entfallenden Gewinnes erhält. Auf Grund der mathematischen Berechnung sollte nämlich nach dem Prinzipe, daß der Gewinn sich zu dem Einsatze umgekehrt verhalten muß, wie die gegenseitigen Gewinnst-Wahrscheinlichkeiten:

ein unbestimmter Auszug	(Estratto)	18	fach
„ bestimmter „	„	90	„
„ unbestimmter „	(Ambe)	400	„
„ bestimmter „	„	8.010	„
„ Terne		11.748	„
„ Quaterne		511.038	„
„ Quinterne		43,949.268	„

bezahlt werden.

Unser Lottogefälle, welches, nebenbei bemerkt, die niedrigsten Gewinnste festgesetzt hat, zahlt dieselben in folgendem Verhältnisse zu dem Einsatze:

ein unbestimmter Auszug (Estratto)	14fach	statt	18fach
„ bestimmter „ „	75fach	„	90fach
„ unbestimmter „ (Ambe)	240fach	„	400fach
„ Terne	4800fach	„	11748fach

Es findet mithin bereits dermalen eine wesentliche Verkürzung der Gewinnste statt, und kann man wohl sagen, daß der aus dem Lottogefälle erhobene Ueberschuß hauptsächlich nur dadurch erzielt werden kann, daß der rechnungsmäßig entfallende Gewinnst in der vorstehend ausgeführten Weise verkürzt wird.

Trotz dieser allgemein bekannten Thatsache hat der Umfang des Lottospieles weder in Ungarn noch auch in Oesterreich irgendwie abgenommen, sondern ist im Gegentheil bedauerlicher Weise von Jahr zu Jahr in stetiger Zunahme begriffen. In Ungarn speziell ist seit dem Jahre 1868 die Zahl der Spieleinlagen von 10 Millionen auf 20 Millionen und der Betrag derselben von 2.46 Millionen auf 4.28 Millionen Gulden gestiegen.

Aber auch die von der österreichischen Regierung eingeführte Besteuerung der Gewinnste ihrer Prämien-Anlehen hat keine dauernde Wirkung auf die Verbreitung und Klassirung dieser Werth-Titres geübt und die große Ausdehnung, welche der Promessen- und Ratenbrief-Absatz erlangt hat, spricht wohl auch deutlich dafür, daß die Steuerabzüge bei Gewinnsten, obzwar sie österreichischerseits bekanntlich weit höher gegriffen sind (für Staatslose 20 Perzent, für Privatlose 15 Perzent), die Zunahme der Spielleidenschaft keineswegs verhindert haben. Angesichts dieser, wie bereits bemerkt, allgemein bekannten Thatsache erscheint die Bescheidenheit, welche die ungarische Regierung bei der in Aussicht genommenen Steuerquote für die Lotto-Gewinnste an den Tag legt, als eine überflüssige Pruderie. Die Frage der Besteuerung der Gewinnste aus dem Zahlen-Lotto ist lediglich vom steuerpolitischen Standpunkte aus zu beurtheilen und zu behandeln, dessen oberster Grundsatz der ist, daß der voraussichtliche Ertrag einer neuen Steuer die Einführung derselben stets rechtfertigen muß. Dies wäre aber bei einer 10perzentigen Besteuerung der Lotto-Gewinnste keineswegs der Fall, vielmehr wäre das Ergebniß ein so geringfügiges, daß es sich wohl kaum verlohnen würde, dieserwegen an die Legislative zu appelliren.

Die Höhe der seitens des königlich ungarischen Lottogefälles jährlich ausgezahlten Gewinne aus dem Zahlen-Lotto betrug innerhalb der Länder der ungarischen Krone

in dem Jahre 1868	1.22	Mill. Gulden
„ „ „ 1869	1.28	„ „
„ „ „ 1870	1.26	„ „
„ „ „ 1871	1.43	„ „
„ „ „ 1872	1.44	„ „
„ „ „ 1873	2.08	„ „
„ „ „ 1874	2.24	„ „
„ „ „ 1875	1.93	„ „
„ „ „ 1876	2.37	„ „
„ „ „ 1877	2.40	„ „
in Summa	17.65	Mill. Gulden,

mithin im zehnjährigen Durchschnitt 1,765.000 fl. per Jahr. Dieses würde nach der 10perzentigen Steuer-Quote ein Erträgniß von 176.500 fl., oder, selbst wenn man die Gewinne der letzten Jahre als Maßstab annimmt, von ungefähr 200.000 fl. ergeben, eine Ziffer, die angesichts des zu deckenden Defizits sicherlich kaum in Betracht kommen kann.

Da es sich aber darum handelt, eine neue Einnahmequelle für den Staatsschatz zu gewinnen, so würde es sich empfehlen, diesfalls nach einem andern Modus vorzugehen, und zwar den rechnungsmäßig entfallenden Gewinn noch weiter als bisher zu reduziren, also z. B.:

einen unbestimmten Auszug anstatt wie bisher	14fach	blos	10fach
„ bestimmten „ „ „ „	75fach	„	50fach
„ Ambe „ „ „ „	240fach	„	150fach
„ Terne „ „ „ „	4800fach	„	2400fach

zu bezahlen.

Auf diese Weise würde man jedenfalls ein weit höheres Erträgniß aus dem Lottogefälle erzielen, als dies bisher der Fall war und durch eine 10perzentige Steuerquote für die Lottogewinne erzielt werden könnte, ohne daß dies dem Spiel-Einleger so bemerkbar und fühlbar wäre, wie der bei jedem Anlasse neuerlich in die Augen springende Abzug irgend eines Perzentuales.

Diese Reduktion der Gewinnhöhe läßt sich auch gegenüber etwaiger Rechtsbedenken damit rechtfertigen, daß dadurch der theilweisen sozialen Ungerechtigkeit abgeholfen wird, welche darin liegt, daß eine verschwindende Minorität, wie sie die Anzahl der Gewinnenden gegenüber der Anzahl der Einleger bildet (durchschnittlich 1.5 Perzent) durch die Intervention des Staates Gelegenheit findet, sich auf Kosten der Gesammtheit zu bereichern.

Zudem beruht ja einmal das Lotto-Erträgniß überhaupt nur auf einer ungleichen und ungerechten Berechnung zu Gunsten des Staates und ist es doch wohl völlig gleichgiltig, ob der Gewinnende ein Drittheil oder ein Viertheil des rechnungsmäßig entfallenden Gewinnstes erhält. Liegt einmal in Folge der Verhältnisse des Staatshaushaltes die Nothwendigkeit vor, die Spielleidenschaft der Bevölkerung als eine finanzielle Einnahmequelle zu benützen, so soll dieselbe so reichlich als möglich fließen und der Gesammtheit so weit als möglich zugute kommen. Es empfiehlt sich daher, die Steuerquote für die Lottogewinnste keinesfalls zu niedrig, jedenfalls weit höher, als wie dies von der ungarischen Regierung beabsichtigt wird, festzusetzen.

Entwurf des ungarischen Konkursgesetzes.*)

(Fortsetzung.)

Zweiter Theil. Konkursverfahren.

Erster Abschnitt. Gemeiner Konkurs.

Erstes Kapitel.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 72. Im Konkursverfahren ist der Regel nach jener Gerichtshof kompetent, auf dessen Territorium der Gemeinschuldner seinen ordentlichen Wohnsitz hat.

Im kaufmännischen Konkurse ist auf dem Territorium des Budapester und des Gerichtshofes für den Pester Landbezirk das Budapester königl. Handels- und Wechselgericht, anderswo aber jener Gerichtshof kompetent, auf dessen Territorium das Geschäft des Kaufmannes, beziehungsweise der Sitz der Handelsgesellschaft ist.

Zwischen mehreren kompetenten Gerichtshöfen ist jener zum Verfahren berufen, der den übrigen durch die Konkurseröffnung zuvorgekommen ist.

§. 73. Das Konkursverfahren erstreckt sich auch auf das wo immer befindliche bewegliche und auf das auf dem Territorium des ungarischen Staates — mit Ausnahme von Kroatien und Slavonien — befindliche unbewegliche Vermögen des Gemeinschuldners.

§. 74. Wenn der Konkurs auf einem solchen Territorium der ungarischen Krone eröffnet wird, auf welchem das gegenwärtige Gesetz keine Rechtskraft besitzt, so ist, wenn der Gemeinschuldner auf einem dem gegenwärtigen Gesetze unterworfenem Territorium unbewegliches Vermögen besitzt, bezüglich dieses Vermögens durch das kompetente inländische Gericht ein besonderer Konkurs zu eröffnen.

§. 75. Wenn die bestehenden Staatsverträge nicht anders verfügen, so sind die im Auslande befindlichen Mobilien eines inländischen Schuldners mittelst einer an das ausländische Gericht zu richtenden Requisition zur inländischen Konkursmasse zu ziehen; dagegen sind aber die im Inlande befindlichen Mobilien eines ausländischen Schuldners auf Requisition des ausländischen Gerichtes herauszugeben. Die inländischen Gerichte sind verpflichtet, bezüglich der Herausgabe der Mobilien im Allgemeinen nach den Prinzipien der Reziprozität vorzugehen und sind verpflichtet, von jeder Verweigerung der verlangten Herausgabe dem k. ungarischen Justizministerium Bericht zu erstatten. Bezüglich der unbeweglichen Güter steht das Verfahren im Konkurse, wenn Staatsverträge nicht anders verfügen, dem Gerichte jenes Staates zu, auf dessen Territorium die unbeweglichen Güter liegen.

§. 76. Die Verständigung der Parteien im Konkurs-Verfahren geschieht, wenn gegenwärtiges Gesetz für einzelne Fälle nicht anders verfügt, durch die Zustellung oder Affichirung des Beschlusses, beziehungsweise durch dessen einmalige Kundmachung im Amtsblatte. Dabei kann das Gericht auch die Kundmachung in anderen Blättern veröffentlichen. Die amtliche Kundmachung wird mit Ausnahme des §. 86 als giltige Zustellung betrachtet, wenn das Gesetz die Zustellung besonders vorschreibt.

Bezüglich der Zustellung sind die Vorschriften der Prozeßordnung mit der Modifikation zu beobachten, daß die Zustellungen und die vom Masseverwalter stammenden Verständigungen immer durch die Post geschehen können.

§. 77. Die zur Geltendmachung oder Wahrung von Rechten festgesetzten und gehörig kundgemachten Termine, deren Dauer das Konkursgericht nach den Vorschriften dieses Gesetzes feststellt, können auf Ansuchen einzelner Interessenten nicht erstreckt werden. Wegen der Versäumung solcher Fristen kann eine Restitution nicht stattfinden.

§. 78. Gegen die im Konkursverfahren geschöpften Erkenntnisse ist der Rekurs mit Ausnahme der in diesem Gesetze bezeichneten Fälle statthaft.

§. 79. Gegen zwei gleichlautende Erkenntnisse ist kein weiteres Rechtsmittel gestattet.

§. 80. Jene Erkenntnisse, welche auf Grund der nach gehöriger Verständigung der Interessenten abgehaltenen Tagsatzungen geschöpft werden, können durch die Interessenten aus dem Grunde, daß sie an der Tagsatzung nicht theilnehmen konnten, nicht angegriffen werden. Wegen der Versäumung der Tagsatzung kann eine Restitution nicht stattfinden.

§. 81. Gegen die Anordnungen des Konkurs-Kommissärs können die Interessenten Vorstellungen erheben, über welche das Konkursgericht entscheidet. Gegen das Erkenntniß des Konkursgerichts ist mit Ausschluß jedes weiteren Rechtsmittels der Rekurs an das Gericht zweiter Instanz gestattet.

(Fortsetzung folgt.)

*) Siehe Nr. 305 des „Pester Lloyd".

Börsen- und Handelsnachrichten.

(Zu den verkehrspolitischen Verhandlungen mit Deutschland.) In dieser Hinsicht soll in den letzten Tagen bezüglich der ungarischerseits zu formulirenden Wünsche ein Einverständniß der betheiligten Ministerien erzielt worden sein und sollen die Verhandlungen mit der österreichischen Regierung demnächst beginnen, um womöglich mit identischen Vorschlägen an die deutsche Regierung herantreten zu können. Man glaubt nämlich zu der Annahme berechtigt zu sein, deutscherseits auf dem Gebiete der Eisenbahntarif-Frage ein größeres Entgegenkommen zu finden als auf zollpolitischem Gebiete, obgleich die ablehnende Haltung der deutschen Regierung gegenüber den Vorschlägen der dortigen Bahnen bis heute eine Aenderung ihres Standpunktes nicht erkennen läßt, was allerdings nicht ausschließt, daß die schließlich dem Verkehre beider Staaten zuträglichen Maßnahmen nicht zwischen den beiderseitigen Regierungen vereinbart werden sollen. Die Details der ungarischen Vorschläge entziehen sich bis jetzt selbstverständlich der Oeffentlichkeit, doch ist anzunehmen, daß dieselben in erster Linie die Interessen unseres schwer bedrängten Exportes, resp. eine günstigere Gestaltung der internationalen Eisenbahn-Tarife ins Auge fassen, welche unbedingt nothwendig ist, um einen lebhaften Güteraustausch zwischen zwei so ausgedehnten Verkehrsgebieten zu ermöglichen.

(Ueber die Neuorganisirung der Oesterreichischen Staatseisenbahn) meldet das „N. W. Tagblatt":

Die Neuorganisirung ist erst nach langen Berathungen festgestellt worden. Dieselbe wurde den staatlichen Verhältnissen in Oesterreich-Ungarn angepaßt und der Parität beider Reichshälften dabei, so weit thunlich, Rechnung getragen. Die neue Organisation soll dem entsprechend, wie wir erfahren, zwei Betriebs-Direktionen umfassen, welche ihren Sitz für die cisleithanische Linie in Wien, für die auf ungarischem Boden liegenden Linien in Budapest haben werden. Jede derselben soll eine Abtheilung für Verkehr, Zugförderung, Bauwesen und für die Betriebskontrole erhalten. Die gemeinsamen Angelegenheiten besorgt die General-Direktion, welche in Wien ihren Sitz wie früher hat. Zu diesen gemeinsamen Agenden gehören die Buchhaltung, Hauptkasse, die Kontrole des Rechnungswesens, die Kassekontrole, das Tarifwesen und die Abrechnung über Wagenbenützung, das Werkstätten-Wesen und die Neubauten; ferner eine Abtheilung für Fahrordnung und eine für die technische und kommerzielle Kontrole. Aufgabe der letzteren soll es sein, die Einheit des Dienstes auf sämmtlichen Linien zu überwachen. Die bis jetzt bestehenden Verkehrs-Inspektorate in Budapest und Temesvár werden der Betriebsdirektion in Budapest einverleibt, für die ungarische Linie der Wien-Raaber Strecke wird eine Betriebsleitung in Raab aufgestellt. Das Verkehrs-Inspektorat in Wien wird erheblich reduzirt, nur das in Prag bestehende bleibt vollkommen intakt. Die Neu-Organisirung soll mit 1. Jänner 1880 ins Leben treten, dieselbe wird naturgemäß eine starke Personalverschiebung hervorrufen, weil auch ein Theil des Beamtenkörpers nach Budapest abgegeben wird. Es wird vermuthet, daß Verkehrsdirektor Reinhardt als Betriebsdirektor nach Budapest gehen wird; an die Spitze der Wiener Betriebsdirektion soll Maschinendirektor Polonceau gestellt werden. Generaldirektor Kopp bleibt in seiner jetzigen Funktion in Wien.

(Zum Wein-Export nach der Schweiz.) Wir erhalten hierüber aus Luzern folgende Mittheilung: Die Wein-Ernte ist hierzulande beendigt und entspricht nicht einmal den bescheidenen Erwartungen; besser situirte Gegenden ernteten ein Viertel einer gewöhnlichen Ernte, während andere noch hinter diesem Resultate zurückbleiben. In Folge dieses mißlichen Erfolges und angesichts des bedeutenden Konsums wird die Einfuhr bis zur nächsten Ernte große Dimensionen annehmen und da Frankreich ebenfalls ein sehr schwaches Ergebniß zu verzeichnen hat, demzufolge die Preise in diesem Lande hoch sind, so wird Ungarn beinahe ausschließlich an dem Import der Schweiz partizipiren. Die Vertreter der bedeutendsten Wein-Firmen der Schweiz weilen gegenwärtig in Ungarn und sollen dieselben beabsichtigen, ganz bedeutende Einkäufe dort zu machen. Seit Eröffnung der Herbst-Kampagne hat der Wein-Verkehr aus Ungarn nach der Schweiz große Dimensionen angenommen und was beachtenswerth ist, erstreckt sich derselbe jetzt schon auf alle wichtigeren Produktionsgebiete Ungarns, wodurch der Vortheil erzielt wird, daß der ungarische Wein allgemeiner als bisher bekannt und dessen gute Eigenschaften besser gewürdigt werden. Das benachbarte Frankreich hat ebenfalls bereits begonnen, seinen Transaktionen mit Ungarn eine größere Ausdehnung zu geben und der in unserem Lande damit erzielte Erfolg steigert das Vertrauen der betreffenden Importeure in nicht geringem Maße.

(Direktoren-Konferenz in Angelegenheit der Transportsteuer-Erhöhung.) Bei dieser am 4. d. M. bei der Kaschau-Oderberger Bahn ad hoc stattgefundenen Konferenz der ungarischen Eisenbahnen wurde, nachdem man die Ueberzeugung gewann, daß sich an der den Verkehrs-Interessen jedenfalls abträglichen Thatsache selbst nichts ändern lasse, beschlossen, eine Kumulativ-Eingabe an die Regierung mit dem Ersuchen zu richten, den pro 1. Jänner 1880 geplanten Einführungs-Termin mindestens für die ausländischen Verkehre um drei Monate hinauszuschieben, da die nöthigen Durchführungs-Maßregeln, resp. tarifarischen Aenderungen nicht früher geschehen können. Im internen Verkehr soll die Einhebung vorderhand in Form eines der Erhöhung entsprechenden perzentualen Zuschlages geschehen. Weiter soll die Regierung ersucht werden, auch die Postpacket-Sendungen mit einem der Eilgutsteuer entsprechenden 7perzentigen Zuschlage zu belegen, um nicht die Konkurrenz der Post mit den Eisenbahnen, welche die letzteren bereits heute empfindlich schädigt, noch mehr zu begünstigen. Mit der Abfassung der betreffenden Eingabe wurde die Theißbahn und die Ungarische Westbahn betraut.

(Bei jenen Provinz-Geldinstituten, die mit der Vaterländischen Sparkasse im Reeskompte-Verhältnisse stehen), waren mit Ende September fl. 3,633.068.93 placirt. Im Monate Oktober wurden fl. 1,321.736.09 eskomptirt und Wechsel im Betrage von fl. 1,181.593.40 eingelöst, so daß mit Ende Oktober noch eskomptirt verblieben fl. 3,773.211.62.

(In Angelegenheit der Steuerfreiheit von Spiritusbrennereien) hat der Zempliner landwirthschaftliche Verein ein Memorandum an den Ackerbauminister und an den Finanzminister überreicht, in welchem die Ursachen des Rückganges dieser Industrie aufgezählt werden. Es wird erwähnt, daß im Homonnaer Bezirk in den letzten 7 Jahren der Steuer-Eingang von fl. 115.000 auf fl. 34.000 gesunken. Der Zusammenhang dieser Industrie mit den landwirthschaftlichen Gewerben wird betont und gebeten, die Steuer zu reduziren, oder zeitweilig die Befreiung von derselben eintreten zu lassen.

(Viehausfuhr.) Bei Gelegenheit der Wiener Vorverhandlungen über den Zollvertrag mit Deutschland wurde auch diese Frage eingehend erörtert. Das ungarische Ministerium war durch Sektionsrath Lipthay vertreten und es wurden namentlich in Bezug auf den Export rohen Fleisches bedeutende Resultate erzielt.

(Ungarische Eskompte- und Wechsler-Bank.) Stand der in Umlauf befindlichen Kassenscheine am 30. September 1879 fl. 643.900, hiezu im Monat Oktober 1879 emittirt fl. 256.100, zusammen fl. 900.000, ab im Monat Oktober 1879 rückgelöst fl. 322.000, Stand am 31. Oktober 1879 fl. 578.000.

(Union-Bank.) Am 31. Oktober betrug der Lagerstand in den Lagerhäusern der Union-Bank: Kilogr. 20,158.155 im Assekuranzwerthe von fl. 5,510.000.

(Insolvenzen.) Der Wiener Kreditoren-Verein zum Schutze der Forderungen bei Insolvenzen gibt unterm 4. November nachstehende Insolvenzen bekannt: M. Auerbach, Kurzwaarenhändler in Krakau. — David Braunberg in Neutitschein.

(Privatschiffe-Verkehr.) Am 4. November am linken Donau-Ufer gelandet: Schiff des Karl Wallenfeld mit 80 Meter Mauersteinen aus Visegrád. — Schiff des Ant. Ottenwald mit 60 Mztr. Mais, 50 Mztr. Kartoffeln, 4 Hektoliter Wein und 10 Mztr. leeren Körben aus Sziget-Ujfalu. — Schiff des Joh. Harton mit 70 Mztr. Mais, 25 Mztr. Hafer, 30 Mztr. Kartoffeln, 20 Mztr. Brod und 4 Mztr. leeren Körben aus Szig.-Ujfalu. — Schiff des Paul Luczenbacher mit 332 Meter Brennholz aus Verőcze. — Schiff des Karl Wallenfeld mit 80 Meter Mauersteinen aus Bogdány.

(Ungarische Grundentlastungs-Obligationen.) Ausweis über die bei der Ziehung im Oktober 1879 zur Rückzahlung verlosten Schuldverschreibungen des ungarischen Grundentlastungsfonds. (Fortsetzung.)

Preßburger zu fl. **50**: 96 282 614 725 798 977 999 1012 1136 1300 1399 1795 1858 1899 1976 2018 2094 2291 2340 2347 2378 2579 2697 2731 2788 2803 3012; zu fl. **100**: 233 390 687 755 784 829 836 860 973 1031 1035 1156 1425 1437 1500 1577 1903 1956 2063 2174 2179 2195 2234 2235 2472 2752 2895 2909 2973 3162 3207 3223 3365 3489 3790 3967 3975 4088 4157 4204 4211 4289 4299 4318 4372 4415 4417 4629 4653 4683 4708 4842 4887 5053 5109 5165 5169 5177 5269 5391 5427 5469 5521 5536 5599 5645 5675 5802 5832 5889 5932 5995 6032 6042 6144 6408 6448 6482 6495 6535 6609 6643 6682 6819 6835 7035 7121 7131 7172 7196 7219 7233 7260 7394 7426 7725 7790 7875 7948 8096 8189 8266 8317 8351 8480 8634 8783 8831 8847 8949 9154 9299 9447 9495 9524 9525 9655 9667 9692 9821 9991 10003 10036 10097 10136 10235 10365 10416 10553 10650 10877 10991 11021 11185 11238 11461 11480 11643 11751 11793 11854 11928 12006 12130 12167 12190 12277 12356 12585 12624 12889 12916 12961 13003 13059 13101 13164 13171 13291 13307 13357 13407 13479 13518 13649 13676 13709 13943 14163 14339 14364 14401 14470 14684 14809 14895 14917 15017 15107 15281 15291 15300 15303 15450 15500 15591 15759 15801 15908 15969 15973 16224 16300 16436 16586 16647 16817 16829 16885 16928 16912 17039 17071 17096 17102 17104 17135 97149 17200 17285 17315 17420 17431 17442 17481; zu fl. **500**: 98 163 261 522 737 760 867 11[illegible]4 1459 1487 1521 1649 1716 1734 1764 1895 2086 2155 2195 2265 2270 2424 2450 2477 2478 2647 2729 2781 2934 3148 3366 3409 3410 3502 3503 3509 3594 3633 3794 3833 3933 3936 3951; zu fl. **1000**: 152 198 206 232 272 291 470 529 537 722 826 853 1032 1037 1092 1281 1297 1343 1398 1481 1508 1538 1601 1634 1685 1689 1776 1830 1886 1892 1964 2110 2200 2248 2271 2411 2421 2422 2501 2534 2590 2771 2870 3105 3122 3348 3424 3592 3639 3673 3696 3781 3811 4032 4164 4371 4443 4658 4695 4714 4750 4875 5038 5072 5161 5338 5504 5601 5652 5720 5824 5960 5969 5980 6014 6035 6040 6146 6226 6250 6340 6453 6631 7101 7177 7273 7413 7658 7774 7820 7855 7958 8500 8539 8721 8730 8743 8887 8912 9016 9108 9206 9319 9402 9490 9520 9579 9590 9601 9829 9892 10031 10094 10204 10213 10390 10403 10571 10736 10767 10808 10892 11024 11120 11191 11241 11248 11300 11319 11344 11422 11443 11501 11505 11532 11549 11734 11743 11878; zu fl. **5000**: 95 267 332 412 495 545 594 851; zu fl. **10.000**: 171 253 467 533 813 835 932 1011 1114.

Geschäfts-Berichte.

Budapest, 5. November. Witterung: trüb, Nachmittags schön; Thermometer + 7° R., Barometer 768.7 Mm. Wasserstand abnehmend.

Effektengeschäft. Die Börse war heute, gestützt auf freundliche auswärtige Berichte, recht animirt, Spekulationspapiere und Renten begehrt und höher bezahlt, auch Industriewerthe mit Ausnahme der Mühlenpapiere gesucht. Valuten und Devisen blieben steif. Der Verkehr gestaltete sich ziemlich belangreich. An der Vorbörse bewegten sich Oesterreichische Kredit zwischen 272.40 bis 271.80—272.60 (nicht effektive Stücke), ungarische Gold-Rente auf Lieferung lebhaft zu 94.85—94.70—94.85 gemacht. An der Mittagsbörse erholten sich Oesterreichische Kredit auf 269½, um fl. 1 höher, als gestern, nicht effektive Stücke zu 272.40—272.20 gehandelt, Ungarische Kredit 254 G., ung. Gold-Rente zu 94.85 gemacht, blieb 94.90 G., um 70 kr. höher als gestern, auf Lieferung zu 94.90—94.85 geschlossen, Prämienlose erholten sich auf 104 G., Grundentlastungen etwas höher, Oesterreichisch-Ungarische Bank stieg auf 838 G., Anglo 133½ G. Von Bahnen kamen Battaszék-Dombovár zu 126.50, Straßenbahn zu 313.50—315 in Verkehr, blieben 314 G. Sparkassen höher, Landes-Zentral zu 112—112.25 gemacht, blieben 112.50 G., Vaterländische 2800 G., Pester Versicherungen zu 110—111.50 gekauft, blieben 111.50 G., Union stiegen auf 156 G., Franklin zu 130, Borstenviehmaststall zu 165 geschlossen, Ganz u. Komp. zu 386, Gschwindt'sche zu 373 gemacht, Goldpfandbriefe zu 112.25 geschlossen, blieben 112 G. Lloyd- und Börse-Gebäude-Prioritäten stiegen auf 84.75 G., Dukaten 5.58 G., Zwanzig-Francs-Stücke 9.30 G., Reichsmark 57.60 G., Amsterdam zu 96.20 gemacht, London 116.40 G.

An der Abendbörse variirten Oesterreichische Kredit-Aktien zwischen 272—271.60, schließen 271.80, ungarische Gold-Rente verkehrte zu 94.80—94.60, blieb 94.75.

Getreidegeschäft. Termine: Frühjahrs-Weizen wurde zu fl. 15.25 und fl. 15.30 verschlossen.

Schlachtviehmarkt.

Paris (La Villette), 3. November. Der Auftrieb war 2332 Stück Ochsen, 903 Stück Kühe, 67 Stück Stiere, 817 Stück Kälber, 20.472 Stück Hammel, 2488 Stück Schweine. — Hievon blieben unverkauft 246 Stück Ochsen, 98 Stück Kühe, 16 Stück Stiere, 42 Stück Kälber, 1650 Stück Hammel, 138 Stück Schweine. Man bezahlte: Ochsen, prima 1.70, sekunda 1.56, tertia 1.24, äußerste Preise 1.20 bis 1.76; Kühe, prima 1.56, sekunda 1.24, tertia 1.—, äußerste Preise 0.90—1.60; Stiere, prima 1.26, sekunda 1.18, tertia 1.10, äußerste Preise 0.94—1.34; Kälber, prima 1.90, sekunda 1.80, tertia 1.50, äußerste Preise 1.40—2.—, Hammel, prima 1.80, sekunda 1.66, tertia 1.46, äußerste Preise 1.30 bis 1.92; Schweine, prima 1.30, sekunda 1.25, tertia 1.20, äußerste Preise 1.15—1.40. Hammelhäute 2—4¾. (Alles in Francs per Kilogr.) Das Hammelgeschäft ging etwas schwierig von Statten wegen großer Zufuhren und die Preise behaupteten sich schwach. Ungarische Hammel, von denen 856 Stück verkauft wurden, erzielten 1.60—1.76 Frcs. per Kilogramm.

Auszug aus dem Amtsblatte „Budapesti Közlöny".

Lizitationen in der Provinz: In Z.-Egerszegh: Am 12. November, 9 Uhr, Verpachtung der Verzehrungssteuer, bei der Finanz-Direktion Oedenburg. — In M.-Vásárhely: Am 9. Dezember und 19. Jänner, 9 Uhr, Liegenschaften des Abrah Blumenfeld, im Grundbuchamte. — In Stuhlweißenburg: Am 25. November, 10 Uhr, Haus des Josef Kostyelik, im Komitatshause, II. Stock.

Konkurs-Aufhebung in Budapest: Des hiesigen protokollirten Kürschnermeisters Samuel Wurm, vom Budapester k. Gericht. — Die in unserem jüngsten Morgenblatte angezeigte Konkurseröffnung gegen diesen Herrn war aus dem Amtsblatte irrthümlich übertragen worden.

Bewegung der Fruchtschiffe

vom 4. November.

Angekommen in Budapest: „Adam" des M. W. Fischer, beladen in D.-Földvár für Strauß u. Fischer mit 90 Tonnen Weizen, 29 Tonnen Hafer, 47 Tonnen Fisolen. — „Jakob" des Jakob Fritz, beladen in D.-Földvár für Stauber u. Spitzer mit 79 Tonnen Weizen. — „Adony" des H. Herz, beladen in Kalocsa für Jak. Freund Söhne mit 82 Tonnen Weizen, 38 Tonnen Mais. — „István" des S. Bruck, beladen in D.-Pentele für eigene Rechnung mit 73 Tonnen Diverse. — „Mariska" der Freund u. Trebitsch, beladen in Ußod für Ignaz Hahn mit 145 Tonnen Weizen, 37 Tonnen Fisolen. — „Jakob" der Jak. Freund Söhne beladen in Paks für eigene Rechnung mit 147 Tonnen Weizen 37 Tonnen Fisolen.

Transitirt nach Raab: „Elisabeth" des Ant. Fernbach beladen in Palanka für eigene Rechnung mit 390 Tonnen Hafer.

Wasserstand:	Witterung:
Budapest, 5. November. 1.77 M. über Null, abnehmend.	Trüb
Preßburg, 5. November. 1.54 M über Null, zunehmend.	Regen.
M.-Sziget, 5. November. 0.89 M. über Null, abnehmend.	Trüb.
Szatmár, 5. November. 1.16 M. über Null, zunehmend.	Bewölkt
Tokaj, 5. November. 3.83 M. über Null, abnehmend.	„
Szolnok, 5. November. 4.63 M. über Null, abnehmend.	Heiter.
Szegedin, 5. November. 4.50 M. über Null, unverändert.	Trocken
Arad, 4. November. 0.47 M. unter Null, abnehmend.	Schnee.
Gr.-Becskerek, 4. November. 0.35 M. über Null, zunehmend.	Regen
Essegg, 5. November. 2.20 M. über Null, zunehmend.	Bewölkt
Barcs, 5. November. 1.55 M. über Null, zunehmend.	Regen
Sissek, 5. November. 4.00 M. über Null, zunehmend.	Trocken
Alt-Orsova, 5. November. 2.84 M. über Null, abnehmend.	Bewölkt

Budapest, 5. November.

(-) Die Geschichte von den beiden polnischen Juden, die auf dem Wege zum Minister-Hotel „die Wäsche wechseln" in der Art, daß Jeder der Beiden das — sagen wir: nicht ganz tadellose Hemd des Andern anzieht, diese Geschichte, voll von urwüchsigem Naturalismus, geht uns durch den Sinn, jedesmal, wenn wir von Personalveränderungen im diplomatischen Korps zu hören bekommen. Wir hoffen, man wird uns diesen Vergleich nicht sehr übel nehmen; wenn diese Hoffnung sich jedoch als eine trügerische erweisen sollte, werden wir das tragen müssen, wie man überhaupt das Hinscheiden so vieler Illusionen trägt. Die Zeiten, da das diplomatische Handwerk besonders hoch im Ansehen stand, sind eben vorüber. Italienische, französische und deutsche Enthüllungen haben es selbst den Naivsten entdeckt, daß man auch in der Diplomatie nur mit Wasser kocht und die gutgesinnten, aber nicht immer gut stylisirten Aktenstücke, welche in unseren diversen Rothbüchern niedergelegt sind, lassen einen sehr genauen Schluß zu auf das Maß von Begabungen, welches in unserer Diplomatie so harmonisch und so imposant vereinigt ist. Der heilige Respekt, mit welchem man ehedem Alles betrachtete, was irgend mit der Diplomatie in Verbindung stand, ist in unseren Tagen gründlichst ruinirt. Unsere österreichisch-ungarische Diplomatie besonders kann sich — mit äußerst wenigen Ausnahmen — rühmen, im eigenen Lande einen Mangel an Respekt zu besitzen, welcher kaum überboten werden kann. Es ist bekannt und ist hundertmal mit allen erdenklichen Beispielen erhärtet gewesen, wie unsere Diplomatie — wieder die wenigen rühmlichen Ausnahmen abgerechnet — eine ihrer vornehmsten Aufgaben, nämlich den Schutz der im Auslande lebenden Landsleute, in der denkbar schlechtesten Weise erfüllt. In vielen Fällen fühlt der österreichisch-ungarische Bürger wie ein lebhaftes Bedauern darüber, daß er nicht zu den Unterthanen des Königs der Sandwich-Inseln gehört, weil er in diesem Falle wahrscheinlich auch besser geschützt und unterstützt wäre, als gegenwärtig. Das berüchtigte Verhalten der Pariser Botschaft gelegentlich des Begräbnisses Adolf Thiers' hat erkennen lassen, welche Unhöflichkeit und Bornirtheit die Vertreter unseres Staates im Auslande zuweilen an den Tag legen; doch könnten wir unzählige Beispiele noch unangenehmerer und mehr komischer Art anführen, um die Denkart und die Handlungsweise unserer Diplomaten im Auslande zu illustriren. Wir Ungarn haben überdies ganz spezielle Gründe zur Klage, doch müssen wir bekennen, daß ein Theil der Schuld auf uns selbst zurückfällt, da die ungarische Jugend sich noch immer der diplomatischen Laufbahn, ebenso wie der militärischen nur ausnahmsweise zuzuwenden pflegt. In dem einen wie in dem anderen Falle haben wir neuestens derlei erfreuliche Ausnahmen etwas häufiger zu verzeichnen, doch ist es bekannt, daß im diplomatischen und besonders im Konsulardienste das ungarische Element noch immer in sehr geringem Maße vertreten ist.

Die Ursachen der erwähnten Uebelstände liegen auf der Hand, so lange man im diplomatischen Dienste einen aristokratischen Namen für einen besseren Titel erachtet, als jede Befähigung — und das ist leider noch immer der Fall — so lange wird die österreichisch-ungarische Diplomatie jenes Aussehen und Ansehen behalten, welches dieselbe jetzt genießt. Das gilt für die großen wie für die kleinen Posten, ja für die letzteren noch mehr als für die ersteren. Wir möchten in diesem Punkte auf das Beispiel Englands verweisen, das neuestens auch von Frankreich in so erfolgreicher Weise nachgeahmt wird. Hier werden Schriftsteller, Professoren, Parlaments-Mitglieder zu diplomatischen Posten berufen und sie bewähren sich auf denselben zumeist trefflich. Die Vertreter Frankreichs in Genf und in Wien und an zahlreichen anderen Orten sind Personen, welche durchaus nicht zu denjenigen Klassen gehören, die ehedem diesen Dienst monopolisirten. Doch wird Niemand sagen, daß Frankreich darum bei der Schweiz oder bei Oesterreich-Ungarn schlechter vertreten wäre, als ehedem. Bei uns ist ein ähnlicher Versuch nur in zwei Fällen gemacht worden. Baron Béla Orczy und — Graf Julius Andrássy sind Beide aus dem Parlamente hervorgegangen und haben sich unseres Wissens nicht schlecht bewährt. Von Benjamin v. Kállay sprechen wir nicht, weil seine parlamentarische Thätigkeit nur wie ein Zwischenakt in seiner Laufbahn anzusehen ist, welche sonst eine durchaus „vorschriftsmäßige" gewesen ist.

Diese Erwägungen drängen sich uns auf, weil gerade jetzt viel von Veränderungen im diplomatischen Dienste der Monarchie die Rede ist. Es scheint aber, daß dem neuen Chef des Auswärtigen Amtes die Wahl recht weh thun muß zwischen den auserlesenen Talenten, die sich ihm darbieten. Zwei von den wichtigsten Posten, welche die Monarchie zu vergeben hat, sind in diesem Augenblicke erledigt: der Posten in Rom und derjenige in Konstantinopel. Wenn für die Stellung in Rom vielleicht noch das gewöhnliche Maß ausreicht, mit dem Diplomaten bei uns gemessen werden, so gilt das nicht auch von Konstantinopel. Der Mann, der in Rom seine Mission hat, kann allenfalls von Wien aus geleitet werden, und wenn er bereit ist, nach des Fürsten Bismarck berühmtem Diktum, „auf Kommando, wie ein Unteroffizier, umzuschwenken", so wird er seiner Pflicht gerecht werden können. Anders ist es in Konstantinopel. Der Boden ist daselbst ganz verschieden von demjenigen, auf dem die europäische Diplomatie sich sonst bewegt, nichts ist daselbst vorauszusehen oder zu berechnen. Neben einer großartigen Kenntniß der schwer verständlichen Verhältnisse des Orients muß der Vertreter einer großen Macht daselbst über eine Summe von Vorzügen des Geistes und des Charakters verfügen, wie sie unter den Menschen überhaupt selten sind und wie sie auch in unserer Diplomatie nicht häufig vorkommen. Ein Mann, wie Ignatieff, hat auf diesem Boden klägliche Mißerfolge erlitten; Layard ist daselbst nicht immer siegreich gewesen und auch Graf Franz Zichy hat daselbst einige Erfahrungen gemacht, welche für ihn nicht zu den angenehmen zählen mögen. Je weiter die Auflösung der Türkei fortschreitet, desto wichtiger sind die Interessen, welche der Vertreter der Monarchie in Konstantinopel zu schützen haben wird, desto mehr bedarf es eines Mannes von Muth, Kraft, Scharfsinn und Entschlossenheit an diesem Orte. Ob Baron Haymerle unter den Diplomaten, die ihn umgeben, ein solches Juwel ausfindig wird machen können, das ist eine Frage, deren Lösung uns im Augenblicke mehr interessiren muß, als die anderen obschwebenden Personal-Angelegenheiten. Fern sei es von uns, der malitiösen Auffassung beizustimmen, welche behauptet, daß Baron Haymerle, wenn er einen Mann von solchen Fähigkeiten und Tugenden ausfindig machen könnte, diesen gleich in Wien behalten und ihn Sr. Majestät für einen andern Posten als den Konstantinopler empfehlen würde: für den eines Ministers des Auswärtigen, einen Posten, den Baron Haymerle nicht gesucht, und den er nur angenommen, als ihm an kompetenter Stelle versichert wurde, daß eine geeignetere Persönlichkeit nicht zu finden sei. Allein, die Wichtigkeit eines Postens in Konstantinopel kann überhaupt nicht überschätzt werden. Ja, man kann sagen, dieser sei die einzige Stelle im auswärtigen diplomatischen Dienste, welche unbedingt einen Staatsmann, einen Fachmann und einen Diplomaten erfordere. Der neue Vertreter der Monarchie wird überdies in einem Augenblicke in Konstantinopel anlangen, der die gesammte westeuropäische Diplomatie auf eine harte Probe stellt, und wir haben bereits gestern unser Bedauern darüber ausgesprochen, daß Oesterreich-Ungarn nicht schon zur Stunde einen neuen Vertreter bei der Pforte hat. Im Orient kommen jetzt noch alle alten Aufgaben der Diplomatie zu Ehren. Dahin gehört z. B. die schleunige und getreue Berichterstattung, eine Aufgabe, welche im Westen von Europa in den Händen der Diplomatie fast gar keine Bedeutung hat. Niemand wird z. B. glauben, daß der Minister des Aeußern sich über englische Verhältnisse durch die Berichte irgend eines Londoner Botschafts-Sekretärs informiren lasse, während ihm die „Times" und unzählige andere, ausgezeichnet informirte Blätter zur Verfügung stehen. Anders ist die Sache im Orient. Hier muß der Minister seine Entschließungen zum großen Theile nach den Informationen einrichten, die er von den an Ort und Stelle residirenden Organen empfängt und man weiß, wie unendlich schwierig es ist, gerade im Orient verläßliche und erschöpfende Mittheilungen zu erhalten. Dagegen fällt hier eine andere Verpflichtung der Diplomatie ganz weg, nämlich die der „Repräsentation". Der Konsul von Damaskus oder Rustschuk, ja selbst der Botschafter in Konstantinopel haben leicht ihre Pflichten dieser Art gegen die vornehme Welt ihrer Residenzen erfüllt. Darum entfällt bei der Diplomatie, die im Orient Verwendung findet, auch der oft gehörte Einwand, man müsse eben reiche und in ihren Vermögensverhältnissen unabhängige Leute für solche Stellungen haben; im Orient bedarf es blos gewandter, landeskundiger, politischer Beamteten und diese werden zu finden oder zu bilden sein, wenn man nur den Kreis erweitern will, dem dieselben entnommen werden.

Die öffentliche Meinung in beiden Theilen der Monarchie führt zwar schon lange Klage über die zahlreichen Unzukömmlichkeiten in der auswärtigen Vertretung. Allein, wenn man sich von der Vorstellung nicht befreien kann, daß die Fähigkeit, die Verhältnisse fremder Länder zu verstehen, mit der Anzahl der Ahnen stets in gerader Proportion stehe, so mag man dieses System behalten da, wo es verhältnißmäßig am unschädlichsten wirkt, in Westeuropa. Ein bedeutender Mann vermag zwar auch dort bedeutende Dienste zu leisten; allein ein unbedeutender Mann vermag an solchen Orten nicht übermäßig viel Schaden zu stiften. Bei der Besetzung der diplomatischen Posten im Orient aber würde es sich der Mühe lohnen, Umschau zu halten, ob sich nicht vielleicht einmal oder das anderemal auch außerhalb der Kreise der zünftigen Diplomatie die Männer fänden, welche zu solchem Dienste die Eignung besäßen. So lange das nicht geschieht, werden die Versprechungen von Umgestaltungen und Veränderungen im diplomatischen Dienst immer den gleichen, und nicht gerade seriösen Effekt im Publikum hervorrufen.

Noch einmal die Amortisations-Verlängerung.

Budapest, 5. November.

Das lebhafte aktuelle Interesse, welches nicht nur die Börsenkreise, sondern die ganze Bevölkerung der auf der Tagesordnung stehenden, nunmehr zu einer akuten und hochpolitischen gewordenen Frage entgegenbringt, entschuldigt es wohl, daß ich zu ihr noch einmal — hoffentlich das letztemal — das Wort ergreife. Wenn ich dem Leser meine Weisheit in kleinen Dosen einträpfle, so wird er, nach einiger Ueberlegung, auch darin Absicht und Methode erkennen; er wird den allmäligen Fortschritt von der negativen Kritik zum positiven Verbesserungs-Vorschlag leicht herausfinden, und wird nun auch einige Geduld für die Erörterungen erübrigen, die ich heute betreffs der Durchführung meines Vorschlages vorzubringen habe.

Resumiren wir zuerst kurz, um besser anknüpfen zu können und Gegenwärtiges mehr selbstständig zu machen, den Stand der Frage und den Gedankengang unserer vorigen Artikel: Der Finanzminister will das Budget verbessern, das Defizit verringern; da die Einnahmen sich nicht, oder nur *um wenig*, vermehren lassen, sucht er den Ausgaben-Etat zu entlasten; nach den faktischen Verhältnissen, mit denen er rechnen muß, bietet aber hiezu nur eine Post Aussicht. Er findet die Tilgungsquote, mit welcher die aus der Grundentlastung stammenden Staatsverpflichtungen eingelöst werden, unverhältnißmäßig hoch, deshalb so hoch, weil vom Anfang an eine ungewöhnlich kurze Amortisationsdauer in Aussicht genommen war. Diese Quote nun will er herabsetzen, wozu natürlich eine Verlängerung der Rückzahlungsdauer, eine Vertheilung der Tilgung auf mehr Jahre nothwendig ist. Er will dies effektuiren, ohne den Papierbesitzer zu schädigen und folglich ohne den Staatskredit zu erschüttern. All dies ist löblich, letzteres sogar — ipsissima verba — „selbstverständlich". Nur ist leider das Mittel zu dem löblichen Zwecke verfehlt; es vernichtet die wohl erkannten Cautelen der Effektuirung. Wir behaupten dies dreist, nicht weil wir auf die Ziffern des „Theoretikers" pochen, sondern weil die „Praktiker" ihr verdammendes Verdikt abgegeben; oder ist etwa die Börse von der Theorie „Blässe angekränkelt"? Wir wollen sogar zugeben, daß bei der Wahl des Mittels nur ein Versehen mit unterlaufen: es ist nämlich übersehen worden, daß die jetzigen Besitzer der Papiere diese nicht zum Kurse von 105 in Händen haben; (stünde nämlich dieser Kurs, so wäre eine beliebige Hinausschiebung, selbst Sistirung der Amortisation gleichgiltig); es ist übersehen worden, daß das Kapital nicht gewillt ist, sich mit 4.65% placiren zu lassen, sondern eine höhere Fruktifikation heische, was eben in dem Kurse unter pari seinen Ausdruck findet; und nur weil der Kurs unter 105 steht, erleiden die Papier-Besitzer durch die Verlängerung der Amortisationsfrist eine Schädigung.

Wenn aber nur das Mittel verfehlt, muß deshalb der löbliche Zweck aufgegeben werden? Keineswegs. Es ist nur ein anderes, dem Zwecke entsprechendes Mittel aufzufinden. Dieses bestünde einfach in der zwangslosen und paritätischen Konvertirung der in Frage stehenden Papiere; eine solche hat wahrscheinlich dem Finanzminister vorgeschwebt, ist aber in seinem Gesetzentwurfe nicht zum Ausdruck gekommen. Was nun die paritätische Umwandlung, d. h. in gleichwerthige Papiere betrifft, so handelt es sich um eine einfache Rechnungs-Aufgabe, welche sogar mehrere Lösungen zuläßt; ich habe gestern eine Modalität, die Erhöhung des nominellen Zinsfußes, vorgeschlagen; ich werde heute eine andere, dem großen Publikum vielleicht mundgerechtere angeben. Ich habe auch die Höhe des vom Staate für diesen Zweck zu bringenden Opfers berechnet und es als relativ geringfügig bezeichnet. Eigentlich kann aber — füge ich heute hinzu — von einem Opfer nicht die Rede sein; denn Nicht-Konfiskation ist ja nicht gleichbedeutend mit Verlust. Es würde nur das Budget um weniger, als beabsichtigt war, gebessert werden und auch dies nur in so lange, als an den bisherigen Ziffern von 20, 50 und 60 Jahren der Tilgungs-Erstreckung festgehalten wird. Will man trotz paritätischer Konvertirung die Ausgaben aus dem Titel der Schuldentilgung doch noch um 4·2 Millionen, ja um mehr verringern, so müßte nur die Amortisation auf noch weiter hinaus erstreckt werden, was wieder ein einfaches Rechenexempel abgibt. Aber bei alldem bleibt noch immer das Odium des Zwanges, folglich die Wahrscheinlichkeit einer Erschütterung des Staatskredits. Deshalb sagte und sage ich in erster Linie: die Gesetzentwürfe seien zurückzuziehen. Erst wenn dies nicht erfolgt, dann erst plaidire ich für Annahme meines Vorschlages: Durchführung einer ehrlichen Konvertirung. — So weit meine bisherigen Auseinandersetzungen. Ich gehe nun einen Schritt weiter.

Es drängt sich nämlich unwillkürlich die Frage auf, ob denn nicht sogar sich eine zwangslose Konvertirung durchführen ließe? Ich getraue mich auf diese Frage mit Ja zu antworten und will den Weg hiezu andeuten. Man brauchte nur, meine ich, den Papierbesitzern über die aequivalente Entschädigung hinaus — freilich mit einem kleinen Opfer — noch einen geringern Vortheil zu bieten, derart, daß der rechnungsmäßige Werth der konvertirten Obligation jenen Kurswerth noch etwas übersteige, welchen die Papiere vor Verlautbarung der ministeriellen Entwürfe hatten. Man könnte es dann getrost den Papierbesitzern in freie Wahl stellen, ob sie die Konvertirung binnen kurzer Frist acceptiren oder nicht. Wer würde einen Vortheil aus der Hand geben? Und doch — es könnte ja auch solche Känze geben. Da müßte sich denn die Regierung der Kooperation ihres Staats-Bankiers versichern. Dieser müßte sich verpflichten, alle jene ihm bis zu einem bestimmten Präklusiv-Termin präsentirten Papiere zu den Geldkursen zu kaufen, wie sie etwa am 28. Oktober notirt waren. Ich glaube einerseits, daß wenige der innerlich einen höhern Werth, als jenen Kurs besitzenden Papiere präsentirt würden, andererseits, daß sich jener erwähnte Staats-Bankier finden ließe. Wäre es nicht jene mächtige Finanzgruppe, welche in letzter Zeit die Rolle unserer finanziellen Vorsehung spielte, so wäre es eine jener französischen Gruppen, welche à tout prix ihr Geld bei uns anlegen und mit der Regierung in Geschäftsverbindung treten wollen. Wird doch in Paris „gegründet", um nur neue Objekte für die schwungvolle Agiotage zu gewinnen; wie sollte nicht dort ein fundirtes, rückzahlbares, und zwar — wie wir unten proponiren — mit einer Prämie rückzahlbares Papier zu Kursen guten Absatz finden, welche einer mehr als $6^1/_2$—$6^2/_3$ Perzent Verzinsung entsprechen? Und handelt es sich doch voraussichtlich nur um nicht beträchtliche Posten! Es ist möglich, daß ich die Sache als Sanguiniker ansehe; nichtsdestoweniger halte ich es für Pflicht der Regierung, wenigstens den Versuch hiezu zu machen. Mißlingt dieser, so hat sie doch Alles gethan, um sich und unsern Kredit zu rehabilitiren; sie hat eine zwangslose, ehrliche Konvertirung angestrebt.

Die bereits erwähnte zweite Modalität der Entschädigung für die Verlängerung der Tilgungsfrist besteht in Folgendem: Die von mir berechneten und in den gestrigen Tabellen mitgetheilten halbjährigen Annuitäten reichen aus, den jetzigen Betrag der fraglichen Obligationen binnen 20, 50, respektive 60 Jahren durch Verlosung im Nominalwerthe einzulösen, bis zur Verlosung aber den Coupon zu einem höheren, als dem bisherigen 4.65perzentigen Zinsfuß, nämlich mit $5^1/_2$, respektive $5^1/_4$ Perzent zu bezahlen. Würde aber der Coupon nur zu 5 Perzent eingelöst (also trotzdem die 7 Perzent Einkommensteuer in Wegfall gebracht), so erübrigt offenbar von der Annuität ein beträchtlicher Theil; dieser kann nun dazu verwendet werden, jede verloste Obligation mit einem höheren, als dem Nominalwerthe — also mit einer Prämie — einzulösen, welche äquivalente Prämie sich leicht berechnen läßt. Und nun läßt sich dem Papierbesitzer leicht ein kleiner Vortheil bieten; man erhöhe die äquivalente Prämie um einige Gulden — was freilich auch eine mäßige Erhöhung der Annuität zur Folge hat — und man hat damit dasselbe erreicht, als ob man den äquivalenten Zinsfuß noch um einen kleinen Bruchtheil erhöht hätte, wodurch der Kurswerth des Papiers offenbar gesteigert wird. Ich will nur beispielsweise anführen, daß die ungarischen Grundentlastungs-Obligationen ohne Verlosungsklausel mit nahe an 150 fl. (statt 105) eingelöst werden könnten, gewiß eine ansehnliche und lockende Prämie. Die Verschlechterung der Wahrscheinlichkeits-Chance wird so durch den größeren Kapitalsgewinn kompensirt; die „mathematische Hoffnung" bleibt unverändert. Ich betone, daß auch bei Gewährung eines kleinen Vortheils, also bei einiger Erhöhung der Annuität, der Staat bedeutend billiger fährt, als durch Ausgabe neuer Goldrenten-Titres. Und so und nur bei Annahme der proponirten Modifikationen *glaube ich*, daß die ursprüngliche Absicht des Finanzministers voll und ganz realisirt werden könnte zum Vortheile und nicht zum Nachtheile des Staates!

Und zum Schlusse *seien, um alle* Seiten der Frage zu beleuchten, noch einige Bemerkungen über einen schon gestern angedeuteten Punkt gestattet. Ich halte es für einen wenn auch nur formalen Fehler der fraglichen Gesetzentwürfe, daß in denselben der Rechte einer der beiden Parteien, zwischen welchen der Staat bei der Grundentlastung die Vermittlerrolle übernommen, mit keinem Worte Erwähnung geschieht; der Rechte jener Grundbesitzer nämlich, welche mit einer entsprechenden Abgabe, quasi Annuität, die Urbarialgiebigkeiten ablösen. Auch hierüber müßte ein besonderer Paragraph verfügen, der, nach unserem Gefühle, kurz zu lauten hätte: Die Rechte der ihre Urbarial-Lasten mit einer Steuer ablösenden Grundbesitzer werden durch gegenwärtiges Gesetz nicht tangirt.

Meine von reinsten uneigennützigen Gesinnungen eingegebenen Vorschläge empfehle ich wiederholt geneigter Beachtung.

Direktor **J. Lewin.**

— Die in Angelegenheit der Erneuerung des finanziellen Ausgleichs mit Kroatien entsendete **Regnikolar-Deputation** setzte heute Nachmittags 5 Uhr ihre Berathungen fort, gelangte indessen auch in der heutigen Plenarsitzung zu keiner Einigung. Den Gegenstand der Diskussion bildeten diesesmal die Einkünfte aus der Militärgrenze und aus den geringeren Steuergattungen. Die ungarischen Mitglieder der Regnikolar-Deputation halten am Samstag, 8. d., Vormittags 11 Uhr, Konferenz, — am Sonntag, 9. d., ist wieder Plenarsitzung. Von Seite der Regierung waren in der heutigen Sitzung anwesend: Minister-Präsident Tißa, Finanzminister Szapáry, der Minister für Kroatien Bedekovics und Banus Mažuranić.

— Unsern im Abendblatt enthaltenen Bericht über die heutige **Sitzung des Abgeordnetenhauses** haben wir nur mit der Mittheilung zu ergänzen, daß der Finanzminister ankündigte, er werde die Interpellation Béla Lukács' in der nächsten Sitzung beantworten.

— Die vom **Finanzausschusse** des **Abgeordnetenhauses** entsendete **Subkommission** in Angelegenheit des Gesetzentwurfes betreffend die für das Josefs-Polytechnikum und das Thierarznei-Institut zu errichtenden Staatsgebäude hat am 4. November 6 Uhr Abends im Handelsministerium unter Vorsitz Moriz Wahrmann's eine Sitzung gehalten. Nachdem die Nothwendigkeit dieser Bauten im Prinzipe einhellig anerkannt wurde, beschäftigte die Subkommission sich vor Allem mit der Frage, ob die Subkommission das in der Vorlage bezeichnete Kunewalder'sche Haus überhaupt und insbesondere mit Rücksicht auf den ebenfalls proponirt gewesenen Salzamts-Grund empfehlen soll?

Hinsichtlich dieser Frage hörte die Subkommission die sachgemäßen Gutachten des anwesenden Unterrichtsministers und der geladenen Experten, namentlich der Herren Ministerialrath Karl Száß, Polytechnikums-Professor Steindl, Haußmann und Szily an. Sodann wurde beschlossen, daß die Pläne durch einen nicht interessirten Sachverständigen sachgemäß überprüft werden sollen und bis zum Einlangen des betreffenden Gutachtens die Verhandlung über die finanzielle Seite der Vorlage vertagt werden soll, umsomehr, als die Kosten der innern Einrichtung der projektirten Gebäude in der Vorlage nicht ersichtlich gemacht sind und der Minister versprach, die bezüglichen Daten in der nächsten Sitzung beizubringen.

— Der in Angelegenheit des Gesetzentwurfes über die **ungarische Staatsbürgerschaft** entsendete **Ausschuß** des **Abgeordnetenhauses** hat in seiner heutigen Sitzung das Amendement Aladár Molnár's zu §. 37 und die Amendements Karl Csider's zu den §§. 42 und 43 dieses Gesetzes in Verhandlung gezogen. Aladár Molnár erweiterte sein Amendement, wonach Derjenige, dem auf Grund seiner Verdienste von Sr. Majestät die Staatsbürgerschaft verliehen wurde, um Mitglied der Legislative werden zu können, seine Entlassung aus dem früheren Staatsverbande nachweisen müsse, — dahin, daß diese Bedingung auch auf die im ordentlichen Wege in den Staatsverband Aufgenommenen erstreckt werden solle.

Justizminister Pauler erklärt sich für das in der Regierungs-Vorlage ausgesprochene Prinzip nach folgender Textirung: „Jene ausnahmsweise Wirkung der im Sinne des §. 17 bewerkstelligten Aufnahme in den Staatsverband, daß der in dieser Weise Aufgenommene sofort nach der Aufnahme auch Mitglied der Legislative sein könne, tritt nur in dem Falle ein, wenn der Betreffende nachweist, daß er aus dem Verbande jenes Staates, dem er bisher angehörte, entlassen wurde, oder daß einer solchen Entlassung nach den Gesetzen jenes Staates nicht Raum gegeben wird."

Nach längerer Debatte acceptirte die Majorität die von der Regierung vorgeschlagene Fassung, doch wird dieselbe auf Antrag Emmer's als neues Alinea des §. 17 empfohlen werden. Die — in unserm heutigen Reichstags-Berichte skizzirten — Amendements Karl Csider's wurden mit den vom Justizminister Pauler vorgeschlagenen Modifikationen angenommen.

— Der **Kommunikations-Ausschuß** des Abgeordnetenhauses setzte heute unter dem Präsidium des Grafen Albert Bánffy die Verhandlung über den Gesetzentwurf „von den Straßen" fort. Von Seite der Regierung waren anwesend Minister Péchy und Staatssekretär Hieronymi. Vor Beginn der Spezialdebatte macht der Vorsitzende darauf aufmerksam, es werde sich empfehlen, zu den einzelnen Paragraphen stets auch die einschlägige Motivirung vorzulegen, welcher Vorgang auch eingehalten wird. — Der Titel wurde unverändert angenommen. Bei §. 1 entspinnt sich eine längere Debatte, betreffend die Bestimmung, daß solche Grundeigenthümer oder Körperschaften, welche seit 30 Jahren vor dem Inslebentreten dieses Gesetzes Straßen und Brücken erhalten, auch fortan sie erhalten sollen. Es betheiligen sich daran Lichtenstein, Léßai, Ráth, Bethlen, György, Dániel sowie die Vertreter der Regierung. Schließlich bleibt die Bestimmung und der Text intakt, jedoch ist ein Alinea beizusetzen, des Inhalts: daß bei solchen Straßen, welche für den Verkehr nicht mehr erforderlich sind, die betreffenden Instandhalter auf Einschreiten durch den Minister von der Erhaltungspflicht losgesprochen werden können. Die Formulirung dieser Bestimmung wird in der nächsten Sitzung vorgelegt werden. — Bei §. 2 stellt Ráth mit Rücksicht auf die eigenthümlichen Verhältnisse der Hauptstadt die Alternative auf, es sei entweder für diese eine besondere Vorlage zu machen, oder im Texte des Gesetzes selbst von Fall zu Fall die Ausnahms-Bestimmungen, die erforderlich seien, zu fixiren. — Ráth legt diesbezüglich einen Antrag vor. — An diesen Antrag knüpft sich eine lebhafte Debatte, an welcher fast alle Anwesenden sich betheiligten, die Einen Ráth unterstützend, die Mehrzahl sich gegen die Ausnahmestellung der Hauptstadt wendend. Die Debatte findet dadurch ihren Abschluß, daß der Vorschlag des Ministers, den Gesetzentwurf ohne alle Rücksicht auf die Sonderstellung der Hauptstadt durchzuberathen und am Schlusse für den Fall, daß sich einzelne besondere Bestimmungen für die Hauptstadt nothwendig zeigen, dafür Sorge zu tragen, angenommen und der Ausschuß sowohl die prinzipielle Frage, ob, sowie auch die Frage, was für besondere Bestimmungen für die Hauptstadt zu treffen sind, bis nach Verhandlung der Vorlage verschiebt. §. 2 wird sodann mit geringen stylarischen Abänderungen acceptirt. §. 3 bleibt unverändert mit dem einzigen Zusatze Léßai's, daß in dem 3. Alinea die „städtischen" Straßen noch ausdrücklich aufgenommen werden. §. 4 wird unverändert angenommen. Bei §. 5 werden von Lichtenstein und Bethlen Befürchtungen ausgesprochen, als ob ohne eine präzisere Fassung, oder einen einschlägigen Zusatz eine Ueberbürdung einzelner Komitate dadurch erwachsen könnte, daß das Ministerium bei Uebernahme der früheren Komitatsstraße eine zu große Verpflichtung von Arbeitsleistung auf das Komitat wälzen könne. — Die Vertreter der Regierung weisen nach, daß diese Befürchtungen nicht begründet sind und wird §. 5 unverändert angenommen. Die Verhandlung wird am Freitag, Vormittags 10 Uhr fortgesetzt.

— Die **Vereinigte Opposition** hat in ihrer heutigen Partei-Konferenz die vom Exekutiv-Komité des landwirthschaftlichen Kongresses und vom Landes-Industrie-Verein dem Abgeordnetenhause unterbreiteten Petitionen in Verhandlung gezogen. Die einzelnen Punkte der Eingaben wurden gründlich diskutirt und es wurde die Nothwendigkeit dessen allgemein anerkannt, daß im Hause bei der Verhandlung über diese Gesuche nicht die übliche Art der Erledigung in Anwendung komme. Die Partei wird sich demnächst neuerdings mit den wichtigen staatlichen Agenden befassen, welche in diesen Gesuchen bezeichnet sind. In der nächsten Konferenz der Partei kommt der Gesetzentwurf über die bosnische Administration zur Verhandlung.

△ **Wien**, 4. November. (Orig.-Korr.) Die Adreßdebatten in beiden Häusern sind zu Ende und es läßt sich nun ein Ueberblick über die Gesammtsituation gewinnen. Die Stellung des Ministeriums ist durch diese Debatten *nicht* verbessert worden, darüber gibt sich Niemand weniger einer Illusion hin als der Minister-Präsident. Er hat eine große politische Aufgabe übernommen, die staatsrechtlichen und nationalen Parteien in politische umzuwandeln, und diese ist ihm gelungen. Graf Clam und Dr. Rieger, Graf Hohenwart und Herr v. Plener haben sich in ihren Dissertationen innerhalb des Rahmens bewegt, den Graf Taaffe vorgezeichnet hat. Aber Graf Taaffe hatte sich noch eine zweite Aufgabe gestellt, aus dem Chaos der alten Parteien heraus eine neue, die „Reichspartei", zu bilden und diese Aufgabe *zu lösen ist ihm* nicht geglückt. Das *Ministerium* steht sonach im Reichsrath *ohne eigentliche* Partei da, das *ist ganz gut für die Aufgaben der politischen* Versöhnung, bildet aber bereits eine Schwierigkeit, wenn es sich um die Durchbringung von Regierungs-Vorlagen handelt, kann zum Hindernisse werden, wenn Steuervorlagen ins Spiel kommen, und ist entschieden eine unübersteigliche Barrière gegen jeden Versuch, jetzt schon das Kabinet zu ergänzen. Das Budget, das Herr Chertek vorgelegt hat, schwebt gänzlich in der Luft; allerdings ist es möglich, daß Graf Hohenwart und seine Partei einwilligen, die neuen Steuern ganz oder theilweise zu votiren, aber dann werden sie es nur für Gegenkonzessionen thun. Vor Allem können die Czechen ganz unmöglich ohne irgend welche „Errungenschaft" nachhause kommen, wenn sie ein halbes oder ein ganzes Dutzend Millionen neuer Steuern mitbringen. Die Frage ist nur, ob Graf Taaffe die Konzessionen machen kann, welche die Czechen begehren und von denen allein sie befriedigt sein werden.

Nach dem Gesagten liegt es auf der Hand, daß alle Gerüchte von einer Ergänzung des Ministeriums eben nicht mehr als Gerüchte sind. Es kann dem Grafen Taaffe nicht beifallen, eine Einladung zum Eintritt an den Grafen Hohenwart zu richten, denn nicht Hohenwart'sche, sondern Taaffe'sche Politik soll gemacht werden, und Graf Hohenwart hinwiederum macht keine andere, als Hohenwart'sche Politik. Aber Graf Taaffe kann auch nicht daran denken, Männer von der Linken in sein Kabinet zu berufen, nachdem ihm die Linke einen Korb gegeben hat. So bleibt denn nichts übrig, als für jetzt eine Politik des juste-milieu fortzusetzen und die unmittelbar drängenden, praktischen Aufgaben des Staatslebens zur thunlichst guten Lösung zu bringen. Vielleicht, daß sich nach der Delegations-Session die Parteien neugruppiren, vorerst wird sich's zeigen müssen, welche Partei und welcher Politiker vom Grafen Taaffe und Herrn Chertek die Verantwortlichkeit für die finanzielle Situation abnehmen will; Herr v. Plener hat die Opferwilligkeit einer Partei gewissermaßen als den Gradmesser für deren Regierungsfähigkeit erklärt. Wenn die Dinge sich so weiter entwickeln, wie bisher, so wird die Stichprobe noch vor Jahresschluß gemacht werden können. Rhodus wird gegeben sein, wir werden sehen, wer springt.

Deutsch-russische Beziehungen.

Die nachstehenden Zeilen, welche wir der „Nordd. Allg. Ztg." entnehmen, beziehen sich zwar auf innere deutsche, eigentlich Berliner journalistische Verhältnisse. Wir reproduziren dieselben trotzdem, weil sie immerhin zeigen, wie man in Berliner Regierungskreisen über die deutsch-russischen Beziehungen denkt. Diese Beziehungen müssen jedenfalls wenig freundlicher Natur sein, wenn die „Nordd. Allg. Ztg." eine solche Sprache führt. Das offiziöse deutsche Blatt schreibt:

„Es ist eine sehr auffallende Erscheinung, daß seit einigen Wochen in Berliner Oppositionsblättern eine für Rußland sympathische Haltung wahrzunehmen ist. Wenn die deutschen Liberalen aller Schattirungen in etwas seit fünfzig Jahren einig gewesen sind, so ist es die Abneigung gegen Rußland. Wie wurde der Kaiser Nikolaus nach und vor Olmütz angesehen? Wie drängten die Liberalen im Jahre 1854 zu einem Bündniß mit den Westmächten? Auch die Reformen des Kaisers Alexander vermochten nur seiner Person Sympathien zuzuwenden. Die Klagen über das russische Zollsystem, die Vorwürfe gegen unsere Regierung, daß sie nicht nachdrücklich genug dagegen auftrete, verstummten selten. Und heute geht durch nicht wenige Oppositionsblätter ein Zug des Wohlwollens für Rußland, das sich zuweilen direkt, zuweilen durch Parteinahme gegen den von der russischen Presse auf das heftigste angefeindeten deutschen Kanzler zu erkennen gibt. In einem sehr verbreiteten fortschrittlichen Blatte wird die Politik des Fürsten Bismarck getadelt, weil sie Preußen um die hundertjährige Freundschaft Rußlands gebracht habe. Keinem aufmerksamen Zeitungsleser kann dieser Wandel entgangen sein. Er scheint auch in Rußland nicht unbeachtet geblieben zu sein und durch Freundlichkeiten erwidert zu werden. Ueber die Begegnung in Alexandrowo gelangten an Oppositionsblätter von Warschau aus auffallend schnell richtige Nachrichten, welche aus einer amtlichen Quelle stammen mußten und von preußischer Seite nicht kommen konnten, da in Warschau amtliche Organe Preußens nicht vorhanden sind, die so intim unterrichtet wären. Auch später sind über die Stimmung und die Bestrebungen der russischen Diplomatie an dieselben Blätter ganz intime Mit-

Sina, der unstreitig einer der ersten Financiers dieses Jahrhunderts, überdies aber ein sehr kluger und mit den hiesigen Verhältnissen vollkommen vertrauter Mann war.

Derselbe hat mir den beabsichtigten Schritt beim Fürsten Metternich positiv widerrathen, und zwar aus dem Grunde, weil selbst dieser, trotz seines überwiegenden Einflusses, nicht mächtig genug ist und bei seinem vorgerückten Alter die nothwendige Ausdauer und Willenskraft nicht besitzt, um die österreichischen Staatsmänner von jeder Einmischung in die ungarischen Angelegenheiten fernzuhalten; — „aber auch diesen muß ja das Emporblühen Ungarns am Herzen liegen", erwiderte ich; „ja freilich", meinte Sina, „wenn sie Ungarn auch absolut regieren könnten wie Oesterreich und was die Hauptsache, das Geld, betrifft, so ist es noch fraglich, ob Oesterreich dadurch, daß Ungarn ein Kulturstaat wird, etwas gewänne."

„Die Leute meinen, daß Ungarn zu den gemeinsamen Auslagen nichts beitrage; im Gegentheil, Ungarn ist ein kleines Ostindien für Oesterreich. Jede Hand voll Getreide, jedes Stück Vieh, ja jedes Produkt Ungarns zahlt an der österreichischen Grenze einen hohen Zoll und andererseits kauft Ungarn jedes, auch das schlechteste Industrie-Erzeugniß von Oesterreich und macht es steuerfähig und was noch an Geld in Ungarn übrig bleibt, bringen die ungarischen Kavaliere hieher und verzehren es in Wien. Geben's also Ruhe, ich rathe es Ihnen als guter Freund und benützen Sie lieber das große Wohlwollen, welches Fürst Metternich für Sie allerdings hegt, dazu, um für sich eine kleine Donation zu erwirken."*)

Mit diesen Eindrücken, die gewiß einer Erwägung werth [...]ren, reiste ich nach Preßburg zurück, doch die leidigen Zustände, [...] da vorfand, bestimmten mich doch wieder nach gepflogener [...]ache mit meinen Freunden Paul Somssich, Ür[...] Kiss, Rohonczy, Balogh, die meine Ab[...] Fürsten Metternich für Ungarns Interessen zu gewinnen, [...]ten, nach Wien zurückzukehren und mit dem Fürsten ein[...]zu sprechen.

[...]fand den Fürsten in seinem Palais auf dem Renn[...] wurde wie immer von demselben auf das wohlwollendste [...]en.

Nach einem längeren Gespräche über den unerwartet schlech[...]ang des ungarischen Reichstages, welches der Fürst seiner [...]hnheit gemäß in den gewähltesten Ausdrücken größtentheils selbst führte, erlaubte ich mir zu bemerken, daß wenig Hoffnung nicht nur für jetzt, sondern auch für die Zukunft vorhanden sei, daß sich die Sachen zum Besseren wenden werden, wenn man bei der jetzigen Regierungsweise beharren sollte. „Wer trägt denn die Schuld daran?" rief der Fürst aus. — „Die österreichische Regierung selbst," erwiderte ich, „sie ist die verkehrteste, die man sich nur denken kann; ich meine in Ungarn." — „Oho! das werden Sie beweisen müssen!" — „Bin gern bereit dazu", entgegnete ich, „mündlich oder schriftlich, wie es Ew. Durchlaucht wünschen." — „Schriftlich, werde ich Sie bitten, und je eher", meinte der Fürst.

Hierauf, da ich merkte, daß Mehrere des Empfanges beim Fürsten harrten, entfernte ich mich, von demselben ebenso gütig entlassen wie sonst.

Während der heftigen Debatten beim Reichstag überwarf sich Kossuth mit dem Eigenthümer des „Pesti Hirlap" und trat von der Redaktion zurück.

Es ist Jedermann aufgefallen, wie es unter den damaligen Verhältnissen geschehen konnte, daß Kossuth nach den jüngsten Vorgängen zur Redaktion des „Pesti Hirlap" zugelassen werden konnte.

Der Schlüssel zu diesem damals viel besprochenen Ereigniß ist einfach darin zu suchen, daß der Eigenthümer dieses Blattes einer der größten Günstlinge des Polizei-Ministers Grafen Sedlnitzky war, und daher, wie ganz natürlich, einen Redakteur suchte und in der Person Kossuth's auch fand, der ihm voraussichtlich die meisten Pränumeranten verschaffen werde, — die ungarische Regierung aber, in deren Politik es lag, durchaus zu keiner Beschwerde Anlaß zu geben, dabei beide Augen zudrückte, und ebenso natürlich war seine Entfernung von der Redaktion, denn so wie die Polizei fand, daß Kossuth zu sehr in das öffentliche Leben eingreife, mußte und fand auch der Eigenthümer des Blattes sehr bald einen Grund, ihn wieder zu beseitigen.

Die Vortheile, welche aus der Redaktion eines Blattes in Kossuth's Händen sich in jeder Richtung ergaben, waren zu bedeutend, als daß derselbe diese Bahn so leicht verlassen hätte.

Er entschloß sich demnach, selbst um ein Privilegium zur Herausgabe eines politischen Blattes einzuschreiten und wendete sich in dieser Hinsicht unmittelbar an den Fürsten-Staatskanzler.

Welche mündliche Anweisung Kossuth in dieser Angelegenheit vom Fürsten persönlich empfing, erhellt aus dessen eigener, an mich gerichteten Aufzeichnung, die ich hier wörtlich mittheile.

„Meine gestrige Unterredung mit Kossuth umfaßte die hier nächstbezeichneten Elemente, welche ich niederschreibe, weil ich sie zur Kenntniß des Herrn v. Wirkner gebracht zu sehen wünsche.

„Das Gespräch begann mit der Bitte von seiner Seite, mir die Darstellung der Ursache seines Ansinnens in einer Lage zu erlauben, welche für ihn als Vorstand einer Familie höchst peinvoll sei. Er erzählte mir hierauf seine Geschichte mit Landerer und brachte seinen Wunsch vor, ein Privilegium auf die Herausgabe einer Zeitung zu erhalten; das, worauf ihm sehr wesentlich ankomme, fügte er bei, sei eine baldige Entscheidung.

„Ich erwiderte ihm, daß ich keine Aussicht auf ein Privilegium kenne, weil der Regierung an guten Zeitungen gelegen sei, wozu es vieler nicht bedürfe. — Von diesem Gesichtspunkte ausgehend, fügte ich bei, gestand ich ihm, daß ich seine Bestrebungen auf dem Felde der Oeffentlichkeit seit ihrem Beginne, mit Aufmerksamkeit verfolgt hätte und zu dem Ausspruche gelangt sei, daß er ausgezeichnete schriftstellerische Fähigkeiten besitze, das eigentliche Ziel seiner Bestrebungen jedoch zu errathen nicht vermöchte, daß hieraus kein Angriff auf seine Geistesgaben ergehe, während in dem Thatbestand kein Sporn für mich zur Unterstützung seines Wunsches zu liegen vermöchte, zu dessen Gelingen die Aussicht selbst nicht bestände.

„Kossuth versuchte seinen Bestrebungen den Charakter eines dem Wohle seines Vaterlandes treu ergebenen Mannes beizulegen. Ich bin nicht der Mann der Opposition, wenn diesem Worte der Sinn des Widerstandes gegen alles nicht von mir Ausgehende gegeben werden sollte; ich wünsche das Gute und bin stets bereit ihm mein Bestreben zu widmen; ich glaube dies in mehr als einer Gelegenheit bewiesen zu haben.

„Indem ich ihm den Unterschied, welcher zwischen einem Oppositionsgeist abstrakter Art und einem Opponenten gegen das Nichtrechte zugab, fügte ich bei, mein kurz gefaßtes Glaubensbekenntniß gehe dahin, daß es genau erwogen nur zwei Richtungen gebe, die konservative und die zerstörende; die erste, zu der ich mich bekenne, öffne dem erreichbaren Guten auf gesetzlichem Wege das weiteste Feld, die andere schneide diese ab, selbst dann, wenn Diejenigen, welche sich von dem konservativen Prinzip entfernen, einzelne annehmbare Zwecke verfolgen und diese hiedurch erreichbar machen. Um Ungarn aus der leidigen Lage zu retten, welche dasselbe erdrücke, seien mir nur zwei Mittel bekannt; „„das eine sei enges Anschließen der aufgeklärten Vaterlandsfreunde an die schützende königl. Gewalt, das andere liege im Begriffe der Disziplin, welche in Ungarn so leidig darniederliege.""

„Hierauf machte Kossuth keine Einwendung, sondern trachtete mir zu beweisen, daß seine Ansichten auf die vorgezeichneten Wege wohl passen.

„Das Ende unseres Gespräches war mein Rath, daß Kossuth gegen Herrn v. Wirkner sich zu erklären habe, welcher, als ein treuer und unparteiischer Geist, ihm die zweckdienlichste Richtung zu geben keinen Anstand nehmen werde. Abstrahiren Sie, fügte ich bei, von einem unerreichbaren Privilegium, welches Sie, wäre es zu erlangen, von dem nützlichen Felde entfernen würde. Um seinem Blatte die größte Zahl der Subskribenten zu sichern, wird der Unternehmer der Sklave seiner Einnahmen; der Priester lebe vom Altar, das ist billig und naturgemäß; Schriftstellerei ohne eine versicherte Unterstützung bietet wenig; kann dem talentvollen Manne die benöthigte Geistesruhe mittelst Entfernung der Nahrungssorgen gegeben werden, so steht das in der Pflicht Derjenigen, welche die gute Sache fördern. Wenn Sie als freistehender Schriftsteller den Letzteren ihre Fähigkeiten widmen, so wird es hiezu Wege geben, welche nicht das gehässige Gepräge der Bestechung tragen.*)

„Hiemit nahm ich von Herrn v. Kossuth Abschied."

Am zweiten Tage nach dieser Mittheilung des Fürsten besuchte mich Kossuth auf einige Augenblicke in Preßburg, und entnahm ich aus seinen Aeußerungen, daß er über die Besprechung mit dem Fürsten schriftlich seine Ansichten eröffnen werde, was auch etwa um acht Tage später mit dem hier wörtlich aufgezeichneten, an mich in deutscher Sprache gerichteten Schreiben desselben erfolgte.

---

*) Allerdings sehr praktisch. Der Verf.

*) Der Fürst mag darunter eine kleine Donation verstanden haben, welche durch den König verliehen, stets Jedermann ehrte. D. Verf.

[T]heater- und Vergnügungs-Anzeiger.

Nemzeti szinház.

ÉSZAK CSILLAGA.
Opera 3 felv.
Személyek:

Michaeloff Péter . . . Ney D.
Skavronszky György . Zajonghy
Katalin . . . . Maleckyné
Praskovia . . . . . . Béli H.
Kezdete 7 órakor.

Várszinház.

BARÁTSÁGBÓL.
Vigjáték 1 felvonásban
Személyek:

Benson . . . . . . Ujházy
Carry . . . . . . Lendvayné
Tretter . . . . . . Vizvári
Lucy . . . . Molnárné
Meredith . . . . . Benedek

A MÁSE.
Vigjáték 1 felvonásban.
Flipper és Nobbler.
Bohózat 1 felv.
Kezdete 7 órakor.

Népszinház.

Kamargo.
Nagy operett 3 felvonásban. Irták A. Vanloo és E. Leterrier; forditotta Fáy Béla. Zenéjét szerzette Charles Lecocq.
Személyek:

Kamargo . . . . Erdősi Eugenia
Flora . . . . Gyöngyösi Ilka
Szidaliz . . . . Kacsó Karola
Franszin . . . . Vasváriné
Bozita . . . . Bodor Etel
Klorinda . . . . Rózai Irma
Marietta . . . . Hargittai Anna
Szilvia . . . . Till Jusztin
Elvira . . . . Tornyai A.
Rozalinda . . . . . . Zárainé
Takér, balletmester . . Komáromi J.
Donya Hnána . . . . . Jenei Anna
Mancrén rabló)
Valzsoli lovag) . . . Vidor
Filidor rendőr)
Ponkálé márki . . . . Solymosi
Perüsó . . . . Tihanyi
Kolomb. . . . . Komáromi M.
Szatürnén . . . . . . Kápolnai
Vieilszodriett . . . . Egri
Liouszéupól . . . . . Füredi
Gránzsbatlier . . . . Kovács I.
Laüsett . . . . Hatvani
Dölaglaszier . . . . . Pártényi
Nyakigláb . . . . . . Bakonyi
Czinege . . . . V. Kovács
Filozof . . . . Kakkás
Czérnaszál . . . . . . Csatai Zsófi
Mormota . . . . Erdei Berta
Kapitány . . . . Gátori
Rendőr . . . . Márton
Ramponno . . . . . . Csallóközi
Kezdete 7 órakor.

DEUTSCHES THEATER

— in der Wollgasse —
Direktion: ROBERT MÜLLER

Boccaccio.
Komische Oper in 3 Akten.
Personen:

Giovanni Boccaccio . Frl. B. Olma
Pietro . . . . Hr. Barth
Scalza . . . . Hr. Richter
Beatrica . . . . . . Frl. Steinburg
Lotteringhi . . . . . Hr. T. Müller
Isabela . . . . Frl. Rosen
Lamberticcio . . . . Hr. Fr. Müller
Peronella . . . . . . Hr. Kierr
Anfang 7 Uhr.

Offener Sprechsaal.

Für Form und Inhalt des unter dieser Rubrik Folgenden ist die Redaktion nicht verantwortlich.

Ein bestrenommirtes altes und lukratives En-gros-Geschäft
mit bestgezügelter Detail-Niederlage, ist mit einem Betrage von 10—30 Mille zu übernehmen. Unterhändler ausgeschlossen. Adresse unter Nr. 7033 in der Expedition.

Erklärung.

Die allgemeine Beliebtheit, deren sich mein Ofen (Meidinger-Ofen) in Oesterreich-Ungarn erfreut, veranlaßt verschiedene Industrielle, dem Publikum gegen meinen Willen unter der Bezeichnung „Meidinger-Oefen" ein Machwerk anzubieten, welches sich von jenen Oefen, die berechtigt meinen Namen tragen, wesentlich unterscheidet. Ich sehe mich zu dieser Erklärung veranlaßt, um sowohl das Publikum als das Renommée des meinen Namen tragenden Ofens vor Benachtheiligung zu schützen.

Die einzige Firma, welcher ich vertragsmäßig das Recht eingeräumt habe, den von mir konstruirten Ofen in Oesterreich-Ungarn zu verkaufen und sich dabei meines Namens zu bedienen, ist die Firma **„H. Heim"** in Wien, Kärntnerstraße 40/42, Budapest, Thonethof, mit welcher Firma ich schon seit Jahren in Verbindung stehe, welche den Meidinger-Ofen in Oesterreich-Ungarn eingeführt hat, und durch die meinen Intentionen entsprechende, sorgfältige, in stetem Einvernehmen mit mir, dem Erfinder dieses Ofens, erfolgende Ausführung desselben zur allgemeinen Beliebtheit dieses Ofens wesentlich beigetragen hat.

Die mit meiner Einwilligung als Meidinger-Ofen bezeichneten echten Erzeugnisse des Herrn H. Heim tragen an der untern Thüre entweder auf der Außenseite die Aufschrift: „H. HEIM (oder HEIM & WILSON), Wien, Dr. MEIDINGER's Patent" oder ist auf der Innenseite die Schutzmarke der Fabrik eingegossen.

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

Ich behalte mir übrigens vor, meine Rechte gegen die widerrechtliche Führung meines Namens behördlich schützen zu lassen.

Karlsruhe, 24. Oktober 1879. 6867

Prof. Dr. H. MEIDINGER.

Im Saale des Musikvereins, Göttergasse,
wird am **Sonnabend, den 15. November** um 7½ Uhr, Herr
Professor Dr. Paulus Cassel aus Berlin
einen
Vortrag über Lohengrin
halten. — Karten zu 3 fl. (Cercle-Sitz), 2 fl. (numerirter Sitz) und 1 fl. sind in der Musikalien-Handlung von Herrn **Rozsavölgy & Co.** zu haben. 6971

Keleti's
Schule und Pensionat für Mädchen befindet sich seit dem 1. November **Adlergasse Nr. 1**, im I. Stock, Ecke des Elisabethplatzes. 6964

CIRCUS RENZ
Cirque Royal belge.
Ecke der Waitznerstraße und Alkotmánygasse.
Heute Donnerstag, 6. November 1879, Abends 7 Uhr:
Grosse Vorstellung.
Zum zweiten Male:
Robert und Bertrand.
Komische Ballet-Pantomime in 5 Abtheilungen und einem Vorspiel, neu einstudirt und in Szene gesetzt vom Direktor E. Renz.
Auftreten der weltberühmten amerikanischen Luft-Gymnastikerin MISS LEONA DARE
Grosses Hurdle-Rennen
Morgen, Freitag, **Vorstellung.** — Uebermorgen Samstag: Gala-Vorstellung zum Benefiz des Frl. Emilie Loisset. Nächsten Sonntag, 2 Vorstellungen um 4 und 7 Uhr.
6940 Hochachtungsvollst **E. Renz,** Direktor.

Fremdenliste.

Hotel Erzherzog Stefan. A. Ekmayer, Direktor v. Preßburg — B. Ruda, Kaufmann v. Fünfkirchen. — D. Seydl, Oekonom v. Wien. — A. Toth, Bischof v. Eperies. — B. Oesterreicher, Kaufmann v. Banat. — E. Fábián, Oekonom v. Veßprim. — K. Farkas, Ispàn v. Bihar. — J. Haydu, Ober-Ingenieur v. Tokaj.

Hotel Königin von England. A. Blaskovics, Gutsbesitzer v. Abony. — Fr. M. Lichtenberg, Gutsbesitzer v. Szegedin. — E. Tabaydy, Obergespan v. Arad. — J. Daniel, Obergespan v. Gr.-Becskerek. — R. Ocskay, Deputirter v. Neutra. — St. Török, Pfarrer v. P.-Maroth. — J. Szwacsina, Oekonom v. P.-Maroth. — J. Guttman, Oekonom v. Luka. — M. Samek, Juwelier v. Wien. — A. Kohn, Edelsteinhändler v. Wien. — A. Frankel, Kaufmann v. München.

Hotel Königin Elisabeth. A. Kiss, Deputirter v. Szégehid. — J. Konkoly, Gutsbesitzer v. Totis. — L. Szilágyi, Advokat v. Ráczkeve. — Grim, Apotheker Rozsnyo. — J. Burian, Advokat v. Gran. — P. Porubßky, Professor v. Pilis. — K. Tkacsik, Doktor v. Jolsva.

Hotel de l'Europe. Se. Exz. Müller, k. k. FML. v. Wien. — Se. Exz. St. Mihalovics s. Familie, v. Belgrad. — H. Baltazzi, Rent v. Wien. — E. J. Mayhew, Rent. v. London. — Mr. R. Young, Rent. v. London. — Mr J. Young, Rent. v. London. — N. Ritter v. Kalli, Reichsrath-Abg. v. Wien. — Mr. Nierstein, Banquier v. Wien. — G. Demestrey s. Familie, Gen.-Direktor der k. Oedenburger-Bahn v. Wien. — W. Guttmann de Gelse, Großhändler v. Kanizsa. — J. Held, Verwalter v. Széchény.

Grand Hotel Hungaria. Baron v. der Wense, k. k. Oberst v. Wien. — Baron v. Berg, Gutsbesitzer v. Kaposvár. — St. Ronay, Reichstags-Abgeordneter v. Szt.-Iván. — K. L. Ritter v. Falk, Gen.-Direktor v. Vöslau. — E. Ziffer, Direktor v. Wien. Büren, Rent. v. Bern. — Mr. E. W. Bligh, Rent. v. England — K. Sarasin, Rathsherr v. Basel. — Dr. Hodoly, k. k. Regiments-Arzt v. Kaschau. — E. Gruber, Lieutenant v. Szegßárd. — Dr. Thonagel, Advokat v. Riga. — E. Kühne, Fabrikant v. Wieselburg. — E. Berend, Kaufmann v. Berlin. — E. Berger, Brody s. Familie, Kaufleute v. Wien. — Rechnitz, Kaufmann v. St. Pölten. — Lichtenstein s. Familie, A. Kacz, Kaufleute v. Wien. — M. Drucker s. Frau, Kaufmann v. Debreczin. — Steiner, Kaufmann v. Veßprim. — G. Grützmacher, Kaufmann v. Stettin. — W. Delius, Kaufmann v. Hochheim. — J. Klammer, Kaufmann v. Graz. — Bauer, Kaufmann v. Prag. — Schüller, Kaufmann v. Szivácz. — Laudinger, Ruhmann. J. Reichl, Kaufleute v. Wien. — B. Peláthy, Oekonom v. Budapest. — S. Haymos, Oekonom v. Taß.

Hotel National. Graf Bolza, k. k. Offizier v. Wien. — Frau Mészáros, Gutsbesitzerin v. Nagy-Körös. — M. Hellsinger, Gutsbesitzer v. Mezö-Tur. — M. Petrin, Gutsbesitzerin v. Török-Szt.-Miklós. — St. Schluha, Gutsbesitzer v. Alsó-Szt.-Iván. — D. Csepi, Advokat v. Komorn. — T. Felsenburg, Priv. v. Gran. — Debirowsky, k. k. Oberlieutenant v. Wien. — E. Weiß, Reisender aus der Schweiz. — A. Habisrentinger, Fabrikantensgattin v. Bregenz. — J. Buchwalder, Kaufmann v. Szirák. — H. Rosenbaum, Kaufmann v. Baranyavár. — H. Honig, Kaufmann v. Essegg.

Hotel König von Ungarn. Takács, Gutsbesitzer v. K.-Márton. — S. Novák, Gutsbesitzer v. Siklos. — Ivanics, Gutsbesitzer v. Gran. — Ardényi, Advokat v. Temesvár. — Baron Stelzhammer, Gutsbesitzer v. Preßburg. — Hassan, Kaufmann v. Verbaß. — Schillitz, Kaufmann v. Neusatz. — Klemperer, Kaufmann v. Wien. — Kraue, Kaufmann v. Wien. — Kiss, Kaufmann. v. Gr.-Becskerek.

Hotel Széchenì in Ofen. N. Olfersdorf, k. k. Oberst v. Wien. — A. Kurtner, Priv v. Kihác. — J. Sipos. Priv. v. Mohacs. — K. Hoffer, Priv. v. Oedenburg. — Dr. F. Wigler, Doktor v. Wien. — J. Zaller, Oekonom v. Ungvár. — N. Ekert s. Frau, Priv. v. — Mohács. — K. Ringer, Beamter v. Tolnau. — J. Freier, Kaufmann v. Wien. — S. Zedraider, k. k. Militär-Beamter v. Serajevo. — J. Kucsler, Beamter v. Neutra. — F. Grazer, Weinhändler aus der Schweiz. — J. Fling, Weinhändler aus der Schweiz. — K. Schreiber, Weinhändler v. Würtemberg.

Hotel Garni. L. Ujházy, Advokat v. Szombathely. — F. Graf Gutsbesitzer v. Raab. — P. Nagy, Priv. v. Oedenburg. — J. Barényi, Gastwirth v. Döbrököz.

Hotel zum weißen Schwan. Zajczko, Priv. v. Lemberg. — Maschke, Priv. v. Preßburg. — J. Singer, Kaufmann v. H.-M.-Vásárhely. — S. Frater, Kaufmann v. Losoncz. — Schwarz, Kaufmann v. Aßód. — Perlus, Kaufmann v. Gyöngyös. — Temmer, Kaufmann v. D.-Czérna.

Verantwortlicher Redakteur: **Dr. Max Falk.**

Amtliche Notirungen der Budapester Waaren- und Effektenbörse vom 5. November.

Körner	Tendenz	Qualit. pr. Hekt.	Preis pr. 100 Kilogramm von	bis	Qual. pr. Hekt.	Preis pr. 100 Kilogramm von	bis
Weizen							
Banater . . neu	fest	74	—.—	—.—	75	13.65	13.80
"		76	13.90	14.—	77	14.10	14.20
"		78	14.25	14.35	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Theiß	"	74	—.—	—.—	75	13.90	14.—
"		76	14.15	14.25	77	14.35	14.45
"		78	14.50	14.60	79	14.65	14.70
"		80	14.75	14.80	81	—.—	—.—
Pester Boden	"	74	—.—	—.—	75	13.75	13.85
"		76	13.90	14.—	77	14.15	14.25
"		78	14.30	14.35	79	14.45	14.55
"		80	14.60	14.65	81	—.—	—.—
Weißenburger	"	74	—.—	—.—	75	13.90	14.—
"		76	14.15	14.25	77	14.35	14.45
"		78	14.50	14.60	79	14.65	14.70
"		80	14.75	14.80	81	—.—	—.—
Bacskaer		74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
"		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Nordungarischer	"	74	—.—	—.—	75	13.26	13.35
"		76	13.45	13.55	77	13.65	13.75
"		78	13.90	14.05	79	14.10	14.20
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Körner	Tendenz	Gattung	Qualität pr. Hektoliter	Preis per 100 Kilogramm von	bis
Roggen	fest	—	70—72	10.—	10.20
Gerste	"	Futter	60—62	7.—	7.40
"	ruhig	Brenner	62—64	7.70	8.25
"	"	Brauer	64—66	8.50	10.50
Hafer	fest	—	36—40	6.80	7.—
Mais	flau	banater	75	7.40	7.50
"	"	anderer	73	7.35	7.40
Reps	flau	Kohl	ohne	11—	11½
"	fest	banater	"	—.—	—.—
Hirse	"	— —	"	7.20	7.50
Hanfsamen	flau	— —	"	—.—	—.—

Terminwaare		Tendenz	Termin	Geld für 100 Kilogramm	Waare für 100 Kilogramm
	Weizen	flau	Frühjahr	15.25	15.20
	"		Herbst	—.—	—.—
	Roggen	"	Oktober	—.—	—.—
	Mais	"	Mai — Juni	8.75	8.80
	Hafer	"	Frühjahr	7.60	7.65
	"		Herbst	—.—	—.—
	Reps	"	Septbr.-Oktober	—.—	—.—
	Banater	"	Juli-August	—.—	—.—

Zwetschk. fest bosn. neu in Fäss. 40.— G., 41. W. in Säcken, —.— G., —.— W.,
Spiritus fester alte Methode, Preßhefe 34.— G., 34.50 W. ohne Faß
" " neue Methode und Kartoffel 36.50 G., 37.50 W.

Effekten-Kurse	Kurs Geld	Waare
Staatsschuld.		
Ung. Eisenbahn-Anlehen . . . Einz. fl. 120	113.50	114.—
Gömörer Eisenbahn-Pfandbriefe . . " " 100	—.—	—.—
Ostbahn-Prioritäten I. Em. . . " " 300	73.75	74.25
" II. " . . " " 200	85.75	86.25
Ostbahn-St.-Oblig. in Gold	76.—	76.50
Ungar. Prämien-Anlehen á fl. 100	104.—	104.50
Ungar. Prämien-Lose á fl. 50	103.50	104.—
Ungar. Staatsanl. Oblig. v. J. 1871 in Pfd. St. 5% S.	—.—	—.—
" " " 1872 " " 6% "	—.—	—.—
Goldrente 6% frei rfrei	94.90	95.—
Grundentl.-Obligationen, ungarische	86.50	87.25
Grundentl. mit Verl.-Klausel v. J. 1867	84.—	85.—

Effekten-Kurse	Kurs Geld	Waare
Grundentl.-Oblig.-Temeser Banat	85.—	86.—
Mit Verl.-Klausel 1867	83.50	84.50
Grundentl.-Oblig. von Kroatien und Slavonien	—.—	—.—
Grundentl.-Oblig. von Siebenbürgen	82.50	83.50
Ung.-Hypoth.-Urbarial-Obligationen für 100 5%	81.—	83.—
Weinzeh.-Abl.-Oblig. 100 fl.	86.50	87.—
K. ung. Kassenscheine 6 Monatlich	100.—	—
Einheitl. Staatsschuld in Noten 5%	68.25	68.50
" " S. verzinsl. Jänner-Juli 5%	70.25	70.75
" " verz. April-Oktober 5%	70.25	70.75
Oesterr. Goldrente 4%	80.25	80.75
Mit Verl. vom Jahre 1860 á 500	128.—	129.—
" " " 1860 " 100	129.50	130.50
" " " 1864 " 100	158.—	159.—
" " " 1864 " 50	158.—	159.—
1870er Anlehen der Stadt Pest 6%	99.—	99.50
1871er " 6%	99.—	99.50

Divid. für 1878	Effekten-Kurse		Kurs Geld	Waare
	Assekuranzen.			
200.—	Erste ungarische	Einz. fl. 800	2825—	2850—
60.—	Pannonia	" 300	900.—	—.—
10.—	Pester	" 100	111.50	112.—
—.—	„Union"	" 100	156—	160—
	Bahnen.			
—.—	Alföld-Fiumaner	" 200	138.—	139.—
—.—	Arad-Körösvölgyer	" 100	—.—	—.—
—.—	Báttaszék-Dombovár	" 200	126.50	127.—
—.—	Fünfkirch-Barcser	" 200	—.—	
—.—	Pester Straßenbahn	" 200	314.—	315.—
—.—	Nordostbahn	" 200	130.—	131.—
—.—	Siebenbürger	" 200	109.—	110.—
—.—	Kaschau-Oderberger-Bahn	" 200	116.25	116.50
—.—	Oest. Staats-Eisenbahn	" 200	264.—	265.—
	Südbahn-Gesellschaft	" 200	—.—	—.—
	Theißbahn	" 200	—.—	—.—
	Donau-Dampfschiff.-Ges.	" 200	—.—	—.—
5.—	Bergbahn	" 100	82.—	85.—
	Banken.			
10.—	Munizipal-Kredits.	" 200	215.—	—.—
20.½	Ung. allg. Kredit	" 200	254.—	255.—
—	Anglo österr. Bank	" 120	133.—	134.—
—	Oest. Kreditanstalt	" 160	269.50	270.—
—.—	Unionbank	" 100	93.—	93.50
—.—	Oest.-ung. Bank	" 600	836.—	838.—
—.—	Ung. allg. Bodenkredits.	" 140	—.—	—.—
—.—	Hypothekenbank ung.	" 60	—.—	—.—
4.—	Industriebank	" 100	40.50	41.50
4.—	Pester Kommerzialbank	" 500	630.—	628.—
8.—	Pester Gewerbebank	" 200	133.—	135.—
7.—	Pest-Ofner Handwerkb.	" 100	72.—	74.—
	Leopdst. M. (Spar- u. Kr.)	" 100	41.—	42.—
	Biharer Handelsbank	" 140	—.—	—.—
	Volksboden-Kreditanstalt	" 80	—.—	—.—
	Kroatische Eskomptebank	" 200	—.—	—.—
	Sisseker Kreditbank	" 100	—.—	—.—
	Dettaer Spar- u. Kreditverein	100	—.—	—.—
	[illegible]			

Divid. für 1878	Effekten-Kurse		Kurs Geld	Waare
	Mühlen.			
60.—	Concordia	Einz. fl. 500	560.—	565.—
30.—	Elisabeth	" 200	280.—	282.—
40.—	Louisen	" 160	286.—	288.—
45.—	Müller und Bäcker	" 200	333.—	335.—
—.—	" " III. Em.	" 120	286.—	288.—
75.—	Walzmühle	" 500	780.—	800.—
72.—	Viktoria	" 300	500.—	510.—
180.—	I. Ofen-Pester	" 500	1520—	1540—
250.—	Pannonia	" 1000	1480—	1490—
	Industriepapiere.			
35.—	Bierbrauerei I. ung.	" 500	540.—	545.—
10.—	Borstenviehmastanst.	" 200	165.—	168.—
35.—	Buchdruckerei, Athenäum	" 200	398.—	402.—
50.—	" Pester	" 500	570.—	580.—
—.—	Franklin	" 150	130.—	132.—
24.—	Ganz u. Comp. Eiseng.	" 400	386.—	390.—
22.—	Gschwindt'sche	" 200	273.—	276.—
5.—	Hotel Aktien	" 200	—.—	—.—
30.—	Handelsstands-Gebäude	" 210	—.—	—.—
12.—	Wollwaschfabrik	" 200	156.—	160.—
7.—	Salgó-Tarjáner Kohlen	" 100	101.—	102.—
—.—	" Eisen-R.	" 100	95.—	—.—
—.—	Schlick'sche Eisengießerei	" 200	84.—	86.—
—.—	Rimamurányer Eisenwerk.	"	—.—	—.—
—.—	Sóskuter Steinbruch	" 200	—.—	—.—
24.—	Spodium u. Knochenmehl.	" 200	248.—	255.—
—.—	Steink. u. Ziegelw.-Ges.	" 200	70.50	71.—
8.—	Tunnel	" 105	99.—	99.50
—.—	Ziegel- u. Kalkbr. Neustift	" 200	30.—	—.—
—.—	Ziegelei Steinbruch	" 200	90.—	92.—
	Pfandbriefe.			
	Ungar. Bodenkredit-Institut	5½%	100.—	101.—
	"	5%	95.—	95.50
	" in Gold oder Silber	5%	112.—	112.50
		5%	101.25	101.75
	Oest.-ung. Bank	5½%	90.—	91.—
	Hypothekenbank	6%	95.—	—.—
	Allg. Bodenkr. Ges.	5½%	90.—	—.—
	Pester Kommerzialbank	6%	101.75	102.—
	Volksboden	7%	97.25	97.50
	[illegible]			

Effekten-Kurse		Kurs Geld	Waare
Ung.-gal. Eisenbahn	5% S.	—.—	—.—
Siebenb. Eisenbahn	5% S.	74.75	75.25
Raab-Oedenb. Eisenb.	6%	—.—	—.—
Kaschau-Oderbergerb.	5%	—.—	—.—
" Em. in Gold	5%	—.—	—.—
Pest-Ofner Kettenbrücke	6%	98.75	—.—
Steink. u. Zieg.-Schdsch.	6%	—.—	—.—
Pester Lloyd u. Börseng.	5%	84.75	85.25
St. Croat. Glanzk. Gew.	6%	—.—	—.—
Privatlose.			
Oesterr. Kreditanstalt		163.50	169.50
Valuta.			
Kaiserl. Randdukaten		5.58	5.60
Oesterr. 8 fl. Goldstücke		9.30—	9.32—
20 Franken-Stücke		9.30—	9.32—
Türkische Gold-Lira		—.—	—.—
Oesterr. Silber		—.—	—.
Deutsche Reichs-Banknoten		57.55	57.65
Wechselkurse.			
Deutsche Bankplätze f. 100 Mk.	4½%	56.85	57.—
Amsterdam f. 100 holl. Gulden	3%	96.—	96.20
Brüssel f. 100 Francs	3½	—.—	—.—
London f. 100 Pfd Sterling	2%	116.40	116.60
Paris f. 100 Francs	3%	46.—	46.10
Petersburg f. 100 Rubel	6%	—.—	—.—
Zürich f. 100 Francs	3½%	45.90	46.—
Schweizer Bankplätze	3½%	45.90	46.—

Wiener Börsen-Telegramme vom 5 November.

Ung.-Goldrente	94.80	Oesterr.-Silberrente	70.95
Ung.-Ostbahn St.-P.	85.50	Oesterr.-Goldrente	80.55
Ung.-Ostbahn-Obl.	75.75	1860er-Lose	125.25
Ung.-Eisenb. Anleihe	113.25	Bankaktien	837.—
Ung.-Grund.-Oblig.	86.75	Kreditaktien	269.70
[illegible]			

Wiener Börsenkurse v. 4. November.

[illegible]

Kommunal-Angelegenheiten.

(Kommunalwahlen.) Die Wahlbürger des IV. hauptst. Bezirkes halten morgen, am 6. d., um 10 Uhr Vormittags im Rathssaale des alten Stadthauses eine Versammlung ab, zu welcher die berechtigten Wahlbürger, mit ihren Legitimationen versehen zu erscheinen ersucht werden. Den Gegenstand der Berathung bildet die Feststellung der durch den Hunderter-Ausschuß zu unterbreitenden Kandidations-Liste. — Die Franzstädter Wähler halten morgen Nachmittags um 5 Uhr in den Lokalitäten der Kleinkinderbewahr-Anstalt auf dem Bakacsplatze eine Generalversammlung. — Die Wähler der Theresienstadt, welche sich um die Person Johann Bobula's gruppiren, haben gegen die von dem Neuner-Komité verfaßte und durch den 45er-Zentral-Kandidations-Ausschuß sanktionirte Virilisten-Kandidaten-Liste protestirt.

(Der Fünfundvierziger-Zentral-Kandidations-Ausschuß) hielt heute Nachmittags behufs definitiver Feststellung der Kandidations-Liste für die Virilisten eine Konferenz. Kandidirt werden: I. Bezirk: Alexius Beranek, Anton Banyay, Eduard Kappy, Max Löblin, Michael Oßtoics, Dr. Theodor Pauler, Dr. Franz Schwarzer, A. Stojacskovics, Alois Zorn; Ersatz-Mitglieder: Johann Walheim, Stefan Verderber, Vinzenz Grulich, Dr. Johann Vaskovich, Math. Szinkovits. — II. Bezirk: Anton Balassa, Stefan Frum, Johann Henßler, Josef Könyvey, Baron Béla Lipthay, August Nagy, Johann Pfeiffer, Anton Prokesch, Sigmund Rupp; Ersatz-Mitglieder: A. Michalovits, Titus Degen, Johann Kern. — III. Bezirk: Josef Pázmán, Michael Stern, Karl Strohberger, Julius Sághy; Ersatz-Mitglieder: Alexander Ullmann, Johann Heuthaler. — IV. Bezirk: Derselbe hält erst morgen seine in Angelegenheit der Kandidation anberaumte Generalversammlung. Das Präsidium wurde beauftragt, die Proponirten in die Kandidaten-Liste einzureihen. — V. Bezirk: Alex. Haris, Theophil Fabinyi, Armin Neuwelt, Josef Preußner, Karl Légrády, Adolf Aebly, Max Ritter v. Brüll, Bernh. v. Deutsch, Georg Nádossy, Bernh. Rußt, Paul Mandl, K. L. Posner, Anton Gorove, Nikolaus Mészáros, Dr. Titus Schmidt, Dr. Sigmund Bródy, Josef Sárkány, Karl Fachh; Ersatzmitglieder: Paul Luczenbacher, Franz Heinrich. — VI. Bezirk: Von Seiten dieses Bezirkes wurden zwei Listen eingereicht, eine durch die fünf dem Zentral-Kandidations-Ausschusse angehörigen Mitglieder, die andere von Herrn Johann Bobula, Vorsitzendem der am jüngsten Sonntag im Radialstraßen-Klub stattgefundenen Wählerversammlung. In Begleitung der letztern Liste wurde auch ein Auszug des Protokolls der erwähnten Wählerversammlung vorgelegt, in dem u. A. vorkommt, Herr Paul Tencer sei gleichfalls anwesend gewesen und habe erklärt, er nehme die Kandidation zur Kenntniß und werde sie nicht nur im Neuner-Kandidations-Komité (des Bezirks), sondern auch im Fünfundvierziger-Zentral-Kandidations-Ausschuß vertreten. Dem gegenüber gab Herr Tencer die Erklärung ab, seine hier zitirte Aeußerung habe sich nur auf das Neuner-Komité bezogen, nicht aber auch auf den Fünfundvierziger-Zentral-Kandidations-Ausschuß. Auf den letzteren konnte sich seine Aeußerung schon aus dem Grunde nicht beziehen, weil hier blos die im Bezirke auf legaler Weise festgestellte Liste vorgelegt wird und eine Diskussion, beziehungsweise Abänderung derselben nicht zulässig erscheint. Der Vorsitzende Paul Királyi bemerkte, es wäre vor Allem zu konstatiren, ob das Neuner-Kandidations-Komité von Seite seines Mandanten beauftragt worden sei, die Kandidation der Virilisten selbstständig vorzunehmen — eine Ansicht, die von den Vertretern sämmtlicher Bezirke auf das schärfste bekämpft und vornehmlich aus dem Grunde abgelehnt wurde, weil hinsichtlich der Legalität der von den fünf Delegirten des betreffenden Bezirks vorgelegten Liste nicht dem Zentral-Kandidations-Ausschusse, sondern einzig und allein nur dem Bezirke selbst ein Urtheil zustehe und ein Abgehen von diesem, durch die Natur der Sache geschaffenen Standpunkte die weitestgehende Zerfahrenheit und Desorganisation zur Folge haben könnte. Der Vorsitzende enunzirte den Beschluß der Konferenz in diesem Sinne, mit dem Beifügen, daß hienach eine ähnliche Zuschrift aus dem IX. Bezirke, als nunmehr gegenstandslos, gar nicht zur Verlesung gebracht werden könne. Hierauf wurde die Liste für den VI. Bezirk folgendermaßen acceptirt: Josef v. Török, Ignaz Fuchs, Dr. Josef Rózsay, Franz Dobos, Dr. Stefan Teleßky, Johann Mérö, Julius Futtaky, Josef Purrmann, Alex. Uhl, Stefan Kern: Ersatzmitglieder: J. Senger, P. Groglott, Alexander Arkay, Max Weiner, Adolf Harsányi. — VII. Bezirk: Dr. Samuel Batizfalvy, Béla Beliczay, Ludwig Bogisich, Johann Bollender, Peter Fischer, Ferdinand Halbauer, Moriz Heidelberg jun., Karl Hulitius, Josef Kirner, Johann Kuklay, Alex. Lederer, Franz Pitzek, Armin Popper, Bernhard Stern, Johann Tarcsay; Ersatz-Mitglieder: Daniel Bors, Ludwig Deutsch, Dr. Gustav Eberling, F. J. Grádl, Franz Szandház. — VIII. Bezirk: Andreas Molnár, Dr. Johann Bókay, Dr. Ludwig Gebhardt, Samuel Atlaß, Georg Sztupa, Paul Oßwald, Robert Auspitz, Anton Gottgeb, Stefan Burghardt, Ferdinand Horánßky; Ersatz-Mitglieder: Stefan Svertetßky, G. Wanke, Franz Walter, Josef Kleinlein. — IX. Bezirk: Prof. Stefan Apáthy, Dr. Ignaz Glück, Armin Nágl, Karl Kiß, Emerich Pordán, Ad. Schönberg, Michael Hirsch; Ersatz-Mitglieder: Franz Heigl, Géza Wágner, Andreas Waß. — Diese Liste wird in Druck gelegt und in jedem Bezirke durch die betreffenden Mitglieder des Zentral-Kandidations-Ausschusses unter den Wählern verbreitet werden.

(Der hauptstädtische Munizipal-Ausschuß) hielt heute unter Vorsitz des Ober-Bürgermeisters Karl Ráth eine außerordentliche Generalversammlung. Den Gegenstand derselben bildete die Frage, wie mehrere Beamtenstellen (Obernotär, Waisenstuhl-Präsident, Bezirksärzte und Oberphysikus) anläßlich der bevorstehenden Restauration zu dotiren seien. Die Rechtskommission und der Magistrat proponirten, wie bereits berichtet wurde, daß hinsichtlich der Obernotärs-Stelle, sowie der Stelle des Waisenstuhl-Präsidenten die dermalige Dotation auch für die Zukunft beizubehalten sei, während die Gebühren der Bezirksärzte von 1800 fl. auf 1000 fl. zu reduziren und die Emolumente des Oberphysikus zu Gunsten der Kammerkasse zu streichen wären. Eine Ausnahme sollte nur in dem Falle stattfinden, wenn die Wahl auf einen bereits dienenden und im Genusse der höheren Gebühren oder der Emolumente stehenden Arzt fiele. Die auf den Obernotär, den Waisenstuhl-Präsidenten und den Oberphysikus bezüglichen Propositionen begegneten keinem Widerspruche. Umso entschiedener aber gestaltete sich die Debatte über die, die Bezirksärzte betreffenden Vorschläge. Repräsentant Máttyus trat in einer breit angelegten Rede für die Beibehaltung der höhern Dotation, ohne Bedingung, ein. Er zweifle nicht daran, sagte Redner, daß man auch um 1000 fl. jährlich eine bedeutende Anzahl von Aerzten finden werde; allein es sei sehr fraglich, ob sich auch solche Ärzte melden werden, welche die für einen Bezirksarzt in der Hauptstadt erforderliche höhere Qulifikation besitzen. Die öffentliche Gesundheitspflege lehre man wohl auf den Universitäten, aber zur praktischen Uebung derselben bedarf es mehrjähriger umfassender Erfahrungen. Repräsentant Dr. Gellóri-Szabó erklärte, die Bedenken des Vorredners nicht theilen zu können. Indeß sehe auch er ein, daß eine eventuelle Ungleichheit in der Dotation unbegründet wäre, und darum stimme er für die niedrigere Dotation von 1000 fl., gleichfalls ohne weitere Bedingung. Repräsentant Sztupa stellte den Vermittlungsantrag, die Gebühren gleichmäßig für Alle mit 1200 fl. zu bemessen. Repräs. P. Hoffmann geht von der Ansicht aus, man werde, von dem in der Verwaltung entscheidenden Grundsatze der Stabilität ausgehend, keinen der jetzt fungirenden Bezirksärzte ohne Grund bei der Neuwahl fallen lassen. Und da es nicht wohl angehe, einen Beamten, der schon viele Jahre lang verdienstvoll gewirkt hat, die Treppe hinunter avanciren zu lassen und es andererseits auch unbegründet wäre, für gleiche Leistungen ungleiche Bezahlung zu bieten, so stimmt er im Sinne Máttyus' für die bisherige höhere Dotation von 1800 fl. ohne Ausnahme. Die Ausführungen Hoffmann's waren derart entscheidend, daß sich die nach ihm folgenden Redner: Repräsentant Dr. Alexander Orßágh und Anton Zichy, nur in geringem Maße zur Beachtung durchzudringen vermochten. Die Abstimmung galt zunächst dem Antrage des Magistrats und der Rechtskommission; er wurde mit 100 gegen 93 Stimmen abgelehnt. Darauf kam der von Prof. Hoffmann unterstützte Antrag Máttyus'; er erhielt von 188 Stimmen 117, also die für die Annahme erforderliche Majorität. Damit war die Generalversammlung zu Ende.

(Schulangelegenheit.) Der Josefstädter erste Schulstuhl hat angesucht, daß die neu eröffneten drei Klassen um weitere drei Klassen vermehrt werden mögen, da die Anzahl der schulpflichtigen Kinder in steter Zunahme ist.

(Die Zentral-Volkszählungs-Kommission) ist für morgen Nachmittags zu einer Konferenz einberufen.

Lokal-Nachrichten.

(Anläßlich des Hauptrapports der Reserve-Offiziere) sendet man uns das Nachfolgende zu:

Noch selten wurde der alljährlich stattfindende Hauptrapport in so feierlicher Weise abgehalten, wie gestern durch den allgemein geschätzten Herrn Oberstlieutenant Gustav Langer des Reserve-Regiments Nr. 32. Er verstand es, alle Anwesenden durch seine begeisternde, echt militärische Ansprache zu erheben. Der Herr Oberstlieutenant sagte ungefähr Folgendes: Sowie im Vorjahre erscheinen auch heuer die Herren Offiziere in der Reserve und die übrigen Reserve-Gagisten beim Ergänzungs-Bezirks-Kommando des Reserve-Regiments Nr. 32 zum Behufe einer gründlichen und verläßlichen Aufenthalts-Evidenz. Ich begrüße Sie demnach, meine Herren, kameradschaftlich und dies heuer mit um so gehobenerer Stimmung, als ich den größten Theil der anwesenden Herren mit der k. k. Kriegsmedaille und anderen Dekorationen geziert sehe. Mit Stolz können Sie, meine Herren, auf diese Dekorationen blicken, Sie haben einen siegreichen Feldzug, einen Feldzug reich an Entbehrungen, Strapazen und Gefahren hinter sich. In diesem Feldzuge hat sich die Institution der Einjährig-Freiwilligen glänzend bewährt, die daraus hervorgegangenen Offiziere in der Reserve haben die erste Feuerprobe mannhaft bestanden, Sie haben sich als tüchtige Offiziere bewährt, waren für die k. k. gemeinsame Armee eine ausgiebige Stütze. Aber Sie erhielten für Ihre Leistungen nicht nur die volle Anerkennung Sr. Majestät, sondern auch die Bewunderung des Vaterlandes und Ihrer Mitbürger im ganzen Umfange. Und so kann ich der vollen Ueberzeugung Ausdruck geben, daß, wenn es im Laufe der Jahre der allerhöchste Wille unseres obersten Kriegsherrn fordern sollte, Sie zu den Fahnen zu berufen, Sie alle meine Herren diesem Rufe begeistert folgen werden, um sich an Ihre Führer zu reihen, Sie werden wieder mit der k. k. gemeinsamen Armee Freud und Leid theilen, Sie werden mit unerschütterlicher Treue und Anhänglichkeit — eingedenk Ihres Fahneneides — für den Bestand der k. k. österreichisch-ungarischen Monarchie kämpfen, Sie werden Ihrem ehrenvollen Berufe auch unter den schwierigsten Verhältnissen mit Opferwilligkeit und Todesverachtung nachkommen. Sie werden den Ruhm und die Ehre der k. k. gemeinsamen Armee hochhalten. Von dieser Ueberzeugung beseelt, fordere ich Sie auf, Ihrer Anhänglichkeit und Treue Ausdruck zu geben und mit mir einzustimmen in das Hoch auf Se. Majestät unseren allergnädigsten Kaiser und König Franz Josef I.! In gehobener Stimmung ging der Rapport zu Ende.

(Französischer Gottesdienst.) Pfarrer Frisch aus Paris wird am Donnerstag, 6. d., Abends 7 Uhr in der reformirten Kirche in der Mondgasse predigen.

(Das statistische Landesbureau) hat seine Amtslokalitäten von Ofen nach Pest, und zwar in das Gebäude der Thierarznei-Anstalt verlegt.

(Der Militär-Friedhof in der Franzstadt,) auf welchem der Gräberbesuch ein sehr spärlicher zu sein pflegt, da die dort Ruhenden zumeist hier keine Anverwandten haben, war auch heuer am Allerseelentage mit ungefähr 2000 Lampions glänzend illuminirt, welche Illumination schon seit zehn Jahren die Herren Peter Horváth, Julius Borostyányi, Georg Jermann, Josef Breier und der Lebzeltermeister Ludwig jun. aus Pietät für diese zumeist fern von ihren Heimathsorten Verstorbenen arrangiren.

(Volksküche in Altofen.) Seit 30. Oktober ist die Altofner Volksküche wieder eröffnet. Sie erweist sich auch heuer, unter der umsichtigen und taktvollen Leitung der Frau Dr. Tatay, als ein wahrer Segen für die arme Bevölkerung dieses Stadttheils.

(Eine Schwindlerin.) Die sechsjährige Tochter des hiesigen Buchhändlers Ludwig Kókay wurde jüngst, als sie von der Schule nach Hause gehen wollte, von einer kleinen, etwa 35jährigen Frau angeredet und durch allerlei Versprechungen von der Eötvösgasse bis in die innere Stadt auf den Sebastianiplatz gelockt. Unterwegs nahm ihr die Schwindlerin, ohne daß es das Kind merkte, die werthvollen Ohrgehänge ab. Am Sebastianiplatz verschwand die Gaunerin, und das Kind begann bitterlich zu weinen. Ein eben vorübergehender städtischer Beamter erkannte die Kleine und führte sie ihren, über das lange Ausbleiben des Kindes nicht wenig geängstigten Eltern zu.

(Polizeinachrichten.) Sigm. Friedr. Dietrichstein, Inhaber des hiesigen Wechselgeschäftes zum „Stock im Eisen", ist von hier verschwunden, ohne sein Personal für die letzte Dienstzeit bezahlt zu haben. Die Polizei hat Recherchen nach dem Vermißten angeordnet.

Theater und Kunst.

* Deutsches Theater in der Wollgasse. Das erste bis unter die Sparren gefüllte Haus und der erste volle und unbestrittene Erfolg in der Saison: dies ist das kurze Fazit des heutigen Abends. Und errungen hat den Erfolg hier, wie überall, wo er aufgeführt wurde — Suppé's „Boccaccio". Kompositeur und Librettisten — die letzteren die bewährte Kompagnie-Firma Zell und Genée — haben sich zu einem Werke vereinigt, das sich in gleichem Maße durch reizende Melodien, die immer natürlich und frisch aus der Situation herausströmen, wie durch einen amusanten und abwechslungsreichen Text auszeichnet. Die traditionelle Prophezeiung in den Referaten: „daß bald alle Leierkästen die charmanten Arietten auf ihren Walzen haben werden" — können wir uns diesmal ersparen; denn bereits trillert alle Welt die Weisen Boccaccio's. Die Aufführung braucht bei Werken dieses Kalibers nur eine halbwegs befriedigende zu sein, sie muß nur nichts verderben und es geht Alles wie von selbst. Um so durchschlagender ist aber der Succeß, wenn die Darstellung beinahe durchwegs eine gelungene zu nennen ist, wie heute der Fall war. Befeuert durch den freiwilligen Beifall des Hauses gaben alle Mitwirkenden ihr Bestes. Die freundliche Stimmung des Publikums kam in erster Linie der Debutantin Frl. Koch („Fiammetta") zugute. Ihr herziges, kindlich-naives Wesen, die helle, bei den ersten Tönen wie von der Angst zusammengepreßte, aber später sich frei entfaltende Stimme entfesselten wahre Applausstürme, die im Grunde mehr der Freude galten, welche die glückliche Debutantin über ihren Erfolg durch entzückt-verlegene Bücklinge bezeugte, mehr als der vollendeten Kunstfertigkeit der Leistung. Man war gewissermaßen froh, einmal auf der Bühne statt Routine und altbekannte Minauderien Natürlichkeit zu finden. Die Kunstfertigkeit wird sich Frl. Koch ohne Zweifel noch erwerben. Die Titelrolle hatte Frl. Olma inne, in welcher die ausgelassene Lustigkeit Boccaccio's eine ausgezeichnete Repräsentantin fand. Frl. Rosen (Isabella) war mit ihrer grotesken Komik heute vortrefflich am Platze. Von den männlichen Darstellern seien die Herren Tobias und Franz Müller, Parth, Weiler und Richter mit Anerkennung genannt. Die Ausstattung ist splendid und an die gute Operettenzeit Swoboda's erinnernd; das Orchester hielt sich unter Leitung des Herrn Wohsalo tapfer. Direktor und Kapellmeister wurden mit den Darstellern allen wiederholt gerufen. Durch die Wiederholung beinahe jeder bedeutenderen Nummer war die Vorstellung erst nach halb 11 Uhr zu Ende. j. d.

* Wie uns aus Wien telegraphisch gemeldet wird, hat der Sekretär des hiesigen deutschen Theaters in der Wollgasse mit den gegenwärtig dort gastirenden Meiningern heute einen Vertrag auf fünfundzwanzig Vorstellungen abgeschlossen.

* Das erste philharmonische Konzert der Saison, veranstaltet von den Mitgliedern des Nationaltheater-Orchesters, findet am Mittwoch, 12. November, Abends 7½ Uhr, im großen Redoutensaale unter der Leitung des Kapellmeisters Alexander Erkel mit folgendem Programm statt: 1. J. S. Bach, Violin-Sonate (zum erstenmal) für Streichorchester, bearbeitet von J. Hellmesberger, I. Allegro, II. Adagio, III. Gigue. 2. Slavische Rhapsodie Nr. 3 (neu) von Anton Dvorak. 3. Ouverture zu Penthesilea (neu) von K. Goldmark. 4. C-moll Symphonie von Beethoven. — Preise der Plätze: Loge 10 fl., Cerclesitz 3 fl., Orchestersitz erste Reihe 3 fl., die übrigen 2 fl., Numerirter Sitz erste Klasse 2 fl., zweite Klasse (von der 15. Reihe angefangen 1 fl. 50 kr., Galerie-Sitz 1 fl. 50 kr., Entrée 1 fl. Karten sind zu haben in der Musikalienhandlung der Herren Rózsavölgyi u. Komp. und Abends an der Kasse.

* Die Herren Eugen Huber, Violinvirtuose, und Karl Aggházy, Pianist, veranstalten am 10. d. M. im Saale des Vereins der Musikfreunde unter Mitwirkung der Frau Maleczky vom Nationaltheater ein Konzert. Karten zu 3 fl., 2 fl. und 1 fl. sind in den Musikalienhandlungen Rózsavölgyi u. Komp., Fr. Pirnitzer, Taborßky u. Parsch und am Abend des Konzertes an der Kasse zu haben.

* Der Verein der Budapester Musikfreunde veranstaltet am 7. d., 7½ Uhr Abends, im eigenen Saale (Göttergasse Nr. 14), unter Leitung des Kapellmeisters Julius Káldy sein drittes diesjähriges großes Orchester-Konzert mit folgendem Programm: 1. W. A. Mozart: Ouverture zu „Cosi fan tutte" für Orchester; 2. a) S. Bach: „Sicilienne" für Orchester (neu), instrumentirt von Gevaërt; b) B. Lully: „Menuett & Gavotte" für Orchester (neu), instrumentirt von Wekerlin; 3. Ch. Gounod: „Marche funèbre d'une marionette" für Orchester (neu); 4. Asger Hamerik: „Jüdische Trilogie" für Orchester (neu), a) Ouverture, b) Lamento, c) Sinfonia trionfale. Karten zu diesem Konzerte verabfolgt der Vereinskassier Herr Stefan Steinhauß (Josefplatz 6).

* Der „Nemzeti dalkör" veranstaltet am Samstag, 8. d., 7½ Uhr Abends, in dem Parterre-Prachtsaale des „Grand Hotel Hungaria", unter der Leitung seines Kapellmeisters Professors Karl Huber und des zweiten Kapellmeisters Dr. Georg Gschwindt, ein mit einem Tanzkränzchen verbundenes Konzert. Familienkarten zu fl. 2, Entrées zu fl. 1, sind bei den Herren Tibély u. Végh (Waitznergasse 1), Gustav Patz (Waitznergasse), Frühwirth u. Károlyi (Dorotheagasse 10) zu haben.

* „Budapesti férfidal-egylet." Die nächste Liedertafel dieses Vereins findet am Samstag, 15. d., in den Lokalitäten der bürgerlichen Schießstätte statt. Das Programm, welches seinerzeit bekannt gegeben werden wird, besteht aus äußerst interessanten Nummern.

* Die „Budai dalárda" veranstaltet am Samstag, 8. d., 7½ Uhr Abends, im Saale „zum Fasan" (Wasserstadt), unter der Leitung des Kapellmeisters Herrn Rudolf Schweida und unter gefälliger Mitwirkung des Herrn Rudolf Göczy eine Gesangs-Soirée.

* Aus Graz wird uns unterm 1. d. M. geschrieben: „Gestern hielt Professor Alexander Strakosch, der auch in Budapest geschätzte Recitator, zum Besten des Witwen- und Waisenfonds des steiermärkischen Schriftsteller-Vereins eine Vorlesung, die in den Räumen des sogenannten „Rittersaales" Alles vereinigte, was unsere Kapitale gegenwärtig an Aristokratie des Geistes und der Geburt birgt in ihren Mauern. Strakosch brachte den großen Faust-Monolog (des 1. Aktes) und die hervorragendsten Gretchen-Szenen und schon während der Deklamation der einzelnen Pièceu gab die tiefbewegte Zuhörerschaft ihren Gefühlen in wiederholten stürmischen Akklamationen beredten Ausdruck, der selbstverständlich zum Schlusse den höchsten Grad erreichte. Strakosch wird in den nächsten Tagen noch Szenen aus „Hamlet" lesen, um sodann seine Weiterreise nach den südlich gelegenen Städten der Monarchie, behufs Fortsetzung seiner Recitationen, anzutreten." e. K.

* „Képzőművészeti Szemle". Das November-Heft dieser Kunst-Zeitschrift ist mit reichem Inhalte erschienen. Interessant ist eine Studie: „Graf Stefan Széchenyi als Kunstfreund" von Anton Zichy; ferner der Schluß eines längeren Aufsatzes: „Ueber das Porträt" vom Redakteur Josef Peterdi-Prém; dann folgt eine Biographie des berühmten Bildhauers Stefan Ferenczy, dessen wohlgelungenes Porträt dieses Heft schmückt. Ein Gedicht an eine Statue des vergessenen Meisters ist charakteristisch für die Zeit, in welcher der Künstler das Denkmal d[illegible] Königs Mathias schuf. Schließlich folgen eine Anzahl wichtig[illegible] Kunstnachrichten und ein Aufsatz über den Burgbau in Ofen.

* Josef Kürschner, der namentlich durch sein „Jahrb[illegible] für das deutsche Theater" bekannte theaterhi[illegible] Schriftsteller in Lichterfelde bei Berlin ist von dem Freie[illegible] schen Hochstift in Goethe's Vaterhaus zu Frankfurt [illegible] 2. November d. J. zum Stiftsrath ernannt worden. [illegible] Ernennung scheint sich das Gerücht zu bestätigen, daß d[illegible] stetig wachsende Vereinigung dem Theater und dessen [illegible] Fortentwicklung ein ganz besonderes Interesse zu widm[illegible] tigt, wozu sie durch die große Zahl ihrer Mitglieder aus [illegible] sen und ihr langjähriges Bestehen in der That befähigt [illegible]

* Prof. Dr. August Greguß' „Shake[illegible] wird demnächst erscheinen. Wir hatten Gelegenheit, die A[illegible] bogen zu sehen und können sagen, daß die ungarische Litera[illegible] diesem Werke eine wirkliche Bereicherung erfährt. Wenn au[illegible] Verfasser bescheiden meint, daß er den Zweck eines Originalw[illegible] nicht darin sah, über den britischen Dichter nur solche Ding[illegible] sagen, die bisher unbekannt waren, sondern nur zusammenzus[illegible] was von Andern Wichtiges und Interessantes über ihn gesagt [illegible] den, so wird man in dem Buche doch ungemein viel Neues [illegible] Selbständiges über die Pflege der Shakespeare'schen Dichtung [illegible] Ungarn finden. Zunächst wird nur ein Band erscheinen; d[illegible] reiche Inhalt ergibt sich aus folgendem Kapitelverzeichnisse: I. Das englische Drama von Shakespeare. II. Shakespeare's Leben. III. Die Werke Sh.'s im Allgemeinen. IV. Sh.'s Fabeln. V. Ueber die Charakterzeichnung und Komposition bei Sh. VI. Die Kranken Sh.'s. VII. Das Fühlen und Denken Sh.'s. VIII. Der Styl Sh.'s. IX. Die Verbreitung Sh.'s. — Der zweite Band, ein ebenso vollständiges Ganze bildend wie der erste, wird die Erörterung der einzelnen Werke Sh.'s enthalten. Wir werden selbstverständlich nach dem Erscheinen des Werkes ausführlicher darauf zurückkommen.

Vereins-Nachrichten.

* Der Zentral-Ausschuß des Landes-Honvédvereins hält am Donnerstag, 6. d., im Komitatshaus-Saale seine ordentliche Monats-Sitzung ab, zu welcher die Mitglieder durch das Präsidium eingeladen sind.

* Der Altofner Fröbel-Frauenverein veranstaltet für den 8. d. im Saale „zur ungarischen Krone" in Altofen eine Tanzunterhaltung, deren Reinerträgniß zur Erhaltung der drei Kindergärten dieses verdienstvoll wirkenden Vereins verwendet werden wird. Die Eintrittskarte kostet 1 fl., Ueberzahlungen werden indeß dankend angenommen.

Gerichtshalle.

Verfahren bei der Begnadigung von zum Tode verurtheilten Verbrechern. Neulich brachten wir nach „Függ. Hirl" eine Notiz über dieses Verfahren. In Bezug hierauf geht uns von fachkundiger Seite folgende Darstellung des wirklichen Sachverhaltes zu: In jenen Theilen Ungarns, in welchen die österreichische Strafprozeß-Ordnung noch in Kraft ist, wird, wenn das Gericht ein Todesurtheil gefällt hat, nach der Schöpfung des Urtheils in geheimer Sitzung darüber beschlossen, ob der Verurtheilte eventuell der allerhöchsten Gnade empfohlen werden soll. So geschieht dies in allen drei Instanzen. Hat der Oberste Gerichtshof ein Todesurtheil bestätigt, so beschließt er ebenfalls in geheimer Sitzung über die Begnadigungsfrage und legt die Akten dem Justizminister vor, der einen motivirten Vorschlag an Se. Majestät erstattet. Die in den anderen Theilen Ungarns gefällten Todesurtheile werden durch den Obersten Gerichtshof einem besondern, bei dem Kassationshofe gebildeten Gnadensenate vorgelegt, der blos über die Frage beschließt, ob der Verurtheilte der allerhöchsten Gnade empfohlen werden solle, oder nicht. Der Gnadensenat legt die Akten dem Justizminister vor, der ebenfalls darüber einen motivirten Vortrag an Se. Majestät erstattet. Die allerhöchste Resolution wird dem Ministerium und von dort den Gerichten mitgetheilt.

Preßprozeß der Ober-Staatsanwaltschaft gegen „Népßava". Morgen, am 6. d., findet im Ofner Schwurgerichts-Saale die Verhandlung des vom öffentlichen Ankläger gegen Géza Csorba und Viktor Külföldi, die Redakteure des hiesigen Arbeiter-Organs „Népßava", eingeleiteten Preßprozesses statt. Die Redaktion der „Népßava" wird in diesem Preßprozeß durch den Advokaten Dr. Rudolf Dell'Adami vertheidigt werden.

Korrespondenz der Redaktion.

Ad. St., Stuhlweißenburg. Dem Bischof gebührt der Titel „Hochwürdigster", der Titel „Hochgeboren" nur dann, wenn er geborner Magnat ist.

Feuilleton.

Kossuth und Metternich.

Von **Ludwig v. Wirkner.***)

Ungarn wurde seit Jahren durch zwei Blätter, die „Hazai és külföldi tudósitások" (Vaterländische und ausländische Nachrichten) und die „Ofen-Pester Zeitung" gelangweilt; das ungarische politische Blatt, der „Jelenkor" (Gegenwart), entstand erst im Jahre 1832 unter der Redaktion Helmeczy's, dessen Bestreben zwar dahin ging, durch Besprechung der Vorgänge im Lande das Publikum für das öffentliche Leben zu interessiren, welcher sich jedoch nicht herbeiließ, durch eine selbstständige Politik und Entwicklung eigener Ideen in die politischen Verhältnisse einzugreifen. Doch auch in dieser Beziehung sollte sehr bald durch den „Pesti Hirlap" (Pester Zeitung), dessen Leitung im Jahre 1841 Ludwig Kossuth übernahm, nur zu viel geleistet werden.

Mit seltenem journalistischen Talente und großer Geistes-Ueberlegenheit begabt, besprach Kossuth in seinen Berichten und Leitartikeln alle belangreichen Angelegenheiten des Landes und stellte sich die Aufgabe, dieselben nach seiner Ansicht dem Publikum anschaulich und möglichst verständlich zu machen, zugleich berührte er in den Korrespondenz-Artikeln alle in Ungarn vorkommenden Mißbräuche, indem er auch Diejenigen, welche sie begangen oder herbeigeführt haben, der Oeffentlichkeit preisgab.

Die Zahl der Pränumeranten, welche bald zu einer in Ungarn noch nie gekannten Höhe stieg, das Interesse, mit dem das Blatt allgemein gelesen wurde, die Gewandtheit, mit welcher Kossuth seinen Zielen rasch zusteuerte und dadurch sein Blatt zu einer wahren Macht stempelte, veranlaßten einen großen Theil der wohl auch dem Fortschritte huldigenden, doch ruhiger Denkenden, den überstürzten Absichten Kossuth's mit aller Kraft entgegenzuarbeiten. Diese Partei, unter Führung des Grafen Aurel Dessewffy, wurde im Lande die konservative genannt; sie selbst steckte die Fahne des bedächtigen Fortschritts aus und gab sich den Namen „Fontolva haladók" (Bedächtig Fortschreitende).

Zum Organ dieser Partei wurde das politische Blatt „Világ" (Licht) auserkoren, dessen Leitung Graf Aurel Dessewffy mit bewunderungswürdigem Takt, Scharfsinn und bei dem Umstande, daß im politischen Leben gewöhnlich Derjenige, welcher das Extremere versicht, auch die meisten Anhänger zählt, mit einem kaum erwarteten Erfolg führte.

Leider erlag Graf Dessewffy seinen geistigen Ueberanstrengungen, welchen er als Redakteur, Beamter, Mitglied der zur Ausarbeitung eines neuen Kriminal-Kodex ausgesendeten Reichsdeputation, wie auch als Führer und Rathgeber in wichtigen Fragen und politischen Angelegenheiten seiner Freunde und Anhänger sich unterzog und mit seinem Tode zerstob auch die kaum gebildete konservative Partei.

Graf Dessewffy war als gewandter Redner, Staatsmann und tiefer Denker eine Erscheinung, die in neuerer Zeit kaum ihresgleichen aufzuweisen hat. Derselbe besaß überdies seltene Sprachkenntnisse, eine Leichtigkeit sich in jeder Sprache auszudrücken, gründliche wissenschaftliche Bildung in allen Fächern und die vollständige Kenntniß der Geschichte, nicht nur Ungarns, sondern aller Völker der Welt, wie auch aller klassischen Werke, die bei seinem außerordentlichen Gedächtniß wie ein offenes Buch vor ihm lagen. Er starb bei so großen Eigenschaften, wie sie auch Niemand annähernd besaß, in seinem 34. Jahre als — Statthalterei-Rath.

Graf Széchenyi, der patriotische Anreger der Reformen, schloß sich zwar Dessewffy's Partei nicht an, schrieb jedoch auch gegen Kossuth das Buch „Kelet Népe", wo er vor dessen gefährlichen Rathschlägen die Nation warnte. Ebenso trat er in „Jelenkor" durch Zeitungsartikel und zuweilen auch in der Pester Kongregation durch seine witzige und stets treffende Dialektik Kossuth's Streben entgegen.

Die Regierung allein sah den politischen Kämpfen und Agitationen, welche die Geister im Lande bewegten und in den Komitats-Versammlungen zwischen den streitenden Parteien oft durch blutige Schlägereien und Todtschlag an den Tag traten, müßig zu und beschränkte sich seit dem Schlusse des letzten Reichstages hauptsächlich darauf, Alles sorgfältig zu vermeiden, wodurch Anlaß zu einer gerechten Beschwerde hätte gegeben werden können.

So zerflossen in kurzer Zeit die großen Hoffnungen, welche man nach den beim vergangenen Reichstag angebahnten und thatsächlich auch durchgeführten Reformen und nach der damals stattgehabten aufrichtigen Versöhnung der Parteien für die Zukunft Ungarns mit vollem Rechte schöpfen konnte. Unter solch düsteren Auspizien wurde der

Reichstag vom Jahre 1843—1844

eröffnet. In den königlichen Vorlagen wurden die Reichsstände aufgefordert, die Ausarbeitungen der vom letzten Reichstag ausgesendeten Deputationen in Bezug auf die Flußregulirungen, die Militärverpflegung und das neu einzuführende Strafgesetzbuch zu prüfen, ferner zur Hintanhaltung der bei den Komitats-Restaurationen und Landtagswahlen oft vorkommenden blutigen Exzesse einen Gesetzentwurf auszuarbeiten, das Stimmrecht der Städte herzustellen und endlich, um Ungarns Handel und materielles Wohl zu fördern, in Bezug auf die Einführung zweckdienlicher Kommunikations-Mittel und Aufbringung der hiezu nöthigen Kosten, wie auch zur Hebung des Kredits und insbesondere Einrichtung einer Hypothekarkredit-Anstalt entsprechende Gesetzentwürfe auszuarbeiten und Sr. Majestät zu unterbreiten.

Obschon nun die Opposition selbst anerkennen mußte, daß die königlichen Propositionen den Wünschen und Bedürfnissen vollkommen entsprachen, war sie doch nicht zu vermögen, den Reichstag gleich mit Verhandlung derselben zu beginnen.

Dieselbe drang vielmehr vorerst auf die Erledigung der Präferential-Beschwerden, welche sich hauptsächlich auf die Einverleibung der einst zur Krone Ungarns gehörenden Länder, insbesondere Dalmatien und Galizien, die faktische Reinkorporirung mehrerer siebenbürgischer Komitate, die Unabhängigkeit der ungarischen Kammer von der allgemeinen, die Einführung der ungarischen Sprache in allen Geschäftszweigen ꝛc. bezogen.

Bei Verhandlung derselben, besonders aber als die ungarische Sprache, die Religions-Beschwerden und die der verletzten Redefreiheit abermals in Anregung kamen, verschwand der gute Eindruck, den die königlichen Vorlagen hervorriefen, und die Berathungen nahmen wieder den alten gehässigen Charakter an, der ein Gedeihen derselben unmöglich machte.

Die Zerwürfnisse und die Heftigkeit der Debatten, die bei jeder Gelegenheit und aus jedem Anlasse an den Tag traten, wurden dadurch noch verschärft, daß man den kroatischen Deputirten, welche den Auftrag hatten, beim ungarischen Reichstage sich der lateinischen Sprache zu bedienen, auf Antrag Hertelendy's dies untersagte und so lange zur Verstummung verdammte, bis sie sich nicht bequemen, ihre Wünsche in ungarischer Sprache vorzulegen.

Nach der aufrichtigen Aussöhnung der Parteien beim Schlusse des Reichstages 1839—1840, nach den thatsächlichen Beweisen, welche die Regierung bei jenem Reichstag darüber gab, daß sie zu jeder zeitgemäßen Reform gern die Hand biete, und endlich bei dem Umstande, daß von Seite derselben in den letzten drei Jahren Alles sorgfältig vermieden wurde, was zu einer neuen Beschwerde hätte Anlaß geben können, muß ich bekennen, daß mich jenes gehässige, ganz ungerechtfertigte Vorgehen der Opposition tief bekümmerte und in mir die feste Ueberzeugung hervorrief, daß die ungarischen Staatsmänner, so lange die alte Verfassung bestand, diese durch Palliativmittel wohl erhalten konnten, daß aber bei dem Drange nach einschneidenden Reformen, der gegenwärtig in Ungarn mit Ungestüm zutage tritt, und andererseits bei der Zerfahrenheit, die diesbezüglich sich in den Komitaten, den maßgebenden Faktoren, in jeder Richtung kundgibt, das Land sehr bald einer förmlichen Auflösung anheimfallen müsse, wenn sich die Regierung nicht an die Spitze der Bewegung stellt und die Anbahnung und Durchführung zeitgemäßer Reformen selbst in die Hand nimmt. Ich war von dieser Ueberzeugung so innig durchdrungen, daß ich es verschmähte, ja selbst für gewissenlos hielt, auch bei diesem Reichstag zu den kleinen Auskunftsmitteln zu greifen, mit welchen ich bei den letzten drei Reichstagen in einer oder der andern Frage Erfolge erzielte; sie bestanden darin, daß ich mir Freunde erwarb und diesen Aemter und Auszeichnungen verschaffte — von einer Bestechung ist nie auch nur ein Wort vorgekommen —; daß ich ferner Furchtsame, die noch fest an ihren Privilegien hielten, dadurch einschüchterte und zur Mäßigung und Fügsamkeit bestimmte, indem ich Solchen zu verstehen gab, daß sonst die alte Verfassung in Gefahr käme, oder endlich, wenn gar nichts mehr half, mit den Führern der Opposition unter der Hand über das Verhalten der ungarischen Regierung Abkommen oder Kompromisse einging. Auf dem letzten Wege hatte ich, zum Vortheile beider Theile, bei den Reichstagen vom Jahre 1830 und 1840 große Erfolge erzielt, doch war, wenn ich mich auch entschlossen hätte, in dieser Richtung einen Versuch zu machen, nachdem Deák, weil in Zala die Besteuerung des Adels nicht durchging, seine Wahl zum Deputirten zurückwies, bei diesem Reichstag keine Persönlichkeit von so maßgebendem Einfluß gegenwärtig, mit der man mit Aussicht auf Erfolg hätte paktiren können, außer man wollte Szentkirályi oder Klauzál bezeichnen.

Unter diesen düsteren Verhältnissen hielt ich es für meine dem Könige und Vaterlande gegenüber schuldige Pflicht, auf andere Wege zu denken, um dem Eintritt noch größerer Uebel vorzubeugen, und glaubte vor Allem, darüber mit dem Fürsten Metternich sprechen zu sollen.

Derselbe war in Folge seiner von ganz Europa anerkannten außerordentlichen Eigenschaften und Erfahrungen unter den Staatsmännern Oesterreichs nicht nur die einzige Persönlichkeit, um die in Ungarn obwaltenden Verhältnisse gehörig aufzufassen, sondern vermöge seiner unstreitig einflußreichen Stellung in der Monarchie auch die geeignetste Person, dem allenfalls neu aufzustellenden System, sowie dem ungarischen Staatsmann, der sich der Aufgabe unterzieht, dasselbe auch durchzuführen, die durchgreifendste Stütze zu bieten.

Meiner Pflicht gemäß sprach ich vorerst hierüber mit dem Hofkanzler Grafen Majláth. Derselbe war zu einsichtsvoll, um sich nicht der Ansicht anzuschließen, daß unter den gegebenen Verhältnissen eine Regeneration Ungarns auf dem Wege der Reformen undurchführbar sei, indem er aber auch gleich hinzusetzte, daß nach seiner festen Ueberzeugung diese überhaupt unmöglich sei, insolange österreichische Staatsmänner in ungarischen Angelegenheiten einen überwiegenden Einfluß ausüben; ich möge indessen, wenn ich glaube, den Versuch mit Fürst Metternich machen, es werde ihn freuen, wenn dieser für das Land von gutem Erfolg sein werde.

Nebst dem Grafen Majláth sprach ich über diese Angelegenheit in Wien nur noch mit meinem vertrauten Freund Baron Georg

*) Wie unseren Lesern bekannt, hat Hofrath v. Wirkner seine Memoiren zusammengestellt und dem Druck übergeben; sie werden unter dem Titel: **„Meine Erlebnisse"** noch im Laufe dieses Monates gleichzeitig in deutscher und ungarischer Sprache erscheinen. Bei der hervorragenden und maßgebenden Stellung, welche Hofrath v. Wirkner in der „vormärzlichen" ungarischen Regierung eingenommen und bei seinen intimen Beziehungen zu dem damaligen Staatskanzler Fürsten Metternich werden diese Memoiren ohne Zweifel einen der werthvollsten Beiträge zur Geschichte der jüngsten Vergangenheit bilden. Die Güte des hochgeehrten Herrn Verfassers, dem wir hiefür auch an dieser Stelle danken, setzt uns in die Lage, schon heute im Vorstehenden eines der interessantesten Kapitel dieser Memoiren mitzutheilen, welche wir schon jetzt der besonderen Aufmerksamkeit unserer Leser empfehlen. D. Red.

theilungen gelangt, die allerdings falsch waren, aber doch dazu geeignet, die russische Regierung dafür zu beloben, daß sie sich angelegen sein lasse, den ihr und dem Weltfrieden von deutscher Seite drohenden Angriff zu verhindern oder wenigstens um einige Jahre hinauszuschieben. Derjenige, der diese Inspiration ertheilt hat, setzt freilich bei deutschen Lesern ein Maß von Dummheit voraus, welches, wie wir zur Ehre unserer Nation annehmen wollen, nirgends vorhanden ist."

In dasselbe Kapitel gehört auch eine Mittheilung der „Schlesischen Zeitung", nach welcher in den politischen Kreisen St. Petersburgs und Moskaus das Gerücht umlaufen soll, die deutsche Regierung habe auf diplomatischem Wege Vorstellungen dagegen erhoben, daß Rußland längs der deutschen Grenze auffallend große Kavalleriemassen angesammelt habe.

„Wir können", sagt die „Schles. Ztg.", „keine Bürgschaft dafür übernehmen, daß russischerseits derartige militärische Maßnahmen wirklich getroffen sind, noch weniger also dafür, daß dieselben dem Kabinet von Berlin Anlaß zu diplomatischen Schritten irgend welcher Art gegeben haben. Wie in so manchen anderen, wenig freundlichen Demonstrationen, in der Anhäufung russischer Reitermassen längs der deutschen Grenzen immer nur den Ausfluß einer krankhaft erregten Stimmung, in dem diplomatischen Vorgehen des Berliner Kabinets aber nur die Absicht erkennen, die russischen Staatsmänner zu ruhiger Erwägung zurückzuführen und die gegenseitigen Beziehungen wieder in normale Bahnen zu lenken."

Einstweilen besteht die Taktik der russischen Journalistik darin, Oesterreich-Ungarn zu schmeicheln und gegen Deutschland die Kriegstrompete zu blasen. Der „Golos" läßt heute folgende Fanfare los:

„Die Erfinder und Lobredner des deutsch-österreichisch-ungarischen Bündnisses rechnen weniger auf die praktischen Erfolge dieses Bündnisses, als auf den Eindruck, den die Nachricht hervorbringen wird, Oesterreich-Ungarn und Deutschland würden in Zukunft solidarisch handeln. Es sind aber Anzeichen vorhanden, daß man sich in diesen Berechnungen täuschen könnte. Die Methode des „Einschüchterns" hat nicht immer in der Politik die gewünschte Wirkung. Wenn diese Methode Völkern und Staaten gegenüber angewendet wird, welche sich stark genug für einen Krieg fühlen, so wird dieselbe nicht Verzagtheit hervorrufen, sondern das Nationalgefühl anspannen und auf diese Weise die Volkskraft verdoppeln. Eine solche Methode hat aber auch nach einer andern Seite ihre Nachtheile. Durch dieselbe werden diejenigen Staaten und Völker, gegen die die Drohungen gerichtet sind, gewarnt und erhalten die Möglichkeit, sich zur Abwehr vorzubereiten und alle Mittel in Bewegung zu setzen. Dabei werden sie sich genöthigt sehen, die Mittel zur Abwehr auf einer Seite zu suchen, an die Niemand früher auch nur gedacht hat. Die Annäherung zwischen Oesterreich-Ungarn und Deutschland eröffnet eine neue Periode in die Geschichte Europas. Durch dieselbe finden die politischen Kombinationen, welche seit 1841 mit unbedeutenden Veränderungen wirksam waren, ihren Abschluß. In Zukunft erblicken wir an unserer westlichen Grenze nicht mehr einen zuverlässigen Freund, sondern einen Staat, der sich in Bezug auf uns in demselben Verhältniß, wie in Bezug auf Frankreich befindet. Selbstverständlich wird von jetzt ab weder die russische Regierung noch das russische Volk diese Situation eine Minute aus dem Auge verlieren. . . ."

Daneben spukt das Gerücht von Monarchen-Zusammenkünften immer munter weiter; es bleibt nur festzustellen: wer zusammenkommen soll? Zunächst steht nach der „National-Zeitung" die Reise des russischen Thronfolgers nach Berlin in sicherer Aussicht. Das genannte Blatt erinnert aus diesem Anlasse daran, daß genau vor hundert Jahren, als Friedrich der Große, Kaiser Josef und die Kaiserin Katharina auf der politischen Bühne standen, ganz ähnliche Dinge zwischen den drei Reichen behandelt wurden und die Frage ventilirt wurde, ob Katharina mit Friedrich oder Kaiser Josef eine Zusammenkunft haben werde. Im April und Mai 1780 fand dann bekanntlich die Zusammenkunft zwischen Katharina und Josef statt. Kaum hatten die Beiden Abschied von einander genommen, als der preußische Kronprinz sich auf den Weg machte, Katharina einen Besuch abzustatten. Vor 100 Jahren war an dem Berliner Hofe Baron Reviczky österreichischer Gesandter. Derselbe richtete am 8. Feber 1783, also zu einer Zeit, wo man in Wien auf dem Sprunge war, Krieg an der Seite Rußlands zu führen, an den *Fürsten Kaunitz ein Memoire, aus welchem eine in der letzten Zeit* entstandene sehr interessante Publikation von G. Wolf „Oesterreich und Preußen" 1780—1790" (Wien, Hölder) folgende Stelle mittheilt:

„Ich glaube, schrieb Reviczky, auch aus verschiedenen Gesprächen und Unterredungen, die ich mit mehreren Personen hier in Berlin hatte, entnehmen zu können, daß man hier für bestimmt annimmt, wenn auch die Allianz Rußlands mit Preußen für Letzteres von einigem Nutzen ist, so bietet diese Allianz doch Rußland weit größere Vortheile und ohne daß für Preußen durch dieselbe ein bedeutender Vortheil erwächst, zieht Rußland seine ganze gegenwärtige Größe aus jener bestehenden und auch wohl genährten und gepflegten Eifersucht zwischen dem kaiserlich königlichen Hofe und jenem von Berlin, durch welche sich der Petersburger Hof frei und ohne Hemmniß bei allen seinen Unternehmungen fühlt, die oft sehr kühner Natur sind. Mit Riesenschritten schreitet Rußland auf den Gipfel der Macht und indem es von nun an auf der einen Seite das ottomanische Reich, auf der andern das weite Polen als Provinzen betrachtet, welchen es Gesetze gibt, beherrscht es die anderen nordischen Höfe durch das Gewicht seines Einflusses. Schließlich wird es ein sehr gefährlicher Nachbar werden und dessen blindlings gepflegte Allianz würde sehr theuer zu stehen kommen und überdies prekärer Natur sein."

Dazu bemerkt die „National-Zeitung":

„Die eigene Meinung Reviczky's leuchtet in der Art dieses Berichtes durch: er erhält durch die jetzige Entwicklung geradezu etwas Prophetisches. Schon auf dem Berliner Kongresse soll, wie berichtet wird, Fürst Bismarck zum Fürsten Gortschakoff gesagt haben: „Zwingen Sie mich nicht, zwischen Ihrer Freundschaft und der Oesterreich-Ungarns zu wählen." Heute liegt die Sache so, daß die Eifersucht zwischen Wien und Berlin, auf welcher seit hundert und mehr Jahren die russische Politik balancirte, verschwunden ist; Rußland ist gezwungen, sich auf diesen neuen Zustand als einen bleibenden einzurichten. Es ist das eine neue und beschwerliche Aufgabe, der es sich aber weder durch „Kavalleriemassen", noch durch unsinnige und prahlerische Zeitungs-Artikel entledigen kann, auch nicht durch Proklamirung einer Politik der Abenteuer. Es wird Rußland nur übrig bleiben, zu einer realistischen Politik zurückzukehren, wenn es auch manche hochfliegende Phantasien dabei opfern muß."

Telegr. Depeschen d. „Pester Lloyd".

Wien, 5. November. (Orig.-Telegr.) Die einlangenden Nachrichten über die Vorgänge in Konstantinopel lassen erkennen, daß die sensationelle Fassung der „Havas"schen Meldung nicht in der Situation begründet war. Das Auftreten Layard's ging nicht über eine ernste und eindringliche diplomatische Pression in der Reformfrage hinaus. Man glaubt hier an ein baldiges Nachgeben der Pforte.

Wien, 5. November. (Orig.-Telegr.) Die Verhandlungen über die handelspolitische Einigung mit Deutschland dürften in etwa acht Tagen in Berlin beginnen. Das „Fremdenblatt" meldet, daß gelegentlich der Anwesenheit des Handelsministers Korb in Budapest ein weiterer bedeutsamer Schritt zur Einigung über die den österreichischen und den ungarischen Bevollmächtigten zu ertheilenden Instruktionen erfolgt sei. In letzter Zeit wurde es als wünschenswerth bezeichnet, daß die Bevollmächtigten sofort in Stand gesetzt werden, auch ins Meritorische der Berathungen einzugehen, während diese Anfangs nur als Vorkonferenz projektirt waren. Ueber diese Erweiterung der Instruktionen wurde in Budapest verhandelt. Deutscherseits legt man großes Gewicht auf den möglichst baldigen Beginn der Verhandlungen.

Berlin, 5. November. (Orig.-Telegr.) Nach dem „Berliner Tagblatt" soll Fürst Hohenlohe der Nachfolger Bülow's und Stolberg als Staatssekretär und Stellvertreter des Kanzlers designirt sein. Stolberg fühle sich in seiner jetzigen Stellung unbehaglich und wolle nach Wien als Botschafter zurückkehren. Reuß würde an Hohenlohe's Stelle Botschafter in Paris werden.

London, 5. November. (Orig.-Telegr.) Meldung der „N. fr. Pr.": Der gestrige Ministerrath dauerte lange; er wird heute fortgesetzt. Während des gestrigen Konseils hatte Schuwaloff mit Beaconsfield eine Unterredung, welche eine halbe Stunde währte. Beaconsfield kehrte sodann in den Konseil zurück. Der französische und der türkische Botschafter hatten nach dem Konseil eine längere Unterredung mit Salisbury. England schickte der Pforte kein Ultimatum, obgleich die Sprache in Salisbury's Note und Layard's Unterredung mit dem Sultan in ernstestem Tone gehalten war. Frankreich und Italien sollen ebenfalls Flotten nach den türkischen Gewässern schicken, falls österreichisch-ungarische Schiffe nach Salonich gehen. Es verlautet, Frankreich zeige sich ungemein reservirt bezüglich einer gemeinsamen Aktion in Konstantinopel, dagegen sollen Oesterreich-Ungarn und England, und stillschweigend auch Deutschland, über gemeinsame Schritte eifrigst unterhandeln. Näheres ist noch unbekannt, selbst das Vorgehen der englischen Flotte ist wieder ungewiß.

Petersburg 5. November. Auf Grund eines kaiserlichen Ukas erstreckte der General-Gouverneur von Moskau seine Machtsphäre auf die Gouvernements Kaluga, Tula und Rjasan.

Odessa, 5. November. (Orig.-Telegr.) Aus Livadia verlautet, daß der Czar den Fürsten Gortschakoff zu sich beschieden habe. Auch Walujeff wird dort erwartet.

Pera, 5. November. (Orig.-Telegr.) Die Ulemas und Mollahs wurden vom Scheik-ul-Islam ermahnt, in den Moscheen beschwichtigend auf die Bevölkerung einzuwirken, damit es zu keinen Ausschreitungen komme. Auch wurde die Stadtpolizei durch reguläre Truppen verstärkt. Heute verlautet, Sadyk Pascha werde an Stelle Safvet Paschas zum Generaldirektor der Reformen ernannt werden. Die Beamten und Bediensteten des Palastes erhielten einen Theil ihres rückständigen Gehalts ausbezahlt. Militär-Patrouillen streifen fortwährend vor Dolma-Bagdsche.

Konstantinopel, 5. November. (Orig.-Telegr.) Den türkischen Vertretern bei den Großmächten wurde die unmittelbar bevorstehende Absendung einer auf die jüngsten Vorgänge bezüglichen Zirkular-Depesche signalisirt. — Midhat Pascha besteht auf seinem Rücktritt und hat denselben in einem längeren Memoire dahin motivirt, daß, nachdem er schon unter dem vorigen Kabinet nicht genügende Unterstützung zur Durchführung der Reformen in dem ihm unterstellten Gebiete gefunden, er dieselbe unter den jetzigen Verhältnissen noch weniger erwarte. Auf der Hohen Pforte ist man erbittert über diese provokatorische Sprache.

Konstantinopel, 5. November. (Orig.-Telegr.) Der Sultan weigert sich, die Demission des Ministeriums Said anzunehmen. — Gerüchtweise verlautet, daß Mahmud Nedim einen längern Aufenthalt in Brussa nehmen werde. — Morgen findet im Jildiz Kiosk ein Ministerrath unter dem Vorsitze des Sultans statt, zu welchem alle Divisions-Generale, sowie die Staatsraths-Mitglieder zugezogen werden sollen.

Konstantinopel, 5. November. Meldung der „Pol. Korr.": Die Krisis ist trotz der im Palais anscheinend eingetretenen Abspannung doch noch immer fortdauernd. Der Sultan macht bezüglich mehrerer Forderungen Sir Henry Layard's Schwierigkeiten, darunter wegen Ernennung Sadyk Paschas zum Ober-Kommandanten der Gendarmerie. Die Pforte erwartet den Bericht Musurus Paschas über dessen wichtige Besprechung mit dem Marquis of Salisbury, zu welcher er vorgestern von Said und Savas Pascha angewiesen wurde. Wegen der Krisis wurde die heutige Konferenz in der griechisch-türkischen Frage vertagt.

New-York, 5. November. Bei den gestrigen Staatswahlen siegten die Republikaner in Massachusets, Pennsylvanien, Wisconsin, New-Jersey, Connecticut, Minnesota und Nebraska, die Demokraten in Mississippi und Maryland mit großer Majorität. Das Resultat in Virginien ist noch zweifelhaft. Cornell (Republikaner) wurde zum Gouverneur des Staates New-York gewählt, jedoch werden die Demokraten wahrscheinlich zu allen anderen Staatsämtern gewählt werden. Die Republikaner sicherten sich auch die Majorität in der Legislatur von New-York.

Karlovitz, 5. November. Die bisher gefaßten Beschlüsse des Kirchenkongresses werden, soweit sie auch des Votums des Episkopats bedürfen, an die bischöfliche Synode geleitet und gelangen nach der Meinungsäußerung dieser Körperschaft an den Kongreß zurück, worauf die Kongreß-Beschlüsse Sr. Majestät zur Genehmigung unterbreitet werden. Die Vorlagen über die Dotation der Bischöfe und über das Budget pro 1881 und 1882 wurden vertagt. Das Budget pro 1880 ist in zwei Sitzungen erledigt worden. An der Tagesordnung sind jetzt die Referate des Schulausschusses und des Revisions-Ausschusses. Der Schluß des Kongresses wird am 9. November erfolgen.

Brood, 5. November. (Orig. Telegr.) Heute fand die definitive Eröffnung der Dalja-Brooder Bahn statt. Das Kriegsministerium war durch Oberstlieutenant Dumont, das Generalkommando durch Oberst Ritter v. Trnsky, die Direktion der k. ung. Staatsbahnen durch den General-Direktor v. Tolnay, die Alföldbahn durch den Direktor-Stellvertreter Reéczi, das Kommunikations-Ministerium durch Sektionsrath Ladislaus v. Nagy vertreten. Die Probefahrt fand mit 40 Kilometer Geschwindigkeit statt.

Berlin, 5. November. Der Großfürst Wladimir begleitet morgen den Kaiser zur Jagd nach Letzlingen. Der russische Botschafter Oubril nimmt an der Jagd Theil.

Cetinje, 5. November. Meldung der „Polit. Korresp.": Der türkische Minister-Resident Chalib Efendi ist gestern mit Gefolge hier eingetroffen.

Wien, 5. November. (Orig.-Telegr.) Die Wollen von den Sina'schen Herrschaften, und zwar etwa 1400 Meterzentner, sind an ein französisches Haus um 2 bis 3 Gulden per Mztr. höher als im Vorjahre verkauft worden.

Paris, 5. November. Die Finanz-Bulletins mehrerer Abendblätter besagen, der Markt besorge ernste Schwierigkeiten bezüglich der Regelung der von Philippart geplanten Effekten-Operationen. Mehrere Blätter melden: Der Verwaltungsrath der „Banque européenne" faßte in der heutigen Sitzung den Beschluß, daß derselbe, nachdem er von den Börsen-Operationen keine Kenntniß gehabt hatte, welche Philippart persönlich und ohne Zustimmung des Verwaltungsrathes leitete, die Verantwortung für dieselben nicht auf sich nehmen könne.

Berlin, 5. November. (Börsenbericht.) Günstige ausländische Kurse steigerten Spielwerthe, Bahnen geschäftslos, Banken und Bergwerke beliebt. Nachbörse schwächer.

Berlin, 5. November. (Schluß.) Papier-Rente —.—, Silber-Rente —.—, ungar. Gold-Rente 81.90, 1877er 10-Millionen-Anlehen 65.70, Ostbahn-Prioritäten 75.70, Kredit-Aktien 469.—, Staatsbahn 464.—, Lombarden 140.—, Galizier 104.75, Kaschau-Oderberger 50.25, Rumänier 43.—, Russische Banknoten 213.75, Wechselkurs per Wien 172.50, österr. Gold-Rente —.—. Fest. Nachbörse: 467½, 462½, 140.

Frankfurt, 5. November. (Schluß.) Papier-Rente 59.—, Silber-Rente 61.25, österr. Gold-Rente 69.68, ungarische Gold-Rente 81⅞, Oesterr. Kredit-Aktien 233.—, Oesterr.-Ungar. Bank-Aktien 727.50, Oesterreichische Staatsbahn-Aktien 230.75, Galizier 208.25, Lombarden 70.75, Elisabeth-Westbahn 152.82, Ung.-Galiz. Bahn 95.25, Theißbahn-Prioritäten 82⅛, Wechsel per Wien 173.30. Fest. Nachbörse: 233.12.

Frankfurt, 5. November. (Abendsozietät.) Papier-Rente —.—, Silber-Rente —.—, österr. Goldrente 69⅝, ungar. Gold-Rente 81.68, Oesterr. Kredit-Aktien 232.75, Oesterr.-Ung. Bank-Aktien —.—, Oesterr. Staatsbahn-Aktien 230.75, Galizier 208.25, Lombarden —.—, Elisabeth-Westbahn —.—, Ungarisch-Galizische Bahn —.—, Theißbahn-Prioritäten —.—, Wechsel per Wien —.—. Fest.

Paris, 5. November. (Schluß.) 3%ige Rente 81.45, 5%ige Rente 115.25, amortisirbare Rente 83.02, Oesterr. Staatsbahn 581.—, Lombarden 175.—, Türkenlose 39.50, ung. Gold-Rente —.—, österreichische Gold-Rente 69⅜. Fest.

London, 5. November. Consols 97¾, Silber 61⁵⁄₁₆ ungar. Goldrente 48¾.

Wien, 5. November. (Orig.-Telegr.) Kontumaz-Viehmarkt. Der Auftrieb war 645 Stück durchwegs Weidevieh, und zwar 97 Stück Moldauer und 548 Stück russisches. Der Geschäftsverkehr war ziemlich lebhaft in Folge der für den Bedarf zu geringen Vorräthe. Man bezahlte: per Stück fl. 135 bis fl. 195.

Berlin, 5. November. (Getreidemarkt.) [Schluß.] Weizen per November-Dezember 224.50, per April-Mai 235.—. Roggen loko 156.—, per November-Dezember 157.—, per April-Mai 165.50, per Mai-Juni 165.—. Hafer per Oktober-November 134.—, per April-Mai 146.—. Rüböl loko 54.70, per November-Dezember 54.50, per April-Mai 57.—. Spiritus loko 57.—, per November-Dezember 56.90, per April-Mai 59.30, per Mai-Juni 59.50.

Stettin, 5. November. (Getreidemarkt.) Weizen per November 224.—, per Herbst 230.50. Roggen per November 152.—, per Herbst 158.—. Rüböl per November 56.25, per November-Dezember 57.75, per Herbst 56.10. Spiritus loko 55.70, per November —.—, per November-Dezember 58.30.

Amsterdam, 5. November. (Getreidemarkt.) Weizen niedriger per Mai —.—, per März 343.—, Roggen niedriger per loko 197.—, per November 196.—, Rüböl loko 34.—, per November 34⅛, per Mai 35.50, Reps loko —.—, per November —.—.

Paris, 5. November. (Schluß.) Mehl acht Marken per lauf. Monat Dezember 71.50, per Dezember 72.—, per vier erste Monate 73.—, per vier Monate vom März 73.75. Weizen per laufenden Monat 33.—, per Dezember 33.25, per vier erste Monate 33.75, per vier Monate vom März 34.—. Rüböl per laufenden Monat Dezember 80.—, per vier erste Monate 1880 80.75, per vier Monate vom Mai 82.50. Spiritus per laufenden Monat 67.50, per Dezember 67.50, per vier erste Monate 1880 67.50, per vier Monate vom Mai 67.75. — Spiritus Hausse. Uebriges still. Bedeckt.

Liverpool, 4. November. (Getreidemarkt.) Weizen, Mehl und Mais fest. Schön.

Petersburg, 4. November. (Getreidemarkt.) Roggen per Herbst 9.25. Frost.

Manchester, 4. November. (Orig.-Telegr.) Garnmarkt. 32er Gresham 10, Rowland 10, Wellington 10¼, 24er Pincops D. W. 9¾, Pincops Baxter 11¾, Water Kingston 9—, Nicholls 9—, 2er Mock Townhead 9¾, 40er Mule Mayall 10¾, Kingston 10¼, Wilkinson 10¾, Halm 12¼, Doubl 10¾. —.— Markt unverändert.

Wiener Börsenbericht.

(Original-Telegramm des „Pester Lloyd".)

— 5. November.

Die heutige Börse ließ sich sehr träge und schleppend an, da das gestern verbreitet gewesene Gerücht, der ungarische Finanzminister beabsichtige die vielbesprochene Regierungs-Vorlage bezüglich der ungarischen Grundentlastungs- und Weinzehent-Obligationen zurückzuziehen, von Budapest aus dementirt wurde. Allein mit dem Fortschreiten des Geschäftes begann sich die Tendenz zusehends freundlicher zu gestalten. Es zeigte sich nicht blos nach Transportwerthen, sondern auch nach Renten und Spielpapieren eine überwiegende Nachfrage. Ausschlaggebend für den günstigen Stimmungsumschwung waren Pariser Berichte, wonach dort die Ultimo-Liquidation ohne Unfall vorübergegangen und gestern sogar für Soubeyran'sche und Philippart'sche Werthe Deport bezahlt worden wäre. Man suchte sich keinen Augenblick über die Tragweite dieser Erscheinung zu täuschen und trat mit voller Kraft für die Hausse ein, unbekümmert um die Thatsache, daß seitens des Privatkapitals nach wie vor nur spärliche Kaufaufträge ertheilt wurden und das Wechselstuben-Geschäft noch immer darniederliegt. Die relativ größte Avance erzielten Lloyd-Aktien, die für Triester Rechnung ostentativ aus dem Markte genommen wurden und sprunghaft von 582 bis 600 stiegen; ferner Staatsbahn-Aktien auf Grund der in unterrichteten Kreisen herrschenden Ansicht, daß die Minder-Einnahmen der Staatseisenbahn-Gesellschaft gegen das Vorjahr nun aufhören dürften. Kurz vor Schluß gesellten sich zur günstigen Disposition der Platzspekulation noch bessere Berliner Notirungen.

Papier-Rente gewann von 68.20 bis 68.35, österr. Gold-Rente von 80.50 bis 80.60, ungarische Gold-Rente von 94.60 bis 94.85, Silber-Rente war 70.40 nach 70.50. Ung. Grundentlastungen erholten sich bis 88 und blieben schließlich bei 87.50, um 2% höher als gestern, Ungarn mit Klausel avancirten bis 85 um 1%. Dagegen verloren Siebenbürger Grundentlastungen bis 82.25 ¼%, Temeser bis 84 und Temeser mit Klausel bis 83 ½%. Bankpfandbriefe blieben 101.50, Ungarische Staats-Obligationen I. Em. 73.60, Ungarische Eisenbahn-Anleihe kumulativ 113.75 nach 113.40. 1860er Lose 128, 1864er 158.25, Kommunallose 113.75, Prämienlose 104, Kreditlose 169. Türkenlose ermäßigten sich bis 18.50. Donau-Drau-Bahn-Prioritäten 72, Kaschau-Oderberger I. Em. 81.75, II. Em. 92.25, Ung. Westbahn I. Em. 81. Devisen und Valuten versteiften, Zwanzig-Francs-Stücke von 9.30½ bis 9.32, Reichsmark bis 57.60, Rubel bis 1.23, Devise London bis 116.60, Paris 46.10.

Kreditaktien hoben sich vorübergehend von 268.75 bis 269.75, Ungarische Kreditbank von 253.75 bis 254.25, Anglo-Aktien von 133.70 bis 134.20, Unionbank von 93.20 bis 93.70, Bankverein von 135.50 bis 136, Bank-Aktien bis 837.

Staatsbahn stiegen von 264.75 bis 268, Alföld-Bahn bis 137.75, Eperies-Tarnower bis 129, Fünfkirchen-Barcser Bahn bis 178, Siebenbürger Bahn bis 109.50, Ungarische Westbahn waren 130, Ungarische Nordostbahn 130 nach 130.50, Ungarisch-Galizische Eisenbahn 111, Dampfschiff-Aktien 584.

Die **Nachbörse** ermattete auf schwächere Berliner Kurse.

Um 2½ Uhr schlossen: Kreditaktien 269.—, Ungarische Kreditbank 254.25, Anglo-Aktien 134.—, Unionbank 93.40, Staatsbahn 267.25, Papier-Rente 68.27½, österreichische Gold-Rente 80.60, ungarische Gold-Rente 94.70, Zwanzig-Francs-Stücke 9.31½.

Offizielle Schlußkurse vom heutigen Tage: Ungarische Grundentlastung 86.25, Ungarische Eisenbahn-Anleihe 113.25, Ungarische Kredit 254.25, Ungarische Pfandbriefe 100.—, Alföld 138.—, Siebenbürger Bahn 109.75, Ungarische Nordostbahn 130.50, Ungarische Ostbahn-Staats-Obligat. 76.—, Ostbahn-Prioritäten 73.70, Ungar. Lose 104.—, Theißbahn 202.50, ungarische Gold-Rente 94.75, Weinzehent 86.25, Siebenbürger Grundentlastungs-Obligationen 82.25.

Die **Abendbörse** eröffnete unter der Einwirkung Pariser Berichte, wonach Philippart seine Zahlungen eingestellt hätte, in schwacher Haltung. Es hieß, derselbe wäre schon seit einigen Tagen abgängig. (S. Pariser Telegramm.) Nachdem jedoch dieses Ereigniß an der Pariser Börse, wie die Kurs-Depeschen ersichtlich machten, keinen tiefer gehenden Rückgang hervorrief, hat sich auch hier im Geschäftsverlaufe die Tendenz neuerdings befestigt.

Renten lagen still, Kreditaktien waren 269 nach 269.30 und 268.50, ungarische Gold-Rente 94.67 nach 94.50, Siebenbürger Bahn 109.50, Dampfschiff-Aktien 585 nach 586.

Um ½6 Uhr blieben: Kredit-Aktien 269, Ungarische Kreditbank 254.25, Anglobank 134.30 nach 135, Unionbank 93.30, Bankverein 135.30, Staatsbahn 266.75, Papier-Rente 68.25, ungarische Gold-Rente 94.65, österreichische Gold-Rente 80.35, Zwanzig-Francs-Stücke 9.32, Reichsmark 57.62.

Im **Abend-Privatverkehr** notirten um 9 Uhr: Kredit-Aktien 269.10, ungarische Gold-Rente 94.70.

Tagesneuigkeiten.

Tageskalender.

— Donnerstag, 6. November. —

Der **Kommunikations-Minister** empfängt um 5 Uhr.

Das **Abgeordnetenhaus** hält um 10 Uhr öffentliche Sitzung.

Akademie: Bibliothek von 3 bis 7 Uhr.

Universitäts-Bibliothek von 3 bis 7 Uhr.

National-Museum: Zoologisches Kabinet und Bibliothek von 9 bis 1 Uhr.

Köztelek: Landwirthschaftliche und Lehrmittel-Ausstellung von 2 bis 5 Uhr.

Thiergarten: Den ganzen Tag über geöffnet.

(Aenderungen in den Stuhlrichtersprengeln.) Das Ministerium des Innern hat gestattet, daß die Gemeinde Dob des Szilágyer Komitats aus dem Tasnáder Stuhlrichterbezirke ausgeschieden und zum Szilágyer geschlagen werde.

(Wiesenmeister-Schule.) Das Amtsblatt veröffentlicht das Organisations-Statut der an der Kaschauer königl. landwirthschaftlichen Lehranstalt errichteten Wiesenmeister-Schule.

(In der Beilage) findet sich ein Feuilleton: „Kossuth und Metternich", von Ludwig v. Wirkner.

(Das königliche Lustschloß Pardo.) Man schreibt aus Madrid vom 28. Oktober:

Das königliche Lustschloß Pardo, welches die künftige Königin während einiger Tage vor ihrer Vermählung bewohnen wird, liegt auf dem rechten Ufer des Manzanares, etwa 14 Kilometer von Madrid entfernt. Das Schloß nebst mehreren kleinen Wohngebäuden, welche zu Pardo gehören, ist von umfangreichen Waldungen umgeben, die von einer 75—80 Kilometer langen steinernen Mauer eingefriedet sind. Diese Waldungen haben einen reichen und sorgfältig gehegten Wildstand. Das Schloß war ehemals ein Jagdschloß, das von Heinrich III. erbaut und von Philipp II. und III. wesentlich vergrößert und verschönert wurde. Das Innere des umfangreichen Schlosses, das von vier Thürmen flankirt wird, ist herrlich eingerichtet und ausgestattet. Besonders beachtenswerth ist eine Sammlung prächtiger Tapeten, womit fast sämmtliche Appartements geschmückt sind und die in Madrid nach Original-Entwürfen berühmter Meister angefertigt wurden; ferner eine Kollektion Freskengemälde, welche Jagdszenen oder Episoden aus den Abenteuern Don Quixote's darstellen. In der Kapelle befinden sich mehrere Gemälde bedeutender spanischer Maler. Das Schloß ist von einem reizenden Garten umgeben, von dem aus man einen herrlichen Ausblick genießt. Innerhalb des eingefriedeten Waldes befinden sich noch zwei königliche Lustschlösser. Eines dieser Schlösser bildet einen niedlichen, von reizenden Gartenanlagen umgebenen zweistöckigen Palais, den Fürst Don Fernando erbauen ließ, um in demselben dramatische Vorstellungen aufführen zu lassen. An der Renovirung des Lustschlosses Pardo wird eifrig gearbeitet.

(Kardinal-Fürstprimas Simor) hat dieser Tage ein neues Gemälde Anton Ligeti's für die Graner Primatial-Bildergalerie angekauft. Das Bild stellt die sizilianische Stadt Catania mit dem Aetna dar. Dieses Gemälde muß den besten Werken Ligeti's angereiht werden und wird der Bildergalerie des Primas, welche 334 Stücke zählt, zur Zierde gereichen. Neben der Galerie befindet sich auch eine Sammlung von Stichen und Handzeichnungen, in welcher mehrere hundert Meister vertreten sind. Es ist wünschenswerth, sagt „Hon", dem wir diese Nachricht entnehmen, daß diese kulturell wichtigen Sammlungen nach dem hochsinnigen Kirchenfürsten, der sie gegründet, nicht in fremde Hände übergehen.

(Michael Zichy) hat ein neues Bild vollendet. Dasselbe heißt „Gespensterwelt" und ist ein Werk von kolossalen Dimensionen. Es stellt einen Kirchhof dar mit seinen den Gräbern entsteigenden Todten. Es sind mehrere Gruppen sichtbar. Vor Allem eine künstlerisch gemalte Kapelle, vom Silberglanz des Mondes beschienen, innen sind in weiße Laken gehüllte Gestalten zu sehen. Links ist ein hohes Grabgewölbe zu sehen, um welches die Gespenster sich gruppiren. Dem Sarkophag entsteigt der Todte, bleibt voll Selbstbewußtsein vor seinem eigenen Monumente stehen und lehnt sich an den kalten Stein, dessen Inschrift seinen Ruhm verkündet. Die unten stehende Gruppe lacht über diese Inschrift. Seitwärts sieht man einen sinnenden Todten, dann eine klagende Niobe-Gestalt, kurz eine ganze Reihe dramatischer Szenen. Der Künstler legt jetzt die letzte Hand an dieses wirkungsvolle Gemälde.

(Graf Stefan Károlyi jun.) ist — wie „M. Hir." meldet — heute ins Szatmárer Komitat gereist, um an Ort und Stelle die nöthigen Einleitungen zu treffen für die in Gang zu setzende landwirthschaftliche Bewegung. Auf Grund des vom Landes-Exekutiv-Komité ausgearbeiteten Planes soll dort ein „Komitats-Landwirthschafts-Verein" mit anderem Organismus, als die bisherigen, errichtet werden, dessen erste Aufgabe es zu sein hätte, auf dem Lande Fach-Assoziationen ins Leben zu rufen. Dem zu gründenden Verein will der Graf die nöthigen Grundstücke zur Errichtung einer Musterwirthschaft und -Gärtnerei schenken, den Fachgenossenschaften aber das, was sie zu ihrer Fachthätigkeit benöthigen. So will er der zu gründenden Kellerwirthschafts-Assoziation seine für die Aufnahme von cá. 60.000 Hektoliter Wein eingerichteten Keller, sowie Weingartengründe zur Anlegung eines Musterweingartens zur Verfügung stellen, ferner die Bienenzucht-Assoziation mit den nöthigen Baulichkeiten und mit zweckmäßigen Bienenkörben versehen. Graf Stefan Károlyi wird dem Vernehmen nach bei dieser Gelegenheit auch den Standpunkt präzisiren, welchen er der gegenwärtigen allgemeinen landwirthschaftlichen Bewegung gegenüber einnimmt.

(Der englische Generalkonsul Herr Audley Gosling) theilt uns heute mit, daß die Nachricht, nach welcher er mehrere Yachts oder Segelschiffe für den Plattensee bestellt hätte, auf einem Irrthum beruhte. Ein junger Engländer, Mr. Richard Young, Sohn des verstorbenen Parlaments-Mitgliedes für Cambridgeshire und High-Sheriffs von London, der selbst einer der bedeutendsten Privatschiffe-Eigenthümer in England war, hat mehr zu seinem Vergnügen als aus Spekulation, mit dem Badedirektor Ecsy in Füred ein Uebereinkommen getroffen, nach welchem er in einigen Wochen mehrere kleine Vergnügungs-Segler für den Plattensee erbauen wird. Es ist überflüssig hinzuzufügen, daß Mr. Audley Gosling in keiner wie immer gearteten geschäftlichen Beziehung zu diesem Unternehmen steht.

(Herr Baron Koloman Jósika) ersucht uns, Folgendes zu veröffentlichen:

„In Ihrem heutigen Abendblatte heißt es, daß der Budapester königl. Gerichtshof beim Oberhause um die Aufhebung meines Immunitätsrechts eingeschritten ist, weil ich an dem Duell Duka-Rohonczy als Sekundant betheiligt war.

Da ich nicht nur bei diesem Duell als Sekundant nicht betheiligt war, sondern die betreffenden Herren persönlich gar nicht kenne, kann das Vorgehen des königl. Gerichtshofes nur auf einem Irrthum oder auf einer Namensverwechslung beruhen. Mit besonderer Achtung &c.

Budapest, 5. November.

Baron Koloman Jósika."

(Quellenkarte von Ungarn.) In der heutigen Sitzung der Geologischen Gesellschaft legte Professor Josef Bernáth eine durch ihn verfertigte Karte von Ungarn vor, in welcher das Vorkommen und die Natur aller bisher bekannten Mineralwässer Ungarns mit möglichster Genauigkeit ersichtlich gemacht sind. Dem begleitenden Bericht über die interessantesten Resultate, welche sich durch diese kartographische Zusammenstellung ergeben, entnehmen wir Folgendes:

Von den nahezu 1700 Gemeinden, in deren Gebieten einzelne Quellen oder Quellengruppen sich vorfinden, liegt der weitaus größte Theil in Nord-Ungarn und Siebenbürgen. Einzelne Terrains werden durch besondere Mineralwässer gekennzeichnet; so z. B. werden die Komitate an der nördlichen und östlichen Landesgrenze durch die Sauerwässer charakterisirt; die südlichen Grenzgebirge besitzen vorzüglich Thermalquellen, die Hochebene Mittel-Siebenbürgens ist mit Kochsalz-Quellen reich versehen. Die große ungarische Ebene (Alföld) enthält viele Sodateiche, während in der kleinen ungarischen Ebene, welche sehr arm an Mineralwässern ist, blos einige Bitterwässer zu finden sind. Aber auch die einzelnen Quellengruppen zeigen an verschiedenen Orten verschiedene Unterscheidungs-Merkmale, so z. B. besitzen die Säuerlinge des Komitats Csik und Háromszék einen großen Reichthum an freier Kohlensäure; die bisher untersuchten Säuerlinge des Komitats Bereg besitzen relativ und absolut die größte Menge an kohlensaurem Natrium; die Säuerlinge Mittel-Siebenbürgens besitzen fast ausschließlich nur Kochsalz gelöst, u. s. w.

(Der Kommunikations-Minister) hat heute in Angelegenheit der Karlsburg-Abrudbánya-Topánfalvaer Straße die Abgeordneten Ladislaus Lukács und Alexander Hegedüs empfangen. Der Minister hat zwar nicht in Aussicht gestellt, daß die Straße noch vor dem Inslebentreten des Gesetzes über die öffentlichen Arbeiten auf Staatskosten ausgebaut werden wird; doch hat er versprochen, die Regierung werde so weit Hilfe leisten, daß mit Inanspruchnahme der öffentlichen Arbeitsleistung die Straße in gutem Stande erhalten werden kann.

(Im Verlage von S. Zilahy) erschien soeben: „A kereskedelmi törvény magyarázata, irta Dr. Neumann Ármin. II. kötet", ein 556 Oktav-Seiten starker, sehr elegant ausgestatteter Band; Preis 4 fl.

(Die grundlosen Alarm-Gerüchte), wonach Szegedin neuerdings von einer Ueberschwemmung bedroht wäre, haben, wie „Szeg. Hiradó" meldet, für die Szegediner Kaufleute die unangenehme Konsequenz gehabt, daß mehrere durch jene Gerüchte beunruhigte Wiener und ausländische Kaufleute ihren Szegediner Kunden den Kredit entzogen haben.

(Räuber-Unwesen im Biharer Komitat.) Aus Vértes wird dem „Pesti Napló" vom 1. d. geschrieben: In unserer Gegend nimmt seit den letzten Monaten das Räubergesindel sehr überhand. Im Pócsaer Walde hauste zwei Wochen lang eine aus acht Mitgliedern bestehende Bande. Die Behörde that nichts, um sie zu verscheuchen; jetzt streichen schon vier bis fünf Banden umher. Zwischen Debreczin und Großwardein ist die Sicherheit nicht nur auf den Landstraßen, sondern auch in den Ortschaften gefährdet. Gestern hat der hiesige Kaufmann Jakob Kepes, der vor vier Jahren von Dobos ausgeraubt wurde, einen Brief erhalten, in welchem die Räuber unter allerlei Drohungen 300 fl. von ihm fordern. Kepes wandte sich an den Stuhlrichter um Hilfe; dieser wies ihn an den Sicherheits-Kommissär, welcher Herrn Kepes einen Persekutor sandte. Die Räuber scheinen hievon Wind bekommen zu haben, denn sie kamen nicht, um das Geld zu holen.

(Ein trauriger Fall) wird aus Török-Szent-Miklós berichtet. Die erst seit einem Jahr verheirathete Tochter des dortigen Landwirthes Stefan Kerekes war mit ihrem elfjährigen Bruder auf die Tanya gegangen. Während sie aus dem Zimmer hinausging, nahm der Knabe eine Pistole, die an der Wand hing, herab und spielte mit ihr. Als die junge Frau wieder in's Zimmer trat, rief ihr der Knabe zu: „Schau her, Schwester!" und drückte die Pistole ab. Ein Knall, ein Schrei, und die Unglückliche, welcher die Kugel mitten durch die Stirne gegangen war, lag todt am Boden.

(Russische Grafen.) Ein russisches Blatt konstatirt anläßlich der Erhebung des russischen Generals Totleben in den Grafenstand, daß der General der 157. russische Graf nach der Reihenfolge der Ernennungen sei. Bis auf Peter den Großen gab es in Rußland gar keinen Grafen; der erste war der Admiral Golowin, der aber nicht von seinem Souverän dazu ernannt, sondern von Kaiser Leopold 1701 in den Grafenstand des römischen Reiches erhoben wurde; dasselbe war 1702 bei dem Grafen Alexander Mentschikoff, dem Freunde, Minister und Feldherrn Peter's des Großen, der Fall. Der Erste, welcher von Peter in den russischen Reichsgrafenstand erhoben wurde, war der Feldmarschall Scheremetieff 1706; außer ihm ernannte Peter später noch acht Bojaren zu Grafen, darunter drei Apraxin und einen Tolstoi, wie Katharina II. fünf Orloff und zwei Potemkin zu Grafen ernannte. Der erste Graf, den Kaiser Nikolaus ernannte, war der Garde-Oberst Alexis Orloff, der jetzige Fürst und russische Botschafter in Paris; der Erste, den Kaiser Alexander II. ernannte der General Baron v. Osten-Sacken. Seitdem hat Kaiser Alexander noch zwanzig Männer, die sich im Zivil- oder Militärdienste ausgezeichnet, in den Grafenstand erhoben, darunter zwei Generale Perowsky, die Generale Lütke, Lüders, Grabbe, Nikolaus und Michael Murawieff, Kotzebue, Loris-Melikoff, Paul Ignatieff, Miljutin, die Minister Lanskoi und Tolstoi, den Botschafter Baron Brunoff und den Reichsrath Baron Korff

Fortsetzung in der Beilage.

Da das echte Malzextrakt — dessen Anwendung sich auf die Aussprüche der Professoren **Oppolzer, Heller, Bock** und **Niemeyer** gründet — einen viel günstigerne Einfluß auf die leidenden Schleimhäute übt, als der gewöhnliche Zucker, so sind die daraus erzeugten echten 6882

Wilhelmsdorfer Malzextrakt-Bonbons

um Vieles anfeuchtender, reizstillender und schleimlösender, als alle jene Brustbonbons, welche nichts als Zucker oder neben diesem höchst indifferente Stoffe enthalten.

Es wird daher insbesondere gebeten, die echten Wilhelmsdorfer Malzextrakt-Bonbons **nicht** mit den sogenannten Malz-Bonbons zu verwechseln, welche diesen Namen nicht verdienen, da selbe **gar kein** Malz enthalten.

Die Wilhelmsdorfer Malzextrakt-Bonbons werden in zwei Qualitäten erzeugt: in rothen Cartons à 10 kr., per Dtzd. fl. 1 — und mit mehr Malzextrakt, in Büchsen à 25 kr., 40 kr. und 66 kr.

Jos. Küfferle & Co.,

Budapest, **Waitznergasse 13, Hatvanergasse 15,** und **Königsgasse Nr. 16** (Dobler-Bazar).

Malzextrakt-Chocolade zu fl. 1.20, fl. 1.60, fl. 2 und fl. 3.— per ½ Klo.

Das **beste und billigste Licht** geben die k. k. priv. transportablen

Sicherheits-Gaslampen

vollkommen rauch-, geruch- und gefahrlos, **ohne Docht und ohne Cylinder.** Brennkosten kaum ein Kreuzer per Stunde. Alleinige Niederlage in der Glasfabriken-Niederlage 6865

Brüder Bass, Patent-Inhaber,
Wien, II., Praterstrasse Nr. 58.

Filiale: **I., Stephansplatz 9, Wien.**

NB. Auch können alle bestehenden Lampen für dieses System verwendet werden.

Geheime Krankheiten

jeder Art, besonders: Schwächezustände, Hautausschläge und Harnbeschwerden, heilt mit glänzendem Erfolge auch brieflich **Dr. L. Ernst, Homöopath.**

Pest, Zweiadlergasse Nr. 24. Ordination von 9—12 und von 1—4 Uhr Nachmittags. 2916

Diese Krankheiten werden oft und nur zur Erzielung eines momentanen Erfolges auf die leichtsinnigste Weise mit großen Dosen Jod und Quecksilber behandelt. Dieserart Geheilte werden über kurz oder lang von den furchtbarsten Nachkrankheiten derart befallen, daß sie noch im spätesten Alter an den Folgen dieser leichtsinnigen Behandlung leider nur zu schwer zu leiden haben. Schutz gegen solche Gefahren bietet die homöopath. Behandlungsweise, denn nicht nur daß sie, wie bekannt, selbst die verjährtesten Leiden heilt, ist ihre Wirkung eine solche wohlthätige, daß üble Folgen nicht zu befürchten sind. Auch wird der Patient in seinem Berufe nicht gestört.

Das lehrreiche und nützliche Buch: „Die Selbsthilfe" ist in jeder Buchhandlung zu bekommen. Preis 2 fl.

Unentbehrlich für jeden Haushalt!

Das neue antiseptische, desinficirende und hygienische Mittel:

Sanitas

von F. A. Sarg's Sohn & Co. in Wien.

Central-Depôt für den Engros-Verkauf bei Vogl Brothers Succrs. Wien, Himmelpfortgasse 26.

In Budapest:

Friedr. Kochmeister's Nachfolger,
Thallmayer & Seitz,
Josef Hoffmann, 6112
Ferd. Neruda.

Magen- und Lungenleiden geheilt.

Gegen Magenschwäche, Appetitlosigkeit, schlechte Verdauung, Ekel, Aufstossen, bei Blähungen, Kolik, Brechreiz und Diarrhöe, bei Magen- und Menstruationskrämpfen, als Präservativ gegen Seekrankheit, Pest und Cholera, bei Blutarmuth, Gelb- und Bleichsucht, bei Nervenschwäche, bei Schlaflosigkeit, bei

allgem. u. Geschlechtsschwäche, Unfruchtbarkeit,

ferner zur Aufheiterung des Gemüthes bei Schwermüthigen, zur Klärung und Erfrischung des Geistes wird als das beste diätetische Genußmittel empfohlen:

Dr. Stahl's remedium universale,
Universal-Magen-Liqueur.

Dieser Liqueur ist ein für Kinder und Erwachsene sehr angenehmes Genußmittel, welches sowohl für sich allein, als auch mit Wasser, Wein oder Thee, welchen Getränken es einen köstlichen erfrischenden Geschmack giebt, getrunken werden kann, sollte seiner wahrhaft wunderbaren diätetischen Eigenschaften wegen in keinem Haushalte fehlen. Bei Reisen, Jagden und Märschen ganz ausgezeichnet.

1 Origfl. (⅓ Liter) fl. 4. 1 Kiste mit 12 Flaschen fl. 40.80.

Dr. Stahl's Malz-Konserve
mit 50 Perzent reinem Malz

für magere abgezehrte, schwächliche und blutarme Personen. Diese Konserve ist ein für Kinder und Erwachsene sehr wohlschmeckendes diätetisches Genussmittel, welches sowohl für sich allein als auch mit Wasser oder Milch genossen wird. Es ist blut-, milch- und fleischbildend, erzeugt Körperfülle, blühendes Aussehen, volle starke Brust, [illegible] befördert die Verdauung, ist schleimlösend, doch wirkt es nicht abführend und wird mit ausgezeichnetem Erfolg bei allen Brust- und Lungenleiden, bei Husten, Heiserkeit, Asthma etc. angewendet.

General-Depot bei 6604

Karl Russ Nachfolger in Wien,
I., Wallfischgasse 3.

1 Orig.-Büchse (½ Kilo) fl. 4, 1 Kiste mit 12 Büchsen fl. 40.80. Niederlage bei dem Herrn Apotheker Josef v. Török in Budapest.

Gegen

Kahlköpfigkeit,

Ergrauen der Haare und Schuppenbildung bewährt sich laut täglich einlaufenden Attesten und Danksagungen einzig und allein das

Tannin-Oel

von **Dr. Moras.**

Geehrter Herr Apotheker!

Gegen das Ausgehen der Haare leistet das Dr. Moras Tanninöl die vortrefflichsten Dienste. Ich bitte, mir noch eine große Flasche zu übersenden. — **Prag.**

Jeremiasch,
k. k. Ober-Landesgerichtsrath.

Zu haben in Budapest: bei Jos. v. Török, Apotheker, Königsgasse. — Preis per Flasche 2 fl., kleine Flasche 1 fl. ö. W. 6761

Das grosse Loos!

also der größte Gewinn, welcher im glücklichen Falle, bei der von der deutschen Staats-Regierung in **Hamburg** genehmigten und garantirten Geldlotterie zu gewinnen ist, beträgt in baarem Golde

400,000 Mark

speciell sind noch nachfolgende Treffer zu gewinnen:

1 à 250,000	5 à 8,000
1 à 150,000	2 à 6,000
1 à 100,000	54 à 5,000
1 à 60,000	6 à 4,000
1 à 50,000	65 à 3,000
2 à 40,000	213 à 2,000
2 à 30,000	12 à 1,500
5 à 25,000	3 à 1,200
2 à 20,000	631 à 1,000
12 à 15,000	773 à 500
1 à 12,000	950 à 300
24 à 10,000	etc. etc. Mark

zusammen 49,000 Gewinne. Die Lotterie enthält 94,000 Originalloose, mehr wie die Hälfte aller Loose müssen also gewinnen. Der kleinste Gewinn ist größer als der Ankaufsbetrag eines Looses. Alle 49,000 Gewinne werden in 7 Ziehungen ausgelost. Die Ziehungen folgen nur mit kurzer Unterbrechung rasch auf einander, so daß innerhalb weniger Monate alle 7 Ziehungen und damit die ganze Lotterie beendet ist. Gegen Einsendung des Betrages in Banknoten, oder pr. Postanweisung ev. auch in ung. Postmarken versende ich noch rechtzeitig zur 1. Ziehung diese Originalloose mit dem Staatswappen versehen, zum amtlich festgesetzten Preise und zwar:

Ganze Originalloose ÖW. fl. 3.50
Halbe „ „ 1.75
Viertel „ „ —.90

Jeder Sendung wird das offizielle Ziehungsprogramm aller 7. Ziehungen beigelegt und amtliche Ziehungslisten und Gewinngelder werden sofort nach jeder Ziehung versendet. — Um noch an der ersten Ziehung theilnehmen zu können, beliebe man die Bestellungen bis spätestens

15. November a. c.

vertrauensvoll und direct einzusenden an

A. Löwenherz
Haupt-Lotterie-Bureau
Hamburg.

Nur nach vollendeter gelungener Kur Honorar nach Belieben.

In Dr. LEITNER's

seit 36 Jahren bestehender **Ordinations-Anstalt,** Budapest, Trommelgasse 18, werden **geheime,** noch so **veraltete** Krankheiten jeder Art, so auch **Schwächezustände, Hautausschläge, Harnbeschwerden** etc. auch **brieflich gründlich schnell** und **sicher** ohne Folgeübel geheilt und auf Verlangen Medikamente besorgt. 67

Ordination: täglich bis 8 Uhr Früh, von 1—5 Nachmittags und Abends von 7—10 Uhr.

Konkurs.

Bei der gefertigten isr. Kultus-Gemeinde ist die Stelle eines tüchtigen Vorbeters, resp. ש"ץ ובע"ק der ein שוחט ובודק יקורא sein muß, mit einem Jahresgehalte von 800 fl. ö. W. nebst freier Wohnung zu besetzen.

Reflektanten, den oben angeführten Agenden zu entsprechen, vorzüglich befähigt, wollen ihre wohlinstruirten Dokumente bis **15. Dezember l. J.** an den gefertigten Kultus-Vorstand portofrei einsenden.

Zum Probevortrag werden nur die eigens hiezu Geladenen vorgelassen, und nur dem Acceptirten die Reisekosten vergütet. Befähigte מוהלים werden berücksichtigt.

Szegßárd, am 20 Oktober 1879

6920 **Der Kultus-Vorstand.**

Herbst-Saison.

Elegante Herrenkleider

von der gewöhnlichen bis zur feinsten Gattungen billigst festen Preisen (den Zeitverhältnissen Rechnung tragend) bei 5495

Jakob Rothberger,

k. u. k. Hoflieferant, Budapest, Christofpl. Nr. 2 I. St. zum „Großen Christof".
(Die Preise sind auf jedem Stück ersichtlich.)

Provinz-Bestellung prompt.

J. J. Darboven,

Kaffee-Importgeschäft, 6410
HAMBURG.

Preisgekrönt Internationale Gartenbau-Ausstellung 1869
Liefert frachtfrei in Säcken von 5 Kilo an unter Nachnahme
ff. Mocca Ko. fl. 1.60 ö. W.

ff. großboh. Ceylon	Ko. fl. 1.42	ff. großboh. Manila Ko.	fl. 1.10
ff. „ gelb Java	„ „ 1.40	ff. „ St.-Martha „	„ 1.10
ff. „ „ Menado	„ „ 1.30	ff. „ Santos „	0.90

Kais. königl. priv.

Regulir-Füllöfen

von

Josef Viktorin,

Fabrik und Niederlage: Wien, IV., Gr. Neugasse Nr. 35, empfiehlt seine rühmlich bekannten Oefen, bequem zum Heizen, lange Brenndauer, gleichmäßige Wärme, nach angestellten Versuchen gegen andere Oefen 50 Percent Brennmaterial-Ersparniss, sind von 9 fl. aufwärts am Lager.

Sparherde

englische Spiessbratherde, Grillardmaschinen und Kaffeeherde, große Auswahl von transportablen Sparherden.

Aufträge prompt gegen Nachnahme.

Illustrirte Preiscourante franko. 606

Z. 61525. 6937

Kundmachung A.

Vom kön. ung. Finanzministerium wird zur Lieferung des Bedarfes an Drillich- Rupfen und Spagat-Leinwand, Spagatgewebe, an dicken und dünnen Ballenstricken, endlich an Packel und Nähspagat, sowie an ungebleichtem Nähzwirn, für die königl. Tabakfabriken und Einlösämter im Jahre 1880 die Konkurrenz-Verhandlung ausgeschrieben; wozu schriftliche mit 50-kr.-Stempel versehene und mit der Kassequittung über erlegtes 10%iges Vadium belegte, gesiegelte Offerte bei dem kön. Tabak-Einlös-Inspektorate in Budapest (Josefstadt, Stationsgasse) längstens **bis 20. November 1879** Mittags 12 Uhr einzubringen sind.

Der annäherungsweise Bedarf der zu liefernden Artikel beziffert sich mit:

a) 30.352 Mtr. 0.78 Mtr. breite Drillich-Leinwand zu Plachen und Säcken.

b) 41.000 Mtr. 0.78 Mtr. breite Rupfenleinwand zu Säcken.

c) 562 Mtr. von 0.246 bis 0.487 Mtr. breite Spagatleinwand.

d) 404 000 Mtr. 0.78 Mtr. breite Rupfenleinwand.

e) 4.800 Mtr. Spagatgewebe.

f) 19.763 Kilogr. Packelspagat.

g) 8.006 Kilogr. Nähspagat.

h) 79 Kilogr. ungebleichten Nähzwirn

i) 65.000 Stück 14.22 Mtr. lange dicke Stricke.

k) 21.700 Stück 14.22 Mtr. lange dünne Stricke.

Dem Aerar wird das Recht vorbehalten nöthigenfalls über die bezeichneten Mengen Mehrlieferungen bis zum Belange von 25 Perzent anzusprechen.

Unter den eingereichten Offerten behält sich das kön. ung. Finanz-Ministerium mit Rücksicht auf die Interessen der Aerars und der vaterländischen Industrie die freie Wahl vor, zu welchem Behufe Lieferant verpflichtet ist, genau diejenigen Fabriken, in Bezug auf die im Wege der kleinen Industrie zu beschaffenden Artikeln aber jene Ortschaften beziehungsweise Länder zu bezeichnen, bezüglich welcher er sich bindend erklärt, dass er die Lieferung aus deren Erzeugnissen bewerkstelligen wird.

Die Beschaffenheit der zu liefernden Waare dann die Tabakfabriken und Einlösämter, an welche und in welchem Zeitraum geliefert werden soll, sowie die zu beobachtenden Offerts- und Lieferbedingnisse sind aus der gleichzeitig erlassenen detaillirten Kundmachung B. zu ersehen, welche bei allen kön. ung. Tabakfabriken, Einlös-Inspektoraten und Einlösämtern zu Jedermanns Einsicht aufliegt.

Budapest, am 22. Oktober 1879.

Von kön. ung. Finanz-Ministerium.
(Nachdruck wird nicht honorirt.)

In dem

Holzdepot mit Dampfholzhacke

der kön. ung. Fundational-Herrschaften,
Neupester Quai, nächst der Elisabethmühle,

sind sämmtliche Brennholzsorten vorräthig und gelangen bei **solidester Schlichtung zu ermäßigten Preisen,** in Scheitern, sowie verkleinert ins Haus gestellt, zum Verkaufe.

Zur Bequemlichkeit des P. T. Publikums werden Bestellungen außer der **Depot-Verwaltung** entgegengenommen und promptest effektuirt im Bureau des **Ung. Beamtenvereines,** Franz-Josef-Quai, Thonethof,

bei **D. H. Spitzer,** Bélagasse Nr. 5,
„ **D. Gyetvay,** Waitzner-Boulevard Nr. 66,
„ **F. Pintzés,** Wasserstadt, Hauptgasse Nr. 107,
„ **J. Sellner,** Festung, Paradeplatz Nr. 200,

NB. **Engros-Abnehmer und Wiederverkäufer erhalten bedeutende Preisnachlässe.** 6685

2301

Papier à Cigarettes

LE HOUBLON

MARQUE DE FABRIQUE C. C.

Fabrication Française

Pour éviter la contrefaçon suscitée par le succès sans précédent de notre Papier, exiger que chaque feuille porte le mot **LE HOUBLON,** et que chaque boîte soit revêtue de cette étiquette avec notre signature.

Le Papier **LE HOUBLON** se trouve chez tous les marchands et négociants en cigares et cigarettes.

CAWLEY & HENRY À PARIS seuls Fabricants

Cawley & Henry
Propres du Brevet.

Salgó-Tarjáner Eisenraffinerie-Gesellschaft.

Verkauf von Bauträgern, Schienen, Laschen, Platten, Flach- und Winkeleisen, Stabeisen, Bandeisen, Draht, sowie sämmtliche Gattungen **Walzeisen,** zum Gebrauche für Eisenbahnen, Maschinen-Fabriken, Konstruktions-Werkstätten, Schiffswerften, Baumeister, Schmiede, Schlosser, Faßbinder etc. etc. zu Preisen, die in Oesterreich-Ungarn und den südlichen und östlichen Nachbarländern Konvenienz bieten.

Profile gratis. 871

Verkauf von Salgó-Tarjáner Kohle aus den eigenen Gruben.

Einkauf von Hüttenwerks-Betriebsmaterialien, als: Roheisen, Alteisen, Altschienen, Metalle, Werkzeuge, feuerfeste Ziegel, Schmier- und Bau-Materialien.

Direktion, Budapest, Thonethof.

Dr. Pattison's

Gichtwatte

lindert sofort und heilt schnell

Gicht und Rheumatismen

aller Art, als: Gesichts-, Brust-, Hals- und Zahnschmerzen, Kopf-, Hand- und Kniegicht, Gliederreißen, Rücken- und Lendenweh. 6273

In Paketen zu 70 kr. und halben zu 40 kr. bei **Jos v. Török,** Apotheke zum heiligen Geist in Pest, Königsg. 7, **Anton Rokon,** Serbengasse 1 in Arad, **F. Henrici,** Apoth. in Preßburg, **J. E. Pecher,** Apoth. in Temesvár.

Blaczek & Breeska's Patent Füll- u. Ventilationsofen

vollkommene Rauchverbrennung, ein Ersparniß von 50%. Erzeuger **FRANZ SWADLO** in Budapest, VII. Bez. Untere Waldzeile Nr. 92. 5711

Haupt-Niederlage bei Anton Unger & Söhne, Eisenhandlung Petöfiplatz, untere Donauzeile

---

Geheime Krankheiten

jeder Art, so auch Schwächezustände, Hautausschläge, Harnbeschwerden, auch so chronisch werden staunend schnell, ohne Folgeübel und ohne Berufsstörung gründlich geheilt, neuentstandene in 2—3, veraltete in 8—10 Tagen von dem Spezialisten

A. BESENBEK, prakt. Arzt u. Geburtshelfer. Wohnt: Budapest, Innere Stadt, Neueweltgasse 13, vis-à-vis **dem Komitatshause,** ebenerdig rechts, die erste Thür. Ordinirt v. Früh 9—4 Uhr Nachmittags u. 7—8 Uhr Abends. Honorirte Briefe werden sogleich beantwortet. 369

Das Kaffee-Export-Geschäft
von W. Meinecke, Hamburg,

versendet in Säcken von 10 Pfd. an portofrei unter Nachnahme echt arabischen Mocca à Pfd. 80 kr., hochf. Gold-Java à Pfd. 58 kr., hochfein Ceylon 58 kr., hochf. gelb Java à Pfd. 56 kr., hochf. Laguayra à Pfd. 56 kr., ff. Martinique 50 kr., reinschmeckender Rio und Santos 44 kr. 6996

Bohnen.

Um Preisaufgabe nebst Konditionen verschiedener Sorten **Kochbohnen** wird gebeten. Offerten frachtfrei. Adresse: **H. S. de Bruyn,** Bergstraße, Arnheim (Holland). 6999

Gummi- und Fischblasen

die feinsten Pariser, von 2—6 fl. pr. Dutzend, sowie **Spezialitäten für Damen** p. Dtzd. 4 fl versendet gegen Nachnahme die Bandagen-Fabrik **Mor. Pollitzer.** Budapest, Franz-Deákgasse. 6861

Eine geprüfte Erzieherin,

perfekt Französisch, Englisch u. Deutsch, Musik und Malen sucht: bei bescheidenen Ansprüchen in Familie oder Institut gleich oder später Aufnahme. Vorzügliche Zeugnisse und Referenzen. Offerte an **M. Wolf.** 42 rue Dauphine, Paris. 6998

Offertausschreibung.

Die gefertigte Betriebs-Direktion benöthigt zwei Stück à 750 Meter lange, 35 Mm. dicke verzinkte Zug-Drahttheile und müßte die Ablieferung derselben binnen 3 Wochen nach erfolgter Bestellung stattfinden.

Die Offerte sind **bis spätestens 10. November,** 12 Uhr Mittags, an die gefertigte Betriebs-Direktion, das Vadium per 250 fl. ö. W. hingegen an die Hauptkasse der Gesellschaft franco einzusenden.

Alle näheren Bedingungen werden auf Wunsch schriftlich oder mündlich mitgetheilt.

Die Betriebs-Direktion
7037 **der Alföld-Fiumaner Eisenbahn.**

Chokolade Küfferle

6889

zu 1 fl. (also eine Tasse 4 kr.) aus **reinem** Cacao u. **raffinirtem** Zucker mit Vanille kommt den guten ausländischen zu 1 fl. 40 kr. vollkommen gleich.

Budapest,
Waitznergasse 13,
Hatvanergasse 15,
Königsgasse Nr. 16
(Dobler-Bazar)
und bei Szenes Ede,
Dorotheagasse Nr. 5.

Winke für Kranke

Ist der Zustand eines Leidenden auch besorgnißerregend oder scheinbar hoffnungslos, so wird er aus dem Buche „Praktische Winke für Kranke" neue Hoffnung schöpfen u. volles Vertrauen zu einem Heilprincip gewinnen, welches sich durch große Einfachheit, ganz besonders aber durch nachweisbare Wirksamkeit auszeichnet. Die in dem Buche: Praktische [illegible] abgedruckten Briefe glücklich Geheilter beweisen, daß selbst solche Kranke noch die ersehnte Heilung fanden, welche anderweitig vergeblich Hilfe suchten. Obiges Buch kann daher allen Leidenden n. meistens empfohlen werden, umsomehr als auf Wunsch die Cur brieflich und unentgeltlich durch einen praktischen Arzt geleitet wird. Die Mittel sind überall leicht zu beschaffen; ein Versuch ist kostenlos. Gegen Franco-Zusendung von 15 kr. zu beziehen durch Th. Hobensteiner in Leipzig und Basel.

Kundmachung.

Bei dem k. k. Militär-Verpflegs-Magazine Nr. 2 zu Budapest (Ofen Hauptstraße Nr. 17) werden **Kaufanträge** auf ein am hiesigen Hauptzollamte erliegendes **Thee-Quantum von 121 Meter-Zentner** Sporco-Gewichte **bis 15. November 1879** angenommen und können Anbote auf das ganze Quantum oder nur auf Theilpartien desselben gestellt werden, in welch letzterem Falle jedoch nur ganze Kistchen im Sporco-Gewichte zwischen 30 und 62 Kilogramm erfolgt werden.

Alle auf diesen Verkauf bezugnehmenden Bedingungen, sowie Proben des Thees sind bei dem genannten Verpflegs-Magazine einzusehen und muß der Offerent die Kenntniß der ersteren in seinem Offerte erwähnen.

Budapest, am 23. Oktober 1879. 6976

K. k. Militär-Verpflegs-Magazin Nr. 2.

Thee-Anzeige.

Hiermit machen wir bekannt, daß wir in unseren zwei Niederlagen

Waitznergasse 13
und
Hatvanergasse 15

ein Lager von rein gesiebten, staub- und bruchfreien echt chinesischen Theesorten halten. 6936

Jos. Küfferle & Co.

Preis-Ermässigung.

50 Kilo	beste Preußische Laura Salonkohle	90 kr.
50 „	Louisenglück „	85 „
50 „	Salgó-Tarjáner „	65 „
50 „	„ „ Würfel „	50 „
50 „	Coaks bester Qualität	87 „

Ganze Wagenladungen, circa 50—60 Ztr, entsprechend billiger.

Die Preise verstehen sich sammt Zufuhr und Einräumung in den Keller. **Brennholz** aller Gattungen sowohl im Zentner, wie im Meter zu Platzpreisen. 6934

EDER's ältestes Heizmaterial-Geschäft und Coaks-Hauptdepot der Budapester Gaswerke, Franziskanerplatz 4.

Eingang beim Klavierlager.

Gründliche Heilung ohne Jod und Quecksilber.

Inhaber mehrerer Auszeichnungen.

Geheime Krankheiten

jeder Art, so auch **Schwächezustände, Hautausschläge, Harnbeschwerden,** etc., selbst hartnäckige werden nach einer in Militär- und Zivilspitälern in unzähligen Fällen während einer langen Reihe von Jahren glänzend erprobten einfachen Methode, ohne Berufsstörung unter Gewährleistung eines sicheren und dauerhaften Erfolges staunend schnell gründlich geheilt (neu entstandene in 48 Stunden) von

J. WEISS,

prakt. Arzt und Geburtshelfer, emeritirtem Abtheilungsarzt im k. k. Garnisons-Spital allhier, ord. und Ehrenmitglied in- und ausländischer wissenschaftlicher und humanitärer Gesellschaften, Inhaber mehrerer Auszeichnungen.

Ordinations-Anstalt:
Budapest, Herrengasse (Kronprinz-Rudolfgasse Nr. 8, Eingang an der Stiege.
Täglich Vormittags von 7 bis 10, Nachmittags von 1 bis 4 und Abends von 7 bis 8 Uhr.
Wartezimmer für jeden einzelnen Patienten separirt. Honorirten Briefen wird entsprochen mit Zusendung der Medikamente.

Ebendaselbst ist zu haben das berühmte Werk „**Die geschwächte Manneskraft**", deren vielseitige Ursachen und gründliche Heilung.

Preis 2 fl. 50 kr. 1471

Lizitations-Kundmachung.

Beim k. ung. Staats-Gebäude-Inspektorate im I. Bezirk, Festung Fischerbastei Nr. 187, **wird am 17. November l. J.** Vormittags um 10 Uhr im Wege schriftlicher Offerten, welche mit einer 50 kr. Stempelmarke versehen sein müssen, eine Lizitation abgehalten werden bezüglich der Lieferung der in der Periode vom 1. Jänner 1880 bis 31. Dezember 1882 nothwendigen Stearinkerzen und grober Packleinwand, sowie grünen und rothen Postsiegellack, Oblaten, rother, blauer, und grüner Tinte, ferner braunen dreidrähtigen Spagates, sowie auch zum Gebrauche der königl. Finanzwache Rüstungs-Gegenstände, und endlich wegen der Ausführung der vorkommenden Binder Arbeiten.

Die hierauf Reflektirenden werden hiezu mit dem Bemerken aufgefordert, daß die Lizitirenden für die Lieferung der Stearinkerzen 100 fl., die für grobe Packleinwand 20 fl., für grünen Siegelack und andere Kanzleirequisiten 10 fl., für den braunen dreidrähtigen Spagat 250 fl., die für die Riemer-Arbeiten 15 fl., für die Schwertfegger 15 fl., und endlich für die Binder-Arbeiten 40 fl. Vadium in Baarem oder in ung. Staats-Werthpapieren laut Cours beizuschließen haben. — Die übrigen Bedingnisse hingegen können beim benannten Inspektorate während den Amtsstunden zu jeder Zeit eingesehen werden.

Budapest, am 24. Oktober 1879. 6862

(Nachdruck wird nicht honorirt.)

Schnelle und sichere

Hilfe!

haben die ersten echten J. Hoff'schen Malzheilnahrungs-Präparate bei langjährigem Bronchialkatarrh, Lungenleiden, Asthma, Abzehrung, qualvollem Hustenreiz, Magenleiden erzielt.

Neuestes Dankschreiben aus Wien

an die k. k. Hof-Malzpräparaten-Fabrik von Johann Hoff, k. k. Hoflieferant fast sämmtlicher europäischen Souveräne, Besitzer des goldenen Verdienstkreuzes mit der Krone, Ritter hoher deutscher Orden, k. k. Rath u. s. w., in Wien, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8.

Geehrter Herr!

Ich ersuche, mir postwendend von Ihren vortrefflichen Hoff'schen Malzpräparaten 4 Beutel Hoff'sche Brustmalzbonbons übersenden zu wollen.

Möderbrugg, am 7. Jänner 1879.

Johann Pfitscher, Sattler.

Da diese so ausgezeichnete Erfindung des Malzextrakt-Gesundheitsbieres meine Mutter, möchte sagen, vom Tode gerettet hat, so konnte ich mit voller Kraft vor der hierortigen Gemeinde auftreten und den Leidenden jene Heilmittel aus eigener und vollkommenster Ueberzeugung empfehlen. — Einem Bauer, welcher über Leberleiden, Magenbeschwerden und theils Lungenleiden sich beklagte und mich frug, was er eigentlich machen sollte, rieth ich diese vorzügliche Malzextraktbier-Erfindung und nun bat er mich um dieses sofort zu schreiben, welches ich auch in seiner Stube sofort that. Ich bitte daher Euer Wohlgeboren, 26 Flaschen Malzextraktbier und einen Beutel Malzbonbons so schnell als möglich einzusenden. 6142

St.-Georgen (Ob.-Muran), Josef Fliesz Oberlehrer.

Johann Hoff's Hauptdepot: Budapest, Trödlergasse Nr. 7, gegenüber der Hauptpost.

Rotationsmaschinendruck von Khór & Wein, Budapest, Dorotheagasse Nr. 14. — 1879 — Verlag der Pester Lloydgesellschaft.

Hiezu ein halber Bogen Beilage.

Zwei Noten

über Hinkommenstraße —

und Erfahrungen neu erzählen —

1./

Auszüge

aus dem kaiserl. Patente vom 29. Oktober 1849, № 43 R. Seite 813

womit für jene Kronländer, in denen die mit dem Ah. Patente vom 31. Dezember 1812 festgesetzte Erwerbsteuer besteht, die Einhebung einer Einkommensteuer für das Verwaltungsjahr 1850 angeordnet wird.

§ 1/

2. Gegenstand der Steuer.

a) Grund- und Hausbesitz und hypothezirte Schulden.

§. 2. Das Einkommen von dem der Grund- und Gebäudesteuer unterliegenden Besitzthume, dann von den auf demselben haftenden Kapitalien und Renten wird durch den mit dem Patente vom 10. Oktober d. J. §. §. 5, 6 angeordneten außerordentlichen Zuschlag zur Grund- und Gebäudesteuer und durch die dem Besitzer der Realität ertheilte Berechtigung des Steuerabzuges von den erwähnten Kapitalszinsen und Renten der Besteuerung unterzogen.

b) Andere Arten des Einkommens.

§. 3. Alle anderen Arten des reinen Einkommens, das die Bewohner der unter dem gegenwärtigen provisorischen Gesetze begriffenen Länder von ihrem persönlichen Erwerbe oder ihrem in diesen Ländern verwendeten Vermögen beziehen, ist, soweit das Gesetz keine Ausnahme bewilliget, der Einkommen-

steuer unterworfen. Dieselbe hat sich auch auf den reinen Ertrag jener Gewerbe oder anderen industriellen Unternehmungen zu erstrecken, deren Betrieb mit dem Grund- oder Hausbesitze verbunden ist, deren Einkommen jedoch keinen Gegenstand der Grund- oder Gebäudesteuer ausmacht.

c) Klasseneintheilung des Einkommens.

§. 4. Die Arten des der Einkommensteuer unterliegenden Einkommens werden in drei Klassen getheilt, und zwar:

Erste Klasse. Das Einkommen von den der Erwerbsteuer unterworfenen Erwerbsgattungen, wozu ferners zu rechnen ist:

1. das Einkommen vom Berg- und Hüttenbetriebe,

2. der Gewinn, den die Pächter von Pachtungen beziehen.

Zweite Klasse. Das Einkommen, das

a) als Entgeld für solche Arbeiten oder Dienstleistungen, die der Erwerbsteuer nicht unterliegen, unmittelbar von dem Arbeitenden oder Dienstleistenden während der Dauer oder nach dem Aufhören der Beschäftigung oder Dienstleistung, oder von den Angehörigen desselben bezogen wird, oder

b) in stehenden Fruchtbezügen aus Versorgungs- oder Lebensversicherungs-Anstalten demjenigen, für welche die Einlagen in diese Anstalten geschehen, zufließt.

2. Vdg. 29/10 1849

C. In der dritten Classe.

das von Einlagen in Sparcassen:

§. 7. In der dritten Classe bleibt das Einkommen steuerfrei, welches auf Grund einer in eine Sparcasse erfolgten Einlage, aus dieser Anstalt bezogen wird.

b. b. Andere Zins- und Renten-Bezüge.

§. 8. Beweiset Jemand, daß sein gesammtes Jahreseinkommen, ohne Abzug der Schulden, im Ganzen Dreihundert Gulden nicht überschreitet, so kann er verlangen, daß er von der Einkommensteuer, die ihn von Kapitalszinsen oder den Zinsgenuß vertretenden Renten entweder unmittelbar oder durch den seinen Schuldnern gestatteten Abzug (Patent vom 10. October 1849 §. 6 und gegenwärtige Verordnung §. 2) zu treffen hat, freigelassen, oder sofern er dieselbe berichtiget hätte, ihm solche zurückerstattet werde.

II. Steuerbemessung.

1. In der ersten Classe.

a) Im Grunde von Bekenntnissen

§. 9. Die Steuer von dem Einkommen der ersten Classe wird auf der Grundlage von Bekenntnissen (Fassionen) bemessen, welche der zum Genusse des steuerbaren Einkommens Berechtigte einzubringen hat.

b. Grundlage der Bekenntnisse

§. 10. In dem Bekenntnisse ist das Einkommen von dem steuerpflichtigen Geschäftsbetriebe für Ein Jahr na[...]

dem Durchschnittsergebnisse der drei letzten Jahre 1846, 1847, 1848, oder wenn das Geschäft noch nicht drei Jahre hindurch im Betriebe war, des kürzeren Zeitraumes seines Bestandes anzugeben. Würde dasselbe ein Jahr noch nicht erreichen, so ist jener Ertrag anzugeben, welcher im Laufe des Jahres 1850 mit Wahrscheinlichkeit zu erwarten ist.

C. Abzüge von dem Einkommen.

§. 11. Bei der Angabe des Einkommens dürfen nicht in Abzug gebracht werden:

1. Kapitalsbeträge, die im Laufe des dem Bekenntnisse zum Grunde liegenden Zeitraumes aus der Unternehmung gezogen wurden.
2. Die Zinsen von dem in der Unternehmung oder dem Geschäfte anliegenden Kapitale und von den Kapitalsschulden der steuerpflichtigen Geschäftsunternehmung.
(Die Vergütung für die Arbeit des Steuerpflichtigen, seiner Gattin und seiner Kinder) desselben, denen er nach dem Gesetze den Unterhalt zu gewähren, verpflichtet ist.
4. Die Wohnung des Steuerpflichtigen und seiner Familie.

2. In der zweiten Klasse.

§. 12. Die Bezüge der zweiten Klasse sollen, soweit dieselben stehende Jahresbezüge sind von den Kassen oder den Verpflichteten, von welchen dieselben an die zum Genusse Berechtigten zu erfolgen sind, der Steuerbehörde binnen der Frist, welche durch eine eigene

Kundmachung festgesetzt werden wird, angezeigt werden. Andere Arten des nicht in stehenden Gehaltsgebühren vorhinein bestimmten Einkommens, die in der zweiten Klasse begriffen sind, hat der Steuerpflichtige mit Beobachtung der Anordnung der §. §. 10, 11 durch jedes Bekenntniß anzugeben.

3. In der dritten Klasse.

§. 13. Die Zinsen und Renten der dritten Klasse, welche nicht durch den dem Schuldner zufolge des gegenwärtigen Gesetzes bewilligten Abzug getroffen werden, sei es, weil sie weder auf einem Grund= oder Hausbesitze, noch auf einer steuerpflichtigen Unternehmung haften, oder weil dem Schuldner selbst die Befreiung von der Steuer zukommt, hat der zum Bezuge Berechtigte durch ein Bekenntniß anzugeben, in welchem aufzuführen sind:

1. die Kapitale, von denen das Einkommen bezogen wird,
2. der Zinsfuß, nach welchem solche verzinset werden,
3. der Name und Wohnort des Schuldners.

7. Steuerausmaß.

a). Verhältniß zur Größe des Einkommens

§. 19. Die Steuer wird von dem Einkommen der ersten und dritten Klasse mit fünf von Hundert, das ist: mit 3 Kreuzer von jedem Gulden desselben bemessen. Von dem Einkommen der zweiten Klasse hat die

Steuergebühr bei Beträgen über sechshundert Gulden bis einschließig tausend Gulden jährlich Ein Percent, dann von je tausend Gulden einen um Ein Percent steigenden Betrag abzunehmen, dergestalt, daß die Steuergebühr von einem Gehalte von drei tausend Gulden für das erste tausend mit Einem, für das zweite mit zwei, und für das dritte mit drei Percent u. s. f. bemessen wird, jedoch hat dieses Ausmaß von den Bezügen, die 9000 fl überschreiten, fünf vom Hundert nicht zu übersteigen.

b) Besondere Bestimmungen für das Einkommen der ersten Klasse.

§. 20. Von dem Einkommen der ersten Klasse ist die Steuer nie mit einem mindern Betrage zu bemessen, als an der Erwerbsteuer mit Zuschlag eines Drittheils der bisherigen Gebühr entfällt. Die Erwerbsteuer wird in die Einkommensteuer eingerechnet, und die letztere nur mit demjenigen Betrage, um den sie höher ist, als die bisher vorgeschriebene Erwerbsteuer, abgesondert vorgeschrieben und eingehoben. Desgleichen wird der Betrag der Bergfrohne an der Einkommensteuer für den Bergwerksertrag in Abzug gebracht und nur der Mehrbetrag als Einkommensteuer besonders eingehoben.

c) Zusammentreffen der Einkommensteuer mit einer Taxentrichtung.

§21. Unterliegt ein in der zweiten Klasse begriffener stehender Bezug für das Verwaltungsjahr 1850 dem Abzuge einer Dienst- oder Pfründenverleihungstaxe, so ist die Einkommensteuer nur mit dem Betrage einzufordern, um welchen dieselbe den im Laufe des erwähnten J[illegible] Taxbetrag übersteigt.

3 Sitz. 29/10 1849

8. Wenn von der Steuerbemessung Umgang genommen wird

a

§22

b von Schulden der Erwerbsunternehmungen

§23 Bei Steuer von den Zinsen der Privatschulden einer Handels- u anderen Erwerbsunternehmung ist der Eigenthümer der letzteren berechtigt, mit 5 % bei der Auszahlung der Zinsen in Abzug zu bringen. ~~u [illegible]~~

Es rücksichtlich der nicht hypothezierten Privatschulden eines Erwerbtreibenden wird, wenn nicht aus den Verschreibungen derselben u anderen Umständen das Gegentheil hervorgeht, vermuthet, daß solche eine Schuld seiner Handels- oder Erwerbsunternehmung seien

Dieses Einkommen umfaßt im Einzelnen:

1. Die Gehalte, Personal-Zulagen und überhaupt die stehenden (verschieden festgesetzten), nicht mit der Verbindlichkeit zur Bestreitung bestimmter Dienstbedürfnisse verbundenen (nicht variablen) Genüsse, welche die im Dienste des Staates, der Stände, Gemeinden, öffentlicher Anstalten, Privat-Personen oder Gesellschaften befindlichen Beamten oder Diener beziehen. Die mit Rücksicht auf besondere Ortsverhältnisse, oder die Erfordernisse der amtlichen Stellung gewährten besonderen Genüsse, als: die Benützung einer Amtswohnung, Quartiergelder, Functionszulagen u. dgl. sind unter der Einkommensteuer nicht begriffen.

2. Die Pensionen, Gnadengehalte oder andern Ruhegenüsse, Gnadengaben oder Unterhaltsbeiträge, welche die in den zeitlichen oder bleibenden Ruhestand versetzten Beamten, Diener oder Offiziere, dann die Witwen oder Kinder der Beamten, ~~Diener~~ oder Offiziere erhalten.

3. Die Beiträge, welche Pfründnern, Klöster, Gemeinden oder geistlichen Orden aus dem Staatsschatze, öffentlichen Fonden oder von Gemeinden zum Unterhalte zugewiesen sind.

4. Das Einkommen von den in dem §. 2 des Erwerbsteuerpatentes unter e, f, g aufgeführten Beschäftigungen. Die oben daselbst unter a, b, c aufgeführten Beschäftigungen fallen dagegen nicht unter die Einkommensteuer.

Dritte Klasse. Zinsen von Darlehen oder andern stehenden Schuldforderungen, die Leibrenten, oder andere, den Zinsgenuß von

einem Kapitale vertretenden Renten, soweit diese Renten nicht in der zweiten Klasse begriffen sind.

3. Befreiungen von der Steuer:

a. In der ersten Klasse.

§. 5. Von der Einkommensteuer ist in der ersten Klasse das Einkommen von Künsten, Gewerben, Privat-Unterricht oder Beförderung von Personen und Sachen von einem Orte zum Andern für diejenigen Personen ausgenommen, welche mit diesem Einkommen (§. 1, III a bis c und IV a und c des Erwerbsteuergesetzes vom 31. Dezember 1812) in die untersten (ersten) Erwerbsteuer-Klassen gewiesen sind.

b. In der zweiten Klasse.

§. 6. In der zweiten Klasse werden der Einkommensteuer nicht unterzogen:

1. Die Dienstbezüge der im activen Dienste stehenden Soldaten und Offiziere.

2. Die Bezüge, die den Mendicanten-Klöstern, dann den dem Unterrichte, der Erziehung oder der Krankenpflege obliegenden geistlichen Orden, dann Schulen, Siechenhäusern oder anderen Anstalten der Wohlthätigkeit zu ihrem Unterhalte aus dem Staatsschatze, öffentlichen Fonden oder von Gemeinden bewilligt sind.

3. Das der zweiten Klasse angehörige Einkommen, dessen jährlicher Betrag für den dasselbe Beziehenden Sechshundert Gulden nicht übersteigt.

[illegible]/10 1879

[illegible] [illegible] [illegible] II [illegible] [illegible]

1. [illegible] [illegible]

2. [illegible] [illegible]

3. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]

6 [illegible] [illegible] 10 [illegible] — 1 %

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 1 % [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] 1 1/2

[illegible] [illegible] [illegible] 1 1/2

[illegible] [illegible] 3 % [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] — 15 %

[illegible] [illegible]

1.

Auszug

Kaiserliches Patent vom 10. Oktober 1849,

(R. G. B. 412)

womit für jene Kronländer der Monarchie in welchen die Grundsteuer, die Gebäudesteuer und Erwerbsteuer bestehen, die directen Steuern für das Verwaltungsjahr 1850 theilweise in einem abgeänderten Ausmaße ausgeschrieben und die Grund- und Hausbesitzer berechtiget werden, von den auf ihrem Besitzthume haftenden jährlichen Schuldleistungen den Bezugsberechtigten fünf Percent in Abrechnung zu bringen.

Wir Franz Joseph etc.

Die schweren Bedrängnisse, von denen der österreichische Staat im Laufe der Jahre 1848 und 1849 heimgesucht worden ist, haben eine außerordentliche Anstrengung aller Kräfte nothwendig gemacht, und eine namhafte Vermehrung des Staatsaufwandes verursacht. Auch nehmen die in der inneren Verfassung des Reiches und in der Gestalt der Verwaltung eingetretenen oder soeben in der Ausführung begriffenen Aenderungen große Summen in Anspruch, welche aus dem Staatseinkommen gedeckt werden müssen. Gleichwohl haben Wir bisher eine Erhöhung der Abgaben nicht eintreten lassen,

indem Unsere Vorsorge darauf gerichtet war, die getreuen Völker Unserer Monarchie, so lange die Drangsale des Krieges dauerten, mit neuen Lasten möglichst zu verschonen. Gegenwärtig kann es dagegen nicht länger aufgeschoben werden, die Quellen des Staatseinkommens in ausgedehnterem Maße als bisher zu benützen, und die Einnahmen des Reiches mit den durch die Ereignisse gesteigerten Ausgaben in ein richtiges Verhältniß zu bringen.

In Verbindung hiermit hat sich die Nothwendigkeit ergeben, in dem Ausmaße der Grundsteuer für die Länder, in denen dieselbe nach den Ergebnissen des stabilen Grundsteuer-Katasters eingehoben wird, eine gleiche Belegung eintreten zu lassen, und die in dieser Beziehung zwischen den erwähnten Ländern bestehende Ungleichheit zu beseitigen, wie auch das Verhältniß, nach welchem die Hauszinserträgnisse in den bisher der Hauszinssteuer unterliegenden Orten besteuert sind, in das Ebenmaß mit jenem der Besteuerung des unmittelbaren Grundertrages zu stellen.

Im Vertrauen auf die getreue Gesinnung Unserer Völker, welche der ihnen in jüngster Zeit zugewendeten großen Vortheile eingedenk, die unabweisliche Nothwendigkeit erhöhter Beiträge zur Deckung der

2. ad 10/10 1849)

in Abzug gebracht. Das Ausmaß der
ordentlichen Steuergebühr von diesen Ge-
bäuden wird für das Verwaltungsjahr 1850
mit zwölf vom Hundert festgesetzt. Die
näheren Bestimmungen über die Ausführun-
gen dieser Anordnung werden abgesondert
kundgemacht werden.

5. Zur Grundsteuer mit Ausnahme des dieselbe
vertretenden Zehents in Dalmatien, und zur
Gebäudesteuer ist für das Verwaltungsjahr
1850 ein außerordentlicher Zuschlag mit Einem
Drittheile der ordentlichen Gebühr zu entrichten.
Dieser Zuschlag ist auch in Triest von der Pau-
schalsumme der Gebäudesteuer einzuheben.

6. Die Grund- u. Hausbesitzer, welche
diesen Zuschlag an die Steuerkassen
entrichten, werden zu Erleichterung
u. zu einer gleichmäßigeren Vertheilung
der Steuern in Übereinstimmung mit den Grund-
sätzen der Einkommensteuer, über deren Einführung
und die Erlassung der weiteren Anordnungen
vorbehalten, berechtigt, von den Zahlungen, die sie
an Zinsen u. anderen ähnlichen Leistungen von den auf
ihrem Besitzthume haftenden Schulden oder anderen
Lasten zu entrichten haben, 5% – das ist den 1/20 Theil
des bezogenen Betrages, der als Zuschlag für das Verwaltungs-
jahr 1850 entfällt, den zum Bezuge Berechtigten
als Zahlung in Anrechnung zu bringen.

gesteigerten Staatsbedürfnisse erkannt worden, finden wir nach Anhörung Unseres Ministerrathes auf der Grundlage der §. §. 120, 121 der Reichsverfassung vom 4. März d. J. Folgendes anzuordnen

1. Im Verwaltungsjahre 1850 sind die Grundsteuer, die Gebäudesteuer und die Erwerbsteuer in den Kronländern, in denen diese Steuerarten bestehen, nach den bisherigen gesetzlichen Bestimmungen zu entrichten, so weit die gegenwärtige Anordnung nicht eine Änderung verfügt.

2. In Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain und dem illirischen Küstenlande, in welchen Ländern die Grundsteuer nach den Ergebnissen des stabilen Grundsteuer-Katasters umgelegt wird, soll die Grundsteuer, zur Beseitigung der bisher in dem Percente der Belegung zwischen diesen Ländern bestehenden Verschiedenheit, für das Verwaltungsjahr 1850 mit einem gleichen Percente, nämlich mit sechzehn Gulden von Einhundert Gulden des Reinertrages bemessen und eingehoben werden. Bloß für das Herzogthum Salzburg wird, um den Übergang zu diesem Steuerausmaße vorzubereiten gestattet, daß die Bemessung der Grundsteuer für dieses Jahr mit zwölf von Hundert Gulden des Reinertrages erfolge; der aus dieser Änderung des Steuerpercentes an der Grundsteuer für die genannten Länder entspringende Ausfall ist auch den

./.

Grundbesitz der übrigen Länder, in denen der Grundsteuer-Kataster noch nicht vollendet ist, nicht anzulegen.

3. Die Hauszinssteuer wird in den Orten, in denen dieselbe bisher mit achtzehn vom Hundert des Miethe-Ertrages nach Abschlag des auf die Erhaltungskosten bewilligten Abzuges eingehoben wird, für das Jahr 1850 auf fünfzehn vom Hundert des erwähnten Miethe-Ertrages herabgesetzt, welches Ausmaß vom ersten November 1849 an, als die ordentliche Gebühr zu gelten hat. Hiedurch wird die statt der Hauszinssteuer bewilligte Zuschlagssumme in demselben Verhältnisse für das Verwaltungsjahr 1850 ermäßiget.

4. Die Besteuerung der Gebäude nach dem Zinsertragnisse soll vom 1. November 1849 an, in den Ländern, in denen die Gebäudesteuer eingeführt ist, auf alle Gebäude ausgedehnt werden, die außerhalb der bisher der Hauszinssteuer unterworfenen Orte

a) in Ortschaften gelegen sind, in denen sämmtliche Gebäude, oder doch wenigstens die Hälfte derselben einen Zinsertrag durch Vermiethung abwerfen, oder welche

b) außer diesen Ortschaften gelegen, durch Vermiethung benützt werden.

Zur Ermittlung des Miethe-Ertrages von den Gebäuden, welche in Folge der gegenwärtigen Anordnung von der Besteuerung nach der Hausclassen-Steuer in jene durch die Hauszinssteuer übergehen, werden dreißig Percent der Miethzinse als Bedeckung der Erhaltungskosten

vgl. jetzt die 1869 — d. Finanzgesetz vom 23/2 1869 No 31 Seite 135 —

Auszug aus dem Finanzgesetz für das Jahr 1877, vom 29. December 1876.

R. G. Bl. No 141. Seite 297

Artikel IV.

Zur Erreichung der im Artikel III festgesetzten Summe der Staatseinnahmen sind die directen Steuern und indirecten Abgaben im Allgemeinen nach den bestehenden Normen einzuheben.

Bezüglich des Ausmaßes der Zuschläge zu den directen Steuern aber haben folgende Bestimmungen zu gelten:

a) bei der Grundsteuer und der Hauszinssteuer ist nebst dem Ordinarium und dem die Einkommensteuer vertretenden Ein-Drittel-Zuschusse ein außerordentlicher Zuschlag mit einem Drittel des Ordinariums einzuheben;

b) bei der Hausclassensteuer ist nebst dem Ordinarium und dem die Einkommensteuer vertretenden Ein-Drittel-Zuschusse ein außerordentlicher Zuschlag im Betrage des Ordinariums einzuheben;

c) bei der Erwerbsteuer und bei der Einkommensteuer ist nebst dem Ordinarium ein außerordentlicher Zuschlag gleichfalls in der Höhe des Ordinariums einzuheben.

Nur von jenen Steuerpflichtigen, deren

./.

Gesammtsteuer-Schuldigkeit an Erwerb- und Einkommensteuer erster Klasse oder an Einkommensteuer zweiter Klasse im Ordinarium den Betrag von 30 fl erstere Erhöhung [?] nicht übersteigt, ist der außerordentliche Zuschlag nur in der Höhe von sieben Zehnteln des Ordinariums einzuheben.

An Einkommensteuer von Gebäuden welche im Ganzen oder theilweise die zeitliche Befreiung von der Hauszinssteuer genießen, sind für das Jahr 1877 fünf Procente von dem aus diesen steuerfreien Objecten erzielten reinen Jahreseinkommen, d. i. von jenem Betrage zu entrichten, welcher von dem ganzjährigen Zins-Brutto-Ertrage nach Abzug der auf Erhaltung der Gebäude gesetzlich zukommenden Procente, und bei ganz steuerfreien Gebäuden auch nach Abzug der etwaig im Jahre 1877 fällig werdenden Zinsen von den auf dem steuerfreien Objecte versicherten Capitalien erübrigt.

(R. G. Bl. No 72)

Gesetz vom 26. Juni 1868,

betreffend die Änderungen im Ausmaße und in der Einhebung der Steuern für das Jahr 1868. Seite 22 [illegible]

Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrathes finde Ich im Nachhange zu dem Finanzgesetze vom 24. Juni 1868 anzuordnen, wie folgt:

Art. I. Für die Zeit vom 1. Jänner bis letzten December 1868 werden die bei den directen Steuern bestehenden Zuschläge, und zwar:

a) bei der Grundsteuer um ein Zwölftel

b) bei der Häuserclassensteuer um ein Viertel,

c) bei der Erwerbsteuer und bei der Einkommensteuer um drei Fünftel

der ordentlichen Gebühr erhöht.

Bei den Erwerbsteuerpflichtigen der beiden untersten Klassen hat die Erhöhung der Erwerbsteuer, respective Einkommensteuer jedoch nur drei Zehntel der ordentlichen Gebühr zu betragen.

Das den Gewerbsunternehmern gesetzlich eingeräumte Recht, die Einkommensteuer, welche auf die bei ihnen angelegten Kapitalien entfällt, von den Zinsen dieser Kapitalien in Abzug zu bringen, hat auch von dem erhöhten Zuschlage zur Einkommensteuer zu gelten.

Art. II. Die Besitzer von Gebäuden, welche rücksichtlich derselben im Ganzen oder theilweise die zeitliche Befreiung von der Hauszinssteuer geniessen, haben an Einkommensteuer für

die Zeit vom 1. Juli bis letzten December 1868 fünf Percente von ihrem aus diesen steuerfreien Objecten erzielten reinen Jahreseinkommen, d. i. von jenem Betrage zu entrichten, welcher von dem ganzjährigen Zins-Bruttoertrage nach Abzug der auf Erhaltung der Gebäude gesetzlich zugestandenen Percente und bei ganz steuerfreien Gebäuden auch der eventuell im Jahre 1868 fälligen Zinsen von den auf dem steuerfreien Objecte versicherten Capitalien erübrigt.

Art. III. Rücksichtlich der Einkommensteuer, welche im Grunde der kaiserlichen Verordnung vom 28. April 1859, (Reichs-Gesetz-Blatt No 67), von den fälligen Zinsen der öffentlichen Landes- und ständischen Obligationen bei der Auszahlung der Zinsen in Abzug gebracht wird, hat die im §. 1 festgesetzte Steuererhöhung von allen nach dem 30. Juni 1868 fällig werdenden Zinsen einzutreten.

Art. IV. Jenen Actiengesellschaften, welche bei Auszahlung der Zinsen der von ihnen ausgegebenen Prioritäts-Obligationen die auf dieselben entfallende Einkommensteuer in Abzug bringen, wird von ihrer gesammten Steuerleistung jener Theil des von ihnen zufolge §. 1 dieses Gesetzes zu entrichtenden Einkommensteuer-Zuschlages in Abzug gebracht, welcher auf die in der Zeit vom 1. Jänner bis 30. Juni 1868 fällig gewordenen Zinsen dieser Prioritäts-Obligationen entfällt.

Art. V. Das Ministerium wird ermächtiget, das

Gesetz wegen theilweiser Abänderung der Verordnung vom 18. October 1865 in Betreff der Branntweinbesteuerung bereits am 1. August 1868 in Wirksamkeit treten zu lassen.

Art. VI. Der Finanzminister ist mit dem Vollzuge dieses Gesetzes beauftragt.

Ischl, am 26. Juni 1868.

Franz Joseph m/p

Auersperg m/p   Brestel m/p

Erlass des Finanzministeriums vom 12. Mai 1857, R.G.B. No 56, Seite [illegible]

giltig für die Kronländer Ungarn, Croatien und Slavonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temescher Banate und Siebenbürgen,

betreffend die Befreiung des Einkommens von der Einkommensteuer in der III. Classe, wenn das gesammte Jahreseinkommen dreihundert Gulden nicht überschreitet.

Seine k.k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 10. Mai 1857 zu genehmigen geruht, daß die mit dem Allerhöchsten Patente vom 25. April 1850, §. 5 unter b) festgesetzte Befreiung von der Einkommensteuer in den Ländern, für die dasselbe ursprünglich erlassen oder in Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 30. December 1851 nachträglich in Wirksamkeit gesetzt wurde, bereits vom Verwaltungsjahre 1857 an stattfinde, wenn das gesammte Jahreseinkommen des zum Bezuge von Zinsen und Renten in der dritten Classe Berechtigten ohne Abzug der Schulden im Ganzen dreihundert Gulden nicht überschreitet.

Freiherr von Bruck m/p

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 27. November 1858 (R. G. Bl. Nr 220) Seite [illegible]

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze

über die Befreiung der Staats- und Fonds-beamten und Diener, dann deren Angehörigen von der Verpflichtung zu Landes- und Grund-entlastungs-Zuschlägen auf die Einkommen-steuer von ihren Amtsbezügen und Ruhegenüssen.

Seine k.k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 25. November 1858 zu verordnen geruht, daß die Erhebung eines Landes- und Grundentlastungs-Zuschlages zur Einkommensteuer auf die Amts-bezüge und Ruhegenüsse der Staats- und Fondsbeamten und Diener, dann deren Angehörigen, vom 1. November 1858 angefangen nicht mehr stattzufinden habe.

Freiherr von Bach m/p.

Kaiserliche Verordnung vom 28. April 1859, No 67

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit bezüglich der Besteuerung des Einkommens an Zinsen von Staats-, öffentlichen Fonds- und ständischen Obligationen eine Änderung in den bisherigen diesfälligen Bestimmungen festgesetzt wird.

Ich finde Mich nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes veranlaßt, im Nachhange zu Meinem Patente vom 3. September 1858 (Reichsgesetzblatt No 141) über die Ausschreibung der directen Steuern für das Verwaltungsjahr 1859, zu bestimmen, daß fortan nach dem 30. April 1859 von den fällig werdenden Zinsen von Staats-, öffentlichen Fonds- und ständischen Obligationen mit Ausnahme derjenigen, die aus Anlehen herrühren, bei deren Aufnahme die Steuerbefreiung zugesichert wurde, die Einkommensteuer nicht mehr auf Grundlage von Bekenntnissen sondern gleich unmittelbar durch die zur Auszahlung dieser Zinsen berufenen landesfürstlichen Cassen, mit dem für die dritte Classe des Einkommens festgesetzten Procente, ohne Rücksicht auf die Eigenschaft des Besitzers und die Höhe des Zinsbetrages zu bemessen und in Abzug zu bringen ist.

Ein Landes- oder Communalzuschlag zu

dieser gleich unmittelbar in Abzug kommenden Steuer hat jedoch nicht einzutreten.

In so ferne von den bezeichneten Zinsen die Steuer auf Grundlage von Bekenntnissen bereits für das ganze Jahr 1859 vorgeschrieben sein sollte, so ist über Anlangen der Steuerpflichtigen die diesfällige Steuervorschreibung zu berichtigen und der davon vielleicht auch schon für den zweiten Semester 1859 eingezahlte Steuerbetrag sammt Zuschlägen zurück zu vergüten.

Mein Minister der Finanzen und Mein Minister des Innern sind mit dem Vollzuge dieser Verordnung beauftragt.

Wien, den 28. April 1859

Franz Joseph m/p

Graf Buol-Schauenstein m/p Freih. v. Bach m/p

Freiherr v. Bruck m/p

Auf Ah. Anordnung:

Freih. v. Ransonnet m/p

Kaiserliche Verordnung vom 13. Mai 1859

(No 88 R. G. B.)

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit ein außerordentlicher Zuschlag zu den directen Steuern für die Dauer der durch die Kriegsereignisse herbeigeführten Verhältnisse angeordnet wird.

Die unter den gegenwärtigen Umständen eingetretene außerordentliche Steigerung der Staatserfordernisse macht eine Erhöhung der directen Besteuerung unumgänglich nothwendig.

Zu diesem Zwecke finde Ich nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes mit möglichster Schonung der Steuerpflichtigen für die Dauer der durch die Kriegsereignisse herbeigeführten Verhältnisse einen außerordentlichen Zuschlag zu den directen Steuern nach folgenden Bestimmungen anzuordnen:

1. Dieser Zuschlag hat

a) bei der Grund- und Hauszinssteuer ein Sechstheil,

b) bei der Hausclassensteuer die Hälfte,

c) bei der Erwerbsteuer, der Einkommensteuer und im lombardisch-venetianischen Königreiche dem contributo arti e commercio ein Fünftheil

der einfachen ordentlichen Gebühr zu betragen.

1.

und ist neben den bisher bestehenden Zuschlägen, vom Beginne des zweiten Semesters vom Verwaltungsjahre 1859 angefangen, in den für die Hauptgebühr vorgeschriebenen Fristen einzuheben.

2. Von diesem außerordentlichen Zuschlage bleibt die Personal-Erwerbsteuer in den Kronländern, in denen diese Steuergattung eingeführt ist, ausgenommen.

3. Derselbe hat sich auch nicht zu erstrecken:

a) auf die Einkommensteuer von den Zinsen der hypothekarisch oder bei Privatunternehmungen angelegten Kapitalien in den Kronländern, in denen dem Schuldner das Recht zum Abzuge der Einkommensteuer von den Zinsen solcher Kapitalien gesetzlich eingeräumt ist;

b) auf die Einkommensteuer von den Zinsen der Staats-öffentlichen Fonds- und ständischen Obligationen, soweit von denselben der Abzug der gedachten Steuer bei der Auszahlung der Zinsen nach Meiner Anordnung vom 28. April 1859 (R. G. Bl. N 67) stattzufinden hat.

4. Mein Finanzminister ist angewiesen, die gegenwärtigen Anordnungen in Vollzug zu setzen.

Wien, am 13. Mai 859.

Franz Joseph m/p

Graf Buol-Schauenstein m/p Freih. v. Bruck

Auf Ah. Anordnung
Freih. v. Ransonnet.

(R. G. Bl. No 157) Beil. 452

Gesetz vom 23. December 1868,

betreffend die Forterhebung der Steuern und Abgaben, dann die Bestreitung des Staatsaufwandes für die Zeit vom 1. Jänner bis Ende März 1869.

Mit Zustimmung der beiden Häuser des Reichsrathes finde Ich zu verordnen, wie folgt:

Artikel I.

Das Ministerium wird ermächtigt, die bestehenden directen und indirecten Steuern und Abgaben sammt Zuschlägen nach Maßgabe der gegenwärtig bestehenden Besteuerungs-Gesetze, und zwar:
die Zuschläge in der durch das Gesetz vom 26. Juni 1868, Reichs-Gesetz-Blatt No 72, bestimmten Höhe in der Zeit vom 1. Jänner bis Ende März 1869 fort zu erheben.

Es hat jedoch das im Gesetze vom 26. Juni 1868, Reichs-Gesetz-Blatt No 72, für die Erwerbsteuerpflichtigen der beiden untersten Klassen festgesetzte geringere Ausmaß des außerordentlichen Zuschlages auch auf alle Steuerpflichtigen Anwendung zu finden, deren Gesammtsteuer-Schuldigkeit an Erwerb- und Einkommensteuer erster Klasse oder an Einkommensteuer zweiter Klasse im Ordinarium den Betrag von 30 fl nicht übersteigt.

Artikel II.

Die in der Zeit vom 1. Jänner bis Ende

März 1869 sich ergebenden Verwaltungs-Auslagen sind nach Erforderniß für Rechnung der durch das Finanzgesetz für das Jahr 1869 bei den bezüglichen Kapiteln und Titeln festzustellenden Credite zu bestreiten.

Artikel III.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes wird der Finanzminister beauftragt.

Wien, am 23. December 1868.

Franz Joseph m/p

Taaffe, Plener, Hasner, Potocki, Giskra, Herbst, Brestel, Berger

R. G. Bl. No 91.

Gesetz vom 29. Juli 1871,

betreffend die Vorschreibung und Einhebung der Erwerb- und Einkommensteuer von an bestimmte Standorte gebundenen Erwerbsunternehmungen.

Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrathes finde Ich zu verordnen, wie folgt:

§. 1.

Die Erwerb- und Einkommensteuer wird bei Fabriken, Bergwerken und anderen Erwerbsunternehmungen, welche durch die Beschaffenheit des Geschäftsbetriebes oder in Verbindung mit einer Realität an einen bestimmten Standort gebunden sind, dort vorgeschrieben und eingehoben, wo die Fabriksgebäude und Betriebslocalitäten, in welchen die Unternehmung ausgeübt wird, sich befinden, ohne Unterschied, ob die Fabrik oder Unternehmung von einer Einzelnperson oder einer Gesellschaft betrieben wird.

Insoferne solche Fabriken oder Unternehmungen Zweiganstalten haben, so sind diese letzteren in dem Falle, wenn sie mit der Hauptunternehmung in einem solchen nothwendigen Zusammenhange stehen, daß sie für sich allein als eine selbständige Geschäftsunternehmung nicht angesehen werden können, als ein Hilfs-Etablissement mit der Hauptunternehmung am Orte der letzteren zu besteuern.

Im entgegengesetzten Falle sind die

Zweigunternehmungen an ihren Standorten zu besteuern.

§. 2.

Fällt bei Gesellschaften der Standort der Fabriken, Bergwerke oder anderer Gewerbsunternehmungen mit dem Sitze derselben nicht zusammen, so sind 20 Percent der gesammten Erwerb- und Einkommensteuer an diesem Orte, die restlichen 80 Percent hingegen dort vorzuschreiben und einzuheben, wo sich der Standort der Unternehmung befindet.

§. 3.

Der Finanzverwaltung bleibt es aber vorbehalten, in den Fällen, wo der Standort der Fabriken oder Unternehmungen mit dem Orte der unmittelbaren Geschäftsleitung derselben nicht zusammenfällt, die Steuerverwaltungs-Behörde, in deren Amtsbereich sich diese Geschäftsleitung befindet, zur Vornahme der Steuerbemessung zu delegiren.

§. 4.

Rücksichtlich der Bemessung und Vorschreibung der Steuern von Eisenbahnunternehmungen gelten die Bestimmungen des Gesetzes vom 8. Mai 1869.

§. 5

Die Bestimmungen dieses Gesetzes treten mit 1. Jänner 1872 in Wirksamkeit.

§. 6.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes ist der Finanzminister beauftragt.

Ischl am 29. Juli 1871.

Franz Joseph m/p

Holzgethan m/p

Hohe[illegible]

(R. G. B. No 61)

Gesetz vom 8. Mai 1869,

betreffend die Bemessung, Vorschreibung und Einhebung der Erwerb- und Einkommensteuer von Eisenbahnunternehmungen.

Mit Zustimmung beider Häuser Meines Reichsrathes finde Ich anzuordnen, wie folgt:

§. 1. Die Erwerb- und Einkommensteuer der Eisenbahnunternehmungen ist von jener Steuerbehörde, in deren Amtsbereich der statutenmäßige Standort der obersten Geschäftsleitung der Unternehmung gelegen ist, zu bemessen.

§. 2. Wenn die Eisenbahnunternehmung sich nur auf das Land beschränkt, wo der statutenmäßige Standort der obersten Geschäftsleitung ist, wird in diesem Lande die Erwerb- und Einkommensteuer vorgeschrieben.

§. 3. Die Gesammtsumme der von einer nicht unter dem §. 2 begriffenen Eisenbahnunternehmung zu entrichtenden Erwerb- und Einkommensteuer ist zum Zwecke der Vorschreibung auf die betreffenden Länder in folgender Weise zu vertheilen:

Befindet sich die oberste Geschäftsleitung der Unternehmung in einem der Länder, welche die Bahn durchzieht, so sind vorweg 40 Percent der Steuer in diesem Lande in Vorschreibung zu bringen, die restlichen

60 Percent aber auf die sämmtlichen Länder, welche die Bahn durchzieht, nach dem Verhältnisse der Länge der betreffenden Bahnstrecke zu vertheilen und daselbst vorzuschreiben. Befindet sich aber die oberste Geschäftsleitung der Unternehmung in einem Lande, welches die Bahn nicht durchzieht, so sind in diesem Lande 10 Percent vorzuschreiben, die restlichen 90 Percent aber in den Ländern, welche die Bahn durchzieht, nach dem Verhältnisse der Länge der betreffenden Bahnstrecke in Vorschreibung zu bringen.

Die Vorschreibung hat in der Gemeinde wo sich der Sitz der obersten Geschäftsleitung der Unternehmung, oder wenn diese außerhalb des Landes sich befindet, wo sich der Sitz der Betriebsleitung im Lande befindet, und falls in diesem Lande eine Betriebsleitung nicht bestünde, in der Hauptstadt dieses Landes zu geschehen.

§. 4. Der Finanzverwaltung bleibt es unbenommen, die Abfuhr der bei den verschiedenen k.k. Cassen vorgeschriebenen Steuerbeträge bei der Steuercasse am statutenmäßigen Standorte der obersten Geschäftsleitung der Unternehmung, und zwar auf Rechnung der bei den einzelnen Cassen vorgeschriebenen Steuergebühren zu verlangen.

§. 5. Diese Bestimmungen treten mit 1. Jänner 1870 in Wirksamkeit.

§. 6. Der Finanzminister ist mit dem Voll-

zuges dieses Gesetzes beauftragt.

Gödöllő am 8. Mai 869.

Franz Joseph m/p

Taaffe m/p Brestel m/p

[illegible] 13/2 1874 — [illegible] 1874/5 — [illegible] 15/3 1875
[illegible] 1875/6

[illegible] Einkommensteuer

Pat. 10/10 1849 Nr 412 R.G.B. S. 733
[illegible]

Patent 29/10 1849 Nr 439 R.G.B. S. 813
Einkommensteuer

[illegible] F.M. 11/1 1850 Nr 10 Seite 117 —

[illegible] F.M. 18/4 1850 Nr 142 Seite 795

[illegible] bei III Classe, wenn unter 300 fl Einkommen — F.M. 12/5 1857 Nr 96 S. 366

[illegible] M.J. 27/11 1858 Nr 220 S. 671

[illegible] Kais. V. 28/4 1859 Nr 67 Seit 181 — ([illegible] Nr 74 ex 1859)

[illegible] zu directen Steuern K. V. 13/5 1859 Nr 88 S. 229

[illegible] Gesetz v. 25/8 1866 Nr 101 S. 239 [illegible]

Gesetz 10/10 1866 Nr 120 Seite 360

[illegible] 25 Millionen F.M. 26/3 1867 Nr 58 Seite 125

[illegible] Ges. 8/5 1869 Nr 61 Seite 275

[illegible] für die Donauregulirungsanleihe Ges. 29/3 1870 Nr 36 — Seite 62 —.

[illegible] Ges. 13/4 1870 Nr 56 Seite 109

[illegible] Ges. 29/7 1871 Nr 91 Seite 236 — [illegible] 1873

Steuerbefreiungen

Staatsschulden-
verschreibungen –

Spezielle Bodencredit-anstalt
Böhmische Bank

Patent 29/10 1849 §7 befreit das Einkommen, welches ein [illegible] bezogen wird.

A/

— Gesetz 7/7 1866 № 89 Seite 217 über Ermächtigung des Minister-rathes (ohne Reichsrathe)

I. Finanzminister ein Credit von 200 Millionen eröffnet, die er durch Anlehen od. durch Vermehrung der Staats-noten beschaffen kann.

— Gesetz 25/8 1866 № 101 S. 239 (ohne Reichsrathe)

I. ermächtigt den Finanzminister aus Rechnung der obigen 200 Mill. — ~~50 Mill.~~ den Betrag von 50 Mill. durch Emission von 5%tigen Staatsschuldverschreibungen zu kontrahiren

— Gesetz 10/10 1866 № 120 Seite 360 (ohne Reichsrathe)

„Die Zinsen der, auf Grund des Art. I des Gesetzes vom 25/8 1866 (R. G. Bl. № 101) zu emittirenden 5% tigen Staatsschuldverschreibungen sollen von der Einkommensteuer freigelassen werden

---

B/ Verordnung des Finanzministeriums vom 26/3 1867 № 58 Seite 125

„Zufolge a. h. Entschließung vom 21/3 67 sind die Obligationen über das von der Gemeinde Wien auf Grund Landesgesetzes v. 28/1 1867 aufzunehmende Darlehen von 25 Millionen, die Interimsscheine u. Coupons, von Stempelgebühren, so wie die Zinsen dieser Schuldverschreibungen von der Einkommensteuer frei zu belassen. S.

C Gesetz 24/3 1870 No 36 Seite 67 mit Beziehung des Landes

§ 1 Der Domänenregulierungs Kommission wird in Ausführung des Gesetzes vom 8/2 1869 (No 20) Theilschuldverschreibungen [illegible] jedoch nicht unter 100 f. auszugeben u. bei der Aufbringung mit Prämienverlosungen verbunden ~~[illegible]~~ werden ~~[illegible]~~ dürfen

für den Betrag von [illegible] von 24 Millionen, gestattet, dass

§ 2 die Zinsen [illegible], die Theilschuldverschreibungen u. Coupons sind von Stempelgebühren [illegible], die Zinsen von der Entrichtung der Einkommensteuer, so wie von jeder Steuer, welche durch künftige Gesetze an deren Statt eingeführt werden sollte, ausgenommen

---

D Gesetz 13/4 1870 No 56 Seite 109 betreffend Steuerbefreiungen für neue Eisenbahnlinien

I. Staatsverwaltung ermächtigt, mit Zustimmung, bei Concessionierung einer neuen Eisenbahn, insofern für selbe weder eine Staatsgarantie noch Betheiligung des Staatsschatzes an Capitalsbeschaffung stattfindet, folgende Begünstigungen zu gewähren

a. Befreiung: von der Einkommensteuer u. Entrichtung der Couponsteuer, so wie von jeder Steuer, welche etwa durch künftige Gesetze eingeführt werden sollte, bis zur Maximaldauer von 30 Jahren [illegible]

Erwerbsteuerbefreiungen

Gesz. 24/3 1875 Nr 58 Seite 133

Wien – ~~Pottendorf~~ – Wiener-Neustädter Bahn.

Die Regierung ermächtigt
a für Linie Wien-Pottendorf
Befreiung v. Einkommensteuer
~~und~~ so wie von jeder Steuer
welche etwa durch künftige
Gesetze eingeführt werden
sollte auf 7 Jahre vom
1/1 1875 gerechnet

Gesz. 28/3 1875 Nr 57 Seite 136
Secundär Bahn von Elbogen
nach Elbogen – Neusattel.
Die Regierung ermächtigt
nachstehende Begünstigungen
zu gewähren

a - - -
b
c die Befreiung von der
Einkommensteuer so wie von
jeder neuen Steuer, welche
etwa durch künftige Gesetze
eingeführt werden sollte
auf die Dauer von höchstens
30 Jahre vom Tage der
Concessionsertheilung

Gesetz 3 Nov 1874 Nr 10 Seite 17 ex 1875
Concessionsurkunde
von Leobersdorf nach St. Pölten
§20 Befreiung von Einkommen-
steuer u von jeder Steuer, welche
etwa durch künftige Gesetze
eingeführt werden sollte durch
Bauzeit u durch 20 Jahre von
Betriebseröffnung

Concessionsurkunde 27/5 1875 Nr 104 S. 265
Concessionsurkunde der Salzkammergutbahn
§ 11 Befreiung jak wyżej

Concessions Urk. 1/1 1868 N 133 S. 399
für die Buschtěhrader Eisenbahngesellschaft
Bahn Prag–Komotau bis Weipert
Egerthal über Carlsbad nach Eger u. ~~[illegible]~~ u. Franzensbad
§ 17 ~~Befreiung [illegible]~~ ~~[illegible]~~ durch 12 Jahre ganz, durch andere weitere 8 Jahre zur Hälfte [illegible], von der Einkommensteuer, so wie von jeder neuen Steuer welche etwa durch künftige Gesetze eingeführt wird.

Conc. urk. 30/10 1873 N 43 Seite 79 ex 1874
Concessionsurkunde für die Buschtěhrader Gesellschaft zum Bau der Bahn Falkenau–Graslitz
§ 6 ~~für~~ dieselbe Befreiung u. für dieselbe Zeit wie oben

Gesetz 3/5 1874 N 54 Seite 120
[illegible] u. zur Herstellung der Localbahn von [illegible], Neutitschein bis ungarische Grenze
art. IV Befreiung von Einkst. wie oben ~~durch 9 Jahre~~ während Bauzeit u. durch 9 Jahre nach Eröffnung

[illegible] 2 [illegible] [illegible]

Gesetz 18/3 1876 N 35 S. 83

betreffend Ausgabe von [illegible] Rentenobligationen

Art II Die Verzinsung der Zinsen, welche von jeder Steuer frei sind, erfolgt in einer [illegible], durch welche Obligationen [illegible] können

Ueber Staatsschulden

Gesetz 20/6 1868 N° 66 Seite 195

§1 Sämmtliche Gattungen der fundirten allgemeinen Staatsschuld – mit Ausnahme der in §2 aufgeführten – werden in eine 5% einheitliche Schuld umgewandelt, die mit 16% Steuer – welche nicht erhöht werden kann – belastet wird
– – – – – .

§2 Ausgenommen von Convertirung sind:

1. Lottoanlehen ex 1839, 1854, 1860, 1864 – das Steuer Anlehen vom 1864 u. Como-Rentenscheine
2. das bei der allgemeinen Bodencredit anstalt kontrahirte Anlehen; –
3. die noch in Wiener Währung verzinsliche Staatsschuld, in Betreff welcher eine besondere gesetzliche Bestimmung vorbehalten bleibt;
4. Schuld des Staates an Grundentlastungsfonds;
5. Schuld der Nationalbank;
6. Prioritätsschuld der bestandenen Wien-Gloggnitzer Eisenbahn
7. die unverzinsliche Schuld
8.

§3 w Konwersyi na walutę austryacką redukcya

§4 Von Ziehungen der Lottoanlehen u. der Entschädigungsrenten für aufgehobene Gefälle ist 20% Steuer zu entrichten.

Ad Steuerbefreiungen

Verord. des Fin. Minist. 26/3 1867 Nr 58 Seite 125 befreit die Zinsen von Schuldverschreibungen (des ~~25~~ Anlehens der Stadt Wien (25 Millionen ~~[illegible]~~) — von der Einkommensteuer

Reichsgesetzblatt 1864 № 50 S. 223

Auszug aus Statuten der österr. Bodencreditanstalt.

Art. 81

Die Stämpelgebühr von Coupons der Pfandbriefe u. Schuldverschreibungen hat die Anstalt unmittelbar zu entrichten.

Dagegen wird derselben nicht auferlegt die gegenwärtig bestehende Einkommensteuer von den Zinsen der Pfand- u. Schuldverschreibungen selbst einzuheben u. abzuführen. Die Entrichtung dieser Steuer liegt vielmehr dem die Interessen beziehenden Besitzer dieser Urkunde ob, welcher über das diesfällige Einkommen das vom Gesetze vorgeschriebene Einbekenntniß bei der Steuerbehörde einzubringen hat

Art 6

Die Gesellschaft ist berechtigt:

1. Hypothekardarlehen an Besitzer unbeweglicher Güter zu gewähren
2. bestehende hypothekarische Forderungen einzulösen
3. Darlehen an Landes-, Bezirks- u. Ortsgemeinden, welche durch ein Gesetz u. sonst hiezu durch besondere Bewilligung ermächtigt — nicht bloß auf Hypotheken sondern auch ohne Hypotheken zu gewähren

4. Auf Grund der Geschäfte 1 bis 3 Pfandbriefe u. andere Schuldverschreibungen auszugeben.

§ 84

Die Anstalt ist von jeder der Höhe des Zinsfußes beschränkenden gesetzlichen Verfügung befreit.

Landesgesetz. Blatt 1864 Nr 99. Seite 315 etc

Auszug aus dem Statute der Hypothekenbank des Königreiches Böhmen

§1

Die Landesvertretung gründet für dieses Königreich zur Förderung des Realkredites eine Hypothekenbank, welche auf, in Böhmen liegende, Realitäten Darlehen ausschließend in Pfandbriefen gewährt

~~Wk~~ wstapie do ustawy stoi:

~~zu diesen bank~~: ~~jest~~ unter der Haftung des ~~K~~ Domestical u Landesfondes gegründete Hypothekenbank

Dieselben der böhmischen Hypotheken-bank kommt die Stempelfreiheit für ihre Geschäftsbücher u für alle Urkunden zu, welche im Namen der Anstalt in Ausübung ihrer in § 1 u 30 erwähnten Geschäfte ausgefertigt werden u zwar mit Einschluß der Coupons.

Satz etc et

Die Zinsen von den Pfandbriefen unterliegen, mit Rücksicht auf den Umstand, daß die Darlehen von der Anstalt statutenmäßig mittelst Pfandbriefen nur auf Realitäten in Böhmen erfolgt werden, wo die Realitätenbesitzer die Einkommensteuer durch den Mittelzuschlag zur Realsteuer für die Pfandgläubiger berichtigen und mit Rücksicht auf die sonstige statutenmäßige Einrichtung der Bank, keiner weiteren Einkommensteuer

Präsidium des Abgeordnetenhauses des Reichsrathes.

Seiner Hochwohlgeboren

Herrn Reichsrathsabgeordneten, Gutsbesitzer

Cornel Ritter v. Krzeczunowicz

№

In Reichsrathsangelegenheiten.

Elisabethstraße

26.

Скоросшиватель

Касз 29

Різне:

повідомлення про реформу ґрунтового податку; (відбитки з журналів), чорнові нотатки; копії актів

1860.

м. нім., пол.

ДЕЛО №

ГОД

ХРАНИТЬ

№ 6. Donnerstag am 12. Jänner 1860. IX. Jahrg.

Wochen Blatt
der k. k. steiermärk. Landwirthschafts-Gesellschaft.

Pränumerations-Preis: 2 fl. 10 kr. ganzjährig sammt Zustellung für die Steiermark, außerhalb des Landes 3 fl. 15 kr. österr. Währ.

Die Reform der Grundsteuer.

Die Vorlagen des Ministeriums der Finanzen über die Reform der Grundsteuer sind zur Oeffentlichkeit gebracht, und man muß bekennen, daß sie den Gegenstand mit Sachkenntniß und Gründlichkeit behandeln. Die offene Rede des Präsidenten der Immediat-Commission, Grafen v. Hartig, verbreitet überdieß noch ein klares Licht über den zu behandelnden Gegenstand; sie hebt ausdrücklich hervor, daß es sich nicht um die Geltendmachung dieser oder jener Ansicht, sondern um die objective Wahrheit, um ein Besteuerungssystem handle, welches den geläuterten Erfahrungen der Landescultur und der Volkswirthschaft entspricht und zugleich die Lage der Finanzen der Monarchie berücksichtiget.

Die offene Rede des Grafen Hartig erkennt die Nothwendigkeit der Discussion eines so wichtigen Gegenstandes, sie erkennt es um so mehr, als die Räthe Ihrer k. k. Majestäten Maria Theresia, Joseph II., Franz I. und Ferdinand I. den Principien des Real-Katasters gehuldigt haben — sie fordert daher die Publicisten auf, ihre Ansichten öffentlich auszusprechen, und rechtfertigt die Nichtveröffentlichung der Verhandlungen der Immediat-Commission mit der Hinweisung auf die Verfassungs-Urkunde der Vereinigten Staaten von Nordamerika, wo die Comité-Verhandlungen vor der Vorlage an den gesetzgebenden Körper nicht veröffentlicht werden können.

Diese Hinweisung und die Aufforderung der Publicisten zu öffentlichen Verhandlungen — die gleichsam die Stelle des Parlamentes oder des Hauses vertreten sollen — ist in der That eine erfreuliche Erscheinung der Zeit.

Um aber den Publicisten eine bestimmte Richtung zu geben und mehr Einheit in der Discussion zu erzielen, formulirt Graf Hartig die Fragen, welche zu beantworten sind, um welche sich gleichsam die Erörterungen der Publicisten bewegen sollen.

Diese Fragen sind:

1. Soll eine Reform und nicht bloß eine theilweise Verbesserung des dermaligen Katasters eintreten?
2. Ist im Falle einer Reform der Parcellenertrags-Kataster durch einen Werthkataster zu ersetzen? Und
3. soll in Zukunft das jetzige Princip der Stabilität des Katasters festgehalten oder jenes seiner Wandelbarkeit angenommen werden?

Um diese Fragen so einfach und klar beantworten zu können, daß die Antworten auch dem schlichten Sinne des Landmannes, den der Gegenstand zunächst und am empfindlichsten berührt, einleuchtend erscheinen, ist es vor Allem nothwendig, die Begriffe von Grundrente, Grundsteuer 2c. festzustellen.

Der Boden ist das einzige Werkzeug der Production jener Güter, durch welche das Dasein des menschlichen Geschlechtes bedingt ist. Die Menge und Art der Producte, die der Boden ohne Hinzuthun der menschlichen Thätigkeit hervorzubringen vermag, heißt seine natürliche Ertrags- oder Productionsfähigkeit, und das Aequivalent oder das Geld, welches man im Verkehr für diese Producte erhält, heißt die natürliche Grundrente.

Kann man diese Producte nicht absetzen, so wirft der Boden gar keine Grundrente ab, und daher lohnt es sich auch nicht, die Bodenerzeugnisse zu ernten, man läßt sie stehen und verfaulen, um wenigstens einen fruchtbareren Boden zu erhalten, wie es noch heutzutage in den Urwäldern der Fall ist.

Die meisten Wälder der Monarchie verdanken ihre Entstehung der Natur, und die meisten Weiden und Alpen befinden sich noch heutzutage in einem primitiven, natürlichen oder Urzustande.

Viele dieser Cultur-Gattungen hatten im Jahre 1740, als von der Entwerfung eines Real-Katasters die Rede war,

noch gar keine Grundrente, und 1817, als Kaiser Franz I. die Einführung des Katasters anordnete, war die natürliche Grundrente so gering, daß der Reinertrag dieser Culturgattungen nur mit 12 bis 20 kr. pr. Joch veranschlagt werden konnte.

Die natürliche Folge dieser traurigen Erscheinung, dieses sprechenden Beweises von Mangel an volkswirthschaftlicher Thätigkeit, war, daß sich Capitalisten mit Hinblick auf die Zukunft entschlossen haben, große, besonders aus Waldungen bestehende Güter anzukaufen, und vorläufig auf die Rente zu verzichten, um seiner Zeit eine bedeutende zu beziehen oder das Ankaufskapital zu vervielfachen.

Der vorauszusehende Umschwung der Verhältnisse ist nun zum Theile eingetreten, die Nachfrage nach Boden- und insbesondere Forstproducten hat sich gesteigert, die Grundrente ist gehoben und ein Mißverhältniß zwischen Grundrente und Grundsteuer in einzelnen Fällen und bei einzelnen Culturen eingetreten.

Dieses Mißverhältniß liegt also nicht in der Grundlage, auf welcher der Real-Kataster ruht, sondern in den geänderten Verhältnissen, in der gesteigerten volkswirthschaftlichen Thätigkeit, in der gesteigerten Nachfrage nach Bodenerzeugnissen.

Man kann also nicht die Grundlagen des alten Katasters anklagen, wenn die gegenwärtige Grundrente mit der gegenwärtigen Grundsteuer in einem Mißverhältniße steht, wenn Weiden in Wiesen und Aecker, Wälder und Gestrüppe in Weingärten umgewandelt werden; man klage diejenigen an, welche die Stabilität aller Verhältnisse, mithin auch des Katasters, anerkannt haben, welche, und zwar mit Recht, die Sonne, ungeachtet ihrer Flecken, als den Gravitationspunkt der Bewegung im Weltall anerkennen, aber die selbstständige Bewegung der übrigen Körper und besonders der Trabanten als überflüßig zur Erhaltung der Harmonie der Schöpfung erachten. Man klage aber auch jene Staatsmänner an, welche das Bestehende und historisch Bewährte über Bord werfen, und vergessen, daß das Besserwerden und Bessermachen die sich stets erneuernde Aufgabe des menschlichen Geschlechtes bilde.

Man überstürze nicht, man experimentire nicht ohne Unterlaß, sondern trachte, das Bestehende dem Standpunkte der socialen Entwicklung gemäß anzupassen, zu verbessern, d. h. man hebe die Stabilität des Katasters auf, oder man beantworte die dritte Frage Sr. Excellenz des Grafen von Hartig mit Ja, und die Uebelstände, welche die ministeriellen Vorlagen über den stabilen Kataster darstellen, werden verschwinden, die vieljährigen Anschauungen und Vorstellungen des schlichten Landmannes über Kataster und Grundsteuer nicht zwecklos erschüttert, neue Aufregungen, neue Angst und Besorgnisse nicht hervorgerufen werden, die, wie Graf Hartig mit Recht hervorhebt, jederzeit die natürlichen Begleiter einer jeden neuen Besteuerung, somit auch jeder grundsätzlichen Reform bilden.

Wir haben bisher die natürliche Grundrente und ihre Folgen hervorgehoben; wir wollen nun sehen, was man unter der rein künstlichen und der gemischten Grundrente zu verstehen hat.

Kahle Felsen, wie die am Karst, Karpathen, Erzgebirge, Tirol rc., Flugsand, Moräste, Sümpfe rc. besitzen entweder gar keine oder keine nutzbringende Productionsfähigkeit. Der nach der Erhaltung des Lebens ringende Mensch ertheilt dem gefühllosen Felsen Leben, um sein karg zugemessenes Leben zu erhalten, er schleppt Erde, Dünger, Haue, Rechen und Saat auf die künstlich angelegten Terrassen, um eine Ernte zu erzielen, um sein Leben zu fristen.

Diese Ernte hat nicht der Boden, sondern der Schweiß des Menschen erzeugt, sie ist also nicht der Repräsentant der Productionsfähigkeit des Bodens und der Grundrente, und daher bewilligen die Gesetze fast in allen Staaten von Europa mit Recht die Steuerfreiheit bei der Beurbarung des Bodens durch eine Reihe von Jahren, gewöhnlich auf die Dauer einer Generation, weil es unbillig, ja ungerecht wäre, den Schweiß des Bebauers der stiefmütterlichen Erde zu besteuern oder die künstlich hervorgebrachte Rente sogleich zu belasten.

Zwischen der natürlichen und rein künstlichen Grundrente liegt die gemischte oder gesteigerte Grundrente; sie ist das Product zweier Factoren, nämlich der natürlichen Productionsfähigkeit des Bodens und der Betriebsamkeit des Menschen.

Der erste Factor ist unter gegebenen Verhältnissen eine constante, unveränderliche Größe, also richtet sich die Größe des Productes vorzugsweise nach dem zweiten Factor. Der Mensch macht kahle Felsen productiv, er allein ist im Stande, die natürliche Fruchtbarkeit zu steigern, und die Erfahrung hat bisher noch keine scharfen Grenzen gezogen, bis zu welchen die Erträgnisse des Bodens gesteigert werden können.

Den zweiten Factor oder die Betriebsamkeit des Menschen zu besteuern, heißt die Production zerstören oder wenigstens bedeutend vermindern, und daher hat auch wahrscheinlich die ältere Legislation aus diesem Grunde den Kataster für einen großen Zeitraum (30 Jahre?) als stabil erklärt und dadurch die Landescultur wesentlich befördert. Sie hat angeordnet, daß die Kosten der Betriebsamkeit von dem Bodenerzeugniße abgezogen und der Rest als ein reines Ergebniß des Bodens, als Grundrente angesehen werde.

Die ältere Legislation in Oesterreich hat nicht die momentan erzielten Brutto-Erträgnisse zur Norm erhoben, sie hat bei der Bestimmung des durchschnittlichen Brutto-Ertrages die Beschädigungen durch Regengüsse, Stürme, Ueberschwemmungen, Schneedruck, Reife, Fröste, Thauwetter, Insecten rc. berücksichtiget, und selbst die Hagelschäden, welche in sehr unregelmäßigen Zeitabschnitten eintreten, nachträglich als Verminderung des durchschnittlichen Bruttoertrages erklärt, und einen Nachlaß an der Grundsteuer angeordnet. Sie hat alle Momente hervorgehoben und in Anschlag gebracht, welche auf die Preise der Bodenproducte einen Einfluß ausüben.

Sie ist mit einem Worte auf dieselbe Weise, wie die Legislation aller civilisirten Staaten, wie die tausendjährigen

Erfahrungen der Landwirthschaft lehren, verfahren, und dieses Verfahren hat auch in den ministeriellen Vorlagen in Beziehung auf den Mailänder Kataster oder den censimo milanese Anerkennung gefunden, der in diesen Vorlagen als Muster der Bestimmung des Reinertrages erklärt wird, während die Resultate des Katasters in den übrigen Kronländern als Ergebniß der Willkühr, der Unvollständigkeit und Unzuverlässigkeit dargestellt werden, ungeachtet dieselben Grundsätze wie beim censimo milanese in Anwendung gebracht wurden.

Wir sind weit entfernt, dadurch den ministeriellen Vorlagen einen Vorwurf zu machen, da uns wohl bekannt ist, welche beispiellose Willkühr in einzelnen Fällen geherrscht hat; allein diese traurige Erscheinung erklärt sich aus dem Mangel jener Institutionen, welche das lombardische Königreich schon damals aufzuweisen vermochte; es erklärt sich aus dem Mangel an Gemeinsinn, aus dem Mangel eines organischen Gemeindewesens und aus manchen mangelhaften und aus bloßer Aengstlichkeit nach Gerechtigkeit weitläufigen Bestimmungen der Instruction, welche die Schätzungs-Commissäre erhalten haben, gegen deren Willkühr die individuellen und gemeindeweisen Reclamationen als ein Mittel erklärt wurden.

Die Grundprincipien des Real-Katasters sind die allein richtigen, nach denselben ist allein eine Parification benachbarter Wirthschaften, ja selbst der Kronländer gegen einander möglich, sobald dieselben mit Consequenz durchgeführt werden; wer das kaiserliche Patent über den Kataster mit Aufmerksamkeit gelesen hat, der muß dasselbe als ein Meisterstück von Sachkenntniß, Gründlichkeit und Gerechtigkeit erklären, und werden die versprochenen, aber bisher nicht verwirklichten Revisionen vorgenommen; wird die Anomalie: den Boden, auf welchem die Wirthschaftsgebäude stehen, in die zweite Classe einzureihen, beseitiget, die Instruction nach den vielseitigen Erfahrungen über Hand- und Zugarbeit kurz und bündig verfaßt und offen nach dem wahren Sachverhalte gestrebt, Kauf- und Pachtverträge nebenbei benützt — wie auch beim Real-Kataster angeordnet wurde — und die Preise berichtiget, dann werden die Uebelstände bei den noch vorzunehmenden Katastral-Schätzungen beseitiget, ohne ein bewährtes System aufzugeben und ein neues noch zweifelhaftes einzuführen.

Das neue System will den gesammten Werth der Landwirthschaften zur Grundlage der Besteuerung erheben, die Interessen dieses Steuerobjectes berechnen und den Steuerbetrag nach diesen ausmitteln.

Zu diesem Behufe sollen die Kauf- und Pachtverträge benützt werden, und wo diese nicht ausreichen oder gar nicht vorhanden sind — wie z. B. bei Majoraten, geistlichen Gütern 2c. — zu Schätzungen die Zuflucht genommen werden — indem man behauptet, daß Käufer und Pächter alle Momente, die auf den Werth der Liegenschaften einen Einfluß ausüben, viel genauer und consequenter in Erwägung ziehen, als die von der Regierung bezahlten Schätzungs-Commissäre, und daher werden auch zuverlässigere Resultate über den Werth der Liegenschaft erzielt, als auf dem Wege der Katastral-Schätzung.

Außer dieser Schätzung kennen wir nur noch die gerichtliche Schätzung, welche aber Resultate zu Tage fördert, die Staunen erregen; sie sind entweder übertrieben zu hoch oder zu niedrig, und daher verfahren die Rechtsconsulenten der Sparcassen ganz im Geiste der Gerechtigkeit, wenn sie sich bei Bewilligung von Darlehen an die Resultate des Katasters halten. Einfache, auf vielfältige Erfahrungen gestützte Taxationsregeln finden wir in den älteren Gesetzen nicht, und auch die ministeriellen Vorlagen ertheilen keinen Aufschluß über den Vorgang, über die anzuwendenden Taxationsregeln, welche die Commissäre zu beobachten haben, um zu dem Werthe der Realitäten zu gelangen.

(Schluß folgt.)

Ueber die Bereitung von Ausbruchwein.

An jenen Aufsatz anknüpfend, welchen das Wochenblatt Nr. 2 aus St. Anna am Kriechenberge brachte, möchte ich noch einige Bemerkungen beifügen.

In der Bereitung von Ausbruchwein liegt nach meiner Ueberzeugung ein Mittel, wodurch viele Weinproduzenten hierlands ihre Einnahme bedeutend steigern könnten.

Dazu besitzen sie bereits die Mosler Rebe, die sie nicht erst zu pflanzen brauchen, die in unseren guten Weingegenden und unter geeigneten Verhältnissen nicht selten eine Menge der edelsten Trockenbeeren bringt.

Nicht nur, daß ihr hierin keine andere in Steiermark bekannte Rebensorte gleichkommt, ist sie es nebst einer anderen ihr ganz nahe verwandten Varietät, von welchen die berühmten Ausbrüche von Rust und Tokai wesentlich gewonnen werden.

Während man aber dort die unter dem Einfluße eines schönen Herbsthimmels, somit auch nicht in jedem Jahre sich bildenden Trockenbeeren auslieset und zu Trockenbeerenwein verwendet, ist man in Steiermark noch weit entfernt davon, diese wahre Gabe des Himmels entsprechend zu benützen; einzelne Ausnahmen zählen wenig.

Die Regel ist, daß die Weingartenbesitzer die Trockenbeeren mit allen andern Trauben auf die Presse bringen und pressen lassen. „Es zahlt sich nicht aus“; „um das wird der gewöhnliche Wein besser“; „ich habe keine Leute, keine Zeit dazu“; so lauten gewöhnlich die Redensarten, womit diejenigen, die sich nicht wenig zu gute thun auf den so oft übel verstandenen Namen „Praktiker“, ihr altherkömmliches, jedoch ganz verfehltes Verfahren rechtfertigen wollen.

Allein bei diesem Verfahren ist es unmöglich, daß der Traubenzucker, welchen die Trockenbeeren in ihrem Traubenfleische in einem unter dem Einfluße der Luft und Wärme eingetrockneten Zustande enthalten, vollständig ausgeschieden werden kann; eben deßwegen nützt das Pressen wenig, denn nur der geringste Theil jener edlen Stoffe kann dadurch in

*

den Most übergehen, der bei weitem größere, vielleicht mit drei Viertheilen, bleibt sonach in den Trebern zurück; die Trebern aber dienen allenfalls zum Brennen eines fuseligen Branntweins, noch häufiger bloß als Nahrung für die Schweine. Welch' eine Verschwendung!

Um sich davon zu überzeugen, nehme man einmal ganz gewöhnliche Rosinen her, übergieße sie mit Wasser, ohne sie zuvor zu zerkleinern und zu weichen, und presse sie; der Rückstand wird es zeigen, was dabei als Verlust anzusehen ist.

So oft darum der Mosler in hinreichender Menge Trockenbeeren bildet, so bleibt dem aufmerksamen Beobachter in der That keine andere Wahl, als ihre Auslese und Behandlung zu Ausbruchwein, er mag ihn nun als solchen benutzen oder wieder dem übrigen Weine zusetzen wollen.

Von diesen Betrachtungen geleitet, hatte ich wiederholte Versuche gemacht, im Jahre 1855 und 1858 meine Trockenbeeren des Moslers (im Gieskübler Weingebirge am Bacher nächst W. Feistritz) in der gedachten Art zu verwenden.

Von etwa 1000 Rebstöcken wurden zu Ende Oktober jedesmal drei Butten Trauben ausgelesen, wovon der größere Theil in Trockenbeeren bestand und von letzteren 5 bis 6 Maß Zibeben gewonnen, die nun zur Bereitung von Halb-Ausbruch dienten, indem sie mit mehr als der Hälfte des Gewichtes an Aufgußmost behandelt wurden; dieß ergab sonach 11 bis 14 Maß sogenannten Maschlasch.

Bei diesen Versuchen stellte es sich heraus:

1. daß weder Mühe noch Kosten dabei bedeutend sind, jedenfalls aber lohnen;
2. daß die Arbeit zwar eine große Sorgfalt erfordere, aber leicht zu erlernen, und von den Leuten, unter einer gewissen Aufsicht, anstandslos besorgt werde;
3. daß bei gehöriger Eintheilung der Mangel an Zeit kein Hinderniß abgibt;
4. daß die Einbuße, welche der gewöhnliche Wein durch die Auslese der Trockenbeeren erleidet, kaum wahrnehmbar sei und in keinem Falle dessen Verkaufswerth vermindere. Kaum konnte dieses anders sein, weil die im ordinären Weine vorhandenen Säuren stets so kleine Quantitäten feiner Stoffe bedecken werden.
5. Daß aber ein Produkt — sei es Ganz- oder Halb-Ausbruch — gewonnen werde, welches sonst als verloren anzusehen wäre.

Sobald also der Mosler wenigstens ein Viertel oder mehr Trockenbeeren bildet, welches freilich nur der Fall in sehr guten Jahren und bei später Lese möglich ist, muß man den übrigen Lesern in kurzer Entfernung vor ihnen so viele derselben, als nöthig sind, um jene nicht aufzuhalten, nebst Buttenträger vorausgehen lassen, deren Geschäft darin besteht, die mit echten Zibeben bedeckten Trauben abzuschneiden, einzelne Trockenbeeren vom Stocke auszuzupfen, und abgesondert in Butten zu sammeln.

Der blaue Branek, wie nicht minder die blaue Zimmttraube, bilden zwar auch Zibeben, letztere seltener, doch ist ihre Verwendung in größerer Menge nicht rathsam wegen der schillernden Farbe, die dadurch dem schönen Goldgelb des Mosler Ausbruches gegeben würde.

Alle ausgelesenen Trauben mit Trockenbeeren werden in eine im Preßraume aufgestellte, mit einem Deckel versehene Bottich geleert. Hier bleiben sie bis zur Sortirung; diese geschieht nach Umständen entweder Abends bei Licht, oder man benützt Regentage dazu, wo ohnehin nicht gelesen wird.

Die Arbeit bei Licht, wobei für eine gute Beleuchtung zu sorgen ist und daß jede Verunreinigung mit Fett hintangehalten werde, geht gut von statten, wenn auch weniger wünschenswerth.

Die Arbeiterinen haben es schnell erlernt, auch bei Licht die wahre Zibebe von der grünfaulen, oder eingetrockneten, oder verdorbenen zu unterscheiden.

Das Brot-Essen muß bei dieser Arbeit untersagt werden, weil hineinfallende Krumen eine nachtheilige Gährung anregen würden.

Die Zibeben werden nun in ein ganz reines Gefäß gesammelt und an einem kühlen, trockenen Orte aufbewahrt, wo sie unbeschadet auch 14 Tage bleiben können, bis man Zeit zur Bereitung des Ausbruches gewinnt.

In dem Eingangs gedachten Berichte sagt der Verfasser mit Recht, daß sehr viel von der Güte des Aufgußmostes beim Ausbruche abhänge. Eben darum bin ich nicht mit ihm einverstanden, daß er rathet, denselben vom zweiten allgemeinen Preßstocke zu nehmen, weil darunter viel zu sehr ordinäre Säuren und Stoffe enthalten sind, die erst später wahrnehmbar werden.

Eben so wenig verwende ich dazu alten guten Wein, wie dieses in einigen Gegenden Ungarns üblich ist; denn selten hat man dazu einen brauchbaren bei der Hand; dann kommt nebst mehr Härten eine größere Geistigkeit in den Ausbruch, was ihn geistiger aber weniger lieblich macht; sondern ich mache meinen Aufgußmost selbst aus den vollkommen überzeitigen Beeren des Moslers, die nach Auslese der Trockenbeeren übrig bleiben. Zu dem Ende lasse ich jene in Säcken auf die Presse bringen und austreten, und diesen Most je nach Zeit und Umständen in der Zwischenzeit oder ganz zuletzt bereiten.

Mache ich ihn früher, so muß er zur längeren Aufbewahrung im süßen, ungegohrenen Zustande hergerichtet, stumm gemacht werden, d. h. daß er entschleimt, schnell nacheinander in geschwefelte Fäßchen wiederholt abgezogen, dann fest verbeilt an einem kühlen Orte bis zum Gebrauche aufbewahrt werde.

Die Bereitung des Ausbruches selbst geschieht in der bekannten Art, daß die Trockenbeeren nach und nach unter Zusatz von Aufgußmost mit einem hölzernen Stößel bis zu einer breiartigen zerriebenen Masse zerkleinert werden.

Von der Menge des Aufgußmostes hängt es nun ab, ob ich Ausbruch-Essenz oder Halb-Ausbruch nach den verschiedenen Graden machen will.

Beim Umrühren der verdünnten Flüssigkeit werden die Traubenkerne in die Höhe steigen, die entferne man größten-

theils, besonders sorgfältig alle grünen und halbreifen, die dem Ausbruche unreife Stoffe zuführen würden.

In die Flüssigkeit bringe man einen Gährdeckel an, damit er die Zibebentheile stets von ihr bedeckt erhalte und die Schimmel- und Essigbildung dadurch verhütet werde.

Sobald alles gut durchweicht und nach den Spuren der ersten Gährung, welche gewöhnlich nach 24 bis 36 Stunden beginnt, wenn nämlich Blasen an die Oberfläche treten, bringe man das Ganze auf die zuvor sorgfältig gereinigte Presse. — Die Reinigung bewirke man mit heißer Lauge, und später noch mit kaltem Wasser.

Sehr zweckmäßig wendet man bei kleinen Quantitäten zum Treten und Pressen Säcke an, nur sorge man, daß sie von jedem fremdartigen Geruche frei sind.

Man überläßt nun die Flüssigkeit in kleinen Fäßchen, die nicht mehr als höchstens 1½ bis 2 Eimer fassen, am besten unter Anwendung eines hydraulischen Faßspundes von der Art, daß er die äußere Luft absperrt, ohne daß durch ihn Wasser in das Innere gelangen kann, der langsamen Gährung.

Nach einigen Monaten klärt sich der Ausbruchwein; dann ziehe man ihn vom Geläger ab und setze abermals den hydraulischen Faßspund auf, fülle aber zeitweise nach.

Im Herbste ziehe man nochmals ab; bis dahin wird er die Neigung zur leichten Bildung von Kohlensäure schon verloren haben.

Nun verbeile man fest das Fäßchen, indem man es mit dem Beilloch auf die Seite legt, fülle zeitweise auf, bis der Ausbruchwein seine volle Ausbildung erlangt hat und auf Flaschen abgezogen wird.

Für ein öfteres Abziehen bei Ausbruchweinen stimme ich nicht, eben so wenig dafür, sie schnell vom ersten Lager zu bringen; sie verlieren dadurch zu viel an ihrer Fette und Süße, eine Eigenschaft, die an ihnen besonders geschätzt wird.

Was sie aber dadurch gewinnen würden, nämlich das Flackere, Dünnflüßige, ist nur ein Vorzug bei Traubenweinen, die man gut thut, allerdings in ihrer Jugend dreimal abzuziehen, um später damit möglichst zu ruhen.

Schönungen braucht man bei allen Weinen vom Bacher in der Regel gar nicht anzuwenden; sind sie ausgebildet, dann klären sie sich von selbst vollkommen; andere dürften sie vielleicht nöthig haben, dann wende man sie mit großer Vorsicht an. Das Weiße des Eies, das man immer frisch zur Hand hat, oder reine Hausenblase ziehe ich anderen Mitteln vor. Nur schöne man lieber zu wenig als zu viel, da der Wein sonst an Gehalt und auch leicht an seiner Dauerhaftigkeit einbüßt.

Auf Einem Joche eines mit Mosler gut bestockten Weingartens, deren es in Luttenberg so viele gibt, wird man in Jahren, wie 1855 und an vielen Orten auch 1857 und 1858 waren, in dem vorher gedachten Verhältniße wenigstens das Drei- bis Vierfache davon an Trockenbeeren gewinnen können, das würde 18 bis 24 Maß zum Ausbruch, mit eben so viel Aufgußmost behandelt, 36 bis 48 Maß Ausbruchwein pr. Joch ergeben.

Angenommen, daß davon die Maß mit 70 kr. bis 1 fl. zu verwerthen ist, so würde über Abzug der etwa verwendeten 15 bis 20 Taglöhner, der unbedeutenden Kosten und Vorauslagen für Geräthe und Fäßchen noch immer ein respectabler Gewinn erübrigen, als ein reiner Gewinn gegenüber dem Verluste, welchem sonst die edlen Trockenbeeren anheimfallen.

Wenn es auch nicht zu läugnen ist, daß die Alles beherrschende Mode, mit Vernachlässigung der Ausbruchweine, wozu die Verfälschungen das Ihrige beitrugen, dermalen mehr die Schaumweine unter den Luxusweinen begünstigt, so scheint mir doch ein leichter Absatz für sorgfältig erzeugte steirische Ausbruchweine um obige mäßige Verkaufspreise nicht nur möglich, sondern sehr wahrscheinlich.

Zur Ausfuhr in das Ausland scheinen sie mir wegen ihrer geringen Fracht und wegen ihrer allgemein mundenden Süße weit eher geeignet, als unsere gewöhnlichen Weine.

Mögen sich daher die Produzenten nie die Gelegenheit entgehen lassen, so oft sie es können, Ausbruchwein zu bereiten, keine Sorgfalt außer Acht lassen, und überzeugt sein, daß das edle Produkt, das sich dabei gewinnen läßt, leichten, Gewinn bringenden Absatz finden wird.

Noch gedenke ich, wie mir Jemand einmal klagte, daß sein echter Luttenberger Ausbruch, dazu in einem Halbstartinfaße (!!), schon lange unverkäuflich im Keller liege.

War das ein wahres Mixtum compositum, als ich diesen sogenannten Ausbruch zu kosten bekam!! So freilich ginge es nicht; aber doch anders.

Gottlieb Beyer.

Gutachten der Landwirthe bei der Enquêt-Commission zu Gratz über die Weinsteuer.

Uns ist das Vertrauen zu Theil geworden, einer Enquêt-Commission beigezogen zu werden, die über die Durchführungs-Modalitäten des neuen Wein-Verzehrungssteuergesetzes für Wein und Most, also eines Gesetzes berathen soll, dessen Grundprincipien eine solche Aufregung und Erbitterung hervorgebracht haben, daß sich Se. k. k. Apostol. Majestät unser Kaiser und Herr in Folge der aus allen Kronländern eingelangten Berichte unterm 15. September 1859 veranlaßt gesehen haben, dieses Gesetz vorläufig zu suspendiren.

Höhere Rücksichten, besonders in einem so aglomerirten Staate wie Oesterreich, fordern, daß das suspendirte Gesetz weder in seiner principiellen noch formellen Gestalt wieder ins Leben gerufen werde, denn die Geschichte hat nur zu oft Gelegenheit gefunden, die traurigen Folgen solcher Gesetze zu registriren.

Zu diesen Rücksichten tritt aber noch die allerhöchste Entschließung vom 11. November 1859 hinzu, nach welcher die Finanzen des Reiches geregelt oder ein Gleichgewicht zwischen Einnahmen und Auslagen hergestellt werden soll.

Die Regelung der Finanzen in Oesterreich fordert eine

Verminderung der Ausgaben und eine Erhöhung der Einnahmen.

Zum Behufe der Verminderung der Ausgaben haben Se. Majestät eine Commission angeordnet, die zu Wien tagen wird.

Eine zweite Commission, die sogenannte Immediat-Commission ist bereits nach Wien berufen, welche sich mit den directen Steuern zu beschäftigen hat.

Die indirecten Einnahmen sind also aus ihrem Wirkungskreise ausgeschlossen. Ein so einseitiger Vorgang kann unmöglich zu einem ganz befriedigenden Resultate führen, da es unmöglich erscheint, die Größe eines Productes nach einem einzigen Factor zu beurtheilen, oder die Einnahmen in einen Einklang mit den Ausgaben zu bringen.

Viele indirecte Steuern haben einen wesentlichen Einfluß auf die directen, und umgekehrt; und bei der Weinsteuer ist die Frage von der höchsten Wichtigkeit: ob sie nicht zur Förderung der Finanzen und zum Frommen des Weinbaues und des Verkehrs überhaupt in eine directe umgewandelt werden könnte?

Diese Frage kann jedoch von einem einseitigen Standpuncte oder von den in den Kronländern tagenden Enquêt-Commissionen nicht beantwortet werden; sie setzt eine gründliche Prüfung aller Steuern, insbesondere aber der bestehenden und der künftigen Grundsteuern voraus, und daher erscheint es nothwendig, daß die Immediat-Commission in eine General-Commission — aus Vertrauensmännern im eigentlichen Sinne des Wortes — umgewandelt werde, welche sich mit der Prüfung aller Arten von Staatseinnahmen und der Steuerfähigkeit zu beschäftigen hat; denn nur durch eine so generelle Prüfung wird man in den Stand gesetzt, die Einnahmen in ein Gleichgewicht mit den Ausgaben zu bringen und das Gleichgewicht dauernd zu erhalten.

Gratz am 15. November 1859.

Notizen.

Correspondenz des Comité's für Bienenzucht. (Forts.) (Vorsicht schadet nicht.) An Frau Bienenfreundin. Sie ersuchten mich, die Ursache Ihres entsetzlichen Unglücks auf Ihrem Bienenstande zu erforschen, um in Zukunft ähnlichen Unglücksfällen vorbeugen zu können. Sie fanden nämlich am 6. Juli einen Ihrer schönsten Stöcke — einen vorjährigen Schwarm bis auf etliche hundert Bienen todt, Volk und Bau in einem gräulichen Wirrwar am Boden liegen, und meinen, das müsse ein Feind gethan haben. Ich habe den Stock untersucht, und gefunden, daß er aus zwei viereckigen, 14 Zoll weiten und übereinander gelegten Strohkränzen mit einem flachen Deckel besteht. In jeden Kranz sind zwei Stöcke parallel neben einander eingespießt, um den Wachstafeln, wenn sie denselben querüber gebaut werden, zur Stütze zu dienen. Allein die Bienen haben einmal ihren eigenen Kopf; es scheint fast, daß sie geflissentlich den Absichten des Menschen entgegenarbeiten. Sie bauten auch in diesem Stocke statt quer über die Stäbe, in der Richtung derselben. Daher hatten von den, wenn ich nicht irre, neun Tafeln nur die zwei über den Stäben gebauten an diesen eine Stütze, die anderen sieben aber waren nirgends, außer an den Wänden der Kränze angebaut. Man denke sich nun eine solche Wachstafel, 14 Zoll breit und 12 Zoll hoch, ohne Stütze, voll Brut oder Honig; was Wunder, daß diese Tafeln bei der enormen Hitze des 5. Juli d. J. (in Gratz 27 Grad R. im nördlichen, freien Schatten) sammt und sonders zusammenbrachen, und die Bienen ersäuften oder erstickten, obwohl ihr Bienenstand ganz ordnungsgemäß im Schatten von Bäumen, und noch dazu hoch steht. Die Felswand rückwärts kann wohl auch die Temperatur noch etwas mehr erhöht haben, aber kaum um so viel, daß nicht auch ohne dem der Unfall geschehen wäre. Jedenfalls ist die Haurtursache davon, daß der Stock zu weit ist, und dem Schwarme nicht durch Einfügung von Wabenstöcken die Richtung des Baues vorgeschrieben wurde. Weiter als einen Schuh sollte man keine Bienenwohnung machen, und Körbe, wie Strohkränze, wenn man diese übereinander legt, sind immer besser, wenn sie rund, als wenn sie viereckig gemacht werden. Werden die Stützstäbe parallel eingefügt, so wird dadurch allerdings die Arbeit sehr erleichtert, aber man muß dann den Bienen die Richtung des Baues durch Einfügung von Wabenstöcken strenge vorschreiben. Das wurde auch bei ihrem Dzierzonstocke unterlassen. Ueberdieß wurde bei diesem auch weder hinten noch oben der Raum für den Schwarm abgegrenzt; daher fingen die Bienen, statt an der mittleren Reihe der Wabenträger, ganz oben am Deckelbrete zu bauen an, und bauten auch richtig quer über die Wabenträger. Da sieht man augenscheinlich den Eigensinn der Bienen. In ihrem verunglückten Strohkorbe bauten sie nach der Richtung der eingespießten Hölzer, statt quer über dieselben; im Dzierzon bauten sie quer über die Wabenträger, statt nach der Richtung derselben. Ueberdieß fingen sie hier hinten zu bauen an und bauten die Tafeln an die Hinterwand an. Als ich daher diese hinwegnahm, riß ich mehrere Tafeln los, von denen eine, die mit Honig gefüllt war, zur Erde fiel. Der Stock wird sich wohl noch zurecht richten lassen, aber nicht ohne Mühe und große Schwierigkeit. Es kann bei Dzierzonstöcken nicht genug empfohlen werden, daß man den Schwärmen den Bau vorschreibe, und nach Verhältniß ihrer Größe einen verengten Raum zum ersten Ausbau anweise, damit sie ihn mit kleinem Zellenbau ausfüllen; in der Regel genügen 5—6 Wabenträger für einen starken Schwarm in der Höhe von 10½ Zoll, wie es beim Lagerstock der Fall ist, oder 12½ Zoll, wie beim Ständer. Hierbei sei bemerkt, daß Dzierzon sich in neuester Zeit für den Lagerstock von der genannten Höhe des Brutraumes, und mit einem bei 4—5 Zoll hohen Honigraum ober demselben entschieden hat, den er bei hinreichendem Volksreichthum willkührlich ausbauen läßt, und häufig auch nicht leert, besonders bei Doppelstöcken mit gemeinschaftlicher Wand, damit sie im Winter nicht trocken haben, weil sich an dem Deckel Feuchtigkeit ansetzt. Dann erntet er den Honig von hinten allein, und empfiehlt für den hintern Honigraum Rähmchen, die er aus guten Gründen für den Brutraum verwirft. Schließlich bitte ich Sie, den Muth nicht zu verlieren, wenn es Anfangs auch etwas schief geht. Aller Anfang ist schwer. Füllen Sie nur keinen Korb oder was immer für Kasteln mit einem Schwarm mehr, sondern nur Dzierzonstöcke was immer für einer Gattung, bis Sie einmal sehen, welche Gattung Ihnen am besten zusagt. Vor der Hand muß ich aber so viel rathen, weder mir noch einem andern neuerungssüchtigen Bienenzüchter zu folgen, sondern lediglich dem Altmeister Dzierzon; denn dieser hat nahezu in allen Dingen noch Recht gehabt. A. Semlitsch.

Mittel gegen die Rinderpest oder Löserdürre. Dieses Uebel fängt sich auch in Oesterreich, Böhmen, Mähren rc. an zu verbreiten.

Eines der ältesten und bewährtesten Mittel ist die verdünnte Salzsäure, die man in Specereihandlungen, bei Materialisten, Apothekern erhalten kann.

Man vermischt gewöhnlich 1 Seitel Salzsäure mit 5—6 Seitel Wasser und gießt den erwachsenen Rindern 2 bis 3 Eßlöffel voll täglich zweimal diese Gabe ein. — Man kann denselben Zweck mit stark gesalzenem Wasser oder auch mit verdünntem Krautwasser erreichen. Ueberhaupt sind die Säuren und sauren Salze das beste Präservativmittel gegen die Löserdürre. Man gestatte aber auch keinem Fremden, besonders nicht den Fleischhackern, den Stall zu betreten; die Viehwärter

sollen auch nicht andere Stallungen besuchen. Die inficirten Ortschaften sollen abgesperrt, d. h. jede Communication mit Rindern beseitiget werden; die Thiere sind allenfalls mit ordinärem Oel einzuschmieren, die Stallungen warm, d. h. bei 16 bis 18 Grad R. zu halten. Befolgt man überdieß eine sorgfältige Pflege und rationelle Ernährung — mit leicht verdaulichen Futterstoffen — dann hat man Alles angewendet, was ohne Viehassecuranzen, ohne Contumaz, ohne Begleitung des fremden Viehes auf den Straßen von Seite der polizeilichen B.hörde — von Privaten angewendet werden kann.

Filiale Ostgratz. Mein etwas verspäteter Bericht über die Ernteresultate des Zirkels Fernitz der Filiale Ostgratz kann im Ganzen nur günstig lauten, obwohl die Getreideschüttung keine besonders ergiebige war; denn vom Wintergetreide bekam man durchschnittlich nur einen Metzen pr. Schober, vom Hafer jedoch gegen 2 Metzen. Der Mais blieb wie überall auch bei uns in seinem gewöhnlichen Erträgniß zurück, da man im Durchschnitt pr. Joch nur 30 Metzen annehmen kann. Haidekorn gedieh auch bei uns gut. Kartoffeln unterliegen, wie geklagt wird, der Fäulniß in den Kellern, welche jedoch bei meiner geringen Fechsung wenig vorkommt, da ich die Kartoffeln auf einen lehmigen Sandhügel legte, wo sie zwar nicht sehr ansetzten, aber ziemlich groß wurden. Das Resultat der Heuernte war ein gutes, und der in meinem Frühjahrberichte angeführte Versuch mit dem Anbau der Luzerne war kein unbefriedigender, da der mit Grassamen ausgesäete Klee sich gut bestockte und ich zwei Schnitte davon machen konnte. Nur muß man denselben mähen, wenn die Stengel nicht zu stark und holzig geworden sind, weil ihn dann das Vieh weniger gern frißt. Im Frühjahre lasse ich die Luzerne übereggen und darauf mit Holzasche überstreuen. Als Viehfutter kann ich die Riesen-Runkelrübe empfehlen, die eine ansehnliche Größe erreicht, und die ich heuer zum erstenmale aus gekauftem Samen gezogen habe, obwohl, wie ich weiß, die Zuckerrübe auch als Viehfutter empfohlen wird. Vom Zuckerfirk, dessen Samen ich im Garten in Rillen versuchsweise anbaute, habe ich guten schwarzen Samen erhalten und werde ihn kommendes Jahr ins Ackerland zur Gewinnung von Grünfutter bauen. — Die Obsternte war in unserer Gegend eine sehr karge, da die Blüthen durch Honigthau zerstört wurden; nur die Pfirsichbäume, die treillageartig an der Wand gezogen sind, geschützt gegen Norden, doch den Ostwinden ausgesetzt, gaben, wie voriges Jahr auch heuer eine reichliche Ernte.

Pfeilhof ob Hausmannstetten im Dezember 1859.

Adolph v. Neupauer.

Mautern am 20. Dezember. An Hochgebirgsquellen wächst eine Art Sturmhut, Eisenhut, Aplontawurzel ɾc. (Aconitum Napellus), von welcher bei anfangender Blüthe im August dieselbe sammt den Blättern und nach meiner eigenen Erfahrung auch sammt den Wurzeln gesammelt, so schnell als möglich fein zerschnitten, fest ausgepreßt*) und dem dadurch gewonnenen Safte eben so viel reiner, wenigstens 35grädiger Spiritus zugesetzt wird, worauf die Mischung gut geschüttelt nach achttägigem ruhigen Stehen an einem kühlen dunklen Orte durch ein weißes Flußpapier filtrirt, in ein reines Glas gegossen, gut verkorkt, bezeichnet und an einem solchen wie oben erwähnten Orte zum Gebrauche aufbewahrt wird.

Diese Mischung oder Lösung ist nun bei fast allen entzündlichen Krankheiten der Pferde, Rinder, Schweine, Schafe und Hunde, verhältnißmäßig angewendet, von unübertrefflich schneller Wirkung, vorzugsweise aber bei Lungenentzündungen, Katarrhen, Bluthharnen und anfangender Gelbsucht, zu welchem Zwecke man z. B. für ein erwachsenes Rind 2—4 Eßlöffel voll von dem Mittel auf eine Halbe oder 2 Seitel Wasser nimmt, es wieder gut schüttelt und je nach der Heftigkeit der Krankheit im Anfange jede viertel oder halbe Stunde 1/4 Seitel, nach erfolgter Besserung aber alle 2—3 Stunden eben so viel eingibt, wobei man selten ein anderes Mittel anzuwenden braucht, und gewiß eher, besser und sicherer zum Ziele gelangt, als z. B. durch das viele und schwächende Aderlassen oder Purgiren. — Ueberdieß läßt sich das besprochene Mittel auch lange Zeit aufbewahren.

Sollten übrigens manche Herren Oeconomen nicht in der Lage sein, sich selbst dieses bewährte Mittel bereiten zu können, so stehe ich jederzeit damit zu Diensten, da ich mich in der glücklichen Lage befinde, Gebirgspflanzen schnell sammeln und diese Tinctur bereiten zu können.

Ferdinand Hoffer, Bezirks-Wundarzt.

*) Sollte die Presse nicht von Eisen sein, so müssen wenigstens zwei dünne Eisenplatten, unten und oben, eingelegt werden, da bei einer hölzernen Presse nicht allein sehr viel Saft verloren geht; sondern auch der Geruch der Pflanze der Presse mitgetheilt wird.

Radkersburg am 1. Dezember. Das Ergebniß der heurigen Ernte kann in der Filiale Radkersburg als gut bezeichnet werden, mit Ausnahme der Weinfechsung, welche durch Fäulniß weit hinter den Erwartungen zurückblieb.

Weizen, Korn, Gerste, Hafer stellten sich mit dem Ertrage mit jenem des Vorjahres in Uebereinstimmung. Stroh war sehr reichlich, Hirse gerieth gut, weniger der Haiden, welcher durch den eingetretenen anhaltenden Regen viel gelitten hat. Kartoffeln zeigten theilweise Spuren der Krankheit, und gaben besonders in den Ebenen, welche durch die heurigen Ueberschwemmungen berührt wurden, eine schwache Ernte; eben so gaben auch Mais, Fisolen und Kürbise eine mittlere Ernte. Klee als Grünfutter war sehr ergiebig, eben so Heu und Grummet; Rüben erreichten eine erstaunliche Größe.

Was das Obst anbelangt, so geriethen die Kirschen sehr reichlich, vom Steinobst aber nur Aprikosen und Pfirsiche in geschützten Lagen; Nüsse und Mispeln litten viel durch Frost. Von Birnen gediehen nur einige Gattungen, da der Wind in offenen Lagen einen großen Theil vor der Reife abgeworfen hatte. Zwergbäume blieben mehr verschont. Zwetschken setzten sehr viel an, und war eine äußerst reichliche Ernte zu erwarten, aber der eingetretene andauernde Regen machte sie auf den Bäumen faulen und abfallen. Aepfel blieben gänzlich aus. Kastanien waren heuer etwas weniger, aber von besonderer Größe.

Die Weinlese fing im Radkersburger Gebirge Mitte Oktober an, erlitt aber, da mit 21. desselben Monats die anhaltende Regenwitterung und dadurch rasch überhandnehmende Fäulniß der Trauben eintrat, einen solchen Eintrag, daß dort, wo man die Hälfte der vorjährigen Fechsung erwartete, ein Viertel und oft ein Sechstel gefechset wurde. Wo voriges Jahr eine Fechsung von 36 Startin gemacht wurde, minderte sich selbe heuer auf 6 Startin. Das Weingebirge Unter-Kapellen, Murberg und Umkreis war in dieser Beziehung günstiger, da die Lesen dort unter die Hälften der vorjährigen Fechsungen mit wenigen Ausnahmen fiel. Die Folge dieser schlechten Ernte war, daß die neuen Weine nach der Lese mit 60 bis 95 fl. pr. Startin gezahlt wurden. Was den Zuckergehalt des Mostes betrifft, so trat selber gegen das Vorjahr nach der Wagner'schen Mostwage um 2 bis 3 Grade zurück; er zeigte heuer 10—13 Grade.

Die Bienen gaben heuer wenig Schwärme, aber sehr schwere Stöcke.

Karl Ritter v. Pichl.

Gleinstätten am 14. Dezember. Das Resultat der dießjährigen Fechsung war in unserer Gegend folgendes: Das Wintergetreide gut, obwohl es gegen 1858 sowohl in Beziehung auf Qualität als Quantität, wegen der vorherrschenden Dürre, etwas zurückblieb. Das Gleiche gilt vom Sommerkorn, Gerste und Hafer. Die Futterfechsung von Klee, Heu und Grummet war gut; aber die Hauptfrucht unserer Gegend, der Mais, wurde Anfangs durch zu viel Nässe, und später durch die lange anhaltende Trockenheit so beeinträchtigt, daß kaum etwas über ein Drittel gegen 1858 in der Ebene, im Gebirge aber beinahe gar nichts gefechset wurde. — Aus gleicher Ursache sind auch Bohnen und Kürbise mißrathen, und nur die früh angebaute Hirse gab eine reichliche Ernte, während die spät bestellte verkümmerte. Weiße Rüben waren ausgezeichnet, Kraut mittelmäßig und eben so die Erdäpfel, die überdieß von der Krankheit bedeutend gelitten haben. — Die Weinfechsung blieb gegen 1858 viel unter der Hälfte zurück, und in manchem Gebirge wurde gar nur etwas über ein Drittel erreicht. Was die Qualität anbelangt, so kann man kein günstiges Prognostikon stellen, da die außerordentliche Fäulniß bei den Trauben nur nachtheilig sein kann.

Was außerordentliche Naturereignisse anbelangt, so hatten wir drei große Ueberschwemmungen, von welchen besonders die erste im

Monate Mai stattgefundene ungeheuren Schaden verursachte, weil den gerade mit Mais bestellten Aeckern mehrere tausend Fuhren der besten Erde hinweggeschwemmt und viel Sand und Gerölle abgelagert wurden. — Viehkrankheiten waren keine von Bedeutung.

Der Correspondent.

Schnittreben. Am Annahofe bei St. Georgen an der Peßnitz können 40,000 Schnittreben von Wälschrießling, rothem Traminer und schwarzem Klevner, 18—20 Zoll lang, zu 50 kr. östr. W. pr. 100 Stück, bezogen werden. Der Bezug dieser Nebensorten kann auch bei mir in Marburg, Gratzervorstadt Nr. 114, nächst dem Bahnhofe, effectuirt werden.

Marburg am 6. Jänner 1860.

Vinz. Tschebull, Filial-Vorsteher.

Rundschau.

(Viehsalzpreise in Baiern und Oberösterreich.) Der gegenwärtige Preis des Viehsalzes in Baiern beträgt am Erzeugungsorte pr. Zollcentner 1 fl. 46¾ kr. R. W. oder 1 fl. 97 kr. östr. W. pr. österr. Centner. In Oberösterreich kostet der österr. Centner 2 fl. 75 kr. östr. W. in Gmunden, 3 fl. 40 kr. in Linz. — Ganz richtig bemerkt die „Landw. Zeitschrift f. Oberösterreich“, daß man in Baiern schon vor zehn Jahren den Viehsalzpreis sehr bedeutend herabsetzen mußte, um zwei glückliche Würfe mit Einem Stein zu machen; nämlich Unterstützung der so nothwendigen Viehzucht und der damit vermehrten Fleischproduction, wodurch dem Staate auch andere Vortheile wieder zugehen, so wie bedeutend vermehrten Absatz des Viehsalzes mit einem zwar geringeren Gewinn pr. Centner, jedoch bedeutendem Mehrgewinn im Ganzen durch die große Menge des Absatzes. Baiern erzeugt auf 6 Salinen mit 8 Werken jährlich im Durchschnitte 920,980 Zollcentner Salz, davon entfallen ungefähr 48,357 Zollcentner auf Viehsalz und Dungsalz. Der durchschnittliche Geldwerth des Viehsalzes kann jährlich mit 51,810 fl., jener des Dungsalzes mit 9125 fl. veranschlagt werden. Mehr noch als sämmtliche baierischen Salinen zusammen erzeugen an Kochsalz das oberösterreichische Salzkammergut aus den beiden Salzbergen von Hallstadt und Ischl durch die Salzpfannen zu Hallstadt, Ischl und Langbath, allein wie viel jährlich im 10jährigen Durchschnitte hier an Vieh- und Dungsalz erzeugt wird, ist uns leider, so sehr wir es wünschten, nicht bekannt. (A. a. O.)

(Mittel, Branntwein schnell alt zu machen.) Dieses geschieht dadurch, daß man auf je 1 Maß jungen Branntwein 8 bis 9 Tropfen Ammoniak (Salmiakgeist) zusetzt und dann gut umschüttelt. Nach einigen Tagen hat der Branntwein seine Härte verloren, und schmeckt gerade, als ob er bereits mehrere Jahre gelagert worden wäre. Das Alkali verbindet sich mit der übrigen Substanz, die im Branntwein vorkommt, und derselbe wird durch dieses Verfahren nur gesünder.

(Die neuesten Erfindungen.)

Marktberichte:

Wien, 7. Jänner 1860. Preise in österreichischer Währung. Apatiner Hanf fl. 16—17, polnischer fl. 17—19, dto. gehechelt fl. 22—25. Flachs, mähr. roh fl. 24—30, polnischer roh fl. 17—19. Deutsche Ochsenhörner, per 100 Stück fl. 10—11, ungarische fl. 36—38. Illirische Ochsenhornspitzen fl. 17—19 per Ztr. Steirische Ochsenklauen 1000 Stück circa 100—175 Pfund fl. 10—12. Honig, ungarischer roh, fl. 23.75—24.75, Banater geläuterter weißer fl. 26—27, Dalmatiner fl. 21. Hopfen, Saatzer 1859er fl. 175—205, Auscha'er 1859er fl. 120—145. Knoppern Hochprima 1859er fl. 13.50—14. Illyrische Pottasche fl. 16—17. Kleesamen, rothe Saat, gereinigt fl. 25—26, dto. weiße Saat fl. 50—54. Reps, Kohl per Kübel 2 Preßburger Metzen fl. 10.50—11. Rüböl, Wiener, doppelt raffinirt fl. 24.25—25, Leinöl, baierisches fl. 26.50—27. Roßhaar, ganz langes fl. 115—120, halblanges fl. 56—70. Ochsenschweife fl. 40—46. Schafwolle, Einschur fein fl. 170—190, mittel fl. 120—150. Kammwolle fl. 100—130. Gärberwolle, fein fl. 85—95, mittel fl. 60—76. Schweinfett fl. 29.50—30. Geräucherter Speck fl. 30. Rindschmalz, mährisches fl. 48.50—49. Unschlitt, Wiener Kernscheiben fl. 34—34.50. Wachs, gelbes Bleichwachs ungarisch Banater fl. 118—122. Weinstein, österr. weißer, fl. 42—44, detto ungar. rother fl. 37—38. Zwetschken, türkische fl. 14, mährische fl. 13. Weizenstärke, feinste, fl. 16.75—17.50. Kartoffelstärke, feinste, fl. 10.50—11. Seide: Organzin, Mailänder 16/18 Cl. pr. Pfd. fl. 37, dto. Roveredaner 18/22 L fl. 33.75; Straffilati 22/26 Cl. fl. 35; Trama, Mailänder 26/30 Cl. fl. 29.25, dto. Udineser 26/30 Cl. fl. 28; Cucirl Nr. 1/8 fl. 21, dto. Doppj Nr. 1/8 fl. 15. Spiritus, 30—33gradiger, pr. Grad 57¼—57½ kr., rectificirter 35gradiger 65—65½ kr.

Gratz, 7. Jänner. Ochsenfleisch 1 Ctr. Schlächtergewicht 23 fl. 60 kr., Kalbfleisch 18 kr., Schweinefleisch 20 kr., Speck, frischer, 30 kr., geräucherter 37 kr., Butter 65 kr., Rindschmalz 49 kr., Schweinfett 34 kr. per Pfund. Milch (süße) 12 kr., Rahm (süßer) 20 kr. per Maß. Honig 23 fl. 50 kr., Wachs 122 fl. per Ctnr. Henne 52 kr., Kapaun 1 fl. 75 kr., Indian 3 fl. 90 kr. per Stück. Kleesamen 30 fl. per Ctr. Hirsebrein 5 fl. 44 kr., Bohnen (Fisolen) 4 fl. 80 kr., Kartoffeln 2 fl. — kr., Mehl, feines, 6 fl. 20 kr., ordinäres (Pohl) 1 fl. 90 kr. per Metzen. Heu 1 fl. 24 kr., Stroh 80 kr. per Ctr. Holz, hartes, 10 fl. 20 kr., weiches 8 fl. 20 kr. per Klafter zu 24 Zoll.

Marburg, 7. Jänner. Hirse 3 fl. 20 kr., Linsen — fl. — kr., Erbsen — fl. — kr., Bohnen — fl. — kr., Kartoffeln 2 fl. — kr. per Metzen. Heu 2 fl. — kr., Stroh 1 fl. 10 kr. per Ctr.

Fruchtpreis-Tabelle.

(In österreichischer Währung.)

Namen der Orte	Jänner	Weizen		Roggen		Gerste		Hafer		Mais	
		per niederösterreichischen Metzen									
		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Berlin	7.	4	64	3	54	2	94	1	92	—	—
Breslau	6.	4	43	3	36	1	86	1	33	—	—
Debreczin	2.	3	30	1	90	1	30	1	10	1	20
Gratz	7.	5	2	3	1	3	19	2	8	3	7
Hamburg		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hermannstadt	2.	4	13	1	82	—	—	—	—	—	—
Klagenfurt	4.	5	42	3	52	3	75	2	33	3	72
Laibach	4.	5	96	3	53	3	16	2	30	—	—
Lemberg	4.	3	5	1	60	1	34	1	20	—	—
Marburg	7.	5	15	3	5	3	15	2	5	4	10
Oedenburg	4.	4	42	2	76	2	30	1	90	2	95
Olmütz	4.	4	9	2	81	2	48	1	59	—	—
Pest	4.	4	65	2	75	2	12	1	25	2	90
Prag	4.	5	49	3	67	3	12	2	13	—	—
Preßburg	5.	4	39	2	77	2	35	1	85	2	38
Scheibs	4.	5	1	3	10	2	73	1	92	—	—
Steyer	4.	4	82	3	1	2	72	2	—	—	—
Waidhofen	4.	5	25	3	10	—	—	1	94	—	—
Wels	4.	4	15	2	68	2	67	2	90	—	—
Wien	5.	—	—	—	—	2	21	2	14	3	32
Wieselburg	4.	4	75	2	75	1	80	1	73	2	55

Silberagio: am 7. Jänner: **24.50.**

National-Anlehen: am 9. Jänner: **79.20.**

Im Namen des Central-Ausschusses der Secretär als verantwortlicher Redacteur: Dr. Hlubek.

Druck und Papier von Jos. A. Kienreich.

№ 7. Donnerstag am 26. Jänner 1860. IX. Jahrg.

Wochen Blatt der k. k. steiermärk. Landwirthschafts-Gesellschaft.

Pränumerations-Preis: 2 fl. 10 kr. ganzjährig sammt Zustellung für die Steiermark, außerhalb des Landes 3 fl. 15 kr. österr. Währ.

Die Reform der Grundsteuer.

(Schluß.)

Wir sind weit entfernt, hier alle Momente hervorzuheben, durch welche die großen Differenzen im Capitalswerthe der Liegenschaften hervorgebracht werden; wir wollen uns hier bloß erlauben, die wichtigsten hervorzuheben.

Der Trieb zur Selbstständigkeit und Unabhängigkeit ist eines der schönsten Attribute des menschlichen Geschlechtes. Jeder trachtet einen eigenen Herd zu errichten, eine selbstständige Familie zu begründen.

Dieser Trieb findet in dem Ankaufe von Landgütern, Huben und Keuschen seine Befriedigung; Wohlhabende und Arme kümmern sich wenig um die Anwendung der Taxationsgrundsätze, sie betrachten höchstens ihre Börse oder den Credit bei den Verkäufern.

Güter, Huben und Keuschen werden um so enorme Preise gekauft, daß von einer angemessenen Rente des ausgelegten Capitals gar keine Rede sein kann.

Diesen Trieb nach Selbstständigkeit haben vor dem Jahre 1848 manche Dominien zu benützen gewußt; sie bildeten viele Keuschen, verkauften dieselben an Heiratslustige, und verschafften sich eine bedeutende Einnahme aus den Veränderungsgebühren oder Laudemien.

Dieses Streben nach Selbstständigkeit wurde vor noch kurzer Zeit durch die gesetzlichen Bestimmungen über Befreiung vom Militärstande bedeutend gesteigert. Man erlegte nicht die vorgeschriebenen Summen, man trachtete um jeden Preis Bauernwirthschaften anzukaufen, die Militärpflichtigen an die Gewähr zu bringen, um sie nur zu befreien und mehrere Hunderte von Gulden — wie man zu sagen pflegt — „nicht hinauszuwerfen“.

Ein weiterer Grund zur unnatürlichen Steigerung der Geldwerthe der Liegenschaften bilden auch unsere Geldverhältnisse.

In den Jahren 1848 und 1849 verschwand das Vertrauen zu den Staatspapieren gänzlich; Jedermann trachtete noch den Rest seines in Staatspapieren enthaltenen Vermögens zu retten, man beeilte sich dieselben loszuschlagen, und für den Erlös, so wie für das bare entwerthete Papiergeld Grund und Boden zu kaufen.

Allein nicht bloß die Entwerthung der Valuta hat einen wesentlichen Einfluß auf den Capitalswerth der Liegenschaften ausgeübt, sondern es erscheinen häufig subjective Anschauungen, subjective Gründe sind entscheidender, als die objectiven, als alle Gegenvorstellungen.

Viele Käufer haben gar keine Vorstellung von dem reellen Werthe der Liegenschaften; viele bringen ihre Anschauungen über Grundcapital mit und übertragen dieselben auf die neuen Verhältnisse, und viele lassen sich durch die Vorliebe für ein Land, für eine Gegend leiten. Die Unwissenden zahlen oft staunenerregende Summen für Güter, wenn nur das Wohngebäude elegant ausgestattet, parkähnliche Anlagen vorgefunden, Communicationen angetroffen werden, ohne sich um die Renten, wohl aber um den Titel „Gutsbesitzer“ zu bekümmern.

Die einsichtsvollen Käufer, seien es Engländer, Franzosen, Preußen, Sachsen, Russen rc., bringen ihre Vorstellungen über Bodenwerthe beim Kauf von Liegenschaften mit in Anschlag, und während der Engländer ein Gut für wohlfeil erklärt, findet der Russe den Preis als übertrieben.

Besteht überdieß noch eine besondere Vorliebe für ein Land, hat dasselbe Naturschönheiten aufzuweisen und bietet es auch viele Annehmlichkeiten, dann ist die Nachfrage nach Liegenschaften so bedeutend und für dieselben werden so große Summen bezahlt, daß sie als reine Luxus-Realitäten angesehen werden müssen, wie deren viele Steiermark, das Salzkammergut, Südtirol rc. aufzuweisen vermögen.

Wer die Werthe der Liegenschaften auch nur in einem

Kronlande, ja nur in einer einzigen Gegend kennen gelernt hat, der muß zu der Ueberzeugung gelangt sein, daß die großen Wirthschaftscomplexe noch keinen, den industriellen und commerziellen Verhältnissen des Reiches entsprechenden Werth erlangt haben, dagegen die kleinen einen unnatürlich hohen Werth besitzen, mithin nach dem neuen Systeme viel höher besteuert werden müßten; daß bei den Keuschen oder der Spatenkultur, die den Familien nur eine Gelegenheit bieten, ihr Arbeitscapital nutzbringend anzulegen, von keiner Grundsteuer, wohl aber von einer Erwerbsteuer die Rede sein kann, daß die großen Liegenschaften ohne technische Gewerbe, ohne Zucker-, Spiritus-, Essig-, Cichorie-, Oel-Erzeugung oder Mastung ꝛc., eine 4procentige Rente nicht erreichen; daß Grundparcellen zum Behufe der Arrondirung um enorme Preise bezahlt werden, und daß die Werthe der Liegenschaften in einer fortwährenden Umwandlung, gewöhnlich im Steigen, begriffen sind. Vor 30 Jahren kostete das Joch Ackerland in der Umgebung von Gratz 250 fl., im Jahre 1842 und 1843 wurden bei der Grundeinlösung für die Südbahn 350 fl. bezahlt, nach dem Jahre 1848 erfolgte die Einlösung mit 800 fl., und gegenwärtig kostet das Joch 1000—1200 fl., ohne daß die Productionsfähigkeit des Bodens in einem gleichen Verhältniße zugenommen hätte.

Diese außerordentliche Erscheinung findet nicht allein in der Steigerung der volkswirthschaftlichen Thätigkeit ihre Erklärung, sondern es tragen dazu die Pachtungen einzelner Grundparcellen wesentlich bei.

In Ländern, wo die Grundzerstückung bedeutende Fortschritte gemacht hat, wo man nur kleine Wirthschaften antrifft, bezahlen die Besitzer der kleinen Wirthschaften einen selbst nach der rationellsten eigenen Bewirthschaftung unerreichbaren Pachtschilling, weil sie die Arbeiten mit den eigenen Kräften verrichten, oft keine Dienstboten halten, keine Taglöhner aufnehmen, keine neuen Wirthschaftsgebäude zu errichten und auch keine Steuern und sonstige Lasten von den gepachteten Parcellen zu bezahlen haben.

Ein uns bekanntes Gut erzielte bei der eigenen, sehr rationellen Bewirthschaftung eine Grundrente, die zwischen 5 und 7 fl. pr. Joch Ackerland schwankte, während gegenwärtig das Joch nach Beschaffenheit der Gleba und der Entfernung von dem nächstgelegenen Orte mit 20 bis 25 fl. verpachtet ist. Die Rente oder das Einkommen des Eigenthümers ist um das Vierfache gestiegen, also hätte er das Vierfache der früheren Grundsteuer zu bezahlen, ungeachtet die Erträgnisse des Bodens nicht zugenommen haben.

Man parificire nun eine nahe gelegene Bauernhube, die in der Familie erhalten und nie verpachtet wurde, mit dem nachbarlichen Gute, und man wird finden, daß es die größte Ungerechtigkeit wäre, die erzielten Pachtschillinge als Maßstab der Werthe der Liegenschaften, als Maßstab zur Bestimmung der Grundsteuer anzuführen. Uebrigens sind wir von der Ueberzeugung durchdrungen, daß man solche exceptionelle Erscheinungen unmöglich berücksichtigen kann, und berücksichtigen wird, wenn es sich um die Grundlage der Besteuerung in einem Reiche von so verschiedenen Elementen handelt.

Kauf- und Pachtschillinge sind mit einem Worte so veränderliche Werthe, daß es unbegreiflich erscheint, wie so flüchtige Erscheinungen zur Grundlage eines neuen Besteuerungssystems erhoben werden könnten.

Von 25 verschiedenen Wirthschaften, welche im Verlaufe der letztverflossenen zehn Jahre eines und desselben Steuerbezirkes verkauft wurden und von welchen uns die Verkaufsschillinge oder die Verkehrswerthe bekannt geworden sind, müßten 10 mit einer Steuerquote von 4 bis 7 Procent; 8 von 8 bis 15; 6 von 16 bis 20 und 1 mit einer Steuerquote von 25 Procent nach dem neuen Systeme besteuert werden, um die gegenwärtige Steuersumme — mit Weglassung des Kriegszuschlages — zu erreichen. Bei zwei unmittelbar angrenzenden Wirthschaften würde die Steuerquote 4 und bei der andern 8 Procent der zu 4 Procent berechneten Zinsen der Ankaufspreise betragen. Im Allgemeinen würde in den südlichen und westlichen Ländern der Monarchie die Grundsteuer nach dem Verkehrswerthe und bei der jetzigen Steuerquote (21 Procent) — ohne Kriegszuschlag — um mehr als 100 Procente höher als die gegenwärtige, nach dem Reinertrage berechnet, erscheinen.

Aber abgesehen von der großen Veränderlichkeit des Substratus für die künftige Besteuerung, so trägt das projectirte System eine entschiedene Veranlassung zur Demoralisirung des Volkes.

Man wird wahrscheinlich kein Kriminalgericht in der Monarchie antreffen, bei welchem nicht die Fälle wegen Bevortheilung des hohen Aerars bei der Bemessung der Veränderungs- oder Percentualgebühren verhandelt worden wären. Schon die Percentualgebühren, die doch nur alle 20 bis 30 Jahre bezahlt werden, haben den Eigennutz in Bewegung gesetzt und Scheinverträge zu Tage gefördert.

Handelt es sich aber um die Grundlage der Besteuerung, handelt es sich um die Entrichtung von jährlich wiederkehrenden Zahlungen, die nach den Kaufschillingen bemessen werden sollen, dann haben die Motive zu Scheinverträgen den Culminationspunct erreicht, und daher glauben wir in dem neuen Steuersysteme ein demoralisirendes Element — besonders mit Hinblick auf die alle fünf Jahre vorzunehmenden Revisionen — zu erblicken.

Um solche traurigen Folgen des neuen Besteuerungssystems zu beseitigen und zugleich auch der aus übermäßig hohen Kauf- und Pachtschillingen entsprungenen Ueberbürdung der Liegenschaften zu begegnen, werden Schätzungen vorgeschlagen, und nach diesen Werth-Tarife für die Liegenschaften für die Gemeinden entworfen, und überdieß noch eine Correction durch Capitalisirung der gegenwärtigen Grundsteuer in Anwendung gebracht.

Diese Tarife sollen durch Schätzungen der größeren geschlossenen Bauernwirthschaften gebildet, und die übrigen nach Maßgabe ihrer Größe in die verschiedenen Kategorien eingereiht werden.

Fragt man nach dem Begriffe von größeren Bauernwirthschaften, so wird man in dem einen Kronlande die sogenannten Ochsenwirthschaften als solche erklären müssen,

da die Kuhwirthschaften die mittleren und die Ziegen- oder Schweinwirthschaften die kleinen bilden; in einem anderen Kronlande bilden die Ochsenwirthschaften die mittleren, die Pferdewirthschaften die großen und die Kuhwirthschaften die kleinen; in einem dritten Kronlande sind Pferdewirthschaften mit Einem Zuge kleine, mit drei Pferden mittlere und mit vier Pferden große Wirthschaften ꝛc. Was in den westlichen und südlichen Kronländern ein Gut genannt wird, erscheint in den östlichen häufig als eine mittlere Bauernwirthschaft.

Die zu Muster- oder Probe-Wirthschaften bestimmten Bauernbesitzungen sollen geschlossen sein, eine Forderung, die in den wenigsten Kronländern verwirklicht werden dürfte, da die meisten Gemeinden einen Boden von verschiedener Beschaffenheit, verschiedener Productivität besitzen, und daher haben auch die Insassen einer Gemeinde schon von undenklichen Zeiten ihren Bodenbesitz wenigstens in drei Hauptfeldmarken vertheilt und die Dreifelderwirthschaft betrieben.

Eine Parcellen-Schätzung hat nur dann eine practische Bedeutung, wenn sie sich auf jede einzelne Feldmarke von entschiedener Verschiedenheit bezieht; die individuellen Schätzungen in einer und derselben Feldmark gehören in das Gebiet der Doctrin, und nicht der Praxis, die sich mit Näherungswerthen begnügt und auch begnügen muß.

Werden nun einzelne Wirthschaften mit Hinblick auf die Größe ihres Bestandes in den verschiedenen Feldmarken rationell, oder etwa so wie in Preußisch-Schlesien zum Behufe ihres Hypothekarwerthes geschätzt, ohne sich in Kleinlichkeiten zu ergehen, dann wird man Wirthschaften zur Vergleichung, zur Parification der übrigen erhalten.

Man sieht hieraus, daß nach der beabsichtigten Reform die Schätzungen als Kontrole der Kaufverträge erscheinen, während sie bei dem Katastek die Grundlage des Verfahrens bilden, und die Kaufverträge nur nebenbei zur leichteren Orientirung benützt werden.

Man mag nun auf die eine oder andere Weise verfahren, der Endzweck bleibt immer derselbe, nämlich die Ausmittlung des Reinertrages der einzelnen Liegenschaften, da nur dieser den Gegenstand der Grundsteuer bilden soll.

Die beabsichtigte Correction durch die Capitalisirung der Grundsteuer erscheint uns zu gelehrt, und ist in der „Austria" so undeutlich dargestellt, daß wir uns in eine weitere Erörterung dieses Auskunftsmittels nicht einlassen können.

Ueberhaupt muß man bedauern, daß die „Austria" den Gegenstand einer neuen Besteuerungsart, der für den schlichten Landmann das höchste Interesse hat, nicht einfach, klar und kurz dargestellt, sondern in einen Wortschwarm so eingehüllt hat, daß man die einzelnen Kernchen nur mit großer Mühe aus der Spreu herauszufinden vermag.

Ein weiterer Unterschied zwischen den vorgeschlagenen Reformen und der alten Besteuerung besteht darin: daß nach den Reformen eine dreifache Besteuerung von der landwirthschaftlichen Beschäftigung (Gewerbe), nämlich a) die Grundsteuer, b) die Gebäudesteuer und c) die Renten-, Erwerb-, Werth- oder Einkommensteuer gefordert wird, während nach dem alten Systeme von den Liegenschaften, die sich ausschließlich nur mit der Landwirthschaft beschäftigen, nur zwei Steuern, nämlich die Grund- und Hausclassensteuer, die den 15ten bis 7ten Theil der ersteren betrug, in Anspruch genommen wurden.

Wir müssen offen bekennen, daß uns diese Anordnung des neuen Systemes in Erstaunen versetzt hat, und dieß um so mehr, als uns der Referent als ein Mann bekannt ist, der nicht ausschließlich beim grünen Tische herangebildet wurde.

Zu bedauern ist der Landmann, der ausgedehnte Wirthschaftsgebäude errichten und erhalten muß, um zu einer Grundrente zu gelangen; doppelt aber muß man den Landwirth bedauern, wenn das nothwendige Uebel, die Wirthschaftsgebäude, die wenigstens 6 Procent ihres ursprünglichen Werthes zu ihrer Erhaltung in Anspruch nehmen, oder wenn Schwein-, Ochsen-, Pferdestallungen, Scheuern, Dreschtenne, Preßhäuser ꝛc. als Steuercapital angesehen werden; — ja! wenn alle in der Realität angelegten Capitalien, also das stehende und umlaufende Betriebscapital — zu einem Gegenstande der Besteuerung erhoben werden.

Bei gut betriebenen Wirthschaften betragen diese Kapitalien den vierten Theil des Kaufschillings der Liegenschaften — oder des Grundkapitals — sammt Gebäuden; hat also Jemand ein Gut um 100,000 fl. ohne fundus instructus gekauft, so muß er noch ein Kapital von 25,000 fl. in Händen haben, um die Wirthschaft in Betrieb setzen und erhalten zu können. Wird die Verzinsung mit 4 Procent angenommen, so wird das Betriebskapital 1000 fl. Interessen abwerfen, von welchen der bisherige Zuschlag oder das Drittel (5 Procent) des Ordinariums (16 Procent) als Einkommen-, Werth-, Rentensteuer mit 5 Procent eingehoben wird.

Nach Analogie dieses Vorganges müßte man bei einem Gewerbe die Kohlen, die als Brennmaterial verwendet werden, den Ambos, den Hammer, das Schwungrad ꝛc., die Fabriksgebäude und den Unternehmungsgewinn besteuern; denn sie bilden auch die Kapitalien, welche in dem Gewerbe verwendet werden, und durch die das Einkommen des Gewerbsmannes eben so bedingt ist, wie die Grundrente des Landwirthes durch den fundus instructus.

Bezieht man von den Gewerben nur eine Steuer, so fordert die Consequenz auch nur eine Steuer bei dem landwirthschaftlichen Gewerbe. Allein es hat den Anschein, daß man den Zuschlag, den außerordentliche Ereignisse herbeigeführt haben, nicht mehr beseitigen, aber auch nicht zur Grundsteuer hinzuschlagen will, um sich nicht dem Vorwurfe auszusetzen, daß in dem armen Oesterreich die Grundsteuer um das $2\frac{1}{2}$fache höher, wie in den übrigen, zum deutschen Bunde gehörigen Staaten erscheine. Der Zuschlag muß daher eine Steuer bilden, welche von den Werkzeugen der Bodenproduction zu entrichten und zudem alle fünf Jahre zu revidiren ist, um dieser Steuer die erforderliche Elasticität zu ertheilen.

Fassen wir die bisher veröffentlichten Vorlagen — in

sofern sie sich auf die Landwirthschaft beziehen — zusammen, ohne ihre fiskalische Tendenz zu berücksichtigen, so muß a) die Eintragung sämmtlicher Parcellen einer Liegenschaft in das Grundbuch, b) die Werthbestimmung der Liegenschaften als ganze Wirthschaftscomplexe, und nicht als ein Aggregat von Grundparcellen (mithin auch nur ein Steuerbüchel für jede Besitzung), und c) die Eintragung der Schätzungs- und rectificirten Kaufwerthe, mit Anwendung einfacher Taxationsregeln, also nach ihrem Reinertrage, in die öffentlichen Bücher als zweckmäßig anerkannt werden.

Allein die Erreichung dieser wichtigen Zwecke muß der Zukunft überlassen werden; denn wir müssen uns hüten, den Boden, auf welchem ein morsches Gebäude steht, zu erschüttern, und mit Einrichtungen von noch größerem Drucke als die früheren zu versehen; wir müssen vor Allem trachten, ein neues Gebäude auf festen Grundlagen zu errichten, und dann erst für entsprechende Einrichtung Sorge tragen.

Bis dahin stützen wir — die uns die Vorsehung zusammengewürfelt hat — das morsche Gebäude nach allen Kräften, damit es während des Neubaues nicht einstürze.

Gratz am 23. Jänner 1860.

Dr. Hlubek.

Vergleichung der Steuern in Preußen, Oesterreich, Frankreich und England.

Im „Deutschen Botschafter" und nach diesem in andern Blättern wurde von dem bekannten Statistiker Dr. O. Hübner in Berlin eine Vergleichung der Steuerlasten in den vier Ländern zusammengestellt. Wir haben diese Tabelle in ihren einzelnen Posten hinsichtlich Oesterreichs revidirt (wie von dem Verfasser nicht anders zu erwarten, ist sie richtig), in österreichische Währung umgesetzt und mit der Repartirung der Grundsteuererträge auf ein Joch und mit den jeweiligen Weizenpreisen ergänzt.

	Preußen	Oesterreich	Frankreich	England
Bevölkerung	17⅓ Millionen	38 Millionen	36 Millionen	28 Millionen
Productive Bodenfläche in östr. Jochen, à 1600 □Kl.	39,580.000	98,200.000	74,538.750	31,311.280
Quelle	Etat pro 1859	Etats pro 1856—57	Budget 1859	1856—57
	In österreichischer Währung			
Grundsteuer	15,337.035	63,208.959	111,739.063	12,192.600
Häusersteuer	—	11,964.643	17,025.196 c)	7,750.050
Gewerbesteuer	5 877.937 a)	9,822.006	27,481.450	16,474.500
Classen- und Personalsteuer	13,254.000	—	27,587.283	—
Einkommensteuer	4,537.500	8,629.017	—	168,345.900 a)
Andere	38.464	61.419	363.399	—
Diverse Steuern	39,044.937	93,689.044	184.196.392	201,763.050
Zölle	19,335.000	21,012.574	80,611.200	234,881.358
Verzehrungssteuer	—	39.116.709	—	—
Branntweinsteuer	9,810.000	9,393.336	61,013.599	86,986.200
Inländische Zuckersteuer	5,322.000	4,922.199	19,101.799	3.000
Biersteuer	1,725.000	7,738.638	unter Branntweinsteuer	77,701.050 d)
Weinsteuer	180.000	1,576.878	"	—
Tabaksteuer	180,000	26,686.125 *)	36,600.000	unter Zölle
Papiersteuer	—	—	—	11,700.000
Mahlsteuer	1,905.000	—	—	—
Schlachtsteuer	1,905.000	5,360.382	—	—
Stempelsteuer	6.240.000	10,520.379	20,959.999	76,650.000
Salzsteuer	8,601.000 *)	26,905.464 *)	18,511.500	—
Pulversteuer	—	—	4,689.600 *)	—
Lotterie	11,760.000	11,778.321	—	—
Schifffahrtsabgaben	627,000	2,953.329 (Schifffahrtsabgaben, Chausseegelder, Brückengelder u. dgl. zusammen)	1,554.799	—
Chausseegelder	1,922.000		—	—
Brückengelder u. dgl.	1,522.500		—	—
Taxen und Gebühren von Rechtsgeschäften	259.500	22,119.882	107,866.800	—
Bergwerksabgaben	1,741·792	750.000 b)	420.000	—
Post	2,465.317	2,106.081	8,250.000	13,683.000
Verschiedenes	511.224	144.628	23.133.199	10,650,000 e)
Indirecte Steuern und Regale	76,127.334	164.098.195	382.775.347	512,253.558
Totalsteuern	115,172.221	257,787.540	566,971.740	717,016.608
pr. Kopf betragen:				
directe Steuern	2 fl. — kr.	2 fl. 46 kr.	5 fl. 10 kr.	7 fl. 31 kr.
indirecte	4 „ 39 „	4 „ 32 „	10 „ 66 „	18 „ 28 „
Zusammen	6 fl. 39 kr.	6 fl. 78 kr.	15 fl. 75 kr.	25 fl. 59 kr.
Grundsteuer pr. österr. Joch	30 kr.	64 kr. (72 kr.)	1 fl. 49 kr.	35 kr.
1 Metzen Weizen	in Berlin 4 fl. 62 kr.	in Wien 4 fl. 4 kr.	—	in London 5 fl.

*) Sind Monopole.

a) Mit Einschluß der Eisenbahnsteuer. b) Nach Schätzung, da in den Ausweisen der Betrag nicht von dem des Staatsbergwesens ausgeschieden ist. c) Thür- und Fenstersteuer. d) Mit Einschluß der Hopfensteuer. e) Für Wagen, Pferde, Hunde 2c.

Obwohl die Tabelle selbst spricht, haben wir doch einige Bemerkungen beizufügen:

Die Grundsteuer wurde in Oesterreich nach den Katastralvermessungen vom productiven Boden mit 16 Procent des Reinertrages bemessen. Zu diesen 16 Procent kommt aber seit 1850 ein außerordentlicher Zuschlag mit $^1/_3$ der ordentlichen Grundsteuer, also $5^1/_3$ Procent, und außerdem noch seit 1859 ein weiterer Zuschlag von $^1/_6$ der ordentlichen Grundsteuer, also $2^2/_3$ Procent, so daß diese jetzt ohne sonstige Zuschläge (Kronlands-Erfordernisse, Kreisfonds-Beiträge, Gemeinde-Umlagen ꝛc.) $16 + 5^1/_3 + 2^2/_3 = 24$ Procent des Reinertrages ausmacht. Da obige Zahlen vom Ausweis 1856 und 1857 herrühren, so ist eigentlich die Grundsteuer um letztere $2^2/_3$ Procent zu vermehren. Man erhält diese Vermehrung, wenn man die oben angegebene Ziffer der Grundsteuer in Oesterreich um Ein Achtel vergrößert, wornach also gegenwärtig die Grundsteuer

71,110.079 fl. österr. W.

beträgt, und auf das Joch nicht 64 Nkr., sondern 72 Nkr. entfallen.

Dazu kommt noch die Häusersteuer für die zur Wirthschaft erforderlichen Gebäude, mit Einschluß der Zuschläge, die ebenfalls als Grundsteuer wirkt, da jene Gebäude keinen Ertrag abwerfen. — (Siehe den Artikel von Freiherrn v. Stifft, Seite 735 des letzten Jahrganges dieser Blätter.)

Das Volksvermögen liegt nicht allein in der Summe der Einzelvermögen, sondern vielmehr in der Gesammtbewegung sämmtlicher Werthe. — Jene Summe ist bloß eine Thatsache — durch Bewegung erhält sie erst Leben. Daher hat Rau in seiner Nationalöconomie ganz Recht, wenn er schon vor Jahren sagte, daß der Engländer die drei- bis viermal größere Steuer leichter trage, als der Oesterreicher. — Wie gering jene Bewegung seit geraumer Zeit schon in Oesterreich ist, zeigt das Sinken der bei der Nationalbank escomptirten Beträge auf ein Drittel und weniger der früheren Ziffer.

Die Zahlen Englands zeigen deutlich:

1. wie man dort nur da zahlen läßt, wo wirklich verdient wird, und
2. wie man sich an Luxussteuern, die also niemals drückend sein können, regressirt für den Ausfall an andern Erträgen. — In Oesterreich spricht man seit Jahren von einer Steuer für Hunde, Equipagen ꝛc. In England trägt sie $10^1/_2$ Millionen. — Man sieht ferner
3. wie mancherlei Steuern dort ausfallen, daher die Manipulation geringer und wohlfeiler ist.

Es ist eine bekannte Thatsache, daß es Gegenden in der Monarchie gibt, wo der Besitzer keine 72 kr. für das Joch als Pacht bekommt. Es ist eben so bekannt, daß Oesterreich unter den vier Staaten die relativ meisten unzugänglichen Waldungen hat, die aber doch als productiver Boden figuriren, und von denen jährlich eine ziemliche Quantität gegen das Steuercapital, aber fruchtlos zum Verkaufe ausgeboten wird. Alles das läßt die Ziffer von 72 kr. pr. Joch an Grundsteuer noch höher erscheinen, die schon an und für sich jene in Preußen um nahe 150 und jene in England um 100 Procent übersteigt.

Ein Beispiel der zweckmäßigen Vereinfachung in der Manipulation gibt auch die Ziffer der Stempelsteuer in England. — Früher gab es dort, wie bei uns, verschiedene Stempelsätze, die von $^3/_4$ pr. Mille bis $^1/_8$ Procent variiren. Der neue Tarif von 1853, welcher an die Stelle hoher mannigfaltiger Sätze, den einzigen einfachen Satz vom 1. d. nahe 4 kr. österr. W. für alle Quittungen setzte, hatte ein Steigen des Ertrages um beiläufig 100 Procent zur Folge.

(Arenstein in d. allg. land- u. forstwirthsch. Ztg.).

NB. Dem nun eben tagenden Landtage in Berlin ist ein Grundsteuerentwurf vorgelegt worden, nach welchem die Grundsteuer 8 Procent vom Reinertrage betragen soll.

Bei uns erfolgte die Vorschreibung für das Verwaltungsjahr 1860 mit

$21^1/_3$ Procent die Grundsteuer,
$16^2/_3$ Procent der Kriegszuschlag zur Grundsteuer,
50 Procent der Kriegszuschlag zur Hausclassensteuer,
11 Procent Landesanlagen von der Grund- und Hausclassensteuer,
$19^1/_2$ Procent Grundentlastung von der Grund- und Hausclassensteuer,
10 Procent Bezirkskosten von der Grund- und Hausclassensteuer,
5—30 Procent Gemeindeauslagen von der Grund- und Hausclassensteuer.

Außer diesen Steuern gibt es noch Auslagen, die theils nach dem Steuergulden repartirt, theils ohne diese zu berücksichtigen bezahlt werden.

Zu den ersteren gehören die sämmtlichen Pfarrhof- und Schulhausbauten und Reparaturen, mit Einschluß der Friedhöfe und Todtenkammern, die Schulbeiträge und die Erhaltung mancher Wege; zu den letzteren die Sammlungen an Getreide (auch Weizen für Oblaten), Wein und sogenannte Hammel für Pfarrer, Kapläne, Schullehrer, Schulgehilfen, Barmherzigen Brüder und sonstige geistliche Corporationen.

Eine weitere drückende Last ist die Einquartirung, besonders in jenen Theilen des Landes, welche längs der nach Italien führenden Hauptstraße liegen. In einigen dieser Gegenden betrug die Einquartirung bei größeren Wirthschaften — über 100 Joche — im zehnjährigen Durchschnitte jährlich: Pferde durch 250 Tage, Gemeine durch 196 Tage, Unterofficiere durch 32, und Officiere durch 52 Tage. — Im verflossenen Jahre hat eine Wirthschaft von 19 Joch Area in der Umgebung von Gratz neben der Einquartirung durch 331 Tage eine bare Auslage von 39 fl. gehabt.

Man kann aus diesen Thatsachen entnehmen, in welcher Lage wir uns Landwirthe befinden, und noch müht man sich ab, uns auf jede erdenkliche Art beizukommen. Wir flehen zu Gott: der Kaiser, unser Herr, möge sich unser erbarmen.

D. R.

Gutachten der Landwirthe bei der Enquêt-Commission zu Agram über die Weinsteuer.

Se. Excellenz der Banus von Croatien und Slavonien hatte mit Erlaß vom 24. Oktober v. J. mehrere Grundbesitzer eingeladen, an den Berathungen über die Durchführung des suspendirten Wein- und Fleischsteuergesetzes Theil zu nehmen. Diese Grundbesitzer haben nun „bei einer genauen Erwägung der Lage, in welcher sich Croatien und Slavonien befinden", die „unumwundene" Erklärung abgegeben, „daß die beiden Länder bei den großen Lasten, die sie tragen und die leider zu den Einnahmsquellen in gar keinem Verhältniße stehen, eine neue Besteuerung auf sich zu nehmen durchaus nicht im Stande sind".

Zur näheren Motivirung dieser „unumwundenen" Erklärung führen die Grundbesitzer Folgendes an:

Die qualitativen Eigenschaften des Bodens seien von der Art, daß Körnerfrüchte nur einen sehr geringen, kaum den Hausbedarf deckenden Ertrag liefern; die Wiesengründe seien bei der Regellosigkeit der Gewässer gewöhnlich den Ueberschwemmungen ausgesetzt, daher der Viehstand sich nicht gehörig vermehre und folglich Düngermangel herrsche; dazu komme noch die Höhe der Arbeitslöhne und die Noth an Arbeitern zur Erntezeit, so daß im Ganzen genommen die Landwirthschaft „gar keinen Gewinn" gewähre. „Es fehlen", erklären die Grundbesitzer, „naturgemäße, die Entwicklung begünstigende Bedingnisse"; es fehlen die Triebfedern zu einem regeren Leben; Handel und Wandel stocken, Geld sei „eine seltene Waare"; es sei daher eine natürliche Folge, daß dort, wo keine Thätigkeit, keine Wärme in dem Leben des Volkes herrsche, die Existenz nicht anders „als faul" sein könne.

Was nun den Wein anbelange, argumentiren die Grundbesitzer weiter, so bilde er, wenn er gedeihe, was übrigens nicht alle Jahre der Fall sei, für die Grundbesitzer das „einzige" Product, welches am sichersten zu verwerthen sei: er decke die Hauserfordernisse, die Bevölkerung sei auf ihn als ein unentbehrliches Lebensbedürfniß angewiesen; in der Weinproduction bestehe „die noch übrig gebliebene geringe Kraft des Landes", und der Weinproduction sei es „einzig" und allein" zu verdanken, daß es noch irgend Jemanden „möglich", Ackerbau oder einen andern der wenigen Industriezweige zu betreiben, so zwar, daß bei einer etwaigen Abnahme der Weinproduction „der gänzliche Verfall" des landwirthschaftlichen Betriebes und „eine totale Verarmung" vorauszusehen sei.

Käme das Wein- und Fleischsteuergesetz vom 12. Mai 1859 wirklich zur Durchführung — ein Gesetz, welches auch in seinen „scheinbar einfachsten Positionen" den Aufsichtsorganen „hinlängliche Anhaltspuncte", gegen die Weinproducenten einzuschreiten, biete — so würde es „eine immer andauernde Spannung" erzeugen, welche dem Drucke von Außen die möglichsten „Erfindungen" sich ihm zu entziehen, entgegen zu setzen „bemüßigt wäre". Die sich häufig ergebenden Uebertretungen würden eine Unzahl von Untersuchungen und Verhandlungen zur Folge haben, welche gewissermaßen „einen permanenten Streit zwischen den Regierungsorganen und der Bevölkerung" hervorrufen müßten. Es wäre, erklären die Grundbesitzer, leicht zu beweisen, daß durch einen derartigen Zustand dem Staate in letzter Instanz „gar keine pecuniären Vortheile" erwachsen, wohl aber „eine Demoralisation" eintreten würde, deren „Tragweite" nicht leicht abzusehen wäre. Es komme aber noch ein anderes Moment in Betracht.

Der Weingartenbesitzer leiste von seinem Weingarten eine fünffache Abgabe: Grundsteuer, Einkommensteuer (von Seite der Gutsbesitzer), Bergrecht oder Zehent (von Seite der Bergholden), Zuschlag für den Landesfond, für die Gemeinde und den Grundentlastungsfond; käme nun noch Verzehrungssteuer hinzu, so wäre die Weinproduction sechsmal besteuert. Dadurch würde der Weinbau vernachlässigt, die schon jetzt „aufs Höchste in Anspruch genommene Steuerkraft" erschöpft werden. Vermöge der Grundbesitzer eine kleine Quantität Weines zu Markte zu bringen, so habe er mit vielen Schwierigkeiten zu kämpfen, „weil der Mangel an hinreichenden Communicationsmitteln, an Straßen, Eisenbahnen, regulirten Flüssen und Handelsetablissements noch gar keine geregelte Ausfuhr zu Stande kommen ließ".

Es sei ein großer Irrthum, wenn man voraussetze, Croatien und Slavonien können z. B. Oesterreich, Böhmen, Mähren oder Steiermark „gleichgestellt" werden. Die eben angeführten Länder wären schon längst auf einer bedeutenden Culturstufe gewesen und hätten sich vermöge ihrer politischen Stellung vieler den Wohlstand fördernder Vortheile erfreut, während Croatien und insbesondere Slavonien noch unter fremden Drucke seufzen. „Diese Länder waren bis in die jüngeren Zeiten ein ununterbrochener Schauplatz von Kämpfen; die Blüte des Landes fiel bei der Vertheidigung der eigenen Landesgrenzen und der übrigen Reichstheile auf den blutigen Feldern; der übriggebliebene Theil erhielt sich kümmerlich, und das ganze Volk blieb mehr oder weniger von diesen durch Jahrhunderte andauernden Stürmen betroffen, die Folgen äußern sich noch heute". — „Der Weg zum Fortschritte war für diese Länder auch dadurch verschlossen, daß sie nach allen Seiten durch Zollschranken vom allgemeinen Verkehre getrennt waren, im Innern aber bis auf die neueste Zeit zur Hebung der Cultur wenig oder nichts gethan wurde". . . .

Die Grundbesitzer haben sich also, wie aus dem Angeführten ersichtlich, mit der Frage, wie das Gesetz vom 12. Mai v. J. durchzuführen sei, nicht beschäftigt; sie schließen mit den Worten:

„Wir müssen uns nach unserem besten Wissen und Gewissen dahin aussprechen, daß die Einführung der Wein- und Fleischsteuer in Croatien und Slavonien auf keine Weise zu bewerkstelligen sei." (Wanderer.)

Notizen.

Cilli. Die Filiale Cilli hat am 22. Dezember 1859 die Vorsitzung zur 37sten allgemeinen Versammlung abgehalten.

Der Filialvorsteher Herr Joseph Wokaun eröffnete die Sitzung mit der schmerzlichen Erinnerung an den unersetzlichen Verlust, den die Gesellschaft insbesondere und die Steiermark überhaupt durch den plötzlichen Tod Sr. kaiserlichen Hoheit des durchlauchtigsten Erzherzogs Johann erlitten hat, und ermunterte die Anwesenden zum festen Zusammenhalten und vereinten Streben, wodurch das Andenken an den hohen Verblichenen am würdigsten geehrt werde.

Hierauf wurde bezüglich der Einleitung einer Geldsammlung für das Denkmal dankbarer Erinnerung an weiland Se. kaiserliche Hoheit Erzherzog Johann berathen. — Die ganze Versammlung erklärte, daß sie zu diesem erhabenen Zwecke freudig und nach Kräften beitragen wolle, nur wäre es wünschenswerth, bestimmt zu wissen, worin das gedachte Denkmal bestehen soll, und auf welche Kosten es sich belaufen dürfte, um darnach die Beiträge leisten zu können; auch war man der Meinung, daß nicht nur allein die Mitglieder der Landwirthschaftsgesellschaft, sondern die ganze Steiermark berufen sein soll, zu diesem Denkmale beizutragen, damit etwas Würdiges geschaffen werden könnte.

Sodann erstattete der Filial-Ausschuß, Herr Anton Kodermann, den Bericht über den Stand des Filialgartens, von welchem er einen genau gezeichneten Situationsplan vorwies, wobei er anschaulich machte, daß dieser unter seiner Leitung stehende Filialgarten, im Flächenmaße von 789 Quadratklaftern, nun besetzt sei mit 1119 Stück veredelten Aepfel-, 690 Birn-, 1056 Maulbeer- und 120 Zwetschkenbäumchen, zusammen mit 2985 Stück Bäumchen; auch erwähnte er, daß die noch leeren, durch Behackfruchte zur Baumzucht bereits vorbereiteten Gartenbeete einen Raum bieten, um bei 6000 Bäumchen ziehen zu können.

Der Herr Filial-Vorsteher legte hierauf Rechnung über die von den Mitgliedern zur Errichtung des Filialgartens eingezahlten Beiträge, so wie über die für Verzäunung und Bearbeitung des Gartens erwachsenen Kosten; er ersuchte die Herren Mitglieder, ihre jährlichen Unterstützungsbeiträge so lange noch zu leisten, bis der Filialgarten im Stande sein wird, sich durch seinen eigenen Erlös zu erhalten, und dankte den beiden Lehrern, Herrn Anton Kodermann und Herrn Oswald Schellander, für ihre Mühe und ihren Eifer, womit sie die Veredlung und Versetzung der im Filialgarten stehenden Bäumchen besorgten.

Ueber die Wirksamkeit der vertheilten Dienstboten-Prämien erklärten die Mitglieder, daß der löbl. steierm. Sparkasse allerdings der geziemende Dank für diese hochherzige Spende zu erstatten sei; daß aber diese Prämien den gewünschten Erfolg nicht hätten, theils, weil die damit betheilten hierortigen Dienstboten bei der großen Anzahl derselben in dieser Filiale zu vereinzelt dastehen, als daß die Betheilung von Wirkung sein könnte, theils, weil keiner der Betheilten das die Sparsamkeit fördernde Sparkassebüchel nehmen wollte, sondern vielmehr das bare Geld verlangte, und solches auch sogleich für seine Bedürfnisse verwendete; andererseits sei bis nun nur 1 Procent alter Dienstboten belohnt worden, und was die jüngeren Dienstboten betrifft, so hätten diese keine Belohnung mehr anzuhoffen.

Nun wurden die Herren Mitglieder aufgefordert, ihre etwa für diese Sitzung bereiteten Vorträge zu halten, worauf der Herr Filial-Vorsteher selbst über die lohnende Zucht der Yorkshirer Schweinrace sprach, und auf die Fruchtbarkeit so wie auf die billige und schnelle Mastung dieser Schweinrace hinwies. — Auch lud er die Versammlung ein, nach der Sitzung einen eben zur Schlachtung bereit gehaltenen Eber erwähnter Race zu besichtigen, welcher Einladung die Mitglieder auch mit Vergnügen folgten, und an diesem Thiere jede Vorstellung weit übertroffen fanden.

In einem zweiten Vortrage brachte der Herr Filial-Vorsteher einen neuen Gegenstand zur Sprache, nämlich die Conservirung der Kartoffeln. Er entwickelte die Ansicht, daß, im Falle sich dieses Mittel bewähre, an das hohe Centrale das Ansuchen gestellt werden solle, allerhöchsten Orts dahin zu wirken, daß dasselbe durch Intervenirung der Stände aller Provinzen auch den ärmeren Landleuten zugänglich gemacht werde, deren halbe Nahrung bis weit in's Frühjahr eben nur die Erdäpfel seien, da sie mit dem Erlöse des Wintergetreides die Steuern, die Kleidung und den Dienstbotenlohn decken müssen.

Ferner hielt der Herr Filial-Vorsteher einen dritten, eben so interessanten als der Beachtung würdigen Vortrag über die Bastardirung des Mais. — Er stellte sich vor mehreren Jahren die Aufgabe, durch Befruchtung des großkolbigen, gelben Mais mit dem kompacten, kleinkörnigen kroatischen Cinquantin, welcher pr. Metzen schwerer ist, ein feineres Mehl liefert und als Handelswaare mehr Ansehen und Geltung hat, eine vortheilhafte Mischung zu erzielen, und zeigte durch vorgelegte Kolben und Körner die Früchte dieser Befruchtung des ersten und zweiten Jahres, die da wahrlich einen glänzenden Erfolg bewiesen, um so mehr, wenn man berücksichtiget, daß dieß Resultate von zwei Jahrgängen waren, in welchen hierorts der Mais so arg mißrathen ist.

Mit Hinblick auf die in der Folge an die thätigsten Lehrer im Fache der Obstbaumzucht zu vertheilenden Prämien, à 20 Stück Thaler, wurde von Seite der ganzen Versammlung die Bitte gestellt: Das hohe Centrale geruhe bei der 37sten allgemeinen Versammlung zu beantragen, daß dem Herrn Anton Kodermann, Filial-Ausschuß zu Cilli, welcher zugleich Lehrer der Landwirthschaftskunde an der hiesigen Lehrer-Bildungs-Anstalt ist, und in dieser für die Verbreitung landwirthschaftlicher Kenntnisse so wichtigen Stellung seit dem Jahre 1852 recht erfolgreich wirkt; der ferner auch der Landjugend der Pfarre Cilli schon durch mehrere Jahre an Sonntagen praktischen Unterricht in der Obstbaumzucht ertheilt, und endlich auch noch mit Hilfe eines Collegen alle 2985 Bäumchen des neu errichteten Filialgartens unentgeltlich gesetzt, veredelt und gepflegt hat — ein derlei Prämium zuerkannt werden wolle.

Als neues Mitglied wurde Herr Adalbert Stieglitz, Gutsbesitzer zu Pleuna, unter den vorgeschriebenen Bedingungen, aufgenommen.

Die Wahl zu Abgeordneten für die 37ste allgemeine Versammlung fiel auf Se. Hochwürden Herrn Mathias Woduscheg, Abt und Stadtpfarrer zu Cilli, und auf Herrn Joseph Mathias Wokaun, Filial-Vorsteher daselbst; zum Substituten wurde Herr Franz Baumbach, Apotheker in Cilli, bestimmt.

Kindberg. Die neu constituirte Filiale Kindberg hat am 15. Dezember v. J. die Vorsitzung zur 37sten General-Versammlung abgehalten. — Nachdem die bekannt gegebenen Fragepuncte vorgelesen waren, begann man mit der Besprechung derselben. Vor Allem wurde der wichtigste Punct für das Mürzthal: die Viehzucht, eingehend besprochen, und es stellte sich dabei heraus, daß, so lange in unserer Gegend die Wald-Calamität, nämlich die Streugewinnung, nicht gehoben ist, die Viehzucht immer auf wesentliche Hindernisse stossen wird. Der Herr Filial-Vorsteher Friedrich Graf v. Attems lenkte daher die Aufmerksamkeit der Mitglieder auf die Anpflanzung von Buchen oder überhaupt Laubholz, um dadurch besseres Material zur Streu zu gewinnen. Das Mitglied Herr Pezledrer machte den nicht unbegründeten Einwurf, daß die Buche auf Granitboden nicht gedeihe; indessen wird die Filiale den Versuch machen und Buchen pflanzen. Gelingt der Versuch, dann wäre für die hiesige Gegend ein großer Vortheil gewonnen. —

Ueber den Erfolg der Dienstboten-Prämien war die Filiale bisher nicht in der Lage, Erfahrungen zu sammeln; doch hat man sich dahin geeinigt, daß mit denselben wenig Resultate erzielt werden dürften. Man glaubt allgemein, daß es vortheilhafter wäre, diese Prämien solchen Schullehrern zukommen zu lassen, die sich im Unterrichte der Kinder ganz besonders auszeichnen, das heißt: ihnen jene Grundsätze vollständig einprägen, die geeignet sind, in dem Kinde das Bestreben wach zu rufen, Anhänglichkeit an seine Aeltern und Dienstgeber zu beweisen. So lange aber die Grundbesitzer selbst die Hand willig bieten zum schnellen Dienstwechsel der Dienstboten, und so lange auf die Führung der Dienstbotenbücher nicht mit aller Strenge gesehen wird, ist auf Besserung nicht zu rechnen.

Einen höchst wichtigen und möglicherweise folgenreichen Beschluß hat die Filiale gefaßt, indem sie eine wohl begründete Vorstellung an das hohe Centrale und eventuell an die hohe 37ste Versammlung zu

überreichen gedenkt, worin sie bitten wird, den Zwang zur Haltung des Wochenblattes gänzlich aufzuheben, und dafür andere populärere Beiträge zu setzen. Die Filiale hofft von der gewiegten Einsicht und dem erprobten Patriotismus des hohen Centrale wie nicht minder der hohen Versammlung, daß diese Vorstellung geneigtes Gehör zum Wohle der ganzen Gesellschaft finden werde, ohne daß dadurch der Fond der Gesellschaft geschmälert, oder das Interesse an dem jedenfalls nothwendigen Wochenblatte geschmälert werde.

Als Ausschußmitglieder wurden neu und definitiv gewählt: Herr Anton Pelzledrer, Apotheker und Hausbesitzer in Kindberg; Herr Engelbert Fürst, Gewerk und Grundbesitzer in Kindberg; Herr Jakob Schmölzer, k. k. Steuereinnehmer in Kindberg, zugleich Secretär der Filiale, nachdem er die Filial-Vorstehersstelle in die Hände des Herrn Grafen v. Attems legte; endlich Herr Andreas Oberhammer, Sellermeister und Grundbesitzer.

Als Abgeordnete zur 37sten General-Versammlung wurden gewählt: 1. Herr Friedrich Graf v. Attems; 2. Herr Engelbert Fürst, Gewerk in Kindberg. Als Ersatzmänner: 1. Herr Jakob Schmölzer und 2. Herr Anton Pelzledrer.

Die Filiale theilte sich übrigens vor der Hand in drei Zirkeln, außer Kindberg, und wurden als Zirkel-Vorsteher der neuen Filiale Kindberg gewählt: 1. Für Stanz: Herr Peter Finster, Verweser des Seßler'schen Werkes in Stanz; 2. für Veitsch: Herr Simon Buchegger, Handelsmann und Grundbesitzer im Dorfe Veitsch; 3. für Allerheiligen: Herr Sylvester Rievoll, Gemeindevorstand in Allerheiligen.

Rundschau.

(Ein neues Verfahren bei der Ziegelfabrication.) In den Ziegeleien von Woodworth & Moore in Nordamerika wendet man den Dampf an, vermittelst welchen 20 Menschen 30,000 Stück Ziegel in einem Tage erzeugen können. Der Lehm wird trocken gerieben, gepulvert und so fein wie möglich gesiebt. Vollkommen trocken wird er in die Formen gebracht, deren Seitenwände man ein wenig anfeuchtet, um das Anhängen des Lehms zu verhindern. Man gibt den Lehm in acht an einander hängende Formen, welche die Größe der Ziegel haben, und belastet ihn mit einem Druck von 12,000 Ctrn. Durch eine Vorrichtung werden sodann die Ziegel gehoben und aus der Form gestoßen, worauf sich diese neuerdings mit Lehmpulver füllen. Die Maschine wiederholt diese Arbeit 7mal in der Minute, so daß sie demnach 56 Ziegel in der Minute liefert. Diese aber sind von solcher Härte, daß man 80 Reihen übereinander davon aufschichten kann, ohne daß sie durch solchen Druck auch nur einigermaßen beschädigt würden. Das Brennen jener Ziegel erfordert weit weniger Brennmaterial und geht viel schneller von statten, da die Masse nicht naß ist. Die Oberfläche ist nach dem Brennen eben so rein und glatt, wie die der auf gewöhnliche Art bereiteten Ziegel. (Der Fortschritt.)

Marktberichte:

Wien, 21. Jänner 1860. Preise in österreichischer Währung. Apathiner Hanf fl. 16—17, polnischer fl. 16.50—18.50, dto. gehechelt fl. 22—25. Flachs, mähr. roh fl. 22—33, polnischer roh fl. 21—23. Deutsche Ochsenhörner, per 100 Stück fl. 11—12, ungarische fl. 36—38. Illirische Ochsenhornspitzen fl. 19—20 per Ztr. Steirische Ochsenklauen 1000 Stück circa 100—175 Pfund fl. 10—12. Honig, ungarischer roh, fl. 23.50—25, Banater geläuterter strohgelber fl. 22.75—24, Dalmatiner fl. 21. Hopfen, Saatzer 1859er fl. 175—205, Auscha'er 1859er fl. 120—145. Knoppern Hochprima 1859er fl. 13.50—13.75. Illyrische Pottasche fl. 17—18. Kleesamen, rothe Saat, gereinigt fl. 25—26, dto. weiße Saat fl. 50—54. Reps, Kohl per Kübel 2 Preßburger Metzen fl. 11—11.50. Rüböl, Wiener, doppelt raffinirt fl. 25.50—25.75. Leinöl, österreichisches fl. 27. Roßhaar, ganz langes fl. 115—120, halblanges fl. 45—65. Ochsenschweife fl. 40—44. Schafwolle, Einschur fein fl. 180—190, mittel fl. 150—155. Kammwolle fl. 120—150. Gärberwolle, fein fl. 85—95, mittel fl. 60—76. Schweinfett fl. 29.50—30. Geräucherter Speck fl. 30. Rindschmalz, mährisches fl. 48.50—49. Unschlitt, Wiener Kernscheiben fl. 34—34.50. Wachs, gelbes Bleichwachs ungarisch Banater fl. 119—121. Weinstein, österr. weißer, fl. 47—48, detto ungar. rother fl. 39—41. Zwetschken, türkische fl. 14.25, mährische fl. 13. Weizenstärke, feinste, fl. 16.75—17.50. Kartoffelstärke, feinste, fl. 10.50—11. Seide: Organzin, Mailänder 16/18 Cl. pr. Pfd. fl. 39.50, dto. Roveredaner 18/22 Cl. fl. 35.25; Straffilati 22/26 Cl. fl. 36; Trama, Mailänder 26/30 Cl. fl. 29.50, dto. Udineser 26/30 Cl. fl. 29; Cucirì Doppj Nr. 1/4 fl. 11, Spiritus, 30—33gradiger, pr. Grad 56½—57 kr., rectificirter 35gradiger 63—64 kr.

Gratz, 21. Jänner. Ochsenfleisch 1 Ctr. Schlächtergewicht 23 fl. 60 kr., Kalbfleisch 20 kr., Schweinefleisch 21 kr., Speck, frischer, 31 kr., geräucherter 37 kr., Butter 55 kr., Rindschmalz 50 kr., Schweinfett 34 kr. per Pfund. Milch (süße) 12 kr., Rahm (süßer) 20 kr. per Maß. Honig 25 fl. — kr., Wachs 121 fl. per Ctnr. Henne 55 kr., Kapaun 1 fl. 80 kr., Indian 3 fl. 35 kr. per Stück. Kleesamen 30 fl. per Ctr. Hirsebrein 6 fl. 8 kr., Bohnen (Fisolen) 6 fl. 8 kr., Kartoffeln 1 fl. 92 kr., Mehl, feines, 6 fl. 40 kr., ordinäres (Pohl) 1 fl. 92 kr. per Metzen. Heu 1 fl. 25 kr., Stroh 75 kr. per Ctr. Holz, hartes, 10 fl. 30 kr., weiches 8 fl. 20 kr. per Klafter zu 24 Zoll.

Marburg, 21. Jänner. Hirse 3 fl. 90 kr., Linsen — fl. — kr., Erbsen 8 fl. 40 kr., Bohnen — fl. — kr., Kartoffeln 2 fl. — kr. per Metzen. Heu 2 fl. 10 kr., Stroh 1 fl. 15 kr. per Ctr.

Fruchtpreis-Tabelle.

(In österreichischer Währung.)

Namen der Orte	Jänner	Weizen		Roggen		Gerste		Hafer		Mais	
		per niederösterreichischen Metzen									
		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Berlin	21.	4	60	3	60	2	90	2	90	—	—
Breslau . . .	20.	4	40	3	37	1	90	1	34	—	—
Debreczin . .	14.	3	20	1	90	1	30	1	20	2	40
Gratz	20.	4	91	3	12	2	97	2	7	3	24
Hamburg . . .	20.	6	51	4	82	4	97	3	17	—	—
Hermannstadt	14.	4	12	1	82	—	—	1	5	1	89
Klagenfurt . .	18.	5	64	3	48	3	72	2	25	3	69
Laibach	18.	5	91	3	53	3	25	2	30	3	40
Lemberg . . .	14.	3	17	1	71	—	—	1	13	—	—
Marburg . . .	21.	4	77	2	87	3	15	2	5	4	15
Oedenburg . .	14.	4	27	2	75	2	26	1	83	2	90
Olmütz	14.	4	16	2	92	2	49	1	57	—	—
Pest		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prag	14.	5	55	3	60	2	95	2	4	—	—
Preßburg . . .	14.	4	44	2	70	2	35	1	80	2	51
Scheibs	14.	5	6	3	18	2	74	2	—	—	—
Steyer	14.	5	3	3	2	2	54	2	—	—	—
Waidhofen . .	14.	5	5	3	4	2	65	1	99	—	—
Wels	14.	4	33	2	80	2	65	1	88	—	—
Wien	21.	—	—	—	—	2	22	2	10	3	46
Wieselburg . .	14.	4	75	2	80	1	90	1	71	2	55

Silberagio: am 21. Jänner: **30.**

National-Anlehen: am 23. Jänner: **79.80.**

Im Namen des Central-Ausschusses der Secretär als verantwortlicher Redacteur: Dr. Hlubek.

Druck und Papier von Jos. A. Kienreich.

Adresse des Central-Ausschusses
der
k. k. steierm. Landwirthschafts-Gesellschaft
an
Seine Excellenz den Herrn Grafen Hartig,
als Präsidenten der Immediat-Kommission.

Die beabsichtigten Reformen des k. k. Finanz-Ministerium bei den direkten Steuern haben die Aufmerksamkeit aller denkenden Landwirthe in Anspruch genommen, und die Landwirthschafts-Gesellschaften der Monarchie waren sogar verpflichtet, diesem höchst wichtigen Gegenstande ihre volle Aufmerksamkeit zu widmen und ihre wohlbegründeten Ansichten der hohen Staatsverwaltung vorzulegen.

Zu dieser statutenmäßigen Verpflichtung — wenigstens bei der steierm. Ackerbau-Gesellschaft — tritt noch der Umstand hinzu, daß einerseits das k. k. Finanz-Ministerium die beabsichtigten Reformen der Oeffentlichkeit übergeben, und daß andererseits der Präsident der Immediat-Commission, Herr Graf Hartig, in seiner am 15. Dezember v. J. abgehaltenen Eröffnungsrede an die öffentliche Meinung hinsichtlich der beabsichtigten Reformen appellirt hat.

Die vaterländische Ackerbau-Gesellschaft hat den beabsichtigten Reformen volle Aufmerksamkeit gewidmet; der Central-Ausschuß hat ein eigenes Comité zusammengesetzt, welches sich mit dem Studium der ministeriellen Vorlagen zu beschäftigen hatte, und die am 23. und 24. Jänner l. J. abgehaltene allgemeine Versammlung hat den Central-Ausschuß ermächtiget jene Schritte zu veranlassen, welche Er im Interesse der Landeskultur für nothwendig erachtet.

Die wesentlichen Bestimmungen der ministeriellen Vorlagen wurden zusammengestellt, durch den Druck vervielfältiget und vielen Mitgliedern der Gesellschaft — aus allen Ständen und allen Theilen des Landes — mit dem Ansuchen mitgetheilt, sich mit dem fraglichen Gegenstand genau vertraut zu machen und seiner Zeit an den Berathungen des zu verstärkenden Central-Ausschusses theilzunehmen.

Am 30. März l. J. fand die Berathung des verstärkten Central-Ausschusses statt, und es wurde der einstimmige Beschluß gefaßt, eine Adresse an Se. Excellenz den Herrn Grafen Hartig, als Präsidenten der Immediat-Commission — zu richten, deren Inhalt nach einem ebenfalls fast einstimmigen Beschlusse lautet: *)

Euere Excellenz!

Die Nachricht, daß sich das k. k. Ministerium der Finanzen mit einer durchgreifenden Reform der direkten Besteuerung beschäftige, und daß hinsichtlich der Realsteuern dieser Reform der Gedanke zu Grunde liege, den bisherigen stabilen Kataster zu verlassen und an dessen Stelle als Grundlage der künftigen Steuervertheilung einen Realitäten-Werthkataster zu stellen; diese durch die Ernennung einer, mit der Prüfung und Begutachtung der bezüglichen Reform-Vorschläge beauftragten Immediat-Kommission bestätigte Nachricht erregte in dem landwirthschaftlichen Publikum die mannigfachsten Besorgnisse und rief Bedenken wach, welche um so begründeter schienen, je unklarer einerseits noch die Vorstellungen über das Prinzip und die Tragweite der beabsichtigten Reformen waren, und je mehr andererseits die Steuerkraft des Landwirthes in neuerer Zeit durch zweimalige Erhöhung der Grundsteuer, durch eine das Kapital angreifende Gebührenabgabe von Rechtsgeschäften und durch die Vertheuerung der wichtigsten Hilfsmittel der Landwirthschaft in Anspruch genommen wurde, je mehr endlich der Stand der Staatsfinanzen im Allgemeinen zur Annahme zu berechtigen schien, daß der eigentliche Zweck der beantragten Reform in weiteren Steuererhöhungen zu suchen sein dürfte.

Es war daher natürlich, daß dieser für die Landwirthschaft so folgenreiche und in die künftige Existenz der Grundbesitzer möglicher Weise tief eingreifende Gegenstand bei der am 23. und 24. Jänner d. J. abgehaltenen 37. allgemeinen Versammlung der k. k. steierm. Landwirthschafts-Gesellschaft zur Sprache kam, und daß diese auf Grundlage ihrer statutenmäßigen Befugnisse dem Central-Ausschusse den Auftrag ertheilte: den Gegenstand der Realbesteuerung in den Kreis seiner Thätigkeit zu ziehen, und sobald derselbe einen hinreichenden Einblick in das beantragte neue System gewonnen haben würde, jene Schritte zu thun, welche derselbe im Interesse der Landwirthschaft als geboten erkennt.

Das k. k. Finanz-Ministerium, jedes Geheimthun verschmähend, hat seine Vorschläge so wie deren Begründung in umfassendster Weise und mit dem anerkennenswerthesten Freimuthe der Oeffentlichkeit übergeben, und so ist der denkende Theil des Publikums jetzt in der Lage, sich über das Wesen der beantragten Reformen ein Urtheil zu bilden.

Der Central-Ausschuß, welcher sich für die ihm gestellte Aufgabe durch Mitglieder verstärken zu müssen glaubte, welche allen Kathegorien des Grundbesitzes und allen Theilen des Landes angehören, begrüßte mit Freuden das allerhöchste Kabinetschreiben vom 7. Sept. v. J., welches Euer Excellenz als Präsidenten der für die Prüfung der Reform-Anträge bestellten Immediat-Kommission berief. Es lag ihm in dieser Ernennung nicht nur eine Bürgschaft für die reife und vollkommen parteilose Behandlung des Gegenstandes, sondern es knüpfte sich daran auch die Erinnerung an

---

*) Nur 2 Mitglieder haben dem Parcellen-Kataster den Vorzug vor der vorgeschlagenen Werthbestimmung der Liegenschaften eingeräumt.

jene Zeiten, wo Euer Excellenz diesem Kronlande vorstanden, und an all' das Gute und Nützliche, welches dasselbe Ihrer Verwaltung verdankte.

Geruhen daher Euer Excellenz nachstehende Meinung und Bedenken als einen Ausdruck jenes dankbaren Vertrauens, welches dem Central-Ausschusse der k. k. steiermärk. Landwirthschafts-Gesellschaft Hochihre Person einflößt, gütigst hinnehmen und würdigen zu wollen.

In Oesterreich bestehen heute noch verschiedene Grundsteuer-Systeme. Diese Verschiedenheit erschwert und macht es nach der Ansicht des k. k. Finanzministeriums völlig unmöglich, den Grundbesitz nach der wirklichen Steuerkraft desselben zu den gesteigerten Bedürfnissen des Staates heranzuziehen.

Zwar hat schon die frühere Gesetzgebung angeordnet, daß der stabile Kataster nach und nach über den ganzen Umfang der nicht ungarischen Erblande eingeführt, und daß sonach der auf Grundlage der geometrischen Vermessung und ökonomischen Schätzung erhobene Reinertrag künftig die Grundlage der Besteuerung zu bilden haben werde. Allein seitdem wird nicht bloß das Königreich Ungarn sammt allen seinen Nebenländern in die gemeinsame Verwaltung einbezogen, sondern es waren auch die Erfahrungen hinzugetreten, welche man hinsichtlich des stabilen Katasters dort zu machen Gelegenheit hatte, wo derselbe bereits seit längerer Zeit eingeführt ist. Diese Erfahrungen, die weite Gebietausdehnung, auf welcher der Parzellenkataster noch auszuführen wäre, der große Zeitaufwand, welchen die Durchführung noch erfordern würde, und die großen, bei der gegenwärtigen Finanzlage des Staates völlig unerschwinglichen Kosten, welche mit einer solchen Operation verbunden wären, haben das k. k. Finanzministerium bestimmt, das System des Parzellen-Katasters zu verlassen und für die Besteuerung des Bodens und der Gebäude eine richtigere, schnelle und billiger zu beschaffende Grundlage zu suchen.

In der That liegt es in der Natur eines Parzellen-Katasters, daß seine Reinerträge, weil sie das Resultat von Annahmen und Kombinationen sind, welche sich jeder, nicht auf derselben Grundlage ruhenden Kontrole entziehen, fast nirgends den wirklichen Reinerträgen entsprechen können.

Die Erfahrungen, welche man mit dem Parzellen-Kataster in jenen Ländern, in welchen derselbe ebenfalls besteht, und namentlich in Frankreich und in den westlichen Provinzen Preußens machte, haben der Wissenschaft Veranlassung gegeben, den Ursachen nachzuforschen, aus welchen die Mängel desselben entspringen und es stimmen die Männer der Theorie mit den ausgezeichnetsten Autoritäten vom Fache in der Ansicht überein, daß die Gebrechen der Art sind, daß sie den Parzellen-Kataster ungeeignet machen, als Grundlage für eine gleichmäßige Vertheilung der Grundsteuer auf ausgedehnteren Gebieten zu dienen, und daß dieselben tief in dem Wesen des Parzellen-Katasters selbst liegen, und daher durch keine noch so sorgfältigen Instruktionen beseitigt werden können.

Das Centrale theilt daher vollkommen die Ueberzeugung des k. k. Finanzministeriums, daß die Reinerträge des stabilen Katasters schon ursprünglich ein richtiges Besteuerungs-Verhältniß weder zwischen den einzelnen Kronländern, noch zwischen einzelnen Bezirken und Gemeinden darzustellen geeignet waren, sowie daß im Laufe der Zeit durch den Fortschritt in der Landeskultur, durch die verbesserten Kommunikationen, dadurch, daß sich der Verkehr neue Wege suchte und sich so wie die Industrie an neuen Punkten konzentrirte und die Rückwirkungen hievon auf verschiedene Gegenden sich auch verschieden äußerten, das schon ursprünglich bestandene Mißverhältniß nur noch ein größeres und daher die Billigkeit in der Besteuerung nur noch mehr störendes werden mußte. Man ist ferner auch der Ansicht, daß eine Revision des Katasters, soll sie eine gründliche sein und eine wirkliche Verhältnißmäßigkeit herstellen, eine langwierige und ohne beträchtlichen Kostenaufwand nicht zu beschaffende Arbeit sei; daß deren praktischer Werth sich mit jedem Jahre wieder mindern muß, weil mit jedem Jahre wieder neue Veränderungen hinzutreten; daß die auf eine solche Revision oder allenfalls auf eine lästige Evidenzhaltung verwendeten Auslagen in keinem Verhältnisse zu den gewonnenen und doch nicht fest zu haltenden Resultaten stehen, und daß diese Auslagen demnach den Staatsschatz oder aber die Gemeinden in einer vollkommen ungerechtfertigten Weise beschweren würden. Der Central-Ausschuß findet daher die von dem k. k. Finanzministerium ausgesprochene Absicht: den stabilen Kataster nicht nur in den noch zu katastrirenden umfangreichen Gebieten der Monarchie nicht einzuführen, sondern auch auf jede Revision desselben dort zu verzichten, wo er bereits gegenwärtig in praktischer Geltung ist, vollkommen begründet.

Eine gerechte Vertheilung der auf dem Grund- und Hausbesitze lastenden Steuern ist nur dann denkbar, wenn der wirkliche Ertrag, welchen Boden und Gebäude dem Besitzer abzuwerfen vermögen, die Grundlage der Steuervertheilung bildet. Der wirkliche Ertrag dieser Objekte spiegelt sich aber in ihren Verkehrswerthen, wenn alle den Preis in einzelnen Fällen beeinflußenden außergewöhnlichen Umstände gehörige Berücksichtigung finden, weit besser und sicherer ab als in künstlichen Berechnungen. Die Ertragsfähigkeit und somit der richtige Verkehrswerth jeder einzelnen Realität ist den Besitzern in derselben Gemeinde vollkommen geläufig. In der weisen Benützung dieser Lokalkenntnisse und in dem Interesse der Steuerträger, nur in einem gleichmäßigen Verhältnisse zu einander besteuert zu sein, liegt demnach sicherlich eine große Garantie für die Beschaffung einer ebenmäßigen Steuervertheilungs-Grundlage.

Wie richtig nun auch dem Central-Ausschusse die den Reformanträgen zu Grunde liegenden Prinzipien erscheinen und wie zweckmäßig derselbe es auch finden mag, daß die Grund- und Gebäudesteuer künftig von dem Lande nicht mehr nach einem bestimmten Perzente einer künstlich geschaffenen Reinertragsziffer, sondern in einem bestimmt ausgesprochenen Kontingente angefordert, die Vertheilung dieses Kontingentes auf Grundlage der erhobenen wirklichen Verkehrswerthe der Realitäten vorgenommen und die Beschaffung dieser Steuervertheilungs-Grundlagen unter Leitung und Mitwirkung von Organen der Staatsverwaltung den Steuerträgern selbst überlassen werden soll — so bringen sich doch dem Central-Ausschusse in Beziehung auf die beantragten Modalitäten der Durchführung dieser Grundsätze und in Beziehung auf die administrativen und politischen Bedingungen, welche das beantragte System nothwendig voraussetzt, die gegründetsten Zweifel und Bedenken auf.

Was die Beschaffung des Vertheilungs-Maßstabes in England auf Grundlage der berichtigten Pachtverträge und in Nord-Amerika auf Grund der erhobenen Kaufpreise so ungemein erleichtert, ist der Umstand, daß einerseits die Grundsteuern dort nur zur Bestreitung der Bedürfnisse engerer Verbände — der Kirchspiele, Gemeinden, Graffschaften — erhoben werden, und daß andererseits gerade diesen engeren Verbänden die Sorge für einen beträchtlichen Theil der öffentlichen Ausgaben, welche bei uns die Staatskasse bestreitet, überlassen ist. Die Nothwendigkeit einer ängstlichen Berücksichtigung aller jener Umstände, welche auf ausgedehnten Landstrichen bewirken, daß in den Verkehrspreisen der Liegenschaften ein ganz verschiedenes Ertragsperzent sich ausdrückt, entfällt hiebei oder beschränkt sich auf einen kleineren, leichter zu überblickenden Raum und das Interesse der Besteuerten an der Beschaffung einer gerechten Vertheilungs-Grundlage, welches gelähmt ist, wenn es sich um Abgaben handelt, deren Verwendung

ebenso ihren Augen, wie ihrem unmittelbaren Vortheile und ihrer Ueberwachung entrückt ist, wird für jeden Steuerträger ein naheliegendes und leicht verständliches, wenn mit der Summe, welche er im Vereine mit den Steuerträgern seines Bezirkes oder seines engeren Vaterlandes aufzubringen hat, solche Bedürfnisse bestritten werden, welche ihn näher berühren; wenn er zu den Zwecken, welche angestrebt werden, direkt oder indirekt selbst mitgewirkt hat und wenn die Vortheile, welche aus den gebrachten Opfern auf ihn wieder zurück strömen, seinem Gesichtskreise näher gerückt sind.

Dadurch, daß man in dem projektirten Realitäten-Werthkataster eine Grundlage zu gewinnen sucht, auf welcher die Steuerkontingente der einzelnen Kronländer in dem Verhältnisse der durch die Summen ihrer Steuerkapitale ausgedrückten Steuerfähigkeit ausgesprochen werden soll, sieht man sich bei der Verschiedenheit der Kulturstufe, auf welcher die ländliche Bevölkerung in den einzelnen Kronländern steht; bei der Verschiedenheit des landwirhschaftlichen Betriebes, der Bodenvertheilung, des Zinsfußes, kurz aller wirthschaftlichen Momente genöthigt, bei der Feststellung dessen, was als der wirkliche Verkehrswerth jeder Realität anzusehen ist, besondere Vorsichten und künstliche Hilfsmittel anzuwenden. Indem man, um Unbilligkeiten zwischen den einzelnen Theilen der Monarchie hintanzuhalten, welche unvermeidlich sind, sobald die Summe ihrer Werthkapitale die Verhältnißzahlen für die auszusprechenden Steuerkontingente sein sollen, zu künstlichen Korrektionsmitteln und zu Ausgleichungen auf weit gestreckten Gebieten schreitet, lauft man Gefahr, das Prinzip vollständig zu verrücken und zu Resultaten zu gelangen, welche mit den Daten des Verkehrslebens nicht mehr übereinstimmen. Denn einerseits wird man diejenigen Kronländer, in welchen der landwirthschaftliche Betrieb bereits eine höhere Stufe der Vollkommenheit erreicht hat, nicht zu Gunsten der hierin noch zurück stehenden bedrücken wollen, und andererseits liegt gerade in einer bestimmten Höhe der Besteuerung auch für das landwirthschaftliche Gewerbe dort, wo dasselbe noch auf einer tiefen Stufe steht, und die Verkehrswerthe der Realitäten daher verhältnißmäßig niedere sind — eine weise agrarische Gesetzgebung vorausgesetzt — ein Sporn zu vermehrter Thätigkeit und zu rationelleren Betrieb. Um das eine zu verhindern und das andere zu erreichen, müßten daher durch Reductionen der Werthanschläge auf denselben Zinsfuß in den einen Ländern die Verkehrswerthe herabgesetzt, in den anderen aber erhöht werden, wofür, wenn es im richtigen Verhältnisse geschehen soll, doch immer keine beruhigenden Anhaltspunkte existiren.

In England und Nordamerika gestattet man zwar auch ausnahmsweise die Vornahme besonderer Schätzungen, aber Niemand denkt dort daran, durch künstliche Schätzungstarife die Pachtzinse und die Kaufpreise kontroliren zu wollen. Die Lokalkenntnisse und das dem Steuerträger gewahrte Interesse, nicht unverhältnißmäßig gegen Andere belastet zu werden, findet man dort mit Recht vollkommen ausreichen. Vorschläge dieser Art, welche auf künstliche Schätzungs-Operationen hinauslaufen, führen zu denselben Irrthümern, welche dem stabilen Kataster mit Grund vorgeworfen werden. Es wird dadurch wieder eine Stabilität der Vertheilungs-Grundlage durch einen langen Zeitraum (nach den Anträgen von 20 Jahren) nothwendig, eine Stabilität, welche dem angenommenen Prinzipe fremd ist, dessen großer Vortheil eben in der Beweglichkeit und somit darin liegt, daß Unbilligkeiten, welche bei der ersten Beschaffung der Steuergrundlagen unausbleichlich sind und auch im Laufe der Zeit entstehen würden, nicht durch einen langen Zeitraum fortdauern, sondern schnell wieder ausgeglichen und geebnet werden können.

Der Central-Ausschuß ist ferner auch der Meinung, daß der stabile Kataster in den einzelnen Kronländern noch nicht zu lange in Wirksamkeit ist, daß die auf seinen Fehlern basirte Unebenheit der Besteuerung sich in den Verkehrspreisen im Allgemeinen hinreichend fühlbar gemacht haben könnte. Im Verhältnisse der einzelnen Kronländer unter sich ist dieß schon gar nicht denkbar, ward doch der stabile Kataster in Böhmen erst in den Jahren 1853 bis 1858 eingeführt.

Zu einer Korrektion der Verkehrswerthe durch die kapitalisirte bisherige ordinäre Grundsteuer scheint daher gegenwätig noch keine genügende Veranlassung vorzuliegen. In so ferne aber bei einzelnen Liegenschaften durch eine zu hohe oder zu niedere Belastung der Verkehrswerth wirklich alterirt worden wäre, reichen, um das Richtige zu finden, auf dem engeren Gebiete eines Kronlandes die Lokalkenntnisse vollkommen aus. Die Beweglichkeit der Steuergrundlage, das Interesse der Besteuerten, das eingeräumte individuelle Reklamationsrecht, das den Gemeinden zustehende Rekursrecht, und eine den Landesvertretungen dahin einzuräumende Kompetenz, daß sie berechtiget seien, Beschwerden der Bezirke wegen relativer Ueberbürdung anzunehmen und Abhilfe zu verschaffen — werden auch in solchen Fällen die Ausgleichung in kurzen Zeiträumen bewirken und so die Gefahr paralysiren, daß bei unterlassener Berücksichtigung der bisherigen Besteuerung hier ein Kapitalgewinn, dort ein Kapitalverlust in ungerechtfertigter Weise zugewendet werde. Würde aber eine solche Berücksichtigung wirklich sich als nothwendig herausstellen, dann dürfte sich selbe nicht auf die bisherige Grundsteuer allein erstrecken, sie müßte sich auch auf alle Zuschläge ausdehnen, welche auf demselben fehlerhaften Maßstabe fußen. Der Central-Ausschuß ist daher der Ansicht, daß für die erste Zeit nach der Einführung des neuen Systems die Steuerkontingente der Kronländer nach der bisherigen Leistung angefordert, und daß nicht nur die Mitwirkung der Besteuerten bei der Feststellung der Steuerkontingente der Länder, sondern auch der Umstand verbürgt werden müßte, daß das Prinzip der Quotenbesteuerung unter allen Umständen festgehalten werden wird.

Prinzipiel müßte man, nachdem in der Grundsteuer bereits der Ertrag aus dem Grundeigenthum getroffen erscheint, sich auch gegen die neben dieser als besondere Einkommensteuer von Grund und Boden beantragte Zuschlagsteuer aussprechen.

Es geht nicht an, daß in dem Reinertrage, welchen der Grundbesitz abwirft, eine Grund- und eine Kapitalrente unterschieden und die doppelte Besteuerung desselben Objektes damit zu rechtfertigen versucht werde, daß die Grundsteuer vorwiegend die erstere, die Zuschlagsteuer aber die letztere treffe. Was in Grund und Boden einen Reinertrag abwirft, ist nur das Kapital und die Arbeit. Selbst wenn in einzelnen ausnahmsweisen Fällen der Reinertrag den landesüblichen Zinsfuß übersteigen würde, so ist, wie die Wissenschaft genau nachweist, der Ueberschuß darum noch keine Bodenrente. Man mag denselben immerhin Unternehmergewinn nennen, er ist dann doch wieder nichts als das Produkt von Arbeit, wenn auch von blos geistiger, oder die Prämie für ein übernommenes Risiko oder das Resultat von Ereignissen, welche sich wieder in einem erhöhten und schon besteuerten Kapitalwerthe ausdrücken. Die Vermengung der Zuschlagsteuer — welche, da sie die Stelle der Rentensteuer von Grund und Boden vertritt, eigentlich zu den Personalsteuern gehört, mit den Realsteuern muß aber auch dadurch, daß sie nach einem Prozente des Werthanschlages bemessen wird, wesentlich störend auf die Beschaffung einer Steuergrundlage zurück wirken, welche dazu bestimmt ist, den Vertheilungs-Maßstab für eine Repartitionssteuer zu bilden.

Noch mehr widerstrebt dem Central-Ausschuße der Grundsatz, daß die Wirthschaftsgebäude noch besonders von der Gebäudesteuer betroffen werden sollen.

Die Wirthschaftsgebäude sind landwirthschaftliche Produktions-Werkzeuge. Weit davon entfernt, daß dieselben für sich einen Ertrag abzuwerfen geeignet wären, trägt ihre Anlage wie ihre Erhaltung nur dazu bei, den Reinertrag der Wirthschaft selbst zu vermindern; ihr Gebrauchswerth ist in der Grundsteuer bereits getroffen; sie haben außer dieser lokalen noch sehr beträchtliche öffentliche Lasten, wie z. B. die Einquartirung, zu tragen und die

klimatischen Verhältnisse, welche hier aus soliderem Materiale gebaute Wirthschaftsgebäude nothwendig machen, während an andern Orten wenig kostspielige Konstruktionen genügen, würden zu dem einen Nachtheil noch einen zweiten fügen.

Man glaubt ferner auch den bei einer allfälligen Erhöhung der Gebäudesteuer die vorsichtigste Berücksichtigung verdienenden Umstand nicht unbemerkt lassen zu dürfen, daß auf dem flachen Lande die auf den Gebäuden haftenden Steuern nicht wie in den Städten auf die Miether abgewälzt werden können, und daß sonach diese Erhöhung von den Eigenthümern ganz allein getragen werden müßte.

Wenn man nun auch die Richtigkeit des Prinzipes, welches dem Reformprojekte hinsichtlich der Realbesteuerung zu Grunde liegt, nicht in Abrede zu stellen vermag und gerne anerkennt, daß in andern Ländern auf der gleichen Grundlage die Steuervertheilung leicht und anstandlos erfolgt, so muß sich doch immer noch der Zweifel: ob in Oesterreich die Bedingungen, welche die Durchführung des neuen Systems voraussetzt, gegenwärtig schon vorhanden seien? — Jedem aufdringen, der die Zustände unseres großen Vaterlandes auch nur einigermaßen kennt.

Schon der gegenwärtige Augenblick und selbst die nächste Zukunft scheinen nicht geeignet für die Ausführung der beantragten Reformen. Wie wollte man richtige und brauchbare Resultate erwarten, wenn die Verkehrswerthe, welche die künftige Besteuerungsgrundlage bilden sollen, aus einer Periode ermittelt werden, in welcher alle wirthschaftlichen Verhältnisse der Monarchie gestört waren? — Zudem sind die Grundsätze der neuen Besteuerung, wie wissenschaftlich begründet sie auch sind, in Oesterreich neu und heute steht denselben selbst in den gebildeten Kreisen noch das Vorurtheil mißtrauisch gegenüber. Wo die Bevölkerung aber nicht blos mitwirken, sondern geradezu den Kardinalpunkt der Arbeit selbst zu beschaffen hat, da müßte das Interesse an der Sache und die Ueberzeugung von der Richtigkeit der Grundsätze durch die vollständigste Oeffentlichkeit und durch solche Institutionen, in welchen sich die Besteuerten wirklich vertreten sehen können, erst tiefer geweckt und in den weitesten Kreisen verbreitet sein, bevor man daran denken könnte, das wichtige Geschäft der Beschaffung der Steuervertheilungs-Grundlagen den Besteuerten selbst gefahrlos in die Hände zu geben.

Der Grundsatz der Quotenbesteuerung allein und die ausgesprochene Absicht, die Vertheilung, Einbringung und Abfuhr der Steuern den Gemeinden zu überlassen, reichen nicht aus, um jenes Interesse bei den Besteuerten zu erwecken, auf welchem die Durchführung des Systemes beruht, und mit welchem, wenn es fehlt, die ganze Reform ein unsicheres und haltloses Werk werden muß. Dieses Interesse wird nur dann wach und das größte Hinderniß jedes positiven Schaffens, der zähe Widerstand, an welchem die Regierung ihre beste Kraft in mühevoller und doch erfolgloser Anstrengung abnützt, und die Passivität werden nur dann besiegt werden, wenn man die Verwendung des größeren Theils der Grundsteuer dem Gesichtskreise der Grundeigenthümer näher bringt; wenn diese von der Last, welche sie tragen, auch die Vortheile sehen, welche ihnen wieder zurückfließen; wenn sie in der Lage sind, die Verwendung der von ihnen gebrachten Opfer zu normiren und zu überwachen; wenn sie in der Blüthe ihres Landes, in dem vermehrten Wohlstande, in der gehobenen Landeskultur die Erfolge ihrer Anstrengungen und ihrer Opfer erkennen, kurz, wenn — soweit dies ohne Gefährdung der Einheit in den obersten Verwaltungs-Grundsätzen geschehen kann — die Bestreitung eines Theiles der öffentlichen Auslagen, welche, ohne daß dafür eine gebietende Nothwendigkeit vorläge, jetzt durch den Staat getragen werden, künftig von den einzelnen Ländern übernommen und den frei gewählten, mit einer, eine fruchtbare Wirksamkeit ermöglichenden Kompetenz ausgestatteten Landesvertretungen auf die übertragenen öffentlichen Geschäfte ein bestimmender Einfluß eingeräumt, endlich wenn denselben ein den übernommenen Verpflichtungen entsprechender Theil der postulirten Grundsteuer überlassen wird.

Abgesehen von den wirthschaftlichen und politischen Vortheilen, welche aus einer solchen, dem historischen Entwicklungsgange der Monarchie entsprechenden, weise zugestandenen Autonomie den einzelnen Theilen derselben und in letzter Instanz der Gesammtheit erwachsen müßten, würden auch alle jene Schwierigkeiten verschwinden oder sich doch auf ein Minimum reduziren, welche sich sonst der Ausführung der Steuerreform fast unübersteiglich entgegenstellen, und man würde nicht nothwendig haben, diesen Schwierigkeiten die Einfachheit des Prinzips und damit fast alle Vortheile desselben zu opfern.

Der Central-Ausschuß, welcher demnach nur unter Bedingungen, welche in Oesterreich erst geschaffen werden müssen, in der beantragten Reform der Realsteuern ein ausführbares Projekt erkennen könnte, und welcher vor einer Ausführung desselben ohne diese Bedingungen sich und das von ihm vertretene landwirthschaftliche Gewerbe hiemit zu verwahren wünscht, schließt diese seine Bedenken, indem er die Bitte wiederholt: Euer Excellenz wollen in Ihrer staatsmännischen Einsicht dieselben eingehender Erwägung würdigen und in Anbetracht der vorurtheilsfreien und patriotischen Gesinnung der Männer, welche sich im Namen der k. k. steiermärkischen Landwirthschafts-Gesellschaft durch den Central-Ausschuß hochachtungsvoll an Euer Excellenz wenden, von den hier ausgesprochenen Ansichten jenen Gebrauch machen, welcher Euer Excellenz als der geeignete und dem von dem Wohle des Staates unzertrennlichen Wohle der Besteuerten angemessene erscheinen wird.

Vom Central-Ausschusse der k. k. steierm. Landwirthschafts-Gesellschaft.

Gratz am 30. März 1860.

Druck und Papier von Jos. A. Kienreich.

Beiträge

zur

Beleuchtung der Grundsteuer-Regulirungsarbeiten

in Galizien.

Ausweis

über den Stand der geometrischen Reambulirungs-Arbeiten für **ökonomische** Kulturen mit Ende des Winters 1877/8, verfaßt auf Grund der dem Ausschusse des hohen Abgeordnetenhauses im April 1878 von der hohen Regierung mitgetheilten Daten.

Landes- und Landes-Sub-Kommissionsgebiete	Gesammtzahl der Gemeinden	Reambulirungsarbeiten mit Ende des Winters 1877/8		
		durchgeführt im Felde und in der Kanzlei ausgearbeitet	rückständig	
		in Gemeinden	in Gemeinden	in Perzenten von der Gesammtzahl der Gemeinden
Niederösterreich	3180	3180	—	—
Oberösterreich	1194	1135	59	4.94
Böhmen, Prag	2964	2641	323	10.09
„ Leitmeritz	1118	995	123	11.
„ Budweis	1479	1077	402	27.11
Mähren	3148	2195	953	30.27
Schlesien	583	519	64	10.98
Bukowina	319	269	50	15.67
Steiermark	2701	2217	484	17.9
Salzburg	368	368	—	—
Tirol, Innsbruck	565	559	6	1.06
„ Trient	395	395	—	—
Vorarlberg	98	93	5	5.1
Kärnten	815	734	81	9.93
Krain	931	931	—	—
Küstenland, Görz	271	261	10	3.69
„ Triest	24	24	—	—
Istrien	353	224	129	36.54
Dalmatien	743	333	410	55.18
Galizien, Lemberg	2200	1121	1079	49.
„ Krakau	2286	927	1359	59.44
„ Tarnopol	1446	777	669	46.27

Anmerkungen.

1. Die Daten aus den Gebieten der Landes-Sub-Kommissionen Eger und Chrudim in Böhmen, so wie jene über die Reambulirung der Waldungen konnten wegen ihrer Unvollkommenheit zu einer vergleichenden Uebersicht nicht benützt werden.

2. Der obige Ausweis stellt dar, daß Dalmatien und Galizien bei den Reambulirungs-Arbeiten bis Ende des Winters 1877/8 am meisten vernachlässigt waren, daher auch in den Einschätzungsarbeiten mehr als andere Kronländer rückständig sein mußten.

Die mit Ende des Winters 1877/8 rückständigen Reambulirungs-Arbeiten wurden in Galizien im Wege des mit dem hohen finanzministeriellen Erlasse vom 28. März 1878, Z. 8191, angeordneten beschleunigten, ungenauen, zu massenhaften Fehlern führenden Verfahrens, u. zw.: zum Theile im Sommer 1878, zum anderen, in so weit uns bekannt größerem Theile aber erst im Sommer 1879 bewirkt. Der erstere Theil der Reambulirungs-Arbeiten konnte noch im Winter 1878/9 in der Kanzlei ausgearbeitet und den Kommissionen zu Anfang des Frühjahres 1879 zum Behufe der Einschätzung übergeben werden; der zweite Theil mußte aber in einem nicht gehörig ausgearbeiteten Zustande von den Deputirten als Grundlage der Einschätzung angenommen werden.

Nur aus dem Gebiete der Lemberger Landes-Commission konnten wir uns den weiter folgenden Ausweis verschaffen, aus welchem zu entnehmen ist, daß über $^{2}/_{3}$ der Parzellen im Jahre 1879 im Wege des beschleunigten Verfahrens eingeschätzt worden sind, u. zw. mit Zugrundenahme der ebenfalls beschleunigten und mangelhaften Reambulirungs-Arbeiten.

Ausweis

über die im Gebiete der Lemberger Landeskommission bewirkten Einschätzungen.

Bezirk	Oekonomische Kulturen				Waldungen			
	eingeschätzt bis Ende 1878		zum Einschätzen im Sommer 1879		eingeschätzt bis Ende 1878		zum Einschätzen im Sommer 1879	
	Gemeinden	Parzellen	Gemeinden	Parzellen	Gemeinden	Parzellen	Gemeinden	Parzellen
1. Bobrka . . .	31	75.503	53	116.361	29	1.471	35	1.483
2. Brzozow . . .	24	48.020	33	104.550	29	2.994	28	1.816
3. Cieszanow . .	20	36.728	48	186.932	30	2.489	28	2.931
4. Dobromil . .	35	64.312	52	117.572	36	2.323	47	3.187
5. Dolina . . .	15	62.140	53	185.637	27	1.351	28	3.199
6. Drohobycz . .	28	93.076	36	195.021	27	835	29	4.895
7. Grodek . . .	29	61.248	27	76.728	30	2.288	12	912
8. Jaroslau . . .	67	93.798	42	121.820	50	1.831	36	3.019
9. Jaworów . . .	23	82.442	37	170.787	26	1.661	26	2.858
10. Kalusz . . .	24	60.695	37	153.068	26	383	21	2.984
11. Kamionka . . .	41	92.825	38	99.983	34	1.438	37	4.212
12. Krosno . . .	56	108.585	50	212.443	24	2 884	69	2.036
13. Lisko	57	115.864	103	219.782	48	2.076	112	6.324
14. Lemberg . . .	52	87.354	70	164.345	62	1.772	33	1.658
15. Lemberg, Stadt .	—	—	1	11.338	—	—	1	157
16. Mósciska . .	33	94.259	40	76.613	14	784	53	1.416
17. Przemysl . . .	72	73.882	59	98.619	72	2.589	31	3.231
18. Rawa	25	94.033	42	180.714	10	702	47	3.918
19. Rudki	39	80.421	39	81.229	21	283	31	917
20. Sambor . . .	22	70.860	64	186.509	29	1.589	34	2.231
21. Sanok . . .	42	74.972	87	330.091	64	1.835	55	2.515
22. Sokal. . . .	32	56.056	60	123.959	17	388	60	3.532
23. Staremiasto . .	20	48.196	36	218.953	23	1.647	30	2.303
24. Stryj	27	68.212	66	251.390	45	1.323	44	5.197
25. Turka . . .	20	48.196	36	240.644	23	1.214	48	2.638
26. Zolkiew	38	111.323	33	148.409	32	2.086	25	2.384
27. Zydaczow	25	65.567	45	106.856	3	124	46	2.976
Zusammen .	897	2,026.722	1203	4,180.353	831	40.360	1046	74.929

Anmerkungen.

Die Zahl der im Sommer 1879 eingeschätzten Parzellen ist bedeutend größer als sie hier nach den früheren Vermessungs-Operaten angesetzt erscheint. So z. B. waren für den Bezirk Drohobycz 195.021 Parzellen ökonomischer Kulturen zum Einschätzen im Jahre 1879 ausgewiesen, doch sind 213.137 Parzellen gefunden und eingeschätzt worden. Ueberdies ist zu bemerken, daß bei den mittelst höheren finanziellen Erlasses vom 28. März 1878, Zahl 8191, angeordneten, in den J. 1877 und 1879 bewirkten beschleunigten, unvollkommenen Reambulirungen eine Masse von Parzellen, welche durch Grundtheilungen entstanden sind, nicht ausgewiesen, und die Fehler der alten Vermessungs-Operate nur in einem geringen Theile verbessert, aber auch manche neue Fehler begangen wurden.

Zur Einschätzung der ökonomischen Kulturen im Jahre 1879 wurden 23 neue, mit dem Geschäfte nicht bekannte Hilfsreferenten, mit 2 und 3 Gulden Taggelder, aufgenommen. Es sind auch Fälle vorgekommen, wo die neuen ebenso wie die alten Referenten, wenn es in ihren Bezirken an reambulirten Gemeinden mangelte, in andere Bezirke, deren Verhältnisse ihnen unbekannt waren, zur Aushilfe geschickt wurden.

Das Lemberger Landes-Kommissions-Gebiet hat 544 Quadratmeilen, wovon auf die größten Bezirke: Dolina 43³/₄, Lisko 33, Stryj 32¹/₂, Turka 25¹/₂, Sokal 22¹/₂, Jaroslau 25, Kamionka 26¹/₂ Quadratmeilen entfallen. Die drei letzten Bezirke sind in den Ebenen gelegen.

Nur aus dem Lemberger Landes-Kommissions-Gebiete konnten wir uns dermalen die obigen Daten verschaffen, aus welchen zu entnehmen ist, daß über ²/₃ der Parzellen im Jahre 1879 im Wege des beschleunigten Verfahrens eingeschätzt worden sind, und zwar mit Zugrundenahme der ebenfalls beschleunigten und mangelhaften Vermessungs-Operate. Man darf sich daher darüber nicht wundern, daß in Galizien eine provisorische Steueraustheilung auf Grund dieser Operate perhorreszirt wird.

Petition

der Mitglieder und Ersatzmänner der Bezirks-Schätzungs-Kommission in Nowytarg in Galizien in Angelegenheit der Grundsteuer-Regulirung.

(Aus dem Polnischen übersetzt.)

Hohes Abgeordnetenhaus!

Die Novelle zum Grundsteuer-Gesetze vom 24. Mai 1869 ist am 6. April 1879 als Gesetz veröffentlicht worden. Obgleich auch diese Novelle eine zweijährige Frist zur gänzlichen Erledigung der Einschätzungs-Arbeiten gestattete, ist die h. Regierung in ihrem Eifer so weit gegangen, daß sie diese Arbeiten in einem Jahre vollenden ließ. Dieses Experiment ist gelungen. Aber welche Folgen hatte es?

Die Gefertigten, Mitglieder und Ersatzmänner der Bezirks-Schätzungs-Commission in Nowytarg, fühlen sich verpflichtet, diese Frage durch eine offene und objective Darstellung der Einschätzungs- und Reambulirungs-Ergebnisse in ihrem Schätzungs-Bezirke zu beantworten.

Im Jahre 1879 hat man in diesem Bezirke 120.515 Joch mit 315.390 Parzellen ökonomischer Kulturen und 36.291 Joch mit 4263 Parzellen Waldungen, daher im Ganzen 156.806 Joch mit 319.653 Parzellen eingeschätzt. Diese aus den Commissions-Acten entnommenen Ziffern beweisen schon, daß an eine, wenn auch nur annähernde Genauigkeit der Arbeit nicht gedacht werden konnte.

Vermuthlich über höhere Weisung hat die Landes-Sub-Commission in Krakau — mit Umgehung der Geschäfts-Ordnung, kraft welcher die Feststellung der Operationspläne der Bezirks-Kommission obliegt — angeordnet, daß eine jede Einschätzungs-Deputation täglich 600 Parzellen ökonomischer Kulturen und 800 Parzellen Wald einschätzen müsse. Eine derartige Arbeits-Zutheilung ist unzulässig für solche Kommissions-Arbeiten, welche von verschiedenen Umständen abhängen, namentlich von der Gestaltung des Terrains, von der Jahreszeit, von wirthschaftlichen und klimatischen Verhältnissen, von der Intelligenz, den Kräften, dem Alter der Kommissionirenden, endlich von dem vorbereiteten Materiale, d. i. von den zugemittelten Reambulirungs-Operaten. — Diese Anordnung hat unser Vertrauen in die Absichten der höheren Behörden geschwächt, zumal unsere Erfahrungen in den Jahren 1877 und 1878 uns darüber belehrt haben, daß auf Grund der fertigen Reambulirungs-Operate nur 300 Parzellen durchschnittlich in einem Tage eingeschätzt werden konnten. Wir waren daher überzeugt, daß unsere Arbeit im Jahre 1879 nur ungenau, erfolglos und fictiv sein kann.

Nebst der Klassirung im Felde von 600 Parzellen täglich — (manche Deputationen mußten im September in Folge der Pression von Oben sogar 800 bis 955 Parzellen in einem Tage klassiren) — war noch die Eintragung der Klassen in das Parzellen-Protokoll durchzuführen. — Das h. Finanz-Ministerium hat hiebei angeordnet, man soll im Falle der Regenzeit ein vom Gemeinde-Vorsteher und Orts-Pfarrer gefertigtes Zeugniß vorlegen, daß es an diesem Tage wirklich geregnet hat. Um dieser unangenehmen und demüthigenden Kollision auszuweichen, wurden keine Regentage ausgewiesen; wenn acht Regentage die Arbeit hinderten, trachtete man dieselbe in den folgenden Tagen nachzuholen. Als Beweis hiefür diene der Umstand, daß in der Periode vom 21. April bis 30. September 1879 in den diesbezüglichen Akten nur zwei Regentage ausgewiesen waren, während es allgemein bekannt ist, daß dieser Sommer an Regen außerordentlich reich war.

In diesem Jahre war man durchaus **nicht um die Qualität, sondern um die Quantität der Arbeit besorgt**, und dies sowohl in Bezug auf die Klassirung als auch in Bezug auf die Reambulirung der Vermessungs-Operate.

Ungeachtet der erwähnten unzweckmäßigen Anordnungen wäre das Uebel doch geringer, wenn man die Zahl der Referenten nicht durch Aufstellung der neuen, sogenannten Hilfs-Referenten vermehrt hätte. Wäre der hiesige Bezirks-Schätzungs-Referent — welcher im Fache der Landwirthschaft gebildet, mit den Verhältnissen des Bezirkes bekannt und eifrig ist — betraut worden, die einzelnen Deputationen zu kontroliren und auf die Berichtigung der Fehler einzuwirken, so hätte man eine größere Gleichmäßigkeit erzielen können, und dies wäre schon ein großer Vortheil bei den Grundsteuer-Regulirungs-Arbeiten. Die Wahrung der Verhältnißmäßigkeit in der Einschätzung ist eine der radikalsten Bedingungen des Werthes des ganzen Schätzungs-Geschäftes.

Wenn ein Bezirk zu hoch oder zu niedrig geschätzt ist, so kann und soll dieser Fehler durch die Landes-, beziehungsweise Centralkommission beseitiget werden, im Wege der Beurtheilung des Klassifikationstarifes; aber die Fehler und Ungleichmäßigkeiten im Innern des Bezirkes können nur durch die Bezirkskommissionen beseitigt werden. Das h. Finanzministerium hat aber zwei **neue** Hilfsreferenten hierher geschickt, deren keiner die erforderliche Befähigung gehabt hat, und überdieß wurde ihnen nicht die Zeit gegeben, vorerst die sämmtlichen Mustergründe zu besichtigen, um daraus wenigstens einen annähernden Ueberblick zu gewinnen. Und diese Leute, ohne landwirthschaftliche Kenntnisse, ohne genaue Kenntniß des Geistes des Gesetzes und der Instruktionen, ohne Kenntniß des bisherigen Geschäftsganges, hatten die Aufgabe, für die Berichtigung der von den Deputirten begangenen Fehler zu sorgen, die Deputirten zu instruiren, im Falle divergirender Ansichten der Deputirten zu entscheiden, und dahin zu wirken, daß der Grundsatz der Gleichmäßigkeit eingehalten werde!!

Die Folge davon war, daß keine Unterschiede in den Anschauungen hervorgetreten sind, zumal angesichts der herabgelangten Anordnungen der Wille der höheren Behörden, die Sache, d. i. die Grundsteuerregulirung, ad absurdum zu führen, hervorzuleuchten schien.

Zur Bekräftigung dieser Ansicht erwähnen wir noch des Umstandes, daß die höheren Behörden — welche die so wichtige Angelegenheit im laufenden Jahre um jeden Preis abfertigen wollten — im § 17 des Gesetzes ein neues Mittel zur Beschleunigung ausgesucht haben. Es wurde nämlich **im Juni l. J. eine neue Schätzungs-Kommission, beziehungsweise ein neuer Schätzungsbezirk** gebildet, welchem 10 Gemeinden des bisher einen einzigen Schätzungsbezirk bildenden politischen Bezirkes Nowytarg zugetheilt worden sind. Zu dieser Pseudo-Kommission sind Mitglieder und Ersatzmänner berufen worden, welche zwar eine Grundsteuer entrichten, jedoch keinen Begriff von der zu lösenden Aufgabe, ja nicht die geringste Kenntniß der hiebei maßgebenden Grundsätze gehabt haben. Es ist ihnen nicht einmal die Zeit gegönnt worden, um die Mustergründe zu besichtigen. Was ist denn hier mit der Bestimmung des § 34 geschehen, welche die Klassirung mit steter Rücksicht auf die Mustergründe vorzunehmen anordnet? Außerdem ist eingeleitet worden, daß die Deputirten für die Klassirung nicht von ihnen selbst, sondern von den zur Wahl der Kommissionsglieder Berechtigten gewählt wurden. Diese **zweite Verletzung** der Bestimmung des § 34 — kraft welcher die Klassirung in jeder Gruppe durch **zwei von der Bezirksschätzungs-Kommission aus ihrer Mitte zu entsendenden** Deputirten vorzunehmen ist — wird wahrscheinlich aus Ersparungsrücksichten eingetreten sein; man wollte keine Sitzung der **neu** kreirten Kommission zur Wahl der Deputirten einberufen; eine Gesetzes-Verletzung war dem Verluste mehrerer Gulden vorgezogen.

Unserer Ansicht nach, ist die von der hohen Regierung angewendete Auslegung des § 17, alinea 4, des Gesetzes wenigstens irrthümlich. Denn einleuchtend ist es, daß diese Alinea, welche die Regierung ermächtigt von dem politischen Bezirksgebiete abzusehen und kleinere Bezirksschätzungsgebiete zu bilden, sich nur auf den Zeitpunkt der **ersten** Bildung der Kommissionen beziehen kann, und nicht auf einen Zeitpunkt, wo die noch übrig gebliebenen Klassirungen beendet werden sollen. Aus den dargestellten Gründen finden sich die Gefertigten verpflichtet zu erklären, daß sie die Bildung der **zweiten** Schätzungs-Kommission im Bezirke Nowytarg und insbesondere die Art dieser Bildung als **gesetzwidrig**, null und nichtig ansehen müssen.

Im hiesigen Bezirke waren im Jahre 1879 noch 33 Gemeinden mit 117.520 Joch und 215.636 Parzellen zu reambuliren. Zur Bewältigung dieser großen Arbeit im Zeitraume von 4 Monaten — denn es sollte die Arbeit bis Ende August beendet werden — sind 10 Geometer aufgestellt worden, von denen nur die Hälfte Landesangehörige, die andere Hälfte der Landessprache nicht mächtig waren. Zu Folge der unausgesetzten Pression von Oben und der unpraktischen, ja schädlichen Anordnungen des hohen Finanzministeriums, wurde die Reambulirung in diesen Gemeinden **recht ungenau und fehlerhaft** durchgeführt. Diese Reambulirung kann in keinem Falle als Grundlage zur Steuervertheilung benützt werden; sie kann sogar nicht als Behelf für das Reklamations-Verfahren dienen, ihre Benützung kann nur eine noch größere **Konfusion** schaffen. — Ein jeder von uns hat die Gelegenheit gehabt, den Werth dieser Pseudo-Reambulirungs-Operate kennen zu lernen;

es kommen massenhafte Fehler in den Eintragungen des Besitzstandes, des Flächeninhaltes, der Kulturgattungen vor; es ist, dieß ein Chaos, zu dessen Entwirrung bei Anwendung der nöthigen Kräfte zwei Jahre erforderlich wären.

Wenn wir dazu noch die in diesem Jahre an die Bezirkskommissionen ergangenen Anordnungen des h. Finanzministeriums erwähnen — in Folge welcher die Klassirung nicht parzellenweise, sondern nach größeren Flächenabtheilungen vorgenommen wurde, und die Referenten der Pflicht enthoben waren, jene Ausweise, lit. C, zu verfassen, welche gerade den Zweck hatten, die Aenderungen, beziehungsweise die Unterschiede zwischen den Vermessungs-Operaten und dem factischen Stande ersichtlich zu machen — so kann Jedermann die Berechtigung unserer Klagen, sowie auch das Unrecht anerkennen, welchem wir im Falle der Annahme der gegenwärtig eingebrachten Gesetzesnovelle ausgesetzt wären.

Die Reambulirung fand in dem größten Theile der Gemeinden gleichzeitig mit der Klassirung statt, und zwar derart, daß die einschätzenden Deputirten und die Geometer die Blätter der Indikations-Skizzen untereinander theilen mußten. Die Parzellenprotokolle wurden durch nicht befähigte Individuen verfaßt, und dann, unberichtigt, nicht kollationirt, den Deputirten zum Gebrauche mitgetheilt. Die Folgen dieser Ueberstürzung sind recht traurig. Nachdem die Schätzungs-Kommissionen die Formalität der Inkenntnißnahme der Einschätzungselaborate abgethan haben, sind die Geometer berufen worden, ihre Operate zu kollationiren und die Flächeninhalte zu berechnen, wobei sie, was vorauszusehen war, Hunderte von neuen Parzellen in die Protokolle eintrugen; die Rubrik der Klassenziffer bleibt aber unausgefüllt, denn die Schätzung-Kommissionen haben ihre Arbeit abgethan, und der bisherige Schätzungs-Referent, welcher allein im Stande gewesen wäre, diese Lücken wenigstens annäherungsweise auszufüllen und die Fehler zu beseitigen, amtirt nicht mehr, was wir zu unserem Kummer erfahren haben.

Wie kann man Angesichts dieser Verhältnisse behaupten, daß brauchbare Klassen-Zusammenstellungen für die Gemeinden bis Ende Dezember vollendet sein können? Es können ja die Klassen nicht zusammengestellt werden, wenn bei manchen Parzellen die Rubrik „Klasse" im Protokolle nicht ausgefüllt erscheint. Oder werden etwa die Diurnisten, welche an den Zusammenstellungen arbeiten, auch zum eigenmächtigen Eintragen der mangelnden Klassen ermächtigt werden? Wir müssen gestehen, daß, Angesichts des bisher Geschehenen, auch die Anwendung eines solchen Mittels uns nicht mehr in Erstaunen setzen wird.

Nicht genug an dem. Beim Kollationiren der Vermessungs-Operate werden auch die Kulturgattungen berücksichtigt. Hiebei entstehen monströse Unzukömmlichkeiten. Es war z. B. die Parzelle X in den Skizzen als Hutweide bezeichnet. Die Einschätzungs-Deputirten waren bei Lösung ihrer übermäßigen Aufgabe nicht im Stande, eine jede Parzelle zu besichtigen, zumal sie in Folge hoher Anordnung die Klassirung nach größeren Flächen-Abtheilungen vornehmen mußten. Nach gewonnener Ueberzeugung, daß die Flächen-Abtheilung sich als Hutweide erster Klasse darstellt, haben sie diese Klasse angenommen. Beim Kollationiren der Vermessungs-Operate findet aber der Geometer, daß die in dieser Flächen-Abtheilung befindliche Parzelle X keine Hutweide, sondern ein Acker oder eine Wiese ist; er ändert daher die Eintragung der Kulturgattung; die von den Einschätzungs-Deputirten angesetzte erste Klasse bleibt aber ungeändert, weil der Geometer nicht berechtigt ist und nicht berechtigt sein kann, den Klassenansatz zu ändern. Hieraus folgt, daß die Parzelle mit dem Ansatze der ersten Klasse verbleibt, obgleich sie als Acker oder Wiese zur fünften oder letzten Klasse gehören soll. Der Unterschied im Reinertragssatze kann sich wie 10 : 1 stellen, wonach dem Besitzer ein zehnfach größerer Steuerbetrag als ihm gebührt zugeschrieben werden kann. Aehnliche Monstruositäten werden zahlreich vorkommen.

Und auf solchen Grundlagen will das hohe Finanzministerium die Grundsteuer vor Abschluß der Reklamationen auftheilen.

Der Herr Leiter des hohen Finanzministeriums befindet sich in einer irrthümlichen Meinung, wenn er behauptet, daß die Annahme der Einschätzungs-Operate durch die Schätzungs-Kommissionen als Beweis der Zweckmäßigkeit dieser Operate dienen könne. Bei der Pression von Oben — und in der festen Ueberzeugung, daß die Verminderung des in so hohem Maße geschehenen Uebels am grünen Rathstische unmöglich wäre — haben die gefertigten Mitglieder der Schätzungs-Kommission in der am 11. Oktober für die Waldkultur und am 13. Oktober für die ökonomischen Kulturen abgehaltenen Sitzungen die Einschätzungs-Operate gar nicht geprüft, sondern lediglich der Verlesung der herabgelangten Anordnungen und der Referenten-Berichte beigewohnt, worauf Einer von uns in unserem Namen die Erklärung und Verwahrung zu Protokoll abgegeben hat, „daß in Folge der Verfügungen der höheren Behörden zum Behufe der Beschleunigung, richtiger Abschließung „der Einschätzung im Jahre 1879, dann in Folge der Abweichung von der parzellenweisen Einschätzung, endlich in Folge der „Feststellung der Anzahl der täglich zu klassirenden Joche und Parzellen, zahlreiche Irrungen bei allen Kulturen vor„gekommen sind, wofür die Bezirks-Kommissionen nicht verantwortlich sein können; ferner, daß die Beseitigung der grellen „Fehler in den im Jahre 1879 klassirten Gemeinden und auch die einigermaßen gerechte Auftheilung der Grundsteuer einzig

„und allein durch eingehende und gründliche Durchführung der individuellen Reklamationen erzielt werden kann.“ — Hierauf wurde unsere Thätigkeit geschlossen.

Zweifelsohne sind auch in den anderen Bezirken die Einschätzungs-Operate in ähnlicher Weise erledigt worden. Doch meint der Herr Leiter des k. k. Finanzministeriums, daß das Werk gutgeheißen, ja vielleicht sogar mit dankbarer Anerkennung von den Bezirksschätzungs-Kommissionen angenommen worden ist.

Wir treten nicht auf als Grundsteuer-Träger im Bezirke Nowytarg und finden uns nicht berechtigt im Namen von ganz Galizien zu sprechen, obwohl die hier angeführten Umstände, die Art und Weise des Vorganges im ganzen Lande darthun. Wir treten auf als Männer, welche zur Ausführung der in Rede stehenden Arbeiten berufen waren, daher mit dem Gange und der Tragweite des Geschäftes vertraut sind. Von diesem Standpunkte erachten wir uns nicht nur für berechtigt, sondern geradezu für verpflichtet, in dieser Sache das Wort zu ergreifen und an das hohe und gerechte Urtheil des hohen Hauses zu dem Behufe zu appelliren, daß hochselbes die den Landwirthen im Allgemeinen und unserem Bezirke insbesondere drohende Gefahr abzuwenden geruhe.

Nachdem wir die bei der Ausführung des Grundsteuer-Regulirungs-Gesetzes vorgekommenen Fehler und Irrungen und die Nothwendigkeit der Durchführung des Reklamations-Verfahrens vor der Steuervertheilung dargethan haben, bitten wir, das hohe Haus geruhe zu beschließen: 1. Die Steuervertheilung habe erst nach Abschluß des Reklamations-Verfahrens stattzufinden; 2. zum Behufe der Beschleunigung ist das Reklamations-Verfahren unverzüglich einzuleiten und sind hiezu die zu diesem Zwecke dermalen bestehenden Organe schleunigst aufzufordern.

Nowytarg, den 22. November 1879.

Folgen die Unterschriften von 13 Mitgliedern und Ersatzmännern der Bezirks-Schätzungs-Commission.

Petition

der Gemeinde Waksmund im Bezirke Nowytarg in Angelegenheit der Grundsteuer-Regulirung.

(Aus dem Polnischen übersetzt.)

Hohes Abgeordnetenhaus des Reichsrathes!

Mit wahrer Angst hat uns die Nachricht erfüllt, daß die hohe Regierung die Grundsteuer auf Grund der gegenwärtigen Reambulirung und Klassirung der Grundstücke auszuschreiben gedenkt.

Der gefertigte Vorstand der Gemeinde Waksmund und die von dieser Gemeinde gewählten, zu den Reambulirungs- und Klassirungs-Arbeiten zugezogenen Vertrauensmänner sehen sich gezwungen dem hohen Hause zur gnädigen Berücksichtigung vorzulegen:

1. Die im Jahre 1878 in der Gemeinde Waksmund vorgenommene Reambulirung müssen wir als nicht geschehen betrachten, denn bei dieser Reambulirung sind weder die Besitz- noch die Kulturänderungen ausgewiesen; es sind nur die in Folge der Aenderung des Bettes des Flusses Czarny Dunajec nothwendigen Berichtigungen, und diese nicht genau bewirkt worden, da dieser Fluß mehrere Ackerparzellen weggerissen hat.

2. In Folge dessen konnte auch die in unserer Gemeinde im laufenden Jahre vorgenommene Klassirung nicht genau sein, und war es auch nicht. Die Deputirten zur Klassirung mußten bei der nicht parzellenweise, sondern nach größeren Flächenabtheilungen vorgenommenen Klassirung Fehler und große Unvollkommenheiten begehen, umsomehr, als wie oben bemerkt, die Reambulirung in unserer Gemeinde so gut wie nicht stattgefunden hat.

3. Wenn also die Grundsteuer auf einer so fehlerhaften, ja falschen Grundlage umgelegt werden würde — ohne vorherige Reklamation, bei welcher jeder Kontribuent durch Einbringen seiner Bemerkungen und Ansprüche zur Berichtigung der Operate beitragen dürfte — so wäre diese Umlegung höchst ungerecht. Nicht wenige Grundbesitzer müßten die Steuer für andere zahlen oder eine im Verhältnisse zum Ertrage unbillige Steuer entrichten.

Aus diesen Gründen wagen es die demüthigst Gefertigten zu bitten, das h. Haus geruhe gnädigst zu beschließen, daß die Vertheilung der Grundsteuer erst nach den genau zu erledigenden Reklamationen gegen die Reambulirung und Klassirung erfolge.

Waksmund, den 29. November 1879.

Gefertigt vom Gemeindevorsteher und drei Gemeinderäthen.

Verlag des Reichsraths-Abgeordneten Krzeczunowicz. — Buchdruckerei von A. Keiß in Wien.

Zur Grundsteuer-Regulirung mit besonderer Rücksicht auf Galizien.

Die zum Theile fehlerhaften Grundsätze, sowie der schleppende Gang des im Patente vom J. 1817 angeordneten und seit 1826 in Angriff genommenen stabilen Katasters hatte die Ungleichmäßigkeit der Grundertrags-Schätzung von Land zu Land, und insbesondere eine höhere Einschätzung jener Länder zur Folge, in welchen die Katastraloperationen später durchgeführt wurden, zumal die Kauf- und Pachtpreise der Grundstücke, welche stets zur Controlle gebraucht werden müssen und auch vorschriftsgemäß zur Controlle zu dienen hatten, nicht aus einer und derselben Zeitperiode für alle Länder entnommen wurden, sondern in den zuerst eingeschätzten Ländern aus den Jahren 1824 bis 1840, in den später eingeschätzten aus den nachfolgenden Jahren bis 1860, in welchen diese Preise bedeutend gestiegen waren. In Galizien, welches als letztes an die Reihe kam, wurde sogar auf die Kauf- und Pachtpreise gar nicht oder nur wenig Rücksicht genommen, sodaß die Operationen der wichtigsten Controllmittel entbehrten, und gänzlich den Anschauungen der sie durchführenden, aus anderen Ländern geholten, mit den wirthschaftlichen Verhältnissen des Landes unbekannten Organe anheimfielen. Diese Organe traten

./.

die damals üblichen, künstlichen, in andern Staaten schon verworfe-
nen, speziellen Berechnungen des Reinertrages für jede Ge-
meinde an, wobei manche Factoren der Berechnung, wie z. B.
die Culturaufwandsnormen von Wien aus octroirt, andere Fac-
toren nach den Ansichten der ausführenden Organe einge-
stellt, daneben aber wichtige, auf den Reinertrag einflie-
ßende Momente gar nicht berücksichtigt wurden. — So kam es
daß der schon im Jahre 1852 im Großherzogthume Krakau
eingeführte stabile Kataster dieses Land übermäßig belastete,
und einige Jahre später in den sechs westlichen Kreisen Galiziens
Resultate zu Tage förderte, gegen welche der damalige Chef
der westgalizischen Abtheilung der Statthalterei in Krakau, Graf
Clam, energisch zu remonstriren fand. Die in Westgalizien
geführten Operationen waren ihrem Abschluße nahe, als der
zum ersten Male im J. 1861 versammelte Landtag eine Petition
an Se. k.k. Majestät beschloß, und z. wegen Sistirung der Catastral-Ope-
rationen in Galizien und wegen Revision derselben im Großherzog-
thume Krakau. In Folge dieses Beschlusses wurde ein Ministerial-
Commissär zur Untersuchung abgeordnet, welcher auch Daten über Kauf-
und Pachtpreise ans Licht brachte, und darthat, daß die im Groß-
herzogthume Krakau und in Westgalizien erzielten, von den Cata-
stralorganen als zutreffend erkannten Resultate des stabilen Ca-
tasters, namentlich die eingeschätzten Reinerträgnisse, im Verhältnisse
zu den aus Käufen und Pachtungen erhobenen Grundrente bedeutend höher
waren, als in den übrigen Ländern. Der damalige Finanzminister wollte
sich dem Erkenntnisse nicht verschließen, daß es bei solchen Resultaten, welche
auch eine [illegible] Steuererhöhung in Galizien zur Folge gehabt hätten, nicht bleiben
kann, weshalb er auch Nachschätzungen der Catastraloperate anordnete. In
Folge einer späteren Petition des galizischen Landtages geruhten Se. k.k.
Majestät im J. 1866 eine eingehende Revision der Catastralope-
rationen anzuordnen. Diese Revision erreichte zur Zeit des
Bürgerministeriums, welches den Dr. Brestl zum Finanzmini-
ster hatte, das Resultat, daß der Reinertrag und die Steuer-

im Großherzogthume Krakau um 26 % herabgemindert wurde. In Galizien wurde die Revision nicht zu Ende geführt, weil mittlerweile das neue Grundsteuerregulierungs-Gesetz vom J. 1869 ins Leben trat.

Dieses letztere Gesetz, welches leider von seinem preußischen Muster in einigen Bestimmungen zum Nachtheile des Geschäfts abgewichen ist, hatte vor den alten Katastralgesetzen den bedeutenden Vorzug, daß es keine speziellen Reinertragsberechnungen aus einzelnen Factoren forderte, jedoch alle, auf den Reinertrag einfließenden Momente genau zu würdigen anordnete, daneben aber Daten über Kauf- und Pachtpreise der Grundstücke sammeln ließ, welche wie der damalige Finanzminister Dr. Brestl bei der Berathung des Gesetzes sachgemäß erklärte, zur Controlle, insbesondere zur Controlle von Land zu Land benützt werden sollten. Doch schon seit den ersten Stadien der Ausführung des Gesetzes wollten die ausführenden Organe von der Gepflogenheit des stabilen Katasters nicht ablassen, und leiteten spezielle Reinertragsberechnungen für einzelne Bezirks-Qualitätsklassen ein, bei denen wieder einzelne Factoren nach den Anschauungen dieser Organe eingestellt, andere überaus wichtige Momente ausser Acht gelassen wurden. Dieser Vorgang beeinflußte das Geschäft in vielen Beziehungen, und zwar in einer nachtheilbringenden Weise. – Es haben aber die Landescommissionen auf diese Reinertragsberechnungen nicht reflectirt; die einen haben die Resultate dieser Berechnungen, mit Rücksicht auf die ihnen bekannt gewordenen Tarife der Nachbarländer, schon bei der nach § 30 oder nach § 33 bewirkten Feststellung der Classentarife, die anderen aber sogar nachher, in einer dem Gesetze nicht entsprechenden Weise, ohne materielle Begründung, per Bausch und Bogen herabgemindert, so z. B. die Landescommissionen von Nieder-Österreich, Mähren und Schlesien, welche einen Nachlaß von 20 oder 30 % von den

schon einmal festgestellten Classentarifen decretirten. Die Folge
hievon war, dass die von Landescommissionen angenommenen
Classentarife, auf Grund welcher die Classirung bewirkt wurde,
in allen Ländern zu niedrig waren. Die einzige Ausnahme bildete
die Bukowina, wo der regierende Landes-Chef nach Auflösung
des Landtages einen anderen Landtag im J. 1871 zu Stande brachte,
welcher dem Geiste des Gesetzes zuwider, die vom früheren Landtage
gewählten Mitglieder der Grundsteuer-Landescommission, ohne dass
die Regierung Einspruch dagegen erhoben hätte, widerrief, und
andere, beliebige Mitglieder hineinwählte.

Nach beendigter Einschätzung auf Grund der von den Landes-
commissionen festgestellten Tarife kamen Resultate zu Tage, welche
eine gesammte Summe des Reinertrages im ganzen Reiche mit
165,225.178 Gulden darstellten. Gegenüber der gegenwärti-
gen ermittelten Steuergrundlage von 140,661.170 fl. war die-
se Summe nur um beiläufig 15 % höher.

Als nun die Reihe an das h. kk. Finanz-Ministerium
kam, seine Anträge für die Central-Commission zu bilden, erwar-
tete ich, dass die Resultate dieser Anträge eine bedeutend höhere
Reinertragssumme für das ganze Reich darstellen werden. Die mir
zu Gebote stehenden Materialien brachten mich zu der Überzeu-
gung, dass die aus den Landes- und Bezirkscommissions-Operaten
sich ergebende Reinertragssumme vom h. kk. Finanz-Ministerium
für Galizien von 22,300.000 fl. auf 26 bis 28 Millionen, für
das ganze Reich aber von 165,225.178 auf 240 Millionen erhöht
werden dürfte. Dieser Überzeugung konnte ich um so mehr Raum
geben, als das Finanzministerium schon im J. 1860 in einer,
der damaligen Immediatcommission vorgelegten Denkschrift über
die directen Steuern und ihre Reform (Seite 125) den im sta-
bilen Cataster ermittelten Reinertrag als gering erachtete, und
dessen Verhältniss zu den aus Pachtungen ebenso wie aus Käufen

./.

erhobenen Grundrente wie 1 zu 2.1 darstellt, dann im J. 1874 in der, einem Motivenberichte zur Reform der directen Steuern beigeschlossenen statistischen Tabelle (Seite 224) das wirkliche Einkommen von Grund und Boden auf 282 Millionen (meiner Ansicht nach zu hoch) beziffert. Auch finanzpolitische Gründe sprechen dafür, daß der Reinertrag zwar niedrig aber doch nicht zu niedrig dargestellt werde, indem bei der Vertheilung der Grundsteuersumme sich einem niedrigen Reinertrag ein überspannter Steuerprozent sich darstellen muß.

Ich war daher nicht wenig überrascht, als ich aus Anlaß der dem Finanzministerium an die Grundsteuer-Centralcommission wegen Änderung der Classentarifsätze gestellten Anträge ersehen habe, daß die aus diesen Anträgen resultirende Summe der Reinerträge für das ganze Reich, laut der beigeschlossenen

./. Tabelle ./. sich nur auf 183,298.580 fl. beläuft. Für die in dieser Tabelle Post 1 bis 11 angeführten Länder, welche den stabilen Cataster haben, ergibt sich nach den Anträgen des Finanzministeriums die Reinertragssumme von 141,481.594 fl. und ist nur um 18% höher, als die für dieselben Länder im stabilen Cataster ausgewiesene Ertragssumme von 118.089.170 fl. Es ist geradezu unglaublich, daß die vor vielen Jahren für den stabilen Cataster ermittelten Reinerträge im Allgemeinen nicht bedeutender gestiegen seien, ja daß diese Reinerträge, wie das aus den finanzministeriellen Anträgen resultirt, z.B. in Böhmen keine Steigung, in Krain eine bedeutende Herabminderung ersehen hätten, während das Finanzministerium selbst seit 1860 zu wiederholten Malen die Reinerträge des stabilen Catasters im Verhältnisse zu den wirklichen Reinerträgen wie 1:2 dargestellt hat, und auch die nach dem Gesetze vom J. 1869 gesammelten, wenn auch noch nicht in einer zur Vergleichung mit den Schätzungsresultaten geeigneten Art zusammengestellten Pacht-

./.

zeigt einen Anhaltspunkt dafür bieten, daß die Reinerträge der ökonomischen Culturen in den größten jener Ländern, so wie auch in Mähren, Schlesien, Oesterreich, Salzburg sich 2 bis 2½ mal höher stellen, als die nach den Anträgen des Finanzministeriums für ökonomische Culturen resultierenden Reinerträgnisse.

Bei der Vertheilung der vom Finanzministerium in Aussicht genommenen Grundsteuersumme von 40 Millionen Gulden auf die aus den finanzministeriellen Anträgen resultierende Reinertragssumme von 183,298.580 fl. ergibt sich ein unsinnig hohes Steuerprozent von beiläufig 22, welches in keinem Staate Europas nicht einmal zur Hälfte erreicht wird, und nicht mehr seine Rechtfertigung in einer veralteten Ertragsschätzung finden kann.

Die für das ganze Reich resultierende geringe Reinertragssumme hätte jedoch keine besonders schädlichen Folgen, wenn in den Anträgen des h. k.k. Finanzministeriums eine entsprechende Gleichmäßigkeit zwischen den Ländern eingehalten worden wäre. Dies ist jedoch nicht der Fall. Insbesondere werden durch diese Anträge die Länder Galizien und Bukowina, daher gerade jene Länder im hohen Maße benachtheiligt, welche die ärmsten sind, in welchen die klimatischen, Communications- und andere volkswirthschaftlichen Verhältnisse sich bedeutend schlimmer als in den übrigen Ländern Oesterreichs gestalten. Es genüge darauf hinzuweisen: daß in Folge der schlechteren klimatischen Verhältnisse der durchschnittliche Ertrag der Bodenfrüchte an Quantität und Qualität geringer ist, — daß die Vegetationsperiode kürzer ist, — daß der längere Winter und in Folge dessen die kürzere Zeit für die Feldarbeiten eine größere Zahl von bei der Landwirthschaft zu erhaltenden Arbeitskräfte erfordert, — daß die Verwendbarkeit und Leistungsfähigkeit der ämtlich erhaltenen

./.

Arbeitskräfte geringer ist, – dass die beiden Länder, Galizien
und Bukowina, sich gegen Osten in einem langen Streifen
hinziehen, u. z. zwischen Ungarn, Russland und Rumänien,
welche Überfluss an Bodenfrüchten haben, – dass wegen Man-
gel an Industrie und an wohlhabenden localen Consumen-
ten die Verwerthbarkeit der Bodenfrüchte und der bei der
Landwirthschaft erzeugten thierischen Producte gering ist, – dass
in Folge dessen weniger Knollengewächse und Futtergattun-
gen angebaut, weniger thierische Producte erzeugt werden,
und die zur Erzeugung der thierischen Producte verwendeten
Gründe des Gras- und Ackerlandes geringen Ertrag abwerfen,
– dass wegen Mangel an holzverbrauchenden Industrie und
wegen der schlechten Communicationsmittel die Ausbringung
des Holzes schwer ist, so ein Theil des Holzes in entlegenen Gegen-
den, und geringere Holzarten im Allgemeinen entweder keine
oder geringe Verwerthung haben, – dass diese Länder mehrseits
andere Mangel an Capitalien leiden, – dass alle diese schlimmen
Verhältnisse schon in der ins Auge fallenden Armuth der ländlichen,
grundbesitzenden Bevölkerung, welche schon dermalen durch öffent-
liche Lasten hart gedrückt wird, ihren Ausdruck finden. – Nur
Männer, welche die Erfolge der Landwirthschaft in verschiedenen
Theilen Galiziens und in der Bukowina aus eigener Erfahrung
kennen gelernt haben, können den Einfluss der dargestellten Ver-
hältnisse gehörig beurtheilen. Noch schwieriger ist aber es, die be-
deutenden Unterschiede zu schätzen, welche in Bezug auf alle diese
Verhältnisse zwischen Galizien und der Bukowina einerseits, und
den übrigen Ländern andererseits vorkommen.

Die an die Centralcommission erstatteten Anträge des
h. kk. Finanzministeriums stützen sich auf den Anschauungen der
zur Bildung dieser Anträge im Schoße des Ministeriums beru-
fenen Organe, welche hiebei selbst die Unfehlbarkeit nicht in Anspruch

./.

nehmen, und auch bei der angewendeten größten Gewissenhaftigkeit sich der Rückblicke auf die unter ihrer Theilnahme berührten Operate des stabilen Katasters nicht verschließen, ja vielleicht von einer gewissen Voreingenommenheit sich nicht frei machen konnten. Denn schon viele Male ist in den offiziellen und offiziösen Kundgebungen die Ziffer der von einem Joche ermittelten [illegible] in Galizien und in der Bukowina als im Verhältnisse zu der [illegible] ~~in den~~ in den übrigen Provinzen zu niedrig dargestellt worden, ohne daß Aufklärungen über die wirklichen Unterschiede des Ertrages gegeben worden wären. Die auf diese Art gebildete Meinung machte, auch aus politischen Gründen und stets steigend, die Runde in den tonangebenden öffentlichen Blättern und überging auch in die Reichsrathsverhandlungen, so daß sie einen bestimmten Grad von Gewißheit erlangte, welche auf die finanzministeriellen Organe nicht ohne Rückwirkung bleiben konnte.

Laut der beigeschlossenen Vergleichungs-Tabelle würde aus den Anträgen des Finanzministeriums eine Erhöhung der [illegible] in der Bukowina um mehr als 90% und in Galizien um mehr als 40% sich ergeben, welche Erhöhung für Galizien noch namhaft gesteigert werden wird, in Folge der über Antrag des h. k.k. Finanzministeriums von der Central-Commission, ohne eingehende Verhandlungen, zu welchen die Zeit gefehlt hat, im ausgiebigen Maße beschlossenen Nachbesserungen der Classirung ökonomischer Culturen, zumal diese Nachbesserungen von den Referenten wegen Mangel an Zeit im Bureau berührt, und von diesen, meistens nicht anders als in erhöhender Richtung verstanden und ausgeführt werden dürften *)

*) Es wurde oft hervorgehoben, daß der productive steuerbare Flächeninhalt damalen in der Bukowina

./.

Vergleichung

des Flächeninhaltes des gegenwärtig besteuerten Bodens mit dem nach der neuen Einschätzung zu besteuernden,

so wie

der gegenwärtig als Steuergrundlage dienenden Reinerträgnisse und der hievon vorgeschriebenen Steuerquoten mit jenen, welche sich nach der Einschätzung durch die Bezirkskommissionen und nach den vom k.k. Finanzministerium in der Centralkommission beantragten Änderungen der Klassentarife ergeben.

Post-Nr.	Länder	1	2	3		4		5	6		7		8		9		
		Productive Flächen *)						Reinertrag nach der bisherigen Besteuerung **)	Die gegenwärtige im Budget pro 1880 ausgewiesene Grundsteuer ***)		Reinertrag nach der Einschätzung durch die Bezirks-Commissionen auf Grund der von den Landes-Commissionen festgestellten Tarife		Reinertrag nach den, vom Referenten des k.k. Finanz-Ministeriums in der Central-Commission beantragten Änderungen der Tarife ****)		Bei der Vertheilung einer Grundsteuer-Hauptsumme von 40 Millionen nach diesem letzteren Reinertrage würde entfallen:		
		nach der bisherigen Besteuerung	nach den neuen Einschätzungs-Operaten	daher in den neuen Einschätzungs-Operaten					Summe	im Verhältnisse zur Gesammt-Summe	Summe	im Verhältnisse zur Gesammt-Summe	Summe	im Verhältnisse zur Gesammt-Summe	an Steuer	daher im Verhältnisse zu der gegenwärtigen in der Colonne VI dargestellten Steuer	
				mehr		weniger										mehr	weniger
		Joche	Joche	Joche	%	Joche	%	fl.	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	%
1	Nieder-Oesterreich	3,316.950	3,328.026	11.076	0.3			14,363.825	3,830.355	10.211	21,561.475	13.050	21,848.136	11.920	4,768.000	24.485	
2	Ober-Oesterreich	1,903.528	1,939.144	35.616	1.9			8,266.123	2,204.300	5.877	10,128.309	6.130	11,558.229	6.306	2,622.400	14.480	
3	Salzburg	999.095	1,065.072	65.977	6.6			1,416.013	377.605	1.007	1,742.739	1.055	1,776.720	0.964	385.600	2.117	
4	Steiermark	3,591.229	3,676.640	85.411	2.4			7,654.150	2,041.105	5.441	12,861.372	7.784	13,003.296	7.095	2,838.000	39.042	
5	Kärnten	1,585.132	1,644.895	59.763	3.8			2,637.140	703.235	1.875	3,063.981	1.855	3,450.808	1.883	753.200	7.105	
6	Krain	1,646.842	1,655.915	9.073	0.6			3,538.506	943.600	2.516	3,001.232	1.817	3,060.845	1.670	668.000		29.207
7	Küstenland	1,306.022	1,298.600			7.422	0.6	2,686.268	716.070	1.909	3,302.797	1.999	4,253.199	2.321	928.400	29.651	
8	Dalmatien	2,168.162	2,181.622	13.460	0.6			1,358.943	362.385	0.966	1,438.238	0.871	1,501.211	0.819	327.600		9.598
9	Böhmen	8,747.812	8,737.406			10.406	0.1	52,424.845	13,979.960	37.270	48,786.207	29.527	52,582.168	28.587	11,474.800		17.812
10.	Mähren	3,747.144	3,745.940			1.204	0.03	20,086.280	5,356.340	14.280	25,081.114	15.174	27,424.227	14.962	5,984.800	11.733	
11	Schlesien	865.841	868.945	3.104	0.4			3,658.077	975.355	2.600	3,598.017	2.179	4,022.735	2.195	878.000		9.982
—	Summe für die Länder welche den stabilen Kataster haben							118.089.170	31,490.310		134,565.481		144,481.574		31,528.800		
12	Vorarlberg	301.319	399.095	97.776	32.4			435.000	116.040	0.310	} 5,244.516	3.174	735.223	0.401	160.400	38.228	
13	Tirol	2,875.838	3,843.572	967.734	33.7			3,469.000	925.085	2.466			4,992.524	2.686	1,074.401	5.330	
14	Galizien	11,862.610	13,192.788	1,330.178	11.2			17,318.500	4,618.300	12.313	22,299.978	13.499	29,975.855	16.354	6,541.600	41.645	
15	Bukowina	1,330.222	1,760.387	430.165	32.3			1,349.500	359.910	0.959	3,115.201	1.886	3,183.404	1.737	694.800	93.046	
	Hauptsumme	46,247.746	49,338.047	3,090.301	6.7			140,661.170	37,509.645	100.–	165,225.178	100.–	183,298.580	100.–	40,000.000	6.226	

Anmerkungen.

*) Zur Colonne 3 und 4:

Der für Galizien, für die Bukowina und für Tirol und Vorarlberg dermalen ausgewiesene größere Flächeninhalt, ist zum größten Theile im Gebirgslande, dessen Ertrag gering ist, zu finden. Für das Küstenland, für Böhmen und für Mähren ist dermalen ein geringerer Flächeninhalt am productiven, steuerbaren Boden ausgewiesen, weil die Bauarea und Hofräume, welche bisher besteuert waren, nach dem Gesetze vom Jahre 1869 nicht besteuert werden sollen.

**) Zur Colonne 5:

Für die Länder 1 bis 11 ist die Reinertrags-Summe nach dem stabilen Kataster angesetzt. – In Galizien besteht das Grundsteuer-Provisorium vom Jahre 1820, in der Bukowina jenes vom Jahre 1838; in Tirol wird die Realsteuer nach dem Perequationssysteme vom Jahre 1784, in Vorarlberg nach dem bairischen Provisorium vom Jahre 1811

–

umgelegt. Für diese drei Länder ist der gegenwärtige steuerbare Ertrag in jener Summe angenommen, welche aus der Combination der diesen Ländern vorgeschriebenen Grundsteuerquote mit dem, für den Reinertrag des stabilen Katasters bestehenden 26⅔ percentigen Steuerfuße entfällt. — Das in Galizien noch dermalen geltende Provisorium vom Jahre 1820 hat auch in den sechs Ländern: Schlesien, Mähren, Nieder-Oesterreich, Ober-Oesterreich, Steiermark und Kärnten bestanden, in welchen sodann der stabile Kataster zwischen 1835 und 1851 eingeführt wurde. Im Vergleiche zum Provisorium vom Jahre 1820 hat der stabile Kataster in diesen sechs Ländern zusammen einen um 12% grösseren Flächeninhalt an steuerbarem Boden ausgewiesen; doch beträgt daselbst das dermalige Grundsteuer-Ordinarium, welches an Stelle der ganzen, zur Zeit des Provisoriums bestandenen Grundsteuer-Summe getreten ist, nicht mehr als die letztere Summe.

***) Zur Colonne 6:

Für Tirol und Vorarlberg ist im Budget für 1880 die Grundsteuer-Summe, mit Inbegriff der Haussteuer ausgewiesen, u. z. für Tirol mit 971.845 fl. und für Vorarlberg mit 122.470 fl. Nach Abschlag der in demselben Budget angedeuteten ordentlichen Gebäudesteuer von 46.760 fl. für Tirol und von 6.430 fl. für Vorarlberg, verbleibt für die Grundsteuer in Tirol 925.085 fl., in Vorarlberg 116.040 fl.

****) Zur Colonne 8:

Die hier dargestellten Reinertrags-Summen werden noch Änderungen erfahren, u. z. zunächst durch die sogenannten Nachbesserungen der Einschätzungs-Operate, welche über Antrag der Referenten des k.k. Finanz-Ministeriums von der Central-Commission beschlossen wurden. Die für Galizien (ohne eingehende Erörterungen, zu welchen die Zeit gefehlt hat) beschlossenen Nachbesserungen, haben sich rücksichtlich der ökonomischen Culturen auf beinahe alle Bezirke zu erstrecken, und können die für Galizien ausgewiesenen Reinertrags-Summen namhaft erhöhen.

Beilage II.

Mittel zur Controlle der Ertragsschätzung und Beurtheilung der Gleichmässigkeit derselben von Land zu Land.

Die stets von persönlichen Anschauungen abhängige Grundertragsschätzung, kann jener Controllmittel nicht entbehren, welche weniger als andere der willkürlichen Behandlung unterliegen und geeignet sind über die thatsächlichen Werthe und Reinerträgnisse der Grundbesitzungen Aufschlüsse zu bieten.

Das zweckmässigste und auch überall bei Ertragsschätzungen angewendete Controllmittel stellen die Kauf- und Pachtpreise der Grundbesitzungen dar, welche aus einer längeren Reihe von Jahren für grössere Landesabschnitte ermittelt werden *). Es wurde auch im Grundsteuergesetze vom 24 Mai 1869 (: § 22. dann Absatz 12 des Musters für Bezirksbeschreibung:) die Sammlung der Kauf- und Pachtfälle aus den 15 Jahren 1855 bis 1869 und die Darstellung der aus denselben ermittelten Kauf- und Pachtpreise angeordnet. Bei der Berathung des Grundsteuergesetzes im J. 1869 hat der damalige Finanz-

*) In Preussen hat die Regierung schon in ihren Denkschriften zur Begründung der Entwürfe für das neue Grundsteuergesetz vom Mai 1861 einen besonderen Werth auf die in grösserer Zahl beigebrachten Kauf- und Pachtpreise für grössere Landesabschnitte gelegt, hingegen aber die Spezialberechnungen der Erträgnisse aus den einzelnen Factoren als der Willkühr unterliegend und werthlos dargestellt. (Siehe Motive der preussischen Regierung, eingebracht im Abgeordnetenhause im J. 1859 Seite 26, dann die im J. 1861 eingebrachte Begründungsdenkschrift Seite 127 und 128). – Auch in Frankreich, wo eine Katastralschätzung zu Anfang dieses Jahrhundertes in Angriff genommen wurde, hat man schon im J. 1818 die Idee der Repartition der Grundsteuer nach diesem so ungleichmässig erzielten Kataster aufgegeben, und im Gesetze vom 15 Mai 1818 angeordnet, dass ein neuer Entwurf zur Repartition der Grundsteuer auf die Departements dem Parlamente vorzulegen sei, mit Zugrundename der Resultate des Katasters, der Vergleichung mit den Daten über Kauf- und Pachtpreise, und anderer, der Regierung zu Gebote stehenden Materialien. Diese Materialien wurden schon in den Jahren 1818, 1821 und 1822 dazu benützt, um die Contingente der zu hoch eingeschätzten Departements herabzusetzen. (: Siehe u. a. Législation des contributions directes par A. Perroux, Paris imprimerie Dupont. erste Auflage 18[illegible]0, Seite 15, Artikel 15, und dritte Auflage 1876, Seite 6, Art. 15:).

minister, Se. Ex. Dr. Brestl, sachgemäss erklärt, dass dieses Materiale zur Controlle, hauptsächlich zur Controlle von Land zu Land benützt werden soll. Denn obgleich in einzelnen Fällen besondere Umstände auf einen höheren oder geringeren Kauf- oder Pachtpreis einwirken, so gleichen sich diese Differenzen in den grossen Durchschnitten aus; die aus vielen Jahren und Fällen entnommenen Preisdurchschnitte stellen den gemeinen Kauf- und Pachtwerth dar, nach welchem auch der gemeingewöhnliche Reinertrag beurtheilt werden kann.

Zur Zeit der nach dem Gesetze vom 24 Mai 1869 in Angriff genommenen Vorarbeiten für die Abschätzung, hat die Lemberger Landescommission die Aufmerksamkeit des k. k. Finanzministeriums auf die zu erhebenden Daten über die Kauf- und Pachtpreise gelenkt und beantragt, dass die Sammlung, Prüfung und Zusammenstellung aller dieser Daten durch eine ministerielle, für alle Länder hinauszugebende Anweisung geregelt werde. Das k. k. Finanzministerium fand sich nicht veranlasst in diesen Antrag einzugehen. Doch sind viele Daten über die Kauf- und Pachtpreise in jedem Lande ausgewiesen worden. Die Vergleichung aller erhobenen Preise mit den in Aussicht genommenen Reinerträgnissen der gekauften, beziehungsweise gepachteten Grundbesitzungen in jedem Rayon einer Landescommission würde das geeignetste Materiale zur Beurtheilung der Gleichmässigkeit zwischen den Rayons bieten. Bis diese Arbeit, welche eine geraume Zeit erfordert, vollendet wäre, könnte schon derweilen, ohne Zeitverlust, für jeden Rayon eine Zusammenstellung der Kauf- und Pachtpreise aus Bezirken, in welchen die erhobenen Käufe oder Pachtungen sich auf einen namhaften Theil des Flächeninhaltes beziehen, bewirkt, hieraus der Durchschnitt dieser Preise per Joch für alle diese Bezirke berechnet und mit den für dieselben in Aussicht genommenen jochweisen Reinerträgnissen, u. z. die Kaufpreise mit den Reinerträgnissen aller Culturen, die Pachtpreise aber mit jenen der ökonomischen Culturen verglichen werden. –

Als weiteres Combinationsmittel für die Schätzung ökonomischer Culturen könnten auch die, aus 15 oder aus einer noch grösseren Zahl von Jahren ermittelten, wirklichen Reinerträgnisse der Landwirthschaft in Staats- und Fondsgütern benützt werden, und zwar hauptsächlich zu dem Zwecke, um darzustellen, wie sich diese Reinerträgnisse zu den eingeschätzten Erträgnissen in den verschiedenen Ländern verhalten, in denen solche Güter in grösserer Ausdehnung vorkommen. — Das, aus den Reinerträgnissen der Staats- und Fondsgüter entnommene Materiale würde sich aber hauptsächlich als ein wichtiges Combinationsmittel für die Ertragsschätzung der Waldungen eignen, weil gerade die Waldungen in solchen Gütern eine grössere Ausdehnung haben und bei den Waldungen der [illegible]

tel der Pachtpreise nicht anwendbar ist. – Es darf hier nicht eingewendet werden, dass ein solches Materiale im Gesetze über die Grundsteuerregelung nicht besonders angeführt und die Benützung desselben nicht ausdrücklich vorgeschrieben wurde. Denn nach § 24 des Gesetzes sind die Commissionen, daher auch die bei denselben angestellten Regierungsorgane berufen, nicht nur die im Gesetze speziell angedeuteten, sondern auch andere, zu Gebote stehenden Hilfsmittel zu erheben und zu benützen. Um so mehr ist der mit dem Vollzuge des Gesetzes beauftragte Finanzminister berechtigt, jene Mittel sammeln und anwenden zu lassen, welche geeignet sind, die Sache zu beleuchten. Ein solches Mittel für die Ertragsschätzung der Waldungen liegt gerade in der Darstellung des wirklichen Reinertrages aus Forstrechnungen und in der Vergleichung desselben mit dem eingeschätzten Reinertrage. – Es kann auch hier das Beispiel Preussens, dessen Gesetz ja dem unsrigen zum Muster gedient hat, angeführt werden. Auch im preussischen Gesetze sind die Ergebnisse der Forstrechnungen nicht speziell als Behelfe angeführt. Doch hat die preussische Regierung die Daten aus den Staatsforsten und die wirklichen Reinerträgnisse dieser Forste als den hauptsächlichsten Behelf für die Schätzung aller Forste benützt. (: Siehe die offizielle Denkschrift über die Ausführung des Gesetzes vom 21 Mai 1861 betreffend die Regelung der Grundsteuer, Berlin 1865. Gedruckt in der Staats-Druckerei. Seite 93 und 94 :). –

selbst in Bezug auf die Gleichmäßigkeit im Innern Galiziens werden aus den vom h. k.k. Finanzministerium beantragten erhöhten Classentarifen Resultate hervorgehen, welche den thatsächlichen Verhältnissen nicht entsprechen. Zu diesen Erhöhungen der Tarife im Allgemeinen, und im Rayon der Tarnopoler Landes-Subcommission insbesondere, mag auch der Umstand beigetragen haben, daß der Tarnopoler Rayon mit der Bukowina grenzt und ein Anschluß an die Classentarife der Bukowina gesucht wurde.**) Hiebei war jedoch zu erwägen,

---

und in Galizien größer ausgebreitet ist, als der bisher besteuerte. Allein dieser zugewachsene Boden ist in diesen Ländern, ebenso wie in Tirol, zum größten Theile im hohen Gebirge zu finden, weshalb auch der Ertrag desselben nur gering sein kann. Uiberdieß ist es merkwürdig, daß die Bukowina mit ihrem Zuwachse an steuerbarem Boden von 32% eine Steuererhöhung von über 90%, Galizien mit seinem Bodenzuwachse von 11% eine Steuererhöhung von mehr als 40%, während Tirol mit seinem Bodenzuwachse von 33% eine Steuererhöhung von nur 5.3% erleiden soll, wobei noch zu bemerken kommt, daß Tirol ein aus dem vorigen Jahrhundert stammendes Provisorium hatte, und die ökonomischen Verhältnisse, insbesondere die Verwerthbarkeit aller Bodenproducte, sich in diesem Lande unvergleichlich besser stellen, als in Galizien und in der Bukowina.

**) Aus einer beispielsweise angestellten Berechnung für den Bezirk Czortków, welcher nicht weit von der Bukowinergrenze gelegen ist, habe ich entnommen, daß dieser Bezirk nach den, vom h. kk. Finanzministerium beantragten Tarifen eine Steuererhöhung von über 160% zu erleiden hätte.

./.

daß die mit Galizien gemeinsamen, im Pruth und Czeremoszthale liegenden Theile der Bukowina einen hochangeschlammten Boden haben, welcher, in Bezug auf seine Elemente verschiedene, sich aber durch zufällige Entstehung stets verminderte Fruchtbarkeit, seines Gleichen in den übrigen Theilen Bukowinas und in Galizien nicht findet, – ferner, daß die Vorkommnisse des Jahres 1871 eine im Geiste des Gesetzes nicht begründete Änderung der Zusammensetzung der Bukowiner Landescommission zur Folge hatten, und diese Commission ihre Aufgabe bei der Feststellung der Classentarife in einer bedeutend fiscalischen Richtung als andere Landescommissionen auffaßte, daher eine Ausgleichung der Bukowina mit Galizien nicht in der Erhöhung der Tarife für Galizien, sondern in der Herabminderung der, im Verhältnisse zu **allen** andern Ländern zu hohen Tarife Bukowinas gesucht werden sollte.

Wenn auch die Gleichmäßigkeit der, aus den Anträgen des h. kk. Finanzministeriums sich ergebenden Resultate der Erhebungsführung vollkommen erreicht wäre, so hätte man noch den Grund nicht außer Acht zu lassen, daß die im Entwurfe gestellten, bedeutenden, die Wirth- und Vermögensverhältnisse im hohen Grade störende Erhöhung der Grundsteuer in den ärmsten, überdies noch mit Landes- und Communalumlagen stärker als andere Provinzen getroffenen zwei Länder, Galizien und Bukowina, auch mit politischen Gefahren verbunden ist, weil diese Länder mit Rußland und Rumänien grenzen, in welchen bis jetzt keine Grundsteuer besteht, daher die im Grenzverkehre leicht zu bewirkende und sachliche Vergleichung der diesseits und jenseits der Grenze bestehenden Steuer ein wichtiges Mittel für die Verbreitung der ohnehin schon stark auftretenden Agitationen zum Nachtheile des Reiches abgeben würde. – Allein die erwähnte Gleichmäßigkeit ist nicht er-

./.

weisen. Die auf Ansichten beruhenden Anträge des h. k. k. Finanz-
ministeriums haben keine eingehende ziffermäßige Begrün-
dung. Es ist aber auch nicht zu verkennen, daß eine ziffermäßige
Begründung in den einzelnen, zahllosen, auf den Reiner-
trag einfließenden Momenten, deren viele sich in Ziffern
nicht ausdrücken lassen, nicht gefunden werden kann. Darum
wäre es unbedingt nothwendig gewesen, solche Behelfe und Con-
trolierungsmittel im ausgiebigen Maße zu beschaffen, welche
die Werthe des Grundbesitzes, in denen alle auf den Rein-
ertrag einfließenden Momente ihren Ausdruck finden, dann die that-
sächlichen Reinertragswerthe darstellen, und zur Vergleichung mit
den, bei der Grundertrags-Schätzung in Aussicht genommenen Rein-
erträgnissen, sohin auch zur Beurtheilung der Gleichmäßigkeit von
Land zu Land geeignet sind. — Dies geschah leider nicht. —

/ II

Wenn ich mir erlaube, in Beilage II nochmals die
Mittel anzudeuten, welche zur Controlle der Ertragsschätzung von
Land zu Land vermittelt werden können, so darf ich nicht ver-
kennen, daß die, der Central-Commission schon überlieferten
Anträge des h. k. k. Finanzministeriums eine, Galizien und die
Bukowina schädigende Präjudiz geschaffen haben, welche sich in
einem entsprechenden Maße kaum beseitigen läßt. Denn
nicht nur in der absoluten Höhe der für diese Länder resultiren-
den Reinertragssummen wird der Grund der Schädigung
derselben liegen, sondern vielmehr in den offenbar viel
zu niedrig angenommenen Reinerträgnissen der andern Län-
der. Gegen solche Anträge des h. k. k. Finanzministeriums
werden die fünf Vertreter aus Galizien und aus der Bukowina
in der aus 36 Mitglieder zusammengesetzten Centralcommission
nicht einmal den Kampf aufzunehmen vermögen.

Wyciągi z dzieła:

Die directen Steuer in Österreich und ihre Reform herausgegeben vom K.K. Finanzministerium

Wien Hof- u Staats-druckerei 1860

o stabiler Kataster

str. 10 In Bezug auf die Periode Normaljahr 1824 — Dagegen wird der Kataster hinsichtlich der Bestimmung der Culturgattung u der übrigen Elemente der Schätzg auf den zur Zeit der Einschätzung in jedem Gemeinde factisch angetroffenen Wirthschaftszustand basirt — ....
bei dem Ertragsgrösse der Meldungen überzeugt, ist auf die fünfzehnjährige Maturitätsperiode Rücksicht zu nehmen.

str. 11 Culturkosten bei Äckern 20 bis 60 bei Wiesen 10 bis 30 % — Mit Bewilligung der Landesstelle kann bei Äckern Abzug bis 70 % bei Wiesen bis 40 % gebraucht werden. — Über diesen durfte jedoch selbst in dem Falle nicht hinausgegangen werden, wenn der factische Culturaufwand namhaft höher berechnet worden wäre.
Bei Hutweiden, Seen u Wäldern in der Regel keine Culturkosten; ausnahmsweise 1 bis 5 % — F
Das Recht der Reclamation gegen die jederzeitigen Schätzungsvorschläge ist nur der Gemeindevertretung nicht aber auch dem einzelnen Grundbesitzer eingeräumt —

F Schätzg mit Kaufwerth. u Pachtungen zu combiniren ... was jedoch zu Praxis nicht geschehen, wie ... Kauf- u Pachtpreise im J. 1824 [illegible] z powodu [illegible]

str. 14 Schätzg kostete bisher durchschnittlich 5200 fl per Quadr. meile oder 31½ xr per Joch — ....
Zuerst trat der stabile Kataster in Nieder Österr. im J. 1835 in Wirksamkeit; ihm folgten im J. 1844 Steiermark, Kärnten, Krain, Küstenland; 1845 Oberösterreich u Salzburg; 1847 bis 1852 die venetianischen Provinzen; 1851 Mähren; 1852 Dalmatien, Schlesien, Krakau; 1853 bis 1860 Böhmen.
Ungarn Provisorium im J. 1852 — mają 16% Steuer — ale ⅓ Zuschussu nie mają —

Auszüge aus der

Broschüre: „Die directen Steuern ~~u. ihre Reform~~ in Oesterreich u. ihre Reform" ~~herausgegeben~~ vom pp. Fin. Min. — KK. Hof- u. Staatsdruckerei 1860

S. 12 – Stabiler Kataster im Lomb. Ven. Königr. — Productenpreise: Durchschnitt vom 1823 bis 1825 — Aufnahme der Culturgattungen nach dem Stande v. 27 Mai 1828 —

S. 13 Seit 1813 bis 1860 sind 3593 öst. □ Meilen katastrirt, verbleiben noch 7050, wovon jedoch 2471 □ Meilen im Detail vermessen waren.

S. 14 Aufwand 30 Mil. Gulden nach Ausscheidung der Lombardie u. [illegible] die Kosten für das ungarische Provisorium

" stabiler Kat. in Wirksamkeit in N. Öst. ~~1835~~ – Steiermark, Kärnten, Krain u. Küstenland 1847 – Dalmatien F – Oberöst. u. Salzburg 1845, venetianische Provinz 1847–1852 – Mähren 1856 –

F Schlesien u. Krakau 1852 – Böhmen 1853 bis 1860 –

" Provisorium mit Schätzung in Ungarn ~~Provisorium~~ u. Siebenbürgen: Provisorium auf Grund des Patentes v. 4/3 1850 — eingeführt in Ungarn vom 1/11 1852 mit Steuerord. von 16% in Croatien u. Slavonien seit 1854 mit 12 2/3 % u. seit 1855 mit 16% — u. Siebenbürgen aber seit 1/11 1854 mit 10% wegen [illegible] Jahre

Personalsteuer —

S. 15 Tirol: Steuerperäquationssystem auf Grund der Patente v. J. 1774 u. 1777 – eingeführt 1784 –

S. 19 Vorarlberg: Bayerische Grundsteuer Provisorium eingeführt 1811 —

~~Statistische Tabellen zur obigen Denkschrift~~

Seite 49 Grundsteuervorschreibungen für Provinzen seit 1838 bis 1861

Haussteuer

Patent v. 23/2 1820 — Einführung der Steuer in der ~~Hauszinssteuer~~ ~~Patent v. 10/10 1849~~.

str. 19 u. 20 — a. h. Entschl. v. 20/6 1823 — in Krakau a. h. Entschl. v. 7/10 1851 —

Patent v. 10/10 849 auf 16 % bestimmt — dann auf alle Gebäude, welche in andern Orten mit 12 % veranlagt.

~~In Dalmatien ... ~~

Triest aversum.

Ungarn a. h. Entschl. v. 4/3 u. 2/11 1850 in Pest-Ofen 12 % Steuer u. 15 % Erh. Kosten in übrigen Orten 12 % " u. 30 % "

---

str. 20-21-22 — Hausklassensteuer mit obigen Patenten vom J. 1820 — für u. ... Stockwerke — mit die Tarifsätze mit a. h. Cab. Schr. v. 28/8 821 aufs Doppelte erhöht —

Salzburg jedoch Stockwerke nicht berechnet und nur einfacher Tarif —

Dalmatien einfacher Tarif —

Ungarn " "

ab 1850 1/3 Zuschlag mit Ausnahme der ungarischen Länder

Freijahre 10 u. 8 — für Wien a. h. Entschl. v. 16/7 1854 12 bis 30 Jahre —

Stat. Tabellen

Seite 6 Die Brache beträgt bei [illegible]

[illegible]

in Nied. östr. 29.77 %

Salzburg 18 —

1.17

Steiermark 10.15

Küstenland 18.22

Mähren 10.[illegible]

Schlesien 3.74

Krakau

auf einem Joch wird erzeugt an Holz

In N.ö. 87/100 Klaf.

Kärnten 81/100

Küstenland 68/100

Krakau 1 1/100

~~Hochwald~~
~~Acker~~ — wiesen

Reinertrag per Joch (Seite 18, 19)

	acker	wiesen	weiden	~~wald~~
	5 f 22	4 f 57	1 f 41	4 f 28
N. östr.	6 f 28	2 f 39	37	4 f 27
Salzburg	5 f 58	4 f 16	53	49
Steiermark			10	
Küstenland	3 f 59	3 f 7		
westgalizien	3 f 55	(4 f 41 ~~[illegible]~~) (Berg)	1 f 12	~~1 f~~ 5
Oberösterreich				

Fläche und Reinertrag

	acker reine Fläche percente	Reinertrag per Joch	wiesen rein Fläche Percent	Reinertr.	weiden rein Fl.	R.E.	Hochwald Fl.	R.E.	Niederwald Fl.	R.E.	Unprod. Fläche Perc.
Niederöster	~~1,329.400~~ 40.0	5 f 22	11.9 %	4 f 57	7.2	1 f 41	29.2	1-15	2.6	2-54	1.05
oberöstr.	~~675.400~~ 35.6	6 f 41	17.8	5 f 17	3.9	53	34.2	1-4	1.0	1-52	1.59
Salzburg	~~38.177~~ 31.8	6-28	13.2	2 f 39	7.6	37	39.1	..21	0.5	..22	2.13
Steiermark	~~532.200~~ 14.8	5 f 58	11.9	4-16	6.7	53	43.1	..20	1.6	21	2.68
Kärnten	~~170.700~~ 10.7	6-47	12.3	3-27	11.1	39	45.6	..16	00.6	..15	1.85
Küstenland	~~406.600~~ 7.8	3-59	8.7	3-7	33.9	10	7.1	..23	17.2	46	0.67
westgalizien	~~4077.900~~ 48.5	3-42	8.2	4-41	11.9	1-12	23.8	57	2.4	1-19	mit Krakau 1.62
Böhmen	~~4.237.300~~ 48.5	7-44	11.1	7-27	7.6	2-3	28.4	2-32	1.5	3-32	2.42
Mähren	~~1.843.500~~ 49.2	6-47	7.7	6-48	9.1	2.31	20.2	1-57	6.5	2-44	1.02

[illegible]

Seite 48

Steuer per ein Joch productiven Bodens (samt 1/3 Zuschl. u. 1/6 Kriegszuschlag

~~Nied. österreich 1f4~~

	per Joch	per 1 Grundbesitzer
Nied. öst.	1f4	10f78
Oberöstrr.	1f4	16–22
Salzburg	34	12–94
Steiermark	51	8–15
Kärnten	40	10–15
Küstenland	49	4–96
Böhmen …	1f45	17 – 9
Mähren …	1f29	11 – 97
Krakau …	74	7 – 62

Str. 54

Bruttomiethzins im J. 1859

Provinz u. Einwohner	Städte wo die Classen ~~Hauszinssteuer~~ Stadt u. Einwohner		Flachland wo nur ungewöhnlich der Hauszinst. unterworfen	Zusammen	von übrigen Gebäuden des flachen Landes wo nur Classensteuer [illegible]	Zusammen per Kronland
Nied. öst … 1,681.697	Wien u. Vorst. ~~[illegible]~~	24.020.296	3.045.967	29.363.827	2.017.537	31,381.359
	21 Orte in Umlege Wiens ~~[illegible]~~	2.297.564				
Oberöstrr. ..	~~[illegible]~~ Linz	594.947	611.844	1266.080	2.011.857	3.277.937
	Urfahr 5.254	59.239				
Salzburg	Salzburg	233.755	31.735	…	252.896	568.386
Steiermark	Gratz	1.586.032	718.101	…	1,637.623	3,941.756
Küstenland	Triest	3.678.309	617.028	…	893.987	5,382.735
	Görz	193.411				
Böhmen	Prag u. Wyssegrad	4,295.405	5,111.765	– –	6,522.727	16,190.912
	Curorte	261.015				
Mähren	Brünn	1,630.122	1,669.406		2,723.201	6,264.067
	Olmütz	241.738				
Ostgalizien	Lemberg	1,577.761	1,269.621	…	4,147.532	7,072.148
	Brody	82.234				
Westgalizien	Krakau	760.122	865.138		2.316.461	3,941.721

436

Einige Städte u. Provinzen mit ihren Steuern — st. 74

Einwohnerzahl (Arbeiter)		~~Brutto~~ Hauszins	Miethzins per 1 Einwohner	Hauszinssteuer 1861	Erwerbsteuer u. Eink. St. I. Classe 1861	per Kopf der Einwohner	Eink. Steuer	Sämmtl. directe Steuer 1859
476.222	Wien ..	24,020.296	50/44	~~circa 4,300.000~~	3,335.501	83/81	2,824.375	~~3,247.69~~
1,681.697 [331]	Nied. öst. ...	31,381.359	18/66	~~5,093.148~~	4,304.000	--	4,068.588	11,106.810
707.450 [190]	Oberöst. ...	3,277.937	4 – 63	~~118.115~~	363.331	10/26	679.067	2,720.643
145.273	Prag ...	4,295.405	29 – 57	~~circa 800.000~~				
4,705.525 [874]	Böhmen ...	16,190.912	3 – 44	~~2,901.370~~	2,067.240	10/8	3,915.900	15,757.200
104.707	Triest ...	3,678.309	35 – 13	~~70.000~~	413.921	79/60	478.017	
520.978 [150]	Küstenland ..	5,382.735	10 – 33	~~393.135~~	502.142		703.688	1,579.000
70.384	Lemberg	....	22 – 42					
3,012.849 [928]	Ostgalizien	....	2 – 35	-----	548.668	10/63	1,149.300	4,059.000
1,584.621 [381]	Westgalizien	....	2 – 49	----	259.576	11/80	548.857	2,112.678

str. 101

Erwerb- u. Einkommen-Steuer

1) Erwerbsteuer

str. 22, 23, 24 } Tyrol we wszystkich Klassach mniej —

str. 25 — w Wenecyi mniejsze —

str. 25 i 26 — Ungarn quasi Kopfsteuer — wedł. 3 Kategorien

str. 26 — Siebenbürgen ma znowu inne Personal- u. Einkommens Taxen

2) Eink. steuer — od str. 27

Fin. Minist. Erlass v. 18/6 848 Beamtenbezüge —

Patent 10/10 1849 —

Patent 29/10 1849

Minist. Erlass 11/1 1850 Vollzugsvorschrift —

Steuereinhebung

str. 31 w Lombardii i Wenecyi częścią przez dzierżawców —
gdzie nie zgłoszą się dzierżawcy to Einnehmer von Amtswegen w gminie aus den Höchstbesteuerten —
za to dostają oni 3% u. wenn sie die Steuern sicherstellen 5% — für die Mühewaltung —

Steuer Nachlässe

str. 35 — In deutsch-slavischen Kronländern ab 1834 bis incl. 1853 — wurden durchschnittlich jährlich 4.03% nachgelassen an Grund- u. Gebäudesteuer ~~siehe Tabelle~~
an Erwerbsteuer in Galizien 2.25%
siehe Tabelle —

Reformprojekt

str. 37 Steuerperiode 3 jährig — (nicht zu hoch treiben)

str. 38 Organe

39, 40 X Kapitalne argumenta za tem, aby Schätzg powierzyć den Steuerträgern — proponuje

1. Steuercentralcommission } z urzędników
2. Steuerlandescommission } i Steuerträger=
3. Steuerbezirkscommission } vertretern
4. Steuerlocalcommission für Gemeinden —
5. Schätzung des ganzen Grundbesitzes der Bezirks=commission zu übertragen
5. Schätzg durch Beamte, Kundige der Landwirthschaft zu leiten —
6. Berg= Hüttenwerke u. Fabriken inaczej —

str. 41 — Landessteuerquoten

projekt str. 41

str. 47 Mängel des stabilen Katasters

Podatek gruntowy w Tyrolu

Wypis ~~wyciąg~~ z dzieła: „Systematisches
„Handbuch der directen Steuern
„im Kaiserthume Oesterreich
„von Dr. Johann Moritz Schlepp.
„Professor an der Prager Universität
Dritte Auflage Prag 1862 verlag
von Carl Andre — Seite 47 § 31

§. 31.

2. In Tirol

In Tirol hat die Josefinische Grundsteuerregulirung nicht Statt gefunden, sondern das dortige Grundsteuer System beruht hauptsächlich auf dem Patente vom 6. August 1774, wodurch die Fatirung der grundsteuerpflichtigen Objekte verordnet worden ist. Nach der Eigenthümlichkeit der Landesverfassung giebt es dort keinen Unterschied zwischen Dominikal- und Rustikalbesitz, sondern von jedem Grundstücke ist die Steuer gleich zu entrichten. Die Steuer vom Einkommen aus dem Grund und Boden heißt Stabelsteuer zum Unterschiede von der sogenannten Dominikal- oder Adelssteuer. Dieser letzteren unterlagen überhaupt alle Giebigkeiten, welche von den Eigenthümern der liegenden Gründe, Gebäude u. s. w. als Zehent oder unter anderen Namen an dritte Personen, gewöhnlich an Besitzer größerer Grundcomplexe, der meistens Adeligen gehörten, als ständige Schuldigkeit entrichtet werden mußten.

In den, über den Grund eingebrachten Fassionen mußte nicht nur die Größe desselben, und seine Kulturart, sondern auch die darauf stehenden Gebäude und die damit verbundenen Gerechtigkeiten z. B. der Jagd, der Fischerei nebst den davon an andere zu zahlenden Giebigkeiten (Ablagen) z. B. Zehenten angegeben werden.

Über diese Fassionen wurde nun jedoch ohne Rücksicht auf die Lasten durch eigene Schätzungs-/

Kommissionen der Kapitalswerth der einzelnen Grundstücke bestimmt. Da aber diese Schätzungen nicht verläßlich waren und gewöhnlich zu niedrig ausfielen, so wurde später die Erhebung der mittleren Kaufpreise und dadurch eine Rektifizierung der geschätzten Kapitalswerthe angeordnet, so entstand das Steuer- und Urbarial-System.

Man verfuhr bei dieser Rektifizierung folgendermaßen. Es ließen sich z. B. in einem Bezirke (Landesgerichtsbezirke) verläßliche und daher annehmbare Kaufswerthe von 44 Grundbesitzungen ausmitteln, und es betrugen diese 44 Kaufswerthe zusammen 70.000 fl, während die Summe der Schätzungswerthe der zu diesen 44 Grundbesitzungen gehörigen Grundstücke nur 20.000 fl ausmachte, so zeigte es sich, daß der Kaufswerth 3½ mal größer sei, als der Schätzungswerth, und man schloß nun, daß dieses Verhältniß zwischen dem Schätzungs- und Kaufswerthe aller Grundstücke des Bezirkes dasselbe sein werde. War also der Schätzungswerth aller Grundstücke jenes Bezirkes 450.000 fl, so multiplizirte man denselben mit 3½ und erhielt so den wahrscheinlichen Kaufswerth aller Grundstücke jenes Bezirkes 1,575.000 fl. Von diesem Kaufs- oder Durchschnittswerthe wurden aber in Folge des Hofdekretes vom 2. August 1781 nur 3/8 als künftiges Steuerkapital erklärt, nämlich in unserem Beispiele 590625 fl. Da aber bei kleineren Realitäten, nach der Annahme bis zu einem Werthe von 3.500 fl, der Kaufpreis wegen der größeren Konkurrenz der Käufer sich erhöht, was bei größeren Realitäten nicht der Fall ist, so wurde in Bezug auf den Kaufswerth der kleineren Realitäten eine sogenannte Detraction gestattet und vorgenommen. Diese Detraction bestand darin, daß man von dem mittleren Kaufswerthe der kleinen Realitäten 2/5 bis 1/20

nach einem gesetzlich bestimmten Schema abzog.

In unserem Beispiele war z. B. der Kaufswerth von 44 Realitäten 70000 fl, wird nun weiter angenommen, es wären dies lauter kleine Realitäten im Werthe unter je 3500 fl gewesen, so betrug der Kaufpreis einer Realität im Durchschnitte 1590 6/11 fl und war für diesen mittleren Kaufpreis eine Detraction von 1/5 gestattet, so wurde von dem oben gefundenen Steuerkapital pr 590.625 fl der fünfte Theil mit 118.225 fl abgeschlagen, und es verblieb ein eigentliches reines Steuerkapital pr 472,500 fl vorausgesetzt, daß in dem ganzen Bezirke nur solche Realitäten gewesen wären, bei welchen der Detractionsquotient 1/5 war. Auf diese Art ist für ganz Tirol das reine Steuerkapital mit 46,606,296 fl ausgemittelt worden.

Erfam

No 1

Vorschriften über das Grundsteuer- provisorium.

Provinzialgesetzblatt v. 1819 – 1826.

1819. — No 64 Seite 124.

Instruction für die zur Ausführung des Grundsteuer Provisoriums aufgestellten Provincial Kommission — mit 5 Formularen.

1819. — No 65. Seite 145.

Instruction für die Commissäre zur Ausführung des Grundsteuer provisoriums. — mit 10 Formularen.

1819. — No 97. Seite 252.

Vorschrift oder Hülfstabelle für die leitenden Steuer- bezirks-Obrigkeiten zur Berechnung der Grunder- trägnisse. mit 25 Tafeln.

1819. — No 102. Seite 267.

Belehrung für die Steuer bezirks Obrigkeiten zur Ausführung des Grundsteuer provisoriums. mit 10. ~~Tafen~~ Formularen. —

1819. N^ro 103. Seite 365

Belehrung für die Herrschaften und Magistrate über die einzureichenden Fassionen ihrer Urbarialnutzungen zur Ausführung des Grundsteuerprovisoriums.
mit 6. Formularen.

1819. N^ro 104. Seite 321.

Belehrung für die Zehentberechtigten über die einzureichenden Fassionen ihrer Zehentnutzungen zur Ausführung des Grundsteuerprovisoriums.
mit 2. Formularen.

1819. N^ro 121. Seite 437.

Weisung wegen Behandlung der in Cultursfähigen Zustand übergegangenen öden oder unkultivirten Gründe rücksichtlich der Steuer oder Zehentfreiheit.

1819. N^ro 126. Seite 442.

Behandlung der Grundstücke auf welchen zur Zeit der josephinischen Steuerregulirung ein Haus stand, bei den Operationen des Grundsteuerprovisoriums.—

1820. N^ro 8. Seite 10.

Behandlung der seit der josephinischen Steuerregulirung durch die Veränderung der Landesgränzen der Provinz zugewachsenen oder abgefallenen Grundstücke bei dem Grundsteuerprovisorium.—

1820. N^ro 14. Seite 21.

Bestimmung der Behandlung der Zehentfassionen bei

Josephinische Vorschriften über die Grundertragsschätzung.

Aus der Pillerischen Gesetzsammlung

1785. 12. April. Seite 46.

Patent, das neue Steuerregulirungsgeschäft betreffend, sammt der:
Belehrung für die Obrigkeiten, Jurisdicenten oder ihre Stellvertretter und Beamten; wie auch für die Gemeinden, wie sich dieselben bei dem vorstehenden Geschäfte der Aufschreibung, Ausmessung und Fatirung der Gründe benehmen sollen. —

1785. 18. August. Seite 148.

Patent bestimmend die Verlängerung des Termins zur Einreichung der Bekänntnisse über das Grunderträgniss bis auf den 11. April 1786; und zugleich die Strafe für eine unrechte Angabe. +)

+) Die Gründe sollen in diesem Falle demjenigen eingeräumt werden der eine größere ausweist, als ~~[struck]~~ fatirt worden ist.

1789. 10. Hornung. Seite 41.

Patent die Ausmaß der Grundsteuer betreffend.
I. Abschnitt. Von der landesfürstlichen Grundsteuer.
II. Abschnitt. Von den herrschaftlichen Urbarialforderungen. —

1789. 26. May. Seite 116.

Rundschreiben in betreff des unterm 10. Hornung l. J. in Betreff der Grundsteuer und Urbarialregulirung erflossenen Patents. — enthält Aufklärungen. —

1789. 13. August. Seite 154.

Rundschreiben in Betreff der Steuerentrichtung von den an Dritte verpachteten Grundstücken.

1789. 17. September. Seite 168.

Patent, enthaltend die Bestimmungen zum Grundsteuer und Urbarialsystem. —

1789. 4. November. Seite 196.

Rundschreiben wegen Besteuerung und Besetzung verödeter Gründe. —

1789. 28. December. Seite 218.

Patent, betreffend die Ausschreibung des Beitrags zur Erhebung der Urbarialsteuer.

1790. 19. April. Seite 28.

Patent wegen Aufhebung der neuen Steuer und Urbarialregulirung. —

dem Grundsteuerprovisorium in jenen Fällen wenn der Zehendherr den Zehendnutzung gegen eine bestimmte Abgabe auf Lebensdauer hintangegeben hat.

1820. Nro 36. Seite 53.

Weisung, wie sich rücksichtlich der Urbarial fassionen bei wandelbaren Frohnen zu benehmen sey.

1822. Nro 10. Seite 17.

Instruction zur Aufnahme, Untersuchung und Abhilfe der gegen provisorisch angenommenen Maßstab der Grundsteuer vorkommenden ~~Beschwer~~ Beschwerden:—
mit 4. Formularen.—

1822. Nro 16. Seite 39.

Zur Anbringung der Reklamazion gegen die Resultate des Grundsteuerprovisoriums wird eine Frist von 3. Monathen zugestanden

1822. Nro 44. Seite 150.

Nachtrag zu der Instruction s: Nro 10 über die Aufnahme, Untersuchung und Abhilfe der Beschwerden gegen den provisorisch angenommenen Maßstab der Grundsteuer.—

1822. Nro 135. Seite 472.

Weisung wie sich bei der Entschädigung des durch das Steuerprovisorium verkürzten Curatclerus zu benehmen sei.—

1825. Nro 5. Seite 26

Belehrung für die Steuerbezirksobrigkeiten zur Evidenzhaltung des provisorischen Steuer-Katasters. —
mit 4. Formularen.

1826. Nro 154. Seite 196.

Auflösung der bisherigen Provincialkommission für die Regulirung des Grundsteuerprovisoriums und Errichtung einer ~~neuen~~ eigenen Steuerregulirungs-Provincialkommission.

Nachtragsband zur Prov. Gesetzsammlung v. 1819–26.
Nro 218. Seite 206

Gub. Verord. v. 21 Juni 1825:
Die Curatgeistlichkeit muß die durch das neue Provisorium bestimmte Grundsteuer entrichten, wenn sie gegen früher geringer ausfällt, und zwar auch dann, wenn dadurch die Congrua geschmälert würde. —

Lasy.

Ogółem w Austryi 31.860.000 Joche

Die ganze jährliche Holzschlägerung Oesterreichs = 28.254.000 W. Klftr

(a z jednego Jocha rocznie 0, 8868)

Staatsforsten:

Domäne Purkersdorf (Wienerwald) 48.000 Joch -- 80 und 120jähr. Turnus. -- Gesammtnutzung 62,400 Normalklftr. von 100 W. Kubfß solider Holzmasse. (1.3 Klftr. pr. Joch) Jährl. Rohertrag an Geld 1.038.700 fl. Ausgaben für Verwaltung, Betrieb u. Steuern 562.700 fl. (54%) - Reinertrag 476.000 f (pr. Joch nahezu 10 fl)

Dom. Fuckine (im croatischen Küstenland) Waldcomplex 48,000 n.ö. Joch
Holzertrag 24.000 Klftr. (0,5 Klftr. p. Joch)

Forstamt Goisern (im oberöstr. Salzkammergute) 22.110 Joch Waldfläche
Holzertrag 18000 W. Klftr. — (0.8 Klftr. p. Joch)

Forstamt Hallein (in Salzburg) — 71.750 Joch Wald
Holzertrag 45,000 Klftr. — (0,627 pr. Joch)

Domäne Neuberg (in Steiermark) — 22.440 Joch Wald
Holzertrag 13.120 Klftr. (Zuwachs pr. Jahr u. Joch 0,58 Klf.)

Staatsforste von Tirol u. Vorarlberg — 220.000 Joch Waldfläche
(Durchsch. Zuwachs 48.6 Kubfß.

Haupt-Gewerkschaft österr. steir. mit dem Stifte Admont 224.000 Joch Waldungen
Holzertrag 160.000 Normalklftr. à 100 Cubikfß. solider Holzmasse
(=177.777 n.ö. Klftr. - pr. Joch 0,79 Klftr.)

Domäne Unghvár (in Ungarn) — 160,968 Joch Hochwald
Holzertrag — 74.320 Klftr. — (pr. Joch 0,46 Klftr.)

Forstamt Schmölnitz (in Ungarn) — 32,000 Joch Wald
Holzertrag 16,270 Klftr. — (pr. Joch 0,51 Klftr.)

Staatsforste der Marmaros (in Ungarn) 437.000 Joch Wald
Holzertrag 282,000 Klftr. — (pr. Joch 0,64 Klftr.)

Forstamt Rosenberg (in Ungarn) — 99401 Joch Hochwald
Holzertrag — 40160 Klftr. (pr. Joch 0,40 Klftr.)

Waldamt in Soóvar (in Ungarn) — 15994 Joch
Holzertrag — 8640 Normalklftr. (=9600 n.ö. Klftr. - pr. Joch 0,60 Klf.)

Forste von Nagy-Banya (in Ungarn) 106.900 Joch Hochwald aus Buchen, Traubeneichen, Tannen u. Fichten
Holzertrag. 80.000 Klftr. — (pr. Joch 0,75 Klftr.)

Forstamt Schemnitz (in Ungarn) — 65.910 Joch Hochwald
Holzertrag — 45.531 Klftr. — (pr. Joch 0,69 Klftr.)

Forstamt Briesz (in Ungarn) — 88.000 Joch Hochwald
Holzertrag 97592 Klftr. — (pr. Joch 1,11 Klftr.)

Forstamt Lugos (in Ungarn) 5673 Joch Hochwald
20430 " Niederwald
Holzertrag — 13.210 Klftr. — (Durchschtl. p. Joch 0,50)

Domäne Zbirow (in Böhmen) 37.865 Joch
Holzertrag 67.000 Normalklftr. bestanden mit Buchen, Fichten, Tannen u. Kiefern in sehr intensivem Betriebe.
(=74.444 n.ö. Klftr. - pr. Joch 1,97 Klftr.)

Galizische Staatsforste — 493.090 Joch
Holzertrag 218.000 Klftr. — (pr. Joch 0,44 Klftr.)

Forstamt Sachsenburg (in Kärnthen) 93.675 J. Hochwald
Holzertrag — 25.800 Klftr. (= pr. Joch 0,27 Klftr.)

Forstamt Montona (im Küstenlande) 7053 Joch (davon 5306 J. Hochwald
1747 J. Mittelwald)
Holzertrag 1831 Klftr. (= pr. Joch 0,26 Klftr.)

Forstamt in Görz — — 64.000 J. Hochwald
329 . Mittelwald
Holzertrag — 24.000 Klftr. — (= pr. Joch 0,38 Klftr.)

Waldamt Arad (in Ungarn) 85.000 J. Wald (wovon 4200 J. Niederwald)
Holzertrag 40.000 Klftr (= pr. Joch 0,47 Klftr.)

Erzherzog Albrecht k. k. Hoheit

Domäne Teschen (in Schlesien) 108.188 J. Wald
Der jährliche Abgabesatz beträgt auf den 73.796 J. servitutfreien Wäldern 96.196 Klftr oder 1.3 Klftr pr. Joch.

Domäne Saybusch —

Nieder-Oesterreich

Stift Altenburg 5000 J. Waldboden (0.9 Nadel- u. 0.1 Laubholz) Vorherrschend sind Fichten, Weißföhren, Tannen und Eichen. — Vorwiegend Hochwald im 80- bis 120jährigen Umtriebe. — Der Boden ist frisch, durchschnittlich tiefgründig und humusreich, Wachsthumsverhältnisse günstig.
Die Holzausbeute beträgt durchschnittlich 4860 Klftr à 66 Cubfß (= 3564 n. ö. Klftr. = pr. Joch 0,71 Klftr.)

Dom. Murau (in Steiermark). Der Durchschnittszuwachs beträgt 81 Cubfß pr. Jahr u. Joch — (= 0,90 Klftr.)

Gut Hohenau in Nied-Öst (fürst Joh. Liechtenstein) 5530 Joch Waldfläche
jährl. Holzabgabesatz 10080 Klftr à 78 Cubfß Masse

Gut Feldsberg in N. Oest. (fst. Joh. Liechtenst.) 5777 Joch
Der jähl. Holzabgabesatz 4253 Klftr à 78 Cubfß Holzmasse

Gut Lundenburg in Mähren (fst. J. Liechtl.) 7313 Joch
Jährl. Holzabgabesatz 11.043 Klftr à 78 Cubfß

Gut Ung. Ostra in Mähren (fst. J. Liechl) 7646 Joch
Jährl. Holzabsatz 7429 Klftr. à 78 Cubfß

Gut Plumenau in Mähren (fst. J. Liechl) 16.516 Joch
Jährl Holzabgabesatz — 19.388 Klftr. à 66 Cubfß.

Gut Jägerndorf in Schlesien — 12.230 Joch
Jährl. Holzabgabesatz 12.116 Klftr —

Gut Goldenstein in Mähren — 15.923 Joch
13.782 Klftr à 76 Cubfß

Dom. Szittnya in Ungarn (Herzog August v. Sachs-Coburg-Gotha) 10.400 Joch — 80jähr. Umtrieb. Materialertrag durchschnittlich pr. Joch u. Jahr 53 Cubfß Holzmasse

Holics k. k. Familiengut 5800 Joch Wälder. Holzertrag pr. Jahr 5060 Klftr à 62 Cubfß.

Forste d. Staats-Eisenbahnges. im Krassoer Comit. 157.000 Joch — Durchschn. Zuwachs 0,60 bis 1.2 Klftr *

Dom. Gföhl in Nied-Oest. (fst. Sina) 14.804 Joch — Jährl. Abgabesatz 7920 Normal Klftr.

" Mauerbach " (fürstin Maasokordato) 2398 Joch — 0.95 Klftr. Durchschn. Zuwachs

* In der Gruppe bei Walgadeny 0,7 Klftr.

Kochany Kornelu!

W Katalogu tegorocznej Wystawy Wiedeńskiej, w oddziale odnoszącym się do lasów, znajduję przy niektórych dobrach wystawiających ciekawe szczegóły, mianowicie roczny przyrost, a gdzieniegdzie podanie dochodu brutto i kosztów utrzymania. — Z dat tych jasno się pokazuje, jak są przesadnie wysokie obliczenia przyrostu rocznego u nas, a jak nisko znowu przyjmowane koszta kultury.

Nie wiedząc czy miałeś ten Katalog pod ręką, wyciągnąłem z niego wszystkie te data, gdzie tylko były podane i obliczyłem po większej części roczny przyrost z Jocha. Posyłam Ci to jako ciekawy materyał, który się może do czego przydać.

Serdecznie Cię pozdrawiam

Józef Jaworski

Kraków 14/9. 866.

Dom. Hrottowitz in Mähren 7995 Joch – Jahresdurchschnittszuwachs im Hochwald 1,1 Klftr
" Rositz in Mähren – 8870 Joche
Abgabesatz 10240 Klftr

" Wellehrad in Mähren 3596 Joch
Abgabesatz 3470 Klftr

" Podiebrad in Böhmen 6700 Joch
Durchschnittszuwachs auf dem besten Boden Mittelwald 1,5 Klftr

" Trenchin in Ungarn 24.378 Joch
Jährl. Holzabsatz 12.000 Klftr.

" Teplizka in Ungarn 6.018 Joch
Jahresabsatz 4984 Klftr Nadel- u. 831 Klftr Buchenholz

" Báan in Ungarn 4.900 Joche
Jahresabsatz 1980 Klftr.

" Tolna in Ungarn 3036 Joch Donauauen (1036 mit Eichen
Rüstern u. Eschen, 2000 mit Pappeln u. Weiden bestockt)
Turnus 30–40 Jahre –
Abgabesatz 3600 Klftr.

" Simongat in Ungarn 4360 Joch Wald –
(die 2441 J. haubaren Bestände enthalten 146,460 Klftr
Holz, von dem jährlich 2250 Klftr abgetrieben werden)

Betriebskosten.

Purkersdorf (już podane wyżej)

Dom: Gföhl (NÖst.) Jährl. Rohertrag 136,000 f Verwaltung, Betrieb u. Steuern 70,800 f

Dom. Hrottowitz (Mähren) Jährl. Rohertr. 87,660 f
Verwaltung 10,858 f
Betrieb 9.622.
Steuern 6.468.

Dom. Rositz (Mähren) Roheinn. 99,200 f. –
Verwaltung 10,300
Steuern 8,300
Betrieb 11,600.
Aufforstung 1.700
Verschiedenes 4.800. = 36.700 f.

Dom. Wellehrad (Mähr.) Rohertrag 32,066 f –
Verwaltung 3314
Betrieb 3459
Steuern – 3275. = 10,048.

Dom. Trenchin (Ung.). Rohertr. 51,000 –
Verwaltung 10648
Betrieb 12376
Cultur – 538
Gebäudeerhaltg 1000.
Grundsteuer 9438 = 34.000 f

Dom. Teplitzka (Ung.) Rohertrag 36,016 f.
Verwaltg – 8302
Betrieb – 3074
Cultur – 173
Steuer – 1234
Verschiedenes 563. = 13.346 f

Dom. Báan (Ung) Rohertrag 11.446 fl. – Verwaltung 3384
Betrieb 1373
Cultur 44
Steuern <u>1715</u> = 6516 fl.

Szczegółowszego do szematów i cen robocizny —

Dr. K. Göriz prof. d. Land- u. Forstwirthschaft in Tübingen „Die landliche Betriebslehre“ 1854. 3 Tomy:

Tom II str. 219. Detailberechnung des Haushaltes.

„ 264. Arbeit mit dem Gespann.

„ 274. Leistungen des Gespanns

„Rechnet man neben den Sonntagen auch nur 13 Fest-, Feier-
„und solche Tage, an welchen das Beschlagen oder Krankheit
„oder außerordentliche Ermüdung die Pferde von der Arbeit
„abhält, so bleiben 300 Tage als höchster Ansatz für sie
„zum Arbeiten übrig. — Die Erfahrung stimmt jedoch die-
„sen Ansatz, weil auch viele Tage vorkommen, an
„welchen die Witterung keine Arbeit zuläßt, auf 270 bis
„275 Tage herunter, und in manchen Wirthschaften
„hat man nur 240 bis 250 Arbeitstage (Veit 260–270 Tage,
Hohenheim im Durchschnitt der 9 Jahre $18\frac{31}{40}$ nur 233½ T.
jedoch aus besonderen Ursachen.)

Beschreibung von Hohenheim — 1863 str. 235. Im Durchschn. der letzten 7 Jahre 252,46 Tage

„Die Zahl der jährlichen Arbeitstage mit den Ochsen
„wird oft nur auf 150 und durchschnittlich auf 180 fest-
„gesetzt, so daß 210 als eine sehr strenge Verwendung
„angesehen wird. Es mag dieß gelten wo man sie
„über den eigentlichen Winter gar nicht gebraucht:
„Auf energisch betriebenen Wirthschaften des südwest-
„lichen Deutschlands aber, bei kräftigen, wohlgenähr-
„ten und mit gutem Beschläg versehenen Thieren
„verwendet man sie 200 bis 240, durchschnittlich
„also 220 Tage lang. (Pabst 200 bis 220, Veit 200 bis 240,
„Hohenheim im Durchschnitt der gesammten 9 Jahre 227 Tage,
„darunter im Jahre 1836–242, im J. 1839. 251 Tage).

Jak wyżej str. 235 228,14 Tage

str. 280. Arbeiten auf dem Acker.

1) Das Pflügen. (Rozmaite wpływy stosownie znaczne różnice)
„Wo so viele Umstände hindernd oder begünstigend ein-
„wirken können, ist es erklärlich, daß die Erfahrungs-
„sätze sehr abweichend sind, und daß man bald 1, bald
„1½ bis 2 Morgen als die Leistung zweier brauchbarer,
„kräftiger Ackerpferde vor einem Pflug, einen Tag in den
„andern gerechnet, ansieht.

W. Morg. Würtembergski = 875,6 Wien. □ Klaft. a więc mało więcej od ½ Jocha. (dokładnie = 0,547.) 1½ = 0,821; 2 = 1,094

„Ein Morgen kommt bei schwerem Boden, und wenn von
„den oben bezeichneten Umständen einer oder mehrere aufhaltend
„einwirken, — vor; zwei Morgen bei leichtem Boden und sonst
„günstigen Verhältnissen. — Bedarf man vier oder gar noch
„mehr Stücke Anspannung vor den Pflug, welcher jedoch nur bei

Hohenh. 1863. str. 236. Stürzen — 1 Morgen. Tiefpfl. mit Unterpfl. ¾ M. Einmal übereggen 6 M.

„ einem schlechten Geräthe oder besonderen Hindernissen noth-
„ wendig sein wird, so darf man nicht mehr, eher etwas
„ weniger Leistung voraussetzen!"

Das Eggen. „ Auf zähem verhärtetem Boden Thonboden kann
„ das Eggen den dritten Theil der Pflugarbeit ausmachen; bei gutem
„ Mittelboden nur den vierten, bei leichtem Boden den fünften
„ Theil und noch weniger. Nach dem hier zu Lande üblichen
„ Verfahren eggt man zwischen 6–8 Morgen täglich. Ist der
„ Boden schwer und verunkrautet, oder muss eine Saat mit
„ Sorgfalt untergebracht werden, so bringt man nur 4–5 Morgen
„ fertig.

Das Walzen 8–9 Morgen

Das Extirpiren 5–8 "

Das Säen. Ein guter Säemann säet täglich 10–12 Morgen
Weizen, Gerste, Hafer, 8–9 M. feine Samen, z.B. Raps u. Klee.

Das Pflanzen. Zum Einlegen der Kartoffeln in Stufen nach der
Haue bedarf man auf den Morgen 3–4 Personen, zum Einlegen nach
dem Pfluge 2–3 Weibertage, je nach der Einrichtung des Geschäfts
und der ~~Ent Et~~ Entfernung der Pflanzenreihen in die zweite oder
dritte Furche.

Das Felgen u. Häufeln 6–10 Weiber täglich einen Morgen.

Schneiden auf einen Morgen 4–5 Personen. Manche nehmen
zur Winterfrucht 5, zur Sommerfrucht 4 an.

(Beim Hauen) Das Getreide nachzurechen, anzutragen und zu binden, ko-
stet eine Person auf 1–2 Morgen.

Die Kartoffeln auszunehmen, wegzutragen u. zu laden, bedarf
man für den Morgen 12–14 Personen, worunter 3–4 Männer,
zum Abladen u. in den Keller schaffen 2 Weiber, zum Nachlesen
beim späteren Pflügen 1½ Weiber, zusammen 16–20 personen.
Nimmt man nach dem Pfluge aus, so können 12–18 Per-
sonen diese Handarbeit besorgen.

Runkeln auszunehmen, abzuschneiden, zu laden, abzuladen
u. in's Magazin oder die offene Miethe zu bringen bedarf
man 12–16 Weibertaglöhne pro Morgen; um die Blätter
zu schlitzen u. zum Füttern zuzurichten 10 Weibertage.

Arbeiten auf den Wiesen.

Nach Thaer:

Zweischnittige Wiesen	von 25–36 Ct. auf den Wagen,	Heuwerbungskosten	20% des Heuwerthes
	21–24 "	"	25%	"
	17–20 "	"	30%	"
	13½–16 "	"	40%	"
Einschnittige "	12–16 "	"	30%	"
	10–11 "	"	40%	"
	6–9 "	"	50%	"

Mähen 1⅓–1⅔ Morgen ein Mann – wo kleine Sensen 1 Morgen.
Trocknen Ein Weib täglich 5–6 Ctr. –
2 bis 3 Weibertage um 1 Morgen zu dörren.

Arbeiten mit dem Dünger

Nach Kreyßig – In täglichen 10 Stunden ladet 1 Mann 400 Cubikfuß Mist –, führt 1 Mann mit dem Gespann 600 Cubfß aus, ladet auf dem Felde ab 1200 Cubfß., breitet 1 Mann auf dem Felde 400 Cubfß.

Dreschen mit dem Flegel.

Als mittlere Leistung kann angesehen werden, wenn 1 Mann täglich ausdrischt (mit dem Putzen). (1 Sri m. m. = 5,7 gest. Kron
1 Schef. = 8 Sri = 2,88 Metz. n. a.
= 2,85 bin Acktel)

4 Sri Weizen = 22,8 gest — = 1,425 Metz. n. a.
12 " Dinkel = 2 Kr. 4⅖ gr. . . . . = 4,275 Metz. n. a.
6 " Rogen = 1 Kr. 2⅖ gr. . . . = 2,1375 " –
8–9 " Gerste = 1 " 13⅘ — 1. 19 3/10 = 2,85 " — 3,20
9–10 " Hafer = 1 " 19 3/10 – 1 K. 25 ⅗ = 3,20 " — 3,5625
4 " Wicken = 22⅘ gr. . . . . . . = 1,425
8 " Reps. = 1 K. 13⅘ . . . . = 2,85.

4 Mann 1 Sri Kleesamen = 5 7/10 gest . . . . = 0,35625 – 1 Mann 0,089 Metz.

Die Landleute auf den Fildern nehmen an, daß 4 Mann täglich 180 Garben der verschiedenen Halmfrüchte ausdreschen; diese Garben sind ziemlich groß.

Кнсч 29

Реєстри чистого доходу по гмінах і районах

1880 – 1881
Друки (з „Газети Львівської")
м. пол.

W Y K A Z

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
1	Przemyślany	jedyny	Baczów	2428	71			
2			Biłka	3408	19			
3			Biała	4057	88			
4			Błotnia	6766	68			
5			Borszów	5022	30			
6			Brykoń	1601	50			
7			Brzuchowice	3141	93			
8			Chlebowice świrskie	4952	3			
9			Ciemierzyńce	4700	91			
10			Czupernosów	1404	67			
11			Dobrzanica	3447	10			
12			Dworzyska	2348	56			
13			Dunajów	8057	11			
14			Dussanów	5588	12			
15			Firlejów	3319	15			
16			Gliniany (miasto)	12300	66			
17			Hanaczów	4615	93			
18			Hanaczówka	2793	38			
19			Jaktorów	4952	88			
20			Janczyn	5975	43			
21			Kimirz	3458	31			
22			Kleszczowna	3112	28			
23			Kopań	1652	20			
24			Korzelice	7146	84			
25			Kosteniów	2536	57			
26			Krasnopuszcze	593	46			
27			Krościenko	4758	75			
28			Krzywice	3885	27			
29			Kurowice	12817	15			
30			Ładance	2267	77			
31			Łahodów	9017	16			
32			Laszki królewskie	4870	46			
33			Lipowica	6777	29			
34			Łonie	2296	19			
35			Meryszczów	3649	59			
36			Niedzieliska	1698	49			
37			Nowosiołka	2076	41			
38			Ostałowice	4982	30			
39			Peczenia	4970	94			
40			Pleników	947	29			
41			Pletenice	1269	88			
42			Pniatyn	1764	39			
43			Podhajczyki	4744	50			
44			Podusilna	2771	16			
45			Podusów	2274	96			
46			Podhorylce	2638	6			
47			Połonice	6160	75			
48			Połtew	7535	60			
49			Połuchów wielki	4876	82			
50			Połuchów mały	1622	64			
51			Potoczany	1985	88			
52			Prybyn	679	52			
53			Przegnojów	7262	58			
54			Przemyślany	7029	57			
55			Rekszyn	3236	69			
56			Rozworzany	5680	5			
57			Słowita	10625	39			
58			Sołowa	4886	82			
59			Stanimirz	3817	84			
60			Strychańce	2677	40			
61			Swirz	4864	40			
62			Torkocin	1914	3			
63			Tuczna	1887	24			
64			Uniów	2582	39			
65			Uszkowice	3384	62			
66			Wiśniowczyk	3589	18			
67			Wojciechowice	2383	97			
68			Wołków	5033	24			
69			Wypyski	1452	80			
70			Wyżniany	7418	50			
71			Zadwórze	10494	75			
72			Zamoście	7626	5			
73			Zędowice	1739	42			
74			Zeniów	2426	47	314730	40	
1	Rohatyn	jedyny	Babińce	8876	58			
2			Babuchów	6072	29			
3			Bieńkowce	3178	37			
4			Bołszowce	9022	39			
5			Bouszów	14590	70			
6			Bukaczowce	9561	44			
7			Bursztyn	15357	32			
8			Bybło	2757	47			
9			Chochniów	3873	68			
10			Chorostków	3269	74			
11			Czachrów	8781	21			
12			Czercze	4743	67			
13			Czerniów	5938	96			
14			Cześniki	5086	71			
15			Dechowa	3226	20			
16			Demeszkowce	1755	71			
17			Demianów	6773	50			
18			Doliniany	6627	93			
19			Dubryniów	6231	—			
20			Dydiatyn	3723	13			
21			Dziczki	2522	38			
22			Fraga	4572	33			
23			Hanowce	3314	95			
24			Herbutów	3307	80			
25			Hrehorów	6100	44			
26			Jabłonów	4137	66			
27			Jabłusz	2360	93			
28			Jawcze	6990	73			
29			Jezierzany	1993	73			
30			Junaszków	4794	16			
31			Knihinice	3961	55			
32			Kołokolin	5263	20			
33			Koniuszki	12362	58			
34			Konkolniki	5060	51			
35			Koropatniki	3590	13			
36			Kozara	6292	98			
37			Kunaszów	8082	88			
38			Lipica dolna	5001	40			
39			Lipica górna	7349	75			
40			Lubsza	2031	64			
41			Łuczyńce	5550	13			
42			Martynów nowy	5454	90			
43			Martynów stary	4298	12			
44			Meducha	5558	87			
45			Mełna	1380	7			
46			Międzyhorce	4131	66			
47			Nastaszczyn	7128	23			
48			Niemszyn	3508	54			
49			Nowoszyny	1415	29			
50			Obelnica	2406	30			
51			Okrzesińce	3594	40			
52			Podbórze	2150	13			
53			Podgrodzie	55 0	9			
54			Podmichałowce	1822	63			
55			Podkamień	5122	12			
56			Podszumlańce	2615	94			
57			Podwinie	2198	15			
58			Pomonięta	4358	87			
59			Popławniki	2051	82			
60			Poświrz	1481	89			
61			Potok	6264	2			
62			Psary	5634	15			
63			Puków	6114	71			
64			Putiatyńce	5886	74			
65			Rohatyn	3862	97			
66			Ruda obok Rohatyna	2268	67			
67			Ruzdwiany	4623	63			
68			Sarnki dolne	4108	58			
69			Sarnki górne	5105	74			
70			Sarnki średnie	5439	95			
71			Siemikowce	3468	71			
72			Skomorochy nowe	4619	85			
73			Skomorochy stare	3402	10			
74			Słoboda	5234	13			
75			Słobudki	4288	46			
76			Stasiowa wola	7732	46			
77			Stratyn	5322	4			
78			Świstelniki	5674	85			
79			Tenetniki	6676	10			
80			Ujazd	1237	84			
81			Wasiuczyn	6240	63			
82			Wirzbiłowce	3117	86			
83			Wiszniów	5989	87			
84			Wyspa	1036	39			
85			Zagórze	5018	49			
86			Zagórze obok Bursztyna	2502	41			
87			Załanów	4429	70			
88			Zalipie	2266	63			
89			Załuże	6901	63			
90			Żelibory	2879	65			
91			Zołczów	6353	23			
92			Żurawienka	3114	59			
93			Żurów I. część	4437	73			
94			Żurów II. część	1131	31	452643	70	
1	Skałat	jedyny	Borki małe	7556	61			
2			Bucyki	4505	43			
3			Chmieliska	12409	18			
4			Dorfiówka	6910	70			
5			Faszczówka	4813	56			
6			Grzymałów (miastecz.)	17877	43			
7			Hałuszczyńce	10009	57			
8			Hlibów	8933	5			
9			Horodnica	8491	37			
10			Iwanówka	13272	99			
11			Kaczanówka	19112	19			
12			Kołachorówka	1298	32			
13			Kamionki	15253	64			
14			Kakoszyńce	6735	61			
15			Kołodziejówka	13634	86			
16			Kozina	3537	26			
17			Krasne	10967	6			
18			Krzywe	9591	73			
19			Leżanówka i Biłotówka	6859	78			
20			Łuka mała	8323	88			
21			Molczanówka	5099	94			
22			Mysłowa	5395	21			
23			Nowosiółki	5495	43			
24			Nowosiółki małe	12946	24			
25			Okno	14338	32			
26			Orzechowice	13723	72			
27			Ostapie	17245	50			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
28	Skałat	jedyny	Pajówka	3155	51			
29			Panasówka	5051	79			
30			Połupanówka	8815	54			
31			Poznanka gniła	7359	62			
32			Poznanka hetmańska	4710	55			
33			Rasztowce	12099	12			
34			Rosochowaciec	5446	17			
35			Rożyska	5943	60			
36			Sadzawki	3949	81			
37			Skałat miasto	14502	36			
38			Skałat stary	12331	61			
39			Sorocko	17038	83			
40			Soroka	7374	91			
41			Staromieszczyzna	12253	61			
42			Supranówka	7340	88			
43			Tarnoruda (miastecz.)	795	1			
44			Touste (miasteczko)	15063	98			
45			Turówka	9858	67			
46			Wolica	6787	26			
47			Zadnieszówka	6708	19			
48			Zarubińce	6298	47			
49			Żerebki królewskie	5835	93			
50			Żerebki szlacheckie	4187	51			
51			Zielona	6401	3	453626	54	
1	Śniatyn	jedyny	Albinówka	2428	1			
2			Bełełuja	4756	47			
3			Borszczów	6477	41			
4			Budyłów	6070	50			
5			Chlebiczyn polny	4194	34			
6			Demycze	11327	30			
7			Drahasimów	2202	52			
8			Dzurów	7680	24			
9			Hańkowce	17683	34			
10			Ilińce	6564	78			
11			Karłów	6602	61			
12			Kilichów	2298	5			
13			Kniaże	7163	56			
14			Krasnostawcze	7716	13			
15			Kułaczyn	845	85			
16			Lubkowce	2982	1			
17			Mikulińce	7001	96			
18			Nowosielica	4252	11			
19			Oleszków	6906	22			
20			Orlec	5368	10			
21			Podwysokie	15164	28			
22			Popielniki	5579	42			
23			Potoczek	5628	70			
24			Przerwa	1128	55			
25			Rożniów	13287	13			
26			Rudniki	6606	91			
27			Russów	8569	84			
28			Śniatyn	23483	53			
29			Stecowa	24843	78			
30			Trościaniec	2369	72			
31			Trójca	7303	72			
32			Tuczapy	3675	43			
33			Tuława	2606	17			
34			Tułuków	12709	14			
35			Uście	7407	38			
36			Widynów	4805	54			
37			Wołczkowce	13370	24			
38			Zabłotów	8074	4			
39			Zadubrowce	11069	76			
40			Załucze nad Czeremoszem	11759	58			
41			Zawale	7100	99	317340	31	
1	Stanisławów	jedyny	Bednarów	2926	6			
2			Błudniki	5223	66			
3			Bryń	2154	54			
4			Chomiaków	2704	77			
5			Chryplin	3229	86			
6			Ciężów	3160	95			
7			Czernejów	9287	35			
8			Czukałówka	1470	55			
9			Delejów	5748	54			
10			Dóbrowlany	1556	21			
11			Dorohów	4694	77			
12			Dubowce	9055	50			
13			Halicz	12978	27			
14			Hanuszowce	3616	94			
15			Jamnica	10003	13			
16			Jeziorka	904	20			
17			Jezupol	14498	14			
18			Knihinin	1903	67			
19			Kołodziejów	2935	50			
20			Kołodziejówka	2510	10			
21			Komarów	3494	22			
22			Kończaki	4937	41			
23			Kozina	2761	91			
24			Krechowce	5094	23			
25			Kryłos	3967	36			
26			Krymidów	3095	7			
27			Łany	2400	68			
28			Mariampol	12045	71			
29			Majdan	2597	36			
30			Mikityńce	7119	8			
31			Opryszowce	4036	41			
32			Ostrów	3032	31			
33			Pacyków	3818	20			
34			Pasieczna	2754	99			
35			Pawełcze	4806	64			
36			Perłowce	2764	41			
37			Pitrycz	1078	41			
38			Pobereże	8168	75			
39			Podłuże	5103	72			
40			Pukasowce	2718	4			
41			Rybno	2334	17			
42			Sapahów	1741	11			
43			Siedliska	1301	77			
44			Sielec	4453	54			
45			Sokół	379	81			
46			Stanisławów	9701	36			
47			Sobotów	3220	53			
48			Temerowce	1827	27			
49			Tumierz	3843	74			
50			Tustań	2114	13			
51			Tyśmieniczany	8327	95			
52			Uhorniki	5205	43			
53			Uhrynów dolny	2458	16			
54			Uhrynów górny	2358	75			
55			Uziń	3442	98			
56			Wiktorów	5283	89			
57			Wodniki	1767	1			
58			Wołeżyniec	7266	48			
59			Wysoczanka	1986	27			
60			Zabereże	2242	92			
61			Zagwoźdź	11758	42			
62			Załukiew	11505	7	280878	68	
1	Tarnopol	jedyny	Baworów	8348	55			
2			Bajkowce	6403	88			
3			Berezowica wielka	14584	46			
4			Biała	11057	58			
5			Białoskórka	3045	16			
6			Borki wielkie	16861	91			
7			Buczniów	14543	5			
8			Cebrów	8829	35			
9			Chodaczków mały	15909	30			
10			Chodaczków wielki	18053	55			
11			Czartorya	5055	91			
12			Czernichów	4858	78			
13			Czerniłów mazowiecki	8028	88			
14			Czerniłów ruski	6184	34			
15			Czystyłów	4635	99			
16			Denysów	21585	67			
17			Dołżanka	15049	1			
18			Domamorycz	6083	14			
19			Draganówka	14902	—			
20			Dubowce	5209	50			
21			Dyczków	6073	47			
22			Dytkowce	2971	35			
23			Grabowiec	6945	55			
24			Hładki	3645	66			
25			Hłuboczek wielki	14240	57			
26			Horodyszcze	3586	41			
27			Jankowce	7169	4			
28			Ihrowice	9471	59			
29			Isypowce	3139	18			
30			Iwaczów dolny	3364	17			
31			Iwaczów górny	2384	55			
32			Kipiaczka	4118	43			
33			Kokutkowce	2910	18			
34			Konstantynówka	3725	19			
35			Kozówka	13405	72			
36			Krasówka	3396	59			
37			Krzywki	8021	14			
38			Kupczyńce	37920	7			
39			Kurniki szlacheckie	2277	67			
40			Kurowce	7617	19			
41			Kutkowce	7148	4			
42			Ładyczyn	14198	18			
43			Łozowa	4059	5			
44			Łuczka	5974	8			
45			Ludwikówka	3523	15			
46			Łuka wielka	11007	49			
47			Magdalówka	8020	18			
48			Małaszowce	3917	31			
49			Mikulińce (miastecz.)	11739	17			
50			Mszaniec	4764	27			
51			Myszkowice	11202	49			
52			Nastasów	19932	42			
53			Nosowce	2433	79			
54			Obarzańce	4289	83			
55			Ostałce	3098	65			
56			Ostrów	12593	45			
57			Petryków	8310	97			
58			Pleszkowce	3244	49			
59			Płotycz	6166	19			
60			Paczapińce	3876	85			
61			Proniatyn	6341	58			
62			Proszowa	6262	68			
63			Romanówka	5765	87			
64			Rusianówka	1046	85			
65			Seredyńce	2447	56			
66			Skomorochy	10650	58			
67			Smolanka	5332	59			
68			Smykowce	4453	37			
69			Stechnikowce	5619	85			
70			Słupki	3814	18			
71			Suszczyn	8199	14			
72			Szlachcińce	5541	18			
73			Tarnopol (miasto)	35576	49			
74			Teustoług	4617	32			
75			Worobijówka	2661	99			
76			Zabójki	9258	68			
77			Zagrobella	11179	13			
78			Zarudzie	1728	6			
79			Zastawie	5047	47			
80			Zaścianka	4612	64	640081	29	

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(1340 2—3) **E d y k t.**

L. 2050. C. k sąd krajowy w Krakowie zawiadamia niniejszem zamieszkałego zagranicami państwa austro-węgierskiego Ferdynanda Schönwalda i wierzycieli hipotecznych dóbr Trzebinia w powiecie Chrzanowskim położonych, którzyby do hipoteki tych dóbr dopiero po dniu 31 sierpnia 1879 weszli, lub którym dotycząca uchwała na czas doręczoną nie zostanie, iż na skutek podania egzekucyjnego Basi Gołdy Bernsteinowej de praes. 25 maja 1877, a względnie tejże prawonabywcy Józefa Baranowskiego rozpisuje ponownie przymusową licytacyjną sprzedaż wzmiankowanych dobr do Karoliny Piechockiej należących, celem zaspokojenia sumy 5000 zł. a. w. z pn. temuż Baranowskiemu przyznanej i że celem strzeżenia ich praw z tego powodu ustanowionym został dla nich kurator w osobie adwokata Romana Jakubowskiego w Krakowie z zastępcą w osobie adw. Horowitza.

Kraków, 4 lutego 1881.

(1885 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 4458. Wasyl Maksymów rolnik ze Spasa uznany został za marnotrawcę, a kuratorem dla niego Fedor Maksymów rolnik ze Spasa ustanowiony.

C. k. sąd powiatowy.

Rożniatów 21 grudnia 1880.

(1492 2—3) **E d y k t.**

L. 7552. C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie zawiadamia niniejszem Józefa Ponceta z miejsca pobytu niewiadomego, iż w sprawie egzekucyjnej domu handlowego braci Goldsteinów przeciw Józefowi Poncetowi i Tadeuszowi Oksza Orzechowskiemu o zapłacenie 3000 zł. a. w. z pn. w myśl §. 512 ust. sąd. celem doręczenia Józefowi Poncetowi z miejsca pobytu niewiadomemu orzeczenia Najwyższego Trybunału sprawiedliwości z dnia 20 lipca 1880 nr. 7289 uchwałą sądu tutejszego z dnia 7 sierpnia 1880 nr. 35806 intymowanego i celem zastępowania tegoż Józefa Ponceta w obecnej sprawie adw. dra Goreckiego z substytucyą adw. dra Rogalskiego kuratorem tegoż Józefa Ponceta ustanowiono, temuż kuratowi powyższe orzeczenie najwyższego Trybunału doręczono i że rzeczą Józefa Ponceta jest ustanowionemu kuratorowi potrzebnej informacyi udzielić, lub innego zastępcę sobie obrać i takowego sądowi oznajmić, gdyż w przeciwnym razie złe skutki z tąd wynikające sam sobie przypisać będzie musiał.

Lwów, dnia 19 lutego 1881.

(1641 2—3) **E d y k t.**

L. 877. W dniach 28 kwietnia, 27 maja i 24 czerwca 1881 o 10 godzinie przed południem odbędzie się w sądzie licytacya realności wedle dom. III. pag. 76 n. 6 wł. Jędrzeja Matkowskiego własnej pod l. k. 248 w Busku w powiecie Kamioneckim położonej, „obszary“ zwanej, celem zaspokojenia sumy 59 złr. 68 ct. w. a. z pn. na rzecz Mendla Leiby Lewaja.

Cena wywołania 2890 złr. w. a.

Wadyum 10 prc.

Na pierwszych dwóch terminach zostanie powyższa realność tylko za lub wyżej a na trzecim terminie także i niżej ceny szacunkowej sprzedaną.

Wyciąg hipoteczny, protokół oszacowania i resztę warunków w registraturze t. s. można przejrzeć lub odpisać.

Z c. k. sądu powiatowego.

Busk dnia 31 stycznia 1881.

(1946 2—3) **E d y k t.**

L. 7279. C. k. sąd powiatowy w Mielnicy w sprawie egzekucyjnej Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Teodorowi Gniazdowskiemu pto. 100 zł. niniejszym edyktem chęć kupienia mającym wiadomo czyni, że realność dłużnika pod l. k. 67 w Iwaniu pustem położona, ciała tabularnego niestanowiąca, z domu mieszkalnego, zabudowań gospodarczych, ogrodu i pół ornych składająca się, siedm morgów 82 sążni kwadratowych ogólnej przestrzeni obejmująca dnia 12 kwietnia 1881, 10 maja 1881 i dnia 7 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 11 rano w budynku sądowym na ostatnim terminie nawet niżej ceny szacunkowej i wywołania 400 złr. w drodze publicznego przetargu sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 40 złr.

Akt zastawniczego opisania i oszacowania tudzież warunki licytacyjne leżą w registraturze.

Dla niewiadomych wierzycieli hipotecznych ustanowiono kuratorem Emila Rada z Mielnicy.

Mielnica 22 stycznia 1881.

(1550 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 931. Dnia 12 kwietnia, 2 maja, i 24 maja 1881, zrana odbędzie się licytacya realności włościańskiej w Wilczej Woli położonej wedle wykazu hipotecznego l. 86 Józefa Kozaka własnej, na pokrycie 20 rat po 12 zł. w. a. i resztującego kapitału 43 zł. 69 ct. w. a. z pn. Towarzystwa kredytowego włościańskiego, warunki licytacyjne, wyciąg tabularny i protokół opisania przejrzeć można w sądzie.

Cena wywołania wynosi 350 zł.

Wadyum 35 zł. w. a.

Sokołów dnia 15 lutego 1881.

(1953 2—3) **E d y k t.**

L. 7159. C. k. sąd krajowy we Lwowie ogłasza, że w sali rozpraw tegoż sądu w celu zaspokojenia pretensyi c. k. uprzyw. galic. akcyjnego banku hipotecznego 290 zł., 290 zł. i 7944 zł. 29 ct. w. a. z pn. odbędzie się dnia 28 kwietnia i dnia 27 maja 1881 o godzinie 10 przed popołudniem przymusowa licytacya części dóbr Jaśuiska do Arona Salomona Bund, wedle dom 437 p. 226 i 227 n. 10 i 11 haer. należących w powiecie Sanowskim położonych, na których terminach te części dóbr tylko wyżej ceny wywołania 16000 zł. lub przynajmniej za tę cenę sprzedane zostaną, że jako wadyum kwota 6100 zł. złożoną być ma, akt szacunkowy i warunki licytacyjne w registraturze sądowej przejrzeć lub odpisać wolno, nareszcie że dla wszystkich tych, którzyby po wydaniu wyciągu tabularnego to jest po dniu 9 lutego 1881 rzeczowe prawa na wspomnianych częściach nabyli, lub którymby uchwały niniejszej sprawy egzekucyjnej się tyczące z jakiegobądź powodu doręczone być nie mogły adwokat Dr. Goldberg kuratorem a jego zastępcą adwokat Dr. Feiles mianowany został. Lwów dnia 26 lutego 1881.

(1952 2—3) L. 2226.

Ogłoszenie konkursu.

Niniejszem ogłasza się konkurs:

1. Na jedną posadę nauczyciela filologii klasycznej w połączeniu z językiem polskim, a ewentualnie także z ruskim w c. k. gimnazyum w Brzeżanach;

2 Na jedną posadę nauczyciela filologii klasycznej z kwalifikacyą na całe gimnazyum, przy czem ci kompetenci będą mieli pierwszeństwo, którzy obok tej kwalifikacyi wykażą się kwalifikacyą do nauki także języka polskiego, w c. k. gimnazyum w Kołomyi;

3. Na jedną posadę nauczyciela naturalnej historyi w połączeniu z matematyką i fizyką w c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie.

Do każdej z tych posad przywiązaną jest płaca i dodatek aktywalny w myśl ustaw z dnia 9 kwietnia 1870 i z dnia 15 kwietnia 1873.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta należy wnieść do Prezydyum Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem bezpośrednio przełożonej władzy najpóźniej do dnia 10 kwietnia 1881.

Z Rady szkolnej krajowej

Lwów dnia 6 marca 1881.

(1936 2—3) **Edikt**

Z. 5576. Die Concursgläubiger des Elias Rappaport'schen Concurses werden verständigt, daß der Konkursmassaverwalter den Vertheilungsentwurf sub. praes 7 März 1881 Z. 5576 übergeben habe und solcher sowohl beim Konkurscomisär, als auch beim Massaverwalter Hr. Dr. Goldstein zur Einsicht vorliege, so wie daß sie ihre allfälligen Erinnerung gegen diesen Vertheilungsentwurf bis zum 2 April 1881 beim Konkurskomisär einzubringen haben

Zugleich wird die Tagfahrt auf den 7 April 1881 um 8 Uhr V M anberaumt, bei welcher über die eingebrachten Errinnerungen verhandelt und die Vertheilung festgestellt werden wird.

Drohobycz am 9 März 1881.

(1672 2—3) **E d y k t.**

L. 202. Wzywa się Ludwika Rempałę z życia i miejsca pobytu niewiadomego, aby do spadku po swoim ojcu Janie Rempale dnia 12 marca 1878 w Nagoszynie bez pozostawienia ostatniej woli rozporządzenia zmarłym, w tutejszym sądzie w przeciągu jednego roku od dnia ostatniego ogłoszenia w niniejszej gazecie się oświadczył, inaczej spadek ten ze zgłaszającemi się spadkobiercami tudzież z kuratorem dla niego ustanowionym Walentym Lisowskim przeprowadzonym będzie.

C. k. sąd powiatowy.

Dębica dnia 16 lutego 1881.

(1905 2—3) **E d y k t.**

L. 10618. Dnia 26 kwietnia, 24 maja 5 lipca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się publiczna sprzedaż realności l. k. 51 w Przyborowiu Tom II księgi ingrosacyjnej Przyborowia na rzecz Jana Bolka zaintabulowanej własnej, na rzecz Zakładu kredytowego Ziemskiego w Krakowie celem zaspokojenia 250 zł.

Cena szacunkowa 600 zł.

Wadyum 60 zł.

Akt oszacowania i warunki licytacyjne przeglądnąć można w registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Brzesko dnia 30 grudnia 1880.

(1901 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 881. W skutek decyzyi c. k. sądu kraj. wyż. z 1 lutego 1881 l. 842 c. k. sąd obwodowy w Rzeszowie otwiera niniejszem w myśl §. 63 u. k. konkurs do ruchomego gdziekolwiek się znajdującego i do nieruchomego w krajach, w których ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 nr. 1 d. u. p. z r. 1869 obowiązuje, znajdującego się majątku Chajma Holloschütza, kupca w Rzeszowie — ustanawia komisarzem konkursowym ck. sekretarza rady p. Nowaka, a tymczasowym zarządcą masy p. dr. Alsa i zastępcą jego p. dr. ... wa wierzycieli, aby na się terminie dnia 23 marca 1881 o 9 rano w sądzie tut. przed wymienionym komisarzem konkursowym stawili z dokumentami ich pretensye uwierzytelniającemi celem postawienia wniosków względem zatwierdzenia dotychczasowego lub zamianowania nowego zarządcy masy i tegoż zastępcy, tudzież celem wyboru wydziału wierzycieli.

Dalej wzywa sąd tych, którzyby przeciw masie konkursowej Chajma Holloschütza jako wierzyciele wystąpić chcieli, aby swe pretensye nawet w tym razie jeżeli co do tychże spór jest w toku do 11 maja 1881 w sądzie tut. stosownie do przepisów ordynacyi konkursowej pod skutkami tą ordynacyą zagrożonemi zgłosili i takowe przy terminie likwidacyjnym, który się na 10 czerwca 1881 o 9 rano w sądzie tut. wyznacza, likwidacyi i oznaczeniu pierwszeństwa przed wyżej wzmiankowanym komisarzem konkursowym poddali.

Na ogólnym terminie likwidacyjnym przysłuża prawo stawającym wierzycielom, którzy swe pretensye zgłosili, przez wybór w miejsce dotychczasowego zarządcy masy jego zastępcy i członków wydziału wierzycieli inne osoby powołać.

Wierzyciele, którzy poza siedzibą sądu tut. mieszkają winni w zgłoszeniach swych pretensyj wskazać zarazem pełnomocnika tutaj mieszkającego, któremuby dalsze uchwały doręczone być mogły, w przeciwnym bowiem razie na wniosek komisarza konkursowego ustanowionoby na ich koszt i niebezpieczeństwo kuratorów dla nich.

Dalsze ogłoszenia w toku tego postępowania konkursowego umieszczane będą w Gazecie Lwowskiej.

Rzeszów, 10 marca 1881.

(1869 2—3) **Edikt.**

Z. 1506. Vom k. k. Bezirksgerichte in Drohobycz wird hiemit bekannt gegeben, daß in der Exekutionsangelegenheit des Lipe Bergwerk und Aleksander Schorr gegen Jakob und Handel Traugott eigentlich deren Konkursmasse pto 10000 fl. ö. W. s. N. G behufs Hereinbringung obiger Forderung zur exekutiven Feilbiethung der dieser Forderung zur Hypothek, dienenden bereits exekutiv geschätzen, den Schuldnern Jakob und Handel Traugott und eigentlich deren Konkursmasse ut dom „Civ. „t. „III. pag. 173, 175, 176 und 281 n. haer 9, 11, 12 und 13 eigentümlich gehörigen 15/16 Theile der in Drohobycz sub CNr. 121 Stadt gelegenen Realität zu Gunsten des Lipe Bergwerk und Aleksander Schorr, der vierte Lizitationstermin auf den 19 April 1881 um 9 Uhr Vormittags im B. Nr. 6 bestimmt wurde, bei welchem diese Realitätsantheile in Gemäßheit der in dem hiergerichtlichen Bescheide vom 5 Oktober 1880 Z. 23113 enthaltenen Feilbiethungsbedingniße und zwar auch unter dem erhobenen gerichtlichen Schätzungswerthe von 7866 fl. 28$^{3}/_{16}$ kr. an den Meistbiethenden veräußert werden.

Der Schätzungsakt, die Tabularextrate und die weitere Lizitationsbedingniße können in der hiergerichtlichen Registratur eingesehen werden

Hievon werden sämmtliche Interessenten ferner der dem Leben und Wohnorthe nach unbekannte Jozef Kasprowicz zu Händen des von Amtswegen bestellten Curators Hr. Adw. Dr Wolski so wie die liegende Nachlaßmasse der Julia Jachimowicz zu Händen des Curators Hr. Adw. Dr Wolski und alle diejenigen Gläubiger, welche erst nach dem 16 Februar 1881 dingliche Rechte auf die schuldnerischen Realitätsantheile erwerben sollten, ferner denen dieser Feilbiethungsbescheid oder die weiteren in dieser Angelegenheit zu erlaßenden Bescheide aus was immer für einem Grunde entweder gar nicht oder nicht rechtzeitig zugestellt werden könnten, zu Händen des von Amtswegen bestellten Curators Hr. Adw. Dr. Wolski verständigt.

Das k. k. Bezirksgericht

Drohobycz am 20 Februar 1881.

(1908 2—3) **Ogłoszenie.**

L 1052. Frydryk Elmes z Theodorshofu uznany został marnotrawcą, kuratorem ustanowiono Marcina Klinga z Theodorshofu.

Z c. k. sądu powiatowego.

Kulików dnia 18 lutego 1881.

(1906 2—3) **E d y k t.**

L. 9663. C. k. sąd powiatowy w Brzesku zawiadamia z miejsca pobytu i życia niewiadomych Mateusza Swięcha i Jana Swięcha że Dyrekcya Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie wniosła przeciw nim jako współspadkobiercom po ś. p. Marcinie Swięchu pozew egzekucyjny o 239 zł. w. a. z pn. że wydany został nakaz zapłaty z dnia 15 sierpnia 1880 l. 5604 dla nich kuratora w osobie Wojciecha Swięcha ustanowiono, z którym wytoczony spór przeprowadzonym będzie.

C. k. sąd powiatowy.

Brzesko dnia 30 grudnia 1880.

(1688 2—3) **E d y k t.**

L. 7972. C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ustanawia w sprawie filii c. k. uprz. zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie przeciw Wolfowi Lanner i Dawidowi Lanner o zapłatę sumy wekslowej 300 zł. w. a. z pn. dla niewiadomego z miejsca pobytu Dawida Lanner kuratora w osobie p. adw. Dra Reicha, a doręczając temuż kuratorowi wydany jednocześnie nakaz zapłaty, o tem nieobecnego przez niniejszy edykt do właściwego zastosowania się zawiadamia.

Lwów dnia 26 lutego 1881.

(1705 2—3) **E d y k t.**

L. 12011. Stanisławowski c. k. sąd obwodowy zawiadamia nieobecnego Henryka Barańskiego, że przeciw niemu nakaz zapłaty kwoty wekslowej 70 zł. z pn. na rzecz Stanisławowskiej kasy oszczędności wydanym i ustanowionemu kuratorowi adwokatowi Rosenbergowi dostarczył został, któremu tenże swej informacyi udzielić lub innego pełnomocnika sądowi wskazać ma.

Stanisławów 24 listopada 1880.

(1904 2—3) **E d y k t.**

L. 10619. Dnia 26 kwietnia, 24 maja, 5 lipca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się publiczna sprzedaż realności l. k. 39 w Przyborowiu wyk. hip 39 księgi grunt. gminy Przyborów objętej, Bartłomieja i Maryanny Kusiów własnej na rzecz Galicyjskiego Zakładu kredytowego ziemskiego celem zaspokojenia 136 zł. 11 ct. z pn. Cena szacunkowa 1100 zł.

Wadyum 110 zł.

Akt oszacowania i warunki licytacyjne przeglądnąć można w registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Brzesko dnia 30 grudnia 1880.

(1896 2—3)) **E d y k t.**

L. 4767. C. k. sąd powiatowy w Bursztynie ogłasza, że w sprawie Abrahama Heller przeciw Jakimowi Kamienieckiemu i Stefanowi Garbaczewskiemu o 85 zł. odbędzie się w sądzie 4 kwietnia, 4 maja, i 15 czerwca 1881, zawsze o godz 10 rano licytacya realności niehipotecznej l. 79 w Bouszowie, przy pierwszych dwóch terminach za cenę szacunkową 120 zł. a na trzecim terminie i niżej ceny oraz za poprzedniem złożeniem wadyum 12 zł.

Inne warunki i akty egzekucyjne można w registraturze przeglądać.

Bursztyn dnia 13 grudnia 1880.

(1877 2—3) **Ogłoszenie.**

L 347. Tomasz Chudy w Błaszkowy uznany został za marnotrawnego, a kuratorem ustanowiony Jan Furman.

C. k. sąd powiatowy.

Brzostek dnia 31 stycznia 1881.

(1912 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 11428. Celem oddania w przedsiębiorstwo robót malarskich w nowym gmachu sejmowym we Lwowie odbędzie się dnia 31 marca 1881 o godzinie 12 w południe na podstawie pisemnych ofert publiczna licytacya, na którą Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przedsiębiorców zaprasza.

Jako nieprzekraczalny termin do wnoszenia ofert (deklaracyj) do Wydziału krajowego ustanawia się godzina 12 w południe dnia 31 marca 1881, poczem nastąpi bez zwłocznie otwarcie ofert.

Przedsiębiorstwo oddane będzie tylko fachowemu rzemieślnikowi, a to według cen jednostkowych przy ścianach i sufitach od jednego metra kwadratowego, zaś przy piecach od sztuki.

Wydział krajowy zastrzega sobie zupełną swobodę w wyborze przedsiębiorcy nie wiązać się bynajmniej ofiarowanemi cenami i warując sobie prawo odrzucenia wszystkich ofert, jeżeliby je uznał za nieodpowiednie.

Wadyum ofertowe wynosić będzie 2% (dwa procenty) wartości całej roboty i winno być złożone w kasie Wydziału krajowego w gotówce lub w papierach publicznych, przydatnych do lokowania kapitałów pupilarnych a obliczonych podług kursu podanego w „Gazecie Lwowskiej“ w dniu poprzedzającym wniesienie oferty.

Na złożone wadyum wyda kasa pokwitowanie i potwierdzi odbiór na kopercie oferty.

Warunki ogólne i szczegółowe tyczące się tego przedsiębiorstwa, jakoteż wzory do deklaracyj ofertowych otrzymać można w kancelaryi dyrekcyi budowy w gmachu sejmowym (I piątro) w godzinach przedpołudniowych.

We Lwowie dnia 11 marca 1881.

(1910 3—3) **Konkurs.**

L. 184. Przy tutejszej c. k. Dyrekcyi Policyi jest do obsadzenia posada dozorcy aresztów policyjnych z płacą rocznych 260 zł. z dodatkiem aktywalnym 25 prc. tudzież dodatkiem na pomieszkanie w kwocie rocznych 30 złr. lub wolnem pomieszkaniem w aresztach policyjnych, tudzież uborem służbowym w naturze.

Ubiegający się o tę posadę, która w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 l. 60 d. u. p. zastrzeżoną jest podoficerom wysłużonym, mają wnieść swe podania, jeżeli nie zostają w żadnym stosunku służbowym bezpośrednio, w przeciwnym zaś razie za pośrednictwem przełożonej swej władzy wojskowej lub przełożonego urzędu do c. k. Dyrekcyi policyi po dzień 15 kwietnia b. r.

Lwów 8 marca 1881.

(1917 2—3) **Ogłoszenie.**

L. 80. W celu stałego obsadzenia poniżej wymienionych posad nauczycielskich w Sanockim okręgu szkolnym rozpisuje się niniejszem konkurs z terminem do 20 kwietnia b. r. a mianowicie:

Przy szkołach 1 klas. etat. z płacą 300 zł. i wolnem pomieszkaniem.

1 w Bachórzu, 2 Bachórcu, 3 Dylągowej, 4 Bazanówce, 5 Grabownicy, 6 Hłudnej, 7 Humniskach, 8 Ruskiej wsi, 9 Trześniowie, 10 Klimkówce, 11 Nowosielcach, 12 Odrzechowej, 13 Wisłoku wiel. 14 Baligrodzie Trepczy. Przy szkołach filialnych z płacą 250 zł. i wolnem pomieszkaniem: 16 w Bukowie, 17 Laskówce, 18 Orzechówce, 19 Malinówce, 20 Niebocku, 21 Pawłokomie, 22 Temeszowie, 23 Ulanicy, 24 Wydrnie, 25 Bziance, 26 Falejówce, 27 Malczy, 28 Zawadce rymanows; tudzież posada nauczyciela młodszego przy szkole 2 klasowej: 29 w Zarszynie, 30 w Dubiecku z płacą 300 zł.

W szkołach pod 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 28, potrzebna jest kwaiifikacya z języka ruskiego.

Kandydaci lub kandydatki, ubiegający się o którąkolwiek z tych posad, mają wnieść podania należycie ostemplowane i w potrzebne dokumenta opatrzone, mianowicie wykaz lat służby, przez zwierzchność gminną co do pobranych płac potwierdzony, i tabelę kwalifikacyjną za pośrednictwem swych władz przełożonych do c. k. Rady szkol. okręg. w Sanoku w terminie powyżej oznaczonym.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Sanoku 2 marca 1881.

(1944 2—3) **Edykt.**

L. 5101. C. k. sąd powiatowy w Kutach podaje do wiadomości publicznej, że na dniu 27 kwietnia, 27 maja, i 30 czerwca 1881, każdym razem o godz. 10 rano, odbędzie się publiczna przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 384 w Kobakach położonej, niestanowiącej ciała tabularnego, należącej do Danyły i Maryi Hrehoricków i na 180 zł. w. a. sądownie oszacowanej w celu zaspokojenia pretensyi 50 zł. w. a z pn.

Warunki licytacyjne przejrzane być mogą w tutejszosądowej registraturze.

Kuty dnia 7 września 1880.

(1622 2—3) **Edykt.**

L. 14049. Sokalski c. k. sąd powiatowy wyznaczył w celu wydobycia wierzytelności Chesny Maruszczak w ilości 28 zł. w a. z pn. przymusowy jawny przetarg należącej do dłużnika Stefana Korykory realności pod l. spis. 100 w Sokalu na dniu 5 kwietnia, 9 maja, i 14 czerwca 1881 zawsze od godziny 10 przed południem w gmachu sądowym.

Poręczne 30 zł. w. a.

W pierwszym i drugim terminie nabyć można realność tę tylko za cenę wyższą lub niższą od ceny szacunkowej, w trzecim zaś nawet poniżej ceny tej.

Protokoły zastawniczego opisania i oszacowania sprzedać się mającej realności, tudzież warunki przetargu przejrzeć można w registraturze sądu tegoż.

Sokal dnia 10 stycznia 1881.

(1949 2—3) **Edykt.**

L. 55841. C. k. sąd krajowy dla spraw cywilnych we Lwowie podaje niniejszem do wiadomości, że celem zaspokojenia pretensyi Jakóba Madfesa w kwocie 1100 złr. w. a. wraz z 24 prc. procentami i 12 prc. odsetkami zwłoki od dnia 6 lipca 1875 bieżącemi tudzież kosztami w kwotach 7 złr. 50 ct. 30 złr. 45 ct., 30 złr., 15 złr. 75 ct. i 15 złr. 96 ct. w. a. odbędzie się na dniu 4 kwietnia, 5 maja i 9 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w sali rozpraw sądu tutejszego przymusowa publiczna sprzedaż następujących ciał tabularnych we Lwowie położonych, tej pretensyi za hipotekę służących a mianowicie:

1) części realności pod l. 476 $^{2}/_{4}$ wedle Dom. 100 p. 347 n. 5 haer. Alojzego Gigel, Maryanny Gigel, Maryi Gigel, zamężnej Skrzyszowskiej i Karoliny Gigel zam. Leblang własnej,

2) realności pod l 479 $^{2}/_{4}$ wedle Dom. 194 pag. 290 n. 16 on. tejże pretensyi za hipotekę służącej,

3) części realności pod l. 496 $^{2}/_{4}$ wedle Dom. 34 p. 37 n. 4 haer. do Józefy Słoboda zamężnej Gigel należącej i

4) realności pod l. 750 $^{1}/_{4}$ wedle Dom. 138 p. 386 n. 7 haer. do Franciszka Skrzyszowskiego należącej

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa części realności pod l. 476 $^{2}/_{4}$ w kwocie 1490 złr. 30 ct. w. a., całej realności pod l. 479 $^{2}/_{4}$ w kwocie 3061 zł. 40 ct. w. a. części realności pod l. 496 $^{2}/_{4}$ w kwocie 1230 złr. 80 ct. w. a. i całej realności pod l. 750 $^{1}/_{4}$ w kwocie 1741 złr. 90 ct. w. a. i odbędzie się licytacya osobno co do przedmiotu.

2) Licytacya odbędzie się przy trzech terminach, a mianowicie przy pierwszym i drugim za cenę szacunkową lub wyżej tejże, przy trzecim zaś także niżej ceny szacunkowej jednakowoż tylko za taką cenę, któraby wyrównała wszystkim zahipotekowanym wierzytelnościom.

3) Każdy chęć kupienia mający winien przed rozpoczęciem licytacyi złożyć do rąk komisyi licytacyjnej jako wadyum 5 prc (pięć procent) ceny szacunkowej przedmiotu nabyć się mającego.

Gdyby w mowie będące realności lub części realności na pierwszych dwóch terminach nie zostały sprzedane za lub powyżej ceny szacunkowej, na trzecim zaś terminie za cenę wystarczającą na zaspokojenie wszystkich na powyższych realnościach lub częściach realności intabulowanych wierzycieli natenczas w celu ułożenia ułatwiających warunków licytacyjnych wyznacza się termin na dzień 14 czerwca 1881 godzinę 10 przed południem, na który wszystkich wierzycieli z tą uwagą się wzywa, że niestawający uważani będą za przystępujących do większości głosujących obecnych wierzycieli.

O tej licytacyi zawiadamia się z życia i miejsca pobytu niewiadomych Mendla Noschkes, Józefa Piątkiewicza i Feliksa Niedzielskiego, lub w razie ich śmierci niewiadomych ich spadkobierców i prawonabywców, tudzież niewiadomych z życia i miejsca pobytu spadkobierców Alberta Majdesiewicza, Benedykta Adama Tomickiego i Reginę Majdesiewiczową jakoteż wszystkich tych którymby uchwała licytacyjna i dalsze uchwały wcale nie albo nie dość wcześnie doręczone być nie mogły, albo którzyby po dniu 14 kwietnia 1880 do Tabuli weszli przez adwokata p. Dr. Kuczkiewicza jako substytuta zmarłego kuratora p. Dr. Skałkowskiego.

Lwów dnia 19 lutego 1881.

(1292 2—3) **Edykt.**

L. 7345. C. k. sąd powiatowy w Łańcucie wiadomo czyni, że na dniu 25 sierpnia 1878 zmarła w Łańcucie Agnieszka Wilczkowa z pozostawieniem kodycylarnego rozporządzenia ostatniej woli w którym na rzecz swej familii legat z swych wierzytelności uczyniła. Ponieważ taż w tem rozporządzeniu ostatniej woli nie wszystkich członków swej familii wymieniła a ci sądowi jakoteż i ustawą powołani do tego spadku spadkobiercy ani z życia ani z miejsca pobytu wiadomymi nie są, przeto c. k. sąd powiatowy wzywa wszystkich, którzyby zamierzali z jakiego bądź tytułu prawnego rościć sobie prawo do spadku żeby w przeciągu jednego roku od dnia niżej wyrażonego licząc zgłosili się z prawami swojemi do tego sądu i wnieśli oświadczenie do spadku w przeciwnym bowiem razie spadek, dla którego tymczasem Jan Cebulak ustanowiony został za kuratora, pertraktowany i przyznany zostanie tym, którzy się oświadczyli za dziedziców i tytuł swego prawa dziedziczenia wykazali część zaś spadku nieprzyjęta, lub jeżeli się nikt nie zgłosi do niego cały spadek przez Rząd jako bezdziedziczny ściągniętym będzie.

Łańcut 2 stycznia 1880.

(1926 2—3) **Konkurs**

L. 552. celem obsadzenia opróżnionej przy tut. c. k. sądzie obwodowym posady prowadzącego księgi gruntowe w X randze.

Ubiegający się o tę posadę mają wnieść swoje podania do Prezydyum tut. c. k. sądu obwodowego w przeciągu 14 dni od trzeciego ogłoszenia niniejszego konkursu w urzędowej „Gazecie Lwowskiej“.

Z Prezydyum c. k. sądu obwodowego.

W Rzeszowie, 10 marca 1881.

(1937 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 10675. C. k. sąd powiatowy w Limanowy podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej dr. Leona Bersona przeciw Maciejowi Pogorzelskiemu celem zaspokojenia pretensyi wywalczonej w kwocie 110 zł. a. w. odbędzie się w tym sądzie publiczna sprzedaż przymusowa realności pod lk. 26 w Kupnowie położonej, Macieja Pogorzelskiego własnej, protokołemez dnia 23 lipca 1877 l. 5201 zastawniczo opisanej, a następnie ocenionej pod następującemi warunkami:

1. Do przedsięwzięcia tej sprzedaży wyznacza się 3 termina, mianowicie na dzień 11 kwietnia, 23 maja i 13 czerwca 1881 każdym razem o godź. 10 przed południem w gmachu sądowym.

2. Przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko wyżej. na trzecim zaś terminie także i za a nawet niżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu za gotową zapłatę sprzedaną zostanie.

3. Za cenę wywoławczą tej realności ustanawia się cenę szacunkową tejże w kwocie 2150 zł. a. w.

4. Chęć kupienia mający złożyć winien do rąk komisyi licytacyjnej jako wadyum $^{1}/_{10}$ część ceny szacunkowej w okrągłej sumie 215 zł. gotówką lub papierami wartościowemi prawnie bezpieczeństwo pupilarne dającemi według ostatniego kursu, jednakże nigdy wyżej ceny nominalnej obliczonemi.

5. Akt zastawnego opisania i ocenienia tej realności może być w tut sądzie przejrzanym lub odpisanym, a o wysokości podatków i ciężarów gruntowych można się przekonać w c. k. urzędzie podatkowym w Limanowy i w urzędzie gminnym w Kupnowie.

Resztę warunków licytacyjnych w registraturze tutejszej przejrzeć lub odpisać można.

O tem zawiadamia się obydwie strony wierzycieli na realności tej ubezpieczonych, a tych, którymby niniejsza uchwała licytacyjna doręczoną nie została, lub którzyby dopiero po dniu 23 lipca 1877 prawo zastawu na realności tej uzyskali przez kuratora w osobie p. Franciszka Grossa ustanowionego.

C. k. sąd powiatowy.

Limanowa, 14 lutego 1881.

(1923 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 4383. W dniach 28 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. konsk. 124 subrep. 27 w Hołyniu położonej, dłużników Piotra i Semka Cymbalij własnej, w tut. c. k. sądzie na rzecz Zakładu kredyt. włość. na zaspokojenie sumy 196 zł. 98 zł. i 50 zł. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 700 zł. jest ceną wywołania.

Wadyum wynosi 10 prc.

Resztę warunków w tut. registraturze przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy.

Różniatów, 29 listopada 1880.

(1924 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 4518. W dniach 28 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. konsk. 3 stary 146 nowy subrep 157—166 w Strutynie wyżnym położonej, dłużników Iwana i Maruni Gasiewiczów własnej. w tut. c. k. sądzie na rzecz Zakładu kredyt, włościańskiego na zaspokojenio sumy 227 zł. 95 ct. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 700 zł. jest ceną wywołania.

Wadyum wynosi 10 prc.

Resztę warunków w tut. registraturze przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy.

Różniatów, 24 grudnia 1881.

(1935 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 177. C. k. sąd powiatowy rozpisuje przymusową sprzedaż realności lk. 59 w Brzeżawej położonej, ciała tabularnego niestanowiącej w dniach 30 marca, 27 kwietnia i 1 czerwca 1881 celem zaspokojenia należytości Szyji Leiby Mörzla przeciw Hryciowi Mandruszczakowi, czyli Baudry w kwocie 30 zł. z pn.

Cena wywołania 78 zł.

Zakład 7 zł. 80 ct.

Na trzecim terminie realność ta i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Bliższe warunki do przejrzenia w sądzie.

Bircza, 18 lutego 1881.

(1930 2—3) **Edykt.**

L. 4544. Dnia 29 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 o godzinie 10 przed południem odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa sprzedaż realności pod nr. 62 w Lozowie, ciała tabularnego niestanowiącej, Andrucha i Julii Rudyków własnej, na zaspokojenie pretensyj Peisacha Kornberga w kwocie 110 zł. a. w. z pn.

Zakład 130 zł. a. w. w gotówce.

Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w registraturze sądu.

C. k. sąd powiatowy.

Nowesioło, 30 grudnia 1880.

(1491 2—3) **Edykt.**

L. 6321. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że masa konkursowa Towarzystwa kredytowego miejskiego we Lwowie przeciw Emilowi Weissweilerowi pod dniem 10 grudnia 1880 l. 55501 pozew o polecenie wywodu prawnego zgłoszonych do tej masy pretensyj pod rygorem wiecznego milczenia wniosła, a ponieważ miejsce pobytu pozwanego Emila Weissweilera sądowi wiadomem nie jest, zatem c. k. sąd krajowy do zastępowania i na jego koszt i szkodę, tutejszego adwokata Dr. Manscha z substytucyą adw. Dr. Schrenzla kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej, przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się zapozwanego, aby w należytym czasie osobiście stanął, lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielił, lub innego zastępcę wybrał i sądowi oznajmił, słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Lwów dnia 12 lutego 1881.

(1443 2—3) **Edykt.**

L. 5439. C. k. sąd krajowy we Lwowie z powodu przedsięwziętej przymusowej publicznej sprzedaży realności pod l. 183 $^{3}/_{4}$ we Lwowie położonej t. s. uchwałą z dnia 20 listopa 1880 l. 50286 zatwierdzonej w sprawie egzekucyjnej gal. kasy oszczędności we Lwowie przeciw Hermanowi i Breindli Bernfeldom i innym o 1550 zł. 21 ct. z pn. ustanawia dla niewiadomego z miejsca pobytu współdłużnika Jośla Steigera adwokata Dr. Bielinskiego kuratorem a jego zastępcą adw. Dr. Stromengera i doręczając powyższą, jakoteż uchwałę z dnia 20 listopada 1880 l. 50379 mianowanemu kuratorowi służących do strzeżenia swych praw środków dostarczył lub innego zastępcę sobie obrał, gdyż inaczej ze zaniedbania wynikłe następstwa sam sobie przypisze.

Lwów dnia 5 lutego 1881.

(1922 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 4381. W dniach 28 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. kons. 104 subrep. 202 w Hołyniu położonej dłużnika Stefana Kinaszczuka własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz zakładu kredyt. włościańskiego na zaspokojenie sumy 45 zł. 76 ct. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 100 zł. jest ceną wywołania.

Wadyum wynosi 10 pr.

Resztę warunków w tutejszej registraturze przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy.

Rożniatów dnia 20 grudnia 1880.

(1931 2—3) **Edykt.**

L. 3694. C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Bartłomieja Prochownika 600 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Józefa Żelichowskiego wedle wykazu hipotecznego l. 501 gminy katastralnej Skawina, ciało tabularne stanowiąca na jednym terminie dnia 7 kwietnia 1881 o godzinie 10 rano w biurze sędziego powiatowego w Skawinie.

Cena wywołania 1760 zł.

Wadyum wynosi 10 prc. ceny szacunkowej.

Skawina 30 stycznia 1881.

(1938 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 10675. C. k. sąd powiatowy z Limanowy podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej Dr. Leona Bersona, celem zaspokojenia pretensyi wywalczonej w kwocie 110 zł. w. a. odbędzie się w tym sądzie publiczna sprzedaż przymusowa realności pod l. k. 26 w Kupnowie położonej Macieja Pogorzelskiego własnej protokołem z dnia 23 lipca 1877 l. 5201 zastawniczo opisanej, a następnie ocenionej pod następującemi warunkami:

1. Do przedsięwzięcia tej sprzedaży wyznacza się trzy termina mianowicie: na dzień 11 kwietnia, 23 maja i 13 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w gmachu sądowym.

2. Przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko wyżej, na trzecim zaś terminie także i za, a nawet i niżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu za gotową zapłatę sprzedaną zostanie.

3. Za cenę wywoławczą tej realności ustanawia się cenę szacunkową tejże w kwocie 2150 zł. w. a.

4. Chęć kupienia mający złożyć winien do rąk komisyi licytacyjnej jako wadyum 1/10 część ceny szacunkowej w okrągłej su- 215 zł. gotówką lub papierami wartościowemi prwnie bezpieczeństwo pupilarne dającemi, według ostatniego kursu jednakże nigdy wyżej ceny nominalnej obliczonej.

5. Akt zastewnego opisania i ocenienia tej realności może być w tutejszym sądzie przejrzanym lub odpisanym, a o wysokości dodatków i ciężarów gruntowych można się przekonać w c. k. urzędzie podatkowym z Limanowy i w urzędzie gminnym w Rupnowie.

Resztę warunków licytacyjnych w registraturze tutejsze przejrzeć lub odpisać można.

O tem zawiadamia się obydwie strony wierzycieli na realności tej ubezpieczonych, a tych, którymby niniejsza uchwała licytacyjna doręczoną nie została, lub którzyby dopiero po dniu 23 lipca 1877 prawo zastawu na realności tej uzyskali, przez kuratora w osobie p. Franciszka Grossa ustanowionego.

C. k. sąd powiatowy.

Limanowa 14 lutego 1881.

(1752 2—3) **Edykt.**

L 327. C. k. sąd powiatowy w Kolbuszowy zawiadamia, iż celem zaspokojenia wierzytelności Kelmana Kleina w kwocie 116 zł. w. a. z pn. z procentem po 6% od dnia 2 kwietnia 1876 realność w Kolbuszowy pod l. k. 263 położona, Jakóba Rubina własna, ciała tabularnego niestanowiąca w dniach 18 kwietnia, 18 maja, i 15 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano w drodze egzekucyi w tutejszym sądzie sprzedaną zostanie.

Cena wywołania wynosi 600 zł. wadyum 60 zł.

Bliższe warunki w registraturze tutejszego sądu przejrzeć można.

Kolbuszowa dnia 10 lutego 1881.

(1876 2—3) **Edykt.**

L. 9310. Na podstawie uchwały Złoczowskiego c. k. sądu obwodowego uznano Iwana Mandzija z Rybnik marnotrawcą, nadając mu Pawła Pochłodę kuratorem.

C. k. sąd powiatowy.

W Brzeżanach 31 grudnia 1880.

(1968 2—3) **Edykt.**

L. 3206. C. k. sąd obwodowy w Tarnowie podaje do publicznej wiadomości, że kuratela nad Zdzisławem Boguszem z powodu marnotrawstwa tegoż uchwałą sądu obwodowego z dnia 4 listopada 1881 l. 12216 zawieszona decyzyą c. k. sądu krajowego wyższego w Krakowie z dnia 9 marca 1881 l. 3875 uchyloną została.

W Tarnowie dnia 11 marca 1881.

(1420 2—3) **Edykt.**

L. 464. C. k. sąd obwodowy w Przemyślu w skutek prośby Anny z Burbów Szwedowej także Szwecowa, lub Szwiecowa zwanej o wdrożenie rozprawy w celu uznania Damiana Szweda także Szwec, lub Szwiec zwanego za umarłego w zamiarze zawarcia powtórnego małżeństwa, wzywa niniejszem wszystkich tych, którzy o życiu nieobecnego Damiana Szwed także Szwec, lub Szwiec zwanego, który mianowicie przewożąc dnia 4 listopada 1879 między 3 a 4 godziną popołudniu w Wielunicach w Starostwie Przemyskiem, powiecie Niżankowickim przez wezbraną rzekę Wiar c. k. Żandarmów w tej rzece utonął, lub też o okolicznościach jego śmierci towarzyszących jaką wiadomość mają, by o tem tutejszemu sądowi obwodowemu jakoteż ustanowionemu kuratorowi dla tegoż nieobecnego adwokatowi Dr. Smutnemu w Przemyślu w terminie 3 miesięcznym od dnia ostatniego ogłoszenia niniejszego edyktu donieśli.

Przemyśl 3 lutego 1881.

(1424 2—3) **Edykt.**

L. 6115. C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Stanisławowie ogłasza niniejszem, że przy ogólnem zgromadzeniu spółki magazynowej szewskiej w Stanisławowie dnia 9 maja 1880 uchwalono likwidacyę a przeto zwinięcie spółki i oraz wybrano jako likwidatorów Dyrektorów banku zaliczkowego pana Wincentego Majewskiego, Rudolfa Jastrzębskiego i Józefa Urbana, którzy podpisywać będą firmę: spółka magazynowa szewska w Stanisławowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką w likwidacyi: W. Majewski, R. Jastrzębski, I. Urban.

Wzywa się przeto wierzycieli wymienionej spółki, aby wszelkie do tejże pretensye swoje w stowarzyszeniu zgłosili.

Stanisławów 2 czerwca 1880.

(1978 2—3) **Kundmachung.**

Zl. 567. Von Seitem des k. k. Bezirks-Gerichtes in Wiśniowczyk wird hiemit bekannt gemacht, daß zur Hereinbringung der vom Moses Hersch zw. N. Margules und Moses Adler als Rechtsnehmer der Julia Sochacka wider Titus Sochacki ersiegten Forderung von 835 fl. 7 kr. ö. W. s. N. G. die Exekutive öffentliche Feilbietung der in Zurwanica sub. Cons. 87 rep. 15—150 gelegenen schuldnerischen Realität in drei Terminen d. i. am 22 März 1881, 21 April 1881 und 20 Mai 1881 jedesmal um 10 Uhr Vormittags im hiesigen Gerichte vorgenommen werden wird.

Der Ausrufungspreis ist 610 fl. ö. w. und Wadium beträgt 10%.

Die übrigen Lizitationsbedingniße können in der hiergerichtlichen Registratur eingesehen werden.

Wiśniowczyk am 13 Februar 1881.

(1823 2—3) **Edykt.**

L. 2696. C. k. sąd obwodowy w Przemyślu, otwierając konkurs nad majątkiem na wszelki ruchomy, gdziekolwiek znajdujący się i na cały nieruchomy w krajach, w których ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 obowiązująca znajdujący się majątek Józefa Apisdorfa nieprotokołowanego kupca w Jaworowie i mianuje c. k. sędziego powiatowego p. Augusta Schmidta komisarzem konkursowym z poleceniem, ażeby opieczętowanie i spisanie masy konkursowej natychmiast przedsięwziął i takową p. tymczasowemu zarządcy masy w zarząd oddał.

Tymczasowym zarządcą masy konkursowej mianuje się p. c. k. notaryusza Mikołaja Hołuba i wszystkich wierzycieli wzywa, ażeby ażeby na terminie dnia 21 marca 1881 o godzinie 10 rano z dowodami swych wierzytelności dla zatwierdzenia tymczasowego zarządcy masy i tegoż zastępcy, lub wyboru innego zastępcy masy i zarządcy tudzież wyboru wydziału wierzycieli wobec komisarza konkursowego się stawili.

Dla zgłoszenia wierzytelności do masy konkursowej wyznacza się termin do 15 kwietnia 1881, w którym terminie wszyscy, którzy do masy konkursowej żądania mają, wierzytelności swe, chociażby się nawet o nie spór już toczył w sądzie tutejszym, albo też w sądzie powiatowym w Jaworowie, a to tem pewniej zgłosić mają, ileże ich w razie przeciwnym skutki prawne ustawą konkursową zagrożone dosięgną.

Na terminie przez p. komisarza konkursowego c. k. sędziego powiatowego Schmidca wyznaczyć się mającym winni wierzyciele płynność zgłoszonych poprzednio wierzytelności, oraz porządek, w którym do zaspokojenia przyjść mają wobec komisarza konkursowego wykazać.

Na tymże terminie wolno jest wierzycielom w miejsce dotychczasowego zarządcy masy, tegoż zastępcy i wydziału wierzycieli inne osoby swego zaufania powołać.

Nakoniec podaje sąd do wiadomości, że dalsze ogłoszenia w tej sprawie konkursowej nastąpią przez drziennik urzędowy Gazety Lwowskiej.

Przemyśl 7 marca 1881.

(1771 2—3) **Edykt.**

L. 5952. C. k. sąd powiatowy w Kolbuszowy zawiadamia, iż celem zaspokojenia wierzytelności Maryi Gewürz w kwocie 2000 zł. w. a. z pn. połowa realności w Kolbuszowy pod l. k. 4 położona, Jakóba Kurza jak Tom I pag. 13 i 136 własna, w dniach 20 kwietnia, 25 maja i 22 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano w drodze egzekucyi w tutejszym sądzie sprzedaną zostanie.

Cena wywołania wynosi 8266 zł. 33 ct.

Wadyum 826 zł. 64 ct. w. a.

Bliższe warunki w registraturze tutejszego sądu przejrzeć można.

Kolbuszowa dnia 26 listopada 1880.

(1719 2—3) **Edykt.**

L. 4386. Celem zaspokojenia należytości Lwowskiego zakładu kredytowego włościańskiego w kwocie 300 zł. w. a. odbędzie się w dniach 22 kwietnia, 20 maja i 17 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano egzekucyjna sprzedaż realności pod lk. 79 subr. 16 w Brzuzie stad. położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, dłużnika Wawrzyńca Burszty własnej.

Cena wywołania 1267 zł. w. a.

Wadyum 126 zł. wynosi.

Łańcut 12 grudnia 1880.

(1820 2—3) **Edykt.**

L. 5664. C. k. sąd powiatowy w Obertynie podaje do wiadomości, że celem wydobycia zaległych 16 rat à 6 zł. i 3 zł. w. a. z odsetkami po 10 pr. odbędzie się publiczna sprzedaż pod l. C. 19 w Bałahorówce leżąca, a do dłużnika Iwana Kornuty należącej na rzecz c. k. upra. galic. zakładu kredytowego włościańskiego, wyznaczając termin na dzień 26 kwietnia 1881, na 31 maja i na dzień 2 lipca 1881 każdym razem o godzinie 9 z rana w budynku sądowym z tem, że ta realność przy pierwszym i drugim terminie za lub wyżej ceny szacunkowej, przy trzecim terminie i niżej ceny szacunkowej na 800 zł. oznaczonej sprzedaną zostanie.

Bliższe szczegóły sprzedaży tej realności i warunki licytacyjne mogą chęć kupienia mające w tusądowej registraturze przejrzeć.

O czem się strony interesowane zawiadamia

C. k. sąd powiatowy.

Obertyn dnia 17 stycznia 1881.

(1970 2—3) **Edykt.**

L. 6433. C. k. sąd powiatowy w Kopyczyńcach zawiadamia, że na zaspokojenie wierzytelności w kwocie 50 zł. a. w. z pn. publiczna sprzedaż połowy realności pod lk. 321 w Kopyczyńcach, dłużnika Wasyla Samborskiego własnej, dnia 23 marca, 28 kwietnia i 1 czerwca 1881 o 9 godzinie przed południem, przedsięwziętą zostanie, że realność ta w dwóch pierwszych terminach tylko za lub nad cenę szacunkową 235 zł a. w. na trzecim zaś terminie i poniżej tejże sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 24 zł.

Resztę warunków przejrzeć można w registraturze.

Kopyczyńce, 28 grudnia 1880.

(1973 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 4022. Dnia 30 marca, tudzież dnia 27 kwietnia i na dniu 18 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 z rana sprzedaną zostanie w sądzie tutejszym w drodze przymusowej przez publiczną licytacyę łąka Karpów ogród zwana z dwoma kawałkami pola, tudzież pola orne też Karpów ogród zwane pod l. 19 w Mostach wielkich na przedmieściu lwowskim położone, ciała tabularnego niestanowiące, dłużnika Petra Kmyty własne, celem wydobycia przymusowej Israelowi Grünwald kwoty 89 zł. a. w. z pn.

Cena szacunkowa wynosi 100 zł. w. a.

Wadyum 10 zł. w. a.

Warunki licytacyjne może chęć kupienia mający przejrzeć w registraturze sądu tutejszego.

C. k. sąd powiatowy.

Mosty wielkie 12 stycznia 1881.

(1416 2—3) **Edykt.**

L. 4562. Cesarsko królewski sąd krajowy w Krakowie zawiadamia niniejszym edyktem niewiadomych z miejsca pobytu Franciszka Ksawerego Milieskiego i Krystynę Milieską że przeciw nim i Wincentemu Jabłońskiemu wniosła Kasa Oszczędności M. Krakowa pozew wekslowy de praes. 18 lutego 1881 l. 4562 o zapłatę 7000 zł. w załatwieniu którego polecono Franc. Ksaw. Milieskiemu do rąk kuratora adw. Lisowskiego, Krystynie Milieskiej do rąk kuratora adw. Leo i Wincentemu Jabłońskiemu do rąk własnych by zaskarżoną kwotę w przeciągu dni 3 pod rygorem egzekucyi wekslowej powodowej kasie Oszczędności M. Krakowa zapłacili lub w tymże czasie zarzuty do sądu wnieśli. Gdy miejsce pobytu pozwanych Franc. Ksaw. i Krystyny Milieskich nie jest wiadomem przeto c. k. sąd w celu zastępowania pozwanego Franc. Ksaw. Milieskiego adw. Lisowskiego ze zastępstwem adw. Blatteisa zaś dla Krystyny Milieskiej adw. Leo z zastępstwem adw. Wechslera na koszt i niebezpieczeństwo tychże pozwanych kuratorem nieobecnych ustanowił, z którym spór wytoczony według ustawy o postępowaniu wekslowem przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwanym aby w zwyż oznaczonym czasie albo sami wnieśli możliwe zarzuty albo też potrzebne dokumenta ustanowionemu dla nich zastępcy udzielili, lub innego obrońcę sobie wybrali i o tem c. k sądowi donieśli w ogóle zaś, aby wszelkich możliwych do obrony środków prawnych użyli, w razie bowiem przeciwnym wynikłe z zaniedbania skutki sami sobie przypisaćby musieli.

Kraków 19 lutego 1881.

(1891 3—3) **Edykt.**

L. 6838. C. k. sąd krajowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że na dniu 5 maja 1881 o godzinie 10 przed południem odbędzie się w sądzie tutejszym relicytacya realności pod l. $754\frac{3}{4}$ we Lwowie przedtem Józefa Maison własnej — przy pierwszej licytacyi przez Simona Jungwirtha nabytej, ciało tabularne stanowiącej, w sprawie egzekucyjnej c. k. uprzyw galic. banku hipotecznego przeciw Józefowi Maison o zapłacenie 3 rat po 55 zł. z pn. i reszty kapitału 1057 zł. 44 ct. z pn.

Cena wywołania 2500 zł., wadyum 125 zł.

Resztę warunków i wyciąg tabularny wolno przejrzeć w t. s. registraturze.

O tem zawiadamia sąd wszystkich interesowanych: niewiadomego z miejsca pobytu Józefa Maisona przez kuratora niniejszem w osobie adwokata dra Rebego z substytucyą adwokata dra Krówczyńskiego, tudzież Jerzego Canzieni niewiadomego z miejsca pobytu i tych wierzycieli, którzyby dopiero po dniu 20 czerwca 1880 do tabuli weszli, lub którymby uchwała niniejsza doręczoną być nie mogła — do rąk kuratora równocześnie w osobie adwokata dra Moszyńskiego z substytucyą adwokata dra Żukotyńskiego ustanowionego, jakoteż niniejszym edyktem.

Lwów, 26 lutego 1881.

(1500 2—3) **Edikt.**

Z. 6757. Vom k. k. st. deleg. Bezirksgerichte S. I. in Lemberg wird hiemit dem abwesenden und dem Wohnorte nach unbekannten Friz Reinhardt Direktor des deutschen Theaters in Lemberg bekannt gegeben, daß Jakób B Sokal wider Hermann Starke und Ihn eine Klage de praes. 11 Februar 1881 Z. 6757 wegen Aufhebung des Bestandvertrages ddo Lemberg 12 September 1880 s. N. G. bei diesem Gerichte überreicht hat, daß in Folge dessen die Tagfahrt zur sumarischen Verhandlung auf den 16 März 1881 um 4 Uhr Nachmittags anberaumt wurde, und daß für Ihn auf seine Umkosten und Gefahr Herr Adv. Dr. Stand zum Curator und Hr. Adv. Goldberg zu dessen Vertreter bestellt wurde. Es wird daher der Mitbelangte Friz Reinhardt hiemit angewiesen bei dem obenerwähnten Termine entweder persönlich zu erscheinen oder sich einen anderen Sachwalter zu wählen und denselben dem Gerichte nahmhaft zu machen, oder endlich dem bestellten Curator alle seine Verteidigungsmittel beizuschaffen, widrigenfalls Er die nachteiligen Folgen sich selbst zu zuschreiben haben wird.

K. k. Landesgerichtsrath

Lemberg am 15 Februar 1881.

(1907 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 6176. C. k. sąd powiatowy w Brzozowie w sprawie egzekucyjnej Naftalego Liebera przeciw Samuelowi i Breindli Reich pto 200 złr. i 100 złr. w. a. z pn. ogłasza, że w dniach 30 marca, 4 maja i 8 czerwca 1881 zawsze o godzinie 10 przed południem odbędzie się w tutejszem zabudowaniu sądowem licytacyjna sprzedaż $\frac{2}{3}$ części realności pod l. k. 130 i $\frac{1}{3}$ części realności pod l. k. 131 w Brzozowie położonych.

Wadyum wynosi 100 złr.

Wymienione wyżej części wspomnionych realności zostaną w powyższych trzech terminach sprzedane tylko za cenę, ktoraby dorównywała sumie wszystkich długów intabulowanych lub wyżej tej ceny.

Wyciąg tabularny wspomnionych realności, akt oszacowania i resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tusądowej registraturze.

Dla wierzycieli, którymby uchwała licytacyjna z jakiegokolwiekbądź powodu niemogła być doręczoną, jakoteż dla tych którzy po dniu 31 maja 1880 do hipoteki sprzedać się mających części realności prawa nabyli, ustanawia się kuratora w osobie c. k. Notaryusza Tomasza Witkiewicza w Brzozowie zamieszkałego.

Brzozów dnia 4 stycznia 1881.

(1414 2—3) **Edykt.**

L. 8734. C. k. sąd powiatowy w Delatynie oznajmia niniejszem Jakiwowi Gontaruk, iż pod dniem 10 listopada 1879 l. 7954 uzyskał Mordko Gerstenhaber przeciw niemu egzekucyjne zastawnicze opisanie jego realności pod l. 96 w Sadzawce położonej, celem wydobycia sumy 23 zł. w. a. z pn.

Ponieważ miejsce pobytu Jakiwa Gontaruka nie jest wiadome, przeto dla zastępywania go, ustanawia sąd tutejszy kuratora w osobie Herscha Arzta i wzywa Jakiwa Gontaruka, ażeby w należytym czasie albo osobiście się zgłosił i o tem sądowi oznajmił inaczej sprawa powyższa z kuratorem ustanowionym, wedle obowiązujących w Galicyi ustaw. będzie przeprowadzona, a skutki zaniedbania sam sobie będzie musiał przypisać.

Delatyn dnia 29 grudnia 1880.

(1831) **Erkenntnisse.**

Das k. k. Ministerium des Innern hat unter dem 13 Februar 1881, Z. 428 M. I., der in Preßburg erscheinenden Zeitschrift „Der Zeitgeist“ auf Grund des § 26 des Preßgesetzes den Postdebit für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder entzogen.

Im Namen Sr. Majestät des Kaisers!

Das k. k. Landesgericht Wien als Preßgericht hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft erkannt, daß der Inhalt der Nr. 7 der Zeitschrift „Parlamentär“ ddo 13 Februar 1881, in dem Aufsatze unter dem Titel „Die Elemente des Wiederstandes“ das Vergehen nach § 300 St. G. begründe, und es wird nach § 493 St. P. O. das Verbot der Weiterverbreitung dieser Druckschrift ausgesprochen.

Wien am 16 Februar 1881.

Weittenhiller m. p.

Pittinger m. p.

Im Namen Sr. Majestät des Kaisers!

Das k. k. Landes- als Preßgericht in Wien hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft erkannt, daß der Inhalt der Nr. 465, der Zeitschrift „Böse Zungen“ vom 12 Februar 1881 in dem darin unter der Rubrik „Salzburger Briefe“ enthaltenen Artikel am Schlusse van „Eine sehr j cose . . .“ bis „. . . nicht Unrecht hatten“ das Vergehen nach §. 516 St. G. begründe, und es wird nach §. 493 St. P. O. das Verbot der Weiterverbreitung dieser Druckschrift ausgesprochen.

Wien am 16 Februar 1881.

Weittenhiller m. p.

Pittinger m. p.

Das k. k. Landesgericht als Preßgericht in Graz hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 4 Februar 1881, Zl. 2275, die Weiterverbreitung der in Budapest erscheinenden Zeitschrift „Der Osten“ Nr. 1 vom Jahre 1881 wegen der Artikel „Das Bauern-Proletariat“ nach § 305 St. G., dann wegen des Artikels „Zur Arbeiterbewegung“ nach § 302 St. G. verboten.

Das k. k. Kreisgericht als Preßgericht in Eger hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 5 Februar 1881, Z. 1021, die Weiterverbreitung der „Egerer Zeitung“ Nr. 10 vom 2ten Februar 1881 wegen des Artikels „Oesterreich. Parlamentarisches“ nach den §§ 491 und 493 u. Art. V des Gesetzes vom 17 Dezember 1862 verboten.

Das k. k. Kreisgericht als Preßgericht in Znaim hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 8 Februar 1881 Zl. 910, die Weiterverbreitung der Druckschrift „Wie der Peter Zapfelhuber aus Penzing die Specialdemokraten aufsucht.“ Druck von Alexander Czech in Ungarisch-Altenburg“ nach den §§ 300 und 302 St. G. und Art III des Gesetzes vom 17ten Dezember 1862 verboten.

Das k. k. Oberlandesgericht in Zara hat über Beschwerde der k. k. Staatsanwaltschaft gegen die Entscheidung des k. k. Landesgerichtes in Zara vom 14 Dezember 1880, Z. 4664, in Folge Beschlusses vom 10 Jänner 1881, Z. 57, Die Weiterverbreitung der Zeitschrift „Srpski List“ Nr. 48 vom 26 November 8 Dezember 1880 wegen des Art. „Uzor esuda i posliedice“, dann wegen des Carrespondenzartikels „U Trebinju, 8 Novembra“ nach § 300 St. G. verboten.

Das k. k. Landesgericht als Preßgericht in Triest hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 26 Jänner 1880, Zl. 671/46, die Weiterverbreitung der Zeitschrift „L'Alba“ Nr. 12 vom 22 Jänner 1881 wegen der Artikel „Che cosa voglio no gli operaj?“ und „Forza e diritto“ nach § 65 a St. G. verboten.

(1917 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 80. W celu stałego obsadzenia poniżej wymienionych posad nauczycielskich w Sanockim okręgu szkolnym rozpisuje się niniejszem konkurs z terminem do 20 kwietnia b. r. a mianowicie:

Przy szkołach 1 klas. etat. z płacą 300 zł. i wolnem pomieszkaniem.

1 w Bachórzu, 2 Bachórcu, 3 Dylągowej, 4 Bazanówce, 5 Grabownicy, 6 Hłudnej, 7 Humniskach, 8 Ruskiej wsi, 9 Trześniowie, 10 Klimkówce, 11 Nowosielcach, 12 Odrzechowej, 13 Wisłoku wiel. 14 Baligrodzie Trepczy. Przy szkołach filialnych z płacą 250 zł. i wolnem pomieszkaniem: 16 w Bukowie, 17 Laskówce, 18 Orzechówce, 19 Malinówce, 20 Niebocku, 21 Pawłokomie, 22 Temeszowie, 23 Ulanicy, 24 Wydrnie, 25 Bziance, 26 Falejówce, 27 Malczy, 28 Zawadce rymanows; tudzież posada nauczyciela młodszego przy szkole 2 klasowej: 29 w Zarszynie, 30 w Dubiecku z płacą 300 zł.

W szkołach pod 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 28, potrzebna jest kwalifikacya z języka ruskiego.

Kandydaci lub kandydatki, ubiegający się o którąkolwiek z tych posad, mają wnieść podania należycie ostemplowane i w potrzebne dokumenta opatrzone, mianowicie wykaz lat służby, przez zwierzchność gminną co do pobranych płac potwierdzony, i tabelę kwalifikacyjną za pośrednictwem swych władz przełożonych do c. k. Rady szkol. okręg. w Sanoku w terminie powyżej oznaczonym.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Sanoku 2 marca 1881.

(1944 3—3) **Edykt.**

L. 5101. C. k. sąd powiatowy w Kutach podaje do wiadomości publicznej, że na dniu 27 kwietnia, 27 maja, i 30 czerwca 1881, każdym razem o godz. 10 rano, odbędzie się publiczna przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 384 w Kobakach położonej, niestanowiącej ciała tabularnego, należącej do Danyły i Maryi Hrehoriczków i na 180 zł. w. a. sądownie oszacowanej w celu zaspokojenia pretensyi 50 zł. w. a z pn.

Warunki licytacyjne przejrzane być mogą w tutejszosądowej registraturze.

Kuty dnia 7 września 1880.

(1622 3—3) **Edykt.**

L. 14049. Sokalski c. k. sąd powiatowy wyznaczył w celu wydobycia wierzytelności Chesny Maruszczak w ilości 28 zł. w a. z pn. przymusowy jawny przetarg należącej do dłużnika Stefana Korykory realności pod l. spis. 100 w Sokalu na dniu 5 kwietnia, 9 maja, i 14 czerwca 1881 zawsze od godziny 10 przed południem w gmachu sądowym.

Poręczne 30 zł. w. a.

W pierwszym i drugim terminie nabyć można realność tę tylko za cenę wyższą lub niższą od ceny szacunkowej, w trzecim zaś nawet poniżej ceny tej.

Protokoły zastawniczego opisania i ocenienia sprzedać się mającej realności, tudzież warunki przetargu przejrzeć można w registraturze sądu tegoż.

Sokal dnia 10 stycznia 1881.

(1949 3—3) **Edykt.**

L. 55841. C. k. sąd krajowy dla spraw cywilnych we Lwowie podaje niniejszem do wiadomości, że celem zaspokojenia pretensyi Jakóba Madfesa w kwocie 1100 złr. w. a. wraz z 24 prc. procentami i 12 prc. odsetkami zwłoki od dnia 6 lipca 1875 bieżącemi tudzież kosztami w kwotach 7 złr. 50 ct. 30 złr. 45 ct., 30 złr, 15 złr. 75 ct. i 15 złr. 96 ct. w. a. odbędzie się na dniu 4 kwietnia, 5 maja i 9 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w sali rozpraw sądu tutejszego przymusowa publiczna sprzedaż następujących ciał tabularnych we Lwowie położonych, tej pretensyi za hipotekę służących a mianowicie:

1) części realności pod l. 476 $^{2}/_{4}$ wedle Dom. 100 p. 347 n. 5 haer. Alojzego Gigel, Maryanny Gigel, Maryi Gigel, zamężnej Skrzyszowskiej i Karoliny Gigel zam. Leblang własnej,

2) realności pod l. 479 $^{2}/_{4}$ wedle Dom. 194 pag. 290 n. 16 on. tejże pretensyi za hipotekę służącej,

3) części realności pod l. 496 $^{2}/_{4}$ wedle Dom. 84 p. 37 n. 4 haer. do Józefy Słoboda zamężnej Gigel należącej i

4) realności pod l. 750 $^{1}/_{4}$ wedle Dom. 138 p. 386 n. 7 haer. do Franciszka Skrzyszowskiego należącej

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa części realności pod l. 476 $^{2}/_{4}$ w kwocie 1490 złr. 30 ct. w. a., całej realności pod l. 479 $^{2}/_{4}$ w kwocie 3061 zł. 40 ct. w. a. części realności pod l. 496 $^{2}/_{4}$ w kwocie 1230 złr. 80 ct. w. a. i całej realności pod l. 750 $^{1}/_{4}$ w kwocie 1741 złr. 90 ct. w. a. i odbędzie się licytacya osobno co do przedmiotu.

2) Licytacya odbędzie się przy trzech terminach, a mianowicie przy pierwszym i drugim za cenę szacunkową lub wyżej tejże, przy trzecim zaś także niżej ceny szacunkowej jednakowoż tylko za taką cenę, któraby wyrównała wszystkim zahipotekowanym wierzytelnościom.

3) Każdy chęć kupienia mający winien przed rozpoczęciem licytacyi złożyć do rąk komisyi licytacyjnej jako wadyum 5 prc (pięć procent) ceny szacunkowej przedmiotu nabyć się mającego.

Gdyby w mowie będące realności lub części realności na pierwszych dwóch terminach nie zostały sprzedane za lub powyżej ceny szacunkowej, na trzecim zaś terminie za cenę wystarczającą na zaspokojenie wszystkich na powyższych realnościach lub częściach realności intabulowanych wierzycieli natenczas w celu ułożenia ułatwiających warunków licytacyjnych wyznacza się termin na dzień 14 czerwca 1881 godzinę 10 przed południem, na który wszystkich wierzycieli z tą uwagą się wzywa, że niestawający uważani będą za przystępujących do większości głosujących obecnych wierzycieli.

O tej licytacyi zawiadamia się z życia i miejsca pobytu niewiadomych Mendla Noschkes, Józefa Piątkiewicza i Feliksa Niedzielskiego, lub w razie ich śmierci niewiadomych ich spadkobierców i prawonabywców, tudzież niewiadomych z życia i miejsca pobytu spadkobierców Alberta Majdesiewicza, Benedykta Adama Tomickiego i Reginę Majdesiewiczową jakoteż wszystkich tych którymby uchwała licytacyjna i dalsze uchwały wcale nie albo nie dość wcześnie doręczone być nie mogły, albo którzyby po dniu 14 kwietnia 1880 do Tabuli weszli przez adwokata p. Dr. Kuczkiewicza jako substytuta zmarłego kuratora p. Dr. Skałkowskiego.

Lwów dnia 19 lutego 1881.

(1292 3—3) **Edykt.**

L. 7345. C. k. sąd powiatowy w Łańcucie wiadomo czyni, że na dniu 25 sierpnia 1878 zmarła w Łańcucie Agnieszka Wilczkowa z pozostawieniem kodycylarnego rozporządzenia ostatniej woli w którym na rzecz swej familii legat z swych wierzytelności uczyniła. Ponieważ taż w tem rozporządzeniu ostatniej woli nie wszystkich członków swej familii wymieniła a ci sądowi jakoteż i ustawą powołani do tego spadku spadkobiercy ani z życia ani z miejsca pobytu wiadomymi nie są, przeto c. k. sąd powiatowy wzywa wszystkich, którzyby zamierzali z jakiego bądź tutułu prawnego rościć sobie prawo do spadku żeby w przeciągu jednego roku od dnia niżej wyrażonego licząc zgłosili się z prawami swojemi do tego sądu i wnieśli oświadczenie do spadku w przeciwnym bowiem razie spadek, dla którego tymczasem Jan Cebulak ustanowiony został za kuratora, pertraktowany i przyznany zostanie tym, którzy się oświadczyli za dziedziców i tytuł swego prawa dziedziczenia wykazali część zaś spadku nieprzyjęta, lub jeżeli się nikt nie zgłosi do niego cały spadek przez Rząd jako bezdziedziczny ściągniętym będzie.

Łańcut 2 stycznia 1880.

(1926 3—3) **Konkurs**

L. 552. celem obsadzenia opróżnionej przy tut. c. k. sądzie obwodowym posady prowadzącego księgi gruntowe w X randze.

Ubiegający się o tę posadę mają wnieść swoje podania do Prezydyum tut. c. k. sądu obwodowego w przeciągu 14 dni od trzeciego ogłoszenia niniejszego konkursu w urzędowej „Gazecie Lwowskiej".

Z Prezydyum c. k. sądu obwodowego.

W Rzeszowie, 10 marca 1881.

(1937 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 10675. C. k. sąd powiatowy w Limanowy podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej dr. Leona Bersona przeciw Maciejowi Pogorzelskiemu celem zaspokojenia pretensyi wywalczonej w kwocie 110 zł. a. w. odbędzie się w tym sądzie publiczna sprzedaż przymusowa realności pod lk. 26 w Kupnowie położonej, Macieja Pogorzelskiego własnej, protokołem z dnia 23 lipca 1877 l. 5201 zastawniczo opisanej, a następnie ocenionej pod następującemi warunkami:

1. Do przedsięwzięcia tej sprzedaży wyznacza się 3 termina, mianowicie na dzień 11 kwietnia, 23 maja i 13 czerwca 1881 każdym razem o godź. 10 przed południem w gmachu sądowym.

2. Przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko wyżej. na trzecim zaś terminie także i za a nawet niżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu za gotową zapłatę sprzedaną zostanie.

3. Za cenę wywoławczą tej realności ustanawia się cenę szacunkową tejże w kwocie 2150 zł. a. w.

4. Chęć kupienia mający złożyć winien do rąk komisyi licytacyjnej jako wadyum $^{1}/_{10}$ część ceny szacunkowej w okrągłej sumie 215 zł. gotówką lub papierami wartościowemi prawnie bezpieczeństwo pupilarne dającemi według ostatniego kursu, jednakże nigdy wyżej ceny nominalnej obliczonemi.

5. Akt zastawnego opisania i ocenienia tej realności może być w tut. sądzie przejrzanym lub odpisanym, a o wysokości podatków i ciężarów gruntowych można się przekonać w c. k. urzędzie podatkowym w Limanowy i w urzędzie gminnym w Kupnowie.

Resztę warunków licytacyjnych w registraturze tutejszej przejrzeć lub odpisać można.

O tem zawiadamia się obydwie strony wierzycieli na realności tej ubezpieczonych, a tych, którymby niniejsza uchwała licytacyjna doręczoną nie została, lub którzyby dopiero po dniu 23 lipca 1877 prawo zastawu na realności tej uzyskali przez kuratora w osobie p. Franciszka Grossa ustanowionego.

C. k. sąd powiatowy.

Limanowa, 14 lutego 1881.

(1923 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 4383. W dniach 28 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. konsk. 124 subrep. 27 w Hołyniu położonej, dłużników Piotra i Semka Cymbalij własnej, w tut. c. k. sądzie na rzecz Zakładu kredyt. włość. na zaspokojenie sumy 196 zł. 98 zł. i 50 zł. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 700 zł. jest ceną wywołania.

Wadyum wynosi 10 prc.

Resztę warunków w tut. registraturze przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy.

Różniatów, 29 listopada 1880.

(1924 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 4518. W dniach 28 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. konsk. 8 stary 146 nowy subrep 157—166 w Strutynie wyżnym położonej, dłużników Iwana i Maruni Gasiewiczów własnej. w tut. c. k. sądzie na rzecz Zakładu kredyt. włościańskiego na zaspokojenie sumy 227 zł. 95 ct. w. a z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 700 zł. jest ceną wywołania.

Wadyum wynosi 10 prc.

Resztę warunków w tut. registraturze przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy.

Różniatów, 24 grudnia 1881.

(1935 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 177. C. k. sąd powiatowy rozpisuje przymusową sprzedaż realności lk. 59 w Brzeżawej położonej, ciała tabularnego niestanowiącej w dniach 30 marca, 27 kwietnia i 1 czerwca 1881 celem zaspokojenia należytości Szyji Leiby Mörzla przeciw Hryciowi Maudruszczakowi, czyli Baudry w kwocie 30 zł. z pn.

Cena wywołania 78 zł.

Zakład 7 zł. 80 ct.

Na trzecim terminie realność ta i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Bliższe warunki do przejrzenia w sądzie.

Bircza, 18 lutego 1881.

(1930 —3) **Edykt.**

L. 4544. Dnia 29 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 o godzinie 10 przed południem odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa sprzedaż realności pod nr. 62 w Lozowie. ciała tabularnego niestanowiącej, Andrucha i Julii Rudyków własnej, na zaspokojenie pretensyj Peisacha Kornberga w kwocie 110 zł. a. w. z pn.

Zakład 130 zł. a. w. w gotówce.

Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w registraturze sądu.

C. k. sąd powiatowy.

Nowesioło, 30 grudnia 1880.

(1491 3—3) **Edykt.**

L. 6321. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że masa konkursowa Towarzystwa kredytowego miejskiego we Lwowie przeciw Emilowi Weissweilerowi pod dniem 10 grudnia 1880 l. 55501 pozew o polecenie wywodu prawnego zgłoszonych do tej masy pretensyj pod rygorem wiecznego milczenia wniosła, a ponieważ miejsce pobytu pozwanego Emila Weissweilera sądowi wiadomem nie jest, zatem c. k. sąd krajowy do zastępowania i na jego koszt i szkodę, tutejszego adwokata Dr. Mauscha z substytucyą adw. Dr. Schrenzla kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej, przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się zapozwanego, aby w należytym czasie osobiście stanął, lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielił, lub innego zastępcę wybrał i sądowi oznajmił, słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Lwów dnia 12 lutego 1881.

(1443 3—3) **Edykt.**

L. 5439. C. k. sąd krajowy we Lwowie z powodu przedsięwziętej przymusowej publicznej sprzedaży realności pod l. 183 $^{3}/_{4}$ we Lwowie położonej t. s. uchwałą z dnia 20 listopa 1880 l. 50286 zatwierdzonej w sprawie egzekucyjnej gal. kasy oszczędności we Lwowie przeciw Hermanowi i Breindli Bernfeldom i innym o 1550 zł. 21 ct. z pn. ustanawia dla niewiadomego z miejsca pobytu współdłużnika Jośla Steigera adwokata Dr. Bielinskiego kuratorem a jego zastępcą adw. Dr. Stromengera i doręczając powyższą, jakoteż uchwałę z dnia 20 listopada 1880 l. 50379 mianowanemu kuratorowi służących do strzeżenia swych praw środków dostarczył lub innego zastępcę sobie obrał, gdyż inaczej ze zaniedbania wynikłe następstwa sam sobie przypisze.

Lwów dnia 5 lutego 1881.

(1922 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 4381. W dniach 28 marca, 28 kwietnia i 30 maja 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. kons. 104 subrep. 202 w Hołyniu położonej dłużnika Stefana Kinaszczuka własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz zakładu kredyt. włościańskiego na zaspokojenie sumy 45 zł. 76 ct. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 100 zł. jest ceną wywołania.

Wadyum wynosi 10 pr.

Resztę warunków w tutejszej registraturze przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy.

Rożniatów dnia 20 grudnia 1880.

(1931 3—3) **Edykt.**

L. 3694. C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Bartłomieja Prochownika 600 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Józefa Żelichowskiego wedle wykazu hipotecznego l. 501 gminy katastralnej Skawina, ciało tabularne stanowiąca na jednym terminie dnia 7 kwietnia 1881 o godzinie 10 rano w biurze sędziego powiatowego w Skawinie.

Cena wywołania 1760 zł.

Wadyum wynosi 10 prc. ceny szacunkowej.

Skawina 30 stycznia 1881.

(1938 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 10675. C. k. sąd powiatowy z Limanowy podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej Dr. Leona Bersona, celem zaspokojenia pretensyi wywalczonej w kwocie 110 zł. w. a. odbędzie się w tym sądzie publiczna sprzedaż przymusowa realności pod l. k. 26 w Kupnowie położonej Macieja Pogorzelskiego własnej protokołem z dnia 23 lipca 1877 l. 5201 zastawniczo opisanej, a następnie ocenionej pod następującemi warunkami:

1. Do przedsięwzięcia tej sprzedaży wyznacza się trzy termina mianowicie: na dzień 11 kwietnia, 23 maja i 13 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w gmachu sądowym.

2. Przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko wyżej, na trzecim zaś terminie także i za, a nawet i niżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu za gotową zapłatę sprzedaną zostanie.

3. Za cenę wywoławczą tej realności ustanawia się cenę szacunkową tejże w kwocie 2150 zł. w. a.

4. Chęć kupienia mający złożyć winien do rąk komisyi licytacyjnej jako wadyum 1/10 część ceny szacunkowej w okrągłej sumie 215 zł. gotówką lub papierami wartościowemi prawnie bezpieczeństwo pupilarne dającemi, według ostatniego kursu jednakże nigdy wyżej ceny nominalnej obliczonej.

5. Akt zastewnego opisania i ocenienia tej realności może być w tutejszym sądzie przejrzanym lub odpisanym, a o wysokości dodatków i ciężarów gruntowych można się przekonać w c. k. urzędzie podatkowym z Limanowy i w urzędzie gminnym w Rupnowie.

Resztę warunków licytacyjnych w registraturze tutejsze przejrzeć lub odpisać można.

O tem zawiadamia się obydwie strony wierzycieli na realności tej ubezpieczonych, a tych, którymby niniejsza uchwała licytacyjna doręczoną nie została, lub którzyby dopiero po dniu 23 lipca 1877 prawo zastawu na realności tej uzyskali, przez kuratora w osobie p. Franciszka Grossa ustanowionego.

C. k. sąd powiatowy.

Limanowa 14 lutego 1881.

(1752 3—3) **Edykt.**

L 327. C. k. sąd powiatowy w Kolbuszowy zawiadamia, iż celem zaspokojenia wierzytelności Kelmana Kleina w kwocie 116 zł. w. a. z pn. z procentem po 6% od dnia 2 kwietnia 1876 realność w Kolbuszowy pod l. k. 263 położona, Jakóba Rubina własna, ciała tabularnego niestanowiąca w dniach 18 kwietnia, 18 maja, i 15 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano w drodze egzekucyi w tutejszym sądzie sprzedaną zostanie.

Cena wywołania wynosi 600 zł. wadyum 60 zł.

Bliższe warunki w registraturze tutejszego sądu przejrzeć można.

Kolbuszowa dnia 10 lutego 1881.

(Ciąg dalszy.) (1529)

WYKAZ

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
1	TŁUMACZ	pierwszy	Bobrownki	2238	44			
2			Bohorodyczyn	5042	98			
3			Bortniki	6852	88			
4			Bratyszów	4221	38			
5			Bukowna	2810	98			
6			Chocimierz	13187	96			
7			Delawa	3985	—			
8			Dolina	3805	29			
9			Dołhe	4493	—			
10			Grabicz	1605	66			
11			Gruszka	9124	56			
12			Horyhłady	5975	83			
13			Hostów	8678	85			
14			Hryniowce	7949	—			
15			Jezierzany	8492	30			
16			Kłubowce	3970	28			
17			Kolińce	4788	8			
18			Komarówka	2483	33			
19			Koralówka	5193	92			
20			Kotyska	5851	74			
21			Ladzkie	4615	54			
22			Łokutki	6288	29			
23			Miłowanie	3337	9			
24			Nadorożna	4721	26			
25			Niżniów	20094	98			
26			Nowosiółka	1686	11			
27			Okniany	3551	71			
28			Olesza	11293	76			
29			Oleszów	3255	5			
30			Olszanica	4739	1			
31			Ostrynia	5665	88			
32			Pałachicze	8223	63			
33			Petryłów	9317	97			
34			Przybyłów	3587	14			
35			Puźniki	6425	51			
36			Różniów	5586	73			
37			Strychańce	4494	46			
38			Targowica polna	4060	88			
39			Tarnowica polna	8449	83			
40			Tłumacz (miasteczko)	10965	65			
41			Trościaniec	5678	86			
42			Uście zielone miastecz.	15100	9			
43			Zakrzewce	1872	73	258713	57	
1	Tłumacz	drugi	Babianka	449	71			
2			Bratkowce	3132	90			
3			Chomiatówka	1911	32			
4			Czarnoliśce	4891	28			
5			Krzywotuły nowe	7971	26			
6			Łackie ad Tyśmienica	5322	29			
7			Markowa	3153	33			
8			Ottynia	8183	70			
9			Podpieczary	6872	60			
10			Pohonia	338	76			
11			Przenieczniki	4667	35			
12			Słobódka	2600	4			
13			Tyśmienica	14341	51			
14			Winogród	2398	29			
15			Worona	3557	56	69741	90	
1	TREMBOWLA	jedyny	Bernadówka	1930	99			
2			Boryczówka	2988	24			
3			Brykula nowa	5187	69			
4			Brykula stara	7029	72			
5			Chmielówka	10917	35			
6			Darachów	20061	52			
7			Dereniówka	7697	98			
8			Dołhe	9077	74			
9			Hleszczawa	13795	80			
10			Janów (miasteczko)	10182	56			
11			Iławcze	14954	64			
12			Kobyłowłoki z miejs. Papiernia	17395	27			
13			Krowinka	6785	27			
14			Leszniów	21359	75			
15			Młyniska	4884	39			
16			Mogielnica	26953	75			
17			Nałuże	2211	43			
18			Ostrowczyk	3893	8			
19			Plebanówka	11807	46			
20			Podhajczyki	10983	74			
21			Romanówka	11378	1			
22			Rozdwiany	9703	93			
23			Semenów	13544	47			
24			Słobudka i Olendry	7047	35			
25			Słobudka i Zuiesienie	4593	4			
26			Strussów	16193	50			
27			Tiutków	4693	5			
28			Trembowla (miasto)	25962	65			
29			Warwaryńce	5748	81			
30			Wolica	2767	29			
31			Załawie	4530	48			
32			Zaścinocze	3705	71			
33			Zazdrość	13787	61			
34			Zieleńce	2661	22			
35			Zebów	6469	37	342914	86	

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
1	ZALESZCZYKI	jedyny	Angielówka	2242	34			
2			Bedrykowce	11123	72			
3			Beremiany	9116	63			
4			Bilcze	21710	44			
5			Błyszczanka	4648	14			
6			Burakówka	15783	48			
7			Capowce	10855	88			
8			Chartanowce	4583	21			
9			Chmielowa	2759	22			
10			Chudiowce	3356	43			
11			Czerwonogród	869	46			
12			Dobrowlany	6931	5			
13			Drohiczówka	6541	5			
14			Dupliska	6714	5			
15			Dzwiniacz	11383	99			
16			Gródek	6694	38			
17			Hinkowce	3584	72			
18			Holihrady	2839	38			
19			Hołowczyńce	9303	96			
20			Juriampol	3822	50			
21			Iwanie	8180	67			
22			Kapuścińce	4605	92			
23			Korolówka	3131	35			
24			Kasperowce	7662	80			
25			Kołodrubka	12755	67			
26			Korolówka	11226	75			
27			Kościelniki	2863	45			
28			Kułakowce	6481	69			
29			Latacz	5776	59			
30			Lesieczniki	6321	55			
31			Lisowce	13766	92			
32			Mielowce	9581	25			
33			Muszkarów	2208	20			
34			Myszków	5698	70			
35			Nagórzany	8827	24			
36			Nowosiółka kostiukowa	12869	71			
37			Nyrków	15530	70			
38			Oleksińce	8492	86			
39			Piszczarna	2244	3			
40			Popowce	10003	75			
41			Rożanówka	7994	43			
42			Sadki	6939	18			
43			Sinków	11466	4			
44			Skowiatyn	6222	33			
45			Słobódka obok Koszyłówki	7531	0			
46			Świerzkowce	3643	13			
47			Szczytowce	5080	14			
48			Szerszeniowce	9072	59			
49			Szuparka	13753	95			
50			Szutromińce	5744	33			
51			Szypowce	6701	17			
52			Szyszkowce	4388	60			
53			Teklówka	2454	19			
54			Tłuste (miasteczko)	11490	49			
55			Tłuste stare	2815	87			
56			Torskie	17766	76			
57			Uhrynkowce	12381	38			
58			Uścieczko	10299	53			
59			Winiatyńce	9689	79			
60			Worwolińce	9225	29			
61			Zaleszczyki stare	5234	95			
62			Zaleszczyki (miasto)	429	66			
63			Zazulińce	6781	67			
64			Zeżawa	6511	10	486712	20	
1	ZBARAŻ	jedyny	Bazarzyńce	5694	60			
2			Berezowica mała	4956	93			
3			Bogdanówka	14867	68			
4			Czernichowce	16725	72			
5			Czumale	2239	10			
6			Dobromirka	10582	64			
7			Dobrowody	9649	11			
8			Hłuboczek mały	1820	31			
9			Hnilice małe	7943	29			
10			Hnilice wielkie	14766	92			
11			Hołodki	7325	79			
12			Hołoszyńce	1945	84			
13			Hrycowce	4927	56			
14			Huszczanka	4252	3			
15			Jacowce	4899	20			
16			Iwanczany	4819	42			
17			Iwaszkowce	2354	92			
18			Kapuścińce	3145	70			
19			Klebanówka	13234	64			
20			Klimkowce	6058	51			
21			Kobyła	7496	78			
22			Korzyłówka	4155	25			
23			Koszlaki	20261	93			
24			Koziary	3709	2			
25			Krasnosielce	7329	87			
26			Kretowce	4161	11			
27			Kujdańce	11532	14			
28			Kurniki	2439	90			
29			Lisieczyńce	8001	95			
30			Łożawka	5068	1			
31			Lubianki niżne	14778	55			
32			Lubianki wyżne	15840	34			
33			Medyn	10106	34			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
34	Zbaraż	Jedyny	Netreba	1540	82			
35			Nowiki	3537	10			
36			Nowesioło	4722	72			
37			Obodówka	2575	46			
38			Ochryniowce	6966	50			
39			Opryłowce	1861	92			
40			Patczyńce	3852	9			
41			Pieńkowce	3781	52			
42			Prosowce	2551	93			
43			Romanowce-sioło	7986	73			
44			Roznoszyńce	3749	29			
45			Sieniachówka	3325	33			
46			Sieniawa	12498	34			
47			Skoryki	11205	27			
48			Stryjówka	27003	31			
49			Suchowce	5953	43			
50			Szełpaki	5484	67			
51			Szyły	10404	11			
52			Tarasówka	4541	56			
53			Terpilówka	8614	56			
54			Toki	19693	99			
55			Wałachówka	1992	54			
56			Worobijówka	5676	23			
57			Załuże	8340	13			
58			Zarubińce	4339	48			
59			Zarudenko	1204	2			
60			Zarudzie	4[illegible]45	20			
61			Zbaraż miasto	14538	12			
62			Zbaraż stary	4651	90	455339	35	
1	Złoczów	Pierwszy	Bałuczyn	8197	61			
2			Bełzec	9680	91			
3			Bezbrudy	5661	51			
4			Białykamień I. część	1144	90			
5			Białykamień II. część	2674	68			
6			Bieniów	1549	66			
7			Bortków	10513	34			
8			Bużek	3782	62			
9			Chwałów	1046	32			
10			Chyłczyce	5274	57			
11			Czermusznia	5056	75			
12			Firlejówka I. część	4940	28			
13			Firlejówka II. część	1266	36			
14			Gołogórki	1216	6			
15			Horodyłów	2285	43			
16			Jasienowce	3263	59			
17			Jelechowce	2654	85			
18			Juśkowice	6172	82			
19			Kniaże	8316	32			
20			Krasae	6819	42			
21			Kutkorz	58[illegible]5	16			
22			Lackie małe	4704	70			
23			Lackie wielkie	4234	51			
24			Mitulin	4279	62			
25			Nowosiółki	6870	30			
26			Olesko	10960	10			
27			Olszanica	9798	59			
28			Olszanka mała	3695	73			
29			Ostrowczyk polny	3772	91			
30			Pitrycze	10471	1			
31			Poczapy	4387	85			
32			Podlesie	7275	56			
33			Rozważ	5381	51			
34			Scianka	2452	39			
35			Skniłów	4164	22			
36			Skwarzowa	10417	90			
37			Stronibaby	3992	1			
38			Trendowacz	3679	94			
39			Uciszków	3952	86			
40			Usznia	5628	43			
41			Zaborce	1316	15			
42			Zakomarże	2964	84			
43			Złoczów miasto	25861	4			
44			Żulice	4[illegible]08	54	237403	90	
1	Złoczów	Jedyny	Berymowce	2714	13			
2			Białkowce	3015	45			
3			Białogłowy	6455	16			
4			Białokiernice	2033	95			
5			Bogdanówka	3382	50			
6			Bohutyn	4077	35			
7			Bubszczany	1647	42			
8			Bzowica	4420	52			
9			Cecowa	3561	38			
10			Chmielowa	2200	55			
11			Chrabeczna	1637	60			
12			Czyżów	2221	34			
13			Daniłowce	3854	23			
14			Gołogóry (miasteczko)	6557	49			
15			Harbuzów	3462	85			
16			Hodów	7619	15			
17			Hukałowce	2310	36			
18			Huta werchobuska	1246	94			
19			Jackowce	6816	48			
20			Jarczowce	9335	43			
21			Jarosławice	3578	9			
22			Jezierna (miasteczko)	27766	29			
23			Iwaczów	1555	57			
24			Kabarowce	3884	62			
25			Kalne	2844	62			
26			Kołtów	4549	52			
27			Kondratów	927	74			
28			Koropiec	2848	69			
29			Korzyłów	3560	88			
30			Krasnosielce	1749	41			
31			Kropiwna	1191	85			
32			Kruhów	2215	47			
33			Kudobińce	2983	74			
34			Kudynowce	3448	61			
35			Łopuszany	2435	96			
36			Łuka	2248	83			
37			Machnowce	1518	22			
38			Manajów	4792	29			
39			Majdan	2538	83			
40			Meteniów	3438	52			
41			Młynowce	5949	72			
42			Moniłówka	2646	27			
43			Mszana	5841	24			
44			Nesterowce	5573	88			
45			Neterpińce	1936	95			
46			Nuszcze	2696	55			
47			Olejów	8021	52			
48			Opaki	1793	69			
49			Ostaszowce	4262	53			
50			Perepelniki	3121	55			
51			Pleśniany	2770	13			
52			Płuhów	6805	—			
53			Pobocz	3150	36			
54			Podhajczyki	3025	81			
55			Podhorce	8729	2			
56			Podlipie	4584	85			
57			Pomorzany (miasto)	12343	75			
58			Prysowce	4347	55			
59			Remizowce	6855	95			
60			Rozhadów	3562	60			
61			Ryków	3934	22			
62			Sasów (miasteczko)	6686	78			
63			Sławna	2329	93			
64			Snowicz	8207	42			
65			Strutyn	5404	15			
66			Torków	1973	15			
67			Toustogłowy	4216	32			
68			Trawotłoki	[illegible]347	95			
69			Trościaniec mały	4084	19			
70			Uhorce	1[illegible]63	97			
71			Urłów	3196	29			
72			Werchobuż	2499	23			
73			Wicin	4345	78			
74			Wołoskowce	2186	16			
75			Wołosówka	3259	71			
76			Żabin	2512	55			
77			Zalesie	3449	3			
78			Zarudzie (miasteczko)	7608	95			
79			Zarwanica	1124	30			
80			Zaszków	1303	22			
81			Zborów (miasteczko)	14197	25			
82			Żuków	3527	98	346815	68	

(1897 3—3) **Edykt.**

L. 8401. C. k. sąd powiatowy w Bursztynie ogłasza, że w sprawie Lejzora Najmen przeciw Mikołajowi Hekman pto. 13 zł. z pn. przeprowadzi się licytacyę realności niehipotecznej Nr. 100 w Bouszowie w dniach 4 kwietnia, 4 maja i 15 czerwca 1881 zawsze o godzinie 11 w sądzie a to przy pierwszych dwóch terminach za cenę szacunkową 165 lub wyżej a na trzecim terminie i niżej ceny, oraz za złożeniem wadyum 16 zł. 50 ct.

Akt opisania i szacunku oraz inne warunki licytacyi można przeglądnąć w registraturze.

Bursztyn dnia 2 grudnia 1880.

(1901 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 881. W skutek decyzyi c. k. sądu kraj. wyż. z 1 lutego 1881 l. 842 c. k. sąd obwodowy w Rzeszowie otwiera niniejszem w myśl §. 63 u. k. konkurs do ruchomego gdziekolwiek się znajdującego i do nieruchomego w krajach, w których ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 nr. 1 d. u. p. z r. 1869 obowiązuje, znajdującego się majątku Chajma Holloschütza, kupca w Rzeszowie — ustanawia komisarzem konkursowym ck. sekretarza rady p. Nowaka, a tymczasowym zarządcą masy p. dr. Alsa i wzywa wierzycieli, aby na się terminie dnia 23 marca 1881 o 9 rano w sądzie tut. przed wymienionym komisarzem konkursowym stawili z dokumentami ich pretensye uwierzytelniającemi celem postawienia wniosków względem zatwierdzenia dotychczasowego lub zamianowania nowego zarządcy masy i tegoż zastępcy, tudzież celem wyboru wydziału wierzycieli.

Dalej wzywa sąd tych, którzyby przeciw masie konkursowej Chajma Holloschützа jako wierzyciele wystąpić chcieli, aby swe pretensye nawet w tym razie jeżeli co do tychże spór jest w toku do 11 maja 1881 w sądzie tut. stosownie do przepisów ordynacyi konkursowej pod skutkami tą ordynacyą zagrożonemi zgłosili i takowe przy terminie likwidacyjnym, który się na 10 czerwca 1881 o 9 rano w sądzie tut. wyznacza, likwidacyi i oznaczeniu pierwszeństwa przed wyżej wzmiankowanym komisarzem konkursowym poddali.

Na ogólnym terminie likwidacyjnym przysłuża prawo stawającym wierzycielom, którzy swe pretensye zgłosili, przez wybór w miejsce dotychczasowego zarządcy masy jego zastępcy i członków wydziału wierzycieli inne osoby powołać.

Wierzyciele, którzy poza siedzibą sądu tut. mieszkają winni w zgłoszeniach swych pretensyj wskazać zarazem pełnomocnika tutaj mieszkającego, któremuby dalsze uchwały doręczone być mogły, w przeciwnym bowiem razie na wniosek komisarza konkursowego ustanowionoby na ich koszt i niebezpieczeństwo kuratorów dla nich.

Dalsze ogłoszenia w toku tego postępowania konkursowego umieszczane będą w Gazecie Lwowskiej.

Rzeszów, 10 marca 1881.

(1688 3—3) **Edykt.**

L. 7972. C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ustanawia w sprawie filii c. k. uprz. zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie przeciw Wolfowi Lanner i Dawidowi Lanner o zapłatę sumy wekslowej 300 zł. w. a. z pn. dla niewiadomego z miejsca pobytu Dawida Lanner kuratora w osobie p. adw. Dra Reicha, a doręczając temuż kuratorowi wydany jednocześnie nakaz zapłaty, o tem nieobecnego przez niniejszy edykt do właściwego zastosowania się zawiadamia.

Lwów dnia 26 lutego 1881.

(1896 3—3)) **Edykt.**

L. 4767. C. k. sąd powiatowy w Bursztynie ogłasza, że w sprawie Abrahama Heller przeciw Jakimowi Kamienieckiemu i Stefanowi Garbaczewskiemu o 85 zł. odbędzie się w sądzie 4 kwietnia, 4 maja, i 15 czerwca 1881, zawsze o godz 10 rano licytacya realności niehipotecznej l. 79 w Bouszowie, przy pierwszych dwóch terminach za cenę szacunkową 120 zł. a na trzecim terminie i niżej ceny oraz za poprzedniem złożeniem wadyum 12 zł.

Inne warunki i akty egzekucyjne można w registraturze przeglądać.

Bursztyn dnia 13 grudnia 1880.

(1877 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 347. Tomasz Chudy w Błaszkowy uznany został za marnotrawnego, a kuratorem ustanowiony Jan Furman.

C. k. sąd powiatowy.

Brzostek dnia 31 stycznia 1881.

(1121 3—3) **Edykt.**

L. 1380. Sąd krajowy wyższy w Krakowie podaje do wiadomości, że projekty nowych ksiąg gruntowych dla posiadłości mniejszych w gminach katastralnych:

Wróblowice, Kosocice z osadą Barycz, w okręgu sądu powiatowego w Podgórzu;

Witkowice i Brandwica, w okręgu sądu powiatowege w Rozwadowie;

Swiebodzin i Rzuchowa, w okręgu sądu powiatowego delegowanego miejskiego w Tarnowie;

Dąbrówka tuchowska, w okręgu sądu powiatowego w Tuchowie.

Bukowina, Borki i Huta deręgowska, w okręgu sądu powiatowego w Ulanowie;

Chodaczów, w okręgu sądu powiatowego w Leżajsku;

Stradomka, w okręgu sądn powiatowego w Bochni;

Bojanczyce i Gruszów, w okręgu sądu powiatowego w Dobczycach;

Piechoty z miejscowością Zachwiejów, w okręgu sądu powiatowego w Mielcu;

Zarzyce, w okręgu sądu powiatowego w Jaśle;

Filipowice, w okręgu sądu powiatowego w Krzeszowicach; i dla miasta Zatora oraz gminy katastralnej Zator, w okręgu sądu powiatowego w Wadowicach położonych. według ustawy krajowej z 20 marca 1874 l. 29 Dz. ust. kraj. wygotowane za nowe księgi gruntowe, poczynając od dnia 20 lutego 1881 uważane będą, a od tegoż dnia wolno te księgi przeglądać w sądzie powiatowym, w którego okręgu dotycząca gmina katastralna jest położoną, jak również, że od tegoż dnia wszelkie nowe prawa, czy to własności, czy zastawu, czy jakiebądź inne prawo hipoteczne odnoszące się do nieruchomości księgą gruntową objętej, jedynie przez wpisanie do tej księgi może być nabyte, ograniczone, przeniesione lub wykreślone.

Wprowadzając zarazem postępowanie celem ustalenia powyżej wymienionych ksiąg gruntowych, sąd krajowy wyższy wzywa:

a) wszystkich, którzyby na podstawie jakiego prawa, przed otwarciem tych nowych ksiąg gruntowych nabytego, chcieli uzyskać jaką zmianę wpisów hipotecznych, odnoszących się do stosunków własności lub posiadania, a to bez różnicy, czyby ta zmiana przez dopisanie, odpisanie, lub przepisanie, przez sprostowanie oznaczenia nieruchomości lub połączenie ciał hipotecznych lub w jakibądź inny sposób nastąpić miała;

b) wszystkich, którzyby już przed otwarciem tych nowych ksiąg gruntowych nabyli do jakiej nieruchomości wpisanej w te księgi, lub do jej części jakie prawo zastawu, służebności lub w ogóle jakie inne prawa do wpisu hipotecznego uprzymiotnione, o ile te prawa jako do dawnego stanu biernego należące wpisane być mają, a już przy założeniu nowej księgi gruntowej tamże wpisane nie zostały, aby z temi prawami zgłosili się do sądu powiatowego, w którego okręgu dotycząca gmina katastralna jest położoną najdalej do dnia 31 marca 1882 gdyż prawnym skutkiem zaniedbania lub uchybienia tego terminu jest utrata prawa do poszukiwania zgłosić się mającej pretensyi przeciw osobom, które prawo hipoteczne na podstawie wpisów, w nowych księgach gruntowych zamieszczonych a niezaprzeczonych, w dobrej wierze nabyły.

Ostrzega się, że termin powyższy nie może być dla stron pojedynczych ani przedłużonym, ani też w razie zaniedbania go do pierwotnego stanu przywróconym; a od obowiązku zgłoszenia się w tym terminie z pomienionemi prawami lub roszczeniami nie uwalnia okoliczność, iż zgłosić się mające prawo już było zapisane w dawniejszych księgach hipotecznych, w miejsce których nowe księgi gruntowe wstępują, było wiadome z jakiej rezolucyi sądowej, lub jest przedmiotem dochodzenia, w skutek podania lub skargi przed sąd wniesionej.

Kraków dnia 31 stycznia 1881.

(1221) **Erkenntnisse.**

Im Namen Sr. Majestät des Kaisers!

Das k. k. Landes- als Preßgericht in Wien hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft erkannt, daß der Inhalt der Nr. 3 der Zeitschrift „Schneider Fachzeitung", zweite Auflage vom 7 Februar 881 — in dem darin enthaltenen Artikel unter der Aufschrift „Collegen" das Vergehen nach § 300, St. G. begründe, und es wird nach 493 St. P. O. das Verbot der Weiterverbreitung dieser Druckschrift ausgesprochen.

Wien am 12 Februar 1881.

Weittenhiller m. p.

Pittinger m. p.

Im Namen Sr. Majestät des Kaisers!

Das k. k. Landesgericht Wien als Preßgericht hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft erkannt, daß der Inhalt der Nr. 2 der Zeitschrift „Der Osten" ddo Budapest, 6 Februar 1881, in dem darin unter der Aufschrift „Das allgemeine Stimmrecht oder die Revolution" enthaltenen Artikel das Vergehen nach § 305 St. G. begründe, und es wird nach § 493 St. P. O. das Verbot der Weiterverbreitung dieser Druckschrift ausgesprochen.

Wien am 12 Februar 1881.

Weittenhiller m. p.

Pittinger m. p.

Das k. k. Kreisgericht St. Pölten als Preßgericht erkennt über Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft, daß der Inhalt der in Budapest erscheinenden Wochenschrift „Der Osten" ddo. 30 Jänner 1881, Nr 1, durch den Art. unter der Aufschrift „Das Bauernproletariat" beginnend mit den Worten „Ein Vols, das sich zu keiner That aufzuraffen vermag" und endigend mit den Worten „wie dies Frankreich zeigt" das Vergehen nach § 305 St. G. begrände, es wird dacher gemäß § 487 St. P. O die Beschlagnahme bestätigt und nach § 493 St. P. O das Verbot der Weiterverbreitung dieser Druckschrift ausgesprochen.

K. k. Kreisgericht

St.-Pölten. am 10 Februar 1881.

Das k. k. Kreisgericht in Leimetritz hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 31 Jänner 1881, Zl 610, die Weiterverbreitung der Zeitschrift „Aussieger Anzeiger" Nr. 7 von 26 Jänner 1881 wegen des Artikels „Kundgebung des Wiener Bürgervereines" nach § 500 St. G. verboten.

Das k. k. Landesgericht als Strafgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 4 und 5 Februar 1881 ZZl. 744 und 813 die Weiterverbreitung der in Budapest erscheinenden Zeitschrift „Wochen-Chronik" Nr. 4 vom 23 Jänner 1881 wegen der Artikel „Zur Wucherfrage" und „Zur Arbeiterbewgung" nach §§ 65 a und 302 St. G., dann der in Budapest erscheinenden Zeitschrift Arbeiter-Wochen-Chronik" Nr 2 vom 9 Jänner 1881 wegen der Notitz „Leseverein Dörfl" nach § 350 St. G. verboten.

---

(704) **Erkenntnisse.**

Das k. k. Keisgericht Wr.-Neustadt als Preßgericht hat über Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft zu Recht erkannt: der Inhalt des in Nr 3 vom 20 Jänner 1881 der periodischen Druckschrift „Wr.-Neustädter Wochenblatt" enthaltenen Artikels mit der Aufschrift „Des Pudels Kern" begründe den Thatbestand des Vergehens gegen die öffentliche Ruhe und Ordung nach dem § 300 St. G. und werde gemäß § 493 St. P. O. das Verbot der Weierverbreitung dieser Druckschrift ausgesprochen.

Wr Neustadt am 22 Jänner 1881.

Das k. k. Landesgericht als Strafgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 22 u. 15 Jänner 1881, ZZ. 1272 und 1399 die Weiterverbreitung der Zeitschrift „Budoucnost" Nr. 1 vom 12 Jänner 1881 wegen der Artikel „Blanqui umrel", „Statni pomoc — svepomoc" und „Pohreb Blanquiho" nach § 305 St. G., dann wegen des Artikels „Prispevky v prospech rodin uvezenych soudruhu" nach § 310 St. G, ferner der Zeitschrift „Arbeiterfreund" Nr. 1 vom 13 Jänner 1881 wegen der Artikel „Zum neuen Jahre" und „Louis August Blanqui†" nach § 305 St wegen des Artikels „Oberleutensdorf" nach § 303 St G., endlich wegen des Absatzes „Für die Familiem der Inhaftirten" nach § 310 St. G. verboten.

Das k. k. Kreisgericht als Preßgericht in Brüx hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 15 Jänner 1881, Zl. 221/222 Stf., die Weiterverbreitung der Druckschrif „Flugblatt der „Wahrheit" Nr. 1 Verlag von A Werckenthin, Berlin S. W. Hedemannstrasse 11" nach den §§ 302 und 303 St. G. verboten.

Das k. k. Kreissgericht als Preßgericht in Budweis hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 19 Jänner 1881 Zl. 417 Stf., die Weiterverbreitung der Zeitschrift „Budivoj" Nr. 5 vom 16 Jänner 1881 wegen des Artikels „Židowska otazka" nach § 302 St G. verboten.

Das k. k. Kreisgericht in Leitmeritz hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 5ten Jänner 1881 Zl. 60, die Weiterverbreitung der „Tetschen Bodenbacher Zeitung" Nr. 104 vom 29 Dezember 1880 wegen des Leitartikels „Tetschen 27 Dezember" nach § 300 St G. und Art III des Gesetzes vom 17 Dezember 1862 verboten.

Das k. k. Kreisgericht in Olmütz hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 14 Jänner 1881 Zl. 375 Stf die Weiterverbreitung der in Budapest erscheinenden Zeitschrift „Der Wegweiser" Nr. 1 vom 2 Jänner 1881 wegen der Artikel, „Antisocialistische Schlagwörter" und „Abonnements-Einladung" nach § 302 St. G., dann wegen des Artikels „Aus Rußland" nach § 305 St G. verboten.

(1508) **Edykt.**

L. 44802. Podaje się do powszechnej wiadomości, że c. k. sąd krajowy w Krakowie na zasadzie orzeczenia lekarzy sądowych uchwałą z dnia 18 września 1880 do l. 24133 uznał Salomeę Krongeld, izraelitkę, lat 20 liczącą, stanu wolnego w Krakowie za cierpiącą na ogłupienie umysłowe nieuleczalne, i że kuratorem dla niej ustanowiono Abrahama Grünwalda.

C. k. sąd deleg. miejski.

Kraków. 30 Grudnia 1880.

(1543) **Ogłoszenie.**

L. 1925. W Imieniu Jego Cesarskiej Mości c. k. sąd obwodowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw drukowych na wniosek c. k. Prokuratoryi Państwa z dnia 24 lutego 1881 l. 1111 orzeka, że konfiskata odezwy z dnia 22 lutego 1881 podpisanej przez Jana Łapińskiego, zaczynającej się słowami „publiczne przemówienie w Radzie gminnej, tudzież publiczne ich ogłoszenia" uskuteczniona przez c. k. prokuratoryę Państwa z dnia 23 lutego 1881 zatwierdza się, oraz dalsze rozpowszechnienie wspomnianej odezwy zakazuje się, albowiem cała treść powyższej odezwy, a to od pierwszego słowa aż do końca mieści w sobie określone w §. 300 u. k. wykroczenie, tudzież wykroczenia w §. §. 487—488—492 i 493 przewidziane.

Przemyśl, 26 lutego 1881.

(1470 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 6058. C. k. sąd powiatowy Uhnowski ogłasza, że celem zaspokojenia należytości zakładu kredytowego włościańskiego 163 zł. 14 ct przeprowadzi w zabudowaniu sądowem przymusową sprzedaż w drodze publicznej licytacyi realności l. 25/35 w Nowosiołkach kardynalskich położonej, ciała hipotecznego niestanowiącej. Pawła Gila własnej, na dniu 7 marca, 7 kwietnia i 5 maja 1881 zawsze o godzinie 10 rano.

Cena wywołania 500 zł.

Wadyum 50 zł.

Resztę warunków licytacyjnych i akt zastawniczego opisania przejrzeć można w tut. registraturze.

Uhnów, 15 stycznia 1880.

(1464 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 6145. W dniu 9 marca 1881 o godzinie 10 rano odbędzie się przymusowa publiczna sprzedaż licytacyjna realności pod lk. 61 w Jasionowie Piotra Krynickiego syna Wojciecha własnej, ciała tabularnego niestanowiącej na zaspokojenie resztującej pretensyi Piotra Krynickiego wnuka Wojciecha w kwocie 100 zł. z nn.

Realność za jakąkolwiek cenę będzie sprzedaną.

Cena wywołania wynosi 356 zł.

Wadyum 35 zł.

Resztę warunków licytacyjnych wolno w tut. registraturze przejrzeć.

C. k. sąd powiatowy.

Brzozów, 28 listopada 1880.

(1477 3—3) L. 6373.

Sprostowanie.

W edykcie z dnia 15 stycznia 1881 l. 442, umieszczonym w Nr. 27, 28 i 29 Gazety Lwowskiej z dnia 4, 5 i 7 lutego b. r. a dotyczącym amortyzacyi listu zastawnego c. k. upr. gal. akc. banku hipotecznego u Waleryi Cz-niakowskiej skradzionego, zaszła pomyłka, gdyż wypuszczono, po słowach w trzecim wierszu od dołu licząc, „tutejszemu sądowi krajowemu we Lwowie tem pewniej" słowo: „przedłożyli", co się niniejszem prostuje.

Z c. k. sądu krajowego.

Lwów 12 lutego 1881.

L. 787/pr. (1448 3—3)

Konkurs.

W celu obsadzenia opróżnionej przy c. k. sądzie krajowym w Krakowie posady c. k. dyrektora urzędów pomocniczych w VIII randze, rozpisuje się konkurs z terminem dni 14.

Ubiegający się o tę posadę mogą wnieść swe podania w drodze przepisanej do prezydyum c. k. sądu krajowego w Krakowie.

Z prezydyum c. k. sądu krajowego.

Kraków dnia 24 lutego 1881.

(1197 3—3) **Edykt.**

L. 29748. C. k. sąd krajowy w Krakowie wzywa za pomocą niniejszego edyktu każdego, ktoby się znajdował w posiadaniu skryptu dłużnego przez Alfreda Milieskiego w 1862 na kwotę 25.000 zł. w. a. w 4% listach zastawnych galic. towarzystwa kredytowego ziemskiego w Krakowie płatną najpierw na rzecz Apolonii Milieskiej zeznanego, a następnie na własność Franciszka Ksawerego Milieskiego przeszłego, aby o tem w przeciągu jednego roku, 6 tygodni i 3 dni od chwili, kiedy niniejszy edykt po raz trzeci w Gazecie Lwowskiej zamieszczony będzie sąd tutejszy zawiadomił. gdyż po bezskutecznym upływie tego terminu wymieniony powyżej skrypt dłużny za nieistniejący i umorzony uznany zostanie.

Kraków, 19 listopada 1880.

(1513) **Ogłoszenie.**

L. 945. C. k. sąd powiatowy w Głogowie zawiadamia, iż dochodzenia miejscowe celem założenia księgi gruntowej dla gminy katastralnej Hucisko dnia 16 marca 1881 rozpoczyna.

Każdy, kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania, może się zgłosić, i wszystko przytoczyć co dla wyjaśnienia lub obrony swych praw za stosowne uzna.

Głogów 24 lutego 1881.

(1544) **Obwieszczenie.**

L. 1316. C. k. sąd powiatowy w Dobromilu podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, iż gdy dochodzenia miejscowe w gminach Krościenko Smolnica, Łopusznica Starzawa, Pietnice, Dobromil z przysiółkiem Huczko, Boniowice, Nowemiasto z przyjaciółkiem, Grodzisko, Komarowice i Przedzielnica z powodu zbadania gruntów Kolejowych Towarzystwa akcyjnego pierwszej Węgiersko-galicyjskiej kolei żelaznej z Przemyśla do Łupkowa prowadzącej celem założenia księgi gruntowej dla tej kolei ukończone zostały, zatem tak podanie z 4 stycznia 1881 l. 91 wraz z załącznikami jakoteż protokoły dochodzeń mogą być przez każdego w sądzie przeglądnięte, a równocześnie wzywa się wszystkich, którzyby żądaniem Towarzystwa kolejowego o wciągnięcie gruntów kolejowych do karty stanu majątkowego uważali się pokrzywdzonymi, aby swoje pretensye najdalej do 6ciu tygodni od wywieszenia niniejszego obwieszczenia t. j. najdalej do 15 kwietnia 1881 w tutejszym sądzie zgłosili, gdyż po upływie tego terminu, żadne zgłoszenia nie będą uwzględnione a restytucya z powodu zaniedbania terminu nie ma miejsca.

C. k. sąd powiatowy.

Dobromil dnia 18 lutego 1881.

(1461 3—3) **Edykt.**

L. 14123. Stanisławowski c. k. sąd obwodowy oznajmia, że na rzecz firmy Antoni Traenkler i synowie na zaspokojenie sumy 1300 zł. publiczna sprzedaż 1/5 i 1/3 części z 2/5 części połowy realności l. $177^3/_4$ w Stanisławowie położonej, Nathana Blumenfelda w sądzie tutejszym dnia 28 lutego 1881 rano przedsięwziętą będzie.

Cena wywołania 9047 zł. 84 ct.

Wadyum 450 zł.

Sprzedaż nastąpi za jakąkolwiek cenę. Pierwszą połowę ceny złoży nabywca w 30 dniach po prawomocności aktu licytacyi, drugą połowę po prawomocności porządku płatniczego do depozytu sądowego.

Resztę warunków licytacyi, wyciąg tabularny i akt detaksacyi w tutejszej registraturze, zaś wykaz zaległych podatków w c. k. urzędzie podatkowym przejrzane być mogą.

O tem zawiadamia się strony wszystkich zaś innych wierzycieli, którzyby po dniu 30 czerwca 1880 prawa na rzeczonych częściach realności tej nabyli jako też i tych, którymby uchwała niniejsza lub też następne wcześnie lub wcale doręczone być niemogły, do rąk kuratora Dr. Eminowicza z zastępstwem Dr. Wurzla i za pomocą edyktów.

Stanisławów 29 grudnia 1880.

(1198 3—3) **Edykt.**

L. 28449. C. k. sąd krajowy w Krakowie w sporze wekslowym S. Lattnera pko Izakowi Pitzele pto 300 zł. ustanawia dla pozwanego Izaka Pitzele z miejsca pobytu niewiadomego, kuratorem adwokata Leona Eibenschütza z substytucyą adwokata Rosenblatta. Zawiadamiając o tem Izaka Pitzele, wzywa go, aby miejsce swego pobytu sądowi wskazał i kuratora poinformował, inaczej wszelkie skutki zaniedbania sobie przypisać będzie musiał.

Kraków, 5 listopada 1880.

(1187 3—3) **Edykt.**

L. 11141. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie ogłasza, że na zaspokojenie pretensyi galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w kwocie 1723 złr. 37 ct. w. a. z pn. odbędzie przymusową przedaż folwarku w Lissetinka Dom. 506 pag. 351 hr. I. zapisanego w powiecie Przemyślańskim położonego z kompleksu dóbr Baczowa i Podusilnej wydzielonego w tutejszem zabudowaniu sąd. dnia 29 marca 1881 o godzinie 10tej przed południem jednak tylko za lub wyżej ceny 300 złr.

Wadyum wynosi 622 zł. 30 ct. dalsze warunki przeglądnąć można w registraturze, dla wierzycieli, którzyby po dniu wydania ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytacyę dozwalająca, albo dalsze licytacyi lub ekstrykacyi dotyczące uchwały wcale lub wcześnie niezostały doręczone adwokata Dr. Wesołowskiego za zastępstwem przez adwokata Dr. Mijakowskiego na kuratora ustanowiono.

Złoczów 8 stycznia 1881.

(1457 1—3) **Edykt.**

L. 689. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi niniejszem wiadomo czyni, że równocześnie otwiera się konkurs do całego ruchomego, jakoteż w krajach, w których ustawa konkursowa z 25 grudnia 1868 Nr. 1 dz. u. p. p. z r. 1869 obowiązuje, położonego nieruchomego majątku kupca w Obertynie Leiba Leibzellera i że do kierowania tym konkursem ustanowionym został jako komisarz konkursowy c. k. sędzia powiatowy Nahlik, zaś jako tymczasowy zawiadowca tejże masy Dr. Mechel Wortmann.

Wzywa się zatem wszystkich wierzycieli konkursowych, ażeby wszelkie swe, z któregobądź tytułu pochodzące roszczenia, nawet gdyby co do takowych spór jaki był w toku, do końca marca 1881 wedle przepisów ustawy konkursowej i pod zagrożeniem podanych tamże następstw prawnych w tutejszym sądzie zgłosili, i aby na terminie na dzień 4 maja 1881 o godzinie 9 przed południem do likwidacyi ogólnej wyznaczonym, który zarazem jako termin ugodowy się wyznacza, płynność i pierzeństwo swych pretensyj wykazali.

Zresztą wolno będzie wierzycielom, którzy wierzytelności swe zgłoszą, wybrać na tym terminie w miejsce zawiadowcy masy, tegoż następcy i wydziału wierzycieli innych mężów swego zaufania.

Do potwierdzenia tymczasowego zawiadowcy masy, a względnie do wyboru nowego zawiadowcy masy, tegoż zastępcy i wydziału wierzycieli ustanawia się termin na dzień 15 lutego 1881 o godzinie 9 przed południem, na którym wierzyciele do komisarza konkursowego zgłosić się mają.

Wreszcie wzywa się wierzycieli, którzy poza obrębem miasta Obertyna mieszają, aby mieszkającego w Obertynie zastępcę do odbierania uchwał sądowych zamianowali, gdyż w przeciwnym razie na ich koszta i niebezpieczeństwo, kurator dla nich zostanie ustanowionym.

Dalsze ogłoszenia, które w toku postępowania konkursowego jako potrzebne się okażą, zostaną w części urzędowej Gazety Lwowskiej ogłaszane.

Kołomyja dnia 22 stycznia 1881.

(1551 1—3) **Edykt.**

L. 1028. Dnia 18 marca, 22 kwietnia i 3 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tut. sądzie przymusowa sprzedaż realności pod l. C. 83 w Żołyni położonej Wojciecha Juchy własnej, w sprawie zakładu kredyt. włościańskiego pto. 448 zł. z pn.

Cena szacunkowa 650 zł.

Wadyum 65 zł.

Reszta warunków, tudzież protokoły opisania i oszacowania mogą być przejrzane w tut. sądowej registraturze.

Łańcut 16 stycznia 1881.

(1509 1—3) **Edykt.**

L. 4255. C. k. sąd powiatowy w Andrychowie zawiadamia, że w sprawie egzekucyjnej Herzkego Ferbera przeciw Maryannie Seremetowej o 127 złr. 17 ct. w. a. z pn. odbędzie się w gmachu sądowym w dniach 21 marca 25 kwietnia i 16 maja 1881 każdym razem o godzinie 9 przed południem licytacya połowy realności l. k. 10 w Gierałtowiczkach l. wyk. hip. 7 gminy Gierałtowiczki objętej Maryi Seremetowej własnej.

Cena szacunkowa jest 405 zł., a ta stanowi cenę wywołania.

Wadyum jest 40 zł.

Kuratorem wierzycieli niewiadomych z miejsca pobytu i nieznanych jest adw. Dr. Leon Loria w Wadowicach.

Andrychów 15 sierpnia 1880.

(1523 1—3) **Edykt.**

L. 4959. C. k. sąd powiatowy w Winnikach ogłasza, że celem zaspokojenia należytości Antoniego i Zuzanny Switalskich w kwocie 300 zł. w. a. z pn. odbędzie się w tu sądowem zabudowaniu przymusowa publiczna sprzedaż realności w Lesienicach położonej l. kons. nieoznaczonej wykazem hip. l. 82 objętej, Grzegorza Kołaczyńskiego własnej, na dniu 22 marca, 26 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano.

Cena wywołania 90 zł.

Poręczne 10 pr.

C. k. sąd powiatowy.

Winniki dnia 14 grudnia 1880.

(1547 1—3) **Edykt.**

L. 3030. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku oznajmia, że w sprawie Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw masie spadkowej po Mojżeszu Türkenkopfie pto. 315 złr. 38 ct. w. a. dnia 29, marca, 29 kwietnia i 31 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się przymusowa sprzedaż realności pod l. kons. 38/subr. 173 w Brzyskiej woli położonej, na 1000 złr. oszacowanej.

Zakład wynosi 100 złr.

Warunki licytacyjne i odnośne akta złożone w sądzie do przejrzenia.

Leżajsk 20 grudnia 1880.

(1546 1—3) **Edykt.**

L. 11846. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku podaje do publicznej wiadomości, iż na zaspokojenie pretensyi Markusa Wanga w ilości 150 złr. w. a. z pn odbędzie się w gmachu sądowym w dniu 29 marca, 29 kwietnia i 31 maja 1881, każdym razem o godzinie 10tej przed południem przymusowa publiczna licytacya realności pod Nr. kons. 38 i 40 w Brzyskowoli położonej, ciało tabularne stanowiącej, do Mojżesza Türkenkopfa, a względnie tegoż leżącej masy należącej, na pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej, a na trzecim także i niżej ceny szacunkowej, kwotę 1635 złr. w. a. a wynoszącej, sprzedaną będzie.

Wadyum 163 zł. w. a.

Ekstrakt tabularny, akt oszacowania i warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze tusądowej.

Leżajsk 30 grudnia 1880.

(1555 1—3) **Ogłoszenie.**

L. 228. Niniejszem ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie

a) przy jednoklasowych szkołach etatowych z płacą 300 złr. wolnem pomieszkaniem w Bucowie, Buszkowicach, Dobry szlacheckiej, Drozdowicach, Jaksmanicach, Jaworniku ruskim, Kniażpolu, Kraszczynie, Krzywczy, Lipie, Malawie, Małkowicach, Nakle, Nienadowy, Niżyncu, Olszanach, Popowicach, Pikulicach, Pleszowicach, Posadzie nowomiejskiej, Siedliskach, Torkach, Trzcianco, Walawie i Zrotowicach.

b) Przy dwuklasowej szkole w Birczy, posada starszego nauczyciela z płacą 300 złr. zaś w Rybotyczach i Niżankowicach, posady młodszych nauczycieli ewentualnie nauczycielek z płacą 300 złr.

Ubiegający się o te posady mają wnieść prośby należycie udokumentowane za pośrednictwem swych władz przełożonych naj dalej do 15 kwietnia 1881.

Przemyśl dnia 24 lutego 1881.

(1501 1—3) **Edykt.**

L. 423. Celem zaspokojenia należytości Jana Krausa 11 złr. 3 ct. z pn. odbędzie się w dniach 7 marca, 11 kwietnia 1881 o 10 z rana w tutejszym sądzie publiczna sprzedaż domu drewnianego pod Nr. 104 w Mochnaczce wyżniej na Hucie położonego Jumy Braffa własnego.

Cena wywołania 25 złr.

Wadyum 5 złr.

Warunki licytacyjne, protokół zajęcia i oszacowania mogą być przejrzane w registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Krynica dnia 11 lutego 1881.

(1503 1 3) **Edikt.**

Z 1937. Das k. k. Bezirksgericht in Obertyn bringt zur Kenntniß, daß am 19 April 1881 um 10 Uhr V. M. zur Einbringung der durch Dokya Szewadzucka ersiegten Forderung per 73 fl. ö. W. s. N. G. die exekutive Feilbiethung der dem Schuldner Pawło Gutiak gehörigen in Harasymów gelegenen keinen Tabularkörper bildenden Realität, Nr. 84 bestehend aus Haus und Garten um welch immer einen Preis auch unter dem Schätzungswerthe im Gerichtshause zu Obertyn vorgenommen wird

Der Schätzungswerth ist 80 fl. das Vadium beträgt 8 fl.

Die übrigen Lizitationsbedingnisse können im Gerichte eingesehen werden.

Obertyn den 25 April 1881.

(1520 1 3) Zl. 3301.

Lizitations-Kundmachung.

Vom k. k. Bezirksgerichte zu Przemyślany wird hiemit kundgemacht, daß in der Exekutionsangelegenheit des Szulim Adler wider Jacob Marius Fuchs po 160 fl. ö. W. s. N. G. die exekutive öffentliche Feilbiethung der dem Letzteren gehörigen in Przemyślany sub CNr. 229, gelegenen Realitätshälfte am 30 März, 29 April und 30 Mai 1881 jedesmal um 10 Uhr V. M. hg. wird vorgenommen werden.

Der Schätzungswerth der obigen Realitätshälfte beträgt 400 fl. ö. W. das zu erlegende Vadium 40 fl. ö. W.

Die übrigen Lizitationsbedingnisse und die Protokolle der pfandweisen Beschreibung und Schätzung dieser Realitätshälfte können in der hiergerichtlichen Registratur eingesehen werde.

Przemyślany am 31 Dezember 1880

(1188 1—3) **Edykt.**

L. 11142. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie ogłasza, że na zaspokojenie pretensyi galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w kwocie 1539 złr. 64 ct. w. a z pn. odbędzie przymusową sprzedaż folwarku „Eugeniówka“ Dom. 506 pag. 361 hr. 1 zapisanego w powiecie Przemyślańskim położonego, z kompleksu dóbr Baczowa i Podusilnej wydzielonego w tutejszym zabudowaniu sąd. dnia 30 marca 1881 o godzinie 10tej przed południem, jednak tylko za lub wyżej ceny 2500 złr.

Wadyum wynosi 587 złr. 60 ct. dalsze warunki przeglądać można w registraturze, dla wierzycieli, którzyby po dniu wydania ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytacyę dozwalająca albo dalsze licytacyi lub ekstrykacyi dotyczące uchwały wcale lub wcześnie nie zostały doręczone, adwokata Dr. Wesołowskiego z zastępstwem przez adwokata Dr. Mijakowskiego na kuratora ustanowiono.

Złoczów 8 stycznia 1881.

(1486 1—3) **Edykt.**

L. 13772. C. k. sąd powiatowy miejsko-delegowany w Kołomyi w sprawie egzekucyjnej Izaaka Rosińskiego przeciw Łukienowi Hryniukowi pto 6 zł 66 ct. w. a. z pn. dozwolił przymusową sprzedaż w drodze publicznej licytacyi realności pod lk. 82 w Zamulińcach, składającej się z zachodniej połowy chaty o 1 izbie wspólnej sionki przybudowanej koleśni, ½ morga ogrodu dłużnika Łukiena Hryniuka własnej, w ts. protokole oszacowania z dnia 11 września 1880 l. 11690 i dnia 27 października 1880 l. 14847 bliżej opisanej i na 96 zł. w. a. oszacowanej w trzech terminach dnia 29 marca 1881. 29 kwietnia 1881 i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano, z tem, że przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej przy trzecim i poniżej takowej sprzedaną będzie.

Cena wywołania 96 zł.

Wadyum 9 zł. 60 ct.

Resztę warunków oraz protokoły oszacowania przejrzeć można w ts. registraturze.

Kołomyja, dnia 30 grudnia 1880.

(1518 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 2352. W c. k. sądzie powiatowym Myślenickiem odbędzie się w dniach 30 marca, 25 kwietnia i 18 maja 1881 zawsze o godzinie 10 przed południem przymusowa licytacyjna sprzedaż 9/24 realności pod l. k. 108 w Myślenicach położonej, w księdze gruntowej miasta Myślenic T. II l. w. h. 143 b. na rzecz masy spadkowej Stefanii Sokulskiej zaintabulowanych na zaspokojenie pretensyi Józefa Perlbergiera w sumie 100 zł. z p n.

Cena szacunkowa i wywołania wynosi 93 zł. 60 ct. Wadyum wynosi 10 zł.

Resztę warunków, wyciąg hipoteczny i akt oszacowania można przejrzeć w registraturze sądowej.

Myślenice 27 grudnia 1880.

L. 238. (1517 2—3)

Obwieszczenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego zakładu kredytowego włościańskiego 300 zł. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedana będzie realność Jakóba Jurasza pod l. 21 w Cięcinie w trzech terminach: 11 marca, 7 kwietnia i 5 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 500 zł.

Wadyum 50 zł.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1147 2—3) **Edykt.**

L. 3748. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że spadkobiercy po Oziaszu Chaimie Flecker, jako to Salamon Rebeka Saunder, Freidel Małke, Jakób Samuel, Abraham, Israel, Mariem, Rebeka, Izak i Jütte Flecker, następnie spadkobiercy po Jütte Golde Czortkower, jako to: Mirl Czortkower zam., Flecker, Chana Czortkower zam., Grossfeld, Scheindle Liebe Czortkower zam., Benner Simon Israel i Hersz Czortkower przeciw Michałowi Sniadowskiemu o wykreślenie wpisanych wierzytelności z stanu biernego i czynnego realności l. 153¾, pod dniem 24 stycznia 1881 do l. 3748 pozew wnieśli i o pomoc sądową prosili, w skutek czego takowy uchwałą z dnia 5 lutego 1881 l. 3748 celem wniesienia obrony w przeciągu 90 dni dekretowany został.

Ponieważ miejsce pobytu Michała Sniadowskiego nie jest wiadome c. k. sąd krajowy do zastępowania i na pozwanego koszt i szkodę tutejszego adwokata dra Moszyńskiego z zastępstwem dra Żminkowskiego kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się pozwanego, aby w należytym czasie osobiście stanął lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielił, lub innego zastępcę wybrał i sądowi oznajmił, słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Lwów, dnia 5 lutego 1881.

(1548 2—3) **Edykt.**

L. 6553 C. k. sąd powiatowy w Oświęcimie podaje niniejszem do wiadomości, że w drodze egzekucyi nakazu zapłaty c. k. sądu obwodowego w Cieszynie z dnia 17 marca 1874 l. 2525 celem zaspokojenia wierzytelności p. dra Gustawa Nowaka w kwocie 200 zł. z pn. odbędzie się w sądzie tutejszym egzekucyjna sprzedaż przez licytacyę połowy realności pod nr 135 w Oświęcimie położonej, dłużnika Piotra Mrozińskiego ut. dom IV pag. 459 n. 2 haer. własnej w trzech terminach, a to: 9 marca, 8 kwietnia i 11 maja 1881 zawsze o godzinie 10 z rana, z tem, że realność aż przy 3cim terminie niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie. W razie niezaofiarowania przy 3cim terminie takiej ceny, którąby zabezpieczono na tej połowie długom wyrównywała, wyznacza się do ułożenia warunków łżejszych termin na dzień 11 maja 1881 o godzinie 4 po południu.

Cena wywołania jest cena szacunkowa 372 zł.

Kuratorem wierzycieli adw. p. dr. Bienenfeld w Oświęcimie.

Resztę warunków, ekstrat tabularny i akt oszacowania przejrzeć wolno w registraturze.

Oświęcim, 24 grudnia 1880.

(1514 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 5005. C. k. sąd powiatowy w Lutowiskach podaje do publicznej wiadomości, że w sądzie tutejszym dnia 10 marca 1881, dnia 21 kwietnia 1881 i dnia 9 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się egzekucyjna sprzedaż realności pod l. 6 w Rosochatem położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Onufrego Stym własnej, na zaspokojenie pretensyi galic. c. k. uprzyw. zakładu kredytowego włościańskiego w kwocie 100 zł., a względnie 95 zł. 92 ct. a. w. z pn.

Cena wywołania wynosi 300 zł., zaś wadyum 30 zł. a. w.

Realność ta sprzedaną będzie na pierwszych dwóch terminach tylko za cenę wywołania lub wyżej takowej, zaś na trzecim terminie także niżej ceny wywołania.

C. k. sąd powiatowy.

Lutowiska, dnia 12 grudnia 1880.

(1545 2—3) **Edykt.**

L. 224. C. k. sąd powiatowy w Horodence podaje do publicznej wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej Mojżesza Singera przeciw Petrowi Zabołotnemu pto 150 zł. w. a. z pn. ku ściągnieniu tej wierzytelności odbędzie się egzekucyjna sprzedaż realności pod nr. 64 w Potoczyskach położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, do pomienionego dłużnika należącej dnia 8 marca 1881, dnia 8 kwietnia 1881 i 10 maja 1881 każdym razem o 9 godzinie przed południem.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 910 zł, a do licytacyi przystępujący mają 10% ceny szacunkowej jako wadyum złożyć.

Resztę warunków można w registraturze sądowej przejrzeć.

Horodenka, 20 stycznia 1881.

(1515 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 5126. C. k. sąd powiatowy w Lutowiskach podaje do publicznej wiadomości, że w sądzie tutejszym dnia 3 marca 1881, dnia 7 kwietnia 1881 i dnia 27 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się egzekucyjna sprzedaż realności pod l. 10/11 w Ruskim położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Fedia Drabów własnej, na zaspokojenie pretensyi galic. c. k. uprzyw. zakładu kredytowego włościańskiego w kwocie 150 złr., a względnie 130 złr. 11 ct. w. a. z pn.

Cena wywołania wynosi 300 zł., zaś wadyum 30 zł. w. a.

Realność ta sprzedaną będzie na pierwszych dwóch terminach tylko za cenę wywołania lub wyżej takowej, zaś na trzecim terminie także niżej ceny wywołania.

C. k. sąd powiatowy.

Lutowiska, dnia 12 grudnia 1880.

(1512 2 3) **Kundmachung.**

Z. 7941 Vom Dolinaner k. k. Bezirksgerichte wird kundgemacht, daß zur Einbringung der Forderung pr 22 fl. 42 kr s. N. G. die sub. CNr 207 in Mizuń gelegene, keinen Tabularkörper bildende der Maruna Torków gehörige Realität zu Gunsten des Dawid Hersch Stern am 3 März, 31 März und 5 Mai 1881 jedesmal 11 Uhr V. M. beim dritten Termine auch unter dem Schätzungswerthe an den Meistbiethenden hiergerichts wird öffentlich veräußert werden

Der Ausrufspreis beträgt 130 fl., das Vadium 13 fl.

Dolina 26 Dezember 1880.

(1199 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 33470. C. k. sąd krajowy w Krakowie podaje do wiadomości, iż Bogumiłę Fihauser współwłaścicielkę dóbr Gdowa za umysłowo chorą i bezwłasnowolną uznano i tejże kurator w osobie p. Wilhelma Habichta rządcy dóbr Krzyża dodany został.

Kraków, 20 grudnia 1880.

(1542) **Ogłoszenie.**

L. 1236. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi jako trybunał dla spraw prasowych na wnio ek c. k. Prokuratora państwa orzekł na mocy §. 489 i 493 p. k. że treść broszury „Czytalnia knyżeczka IV narodnyj ruskij i istoryczeskij katechis, Kołomyja 1874 Czerenkamy Michajła Biłousa“ a mianowicie część tejże pod napisem „Narodnaja istorya Rusi“ w ustępach, począwszy od strony 79 do 111 zawiera w osobie istotę czynu występku z §. 302 u. k., że przeto zarządzona przez c. k. starostwo powiatowe w Kołomyi na dniu 12 lutego 1881 l. 18 pr. konfiskata 26 egzemplarzy tej broszury i 1144 arkuszy tekstu u Michała Biłousa w Kołomyi się zatwierdza.

Oraz wydaje się na podstawie §. 36 i 37 ustawy prasowej z dnia 17 grudnia 1862 Nr. 6 d. p. p. z roku 1863 zakaz rozpowszechniania tej broszury i zarządza się zniszczenie zabranych egzemplarzy.

Z c. k. sądu obwodowego.

Kołomyja dnia 17 lutego 1881.

(Ciąg dalszy.)

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
1	DROHOBYCZ	Drugi	Borysław	3637	11			
2			Bystrzyca	1435	2			
3			Dobrohostów	10295	90			
4			Dołhe (Podbuż)	5906	36			
5			Jasienica solna	8434	28			
6			Kropiwnik now. i sta.	8865	5			
7			Lastowka	2677	2			
8			Mraznica	5507	30			
9			Niedzwiedzia	4443	34			
10			Nahujowice	6963	52			
11			Opaka	3619	18			
12			Orów	4641	9			
13			Podburz	3563	72			
14			Popiele	7378	6			
15			Schodnica	2565	17			
16			Smolna	1722	58			
17			Staniła	1209	50			
18			Truskawiec	5817	68			
19			Tustanowiec	8593	51			
20			Uliczno	9601	27			
21			Załokieć	1786	88	108663	54	
1	GRÓDEK	Jedyny	Artyszczów	1740	14			
2			Bartatów	4379	25			
3			Borki dominikańskie	1615	85			
4			Borki janowskie	2494	82			
5			Bratkowice	5972	70			
6			Czerlany	5749	47			
7			Czuniów	4119	43			
8			Dąbrowica	3740	79			
9			Dobrostany	7244	94			
10			Dobrzany	9555	71			
11			Dołhomościska	6395	26			
12			Doliniany	4885	86			
13			Drozdowice	6820	68			
14			Gródek	25717	90			
15			Haliczanów	3489	14			
16			Jamelna	2523	95			
17			Janów	2223	86			
18			Jaśniska	3878	22			
19			Kamienobrod	5799	24			
20			Karaczynów	4253	16			
21			Kiernica	12196	82			
22			Kossowiec	1011	92			
23			Lelechówka	3642	30			
24			Leśniowice	6351	20			
25			Łozina	4654	18			
26			Lubień mały	5116	83			
27			Lubień wielki	15275	9			
28			Małczyce	7162	69			
29			Małkowice	2862	57			
30			Milatyn	6513	73			
31			Mszana	5378	60			
32			Obroszyn	6516	83			
33			Porzycze janowskie	3152	40			
34			Porzycze lubieńskie	2897	3			
35			Powitno	3451	50			
36			Putiatycze	3094	56			
37			Rodatycze	16423	14			
38			Rokitno	4573	3			
39			Rzeczyczany	7502	32			
40			Stawczany	12207	71			
41			Stawki	3547	52			
42			Stodółki	2742	89			
43			Stradcz	3440	48			
44			Stronna	1431	25			
45			Suchowola	2511	7			
46			Uherce niezabitowskie	11207	82			
47			Wereszyce	5612	36			
48			Wielkopole	8901	28			
49			Wola dobrostańska	6925	55			
50			Wołczuchy	5574	48			
51			Wroców	5811	31			
52			Zalesie	1167	14			
53			Załuże	828	33			
54			Zaszkowice	5705	29			
55			Zawidowice	9634	30			
56			Zuszyce	2057	59	319683	48	
1	JAROSŁAW	Jedyny	Adamówka	1443	16			
2			Bobrówka	1655	89			
3			Boratyn	6306	20			
4			Bystrowice	3379	10			
5			Cetula	4629	44			
6			Chłopice	4562	39			
7			Chorzów	1867	2			
8			Chotyniec	7686	26			
9			Cieplice	9101	63			
10			Cieszacin mały	4373	51			
11			Cieszacin wielki	5883	4			
12			Cząstkowice	4947	83			
13			Czelatyce	6000	96			
14			Czerniawka	1298	78			
15			Czudowice	3436	92			
16			Dąbrowica	2831	87			
17			Dobcza	3598	39			
18			Dobkowice	4750	47			
19			Dobra	5544	76			
20			Duńkowice wielkie	9832	19			
21			Dybków	2135	8			
22			Grobla nowa	3041	39			
23			Hawłowice dolne	3532	42			
24			Hawłowice górne	5035	75			
25			Hruszowice	5951	1			
26			Jankowice	4290	23			
27			Jarosław	31357	93			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
28	JAROSŁAW	Jedyny	Jodłówka	3143	49			
29			Kidałowice	3755	92			
30			Koniaczów	3578	55			
31			Korzenica	3411	86			
32			Kramarzówka	3847	30			
33			Krasne	1602	67			
34			Kruhel pawłosiowski	4956	94			
35			Kruhel pełkiński	2404	91			
36			Łapajówka	1797	61			
37			Laszki	17442	46			
38			Łazy	11700	19			
39			Leżachów	7870	34			
40			Łowce	12078	21			
41			Lutków	3784	22			
42			Makowisko	5626	53			
43			Mausterz	6393	32			
44			Majdan	3756	90			
45			Miękisz nowy	3894	61			
46			Miękisz stary	2134	96			
47			Mołodycz	5972	92			
48			Morawsko	7802	16			
49			Munina	19177	26			
50			Nielipkowice	6763	87			
51			Nienowice	11755	37			
52			Ostrów	18933	89			
53			Ożańsko	2856	32			
54			Pawłosiów	13707	64			
55			Pawłowe	1918	65			
56			Pełkinie	11361	39			
57			Pełnatycze	5843	79			
58			Piskorowice	15062	48			
59			Piwoda	3792	41			
60			Pruchnik wieś i miasto	6344	66			
61			Rączyna	4790	94			
62			Radawa	5372	47			
63			Radymno	7138	65			
64			Rokietnica	13243	7			
65			Rozbórz długi	5018	93			
66			Rozbórz okrągły	2350	43			
67			Rożniatów	5205	60			
68			Rozwinnica	5252	91			
69			Rudka	3522	16			
70			Rudołowice	7251	65			
71			Rzeplin	2005	25			
72			Setna	966	1			
73			Sieniawa	5180	48			
74			Skołoszów	24388	61			
75			Słoboda	769	45			
76			Sobiecin	3929	62			
77			Surmaczówka	6232	4[illegible]			
78			Surochów	11549	8			
79			Swiebodna	1469	18			
80			Szczytna	1396	2[illegible]			
81			Szuwsko	14333	18			
82			Tuchla	3537	95			
83			Tuczępy	15276	91			
84			Tuligłowy	3862	47			
85			Tyniowice	3050	24			
86			Tywonia	4079	36			
87			Węgierka	5486	78			
88			Wiązownica	9392	7			
89			Więckowice białobrz.	1914	89			
90			Wierzbna	6304	94			
91			Wietlin	18653	92			
92			Wola buchowska	2976	32			
93			Wola czerwona	6778	61			
94			Wola rozwiniecka	4719	1			
95			Wola ryszkowa	5515	56			
96			Wola rzeplińska	[illegible]	21			
97			Wola węgierska	1540	61			
98			Wola zaleska	28[illegible]0	46			
99			Wulka pełkińska	4168	71			
100			Wylewa	2480	60			
101			Wysocko	10219	33			
102			Zabłotce	4645	40			
103			Zamiechów	8420	66			
104			Zamojsce	3014	98			
105			Zaradawa I część	871	81			
106			Zaradawa II. „	547	83			
107			Zaradawa III. „	484	61			
108			Zarzycze	5132	42			
109			Żurowiczki małe	9244	70	659704	21	
1	JAWORÓW	Jedyny	Berdychów	3630	87			
2			Bonów	8156	86			
3			Boża wola	1076	17			
4			Bruchnal	7222	12			
5			Budemirz	3083	10			
6			Budzyń	1247	77			
7			Cetula	1752	68			
8			Czarnokońce	995	87			
9			Czerczyk	2005	78			
10			Czerniława	8362	23			
11			Czołhynie	3051	80			
12			Drohomyśl	7675	45			
13			Gnojnica	6538	42			
14			Hruszów	5125	28			
15			Huki	1461	52			
16			Jaworów	19946	75			
17			Jazów nowy	3694	88			
18			Jazów stary	10734	82			
19			Kłonice	1855	76			
20			Kochanówka	2074	54			
21			Krakowiec	5403	36			
22			Kurniki	5405	71			
23			Laszki	3191	29			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
24	Jaworów	jedyny	Lubienie	7130	2			
25			Młyny	3823	—			
26			Mołoszkowice	4567	64			
27			Morańce	5199	82			
28			Mużyłowice	8651	58			
29			Nahaczów	9186	59			
30			Nowosiółki	2643	23			
31			Olszanica	5169	54			
32			Ożomla	9081	9			
33			Podłuby wielkie	2486	21			
34			Porudeńko	1449	19			
35			Porudno	4203	11			
36			Przedbórze	1621	13			
37			Przyłbice	8815	56			
38			Roguźno	9877	24			
39			Ruda kochanowska	1202	66			
40			Sarny	5472	22			
41			Semerówka	2897	27			
42			Siedliska	3596	8			
43			Skolin	1159	58			
44			Starzyska	7231	69			
45			Swidnica	5493	21			
46			Szczepłoty	2073	78			
47			Szkło	6237	46			
48			Trościaniec	4220	9			
49			Tuczapy	7213	77			
50			Wielkie oczy	5322	15			
51			Wierzbiany	8511	17			
52			Wilcza góra	570	29			
53			Wiszenka	13186	81			
54			Wola gnojnicka	4286	66			
55			Wulka rosnowska	1278	75			
56			Wulka zmijowska	627	89			
57			Załuże	4452	62			
58			Zawadów	8113	54			
59			Zbadyń	2043	86			
60			Żmyjowiska	2695	44	295484	87	
1	Kałusz	pierwszy	Babin	7968	32			
2			Berłochy	2562	31			
3			Broszniów	2590	90			
4			Chocin	7492	22			
5			Cwitowa	3280	68			
6			Dąbrowa	952	51			
7			Dobrowlany	2901	96			
8			Dołputów	3424	15			
9			Dołhe kałuskie	2841	52			
10			Dołhe wojniłowskie	3757	66			
11			Dołszka	1357	95			
12			Dubowice	1857	91			
13			Hołyń	3733	14			
14			Humenów	1129	69			
15			Kadobna	2754	13			
16			Kałusz	22848	68			
17			Kopanka	6713	68			
18			Kropiwnik	3642	49			
19			Łuka	5391	42			
20			Medynia	8569	94			
21			Mościska	4533	6			
22			Moszkowce	2517	35			
23			Niegowce	4720	29			
24			Nowica	8050	13			
25			Perekosy	1718	83			
26			Podhorki	7185	21			
27			Podmichale	7484	97			
28			Pojło	4963	77			
29			Przewoziec	3868	23			
30			Seredua	2609	7			
31			Siołko	3739	45			
32			Siwka dniestrzańska	5936	68			
33			Siwka kałuska	4348	26			
34			Słobudka	1045	18			
35			Słudzianka	5706	46			
36			Tomaszowce	10799	11			
37			Tużyłów	5320	90			
38			Wierzchnia	4635	85			
39			Wistowo	3153	1			
40			Wojniłów	7484	65			
41			Zawadka	5067	37			
42			Zbora	1883	-	197536	9	
1	Kałusz	drugi	Bereżnica szlachecka	1653	72			
2			Grabówka	2842	54			
3			Jaworówka	1592	16			
4			Jasień	10806	8			
5			Kamień	1894	94			
6			Krasna	3234	93			
7			Landestreu	1599	10			
8			Ldziany	1637	61			
9			Mysłów	1587	84			
10			Niebyłów	3217	96			
11			Petranka	4488	33			
12			Przysłup	2168	19			
13			Rypianka	2135	32			
14			Równia	3467	75			
15			Sliwki	1418	68			
16			Topolsko	822	98			
17			Uhrynów średni	1202	29			
18			Uhrynów stary	875	67			
19			Zawój	3030	31	49676	40	
1	Kamionka strumiłowa	jedyny	Adamy	3327	36			
2			Bamnin	5686	18			
3			Berbeki	2155	29			
4			Budki	2402	92			
5			Busk	24565	2			
6			Chołojów	12020	90			
7			Chreniów	4745	84			
8			Czanyż	6718	61			
9			Derewlany	4225	39			
10			Dereniów	8158	25			
11			Dmytrów	10664	20			
12			Dobrotwór	12836	94			
13			Dziedziłów	13111	16			
14			Grabowa	4782	44			
15			Horpin	8600	43			
16			Humniska	9554	61			
17			Huta połoniczna	1193	70			
18			Jabłonówka	7532	67			
19			Jakimów	3428	5			
20			Jazienica polska	5008	56			
21			Józefów	1273	94			
22			Kamionka strum.	11146	44			
23			Kędzierzawce	2859	71			
24			Kozłów	9094	48			
25			Krzywe	4896	60			
26			Kulików	1970	99			
27			Kupcze	5262	79			
28			Lanerówka	712	85			
29			Lisko	5004	26			
30			Łodyna nowa	1948	81			
31			Maziarnia wawrz.	1273	63			
32			Mierów	815	52			
33			Milatyn stary	8084	63			
34			Mukanie	1960	35			
35			Naborce małe	3546	40			
36			Niemiłów	5137	7			
37			Niesłuchów	6015	65			
38			Niestanice	9773	8			
39			Nieznanów	7644	64			
40			Niwice	10167	73			
41			Nowosiółki	9306	14			
42			Obydów	9438	60			
43			Ohladów	8921	75			
44			Ordiucko	5132	71			
45			Orłów	4521	31			
46			Ostrów	6060	14			
47			Pawłów	7261	40			
48			Peratyn	4706	13			
49			Płowe	3664	82			
50			Pobórzany	8962	83			
51			Połoniczna	4790	45			
52			Radziechów	7088	23			
53			Rakobuty	3172	11			
54			Ruda sielecka	5753	41			
55			Rzepniów	11194	75			
56			Sielec bienków	12541	85			
57			Sieńków	2648	50			
58			Sokola	6976	16			
59			Sokołów	3811	46			
60			Spas	3294	74			
61			Śródpolce	3221	88			
62			Stanin	6896	44			
63			Stojanów	14914	53			
64			Streptów	5955	41			
65			Strybauka	2762	36			
66			Suszno	14695	24			
67			Tadanie	4739	33			
68			Tetewczyce	4866	79			
69			Ubinie	8797	78			
70			Wierzblany	8176	13			
71			Witków stary	4154	42			
72			Witków miasto	2409	14			
73			Wolica baryłowa	2297	4			
74			Wolica derewlańska	3191	—			
75			Wulka suszeńska	1048	36			
76			Wyrów	5261	56			
77			Żelechów mały	5297	17			
78			Żelechów wielki	9773	74			
79			Żurawnik	4044	82	491053	67	
1	Krosno	pierwszy	Bawdy	1242	60			
2			Białobrzegi	3993	65			
3			Bóbrka	2522	3			
4			Bonarówka	1165	19			
5			Borek	1136	47			
6			Bratkówka	1904	96			
7			Cergowa	2546	22			
8			Chlebna	2711	11			
9			Chorkówka	2774	95			
10			Czarnorzeki	698	64			
11			Długie	2648	16			
12			Dobieszyn	2452	32			
13			Draganowa	1403	4			
14			Dukla	1654	97			
15			Fajslówka	1608	57			
16			Głowienka	4018	73			
17			Głojsce	2027	80			
18			Grabanina	751	64			
19			Jaszczew	3344	73			
20			Jedlicze	2531	26			
21			Iwła	2540	10			
22			Iskrzynia	3089	24			
23			Iwonicz	12350	69			
24			Jasionka	2092	61			
25			Kobylany	3776	20			
26			Kombornia	4771	97			
27			Kopytowa	2779	35			
28			Korczyna	10662	10			
29			Krasna	2643	4			
30			Krościenko niższe	5951	2			
31			Krościenko wyższe	7142	89			

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(1591 2—3) **Edykt.**

L. 14465. C. k. sąd obwodowy w Stanisławowie niniejszem wiadomo czyni, iż celem zaspokojenia sumy dłużnej 100 zł. w. a. z pn. egzekucyjna publiczna sprzedaż połowy realności pod lk. 223¼ w Stanisławowie położonej do dłużnika Michała Bożycz należącej na rzecz Markusa Kernberga w dniu sądowym 3 marca 1881, 7 kwietnia 1881 i 5 maja 1881 w tut. sądzie obwodowym każdym razem o godzinie 10 rano się odbędzie.

Cenę wywołania stanowi kwota 567 zł. 55 ct. w. a. jako wypośrodkowana wartość szacunkowa sprzedać się mającej połowy realności.

Zakład (wadyum) jest 10% ceny szacunkowej, tj. 56 zł. 75 ct.

Reszta zaś warunków licytacyjnych, tudzież akt oszacowania mogą być przejrzane w tusądowej registraturze.

O czem się strony do rąk własnych, zaś wierzycieli, którzyby po dniu dzisiejszym na sprzedać się mającej połowie realności prawo nadzastawu uzyskali do rąk kuratora pana adwokata dra Bardacha zawiadamia.

Stanisławów 22 grudnia 1880.

(1255 2—3) **Edykt.**

L. 7305. C. k. sąd powiatowy w Żywcu ogłasza, iż na zaspokojenie pretensyi wekslowej Stanisława Masnego w kwocie 100 zł. z pn. odbędzie się w tutejszym sądzie w dniach: 30 marca, 30 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano publiczna sprzedaż gospodarstwa gruntowego w Pewli wielkiej pod nr. 24 położonego, Józe i Maryanny Plutów własnością będącego.

Cena wywołania 341 zł.

Wadyum 35 zł.

Na pierwszych dwóch terminach realność powyższa jedynie za cenę szacunkową lub powyżej takowej, zaś na trzecim terminie także poniżej ceny szacunkowej sprzedaną zostanie.

Resztę warunków licytacyjnych, protokół zastawniczego opisania i egzekucyjnego oszacowania przejrzeć można w t. s. registraturze.

Żywiec, dnia 10 grudnia 1880.

(1475 2—3) L. 49287 i 49288.

Edykt.

Ces. kr. sąd krajowy we Lwowie otwiera niniejszem konkurs na wszystek ruchomy, jakoteż na wszystek nieruchomy, a w krajach, w których obowiązuje ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 Nr. 1 D. pp. położony majątek kupca lwowskiego Józefa Landaua i kupca lwowskiego Arona Pordesa.

Kierownictwo tego konkursu porucza się panu radcy sądu kraj. Mutzowi jako komisarzowi konkursowemu, zaś tymczasowym zawiadowcą masy ustanawia się pana Adw. Dra Malego wzywając zarazem wierzycieli, aby po przedłożeniu dokumentów, służących do wykazania ich pretensyj, poczynili swe wnioski co do zatwierdzenia tegoż, lub ustanowienia innego zawiadowcy masy i aby przedsięwzięli wybór wydziału wierzycieli, w którym to celu wyznacza się termin na dzień 2go marca 1881 godzinę 10tą przed południem.

Ktokolwiek chce wystąpić z jakąbądź pretensyą do wspólnej masy rozbiorowej, ma takową zgłosić w tym sądzie krajowym, wedle przepisu ustawy konkursowej pod rygorem zagrożonych tamże szkodliwych skutków prawnych przed upływem 25 kwietnia 1881 i podać ją na terminie na dzień 10 maja 1881 godzinę 10tą przed południem wyznaczonym do uznania płynności i znaczenia prawa pierwszeństwa, chociażby nawet o nią spór już był wytoczony.

Wierzycielom, którzy zgłoszą się ze swemi pretensyami, przysłuża prawo wybrać na tym terminie w miejsce dotychczasowego zawiadowcy masy, zastępcy onego i członków wydziału wierzycieli inne osoby, posiadające ich zaufanie.

Dalsze ogłoszenia w toku rozprawy konkursowej umieszczane będą w „Gazecie Lwowskiej.

Z c. k. sądu krajowego.

Lwów dnia 12 lutego 1881.

(1586 2—3) **Edykt.**

L. 5565. C. k. sąd powiatowy w Monasterzyskach uwiadamia chęć nabycia mających, iż sprzedaje w trzech terminach dnia 4 maja 1881, dnia 1 czerwca i 7 lipca 1881 zawsze o 10 godzinie przed południem przy ostatnim terminie za jakąbądź cenę realność Jakóba Boreckiego pod l. k. 12 w Międzygórzu ciała tabularnego niestanowiącą, na rzecz Hersza Grossa pto. 120 złr. z pn. w tusądowym gmachu.

Warunki licytacyjne i akt opisania i oszacowania przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Monasterzyska 12 lutego 1881.

(1592 2—3) **Edykt.**

L. 171. C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu podaje do wiadomości, że w celu ściągnienia sumy pożyczkowej 20750 złr. 82 ct. w. a. z pn. na rzecz galic. Banku hipotecznego odbędzie się egzekucyjna licytacya dóbr Sieniawy jak Dom. 158 pag. 251 n. 39 haer. Egidyusza Weinberg własnych, jednak z wykluczeniem parceli gruntowej z kompleksu dóbr tych jako osobne ciało tabularne pod nazwą Tychówka wydzielonej.

Licytacya ta odbędzie się w jednym tylko terminie a to dnia 1 kwietnia 1881 o godzinie 10tej przed południem, na którym dobra te także niżej ceny wywołania za jakąkolwiek cenę najwięcej ofiarującemu sprzedane zostaną.

Cena wywołania 124110 złr.

Wadyum 6205 złr. 50 ct. w. a.

Bliższe warunki przejrzeć można w registraturze sądu.

Tarnopol dnia 14 lutego 1881.

(1580 2—3) **Edykt.**

L. 176. Podaje się do publicznej wiadomości, że dnia 31 marca, 3 maja i 8 czerwca 1881 zawsze o godzinie 3ciej po południu odbędzie się w Chołojowie publiczna sprzedaż realności pod l. 66 w Chołojowie położonej, ciała tabularnego niestanowiącej do masy nieobjętej Jechila Mozesa Letztera należącej celem zaspokojenia pretensyi Chany Wittler w kwocie 320 złr. z pn.

Cena wywoławcza 700 złr. w. a. niżej której realność ta dopiero na trzecim terminie sprzedaną zostanie.

Zakład 70 złr. w. a.

Warunki licytacyjne mogą być przejrzane w tusądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Radziechów dnia 11 lutego 1881.

(1581 2—3) **Edykt.**

L. 9044. C. k. sąd powiatowy w Radziechowie podaje do publicznej wiadomości, że celem zaspokojenia 500 złr. w. a. z pn. odbędzie się, w sądzie tutejszym licytacya realności pod l. 90 w Mokańcach położonej Stefana i Domiceli Balińskich własnej na rzecz Józefa Bodakiewicza w terminach 5 kwietnia, 5 maja i 8 czerwca 1881, zawsze o godzinie 10 przed południem.

Cena wywoławcza 1900 złr. a. w.

Wadyum 190 złr. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w tusądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Radziechów 11 lutego 1881.

(1502 2—3) **Edykt.**

L. 38. C. k. sąd powiatowy w Mościskach ogłasza, że w sprawie egzekucyjnej Dyrekcyi Zakładu kredytowego włościańskiego przeciw Eufronowi Kundys w Bolanowicach o 191 złr. 84 ct. w. a. odbędzie się tamże dnia 22 marca, 27 kwietnia i 1 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 11 rano licytacya realności dłużnika Eufrona Kundysa pod l. k. 37/49 w Bolanowicach położonej ciała tabularnego niestanowiącej, która na pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej ceny szacunkowej na trzecim terminie zaś i niżej tejże sprzedaną zostanie.

Cena szacunkowa 600 złr.

Zakład 60 złr.

Warunki licytacyi i protokół zastawniczego opisania i oszacowania można przejrzeć w sądzie.

Mościska dnia 5 stycznia 1881.

(1605 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 1163. Wysokie c. k. Namiestnictwo zezwoliło na otworzenie Apteki w Kulikowie powiatu Żółkiewskiego reskryptem z dnia 22 stycznia b. r. l. 65070.

W skutek tego rozpisuje c. k. starostwo niniejszem konkurs celem nadania odnośnej koncesyi.

Chcący ubiegać się o tę koncesyę winni są wnieść tu swe podania należycie udokumentowane najdalej do 20 kwietnia b. r.

W Żółkwi dnia 26 lutego 1881.

(1506 2—3) **Edykt.**

L. 26. W skutek polecenia c. k. sądu krajowego wyższego w Krakowie z dnia 7 grudnia 1880 l. 19360 c. k. sąd obwodowy w Tarnowie jako instancya tabularna czyni wiadomo, że w skutek prośby Jana Kruczka de praes. 10 czerwca 1880 do l. 8101, i de praes 3 lipca 1880 do l. 9334 do c. k. sądu obwodowego w Tarnowie wniesionej, w księgach gruntowych miasta Tarnowa z przedmieściami nowe ciało tabularne dla realności w Tarnowie na Zawalu w okręgu c. k. sądu obwodowego w Tarnowie położonej, żadnym numerem konskrypcyjnym nie oznaczonej „pusty grunt“ zwanej, otworzonem zostało, które w urzędzie hipotecznym c. k. sądu obwodowego w Tarnowie przejrzeć można i które od dnia 1 lutego 1881 jako ciało tabularne uważa się, od którego dnia nowe prawa własności zastawu, lub inne rzeczowe prawa do tej realności się odnoszące tylko przez wniesienie do tego ciała tabularnego nabyte, ograniczone, przeniesione lub zmienione być mogą.

Według protokołu z dnia 29 lipca 1880 spisanego stwierdzono, że Jan Kruczek znajduje się na podstawie kontraktu kupna i sprzedaży z dnia 25 września 1879 w posiadaniu parcel gruntowych 280 i 281. Parcele te graniczą od strony wschodniej i zachodniej z drogami publicznemi, od strony północnej z realnością miejską, zaś od strony południowej z realnością p. Antoniego Schnitzla. Wzywa się

a) wszystkie osoby, które na podstawie prawa przed dniem 1 lutego 1881 nabytego roszczą sobie jaką zmianę stosunków w tem nowem ciele tabularnem wpisanych do własności, lub posiadania tej realności odnoszących się bez różnicy, czy roszczona zmiana nastąpić ma przez dopisanie, odpisanie lub przepisanie, przez sprostowanie powyższego opisania tej realności, przez zestawienie lub połączenie ciał tabularnych czyli gruntowych lub jaki inny sposób;

b) wszystkie osoby, które przed dniem 1 lutego 1881 odnoszące się do tej realności lub do części tejże prawa zastawu, służebności, lub inne prawa będące przedmiotem ksiąg gruntowych uzyskały, o ile te prawa jako do dawnych ciężarów należące wciągnione być mają i przy otworzeniu tego nowego ciała tabularnego już wciągnione nie zostały, aby te swoje prawa aż do 30 kwietnia 1881 w c. k. sądzie obwodowym w Tarnowie zgłosili, zaniedbanie tego terminu, który ani na nowo przywróconym, ani przedłużonym być nie może, pociąga za sobą utratę prawa domagania się pretensyi zgłoszeniu ulegających od osób trzecich, które na podstawie wpisów w tem nowem ciele tabularnem uskutecznionych i przez nikogo nie zaprzeczonych, w dobrej wierze prawo przedmiotem ksiąg gruntowych będące uzyskały.

Tarnów 13 stycznia 1881.

(1254 2—3) **Edykt.**

L. 7089. C. k. sąd powiatowy w Żywcu ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Katarzyny Walaszkowej w kwocie 266 zł. 46¼ ct. odbędzie się w tutejszym sądzie w dniu 30 marca, 30 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano publiczna sprzedaż realności dłużnika Marcina Klisia, w Pietrzykowicach pod l. k. 37 położonej, ciało tabularne stanowiącej.

Cena wywołania 745 zł., wadyum 150 zł.

Realność powyższa na trzecim terminie także poniżej ceny szacunkowej sprzedaną zostanie.

Resztę warunków licytacyjnych, wyciąg z księgi gruntowej i protokół oszacowania przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

Żywiec dnia 11 Grudnia 1880.

(1603 2—3) **Edykt.**

L. 14783. C. k. sąd powiatowy m. d. sek. II we Lwowie niniejszem wiadomo czyni, że w celu zaspokojenia dłużnej sumy 36 zł. z 12% od dnia 7 sierpnia 1877 bieżącemi odsetkami zwłoki i przyznanych już kosztów egzekucyjnych 7 zł., jakoteż dalszych w kwocie 5 zł. 54 ct., tudzież obecnie przyznanych kosztów egzekucyjnych w kwocie 9 zł. 94 ct. a. w. na rzecz towarzystwa zaliczkowego we Lwowie przymusowa sprzedaż realności pod lk. 134 w Zamarstynowie położonej, w wykazie hipot. 138 nowej księgi gruntowej gminy katastralnej Zamarstynowa na własność egzekuta Aleksandra Paduszczaka intabulowanej, która na dniu 7 marca, na dniu 7 kwietnia i na dniu 9 maja 1881 każdym razem o godzinie o 9 rano w tut. sądzie pod następującemi warunkami przedsięwziętą zostanie.

Cena wywołania wynosi 2850 zł., a wadyum 285 zł.

Bliższe warunki licytacyjne przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

O czem się wierzycieli hipotecznych, którzyby po dniu 6 listopada 1880 do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytacyjna doręczoną być nie mogła przez kuratora adw. dra Tilla ze substytucyą adw. dra Raresa zawiadamia.

Lwów, 23 listopada 1880.

(1604 2—3) **Ogłoszenie.**

L. 2042. Dla kandydatów, którzy mają składać powtórny egzamin dojrzałości w seminaryum nauczycielskiem męzkiem we Lwowie w marcu b. r. wyznacza się termin od 21 do 29 marca b. r.

Egzamin piśmienny odbędzie się 21, 22, 23, 24 i 26, ustny zaś 28 i 29 marca.

Kandydaci, którzy zamierzają składać ten egzamin winni zgłosić się w dyrekcyi rzeczonego seminaryum dnia 20 marca b. r.

We Lwowie, dnia 28 lutego 1881.

(1588 2—3) **Edikt.**

Z. 4781. Das k. k. Bezirksgericht zu Starasol veröffentlicht, daß mit Bescheid heutigen Datums Z. Zl. 4781 in Sachen des Veit Petruczek gegen Anton Kowaczek pto 2000 fl. ö. W. s. N. G. die exekutive Feilbiethung der einen Tabularkörper bildenden Realität Nr. 23 zu Sumina sammt den zu dieser Realität gehörigen theilweise auch im Grundbuche für Sumina theilweise im Grundbuche für Starasól eingetragenen Gründen bewilligt wurde, und daß hiezu drei Termine und zwar auf den 31 März, 5 Mai und 9 Juni 1881, jedes mal um 9 Uhr Vormittag mit dem Bemerken ausgeschrieben werden, das erst bei der dritten Tagfahrt die Hintangebung unter dem Schätzungswerthe pr 5870 fl stattfinden wird.

Die betreffenden Tabularauszüge und näheren Bedingnisse stehen hiergerichts zur Einsicht.

Starasól 23 Februar 1881.

(1602 2—3) **Edykt.**

L. 14263. C. k. sąd powiatowy m. d. dla okolicy miasta Lwowa sek. II podaje do powszechnej wiadomości, że na żądanie Feliksa Iwaniszyn imieniem małoletnich Katarzyny i Józefa Krzyżowskich w celu zaspokojenia pretensyi odszkodowania po 54 zł. w. a rocznie za czas od 18 września 1872, 1 czerwca 1877 z kosztami w kwocie 39 zł. 68 ct, 3 zł., 7 zł. 2 ct, 12 zł. 1 ct., 4 zł. 62 ct., 3 zł. 2 ct, 10 zł. 1 ct., 10 zł. 13 ct., 2 zł. 50 ct., 9 zł. 80 ct. i obecnie przyznanych kosztów w kwocie 12 zł. 26 ct. aw. na rzecz małoletnich Katarzyny i Józefa Krzyżowskich przymusowa sprzedaż połowy realności dłużnika Wawrzeńca Krzyzowskiego własnej pod l. 54 w Żydatyczach położonej w drodze publicznej licytacyi w dniu 7 marca 1881, dnia 7 kwietnia 1881 i w dniu 9 maja 1881 każdym razem o godzinie 9 przed południem w tut. sądzie przedsięwziętą zostanie.

Cena wywołania wynosi 670 zł., w. a., a chęć kupienia mający mają kwotę 67 zł. w. a. jako wadyum w gotówce lub w książeczce kasy oszczędności, obligacyach indemnizacyjnych, w listach zastawnych galic. towarzystwa kredytowego ziemskiego, w obligacyach galic. pożyczki krajowej lub w 6% listach hipotecznych uprzyw. galic. akcyjnego banku hipotecznego podług ostatniego kursu w urzędowej Gazecie Lwowskiej notowanego.

Bliższe warunki licytacyjne przejrzeć można w t. s. registraturze.

Lwów, 9 listopada 1880.

(1560 3—3) **Edikt.**

Z. 8581. Am 11 März, am 11 April und am 13 Mai 1881, jedesmal um 10 Uhr früh wird hiergerichts die exekutive öffentliche Veräußerung der in Tyśmienitz sub. CNr. 78/105 gelegenen keinen Tabularkörper bildenden auf 130 fl. ö. W. abgeschätzten und dem Iwan Romanczuk gehörigen Realität zur Hereinbringung der dem Salamon Schloss gehörenden Forderung pr. 30 fl. ö. W. s. N. G. abgehalten.

Das Vadium beträgt 13 fl ö W. u. am dritten Termine wird diese Realität auch unter dem Schätzungswerthe veräußert.

Die übrigen Lizitationsbedingnisse können in der h. g. Registratur eingesehen, hingegen die Steuerrückstände durch das Steueramt bekannt gegeben werden.

Vom k. k. Bezirksgerichte

Tyśmienica 20 Februar 1880.

(1209 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 18243. C. k. sąd powiatowy w Stryju uwiadamia z życia i miejsca pobytu nieznanego Hersza Benziona Bergmana, że pod dniem 28go grudnia 1880 l. 18243 wniósł Naftali Halpern prośbę o zaintabulowanie go za właściciela sumy 1638 złr. w. a. z wszystkiemi przynależytościami pochodzącej z większej sumy 4000 złr. m. k. Dom. X. pag. 446 n. 29 on. na rzecz Chaje Sary Nussenbaum w stanie biernym połowy realności Nr. 110 m. w Stryju jak Dom. II. pag. 438 n. 10 haer. Hersza Bensiona Bergmana własnej ciężącej.

Uchwała powyższą intabulacyę dozwalająca ustanowionemu kuratorowi p. adw. Dr. Fruchtmanowi doręczoną została z którym się H. B. Bergman znieść lub innego pełnomocnika wyznaczyć powinien, inaczej z zaniedbania tego wynikłe skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Stryj dnia 15 stycznia 1881.

(1189 1—3) **Edykt.**

L. 11143. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie ogłasza, że na zaspokojenie pretensyi galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w kwocie 2594 złr. 63 ct. w. a. z pn. odbędzie przymusową sprzedaż folwarku „Brubacherka“ Dom. 506 pag. 431 hr. 1 zapisanego w powiecie Przemyślańskim położonego z kompleksu dóbr Baczowa i Podusilnej wydzielonego w tutejszem zabudowaniu sądowem dnia 31 marca 1881 o o godzinie 10tej przedpołudniem jednak tylko za lub wyżej ceny 4000 złr.

Wadyum wynosi 912 złr. 20 ct.

Dalsze warunki przeglądnąć można w registraturze, dla wierzycieli którzyby po dniu wydania ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytacyę dozwalająca, albo dalsze licytacyi lub ekstrykacyi dotyczące uchwały wcale lub wcześnie niezostały doręczone adwokata Dr. Wesołowskiego z zastępstwem przez adwokata Dr. Mijakowskiego na kuratora ustanowiono.

Złoczów 8 stycznia 1881.

(1593) **Ogłoszenie.**

L. 75. Komisya hipoteczna dla sądu powiatowego Skałackiego oznajmia, że dochodzenia miejscowe celem założenia księgi gruntowej w gminie katastralnej „Zadnieszówka“ 15 marca 1881 rozpoczyna.

Bliższe szczegóły zawierają ogłoszenia w urzędach gminnych.

Tarnopol dnia 28 lutego 1881.

(1594) **Edykt.**

L. 272. Wojciech Hawryluk włościanin z Młynisk został uznanym sądownie marnotrawcą i pod kuratelę wziętym, dla którego został Mikołaj Hawryluk gospodarz z Młynisk kuratorem mianowany.

C. k. sąd powiatowy.

Budzanów dnia 25 stycznia 1881.

(1457 3—3) **Edykt.**

L. 689. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi niniejszem wiadomo czyni, że równocześnie otwiera się konkurs do całego ruchomego, jakoteż w krajach, w których ustawa konkursowa z 25 grudnia 1868 Nr. 1 dz. u. p. p. z r. 1869 obowiązuje, położonego nieruchomego majątku kupca w Obertynie Leiba Leibzellera i że do kierowania tym konkursem ustanowionym został jako komisarz konkursowy c. k. sędzia powiatowy Nahlik, zaś jako tymczasowy zawiadowca tejże masy Dr. Mechel Wortmann.

Wzywa się zatem wszystkich wierzycieli konkursowych, ażeby wszelkie swe, z któregobądź tytułu pochodzące roszczenia. nawet gdyby co do takowych spór jaki był w toku, do końca marca 1881 wedle przepisów ustawy konkursowej i pod zagrożeniem podanych tamże następstw prawnych w tutejszym sądzie zgłosili, i aby na terminie na dzień 4 maja 1881 o godzinie 9 przed południem do likwidacyi ogólnej wyznaczonym, który zarazem jako termin ugodowy się wyznacza, płynność i pierszeństwo swych pretensyj wykazali.

Zresztą wolno będzie wierzycielom, którzy wierzytelności swe zgłoszą, wybrać na tym terminie w miejsce zawiadowcy masy, tegoż następcy i wydziału wierzycieli innych mężów swego zaufania.

Do potwierdzenia tymczasowego zawiadowcy masy, a względnie do wyboru nowego zawiadowcy masy, tegoż zastępcy i wydziału wierzycieli ustanawia się termin na dzień 15 lutego 1881 o godzinie 9 przed południem, na którym wierzyciele do komisarza konkursowego zgłosić się mają.

Wreszcie wzywa się wierzycieli, którzy poza obrębem miasta Obertyna mieszają, aby mieszkającego w Obertynie zastępcę do odbierania uchwał sądowych zamianowali, gdyż w przeciwnym razie na ich koszta i niebezpieczeństwo, kurator dla nich zostanie ustanowionym

Dalsze ogłoszenia, które w toku postępowania konkursowego jako potrzebne się okażą, zostaną w części urzędowej Gazety Lwowskiej ogłaszane.

Kołomyja dnia 22 stycznia 1881.

(1551 3—3) **Edykt.**

L. 1028. Dnia 18 marca, 22 kwietnia i 3 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tut. sądzie przymusowa sprzedaż realności pod l. C. 83 w Żołyni położonej. Wojciecha Juchy własnej, w sprawie zakładu kredyt włościańskiego pto. 448 zł. z pn.

Cena szacunkowa 650 zł.

Wadyum 65 zł.

Reszta warunków, tudzież protokoły opisania i oszacowania mogą być przejrzane w tut. sądowej registraturze.

Łańcut 16 stycznia 1881.

(1509 3—3) **Edykt.**

L. 4255. C. k. sąd powiatowy w Andrychowie zawiadamia, że w sprawie egzekucyjnej Herzkego Ferbera przeciw Maryannie Seremetowej o 127 złr. 17 ct. w. a. z pn. odbędzie się w gmachu sądowym w dniach 21 marca 25 kwietnia i 16 maja 1881 każdym razem o godzinie 9 przed południem licytacya połowy realności l. k. 10 w Gierałtowiczkach l. wyk. hip. 7 gminy Gierałtowiczki objętej Maryi Seremetowej własnej.

Cena szacunkowa jest 405 zł., a ta stanowi cenę wywołania.

Wadyum jest 40 zł.

Kuratorem wierzycieli niewiadomych z miejsca pobytu i nieznanych jest adw. Dr. Leon Loria w Wadowicach.

Andrychów 15 sierpnia 1880.

(1523 3—3) **Edykt.**

L. 4959. C. k. sąd powiatowy w Winnikach ogłasza, że celem zaspokojenia należytości Antoniego i Zuzanny Switalskich w kwocie 300 zł. w. a. z pn. odbędzie się w tu sądowem zabudowaniu przymusowa publiczna sprzedaż realności w Lesienicach położonej l. kons. nieoznaczonej wykazem hip. l. 82 objętej, Grzegorza Kolaczyńskiego własnej, na dniu 22 marca, 26 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano.

Cena wywołania 90 zł.

Poręczne 10 pr.

C. k. sąd powiatowy.

Winniki dnia 14 grudnia 1880.

(1547 3—3) **Edykt.**

L. 3030. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku oznajmia, że w sprawie Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw masie spadkowej po Mojżeszu Türkenkopfie pto. 315 złr. 38 ct. w. a. dnia 29, marca, 29 kwietnia i 31 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się przymusowa sprzedaż realności pod l. kons. 38/subr. 173 w Brzyskiej woli położonej, na 1000 złr. oszacowanej.

Zakład wynosi 100 złr.

Warunki licytacyjne i odnośne akta złożone w sądzie do przejrzenia.

Leżajsk 20 grudnia 1880.

(1546 3—3) **Edykt**

L. 11846. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku podaje do publicznej wiadomości, iż na zaspokojenie pretensyi Markusa Wanga w ilości 150 złr. w. a. z pn. odbędzie się w gmachu sądowym na dniu 29 marca, 29 kwietnia i 31 maja 1881, każdym razem o godzinie 10tej przed południem przymusowa publiczna licytacya realności pod Nr. kons. 38 i 40 w Brzyskowoli położonej, ciało tabularne stanowiącej, do Mojżesza Türkenkopfa, a względnie tegoż leżącej masy należącej, na pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej, a na trzecim także i niżej ceny szacunkowej, kwotę 1635 złr. w. a. a wynoszącej, sprzedaną będzie.

Wadyum wynosi 163 zł. w. a

Ekstrakt tabularny, akt oszacowania i warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze tusądowej.

Leżajsk 30 grudnia 1880.

(1555 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 228. Niniejszem ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie

a) przy jednoklasowych szkołach etatowych z płacą 300 złr. wolnem pomieszkaniem w Bacowie, Buszkowicach, Dobry szlacheckiej, Drozdowicach, Jaksmanicach, Jaworniku ruskim, Kniaźpolu Kraszczynie, Krzywczy, Lipie, Malawie, Małkowicach, Nakle, Nienadowy, Niżyncu, Olszanach, Popowicach, Pikulicach, Pleszowicach, Po-Posadzie nowomiejskiej, Siedliskach, Torkach, Trzciańcu, Walawie i Zrotowicach.

b) Przy dwuklasowej szkole w Birczy, posada starszego nauczyciela z płacą 300 złr. zaś w Rybotyczach i Niżankowicach, posady młodszych nauczycieli ewentualnie nauczycielek z płacą 300 złr.

Ubiegający się o te posady mają wnieść prośby należycie udokumentowane za pośrednictwem swych władz przełożonych naj dalej do 15 kwietnia 1881.

Przemyśl dnia 24 lutego 1881.

(1501 —3) **Edykt.**

L. 423. Celem zaspokojenia należytości Jana Krausa 11 złr. 3 ct. z pn. odbędzie się w dniach 7 marca, 11 kwietnia 1881 o 10 z rana w tutejszym sądzie publiczna sprzedaż domu drewnianego pod Nr. 104 w Mochnaczce wyżniej na Hucie położonego Jumy Braffa własnego.

Cena wywołania 25 złr.

Wadyum 5 złr

Warunki licytacyjne, protokół zajęcia i oszacowania mogą być przejrzane w registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Krynica dnia 11 lutego 1881

(1503 3 3) **Edikt.**

Z. 1987. Das k. k. Bezirksgericht in Obertyn bringt zur Kenntniß, daß am 19 April 1881 um 10 Uhr V. M. zur Einbringung der durch D. kya Szewadzucka ersiegten Forderung per 73 fl. ö. W. s. N. G. die executive Feilbiethung der dem Schuldner Pawło Gutiak gehörigen in Harasymów gelegenen keinen Tabularkörper bildenden Realität, Nr. 84 bestehend aus Haus und Garten um welch immer einen Preis auch unter dem Schätzungswerthe im Gerichtshause zu Obertyn vorgenommen wird

Der Schäzungswerth ist 80 fl. das Vadium beträgt 8 fl.

Die übrigen Lizitationsbedingnisse können im Gerichte eingesehen werden.

Obertyn den 25 April 1881.

(1520 3 3) Zl. 3301.

Lizitations-Kundmachung.

Vom k. k. Bezirksgerichte zu Przemyślany wird hiemit kundgemacht. das in der Exekutionsangelegenheit des Szulim Adler wider Jacob Marius Fuchs po 160 fl ö. W s. N G. die executive öffentliche Feilbiethung der dem Lezteren gehrigen in Przemyślany sub CNr. 229, gelegenen Realitätshälfte am 30 März, 29 April une 30 Mai 1881 jedesmal um 10 Uhr V. M. hg. wird vorgenommen werden.

Der Schätzungswerth der obigen Realitätshälfte beträgt 300 fl. ö W das zu erlegende Vadium 40 fl. ö. W.

Die übrigen Lizitationsbedingnisse und die Protokolle der pfandweisen Beschreibung und Schätzung dieser Realitätshälfte können in der hiergerichtlichen Registratur eingesehen werde.

Przemyślany am 31 Dezember 1880

(1188 3—3) **Edykt.**

L. 11142. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie ogłasza, że na zaspokojenie pretensyi galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w kwocie 1539 złr. 64 ct. w. a. z pn. odbędzie przymusową sprzedaż folwarku „Eugeniówka“ Dom. 506 pag. 361 hr. 1 zapisanego w powiecie Przemyślańskim położonego, z kompleksu dóbr Brzozowa i Podusilnej wydzielonego w tutejszym zabudowaniu sąd. dnia 30 marca 1881 o godzinie 10tej przed południem, jednak tylko za lub wyżej ceny 2500 złr.

Wadyum wynosi 587 złr. 30 ct. dalsze warunki przeglądnąć można w registraturze, dla wierzycieli, którzyby po dniu wydania ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytacyę dozwalająca albo dalsze licytacyi lub ekstrytacyi dotyczące uchwały wcale lub wcześnie nie zostały doręczone, adwokata Dr. Wesołowskiego z zastępstwem przez adwokata Dr. Mijakowskiego na kuratora ustanowiono.

Złoczów 8 stycznia 1881.

(1486 3—3) **Edykt.**

L. 13772. C. k. sąd powiatowy miejsko-delegowany w Kołomyi w sprawie egzekucyjnej Izaaka Rosińskiego przeciw Łukienowi Hryniukowi pto 6 zł 66 ct. w. a. z pn. dozwolił przymusową sprzedaż w drodze publicznej licytacyi realności pod lk. 82 w Zamulińcach, składającej się z zachodniej połowy chaty o 1 izbie wspólnej sionki przybudowanej koleśni, ½ morga ogrodu dłużnika Łukiena Hryniuka własnej, w ts. protokole oszacowania z dnia 11 września 1880 l. 11690 i dnia 27 października 1880 l. 14847 bliżej opisanej i na 96 zł. w. a. oszacowanej w trzech terminach dnia 29 marca 1881. 29 kwietnia 1881 i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano, z tem, że przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej przy trzecim i poniżej takowej sprzedaną będzie.

Cena wywołania 96 zł.

Wadyum 9 zł. 60 ct.

Resztę warunków oraz protokoły oszacowania przejrzeć można w ts. registraturze.

Kołomyja, dnia 30 grudnia 1880.

(1397 3—3) **Edykt.**

L 1830. C. k. sąd powiatowy w Załościach podaje do wiadomości, iż celem zaspokojenia kwoty 34 złr. w. a. z pn. odbędzie się na dniu 1 kwietnia na dniu 6 maja i na dniu 8 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10tej przedpołudniem w tutejszosądowym budynku licytacya realności numerem konskrypcyjnym nieoznaczona w Załościach położoną Heleny Chwedczyn czyli Breus własna, ciała tabularnego niestanowiąca na rzecz Anny Geller.

Cenę wywołania stanowi kwota 106 zł

Wadyum wynosi 10 złr. 60 ct. w. a.

Bliższe warunki i akt oszacowania przejrzeć można w t. s. registraturze.

Załośce dnia 10 maja 1880.

(1452 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 9504. C. k. sąd powiatowy w Delatynie wiadomo czyni, że na żądanie Banku zaliczkowego Nadzieja w Delatynie przedsięwziętą będzie w dniach 12 kwietnia, 3 maja i 31 maja 1881 o godzinie 10 rano wymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. 1 w Delatynie ciała tabularnego niestanowiącej a Michała Sajki własnej, w których to pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, przy trzecim i niżej takowej sprzedaną zostanie.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 500 złr. poręczne 50 złr. ceny wywoławczej.

Resztę warunków wglądnąć można w aktach sądowych.

Delatyn 7 stycznia 1881.

(1505 3—3) **Edykt.**

L 1030. Na żądanie Chajma Salomona 2 im. Nadla, właściciela handlu gotowemi sukniami w Rzeszowie w myśl §. 62 ust. 1 ust. konk. c. k. sąd obwodowy w Rzeszowie otwiera niniejszem konkurs do ruchomego, gdziekolwiek się znajdującego i do nieruchomego w krajach, w których ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1865 Nr. 1 d. u. p. z r. 1869 obowiązuje znajdującego się majątku tegoż Chajma Salomona 2 im. Nadla ustanawia komisarzem konkursowym c. k. Sekretarza Rady p. Nowaka a tymczasowym zarządcą masy adw. Dr. Bindera i wzywa wierzycieli, aby w terminie dnia 9 marca 1881 o 9 rano w sądzie tutejszym przed wymienionym komisarzem konkursowym stanęli z dokumentami ich pretensye uwierzytelniającemi celem postawienia wniosków względem zatwierdzenia dotychczasowego lub zamianowania nowego zarządcy masy i tegoż zastępcy, tudzież celem wyboru wydziału wierzycieli.

Dalej wzywa sąd tych, którzyby przeciw masie konkursowej Chajma Salomona 2 im. Nadla jako wierzyciele wystąpić chcieli, aby swe pretensye nawet w tym razie, jeżeli co do tychże spór jest w toku do 23 maja 1881 sądzie tutejszym stosownie do przepisów ard ard. konkursowej pod skutkami tą ordynacyą zagrożonemi zgłosili i takowe przy terminie likwidacyjnym, który się na dzień 20 czerwca 1881 o godzinie 9 rano w sądzie tutejszym wyznacza do likwidacyi i oznaczenia pierwszeństwa przed wyżej wzmiankowanym komisarzem konkursowym podali.

Na ogólnym terminie likwidacyjnym przysłuża prawo stawającym wierzycielom, którzy swe pretensye zgłosili przez wybór w miejsce dotychczasowego zarządcy masy jego zastępcy i członków wydziału wierzycieli inne osoby powołać.

Wierzyciele, którzy po za siedzibą sądu tutejszego mieszkają. winni są w zgłoszeniach swych pretensyj wskazać zarazem pełnomocnika tutaj mieszkającego, któremuby dalsze uchwały doręczane być mogły, wprzeciwnym bowiem razie na wniosek komisarza konkursowego ustanowionoby na ich koszt i niebezpieczeństwo kuratora dla nich.

Dalsze ogłoszenia w toku tego postępowania konkursowego umieszczane będą w „Gazecie Lwowskiej“.

Rzeszów 24 lutego 1881.

(1193 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 394. W dniach 5 kwietnia 1881, 5 maja 1881 i 7 czerwca 1881, odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. konsk 32 w Cerkownie położonej dłużników Michała i Pauka Huków własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz Zakładu włościańskiego na zaspokojenie sumy 200 złr. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przedpołudniem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedana będzie.

Cena szacunkowa 400 złr.

Wadyum wynosi 10 prc.

Resztę warunków w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Bolechów dnia 31 stycznia 1881.

(1504 3—3) **Edykt.**

L. 119 C. k. sąd powiatowy Starasól uwiadamia o ustanowieniu dla niewiadomego z miejsca pobytu Emila Bergera, kuratorem Kaspra Staromiejskiego ze Starejsoli w sprawie Leizora Abrahama jako cesyonaryusza Hersza Jollesa przeciw Emilowi Berger o wydanie depozytu 20 zł. a. w. i wyznacza do rozprawy termin na dzień 7 kwietnia 1881 o godzinie 9 rano, wzywając Emila Bergera, by informacyi kuratorowi udzielił lub innego zastępcę sądowi podał.

C. k. sąd powiatowy.

Starasól, 4 lutego 1881.

(1562 3—3) L. 432.

Konkurs

na dwóch dyetaryuszów przy sądzie obwodowym Tarnowskim z miesięczną płacą 30 i 25 zł

Uzdolnieni do prowadzenia ksiąg gruntowych z pięknem pismem będą mieć pierwszeństwo.

Podania należy wnieść w dniach 14 od trzeciego ogłoszenia w Gazecie Lwowskiej.

Prezydyum c. k. sądu obwodowego.

Tarnów dnia 27 lutego 1881.

(1465 3—3) **Edykt.**

L 7035. C. k. sąd powiatowy w Dąbrowie podaje do wiadomości, iż celem zapłacenia zakładowi kredytowemu ziemskiemu w Krakowie kwoty 500 zł. z pn. odbędzie się w dniu 7 kwietnia 1881 w tutejszym sądzie sprzedaż realności pod l. 61/15 w Woli Żelichowskiej położonej Jakóba Misiaszka własnej, z tem, iż realność ta za jakąbądź cenę sprzedaną zostanie.

Cena szacunkowa wynosi 1000 zł.

Wadyum 100 zł.

Bliższe warunki przejrzeć można w registaturze sądowej.

C. k. sąd powiatowy.

Dąbrowa dnia 4 listopada 1880.

(1567 3—3) **Edykt.**

L. 39. C. k. sąd powiatowy w Krakowcu ogłasza, że na zaspokojenie pretensyi Abrahama Majusa 30 zł. z pn., odbędzie się przed c. k. sądem powiatowym w Mościskach w dniach 29 marca, 26 kwietnia i w dniu 18 maja 1881 kazdym razem o godzi- 10 rano publiczna przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, dłużników, spadkobierców po Matwiju Denysyku własnej, pod l k. 90 w Małnowie położonej.

Przy pierwszych dwóch terminach realność ta sprzedaną będzie tylko za lub wyżej ceny szacunkowej 615 zł w. a, zaś przy trzecim terminie za jakąbądź cenę najwięcej w gotówce ofiarującemu.

Wadyum 61 zł.

Resztę warunków, operat zastawniczego opisu i detaksacyi można przejrzeć w registraturze c. k. sądu powiatowego w Mościskach.

Krakowiec 26 stycznia 1881.

(1569 3—3) **Edykt.**

L. 8774. C. k. sąd powiatowy w Turce zawiadamia niniejszem, iż na zaspokojenie pretensyi Lipy Kanarenstein przeciw Esterze Leibner pto. 32 zł. 50 ct. w. a. z pn. odbędzie się w sądzie tutejszym w dniach 9 marca, 11 kwietnia i 11 maja 1881 każdym razem o godzinie 9 przed południem egzekucyjna sprzedaż części realności pod l. 106/217 w Turce położonej z tem, iż na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, zaś na trzecim także poniżej tej sprzedaną zostanie.

Cena wywołania 600 zł.

Wadyum 60 zł.

Resztę warunków licytacyjnych można w registraturze tutejszego sądu przejrzeć.

Turka dnia 31 grudnia 1880.

(1564 3 3) **Edikt.**

Z. 962 Vom k. k. Bezirksgerichte in Brody wird der dem Wohnorte nach unbekannte Jozef Rosenblum verständigt, daß gegen ihn die Firma Neumann-Walter und Comp. wegen Zahlung von 1779 Mark s. N. G. eine Klage am 20 November 1880 z. Zl. 12528 überreicht hat, worüber zur mündlichen Verhandlung der Termin auf den 23ten März 1881 9 Uhr V. M. angeordnet wurde.

Derselbe wird aufgefordert seine Behelfe dem in der Person des Adwokaten Dr. Strzeszewski bestellten Curator rechtzeitig mitzutheilen, oder dem Gerichte einen anderen Sachwalter nahmhaft zu machen.

Brody am 27 Jänner 1881.

(Ciąg dalszy.)

W Y K A Z

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
40	Mościska	jedyny	Pakość	3262	25			
41			Pnikut	7237	10			
42			Podgać	1126	62			
43			Podliski	6857	40			
44			Radenice	9157	60			
45			Radochońce	8543	9			
46			Rudniki	8027	37			
47			Rustweczko	2635	74			
48			Rzadkowice	578	67			
49			Sądowa wisznia	7620	89			
50			Sanniki	4524	18			
51			Słomianka	1887	53			
52			Sokola	9717	6			
53			Starzawa	10148	61			
54			Stojańce	8262	66			
55			Strzelczyska	6335	74			
56			Saszerowice	1576	73			
57			Tamanowice	2991	71			
58			Trzcieniec	5405	13			
59			Tuligłowy	2724	75			
60			Twierdza	5527	93			
61			Wiszenka	3830	74			
62			Wola arłamowska	5021	30			
63			Wola lacka	5390	27			
64			Wola małnowska	3326	6			
65			Wołczyszczowice	6481	46			
66			Wołostków	8326	50			
67			Wojtkowice	2704	19			
68			Zagrody	888	76			
69			Zakościele	3300	43			
70			Zarzycze	1653	15			
71			Zawada	1055	86			
72			Zawadów	1555	26			
73			Złotkowice	6619	12	327214	86	
1	Przemyśl	jedyny	Aksmanice	1269	85			
2			Babice	1229	91			
3			Bachorzec	7461	46			
4			Bachów	7888	97			
5			Bakończyce	1706	69			
6			Barycz	1786	98			
7			Batycze	2117	61			
8			Bełwin	1828	23			
9			Berendowice	759	34			
10			Bolestraszyce	19097	14			
11			Boratycze	2532	36			
12			Borszowice	5187	44			
13			Brylince	2753	41			
14			Buców	10132	64			
15			Buszkowice	3559	85			
16			Buszkowiczki	3585	81			
17			Bybło	5226	86			
18			Byków	6346	69			
19			Chodnowice	4435	60			
20			Chołowice	1533	18			
21			Chraplice	1779	82			
22			Chyrzyna	1677	42			
23			Ciemierzowice	2160	13			
24			Cisowa	2203	75			
25			Cyków	10404	76			
26			Darowice	2705	75			
27			Dmytrowice	3639	35			
28			Drohobyczka	1974	28			
29			Drohojów	7454	32			
30			Drozdowice	8913	43			
31			Dubiecko	1113	38			
32			Duńkowiczki	2903	85			
33			Dusowce	6905	60			
34			Fredropol	819	16			
35			Gdeszyce	4411	98			
36			Grabowiec	1863	63			
37			Grochowce	5524	43			
38			Hermanowice	8149	73			
39			Huatkowice	3452	67			
40			Hruszatyce	7535	56			
41			Hucisko	836	43			
42			Hureczko	4675	44			
43			Hurko	5720	56			
44			Jaksmanice	8806	53			
45			Kaszyce	5457	31			
46			Kłokowice	1973	49			
47			Kniażyce	3763	60			
48			Koniusza	465	34			
49			Koniuszki	626	33			
50			Kormanice	6179	47			
51			Korytniki	4444	43			
52			Kosienice	7417	66			
53			Krasice	1846	46			
54			Krasiczyn	4561	20			
55			Krowniki	8378	78			
56			Kruhel mały	604	38			
57			Kruhel wielki	1148	33			
58			Krzeczkowa	1780	95			
59			Krzywcza	2284	73			
60			Kuńkowce	1716	36			
61			Kupiatycze	2816	90			
62			Kupna	1745	71			
63			Łętownia	1343	15			
64			Łuczyce	2193	46			
65			Maćkowice	4829	15			
66			Małhowice	2846	4			
67			Małkowice	8053	78			
68			Medyka	19654	2			
69			Mielnów	1335	2			
70			Miżyniec	9218	73			
71			Młodowice	4224	98			
72			Nakło	8351	72			
73			Nehrybka	8241	2			
74			Nienadowa	7632	48			
75			Niżankowice	7832	26			
76			Nowosiółki	8169	42			
77			Olszany	1988	78			
78			Orzechowce	3717	23			
79			Ostrów	7647	64			
80			Packowice	4423	40			
81			Pikulice	5142	37			
82			Pleszowice	5198	52			
83			Podbukowina	1435	32			
84			Podmojsce	1783	78			
85			Połchowa	516	25			
86			Popowice	5547	51			
87			Pozdziacz	9187	76			
88			Prałkowce	4248	14			
89			Przedmieście	3445	8			
90			Przekopana	3486	69			
91			Przemyśl	16363	28			
92			Rzeczpol	1787	30			
93			Rokszyce	1981	97			
94			Rosubowice	4049	91			
95			Ruskawieś	3815	91			
96			Ruszelczyce	2075	51			
97			Sanoczany	2752	81			
98			Siedliska	56[illegible]8	52			
99			Sielec	4122	21			
100			Sielnica	1926	28			
101			Sierakośce	5633	95			
102			Skład solny	2092	96			
103			Skopów	1032	85			
104			Śliwnica	1419	99			
105			Słonne	365	54			
106			Sołca	901	17			
107			Sośnica	16247	59			
108			Srednia	1208	8			
109			Stanisławczyk	2049	79			
110			Stroniowice	2859	34			
111			Stubienko	7350	9			
112			Stubno	13889	45			
113			Święte	8099	40			
114			Szechinie	6283	37			
115			Tapin	4286	16			
116			Tarnawce	4961	29			
117			Torki	11334	64			
118			Trójczyce	5004	18			
119			Tyszkowice	3776	20			
120			Ujkowice	4254	13			
121			Walawa	10116	41			
122			Wapowce	3615	14			
123			Wielunice	2235	8			
124			Wilcza	2044	77			
125			Witoszyńce	2982	20			
126			Wola Krzywiecka	1664	98			
127			Wyszatycze	17977	27			
128			Zabłotce	3170	40			
129			Zadąbrowice	13[illegible]8	29			
130			Złotowice	5559	67			
131			Żurawica	14877	10	618[illegible]57	29	
1	Rawa	pierwszy	Chliwczany	9576	91			
2			Chоronów	4691	78			
3			Domaszów	6081	52			
4			Dyniska	5258	45			
5			Hole rawskie	5610	82			
6			Hrebenne	6756	88			
7			Hujcze	7609	30			
8			Kamionka lasowa	11551	59			
9			Kamionka wołoska	10882	74			
10			Karów	11454	67			
11			Korczmin	7237	2			
12			Korczów	3674	40			
13			Kornie	3260	56			
14			Krzewica	3726	33			
15			Machnów	9349	12			
16			Mosty małe	1979	10			
17			Nowosiółki przednie	3954	79			
18			Nowosiółki kardynal.	5070	44			
19			Ostobuż	2863	20			
20			Poddubce	8112	77			
21			Rata	5283	15			
22			Rawa	5477	16			
23			Rzeczyca	18194	67			
24			Rzyczki	80[illegible]1	36			
25			Sałasze	2805	72			
26			Staje	3711	46			
27			Szczepiatyn	4611	6			
28			Tarnoszyn	3458	87			
29			Tehlów	2813	61			
30			Uhnów	9071	71			
31			Ulchówek	10869	8			
32			Wasylów wielki	8577	23			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
33			Wierzbice	12892	69			
34			Woronów	1965	10			
35			Wulka mazowiecka	9166	63			
36			Zaborze	5232	27			
37			Zielona machnowska	711	2			
38			Żurawce	5332	87	246878		
1	Rawa		Bełzec	2646	81			
2			Biała	2498	27			
3			Dziewięcierz	2763	73			
4			Horodzów	2111	41			
5			Huta lubycka	335	88			
6			Huta obedyńska	614	12			
7			Huta zielona	422	37			
8			Lubycza kameralna	5114	27			
9			Lubycza kniazie	1908	99			
10			Magierów	2793	42			
11			Niemirów	2500	57			
12			Olszanka	188	42			
13			Parypsy	748	99			
14			Potylicz	5833	73			
15			Prusie	1861	70			
16			Przedmieście	910	48			
17			Radruż	4511	81			
18			Ruda magierowska	10692	56			
19			Ruda manasterek	5482	48			
20			Siedliska	1749	36			
21			Smolin	5326	76			
22			Szczerzec	2103	17			
23			Szczerczyk	141	15			
24			Teniatyska	2383	55			
25			Ulicko seredkiewicz	4440	80			
26			Ulicko zarąbane	1245	23			
27			Werchrata	5684	92			
28			Wojtowszczyzna	149	14			
29			Wróblaczyn	3943	61	83057	70	
1	Rudki		Andryanów	3053	66			
2			Bieńkowa wisznia	6771	67			
3			Błozew dolna	1266	—			
4			Brzeziec	4681	1			
5			Buczały	3736	50			
6			Bureze	1567	32			
7			Burczyce stare	1917	62			
8			Chiszewice	6890	81			
9			Chliple	4534	17			
10			Chłopczyce	4688	42			
11			Chłopy	11818	35			
12			Czajkowice	9874	33			
13			Czerkasy	1605	79			
14			Czerniechów	3707	72			
15			Czułowice	4966	49			
16			Dołobów	2739	80			
17			Dubanowice	5735	56			
18			Hodwisznia	2391	56			
19			Hołodówka	2122	6			
20			Honiatycze	3883	26			
21			Horbacze	3533	49			
22			Horożana mała	1422	43			
23			Horożana wielka	10584	50			
24			Hoszany	5187	82			
25			Jakimczyce	1491	29			
26			Jaremków	602	87			
27			Jatwięgi	1342	34			
28			Kahujów	2069	34			
29			Kanafosty	757	98			
30			Katarynice	949	27			
31			Klicko	2774	38			
32			Knihenice	1577	92			
33			Kolbajowice	2990	92			
34			Kołodruby	5601	25			
35			Komarno	6328	25			
36			Koniuszki krolews.	2570	49			
37			„ siemianow.	7084	9			
38			„ tuligłows.	3471	72			
39			Koropuż	9187	66			
40			Kościelniki	1882	3			
41			Kropielniki	1451	72			
42			Kupnowice	5177	99			
43			Laszki zawiązane	3756	57			
44			Litewka	1242	54			
45			Łówczyce	1379	35			
46			Małpa	818	38			
47			Manasterzec	2714	63			
48			Michałowice	3195	50			
49			Mosty	2793	28			
50			Nichowice	1896	78			
51			Nowa wieś	6050	38			
52			Nowosiółki	5042	7			
53			Ostrów	1559	98			
54			Podhajczyki	6699	34			
55			Podolce	2725	82			
56			Podwysokie	3617	94			
57			Podzwierzyniec	2657	50			
58			Pohorce	7253	56			
59			Porzycze zadwórne	4728	59			
60			Powerhów	1639	6			
61			Romanówka	1156	81			
62			Rozdziałowice	2815	69			
63			Rudki	3775	63			
64			Rumno	8967	22			
65			Ryczychów	2011	77			
66			Saska dominik.	1184	24			
67			Sudkowice	1708	49			
68			Susułów	2214	50			
69			Szeptyce	2532	86			
70			Szołomienice	4121	22			
71			Tatarynów	5085	1			
72			Terszaków	2350	8			
73			Tuligłowy	5135	17			
74			Uherce wieniawskie	1661	92			
75			Wańkowice	1696	34			
76			Werbiż	5087	21			
77			Wistowice	2265	70			
78			Woszczańce	2931	69	281964	67	
1	Sambor		Babina	9436	54			
2			Barańczyce	5747	94			
3			Bereżnica	3810	76			
4			Bilina wielka	10467	4			
5			Bilinka	6082	79			
6			Biskowice	13613	12			
7			Błażów	6094	83			
8			Błozew górna	5149	85			
9			Brzegi	6459	77			
10			Brześciany	3804	75			
11			Bukowa	4375	41			
12			Byków	5741	69			
13			Bylice	5543	50			
14			Chlewiska	1256	56			
15			Czaple	4150	35			
16			Czerchawa	2561	61			
17			Czukiew	13401	64			
18			Czyszki	5748	46			
19			Dąbrówka	1865	43			
20			Dorożów	14612	94			
21			Dublany	10320	97			
22			Głęboka	3503	35			
23			Glinna	666	70			
24			Hordynia	15233	47			
25			Horodyszcze	4285	77			
26			Humieniec	3078	6			
27			Janów	785	9			
28			Kaisersdorf (Kalinów)	8627	58			
29			Koniów	4674	12			
30			Kornalowice	13519	33			
31			Kowenice	3459	75			
32			Kornice	2614	54			
33			Krużyki	3183	32			
34			Kulczyce	12304	9			
35			Łąka	8156	19			
36			Łanowice	4972	75			
37			Łopuszna	1873	40			
38			Łukawica	1044	75			
39			Łutowisko	2396	70			
40			Łużek dolny	5607	43			
41			Manasterzec	2352	74			
42			Maksymowice	3311	44			
43			Majnicz	2876	89			
44			Mistkowice	3420	31			
45			Mokrzany	3460	93			
46			Mrozowice	1936	97			
47			Nadyby	4595	20			
48			Neudorf	1473	68			
49			Nowoszyce	3183	90			
50			Olszanik	6904	95			
51			Ozimina	3630	25			
52			Pianowice	5219	45			
53			Piniany	4973	94			
54			Podmanasterek	678	2			
55			Prussy	3244	32			
56			Radłowice	10248	16			
57			Rajtarowice	7531	92			
58			Rakowa	4915	72			
59			Reguźno	4293	63			
60			Sadkowice	2705	20			
61			Sambor	32065	75			
62			Sąsiadowice	8792	74			
63			Sielec	4982	75			
64			Sprynka	116	17			
65			Sprynia	2308	92			
66			Stronna	4581	67			
67			Strzałkowice	4375	7			
68			Stupnica	5659	98			
69			Szade	2705	75			
70			Tatary	3959	74			
71			Torczynowice	5205	80			
72			Terhanowice	3133	86			
73			Towarnia	1863	60			
74			Uherce zapłatyński	9375	27			
75			Uroż	3968	79			
76			Waniowice	5125	61			
77			Więckowice	4355	60			
78			Winniki	3612	12			
79			Wojutycze	9902	75			
80			Wola baraniecka	3002	66			
81			Wola błażowska	2037	92			
82			Wola rajnowa	1013	39			
83			Wołoszcza	11344	9			
84			Wykoty	6084	39			
85			Zarajsko	2760	45			
86			Zwór	1074	75	464099	55	
1	Sanok	pierwszy	Baranówka	2555	7			
2			Besko	12407	10			
3			Bukowsko	5968	5			
4			Bykowce	2291	32			
5			Bzianka	2428	70			
6			Czaszyn	2769	99			

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(1747 2—3) **Edykt**

L. 1235. C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu podaje do wiadomości, że w celu ściągnięcia sumy 25 zł. w. a. z pn. na rzecz Samuela Beigla odbędzie się dnia 15 marca, 5 kwietnia i 3 maja 1881 o godzinie 10 przed południem egzekucyjna sprzedaż sum 1225 zł., 445 zł. i 330 zł. w. a. z pn. w stanie biernym realności pod l. 107 w Tarnopolu położonej, Markusa i Jony Zimmer własnej, na rzecz Leona Eisnera zaintabulowanych.

Sumy powyższe na pierwszych dwóch terminach tylko wyżej lub za cenę wywołania 1225 zł., 445 zł. i 330 zł. w. a., na trzecim zaś i poniżej takowej sprzedane zostaną.

Wadyum 10% ceny wywołania.

Bliższe warunki przejrzeć można w registraturze sądu.

Tarnopol, dnia 23 lutego 1881.

(1673 2—3) **Edykt.**

L. 6054. C. k. sąd powiatowy w Kutach ogłasza niniejszem, że w dniach 3 marca, 6 kwietnia i 5 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się egzekucyjna publiczna sprzedaż realności w Kutach pod lk. 219 położonej, ut. libr. dom. tom III pag. 65 n. tab. 273 do Wolwy Bergmana należącej, na zaspokojenie pretensyi Mojżesza Schärfa w kwocie 450 zł. a. w z pn.

Realność ta przy pierwszym i drugim terminie tylko za cenę szacunkową 350 zł. a. w. lub wyżej, przy terminie zaś trzecim i niżej tejże za jakąbądź cenę sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 10% ceny szacunkowej.

Akt zastawniczego opisania i oszacowania, tudzież resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tut. sąd. registraturze.

Dla wierzycieli, którzyby po dniu 5 lutego 1880 jako dniu wystawienia ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którym niniejsza lub późniejsze uchwały wcale nie lub za późno zostały doręczonemi, ustanawia się kuratorem p. Mieczysława Zarembę ck. notaryusza w Kutach.

Kuty, 28 grudnia 1880.

(1554 2—3) **Edykt.**

L. 6304. Ces. król. sąd powiatowy miejsko-delegowany dla miasta i przedmieść Lwowa sec. I we Lwowie wzywa wszystkich tych, którzy jako wierzyciele do masy spadkowej ś. p. Wilhelma Adama kupca we Lwowie dnia 2 grudnia 1880 bez pozostawienia ostatniej woli rozporządzenia zmarłego, pretensye jakie mają, aby celem wykazania takowych dnia 19 kwietnia 1881 o godzinie 9 przed południem w ts. biurze nr. 1 zgłosili się, albo do tego czasu swe podanie pisemnie wnieśli, w przeciwnym bowiem razie nie mogą upominać się o zaspokojenie ze spadku, jeżeli takowy przez wypłaty zgłoszonych należytości zostanie wyczerpanym i jeżeli nie służy im prawo zastawu.

Lwów, dnia 12 lutego 1881.

C. k. radca sądu krajowego.

(1241) **Erkenntnisse.**

Das k. k. Kreisgericht in Leitmeritz hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit dem Erkenntnisse vom 31 Jänner 1881, Zl 609 Stf., die Weiterverbreitung der „Leitmeritzer Zeitung“ Nr. 7 von 26 Jänner 1881 wegen der Artikels „Kundgebung des Wiener Bürgervereines„ nach § 300 St. G. verboten.

Das k. k. Landesgericht in Brünn hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft mit den Erkenntnissen vom 6 Februar 1881, Z. 1655 und 1706 die Weiterverbreitung der Zeitschrift „Brüner Beobachter“ Nr 3 vom 1 Februar 1881 wegen des Artikels „Vergesset Mähren nicht“, „Brünn (Bischöfliche Härte, Thurmbau Alumnat)“, „Unsere Statthaltereiräthe. Die möhrischen Judengemeinden“, „Aus halbvergessener Zeit“, „Nur zu“, „Gerichtshalle. Ein bestrafter Wucherer und Betrüger“ nach § 300 St. G, dann der Zeitschrift „Tagesbote aus Mähren und Schlesien“ Nr. 27 vom 3 Februar 1881 wegen des Leitartikels „Wir sind unzufrieden — Brünn, 3 Februar“ nach den §§ 65 a und 300 St. G. und nach Art. III. des Gesetzes vom 17ten Dezember 1862 verboten.

(1256 3—3) **Edykt.**

L. 7486. C. k. sąd powiatowy w Żywcu ogłasza, iż w dniu 21 kwietnia 1881 i w dniu 19 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się celem zaspokojenia pretensyi Juliana i Maryanny Studenckich w kwocie 387 złr. 47 ct. publiczna sprzedaż gruntu w Żywcu przy granicy Pietrzykowskiej, w niwie „kępa“ zwanej położonego, 19 zagonów w 2ch kawałkach obejmującego, Karola i Heleny Chrobakiewiczów własnością będącego, ciała hipotecznego niestanowiącego.

Na obydwóch terminach wzmiankowany grunt tylko za cenę szacunkową, lub wyżej takowej sprzedany będzie.

Cena szacunkowa 370 złr.

Wadyum 37 złr.

Warunki licytacyjne, protokół zastawniczego opisania i oszacowania przejrzeć można w tutejszosądowej registraturze.

Żywiec dnia 15 grudnia 1880.

(1665) **Kundmachung.**

Z. 2624 Den Gläubigern der Salamon Schwalbendorfischen Konkursmasse wird bekannt gegeben, daß der Massaverwalter den Vertheilungsentwurf vorgelegt hat, sowohl beim Konkurskomisär als auch beim Massaverwalter eingesehen und in Abschrift bezogen werden können, und daß Erinnerungen wie der diesen Vertheilungsentwurf bis zum 17 März 1881 mündlich oder schriftlich eingebracht werden können

Zur Verhandlung über die etweigen Erinnerungen und zur Feststellung der Vertheilung wird die Tagfahrt auf den 24 März 1881 um 4 Uhr Nachmittag festgesetzt

Vom k. k. Kreisgerichte

Sambor den 27 Februar 1881.

Der Konkurskomissär

k. k. Landesgerichts Rath

Bereznicki.

(1731 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 11102. W celu zabezpieczenia budowy mostu nr. 101 na Prutcu i 739 metrów długiej części gościńca delatyńskiego w 38 kilometrze, w nadworniańskim okręgu budowniczym odbędzie się w dniu 28 marca 1881 o godzinie 12 w południe w c. k. starostwie w Nadwórnej powtórna licytacya przez składanie ofert. Suma fiskalna budowy mostu wraz z 739 metrów długą częścią gościńca wynosi 15024 zł. $82\frac{1}{2}$ ct. Budowa przepustu na prof. 12 i 13 326 zł. $89\frac{1}{2}$ ct., budowa przepustu na prof. 18 126 zł. $6\frac{1}{2}$ ct; kwoty ryczałtowe: na żerdzie, łaty i pomocników do wytyczania 30 zł., na szopę do obrabiania drzewa 60 zł., na odszkodowanie za grunta na składy materyałów 60 zł., za rozebranie tymczasowego mostu 50 zł., razem 15.677 zł. $78\frac{1}{2}$ ct.

Bliższe warunki przedsiębiorstwa tego dotyczące, jako to: ogólne i szczegłowe warunki budowy, plany, wykaz cen jednostkowych i kosztorys sumaryczny przejrzane być mogą w wymienionem c. k. starostwie, gdzie także oferty, marką na 50 ct. i w 5% wadyum z ceny fiskalnej opatrzone, z wyrażeniem ceny nietylko cyframi, ale także i literami, najpóźniej do godziny 12 w południe wniesione być mają. Zastrzega się najwyraźniej, że ani dostawa materyałów i odbiór takowych, ani też rozpoczęcie robót nie może pierwej nastąpić, dopóki dotacya na powyższą budowę w drodze ustawodawczej nie będzie zezwoloną; z tej przyczyny, utrzymujący się przy budowie przedsiębiorca winien będzie wstrzymać się od przysposobienia materyałów i rozpoczęcia robót aż do chwili otrzymania zawezwania przez dotyczącą c. k. władzę.

Oferty nieułożone według przepisów lub niepodane w terminie nie będą uwzględnione.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 1 marca 1881.

(1732 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 10741. Podaje się do powszechnej wiadomości, że dnia 19 kwietnia 1881 roku i następnych odbywać się będą w c. k. Namiestnictwie egzamina państwowe przepisane dla rządowej służby budowniczej, tudzież egzamina dla kandydatów starających się o posady upoważnionych od rządu inżynierów cywilnych, architektów i geometrów.

Życzący sobie poddać się jednemu z tych egzaminów zechcą się zgłosić pisemnie do c. k. Namiestnictwa przy dołączeniu dokumentów udowadniających ich przynależność, wiek, ukończone nauki i nabyte praktyczne uzdolnienie, a to najpóźniej do dnia 27 marca 1881 r.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 27 lutego 1881.

(1293 3—3) **Edykt.**

L. 7185. C. k. sąd powiatowy tutejszy jako władza pertraktująca spadek po zmarłym dnia 15 listopada 1869 Joelu Bierze, wzywa niniejszem nieznanego z miejsca pobytu Herscha Biera, bratańca spadkodawcy po bracie tegoż Eizyku Bierze jako powołanego z ustawy spadkobiercę, ażeby w przeciągu 1 roku od daty niniejszego edyktu zgłosił się w sądzie tutejszym i wniósł deklaracyę do spadku, gdyż inaczej przeprowadzoną zostanie pertraktacya spadku z oświadczonymi spadkobiercami i z ustanowionym dla niego kuratorem Dr. Feliksem Hönigsmannem adw. we Wiedniu.

Mikołajów dnia 10 lutego 1881.

(1335 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 7029. C. k. sąd powiatowy w Lubaczowie podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że na dzień 8 kwietnia, 6 maja i 10 czerwca 1881 odbędzie się w sądzie tutejszym każdym razem o godzinie 10 przed południem przymusowa sprzedaż w drodze publicznej licytacyi realności pod l. 26 sub. r. 15 i 46 w Łukawcu położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Antoniny i Franciszka Piotrowskich własnej, w sprawie i na rzecz banku włościańskiego pto. 378 zł. 92 ct. w. a. pod warunkami:

a) Cenę wywołania stanowi kwota 1000 zł. w. a. jako wartość tej realności.

b) Wadyum wynosi 100 zł. w. a.

c) Na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie

Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w tusądowej registraturze w godzinach urzędowych.

O czem chęć kupna mających zawiadamia się.

Z c. k. sądu powiatowego.

Lubaczów dnia 13 grudnia 1881.

(1438 3—3) **Edykt**

L. 5105. C. k. sąd powiatowy w Radymie przeprowadzi na dniu 7 kwietnia, 9 maja i 8 czerwca 1881 zawsze o 10 godzinie rano egzekucyjną licytacye kilku realności położonych w Nienowicach niestanowiących ciała hipotecznego Stefana Kołodzieja własnych a to pod Nr. 11 13 i 76 na rzecz Borucha Reissberga pto 30 złr. z pn.

Cenę wywołania stanowi cena szacunkowa 208 zł.

Wadyum 21 złr.

Resztę warunków wolno przejrzeć w sądzie.

Radymno 22 stycznia 1881.

(1682 3—3) **Edykt.**

L. 9664. C. k. sąd powiatowy w Ropczycach podaje do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia pretensyi Galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w kwocie 500 zł. w. a. z pn. odbędzie się w kancelaryi sądowej egzekucyjna publiczna sprzedaż realności pod l. 13 w Pietrzejowej położona Franciszka Górala dłużnika własnością będąca, ciało tabularne stanowiąca w 2 terminach dnia 4 kwietnia i dnia 9 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano.

W pierwszych dwóch terminach realność powyższa tylko za cenę szacunkową lub wyżej sprzedaną zostanie.

Gdyby zaś na tych dwóch terminach sprzedaną nie została, to celem ułożenia ulżających warunków licytacyjnych wyznacza się termin na dzień 3 czerwca 1881 o godzinie 10 rano, do którego się wierzycieli hipotecznych wzywa z tem, że gdyby nie stawili się, uważani będą za przystępujących do wniosków większości.

Cenę wywołania stanowi kwota 1000 zł. w. a. przy braniu pożyczki jako wartość przyjęta.

Wadyum wynosi 100 zł. w. a.

Ekstrakt tabularny można przejrzeć w tut. sądowej registraturze.

Dla wierzycieli niewiadomych ustanawia się kuratora p. Karola Kesslera w Ropczycach.

Ropczyce 29 stycznia 1881.

(1664 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 944. C. k. sąd powiatowy w Dobromilu ogłasza, że na zaspokojenie wierzytelności Józefa Salomona Teuchera przeciw Antoniemu Maszczakowi w kwocie 30 zł. w dniach 8 kwietnia, 6 maja i 10 czerwca 1881 publiczna sprzedaż realności pod l. 50 i 51 w Smolnicy położonej każdym razem o godzinie 10 rano w kancelaryi tutejszego sądu z ceną wywołania 1600 zł., a zakładem 160 zł. przeprowadzoną będzie.

Tylko na trzecim terminie nastąpi sprzedaż poniżej ceny szacunkowej.

Nabywca obowiązanym będzie całą cenę kupna w 30 dniach po prawomocności aktu licytacyjnego w gotówce złożyć.

Resztę warunków wolno w ts. registraturze przeglądnąć, kuratorem wierzycieli ustanowiono p. Antoniego Richtera z Dobromila.

Dobromil 7 lutego 1881.

(1679 3—3) L. 237.

Ogłoszenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego zakładu kredytowego włościańskiego 150 złr., w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedana będzie realność Józefa Witosa pod l. 199 w Nieledwi, w trzech terminach 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano, w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 250.

Wadyum 25 zł.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1667 3—3) **Edykt.**

L. 5. C. k. sąd obwodowy w Nowym Sączu podaje do wiadomości, że na podstawie zapisu dłużnego aktem notaryalnym z dnia 1 kwietnia 1875 zdziałanego dozwala i rozpisuje w drodze dalszej egzekucyi powyższego aktu celem zaspokojenia wierzytelności Kasy Oszczędności miasta Nowego Sącza a to:

1. kwoty 120 zł. z procentem zwłoki po 9 prc. od 1 maja 1878 do dnia zapłaty licząc,

2. kwoty 120 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 listopada 1878 do dnia zapłaty licząc,

3 kwoty 120 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 maja 1879 do dnia zapłaty licząc,

4. kwoty 120 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 listopada 1879 licząc,

5. kwoty 60 złr. z procentem po 6 prc. od dnia 1 maja 1878 licząc,

6. kapitału w kwocie 3000 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 maja 1880 do dnia zapłaty licząc dalej kosztów w kwotach 14 zł. 11 ct. i 8 złr. 62 ct. przyznanych niemniej kosztów egzekucyi niniejszem w kwocie 35 złr. 25 ct. w. a. się przyznających kosztów z powodu interwencyi i stemplów w protokole oszacowania polikwidowanych, a obecnie w kwocie 6 złr. 80 ct. przyznanych nareszcie kosztów niniejszej prośby w kwocie 18 złr. 38 ct. się przyznających przymusową sprzedaż przez publiczną licytacyę realności w Nowym Sączu pod l. k. 270 położonej solidarnych dłużników Marcelego i Matyldy małżonków Marciewiczów własnej, która to sprzedaż odbędzie się w dwóch terminach t. j. 5 kwietnia i 10 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 przedpołudniem w sali sądu tutejszego pod następującemi warunkami:

1) Ta realność sprzedaną będzie najwięcej ofiarującemu ryczałtowo w stanie w jakim się znajduje, bez poręczenia za obszar i rubrykę dochodów.

2) Jako cenę wywołania stanowi się wartość szacunkową w ilości 10364 złr. 60 ct. w. a. a ta realność w wyznaczonych dwóch terminach niżej tej wartości szacunkowej sprzedaną nie będzie.

3) Każdy z licytantów ma przed rozpoczęciem licytacyi złożyć do rąk komisyi licytacyjnej wadyum w ilości 1037 złr. w. a. To wadyum ma być złożone albo w obligacyach publicznych rządowych, lub krajowych na okaziciela opiewających, albo w listach zastawnych c. k. uprzyw. Banku narodowego lub galicyjskiego towarzystwa kredytowego albo w obligacyach pierwszeństwa kolei przez c. k. rząd poręczonych, licząc takowe według kursu ostatniej gazety wiedeńskiej, wadyum przez najwięcej ofiarującego złożone w gotowych pieniądzach zatrzymanem będzie ku zaspokojeniu obowiązków przez niego w moc niniejszych warunków licytacyjnych przyjętych, zaś w obligacyach złożone, zwróconem mu będzie po złożeniu jednej trzeciej części ceny kupna wedle ustępu 4go wadya zaś innych licytantów odbiorą ciż zaraz po ukończeniu licytacyi.

Resztę warunków i akt opisania dostarczy registratura.

C. k. sąd obwodowy.

Nowy Sącz dnia 8 stycznia 1881.

(1630 3—3) **Edykt.**

L. 8231. W dniach 29 marca, 26 kwietnia i 24 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie przymusowa publiczna sprzedaż realności włościańskiej pod l. kons. 11/13 w Izbiskach położonej do Wawrzyńca i Katarzyny Gmyzów należącej, celem ściągnięcia wierzytelności zakładu kredyt. włośc. w kwocie 105 zł. 22 ct. w. a.

Cena szacunkowa wynosi 350 zł.

Wadyum 35 zł.

Protokół zastawniczego opisania, oszacowania, tudzież bliższe warunki przejrzeć można w registraturze sądowej.

C. k. sąd powiatowy.

Radomyśl dnia 17 stycznia 1881.

(1687 3—3) **Edykt.**

L 8743. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem zawiadamia z życia i miejsca pobytu niewiadomych Franciszka i Annę Preksel i ich z imienia, życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców, tudzież z imienia, życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców N. Ilasiewicza i ich z imienia, życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców, że przeciw nim galic. Bank kredytowy we Lwowie wniósł pozew de praes. 23 lutego 1881 l. 8743, którym żąda eliminacyi kwoty 2000 zł. pols., czyli 210 zł. w. a. z tabeli płatniczej z dnia 27 listopada 1881 l. 52399, że pozew ten do postępowania sumarycznego dekretowano, termin do rozprawy sumaryeznej na dzień 21 marca 1881 o godzinie 11 rano wyznaczono, że w celu strzeżenia ich praw adw. dr. Dziubiński z substytucyą adw. dr. Siterskiego został mianowanym, że ich jest rzeczą ustanowionemu kuratorowi potrzebnej informacyi udzielić lub innego zastępcę obrać i o tem sąd zawiadomić, w przeciwnym bowiem razie złe skutki sami sobie przypiszą.

Lwów, 26 lutego 1881.

(1676 3—3) L. 234.

Obwieszczenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego Zakładu kredytowego włościańskiego 100 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Macieja Żyrka pod l. 12 w Zabnicy, w trzech terminach 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 250 złr.

Wadyum 25 złr.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1699 2—3) **Obwieszczenie.**

10061. C. k. sąd powiatowy z Limanowy podaje do publicznej wiadomości, iż na zaspokojenie pretensyi dyrekcyi gal. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie w kwocie 479 zł. 60 ct. w. a. odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa publiczna sprzedaż niehipotecznej realności Józefa Bednarczyka pod l. 48 w Słupnicach król. w 3 terminach dnia 28 marca, 2 i 30 maja 1881 każdym razem o godzinie 9 rano.

Wadyum wynosi 90 zł., a resztę warunków można przejrzeć w tut. registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Limanowa 14 lutego 1881.

(1735 2—3) **Edykt.**

L. 579. C. k. sąd powiatowy w Zbarażu ogłasza niniejszem, że w dniu 22 marca, 28 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tusądowem zabudowaniu licytacya realności l. 61 w Łubjankach wyższych należąca do Pawła Ciszeckiego na rzecz uprz. c. k. galic. zakładu kredyt. włościań. we Lwowie, celem zaspokojenia wierzytelności 137 zł. 27 ct. w. a. z pn.

Cenę wywołania wynosi wartość szacunkowa 250 zł.

Zakład 25 zł. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tusądowej registraturze.

Zbaraż dnia 8 lutego 1881.

(1736 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 581. C. k. sąd powiatowy Zbarażski ogłasza niniejszem, że w dniu 22 marca, 28 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tusądowem zabudowaniu licytacya realności l. 18 w Czernichowcach należąca do Antocha Kipibidy, na rzecz c. k. uprz. galic. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie, celem zaspokojenia wierzytelności 239 zł. z pn.

Cenę wywołania wynosi wartość szacunkowa 250 zł.

Zakład 25 zł.

Resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tusądowej registraturze.

Zbaraż dnia 8 lutego 1881.

(1748 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 18174. Celem zaspokojenia wierzytelności c. k. uprz. gal. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Grzegorzowi Gorskiemu w kwocie 150 zł. z pn. rozpisuje sąd egzekucyjną sprzedaż realności pod l. k. 82 sub. rep. 28 w Ujkowicach położonej, dłużnika Grzegorza Gorskiego własnej, dnia 4 kwietnia 1881 o godzinie 9 przed południem w biurze Nr. 26 odbyć się mającą.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa przy udzieleniu pożyczki na kwotę 450 zł. wyprowadzona.

Zakład wynosi 45 zł.

Warunki licytacyjne, wyciąg hipoteczny akt oszacowania rzeczonej realności mogą być przejrzane w tutejszo-sądowej registraturze.

Przemyśl 30 grudnia 1880.

(1697 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 904. C. k. sąd powiatowy w Dobromilu ogłasza, że na zaspokojenie wierzytelności wys. c. k. skarbu przeciw spadkobiercom zmarłego ks. Leona Tyczyńskiego w kwocie 301 zł. 63 ct. w dniach 8 kwietnia i 6 maja 1881 publiczna sprzedaż realności pod l. 120 w Falkenbergu położonej każdym razem o godzinie 10 rano w kancelaryi tutejszego sądu z ceną wywołania 1180 zł., a zakładem 118 zł. przeprowadzoną będzie.

Tylko na trzecim terminie nastąpi sprzedaż poniżej ceny szacunkowej.

Nabywca obowiązanym będzie połowę ceny kupna zaraz po licytacyi złożyć.

Resztę warunków wolno w ts. registraturze przeglądnąć, kuratorem wierzycieli ustanowiono Antoniego Richtera z Dobromila.

Jeżeliby realność na pierwszych dwóch terminach za cenę pokrywającą ciężary hipotekowane sprzedaną nie została, wyznacza się termin dla ułożenia ułatwiających warunków na 6 maja 1881 o godzinie 4 po południu.

Dobromil 8 lutego 1881.

(1740 2—3) **Edykt.**

L. 15606. C. k. sąd powiatowy w Przemyślu wiadomo czyni, iż celem zaspokojenia należącej się od Władysława Mniszka Dr. Stanisławowi Illasiewiczowi jako prawonabywcy Maryi Merz resztującej sumy 1700 zł. z 24 pr. odsetkami od 11 stycznia 1876 i kosztami 14 zł. 80 ct., 5 zł. 87 ct. i 5 zł. 60 ct. w. a. i 42 zł. w. a. odbędzie się przymusowa publiczna przymusowa sprzedaż połowy dóbr Ostrów i części Ostrowa Władysława Mniszka własnej, na dwóch terminach mianowicie dnia 7 kwietnia i dnia 12 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszym sądzie.

Gdyby jednak te dobra na żadnym z powyższych terminów sprzedane nie zostały, ustanawia się termin do ułożenia warunków sprzedaż ułatwiających na dzień 20 maja 1881 o godzinie 10 przed południem.

Cena wywołania jest 79290 złr. 87 ct. wal. austr.

Wadyum 7300 zł. w. a.

Bliższe warunki przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

O tem zawiadamia się chęć kupienia mających, niemniej wierzycieli hipotecznych, którzyby dopiero po wydaniu wyciągu tabularnego t. j. po dniu 9 grudnia 1880 z swojemi prawami lub wierzytelnościami do tabuli weszli, jak również tych, którymby uchwała licytacyę dozwalająca, lub dalsze w tej sprawie wydać się mające doręczone być nie mogły, niewiadomą z życia i miejsca pobytu Konstancyę Pruszyńską, w końcu niewiadomą z życia i miejsca pobytu Ittę Bernfeld na ręce kuratora adw. Dr. Gawła w Przemyślu.

Przemyśl 9 lutego 1881.

(1742 2—3) **Edykt.**

L. 15498. C. k. sąd obwodowy w Przemyślu wiadomo czyni, iż w celu zaspokojenia sum 435 zł. i 435 zł. w. a. z pn. odbędzie się na rzecz c. k. uprz. galic. akcyjnego Banku hipotecznego we Lwowie, przymusowa pub. sprzedaż części dóbr Grąziowa dłużnika Bronisława Nowosieleckiego własnych na trzech terminach mianowicie: dnia 8 kwietnia, dnia 9 maja, i dnia 9 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszym sądzie.

Cena wywołania jest wartość części tych dóbr przy udzieleniu pożyczki bankowej przyjęta w sumie 30570 zł. w. a.

Wadyum 3057 zł. w. a.

Bliższe warunki przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

O czem się chęć kupienia mających zawiadamia, tudzież wszystkich tych wierzycieli hipotecznych, ktorzyby po dniu 1 grudnia 1880 jako dniu wydania ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytacyjna doręczoną być nie mogła, na ręce kuratora adw. Dra Smutnego w Przemyślu.

Przemyśl 9 lutego 1881.

(1741 2—3) **Edykt.**

L. 2298. Ces. król. sąd obwodowy w Przemyślu ogłasza, że sprzedaną będzie w drodze publicznej licytacyi realność nieletniej Pauliny Maryi Zuzanny tr. im. Garczyńskiej pod l. konskr. 36 227 a. i 227 b. na Zasaniu w Przemyślu położona z budynkami i gruntami, tudzież z inwentarzem żywym i martwym i gruntami z realności włościańskich pod l. 129, 131, 133 i 142 nabytych do powyższej realności należących w gminie Żurawicy położonych, w dniu 7 kwietnia 1881, o 10 godzinie przed południem w gmachu sądowym.

Cena wywołania 9000 zł. w. a.

Wadyum 900 zł. w. a. w gotowce, papierach wartościowych, na giełdzie wiedenskiej notowanych, lub książeczkach przemyskiej Kasy oszczędności.

Realność sprzedaną będzie w tym jednym terminie tylko wyżej ceny wywołania.

Resztę warunków licytacyjnych i opisanie realności przeglądnąć można w registraturze sądowej.

Przemyśl 2 marca 1881.

(1759 2—3)

Obwieszczenie licytacyi.

L. 1331. Samborska c. k. powiat. Dyrskarbu podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 24 marca 1881, o godzinie 10 z ra. na sprzedanym będzie papier zużyty tudzież książki kasowe do szkarowania wydzielone, w urzędowem zabudowaniu złożone — wagi około 14 metrycznych centnarów, najwięcej dającemu pod następującemi warunkami.

1. Do licytacyi przypuszcza się każdego, który według praw istniejących ugody prawomocnej zawierać może.

2. Licytacya odbędzie się pisemnemi ofertami należycie markowemi opieczętowanemi i kwotę 20 zł. jako wadyum zaopatrzonemi które do 10 rano w dniu licytacyi mają być wniesione do c. k. powiatowej Dyrekcyi skarbu w Samborze, i zawierać powinny oprócz imienia i nazwiska oraz miejsca pobytu oferenta także wymienioną cenę pieniężną za każde 100 kilogramów papieru i za każde 100 kilogramów ksiąg oprawnych przez niego ofiarowaną.

3. Jako cena fiskalna na każde 100 kilogramów papieru lub książek wyznacza się kwota 12 zł. w. a.

4. Kupiciel obowiązanym jest wszelki zakupiony papier i książki, które w jego obecności odważone zostaną w ośmiu dniach zabrać lecz cenę kupna po zważeniu tychże uiścić, do której wadyum do oferty dołączone zostanie wliczonem, zaś w razie niedotrzymania kupna tego, wadyum jako przepadłe uznanem będzie.

5. Wyłączenie czyli sortowanie papieru lub ksiąg przy odbiorze nie dozwala się, gdyż chęć kupienia mającym dozwala się takowe przed licytacyą oglądać.

C. k. powiatowa Dyrekcya skarbu.

Sambor dnia 26 lutego 1881.

(1695 2—3) **Ogłoszenie.**

L. 16455. W c. k. m. deleg. sądzie powiatowym w Kołomyi odbędzie się w zabudowaniu sądowem dnia 8 kwietnia, 12 maja, i 17 czerwca 1881. każdym razem o godzinie 10 przed południem przymusowa publiczna sprzedaż połowy realności pod l. k. 136 w Kamionce małej położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, dłużnika Michała Kędziora własnej, na zaspokojenie wierzytelności Hendzla Glatta w kwocie 18 zł. w. a. z pn.

Cena wywołania wynosi 122 zł. a zakład 12 zł. 20 ct.

Akt opisania i oszacowania i warunki licytacyjne mogą być w tu. sąd. registraturze przejrzane.

Kołomyja dnia 15 stycznia 1881.

(1645 2—3) **Edikt.**

Z. 8733. Das k. k. Bezirksgericht in Żywiec gibt bekannt, daß die erzherzogl. Leim-Spodium- und Knochenmehlfabrik zu Saybusch (Żywiec) durch den erzher Rechtsanwalt Herrn Dr. Hans Ehrler Advokaten in Biała den Hr. Gustaw Mendel Kaufmann in Wien I. Schönlaterngasse Nr. 6 wegen Zahlung von 638 fl. ö. W. s. N. G. hiergerichts eingeklagt hat, und daß zur Verhandlung die Tagsatzung für den 7 April 1881, um 10 Uhr Vormittags anberaumt wurde.

Da der Aufenthaltsort des Belangten Gustaw Mendel derzeit unbekannt ist, so wird für ihn ein Curator in der Person des Hr. Dr. Ladislaus Bogdani, Advokaten in Żywiec bestellt, und der Belangte gleichzeitig aufgefordert, dem hiesigen Gerichte seinen Aufenthaltsort bekannt zu geben, oder einen andern Bevollmächtigten sich zu wählen, da widrigensfalls er selber die nachtheiligen Folgen wird sich selbst zuschreiben müssen.

Saybusch (Żywiec) am 31 Jänner 1881.

(1746 2—3) **Edikt.**

Zl. 12965. Vom k. k. Kreisgerichte in Stanislau wird hiemit bekannt gemacht, daß in der Exekutionssache des Alter Schöps wider Dawid Schein wegen 400 fl. ö. W. s. N. G. die öffentliche Feilbiethung der dem Schuldner Dawid Schein wie Dom. 1 pag. 255 n. 22 haer. gehörigen in Stanislau gelegenen Realitätshälfte sub. CNr. $31^{1}/_{4}$ bei der Tagfahrt des 17 März 1881 um 10 Uhr V. M. hiergerichts abgehalten werden, mit dem daß die Feilzubiethende Realitätshälfte bei dieser Tagfahrt auch unter dem Schätzungswerthe veräußert werden wird.

Als Ausrufspreis wird der Schätzungswerth von 787 fl. $12^{1}/_{2}$ kr. bestimmt.

Das Vadium beträgt 10 prc. des Ausrufspreises sonach den Betrag von 78 fl. 71 kr. welcher im Baaren oder in österreichischen Staats-Papieren nach dem Tags zuvor in der Lemberger Zeitung notirten Curse so wie in Lemberger oder Stanislauer Spaarkassebüchelu zu Händen der Feilbiethungskomission zu erlegen ist.

Die übrigen Feilbiethungsbedingungen, dann der Schätzungsakt der zu veräußernden Realitätshälfte und der betreffende Grundbuchsauszug können in der h. g. Registratur eingesehen werden.

Hievon werden die Interessenten und insbesondere die bekannten Hypothekargläubiger zu eigenen Händen und alle diejenigen Gläubiger, denen dieser Bescheid aus was immer für einem Grunde nicht zugestellt werden konnte oder die erst nach dem 13 Jänner 1880 an die Gewähr der zu veräußernden Realitätshälfte kommen sollten durch den Kurator Hr. Advokat Dr. Bardach mit Substituirung des Hr. Adw. Dr. Rosenberg verständigt.

Stanislau 18 Dezember 1880.

(1714 2—3) **Kundmachung.**

Z. 760. Die Gläubiger der M. G. Gellmanschen Concursmasse werden hiemit eingeladen am 18 März 1881 Vormittags bei dem gefertigten Concurscomisär zu erscheinen, um über den Antrag des Masseverwalters die zur Masse gehörigen Forderungen im Wege der öffentlichen Versteigerung zu realisiren, endgiltig zu beschließen, zugleich wird bei dieser Tagfahrt die Liquidirung der Forderung des Daniel Russländler im Betrage von 400 fl. ö. W. vorgenommen werden.

Budzanów am 1 März 1881.

(1708 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 11111. W c. k. sądzie powiatowym w Białej odbędzie się w dniu 29 marca i 29 kwietnia 1881 o godzinie 10 przedpołudniem, celem zaspokojenia wierzytelności Julii Bocheńskiej w ilości 400 złr. z pn. przymusowa sprzedaż realności Ignacego Romika pod l. 190 w Kozach.

Cenę wywołania stanowi kwota 1297 złr. 70 ct. poniżej której realność ta na powyższych terminach sprzedaną nie będzie.

Wadyum wynosi 130 złr.

Resztę warunków licytacyi i akt oszacowania można przejrzeć lub odpisać w registraturze sądowej.

Kuratorem niewiadomych wierzycieli oraz tych, którzyby rezolucyi dozwalającej licytacyi przed pierwszym terminem nie otrzymali ustanowiony adwokat tutejszy Dr. Stanisław Łazarski.

(1716 2—3) **Edykt.**

L. 7968. W skutek wezwania ze strony c. k. sądu krajowego we Lwowie z 6 listopada 1880 do l. 49063 rozpisuje się na rzecz c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego banku hipotecznego we Lwowie w celu ściągnięcia kwoty 141 złr. 75 ct. w. a. i innych należytości przymusową licytacyjną sprzedaż pod l. k. 705 w Horodence położonej i wedle Dom II. pag. 618 n. 9 haer. dłużnika Szula Dikera własnej realność która w terminach licytacyjnych 21 marca b. r. 19 kwietnia b. r. i 23 maja b. r. każdym razem o 3 popołudniu w sądzie tutejszym pod tym warunkiem przeprowadzoną zostanie iż realność ta na każdym z tych terminów tylko za cenę wywołania lub wyżej tejże sprzedaną będzie.

Cenę wywołania stanowi 5000 złr.

Zakład wynosi 500 złr.

Reszta warunków licytacyjnych oraz wyciąg hipoteczny tejże realności służą w w tusądowej registraturze do przeglądu.

C. k. sąd powiatowy.

Horodenka 16 stycznia 1881.

(1717 2—3) **Edykt.**

L. 10363. Dnia 23 marca, 22 kwietnia i 27 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 rano przedsięweźmie sąd tutejszy egzekucyjną sprzedaż realności l. k. 25 w Zmysłówce Walentego Burdy własnej, celem zaspokojenia należytości Galicyjskiego Zakładu kredytowego Ziemskiego w kwocie 512 zł. 92 złr. w. a. z pn.

Cena szacunkowa 1500 złr. w. a.

Cena wywołania 150 złr. w. a.

Protokół zastawniczego opisania i reszta warunków do przejrzenia w registraturze sądu tutejszego.

C. k. sąd powiatowy.

Łańcut 25 stycznia 1881.

(1721 2—3) **Edykt.**

L. 5572. C. k. sąd powiatowy w Niepołomicach przeprowadzi na zaspokojenie należytości Wiktora Grünbauma w kwocie 74 złr. 46 ct. w. a. z pn. od Jana Migdała przynależącej się egzekucyjną publiczną sprzedaż realności pod l. k. 29 w Niepołomicach położonej a własność tabularną dłużnika Jana Migdała stanowiącej w trzech terminach licytacyjnych mianowicie dnia 21 marca dnia 25 kwietnia i dnia 30 maja 1881 każdym razem o godzinie 10tej przedpołudniem.

Cena szacunkowa i wywoławcza wynosi 550 zł. 50 ct. Wadyum zaś 56 złr.

Wyciąg hipoteczny i protokół oszacowania tej realności przejrzeć można w registraturze sądowej.

Niepołomice dnia 19 stycznia 1881.

(1726 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 1376. C. k. sąd powiatowy w Podhajcach podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że celem zaspokojenia sumy pożyczkowej 100 złr. w. a. a względnie niespłaconych jeszcze rat odbędzie się na rzecz Galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w tutejszym sądzie w trzech terminach dnia 24 marca, 29 kwietnia i 3 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10tej przed południem egzekucyjna licytacya realności dłużników Onufrego i Emilii Sudowskich pod l. k. 423 w Podhajcach w powiecie Podhajeckim położonej, niestanowiącej ciała hipotecznego.

Cena wywołania wynosi 300 złr. w. a. a wadyum 30 złr.

Protokół zastawniczego opisania i reszta warunków licytacyjnych mogą być przejrzane w tutejszej registraturze.

Podhajce dnia 13 lutego 1881.

(1749 2—3) **Edykt.**

L. 9278. W sprawie Ryszarda Wunscha przeciw spadkobiercom Mojżesza Ehrlicha pto 462 zł. a. w. z pn. odbędzie się dnia 24 marca 1881 godz. 10 rano za jaką bądź cenę egzekucyjna sprzedaż realności l. 65/61 i części realności l. 80/86 i 81/87 w Gródku.

Cena szacunkowa realności l. 65/61 kwota 3807 zł. 50 ct. części realności l. 80/86 i 81/87 kwota 1593 zł. 85 ct.

Realność l. 65/61 będzie osobno, części realności l. 80/86 i 80/87 jako jedna całość będą osobno sprzedane.

Wadyum 5% ceny szacunkowej.

Resztę warunków wolno w registraturze przejrzeć.

C. k. sąd powiatowy.

Gródek, dnia 13 grudnia 1880.

(1725 2—3) **Edykt.**

L. 4528. W dniach 31 marca i 28 kwietnia 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tut. sądzie na rzecz Marcina Damszyńskiego na zaspokojenie pretensyi 130 zł. a. w. z pn. przymusowa sprzedaż przez publiczną licytacyę realności nietabularnej dłużnika Jana Tessarowskiego własnej Towkach baz numeru z realności lk. 12 wydzielonej.

Sprzedaż nastąpi przy terminach tych tylko za lub wyżej ceny szacunkowej 700 zł. a. w.

Zakład wynosi 10% tej ceny.

Akt opisania i oszacowania tej realności wolno przejrzeć w tut. sądzie.

Dla wierzycieli na tej realności prawo zastawu mających, a to dla wiadomych i którymby z jakiejkolwiek przyczyny uchwała sprzedaż dozwalająca wcale nie została lub za późno doręczona ustanowiono kuratorem pana Nemezego Mayera z Nowegosioła.

C. k. sąd powiatowy

Nowesioło, dnia 28 grudnia 1880.

(Ciąg dalszy.)

W Y K A Z

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
13	JASŁO	jedyny	Cieklin	2224	31			
14			Cieszyna	2526	75			
15			Człuszuica	2490	63			
16			Czermna	4591	26			
17			Dąbrówka	680	30			
18			Dębowiec	5329	38			
19			Dobrucowa	694	9			
20			Dobrynia	927	71			
21			Dułembki	1136	84			
22			Dzielec	393	—			
23			Folusz	947	39			
24			Frysztak	4485	73			
25			Gąsówka	943	98			
26			Głęboka	815	65			
27			Glinnik górny	2361	33			
28			Glinnik niemiecki	1322	15			
29			Glinnik polski	3184	66			
30			Glinnik średni	2138	36			
31			Gogołów	3371	78			
32			Gorajowice	2611	56			
33			Gorzyce	1265	84			
34			Grudna	1539	28			
35			Hankówka	2191	65			
36			Harklowa	2294	11			
37			Jabłonica	1368	25			
38			Januszkowice	2441	4			
39			Jaremówka	888	83			
40			Jasło	5280	15			
41			Jodłówka	2428	52			
42			Kaczorowy	2165	51			
43			Kłopotnica	220	91			
44			Kobyle	1581	89			
45			Kołaczyce	2865	9			
46			Kowalowa	1885	5			
47			Krajowice	2757	64			
48			Kunowa	814	63			
49			Łaski	1006	59			
50			Łączki	1830	12			
51			Łajsce	1763	84			
52			Łazy	1005	70			
53			Łęgorz	403	16			
54			Łęki	49[illegible]8	21			
55			Łężyny	2002	44			
56			Lipnica dolna	1166	27			
57			Lipnica górna	1336	92			
58			Lisów	1410	50			
59			Łubienko	1124	67			
60			Lubla	4232	86			
61			Lublica	1607	7			
62			Łubno szlacheckie	2021	43			
63			Majscowa	693	69			
64			Mrukowa	738	93			
65			Mytarz	1163	74			
66			Nawsie kołaczyckie	2593	62			
67			Niegłowice	3235	4			
68			Niepla	2197	36			
69			Ołpiny	6258	12			
70			Olszyny	4950	21			
71			Opacie	589	12			
72			Osiek	2263	44			
73			Osobnica	4637	78			
74			Pagórek	1253	61			
75			Pielgrzymka	2686	6			
76			Potakówka	758	21			
77			Przybówka	2151	46			
78			Przysieki	3511	52			
79			Pstrągówka	1758	16			
80			Radość	347	21			
81			Rostoki	2658	84			
82			Sądkowa	1025	43			
83			Samoklęski	3107	8			
84			Siedliska	774	68			
85			Sieklówka	2887	21			
86			Siepietnica	677	29			
87			Skołyszyn	4846	9			
88			Sławęcin	731	34			
89			Sobniów	3864	41			
90			Sowina	1711	58			
91			Stempina	1877	97			
92			Święcany	5665	30			
93			Swirchowa	1309	24			
94			Swoszowa	1220	33			
95			Szebnie	3065	3			
96			Szerzyny	6556	26			
97			Tarnowiec	4821	52			
98			Trzcinica	7672	35			
99			Twierdza	1436	75			
100			Ujazd	4508	81			
101			Umieszcz	2967	50			
102			Warzyce	5490	22			
103			Wydacz	917	13			
104			Wojaszówka	2092	22			
105			Wola cieklińska	1174	49			
106			Wola dębowicka	1948	78			
107			Wola pietrusza	2195	2			
108			Wola pusta	867	98			
109			Wolica	1445	24			
110			Wróblowa	1747	77			
111			Wrocanka	2426	78			
112			Wysoka	5422	81			
113			Załęże	2016	97			
114			Zarzyce	2458	57			
115			Zawadka	475	69			
116			Zimnawoda	2557	73			
117			Żółków	2937	99			
118			Żurowa	1507	38	275318	35	
1	KOLBUSZOWA	jedyny	Brzostowa góra	2500	79			
2			Bukowiec	766	84			
3			Cisówlas	1252	55			
4			Cmolas	6154	31			
5			Dubas	1062	54			
6			Dzikowiec	4768	89			
7			Górno	3950	30			
8			Gwoździec	1610	74			
9			Hajdykówka	1721	96			
10			Hucisko I. część	1575	36			
11			Hucisko II. część	1360	84			
12			Huta komorowska	3034	77			
13			Jagodnik	1465	39			
14			Klapówka	930	57			
15			Kolbuszowa	2127	31			
16			Kolbuszowa dolna	3033	81			
17			Kolbuszowa górna	6346	13			
18			Komorów	1800	79			
19			Kopcie	2452	64			
20			Korabina	524	54			
21			Kossów	1702	45			
22			Kupno	3959	19			
23			Lipnica	7226	15			
24			Markowizna	1062	43			
25			Majdan	2963	84			
26			Mazury	2818	—			
27			Miechowice	1604	96			
28			Nart	9889	45			
29			Nienadówka	9163	—			
30			Niwiska	3264	95			
31			Nowawieś	1948	28			
32			Ostrów baranowski	3444	20			
33			Ostrów tuszowski	3507	62			
34			Pogwizdów	1293	85			
35			Poręby z Rudą	2931	92			
36			Poręby	2956	66			
37			Przedborz	3036	98			
38			Przewrotne	5376	66			
39			Raniszów	4567	54			
40			Rusinów stary	489	90			
41			Siedlanka	1165	95			
42			Sokołów	5344	79			
43			Staniszewskie	1855	88			
44			Świerczów	1782	54			
45			Trzeboś	5271	92			
46			Trzebuśka	4725	21			
47			Trześnia	2026	90			
48			Trzęsówka	2804	33			
49			Turza	2725	34			
50			Werynia	7263	59			
51			Widełka	8319	89			
52			Wilcza wola	6055	72			
53			Wola domatkowska	1266	92			
54			Wola zaniszowska	7809	63			
55			Wola rusinowska	2902	98			
56			Wulka sokołowska	3580	90			
57			Zarembki	1045	77			
58			Zielonka	4410	4	192006	90	
1	KRAKÓW	pierwszy	Batowice	3705	77			
2			Bibice	5112	4			
3			Bieńczyce	7720	69			
4			Boleń	818	40			
5			Bosutów	1852	—			
6			Branice	10726	84			
7			Czulice	3434	52			
8			Dojazdów	1380	35			
9			Dziekanowice	2979	17			
10			Głęboka	2462	57			
11			Grembałów	2544	23			
12			Garlica murowana	1251	67			
13			Kantarowice	2130	97			
14			Karniów	3992	40			
15			Kocmierzów	3246	62			
16			Kościelniki	12245	70			
17			Krzesławice	6160	48			
18			Krzysztoforzyce	3493	35			
19			Lubocza	8933	68			
20			Łuczanowice	2768	65			
21			Mistrzejowice	2902	13			
22			Mogiła	11653	44			
23			Pleszów	12711	26			
24			Prusy	2701	18			
25			Przylasek rusiecki	1575	17			
26			Raciborowice	3264	2			
27			Ruszcza	4181	85			
28			Sulechów	988	88			
29			Trojanowice	1392	59			
30			Wadów	3908	46			
31			Węgrzce	5035	17			
32			Węgrzynowice	2217	88			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu: poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
33			Witkowice	2699	50			
34			Wolica	3107	33			
35			Wróżenice	2321	86			
36			Wyciąże	7925	80			
37			Zastów	3583	95			
38			Zestawice	2352	96	161483	53	
1	Kraków	drugi	Aleksandrowice	4742	16			
2			Baczyn	288	56			
3			Balice	6411	80			
4			Bolechowice	4685	69			
5			Brzezie	2947	17			
6			Brzoskwinia	1596	29			
7			Budzyn	296	78			
8			Chełm	2003	1			
9			Cholerzyn	3248	44			
10			Chrosna	655	89			
11			Czernichów	1544	6			
12			Czernichówek	1376	4			
13			Czułów	3443	40			
14			Czułówek	1393	4			
15			Dąbrowa szlachecka	705	36			
16			Giebułłów	2438	40			
17			Jeziorzany	1578	25			
18			Kamień	2590	21			
19			Karniowice	1850	59			
20			Kaszów	3947	41			
21			Kłokoczyn	2588	76			
22			Kobylany	4823	73			
23			Liszki	2942	71			
24			Mników	4208	66			
25			Modlnica	6061	63			
26			Morawica	4906	21			
27			Mydlniki	1580	19			
28			Nowawieś szlachecka	3440	60			
29			Olszanica	4826	35			
30			Pękowice	976	6			
31			Piekary	2864	68			
32			Przeginia duchowna	1529	62			
33			Przeginia narodowa	998	23			
34			Rączna	2874	18			
35			Rusocice	3369	52			
36			Rybna	6229	86			
37			Rząska	1841	65			
38			Ściejowice	1243	30			
39			Smierdząca	1975	85			
40			Tomaszowice	2007	43			
41			Tonie	3612	53			
42			Ujazd	1081	4			
43			Więckowice	2751	14			
44			Wołowiec	5034	22			
45			Zabierzów	4737	48			
46			Zagacie	609	14			
47			Zielonki	4937	36			
48			Żełków	1344	71	132619	9	
1	Kraków	trzeci	Bielany	1908	34			
2			Bronowice małe	3984	94			
3			Bronowice wielkie	3279	29			
4			Czyżyny	8427	93			
5			Dąbie	2485	82			
6			Górka narodowa	1468	31			
7			Kraków	11290	55			
8			Krowodrza	5103	68			
9			Łobzów	2212	65			
10			Nowawieś narodowa	2189	39			
11			Olsza	1503	28			
12			Piaski	2955	1			
13			Prądnik biały	2467	8			
14			Prądnik czerwony	7306	40			
15			Przegorzały	1811	45			
16			Rakowice	2974	81			
17			Wola justowska	4920	97			
18			Zwierzyniec	5231	14	715[illegible]1	4	
1	Limanowa	pierwszy	Abramowice	2388	81			
2			Góra św. Jana	3755	40			
3			Gruszów	1220	92			
4			Jadamwola	1130	48			
5			Janowice	1757	44			
6			Jaworzna	838	15			
7			Jodłownik	2689	50			
8			Kamionka	1173	62			
9			Kamina	337	36			
10			Kisielówka	286	21			
11			Kobylczyna	660	4			
12			Koszary	678	55			
13			Krasna ad Jodłów	4082	63			
14			Krośna	978	38			
15			Laskowa	2895	62			
16			Limanowa	516	98			
17			Lipowa	536	27			
18			Łososina górna	737	17			
19			Łukawica	2707	12			
20			Makowica	242	63			
21			Markuszowa	725	22			
22			Męcina	3425	99			
23			Młynne	1297	93			
24			Mordarka	1618	53			
25			Mstów	2299	70			
26			Owieczka	502	18			
27			Piekiełko	542	13			
28			Pisarzowa	2059	2			
29			Pogórzany	2204	50			
30			Przenosza	1064	—			
31			Przyszowa	2841	72			
32			Raciborzany	2190	59			
33			Rupniów	1490	53			
34			Rybie nowe	1033	8			
35			Rybie stare	487	30			
36			Ryje	1608	60			
37			Rzeki	2002	80			
38			Sechna	1029	18			
39			Siekierczyna	1489	81			
40			Skrzydlna	2086	43			
41			Słupie	2050	53			
42			Sowliny	1916	79			
43			Starawieś ad Limanów	2319	73			
44			Stronie	1828	65			
45			Struża-Struszk.	1267	63			
46			Strzeszyce	906	64			
47			Swidnik	780	44			
48			Szyk	1251	42			
49			Tymbark	542	57			
50			Ujanowice	875	12			
51			Wałowa góra	264	98			
52			Wilkowisko	2514	17			
53			Wysoka	918	34			
54			Zagorów	156	82			
55			Zamieście I. część	836	48			
56			Zamieście II. część	679	28			
57			Zawadka	479	12			
58			Zmiąca	1372	14	82493	37	
1	Limanowa	drugi	Dobra	2360	34			
2			Glisne	407	13			
3			Gruszowiec	311	67			
4			Hyżówki	732	—			
5			Jasna	1500	57			
6			Jastrzębia	840	3			
7			Jurków	927	39			
8			Kamienica	2039	36			
9			Kasina wielka	2547	71			
10			Kasinka	2287	38			
11			Konina	1696	91			
12			Lubomierz	1873	33			
13			Łętowe	1130	82			
14			Łostówka	929	88			
15			Młyńczysko	744	23			
16			Mszana dolna	1970	6			
17			Mszana górna	1394	11			
18			Niedzwiedź	553	96			
19			Olszówka	1278	69			
20			Podolin	526	48			
21			Porąbka	694	77			
22			Poręba wielka	1894	92			
23			Półrzyczki	1483	59			
24			Raba niżna	1141	10			
25			Słomka	613	15			
26			Stopnica szlachecka	2612	48			
27			Stopnica królewska	2642	32			
28			Szczawa	1426	55			
29			Wilczyce	763	14			
30			Witów	171	29			
31			Wola skrzydl	592	57			
32			Zalesie	826	51			
33			Zasadne	1221	58			
34			Zbłudza	557	13	42643	6	
1	Łańcut	pierwszy	Bidaczów	852	17			
2			Brzoza królewska	9031	82			
3			Brzoza stadnicka	4890	77			
4			Chodaczów	1944	48			
5			Dębno	12253	30			
6			Dąbrówka	2167	40			
7			Dornbach	2655	39			
8			Giedlarowa	7251	88			
9			Gillershof	989	39			
10			Grodzisko dolne	9969	23			
11			Grodzisko górne	6171	43			
12			Gwizdów	1967	94			
13			Jastrzębiec	2034	29			
14			Kuryłówka	9996	35			
15			Laszczyny	758	27			
16			Leżajsk	6286	[illegible]			
17			Maliniska	159	3			
18			Medynia	2135	10			
19			Medynia łańct.	1214	26			
20			Opalewiska	324	55			
21			Ożanna	1388	62			
22			Podywizdów	2567	51			
23			Rakszawa	5981	44			
24			Rzuchów	2672	48			
25			Siedlanka	871	75			
26			Smolarzyny	1621	67			
27			Staremiasto	11223	56			
28			Węgliska	724	36			
29			Wierzawice	9660	33			
30			Wola brzyska	5327	17			
31			Wólka pod lasem	1440	98			
32			Wólka grodzicka	2617	15			
33			Wólka niedzwiedz	1351	74			
34			Zalesie	2288	83			
35			Zmysłówka	4228	47			
36			Żołynia	8555	11	145075	3	

(Ciąg dalszy nastąpi.)

WYKAZ

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Łańcut	drugi	Albigowa	6733	80			
2			Białoboki	5030	59			
3			Białobrzegi	9030	49			
4			Budy łańcuckie	8117	37			
5			Budy przeworskie	9385	3			
6			Chałupki	569	65			
7			Chodakówka	844	40			
8			Czarna	6767	15			
9			Dębina	6297	53			
10			Dębów	6823	33			
11			Gać	9737	12			
12			Głogowice	3724	69			
13			Głuchów	5247	61			
14			Gniewczyna	8335	80			
15			Gorliczyna	8344	33			
16			Goreczyce	3579	52			
17			Grząska	6052	19			
18			Hadle kańczuckie	1363	49			
19			Handzlówka	3124	3			
20			Hussów	5659	73			
21			Jagiełła	2848	65			
22			Kańczuga	6480	24			
23			Korniaków	3992	89			
24			Kosina	11611	12			
25			Krzeczowice	11207	1			
26			Krzemienica	8321	76			
27			Łańcut	6046	92			
28			Łopuszka mała	2697	7			
29			Łopuszka wielka	4408	10			
30			Maćkówka	3668	49			
31			Manasterz	4558	31			
32			Markowa	17316	52			
33			Mikulice	4195	75			
34			Mirocin	3848	[illegible]			
35			Mokra strona	7349	32			
36			Niziatycze	3233	8			
37			Nowosielec	8234	12			
38			Ostrów	3535	62			
39			Pantałowice	6676	85			
40			Podzwierzyniec	5389	86			
41			Przedmieście	3067	76			
42			Przeworsk	2[illegible]37	96			
43			Rogóżno	2765	33			
44			Rozbórz	5851	57			
45			Siedleczka	4092	24			
46			Siennów	6846	80			
47			Sietesz lipnicki	8384	98			
48			Sonina	5067	83			
49			Strażów	2402	71			
50			Studzian	7129	72			
51			Świętoniowa	3284	51			
52			Tarnawka	3364	98			
53			Tryncza	6337	6			
54			Ubieszyn	3762	18			
55			Ujezna	2516	68			
56			Urzejowice	12025	2			
57			Wola dalsza	5262	26			
58			Wola mała	5434	16			
59			Wolica	2247	93			
60			Wysoka	6901	92			
61			Zagórze	2085	32			
62			Żukl'n	3207	45	344263	98	
1	Mielec	pierwszy	Babula	1363	89			
2			Borki	1525	46			
3			Borowa-Borowski	6742	25			
4			Breń osuchowski	3506	35			
5			Brzeście	325[illegible]	19			
6			Chorzelów	6060	95			
7			Chrząstów	4809	24			
8			Cyranka	5013	93			
9			Czaykowa	4446	84			
10			Czermin	4884	49			
11			Dębiaki	1590	49			
12			Dobrynin	2066	[illegible]			
13			Dołcza mała	7056	43			
14			Domaciny	2152	93			
15			Gałuszowice	3627	27			
16			Gliny małe	6895	81			
17			Gliny wielkie	4019	97			
18			Goleszów	4171	6			
19			Górki	3164	51			
20			Gruchów	1979	67			
21			Grzybów	421	67			
22			Hüttenwald	2885	55			
23			Jamy I. część	3432	54			
24			Jamy II. część	1770	17			
25			Jaślany	4898	82			
26			Izbiska	2615	72			
27			Kawęczyn	2321	68			
28			Kębłów	1950	18			
29			Kiełków	6019	24			
30			Kłyszów	5532	31			
31			Knapy	5102	46			
32			Krzemienica	1665	38			
33			Książnice	2176	52			
34			Łysaków	2975	48			
35			Łysakówek	1873	47			
36			Malinie	2326	97			
37			Mielec	3124	34			
38			Młodochów	1335	33			
39			Ostrów	2152	65			
40			Otałęż	5004	96			
41			Pądew	7774	3			
42			Partynia	3240	2			
43			Piątkowice	1493	86			
44			Piechoty	1582	81			
45			Pień	638	91			
46			Pława	3212	99			
47			Podborze	1250	94			
48			Podlesie	3085	9			
49			Podleszany	5295	29			
50			Podole	2461	29			
51			Przecław	6878	63			
52			Przykop	5909	96			
53			Przyłęk	3900	16			
54			Radomyśl	2274	59			
55			Rożniaty	6647	88			
56			Rydzów	929	57			
57			Rzędzianowice	7406	4			
58			Rzemień	8001	4			
59			Rzochów	1442	63			
60			Rzyska	4232	46			
61			Sadkowa-góra	6024	24			
62			Schönanger	2497	92			
63			Surowa	2638	39			
64			Szafranów	851	38			
65			Szydłowiec	1347	26			
66			Toporów	659	94			
67			Trzciana	7723	62			
68			Trześnia	2225	62			
69			Tuszów	3180	7			
70			Wadowice dolne	4608	72			
71			Wadowice górne	3638	38			
72			Wadowska wola	6957	39			
73			Wampierzów	7297	87			
74			Wola chorzelowska	782	47			
75			Wola mielecka	6188	24			
76			Wola otałęzka	2081	30			
77			Wola pławska	1920	49			
78			Wola zdakowska	4951	87			
79			Wulka dolecka	997	34			
80			Wojków	3367	78			
81			Wojsław	4479	65			
82			Wyłów	813	41			
83			Zaduszniki	2627	99			
84			Zgórsko	2362	5			
85			Ziempniów	2991	76			
86			Złotniki	4164	34	302952	35	
1	Myślenice	pierwszy	Bęczarka	1032	21			
2			Biertowice	1438	97			
3			Borzęta	1737	2			
4			Bysina	1877	97			
5			Dolna wieś	5046	28			
6			Droginia	4559	13			
7			Głogoczów	6805	96			
8			Górna wieś	2929	9			
9			Jasienica	1942	47			
10			Jawornik	4858	22			
11			Iwiczye	1017	78			
12			Krzyszkowice	4646	39			
13			Krzywaczka	3484	74			
14			Łęki	1225	13			
15			Myślenice	2965	59			
16			Osieczany	3109	90			
17			Polanka	2373	27			
18			Radziszów	7028	86			
19			Rudnik	3795	41			
20			Sułkowice	6008	77			
21			Trzemeszna	2312	4			
22			Wola radziszowska	5832	82			
23			Zawada szembek	26[illegible]3	4	78702	6	
1	Myślenice	drugi	Biała	2014	39			
2			Bielanka	722	7			
3			Bieńkówka	3085	76			
4			Bogdanówka	728	62			
5			Bystra	2738	53			
6			Chabówka	762	[illegible]			
7			Grzechynia	1767	44			
8			Jachówka	1569	43			
9			Jordanów	1641	10			
10			Juszczyn	26[illegible]9	25			
11			Kojszówka	1218	[illegible]			
12			Krzeczonów	2147	44			
13			Krzęczów	1571	20			
14			Łętownia	2423	48			
15			Lubień	4137	69			
16			Maków	4349	99			
17			Malejowa	1748	29			
18			Naprawa	2349	84			
19			Osielec	2112	15			
20			Peim	5888	98			
21			Ponice	1251	53			
22			Poręba	1490	17			
23			Raba wyżna	2732	49			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
24	Myślenice	drugi	Rąbka	3159	9			
25			Rdzawka	1054	4			
26			Rokiciny	1199	21			
27			Sidzina	4629	36			
28			Sieniawa	1359	27			
29			Skawa	3874	99			
30			Skawica	2475	2			
31			Skomielna biała	1675	62			
32			Skomielna czarna	1232	81			
33			Słonne	862	80			
34			Spytkowice ad Jordan.	6291	86			
35			Stróża	5415	45			
36			Tenczyn	2040	27			
37			Tokarnia	1707	68			
38			Toporzysko	2562	40			
39			Trzebunia	3257	34			
40			Więciórka	955	36			
41			Wieprzec	337	60			
42			Wysoka ad Jordanów	2814	54			
43			Żarnówka	1749	78			
44			Zaryte	767	2			
45			Zawoja	6134	70	106733	8	
1	Nisko	jedyny	Bieliniec	2001	61			
2			Bieliny	3730	68			
3			Bojanów	2357	96			
4			Borki	1822	51			
5			Bukowina	1245	48			
6			Cholewiana góra	2 91	55			
7			Dąbrowica	20'5	45			
8			Dąbrówka	2351	21			
9			Domastowa II. część	963	5			
10			Glinianka	1595	40			
11			Golec	2778	85			
12			Groble	3038	68			
13			Hucisko	1161	69			
14			Huta deręgowska	2842	97			
15			Jarocin	2635	67			
16			Jatta	994	3			
17			Jelna	2930	84			
18			Jeżów	11166	77			
19			Kamień	14842	16			
20			Kąty	842	32			
21			Kłyzów	3855	12			
22			Kończyce	1912	82			
23			Königsberg	870	5			
24			Kopki	5537	53			
25			Koziarnia	5879	35			
26			Kurzyna mała	2289	97			
27			Kurzyna wielka	1132	98			
28			Laski	1384	44			
29			Łętownia	5387	45			
30			Łowisko	3001	80			
31			Łukawa	1103	90			
32			Mostki	2614	53			
33			Nisko I. część	13150	31			
34			Nowosielec	3793	19			
35			Przędzel	11159	83			
36			Przyszów kameralny	3496	34			
37			Pysznica	9752	99			
38			Racławice	3213	7			
39			Ruda	2555	64			
40			Ruduiki	6805	57			
41			Sarzyna	10071	57			
42			Słup maziarnia	2669	85			
43			Sojkowa	1028	39			
44			Stany	3575	97			
45			Steinau	1299	64			
46			Stróża	1261	84			
47			Studzieniec	1284	47			
48			Szyperki	1081	86			
49			Tarnagóra	1882	74			
50			Ulanów	2012	52			
51			Wola zarzycka	8654	46			
52			Wolina	1906	19			
53			Wulka bidyńska	486	2			
54			Wulka łętowska	788	8			
55			Wulka łaniewska	1933	62			
56			Zalesie	1415	55			
57			Zarzyce	6448	89			
58			Zdziary	670	8	201397	60	
1	Nowy Sącz	pierwszy	Białowoda polska	1062	25			
2			Biegonice	4659	86			
3			Brzeżna	4708	14			
4			Byczyce	1589	12			
5			Chełmiec	6968	29			
6			Chochorowice	1892	31			
7			Dąbrowa	1861	7			
8			Dąbrówka	3834	7			
9			Długa łąka	1111	77			
10			Gołąbkowice	1492	18			
11			Gotkowice	3862	51			
12			Gostwica	2719	72			
13			Gródek	1606	89			
14			Jazowska	3118	68			
15			Juraszowa I. część	6 9	75			
16			Juraszowa albo Mokrawieś II. część	1092	94			
17			Kadcza	2448	21			
18			Kurów	16 6	94			
19			Łącko	4745	49			
20			Lipie	1138	95			
21			Marcinkowice	1872	3			
22			Maszkowice	4443	6			
23			Mostki	1767	45			
24			Myślec	3568	5			
25			Nasciszowa	1242	65			
26			Naszacowice	1871	52			
27			Olszana	2121	61			
28			Olszanka	1215	65			
29			Podegrodzie	4721	21			
30			Podrzycze	2429	92			
31			Rogi	947	46			
32			Rożkowice	484	94			
33			Rożnów	2156	83			
34			Sącz nowy	11440	47			
35			Sącz stary	13026	66			
36			Stadło	2139	36			
37			Starawieś weber	820	40			
38			Świniarsko	4570	21			
39			Szymanowice	2531	82			
40			Tęgoborza	5130	86			
41			Wielogłowy	2087	12			
42			Wiel. pole	931	80			
43			Wyglanowice	1170	88			
44			Zabełcze	1783	74			
45			Zagorze	1807	46			
46			Załęże	954	12			
47			Załubińcze	3065	2			
48			Zawada	3557	48			
49			Zbyszyce	2461	17			
50			Znamirowice	1071	18	139741	27	
1	Nowy Sącz	drugi	Barczyce	3678	14			
2			Bartkowa	1938	68			
3			Bilsko	3099	40			
4			Bójne	382	61			
5			Chomranice	859	17			
6			Chruślice	458	43			
7			Falkowa	758	43			
8			Frycowa	982	85			
9			Glinnik	503	34			
10			Jamnica	779	46			
11			Janczowa	1162	62			
12			Januszowa	1198	95			
13			Jasienna	1721	50			
14			Jelna	1905	30			
15			Klęczany	717	81			
16			Klimkówka	756	48			
17			Krasne biczyckie	557	59			
18			Krasne męcińskie	1058	33			
19			Łęka	1075	67			
20			Łęki	1064	4			
21			Librantowa	1731	47			
22			Lipnica wielka	4080	72			
23			Łososina dolna	4563	73			
24			Łyczana	.1219	29			
25			Maciejowa	916	4			
26			Michalczowa	877	63			
27			Miłkowa	927	48			
28			Moszczanica	2894	53			
29			Nawojowa	2891	13			
30			Paszyn	2053	58			
31			Piątkowa	1919	63			
32			Podole	1351	83			
33			Popardowa	920	38			
34			Poręba mała	2135	44			
35			Przydonica	1328	87			
36			Rąbkowa	836	15			
37			Radajowice	1300	98			
38			Rojówka	164	41			
39			Rostoka polska	1967	75			
40			Rybień	418	97			
41			Siedlce	2688	30			
42			Sienna	750	43			
43			Skrzętla	142	41			
44			Stankowa	680	9			
45			Tabaszowa	1049	57			
46			Trzetrzewina	1136	43			
47			Trzycierz	1562	90			
48			Wiatrowice	1465	74			
49			Wilkonosza	426	15			
50			Witowice dolne	2118	13			
51			Witowice górne	894	74			
52			Wola kurowska	988	29			
53			Wola marcinkowska	261	85			
54			Wronowice	1250	49			
55			Zawadka	466	98			
56			Zbikowice	1275	42			
57			Żeleźnikowa	1776	92	78093	75	
1	Nowy Sącz	trzeci	Andrzejówka	592	53			
2			Bącza	665	96			
3			Baranowice	494	14			
4			Białowoda ruska	585	1			
5			Brzyna	1400	93			
6			Czaczów	585	23			
7			Czarna woda	685	68			
8			Czarny potok	1456	94			
9			Czerniec	1093	55			
10			Dubne	472	72			
11			Gaboń	2863	4			
12			Homrzyska	1288	57			
13			Jastrzębik	857	82			
14			Jaworki I. część	778	43			
15			Jaworki II. część	397	17			
16			Kicznia	1203	84			
17			Kokószka	974	39			
18			Kotów	375	72			
19			Krynica	2339	37			

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(1782 2—3) **Edykt.**

L. 605. C. k. wyższy sąd krajowy lwowski podaje w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 l. 96 Dzpp. do powszechnej wiadomości, że wskutek prośby Josla Goldsteina o utworzenie nowego ciała tabularnego dla jego realności, która w mieście Kołomyi w tamtejszym powiecie sądowym i w tamecznej gminie podatkowej leży, liczbą konskrypcyjną 312 a katastralną 174 ex 1858 oznaczoną jest, z gruntu w objętości 98¹/₆ sążni kwadratowych i stojącego na nim domu murowanego się składa, a na wschód z ulicą jatkową, na południe z ulicą szkolną izraelicką, na zachód z gościńcem Horodeńskim a na północ z realnością Leiby Zwechera graniczy, c. k. sąd obwodowy w Kołomyi wygotował projekt otworzyć się mającego ciała tabularnego, który to projekt w tymże sądzie obwodowym przejrzanym być może, a od dnia 15 marca 1881 za księgą gruntową uważanym będzie, równie oznajmia się, że od dnia tegoż począwszy, nowe prawa własności, zastawu i inne prawa hipoteczne na wyż opisanej nieruchomości jako nowe ciała tabularne do księgi gruntowej wciągnąć się mającej tylko przez wpis do księgi hipotecznej nabyte, ograniczone na innych przeniesione uchylone być mogą.

Równocześnie wzywa c. k. wyższy sąd krajowy wszystkich którzyby:

a) na zasadzie praw przed dniem otwarcia tego nowego ciała tabularnego nabytych domagali się zmiany wpisanych tamże stosunków własności i posiadania bez różnicy, czy zmiana ta przez dopisanie, odpisanie lub przepisanie, przez sprostowanie oznaczenia nieruchomości lub połączenie ciał hipotecznych, czyli też w inny sposób nastąpić ma.

b) Już przed dniem otwarcia nowego ciała tabularnego na nieruchomości tej, lub na jej częściach nabyli prawa zastawu, służebności, lub inne prawa do wpisu hipotecznego przydatne, o ile prawa te jako należące do dawniejszego stanu biernego wpisane być mają, a przy założeniu nowego ciała tabularnego wciągnięte nie zostały, ażeby w c. k. sądzie obwodowym w Kołomyi swoje oznajmienie do dnia 15 czerwca 1881 tem pewniej wnieśli, ile że w przeciwnym razie utracą prawo popierania oznajmić się mających rozszczeń przeciw osobom trzecim, które na mocy niezaprzeczonych wpisów w nowej księdze gruntowej zawartych, prawa hipoteczne w dobrej wierze nabędą.

Nakoniec czyni się uwagę że obowiązku zgłoszenia ta okoliczność nie zmienia, że prawo zgłosić się mające z księgi tabularnej, już do użytku służyć niemającej lub z załatwienia sądowego widocznem jest, lub że jakie podanie stron odnoszące się do tego prawa do sądu wniesionem zostało, tudzież że restytucya lub przedłużenie powyższego terminu dla pojedynczych stron miejsca nie ma.

Lwów dnia 1 lutego 1881.

(1488 2—3) **Edykt.**

L. 8767. C. k. sąd powiatowy ogłasza, że celem zaspokojenia sumy 42 zł. w. a. z pn. od Wojciecha Motyki, Tomaszowi Zastawnikowi należącej się, odbędzie się w dniach 7 kwietnia i 6 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano w gmachu sądowym publiczna licytacya niepodzielnej 1/6 części połowy realności gruntowej pod l. 87 w Płazie położonej ogółem [illegible] morgów 1232 kw. sążni wynoszącej, dotąd przedmiotem ksiąg gruntowych niebędącej.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 45 zł. 50 ct.

Wadyum wynosi 5 zł. w. a.

Na obydwu terminach poniżej ceny kupna posiadłość ta nie będzie sprzedaną.

Resztę warunków licytacyjnych oraz akta zastawniczego opisania i oszacowania można przejrzeć w tutejsze registraturze.

Chrzanów dnia 30 listopada 1880.

(1489 2—3) **Edykt.**

L. 10864. Dnia 4 kwietnia 1881 o godzinie 10 rano odbędzie się w tutejszosądowym budynku egzekucyjna sprzedaż realności włosciańskiej l wyk. 24 dla gminy kat. Bolęcin objętej, Franciszka i Maryanny Szalów własnej pod warunkami ts. rezolucyą z dnia 21 maja 1880 l. 800 już ogłoszonemi i na dniu tym realność wspomniona także niżej ceny szacunkowej w kwocie 300 złr. osiągniętej sprzedaną być może.

Wadyum wynosi 30 zł. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych, wykaz hipoteczny i akt oszacowania przejrzeć można w tut. sądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Chrzanów dnia 28 listopada 1880.

(1621 2—3) **Edykt.**

L. 1677. C. k. sąd powiatowy w Podhajcach podaje do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia sumy pożyczkowej 400 zł. w. a. z pn. w tutejszym sądzie w trzech terminach: dnia 7 kwietnia, dnia 6 maja i dnia 9 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem egzekucyjna licytacya realności dłużnika Matiasza Hubera l. 43 w Bekersdorfie odbędzie się, na których realność ta tylko na 3 terminie niżej ceny szacunkowej, jednakowoż nie niżej kwoty, jaką intabulowane długi wynoszą, najwięcej ofiarującemu sprzedaną będzie, w przeciwnym razie postanawia się termin do sporządzenia warunków ułatwiających na dzień 10 czerwca 1881 o godzinie 10 przed południem.

Cena wywołania wynosi 1090 zł.

Wadyum 109 zł. w. a.

Ekstrakt tabularny i protokół oszacowania okaże na żądanie z resztą warunków tusądowa registratura.

Podhajce dnia 23 lutego 1881.

L. 9618. (1776 2—3)

Ogłoszenie konkursu.

W celu nadania dwóch stypendyów z fundacyi imienia Maryi Kruszewskiej z Chorobrowa ogłasza się niniejszem konkurs.

Pierwsze stypendyum o rocznych 160 zł. w. a. przeznaczone jest dla uczniów krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach.

Kompetenci winni być wyznania rzymsko lub grecko katolickiego, urodzeni w Galicyi lub w Wielkiem Księstwie Krakowskiem, lub synami księży grecko-katolickich z dyecezyi Chełmskiej, którzy prześladowani za religię, lub wiarę schronili się do Galicyi.

Pierwszeństwo mają uczniowie urodzeni w dzisiejszym obwodzie Sokalskim.

Drugie stypendyum o rocznych 200 zł. w. a. przeznaczone jest wyłącznie dla uczniów prawa i administracyi na uniwersytecie Lwowskiem lub Krakowskiem, obrządku rzymsko katolickiego, staropolskiego szlacheckiego pochodzenia.

Pierwszeństwo mają uczniowie urodzeni w dzisiejszym powiecie Sokalskim lub też tacy, których rodzice mieszkają w tym powiecie; po tych uczniowie z innych powiatów Galicyi lub Wielkiego Księstwa Krakowskiego, a gdyby i takich nie było, wówczas korzystać mogą ze stypendyum tego uczniowie pochodzący z innych ziem, które przed rokiem 1772 do Rzeczy-pospolitej polskiej należały.

Na pobierającym to stypendyum ciążyć będzie obowiązek wstąpienia po ukończeniu studyów prawniczych do służby sądowej w Galicyi lub w Wielkiem Księstwie Krakowskiem i pozostania w niej bez przerwy przynajmniej przez lat dziesięć.

Stypendysta zatrzymuje to wsparcie również po wstąpieniu do służby sądowej, a to aż do uzyskania adiutum lub stałej płacy.

Oba stypendya z tej fundacyi nadaje Wydział krajowy na przedstawienie Rady powiatowej Sokalskiej.

Kandydaci winni wnieść podania na ręce przełożonej Władzy szkolnej najpóźniej do dnia 31 marca 1881 i załączyć metrykę chrztu, świadectwo ubóstwa i ostatnie świadectwo szkolne.

Kandydaci o stypendyum dla prawników załączyć winni również dowody pochodzenia z staropolskiej szlachty i deklaracyę, w której stypendysta, a względnie tegoż prawny zastępca prawomocnie się zobowiązuje zwrócić fundacyi całą sumę, jakąby tytułem stypendyum z zasobów fundacyi otrzymał, jeżeliby wyżej określonego obowiązku co do służby sądowej nie dopełnił.

Z Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 5 marca 1881.

(1773 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 4272. C. k. sąd powiatowy w Lutowiskach podaje do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie resztującej pretensyi Izaaka Tucha w kwocie 78 zł. 50 ct. a. w. z pn. dnia 17 marca 1881, dnia 28 kwietnia 1881 i dnia 9 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem odbędzie się w sądzie tutejszym publiczna sprzedaż połowy realności Jaśka Chruneja własnej pod lk. 70 w Skorodnem położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, która na pierwszych dwóch terminach tylko za cenę szacunkową lub wyżej takowej, na trzecim terminie zaś także niżej takowej sprzedaną będzie.

Cenę szacunkową stanowi kwota 260 zł., zaś wadyum 26 zł. a. w.

Do tej licytacyi zaprasza się kupicieli.

C. k. sąd powiatowy.

Lutowiska, 10 października 1880.

(1707 2—3) **Edykt.**

L. 446. Dnia 19 kwietnia 1881 o godzinie 10 rano w biurze l. 27 odbędzie się przymusowa publiczna sprzedaż realności w księdze gruntowej dla gminy Przekopana wykazem hipotecznym l. 46 objętej dłużnika Stefana Jarosiewicza własnej na zaspokojenie wierzytelności Michała Jarosiewicza i Wasyla Gęgały w kwocie 200 zł. pod ułatwiającemi warunkami.

Cenę wywołania stanowi cena szacunkowa w kwocie 600 zł.

Wadyum wynosi 60 zł., a realność w powyższym terminie będzie sprzedaną niżej ceny szacunkowej, jednak nie niżej 500 zł.

Akt szacunkowy i wyciąg hipoteczny w aktach.

O tem zawiadamia się wszystkich nieznanych wierzycieli i tych, którzyby po dniu 29 sierpnia 1879 prawa hipoteczne nabyli lub uchwały licytacyjnej wcześnie nie otrzymali, przez kuratora adwokata dra Regera i edykta.

Przemyśl, dnia 20 stycznia 1881.

(1772 2—3) **Edykt.**

L. 5762. Ck. sąd powiatowy w Kolbuszowy zawiadamia, iż celem zaspokojenia wierzytelności Mendla Stempelbacha z Kolbuszowy w kwocie 40 zł. a. w. z procentem po 2% miesięcznie od sta od dnia 28 marca 1876 realność w Kolbuszowy górnej pod nk. 124 położona, Józefa Olszowego własna, ciała tabularnego niestanowiąca w dniach 20 kwietnia, 18 maja i 15 czerwca każdym razem o godzinie 10 rano w drodze egzekucyi w tut. sądzie sprzedaną zostanie.

Cena wywołania wynosi 560 zł.

Wadyum 56 zł. a. w.

Bliższe warunki w registraturze tut. sądu przejrzeć można.

Kolbuszowa, 10 grudnia 1880.

(1774 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 215. W dniu 29 marca 1881 o 11 godzinie przed południem sprzedaną będzie w tutejszym c. k. sądzie powiatowym realność pod nr. k. 7 w Zbydniowie położona spadkobiercow Błażeja Bieleckiego własna, na zaspokojenie procentów po 1¹/₂ centa od 1 zł. tygodniowo od sumy 176 zł. w. a. za czas od 28 lipca do 28 sierpnia 1872 liczyć się mających Chaji Reisowej się należących.

Cena wywołania wynosi 160 zł., zakład zaś 16 zł., który przed rozpoczęciem licytacyi do rąk komisyi sądowej złożyć należy.

Warunki licytacyi i akt oszacowania wolno przejrzeć w tut. regtstraturze.

Rozwadów, 23 stycznia 1881.

(1415 2—3) **Edykt.**

L. 9505. C. k. sąd powiatowy w Delatynie oznajmia, że w dniach 12 kwietnia, 3 maja i 30 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem odbędzie się w tutejszym sądzie publiczna sprzedaż realności pod l. 151 w Delatynie położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Ołeksy Hawryluka własnej, celem wydobycia sumy 70 zł. z pn. pod następującemi warunkami.

Przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej przy trzecim i niżej takowej sprzedaną zostanie.

Cena wywołania 300 zł.

Poręczne 30 zł.

Resztę warunków przejrzeć można w registraturze.

Delatyn, 7 stycznia 1881.

(11769 2—3) **Edykt.**

L. 10554. C. k. sąd powiatowy w Brzeżanach czyni wiadomo, iż na żądanie c. k. uprz. akcyjnego Banku hipotecznego we Lwowie w celu zaspokojenia resztującej sumy dłużnej 5?0 złr. 66 ct. w. a. z pn. przymusową sprzedaż realności pod Nr. 231 w Brzeżanach położonej dłużnika Izaaka Perla według l. S. T. 5 pag. 33 n. 1 haer. własnej w drodze publicznej licytacyi w dniu 7 kwietnia 1881 w dniu 12 maja 1881 i w dniu 15 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano w tutejszym sądzie pod następującemi warunkami przedsięwziętą zostanie.

Cena wywołania stanowi 3000 złr. a chęć kupienia mający złożyć ma 300 złr. a. w. jako wadyum w gotówce, w obligacyach państwa, w listach zastawnych towarzystwa kredytowego włościańskiego we Lwowie wraz z kuponami niezapadłemi według ostatniego kursu w „Gazecie lwowskiej“ uwidocznionego.

Realność ta na powyższych trzech terminach tylko za lub wyżej ceny wywołania sprzedaną zostanie, gdyby zaś to nie nastąpiło, w takim razie do ułożenia lżejszych warunków wyznacza się termin sądowy na dzień 22 czerwca 1881 o godzinie 10tej przed południem z tem, iż niestawający na powyższym terminie wierzyciele hipoteczni jako do większości głosów stawających przystępujący uważani będą.

Bliższe warunki licytacyjne, wyciąg z księgi zrealizowanych pożyczek i wyciąg tabularny przejrzeć można w tutejszosądowej registraturze

O tem się wszystkich interesowanych tudzież wierzycieli hipotecznych, którzyby po dniu 8 października 1880 na rzeczonej realności prawo hipoteki uzyskali, lub którymby niniejsza uchwała z jakiegokolwiek, bądź powodu przed upływem pierwszego terminu licytacyjnego lub też wcale doręczoną być nie mogła przez kuratora, w osobie adw. Dr. Finkelsteina ustanowionego i przez edykta zawiadamia.

Brzeżany 31 grudnia 1880.

(1766 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 661. C. k. sąd powiatowy odwołuje uchwałą z dnia 13 grudnia 1879 l. 5409 zastępcy c. k. Notaryusza Floryanowi Obmińskiemu udzieloną ogólną delegacyę do przeprowadzenia czynności ustawą z dnia 21 maja 1855 l. 94 Dz. P. P. wskazanych i uwiadamia, że do przeprowadzenia tych czynności c. k. Notaryuszowi Władysławowi Zawadzkiemu w obrębie c. k. sądu powiatowego ogólną delegacyę równocześnie udziela-

Bircza 16 lutego 1881.

(1326 2—3) L. 14687.

Edykt.

Sokalski c. k. sąd powiatowy wyznaczył w celu wydobycia wierzytelności Hawryły Storoszczuka i innych w ilości 28 zł. 19 ct. z pn. przymusowy jawny przetarg należącej do dłużnika Hawryły Andruszczaka ciała hipotecznego niestanowiącego z ³/₄ morgów składającego się na 60 złr. w. a. ocenionego pola Zagumienek wyłączonego z realności pod l. subrep. 46 w Jastrzębicy na dniu 5 kwietnia, 10 maja i 14 czerwca 1881 zawsze od godziny 10tej przed południem w gmachu sądowym.

Poręczne 6 złr. w. a.

W pierwszym i drugim terminie nabyć można realność tę tylko za cenę wyższą lub nie niższą od ceny szacunkowej, w trzecim zaś nawet poniżej ceny tej.

Resztę warunków, tudzież protokoły opisania i ocenienia realności tej przejrzeć można w registraturze sądu tegoż.

Sokal 14 stycznia 1881.

(1758 1—3) **Konkurs.**

L. 429. Niniejszem ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie:

Powiat Lwów.

1. W Szczercu 4 kl. posada starszego nauczyciela z płacą 400 zł.

2. W Winnikach 4 kl. posada starszego nauczyciela z płacą 400 złr.

3. W Brodkach, Csperowie, Chróśnie starem, Dobrzanach, Glinnie, Lesienicach, Leśniowicach, Lubianie, Nawaryi, Piaskach, Pustomytach, Rudnie i Zimnowodzie jako w szkołach etatowych posady z płacą po 300 złr. a. w. wolnem mieszkaniem i ogrodem.

4. W Czarnoszowicach, Hołosku wielkiem, Humieńcu, Jaryczowie starym, Kukizowie, Milatyczach, Nikonkowicach, Pikułowicach, Polanie, Rudańcach i Skniłowie jako w szkołach filialnych z płacą 250 złr. w. a. wolnem mieszkaniem i ogrodem.

5. W Biłce szlacheckiej 2 kl. posada młodszego nauczyciela z płacą 200 złr.

Powiat Bóbrka.

1. W Bóbrce 4 kl. posada młod. nauczyciela z płacą 270 złr.

2. W Brzozdowcach, Chodorowie, Czartoryi, Dziewiętnikach, Mikołajowie, Nowosielcach, Podjarkowie, Romanowie, Siedliskach, Sokołówce, Suchodole, Trybuchowcach i Wybranówce jako etatowych szkołach posady z płacą po 300 złr. wolnem mieszkaniem i ogrodem.

3. W Boryniczach, Kocurowie, Łopusznie, Stańkowcach i Żyrawie jako szkołach filialnych posady z płacą 250 złr. wolnem mieszkaniem i ogrodem.

Kandydaci i kandydatki ubiegający się o te posady mają wnieść udokumentowane podania z wykazem całej poprzedniej służby do zamiejskiej okręgowej rady tut. we Lwowie najdalej do końca marca 1881.

Z miejskiej Rady szkolnej.

We Lwowie dnia 4 lutego 1881.

(1698 2—3) **Ogłoszenie.**

L. 669. C. k. sąd powiatowy w Husiatynie czyni wiadomo, iż Roman Piwowar z Hryńkowiec za głupkowatego uznanym został i jemu kurator Piotr Pieściorowski z Hryńkowiec przydanym został.

Husiatyn dnia 23 lutego 1881.

(1608 2—3) **Edykt.**

L. 4715. W c. k. sądzie powiatowym w Ulanowie w dniach 4 kwietnia, 9 maja i 13 czerwca 1881 zawsze o 10 rano odbędzie się egzekucyjna sprzedaż 4 kawałków gruntu do gospodarstwa pod l. k. 3 w Kurzynie małej należących a protokołem z dnia 21 września 1878 l. 6724 opisanych.

Cenę wywołania stanowi suma 92 złr. a poniżej której na pierwszych dwóch terminach sprzedane nie zostaną.

Wadyum wynosi 9 złr. 20 ct.

Bliższe warunki protokół zastawniczego opisania i oszacowania przejrzeć można w registraturze.

Ulanów dnia 25 grudnia 1880.

(1678 3—3) L. 236.

Obwieszczenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego Zakładu kredytowego włościańskiego 100 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Józefa Misiarza pod l. 53 w Nieledwi w trzech terminach, 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano, w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 150 złr.

Wadyum 15 złr.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1669 3—3) **Edikt.**

Z. 13309. Vom Stanislauer k. k. Kreisgerichte wird der unbekannten Orts sich aufhaltenden Frau Susanna Mięczyńska hiemit bekannt gegeben, daß die Eheleute Franz und Anna Lankosz wider dieselbe unterm 13 November 1880 Z. 13309 eine Klage wegen Löschung der Forderung pr. 570 fl 22 kr. ö.W. aus dem Lastenstande der Realität sub. Nr. 78/79⁴/₄ in Stanislau überreicht haben, welche unter Heutigen zum schriftlichen Verfahren dekretirt und dann für dieselbe bestellten Kurator Hr. Advokaten Dr. Katzenellbogen zugestellt wurde.

Stanislau 20 November 1880.

(1699 3—3) **Obwieszczenie.**

10061. C. k. sąd powiatowy z Limanowy podaje do publicznej wiadomości, iż na zaspokojenie pretensyi dyrekcyi gal. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie w kwocie 479 zł. 60 ct. w. a. odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa publiczna sprzedaż niehipotecznej realności Józefa Bednarczyka pod l. 48 w Słupnicach król. w 3 terminach dnia 28 marca, 2 i 30 maja 1881 każdym razem o godzinie 9 rano.

Wadyum wynosi 90 zł., a resztę warunków można przejrzeć w tut. registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Limanowa 14 lutego 1881.

(1735 3—3) **Edykt.**

L. 579. C. k. sąd powiatowy w Zbarażu ogłasza niniejszem, że w dniu 22 marca, 28 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tusądowem zabudowaniu licytacya realności l. 61 w Łubjankach wyższych należąca do Pawła Oszeckiego na rzecz uprz. c. k. galic. zakładu kredyt. włościań. we Lwowie, celem zaspokojenia wierzytelności 137 zł. 27 ct. w. a. z pn.

Cenę wywołania wynosi wartość szacunkowa 250 zł.

Zakład 25 zł. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tusądowej registraturze.

Zbaraż dnia 8 lutego 1881.

(1736 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 581. C. k. sąd powiatowy Zbarażski ogłasza niniejszem, że w dniu 22 marca, 28 kwietnia i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tusądowem zabudowaniu licytacya realności l. 18 w Czernichowcach należąca do Antocha Kipibidy, na rzecz c. k. uprz. galic. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie, celem zaspokojenia wierzytelności 239 zł. z pn.

Cenę wywołania wynosi wartość szacunkowa 250 zł.

Zakład 25 zł.

Resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tusądowej registraturze.

Zbaraż dnia 8 lutego 1881.

(1748 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 18174. Celem zaspokojenia wierzytelności c. k. uprz gal. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Grzegorzowi Gorskiemu w kwocie 150 zł. z pn. rozpisuje się egzekucyjną sprzedaż realności pod l. k. 82 sub. rep. 28 w Ujkowicach położonej, dłużnika Grzegorza Gorskiego własnej, dnia 4 kwietnia 1881 o godzinie 9 przed południem w biurze Nr. 26 odbyć się mającą.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa przy udzieleniu pożyczki na kwotę 450 zł. wyprowadzona.

Zakład wynosi 45 zł.

Warunki licytacyjne, wyciąg hipoteczny akt oszacowania rzeczonej realności mogą być przejrzane w tutejszo-sądowej registraturze.

Przemyśl 30 grudnia 1880.

(1697 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 904. C. k. sąd powiatowy w Dobromilu ogłasza, że na zaspokojenie wierzytelności wys. c. k. skarbu przeciw spadkobiercom zmarłego ks. Leona Tyczyńskiego w kwocie 301 zł. 63 ct. w dniach 8 kwietnia i 6 maja 1881 publiczna sprzedaż realności pod l. 120 w Falkenbergu położonej każdym razem o godzinie 10 rano w kancelaryi tutejszego sądu z ceną wywołania 1180 zł., a zakładem 118 zł. przeprowadzona będzie.

Tylko na trzecim terminie nastąpi sprzedaż poniżej ceny szacunkowej.

Nabywca obowiązanym będzie połowę ceny kupna zaraz po licytacyi złożyć.

Resztę warunków wolno w tut. registraturze przeglądnąć, kuratorem wierzycieli ustanowiono Antoniego Richtera z Dobromila.

Jeżeliby realność na pierwszych dwóch terminach za cenę pokrywającą ciężary hipotekowane sprzedaną nie została, wyznacza się termin do ułożenia ułatwiających warunków na 6 maja 1881 o godzinie 4 po południu.

Dobromil 8 lutego 1881.

(1740 3—3) **Edykt.**

L. 15606. C. k. sąd powiatowy w Przemyślu wiadomo czyni, iż celem zaspokojenia należącej się od Władysława Mniszka Dr. Stanisławowi Ilasiewiczowi jako prawonabywcy Maryi Merz resztującej sumy 1700 zł. z 24 pr. odsetkami od 11 stycznia 1876 i kosztami 14 zł. 80 ct., 5 zł. 87 ct. i 5 zł. 60 ct. w. a. i 42 zł. w. a. odbędzie się przymusowa publiczna przymusowa sprzedaż połowy dóbr Ostrów i części Ostrowa Władysława Mniszka własnej, na dwóch terminach miasnowicie dnia 7 kwietnia i dnia 12 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszym sądzie.

Gdyby jednak te dobra na żadnym z powyższych terminów sprzedane nie zostały, ustanawia się termin do ułożenia warunków sprzedaż ułatwiających na dzień 20 maja 1881 o godzinie 10 przed południem.

Cena wywołania jest 79290 złr. 87 ct. wal. austr.

Wadyum 7300 zł. w. a.

Bliższe warunki przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

O tem zawiadamia się chęć kupienia mających, niemniej wierzycieli hipotecznych, którzyby dopiero po wydaniu wyciągu tabularnego t. j. po dniu 9 grudnia 1880 z swojemi prawami lub wierzytelnościami do tabuli weszli, jak również tych, którymby uchwała licytacyę dozwalająca, lub dalsze w tej sprawie wydać się mające doręczone być nie mogły, niewiadomą z życia i miejsca pobytu Konstancyę Pruszyńską, w końcu niewiadomą z życia i miejsca pobytu Ittę Bernfeld na ręce kuratora adw. Dr. Gawła w Przemyślu.

Przemyśl 9 lutego 1881.

(1742 3—3) **Edykt.**

L. 15498. C. k. sąd obwodowy w Przemyślu wiadomo czyni, iż w celu zaspokojenia sum 435 zł. i 435 zł. w. a. z pn. odbędzie się na rzecz c. k. uprz. g lic. akcyjnego Banku hipotecznego we Lwowie, przymusowa pub. sprzedaż części dóbr Grąziowa dłużnika Bronisława Nowosieleckiego własnych na trzech terminach mianowicie: dnia 8 kwietnia, dnia 9 maja, i dnia 9 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszym sądzie.

Cena wywołania jest wartość części tych dóbr przy udzieleniu pożyczki bankowej przyjęta w sumie 30570 zł. w. a.

Wadyum 3057 zł. w. a.

Bliższe warunki przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

O czem się chęć kupienia mających zawiadamia, tudzież wszystkich tych wierzycieli hipotecznych, którzyby po dniu 1 grudnia 1880 do dnia wydania ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytacyjna doręczoną być nie mogła, na ręce kuratora adw. Dra Smutnego w Przemyślu.

Przemyśl 9 lutego 1881.

(1741 3—3) **Edykt.**

L. 2298. Ces. król. sąd obwodowy w Przemyślu ogłasza, że sprzedaną będzie w drodze publicznej licytacyi realność nieletniej Paulyny Maryi Zuzanny tr. im Garczyńskiej pod l. konskr. 36 227 a. i 227 b. na Zasaniu w Przemyślu położona z budynkami i gruntami, tudzież z inwentarzem żywym i martwym i gruntami z realności włościańskich pod l. 129, 131, 133 i 142 nabytych do powyższej realności należących w gminie Żurawicy położonych, w dniu 7 kwietnia 1881, o 10 godzinie przed południem w gmachu sądowym.

Cena wywołania 9000 zł. w. a.

Wadyum 900 zł. w a. w gotówce, papierach wartościowych, na giełdzie wiedeńskiej notowanych, lub książeczkach przemyskiej Kasy oszczędności.

Realność sprzedaną będzie w tym jedynym terminie tylko wyżej ceny wywołania.

Resztę warunków licytacyjnych i opisanie realności przeglądnąć można w registraturze sądowej.

Przemyśl 2 marca 1881.

(1759 3—3)

Obwieszczenie licytacyi.

L. 1331. Samborska c. k. powiat. Dyr. skarbu podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 24 marca 1881, o godzinie 10 z ra. na sprzedanym będzie papier zużyty tudzież książki kasowe do szkarowania wydzielone, w urzędowem zabudowaniu złożone — wagi około 14 metryczynch centnarów, najwięcej dającemu pod następującemi warunkami.

1. Do licytacyi przypuszcza się każdego, który wedle praw istniejących ugody prawo mocnej zawierać może:

2. Licytacya odbędzie się pisemnemi ofertami lanienie mankowemi opieczętowanemi i kwotę 20 zł. jako wadyum zaopatrzonemi które do 10 rano w dniu licytacyi mają być wniesione do c. k. powiatowej Dyrekcyi skarbu w Samborze, i zawierać powinny oprócz imienia i nazwiska oraz miejsca pobytu oferenta także wymienioną cenę pieniężną za każde 100 kilogramów papieru i za każde 100 kilogramów ksiąg oprawnych przez niego offarowaną.

3. Jako cena fiskalna za każde 100 kilogramów papieru lub książek wyznacza się kwota 12 zł. w. a.

4. Kupiciel obowiązanym jest wszelk zakupiony papier i książki, które w jego obecności odważone zostaną w ośmiu dniach zabrać lecz cenę kupna po zważeniu tychże uiścić, do której wadyum do oferty dołączone zostanie wliczonem, zaś w razie niedotrzymania kupna tego, wadyum jako przepadłe uznanem będzie.

5. Wyłączenie czyli sortowanie papi ru lub ksiąg przy odbiorze nie dozwala się, gdyż chęć kupienia mającym dozwala się takowe przed licytacyą oglądać.

C. k. powiatowa Dyrekcya skarbu.

Sambor dnia 26 lutego 1881

(1695 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 16455. W c. k. m. deleg. sądzie powiatowym w Kołomyi odbędzie się w zabudowaniu sądowem dnia 8 kwietnia 12 maja, i 17 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem przymusowa publiczna sprzedaż połowy realności pod l. k. 136 w Kamionce małej położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, dłużnika Michała Kędziora własnej, na zaspokojenie wierzytelności Hendzla Glatta w kwocie 18 zł. w. a. z pn.

Cena wywołania wynosi 122 zł. a zakład 12 zł. 20 ct.

Akt opisania i oszacowania i warunki licytacyjne mogą być w tu. sąd. registraturze przejrzane.

Kołomyja dnia 15 stycznia 1881.

(1645 3—3) **Edikt.**

Z. 8733. Das k. k. Bezirksgericht in Żywiec gibt bekannt, daß die erzherzogl. Leim-Spodium- und Knochenmehlfabrik zu Saybusch (Żywiec) durch den ergher Rechtsanwalt Herrn Dr. Hans Eichler Advokaten in Biala den Hr. Gustaw Mendel Kaufmann in Wien I. Schönlaterngasse Nr. 6 wegen Zahlung von 638 fl. 5 W. f. N. G. hiergerichts eingeklagt hat, und daß zur Verhandlung die Tagfahrung für den 7 April 1881, um 10 Uhr Vormittags anberaumt wurde.

Da der Aufenthaltsort des Belangten Gustav Mendel derzeit unbekannt ist, so wird für ihn ein Curator in der Person des Hr. Dr. Ladislaus Bogdani, Advokaten in Żywiec bestellt, und der Belangte gleichzeitig aufgefordert, dem hiesigen Gerichte seinen Aufenthaltsort bekannt zu geben, oder einen andern Bevollmächtigten sich zu wählen, da widrigenfalls er selber die nachtheiligen Folgen wird sich selbst zuschreiben müssen.

Saybusch (Żywiec) am 31 Jänner 1881.

(1746 3—3) **Edikt.**

Zl. 12965. Vom k. k. Kreisgerichte in Stanislau wird hiemit bekannt gemacht, daß in der Exekutionssache des Alter Schöps wider David Schein wegen 400 fl. ö. W. f. N. G. die öffentliche Feilbiethung der dem Schuldner David Schein wie Dom. 1 pag. 255 n. 22 haer. gehörigen in Stanislau gelegenen Realitätshälfte sub. CNr. 31¼ bei der Tagfahrt des 17 März 1881 um 10 Uhr V. M. hiergerichts abgehalten werden, mit dem daß die Feilzubiethende Realitätshälfte bei dieser Tagfahrt auch unter dem Schätzungswerthe verkauft werden wird.

Als Ausrufspreis wird der Schätzungswerth von 787 fl. 12½ kr. bestimmt.

Das Vadium beträgt 10 prc. des Ausrufspreises sonach den Betrag von 78 fl. 71 kr. welcher im Baaren oder in österreichischen Staats-Papieren nach dem Tags zuvor in der Lemberger Zeitung notirten Curse so wie in Lemberger oder Stanislauer Sparkassebücheln zu Händen der Feilbiethungskommission zu erlegen ist.

Die übrigen Feilbiethungsbedingungen, dann der Schätzungsakt der zu veräußernden Realitätshälfte und der betreffende Grundbuchsauszug können in der h. g. Registratur eingesehen werden.

Hievon werden die Interessenten und insbesondere die bekannten Hypothekargläubiger zu eigenen Händen und alle diejenigen Gläubiger, denen dieser Bescheid aus was immer für einem Grunde nicht zugestellt werden konnte oder die erst nach dem 13 Jänner 1880 an die Gewähr der zu veräußernden Realitätshälfte kommen sollten durch den Kurator Hr. Advokat Dr. Bardach mit Substituirung des Hr. Adv. Dr. Rosenberg verständigt.

Stanislau 18 Dezember 1880.

(1714 3—3) **Kundmachung.**

Z. 761. Die Gläubiger der M. G. Gellmanschen Concursmasse werden hiemit eingeladen am 15 März 1881 Vormittags bei dem gefertigten Concurscomissär zu erscheinen, um über den Antrag des Massevervalters die zur Masse gehörigen Forderungen im Wege der öffentlichen Versteigerung zu realisiren, endgiltig zu beschließen, zugleich wird bei dieser Tagfahrt die Liquidirung der Forderung des Daniel Kreisländler im Betrage von 400 fl. ö. W. vorgenommen werden.

Budzanów am 1 März 1881.

(1708 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 11111. W c. k. sądzie powiatowym w Białej odbędzie się w dniu 29 marca i 29 kwietnia 1881 o godzinie 10 przedpołudniem, celem zaspokojenia wierzytelności Julii Bocheńskiej w ilości 400 złr. z pn. przymusowa sprzedaż realności Ignacego Romika pod l. 190 w Kozach.

Cenę wywołania stanowi kwota 1297 złr. 70 ct. poniżej której realność ta na powyższych terminach sprzedaną nie będzie.

Wadyum wynosi 130 złr.

Resztę warunków licytacyi i akt oszacowania można przejrzeć lub odpisać w registraturze sądowej.

Kuratorem niewiadomych wierzycieli oraz tych, którzyby rezolucyi dozwalającej licytacyi przed pierwszym terminem nie otrzymali ustanowiony adwokat tutejszy Dr. Stanisław Łazarski.

(1716 3—3) **Edykt.**

L. 7988. W skutek wezwania ze strony c. k. sądu krajowego we Lwowie z 6 listopada 1880 do l. 49063 rozpisuje się na rzecz c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego banku hipotecznego we Lwowie w celu ściągnięcia kwoty 141 złr. 75 ct. w. a. i innych należytości przymusową licytacyjną sprzedaż pod l. k. 705 w Horodence położonej i wedle Dom II. pag. 618 n. 9 haer. dłużnika Szula Dikera własnej realność która w terminach licytacyjnych 21 marca b. r. 19 kwietnia b. r. i 23 maja b. r. każdym razem o 3 popołudniu w sądzie tutejszym pod tym warunkiem przeprowadzoną zostanie iż realność ta na każdym z tych terminów tylko za cenę wywołania lub wyżej tejże sprzedaną będzie.

Cenę wywołania stanowi 5000 złr.

Zakład wynosi 500 złr.

Reszta warunków licytacyjnych oraz wyciąg hipoteczny tejże realności służą w tusądowej registraturze do przeglądu.

C. k. sąd powiatowy.

Horodenka 16 stycznia 1881.

(1717 3—3) **Edykt.**

L. 10363. Dnia 23 marca, 22 kwietnia i 27 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 rano przedsięweźmie sąd tutejszy egzekucyjną sprzedaż realności l. k. 25 w Zmysłówce Walentego Burdy własnej, celem zaspokojenia należytości Galicyjskiego Zakładu kredytowego Ziemskiego w kwocie 512 zł. 92 złr. w. a. z pn.

Cena szacunkowa 1500 złr. w. a.

Cena wywołania 150 złr. w. a.

Protokół zastawniczego opisania i reszta warunków do przejrzenia w registraturze sądu tutejszego.

C. k. sąd powiatowy.

Łańcut 25 stycznia 1881.

(1721 3—3) **Edykt.**

L. 5572. C. k. sąd powiatowy w Niepołomicach przeprowadzi na zaspokojenie należytości Wiktora Grünbauma w kwocie 74 złr. 46 ct. w. a. z pn. od Jana Migdała przynależącej się egzekucyjną publiczną sprzedaż realności pod l. k. 29 w Niepołomicach położonej a własność tabularną dłużnika Jana Migdała stanowiącej w trzech terminach licytacyjnych mianowicie dnia 21 marca dnia 25 kwietnia i dnia 30 maja 1881 każdym razem o godzinie 10tej przedpołudniem.

Cena szacunkowa i wywoławcza wynosi 550 zł. 50 ct. Wadyum zaś 56 złr.

Wyciąg hipoteczny i protokół oszacowania tej realności przejrzeć można w registraturze sądowej.

Niepołomice dnia 19 stycznia 1881.

(1726 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 1876. C. k. sąd powiatowy w Podhajcach podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że celem zaspokojenia sumy pożyczkowej 100 złr. w. a. a względnie niespłaconych jeszcze rat odbędzie się na rzecz Galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w tutejszym sądzie w trzech terminach dnia 24 marca, 29 kwietnia i 3 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10tej przed południem egzekucyjna licytacya realności dłużników Onufrego i Emilii Sadowskich pod l. k. 423 w Podhajcach w powiecie Podhajeckim położonej, niestanowiącej ciała hipotecznego.

Cena wywołania wynosi 300 złr. w. a. a wadyum 30 złr.

Protokół zastawniczego opisania i reszta warunków licytacyjnych mogą być przejrzane w tutejszej registraturze.

Podhajce dnia 13 lutego 1881.

(1749 3—3) **Edykt.**

L. 9278. W sprawie Ryszarda Wunscha przeciw spadkobiercom Mojżesza Ehrlicha pto 462 zł. a. w. z pn. odbędzie się dnia 24 marca 1881 godz. 10 rano za jaką bądź cenę egzekucyjna sprzedaż realności l. 65/61 i części realności l. 80/86 i 81/87 w Gródku.

Cena szacunkowa realności l. 65/61 kwota 3807 zł. 50 ct. części realności l. 80/86 i 81/87 kwota 1593 zł. 85 ct.

Realność l. 65/61 będzie osobno, części realności l. 80/86 i 80/87 jako jedna całość będą osobno sprzedane.

Wadyum 5% ceny szacunkowej.

Resztę warunków wolno w registraturze przejrzeć.

C. k. sąd powiatowy.

Gródek, dnia 13 grudnia 1880.

(1725 3-3) **Edykt.**

L. 4528. W dniach 31 marca i 28 kwietnia 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w tutejszym sądzie na rzecz Marcina Damarzyńskiego na zaspokojenie pretensyi 130 zł. a. w. z pn. przymusowa sprzedaż przez publiczną licytacyę realności nietabularnej dłużnika Jana Tessarowskiego własnej Towkach bez numeru z realności lk. 12 wydzielonej.

Sprzedaż nastąpi przy terminach tych tylko za lub wyżej ceny szacunkowej 700 zł. a. w.

Zakład wynosi 10% tej ceny.

Akt opisania i oszacowania tej realności wolno przejrzeć w tutejszym sądzie.

Dla wierzycieli na tej realności prawo zastawu mających, a to dla wiadomych i którymby z jakiejkolwiek przyczyny uchwała sprzedaż dozwalająca wcale nie została lub za późno doręczona ustanowiono kuratora pana Nemezego Mayera z Nowegosioła.

C. k. sąd powiatowy

Nowesioło, dnia 28 grudnia 1880.

Wykaz

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
1	Bóbrka	Jedyny	Bakowce	3850	16			
2			Berteszów	1726	9			
3			Bóbrka	5752	19			
4			Borodczyce	1819	65			
5			Bortniki	4061	89			
6			Borusów	1652	28			
7			Borynicze	5959	91			
8			Bryńce cerkiewne	2493	39			
9			Bryńce zagórne	4011	75			
10			Brzozdowce	12737	69			
11			Budków	3974	85			
12			Bukawina	3455	63			
13			Choderkowce	3025	92			
14			Chodorów	11818	75			
15			Czartorya	6469	83			
16			Czeremchow	1929	4			
17			Czyżyce	1496	96			
18			Dobrowlany	2987	79			
19			Drohowyże	2103	58			
20			Duliby	8208	44			
21			Dymidów	8549	63			
22			Dziewiętniki	6061	88			
23			Dźwinogród	11526	75			
24			Hlibowice wielkie	8026	7			
25			Holeszów	7218	83			
26			Hołdowice	1519	60			
27			Horodysławice	7567	29			
28			Horodyszcze cetnar.	5983	8			
29			Horodyszcze królews.	4410	—			
30			Hranki et Kutty	3318	90			
31			Hrusiatycze	10762	11			
32			Hryniów	3314	14			
33			Jatwięgi	1702	22			
34			Jaszkowce	2446	52			
35			Kniesioło	4962	49			
36			Kocurów	3950	88			
37			Kołohury	1961	58			
38			Łanki małe	1889	36			
39			Łany	3431	72			
40			Laszki górne i dolne	4829	25			
41			Leszczyn	4444	31			
42			Łopuszna	3374	1			
43			Lubeszka wołochowa	2395	25			
44			Łuczany	2683	21			
45			Mikołajów	3092	3			
46			Hołodyńcze	4916	96			
47			Nowosielec	4076	48			
48			Olchowiec	1275	33			
49			Oryszkowce	5943	13			
50			Ostrów	6678	95			
51			Ottyniowice	10563	7			
52			Pietniczany	1589	88			
53			Podhorodyszcze	4783	14			
54			Podjarków	4451	25			
55			Podliski	1972	63			
56			Podmanasterz	2733	48			
57			Podniestrzany	6274	55			
58			Podsosnów	4372	38			
59			Repechów	1732	58			
60			Romanów	1858	67			
61			Ruda	3249	98			
62			Sarniki	2199	64			
63			Siedliska	2402	42			
64			Sokołówka	3997	14			
65			Stańkowce	3953	10			
66			Staresioło	7401	61			
67			Stoki	2073	88			
68			Strzałki	3794	38			
69			Strzeliska nowe	4650	19			
70			Strzeliska stare	2936	69			
71			Suchodół	8271	30			
72			Suchorów	6748	57			
73			Szołomeja	2943	56			
74			Trybuchowce	1009	48			
75			Turzanowce	3243	90			
76			Wierzbica	5062	88			
77			Wodniki	3124	58			
78			Wołoszczyzna	1806	76			
79			Wołowe	2121	38			
80			Wybranówka	2279	30			
81			Żabokruki	2451	20			
82			Zagóreczko	2813	54			
83			Zalesce	4128	23			
84			Żyrawa	5231	33	366374	41	
1	Brzozów	Jedyny	Bachorz	4711	8			
2			Bartkówka	3128	37			
3			Barycz	1632	64			
4			Blizne	8391	63			
5			Brzozów	6214	14			
6			Buków	1253	72			
7			Chodorówka	2338	37			
8			Dąbrówka Starzeńska	1874	34			
9			Domaradz	6954	85			
10			Dydnia	3614	33			
11			Dylągowa	2791	95			
12			Dynów	6743	34			
13			Golcowa	3991	39			
14			Gorki	3736	40			
15			Grabówka	1640	44			
16			Grabownica	4977	10			
17			Gwoźnica dolna	840	18			
18			Gwoźnica górna	1940	—			
19			Haczów	14559	25			
20			Harta	7782	7			
21			Hłudno	2515	4			
22			Humniska	6986	32			
23			Jabłonica	4309	98			
24			Jabłonka	2783	61			
25			Jasienica	3338	66			
25			Jasionów	4085	99			
27			Izdebki	5419	27			
28			Końskie	1566	34			
29			Kozłowa	2371	14			
30			Krzemienna	1245	67			
31			Krzywe	1340	18			
32			Laskówka	1951	70			
33			Łubno	4543	24			
34			Łudcza	7454	66			
35			Malinówka	2004	16			
36			Niebocko	2709	74			
37			Niewiska	940	59			
38			Nozdrzec	4392	29			
39			Obarzyn	1006	27			
40			Orzechówka	3513	26			
41			Pawłokoma	4168	40			
42			Przysietnica	4583	25			
43			Siedliska	1736	56			
44			Starawieś	8374	—			
45			Temeszów	1585	43			
46			Trześniów	5519	71			
47			Turzepole	2226	54			
48			Ulanica	1172	18			
49			Wara	3258	29			
50			Wesoła	4469	44			
51			Witryłów	2314	34			
52			Wola górecka	623	-			
53			Wola jasimnicka	1487	58			
54			Wołodz	3304	82			
55			Wydrna	1617	69			
56			Wzdów	6921	45			
57			Zmienica	2433	58	209389	96	
1	Cieszanów	Jedyny	Bachory	209	36			
2			Basznia	16878	38			
3			Bihale	2421	11			
4			Borchów	1460	41			
5			Brusno nowe	2220	1			
6			Brusno stare	2415	59			
7			Cewków	8770	26			
8			Chliwiska	2122	47			
9			Chotylub	3490	4			
10			Cieszanów	10225	61			
11			Cytina hołodowska	334	87			
12			Dąbrowa	1436	64			
13			Dachnów	8566	21			
14			Dzików	13007	97			
15			Gorajec	3911	69			
16			Horyniec	4209	63			
17			Huta krzyształowa	1172	31			
18			Huta rożaniecka	1737	40			
19			Huta stara	630	71			
20			Ignasze	454	38			
21			Kadłubiska	1619	98			
22			Kobylnica ruska	6429	27			
23			Kobylnica wołoska	4088	17			
24			Krowica hołodowska	6839	32			
25			Krowica lasowa	1906	95			
26			Krowica sama	2757	48			
27			Krupiec	532	75			
28			Krzywe	474	7			
29			Lichacze	293	46			
30			Lipowiec	2634	7			
31			Lipsko	3252	88			
32			Lisie jamy	6695	54			
33			Łowcza	4507	68			
34			Lubaczów	9505	35			
35			Lubliniec nowy	6404	47			
36			Lubliniec stary	5867	21			
37			Łukawica	1136	78			
38			Łukawiec	6156	8			
39			Maydan	819	12			
40			Miłków	2319	43			
41			Młodów	4844	16			
42			Moszczanica	4074	51			
43			Narol miasto	1081	29			
44			Narol stary	2690	98			
45			Niemstów	5732	35			
46			Nowesioło	12270	15			
47			Nowiny	876	50			
48			Oleszyce	6372	33			
49			Oleszyce stare	8365	40			
50			Onyski	495	20			
51			Opaka	9617	67			
52			Płazów	1849	1			
53			Podemszczyzna	3701	82			
54			Reichau	1332	48			
55			Ruda rożaniecka	1878	17			
56			Rudka	690	28			
57			Sieniawka	3253	78			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
58	Cieszanów	Jedyny	Stare sioło	8767	89			
59			Szczutków	2315	73			
60			Ułazów	9186	11			
61			Wola sucha I. część	1892	83			
62			Wola sucha II. część	3430	65			
63			Wola wielka	1264	42			
64			Wulka horyniecka	1634	98			
65			Wulka zapałowska	937	98			
66			Załuże	4829	54			
67			Zapałów	8197	95			
68			Żuków	4346	94	275846	71	
1	Dobromil	Drugi	Arłanów	629	47			
2			Bircza miasto	1043	33			
3			Bircza stara	905	83			
4			Boniowice	3210	15			
5			Borysławka	499	49			
6			Brzuska	1393	98			
7			Brzyzawa	1028	91			
8			Chłomcza	806	87			
9			Dobra	1381	82			
10			Dobromil	1583	85			
11			Dobrzanka	273	73			
12			Grabownica sozańska	2560	58			
13			Grąziowa	868	62			
14			Grodzisko	937	34			
15			Hroszowka	1003	27			
16			Hubice	3057	29			
17			Huczko I. część	2790	14			
18			Huczko II. część	1601	88			
19			Huta brzuska	599	37			
20			Huwińki	1915	44			
21			Hnysko	3517	94			
22			Jabłonica ruska	806	90			
23			Jamna dolna	771	85			
24			Jamna górna	614	43			
25			Jasienica sufczyńska	475	35			
26			Jawornik ruski	1380	1			
27			Iskań	1952	61			
28			Jureczkowa	866	68			
29			Katyna	533	98			
30			Kniaźpol	1210	72			
31			Komorowice	5751	7			
32			Kopysno	790	87			
33			Korzenice	923	75			
34			Kotów	256	3			
35			Krajna	319	54			
36			Krecców	389	61			
37			Krepiwnik	490	79			
38			Kuzmina	787	25			
39			Kwaszenica	1668	1			
40			Lachowa	167	99			
41			Lacko	2767	39			
42			Leszczawa dolna	832	90			
43			Leszczawa górna	581	11			
44			Leszczawka	394	4			
45			Leszczyny	349	29			
46			Lipa	1329	79			
47			Liskowate	1636	67			
48			Łodzina	1036	77			
49			Łodzinka dolna	609	97			
50			Łodzinka górna	468	73			
51			Łomna	560	31			
52			Łopuszanka	813	42			
53			Łopusznica	766	26			
54			Makowa	2121	70			
55			Malawa	766	9			
56			Michowa	1280	42			
57			Netrepka	105	37			
58			Nowa wieś	427	74			
59			Nowe miasto	1413	88			
60			Nowosielce kozickie	387	38			
61			Nowosielce dydyńskie	608	31			
62			Pacław	954	22			
63			Papotrno	1615	26			
64			Piątkowa	1222	66			
65			Pietnice	2755	66			
66			Polana	510	85			
67			Posada nowomiejska	8224	99			
68			Posada rybotycka	1137	24			
69			Przędzielnica	4202	47			
70			Roztoki	191	34			
71			Rozpucie	630	16			
72			Rudawka	769	15			
73			Rybotycze	1547	54			
74			Sopotnik	436	30			
75			Starzawa	2767	47			
76			Sufczyn	857	9			
77			Tarnawa	1675	67			
78			Tarnawka	216	15			
79			Troyca	888	64			
80			Truszowice	2800	47			
81			Trzcianiec	1537	44			
82			Ulucz	3558	40			
83			Wełykie	467	54			
84			Wola korzeniecka	431	50			
85			Woytkowa	525	34			
86			Woytkówka	305	22			
87			Zachatyn	766	27	112029	27	
1			Belejów	1681	94			
2			Bolechów	7404	67			
3			Bołochów	1453	49			
4			Cieniawa	2819	20			
5			Czolchany z Dzielnicą	7167	33			
6			Dolina	11667	88			
7	Dolina	Pierwszy	Hoszów	3233	57			
8			Huziejów	1558	47			
9			Jakubów	1099	63			
10			Jaworów	922	68			
11			Kniaziołuka	3419	38			
12			Krechowice	3455	12			
13			Lisowice	3984	91			
14			Nadziejów	3893	46			
15			Nieniów górny i dolny	3703	97			
16			Nowosielica wyżna i niżna	1165	20			
17			Podbereże	1871	10			
18			Rachin	9562	11			
19			Raków	2389	69			
20			Roszniate	504	92			
21			Rożniatów	4306	19			
22			Słoboda dolina	1773	47			
23			Sołuków	724	32			
24			Strutyn niżny	4013	69			
25			Strutyn wyżny	3166	14			
26			Swaryczów	6003	43			
27			Taniawa	2989	90			
28			Tiapcze	1918	12			
29			Trościaniec	1577	55			
30			Turza gniła	852	24			
31			Turza wielka	3881	36			
32			Wołoska wieś	5193	80			
33			Witwica	2607	75			
34			Zadarewacz z Wołą	5019	6	116985	74	
1	Dolina	Drugi	Brzaza	1715	3			
2			Bubniszcze	404	92			
3			Cerkowna	1375	46			
4			Cisów	5964	24			
5			Duba	1793	74			
6			Grabów	1618	14			
7			Jasnówka	562	45			
8			Jasieniowiec	988	52			
9			Hemnia	1489	23			
10			Kalna	2016	89			
11			Kamionka	590	8			
12			Kniazowskie	778	17			
13			Lecówka i Dubrzany	907	36			
14			Lipa	321	84			
15			Lolin i Niagryn	3059	67			
16			Łopianka	1068	29			
17			Łuchy	390	5			
18			Łuszki	576	64			
19			Mizuń	6968	97			
20			Nowoszyn	704	94			
21			Olchówka	361	49			
22			Pacyków	1520	56			
23			Perechińsko	11655	49			
24			Polanica	1544	28			
25			Roztoczki	1310	98			
26			Rypne	670	60			
27			Seneczów	1542	99			
28			Słoboda bolechowska	814	51			
29			Spas	2801	34			
30			Stańkowce	376	60			
31			Suchodół	2266	2			
32			Sukiel	438	14			
33			Wełdzirz	3504	76			
34			Wyzków	1945	56	64047	95	
1	Drohobycz	Pierwszy	Bilcze	19839	75			
2			Bolechowce	13532	71			
3			Brigidau	8309	16			
4			Bronica	8698	4			
5			Delawa	1899	93			
6			Dereżyce	2924	79			
7			Dobrowlany	5471	14			
8			Dołhe medynickie	5229	37			
9			Drohobycz	22443	59			
10			Gaje niżne	13295	77			
11			Gaje wyżne	5945	51			
12			Horucko	25067	8			
13			Hruszów	12751	18			
14			Hubice	4979	55			
15			Josefsberg	7062	39			
16			Kołpiec	4819	82			
17			Königsau	4025	63			
18			Krynica	13105	10			
19			Letnia	16890	20			
20			Lipowiec	5591	58			
21			Lisznia	10157	62			
22			Litynia	14291	47			
23			Medynice	18874	88			
24			Michałowice	6725	74			
25			Modrycz	4555	79			
26			Opary	4031	68			
27			Poczajowice	3710	83			
28			Rabczyce	9319	91			
29			Radelicz	12855	95			
30			Raniowice	5313	44			
31			Rolów	11274	46			
32			Rychcice	12983	42			
33			Słonsko	5735	38			
34			Sniatynka	5618	77			
35			Solec	4874	36			
36			Starawieś	1533	98			
37			Stebnik	8434	17			
38			Tynów	8186	54			
39			Ugartsberg	2521	15			
40			Uniatycze	7024	90			
41			Wacowiec	3792	51			
42			Wola jakóbowa	6572	—			
43			Wrólowice	14531	5	384802	29	

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(1391 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 363. C. k. sąd powiatowy w Szczercu w skutek odezwy sądu krajowego lwowskiego z 8 stycznia 1881 l. 58719 przedsięweźmie celem wydobycia reszty kapitału 544 zł. 55 ct. z pn. c. k. uprzyw. galicyj. akcyj. Bankowi hipotecznemu we Lwowie od Piotra i Katarzyny Ganz, tudzież Dwoiry Schacht się należącej przymusową licytacyjną sprzedaż realności pod l. 1 w Nikankawicach w starostwie lwowskim położonej, wykazem hipotecznym gminy Nikankawice l. 22 objętej, ciało tabularne stanowiącej w dniach 7 kwietnia, 12 maja i 23 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano w tusądowej kancelaryi.

Cenę wywołania stanowi wartość przy udzieleniu pożyczki przyjęta 1600 zł.

Wadyum wynosi 160 zł.

Jeżeli na powyższych terminach realność rzeczona za lub wyżej ceny szacunkowej sprzedaną nie zostanie, wyznacza się do ułożenia warunków ułatwiających termin na dzień 23 czerwca 1881 godzinę 3 po południu.

Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg tabularny przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

Dla wierzycieli, którzy prawo zastawu po 29 listopada 1880 uzyskali i którymby uchwała licytacyjna doręczoną być nie mogła, ustanawia się kuratora w osobie p. Filipa Simona z Szczerca.

Szczerzec, dnia 24 stycznia 1881.

(1632 2—3) **Edykt**

L. 55506. C. k. sąd krajowy we Lwowie dla spraw cyw. oznajmia, że nad Józefą Windisch, właścicielką realności we Lwowie, z powodu choroby umysłowej kuratela zawieszoną, i kuratorem adwokat Dr. Ernest Till ustanowionym zostaje.

Lwów 19 lutego 1881.

(1394 2—3) **Edykt.**

L. 4132. C. k. sąd powiatowy w Załościach podaje do wiadomości, iż celem ściągnięcia pretensyi Anny Geller w kwocie 60 zł. w. a. z pn. na dniu 1 kwietnia, na dniu 6 maja i na dniu 3 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszosądowym budynku licytacya realności nietabularnej pod l. 862 w Załościach położonej, masy leżącej, Franciszka Wujdy własnej, wedle protokołu z dnia 22 stycznia 1878 do l. 1072 opisanej z chaty mieszkalnej, ogrodu i pól w przestrzeni około 6 morgów składającej się łącznie na 330 zł. oszacowanej, z tem przeprowadzoną zostanie, iż przy trzecim terminie nawet niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

Cenę wywołania stanowi kwota 330 zł. a. w.

Wadyum wynosi 33 zł. w. a.

Resztę warunków i akt oszacowania przejrzeć można w t. s. registraturze.

Załośce, 30 września 1880.

(1383 2—3) **Edykt.**

L. 856. Wzałatwieniu protokołu dto 8 b. m. w sprawie egzekucyjnej Dawida Hopfingera przeciw Salamonowi Ratz o 1000 zł. spisanego w celu ułożenia łatwiejszych warunków licytacyjnych wyznacza się trzeci termin do licytacyjnej sprzedaży folwarku Dąbsa a względnie praw Salomonowi Ratz nań przysługujących w powiecie tutejszym położonego na dzień 8 kwietnia 1881 o godzinie 10 rano w tutejszym sądzie odbyć się mający pod warunkami tut. uchwałą z dnia 2 grudnia 1880 l. 7652 ustanowionemi i edyktem z tegoż dnia głoszonemi z temi atoli zmianami, iż na tym terminie folwark a względnie prawa doń przysługujące Salamonowi Ratz nawet poniżej ceny szacunkowej sprzedane będą, iż wadyum z 10ciu na 5 procent ceny szacunkowej się zniża i że nabywca obowiązany będzie w 14 dni po prawomocności zatwierdzenia aktu licytacyi złożyć połowę ceny kupna do depozytu sądowego, rozumie się z wrachowaniem złożonego wadyum, drugą zaś połowę ceny kupna w 14tu dniach po prawomocności wydać się mającej tabuli płatniczej porządek zaspokojenia wierzycieli hipotecznych ustanawiającej poczem dopiero nabywcy dekret własności wydany i na żądanie i własny koszt we fizyczne posiadanie kupiony folwark oddanym będzie, wszystkie zaś długi hipoteczne ze stanu biernego tego folwarku wyekstabulowane i na cenę kupna przeniesione.

Wolno atoli będzie nabywcy złożyć drugą połowę ceny kupna nawet przed wydaniem tabuli płatniczej, w którym to razie dekret własności i fizyczne posiadanie przedmiotu kupionego na żądanie i koszt nabywcy wydane a względnie oddane zostaną.

Rzeszów 10 lutego 1881.

(1657 2—3) **Edykt.**

L. 65612. W celu powiększenia stacyi kolei lwowsko-czerniowieckiej w Siechowie potrzeba zająć z przyległych gruntów 4939/43 metrów kwadratowych. Szczegółowy opis tych gruntów wyłożony zostanie w urzędzie gminnym i u przełożonego obszaru dworskiego w Siechowie, począwszy od 13 do 26 marca 1881 dla publicznego przejrzenia.

Zarzuty przeciw wymierzonemu wywłaszczeniu wniesione być mogą najdalej do 31 marca 1881 pisemnie lub ustnie w lwowskim c. k. starostwie, a w dniu 2 kwietnia 1881 przy komisyi reambulacyjnej, która się na tym dniu w Siechowie o godzinie 9 z rana zbierze.

Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości.

We Lwowie, dnia 22 lutego 1881.

(1651 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 1547. Ces. król. sąd obwodowy tarnowski niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż p Markus Wind przeciwko p. Maryi Bielewicz, właścicielce dóbr we Wielopolu, w dniu 8 listopada r. z. l. 1489 o zapłacenie 235 zł. 41 ct. w. a. pozew wniósł i takowy do postępowania sumarycznego został zadekretowany.

Ponieważ pobyt zapozwanej nie jest wiadomy przeznaczył tutejszy sąd do zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanej tutejszego adwokata dr. Psarskiego z substytucyą adwokata dr. Gałeckiego na kuratora, z którym wniesiony spór przeprowadzonym będzie.

Tym edyktem przypomina się zapozwanej, ażeby przy terminie dnia 18 marca 1881 albo się sama osobiście stawiła, albo potrzebną informacyę przeznaczonemu zastępcy udzieliła, lub też innego obrońcę obrała i tutejszemu sądowi oznajmiła, inaczej z jej opóźnienia wynikające skutki sama sobie przypisaćby musiała.

W Tarnowie, dnia 10 lutego 1881.

(1640 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 10869. C. k. sąd powiatowy miej. del. w Złoczowie podaje do wiadomości, że w sprawie Emanuela Weingarten jako prawonabywcy Iwana Jabłońskiego przeciw Hryniowi Jabłońskiemu o 46 zł. 68 ct. w. a z pn. odbędzie się w tusądowym gmachu w dniu 29 marca, 29 kwietnia i 13 maja 1881 każdym razem o godz. 10 przed południem publiczna egzekucyjna sprzedaż realności pod nr. 54 w Rykowie położonej.

Cena szacunkowa 90 zł

Poręczne 9 zł. a. w

Złoczów, dnia 26 listopada 1880.

(1654 2—3) **Edykt**

L. 3596. W dniach 24 marca, 26 kwietnia, 24 maja 1881 o 10 rano przeprowadzoną zostanie przymusowa publiczna sprzedaż realności włościańskiej, pod l. k. 14 i 15/16 w Woli wadowskiej położonych ciała tabularnego niestanowiących, a do dłużników Józefa Kapinosa, Jana Kapinosa i Wojciecha Stryeharza należących, a to celem ściągnięcia wierzytelności Isaka Wolfa w kwocie 40 złr. w. a. z pn.

Cena szacunkowa realności pod l. k. 14 wynosi 530 złr.

Wadyum 53 złr.

Realności zaś pod l. k. 15/16 730 złr.

Wadyum 73 złr. w. a.

Akt zastawniczego opisania oszacowania, tudzież bliższe warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej.

C. k sąd powiatowy.

Radomyśl dnia 12 lutego 1881.

(1639 2—3) **Edykt.**

L. 984. Sąd obwodowy w Nowym Sączu rozpisuje, celem ściągnienia należącej się c. k. uprzyw. galic. akcyjnemu Bankowi hipotecznemu we Lwowie od Marcyana i Teresy Gerzów sumy 9959 złr. 72 ct. w. a. wraz z procentem 7 prc. od 24 lutego 1880 bieżącym i kosztami w kwocie 10 złr. 42 ct. w. a. przyznanemi przymusową sprzedaż przez publiczną licytacyę dóbr Gierowy wedle Dom. 455 n. 231 poz. 11 haer. Marcyana i Teresy Gerzów własnych na dzień 19 kwietnia, 18 maja i 22 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10tej z rana w c. k. sądzie obwodowym w Nowym Sączu pod następującemi warunkami:

1. Licytacya ta odbędzie się ryczałtowo:

2. Cenę wywołania stanowi wartość tych dóbr przy udzieleniu pożyczki bankowej przyjęta w sumie 21921 złr. 50 ct. w. a.

3. Wadyum wynosi 2192 zł. w gotówce lub w papierach wartościowych

4. Gdy dobra te w powyższych terminach za cenę wywołania lub wyżej tejże sprzedane nie zostały natenczas dla ułożenia ułatwiających warunków wyznacza się termin sądowy na dzień 22 czerwca 1881 o godzinie 4tej popołudniu z tem oznajmieniem iż nie stawający na terminie wierzyciele hipoteczni jako do większości głosów przystępujący uważani będą.

5 Wyciąg hipoteczny tych dóbr i resztę warunków w tutejszej registraturze przejrzeć lub odpisać można.

O tem zawiadamia się wierzycieli, którymby uchwała dozwalająca licytacyę z jakiegokolwiek powodu doręczona być nie mogła i którzyby po dzień 8 lutego 1881 prawo zastawu na dobrach Gierowa nabyli do rąk kuratora Dr. Jarosza z zastępstwem Dr. Zelechowskiego.

C. k. sąd obwodowy.

Nowy Sącz dnia 19 lutego 1881.

(1644 2—3) **Edykt.**

L. 8928. C. k. sąd powiatowy w Żywcu ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Katarzyny Biernatowej w kwocie 100 złr. z pn. odbędzie się w tutejszym sądzie powiatowym w dniu 30 marca 1881, w dniu 29 kwietnia 1881 i w dniu 31 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 rano publiczna sprzedaż realności w Zabłociu pod Nr. C. 76 położonej, z domu murowanego, ogrodu i kilku niwek gruntu się składającej, Józefa Sanetry własnej.

Cena wywołania 870 złr.

Wadyum 87 złr.

Resztę warunków licytacyjnych, protokół zastawniczego opisania i oszacowania przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

Żywiec dnia 31 stycznia 1881.

(1652 2—3) **Edykt.**

L. 13741. Dnia 5 kwietnia, 9 maja i dnia 9 czerwca 1881, o godzinie 10 rano, odbędzie się w tutejszym sądzie publiczna sprzedaż realności pod l. kons. 135 w Babinie położonej, wykazem hipotecznym l. 38 objętej w sprawie Herscha Landaua przeciw Michałowi Kuzbytowi o 229 zł. z pn.

Cena wywołania wynosi 1053 złr.

Wadyum 106 złr.

Przy pierwszych dwu terminach realność tylko za lub wyżej ceny wywołania, przy trzecim nawet poniżej takowej sprzedaną będzie.

Resztę warunków licytacyjnych wolno w tutejszosądowej registraturze przejrzeć.

C. k. sąd powiatowy miej dal.

Sambor dnia 30 listopada 1880.

(1649 2—3) **Edykt.**

L. 1390. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi obwieszcza, że na podstawie uchwały c. k. sądu krajowego we Lwowie z dnia 9 października 1880 l. 40162 odbędzie się w zabudowaniu sądowem na dniu 30 marca 1881 o godzinie 10 przed południem publiczna dobrowolna sprzedaż realności pod l. k. 17/15 w Kołomyi na przedmieściu kuckiem położonej.

Ceną wywołania jest cena szacunkowa 8400 złr. w. a. realność jednak także niżej tej ceny lecz nie niżej jak za 8000 zł. sprzedaną będzie.

Reszta warunków przejrzaną być może w tusądowej registraturze.

Kołomyja 17 lutego 1881.

(1650 2—3) **Edykt.**

L. 1546. C. k. sąd obwodowy w Tarnowie podaje do wiadomości, że Markus Wind przeciw niewiadomej z miejsca pobytu Maryi Bielewiczowej o zapłacenie sumy 77 zł. 13 ct. w. a. skargę wniósł, w skutek której termin do rozprawy sumarycznej na dzień 18 marca 1881 o godzinie 10 z rana wyznaczonym i kuratorowi dla tej pozwanej w osobie adwokata dra Gałeckiego ze subsubstytucyą adwokata dra Busia ustanowionemu doręczony został.

Tarnów, dnia 16 lutego 1881.

(1510 2—3) **Edykt.**

L. 7821. Dnia 19 kwietnia, 17 maja 28 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się publiczna sprzedaż realności pod l. k. 223 w Okocimie wykazem hipotecznym 223 objętej masy spadkowej Macieja Kubali własnej na rzecz Izraela Westreicha celem zaspokojenia 48 złr.

Cena szacunkowa 115 złr.

Wadyum 11 złr. 50 ct.

Akt oszacowania i warunki licytacyjne przeglądnąć można w registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Brzesko dnia 20 grudnia 1880.

(1643 2—3) **Ogłoszenie.**

L. 5334. C. k. sąd powiatowy w Rudkach podaje do wiadomości, że celem zaspokojenia sumy 100 zł z kosztami 6 zł. 2 ct., 8 zł 36 ct., 8 zł. 86 ct, 3 zł 50 ct. i 6 zł 46 ct. jednakowoż po potrąceniu kwoty 50 zł. przez Hryńka Mamczak przeciw Piotrowi Gedz wywalczonej odbędzie się dnia 4 kwietnia, 4 maja i 8 czerwca 1881 o godzinie 10 przed południem publiczna sprzedaż realności pod l. 50 w Rozdziałowicach położonej pod warunkami już poprzednio uchwałą z dnia 31 lipca 1879 l. 2281 ogłoszonymi

Rudki 20 stycznia 1881.

(1206 2—3) **Edykt.**

L. 155. C. k. sąd powiatowy w Mielnicy w sprawie Juliana Zielskiego jako spadkobiercy Eliasza Zielskiego przeciw Piotrowi Klucowi pto. 99 zł. w. a. z pn. chęć kupienia mającym niniejszym edyktem wiadomo czyni, że na dniu 12 kwietnia, 10 maja i 7 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 11 rano realność dłużnika pod l. k. 99 w Horoszowie położona, za świadectwem księgi głównej gminy Horoszowa l. 234 wykazu hipotecznego, ciało tabularne stanowiąca, z parceli budowlanej 259 i z parcel gruntowych 255/2, 558 1009/2, 1129/1, 1199/1 1577/2, 1669/1 i 1923/1 składająca się, powyższej pretensyi za hipotekę służąca, na ostatnim terminie nawet niżej ceny szacunkowej i wywołania 845 złr. sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 85 zł.

Ekstrakt tabularny, akt oszacowania i warunki licytacyjne leżą w registraturze.

Dla wierzycieli hipotecznych, którzyby po 11 czerwca 1879 do tabuli weszli, lub którymby uchwałą niniejsza z jakiegokolwiekbądź powodu doręczoną nie została, ustanowiono kuratorem Emila Rada z Mielnicy.

Mielnica 22 stycznia 1881.

(1202 —3) **Obwieszczenie.**

L 17972. C. k. sąd obwodowy Tarnowski niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż p. Bernhard Biug przeciw Janowi Drozdowskiemu podaniem de pr. 3 października 1880 l. 13829 wekslową skargę wniósł i o pomoc sądową prosił w skutek czego uchwałą ts. z 9 października 1880 l. 13829 nakaz zapłaty sumy 400 zł. w. a. wydano.

Ponieważ pobyt zapozwanego nie jest wiadomym przeznaczył tutejszy sąd dla zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanego tutejszego adwokata Dr. Malawskiego z substytucyą adwokata Dr. Gałeckiego na kuratora, z którym wniesiony spór według ustawy cyw. dla Galicyi przepisanej przeprowadzonym będzie.

Tym edyktem przypomina się zapozwanemuażeby w przeznaczonym czasie, albo potrzebne dokumenta przeznaczonemu zastępcy udzielił; lub też innego obrońcę obrał i tutejszemu sądowi oznajmił, ogólnie do bronienia prawem przepisanych środków użył, inaczej z jego opóźnienia wynikające skutki sam sobie przypisaćby musiał.

W Tarnowie dnia 13 stycznia 1881.

(1201 2—3) **Obwieszczenie.**

L 17974. C. k. sąd obwodowy Tarnowski niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż p. Bernhard Biug przeciw Janowi Drozdowskiemu podaniem de praes. 9 października 1880 l. 13828 wekslową skargę wniósł i o pomoc sądową prosił w skutek czego wydanym został nakaz zapłaty sumy 300 zł. w. a. uchwałą ts. z 9 października 1880 l. 13828.

Ponieważ pobyt zapozwanego nie jest wiadomym, przeznaczył tutejszy sąd dla zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanego tutejszego adwokata Dr. Malawskiego z substytucyą adwokata Dr. Gałeckiego na kuratora, z którym wniesiony spór według ustawy cyw. dla Galicyi przepisanej przeprowadzonym będzie.

Tym edyktem przypomina się zapozwanemu, ażeby w przeznaczonym czasie, albo potrzebne dokumenta przeznaczonemu zastępcy udzielił, lub też innego obrońcę obrał, i tutejszemu sądowi oznajmił, ogólnie do bronienia prawem przepisanych środków użył, inaczej z jego opóźnienia wynikające skutki sam sobie przypisaćby musiał.

W Tarnowie dnia 13 stycznia 1881.

(1384 2—3) **Edykt.**

L. 762. C. k. sąd powiatowy w Brzeżanach ustanawia w sprawie egzekucyjnej c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku hipotecznego przeciw Med. Dr. Joachimowi Hordyńskiemu pto. 396 złr. 90 ct., 396 złr. 90 ct. i 3943 złr. 9 ct. dla z miejsca pobytu niewiadomego Med. Dr. Joachima Hordyńskiego kuratorem Adw. Dr. Henryka Finkelsteina celem doręczenia tusądowej uchwały z dnia 10 listopada 1880 l. 9791 tudzież dalszych zapaść mających uchwał i zawiadamia o tem Med. Dr. Joachima Hordyńskiego niniejszym edyktem.

Brzeżany 5 lutego 1881.

(1620 2—3) **Ogłoszenie.**

L. 613. Mikołaj Piuchtij rolnik z Bogdanówki został marnotrawcą uznany a Wasyl Calik tegoż kuratorem ustanowiony.

C. k. sąd powiatowy.

Nowesioło dnia 24 lutego 1881.

(1616 2—3) **Edykt.**

L. 39231. C. k. sąd powiatowy miejsko delegowany w Krakowie czyni wiadomem, że Ascher Unger w Krakowie uznanym został za umysłowo niedołężnego i że kuratorem jego ustanowionym został Aron Unger.

Kraków 31 grudnia 1881.

(1619 3—3) **Edykt.**

L. 1457. Podaje się do publicznej wiadomości, że mieszczanin z Nadwórny, Iwan Koszczuk syn Antypa, został przez c. k. sąd obwodowy w Stanisławowie pod datą 19 lutego 1881 l. 1893 za marnotrawcę uznany.

Podpisany sąd powiatowy ustanawia dla niego kuratorem mieszczanina Ilka Pauluka z Nadwórny.

C. k. sąd powiatowy.

Nadwórna dnia 27 lutego 1881.

(1395 3—3) **Edykt.**

L. 4179. C. k. sąd powiatowy w Załościach podaje do wiadomości, iż celem ściągnienia restującej kwoty 59 zł. w. a. z pn. na rzecz Markusa Berischa Schwadrona odbędzie się w tutejszym sądzie na dniu 1 kwietnia, 6 maja i 3 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano, licytacya połowy parceli ornej liczbą top. 2031 oznaczonej z realności nietabularnej pod l. 1056 w Załościach pochodzącej Pawła Bencała własnej, przestrzeń 800 kwadratowych sążni obejmującej na wschód do pola Stefana Lewickiego, na zachód do pola Jana Lewickiego, na południe do pola Antoszka Nitefora. a na północ do drogi graniczącej, wedle protokołu z dnia 21 maja 1879 do l. 2502 zastawniczo opisanej z tem, że przy trzecim terminie parcela ta nawet niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

Cenę wywołania stanowi kwota 15 zł.

Wadyum wynosi 1 zł. 50 ct. w. a.

Resztę warunków i akt oszacowania przejrzeć można w tus. registraturze.

Załośce 3 października 1880.

(1595 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 3477. W c. k. sądzie powiatowym Myślenickiem odbędzie się dnia 30 marca, 26 kwietnia i 2C maja 1881 zawsze o godzinie 10 przed południem przymusowa licytacyjna sprzedaż realności pod l. k. 37 w Myślenicach położonej na zaspokojenie wierzytelności 57 zł. 70 ct. z pn. c. k. uprz. bankowi hipotecznemu we Lwowie od Maryi Sendlerowej przyznanej.

Cena oszacowania i wywołania poniżej, której sprzedaż nie nastąpi wynosi 2281 zł.

Wadyum 228 zł.

Wyciąg hipoteczny i bliższe warunki licytacyjne można przejrzeć i odpisać w registraturze sądowej.

Myślenice dnia 20 stycznia 1881.

(1596 3—3) **Sprostowanie.**

L. 822. Ogłoszone w numerach Gazety Lwowskiej 260, 261 i 262 z roku 1880 obwieszczenie z dnia 19 października 1880 l. 5888 w sprawie Dawida Tuchsa i Wolfa Hausmana przeciw masie spadkowej Stefana Seńków, a względnie z życia i miejsca pobytu niewiadomym spadkobiercom i prawonabywcom tejże masy o wyekstabulowanie kwoty 59 zł. 39 ct. m. k. ze stanu biernego realności pod l. 219 str. 272 now. w Przemyślanach położonej, prostuje się w ten sposób, iż pozew ten masy spadkowej Stefana Seńków, a nie jak w powyższych obwieszczeniach mylnie nadmieniono masy spadkowej Stefana Janków dotyczy, i że do ustnej rozprawy sporu tego ponowny termin na dzień 19 kwietnia 1881 o godzinie 10 przed południem się ustanawia.

C. k. sąd powiatowy.

Przemyślany 25 lutego 1881.

(1598 3—3) **Konkurs.**

L. 166/pr. Na podstawie uchwały Rady miasta Lwowa z dnia 17 lutego 1881 rozpisuje Prezydyum magistratu niniejszem konkurs na obsadzenie trzech posad rewizorów targowych z wynagrodzeniem rocznem po 420 zł. tudzież sześciu posad strażników miejskich z wynagrodzeniem po 240 zł. rocznie i emolumentami dla straży miejskiej ustanowionemi.

Kandydaci na rewizorów targowych wykazać się mają, obok udowodnienia znajomości języków krajowych w czytaniu i pisaniu, tudzież dotychczasowego zatrudnienia i wieku niewyżej jak lat 40, także znajomością przepisów w przedmiocie oględzin mięsa i bydła, znawstwa szkodliwych gatunków grzybów i roślin, stanowiących artykuł powszedniego targu handlowego, tudzież mąki, pieczywa, nabiału i t. p. artykułów żywności. W razie niemożności stwierdzenia dokumentami kwalifikacyi wyżej wymaganej, podać się winni kandydaci egzaminowi przed komisyą targową.

Od kandydatów na strażników miejskich wymaga się, oprócz wieku nie wyżej lat 40 znajomości języków krajowych w czytaniu i pisaniu, tudzież dowodu dotychczasowego zatrudnienia, i nieposzlakowanego życia.

Posady powyższe nadane będą prowizorycznie, nienadają zatem prawa do emerytury, lub jakiegokolwiek zaopatrzenia, a uwolnienie nastąpić może każdego czasu bez poprzedniego wypowiedzenia i bez osobnego wynagrodzenia.

Podania zaopatrzone dowodami powyżej wskazanemi wnosić należy w terminie do 25 marca b. r. do Prezydyum magistratu miasta Lwowa.

Lwów dnia 25 lutego 1881.

(1636 3—3) **Edykt.**

L. 4713. Lwowski c. k. sąd krajowy w sprawie Wandy z Szwejkowskich 1 ślubu Borowskiej, 2 ślubu baronowej Brunickiej przeciw Teoderowi Hołodynskiemu, Julii z Gruszczyńskich Dieztmanowej, Leonowi Krupskiemu, Antoniemu Gruszczyńskiemu, Rozalii Abrysowskiej i Alojzyi z Tarnawieckich hr. Błażowskiej dozwala i rozpisuje niniejszem celem ściągnięcia sumy 826 zł. 19 ct. a. w. z pn. przymusową publiczną sprzedaż należących dłużnikom, a powyższej pretensyi wedle tutejszej k. tabuli miejskiej za hipotekę służących 631/5120 części realności pod l. $468\frac{1}{4}$ we Lwowie położonej, która to licytacya odbędzie się w dwóch terminach, to jest dnia 4 kwietnia 1881 i dnia 4 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 z rana w tutejszym c. k. sądzie krajowym, na których terminach jednak powyższe części realności l. $468\frac{1}{4}$ niżej ceny wywołania tj. wartości ich szacunkowej 1762 zł. 36 ct. a. w. sprzedane nie będą.

Wadyum licytacyjne wynosi 170 zł. a.w.

Gdyby te 631/5120 części realności na wyznaczonych dwóch terminach za lub wyżej ceny szacunkowej sprzedane nie zostały, wyznacza się do ułożenia warunków przystępniejszych termin na dzień 4 maja 1881 godzina 4 po południu w tutejszym sądzie w biurze nr. 4 i wzywa się na takowy wszystkich wierzycieli hipotecznych z tym dodatkiem, że niestawający uważani będą jako przystępujący do większości wierzycieli przy tym terminie obecnych.

O tej licytacyi zawiadamia się interesowanych, mianowicie też wszystkich wierzycieli hipotecznych, pomiędzy tymi zaś tych wierzycieli, którzyby dopiero po dniu 7 grudnia 1880, jako dniu wydania użytego przy rozpisaniu tej licytacyi wyciągu tabularnego realności l. $468\frac{1}{4}$ do tabuli weszli, lub którymby bądź niniejsza uchwała, bądź też późniejsze w niniejszej sprawie zapaść mające uchwały wcześnie albo wcale doręczone być nie mogły do rąk kuratora dla nich w osobie p. adwokata dra Bielińskiego z substytucyą p. adw. dra Jackowskiego ustanowionego i przez edykt niniejszy.

Względem ciężących na tych częściach realności l. $468\frac{1}{4}$ długów, podatków i innych danin odsela się chęć kupienia mających do tabuli miejskiej i do urzędu podatkowego, zaś dalsze warunki licytacyjne, zarówno jak i akt detaksacyi i ekstrakt tabularny sprzedać się mającej majętności w tutejszo sądowej registraturze lub też na terminach licytacyi u delegowanej w tym celu komisyi przejrzane być mogą.

Lwów, dnia 19 lutego 1881.

(1122 3—3) **Edykt.**

L. 32023. C. k. sąd krajowy w Krakowie podaje do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia należytości Arcybractwa Miłosierdzia i Banku pobożnego w Krakowie w kwocie 6000 zł. pol., czyli 1500 zł. z pn. odbędzie się przymusowa sprzedaż realności pod l. 366 dz. I (534 gm. V) w Krakowie będącej własnością Aleksandra Ziembowskiego, a względnie tegoż masy spadkowej i Julii Ziembowskiej w dwóch terminach t. j. dnia 20 kwietnia 1881 i 31 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano, na których realność ta tylko za cenę szacunkową lub wyższą sprzedaną będzie.

Gdyby na powyższych terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyższą sprzedaną nie została, ustanawia się celem ułożenia ułatwiających warunków licytacyjnych termin na dzień 31 maja 1881 o godz. 4 po południu.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 27338 zł.

Wadyum 2783 zł.

Resztę warunków sprzedaży, akt oszacowania i wykaz hipoteczny przejrzeć można w registraturze sądowej.

Kuratorem wierzycieli, którzyby po 8 grudniu 1880 do hipoteki weszli, lub którymby rezolucya licytacyjna przed terminem doręczoną być nie mogła, ustanowiony zostaje p. adwokat Pieniążek z substytucyą adwokata Ichheisera.

Kraków, 7 stycznia 1881.

(993 3—3) **Edykt.**

L. 55924/55925. C. k. sąd krajowy dla spraw cywilnych we Lwowie w sprawie galic. towarzystwa ziemskiego przeciw Anastazyi ze Swaryczewskich Wojewódkowej o 2369 zł i 3300 zł. a. w. z pn. rozpisuje niniejszem celem zaspokojenia wymienionych pretensyj z przynależytościami przymusową publiczną sprzedaż dóbr „Sołtystwo, czyli Sołtyszczyzna" części w Barszczowicach w powiecie lwowskim położonych wedle dom. 469 pag. 198 n. 8 haer. Anastazyi ze Swaryczewskich Wojewódkowej własnych na rzecz galic. towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Licytacya ta odbędzie się w dniu 5 kwietnia 1881 o godzinie 10 przed południem w biurze doręczeń tegoż sądu, przy którym to terminie dobra te sprzedane będą także niżej ceny szacunkowej i wywołania 12341 zł., jednak nie niżej ceny, która wystarczy na zaspokojenie powyż wymienionej wierzytelności galic. towarzystwa kredytowego ziemskiego, tudzież wierzytelności poprzedzających.

Wadyum wynosi 1234 zł. 10 ct. a. w.

Bliższe warunki przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Uwiadamiamy o tem chęć kupienia mających, tudzież wszystkich tych wierzycieli, którymby tak niniejsza uchwała, jak i którakolwiek z późniejszych należycie doręczoną być mogła, lub którzyby po dniu 27 listopada 1878 do hipoteki dóbr sprzedać się mających weszli do rąk kuratora w osobie adwokata dra Rabego ze substytucyą adwokata dra Raresa ustanowionego.

Lwów, dnia 22 stycznia 1881.

(1210 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 18235. W tutejszym sądzie powiatowym odbędzie się dnia 23 czerwca 1881 o godzinie 10 rano publiczna sprzedaż realności pod l. 142 m. w Stryju położonej, ciało tabularne stanowiącej niegdyś Samuela Liebermana własnej na zaspokojenie wywalczonej sumy przez Mojżesza Helperna w kwocie 450 zł. w. a. z pn.

Cena wywołania 1685 zł. w. a.

Zakład 169 zł. w. a.

Na tym terminie realność powyższa także i niżej ceny szacunkowej sprzedaną zostanie.

Bliższe warunki można przejrzeć w tusądowej registraturze

Stryj dnia 18 stycznia 1881.

(1190 3—3) **Edykt.**

L. 11144. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie ogłasza, że na zaspokojenie pretensyi gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w kwocie 2032 zł. 96 ct. w. a. z pn. odbędzie przymusową sprzedaż folwarku „Zimnawoda" Dom 506 pag. 421 hr. 1 zapisanego w powiecie Przemyślańskim położonego z kompleksu dóbr Podusilnej wydzielonego w tutejszem zabudowaniu sąd. dnia 1 kwietnia 1881 o godzinie 10 przed południem jednak tylko za lub wyżej ceny 3000 zł. w. a.

Wadyum wynosi 704 zł

Dalsze warunki przeglądnąć można w registraturze, dla wierzycieli, którzyby po dniu wydania ekstraktu tabularnego do tabuli weszli, lub którymby uchwała licytację dozwalająca, albo dalsze licytacyi lub ekstrykacyi dotyczące uchwały wcale lub wcześnie nie zostały doręczone adw. Dr. Mijakowskiego na kuratora ustanowiono.

Złoczów 8 stycznia 1881.

(1612 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 12774. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi podaje do powszechnej wiadomości, że utworzony uchwałą z dnia 24 czerwca 1876 l. 4801 konkurs na majątek Herscha Chajessa, po uskutecznionym podziele majątku konkursowego, równocześnie jako ukończony uznanym został.

Kołomyja dnia 23 grudnia 1880.

(1613 3—3) **Edykt.**

L. 13063. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi podaje niniejszem do wiadomości, że dnia 28 marca 1881 o godzinie 10 rano w biurze VI odbędzie się, celem zaspokojenia wierzytelności c. k. uprz. galic. akc. banku hipotecznego we Lwowie 113 zł. 40 ct. i 1591 zł. 8 ct. z pn., publiczna przymusowa sprzedaż realności pod l. 521 w Kołomyi położonej, Izaka Jakóba dw. im. Steigmanna własnej, pod warunkami w tusądowym edykcie z dnia 23 września 1880 l. 9644 w Gazecie Lwowskiej Nr. 235, 237 i 238 ogłoszonemi.

W Kołomyi dnia 30 grudnia 1880.

(1630 3—3) **Edikt.**

Zl. 5911. Vom k. k. Bezirksgerichte Zbaraż wird hiemit kundgemacht, daß Eduard Kruh gegen die dem Leben und Wohnorte nach unbekannte Breine Bassie Landesberg und deren unbekannte Erben wegen Löschung von 52 fl 48 kr W. W. und 149 fl. pol. in Silber aus dem Lastenstande der Realität Nr. 84 alt, 90 neu in Zbaraż eine Klage ausgetragen hat, in Folge dessen für die Belangte Hr. Israel Landesberg zum Curator ad actum bestellt und zur Verhandlung der Termin auf den 16 März 1881 bestimmt wurde.

Die Belangte wird somit aufgefordert am obigen Termin zu erscheinen oder dem Curator Informatien zu ertheilen ansonsten sie die üblen Folgen sich selbst zu zuschreiben haben wird

Zbaraż den 31 Dezember 1880

(1629 3—3) **Edikt.**

Z. 5910. Vom k. k. Bezirksgerichte Zbaraż wird hiemit bekannt gemacht, das Eduard Kruh gegen den dem Leben und Wohnorte nach unbekannten Johann Sawicki resp. dessen unbekannten Erben pto. Löschung von 100 Silber Rubel aus dem Lastenstande des Hauses CNr. 84 alt, 90 neu in Zbaraż eine Klage ausgetragen hat, in Folge dessen für den Belangten Herr Julius Opolski zum Curator ad actum bestellt und zur Verhandlung der Termin auf den 16 März 1881 bestellt wurde.

Der Belangte wird somit aufgefordert am obigen Termin zu erscheinen oder dem Curator Informatien zu ertheilen ansonsten er die üblen Folgen sich selbst zu zuschreiben haben wird.

Zbaraż am 31 Dezember 1880.

(1626 3—3) **Edikt.**

Z. 5912. Vom k. k. Bezirksgericht Zbaraż wird hiemit kundgemacht, daß Eduard Kruh gegen die dem Leben und Wohnorte nach unbekannten Erben des Felix Wysrzyński wegen Löschung von 100 # in Gold und der ob derselben im Exekutionswege intabulierten 42 # aus dem Lastenstande der Realität Nr. 84 alt, 90 neu in Zbaraż eine Klage ausgetragen hat in Folge dessen für die Belangten Erben Hr. Józef Motrczynski zum Curator ad actum bestellt und der Termin zur Verhandlung auf den 16ten März 1881 bestimmt wurde.

Die Belangten werden sonach aufgefordert am obigen Termine zu erscheinen oder dem Curator Informatien zu ertheilen ansonsten sie die üblen Folgen sich selbst zu zuschreiben haben wirden.

Zbaraż den 31 Dezember 1880.

(1627 3—3) **Edikt.**

Z. 5909. Vom k. k. Bezirksgerichte Zbaraż wird hiemit bekannt gemacht, das Eduard Kruh gegen den dem Leben und Wohnorte nach unbekannten Julian Bogdanowicz resp. dessen unbekannten Erben pto Löschund des 6 jährigen Pachtrechtes der Apotheke und Haus in Zbaraż CNr. 90 aus dem Lastenstande derselben eine Klage ausgetragen hat Folge dessen für den Belangten Hr. Adalbert Koznchowski zum curator ad actum bestellt und zur Verhandlung der Termin auf den 16 März 1881 bestimmt wurde

Der Belangte wird sonach aufgefordert am obigen Termine zu erscheinen oder dem Curator Informatien zu ertheilen ansonsten er die üblen Folgen sich sebst zu zuschreiben haben wird.

Zbaraż den 3. Dezember 1880.

(1628 —3) **Edikt.**

Z. 5913. Vom k. k. Bezirksgerichte Zbaraż wird hiemit kundgemacht, daß Eduard Kruh gegen die dem Leben und Wohnorte nach unbekannten Franz Paidly rep. dessen unbekannten Erben wegen Löschung von 141 fl. 58 kr. ö. W. aus dem Lastenstande der Realität Nr. 84 alt, 90 neu in Zbaraż eine Klage ausgetragen hat in Folge dessen für die Belangten Hr. Emil Załuski zum Curator ad actum bestellt und zur Verhandlung der Termin auf den 16 März 1881 bestimmt wurde.

Der Belangte wird somit aufgefordert am obigen Termine zu erscheinen oder dem Curator Informatien zu ertheilen ansonsten er die üblen Folgen sich selbst zu zuschreiben haben wird

Zbaraż am 31 Dezember 1880

(1637 3—3) **Edykt.**

L. 4235. C. k. sąd powiatowy miejsko delegowany Sec. I we Lwowie, wzywa niewiadomego z miejsca pobytu Józefa Voigtmana przeciw któremu Eugeniusz Wędrychowski na dniu 28 kwietnia 1880 l. 20539 wniósł pozew o zapłacenie 318 zł. 8 ct. w. a. z pn. by przed terminem do rozprawy sumarycznej na dzień 23 kwietnia 1881 wyznaczonym ustanowionemu dlań kuratorowi p. adw. Dr. Skowrońskiemu z substytucyą Dr. Weissa potrzebnej informacyi i środków dowodowych udzielił, lub innego sobie zastępcę obrał i o tem sądowi tutejszemu doniósł.

Lwów dnia 5 lutego 1881.

(1275 3—3) **Edykt.**

L. 4638. C. k. sąd powiatowy w Załościach rozpisuje niniejszem w sprawie c. k. uprzyw. gal. akc. Banku hipotecznego we Lwowie przeciw Baruchowi Markusowi dw. im. Ostrowerowi o zwrot reszty pożyczki w sumach 113 złr. 40 ct. 118 złr. 40 ct i 1198 złr. 9 ct. w. a. z pn. publiczną przymusową sprzedaż realności pod l. 325/390 w Załościach położonej jak Dom. tom. 1 str. 175 poz. 7 i 8 haer. Barucha czyli Borucha Markusa dw. im. Ostrowera własnej.

Sprzedaż odbędzie się w dwu terminach a to dnia 1 kwietnia 1881 i dnia 6 maja 1881 o godzinie 10 przed południem w tutejszosądowym budynku z tem, że na pierwszym terminie realność ta jedynie za kwotę 3800 złr. w. a. lub wyżej takowej, na drugim zaś za jakąbądź kwotę sprzedaną zostanie.

Za cenę wywołania ustanawia się cenę szacunkową 4000 złr.

Wadyum wynosi 200 złr.

Bliższe warunki przejrzeć można w tusądowej registraturze.

O tem zawiadamia się obie strony i wierzycieli hipotecznych do rąk własnych zaś tych wierzycieli hipotecznych, którymby ta uchwała lub późniejsze z jakiejkolwiekbądź przyczyny doręczone być nie mogły, lub którzyby po dniu 24 sierpnia 1879 prawa zastawu na sprzedać się mającej realności uzyskali do rąk kuratora p. Juliana Karabińskiego w Załościach.

Załośce 20 listopada 1880.

(1192 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 9135. W dniach 5 kwietnia, 5 maja i 7 czerwca 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej pod l. nr. kons. 50 subr. w Woli zaderewackiej położonej, dłużnika Michała Pasiecznika własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz zakładu kredyt. włościańskiego na zaspokojenie sumy 267 zł. 50 ct. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 600 zł.

Wadyum wynosi 10 pr.

Resztę warunków w tutejszej registraturze. C. k. sąd powiatowy.

Bolechów dnia 3 grudnia 1880.

(1597 3—3) **Konkurs.**

L. 135/pr. Celem obsadzenia posady elewa technicznego przy miejskim urzędzie budowniczym z adjutum rocznych 600 złr. w. a. i w myśl postanowień organizacyjnych z 10 czerwca 1875 rozpisuje się niniejszem konkurs z terminem do dnia 31 marca 1881.

Kandydaci wykazać się mają z ukończonych nauk technicznych bądź na instytutach politechnicznyph w państwie, bądź za granicą na równorzędnych instytutach publicznych, dalej ze znajomości języków krajowych i z dotychczasowego zatrudnienia.

Elew podać się winien sześciotygodniowej próbie, a przysięga służbowa zostanie odebraną od niego wtedy dopiero, jeżeli w tym czasie dał dowody pilności i uzdatnienia do służby budowniczej.

W ciągu 4 lat, licząc od dnia złożenia przysięgi, musi złożyć z dobrym postępem egzamin państwowy, gdyż inaczej niemoże otrzymać wyższej posady, a nadto może zostać oddalony ze służby miejskiej; kandydatom, którzy wykażą się egzaminem państwowym i praktyką w zawodzie technicznym zapewnia się pierwszeństwo.

Podania zaopatrzone żądanemi dowodami wnosić należy w oznaczonym terminie do Prezydyum magistratu miasta Lwowa.

Lwów dnia 25 lutego 1881.

(Ciąg dalszy.)

W Y K A Z

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
39	Turka	Jedyny	Łopuszczanka lechniowa	1486	96			
40			Łosieniec	1461	52			
41			Lubahora	3384	82			
42			Matków i Mochnate	5635	46			
43			Michnowiec	2427	93			
44			Mielniczne	838	62			
45			Moldawsko	383	29			
46			Myta	1105	76			
47			Przysłup	1706	30			
48			Radycz	517	85			
49			Rosochacz	1568	13			
50			Rozłucz	2244	6			
51			Ryków	638	50			
52			Rypiany	994	73			
53			Sianki	1186	39			
54			Smereczka	833	58			
55			Sokoliki	1829	67			
56			Suchy potok	495	57			
57			Swidnik	1161	34			
58			Szandrowiec	1857	49			
59			Szumiacz	1153	75			
60			Tarnawa niżna	2076	37			
61			Tarnawa wyżna	1282	72			
62			Tureczka niżna	850	6			
63			Tureczka wyżna	1044	89			
64			Turka	5805	52			
65			Wołcze	4063	57			
66			Wołosianka mała	1064	71			
67			Wołosianka wielka	1348	29			
68			Wysocko niżne	3569	79			
69			Wysocko wyżne	5151	74			
70			Zadzielsko	1160	7			
71			Zawadka	1765	54			
72			Żukotyn	1587	13	140798	95	
1	Żółkiew	Jedyny	Artassów	6030	9			
2			Batiatycze	18035	15			
3			Biesiady	835	36			
4			Błyszczywody	4731	3			
5			Bojaniec	3553	87			
6			Borowe	1067	23			
7			Brzyszcze	667	—			
8			Butyny	7144	68			
9			Czystynie	6411	9			
10			Dalnicz	3545	4			
11			Derewnia	5035	43			
12			Dobrosin	7421	44			
13			Doroszów mały	2325	25			
14			Doroszów wielki	5276	63			
15			Dworce	3838	98			
16			Dzibułki	13029	30			
17			Fujna	1346	57			
18			Glińsko	4415	98			
19			Hrebeńce	4451	99			
20			Hucisko	1315	—			
21			Kłodno wielkie	13192	4			
22			Kłodzienko	6995	18			
23			Koszelów	2961	9			
24			Krechów	3848	25			
25			Kulawa	3080	11			
26			Kulików	9015	64			
27			Kunin	7421	12			
28			Kupiczwola	3193	1			
29			Lipina	637	2			
30			Lubella	2791	64			
31			Macoszyn	5333	50			
32			Majdan	660	58			
33			Mierzwica	7994	48			
34			Mohylany	2925	71			
35			Mokrotyn	6568	53			
36			Mosty wielkie	7312	33			
37			Nadycze	3353	62			
38			Nahorce	4000	65			
39			Nowesioło	6122	59			
40			Pieczychwosty	7240	6			
41			Piły	2571	33			
42			Polany	3309	44			
43			Prowała	376	31			
44			Przedrzemichy	4911	18			
45			Przemiwółki	2067	27			
46			Przystanie	4241	19			
47			Rekliniec	6509	70			
48			Ruda krechowska	1265	63			
49			Skwarzawa nowa	6368	19			
50			Skwarzawa stara	3198	39			
51			Smereków	3652	35			
52			Soposzyn	5453	47			
53			Stanisłówka	738	85			
54			Strzemień	987	4			
55			Sulimów	5143	64			
56			Turynka	9500	29			
57			Udnów	4971	68			
58			Wiązowa	3095	21			
59			Wierzblany	899	58			
60			Winniki	4916	33			
61			Wola wysocka	3012	24			
62			Wola żółtaniecka	1450	11			
63			Wolica	2601	10			
64			Wulka kunińska	279	30			
65			Zameczek	4106	38			
66			Żełdec	8687	36			
67			Żółkiew I. część	1685	33			
68			Żółkiew II. część	835	98			
69			Żółtańce	22178	9			
70			Zubówmost	3901	5			
71			Zwertów	5488	23	333526	50	
1	Żydaczów	Jedyny	Balicze podgórne	3997	71			
2			Balicze podróżne	6155	98			
3			Bereznica królewska	4589	48			
4			Brzezina	7520	47			
5			Bujanów	2316	69			
6			Cucułowce	2202	45			
7			Czernica	5734	69			
8			Czerteż	3217	86			
9			Demeńka leśna	3633	42			
10			Demeńka podniestrz.	2177	8			
11			Demnia	4887	87			
12			Derżów	4948	70			
13			Drohowyż	6532	4			
14			Dubrawka	2638	78			
15			Dzieduszyce małe	2636	32			
16			Hanowce	2176	92			
17			Hoizdyczów	9230	50			
18			Jajkowce	3638	6			
19			Iłów	4293	7			
20			Juseptycze	4320	44			
21			Iwanowce	5270	44			
22			Izydorówka	1730	89			
23			Kijowiec	4979	98			
24			Korczówka	1058	98			
25			Kotoryny	3804	25			
26			Krechów	737	63			
27			Krupsko	4954	77			
28			Lachowice podróżne	6854	34			
29			Lachowice zarzeczne	3641	28			
30			Łowczyce	7876	53			
31			Lubsza	4073	21			
32			Lutynka	757	35			
33			Łysków	2263	38			
34			Malechów	3830	66			
35			Manasterzec	5848	9			
36			Mazurówka	882	92			
37			Międzyrzecze	5412	45			
38			Mielnicz	3700	74			
39			Mikołajów	4993	18			
40			Młyniszcze	5670	50			
41			Nadiatycze	6973	64			
42			Nowe sioło	3331	8			
43			Obłaźnica	2469	38			
44			Pczany	3870	39			
45			Piaseczna	4040	11			
46			Pokrowce	3608	85			
47			Protessy	1256	94			
48			Rogużno	2041	43			
49			Rozdół	3093	60			
50			Rozwadów	8536	65			
51			Ruda miasteczko	3068	54			
52			Rudniki	10309	60			
53			Smuchów	4110	1			
54			Stankowa	4048	5			
55			Stulsko	6873	74			
56			Sulatycze	4667	50			
57			Tarnawka	971	94			
58			Tejsarów	4865	1			
59			Trościaniec	1245	69			
60			Turady	3417	21			
61			Uście	6489	35			
62			Weryń	4554	79			
63			Włodzimirce	5641	80			
64			Wołczniów	7322	25			
65			Wolica	2594	47			
66			Z. błotowce	4204	20			
67			Żurawków	1497	81			
68			Żurawno	18709	7			
69			Żydaczów	23644	24			
70			Żyrawa	4539	61	327187	5	
1	Biała	pierwszy	Babice	8320	64			
2			Beatwina	9039	58			
3			Beatwinka	5168	9			
4			Biała	599	49			
5			Bielany	7541	66			
6			Broszkowice	12334	21			
7			Brzeszcze	9099	26			
8			Brzezinka	7241	85			
9			Bujaków	1820	7			
10			Bulowice	6368	40			
11			Czaniec	9604	19			
12			Dankowice	7753	40			
13			Dwory I. część	8397	31			
14			Dwory II. część	3195	88			
15			Grojec	9662	12			
16			Hałcnów I. część	3438	11			
17			Hałcnów II. część	63	15			
18			Harmenzy	3542	59			
19			Heczmarowice	12667	13			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
20	BIAŁA	pierwszy	Janowice	2317	18			
21			Jawiszowice	10001	87			
22			Kańczuga	1549	22			
23			Kaniów	8104	29			
24			Kąty	17384	45			
25			Kobiernice	5652	—			
26			Komorowice	9182	47			
27			Kozy	9619	26			
28			Lipnik	13901	31			
29			Łazy	1439	63			
30			Łąki	6439	75			
31			Malec	3024	13			
32			Manowice	8326	69			
33			Nowawieś	6713	43			
34			Osiek	16071	37			
35			Oświęcim	13454	84			
36			Pisarzowice	5344	68			
37			Pławy	163[illegible]	86			
38			Polanka	14477	57			
39			Poręba wielka	7143	98			
40			Przecieszyn	1765	—			
41			Rajsko	5925	79			
42			Skidzin	5167	81			
43			Starawieś-dolna	1577	33			
44			Starawieś-górna	1840	43			
45			Stawy stare	1824	24			
46			Wilczkowice	1057	68			
47			Wilamowice	4850	99			
48			Witkowice	3772	11			
49			Włosienica	4719	81			
50			Zaborze	2594	95	301940	25	
1	Biała	drugi	Bierna	981	11			
2			Buczkowice	2224	78			
3			Bystra	1747	39			
4			Godzisko	1049	46			
5			Hucisko	460	23			
6			Kalna	531	90			
7			Łodygowice	8232	30			
8			Mesna	526	62			
9			Międzybrodzie ad Kobiernice	3580	95			
10			Międzybrodzie ad Lipnik	4541	79			
11			Mikuszowice	2047	12			
12			Porąbka	8262	97			
13			Rybarzowice	4236	13			
14			Straconka	3910	62			
15			Szczyrk	6654	74			
16			Witkowice	5175	13	54163	24	
1	BOCHNIA	pierwszy	Baczków	3028	62			
2			Barczków	1942	65			
3			Biękowice	3106	3			
4			Bochnia	11305	76			
5			Bogucice	5728	91			
6			Borek	4014	8			
7			Bratucice	9441	22			
8			Brzeźnica	5328	42			
9			Buczków	2230	13			
10			Cerekiew	8148	83			
11			Chełm	6742	32			
12			Chodenice	3722	30			
13			Cikowice	2624	39			
14			Dąbrówka	2137	16			
15			Damienice	2755	58			
16			Dołuszyce	1472	46			
17			Dzwinia	6107	94			
18			Dziewin	11851	18			
19			Gawłów	4348	7			
20			Gierczyce	3672	76			
21			Gorzków	3057	96			
22			Grobla	19920	12			
23			Grodkowice	3952	77			
24			Jodłówka	4720	71			
25			Kłaj	14729	92			
26			Kolanów	2134	87			
27			Kołko	8037	89			
28			Krzeczów	2831	15			
29			Krzyżanowice	3438	24			
30			Kurów	2375	87			
31			Łężkowice	7134	69			
32			Łapczyce	4312	58			
33			Łazy	2558	41			
34			Majkowice	10664	16			
35			Mikluszowice	7827	33			
36			Niedary	18585	34			
37			Niepołomice	3184	36			
38			Nieszkowice małe	3186	9			
39			Ostrów-borek	2884	98			
40			Ostrów szlachecki	1833	28			
41			Podedworze	3894	13			
42			Podłęże	1589	5			
43			Popędzyna	4645	45			
44			Proszówki I.	5946	60			
45			Rzezawa	1176	24			
46			Słomka	9308	90			
47			Stanisławice	3783	13			
48			Swiniarów	6266	12			
49			Targowisko	2494	5			
50			Trawniki	9999	86			
51			Uście solne	17779	10			
52			Wola batorska	3735	65			
53			Wola drwińska	5829	41			
54			Wrzępia					
55			Wyrzyce	3087	76			
56			Xiążnice	3410	52			
57			Zabierzów	15135	38			
58			Zatoka	2193	65	327777	11	
1	BOCHNIA	drugi	Bełdno	704	12			
2			Boczów	956	4			
3			Borówna	809	38			
4			Brzezowa	997	6			
5			Buczyna	4068	18			
6			Bytomska	1457	3			
7			Chronów	2991	69			
8			Cichawka	996	9			
9			Dąbrowica	4184	36			
10			Grabie	2044	57			
11			Kamionna	2596	88			
12			Kamyk	1085	43			
13			Kępanów	1277	53			
14			Kierlikówka	1238	6			
15			Kobyle	3612	59			
16			Kobylec	2710	7			
17			Kopaliny	1144	46			
18			Królówka	7956	26			
19			Leksandrowa	1639	33			
20			Leszczyna	2292	88			
21			Lipnica górna	3766	85			
22			Lipnica dolna	4104	54			
23			Lipnica murowska	1366	83			
24			Lubomierz	1480	15			
25			Łąkta dolna	2668	74			
26			Łąkta górna	3579	33			
27			Łapanów	1551	25			
28			Łomna	1111	3			
29			Nieprześna	1616	13			
30			Nieszkowice wielkie	2258	31			
31			Olchowa	2415	92			
32			Pogwizdów	1879	32			
33			Połom wielki	1275	40			
34			Poręba	5773	10			
35			Rajbrot	3554	23			
36			Rdzawa	1160	82			
37			Rozdziele	1212	28			
38			Rzegocina	2448	99			
39			Sobolów	2928	56			
40			Stradomka	1460	69			
41			Tarnawa	3417	33			
42			Trzciana	4373	—			
43			Ubrzeż	619	3			
44			Wieruszyce	1072	56			
45			Wiszniež nowy	2223	73			
46			Wiśnicz mały	1440	25			
47			Wiśnicz stary	4519	57			
48			Wola mieszkowska	1316	3			
49			Wola wieruszycka	662	85			
50			Wolica	1156	24			
51			Zawada	797	47			
52			Zbydniów I.	3471	48			
53			Zbydniów II.	243	67			
54			Zonia	346	54	118034	63	
1	BRZESKO	pierwszy	Białodoliny radł.	5681	25			
2			Bieleza	6993	81			
3			Biskupice radł.	6118	34			
4			Bogumiłowice	5161	26			
5			Borzęcin	20053	28			
6			Dąbrówka morska	4052	21			
7			Dełęga	1946	13			
8			Górka	5701	88			
9			Kwików	2047	86			
10			Łukanowice	4578	46			
11			Łęki	2782	84			
12			Łętowice	6636	64			
13			Marcinkowice	4935	74			
14			Niedzielisko	3437	2			
15			Niwka	507	90			
16			Pojawie	1719	53			
17			Przyborów	3192	48			
18			Przybysławice	8902	79			
19			Radłów	8491	85			
20			Rajsko	863	25			
21			Rylowa	1665	17			
22			Rysie	749	95			
23			Rząchowa	1667	8			
24			Strzelce małe	4933	90			
25			Strzelce wielkie	11134	50			
26			Szczurowa	12150	85			
27			Wałł i Ruda	4605	87			
28			Więckowice	2996	63			
29			Wokowice	1630	75			
30			Wola przemyk.	11522	77			
31			Wola radłowska	6448	18			
32			Wojnicz	8072	18			
33			Zabawa	6344	63			
34			Zaborów	4309	88			
35			Zakrzów	4189	90			
36			Zdrochéć	6641	60	192868	36	
1	BRZESKO	drugi	Będzieszyna	331	66			
2			Biadoliny szlacheckie	661	30			
3			Biesiadki	1560	56			
4			Bieśnik	798	4			
5			Biskupice wojnicz.	4044	51			
6			Borowa	1013	65			
7			Brzesko	756	71			

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Ciąg dalszy.)

WYKAZ

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu: poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
7	Sanok		Czerteż	2368	86			
8			Dąbrówka polska	1846	10			
9			Dąbrówka ruska	2690	20			
10			Dębna	1460	77			
11			Długie	4017	96			
12			Dolina	1095	24			
13			Dudyńce	1331	21			
14			Falejówka	1910	81			
15			Głębokie	1505	24			
16			Hołuczków	1139	44			
17			Jaćmierz	5664	46			
18			Jędruszkowce	1796	36			
19			Jurowce	2731	44			
20			Klimkówka	4318	23			
21			Kostarowce	5977	20			
22			Ladzin	1987	24			
23			Lalin	2268	23			
24			Liszna	1160	80			
25			Markowce	1234	83			
26			Międzybrodzie	1422	8			
27			Milcza	1994	72			
28			Morochów	1627	7			
29			Mrzygłód	1882	26			
30			Nadolany	1899	49			
31			Niebieszczany	5762	45			
32			Nowosielec gniew.	4235	91			
33			Nowełaniec	1207	37			
34			Odrzechowa	6967	27			
35			Olchowce	6259	62			
36			Pakoszówka	5038	51			
37			Pielnia	4641	18			
38			Pisarowce	2856	80			
39			Płowce	630	91			
40			Pobiedno	2253	5			
41			Posada jaćmierska	4976	91			
42			Posada olchowska	3234	11			
43			Posada sanocka	3220	17			
44			Posada wyżna	1959	59			
45			Prusiek	2821	40			
46			Raczkowa	1148	31			
47			Rakowa	1591	62			
48			Rudawka	426	37			
49			Rymanów miasto	2723	87			
50			Rymanów-Posada niż	4232	76			
51			Sanoczek	2732	13			
52			Sanok	3424	30			
53			Siemuszowa	1862	14			
54			Sieniawa	2683	28			
55			Srogów dolny	2314	—			
56			Srogów górny	2700	93			
57			Strachocina	3328	16			
58			Stróże małe	929	57			
59			Stróże wielkie	1385	22			
60			Tarnawka	604	90			
61			Trepcza	3262	41			
62			Tyrawa solna	2907	6			
63			Tyrawa wołoska	2277	22			
64			Wielopole	1156	75			
65			Wola krecowska	435	32			
66			Wola sękowa	2964	43			
67			Wolica	2136	64			
68			Wójskie	2218	43			
69			Wróblik szlachecki	1766	53			
70			Zabłotce	1204	20			
71			Zagórz	2917	10			
72			Zahutyń	3144	51			
73			Załuż	3243	75			
74			Zarszyn	5708	50			
75			Zarszyn przedmieście	3761	49			
76			Zasławie	1549	76			
77			Zboiska	1815	60	214372	98	
1	Sanok		Bałucianka	436	67			
2			Bełchówka	676	76			
3			Brzezowiec	404	17			
4			Czeremcha	879	36			
5			Czystohorb	1213	53			
6			Darów	654	33			
7			Dalejowa	1896	90			
8			Deszno	751	55			
9			Dołżyca	859	32			
10			Duszatyn	530	6			
11			Jasiel	503	88			
12			Jaśliska	1216	48			
13			Jawornik	722	61			
14			Kamienne	432	78			
15			Kamionka	718	73			
16			Karlików	1085	3			
17			Komańcza	1617	20			
18			Królik polski	2119	92			
19			Królik wołoski	646	48			
20			Kulaszne	1081	80			
21			Lipowiec	899	8			
22			Mików	384	42			
23			Mokre	921	78			
24			Moszczaniec	1275	73			
25			Osławice	1637	79			
26			Płonna	2156	46			
27			Polany	1236	84			
28			Posada jaśliska	2098	38			
29			Preluki	607	62			
30			Przybyszów	984	1			
31			Puławy	1637	34			
32			Radoszyce	2457	71			
33			Ratnawica	675	17			
34			Rudawka jaśliska	189	26			
35			Rzepedz	1396	83			
36			Surowica	1132	66			
37			Szczawne	2128	27			
38			Szklary	1056	75			
39			Tokarnia	866	44			
40			Turzańsk	1251	91			
41			Wisłoczek	1435	39			
42			Wisłok wielki	5006	43			
43			Wola niżna jaśl.	1268	98			
44			Wola pietrowa	768	39			
45			Wola wyżna	541	69			
46			Wołtuszowa	1013	67			
47			Wulka	463	18			
48			Wysoczany	1296	94			
49			Zawadka buk.	689	27			
50			Zawadka rymanów	2492	39			
51			Zawój	444	10			
52			Ziebeńsko	596	24	59458	68	
1	Sokal		Baranie peretoki	1369	62			
2			Bełz	11187	81			
3			Bendiucha poturzycka	762	1			
4			Bezejów	3127	73			
5			Bobiatyn	4471	2			
6			Bojanice	4193	62			
7			Borstyn	11827	32			
8			Budynin	6832	30			
9			Byszów	5123	47			
10			Cebłów	6279	93			
11			Chłopiatyn	4409	48			
12			Chorobrów	9792	38			
13			Cielęż	6307	54			
14			Dłużniów	4699	60			
15			Dobraczyn	13760	23			
16			Głuchów	2035	19			
17			Góra	2734	79			
18			Hałowice	3562	24			
19			Hohołów	1226	99			
20			Horbków	7586	79			
21			Horodłowice	4822	74			
22			Horodyszcze	2093	7			
23			Horodyszcze bazylian.	658	80			
24			Hulcze	6984	19			
25			Jastrzębice	9415	9			
26			Iłkowice	3249	46			
27			Kłusów	3932	58			
28			Konotopy	8443	19			
29			Kopytów	4685	67			
30			Korczyn	4509	16			
31			Kościaszyn	6804	83			
32			Krystynopol	8462	72			
33			Kuliczków	2149	93			
34			Leszczatów	2616	83			
35			Leszczków	3309	73			
36			Liski	6996	26			
37			Liwcze	2893	61			
38			Łubów	4837	8			
39			Łuczyce	8136	36			
40			Machnówek	6045	38			
41			Mianowice	2596	49			
42			Moszków	2565	98			
43			Myców	5485	69			
44			Nusmice	3481	49			
45			Opulsko	9096	34			
46			Oserdów	4972	90			
47			Ostrów	12881	4			
48			Parchacz	6578	22			
49			Perespa	5472	69			
50			Perwiatycze	4343	84			
51			Pieczygóry	1729	63			
52			Poturzyca	8254	95			
53			Pozdzimirz	8508	10			
54			Prusinów	4470	3			
55			Przemysłów	5552	88			
56			Przewodów	6774	53			
57			Radwańce	3663	37			
58			Rozdziałów	8096	53			
59			Rusin	3011	41			
60			Sawczyn	5441	43			
61			Siebieczów	8385	97			
62			Sielec	12942	61			
63			Skomorochy	7432	15			
64			Sokal	27662	12			
65			Spasów	6265	89			
66			Starogród	5127	87			
67			Steniatyn	9863	1			
68			Sulimów	5264	62			
69			Switarzów	5860	84			
70			Szarpańce	3052	7			
71			Szmitków	2990	—			
72			Tartaków	16383	96			
73			Torki	5853	47			
74			Tuszków	2855	89			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
75	Sokal	jedyny	Tuturkowice	9521	64			
76			Tyszyca	3017	7			
77			Uhrynów	11737	89			
78			Ulwówek	5612	39			
79			Waniów	2329	11			
80			Waręż wieś	7599	81			
81			Waręż miasto	2604	27			
82			Wierżbiąż	3512	5			
83			Witków	1705	9			
84			Wojsławice	8535	37			
85			Wolica komorowska	10019	21			
86			Wołswin	10204	49			
87			Worochta	3233	47			
88			Żabcze murowane	5765	19			
89			Zawisznia	10896	6			
90			Zniatyn	4527	39			
91			Zubków	4792	9			
92			Zużel	10133	4	561005	40	
1	Staremiasto	pierwszy	Baczyna	1026	63			
2			Bąkowice z Suszycą	1478	19			
3			Berezów	1804	83			
4			Chyrów	1320	53			
5			Felsztyn	1014	5			
6			Grodowice	4681	9			
7			Kobło stare	2744	67			
8			Laszki murowane	3987	45			
9			Polana	1112	37			
10			Posada Chyrowska	1994	33			
11			Possda Felsztyńska	6003	82			
12			Śliwnica	594	17			
13			Słochynie	2814	90			
14			Smolnica	550	78			
15			Sozania	2521	94			
16			Spas	1073	33			
17			Stara sól	11506	50			
18			Stare miasto	2664	88			
19			Straszewice	5059	77			
20			Strzelbice	5206	60			
21			Suszyca wielka	4280	72			
22			Szumina	438	79			
23			Tarnawka	676	81			
24			Terszów	2475	93			
25			Wołcza dolna	3448	58	70481	66	
1	Staremiasto	drugi	Biliez	2713	19			
2			Busowisko	1758	7			
3			Bystre	625	62			
4			Gałowka	898	14			
5			Grąziowa	2045	55			
6			Hołowiecko	1944	11			
7			Ławrów	824	39			
8			Lenina mała	572	9			
9			Lenina wielka	2122	39			
10			Libuchora	551	95			
11			Łopuszanka chom.	717	79			
12			Łużek górny	1838	37			
13			Mszaniec	1948	82			
14			Nanczółka mała	610	74			
15			Nanczółka wielka	430	78			
16			Niedzielna	939	82			
17			Płoskie	468	47			
18			Potok wielki	396	66			
19			Rosochy	654	5			
20			Smereczna do Dobr.	638	83			
21			Strzyłki	1559	37			
22			Suszyca rykowa	1135	—			
23			Terło	1771	88			
24			Topolnica	1743	89			
25			Turze	3640	11			
26			Tycha	707	23			
27			Tysowice	932	70			
28			Wiciów	409	47			
29			Wola koblańska	2364	17			
30			Wołoszynowa	1121	60			
31			Zdzianna	477	57	38562	82	
1	Stryj	pierwszy	Bereżnica	1867	11			
2			Bratkowce	8524	62			
3			Chodowice	1894	—			
4			Chromohorb	627	73			
5			Daszawa	6118	11			
6			Dobrowlany	4268	61			
7			Dobrzany	9088	53			
8			Dołhe	1641	81			
9			Dołhołuka	6865	51			
10			Duliby	7453	94			
11			Dzieduszyce wielkie	4597	55			
12			Gelsendorf	1804	54			
13			Grabowiec	8615	90			
14			Hołobutów	5815	9			
15			Hurnie	7917	39			
16			Jaroszyce	1138	53			
17			Kawczykąt	2063	98			
18			Kawsko	7216	18			
19			Kłodnica	1812	66			
20			Komarów	1059	92			
21			Koniuchów	4582	22			
22			Lisiatycze	12529	27			
23			Lotatniki	2547	66			
24			Łubieńce	3174	34			
25			Łukawica niżna	1672	11			
26			Łukawica wyżna	1554	32			
27			Machliniec	1891	95			
28			Manasterzec	2748	94			
29			Morszyn	1238	24			
30			Nieżuchów	6313	29			
31			Oleksice stare i nowe	1840	58			
32			Pietniczany	1540	86			
33			Podhorce	3560	73			
34			Pukienicze	4997	37			
35			Rozhurcze	3894	65			
36			Siechów	4122	34			
37			Siemieginów	7946	16			
38			Sokołów	2398	86			
39			Stańków	4260	78			
40			Strychańce	3427	51			
41			Stryj	17925	56			
42			Strzałków	3950	79			
43			Tatarsko	1267	59			
44			Uhełna	1943	41			
45			Uhersko	8181	20			
46			Wierczany	7119	28			
47			Wola dołhołucka	1671	81			
48			Wolica	627	77			
49			Wownia	2808	92			
50			Zawadów	4925	39			
51			Żulin	5956	83	223012	44	
1	Stryj	drugi	Chaszczowanie	465	78			
2			Grabowiec skólski	414	2			
3			Hołowiecko	1861	35			
4			Hrebenów	1542	64			
5			Hutar	1074	86			
6			Jamielnica	1745	8			
7			Jelenkowate	1050	76			
8			Kalne	862	14			
9			Klimiec	1997	84			
10			Korczyn	3489	74			
11			Korostów	3530	89			
12			Koziowa	2632	29			
13			Kruszelnica	3942	27			
14			Ławoczne	979	68			
15			Libochora	1760	34			
16			Oporzec	904	43			
17			Orawa	942	10			
18			Orawczyk	1922	77			
19			Pławie	2457	35			
20			Pobuk	1387	26			
21			Podhorodce	3042	62			
22			Pohar	857	22			
23			Różanka niżna	2159	40			
24			Różanka wyżna	1847	88			
25			Ryków	280	61			
26			Skole	2589	50			
27			Sławsko	2476	31			
28			Smorze	3702	26			
29			Sopot	1054	22			
30			Stynawa niżna	2300	34			
31			Stynawa wyżna	2032	10			
32			Synowudzko niżne	4243	10			
33			Synowudzko wyżne	6479	20			
34			Tarnawka	1295	49			
35			Truchanów	1626	94			
36			Tuchla	3817	44			
37			Tucholka	966	8			
38			Tysowiec	413	88			
39			Urycz	1694	86			
40			Wołosianka	1588	58			
41			Wyżłów	1143	28			
42			Żupanie	2194	70	82769	60	
1	Turka	jedyny	Bachnowate	957	57			
2			Beniowa	1214	30			
3			Bereżek	379	93			
4			Boberka	3017	16			
5			Borynia	3240	7			
6			Bukowiec	1207	7			
7			Butelka niżna	1219	20			
8			Butelka wyżna	1510	36			
9			Butla	3175	7			
10			Chaszczów	1584	85			
11			Dniestrzyk dubowy	893	56			
12			Dniestrzyk hołowiecki	1040	43			
13			Dołżki	1132	58			
14			Dydiowa	2005	60			
15			Dzwiniacz górny	2487	42			
16			Gwoździec	832	75			
17			Hnyła	1666	40			
18			Hołosko	1179	73			
19			Huśne niżne	664	23			
20			Huśne wyżne	1964	34			
21			Jabłonka niżna	40[illegible]0	82			
22			Jabłonka wyżna	2703	51			
23			Jabłonów	1680	19			
24			Jasienica zamkowa	1891	94			
25			Jasionka maziowa	2048	21			
26			Jasionka steciowa	826	98			
27			Jawora	4401	67			
28			Jaworów	1392	85			
29			Ilnik	5480	3			
30			Isaje	4001	20			
31			Komarniki	5814	50			
32			Kondratów	693	88			
33			Krasne	2259	91			
34			Krywe	791	53			
35			Krywka	1556	54			
36			Lipie	1387	21			
37			Łokieć	997	98			
38			Łomna	3735	26			

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(1899 2—3) L. 20*0.

Obwieszczenie.

Na mocy § 15 ord. wyb. pow. rozpisuje się nowe wybory do Rad powiatowych w powiatach: Bóbrka, Bohorodczany, Nadwórna. Stanisławów, Złoczów i Żywiec, i wyznacza się dzień wyboru dla grupy gmin wiejskich na 27 kwietnia b. r. dla grupy gmin miejskich na 3 maja b. r. dla grupy najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu na 5 maja b. r. a dla grupy większych posiadłości na 10 maja b. r. Wybory te odbędą się w miejscach ustawą przepisanych (§§ 13, 13, 14, ord. wyb. pow.)

Wyborcom będą wydane karty legitymacyjne zawierające bliższe oznaczenie miejsca i godziny, w których wybory odbyć się mają.

Do Rady powiatowej wybierają członków:

Powiat	I. grupa Większe posiadłości	II. grupa Najwyżej opodatkowani z kategoryi przemysłu i handlu	III. grupa gminy miejskie	IV. grupa gminy wiejskie
Bóbrka	11	—	3	12
Bohorodczany	7	—	7	12
Nadwórna	8	—	6	12
Stanisławów	4	1	12, z tych miasto Stanisławów 11	9
Złoczów	9	—	5	12
Żywiec	10	—	4	12

We Lwowie dnia 9 marca 1881.

Z Prezydyum c. k. Namiestnictwa

(1342 2—3) **Edykt.**

L. 17724. Samborski c. k. sąd obwodowy uwiadamia niewiadomego z życia i miejsca pobytu Jana Koc, tudzież z życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobiercow i prawonabywców jego, że Aniela Skarzyńska, Felicya Sozańska. Stanisław Pawlikowski, Lucya Koszrowska, Julia Nowakowska i Feliks Kremarski, na dniu 17 lutego 1880 do liczby 2504/80 w tym sądzie obwodowym wnieśli pozew przeciw Konradowi Glotz, Franciszkowi Ksaweremu dw. im. Wierzejskiemu, Lsibie Hullesowi, Teodorowi Holince, Janowi Christianiemu, Błażejowi i Barbarze Rogoziewiczom, Bartłomiejowi Małui, Ignacemu Kremarskiemu i Janowi Koc z życia i miejsca pobytu nieznanym i ich również nieznanym spadkobiercom przeciw Prokuratoryi skarbu, instytutowi wdów i sierót po gr. kat. księżach, na ręce Jego Excelencyi ks. Metropolity Sembratowicza, przeciw Róży hrab. Lanckorońskiej, Eustachemu Rylskiemu, Henrykowi Rylskiemu i Leopoldynie Horodyńskiej, o uznanie za zgasłe praw pozwanych do części ceny kupna dóbr Daszawa w kwocie 3450 zł. na rzecz Piotra Głogowskiego, nieprzynależnie w depozycie przechowanej i do jej przyrostów, tudzież o przyznanie do niej wyłącznych praw powodom, że dalej dla niewiadomego z życia i miejsca pobytu Jana Koc, tudzież niewiadomych spadkobierców i prawonabywców tegoż, postanowił sąd w tej sprawie kuratorem ad actum dra Pawlinskiego, a zastępcą tegoż dra Wołosiańskiego (adwokatów w Samborze) z których pierwszemu dekretacyę pozwu do l. 2504/80 dla Koca spadkobierców i prawonabywców tegoż doręcza się wezwaniem wniesienia obrony do dni 90; wzywa się dalej pozwanych Jana Koca i tegoż spadkobierców lub prawonabywców, ażeby miejsce pobytu ich wskazali, lub postanowionemu dla nich kuratcrowi dostarczyli wcześnie potrzebne w tym sporze środki obrony.

Sambor, 8 lutego 1881.

(1883 2—3) **Edykt.**

L. 5429. C. k. sąd powiatowy w Łące ogłasza, że na zaspokojenie wierzytelności Henryka Hićkiewicza w kwocie 35 zł. z pn. w tutejszym ządzie w dniach 5 kwietnia, 4 maja, 8 czerwca 1881 każdym razem o 10 godzinie przed południem przymusowa publiczna sprzedaż realności Jędrzeja Bilińskiego Słotyło w Bilinie pod lk. 199 st. 5 n. położonej, ciała tabularnego niestanowiącej się odbędzie.

Cena wywołania wynosi 195 zł., wadyum 10%.

Dalsze warunki i akta w t. s. registraturze przejrzane być mogą.

Łąka, 10 stycznia 1881.

(1442 2—3) **Edykt.**

L. 6322. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że masa konkursowa, tudzież członkowie upadłego towarzystwa kredytowego miejskiego we Lwowie przeciw Józefowi Czyńskiemu pod dniem 12 stycznia 1881 l. 1599 pozew o polecenie pozwanemu, aby zgłoszoną do powodowej masy dl. 37193/78 pretensyę w kwotach 600 zł. 293 zł. i 180 złr. czyli w łącznej sumie 1073 zł. w. a. w drodze prawa pod rygorem wiecznego milczenia wywiódł, lub też na przechwałkę w tem zgłoszeniu zawartą odpowiedział, wnieśli, w skutek czego, ponieważ miejsce pobytu Józefa Czyńskiego niewiadomem jest, c. k. sąd krajowy do zastępowania tutejszego adw. Dr. Pomianowskiego z zastępstwem adwok. Dr. Stromengera kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem, wzywa się zapozwanego, aby w należytym czasie osobiście stanął, lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielił, lub innego zastępcę wybrał i sądowi oznajmił, słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Lwów, 12 lutego 1881.

(1868 2—3) **Edykt.**

L 5206. C. k. sąd powiatowy w Ulanowie przedsięweźmie w dniu 11 kwietnia 1881 o 11 rano przymusową sprzedaż realnosci tabularnych pod l. k. 236 i 237 w Ulanowie położonych do masy spadkowej Bencyona Spiry należących.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa w kwocie 915 złr. 70 ct. w. a. za którą lub nawet i niżej sprzedane zostaną.

Wadyum wynosi 10 prc. ceny wywołania.

Bliższe warunki i ekstrakt tabularny przejrzeć można w tus. registraturze.

Ulanów 15 stycznia 1881.

(1727 2—3) **Оголошенє.**

Ч. 15576. Ц. к. сѫдъ повѣтовый подає до загальной вѣдомости, що въ цѣли заспокоєня претенсїи общого рол ничо-кредытового Заведеня для Галичины и Буковины въ Львовѣ въ квотѣ 970 зл. а. в. з пн. розпысуетъ ся публичну лицитацїю реалносты пôдъ чк. 108 въ Грабовци положеной, а Василыя Тымчїя власной на трехъ термынахъ дня 7 Апрїлїя, 12 Мая и 23 Юня кождого разу о 10 годинѣ рано въ тутейшôм Сѫдѣ.

Цѣна выкликаня 2000 зл. а. в. вадїюмъ 10%. На третôмъ термїнѣ продажъ наступитъ также низше цѣны выкликаня.

Прочиє одсловїа и екстрактъ табулярный можна довѣдатись въ т. с. регыстратурѣ.

Стрый дня 18 Листопада 1880.

(1880 2—3) **Edykt.**

L 152. Uchwałą c. k. sądu obwodowego w Stanisławowie z dnia 11 grudnia 1880 l. 14308 uznano Semania Wychowańskiego z Ostrowa marnotrawcą — kuratorem dla niego jest Paweł Proniak z Ostrowa.

C. k. sąd powiatowy.

Halicz, 22 stycznia 1881.

(1808 2—3) **Edykt.**

L. 604. C. k. wyższy sąd krajowy lwowski podaje w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 l. 96 Dzpp. do powszechnej wiadomości, że wskutek prośby Mojżesza Hersza Walda o utworzenie nowego ciała tabularnego dla jego realności, która w mieście Kołomyi w tamtejszym powiecie sądowym i w tameczn ej gminie podatkowej leży, liczbą konskrypcyjną 458, a liczbą percel budowlanych 256 ex 1858 oznaczoną jest, z gruntu objętości 29 sążni czyli 104/48 metrów kwadratowych i stojącego na nim domu murowanego z komorą drewnianą się składa, na wschód z ulicą krawiecką, na południe z gruntem Jankla i Mendla Zulef, na zachód z gruntami Abrahama Teichera i Emanuela Owadiego Gebera, a na północ z realnością pana Blitz graniczy, c. k. sąd obwodowy w Kołomyi wygotował projekt otworzyć się mającego ciała tabularnego, który to projekt w tymże sądzie obwodowym przejrzanym być może, a od dnia 15 marca 1881 za księgą gruntową uważanym będzie, równie oznajmia się, że od dnia tegoż począwszy, nowe prawa własności, zastawu i inne prawa hipoteczne na wyż opisanej nieruchomości jako nowe ciała tabularne do księgi gruntowej wciągnąć się mającej tylko przez wpis do księgi hipotecznej nabyte, ograniczone na innych przeniesione uchylone być mogą.

Równocześnie wzywa c. k. wyższy sąd krajowy wszystkich którzyby:

a) na zasadzie praw przed dniem otwarcia tego nowego ciała tabularnego nabytych domagali się zmiany wpisanych tamże stosunków własności i posiadania bez różnicy, czy zmiana ta przez dopisanie, odpisanie lub przepisanie, przez sprostowanie oznaczenia nieruchomości lub połączenie ciał hipotecznych, czyli też w inny sposób nastąpić ma.

b) Już przed dniem otwarcia nowego ciała tabularnego na nieruchomości tej, lub na jej częściach nabyli prawa zastawu, służebności, lub inne prawa do wpisu hipotecznego przydatne, o ile prawa te jako należące do dawniejszego stanu biernego wpisane być mają, a przy założeniu nowego ciała tabularnego wciągnięte nie zostały, ażeby w c. k. sądzie obwodowym w Kołomyi swoje oznajmienie do dnia 15 czerwca 1881 tem pewniej wnieśli, ile że w przeciwnym razie utracą prawo popierania oznajmić się mających rozszczeń przeciw osobom trzecim, które na mocy niezaprzeczonych wpisów w nowej księdze gruntowej zawartych, prawa hipoteczne w dobrej wierze nabędą.

Nakoniec czyni się uwagę, że obowiązku zgłoszenia ta okoliczność nie zmienia, że prawo zgłosić się mające z księgi tabularnej, już do użytku służyć niemającej lub z załatwienia sądowego widocznem jest, lub że jakie podanie stron odnoszące się do tego prawa do sądu wniesionem zostało, tudzież że restytucya lub przedłużenie powyższego terminu dla pojedynczych stron miejsca nie ma.

Lwów dnia 1 lutego 1881.

(1587 2—3) **Edykt.**

L. 5076. C. k. sąd powiatowy w Rudkach czyni wiadomo, iż w sporze Jakóba Zeimer przeciw Hryńkowi Baran celem zaspokojenia sześciu rat po 17 złr. 50 ct. z pn. egzekucyjna licytacya realności pod l. k. 46 w Szołomienicach położonej Hryńka Barana własnej, dnia 4 kwietnia, 4 maja i 8 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano w sądzie przedsięwziętą zostanie.

Cena wywołania 470 złr.

Wadyum 47 złr.

Realność ta tylko na trzecim terminie także niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

Protokół opisania i ocenienia i bliższe warunki przejrzeć można w sądowej registraturze.

Rudki 31 grudnia 1880.

(1419 2—3) **Edykt.**

L. 8385. C. k. sąd obwodowy w Przemyślu uwiadamia Samuela Kutschera z miejsca pobytu nieznanego, że przeciw niemu o nakaz zapłaty sumy wekslowej 639 złr. 47 ct. a. w. z pn. dom handlowy Lampel & Kauftheil prośbę wniósł któremu żądaniu uchwałą z dnia 16 czerwca 1880 l. 6976 zadość uczyniono.

Oraz ustanowił sąd dla tego pozwanego, kuratora w osobie Adwokata Felsztyńskiego z zastępstwem adwokata Dr. Łużeckiego i poleca pozwanemu, ażeby co do obrony swej z kuratorem się porozumiał lub innego pełnomocnika sądowi w czas przedstawił, inaczej skutki zaniedbania sam sobie przypisać będzie musiał.

Przemyśl 22 lipca 1880.

(1881 2—3) **Edykt.**

L. 1151. Sąd powiatowy kęcki odbędzie egzekucyjną sprzedaż realności do masy spadkowej Maryanny Włodygowej należącej pod nk. 498 w Kętach położonej na pokrycie pretensyi Franciszka Włodygi w sumie 2000 zł. z pn. w sądzie w 3 terminach w dniach 4 kwietnia, 2 maja i 13 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano Cena wywołania 975 zł.

Wadyum 97 zł. 50 ct.

Kuratorem dla niewiadomych ustanowiono Kazimierza Gojskiego w Kętach.

Kęty, 25 lutego 1881.

(1875 2—3) **Edykt.**

L. 17709 C. k. sąd powiatowy w Stanisławowie zawiadamia, że w sprawie egzekucyjnej Majera Eigenfelda przeciw Piotrowi Fedorowemu o 120 zł. z pn. sprzedaną zostanie realność w wyk. hip. 268 i połowa realności w wyk. hip. 269 na ostatniego zapisana w Mykietyńcach położona przy terminach dnia 28 marca, dnia 19 kwietnia i dnia 5 maja 1881 o godź. 10 rano, a to przy pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej, przy trzecim zaś i niżej ceny szacunkowej.

Cena szacunkowa wynosi 662 zł.

Zakład 10%.

Akt szacunkowy, wyciąg tabularny i warunki są w registraturze do przejrzenia.

Dla niewiadomych wierzycieli ustanowionym jest kurator dr. Dwernicki a zastępcą dr. Wurcel.

Stanisławów, 10 grudnia 1880.

(1873 2—3) **Edykt.**

L. 4. Celem powzięcia uchwały w przedmiocie ukończenia masy rozbiorowej Pinkasa Kannera, zapraszam wszystkich wierzycieli tej masy na posiedzenie na 17 marca 1881 na 9 godzinę rano.

Stanisławów, 5 lutego 1881.

Rybczyński, komisarz konkursowy.

(1866 2—3) **Edykt**

L. 1292. Zawiadamia się z życia i miejsca pobytu niewiadomego Antoniego Swiechowskiego, iż w sporze Witalisa i Leontyny małżonków Swiechowskich przeciw niemu o wyekstabulowanie sumy 50 zł. k. m. ze stanu biernego realności nr 60 i 140 w Kamionce — kuratorem Józef Swiechowski ustanowiony, a termin do rozprawy na dzień 23 marca 1881 wyznaczony został.

C. k. sąd powiatowy.

Kamionka, dnia 3 marca 1881.

(1829 2—3) **Kundmachung.**

Z 3589. Beim Dolinaer k. k. Bezirksgerichte werden zur Einbringung der Forderung des Koppel Kraushaar im Betrage von 480 fl ö. W. s. N. G die den Eheleuten Józef und Maria Babij gehörigen in Dolina sub. CNr 131/62 und 125/8 8 liegenden keinen Tabularkörper bildenden Realitäten am 15 März, 7 April und 5 Mai 1881 jedesmahl um 10 Uhr Vormittags am dritten Termine auch unter dem Schätzungswerthe an den Meistbiethenden veräußert werden

Der Ausrufspreis und Schätzungswerth beträgt 783 fl. Vadium 78 fl

Sämtliche Lizitationsbedinguisse, Pfändungs- und Schätzungsprotokoll können in der h. g. Registratur eingesehen werden.

Dolina 23 Jänner 1881

(1417 2—3) **Edykt.**

L. 1454. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi w sprawie wekslowej przeciw Joelowi Garfunklowi pto 300 złr. w. a. ustanowił kuratórem dla pozwanego i z miejsca pobytu niewiadomego pozwanego adw. Dr. p. Dębickiego z substytucyą adw. Dr. p. Rascha i doręczył mu nakaz zapłaty z dnia 17 lutego 1881.

Kołomyja 17 lutego 1881.

(1537 3—3) **Edykt.**

L. 15839. C. k. sąd obwodowy Tarnowski podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie wierzytelności wysokiego skarbu w kwocie 1253 zł. 77 ct. w. a. z należytościami dodatkowemi dozwoloną została sprzedaż egzekucyjna realności w Tarnowie na Zawalu pod l. k. 268 położonej, do dłużników Simchego Benjamina Edelsteina, Mojżesza, Dawida, Altera 3 im. Edelsteina, Malki Edelstein i Szulema Edelsteina należącej.

Sprzedaż odbędzie się przez licytacyę publiczną w sądzie tutejszym w dwóch terminach 27 kwietnia i 30 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem.

Cenę wywołania stanowić będzie wartość szacunkowa w kwocie 7478 zł 51 ct. w. a., poniżej której w terminach powyższych realność sprzedaną nie będzie.

Wadyum przy licytacyi złożyć się mające wynosi 748 zł. w. a.

Resztę warunków, wyciąg hipoteczny i akt szacunkowy przejrzeć można w registraturze c. k. sądu obwodowego.

Na wypadek, jeżeli przy pierwszych dwóch terminach licytacyjnych nikt przynajmniej ceny szacunkowej nie zaofiaruje wyznacza się termin na dzień 30 maja 1881 o godzinie 4 po południu, na który wierzyciele hipoteczni stanowić się winni, celem ułożenia lżejszych warunków, według których następnie sprzedaż licytacyjna w trzecim terminie rozpisaną zostanie.

Głosy nieobecnych przy tym terminie doliczy się do większości głosów wierzycieli, którzy na termin przybędą.

O rozpisaniu tej licytacyi otrzymują zawiadomienie obydwie strony, c. k. główny urząd podatkowy w Tarnowie, c. k. prokuratorya skarbu we Lwowie, wszyscy wierzyciele hipoteczni, następnie ci wierzyciele, którzyby po dniu 1 marca 1880 do hipoteki realności w Tarnowie na Zawalu pod l. 268 położonej weszli, lub którymby uchwała niniejsza lub w przyszłości zapaść mogąca z jakiegokolwiek powodu całkiem nie lub nie w swoim czasie mogła być doręczoną, do rąk kuratora, który niniejszem w osobie p. adwokata Dr. Psarskiego z substytucyą p. adwokata Dr. Gałeckiego ustanowionym zostaje, tudzież przez edykt, ogłoszenie którego równocześnie zarządza się.

W Tarnowie dnia 13 stycznia 1881.

(1411 3—3) **Edykt.**

L. 11095. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie zawiadamia Zofię z Kozłowskich Kulczycką, iż równoczesną uchwałą poleconem zostało c. k. głównemu urzędowi podatkowemu w Złoczowie jako urzędowi depozytów sądowych, ażeby kwotę 256 zł. 40 ct. a. w. przez Alfonzynę i Włodzimierza hr. Dzieduszyckich złożoną na zaspokojenie resztującej wierzytelności 222 zł. 95 ct. z trzyletnemi odsetkami pochodzącej z większej sumy 3000 zł. a. w. w stanie biernym dóbr Załoziec z przyległościami według dom. 133 pag. 71 nr. 414 on, na rzecz małoletnich Zofii i Piotra Kozłowskich intabulowanej, na rzecz Zofii z Kozłowskich Kulczyckiej w przechowanie przyjął.

Gdy miejsce pobytu Zofii z Kozłowskich Kulczyckiej nie jest znane, ustanowiony został dla niej w celu doręczenia jej tej uchwały, kuratorem adw. dr. Heyne w Złoczowie, zaś adw. dr. Billet jego zastępcą.

Złoczów, 29 stycznia 1881.

(1345 3—3) **Edykt.**

L. 1111. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie zawiadamia panów Rismak & Stein z miejsca pobytu niewiadomych, iż kuratorem dla nich adwokat Hayne z zastępstwem przez adwokata Billeta, z przyczyny wytoczonego przez Ottona Schönfelda pozwu o zapłacenie sumy 906 marek 40 fenik ustanowionym został, że przeto ich rzeczą będzie temu kuratorowi potrzebną informacyę udzielić, lub innego zastępcę sobie obrać i otem sądowi donieść.

Złoczów dnia 12 lutego 1881.

(1344 3—3) **Edykt.**

L. 1112. C. k. sąd obwodowy w Złoczowie zawiadamia Panów Pismak & Stein z miejsca pobytu niewiadomych, iż kuratorem dla nich adwokat Heyne ze zastępstwem przez adwokata Billeta, z przyczyny wytoczonego przez Ottona Schönfelda pozwu o zapłacenie sumy 1239 mark 80 fenig ustanowionym został, że przeto ich rzeczą będzie temu kuratorowi potrzebną informacyę udzielić, lub innego zastępcę sobie obrać i o tem sądowi donieść.

Złoczów dnia 12 lutego 1881.

(1366 3—3) **Edykt.**

L. 998. C. k. sąd powiatowy w Jarosławiu zawiadamia niniejszem Samuela Kutschera w Ameryce zamieszkałego, iż w skutek podania przez Malke Lifschatz przeciw niemu o egzekucyjne ściągnięcie sumy 1000 zł. a. w. z pn. do l. 5802/1880 wniesionego i dalszych podań egzekucyjnych po myśli §. 512 post. wschod. galic. dla niego kurator w osobie adw. dra Emila Gottlieba z Jarosławia, zaś substytutem tegoż adw. dr. Ernest Gaberle na jego koszt i niebezpieczeństwo zamianowany został i zarazem wzywa się go niniejszem, ażeby zamianowanemu kuratorowi wszelkie środki do jego obrony służące udzielił, albo też innego swego obrońcę, któryby jego sprawy w tutejszym sądzie bronił sądowi wskazał.

Jarosław, 2 lutego 1881.

(1711 3—3) **Edykt.**

L. 22778. C. k. wyższy sąd krajowy lwowski podaje w myśl ustawy z dnia 25 lipca 1871 l. 96 Dz. p. p. do powszechnej wiadomości, że w skutek prośby Seinwla Keppel z dnia 21 sierpnia 1879 l. 1330 o utworzenie ciała tabularnego dla realności pod l. 1616 i 1979 w Tarnopolskim powiecie sądowym i w tamtejszej gminie podatkowej położonej, na przedmieściu Zaruda w Tarnopolu przy ulicy stawowej do wsi Białej prowadzącej położonej, graniczącej na wschód z ulicą browarną, na południe z miedzą ogrodu do małżonków Wawrzyńca i Maryanny Rzeszowskich należącego, na zachód z drogą staro brodzką, obecnie stawową na północ z gruntami Białukiemi a raczej z przestrzenią browaru Schamy Goldberg c. k. sądowi obwodowemu w Tarnopolu poleconem zostało, ażeby tenże wygotował projekt otworzyć się mającego ciała tabularnego, który to projekt w tymże c. k. sądzie obwobowym przejrzanym być może a od dnia 30 sierpnia 1881 za księgę gruntową uważanym będzie, równie oznajmia się że od dnia 30 sierpnia 1881 poczawszy nowe prawa własności zastawu i inne prawa hipoteczne na wyż opisanej nieruchomości jako nowe ciało tabularne do księgi gruntowej wciągnąć się mającej, tylko przez wpis do księgi hipotecznej nabyte, ograniczone na innych przeniesione, uchylone być mogą.

Równocześnie wzywa c. k. wyższy sąd krajowy wszystkich, którzyby:

a) na zasadzie praw, przed dniem otwarcia tego nowego ciała tabularnego nabytych, domagali się zmiany wpisanych tamże stosunków własności i posiadania bez różnicy, czy zmiana ta przez dopisanie, odpisanie lub przepisanie, przez sprostowanie oznaczenia nieruchomości lub połączenie ciał hipotecznych, czyli też w inny sposób nastąpić ma.

b) już przed dniem otwarcia nowego ciała tabularnego na nieruchomości tej, lub na jej częściach nabyli prawa zastawu, służebności, lub inne prawa do wpisu hipotecznego przydatne, o ile prawa te jako należące do dawniejszego stanu biernego wpisane być mają, a przy założeniu nowego ciała tabularnego wciągnięte nie zostały, ażeby w c. k. sądzie obwodowym w Tarnopolu swoje oznajmienie do dnia 30 marca 1882 tem pewniej wnieśli, ileże w przeciwnym razie utracą prawo popierania oznajmić się mających roszczeń przeciw osobom trzecim, które na mocy niezaprzeczonych wpisów w nowej księdze gruntowej zawartych, prawa hipoteczne w dobrej wierze nabędą.

Lwów, dnia 19 października 1880.

(1813 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 64660. W celu zabezpieczenia budowli konserwacyjnych, wykonać się mających w latach 1881, 1882 i 1883 na trakcie krakowskim i dukielskim w okręgu budowniczym tarnowskim, odbędzie się w c. k. starostwie w Tarnowie na dniu 28 marca 1881 o godzinie 12 w południe licytacya za pomocą pisemnych ofert.

Cena fiskalna wykonać się mających budowli konserwacyjnych w r. 1881 wynosi ogólną kwotę 4057 zł. 88½ ct.

Dotyczące bliższe warunki licytacyi przejrzane być mogą w wymienionem ck. starostwie w godzinach urzędowych, gdzie też oferty zaopatrzone w wadyum 5% z ceny fiskalnej, z wyrażeniem cen nietylko cyframi, ale też i literami w oznaczonym terminie wniesione być mają.

Oferty spóźnione lub nieułożone według przepisów nie będą uwzględnione.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 3 marca 1881.

(1809 3—3) **Konkurs.**

L. 1653. Posada sekretarza rady z poborami VIII klasy rangi jest do obsadzenia przy sądzie obwodowym w Samborze ewentualnie przy innym sądzie obwodowym w wschodniej Galicyi.

Ubiegający się wniosą swe należycie adstruowane podania do prezydum sądu obwodowego w Samborze do końca marca 1881.

Lwów, 7 marca 1881

(1797 3—3) **Edykt.**

L. 6705. W dniach 23 marca, 28 kwietnia i 1 czerwca 1881 każdym razem o 9 godzinie rano odbędzie się przymusowa publiczna sprzedaż realności lk. 160 w Howiłowie wielkim położonej, Antoniego Jastrzębskiego własnej, tylko za lub nad cenę szacunkową 3050 zł. a. w.

Wadyum wynosi 305 zł. a. w.

Resztę warunków przejrzeć można w tusądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Kopyczyńce, dnia 15 grudnia 1880.

(1794 3—3) **Edykt.**

L. 2. Wierzycieli masy rozbiorowej Zalleła Tokera zawiadamiam, że do wyboru zarządu i wydziału i do likwidacyi termin na 10 marca 1881 na 9 rano wyznaczonym został.

Stanisławów, 31 stycznia 1881.

Rybczyński,
komisarz konkursowy.

(1799 3—3) **Edykt.**

L. 2363. C. k. sąd powiatowy w Mikulińcach ogłasza, że celem zaspokojenia wierzytelności galic. banku hipotecznego czterech rat po 68 zł. 4 cen. i sumy 761 zł. 75 ct. w. a. odbędzie się w sądzie tutejszym w dnia 28 marca 1881 i dnia 2 maja 1881 o godzinie 9 z rana przymusowa licytacya realności Abrahama Tenenbauma pod nr. kon. 115 w Mikulińcach tylko za cenę wywołania lub wyższą.

Cena wywołania wynosi 4000 zł. a w.

Wadyum 400 zł. w. a.

Na wypadek gdyby licytacya na powyższych dwóch terminach do skutku nie przyszła, wyznacza się do ułożenia warunków ułatwiających termin w sądzie tutejszym na dzień 9 maja 1881 godzinę 9 z rana.

Wierzycieli, którzyby po dniu 19 lipca 1880 prawo hipoteki na rzeczonej realności nabyli, lub którymby uchwała licytacyę dozwalająca doręczoną być nie mogła, uwiadamia się o niniejszem rozpisaniu licytacyi przez kuratora, którego się im wosobie Antoniego Grzanowskiego z Mikuliniec ustanawia.

Bliższe warunki licytacyi i wyciąg hipoteczny przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Mikulińce, 30 grudnia 1880.

(1516 3—3) **Edykt.**

L. 5877. C. k. sąd powiatowy w Łańcucie ogłasza, iż dnia 8 kwietnia, 13 maja i 17 czerwca 1881 o godzinie 10 rano, odbędzie się przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 340 rep. 81 w Kopani Żołyńskiej położonej Antoniego Czecha i spadkobierców Katarzyny Czechowej własnej, na zaspokojenie pretensyi Salamona Lieblicha pto. 119 złr. 25 ct. z pn.

Wadyum 83 złr. 5 ct.

Resztę warunków można przejrzeć w tut. sądowej registraturze.

Łańcut 30 października 1880.

(1521 3—3) **Edykt.**

L. 18281. C. k. sąd powiatowy w Stryju podaje do powszechnej wiadomości, iż w sprawie Józefa Merel przeciw nieletniemu Fediowi Wasylukowi pto. 45 złr. w. a. z pn. odbędzie się przymusowa sprzedaż realności Nr. 34 w Dobrzanach położonej wedle wykazu hipotecznego 245 Fedia Wasylów własnej, w biurach tutejszego sądu w trzech terminach dnia 7 kwietnia 1881, dnia 12 maja 1881 i dnia 23 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano.

Cena wywołania 1375 złr.

Zakład w okrągłej sumie 138 złr.

Bliższe warunki można w tusądowej registraturze przejrzeć.

Stryj dnia 27 stycznia 1881.

(1804 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 4208. C. k. sąd powiatowy w Zmigrodzie ogłasza, iż w sprawie egzekucyjnej c. k. uprzyw. zakładu kredytowego włościańskiego przeciw Dańkowi Nagiewskiemu o 6 zł. 50 ct. i 99 zł. 12 ct. a. w. odbędzie się w dniach 15 kwietnia, 13 maja i 17 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano w tymże sądzie publiczna sprzedaż realności pod nr. kons. 23 w Kotaniu leżącej, ciała tabularnego niestanowiącej, a to na pierwszych dwóch terminach tylko za cenę wywołania lub wyżej takowej, na trzecim terminie zaś także niżej ceny wywołania.

Cena wywołania wynosi 800 zł.

Wadyum 80 zł. a. w.

Resztę warunków można w tut. s. registraturze przejrzeć.

Zmigród, 18 lutego 1881.

(1316 3—3) **Edykt.**

L. 30530. C. k. sąd krajowy w Krakowie ogłasza, iż dnia 18 lutego 1878 umarł Józef Laterer z pozostawieniem ustnego rozporządzenia ostatniej woli.

Gdy sądowi nie wiadomo, komu służy prawo spadkowe do spadku po tymże, przeto c. k. sąd krajowy wzywa wszystkich, którzy do tego spadku z jakiegokolwiek powodu prawo sobie roszczą, aby swe prawa spadkowe zgłosili tem pewniej w ciągu roku od dnia dzisiejszego rachując, do tutejszego sądu i przy wykazaniu swych praw spadkowych deklaracyę wnieśli, inaczej bowiem spadek dla którego ustanowiono kuratorem adwokata Retingera z pozostawieniem adwokata Pieniążka, byłby przeprowadzonym z tymi tylko, który się do spadku zgłosili i tymże tylko byłby przyznany, zaś część spadku nie uległa zgłoszeniu lub gdyby nikt się nie zgłosił, cały spadek jako bezdziedziczny byłby Wysokiemu Skarbowi wydany.

Kraków 26 listopada 1880.

(1314 3—3) **Edykt.**

L. 96. C. k. sąd powiatowy w Delatynie oznajmia, że w sprawie masy rozbiorowej Towarzystwa kredytowego miejskiego we Lwowie przeciw Dmytrowi Dederczukowi pto. 50 złr. z pn. odbędzie się w dniach 12 kwietnia, 10 maja, i 3 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszym sądzie publiczna wymuszowa sprzedaż realności pod l. 38 w Tatarowie położonej niehypotecznej, Dmytra Dederczuka własnej. Przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej przy trzecim i poniżej takowej sprzedaną zostanie.

Cena wywołania 85 złr. poręczne 8 zł. 50 ct.

Kuratorem dla niewiadomych wierzycieli ustanowiony Józef Jelinek z Delatyna.

Resztę warunków przejrzeć można w registraturze sądu.

Delatyn dnia 18 stycznia 1881.

(1311 3—3) **Edykt.**

L. 9459. C. k. sąd powiatowy w Delatynie oznajmia niniejszem, że na żądanie Herscha Bandla i w skutek niedotrzymania warunków licytacyjnych z dnia 6 grudnia 1879 l. 9131 przez Paschę Patrankera jako nabywcę w drodze licytacyi realności tej na dniu 12 kwietnia 1881 o 9 godzinie rano w tutejszym sądzie pod następującemi warunkami przeprowadzoną zostanie.

Cena wywołania 110 zł. poręczne 11 zł.

Realność ta przy tym terminie za jakąbądź cenę sprzedaną zostanie.

Resztę warunków przejrzeć mozna w registraturze sądowej.

Delatyn 14 stycznia 1881.

(1539 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 259. C. k. sąd powiatowy w Delatynie wiadomo czyni, że na żądanie Samuela Krauthamera przedsięwziętą będzie w dniach 12 kwietnia, 3 maja i 31 maja 1881 o godzinie 9tej rano wymuszowa publiczna sprzedaż realności pod l. 205 w Osławach czarnych położonej, ciała tabularnego niestanowiącej a Nykoły Danyluka własnej w których to pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, przy trzecim i niżej takowej sprzedaną zostanie.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 250 złr. poręczne 25 złr. ceny wywołaczej.

Resztę warunków wglądnąć można w aktach sądowych.

Delatyn 21 stycznia 1881.

(1686 3—3) **Edykt.**

L. 9805. C. k. sąd powiatowy w Wadowicach zawiadamia, że celem zaspokojenia żalegających za Janem i Maryanną Madydami należytości galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie ze sumy pożyczkowej 250 zł. a. w. z pn. pochodzących, a mianowicie kwoty 185 zł. 2 ct. a. w. przedsięweźmie w trzech terminach na dniu 28 kwietnia, 9 czerwca i 7 lipca 1881 każdym razem o godzinie 10 z rana przymusową publiczną sprzedaż realności pod lk. 93 w Witanowicach położonej wykazem hip. 80 księgi gruntowej objętej, a Jana, Maryanny, Wojciecha i Tekli Madydów własnej.

Cena wywołania 500 zł.

Wadyum 50 zł. a. w.

Resztę warunków licytacyjuych i wyciąg hipoteczny w sądzie przejrzeć można.

Wadowice, dnia 9 lutego 1881.

(1556 2—3) **Edykt.**

L. 8093. W dniach 22 kwietnia, 19 maja i 23 czerwca 1881 o godzinie 10 z rana odbędzie się w sądzie tutejszym sprzedaż przez licytacyę 10 zagonów gruntu realności tabularnej nr. 256 Wiktoryi Myrdzik własnej na zaspokojenie wierzytelności Oświęcimskiej kasy sierocej w kwocie 100 zł.

Cena szacunkowa i wywołania 200 zł.

Wadym 20 zł.

Kuratorem niewiadomych wierzycieli p. adw. dr. Bienenfeld.

Akt detaksacyi, ekstrakt tabularny i resztę warunków przejrzeć wolno w registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Oświęcim, 10 stycznia 1881.

(1559 2—3) **Edykt.**

L. 9280. Podaje się do powszechnej wiadomości, że dnia 5 kwietnia, i 5 maja 1881 zawsze o godzinie 10tej przed południem odbędzie się w sądzie tutejszym publiczna sprzedaż sumy 1000 złr. w. a. na rzecz Sary i Miny Brückner w stanie dłużnym realności w Radziechowie pod l. 67 intabulowanej celem zaspokojenia pretensyi Towarzystwa Zaliczkowego w Radziechowie w kwotach 105 złr. 50 ct. 9 złr. 50 ct. i 115 złr. z pn.

Cenę wywołania stanowi wartość nominalna tej sumy, niżej której takowa dopiero w drugim terminie sprzedaną będzie.

Zakład 100 złr.

Warunki licytacyjne przejrzeć można w tusądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Radziechów dnia 11 lutego 1881.

(1570 3—3) **Edykt.**

L. 7519. W c. k. sądzie powiatowym Tyczyńskim celem zaspokojenia wierzytelności zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie odbędzie się przymusowa publiczna sprzedaż realności pod nr. 416 rep. 128 w Błażowy położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Marcina Ossolińskiego własnej w dniach: 8 kwietnia, 13 maja, 17 czerwca 1881 każdym razem o godz. 9 rano.

Wadyum 35 zł.

Resztę warunków licytacyi w sądzie można przejrzeć.

Tyczyn, dnia 7 grudnia 1880.

(1744 2—3) **Edykt.**

L. 1926. Na zaspokojenie przez Ozyasza Gotthelfa przeciw Bronisławowi Ossuchowskiemu wywalczonej sumy 600 złr. w. a. odbędzie się w tutejszym sądzie, jawny przetarg sumy 2000 złr. w. a. wedle dom. 381 pag. 92 n. 72 on. na dobrach Boberka zahipotekowanej w dniu 7go kwietnia 1881 za lub wyżej ceny wywoławczje 2000 złr. w. a. w dniu 28 kwietnia 1881 za jakąbądź cenę, każdym razem o godzinie 10tej rano, — złożyć się mającą porękę wyznacza się 200 złr. w. a. warunki licytacyjne i wyciąg tabularny przejrzeć można w registraturze. Dla wierzycieli niewiadomych kuratorem postanowiony adwokat Dr. Budzynowski.

Od c. k. sądu obwodowego dla spraw wekslowych w Samborze 22 lutego 1881.

(1312 3—3) **Edykt.**

L. 9526. C. k. sąd powiatowy w Delatynie oznajmia, że na żądanie Herscha Arzta odbędzie się dnia 3 maja, 16 maja i 31 maja 1881 każdym razem o 10 godzinie przed południem wymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. 110 w Jabłonicy położonej, ciała tabularnego niestanowiącej Wasyla Mikulaka własnej, celem wydobycia sumy 50 zł. w. a. z pn. pod następującemi warunkami:

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa realności 345 zł. w. a.

Poręczne 3 zł. 50 ct.

Przy pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, przy trzecim i poniżej takowej sprzedaną będzie.

Resztę warunków przejrzeć można w registraturze sądowej.

Delatyn 7 stycznia 1881.

(1827 3—3) **Edykt.**

L. 5. Celem powzięcia uchwały nad wnioskiem administratora masy rozbiorowej Salamona Holdera żądającego zniesienia tego konkursu dla braku majątku, zapraszam wszystkich wierzycieli tej masy na posiedzenie na dzień 11 marca 1881 na godzinę 9 rano.

Stanisławów 5 lutego 1881.

Rybczyński
komisarz konkursowy.

(Ciąg dalszy.) (1529)

W Y K A Z

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	poszczególnienie ct.	razem zł.	razem ct.	Uwaga
19	Wieliczka	trzeci	Skrzynka	1476	4			
20			Stadniki	1866	90			
21			Stryszawa	424	16			
22			Węglówka	1178	88			
23			Wierzbanowa	1819	34			
24			Wiśniowa	3706	28			
25			Zagórzany	1533	21			
26			Zalesiany	379	87			
27			Zasań	717	17			
28			Zegartowice	2477	2			
29			Zerosławice	848	15			
30			Zręczyce	2389	—	46434	—	
1	Żywiec	jedyny	Brzuśnik	1013	19			
2			Bystra	1041	23			
3			Cięcina	6658	77			
4			Cisiec	4110	45			
5			Czernichów	1195	37			
6			Gilowice	5384	11			
7			Hucisko	740	13			
8			Jeleśnia	7976	63			
9			Juszczyna	2550	60			
10			Kamesznica	7278	25			
11			Kocierz ad Moszcza.	2002	7			
12			Kocierz ad Rychw.	2265	99			
13			Kocoń	1506	43			
14			Korbielów	2760	30			
15			Koszarawa	3992	69			
16			Krzeszów	4462	36			
17			Krzyzowa	3486	96			
18			Kuków	2214	4			
19			Kurów	1234	26			
20			Lachowice	4464	46			
21			Las	1785	82			
22			Leśna	1405	11			
23			Lipowa	9854	80			
24			Łękawica	2738	80			
25			Łysina	154	83			
26			Międzybrodzie od Wieprz.	1526	28			
27			Milówka	4888	58			
28			Moszczanica	4251	62			
29			Mutne	541	73			
30			Nieledwia	1615	54			
31			Oczków	842	63			
32			Okrajnik	778	12			
33			Ostre	990	20			
34			Pewel	1574	97			
35			Pewel mała	305	40			
36			Pewel wielka	2921	51			
37			Pewełka	444	90			
38			Pietrzykowice	5916	4			
39			Przyborów	4730	65			
40			Przyłęków	567	77			
41			Radziechów	12174	13			
42			Rajcza I. część	3272	63			
43			Rajcza II. część	1700	32			
44			Rycerka dolna	1430	13			
45			Rycerka górna	4819	80			
46			Rychwałd	4885	17			
47			Rychwałdek	1056	3			
48			Sienna	761	64			
49			Slemień	5040	9			
50			Słotwina	469	54			
51			Sól	4544	40			
52			Sopotnia mała	3679	13			
53			Sopotnia wielka	3679	54			
54			Sporysz	7353	77			
55			Stryszawa	6943	66			
56			Sucha	6741	64			
57			Swinna	2909	77			
58			Szare	3175	86			
59			Tarnawa dolna	3174	71			
60			Tarnawa górna	781	96			
61			Treśna	1026	95			
62			Trzebinia	1869	56			
63			Ujsoły	8021	44			
64			Wieprz ad Żywiec	7826	86			
65			Żabłocie	4020	18			
66			Żabnica	4087	72			
67			Zadziele	1610	16			
68			Zarzecze	1895	85			
69			Żywiec (miasto)	5723	46			
70			Żywiec stary	2338	96	231188	65	
1	BOHORODCZANY	pierwszy	Bohorodczany	2756	16			
2			Bohorodczany stare	10179	2			
3			Drohomirczany	3413	1			
4			Grabowce	5644	68			
5			Horocholina	10551	75			
6			Hryniówka	1268	56			
7			Iwanikówka	2827	95			
8			Lachowce	8641	45			
9			Łysiec	5317	63			
10			Łysiec stary	8010	28			
11			Łysiówka	544	2			
12			Niewoczyn	4268	12			
13			Pochówka	2162	84			
14			Posiecz	5264	64			
15			Radcza	3942	81			
16			Sadzawa	3709	65	78502	57	
1	Bohorodczany	drugi	Babcze	2294	45			
2			Biłków	1248	56			
3			Bogrówka	645	94			
4			Chmielówka	1164	92			
5			Dźwiniacz	1448	96			
6			Głębokie	2523	57			
7			Hlebówka	2378	48			
8			Hwozd	2969	21			
9			Jabłonka	1973	20			
10			Kosmacz	2762	9			
11			Kryczka	2754	82			
12			Krzywiec	2012	7			
13			Manasterczany	2854	34			
14			Maniawa	2912	7			
15			Markowa	1469	67			
16			Mołotków	1966	22			
17			Poroby	4529	88			
18			Rakowiec	991	40			
19			Rosulna	4258	65			
20			Sołotwina miasto	4888	24			
21			Starunia	3660	76			
22			Zwarki	3350	96	55058	46	
1	BORSZCZÓW	jedyny	Babińce z Nietawą	10857	86			
2			Babińce obok Dźwiniaczki	2062	17			
3			Bereżanka	3180	65			
4			Bielowce	5390	—			
5			Borszczów	11215	93			
6			Boryszkowce	7915	48			
7			Burdiakowce	11871	90			
8			Chudykowce	4883	87			
9			Cygany	15525	97			
10			Dębówka	18[illegible]6	83			
11			Dźwiniaczka	8181	31			
12			Dzwinogród miasto	2467	94			
13			Filipkowce	9915	47			
14			Germakówka	16687	7			
15			Głęboczek	27107	43			
16			Gusztyn	4838	50			
17			Gusztynek	2857	57			
18			Horoszowa	12486	79			
19			Jezierzany miasto	16517	25			
20			Iwanie puste	11698	57			
21			Iwanków	12470	5			
22			Kozaczyna	5381	97			
23			Krzywcze miast.	16596	27			
24			Kudryńce	13299	41			
25			Łanowce	15734	32			
26			Łatkowce	3131	70			
27			Łosiacz	17448	85			
28			Michałków	3953	32			
29			Michałówka	3325	53			
30			Mielnica	17097	3			
31			Muszkatowce	9610	15			
32			Niwra	12692	2			
33			Nowosiółka	5897	41			
34			Okopy	3476	61			
35			Olchowiec	15998	16			
36			Paniowce zielone	9005	39			
37			Piłatkowce	8435	66			
38			Piszczatyńce	8382	35			
39			Podfilipie	2360	8			
40			Sapahów	7317	77			
41			Skała miasto	14798	78			
42			Słobódka obok Muszkatowa	4772	37			
43			Słobódka obok Turylcze	1850	51			
44			Strzałkowce	7001	81			
45			Tarnawka	2789	80			
46			Trójca	1486	59			
47			Trubczyn	3059	95			
48			Turylcze	7710	39			
49			Uście biskupie m.	7719	69			
50			Wierzbówka	3697	72			
51			Wierzchniakowce	7315	24			
52			Wołkowce obok Cygany	12510	9			
53			Wołkowce nad Dniestrem	7996	74			
54			Wysuczka	3581	83			
55			Zalesie obok Puste Iwanie	9040	92			
56			Załucze	4249	37			
57			Zawale	2406	55			
58			Zbrycz	2529	8			
59			Zielińce	3581	83			
60			Zwiahel	1678	18	488171	4	
1	BRODY	jedyny	Baryłów	6932	47			
2			Batków	1988	90			
3			Batyów	1202	94			
4			Berlin	5662	29			
5			Bielawce	2673	12			
6			Blich	2982	39			
7			Bołdury	1880	37			
8			Bałażynów	2913	63			
9			Boratyn	7252	24			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu: poszczególnienie zł.	poszczególnienie ct.	razem zł.	razem ct.	Uwaga
10	Brody	Jedyny	Brody miasto	405	45			
11			Brody stare	4798	33			
12			Buczyna	1009	90			
13			Chmielno	3467	12			
14			Czyżki	3284	77			
15			Czechy	11011	71			
16			Czepiele	2630	99			
17			Czernica	6075	49			
18			Czystopady	3357	28			
19			Ditkowce	5058	65			
20			Dubie	5603	65			
21			Folwarki małe	934	49			
22			Folwarki wielkie	3550	75			
23			Gaje starobrodzkie	4914	8			
24			Gątowa	534	59			
25			Grzymałówka	1997	25			
26			Hnidawa	2515	32			
27			Hołoszkowice	6120	95			
28			Hołubica	3438	76			
29			Hrycowola	2298	56			
30			Hucisko brodzkie	929	13			
31			Jasionów	7700	68			
32			Jaśniszcze	1190	49			
33			Jazłowczyk	894	—			
34			Kadłubiska	10483	—			
35			Klekotów	1918	31			
36			Koniuszków	5940	36			
37			Konty	7104	7			
38			Korsów	5418	74			
39			Kustyn	3008	34			
40			Kutyszcze	1989	33			
41			Laszków	8866	98			
42			Leszniów	6980	58			
43			Litowisko	2453	73			
44			Ł patyn	7589	77			
45			Łukawiec	2755	67			
46			Manasterek	2267	70			
47			Markopol (miasto)	5773	5			
48			Mikołajów	13918	74			
49			Milno	7383	45			
50			Nakwasza	4113	37			
51			Niemiacz	1840	1			
52			Ożydów	6216	10			
53			Palikrowy	3256	19			
54			Panasówka	2757	73			
55			Pańkowce	1018	32			
56			Pieniaki	6631	36			
57			Podbereżce	2449	88			
58			Podkamień	5089	70			
59			Ponikowica mała	10590	56			
60			Ponikwa wielka	8459	71			
61			Popowce	3303	62			
62			Przewłoczna	4770	6			
63			Ratyszcze	2420	39			
64			Rażniów	3857	19			
65			Reniów	3773	58			
66			Romanówka	1180	23			
67			Ruda	4001	75			
68			Rudeńko lackie	1488	46			
69			Sciborówka	1475	77			
70			Seredce	3354	22			
71			Smarzów	6715	73			
72			Smólno	8437	44			
73			Sokołówka	4168	9			
74			Stanisławczyk	4245	83			
75			Stołpin	3584	25			
76			Strzemilcze	5943	10			
77			Suchodoły	3475	46			
78			Suchowola	6590	75			
79			Szczurowice	3150	33			
80			Szuyrów	2148	92			
81			Szyszkowce	3511	19			
82			To orów	4769	67			
83			Trościaniec	7989	19			
84			Tróyca	2156	27			
85			Turze	10105	38			
86			Uwin	5707	41			
87			Wertelka	1647	—			
88			Wierzbowczyk i Orzechowczek	3580	69			
89			Wołochy	1941	72			
90			Wysocko	3826	51			
91			Zabłotce	4838	56			
92			Zagórze	7382	73			
93			Załośce (miasteczko)	12499	32			
94			Zawidcze	2883	65			
95			Zwyżeń	3311	57	417721	52	
1	Brzeżany	Jedyny	Augustówka	6635	51			
2			Baranówka	2039	47			
3			Brzeżany	9788	21			
4			Budyłów	10480	30			
5			Buszcze	3863	8			
6			Byszki	4049	66			
7			C niów	19550	3			
8			Chorobrów	2339	94			
9			Chorościce	4816	22			
10			Cycory	1366	87			
11			Dmuchawiec	8362	7			
12			Dryszczów obok Brzeżan	2618	18			
13			Dubszcze	3265	20			
14			Dworce	1649	65			
15			Glinna	5020	61			
16			Helenków	5782	4			
17			Hiniowice	4137	27			
18			Horodyszcze	9954	71			
19			Kalne	7841	38			
20			Kaplińce	1322	91			
21			Komarówka	1840	29			
22			Koniuchy	16171	74			
23			Kotów	5653	60			
24			Kozłów	22445	18			
25			Kozowa	20412	31			
26			Kozówka	8106	59			
27			Krasna	3972	83			
28			Krzywe	6955	26			
29			Kuropatniki	9483	80			
30			Kurzany	7132	27			
31			Łapszyn	12284	87			
32			Leśniki	5030	10			
33			Litatyn	4330	22			
34			Medowa	4242	71			
35			Mieczyszczów	9487	13			
36			Narajów miasteczko i Narajów wieś	9741	19			
37			Nadorożniów z miejsc. Raj	3345	81			
38			Olchowiec	3348	23			
39			Płaucza mała	5217	81			
40			Płaucza wielka	12620	71			
41			Plichów	2000	36			
42			Płotycza	6652	63			
43			Podwysokie	1980	89			
44			Pokropiwna	5999	45			
45			Poruczyn	4637	83			
46			Posuchów	3729	64			
47			Potok	6433	58			
48			Potutory	6790	98			
49			R ha zyn	4052	83			
50			Rybniki	3211	68			
51			S r ń zuki	8929	26			
52			Słoboda	13815	27			
53			Słobódka	6381	14			
54			Szumlany	2216	71			
55			Szybalin	7337	60			
56			Taurów	18712	68			
57			Teofipułka	5569	65			
58			Trościaniec	4002	92			
59			Urmań	4031	11			
60			Wierzbów	9270	91			
61			Wiktorówka	3505	48			
62			Wybudów	6628	54			
63			Złoczówka	2660	37			
64			Żuków	3665	47	428923	10	
1	Buczacz	Pierwszy	Bielawińce	4746	95			
2			Bobulińce	11650	70			
3			Browary	3506	52			
4			Buczacz	7756	3			
5			Cwitowa	7719	41			
6			Dobropole	13032	34			
7			Duliby	7981	37			
8			Dzwinogród	3535	25			
9			Jazłowiec	5469	74			
10			Kordowanówka	2442	17			
11			Kujdanów	9314	2			
12			Mateuszówka	5378	24			
13			Medwedowce	10548	83			
14			Nagorzanka	13867	40			
15			Nowosiółka Jazłowiec	12169	37			
16			Nowostawce	5408	54			
17			Ossowce	11527	65			
18			Petlikowce S. M	22718	29			
19			Pielawa	20534	50			
20			Podlesie	566	55			
21			Podzameczek	2426	33			
22			Pomorce	6160	46			
23			Przedmieście	4073	34			
24			Przewłoka	15463	81			
25			Pyszkowce	11359	56			
26			Rukomysz	2265	51			
27			Rzepińce	5148	77			
28			Sapowa	2450	24			
29			Trybuchowce	26693	89			
30			Zaleszczyki małe	5556	95			
31			Zielona	6062	51			
32			Zubrzdy	3422	94			
33			Żurawińce	3157	55			
34			Żeżnowierz	[illegible]598	88	2[illegible]2214	64	
1	Buczacz	Drugi	Baranów	2500	39			
2			Barysz	18169	68			
3			Berezówka	4020	29			
4			Bortniki	2345	62			
5			Czechów	2055	38			
6			Dubienko	3332	30			
7			Folwarki	4463	38			
8			Hrehorów	5477	83			
9			Hubin	4823	91			
10			Huta nowa	1193	65			
11			Huta stara	929	45			
12			Jarhorów	4459	96			
13			Jezierzany	6996	72			
14			Koropiec	18070	87			
15			Korościatyn	2092	85			
16			Kościelniki	5621	26			
17			Kośmierzyn	6179	57			
18			Kowalówka	8302	66			
19			Krasiejów	3071	9			

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(1663 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 504. W dniach 24 marca, 7 kwietnia i 21 kwietnia 1881 odbędzie się przymusowa sprzedaż realności nietabularnej, pod nr. konsk. 20 subrep. w Winnikach położonej, dłużniczki Wincencyi Windakiewicz własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz zakładu kredyt. włościańskiego na zaspokojenie sumy 2000 zł. w. a. z pn. każdym razem o godzinie 10 przed południem z tem, że na pierwszych dwóch terminach realność ta za cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trzecim także niżej tejże sprzedaną będzie.

Cena szacunkowa 4000 zł.

Wadyum wynosi 10 pr.

Reszta warunków w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Podbuż dnia 19 lutego 1881.

(1671 2—3) **Edykt.**

L. 17191. C. k. sąd powiatowy miej. deleg. w Stanisławowie dozwala, celem wydobycia sumy 150 zł. z pn. na rzecz Salamona Judenfreunda przymusową sprzedaż realności l. 50 w Hanusowcach położonej, ciała tabularnego niestanowiącej do Procia Lobur należącej na 166 zł. oszacowanej w zabudowaniu sądowem w trzech terminach dnia 28 marca, dnia 16 kwietnia i dnia 5 maja 1881 zawsze o godzinie 10 z rana z tem, że ta realność na pierwszych dwóch terminach tylko wyżej ceny szacunkowej, lub najmniej za takową, na trzecim terminie zaś i niżej tej ceny sprzedaną będzie.

Wadyum wynosi 16 zł. 60 ct. w gotówce lub papierach podług kursu.

Bliższe warunki wskażą akta do przejrzenia w registraturze przechowane.

Stanisławów 20 grudnia 1880.

(1687 2—3) **Edykt.**

L. 8743. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem zawiadamia z życia i miejsca pobytu niewiadomych Franciszka i Annę Preksel i ich z imienia, życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców, tudzież z imienia, życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców N. Hasiewicza i ich z imienia, życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców, że przeciw nim galic. Bank kredytowy we Lwowie wniósł pozew de praes. 23 lutego 1881 l. 8743, którym żąda eliminacyi kwoty 2000 zł. pols., czyli 210 zł. w. a. z tabeli płatniczej z dnia 27 listopada 1881 l. 52399, że pozew ten do postępowania sumarycznego dekretowano, termin do rozprawy sumarycznej na dzień 21 marca 1881 o godzinie 11 rano wyznaczono, że w celu strzeżenia ich praw adw. dr. Dziubiński z substytucyą adw. dr. Siterskiego został mianowanym, że ich jest rzeczą ustanowionemu kuratorowi potrzebnej informacyi udzielić lub innego zastępcę obrać i o tem sąd zawiadomić, w przeciwnym bowiem razie złe skutki sami sobie przypiszą.

Lwów, 26 lutego 1881.

(1691 2—3) **Edykt.**

L. 1165. C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu podaje do wiadomości, że w celu ściągnięcia sumy 400 zł. w. a. z pn. na rzecz Samuela Beigla odbędzie się dnia 29 marca 1881 o godzinie 10 przed południem egzekucyjna sprzedaż realności dłużniczki Chaje Freidy Rappaport w Tarnopolu położonej.

Cena wywołania, poniżej której realność ta na powyższych dwóch terminach sprzedaną nie będzie 5015 zł. 66 ct. w. a.

Wadyum 250 zł. w. a.

Bliższe warunki przejrzeć można w registraturze sądu.

Dla wierzycieli, którzyby po wystawieniu wyciągu tabularnego prawa zastawu uzyskali, lub którymby uchwała względem dozwolenia licytacyi z jakiegokolwiek powodu doręczoną być nie mogła, ustanowiono kuratorem ad actum p. adwokata dra Weissteina.

Tarnopol, 31 styczuia 1881.

(1666 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 1124. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi podaje do powszechnej wiadomości, że na prośbę Jakóba Hirscha dozwoloną została w celu zaspokojenia kwoty 594 zł. 60 ct. egzekucyjna sprzedaż realności należącej do egzukuta Leopolda Grubera w Kołomyi pod l. 13 na Stanisławowskiem przedmieściu położonej, która w trzech, na dzień 6 kwietnia, 6 maja, i 8 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 9 przed południem wyznaczonych terminach zostanie przedsięwziętą, że realność ta na pierwszych dwóch terminach tylko za lub wyżej ceny szacunkowej 2286 zł. która służyć ma oraz jako cena wywołania, na ostatnim zaś terminie za jakąkolwiekbądź kwotę zostanie sprzedaną, że każdy chęć kupienia mający obowiązanym będzie kwotę 218 zł. 60 ct. jako wadyum do rąk komisyi licytacyjnej złożyć, że dla wszystkich tych, którymby uchwała licytacyjna albo wcale nie, albo dość wcześnie nie mogła być doręczoną, lub którzyby później do tabuli weszli, kurator w osobie adwokata Zakrzewskiego ustanowiony został zamianowanym, wreszcie że akt oszacowania powyższej realności i reszta warunków licytacyjnych w tusądowej registraturze przejrzane być mogą.

Kołomyja, 3 lutego 1881.

(1313 2—3) **Edykt.**

L. 8265. C.. k. sąd powiatowy w Delatynie podaje do wiadomości, że na zaspokojenie kwoty 200 zł względnie 183 zł. 1 ct. w. a. z pn. w dniu 8 kwietnia, 28 kwietnia i 17 maja 1881, zawsze o godzinie 10 rano odbędzie sie w sądzie tym na rzecz c. k. galic. uprz. Zakładu kredyt. włościań. publiczna przymusowa sprzedaż realności pod l. 51/65 w Dorze położonej jak Tom. X. pag. 145 Jana Sienatowicza własnej, na kwotę 400 zł. w. a. oszacowanej, która stanowi cenę wywołania. Poręczne 40 zł. w. a.

Akt opisania i oszacowania i resztę warunków przejrzeć można w sądzie.

O tem zawiadamia się wszystkich wierzycieli którzyby po 18 sierpnia 1880 do księgi gruntowej realności powyższej weszli, lub którymby z jakiejkolwiek przyczyny uchwała niniejsza licytacyjna doręczoną być nie mogła przez kuratora w osobie Józefa Jelinka z Delatyna.

Delatyn 28 grudnia 1880.

(1669 2—3) **Edikt.**

Z. 13309. Vom Stanislauer k. k. Kreisgerichte wird der unbekannten Orts sich aufhaltenden Frau Susanna Mięczyńska hiemit bekannt gegeben, daß die Eheleute Franz und Anna Laukesz wider dieselbe unterm 13 November 1880 Z. 13309 eine Klage wegen Löschung der Forderung pr 570 fl 22 kr. ö.W. aus dem Lastenstande der Realität sub. Nr. 78/794/4 in Stanislau überreicht haben, welche unter Heutigen zum schriftlichen Verfahren dekretirt und dann für dieselbe bestellten Kurator Hr. Adwokaten Dr. Katzenellbogen zugestellt wurde.

Stanislau 20 November 1880.

(1670 2—3) **Kundmachung.**

Z. 1766. Beim Tarnopoler k. k. Kreisgerichte wird zur Hereinbringung der Forderung des Mayer Steinschneider pr. 400 fl. im Exekutionswege die dieser Forderung zur Hypothek dienende dem Schaje Rosenblum gehörige Realität Nr. 178/189 in Tarnopol in drei Terminen, auf den 8 April, 6 Mai und 27 Mai 1881, jedesmal um 10 Uhr V. M. in Boreau Nr. 6 bei den zwie ersten Terminen über oder um den Ausrufspreis von 1615 fl. 0 kr ö. W. am dritten aber auch unter demselben veräußert.

Vadium 161 fl 50 kr. österr. W. im Baaren.

Die übrigen Bedingungen der Schätzungsakt, und der Tabularextrakt können in der Registratur eingesehen werden. Hievon werden die Parteien, die k. k. Finanz-Prokuratur der dem Leben und Wohnorte nach unbekannte Schabse Löwensohn durch den in der Person des Adwokaten Dr. Frühling mit Substituirung des Adwokaten Dr Axelrad bestellten Curator, schließlich diejenigen Hypothekargläubiger, welche nach dem 3 Jänner 1881 an die Gewähr dieser Realität gelangen sollten, oder deren der vorliegende Beschluß oder später zu erlaßenden Bescheide nicht rechtzeitig oder gar nicht zugestellt werden könnte, durch den in der Person des Adwokaten Dr. Mantel mit Substituirung des Adwokaten Dr Merkstein bestellten Curator und durch Edikte verständigt.

Tarnopol 14 Febcuar 1881.

(1678 2—3) L. 236.

Obwieszczenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego Zakładu kredytowego włościańskiego 100 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Józefa Misiarza pod l. 53 w Nieledwi w trzech terminach, 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano, w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 150 złr.

Wadyum 15 złr.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1677 2—3) L. 235.

Obwieszczenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego Zakładu kredytowego włościańskiego 150 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Jana Pawlusa pod l. 153 w Milówce w trzech terminach 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10tej rano, w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 250 złr.

Wadyum 25 złr.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1675 2—3) L. 233.

Obwieszczenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego Zakładu kredytowego włościańskiego 250 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Jana Piwowarczyka pod l. 11 w Zabnicy w trzech terminach 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano, w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 450 złr.

Wadyum 45 złr.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1676 2—3) L. 234.

Obwieszczenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego Zakładu kredytowego włościańskiego 100 złr. w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedaną będzie realność Macieja Żyrka pod l. 12 w Zabnicy, w trzech terminach 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 250 złr.

Wadyum 25 złr.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1667 2—3) **Edykt.**

L. 5. C. k. sąd obwodowy w Nowym Sączu podaje do wiadomości, że na podstawie zapisu dłużnego aktem notaryalnym z dnia 1 kwietnia 1875 zdziałanego dozwala i rozpisuje w drodze dalszej egzekucyi powyższego aktu celem zaspokojenia wierzytelności Kasy Oszczędności miasta Nowego Sącza a to:

1. kwoty 120 zł. z procentem zwłoki po 9 prc. od 1 maja 1878 do dnia zapłaty licząc,

2. kwoty 120 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 listopada 1878 do dnia zapłaty licząc,

3 kwoty 120 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 maja 1879 do dnia zapłaty licząc,

4. kwoty 120 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 listopada 1879 licząc,

5. kwoty 60 złr. z procentem po 6 prc. od dnia 1 maja 1878 licząc,

6. kapitału w kwocie 3000 złr. z procentem po 9 prc. od dnia 1 maja 1880 do dnia zapłaty licząc dalej kosztów w kwotach 14 zł. 11 ct. i 8 złr. 62 ct. przyznanych niemniej kosztów egzekucyi niniejszem w kwocie 35 złr. 25 ct. w. a. się przyznających kosztów z powodu interwencyi i stemplów w protokole oszacowania polikwidowanych, a obecnie w kwocie 6 złr. 80 ct. przyznanych nareszcie kosztów niniejszej prośby w kwocie 18 złr. 38 ct. się przyznających przymusową sprzedaż przez publiczną licytacyę realności w Nowym Sączu pod l. k. 270 położonej solidarnych dłużników Marcelego i Matyldy małżonków Marciewiczów własnej, która to sprzedaż odbędzie się w dwóch terminach t. j. 5 kwietnia i 10 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 przedpołudniem w sali sądu tutejszego pod następującemi warunkami:

1) Ta realność sprzedaną będzie najwięcej ofiarującemu ryczałtowo w stanie w jakim się znajduje, bez poręczenia za obszar i rubrykę dochodów.

2) Jako cenę wywołania stanowi się wartość szacunkową w ilości 10364 złr. 60 ct. w. a. a ta realność w wyznaczonych dwóch terminach niżej tej wartości szacunkowej sprzedaną nie będzie.

3) Każdy z licytantów ma przed rozpoczęciem licytacyi złożyć do rąk komisyi licytacyjnej wadyum w ilości 1037 złr. w. a. To wadyum ma być złożone albo w obligacyach publicznych rządowych, lub krajowych na okaziciela opiewających, albo w listach zastawnych c. k. uprzyw. Banku narodowego lub galicyjskiego towarzystwa kredytowego albo w obligacyach pierwszeństwa kolei przez c. k. rząd poręczonych, licząc takowe według kursu ostatniej gazety wiedeńskiej, wadyum przez najwięcej ofiarującego złożone w gotowych pieniądzach zatrzymanem będzie ku zaspokojeniu obowiązków przez niego w moc niniejszych warunków licytacyjnych przyjętych, zaś w obligacyach złożone, zwróconem mu będzie po złożeniu jednej trzeciej części ceny kupna wedle ustępu 4go wadya zaś innych licytantów odbiorą ciż zaraz po ukończeniu licytacyi.

Resztę warunków i akt opisania dostarczy registratura.

C. k. sąd obwodowy.

Nowy Sącz dnia 8 stycznia 1881.

(1680 2—3) **Edykt.**

L. 8231. W dniach 29 marca, 26 kwietnia i 24 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie przymusowa publiczna sprzedaż realności włościańskiej pod l. kons. 11/13 w Izbiskach położonej do Wawrzyńca i Katarzyny Gmyzów należącej, celem ściągnięcia wierzytelności zakładu kredyt. włośc. w kwocie 105 zł. 22 ct. w. a.

Cena szacunkowa wynosi 350 zł.

Wadyum 35 zł.

Protokół zastawniczego opisania, oszacowania, tudzież bliższe warunki przejrzeć można w registraturze sądowej.

C. k. sąd powiatowy.

Radomyśl dnia 17 stycznia 1881.

(1664 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 944. C. k. sąd powiatowy w Dobromilu ogłasza, że na zaspokojenie wierzytelności Józefa Salomona Teuchera przeciw Antoniemu Maszczakowi w kwocie 30 zł. w dniach 8 kwietnia, 6 maja i 10 czerwca 1881 publiczna sprzedaż realności pod l. 50 i 51 w Smolnicy położonej każdym razem o godzinie 10 rano w kancelaryi tutejszego sądu z ceną wywołania 1600 zł., a zakładem 160 zł. przeprowadzoną będzie.

Tylko na trzecim terminie nastąpi sprzedaż poniżej ceny szacunkowej.

Nabywca obowiązanym będzie całą cenę kupna w 30 dniach po prawomocności aktu licytacyjnego w gotówce złożyć.

Resztę warunków wolno w ts. registraturze przeglądnąć, kuratorem wierzycieli ustanowiono p. Antoniego Richtera z Dobromila.

Dobromil 7 lutego 1881.

(1679 2—3) L. 237.

Ogłoszenie licytacyi.

C. k. sąd powiatowy ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Lwowskiego zakładu kredytowego włościańskiego 150 złr., w drodze egzekucyi przez publiczną licytacyę sprzedana będzie realność Józefa Witosa pod l. 199 w Nieledwi, w trzech terminach 31 marca, 5 maja i 2 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano, w biurze sędziego powiatowego w Milówce.

Cena wywołania 250.

Wadyum 25 zł.

Milówka 15 stycznia 1881.

(1682 2—3) **Edykt.**

L. 9664. C. k. sąd powiatowy w Ropczycach podaje do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia pretensyi Galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w kwocie 500 zł. w. a. z pn. odbędzie się w kancelaryi sądowej egzekucyjna publiczna sprzedaż realności pod l. 13 w Pietrzejowej położona Franciszka Górala dłużnika własnością będąca, ciało tabularne stanowiąca w 2 terminach dnia 4 kwietnia i dnia 9 maja 1881 każdym razem o godzinie 10 rano.

W pierwszych dwóch terminach realność powyższa tylko za cenę szacunkową lub wyżej sprzedaną zostanie.

Gdyby zaś na tych dwóch terminach sprzedaną nie została, to celem ułożenia ulżających warunków licytacyjnych wyznacza się termin na dzień 3 czerwca 1881 o godzinie 10 rano, do którego się wierzycieli hipotecznych wzywa z tem, że gdyby nie stawili się, uważani będą za przystępujących do wniosków większości

Cenę wywołania stanowi kwota 1000 zł. w. a. przy braniu pożyczki jako wartość przyjęta.

Wadyum wynosi 100 zł. w. a.

Extrakt tabularny można przejrzeć w tut. sądowej registraturze.

Dla wierzycieli niewiadomych ustanawia się kuratora p. Karola Kesslera w Ropczycach.

Ropczyce 29 stycznia 1881.

(1335 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 7029. C. k. sąd powiatowy w Lubaczowie podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że na dniu 8 kwietnia, 6 maja i 10 czerwca 1881 odbędzie się w sądzie tutejszym każdym razem o godzinie 10 przed południem przymusowa sprzedaż w drodze publicznej licytacyi realności pod l. 26 sub. r. 15 i 46 w Łukawcu położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Antoniny i Franciszka Piotrowskich własnej, w sprawie i na rzecz banku włościańskiego pto. 378 zł. 92 ct. w. a. pod warunkami:

a) Cenę wywołania stanowi kwota 1000 zł. w. a jako wartość tej realności.

b) Wadyum wynosi 100 zł w. a.

c) Na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie

Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w tusądowej registraturze w godzinach urzędowych.

O czem chęć kupna mających zawiadamia się.

Z c. k. sądu powiatowego.

Lubaczów dnia 13 grudnia 1881.

(1293 2—3) **Edykt.**

L. 7185. C. k. sąd powiatowy tutejszy jako władza pertraktująca spadek po zmarłym dnia 15 listopada 1869 Joelu Bierze, wzywa niniejszem nieznanego z miejsca pobytu Herscha Biera, bratańca spadkodawcy po bracie tegoż Eizyku Bierze jako powołanego z ustawy spadkobiercę, ażeby w przeciągu 1 roku od daty niniejszego edyktu zgłosił się w sądzie tutejszym i wniósł deklaracyę do spadku, gdyż inaczej przeprowadzoną zostanie pertraktacya spadku z oświadczonymi spadkobiercami i z ustanowionym dla niego kuratorem Dr. Feliksem Hönigsmannem adw. we Wiedniu.

Mikołajów dnia 10 lutego 1881.

(1438 2—3) **Edykt.**

L. 5105. C. k. sąd powiatowy w Radymie przeprowadzi na dniu 7 kwietnia, 9 maja i 8 czerwca 1881 zawsze o 10 godzinie rano egzekucyjną licytacye kilku realności położonych w Nienowicach niestanowiących ciała hipotecznego Stefana Kołodzieja własnych a to pod Nr. 11 13 i 76 na rzecz Borucha Reissberga pto 30 złr. z pn.

Cenę wywołania stanowi cena szacunkowa 208 zł.

Wadyum 21 złr.

Resztę warunków wolno przejrzeć w sądzie.

Radymno 22 stycznia 1881.

(1391 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 363. C k. sąd powiatowy w Szczercu w skutek odezwy sądu krajowego lwowskiego z 8 stycznia 1881 l. 58719 przedsięweźmie celem wydobycia reszty kapitału 544 zł. 55 ct. z pn. c. k. uprzyw. galicyj. akcyj. Bankowi hipotecznemu we Lwowie od Piotra i Katarzyny Ganz, tudzież Dwoiry Schacht się należącej przymusową licytacyjną sprzedaż realności pod l. 1 w Nikankawicach w starostwie lwowskim położonej, wykazem hipotecznym gminy Nikankawice l. 22 objętej, ciało tabularne stanowiącej w dniach 7 kwietnia, 12 maja i 23 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 rano w tusądowej kancelaryi.

Cenę wywołania stanowi wartość przy udzieleniu pożyczki przyjęta 1600 zł.

Wadyum wynosi 160 zł.

Jeżeli na powyższych terminach realność rzeczona za lub wyżej ceny szacunkowej sprzedaną nie zostanie, wyznacza się do ułożenia warunków ułatwiających termin na dzień 23 czerwca 1881 godzinę 3 po południu.

Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg tabularny przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

Dla wierzycieli, którzy prawo zastawu po 29 listopada 1880 uzyskali i którymby uchwała licytacyjna doręczoną być nie mogła, ustanawia się kuratora w osobie p. Filipa Simona z Szczerca.

Szczerzec, dnia 24 stycznia 1881.

(1632 3—3) **Edykt**

L. 55506. C. k. sąd krajowy we Lwowie dla spraw cyw. oznajmia, że nad Józefą Windisch, właścicielką realności we Lwowie, z powodu choroby umysłowej kuratela zawieszoną i kuratorem adwokat Dr. Ernest Till ustanowionym zostaje.

Lwów 19 lutego 1881.

(1394 3—3) **Edykt.**

L. 4132. C. k. sąd powiatowy w Załościach podaje do wiadomości, iż celem ściągnięcia pretensyi Anny Geller w kwocie 60 zł. w. a. z pn. na dniu 1 kwietnia, na dniu 6 maja i na dniu 3 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszosądowym budynku licytacya realności nietabularnej pod l. 862 w Załościach położonej, masy leżącej, Franciszka Wajdy własnej, wedle protokołu z dnia 22 stycznia 1878 do l. 1073 opisanej z chaty mieszkalnej, ogrodu i pól w przestrzeni około 6 morgów składającej się łącznie na 330 zł. oszacowanej, z tem przeprowadzoną zostanie, iż przy trzecim terminie nawet niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

Cenę wywołania stanowi kwota 330 zł. a. w.

Wadyum wynosi 33 zł. w. a.

Resztę warunków i akt oszacowania przejrzeć można w t. s. registraturze.

Załeśce, 30 września 1880.

(1383 3—3) **Edykt.**

L. 856. Wzałatwieniu protokołu dto 8 b. m. w sprawie egzekucyjnej Dawida Hopfingera przeciw Salamonowi Ratz o 1000 zł. spisanego w celu ułożenia łatwiejszych warunków licytacyjnych wyznacza się trzeci termin do licytacyjnej sprzedaży folwarku Dąbsa a względnie praw Salomonowi Ratz nań przysługujących w powiecie tutejszym położonego na dzień 8 kwietnia 1881 o godzinie 10 rano w tutejszym sądzie odbyć się mający pod warunkami tut. uchwałą z dnia 2 grudnia 1880 l. 7652 ustanowionemi i edyktem z tegoż dnia ogłoszonemi z temi atoli zmianami, iż na tym terminie folwark a względnie prawa doń przysługujące Salamonowi Ratz nawet poniżej ceny szacunkowej sprzedane będą, iż wadyum z 10ciu na 5 procent ceny szacunkowej się zniża i że nabywca obowiązany będzie w 14 dni po prawomocności zatwierdzenia aktu licytacyi złożyć połowę ceny kupna do depozytu sądowego, rozumie się z wrachowaniem złożonego wadyum, drugą zaś połowę ceny kupna w 14tu dniach po prawomocności wydać się mającej tabuli płatniczej porządek zaspokojenia wierzycieli hipotecznych ustanawiającej poczem dopiero nabywcy dekret własności wydany i na żądanie i własny koszt we fizyczne posiadanie kupiony folwark oddanym będzie, wszystkie zaś długi hipoteczne ze stanu biernego tego folwarku wyekstabulowane i na cenę kupna przeniesione.

Wolno atoli będzie nabywcy złożyć drugą połowę ceny kupna nawet przed wydaniem tabuli płatniczej, w którym to razie dekret własności i fizyczno posiadanie przedmiotu kupionego na żądanie i koszt nabywcy wydane a względnie oddane zostaną.

Rzeszów 10 lutego 1881.

(1657 3—3) **Edykt.**

L. 65612. W celu powiększenia stacyi kolei lwowsko-czerniowieckiej w Siechowie potrzeba zająć z przyległych gruntów 4939/43 metrów kwadratowych. Szczegółowy opis tych gruntów wyłożony zostanie w urzędzie gminnym i u przełożonego obszaru dworskiego w Siechowie, począwszy od 13 do 26 marca 1881 dla publicznego przejrzenia.

Zarzuty przeciw wymierzonemu wywłaszczeniu wniesione być mogą najdalej do 31 marca 1881 pisemnie lub ustnie w lwowskim c. k. starostwie, a w dniu 2 kwietnia 1881 przy komisyi reambulacyjnej, która się na tym dniu w Siechowie o godzinie 9 z rana zbierze.

Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości.

We Lwowie, dnia 22 lutego 1881.

(1651 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 1547. Ces. król. sąd obwodowy tarnowski niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż p Markus Wind przeciwko p. Maryi Bielewicz, właścicielce dóbr we Wielopolu, w dniu 8 listopada r. z l. 1489 o zapłacenie 235 zł. 41 ct. w a. pozew wniósł i takowy do postępowania sumarycznego został zadekretowany.

Ponieważ pobyt zapozwanej nie jest wiadomy przeznaczył tutejszy sąd do zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanej tutejszego adwokata dr. Psarskiego z substytucyą adwokata dr. Gałeckiego na kuratora, z którym wniesiony spór przeprowadzonym będzie

Tym edyktem przypomina się zapozwanej, ażeby przy terminie dnia 18 marca 1881 albo się sama osobiście stawiła, albo potrzebną informacyę przeznaczonemu zastępcy udzieliła, lub też innego obrońcę obrała i tutejszemu sądowi oznajmiła, inaczej z jej opóźnienia wynikające skutki sama sobie przypisaćby musiała.

W Tarnowie, dnia 10 lutego 1881.

(1640 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 10869. C. k. sąd powiatowy miej. del. w Złoczowie podaje do wiadomości, że w sprawie Emanuela Weingarten jako prawonabywcy Iwana Jabłońskiego przeciw Hryniowi Jabłońskiemu o 46 zł. 68 ct. w. a z pn. odbędzie się w tusądowym gmachu w dniu 29 marca, 29 kwietnia i 13 maja 1881 każdym razem o godz. 10 przed południem publiczna egzekucyjna sprzedaż realności pod nr. 54 w Rykowie położonej.

Cena szacunkowa 90 zł.

Poręczne 9 zł. a. w.

Złoczów, dnia 26 listopada 1880.

(1654 3—3) **Edykt**

L. 3596. W dniach 24 marca, 26 kwietnia, 24 maja 1881 o 10 rano przeprowadzoną zostanie przymusowa publiczna sprzedaż realności włościańskiej, pod l. k. 14 i 15/16 w Woli wadowskiej położonych ciała tabularnego niestanowiących, a do dłużników Józefa Kapinosa, Jana Kapinosa i Wojciecha Strycharza należących, a to celem ściągnięcia wierzytelności Isaka Wolfa w kwocie 40 zlr. w. a. z pn.

Cena szacunkowa realności pod l. k. 14 wynosi 530 zlr.

Wadyum 53 zlr.

Realności zaś pod l. k. 15/16 730 zlr.

Wadyum 73 zlr. w. a.

Akt zastawniczego opisania oszacowania, tudzież bliższe warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej.

C. k. sąd powiatowy.

Radomyśl dnia 12 lutego 1881.

(1639 3—3) **Edykt.**

L. 984. Sąd obwodowy w Nowym Sączu rozpisuje, celem ściągnienia należącej się c. k. uprzyw. galic. akcyjnemu Bankowi hipotecznemu we Lwowie od Marcyana i Teresy Gerzów sumy 9959 zlr. 72 ct. w. a. wraz z procentem 7 prc. od 24 lutego 1880 bieżącym i kosztami w kwocie 10 zlr. 42 ct. w. a. przyznanemi przymusową sprzedaż przez publiczną licytacyę dóbr Gierowy wedle Dom. 455 n. 231 poz. 11 haer. Marcyana i Teresy Gerzów własnych na dzień 19 kwietnia, 18 maja i 22 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10tej z rana w c. k. sądzie obwodowym w Nowym Sączu pod następującemi warunkami:

1. Licytacya ta odbędzie się ryczałtowo:
2. Cenę wywołania stanowi wartość tych dóbr przy udzieleniu pożyczki bankowej przyjęta w sumie 21921 zlr. 50 ct. w. a.
3. Wadyum wynosi 2192 zł. w gotówce lub w papierach wartościowych
4. Gdy dobra te w powyższych terminach za cenę wywołania lub wyżej tejże sprzedane nie zostały natenczas dla ułożenia ułatwiających warunków wyznacza się termin sądowy na dzień 22 czerwca 1881 o godzinie 4tej popołudniu z tem oznajmieniem iż niestawający na terminie wierzyciele hipoteczni jako do większości głosów przystępujący uważani będą.
5. Wyciąg hipoteczny tych dóbr i resztę warunków w tutejszej registraturze przejrzeć lub odpisać można.

O tem zawiadamia się wierzycieli, którymby uchwała dozwalająca licytacyę z jakiegokolwiek powodu doręczona być nie mogła i którzyby po dzień 8 lutego 1881 prawo zastawu na dobrach Gierowa nabyli do rąk kuratora Dr. Jarosza z zastępstwem Dr. Zelechowskiego.

C. k. sąd obwodowy.

Nowy Sącz dnia 19 lutego 1881.

(1644 3—3) **Edykt.**

L. 8928. C. k. sąd powiatowy w Żywcu ogłasza, iż celem zaspokojenia pretensyi Katarzyny Biernatowej w kwocie 100 zlr. z pn. odbędzie się w tutejszym sądzie powiatowym w dniu 30 marca 1881, w dniu 29 kwietnia 1881 i w dniu 31 maja 1881, każdym razem o godzinie 10 rano publiczna sprzedaż realności w Zabłociu pod Nr. C. 76 położonej, z domu murowanego, ogrodu i kilku niwek gruntu się składającej, Józefa Sanetry własnej.

Cena wywołania 870 zlr.

Wadyum 87 zlr.

Resztę warunków licytacyjnych, protokół zastawniczego opisania i oszacowania przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

Żywiec dnia 31 stycznia 1881.

(1652 3—3) **Edykt.**

L. 13741. Dnia 5 kwietnia, 9 maja i dnia 9 czerwca 1881, o godzinie 10 rano, odbędzie się w tutejszym sądzie publiczna sprzedaż realności pod l. kons. 135 w Babinie położonej, wykazem hipotecznym l. 38 objętej w sprawie Herscha Landaua przeciw Michałowi Kuzbytowi o 229 zł. z pn.

Cena wywołania wynosi 1053 zlr.

Wadyum 106 zlr.

Przy pierwszych dwu terminach realność tylko za lub wyżej ceny wywołania, przy trzecim nawet poniżej takowej sprzedaną będzie.

Resztę warunków licytacyjnych wolno w tutejszosądowej registraturze przejrzeć.

C. k. sąd powiatowy miej. dal.

Sambor dnia 30 listopada 1880.

(1649 3—3) **Edykt.**

L. 1390. C. k. sąd obwodowy w Kołomyi obwieszcza, że na podstawie uchwały c. k. sądu krajowego we Lwowie z dnia 9 października 1880 l. 40162 odbędzie się w zabudowaniu sądowem na dniu 30 marca 1881 o godzinie 10 przed południem publiczna dobrowolna sprzedaż realności pod l. k. 17/15 w Kołomyi na przedmieściu kuckiem położonej.

Ceną wywołania jest cena szacunkowa 8400 zlr. w. a. realność jednak także niżej tej ceny lecz nie niżej jak za 8000 zł. sprzedaną będzie.

Reszta warunków przejrzaną być może w tusądowej registraturze.

Kołomyja 17 lutego 1881.

(1650 3—3) **Edykt.**

L. 1546. C. k. sąd obwodowy w Tarnowie podaje do wiadomości, że Markus Wind przeciw niewiadomej z miejsca pobytu Maryi Bielewiczowej o zapłacenie sumy 77 zł. 13 ct. w. a. skargę wniósł, w skutek której termin do rozprawy sumarycznej na dzień 18 marca 1881 o godzinie 10 z rana wyznaczonym i kuratorowi dla tej pozwanej w osobie adwokata dra Gałeckiego ze subsubstytucyą adwokata dra Busia ustanowionemu doręczony został.

Tarnów, dnia 16 lutego 1881.

(1510 —3) **Edykt.**

L. 7821. Dnia 19 kwietnia, 17 maja 28 czerwca 1881, każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się publiczna sprzedaż realności pod l. k. 223 w Okocimie wykazem hipotecznym 223 objętej masy spadkowej Macieja Kubali własnej na rzecz Izraela Westreicha celem zaspokojenia 48 zlr.

Cena szacunkowa 115 zlr.

Wadyum 11 zlr. 50 ct.

Akt oszacowania i warunki licytacyjne przeglądnąć można w registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Brzesko dnia 30 grudnia 1880.

(1643 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 5334. C. k. sąd powiatowy w Rudkach podaje do wiadomości, że celem zaspokojenia sumy 100 zł. z kosztami 6 zł. 2 ct., 8 zł. 36 ct., 8 zł. 86 ct., 3 zł 50 ct. i 6 zł 46 ct. jednakowoż po potrąceniu kwoty 50 zł. przez Hryńka Mamczak przeciw Piotrowi Gedz wywalczonej, odbędzie się dnia 4 kwietnia, 4 maja i 8 czerwca 1881 o godzinie 10 przed południem publiczna sprzedaż realności pod l. 50 w Rozdziałowicach położonej pod warunkami już poprzednio uchwałą z dnia 31 lipca 1879 l. 2281 ogłoszonymi

Rudki 20 stycznia 1881.

(1206 3—3) **Edykt.**

L. 155. C. k. sąd powiatowy w Mielnicy w sprawie Juliana Zielskiego jako spadkobiercy Eliasza Zielskiego przeciw Piotrowi Klucowi pto. 99 zł. w a. z pn. chęć kupienia mającym niniejszym edyktem wiadomo czyni, że na dniu 12 kwietnia, 10 maja i 7 czerwca 1881 każdym razem o godzinie 11 rano realność dłużnika pod l. k. 99 w Horoszowie położona, za świadectwem księgi głównej gminy Horoszowa l 234 wykazu hipotecznego, ciało tabularne stanowiąca, z parceli budowlanej 259 i z parcel gruntowych 255/2, 558 1009/2, 1129/1, 1199/1, 1577/2, 1669/1 i 1923/1 składająca się, powyższej pretensyi za hipotekę służąca, na ostatnim terminie nawet niżej ceny szacunkowej i wywołania 845 zlr. sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 85 zł.

Ekstrakt tabularny, akt oszacowania i warunki licytacyjne leżą w registraturze.

Dla wierzycieli hipotecznych, którzyby po 11 czerwca 1879 do tabuli weszli, lub którymby uchwała niniejsza z jakiegokolwiekbądź powodu doręczoną nie została, ustanowiono kuratorem Emila Rada z Mielnicy.

Mielnica 22 stycznia 1881.

(1202 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 17972. C. k. sąd obwodowy Tarnowski niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż p. Bernhard Bing przeciw Janowi Drozdowskiemu podaniem depr. 3 października 1880 l. 13829 wekslową skargę wniósł i o pomoc sądową prosił w skutek czego uchwałą ts. z 9 października 1880 l. 13829 nakaz zapłaty sumy 400 zł. w. a. wydano.

Ponieważ pobyt zapozwanego nie jest wiadomym przeznaczył tutejszy sąd dla zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanego tutejszego adwokata Dr. Malawskiego z substytucyą adwokata Dr. Gałeckiego na kuratora, z którym wniesiony spór według ustawy cyw. dla Galicyi przepisanej przeprowadzonym będzie.

Tym edyktem przypomina się zapozwanemu ażeby w przeznaczonym czasie, albo potrzebne dokumenta przeznaczonemu zastępcy udzielił; lub też innego obrońcę obrał i tutejszemu sądowi oznajmił, ogólnie do bronienia prawem przepisanych środków użył, inaczej z jego opóźnienia wynikające skutki sam sobie przypisaćby musiał.

W Tarnowie dnia 13 stycznia 1881.

(1201 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 17974. C. k. sąd obwodowy Tarnowski niniejszym edyktem wiadomo czyni, iż p. Bernhard Big przeciw Janowi Drozdowskiemu podaniem de praes. 9 października 1880 l. 13828 wekslową skargę wniósł i o pomoc sądową prosił w skutek czego wydanym został nakaz zapłaty sumy 300 zł. w. a. uchwałą ts z 9 października 1880 l. 13828.

Ponieważ pobyt zapozwanego nie jest wiadomym, przeznaczył tutejszy sąd dla zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanego tutejszego adwokata Dr. Malawskiego z substytucyą adwokata Dr. Gałeckiego na kuratora, z którym wniesiony spór według ustawy cyw. dla Galicyi przepisanej przeprowadzonym będzie.

Tym edyktem przypomina się zapozwanemu, ażeby w przeznaczonym czasie, albo potrzebne dokumenta przeznaczonemu zastępcy udzielił, lub też innego obrońcę obrał, i tutejszemu sądowi oznajmił, ogólnie do bronienia prawem przepisanych środków użył, inaczej z jego opóźnienia wynikające skutki sam sobie przypisaćby musiał.

W Tarnowie dnia 13 stycznia 1881.

(1384 3—3) **Edykt.**

L. 762. C. k. sąd powiatowy w Brzeżanach ustanawia w sprawie egzekucyjnej c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku hipotecznego przeciw Med. Dr. Joachimowi Hordyńskiemu pto. 396 zlr. 90 ct., 3 6 zlr. 90 ct. i 3948 zlr. 9 ct. dla z miejsca pobytu niewiadomego Med. Dr. Joachima Hordyńskiego kuratorem Adw. Dr. Henryka Finkelsteina celem doręczenia tusądowej uchwały z dnia 10 listopada 1880 l. 9791 tudzież dalszych zapaść mających uchwał i zawiadamia o tem Med. Dr. Joachima Hordyńskiego niniejszym edyktem.

Brzeżany 5 lutego 1881.

(1620 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 613. Mikołaj Piuchtij rolnik z Bogdanówki został marnotrawcą uznany a Wasyl Calik tegoż kuratorem ustanowiony.

C. k. sąd powiatowy.

Nowesioło dnia 24 lutego 1881.

(1616 3—3) **Edykt.**

L. 39231. C. k. sąd powiatowy miejsko delegowany w Krakowie czyni wiadomem, że Ascher Unger w Krakowie uznanym został za umysłowo niedołężnego i że kuratorem jego ustanowionym został Aron Unger.

Kraków 31 grudnia 1881.

(1209 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 18243. C. k. sąd powiatowy w Stryju uwiadamia z życia i miejsca pobytu nieznanego Hersza Benziona Bergmana, że pod dniem 28go grudnia 1880 l. 18243 wniósł Naftali Halpern prośbę o zaintabulowanie go za właściciela sumy 1638 zlr. w. a. z wszystkiemi przynależytościami pochodzącej z większej sumy 4000 zlr. m. k. Dom. X. pag. 446 n. 29 on. na rzecz Chsje Sary Nussenbaum w stanie biernym połowy realności Nr. 110 m. w Stryju jak Dom. II. pag. 438 n. 10 haer. Hersza Bensiona Bergmana własnej ciężącej.

Uchwała powyższą intabulacyę dozwalająca ustanowionemu kuratorowi p. adw. Dr. Fruchtmanowi doręczoną została z którym się H. B. Bergman znieść lub innego pełnomocnika wyznaczyć powinien, inaczej z zaniedbania tego wynikłe skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Stryj dnia 15 stycznia 1881.

(1392 3—3) **Edykt.**

L. 409. C. k. sąd powiatowy w Tłumaczu zawiadamia, iż dnia 18 lutego 1879 zmarł Fedor Zahajko w Kolińcach z pozostawieniem ostatniej woli.

Sąd, nie znając pobytu spadkobiercy Tomka Zahajka, wzywa go, żeby w przeciągu jednego roku licząc od dnia wyrażonego zgłosił się w tymże sądzie i wniósł oświadczenie przyjęcia spadku, w przeciwnym bowiem razie spadek byłby przeprowadzony zdziedzicami zgłaszającymi się i z kuratorem Alfredem Ornsteinem notaryuszem dla niego ustanowionym.

Tłumacz dnia 21 marca 1880.

(Ciąg dalszy.)

W Y K A Z

sum czystego dochodu każdej gminy, każdego dystryktu klasyfikacyjnego, każdego powiatu szacunkowego i całego kraju na podstawie operatów sprostowanych w skutek ostatecznych uchwał centralnej komisyi dla regulacyi podatku gruntowego.

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu				Uwaga
				poszczególnienie		razem		
				zł.	ct.	zł.	ct.	
8	Brzesko	drugi	Brzezowiec	1043	58			
9			Chąrzewice	2660	83			
10			Czehów	2188	38			
11			Dębno	1791	27			
12			Dobrociesz	778	81			
13			Doły	2144	3			
14			Druszków pusty	573	37			
15			Dzierzaminy	581	37			
16			Faliszowice	705	62			
17			Faściszowa	2507	63			
18			Filipowice	4071	29			
19			Gnojnik	5135	40			
20			Gosprzydowa	3365	61			
21			Grabno	3556	—			
22			Grabie	164	65			
23			Grądy	1612	29			
24			Gwoździec	2543	82			
25			Jadowniki podgor.	7326	27			
26			Jasień	2021	36			
27			Jastew	613	74			
28			Jaworsko	1504	81			
29			Jurkowa	2955	46			
30			Iwkowa	3107	41			
31			Kończyska	841	87			
32			Kąty	855	46			
33			Lewniowa	1621	57			
34			Lustawice	4347	40			
35			Łoniowa	2584	44			
36			Łopoń	1519	7			
37			Łysa góra	2828	70			
38			Maszkienice	2155	88			
39			Milówka	1405	9			
40			Mokrzyska	2614	24			
41			Niedźwiedza	1870	31			
42			Okocim	4537	40			
43			Olszowa	837	2			
44			Olszyny	3464	15			
45			Palesznica	1047	13			
46			Perła	778	14			
47			Piaski	2031	31			
48			Połom mały	297	62			
49			Pomianowa	1858	48			
50			Porąbka iwkowska	575	10			
51			Porąbka uszewska	3133	77			
52			Rostoka	1679	86			
53			Ruda	930	22			
54			Rudka	946	40			
55			Słona	923	84			
56			Słotwina	739	—			
57			Sterkowiec	597	96			
58			Stróże	2531	41			
59			Sufczyn	3161	67			
60			Sukmanie	2032	47			
61			Szczepanów	1127	62			
62			Tworkowa	2182	12			
63			Tymowa	2837	74			
64			Uszew	3563	42			
65			Wesołów	3710	88			
66			Wielka wieś	7121	28			
67			Wojakowa	1661	32			
68			Wola dębińska	1117	53			
69			Wola stróska	789	8			
70			Wystrzyszczka	552	43			
71			Zakliczyn	2657	70			
72			Zawada lanckorońska	805	21			
73			Zawada uszewska	1871	11			
74			Zdonia	1119	84			
75			Żerków	738	44			
76			Złota	2816	—	151038	13	
1	Chrzanów	pierwszy	Alwernia	409	1			
2			Bolęcin	1219	18			
3			Brodła	2521	60			
4			Brzezinka	2188	68			
5			Czerna	1674	—			
6			Czatkowice	1627	69			
7			Czyżówka	668	25			
8			Dulowa	1583	9			
9			Filipowice	2213	99			
10			Frywałd	1531	94			
11			Grojec	1389	6			
12			Karniowice	750	68			
13			Krzeszowice	3370	41			
14			Kwaczała	3632	64			
15			Lgota	616	66			
16			Miękinia	1145	88			
17			Młoszowa	2504	88			
18			Myślachowice	1621	98			
19			Niegoszowice	1276	72			
20			Nielepice	1350	9			
21			Nieporaż	1055	64			
22			Nowagóra	2107	98			
23			Nowajowa góra	1575	22			
24			Ostrężnica	1076	93			
25			Paczałtowice	1920	80			
26			Pisary	2472	63			
27			Płaza	3163	36			
28			Płoki	1401	5			
29	Chrzanów	pierwszy	Pogorzyce	1606	96			
30			Poręba	4343	20			
31			Psary	1121	4			
32			Radwanowice	1361	55			
33			Regulice	2081	6			
34			Rudawa	2693	—			
35			Rudno	2065	71			
36			Sanka	1644	12			
37			Siedlec	2682	69			
38			Tenczynek	5010	58			
39			Trzebinia	1519	24			
40			Trzebionka	1603	—			
41			Wola filipowska	2970	42			
42			Zalas	2862	97			
43			Zary	1512	1			
44			Zbik	2699	22	85846	81	
1	Chrzanów	drugi	Babice	5175	31			
2			Balin	2384	30			
3			Bobrek	7241	2			
4			Byczyna	2748	26			
5			Chełmek	1570	22			
6			Chrzanów	2663	38			
7			Ciężkowice	4769	87			
8			Dąb	601	61			
9			Długoszyn	1241	89			
10			Dąbrowa	234	35			
11			Góry	426	36			
12			Gorzów	721	30			
13			Gromiec	4841	56			
14			Jankowice	3427	23			
15			Jaworzno	5522	38			
16			Jeleń	2072	39			
17			Kąty	3290	53			
18			Kościelec	1400	74			
19			Libiąż mały	3980	17			
20			Libiąż wielki	3145	81			
21			Luszowice	1324	8			
22			Mętków	3832	43			
23			Mirów	1021	8			
24			Okleśna	2012	42			
25			Piła	492	48			
26			Rozkochów	3214	21			
27			Siercza	1045	87			
28			Szczakowa	1407	28			
29			Wodna	602	80			
30			Zagórze	2574	36			
31			Żarki	4190	4	79175	73	
1	Dąbrowa	pierwszy	Bagienice	5437	76			
2			Bieniaszowice	3457	68			
3			Biskupice	2971	32			
4			Bolesław	4699	28			
5			Borki	4472	3			
6			Borussowa	7387	—			
7			Breń konopka	5281	72			
8			Brnik	1186	32			
9			Brzezówka	3381	59			
10			Chorążec	412	76			
11			Cwików	6239	5			
12			Dąbrowica	3264	87			
13			Dąbrówki	5605	68			
14			Demblin	6246	63			
15			Delastowice	2046	22			
16			Dąbrowa	1106	17			
17			Gorzyce	6678	49			
18			Grądy	3813	87			
19			Gremboszowa	5551	55			
20			Gruszów-Breń	748	57			
21			Gruszów wielki	3659	30			
22			Hubenice	2713	73			
23			Jadowniki mokre	5226	52			
24			Jagodnik	607	63			
25			Kanna	5518	12			
26			Karsy	2548	98			
27			Kłyz	3110	94			
28			Kozłów	2602	35			
29			Korubów	1148	26			
30			Kupienin	4648	28			
31			Kuzie	754	9			
32			Laskówka ad Chorążec	1694	42			
33			Laskówka	2783	48			
34			Łęka szczucińska	2606	95			
35			Łęka zabiecka	1674	69			
36			Lipiny	1076	65			
37			Lubasz	6106	29			
38			Lubiczko	3224	12			
39			Luszowice	4115	89			
40			Malec	1767	75			
41			Maniów	6693	48			
42			Mędrzechów	7721	35			
43			Miechowice małe	5995	16			
44			Miechowice wielkie	5565	88			
45			Nieczajna	3096	93			
46			Odment	3891	75			
47			Odporyszów	689	94			
48			Olesna	2722	66			
49			Otwinów	14325	36			

Liczba porządkowa	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Gmina	Suma czystego dochodu poszczególnienie zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uwaga
50	Dąbrowa	jedyny	Pałuszyce	2216	63			
51			Pasieka	3440	87			
52			Pawłów	2364	42			
53			Pilcza	1878	59			
54			Podlipie	2887	34			
55			Radgoszcz	8783	94			
56			Radwan	5621	88			
57			Ruda	2737	15			
58			Samocice	7182	64			
59			Siedliszowice	4424	34			
60			Sieradza	3203	46			
61			Sikorzyce	3546	82			
62			Skrzynka	3080	48			
63			Słupiec	9411	—			
64			Smęgorzów	4899	96			
65			Smyków mały	1798	26			
66			Smyków wielki	1431	65			
67			Strojców	1700	75			
68			Suchygrunt	2651	15			
69			Swarzów	1488	4			
70			Świdrówka	721	34			
71			Swiebodzin	3593	97			
72			Szarwark	2459	7			
73			Szczucin	4112	62			
74			Tonie	4644	19			
75			Uście jezuickie	4226	2			
76			Wielopole moszczeńskie	2695	97			
77			Wietrzychowice	4928	30			
78			Wola gręboszowska	2919	74			
79			Wola mędrzychowska	2131	77			
80			Wola rogowska	3604	15			
81			Wola szczucińska	3313	40			
82			Wola żelichowska	2223	87			
83			Wojcina	1335	82			
84			Wolka grądzka	1862	99			
85			Zabrnię	2678	74			
86			Zalipie	5545	8			
87			Załuże	1500	39			
88			Zdziary	1352	36			
89			Żelazowka	1949	59			
90			Żelichów	6121	12	326949	38	
1	Gorlice	pierwszy	Biecz	5596	79			
2			Biesna	1247	90			
3			Binarowa	3114	7			
4			Bystra	1998	24			
5			Dominikowice	3100	1			
6			Glinik marjampol	2275	82			
7			Gorlice	2561	35			
8			Klęczany	1521	98			
9			Kobylanka	3577	86			
10			Kołkówka	370	27			
11			Korczyna	1392	63			
12			Kryg	2192	69			
13			Kwiatonowice	1034	65			
14			Libusza	4547	79			
15			Lipniki	36-0	34			
16			Łużna	6328	44			
17			Moszczanica	8102	51			
18			Mszanka	1427	35			
19			Pagorzyna	1088	—			
20			Racławice	1376	32			
21			Ropa	3853	89			
22			Ropica polska	2750	91			
23			Rozemberg	2776	85			
24			Rzepiennik rusk.	2552	43			
25			Rzepiennik marc.	1569	67			
26			Rzepiennik strzyż	2856	5			
27			Rzepiennik suchy	1571	77			
28			Sękowa	2636	17			
29			Stary	1653	49			
30			Sitnica	1685	14			
31			Skół	1105	24			
32			Staszkówka	2466	17			
33			Stróżówka	1593	78			
34			Strzęszyn	3840	52			
35			Szalowa	4291	87			
36			Szymbark	3410	67			
37			Turza	2860	26			
38			Wola łużańska	1794	76			
39			Wojtowa	2784	65			
40			Zagórzany	4685	27	109274	57	
1	Gorlice	drugi	Bartne	1509	73			
2			Bodnarka	2065	58			
3			Bielanka	1102	20			
4			Blechnarka	1122	45			
5			Bodaki	155	50			
6			Czarna	922	22			
7			Długie	504	26			
8			Dragoszów	341	53			
9			Gładyszów	1521	67			
10			Hańczowa	2115	89			
11			Jasionka	1338	87			
12			Klimkówka	885	76			
13			Konieczna	738	11			
14			Kunkowa	444	28			
15			Kwiatoń	752	41			
16			Leszczyny	406	95			
17			Łosie	1076	16			
18			Ług	558	70			
19			Małastów	487	95			
20			Męcina mała	363	18			
21			Męcina wielka	1002	97			
22			Nieznajowa	806	43			
23			Nowica	927	88			
24			Pętna	984	57			
25			Przegonina	1030	73			
26			Przysłup	505	2			
27			Pstrążne	173	39			
28			Radoczyna	797	5			
29			Regetów	1830	33			
30			Ropica-ruska	945	76			
31			Ropki	720	88			
32			Rozdziele	1100	52			
33			Rychwald	1629	67			
34			Skwirtne	971	66			
35			Smerekowiec	3033	63			
36			Uście ruskie	2509	16			
37			Wapienne	815	63			
38			Wirchna	316	29			
39			Wołowiec	1361	45			
40			Wysowa	2046	44			
41			Zdynia	1822	67	43745	53	
1	Grybów	pierwszy	Berdechów	295	28			
2			Biała-niżna	2186	66			
3			Biała wyżna	1408	69			
4			Bobowa	2010	19			
5			Bogoniowice	1337	61			
6			Brusnik	2304	21			
7			Brzana-dolna	585	36			
8			Brzana-górna	1094	68			
9			Bukowiec	928	83			
10			Chodorowa	453	38			
11			Ciężkowice	2443	48			
12			Falkowa	797	40			
13			Gródek	1906	28			
14			Grybów	2027	1			
15			Jamna	660	71			
16			Jankowa	976	92			
17			Jastrzębia	2507	23			
18			Jeżów	1977	76			
19			Kasna	3643	37			
20			Kipszna	594	13			
21			Kondzlowa	1828	85			
22			Koniuszowa	797	12			
23			Korzenna	2493	15			
24			Królowa-niżna	740	88			
25			Królowa-wyżna	953	12			
26			Lepniczka	635	36			
27			Mogilno	966	56			
28			Ostruża	1430	8			
29			Polna	1625	23			
30			Posadowa	640	28			
31			Sędziszowa	826	38			
32			Siedliska	2480	7			
33			Siekierzyna	1354	79			
34			Siełkowa	2231	39			
35			Starawieś strzylawska	1118	5			
36			Stroże-niżne	1181	55			
37			Stroże-wyżne	943	77			
38			Stróżna	1215	61			
39			Tursko	396	89			
40			Wojnarowa	2608	78			
41			Zborowice	2122	70			
42			Zimnawódka	1045	38	59775	17	
1	Grybów	drugi	Banica	742	53			
2			Berest	1112	64			
3			Bilczna	240	61			
4			Binczarowa	1075	31			
5			Bogusza	974	96			
6			Brunary niżne i wyżne	1064	77			
7			Cieniawa	1413	44			
8			Czarna	588	43			
9			Czertyzna	221	98			
10			Czyrna	951	37			
11			Florynka	1357	28			
12			Jasikowa	397	46			
13			Izby	952	8			
14			Kamienna	724	86			
15			Kamionka wielka	1717	12			
16			Królowa polska	389	21			
17			Królowa ruska	1027	59			
18			Mochniaczka niżna	1291	32			
19			Mochniaczka wyżna	1150	63			
20			Mszalnica	1665	39			
21			Mystków	1529	36			
22			Piorunka	751	75			
23			Polany	630	41			
24			Ptaszkowa	2412	16			
25			Snietnica	1417	34			
26			Stawisza	967	13			
27			Wawrzka	336	13	27093	26	
1	Jasło	jedyny	Bączal dolny	1525	20			
2			Bączal górny	1347	79			
3			Bierówka	2316	80			
4			Bieszadatka	2943	7			
5			Biesdziedza	2214	89			
6			Błaszkowa	7115	63			
7			Bryły	976	17			
8			Brzezówka	1200	35			
9			Brzyście	636	88			
10			Brzyszka	6318	4			
11			Brzyszczki	3499	87			
12			Chrząstówka	1293	57			

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Gesetz vom 24. Mai 1869

über die

Regelung der Grundsteuer

wirksam

für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder.

Wien.

Druck der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.

1870.

538

Gesetz vom 24. Mai 1869,

über die Regelung der Grundsteuer.

Für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder.

Mit Zustimmung beider Häuser Meines Reichsrathes finde Ich anzuordnen, wie folgt:

I. Abschnitt.

Allgemeine Grundsätze.

§. 1.

Gegenstand der Grundsteuer.

Der Grundsteuer unterliegen alle Grundoberflächen, welche im Wege der landwirthschaftlichen Bodencultur benützbar sind, und zwar auch dann, wenn sie dieser Benützung durch eine die Steuerfreiheit nicht begründende Widmung entzogen sind.

§. 2.

Grundsteuerbefreiungen.

Von der Grundsteuer sind befreit:

1. Unproductive Grundflächen.

2. Sümpfe, Seen und Teiche, in soferne sie nicht landwirthschaftlich cultivirt werden und weder durch Fischerei, noch durch Rohrschlag oder Gewinnung von Torf einen Ertrag abwerfen.

3. Die öffentlichen Fuß- und Fahrwege, Leinpfade und Straßen, Ortsplätze, Kirchenplätze und Gässen, dann die zu öffentlichen Zwecken dienenden Canäle und Wasserleitungen und das Bett der Flüsse und Bäche.

4. Oeffentliche Beerdigungsplätze, insolange dieselben keine andere Widmung erhalten.

5. Die Bauarea und die Hofräume.

6. Die zur Bereitung des Meersalzes bestimmten Grundflächen.

§. 3.

Zeitliche Befreiung von der Grundsteuer.

Eine zeitliche Steuerbefreiung von der Grundsteuer findet statt bei öden oder durch

Elementarereignisse unproductiv gewordenen Grundstücken, welche durch Beurbarung productiv gemacht werden, auf die Dauer von 10 Jahren, bei neuen Anlagen von Hochwäldern jedoch von 25 Jahren von dem der vollendeten Urbarmachung nachfolgenden Jahre.

§. 4.

Feststellung und Repartition der Grundsteuer.

Die im Wege des Gesetzes festgesetzte Grundsteuerhauptsumme wird nach Verhältniß des ermittelten Reinertrages der steuerpflichtigen Objecte auf die einzelnen Länder, beziehungsweise einzelnen Steuergemeinden und einzelnen Grundstücke, gleichmäßig vertheilt.

§. 5.

Reinertrag.

Als Reinertrag ist anzusehen der nach Abzug der Bewirthschaftungs- und Gewinnungskosten vom Rohertrage verbleibende Ueberschuß, welcher von den benützbaren Grundstücken nachhaltig erzielt werden kann (§. 19).

Dieser Reinertrag wird im Wege einer Ab- und Einschätzung ermittelt.

Der Culturzustand der Grundstücke ist bei der zum Zwecke der Ermittlung des Reinertrages stattfindenden Abschätzung durchweg als ein mittlerer (gemeingewöhnlicher) anzunehmen.

Auf Eigenthumsverhältnisse und auf den wirthschaftlichen Zusammenhang der Grundstücke mit anderen Grundstücken oder gewerblichen Anlagen wird keine Rücksicht genommen.

Die auf den Grundstücken haftenden Lasten und Abgaben, dann die damit verbundenen Rechte bleiben gleichfalls außer Betracht.

§. 6.

Bestimmung wegen Steuernachlässen bei Unglücksfällen. Beginn der Steuereinhebung auf Grund dieses Gesetzes.

Die Bestimmung über Bewilligung von Steuernachlässen bei Unglücksfällen, dann in Betreff der Evidenzhaltung des Grundsteuer-Katasters, sowie die Festsetzung des Zeitpunctes, von wo ab die Einhebung der Grundsteuer nach den durch dieses Gesetz bestimmten Grundlagen zu erfolgen hat, wird durch besondere Gesetze festgestellt werden.

II. Abschnitt.

Ausführende Organe.

§. 7.

Centralleitung.

Die oberste Leitung des Abschätzungsgeschäftes führt der Finanzminister, welcher zur Ueberwachung der Schätzungsarbeiten in den einzelnen Kronländern Centralinspectoren beruft.

Unter dem Vorsitze des Finanzministers oder dessen Stellvertreters wird eine Centralcommission mit entscheidender Stimme zu dem in diesem Gesetze (§. 39) vorgezeichneten Zwecke gebildet.

Die Centralcommission besteht außer dem Vorsitzenden noch aus 36 Mitgliedern, wovon 12 Mitglieder einschließig der Centralinspectoren der Finanzminister beruft, 6 Mitglieder das Herrenhaus und 18 Mitglieder das Abgeordnetenhaus auf die Dauer des Abschätzungsgeschäftes wählt. Die Wahl der durch das Abgeordnetenhaus zu wählenden Mitglieder erfolgt in der Weise, daß für Böhmen und Galizien je 2 Mitglieder und für die übrigen im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder je Ein Mitglied durch die Abgeordneten dieser Länder gewählt werden, wobei die Abgeordneten für Triest und Istrien eine Wahlgruppe bilden. Für die Mitglieder der Centralcommission ernennt der Finanzminister und wählen das Herren- und Abgeordnetenhaus, letzteres in der oben bezeichneten Weise, auf die Dauer des Abschätzungsgeschäftes eben so viele Ersatzmänner. Beide Häuser des Reichsrathes sind bei ihrer Wahl nicht auf Mitglieder des betreffenden Hauses beschränkt.

Als Referenten der Centralcommission fungiren, falls die Centralcommission für einzelne Fälle nicht etwas anderes beschließt, die vom Finanzminister hiezu bestellten Finanzorgane, welchen jedoch, falls sie nicht Mitglieder der Commission sind, kein entscheidendes

Stimmrecht zusteht. Die Centralcommission hat das Recht, erforderlichen Falles Sachverständige mit berathender Stimme beizuziehen.

§. 8.

Landescommission.

Für die Ausführung des Schätzungsgeschäftes in jedem Kronlande wird in der Regel unter dem Vorsitze des politischen Landeschefs oder dessen Stellvertreters eine Landescommission gebildet, welche außer dem Vorsitzenden noch aus sechs bis zehn Mitgliedern mit entscheidender Stimme zu bestehen hat, wovon die eine Hälfte der Finanzminister, und zwar mindestens zur Hälfte aus den Grundsteuerträgern des Landes, beruft, die andere Hälfte die betreffende Landesvertretung wählt.

Für die Commissionsmitglieder werden vom Finanzminister, beziehungsweise von der bezüglichen Landesvertretung, Ersatzmänner in gleicher Anzahl und auf gleiche Weise bestimmt.

Der Referent der Landescommission wird vom Finanzminister ernannt, hat jedoch, wenn er nicht Mitglied der Commission ist, kein entscheidendes Stimmrecht. Die Landescommission kann für einzelne Fälle auch besondere Referenten bestellen und hat das Recht, erforderlichen Falles Sachverständige mit berathender Stimme beizuziehen.

Die Landescommission hat neben den ihr in diesem Gesetze besonders beigelegten Befugnissen und Obliegenheiten die gleichmäßige Ausführung des Ein- und Abschätzungswerkes in dem Kronlande zu überwachen und zu diesem Behufe sich durch Entsendung ihrer Mitglieder von den Boden- und wirthschaftlichen Verhältnissen des Kronlandes und der benachbarten Kronländer genau zu unterrichten und für Abstellung hervortretender Mängel zu sorgen.

In jenen Kronländern, in welchen wegen ihrer größeren Ausdehnung die Durchführung der Abschätzungsarbeiten durch eine Landescommission nicht thunlich ist, werden Landes-

Sub-Commissionen aufgestellt, deren Zusammensetzung unter den gleichen Modalitäten wie bezüglich der Landescommission stattzufinden hat.

Sowohl der Landescommission als auch den Landes-Subcommissionen werden in diesem Falle abgesonderte Rayons zugewiesen, bezüglich deren jeder derselben ihre Aufgabe selbstständig durchzuführen obliegt.

Der Landescommission kommt es überdieß noch zu, sich von dem Fortgange der Arbeiten der Landes-Subcommissionen jederzeit zu überzeugen und über alle von den Subcommissionen an die Centralcommission zu erstattenden Vorlagen das Gutachten mit Rücksicht auf die Totalität des Landes beizufügen.

Die Aufstellung der Landes-Subcommissionen, die Bestimmung der Rayons für dieselben und die Festsetzung der Anzahl der Mitglieder, sowohl der Landescommissionen, als auch der Landes-Subcommissionen, bleibt dem Finanzminister nach Einvernehmung des betreffenden Landesausschusses vorbehalten.

§. 9.

Bezirks-Schätzungscommission.

Das Abschätzungsgeschäft in jedem Schätzungsbezirke wird unter dem Vorsitze eines Vorstandes, welcher, sowie dessen Stellvertreter, vom Finanzminister ernannt wird, einer Bezirks-Schätzungscommission übertragen.

Diese Commission besteht außer dem Vorsitzenden noch aus acht Mitgliedern, welchen eine entscheidende Stimme zusteht. Zu derselben werden vier Mitglieder vom Finanzminister, darunter wenigstens zwei aus den Grundsteuerträgern des Schätzungsbezirkes, berufen. Ein Mitglied wird von den höchstbesteuerten Grundbesitzern im Schätzungsbezirke und drei Mitglieder werden in den Ländern, wo Bezirksvertretungen bestehen, von den Bezirksausschüssen gewählt.

Wo der Schätzungsbezirk mehrere Bezirksvertretungen enthält, treten die Bezirksausschüsse zu einem Wahlkörper zusammen.

Wo keine Bezirksvertretungen bestehen, werden drei Mitglieder von den Gemeindevorständen des Schätzungsbezirkes gewählt.

Als wahlberechtigt sind jene höchstbesteuerten Grundsteuerträger anzusehen, welche zusammen $1/_{6}$ der Grundsteuer im Schätzungsbezirke entrichten, und falls die Anzahl derselben die Zahl von 20 überschreitet, die ersten 20 Höchstbesteuerten.

In gleicher Weise wird auch dieselbe Anzahl Ersatzmänner vom Finanzminister, beziehungsweise von den Wahlkörpern, berufen.

Die Referenten der Commissionen für das ökonomische und Waldschätzungsgeschäft werden vom Finanzminister ernannt; denselben steht jedoch, falls sie nicht Mitglieder der Commission sind, kein entscheidendes Stimmrecht zu. So weit es sich um die Schätzung der Forste handelt, ist die Commission befugt, Forstsachverständige mit berathender Stimme beizuziehen.

§. 10.

Regierungsorgane

Die vom Finanzminister für die Landescommission und für die Bezirks-Schätzungscommission zu ernennenden Functionäre sollen zunächst Landesangehörige, unter allen Umständen aber solche Individuen sein, welche sowohl in Beziehung auf die ökonomische Ausbildung, als auch auf die im Schätzungsbezirke üblichen Landessprachen ihrer Aufgabe vollkommen gewachsen sind.

§. 11.

Vermessungspersonale.

Sowohl der Landes- als auch der Bezirks-Schätzungscommission wird für die geometrischen Agenden das nöthige Vermessungspersonale zugewiesen.

§. 12.

Beschlußfähigkeit und Art der Beschlußfassung der Commissionen.

Zu jeder Commissionssitzung hat der Vorsitzende alle Mitglieder derselben und im Falle dauernder Verhinderung eines Mitgliedes den betreffenden Ersatzmann einzuladen.

Die Commissionen sind constituirt und beschlußfähig, wenn außer dem Vorsitzenden wenigstens die Hälfte der Mitglieder anwesend ist. Sollte jedoch wegen mangelnder Anzahl der Commissionsmitglieder eine Sitzung nicht beschlußfähig sein, so sind alle Mitglieder zur nächsten Sitzung mit dem Bemerken schriftlich einzuladen, daß diese Sitzung auch ohne Rücksicht auf die Zahl der Anwesenden beschlußfähig sein würde.

Die Commissionen fällen ihre Entscheidungen mit absoluter Stimmenmehrheit der Anwesenden. Bei gleichgetheilten Stimmen ist jene Ansicht zum Beschlusse zu erheben, für welche der Vorsitzende sich ausspricht. Kommt eine absolute Stimmenmehrheit nicht zu Stande, so sind die Stimmen für die höchste Ziffer zu den Stimmen für die nächst niedere hinzuzuzählen, bis sich für diese Ziffer die absolute Mehrheit ergibt.

§. 13.

Taggelder und Reisekosten.

Die Mitglieder der Commissionen und die beigezogenen Sachverständigen haben, insoferne sie nicht als Staatsbeamte fungiren, für die Tage ihrer wirklichen Verwendung bei den commissionellen Erhebungen und Berathungen auf das Taggeld von 10 fl. ö. W. bei der Centralcommission, von 6 fl. bei der Landescommission und von 3 fl. bei der Bezirks-Schätzungscommission Anspruch; auch gebührt denselben die Vergütung der aus diesem Anlasse nothwendigen Fuhrkosten mit 1 fl. pr. Meile.

Die bei den Commissionen verwendeten Staatsbeamten sind rücksichtlich ihrer Gebühren nach den bestehenden Normen zu behandeln.

§. 14.

Kostenbestreitung des Ab- und Einschätzungsgeschäftes.

Sowohl diese Gebühren, als auch alle anderen aus dem Ab- und Einschätzungsgeschäfte entspringenden Auslagen werden aus dem Staatsschatze bestritten.

III. Abschnitt.

Grundertrags-Abschätzung.

§. 15.

Feststellung des Reinertrages.

Die Feststellung des Reinertrages der Grundstücke erfolgt nach Culturgattungen und Bonitätsclassen, und zwar bezirksweise, für die auszumittelnden Schätzungsbezirke durch Aufstellung eines Classificationstarifes.

Ein Reinertrag wird auch von jenen Flächen ermittelt, welche durch anderweitige Benützung der Urproduction entzogen sind.

§. 16.

Culturgattungen.

Hinsichtlich der Culturgattungen sind zu unterscheiden:

a) Aecker,
b) Wiesen,
c) Gärten,
d) Weingärten,
e) Hutweiden,
f) Alpen,
g) Waldungen,
h) Seen, Sümpfe, Teiche,
i) Parificationsland,
k) unproductives Land.

Jene Flächen, welche durch eine andere Benützung der Urproduction entzogen sind, werden als Parificationsland behandelt, dahin gehören:

Kalk-, Sand-, Kies-, Mergel-, Torf-, Thongruben, Lager- und Werkplätze, Privatcanäle, Ufer, Raine, Alleen, Privatwege, das Territorium der Eisenbahnen, dann die zu Steinbrüchen und bei Bergwerken zu Stollen, Schachten, Wasserbehältern &c. verwendeten Flächen.

§. 17.

Schätzungsbezirk und Classificationsdistrict.

Der politische Bezirk bildet in der Regel einen Schätzungsbezirk als Classificationsdistrict.

Bei wesentlicher Verschiedenheit in der Terrainbildung, im Klima, den wirthschaftlichen Boden- und Verkehrsverhältnissen kann derselbe

auch in mehrere Classificationsdistricte abgetheilt werden, und es ist für jeden dieser Districte ein besonderer Tarif aufzustellen.

Die Entscheidung über die Zulässigkeit der Theilung eines Bezirkes in mehrere Classificationsdistricte steht den Bezirks-Schätzungscommissionen, wenn jedoch ein Bezirk in mehr als drei Classificationsdistricte getheilt werden soll, dem Finanzminister zu.

Im Falle unausweichlicher Nothwendigkeit kann die Regierung mit Zustimmung der Landescommission von der politischen Eintheilung absehen und auch kleinere Schätzungsbezirke bilden.

§. 18.

Zahl der Bonitätsclassen

Die Zahl der Bonitätsclassen für jede Culturgattung des Classificationsdistrictes darf nicht mehr als acht Classen betragen.

§. 19.

Tarifsatz der Bonitätsclassen

Der für jede Classe einer jeden Cultur im Gelde pr. n. ö. Joch festgestellte Reinertrag bildet den Tarifsatz der betreffenden Bonitätsclasse.

Die Tarifsätze für die einzelnen Bonitätsclassen der verschiedenen Culturarten sind angemessen abzustufen und dergestalt festzustellen, daß mit Anwendung derselben auf die betreffenden Grundstücke der mittlere Reinertrag der letzteren, d. h. derjenige Reinertrag erfaßt wird, welcher sich unter Voraussetzung einer im Classificationsdistricte bei der Mehrheit des Grundbesitzes gewöhnlichen Bewirthschaftung nach Abschlag aller nothwendigen im Districte gemeingewöhnlichen Bewirthschaftungs- und Gewinnungskosten im Durchschnitte einer die gewöhnlichen Wechselfälle im Ertrage umfassenden Reihe von Jahren für jeden Besitzer ergibt.

§. 20.

Gleichzeitige Vornahme der Katastraloperationen.

Die zur Ermittlung des Reinertrages der Grundstücke zum Zwecke der Grundsteuervertheilung nothwendigen Katastraloperationen erfolgen gleichzeitig in allen Ländern.

§. 21. (18)

Specielle Reinertrags-Berechnungen werden nicht gefordert.

Für die Zustandebringung der Tarifsätze jeder Bonitätsclasse wird eine besondere Berechnungsart nicht vorgezeichnet, sondern es sind hiebei alle Momente, welche auf den Reinertrag der Grundstücke in den verschiedenen Theilen des Classificationsdistrictes von Einfluß sind, so eingehend zu erwägen, daß die wesentlichen, im Classificationsdistricte vorkommenden Ertragsverschiedenheiten der Grundstücke möglichst berücksichtigt werden.

§. 22. (19)

Behelfe für die Abschätzung.

Zu diesem Behufe werden die nothwendigen Behelfe herbeigeschafft; insbesondere:

Ein Verzeichniß der von der Finanzlandesstelle auf Grund der beizulegenden Original-Marktpreistabellen zusammengestellten Durchschnittspreise aller im Bezirke erzeugten Bodenproducte, auf n. ö. Maß reducirt, aus der dem Jahre der Schätzung vorangehenden Periode von 15 Jahren, wobei bezüglich des Weines die Herbst-Durchschnittspreise des Erzeugungsjahres zur Grundlage zu nehmen sind;

ein Ausweis über die von den politischen Behörden erhobenen, im Bezirke vorkommenden gemeinüblichen Preise der Hand- und Zugarbeit aus den dem Jahre der Ertragsschätzung vorausgegangenen 15 Jahren, wobei in Betreff der Bemessung des Arbeitspreises in den Fällen, wo Verköstigung verabreicht wird, deren Werth in den Arbeitspreis einzurechnen ist;

die von den Steuerämtern ausgefertigten Ausweise der Preise über freie Verkäufe und zeitliche Pachtungen aus der Periode der letzten 15 Jahre über einzelne Grundstücke, ganze Wirthschaften und Gutscomplexe, dann gerichtliche Schätzungen;

die vorhandenen Katastralmappen;

endlich die vom Besitzer unterzeichneten Auszüge aus Wirthschafts- und Forstrechnungen der letzten 15 Jahre über Naturalertrag

und Culturaufwand, wenn sie von demselben freiwillig beigebracht werden.

§. 23.

Bezirksbeschreibung

Der Referent hat auf Grund einer von ihm vorzunehmenden Bereisung des Bezirkes eine Bezirksbeschreibung anzufertigen.

Diese Beschreibung hat hauptsächlich folgende Daten zu enthalten:

Ein alphabetisches Verzeichniß sämmtlicher dem Bezirke angehörigen Gemeinden und selbstständiger Gutsgebiete.

Muster I.

Lage, Größe und Begränzung des Bezirkes, allgemeine Terrainbildung; die klimatischen Verhältnisse, allgemeine Bodenbeschaffenheit, die verschiedenen Bodenertragsverhältnisse des Bezirkes nach Culturen, die Ent- und Bewässerungsanlagen; Drainagen, Communicationsmittel, Absatzverhältnisse der land- und forstwirthschaftlichen Producte; Bevölkerungsverhältnisse, Naturerzeugnisse aus allen Reichen, dann Vertheilung des Grund und Bodens, Bewirthschaftungsweise, Verkehr mit Grundstücken behufs des Verkaufes oder der Verpachtung mit Rücksicht auf die durchschnittlichen Werthe größerer, mittlerer und kleinerer Güter, ganzer Wirthschaften, sowie einzelner Grundstücke und Parcellen aus den letzten 15 Jahren, und soweit dieß möglich ist, unter Andeutung der auf diese Werthe Einfluß übenden Factoren; den Preis des Holzes am Stamme nach der niederösterreichischen Klafter, 30″ Länge vom harten und weichen Holze, dann den Preis des Weines; den Durchschnittspreis der zum gemeingewöhnlichen Culturaufwande nothwendigen Materialien und Naturalien aus der vorerwähnten 15jährigen Periode (§ 22), und zwar rücksichtlich der letzteren in soweit hiefür nicht schon bei den Productenpreisen die nothwendigen Positionen aufgestellt sind.

§. 24.

Prüfung der Bezirksbeschreibung und der Behelfe.

Die Bezirks-Schätzungscommission hat die ihr vorgelegten Behelfe (§. 22), die Bezirksbeschreibung (§. 23) und andere ihr zu Gebote stehenden Hilfsmittel, erforderlichenfalls nach einer zu diesem Behufe vorzunehmenden Bereisung des Bezirkes, einer genauen Prüfung zu unterziehen und nach Umständen alle diese Behelfe zu ergänzen oder zu berichtigen.

Ferner hat die Commission als weiteren Behelf für jedes Product und jeden Aufwandsgegenstand für jeden Classificationsdistrict einen Normalpreis zu bilden.

Für das Holz können mehrere Preisabstufungen, jedoch nur in unerläßlicher Anzahl aufgestellt werden.

Der Bildung der Normalpreise hat als Grundlage zu dienen, der Durchschnitt der dem Jahre der Schätzung vorausgegangenen 15 Jahre, mit Auslassung der fünf höchsten Jahre. Die der Berechnung zu Grunde liegende Durchschnittsperiode muß für alle Kronländer dieselbe sein.

Als Durchschnittspreis ist zu berechnen:

a) rücksichtlich der Hauptkörnergattungen jener der Einfluß nehmenden Marktorte,
b) rücksichtlich der ökonomischen Nebenproducte, des Weines und der Aufwandsmaterialien jener der erhobenen Localpreise im Classificationsdistricte,
c) rücksichtlich der Arbeit der Taglohn im Classificationsdistricte nach der Bestimmung des §. 22, Alinea 3.

Der Unterschied zwischen den gewöhnlichen und eine besondere Fertigkeit erfordernden, sowie zwischen leichten und schweren Arbeiten ist angemessen zu berücksichtigen.

§. 25.

Entwurf des Classificationstarifes.

Der Vorsitzende der Bezirks-Schätzungscommission veranlaßt den Entwurf eines vorläufigen Classificationstarifes, und zwar abgesondert, einerseits durch den Referenten der

...a 2.

... bestiegen
Sonne

... datet.

... lebt
... räuft
[illegible] fängt
... käuft
... y
... ste =
... en
... un Ar
... Landes =
... nenn
... Ars :-

Muster II.

Commission und anderseits durch ein von der Commission aus ihrer Mitte gewähltes Comité. Diese beiden zu begründenden Entwürfe hat die Bezirks-Schätzungscommission eingehend zu prüfen und sodann einen vereinbarten Classificationstarif zu verfassen.

Bei Aufstellung des Classificationstarifes ist der mittlere Reinertrag für das n. ö. Joch jeder Bonitätsclasse der einzelnen Culturgattungen in nach Muster III der angeschlossenen Tabelle abgerundeter Ziffer festzustellen.

Muster III.

Trifft der von der Commission ermittelte Reinertrag zwischen zwei Ertragsstufen der Classificationstabelle (Muster III), so wird der Tarifsatz nach der nächst höheren oder geringeren Ertragsstufe der letzteren festgestellt, je nachdem sich der ermittelte Reinertrag der einen oder der anderen mehr nähert.

§. 26.

Begründung der Tarifsätze.

Bei der Prüfung der Angemessenheit der Tarifsätze durch allfällige Vergleichung mit den Kauf- und Pachtwerthen ist sich gegenwärtig zu halten, daß diese Daten nur als Combinationsmittel zu benützen sind, und daß unter diesen Daten die gewöhnlichen Kauf- und Pachtwerthe der Grundstücke, d. i. diejenigen in dieser Richtung gesammelten Preise, verstanden werden, welche ein mit dem gewöhnlichen Betriebscapitale ausgerüsteter Käufer oder Pächter für das Joch Landes mittlerer Qualität der betreffenden Bonitätsclassen und Culturarten in der Hoffnung zu zahlen pflegt, die landesüblichen Zinsen von dem Kaufpreise oder Pachtzinse herauszuwirthschaften.

Als landesüblicher Zinsfuß ist jener Betrag anzusehen, mit welchem sich das in einem Bezirke auf die Erwerbung eines Grundstückes ausgelegte Capital erfahrungsgemäß in der That rein verzinset.

§. 27.

Berücksichtigung besonderer Aufwandskosten.

Kommen in einem Bezirke oder Classificationsdistricte Massen von solchen Grundstücken

vor, welche der Aufwendung besonderer Kosten dauernd bedürfen, um in dem Zustande der Ertragsfähigkeit, in welchem sie sich befinden, erhalten zu werden, so ist der Tarifsatz für solche Grundstücke so zu bestimmen, daß die bezeichneten Kosten in demselben Ausdruck finden. Hiebei sind jedoch die Zinsen des auf die Anlagen verwendeten Capitals nicht zu berücksichtigen.

Kommen derartige Grundstücke nur in geringerem Umfange vor, so ist bei der Einschätzung erforderlichenfalls durch Einstellung solcher Grundstücke in eine geringere Tarifsclasse auf die gedachten Erhaltungskosten Rücksicht zu nehmen.

§. 28.

Prüfung des vorläufigen Classificationstarifes.

Der Entwurf des Classificationstarifes wird von der Bezirkscommission bei einer besonderen Begehung des Bezirkes geprüft und nach Erforderniß auch mit Rücksicht auf die Tarife der Nachbarbezirke richtig gestellt.

Bei dieser Begehung werden die einzelnen Tarifclassen in einem Classificationsprotokolle beschrieben und für jede Culturclasse Mustergründe (Vergleichungsgründe) gewählt, welche dazu bestimmt sind, daß im Vergleiche mit ihnen die übrigen Grundstücke des Classificationsdistrictes nach ihrer Beschaffenheit und Ertragsfähigkeit in den aufgestellten Classificationstarif eingeschätzt werden können.

Muster IV.

Diese Mustergründe (Vergleichungsgründe) sind in einem besonderen Verzeichnisse (Muster IV) genau zu beschreiben.

§. 29.

Besonders zu berücksichtigende Momente bei der Tarifaufstellung.

Bei Aufstellung des Classificationstarifes für das Ackerland und bei dessen Einschätzung in die einzelnen Tarifsclassen ist der Culturzustand desselben durchweg so anzunehmen, wie er sich bei denjenigen Ackergrundstücken des Classificationsdistrictes vorfindet, die bisher dauernd in gemeingewöhnlicher Art, ohne Anwendung künstlicher Culturmittel bewirthschaftet

worden sind. Der Weidenutzen der Brache ist nur dort zu veranschlagen, wo er gemeingewöhnlich und in größerer Ausdehnung vorkommt.

Bei den Tarifsätzen für die Wiesen ist Rücksicht zu nehmen, wie oft sie gemäht werden, dann ob sie süßes, saures oder gemischtes Futter tragen, ob sie gedüngt, gereinigt, entwässert, bewässert oder drainirt werden oder nicht.

Der Tarifsatz für die zur Erzeugung von Obst, Gemüse, Blumen, Sämereien, Hackfrüchten, Handelsgewächsen, Maulbeerblättern und Oliven verwendeten Gärten, dann der Baumschulen, Lustgärten und Parkanlagen ist im Wege der Vergleichung nach Umständen mit dem Ertrage der entsprechenden Acker-, Wiesen- oder Waldclassen des Classificationsdistrictes festzustellen.

Gärten, welche nur durch Anwendung besonderer Industrie zu einem außergewöhnlich hohen Ertrage gebracht sind oder von Gärtnern gewerbsmäßig bearbeitet werden, sind deßhalb nicht höher zu schätzen als andere, welche sich ihren sonstigen Verhältnissen nach in gleicher Lage befinden.

Bei der Feststellung der Tarifsätze für die Weingärten ist der Naturalertrag nach dem Durchschnitte der der Schätzung vorausgegangenen Periode von 15 Jahren anzunehmen, wobei auf den Wechsel mittelmäßiger, guter und schlechter Ertragsjahre, wie auch gänzlicher Fehljahre Rücksicht zu nehmen ist.

Wo es gemeingewöhnlich ist, die Weingärten nach einer Reihe von Jahren ganz auszuroden, wird der Tarifsatz mit Rücksicht auf den Ertrag der ganzen Periode des Bestandes derselben festgestellt.

Der Tarifsatz für die Hutweiden ist im Wege der Vergleichung mit den gleiches Product tragenden Wiesen zu ermitteln.

Für die Alpen ist der Tarifsatz entweder nach den ganzen Pachtpreisen derselben oder

nach dem Weidezinse für jedes Stück Vieh oder nach der Zahl und Gattung des jährlich aufgetriebenen Viehes mit Rücksicht auf die Dauer des Weideganges und den hiedurch aus der Alpe gezogenen Nutzen zu bemessen, wobei insbesondere die Auslagen für etwaige Sicherungsarbeiten, um das weidende Vieh vor dem Verfallen in Abgründe zu bewahren, sowie für Wasserleitungen und Obdach in Betracht zu ziehen sind.

Den Tarifsätzen für die Waldungen wird der Naturalertrag in n. ö. Klaftern, 30″ Scheiterlänge für das harte und weiche Holz per n. ö. Joch, ohne Rücksicht der Verwendung einzelner Stämme zu Werk- und Zeugholz nach dem Durchschnitte der Abtriebsperiode in einem Jahre mit angemessener Berücksichtigung der Absatzverhältnisse zu Grunde gelegt.

Die Kosten des Forstschutzes und Culturaufwandes sind bei Aufstellung der Tarifsätze angemessen zu berücksichtigen.

Der Werth des zur Zeit der Abschätzung vorgefundenen Holzbestandes bleibt unberücksichtigt.

Die Nebennutzungen des Waldes werden in der Regel nicht beachtet; wo jedoch in Waldungen regelmäßig geweidet wird, oder wo die Gewinnung von Knoppern und Gärberlohe, oder bei Auen der Grasnutzen einen besonderen Ertrag abwerfen, wird derselbe, wenn er von einer solchen Erheblichkeit ist, um als Nebenfrucht angesehen zu werden, bei Bemessung der Tarifsätze berücksichtigt.

Bei Seen, Sümpfen und Teichen, welche nur durch Fischerei oder Rohrschlag einen Ertrag abwerfen, ist der Reinertrag im Durchschnitte einer Reihe von 15 Jahren und mit Berücksichtigung der Kosten für Unterhaltung, Wiederbesetzung, Schleußen, Dämme und Geräthe der Bemessung der Tarifsätze zu Grunde zu legen.

Die gemischten Culturen werden mit Rücksicht auf den Ertrag aller gleichzeitig gewonnenen Früchte in den entsprechenden Tarifsatz der vorwiegenden einfachen Culturart eingereiht.

Die Wechselculturen, als Aecker im Wechsel mit Wiesen (Eggärten) und Aecker im Wechsel mit Weiden (Trischäcker), dann Teiche im Wechsel mit Acker- oder Grasland (Teichwirthschaft) werden unter Berücksichtigung des Naturalertrages der abwechselnden Producte und ihrer eigenthümlichen Bewirthschaftungskosten den Tarifsätzen jener Culturclasse eingereiht, wohin sie nach ihrer im Ertrage vorwiegenden Benützungsart gehören.

Seen und Sümpfe, welche im Sommer ganz oder theilweise austrocknen, werden, wenn die Benützung der trockenen Stellen, als Wiesen oder Weiden oder durch Gewinnung von Streumateriale stattfindet, in die ihrem durchschnittlichen jährlichen Ertrage entsprechenden Tarifsclassen der Wiesen oder Weiden eingereiht.

Das sonstige Parificationsland (§. 16), (wohin auch mit Gebäuden nicht besetzte Bauplätze gehören,) wird nach den angränzenden oder umschließenden Grundstücken eingeschätzt.

§. 30.

Einsendung des Classificationstarifes an die Landescommission und Prüfung desselben durch die letztere.

Der richtig gestellte Classificationstarif ist sammt den zu seiner Beurtheilung nothwendigen Unterlagen der Landescommission vorzulegen, welche denselben mit Rücksicht auf die mittlerweile sich verschaffte Ueberzeugung über die Ertragsverhältnisse des Bezirkes einer sorgfältigen Prüfung unterzieht und die Beseitigung der vorkommenden Bedenken und Mängel veranlaßt.

Hiebei hat sie insbesonders ihre Aufmerksamkeit auf das richtige Verhältniß der Tarifsätze der an der Gränze des Landes gelegenen Bezirke zu richten, und in soferne sie gegen die bezüglichen Tarifsätze des Nachbarlandes Be-

denken zu erheben in der Lage wäre, sich mit der betreffenden Landescommission ins Einvernehmen zu setzen.

§. 31.

Publication der Classificationstarife.

Die von der Landescommission als richtig erkannten oder modificirten Classifications-Tarifsätze sind durch die officielle Landeszeitung zu veröffentlichen und den Bezirks-Schätzungscommissionen zurückzusenden.

Diese haben die Tarife in geeigneter Weise im Bezirke zu veröffentlichen, um den aus dem Gemeindeverbande ausgeschiedenen, wie auch denjenigen Grundbesitzern, welche wenigstens den sechsten Theil der gesammten Grundsteuer in der Gemeinde entrichten, sowie den Gemeinden Gelegenheit zu geben, sich auch ihrerseits über die Angemessenheit der aufgestellten Classificationstarife zu äußern, beziehungsweise etwaige Einwendungen dagegen vorzubringen.

Gleichzeitig ist zu veranlassen, daß den angränzenden Bezirks-Schätzungscommissionen des benachbarten Landes der Classificationstarif sammt den erforderlichen Unterlagen der Gränzdistricte des eigenen Landes mitgetheilt und den gedachten Betheiligten zur Einsicht und Erhebung von Einwendungen offen gelegt werde.

§. 32.

Einbringung der Einwendungen gegen den Classificationstarif.

Die von den Gemeinden und größeren Grundbesitzern oder Bezirks-Schätzungscommissionen gemachten Einwendungen sind binnen sechs Wochen präclusiver Frist bei der betreffenden Bezirks-Schätzungscommission schriftlich einzubringen und von der letzteren gutächtlich der Landescommission vorzulegen.

§. 33.

Prüfung der Einwendungen durch die Landescommission und Zusammenstellung der Tarife.

Die Landescommission wird, soweit sie diese Einwendungen als begründet anerkennt, deren Berücksichtigung veranlassen, die Classificationstarife für sämmtliche Bezirke des Landes übersichtlich zusammenstellen und diese

Zusammenstellung einerseits dem Finanzminister überreichen, andererseits den Bezirks-Schätzungscommissionen sowohl diese Zusammenstellung, als auch den für den betreffenden Bezirk oder Classificationsdistrict genehmigten Classificationstarif mit der Aufforderung übersenden, sofort auf Grund dieses Tarifes mit der Einschätzung (§. 34) zu beginnen.

Muster V.

IV. Abschnitt.

Einschätzung.

§. 34.

Einschätzung der einzelnen Grundstücke in die Tarifsansätze.

Die Einschätzung besteht in der Anwendung der für die verschiedenen Culturen festgestellten Ansätze des Classificationstarifes auf jedes einzelne steuerpflichtige Grundstück innerhalb der Gemeinden und des Bezirkes oder Classificationsdistrictes.

Zum Behufe dieser Einschätzung wird der Bezirk, beziehungsweise Classificationsdistrict, in soweit als nothwendig, in besondere Einschätzungsgruppen eingetheilt, innerhalb welcher je zwei durch die Bezirks-Schätzungscommission aus ihrer Mitte zu entsendende Mitglieder (Einschätzungsdeputirte) die Einschätzung für die einzelnen Gemeinden oder aus dem Gemeindeverbande ausgeschiedenen Gutsgebiete unter der Controle des Referenten und mit steter Rücksicht auf die aufgestellten Vergleichungsgrundstücke (§. 28) auszuführen haben, wobei, wenn die Anschauungen der beiden Einschätzungsdeputirten getheilt sind, jene Anschauung gilt, welcher der Referent beitritt.

Der Zeitpunct der Einschätzung ist in jeder Gemeinde oder jedem Gutsgebiete vorher allgemein bekannt zu geben.

Zu dem Geschäfte der Einschätzung sind die betreffenden Gemeindevorstände oder zwei von ihnen zu bezeichnende Vertrauensmänner, dann die Vertreter der selbstständigen Guts-

gebiete, sowie jene Grundbesitzer, welche wenigstens den sechsten Theil der gesammten Grundsteuer entrichten, als Vertrauensmänner beizuziehen.

Bei der Einschätzung sollen Grundstücke, welche nur in Folge außergewöhnlicher Culturen productiver geworden sind, als die in ihrer Umgebung liegenden Gründe, diesen gleichgestellt werden.

Culturmassen von einer geringeren Ausdehnung als 50 Quadratklaftern bei Gärten und Weingärten und 100 Quadratklaftern bei den übrigen ökonomischen Culturen sind zu der umschließenden Culturmasse, oder falls sie von verschiedenen Culturmassen begränzt werden, zu derjenigen der letzteren zu ziehen, welcher sie nach ihrer Beschaffenheit und ihrem Ertrage am nächsten kommen. Eine Ausnahme hievon findet statt, wenn der Unterschied im Ertrage der beiden verschiedenen Culturarten, beziehungsweise der beiden Bonitätsclassen derselben, so groß ist, daß durch das Zusammenziehen der Reinertrag der Gesammtmasse um mehr als 10 Percent vermehrt oder vermindert werden würde.

Ebenso sind innerhalb einer Culturmasse desselben Grundstückes Bonitäts-Classenabschnitte von einem geringeren Ausmaße als 1 Joch zu einer Bonitätsclasse desselben Grundstückes zu rechnen, falls nicht hiedurch der Reinertrag, welcher sich aus der gesonderten Abschätzung der Abschnitte ergeben würde, um mehr als 10 Percent vermehrt oder vermindert wird.

Jeder einzelne Waldkörper ist nach der durchschnittlichen Ertragsfähigkeit seines Bodens und der Holzmischungsverhältnisse in der Regel nur zu einer Bonitätsclasse ohne Rücksicht auf den Werth des zur Zeit der Abschätzung vorhandenen Holzbestandes einzuschätzen.

Finden sich in demselben aber zusammenhängende Flächen von mindestens 50 Joch, welche nach Bodenbeschaffenheit und Holzbestand und nach den sonstigen den Reinertrag bestimmenden Verhältnissen sehr erheblich von einander abweichen, so sind sie in mehrere Bonitätsclassen einzuschätzen.

Die Ergebnisse der Einschätzung in allen Gemeinden des Bezirkes oder Classificationsdistrictes sind der Bezirks-Schätzungscommission zur Prüfung und Zusammenstellung zu übergeben, welche etwaige Mängel oder Bedenken nöthigenfalls durch Anordnung einer Localcommission zu beheben und sodann die Verfassung der Einschätzungsregister (§. 36) zu veranlassen hat.

V. Abschnitt.

Vermessung.

§. 35.

Untersuchung der eingetretenen Cultur- und Objectsänderungen und Berichtigung der vorhandenen Katastralmappen.

Das den Bezirks-Schätzungscommissionen zugewiesene Vermessungspersonale hat die Aufgabe, die seit der letzten Vermessung eingetretenen Cultur- und Objectsänderungen, in soweit letztere bei der Evidenzhaltung nicht zur Anmeldung gelangt sind, an Ort und Stelle zu untersuchen und in den vorhandenen Katastralmappen zu berichtigen.

§. 36.

Berechnung der Cultur- und Classenabschnitte, Verfassung der Zusammenstellungen.

Nach Beendigung des Ab- und Einschätzungsgeschäftes sind die dießfälligen Resultate vom Vermessungspersonale gleichfalls in den vorhandenen Katastralmappen einzuzeichnen und es sind hiernach die berechneten Flächen der Cultur- und Classenabschnitte in ein für jede Gemeinde besonders anzulegendes Einschätzungsregister einzutragen.

Muster VI.

Muster VII.

Aus diesem Register sind die Flächen der einzelnen Bonitätsclassen jeder Culturgattung derart zusammenzustellen, daß sich daraus der Gesammtflächeninhalt der der Gemeinde ange-

hörigen, in die einzelnen Bonitätsclassen und Culturgattungen eingeschätzten Grundstücke ergibt.

Muster VIII.

Auf Grund der Classenzusammenstellung ist die Bezirksübersicht anzulegen, aus welcher der Gesammtflächeninhalt der in die einzelnen Bonitätsclassen und Culturarten eingeschätzten Grundstücke für sämmtliche Gemeinden des Bezirkes, beziehungsweise der verschiedenen Classificationsdistricte, und die Summe für die letztere und den Bezirk hervorzugehen hat.

In dieser Uebersicht ist nach Maßgabe des Flächeninhaltes und der Tarifsätze der Reinertrag der einzelnen Bonitätsclassen, Culturarten, Gemeinden für die etwaigen Classificationsdistricte und für den Bezirk, sowie der durchschnittliche Reinertrag für das Joch einer jeden Culturart in den einzelnen Gemeinden, etwaigen Classificationsdistricten und im Bezirke zu berechnen.

Muster IX.

Der Reinertrag aller demselben Lande angehörigen Bezirke zusammengenommen, gibt den Reinertrag für das ganze Land.

VI. Abschnitt.

Reclamationsverfahren.

§. 37.

Reclamationen.

Nach Beendigung des Einschätzungsverfahrens im ganzen Bezirke oder Classificationsdistricte hat der Vorsitzende der Bezirks-Schätzungscommission das Ergebniß der Einschätzung einerseits durch Offenlegung des Einschätzungsregisters für den ganzen Bezirk oder Classificationsdistrict, anderseits durch Zusendung einer Abschrift des Einschätzungsregisters für jede Gemeinde und jedes selbstständige Gutsgebiet an die betreffenden Gemeindevorsteher und Vertreter der Gutsgebiete mit dem Bemerken zu veröffentlichen, daß Einwendungen gegen die geschehene Einschätzung binnen einer Präclusivfrist von sechs Wochen vom

Tage des Empfanges jener Zuschrift bei der Bezirks-Schätzungscommission eingebracht werden können. Der Gemeindevorsteher hat das Einlangen des Einschätzungsregisters und den Beginn der Reclamationsfrist sofort in der Gemeinde öffentlich kundzumachen.

Gegen die Ergebnisse der Einschätzung steht den Gemeinden und den aus dem Gemeindeverbande ausgeschiedenen Großgrundbesitzern, sowie jedem einzelnen Grundsteuerträger das Recht zur Erhebung von Reclamationen zu, und zwar sowohl bezüglich der eigenen, wie fremden Grundstücke:

a) wegen unrichtigen Ansatzes einzelner Grundstücke rücksichtlich ihrer Steuerpflicht oder Steuerfreiheit;

b) wegen unrichtiger Ermittlung des Flächenmaßes;

c) wegen unrichtiger Einschätzung in den Classificationstarif;

d) wegen vorkommender Fehler bei der Berechnung der Cultur- und Classenansätze im Einschätzungsregister und bei Berechnung des Reinertrages der einzelnen Flächenabschnitte.

Die Reclamationen können nach Wahl der Reclamanten sowohl bei der Bezirksschätzungscommission, als auch bei dem Gemeindevorsteher schriftlich angebracht oder mündlich zu Protokoll gegeben werden.

Die bei dem Gemeindevorsteher innerhalb der Reclamationsfrist angebrachten Reclamationen müssen von demselben längstens acht Tage nach Ablauf dieser Frist der Bezirksschätzungscommission vorgelegt oder eine Fehlanzeige erstattet werden.

Die eingebrachten Reclamationen werden von der Bezirks-Schätzungscommission genau geprüft und nöthigenfalls durch eine Localcommission, zu welcher jedoch zwei andere Mitglieder der Bezirksschätzungscommission abzu-

ordnen sind, als jene, welche daselbst die Einschätzung vornahmen, untersucht.

Auf Grund der Prüfung, beziehungsweise des der Bezirksschätzungscommission vorzulegenden Untersuchungsergebnisses, hat die Commission die Reclamationen, welche sie begründet findet, mit aller Beschleunigung zu erledigen.

Entscheidet sich die Bezirksschätzungscommission mit Stimmeneinhelligkeit für die Abweisung einer Reclamation, so ist keine weitere Berufung zulässig.

Außer diesem Falle aber sind jene Reclamationen, welchen die Bezirksschätzungscommission ganz oder theilweise nicht Folge zu geben findet, von derselben, mit ihrem Gutachten begleitet, sammt allen Einschätzungsacten der Landescommission vorzulegen.

§. 38.

Entscheidung der Landescommission über die Bezirks-Schätzungscommissions-Anträge und Vorlage des Landesschätzungsabschlusses an den Finanzminister.

Die Landescommission entscheidet endgiltig über die von den Bezirksschätzungscommissionen vorgelegten Reclamationen (§. 37) und erstattet unter Nachweisung des Resultates des Ab- und Einschätzungsgeschäftes, unter Beilegung aller Verhandlungsacten, ihr Gutachten über die Angemessenheit der erzielten Resultate im Hinblicke auf das eigene Land und auf die benachbarten Länder an den Finanzminister, welcher die Centralcommission beruft.

§. 39.

Entscheidung der Centralcommission.

Die Centralcommission hat die Vorlagen aller Landescommissionen eingehend zu prüfen und sowohl im Vergleiche der verschiedenen, insbesonders der angränzenden Länder, als auch in Hinblick auf die Ergebnisse der Einschätzungen in den einzelnen Ländern, die Classificationstarife aller Länder nach Behebung allenfalls vorkommender Mängel und Bedenken endgiltig festzustellen.

Sollten sich bei der Einschätzung in einzelnen Schätzungsbezirken oder Classifications-

districten so große Unrichtigkeiten herausstellen, daß dieselben auch durch eine Aenderung des Classificationstarifes für diesen Bezirk oder Classificationsdistrict nicht behoben werden können, so ist die Centralcommission berechtigt, die Vornahme einer neuen Einschätzung durch eine in Gemäßheit des §. 9 niederzusetzende neue Commission anzuordnen. Gegen diese neue Einschätzung sind Reclamationen zulässig; dieselben können jedoch die Veranlassung der Steuern nicht aufhalten.

§. 40.

Richtigstellung der Reinertragsausweise.

Nach endgiltig erfolgter Richtigstellung der Classificationstarife für alle Länder durch die Centralcommission hat der Finanzminister die in den bisherigen Einschätzungsregistern, Zusammenstellungen und Hauptübersichten nachgewiesenen Reinerträge richtig stellen zu lassen und neue Zusammenstellungen der Reinerträge für die Länder, Bezirke und Gemeinden zu veranlassen, auf deren Grundlage sodann die Vertheilung der im Wege des Gesetzes festgestellten Grundsteuerhauptsumme auf die einzelnen Länder, Gemeinden und steuerpflichtigen Grundstücke erfolgen muß.

§. 41.

Revision des Grundsteuer-Katasters.

Nach Ablauf einer Periode von 15 Jahren, vom Jahre der ersten Steuervertheilung auf Grundlage der Schätzungsergebnisse nach diesem Gesetze an, u. s. f. periodisch von 15 zu 15 Jahren wird eine Revision des Grundsteuer-Katasters in allen Ländern gleichzeitig vorgenommen.

§. 42.

Vollzug des Gesetzes.

Der Finanzminister ist mit dem Vollzuge dieses Gesetzes beauftragt.

Schönbrunn, am 24. Mai 1869.

Franz Joseph m. p.

Taaffe m. p. **Brestel** m. p.

Beilagen und Formularien zum Grundsteuergesetze.

Muster I ad §. 23.

Zusammenstellung
der hauptsächlichsten, bei Aufstellung der Bezirksbeschreibung zu berücksichtigenden Puncte.

---

1. Lage, Größe und Begränzung des Bezirkes, Anzahl der Gemeinden und selbstständigen Gutsgebiete.
2. Allgemeine Terrainbildung:
   a) ob der Bezirk der Höhe oder Niederung ganz oder theilweise angehört?
   b) ob und eventuell welche Gebirgsketten oder bedeutende Höhenzüge den Bezirk durchschneiden?
   c) ob und eventuell inwieweit die Form der Oberfläche die Bewirthschaftung erschwert?
   d) welche Seen, Flüsse und erheblicheren Bäche in dem Bezirke vorkommen?
   e) ob Sümpfe oder Moräste und eventuell in welcher Ausdehnung vorhanden sind?
   f) ob die Form und Lage des Terrains den Abzug des Wassers gestattet, und ob eventuell für welche Theile des Bezirkes oder Ortschaften Gefahr vor Ueberschwemmungen, Lavinen und Erdabrutschungen vorhanden ist?
3. Klimatische Verhältnisse:
   a) Einfluß der allgemeinen Terrainbildung (zu 2) auf das Klima;
   b) vorherrschende und besonders schädliche Windströmungen;
   c) zerstörende Gewitterregen und Hagelwetter?
   d) Einwirkung des Klima's auf die Vegetation und auf den Wirthschaftsbetrieb;
   e) Anfang und Dauer der Herbst- und Frühjahrsbestellung und Aussaat, der Getreide- und Heuernte 2c.
4. Allgemeine Bodenbeschaffenheit:
   a) Mischungs- und Lagerungsverhältnisse des Bodens und die damit verbundene leichtere oder schwerere Bearbeitung desselben;
   b) Vorhandensein größerer unfruchtbarer und wasserarmer Flächen 2c.
5. Die verschiedenen Naturalertragsverhältnisse, quantitativ pr. n. ö. Joch der verschiedenen Culturgattungen.
6. Eindeichungen, Ent- und Bewässerungen, Drainagen.
7. Communicationsmittel:
   a) Eisenbahnen, Reichs-, Landes- und Bezirksstraßen, schiffbare Gewässer;
   b) Zustand der Gemeindestraßen, Feldwege und Gebirgswege.
8. Bevölkerungsverhältnisse:
   a) Einwohnerzahl in Städten, Märkten und auf dem flachen Lande;
   b) Zahl der Städte, Märkte und ländlichen Ortschaften;
   c) Erwerbs- und Verkehrsverhältnisse, Industrie, Fabriken und Manufacturen, Bergbau und Hüttenbetrieb; andere besonders auch mit der Landwirthschaft verbundene Fabricationsanstalten, wie z. B. Brauereien, Brennereien, Ziegeleien, Rübenzuckerfabriken 2c.;
   d) höherer oder geringerer Grad der Wohlhabenheit.

9. Naturerzeugnisse:
   A. Aus dem Mineralreiche.
   B. Aus dem Pflanzenreiche:
      a) Getreide und Hülsenfrüchte;
      b) Hackfrüchte;
      c) Gemüse, Obst und Wein;
      d) Handelsgewächse;
      e) Heu- und Futterkräuter;
      f) Holz;
      g) Ueberschuß oder Mangel an Erzeugnissen aus dem Pflanzenreiche, Absatzverhältnisse und Bezugsquellen.
   C. Aus dem Thierreiche:
      a) Viehstand, getrennt nach Städten, Märkten und flachem Lande, im Vergleiche zum Flächeninhalte des Bezirkes und zur Bevölkerung;
      b) Beschaffenheit und Arten des Viehes;
      c) wiederkehrende Krankheiten des Viehes;
      d) Art der Haltung und Nutzung der verschiedenen Viehgattungen;
      e) Absatzverhältnisse für die Erzeugnisse aus der Viehzucht etc.;
      f) Preise des Viehes und der sonstigen Erzeugnisse aus der Viehzucht.
10. Vertheilung des Grund und Bodens:
   a) die größere oder geringere Zerstückelung des Grundbesitzes; Größe und Zahl der Besitzungen; Vorkommen gemeinschaftlicher größerer Hutweiden, Vorkommen von Meierhöfen und großen Besitzungen, dann Verhältniß der ökonomischen Grundflächen des Großgrundbesitzes zum Kleingrundbesitze;
   b) Flächeninhalt der verschiedenen Benützungsarten des Bodens (Culturarten);
   c) die Lage der Grundstücke im Verhältnisse zu den Wohn- und Wirthschaftsgebäuden und in Verbindung damit die Geschlossenheit der Dörfer.
11. Bewirthschaftungsweise:
   a) die vorherrschenden Wirthschaftsarten (Dreifelder-, Früchtenwechsel-, Koppel- und Weidewirthschaften u. s. w.) sowohl bei dem Groß- als auch bei dem Kleingrundbesitze, dann das Verhältniß der Brache zum bestellten Boden;
   b) das größere oder geringere Bedürfniß nach Arbeitskräften und die Haltung von Dienstboten und anderen landwirthschaftlichen Handarbeiten, sowie die Kosten der Erhaltung und Löhnung derselben, mit Rücksicht auf den etwaigen Ueberfluß oder Mangel an Menschenkräften;
   c) deßgleichen der Gespännkräfte unter Angabe der Arten des Zugviehes, der Art und Weise des Fahrens, des Pflügens und Eggens etc. ob vierspännig, zweispännig etc., dann wie oft zu jeder Bodenfrucht durchschnittlich geackert und geeggt wird;
   d) die Verwendung und Beschaffenheit von Dünger, Knochen, Mergel, Kalk, Gyps, Asche, Moder, Waldstreu oder anderer Ersatzmittel zur Düngung;
   e) die Art und Weise der Bewirthschaftung der Forste.
12. Verkehr mit Grundstücken behufs des Verkaufes oder der Verpachtung.

   Die durchschnittlichen Kauf- und Pachtpreise größerer, mittlerer oder kleinerer Güter und ganzer Wirthschaften, sowie einzelner Grundstücke und Parzellen, nach den letzten 15 Jahren.
13. Die Preise des Holzes am Stamme nach der n. ö. Klafter 30" Länge vom harten und vom weichen Holze, dann die Herbst-Durchschnittspreise des Weines im Erzeugungsjahre.
14. Die Durchschnittspreise der zum Culturaufwande nöthigen Naturalien und Materialien.

Muster II ad §. 25.

Land . . . .　　　Schätzungs-Bezirk . . . .
Politischer Bezirk . . . .　　　Classifications-District . . . . .

Classifications-Tarif.

Classifications-District . . . .

Culturart	1. Classe		2 Classe		3. Classe		4. Classe		5. Classe		6. Classe		7. Classe		8. Classe	
	Reinertrag für ein Joch in österreichischer Währung															
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Aecker																
Wiesen																
Gärten																
Weingärten																
Hutweiden																
Alpen																
Waldungen																
Seen, Sümpfe, Teiche																
Classifications-District																
Aecker																
Wiesen																
Gärten																
Weingärten																
Hutweiden																
Alpen																
Waldungen																
Seen, Sümpfe, Teiche																

. . . . den . . . .

Die Bezirks-Schätzungs-Commission.

Muster III ad §. 25.

Abrundungs-Modalität für die Reinertrags-Tarifsätze.

Ueber 2 kr. bis 20 kr., von 2 zu 2 kr.
" 20 " " 1 fl. " 5 " 5 "
" 1 fl. " 4 " " 10 " 10 "
" 4 " " 10 " " 25 " 25 "
" 10 " von 50 zu 50 kr.

Muster IV ad §. 28.

Kronland . . . .
Bezirk . . . .
Classifications-District . . . .

Verzeichniß der Mustergründe.

Laufende Nummer	Name der Gemeinde	Culturart	Classe	Beschaffenheit der Mustergründe						
				Bestandtheile der Krume	Tiefe der Krume (Zoll)	Unterlage	Lage, Neigung nach der Himmelsgegend, Feuchtigkeitsgrad und sonstige besondere Eigenschaften	Name und Wohnort des Eigenthümers	Benennung der Lage	Etwaige bildliche Darstellung mit Angabe der Gränznachbarn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

. . . . den . . . .

Die Bezirks-Schätzungs-Commission.

(Unterschriften.)

Land . . . .

Zusammenstellung der

Laufende Nummer	Bezirk	Classifications-District	Reinertrag															
			Ackerland															
			1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
			Classe															
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
	(Die Bezirke sind in alphabetischer Ordnung einzutragen.)																	

Muster V ad §. 33.

Classifications-Tarifposten.

in österreichischer Währung																								
Wiesland																Gärten								
1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		1.		2.		3.		4.		
Classe																								
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
																								u. s. f.

. . . . den . . . .

Die Landes-Commission.

(Unterschriften).

Muster VI ad §. 30.

Land . . . .
Bezirk . . . .
Classifications-District . . . .
Gemeinde . . . .
Nr. . . . . .

Einschätzungs-Register

und Berechnung der Parzellar-Reinerträge nach den von der Landes-Commission zur Regelung der Grundsteuer unterm . . . . . . festgestellten Tarifsätzen.

Nummer der Parzelle	Besitzbogen	Nach der Einschätzung		Nach der Reclamation		A. Flächeninhalt der steuerpflichtigen Grundstücke	Nach Culturarten und Classen		A. Reinertrag der steuerpflichtigen Grundstücke	B. Flächeninhalt der steuerfreien Grundstücke		Anmerkung
		Culturart	Classe	Culturart	Classe		Flächeninhalt	Reinertrag		Bau-Area und Hofräume	sonstige	
						Joche □ Kl.	Joche □ Kl.	fl. kr.	fl. kr.	Joche □ Kl.	Joche □ Kl.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

Kronland . . . .
Bezirk . . . .
Classifications-District . . . .
Gemeinde . . . .
Nr. . . . .

Classen-Zusammenstellung für jede Gemeinde.

Cultur-art	Nummer der Parzellen		Fläche																		Reinertrag																	
			1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		Zusammen Colonne 3 bis 10		1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		Zusammen Colonne 12 bis 19	
			Classe																		Classe																	
	von	bis	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	Joch	Klft.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl	kr.
1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		10	

Kronland . . .
Bezirk . . . .
Der Bezirk zerfällt in die Classifications-Districte (A . . . B . . . C).

Bezirks-

Post-Nr.	Gemeinde-Nr.	des Schätzungsbezirkes	des Classificationsdistrictes	Benennung der Katastral-Gemeinde	Ackerland, 1. Classe, Flächenmaß der ganzen Classe, Joch	Klft.	jährlicher Reinertrag pr. Joch, fl.	kr.	jährlicher Reinertrag der ganzen Classe, fl.	kr.	und so fort bis 8. Classe	Im Ganzen, Flächenmaß der ganzen Cultur, Joch	Klft.	jährlicher Reinertrag der ganzen Cultur, fl.	kr.	im Durchschnitte pr. Joch, fl.	kr.	Wiesen, 1. Classe, Flächenmaß der ganzen Classe, Joch	Klft.	jährlicher Reinertrag pr. Joch, fl.	kr.	jährlicher Reinertrag der ganzen Classe, fl.	kr.
			I	Altenhof . .	71	780	6	25	446	80		332	224	956	50	3	. . . .	16	759	9	50	156	51
				Ollerndorf .	61	1471	6	25	386	99		857	1461	1854	35	2	16	52	843	9	50	499	.
				Pfarrkirchen	22	1007	6	25	141	43		376	770	850	32	2	26	35	704	9	50	336	68
				u. s. f.																			
				Summe .	156	58	6	25	975	22		1566	853	3701	17	2	36.25	104	706	9	50	992	19
			II	Arbing . .	71	1124	12	50	896	28		575	1247	2686	40	4	66.50	71	543	12	50	891	74
				Baumgarten	58	508	12	50	728	97		427	1423	2184	25	5	10	17	1016	12	50	220	43
				Hofstätten .	161	789	12	50	2018	67		767	711	6354	20	8	28	44	920	12	50	557	9
				u. s. f.																			
				Summe .	201	821	12	50	3643	91		1771	181	11224	85	6	33.75	133	879	12	50	1669	26
			III	Berg . . .	66	1404	7	25	484	86		772	687	1452	50	1	88	22	824	10	50	236	40
				Frindorf . .	37	558	7	25	270	78		657	705	714	30	1	8	19	28	10	50	199	69
				Summe .	104	362	7	25	755	64		1429	1392	2166	80	1	56.50	41	852	10	50	436	9
				Summe des Bezirkes .	551	1241	9	74.10	5374	78		4767	828	17092	82	3	58.50	279	837	11	8.15	3097	54

Uebersicht.

land							Unproductive Flächen			Summe						Summe des ganzen Flächenmaßes mit Inbegriff der unproductiven Area	
und so fort bis 8. Classe	Im Ganzen						Flächenmaß			der Area der productiven Grundflächen		des jährlichen Reinertrages		im Durchschnitte pr. Joch			
	Flächenmaß der ganzen Cultur		jährlicher Reinertrag														
			der ganzen Cultur		im Durchschnitte pr. Joch												
	Joch	Klft.	fl.	kr.	fl.	kr.	Joch	Klft.		Joch	Klft.	fl.	kr.	fl.	kr.	Joch	Klft.
	254	1239	468	40	**1**	**83.80**	11	214		1262	826	4880	50	**3**	**86.60**	1273	1040
	922	1329	1420	10	**1**	**54**	37	840		2998	1524	9270	20	**3**	**9.10**	3036	764
	416	835	1264	65	**3**	**3.60**	15	10		862	1280	4250	35	**4**	**92.60**	877	1190
	1594	203	3153	15	**1**	**97.75**	63	1064		5124	430	18401	5	**3**	**59.10**	5187	1494
	326	785	4235	25	**12**	**97.20**	21	971		1199	643	13440	20	**11**	**20.60**	1221	14
	125	222	1260	15	**10**	**7**	19	141		979	242	10920	80	**11**	**15.30**	998	383
	456	1353	2885	74	**6**	**31.60**	33	72		1497	356	15885	5	**10**	**61**	1530	428
	908	760	8381	15	**9**	**22.50**	73	1184		3675	1241	40246	5	**10**	**95**	3749	825
	302	97	1180	5	**3**	**91.70**	31	1300		1749	639	5260	30	**3**	**0.70**	1781	339
	158	1070	995	12	**6**	**27.10**	24	825		1371	951	3685	60	**2**	**68.70**	1396	176
	460	1167	2175	17	**4**	**72**	56	525		3120	1590	8946	10	**2**	**86.60**	3177	515
	2963	530	13709	47	**4**	**62.60**	193	1173	Gesehen . . . den . . . Die Bezirks-Schätzungs-Commission. (Unterschriften.)	11921	61	67593	20	**5**	**67**	12114	1234

Verfaßt den

(Unterschrift.)

Kronland . . . . . .

Muster IX zu §. 36.

Haupt-

Post-Nr.	Benennung des Classifications-Districtes	Benennung des Bezirkes	Ackerland 1. Classe Flächenmaß der ganzen Classe Joch	Klft.	jährlicher Reinertrag per Joch fl.	kr.	der ganzen Classe fl.	kr.	und so fort bis 8. Classe	Im Ganzen Flächenmaß der ganzen Cultur Joch	Klft.	jährlicher Reinertrag der ganzen Cultur fl.	kr.	im Durchschnitte pr. Joch fl.	kr.	Wies- 1. Classe Flächenmaß der ganzen Classe Joch	Klft.	jährlicher Rein- per Joch fl.	kr.
1	I., II. und III.	Altenhof .	551	1.241	9	74·10	5.374	78		4.767	828	17.092	82	3	58·20	279	837	11	8·15
2	XI., XII.	Bodendorf	979	242	11	15·30	10.920	80		2.963	530	13.709	47	4	62·60	420	1.427	12	51·40
3																			
	und so fort																		
	Zusammen .																		

Uebersicht.

-land 1. Classe -ertrag der ganzen Classe fl.	kr.	und so fort bis 8. Classe	Im Ganzen Flächenmaß der ganzen Cultur Joch	Klft.	jährlicher Reinertrag der ganzen Cultur fl.	kr.	im Durchschnitte pr. Joch fl.	kr.	Steuerfreie und unproductive Grundflächen Flächenmaß Joch	Klft.		Summe der Area der productiven Grundfläche Joch	Kl.	des jährlichen Reinertrages fl.	kr.	im Durchschnitte pr. Joch fl.	kr.	Summe des ganzen Flächenmaßes mit Inbegriff der unproductiven Area Joch	Klft.
3.097	54		2.963	530	13.709	47	4	62·50	193	1.173		11.921	61	70.593	20	5	92·20	12.114	1.234
5.267	15		3.460	100	16.000	.	4	62	270	583		25.124	120	95.000	45	3	78·10	25.394	703

Gesehen

. . den . .

Die Bezirks-Schätzungs-Commission.

(Unterschriften.)

Verfaßt den . . . . . .

(Unterschrift.)

Hohe k.k. Centralcomission.

Die gewählte Zweitheilung in der Agende der h. Centralcommission für Grundsteuerregelung ist in dem Gesetze vom 24. Mai 1869 und den Nachtragsgesetzen vom 6. April 1879 und 28. März 1880 begründet.

In der Sitzungsperiode vom 23. Mai — 5. Juni a.c. wurden die in §. 34, Abtheilung III vorgesehenen Nachbesserungen der beanstandeten Einschätzungen beschlossen und verordnet.

Der am 21. September a.c. erfolgte Zusammentritt der h. Centralcommission hat dem andern Theile der gesetzlichen Aufgabe zu gelten, wonach die Vorlagen aller Landescommissionen mit Benützung aller Behelfe eingehend zu prüfen und sowol im Vergleiche der verschiedenen, insbesondere der angrenzenden Länder, als auch im Hinblicke auf die Ergebnisse der Einschätzung und der in Vorlage gebrachten Nachbesserungsarbeiten, die Classifikationstarife aller Länder richtig zu stellen sind.

In der Sitzung vom 26. Mai l. J. wurde nachstehender Beschluß gefaßt:

Es wird ein Comité von 18 Mitgliedern gewählt, welchem die Aufgabe ertheilt wird:
„die Vorlagen der Landes= und Landes=Subcommissionen über das Ergebniße der Ab= und Einschätzung, sowie die bezüglichen Anträge des Centralcommissionsreferenten in Verbindung mit den eingelaufenen Petitionen und Berichten der Bezirks-comités eingehend zu prüfen und behufs der endgiltigen Beschlüsse der Centralcommission im Zwecke der Richtigstellung der Classificationstarife, der Feststellung der Reinertragshauptsummen für alle Länder, sowie eventuell der Nachbesserungen der Einschätzung die geeigneten Anträge zu erstatten."

Directiven dem Comité über den Vorgang seiner Arbeiten zu ertheilen, hat die Centralcommission ausdrücklich abgelehnt.

Gleichwie nun dieses in der Sitzung am 26. Mai a.c. gewählte 18er Comité unbeengt durch Instructionen und im Vollbesitze des Mandates vorbereitend alles zu veranlassen berechtigt war, um der Centralcommission geeignete Anträge über das Ab= und Einschätzungsoperat der Grundsteuerregulirung und im Zwecke der definitiven Bestimmung der Classificationstarife und der Reinertrags-Hauptsummen für alle Länder zu stellen und auch bei Erfüllung des ersten Theiles der gesetzlichen Aufgabe gestellt hat, trat dasselbe, von der Centralcommission im September a.c. beauftragt, in die Fortsetzung der vorbesagten Action ein.

Zum Zwecke der möglichst gründlichen Vorbereitung und behufs Durchsicht und Durchprüfung der sämmtlichen Landes- und Bezirkscommissionsacten, aller Unterlagen und Behelfe, dann der eingelaufenen Petitionen, Reiseberichte, Promemorias, kurz des gesammten Actenmateriales wurden in der Comité-Sitzung am 23. September die folgenden Beschlüsse gefaßt:

1) Die bestehenden Reisecomités haben das gesammte Actenmateriale der von ihnen bereisten Länder nochmals zu studiren und haben zur Berathung dieser Länder im 18er Comité Bericht zu erstatten und auf alle an sie gestellten Fragen die begehrten Auskünfte und Informationen zu ertheilen.

2) Steht das Recht vollständiger Information aus den Acten oder mittelst Vernehmung der Inspectoren u. s. w. jedem Commissionsmitgliede zu.

3) Anträge im Comité darf das Reisecomité als solches nicht stellen.

4) Über Requisition des Reisecomités haben die von der h. Regierung designirten Organe sich an den Reisecomitéarbeiten im Zwecke der Ertheilung von Informationen zu betheiligen.

5) Die Länder, welche nach der zu beschließenden Reihenfolge zur Verhandlung gelangen, sind bezüglich aller Culturen einschließlich des Waldlandes in Berathung zu nehmen.

6) Es seien zur Aufstellung der Tarife drei Lesungen vorzunehmen. Die erste zur vorläufigen Tarifirung in allen Ländern bezüglich aller

Culturen, – die zweite Lesung, wenn dem Comité das Gesammtergebniß aller Länder ziffermäßig vorliegt und die dritte definitive Lesung endlich wenn das Ergebniß der zweiten Lesung bezüglich aller Länder bekannt ist. Die Regierung habe für die übersichtlichen Zusammenstellungen zur 2ten und 3ten Lesung Vorsorge zu treffen.
Der Vorsitzende des Comités habe es stets zu constatiren, sobald eine und die andere der Lesungen als abgeschlossen anzusehen ist.

7.) Es seien die Länder Westösterreichs wegen ihrer Verschiedenheit nach mehreren Ertragsfactoren des Grund und Bodens in 5 Gruppen einzutheilen und möglichst gruppenweise in Berathung zu nehmen u. z.

1. Gruppe: Böhmen, Mähren, Schlesien mit einer Fläche von . . . . 1.378. 3119 □ Meilen
2. Gruppe: Nieder-Österreich und Ober Österreich mit einer Fläche von . . 552. 7760 " "
3. Gruppe: Galizien und Bukowina mit einer Fläche von . . . 1.545. 7019 " "
4. Gruppe: die Alpenländer: a.) Steiermark, b) Salzburg, c) Kärnten, d.) Krain, e) Vorarlberg, f) Nordtirol, mit einer Fläche von . . . . 1,264. 7940 " "
5. Gruppe: die Südländer: a) Görz, b) Istrien, c) Dalmatien, d.) Triest, e) Südtirol, mit einer Fläche von . . . . 471. 7060 " "

Im Summe die Area pr . . . 5,213. 2898 □ Meilen

8) Alle Commissionsmitglieder, daher auch jene, die dem 18er Comité nicht angehören, steht in dem Falle als sie Angehörige des in Verhandlung stehenden Kronlandes sind, das Recht zu, in Angelegenheiten dieses Kronlandes Anträge zu stellen und selbe zu begründen.

9) Wurden die Reichs- zugleich Berichtscomités ergänzt

a) für die Länder Görz, Triest, Istrien, Dalmatien mittelst Wahl der Herren Cerne und Dr. Marchetti,

b) für das Kronland Böhmen mittelst Wahl der Herren Dr. Palacky, Dr. Rziha, Dr. Rylski und Dr. Meznik,

c) das Reichscomité fürs Waldland in den nördlichen Ländern mittelst Wahl des Herrn Conrad Ritter von Krzeczunowitz.

10) Wurde die Reihenfolge der in Verhandlung zu nehmenden Kronländer mit Rücksicht auf den Umstand, daß die Reclamationsergebnisse, resp. die Akten mehrerer Kronländer noch nicht eingelangt waren, nachstehend terminirt:

Nieder-Österreich, Mähren, Ober-Österreich, Schlesien, Salzburg, Nordtirol, Vorarlberg, Kärnten, Krain, Steiermark, Istrien, Görz, Triest, Südtirol, Dalmatien, Galizien, Bukowina und Böhmen.

Das Comité überging sodann zur Prüfung der Ab- und Einschätzungsoperate der einzelnen Länder und glaubt die Berichterstattung darauf

beschränken zu sollen, wenn die Gesammtfläche und den Flächenantheil der Culturen, die Eintheilung zu Katastralzwecken, die Culturveränderungen und das Ergebniß der direct angeordneten Reclassirung bei den katastrirten Ländern anzugeben, um sodann mit dem Resultate der geschehenen 3 Lesungen und mit den nach der ersten Lesung erfolgten Prüfung der Reclassirungs-Ergebnisse schließen zu können.

1. Kronland Niederösterreich

hat eine Area von . . . . 344.5 □Meilen

Davon entfallen:

auf das Ackerland	44.8 %
" " Grasland	19.1 "
" " Waldland	35.5 "

Es war eingetheilt in 24 Bezirke und 53 Districte.

Im Vergleiche zu der bestandenen Besteuerung ergeben sich an Culturveränderungen:

beim Ackerland	+	85.288 Joch
" Wiesenland	—	11.583 "
" Gartenland	+	19.140 "
" den Weingärten	—	1.786 "
" " Hutweiden u. Alpen	—	140.651 "
" " Waldungen	+	73.344 "
" " Seen, Sümpfen, Teichen	+	155 "
Im Totale	+	24.007 Joch

Die bewirkte Ertragsschätzungsberichtigung ergab einen Zuwachs zum Reinertrage

pr. 57.713 fl

2. Kronland Mähren

hat eine Gesammtfläche von . . . 386.15 □ Meilen,
Hievon entfallen:

auf das Ackerland	56.5 %
" " Grasland	14.4 "
" " Waldland	28.3 "

Es war eingetheilt in
31 Bezirke und
41 Districte.

Im Vergleiche zu der bestandenen Besteuerung ergaben sich an Culturänderungen

beim Ackerland	+	161.067 Joch
" Wiesenland	−	18.979 "
" Gartenland	+	6.858 "
" Weingartenboden . .	−	20.101 "
" Hutweidenland . . .	−	166.062 "
" Waldboden	+	51.277 "
bei den Seen, Sümpfen u. Teichen	+	6.699 "
Im Totale	+	20.759 Joch

Die angeordnete Einschätzungsnachbesserung hatte einen Zuwachs zum Reinertrage zur Folge
von 75.381 fl

3. Kronland Oberösterreich

hat eine Gesammtfläche von . . . 208.3 □ Meilen,
Hievon entfallen:

auf das Ackerland	37.7 %
" " Grasland	25.0 "
" " Waldland	36.6 "

Es war eingetheilt in 12 Bezirke und
20 Districte.

Im Vergleiche zu der bestandenen Besteuerung finden sich an Culturveränderungen vor:

beim Ackerland	+	9.850 Joch
" Wiesenland	+	38.603 "
" Gartenland	+	18.765 "
" Hutweiden u. Alpenland	−	50.657 "
" Waldboden	+	14.193 "
bei den Seen, Sümpfen, Teichen	+	15.747 "
Im Totale	+	46.501 Joch

Die Rectificirung ergab einen Reinertragszuwachs von 189.612 fl

4. Kronland Schlesien

hat eine Gesammtfläche von . . . 89.4 □Meilen

Hievon entfallen:

auf das Ackerland	52 %
" " Grasland	13 "
" " Waldland	35 "

Es ist eingetheilt in 7 Bezirke und 18 Districte.

Im Vergleiche zur bestandenen Besteuerung resultiren an Culturveränderungen

beim Ackerland	+	30.809 Joch
" Wiesenland	−	4.896 "
bei den Gärten	+	2.849 "
" " Hutweiden	−	36.641 "
" " Waldungen	+	15.074 "
Im Totale	+	7.339 Joch

Die Rectificirung ergab zum erhobenen Reinertrage einen Zuwachs von 15.247 fl.

B.

Uebersichts-Tabelle

über die Katastralreinertragssumme der Länder Westösterreichs in den diversen Stadien der Kataster-Operationen.

	Reinertragsgesamtsumme	Anmerkung
Niederösterreich	14, 390. 112 fl	nach dem stabilen Kataster.
	21, 561. 475 fl	im Gt. Landescomiss: beschlusses § 33.
	21, 848. 136 fl	im Gt. Regierungsantrage (Juni)
	26, 924. 206 fl	gemäß der I. Lesung im Comité.
	20, 432. 290 fl	" " II. Lesung " "
	20, 431. 366 fl	" " III. Lesung " "
Oberösterreich	8, 265. 135 fl	nach dem stabilen Kataster
	10, 128. 309 fl	im Gt. Landescomissionsbeschlusses § 33
	11, 558. 229 fl	im Gt. Regierungsantrage (Juni)
	15, 359. 401 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	12, 436. 797 fl	" " II. " " "
	12, 438. 019 fl	" " III. " " "
Salzburg	1, 416. 583 fl	nach dem stabilen Kataster
	1, 742. 739 fl	im Gt. Landescomissionsbeschlusses § 33
	1, 776. 720 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	1, 720. 430 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	1, 529. 534 fl	" " II. " " "
	1, 528. 088 fl	" " III. " " "
Steiermark	7, 656. 101 fl	nach dem stabilen Kataster
	12, 861. 372 fl	im Gt. Landescomissionsbeschlusses § 33
	13, 003. 296 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	13, 534. 701 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	11, 216. 704 fl	" " II. "
	11, 216. 704 fl	" " III. "

	Reinertragsgesamtsumme	Anmerkung
Kärnthen	2, 638. 649 fl	nach dem stabilen Cataster
	3, 063. 981 fl	im Grunde Landescommissionsbeschlusses § 33
	3, 450. 808 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	3, 478. 137 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	3, 077. 505 fl	" " II. " " "
	3, 077. 285 fl.	" " III. " " "
Krain	3, 538. 243 fl	nach dem stabilen Cataster
	3. 001. 232 fl	im Grunde Landescommissionsbeschlusses § 33
	3, 060. 845 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	3, 024. 449 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	2, 866. 448 fl	" " II. " " "
	2, 866. 433 fl.	" " III. " " "
Küstenland	2, 683. 704 fl	nach dem stabilen Cataster
	3, 302. 797 fl	im Grunde Landescommissionsbeschlusses § 33
	4, 253. 199 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	3, 535. 271 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	3, 115. 241 fl	" " II. " " "
	3, 116. 740 fl.	" " III. " " "
Dalmatien	1, 359. 335 fl	nach dem stabilen Cataster
	1, 438. 238 fl	im Grunde Landescommissionsbeschlusses § 33
	1, 591. 211 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	1, 500. 478 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	1, 426. 699 fl	" " II " " "
	1, 426. 699 fl.	" " III " " "
Tirol und Vorarlberg	60, 527. 443 fl	Nach dem alten Steuersystem (Steuer Kapital)
	5, 244. 518 fl	im Grunde Landescommissionsbeschlusses § 33
	5, 657. 747 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	7, 090. 626 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	6, 227. 613 fl	" " II. " " "
	6, 227. 793 fl.	" " III. " " "
Böhmen	52, 441. 742 fl	nach dem stabilen Cataster
	48, 786. 207 fl	im Grunde Landescommissionsbeschlusses § 33
	52, 582. 168 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	51, 140. 860 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	51, 072. 020 fl	II. " " "
	51, 073. 020 fl.	III. " " "

	Reinertragsgesamtsumme	Anmerkung
Mähren	20, 084. 436 fl	nach dem stabilen Kataster
	25, 031. 114 fl	auf Grund Landescommissionsbeschlusses § 33
	27, 424. 227 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	35, 388. 522 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	25, 157. 415 fl	" " II. " " "
	25, 157. 615 fl.	" " III. " " "
Schlesien	3, 658. 599 fl	nach dem stabilen Kataster
	3, 598. 017 fl	auf Grund Landescommissionsbeschlusses § 33
	4, 022. 735 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	5, 015. 718 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	3, 700. 809 fl	" " II. " " "
	3, 700. 809 fl.	" " III. " " "
Galizien (ā 1868)	25, 797. 308 fl	nach dem sistirten stabilen Kataster daher ohne Abschlag der Reclamationsergebnisse
	22, 299. 978 fl	auf Grund Landescommissionsbeschlusses § 33
	29, 975. 855 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	27, 042. 666 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	25, 160. 431 fl	" " II. " " "
	25, 160. 503 fl.	" " III. " " "
Bukowina	1, 350. 000 fl	nach der Lass: Steuer
	3, 115. 201 fl	auf Grund Landescommissionsbeschlusses § 33
	3, 183. 404 fl	" " Regierungsantrages (Juni)
	2, 573. 832 fl	gemäß der I. Lesung im Comitée
	2, 204. 396 fl	" " II. " " "
	2, 204. 474 fl.	" " III. " " "

die Reinerträge der ersten Zeile geben eine Ziffer von .... 137 Millionen

die Gesammtsumme der 2. Zeile beträgt nun 165 "

" " " " 3. " " " 183 "

" " " " 4. " " " 197 "

" " " " 5. " " " 169.6 "

" " " " 6. " " " 169.6 "

Hauptzusammenstellung

der

durch die Bezirks-Schätzungs-Comissionen erhobenen

Pachtungen

in den einzelnen Ländern.

Post-Nr.	Länder.	Flächeninhalt aller ökonomischen Culturen.	Durchschnitt des Reinertrages nach den in 3ter Lesung beschlossenen Tarifen.		Pachtungen				Der jochweise Durchschnitt des Reinertrages beträgt von jenem des Pachtschillings
					Verpachtete Grund-Fläche	Pachtschilling			
						für die ganze Fläche.	im Durchschnitte per Joch		
		Joche.	fr.	kr.	Joche.	fl.	fl.	kr.	Percente
1.	Niederösterreich	2,146.495.	8.	14.	83.482.	1,151.498.	13.	79.	59. –
2.	Oberösterreich	1,229.352.	9.	.	8.733.	153.948.	17.	63.	51. –
3.	Salzburg.	660.639.	1.	90.	12.437.	83.570.	6.	72.	28.3.
4.	Tirol.	1,855.502.	2.	26.	11.499.	155.684.	13.	53.	16.7.
5.	Vorarlberg.	281.439.	2.	17.	271.	5.754	21.	23.	10.2.
6.	Steiermark.	1,813.429.	5.	21.	40.398.	310.465.	7.	69.	67.8.
7.	Kärnthen	856.116.	2.	93.	34.033.	172.140.	5.	06.	57.9.
8.	Krain	885.298.	2.	68.	8.216.	58.541.	6.	64.	40.4.
9.	Görz & Gradisca.	337.877.	4.	36.	51.767.	488.116.	9.	43.	46.2.
10.	Istrien:	273.706.	1.	92.	1.867.	6.832.	3.	66.	52.5.
11.	Dalmatien	773.001.	.	95.	13.379.	20.224.	1.	51.	62.9.
12.	Böhmen.	6,121.882.	7.	24.	222.774.	3,200.561.	14.	37.	50.4.
13.	Mähren.	2,687.329.	8.	42.	162.967.	2,978.800.	18.	28.	46.1.
14.	Schlesien:	566.474.	5.	37.	13.683.	215.086.	15.	72.	34.2.
15.	Galizien:	9,564.206.	2.	36.	739.631.	2,445.751.	3.	31.	71.3.
16.	Bukowina.	861.698.	2.	08.	136.475.	786.943.	5.	77.	36.0.
	Hauptsumme	30,914.443.	4.	72.	1,542.212.	12,233.918.	7.	93.	59.5.

Unter dem jenseitigen Haupt-Durchschnitts-Percente von 59·5 stehen folgende Länder.

Länder	Unter dem Durchschnitts Percent.	
1. Vorarlberg mit einer Differenz von	49·3.	
2. Tirol " " " "	42·8.	
3. Salzburg " " " "	31·2.	
4. Schlesien " " "	25·3.	
5. Bukowina " " "	23·5.	
6. Krain " " " "	19·1.	
7. Mähren " " "	13·4.	
8. Görz und Gradiska " "	13·3.	
9. Böhmen " " " "	9·1.	
10. Ober-Österreich " " "	8·5.	
11. Istrien " " " "	7·0.	
12. Kärnthen " " "	1·6.	
13. Nieder-Österreich " " "	0·5.	

Über dem jenseitigen Haupt-Durchschnitts-Percente von 59·5 stehen folgende Länder.

Länder	Über dem Durchschnitts Percent.	
1. Dalmatien mit einer Differenz von	3·4.	
2. Steiermark " " " " "	8·3.	
3. Galizien " " " " "	11·8.	

5. Kronland Salzburg

hat eine Gesammtfläche von . . 124.13 □ Meilen.

Hievon entfallen:

auf das Ackerland . . . . 10,7 %

" " Wies- und übrige Grasland . . . . 50.3 "

" " Waldland . . . . . 37.9 "

Es ist eingetheilt in 4 Bezirke und 7 Districte.

Im Vergleiche zu der bestandenen Besteuerung ergeben sich an Culturveränderungen:

beim Ackerland . . . . − 3.748 Joch

" Waldland . . . . . . − 27.842 "

bei den Gärten . . . . . + 1.969 "

" " Weiden und Alpen + 82.365 "

" " Waldungen + 3.350 "

" Seen, Sümpfen und Teichen + 9.620 "

Im Totale + 65.714 Joch.

Die beschlossene Reklassifizirung ergab zur früheren Einschätzung einen Abgang am Reinertrage pr. 14.487 fl.

6. Tirol und zwar

Nordtirol mit einer Fläche von 353.2643 □ Meilen

wovon entfällt

aufs Ackerland . . . . 5.8 %

" Grasland . . . . 47.8 "

" Waldland . . . . 46.3 "

Nordtirol ist eingetheilt in 13 Bezirke.

Südtirol mit einer Fläche von . . 110.4 □ Meilen

Hievon entfällt:

aufs Ackerland . . . . 8,1 %
„ Graseland . . . . 33,6 „
„ Weinland . . . . 0,6 „
„ Waldland . . . . 54,4 „

Südtirol ist eingetheilt in 8 Bezirke und 14 Districte.

Im Vergleiche zu dem Provisorium, in welchem Tirol eine Area von 2,875.838 Joch mit einem Steuerkapital pr. 49,191.812 fl, dann dem im Jahre 1856 aufgenommenen stabilen Kataster, nach welchem eine Area von 1,809.177 Joch Wald und 1,979.535 Joch ökonomische Culturen, im Ganzen pr. 3,788.712 Joch erhoben wurde, hat die Grundsteuerregelung constatirt: 1,859.516 Joch Wald und 1,984.056 Joch öconomische Culturen, im Ganzen 3,843.572 Joch, daher zum Provisorium ca 100 □ Meilen mehr.

Die beschlossene Reklamirung hat bei Nordtirol zur Einschätzung einen Reinertragszuwachs von 897.013 fl. bei Südtirol einen Abgang von . . . 2.025 fl ergeben.

7. Kronland Vorarlberg

hat eine Gesammtfläche von . . . 45,22 □ Meilen, hievon entfallen:

aufs Ackerland . . . . 3,5 %
„ Graseland . . . . 66,9 „
„ Waldland . . . . 29,5 „

Es ist eingetheilt in 3 Bezirke.

Im Provisorium betrug der steuerbare Boden 301.319 Joch
Im anno 1856 aufgenommenen stabilen Cataster 113.671 „
an Waldland und . . . . . . 283.670 „

an öconomischen Culturen = 397.341 Joch.

Die Grundsteuerregelung hat ergeben

	117.657 Joch Wald
und	281.438 „ öcono-
mische Culturen =	399.095 Joch,

ca 97.000 Joch mehr als im Provisorium.

Die vorgenommene Reklassirung ergab zur Einschätzung verglichen, einen Reinertragszuwachs von 34.722 fl.

8. Kronland Kärnten

hat eine Gesamtfläche von 179.46 □ Meilen.

Hievon entfallen:

aufs Ackerland	16.30 %
„ Grasland	38.70 „
„ Waldland	44.30 „

Es ist eingetheilt in

8 Bezirke und
20 Districte.

Im Vergleiche zur bestandenen Besteuerung ergeben sich an Culturänderungen:

im Ackerland . . . . + 8113 Joch
" Wiesen " . . . . − 11.594 "
" Garten " . . . . + 4.204 "
in der Cultur der
Hutweiden und Alpen . . . . − 9.730 "
bei den Weingärten . . . . − 20 "
im Waldlande . . . . + 63.310 "
bei den Seen, Sümpfen und
Teichen . . . . + 294 "
Im Totale . . . . + 54.577 Joch

Die angeordneten Reklassierungen ergeben einen Reinertragszuwachs pr. ... 84.697 fl −

9. Kronland Krain

hat eine Gesammtfläche von 178 □ Meilen; hievon entfallen:

auf Ackerland . . . . 15.5 %
" Grasland . . . . 36.6 "
" Weinland . . . . 1.2 "
" Waldland . . . . 46.5 "

Es ist eingetheilt in 12 Bezirke und
21 Districte.

Im Vergleiche zu der bestandenen Katastrirung resultirten nachstehende Culturen-änderungen:

im Ackerlande . . . . + 19.515 Joch
" Wiesenlande . . . . + 14.157 "
bei den Gärten . . . . + 10.237 "
bei den Weingärten . . . . + 3.515 "

bei den Hutweiden und Alpen	− 109.827 Joch
„ „ Waldungen	+ 67.171 „
„ „ Teichen	+ 1.943 „
Im Totale	+ 6.711 Joch.

Die verordnete Reklassierung ergab einen Reinertragszuwachs von ...... 575 fl Ö.W.

10. Kronland Steiermark

hat eine Gesammtfläche von 398.55 □ Meilen; hievon entfallen:

auf Ackerland	19.9 %
„ Grasland	27.6 „
„ Weinland	1.6 „
„ Waldland	50.8 „

Es ist eingetheilt in 22 Bezirke und 36 Districte.

Zur bestandenen Besteuerung ergibt sich an Kulturveränderungen:

im Ackerlande	+ 18.702 Joch
„ Wieslande	+ 22.657 „
„ Weingärten	+ 5.144 „
„ Hutweiden und Alpen	− 90.070 „
„ Waldlande	+ 100.873 „
in Seen, Sümpfen, Teichen	+ 3.377 „
Im Totale	+ 95.906 Joch

Die verordnete Reklassierung ergab einen Reinertragszuwachs von ..... 394.428 fl Ö.W. –

11. Kronland Istrien

hat eine Gesammtfläche von 86 □ Meilen;
hievon entfallen:

auf's Ackerland .... 13 %
" Grasland .... 43.4 "
" Weinland .... 9. "
" Waldland .... 34.4 "

Es ist eingetheilt in 11 Bezirke.—

Zur bestandenen Besteuerung ergibt sich an Culturveränderungen u. zwar für's ganze Küstenland, daher einschließlich von Görz und Triest:

im Ackerlande	− 64.965 Joch
" Wiesenlande	+ 15.673 "
" Garten "	+ 19.173 "
in den Weingärten	+ 65.302 "
" " Hutweiden u. Alpen	− 123.570 "
" " Waldungen	+ 88.652 "
bei Teichen und Seen	− 6.108 "
Im Totale ...	− 5.823 "

Die Reklassirung ergab einen Reinertragszuwachs von .... 53.257 fl. ö. W.

12. Kronland Görz

hat eine Gesammtfläche von 50.6 □ Meilen;
hievon entfallen:

auf's Ackerland .... 17.50 %
" Wiesland und das übrige Grasland .... 53.5 "
" Weinland .... 2.7 "
" Waldland .... 26.23 "

Es ist eingetheilt in 5 Bezirke und 11 Districte.
Die Culturveränderungen sind bei Istrien angeführt.
Die Reklassirung hatte einen Reinertragszuwachs
von ...... 41.472 fl zur Folge.

13. Stadtgebiet Triest

hat ein Areale von 1.6 □ Meilen,
wovon entfallen:

aufs Ackerland .... 6 %

" Grasland .... 54 "

" Wald .... 26 "

" Wein " .... 14 "

Es besteht aus einem einzigen Bezirke. – Culturveränderungen bei Istrien ausgewiesen. Eine Reklassirung wurde nicht verfügt.

14. Kronland Dalmatien

hat eine Gesammtfläche von 222.19 □ Meilen;
hievon entfallen:

aufs Ackerland .... 11 %

" Grasland .... 50.7 "

" Weinland .... 6.5 "

" Waldland .... 30.8 "

Es ist eingetheilt in 14 Bezirke, 26 Districte.
Zur bestandenen Besteuerung verglichen, ergeben sich die folgenden Culturveränderungen:

im Ackerlande .... – 4.809 Joch

" Wieslande .... + 3.400 "

in der Gartencultur .... + 31.441 "

im Weinboden	+ 22.225 Joch
in den Hutweiden und Alpen	−231.381 „
in Seen, Sümpfen, Teichen	+ 144 „
im Waldlande	+ 195.049 „
Im Totale	+ 16.075 „

Die verordneten Reklassirungen hatten einen Reinertragszuwachs pr .... 14.368 f. Ö.W. zur Folge.

15. Kronland Galizien

zerfällt in 3 Landes-Rayons: Krakau, Lemberg und Tarnopol.

a der Rayon Krakau

hat eine Gesammtfläche von 385,18 □ Meilen und hievon entfallen:

auf das Ackerland	54 %
" " Grasland	20 „
" " Waldland	26 „

Es ist eingetheilt in 25 Bezirke und 45 Districte.
Die Reklassirung hatte einen Reinertragszuwachs pr 48.167 fl Ö.W. zur Folge.

b, der Rayon Lemberg

hat eine Gesammtfläche von 542.9 □ Meilen, hievon entfallen:

auf das Ackerland	43 %
" " Grasland	27.6 „
" " Waldland	29. „

Es ist eingetheilt in 27 Bezirke u. 36 Districte.

Aus der verordneten Reklassirung resultirt ein Reinertragszuwachs von 39.920 fl Ö.W.

c/ der Rayon Tarnopol

hat eine Gesammtfläche von 435.9 □ Meilen, und hievon entfallen:

auf das Ackerland .... 55 %
" " Grasland .... 21.6 "
" " Waldland .... 23 "

Er ist eingetheilt in 23 Bezirke u. 30 Districte.
Die verordnete Reklassirung ergab einen Reinertragszuwachs von 254.136 fl Ö. W.
Zum bestandenen Provisorium verglichen, hat sich die steuerbare Area des Landes um 123½ □ Meilen gehoben.-

16. Kronland Bukowina

hat eine Gesammtfläche von 181.6 □ Meilen; hievon entfallen:

aufs Ackerland .... 28.4 %
" Grasland .... 26.8 "
" Waldland .... 44.7 "

Es ist eingetheilt in 8 Bezirke und 14 Districte.
Zur bestehenden Besteuerung verglichen, hat sich das Land um 44 □ Meilen in der steuerbaren Fläche gehoben.-
Die verordnete Reklassirung hatte einen Abfall am Reinertrage pr. 383.737 fl. Ö. W. zur Folge.

17. Kronland Böhmen

besteht aus 5 Landesrayons u. z.: Prag, Chrudim, Eger, Leitmeritz und Budweis.
Die Gesammtfläche des Landes beziffert sich auf 902.7 □ Meilen.

hievon entfallen:

auf Ackerland . . . . 52.2 %
" Waldland . . . . 29.9 "
" Grasland . . . . 17.8 "

Es ist eingetheilt in 91 Bezirke und 197 Districte, und besteht der Rayon Prag zu 290.16 □M. aus 27 Bezirken u. 62 Distr.
der Rayon Chrudim " 190.69 " " 19 " 47 "
der Rayon Eger " 129.27 " " 15 " 30 "
der Rayon Leitmeritz " 117.28 " " 18 " 37 "
u. der Rayon Budweis " 175.30 " " 12 " 21 "

Zur bestandenen Besteuerung verglichen, resultiren folgende Culturveränderungen:

im Ackerlande . . . . + 226.545 Joch
" Wiesenlande . . . . — 57.949 "
in der Gartencultur . . . . + 31.189 "
in den Weingärten . . . . — 465 "
" " Hutweiden . . . . — 229.012 "
im Waldlande . . . . — 3.060 "
in Seen, Sümpfen und Teichen . . . . unbekannt

Im Totale . . . . — 32.700 Joch

Die veränderte Reklassirung hatte in den Rayons nachfolgenden Reinertragszuwachs zur Folge:

im Rayon Prag . . . . 946.382 fl
Leitmeritz . . . . 72.648 "
Eger . . . . 85.330 "
Chrudim . . . . 259.513 "
Budweis . . . . 404.760 "

Das Comité hat bei allen Kronländern die Berichte der Mitglieder der Reisecomités, dann der Regierungsorgane entgegengenommen und ging hiernach in die detaillirte Prüfung der Vorlagen der Landescommissionen, der sämmtlichen Unterlagen und Behelfe, der Tarifbegründungen, insbesondere mit Rücksicht auf die Abgrenzungen und im Hinblick auf die Ergebnisse der Einschätzung und der Reclassirung ein und beendete die erste Lesung der Classifications-Tarife innerhalb der Zeit vom 21. September bis inclus. 16. November in 37 Sitzungen mit dem auf die eingeschätzten Flächen umgerechneten Resultate von Reinertrags-Hauptsummen:

1.	Nieder-Österreich	mit	26,924.206 fl ö.W.
2.	Ober-Österreich	"	15,359.401 " "
3.	Salzburg	"	1,720.430 " "
4.	Steiermark	"	13,534.701 " "
5.	Kärnten	"	3,478.137 " "
6.	Krain	"	3,024.449 " "
7.	Görz	"	1,643.166 " "
8.	Istrien	"	1,805.354 " "
9.	Triest	"	86.750 " "
10.	Dalmatien	"	1,500.478 " "
11.	Nord-Tirol	"	4,401.216 " "
	Süd-Tirol	"	1,881.953 " "
12.	Vorarlberg	"	807.457 " "
13.	Böhmen	"	51,140.860 " "
14.	Mähren	"	35,388.522 " "
15.	Schlesien	"	5,015.718 " "
16.	Galizien	"	27,042.000 " "
17.	Bukowina	"	2,573.832 " "

In den am 17. und 18. November abgehaltenen Sitzungen hat das Comité die Resultate der verordneten Reklassirung geprüft.

Dabei ging das Comité von der Voraussetzung aus, daß ein Ausspruch der Genehmigung oder der genehmigenden Commissionen des Einschätzungsoperates vom Gesetze nicht intendirt werde, weshalb auch ein solcher Antrag für die h. Centralcommission nicht vorbereitet worden ist.

Das Reklassirungsergebniß mußte aber einer eingehenden Berathung unterzogen werden, um die Resultate der h. Centralcommission zur Annahme oder Verwerfung unterbreiten zu können.

Das Comité hat nach Anhörung der Gutachten der Bezirks- und Landescommissionen gemäß §. 34 Abtheilung III des Gesetzes vom 6. April 1879 nur in jenen Fällen auf die Verwerfung des Reklassirungsergebnisses den Antrag gestellt, wenn die Nachbesserung der Einschätzung den Intentionen der Verfügung der h. Centralcommission nicht entsprach und sich auch nach dem Gutachten der Landescommission der vollzogene Akt keineswegs als eine Nachbesserung der ursprünglichen Einschätzung darstellt.

Die vom Comité beschlossenen Anträge über das Reklassirungsergebniß werden sub lit. A vorgelegt.

/. A

Die zweite Lesung wurde auf Grund von

A

Vergleichung

des Reinertrages nach den, von den Landes- und Landes-Sub-Commissionen beschlossenen Tarifsätzen (: §:33 :) mit Zugrundelegung der productiven Flächen in der Vor- und Nachklassirung.

Post-Nro	Kronland	Reinertrag der produktiven Fläche vor der Reclassirung in Gulden	Reinertrag der produktiven Fläche nach der Reclassirung in Gulden	daher nach der Reclassirung mehr in Gulden	daher nach der Reclassirung weniger in Gulden	Anmerkung
1.	Nieder-Österreich . . .	21, 561 . 475	21, 619 . 188	57 . 713	.	Im Bezirke Lilienfeld 1. Cl. Distrikt und Krems 2te Cl. Distrikt. – Waldland wurde die Reklassirung vom Comité abgelehnt.
2.	Ober-Österreich . . .	10, 128 . 309	10, 317 . 921	189 . 612	.	
3.	Salzburg . . .	1, 742 . 739	1, 728 . 252	.	14 . 487	
4.	Nord-Tirol . . .	2, 483 . 611	3, 380 . 624	897 . 013	.	
5.	Süd-Tirol . . .	2, 140 . 020	2, 137 . 995	.	2 . 025	
6.	Vorarlberg . . .	620 . 887	655 . 609	34 . 722	.	
7.	Steiermark . . .	12, 861 . 372	13 255 . 800	394 . 428	.	Im Bezirke Murau bei Waldland dtto.
8.	Kärnten . . .	3, 063 . 981	3, 148 . 678	84 . 697	.	
9.	Krain . . .	3, 001 . 232	3, 001 . 807	575	.	
10.	Istrien und Küstenland – Triest . .	124 . 467	124 . 467	.	.	
11.	Istrien und Küstenland – Parenzo . .	1, 379 . 628	1, 432 . 885	53 . 257	.	
12.	Istrien und Küstenland – Görz . .	1, 798 . 702	1, 840 . 174	41 . 472	.	
	Summe . . .	3 302 . 797	3 397 . 526	94 . 729		
13.	Dalmatien . . .	1, 438 . 238	1, 452 . 606	14 . 368		
14.	Böhmen – Prag . .	17, 658 . 580	18, 604 . 962	946 . 382	.	Karolinenthal, Blatna 2 Distrikt, Raudnitz 3 Distrikt, die Reclassirung vom Comité abgelehnt.
15.	Böhmen – Leitmeritz	7, 125 . 334	7, 197 . 982	72 . 648		
16.	Böhmen – Eger . .	7, 647 . 585	7, 732 . 915	85 . 330	.	Bischofteinitz I., II. und III. Cl. Distrikt dtto.
17.	Böhmen – Chrudim	10, 590 . 993	10, 850 . 506	259 . 513		
18.	Böhmen – Budweis	5, 763 . 715	6, 168 . 475	404 . 760		Moldauthein bei Waldland dtto.
	Summe . . .	48 786 . 207	50 554 . 840	1, 768 . 633		
19.	Mähren . . .	25, 081 . 114	25, 156 . 495	75 . 381		
20.	Schlesien . . .	3, 598 . 017	3 613 . 264	15 . 247		
21.	Galizien – Lemberg .	7, 475 . 397	7, 515 . 317	39 . 920		
22.	Galizien – Tarnopol .	8, 684 . 797	8, 943 . 933	259 . 136		Buczacz 1. 2. Distrikt, Horodenka, Husiatyn, Kolomea ganz, Kossow 1. u. 2. Distrikt, Nadworna 1. u. 2. Distrikt theilweise, Rohatyn, Stanislau, Tlumacz, Trembowla, Zbaracz, Zloczow 1. u. 2. Distrikt ganz abgelehnt.
23.	Galizien – Krakau .	6 139 . 784	6 187 . 951	48 . 167		
	Summe	22 299 . 978	22 647 . 201	347 . 223		
24.	Bukowina . . .	3, 115 . 201	2, 731 . 464		383 . 737	
	Zusammen	165 225 . 178	168 799 . 270	3, 974 . 341	400 . 249	
				3, 574 . 092	.	

Ausweis

über die vom Comité der Central-Commission abgelehnten Reklassirungs-Anträge

Kronland	Schätzungs-Bezirk	Reinertrag nach §: 33 in Gulden	Anmerkung
Nieder-Österreich	Lilienfeld . . .	30 . 602	Wald: Den Intentionen der Central-Commission nicht entsprechend die Reklassirung würde die Tarifziffer ungerechtfertigt verschärfen.
	Krems	12 . 038	
	Zusammen	42 . 640	
Steiermark	Murau	3 . 860	Da die Tarife ohnehin regulirt, die Reclassirung das Ebenmaß stören würde
Böhmen	Karolinenthal	87 . 822	Die die Reclassirung nach dem Antrage der Landes-Commission und weil, wie in Moldauthein und Bischofteinitz das Ergebniß der Reclassirung ein unrichtiger ist — abzulehnen.
	Blatna	26 . 586	
	Raudnitz	33 . 386	
	Bischofteinitz	54 . 538	
	Moldauthein	24 . 607	
	Zusammen	226 . 939	
Galizien	Buczaz	22 . 150	Da die durchgeführte Reclassirung die ohnehin äußerst scharfe Einschätzung — die 1. 3 Klassen, beinahe 70 und darüber Prozent der Area — noch verschärfen würde. — Bei den Bezirken Kossow I. u. II Distrikt, die Reclassirung in der Cultur der Äcker, in Nadworna I. Distrikt bezüglich der Wiesen und Gärten, im II. Distrikt bezüglich der Wiesen und Hutweiden, weil angemessen, anzunehmen. —
	Horodenka	3 . 451	
	Hussiatyn	2 . 637	
	Kolomea	5 . 702	
	Kossow	3 . 430	
	Nadworna	882	
	Rohatyn	10 . 905	
	Stanislau	9 . 975	
	Tlumacz	6 . 399	
	Trembowla	7 . 985	
	Zbaracz	23 . 724	
	Zloczow	11 . 627	
	Zusammen	108 . 867	
	Summe . . .	382 . 306	
Mähren	rücksichtlich der Reklassirungen in den Bezirken: Proßnitz & Olmütz. —		Antrag auf Resolution: Bei Erledigung der gegen die Einreihung der Grundflächen in die einzelnen Bonitätsclassen in den Bezirken Proßnitz u. Olmütz allenfalls eingebrachten Reclamationen ist auf die Herstellung eines ebenmäßigen Verhältnisses bei der Einschätzung in diesen beiden Bezirken gegenüber der durchschnittlichen Einschätzung im Lande Bedacht zu nehmen. —

Regierungsvorlagen innerhalb der Zeit vom 24. November bis inclus. 7. Dezember vorgenommen, mit der ausgesprochenen Absicht die Reinertragssummen von Land zu Land in ein entsprechendes, in dem Cataster eines jeden Landes und in allen Ertragsfactoren, welche dem Actenmateriale, der intensiven Kenntniss der Länder und der Verhandlung in 1. Lesung entnommen wurde, begründetes Verhältniss zu bringen.

Eines jener Behelfe, die dem Comité diesfalls benützt werden mussten, erliegt in der Zusammenstellung sub lit. B.

//B.

Das Resultat der 2ten Lesung ergiebt die Reinertragssumme:

für Nieder-Österreich mit	. . .	20,432.290 fl.
" Ober-Österreich	" . . .	12,436.797 "
" Salzburg . . .	" . . .	1,529.534 "
" Steiermark .	" . . .	11,216.704 "
" Kärnten	" . . .	3,077.505 "
" Krain	" . . .	2,866.448 "
" Görz . . .	" . . .	1,663.467 "
" Istrien .	" . . .	1,349.969 "
" Triest .	" . . .	101.805 "
" Dalmatien . . .	" . . .	1,426.699 "
" Nord-Tirol	" . . .	3,900.133 "
" Süd-Tirol .	" . . .	1,648.344 "
" Vorarlberg . .	" . . .	679.136 "
" Böhmen . .	" . . .	51,072.020 "
" Mähren . .	" . . .	25,157.415 "
" Schlesien . .	" . . .	3,700.809 "
" Galizien	" . . .	25,160.431 "
" Bukowina	" . . .	2,204.396 "

In der Sitzung vom 11. Dezember hat das Comité die 3te und letzte Lesung der Tarife vollzogen und unterbreitet diese Tarifanträge und die auf Grund dieser Tarife resultirenden Reinertrags-summen der Länder Westösterreichs Einer hohen Central-Commission zur eingehenden Würdigung.

Vor Abschluß des Berichtes muß noch erwähnt werden, daß das Comité der Ansicht war, die an die h. Centralcommission zu stellenden Anträge, wenn dieselben zur Annahme geeignet sein sollen, müssten im Hinblick auf die wirthschaftlich ein-schneidenden Folgen, auf die Bestimmungen des Gesetzes und in weiterer Berücksichtigung, daß ein Termin für die Umlegung der Grundsteuer vor-gelegt werden soll, die vollste Mässigung bei Ge-staltung der Tarifziffern beinhalten.

Die Berichterstattung schließt der Bericht mit dem Vorbehalte, eine jede der angetragenen Positionen, falls dies bei der Detailberathung gewünscht wird, erläutern und rechtfertigen zu wollen und mit dem Antrage:

Die hohe k.k. Central-Commission geruhe die sub A und C gestellten Comitéanträge zum Beschlusse zu erheben.

Wien, am 11. Dezember 1880.

Otto Freiherr Apfaltrern m/p.
Vorsitzender.

Dr Wendelin Rziha m/p.
Berichterstatter.

C.